

PATROLOGIÆ

CURSUS COMPLETUS,

SEU BIBLIOTHECA UNIVERSALIS, INTEGRÆ, UNIFORMIS, COMMODA, OECONOMICA,
OMNIUM SS. PATRUM, DOCTORUM SCRIPTORUMQUE ECCLESIASTICORUM,

SIVE LATINORUM, SIVE GRÆCORUM,

QUI AB ÆVO APOSTOLICO AD TEMPORA CONCILII TRIDENTINI (ANNO 1545) PRO LATINIS,
ET CONCILII FLORENTINI (ANN. 1439) PRO GRÆCIS FLORUERUNT :

RECUSIO CHRONOLOGICA

OMNIUM QUÆ EXSTITERE MONUMENTORUM CATHOLICÆ TRADITIONIS PER QUINDECIM PRIMA
ECCLESIAE SÆCULA ET AMPLIUS,

IUXTA EDITIONES ACCURATISSIMAS, INTER SE CUMQUE NONNULLIS CODICIBUS MANUSCRIPTIS COLLATAS, PERQUAM DILIGENTER CASTIGATA; DISSERTATIONIBUS, COMMENTARIIS, VARIISQUE LECTIONIBUS CONTINENTER ILLUSTRATA; OMNIBUS OPERIBUS POST AMPLISSIMAS EDITIONES QUÆ TRIBUS NOVISSIMIS SÆCULIS DEBENTUR ABSOLUTAS DETECTIS, AUCTA; INDICIBUS PARTICULARIBUS ANALYTICIS, SINGULOS SIVE TOMOS SIVE AUCTORES ALICUIUS MOMENTI SUBSEQUENTIBUS, DONATA; CAPITULIS INTRA IPSUM TEXTUM RITE DISPOSITIS, NECNON ET TITULIS SINGULARUM PAGINARUM MARGINEM SUPERIORUM DISTINGUENTIBUS SUBJECTAMQUE MATERIAM SIGNIFICANTIBUS, ADORNATA; OPERIBUS CUM DUBIIS, TUM APOCRYPHIS, ALIQUA VERO AUCTORITATE IN ORDINE AD TRADITIONEM ECCLESIASTICAM POLLENTIBUS, AMPLIFICATA;

DUCENTIS ET AMPLIUS LOCUPLETATA INDICIBUS AUCTORUM SICUT ET OPERUM, ALPHABETICIS, CHRONOLOGICIS, STATISTICIS, SYNTHETICIS, ANALYTICIS, ANALOGICIS, IN QUODQUE RELIGIONIS PUNCTUM, DOGMATICUM, MORALE, LITURGICUM, CANONICUM, DISCIPLINARE, HISTORICUM, ET CUNCTA ALIA SINE ULLA EXCEPTIONE; SED PRÆSERTIM DE OBUS INDICIBUS IMMENSIS ET GENERALIBUS. ALTERO SCILICET RERUM, QUO CONSULTO, QUIDQUID NON SOLUM TALIS TALISVE PATER, VERUM ETIAM UNUSQUISQUE PATRUM, NE UNO QUIDEM OMISSE,

IN QUODLIBET THEMA SCRIPSERIT, UNO INTUITU CONSPICIATUR; ALTERO SCRIPTURÆ SACRÆ, EX QUO LECTORI COMPERIRE SIT OBVIUM QUINAM PATRES ET IN QUIBUS OPERUM SUORUM LOCIS SINGULOS SINGULORUM LIBRORUM S. SCRIPTURÆ VERSUS, A PRIMO

GENESEOS USQUE AD NOVISSIMUM APOCALYPSIS, COMMENTATI SINT:

EDITIO ACCURATISSIMA, CÆTERISQUE OMNIBUS FACILE ANTEPONENDA, SI PERPENDANTUR CHARACTERUM NITIDITAS, CLARITÆ QUALITAS, INTEGRITAS TEXTUS, PERFECTIO CORRECTIONIS, OPERUM RECUSORUM TUM VARIETAS, TUM NUMERUS, FORMA VOLUMINUM PERQUAM COMMODA SIBIQUE IN TOTO PATROLOGIÆ DECURSU CONSTANTER SIMILIS, PRETII EXIGUITAS, PRÆSERTIMQUE ISTA COLLECTIO, UNA, METHODICA ET CHRONOLOGICA.

SEXCENTORUM FRAGMENTORUM OPUSCULORUMQUE HACTENUS HIC ILLIC SPARSORUM, PRIMUM AUTEM IN NOSTRA BIBLIOTHECA, EX OPERIBUS ET MSS. AD OMNES ÆTATES, LOCOS, LINGVAS FORMASQUE PERTINENTIBUS, COADUNATORUM.

SERIES GRÆCA PRIOR,

IN QUÆ PRODEUNT PATRES, DOCTORES SCRIPTORESQUE ECCLESIAE GRÆCÆ
A S. BARNABA AD PHOTIUM,

ACCURANTE J.-P. MIGNE,

Bibliothecæ Cleri universæ,

SIVE CURSuum COMPLETORUM IN SINGULOS SCIENTIÆ ECCLESIASTICÆ RAMOS EDITORUM.

PATROLOGIA, AD INSTAR IPSIUS ECCLESIAE, IN DUAS PARTES DIVIDITUR, ALIA NEMPE LATINA, ALIA GRÆCO-LATINA. LATINA, JAM PENITUS EXARATA, QUOAD PRIMAM SERIEM, VIGINTI-QUINQUE ET DUCENTIS VOLUMINIBUS MOLE SUA STAT, MOXVE POST PERACTOS INDICES STABIT, AC QUINQUE-VIGINTI-CENTUM ET MILLE FRANCIS VENIT. GRÆCA, DUPLICI EDITIONE TYPIS MANDATA EST. PRIOR GRÆCUM TEXTUM UNA CUM VERSIONE LATINA LATERALIS AMPECTITUR, ET AD NOVEN ET CENTUM VOLUMINA PERVENIT, SED SINE INDICIBUS; POSTERIOR AUTEM HANC VERSIONEM TANTUM EXIBET. IDEOQUE INTRA QUINQUE ET QUINQUAGINTA VOLUMINA RETINETUR; UTRAQUE VIGESIMA QUARTA DIE DECEMBRIS 1860 OMNINO APPARUERAT. UNUMQUODQUE VOLUMEN GRÆCO-LATINUM OCTO, UNUMQUODQUE NERE LATINUM QUINQUE FRANCIS SOLUMMODO EMITUR: UTROBIQUE VERO, UT PRETII HUIUS BENEFICIO FRUAATUR EMPYOR, COLLECTIONEM INTEGRAM SIVE GRÆCAM SIVE LATINAM, 326 VOLUMINIBUS PRO ANPLIORI EDITIONE ET 272 PRO MINORI ABSQUE INDICIBUS CONSTANTEM, COMPARET NECESSE ERIT, SECUS ENIM CUJUSQUE VOLUMINIS AMPLIYUDINEM NECNON ET DIFFICULTATES VARIA PRETIA ÆQUABUNT. ATTAMEN, SI QUIS EMAT INTEGRE ET SEORSIM COLLECTIONEM GRÆCO-LATINAM, VEL EANDEM EX GRÆCO LATINE VERSAM, TUM QUODQUE VOLUMEN PRO NOVEN VEL PRO SEX FRANCIS OPTINEBIT. ISTÆ CONDITIONES SERIEBUS PATROLOGIÆ NONDUM EXCUSIS APPLICANTUR.

PATROLOGIÆ GRÆCÆ TOMUS XVI.

ORIGENES.

EXCUDEBATUR ET VENIT APUD J.-P. MIGNE EDITOREM,
IN VIA DICTA D'AMBOISE, OLIM PROPE PORTAM LUTETIÆ PARISIORUM VULGO D'ENFER
NOMINATAM, SEU PETIT-MONTROUGE, NUNC VERO INTRA MŒNIA PARISIINA.

1862

BR
60
.M38
V. 16
t. 1

AVIS IMPORTANT.

D'après une deslois providentielle qui régissent le monde, rarement les œuvres au-dessus de l'ordinaire se font sans contradictions plus ou moins fortes et nombreuses. Les *Ateliers Catholiques* ne pouvaient guère échapper à ce cachet divin de leur utilité. Tantôt on a nié leur existence ou leur importance; tantôt on a dit qu'ils étaient fermés ou qu'ils allaient l'être. Cependant ils poursuivent leur carrière depuis 21 ans, et les productions qui en sortent deviennent de plus en plus graves et soignées: aussi paraît-il certain qu'à moins d'événements qu'aucune prudence humaine ne saurait prévoir ni empêcher, ces Ateliers ne se fermeront que quand la *Bibliothèque du Clergé* sera terminée en ses 2,000 volumes in-4°. Le passé paraît un sûr garant de l'avenir, pour ce qu'il y a à espérer ou à craindre. Cependant, parmi les calomnies auxquelles ils se sont trouvés en butte, il en est deux qui ont été continuellement répétées, parce qu'étant plus capitales, leur effet entraînait plus de conséquences. De petits et ignares concurrents se sont donc acharnés, par leur correspondance ou leurs voyageurs, à répéter partout que nos Editions étaient mal corrigées et mal imprimées. Ne pouvant attaquer le fond des Ouvrages, qui, pour la plupart, ne sont que les chefs-d'œuvre du Catholicisme reconnus pour tels dans tous les temps et dans tous les pays, il fallait bien se rejeter sur la forme dans ce qu'elle a de plus sérieux, la correction et l'impression: en effet, les chefs-d'œuvre même n'auraient qu'une demi-valeur, si le texte en était inexact ou illisible.

Il est très-vrai que, dans le principe, un succès inouï dans les fastes de la Typographie ayant forcé l'Editeur de recourir aux mécaniques, afin de marcher plus rapidement et de donner les ouvrages à moindre prix; quatre volumes du double *Cours d'Ecriture sainte et de Théologie* furent tirés avec la correction insuffisante donnée dans les imprimeries à presque tout ce qui s'édite; il est vrai aussi qu'un certain nombre d'autres volumes, appartenant à diverses Publications, furent imprimés ou trop noir ou trop blanc. Mais, depuis ces temps éloignés, les mécaniques ont cédé le travail aux presses à bras, et l'impression qui en sort, sans être du luxe, attendu que le luxe jurerait dans des ouvrages d'une telle nature, est parfaitement convenable sous tous les rapports. Quant à la correction, il est de fait qu'elle n'a jamais été portée si loin dans aucune édition ancienne ou contemporaine. Et comment en serait-il autrement, après toutes les peines et toutes les dépenses que nous subissons pour arriver à purger nos épreuves de toutes fautes? L'habitude, en typographie, même dans les meilleures maisons, est de ne corriger que deux épreuves et d'en conférer une troisième avec la seconde, sans avoir préparé en rien le manuscrit de l'auteur.

Dans les *Ateliers Catholiques* la différence est presque incommensurable. Au moyen de correcteurs blanchis sous le barnais et dont le coup d'œil typographique est sans pitié pour les fautes, on commence par préparer la copie d'un bout à l'autre sans en excepter un seul mot. On lit ensuite en première épreuve avec la copie ainsi préparée. On lit en seconde de la même manière, mais en collationnant avec la première. On fait la même chose en tierce, en collationnant avec la seconde. On agit de même en quarte, en collationnant avec la tierce. On renouvelle la même opération en quinte, en collationnant avec la quarte. Ces collationnements ont pour but de voir si aucune des fautes signalées au bureau par MM. les correcteurs, sur la marge des épreuves, n'a échappé à MM. les correcteurs sur le marbre et le métal. Après ces cinq lectures entières contrôlées l'une par l'autre, et en dehors de la préparation ci-dessus mentionnée, vient une révision, et souvent il en vient deux ou trois; puis l'on clique. Le clichage opéré, par conséquent la pureté du texte se trouvant immobilisée, on fait, avec la copie, une nouvelle lecture d'un bout de l'épreuve à l'autre, on se livre à une nouvelle révision, et le tirage n'arrive qu'après ces innombrables précautions.

Aussi y a-t-il à Montrouge des correcteurs de toutes les nations et en plus grand nombre que dans vingt-cinq imprimeries de Paris réunies! Aussi encore, la correction y coûte-t-elle autant que la composition, tandis qu'ailleurs elle ne coûte que le dixième! Aussi enfin, bien que l'assertion puisse paraître téméraire, l'exactitude obtenue par tant de frais et de soins, fait-elle que la plupart des Editions des *Ateliers Catholiques* laissent bien loin derrière elles celles même des célèbres Bénédictins Mabillon et Montfaucon et des célèbres Jésuites Petau et Sirmond. Que l'on compare, en effet, n'importe quelles feuilles de leurs éditions avec celles des nôtres qui leur correspondent, en grec comme en latin, on se convaincra que l'in vraisemblable est une réalité.

D'ailleurs, ces savants éminents, plus préoccupés du sens des textes que de la partie typographique et n'étant point correcteurs de profession, lisaient, non ce que portaient les épreuves, mais ce qui devait s'y trouver, leur haute intelligence suppléant aux fautes de l'édition. De plus les Bénédictins, comme les Jésuites, opéraient presque toujours sur des manuscrits, cause perpétuelle de la multiplicité des fautes, pendant que les *Ateliers Catholiques*, dont le propre est surtout de ressusciter la Tradition, n'opèrent le plus souvent que sur des imprimés.

Le R. P. De Buch, Jésuite Bollandiste de Bruxelles, nous écrivait, il y a quelque temps, n'avoir pu trouver en dix-huit mois d'étude, une seule faute dans notre *Patrologie latine*. M. Denzinger, professeur de Théologie à l'Université de Wurzburg, et M. Reissmann, Vicaire Général de la même ville, nous mandaient, à la date du 19 juillet, n'avoir pu également surprendre une seule faute, soit dans le latin soit dans le grec de notre double *Patrologie*. Enfin, le savant P. Pitra, Bénédictin de Solesmes, et M. Bonetty, directeur des *Annales de philosophie chrétienne*, mis au défi de nous convaincre d'une seule erreur typographique, ont été forcés d'avouer que nous n'avions pas trop présumé de notre parfaite correction. Dans le Clergé se trouvant de bons latinistes et de bons hellénistes, et, ce qui est plus rare, des hommes très-positifs et très-pratiques, eh bien! nous leur promettons une prime de 25 centimes par chaque faute qu'ils découvriront dans n'importe lequel de nos volumes, surtout dans les grecs.

Malgré ce qui précède, l'Editeur des *Cours complets*, sentant de plus en plus l'importance et même la nécessité d'une correction parfaite pour qu'un ouvrage soit véritablement utile et estimable, se livre depuis plus d'un an, et est résolu de se livrer jusqu'à la fin à une opération longue, pénible et coûteuse, savoir, la révision entière et universelle de ses innombrables clichés. Ainsi chacun de ses volumes, au fur et à mesure qu'il les remet sous presse, est corrigé mot pour mot d'un bout à l'autre. Quarante hommes y sont ou y seront occupés pendant 10 ans, et une somme qui ne saurait être moindre d'un demi-million de francs est consacrée à cet important contrôle. De cette manière, les Publications des *Ateliers Catholiques*, qui déjà se distinguaient entre toutes par la supériorité de leur correction, n'auront de rivaux, sous ce rapport, dans aucun temps ni dans aucun pays; car quel est l'éditeur qui pourrait et voudrait se livrer APRES COUP à des travaux si gigantesques et d'un prix si exorbitant? Il faut certes être bien pénétré d'une vocation divine à cet effet, pour ne reculer ni devant la peine ni devant la dépense, surtout lorsque l'Europe savante proclame que jamais volumes n'ont été edités avec tant d'exactitude que ceux de la *Bibliothèque universelle du Clergé*. Le présent volume est du nombre de ceux révisés, et tous ceux qui le seront à l'avenir porteront cette note. En conséquence, pour juger les productions des *Ateliers Catholiques* sous le rapport de la correction, il ne faudra prendre que ceux qui porteront en tête l'avis ici tracé. Nous ne reconnaissons que cette édition et celles qui suivront sur nos planches de métal ainsi corrigées. On croyait autrefois que la stéréotypie immobilisait les fautes, attendu qu'un cliché de métal n'est point élastique; pas du tout, il introduit la perfection, car on a trouvé le moyen de le corriger jusqu'à extinction de fautes. L'Hébreu a été revu par M. Drach, le Grec par des Grecs, le Latin et le Français par les premiers correcteurs de la capitale en ces langues.

Nous avons la consolation de pouvoir finir cet avis par les réflexions suivantes: Enfin, notre exemple a fini par ébranler les grandes publications en Italie, en Allemagne, en Belgique et en France, par les *Canons grecs de Rome*, le *Gerdil* de Naples, le *Saint Thomas* de Parme, l'*Encyclopédie religieuse* de Munich, le recueil des *déclarations des rites* de Bruxelles, les *Bollandistes*, le *Suarez* et le *Spicilege* de Paris. Jusqu'ici, on n'avait su réimprimer que des ouvrages de courte haleine. Les in-4°, où s'engloutissent les in-folio, faisaient peur, et on n'osait y toucher, par crainte de se noyer dans ces abîmes sans fond et sans rives; mais on a fini par se risquer à nous imiter. Bien plus, sous notre impulsion, d'autres Editeurs se préparent au *Bulletin* universel, aux *Décisions* de toutes les Congrégations, à une *Biographie* et à une *Histoire générale*, etc., etc. Malheureusement, la plupart des éditions déjà faites ou qui se font, sont sans autorité, parce qu'elles sont sans exactitude; la correction semble en avoir été faite par des aveugles, soit qu'on n'en ait senti la gravité, soit qu'on ait reculé devant les frais; mais patience! une reproduction correcte surgira bientôt, ne fût-ce qu'à la lumière des écoles qui se sont faites ou qui se feront encore.

ΩΡΙΓΕΝΟΥΣ

ΤΑ ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΑ ΠΑΝΤΑ.

ORIGENIS OPERA OMNIA,

EX VARIIS EDITIONIBUS ET CODICIBUS MANU EXARATIS, GALLICIS, ITALICIS, GERMANICIS ET ANGLICIS COLLECTA ATQUE ADNOTATIONIBUS ILLUSTRATA, CUM COPIOSIS INDICIBUS, VITA AUCTORIS ET MULTIS DISSERTATIONIBUS,

OPERA ET STUDIO

DD. CAROLI ET CAROLI VINCENTII DELARUE,

Presbyterorum et monachorum Benedictinorum e congregatione S. Mauri:

ACCURANTE ET DENUO RECOGNOSCENTE J.-P. MIGNE,

Bibliothecæ Cleri universæ.

SIVE

CURSUUM COMPLETORUM IN SINGULOS SCIENTIÆ ECCLESIASTICÆ RAMOS EDITORE.

PARS PRIOR TOMI SEXTI,

CONTINENTIS PARTEM ALTERAM HEXAPLORUM QUÆ AD PRIMITIVUM REDUXIT ORDINEM, NEMPE VERE HEXAPLAREM. INNUMERISQUE OMNIS GENERIS EXPURGAVIT ERRORIBUS, NOVIS AUXIT INTERPRETUM LECTIONIBUS, NOTISQUE ILLUSTRAVIT SUIS NON PAUCIS

P. L. B. DRACH,

S. CONGR. DE PROPAGANDA F' DE BIBLIOTHECARIUS HONORARIUS; PHILOSOPHIÆ ET LITTERARUM DOCTOR; PONTIFICIARUM ACADEMIARUM RELIGIONIS CATHOLICÆ ET ARCANUM SOCIUS, RECTOR SOCIETATIS NANCEIÆ FIDEI ET LUCIN, PARIENSISQUE SOCIETATIS ASIATICÆ; LITTERARUM GRÆCARUM AC LATINARUM PROFESSOR; EQVES ORDINUM PIANI, GALLICÆ LEGIONI HONORIS, S. GREGORII MAGNI, S. SYLVESTRI, S. LUDOVICI CIVILIS MERITI LUCENSIS SECUNDÆ CLASSIS, ETC., OLIM VERO IN SYNAGOGA RABBINUS LEGISQUE DOCTOR, ET SCHOLÆ CONSISTORIALIS PARIENSIS DIRECTOR.

VENEUNT 9 VOLUMINA 95 FRANCIS GALLICIS.

EXCUEBATUR ET VENIT APUD J.-P. MIGNE EDITOREM,
IN VIA DICTA D'AMBOISE, OLIM PROPE PORTAM LUTETIÆ PARIORUM VULGO D'ENFER
NOMINATAM, SEU PETIT-MONTROUGE, NUNC VERO INTRA MŒNIA PARIANA.

1862

ELENCHUS

OPERUM QUÆ IN HOC TOMO XVI CONTINENTUR.

ORIGENES.

Hexaplorum quæ supersunt.	col. 9
Lib. II, III, IV Regum.	11
Lib. I, II Paralipomenon.	235
Liber Job.	287
Liber Psalmorum.	567

ΑΠΟΛΟΓΟΣ
ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ

HEXAPLORUM

QUÆ SUPERSUNT

LIBER II REGUM

SECUNDUM HEBRÆOS

II SAMUELIS.

PATROL. GR. XVI.

1

1279

LIBER II REGUM.

CAPUT I LIB. II REGUM.

TO EBPAIKON.

1 כהכות
2 ואדמה על־ראש
6 הנער
הדביקה
7 הנני
9 השבץ
10 הנור
ומצעד
13 גר
15 גש פגע־בו ויטה וימת

16 על־ראשך
18 ללמד בני־יהודה קשת הנה
כתובה על־ספר הישר
19 הצבי ישראל ע־במותיך חלל
אך נפל גבורים
על־במותיך
20 בדת
בך־תעלונה

VERSIO HEBRAICI TEXT.

1. A cædendo.
2. Et humus super caput ejus.
6. Puer.
Persequabantur eum.
7. Ecce ego.
9. Tremor.
10. Coronam.
Et arinillam.
13. Peregrini.
15. Accede, occurre in eum : et percussit eum, et mortuus est.

16. Super caput tuum.
18. Ut docerent filios Juda arcum. Ecce scriptum super libro Jasar.

19. O decor Israel, super excelsis tuis vulneratus est. Quomodo ceciderunt potentes ?

Super excelsis tuis.
20. In plateis.
Ne forte exalitent se.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

1.
2.
6.
7.
9.
10.
13.
15.

16.
18.
19.
20.

VULGATA LATINA.

1. A cæde.
2. Et pulvere conspersus caput.
6. Adolescens.
Appropinquabant ei.
7. Adsum.
9. Angustiæ.
10. Diadema.
Armillam.
13. Advena.
15. Accedens irruë in eum. Qui percussit illum, et mortuus est.

16. Super caput tuum.
19. Ut docerent filios Juda arcum : sicut scriptum est in libro justorum. Et ait : Considera Israel, pro his qui mortui sunt super excelsa tua vulnerati.

19. Inclyti Israel super montes tuos interfecti sunt : quomodo ceciderunt fortes ?

Super montes tuos.
20. In compitis.
Ne exsultent.

ΑΚΥΛΑΣ.

1. Πλήσων.
2.
6. Ὁ παῖς.
Ἐκόλλησαν.
7.
9. Ὁ σφιγκτήρ.
10. Ἀφόρισμα.
Καὶ κλάνιον.
13. Προσηλύτου.
15.

16.
18. Τοῦ διδάξει τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ καὶ Ἰουδα ✕ τόξον : Ἰδοὺ γέγραπται ἐπὶ βιβλίου τοῦ εὐθοῦς.
19. Καὶ εἶπεν, ἀκρίθασαι Ἰσραὴλ περὶ τῶν τεθνηκότων σου τραυματιῶν. Πῶς ἔπεσον δυνατοί ;

20.

AQUILA.

1. Percutiens.
2.
6. Puer.
Adhæserunt.
7.
9. Stringens.
10. Segregationem.
Et brachiarium.
13. Advena.
15.

16.
18. Ad docendum filios Israel et Juda ✕ arcum : Ecce scriptum est in libro recti.

19. Et dixit : Sollicite age, Israel, circa mortuos tuos vulneratos. Quomodo ceciderunt potentes ?

20.

LIBER II REGUM.

CAPUT I LIB. II REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΩΤΙΩΝ.
1.	1. Τύπτων.	1.
2. Κεκονιασμένος.	2. Καὶ γῆ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ.	2.
6. Ὁ νεανίσκος. Κατέλαβον αὐτόν.	6. Τὸ παιδάριον. Συνήψαν αὐτῷ. Ἄλλος, ἐκολλήθησαν αὐτῷ.	6.
7. Πάρειμι.	7. Ἴδου ἐγώ.	7.
9.	9. Σκότος δεινόν.	9.
10. Διάδημα. Βραχιάριον.	10. Βασιλεῖον. Χλιδόνα. Ἄλλος, βραχιάλιον.	10. Διάδημα. Βραχιάριον.
13.	13. Παροίκου.	13.
15. Ἐπελθε αὐτῷ.	15. Προσελθὼν ἀπάντησον αὐτῷ, καὶ ἐπάταξεν αὐτόν, καὶ ἀπέθανε. Ἄλλος, προσάγαγε αὐτῷ καὶ ἄψασθε αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξαν αὐτόν, καὶ ἔβαλον αὐτόν ἐπὶ τὴν γῆν.	15. Ἄψαι αὐτῷ.
16. Κατὰ τῆς κεφαλῆς σου.	16. Ἐπὶ τὴν κεφαλὴν σου.	16.
18.	18. Τοῦ διδάξει τοὺς υἱοὺς Ἰούδα. Ἴδου γέγραπται ἐπὶ βιβλίῳ τοῦ εὐθούς.	18.
19.	19. Στήλωσον, Ἰσραὴλ, ὑπὲρ τῶν τεθνηκότων ἐπὶ τὰ ὕψη σου τραυματιῶν. Πῶς ἐπεσον δυνατοί ;	19.
Ἐπὶ τὰ ὕψηλά σου.	Ἐπὶ τὰ ὕψη σου.	Ἐπὶ τὰ ὕψηλά σου.
20. Ἀμφόδοις.	20. Ἐν ταῖς ἐξόδοις. Μήποτε ἀγαλλιάσωνται. Ἄλλος, μὴδὲ γαυριάσωνται. Οἱ λοιποὶ, γαυριάσωσιν.	20.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
1.	1. Cædens.	1.
2. Pulvere conspersus.	2. Et terra super caput ejus.	2.
6. Adolescens. Comprehenderunt eum.	6. Puerulus. Attingebant eum. <i>Alius</i> , hærebant ei.	6.
7. Adsum.	7. Ecce ego.	7.
9.	9. Tenebræ graves.	9.
10. Diadema. Brachiarium.	10. Regale. Armillam. <i>Al.</i> , brachialium.	10. Diadema. Brachiarium.
13.	13. Incolæ.	13.
15. Irrue in eum.	15. Accedens occurre ei : et percussit eum, et mortuus est. <i>Alius</i> , accede ei, et attingite eum : et percusserunt eum, et proiecerunt eum in terram.	15. Tange eum.
16. Contra caput tuum.	16. Super caput tuum.	16.
18.	18. Ad docendum filios Juda. Ecce scriptum est in libro recti.	18.
19.	19. Signum erige, Israel, super mortuos in excelsis tuis vulneratos. Quomodo ceciderunt potentes ?	19.
Super excelsa tua.	In excelsis tuis.	Super excelsa tua.
20. In biviviis.	20. In exitibus. Nequando exsultent. <i>Alius</i> , neque jacent se. <i>Reliqui</i> , jacent se.	20.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON 'Ελληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
21 אל-מל ואל-מסר עליכם ושדו תרוכות כי שם נגעל מן גברים	21.	21.
תרומות נגעל גברים משיח		'Αφαιρέματος. 'Απεδλήθη.
22 תללים	22.	22. 'Ηλειμμένος. 'Ανηρημένων.
ריקים גביר	23.	23. Δυνατοί.
24 עדנים	24.	24. Τρυφῆς.
25 על-במ תוך חלל	25.	25.
27 מלחמה	27.	27. 'Επιθυμητά.

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
21. Ne ros, neque pluvia super vos : et agri elevationum , quia ibi projectus est clypeus fortium.	21. Nec ros nec pluvia veniant super vos, neque sint agri primitiarum : quia ibi abjectus est clypeus fortium.	21.
Elevationum. Projectus est. Fortium. Unctus.	Primitiarum. Abjectus est. Fortium. Unctus.	S parationis. Abjectus est. Unctus.
22. Interfectorum.	22. Interfectorum.	22. Interfectorum.
Inanis.	Inanis.	
23. Roborati sunt.	23. Fortiores.	23. Potentes.
24. Deliciis.	24. Deliciis.	24. Voluptate.
25. Super excelsis tuis occisus est.	25. In excelsis tuis occisus est.	25.
27. Belli.	27. Bellicæ.	27. Desiderabilia.

Notæ et variæ lectiones ad cap. I lib. II Regum.

V. 1. 'A., πλήσσω. Coislin. 2.
 V. 2. Σ., κεκονιασμένος. Reg. Coislin. vero 2, κεκονισμένος.
 V. 6. 'A., ὁ παῖς. Σ., ὁ νεαν-. Coislin. 2.
 Ibid. 'A., ἐκόλλησαν, melius ἐκολληθήσαν. Σ., κατέλαβον αὐτόν. Sed Regius, 'A., κατέλαβον αὐτόν. Reg. et Drusius, 'A., ἐκόλληθήσαν αὐτῶ.
 V. 7. Σ., πάρεμι. Coislin. 2.
 V. 9. 'A., ὁ σφιγκτῆρ. Coislin. 2.
 V. 10. 'A., ἀρόρισμα. Coislin. 2. Σ., Θ., διάδημα. Ita Reg. Hanc vero lectionem sequitur Vulgata.
 Ibidem. 'A., καὶ κλάνιον. Cod. Coisl. 2, qui addit, Σ., Θ., βραχιάριον. Codex vero Regius, et Procop. post Theodoretum, Aquilæ ascribunt βραχιάριον.
 Χλιδῶν κόσμος; ἐστὶ χρυσοῦς, ἢ τοῖς βραχίονσι περι-
 τιθέμενος, ἢ τοῖς καρποῖς τῶν χειρῶν. 'Ο δὲ 'Ακύλας-βραχιάριον αὐτόν κέκληκεν. I. e. ἡ Armilla est ornamentum aureum, quod vel brachiis, vel manuum juncturis circumponitur. Aquila brachiarium appellavit. Drusius habet, 'A., βραχιάλιον. Coisliniani lectio fortasse sincerior videatur.
 V. 13. 'A., προσηλύτου. Coislin. 2.
 V. 13. Σ., ἐπέθε αὐτῶ. Θ., ἄφαι αὐτῶ. 'Αλλος, προσάγαγε αὐτῶ etc. Reg. et Coislin. 2.
 V. 16. Σ., κατὰ τῆς κεφαλῆς σου. Coislin. 2.
 V. 18 et 19. 'A., τοῦ διδάξει, et καὶ εἶπεν etc. Reg. cod. Hujus loci vocem unicam ἀκρίθασον, pro ἀκρίθασαι, affert Drusius nomine Aquilæ, cujus est tota clausula. Coislin. vero cum asterisco, 'A., λο.

CAPUT II LIB. II REGUM.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON 'Ελληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
3 ושו-עמו העלה דוד	3.	3.
6 מעשה אתכם ד טובה	6.	6.
הדבר הזה		
7 וקחתי	7.	7. 'Ενισχυέσθωσαν.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
3. Quos secum ascendere fecit David.	3. Qui erant cum eo duxit David.	3.
6. Faciam vobiscum bonum. Rem hanc.	6. Reddam gratiam. Verbum istud.	6.
7. Confortentur.	7. Confortentur.	7. Confortentur.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

21.

21. Μὴ καταβάτω δρόσος, καὶ μὴ
ὕετος ἐφ’ ὑμᾶς, καὶ ἀγροὶ ἀπαρ-
χῶν, ὅτι ἐκεῖ προσωχθίσθη θυρεὸς
δυνατῶν.

21. Μὴ πέσοι ἐφ’ ὑμᾶς δρόσος,
μήτε ὕετος ἐπὶ τὰ ὕψη σου, ὅρη
θανάτου, ὅτι ἐκεῖ ἐξήρθη σκέπη
δυναστῶν.

Ἄπαρχῶν.
Προσωχθίσθη.
Δυνατῶν. Ἄλλος, μαχητῶν.
Ἐχρίσθη.

Θανάτου.

22. Ἄνηρημέλων.
Διακενῆς.

22. Τραυματιῶν.
Κενή.

22.

23.

23. Ἐκραταιώθησαν.

23. Δυνατοί.

24. Τρυφῆς.

24. Κόσμου.

24.

25.

25. Εἰς θάνατον ἐτραυματίσθης.

25. Ἐπὶ τὰ ὕψη σου τραυματίας.

27.

27. Πολεμικά.

27.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

21.

21. Non descendat ros, et non
pluvia super vos : et agri primi-
tiarum, quoniam ibi projectus est
clypeus potentium.

21. Ne cadat super vos ros, ne-
que pluvia super excelsa tua, mon-
tes mortis, quia ibi sublatum est
tegumentum potentium.

Primitiarum.
Projectus est.
Potentium. *Alius*, pugnatorum.
Est unctus

Mortis.

22. Interfectorum.

22. Vulneratorum.

22.

Vane.

Inanis.

23.

23. Roborati sunt.

23. Potentes.

24. Voluptate.

24. Ornatu.

24.

25.

25. In mortem vulneratus es.

25. Super excelsis tuis vulnera-
tus.

27.

27. Bellica.

27.

Notæ et variæ lectiones ad cap. I lib. II Regum.

τόξον. I. e. Aquila et reliqui, arcum.)
Ibid. Σ., Θ., ἐπὶ τὰ ὕψηλά σου. Coislin. 2.
V. 20. Σ., ἀμφόδοις. Coislin. 2.
Ibid. Ἄλλος, μὴδὲ γαυριάσωνται. Reg. *Οἱ λοιποὶ*,
γαυριάσων. Coislin. 2.
V. 21. Θ., μὴ πέσοι etc. Reg.
Ibid. Ἀ., ἀφαίρεματος. Θ., θανάτου. Reg. et
Coisl. 2. Legit haud dubie Theodot. vocem *מיתותיך*
in duas separatam sic, *מיתותיך*, ὅρη θανάτου, *muntis*
mortis. Ad Aquilam Drusus habet ἀφαίρεμάτων.
Ibid. Ἀ., ἀπεβλήθη. Reg. et Coislin. 2.
Ibid. Ἄλλος, μαχητῶν. Reg.
Ibid. Ἀ., ἡλειμμένος. Reg.
V. 22. Ἀ., Σ., ἀνηρημένων. Coislin. 2. Reg.
item, sed sine interpretum nomine.

Ibid. Σ., διακενῆς. Coislin. 2.
V. 23. Ἀ., Θ., δυνατοί. Coislin. 2.
V. 24. Ἀ., Σ., τρυφῆς. Coislin. 2.
V. 25. Εἰς θάνατον ἐτραυματίσθης. Sic Coislin.
in textu. Lectio autem τῆς κοινῆς ita se habet *ut*
eam locat Coislin. ad marg., scil., ἐπὶ τὰ ὕψη σου
τραυματίας, additque idem codex : Θ., τὸ ἔσο, *ut*
indiget Theodotionem ea quæ *in textu* LXX sunt ha-
bere. Sciendum quoque editionem Rom. habere
τραυματία pro τραυματίας codicum Coislin. et
Alexandrini.
V. 27. Ἀ., ἐπιθυμητά. Reg. Quæ lectio sane su-
specta videtur, nisi aliud legerit Aquila, puta,
מיתותיך pro *מיתותיך*. Coislin. habet, Θ., ἐπιθυμητά.

CAPUT II LIB. II REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

3.

3. *Vacat*.

3. ✕ Οὗς ἀνήγαγε Δαυὶδ.

6. Ἀμείψομαι ὑμᾶς τὴν χάριν
ταύτην.

6. Ποιήσω μεθ’ ὑμῶν τὸ ἀγαθόν
Τὸ ῥῆμα τοῦτο. Ἄλλος, τὸν λό-
γον τοῦτον.

6.

7. Κραταιούσθωσαν.

7.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

3.

3. *Vacat*.

3. ✕ Quos reduxit David.

6. Reddam vobis gratiam hanc.

6. Faciam vobiscum bonum.
Verbum istud. *Alius*, *id*.

6.

7.

7. Roborentur.

7.

TO EBPAIKON.

חיל 8 ויעברוהו מחנים	8.
12 ועבדי 12 סמחנים גבעונה	12.
13 על-ברכת 13 יחד	13.
16 וחרים	16.
17 חלקת הצרים 17 עז-מאד	17.
19 וינגף	19.
20 נפח	20.
21 האחה	21.
22 מאחורי	22.
23 אל-החבש 23 תעוה	23.
24 גבעת אמה 24 על-פני-גיח דרך	24.
25 גבעה 25 לאגדה	25.
26 ועד-מחתי	26.
27 מאחורי	27.
29 בערבה 29 ה-תרוך	29.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

Virtutis.
8. Et transire fecit eum castra.
12. Et servi.
De castris in Gabaon.
13. Super piscinam.
Pariter.
16. Et gladius ejus.
Helcath Hassurim.
17. Usque valde.
Et cæsus est.
19. Declinavit.
20. Num tu ?
21. A posterioribus ejus.
23. Ad quintam.
Sub se.
24. Gabaath Amma.
Super facies Giah via.
Gabaon.
25. In globum.
26. Et usquequo.
27. A posterioribus.
29. In solitudine.
Bethoron.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

8.
12.
13.
16.
17.
19.
20.
21.
23.
24.
25.
26.
27.
29.

VULGATA LATINA.

Fortitudinis.
8. Et circumduxit eum per castra.
12. Et pueri.
De castris in Gabaon.
13. Juxta piscinam.
In unum.
16. Defixit gladium.
Ager robustorum.
17. Satis.
Fugatusque est.
19. Declinavit.
20. Tu ne ?
21. Quin urgeret eum.
23. In inguine.
In eodem loco.
24. Collem aquæductus.
Ex adverso vallis itineris.
Gabaon.
25. In unum cuneum.
26. Et usquequo.
27. Persequi.
29. Per campestria.
Bethoron.

ἈΚΤΑΑΣ.

Εὐπορίας.
8. Ἐκ παρεμβολῆς βουνοῦ.
12. Καὶ οἱ δοῦλοι.
13. Ἐπὶ τῆς κολουμβήθρας.
Ἵμοῦ.
16.
Κλῆρος τῶν στερεῶν.
17. Ἔως σφόδρα.
19.
20. Μὴ σύ.
21.
23. Πρὸς τὸν ἐνοπλισμόν.
24.
25. Εἰς δεσμόν.
26.
27.
29. Ἐν ὁμαλῇ.
Βεθωρών.

AQUILA.

Abundantiæ.
8. Ex castris collis.
12. Et servi.
13. Super piscinam.
Simul.
16.
Sors solidorum.
17. Usque valde.
19.
20. Num tu ?
21.
23. Ad armaturam.
24.
25. In vinculum.
26.
27.
29. In planitie.
Bèthoron.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

Γενναῖα.

8. Περιτρυγαγεν αὐτόνεις Μαναεῖμ.

12.

13.

Ὅμοῦ.

16. ✕ Ἐνέπηξαν.

Κλῆρος τῶν στρεῶν.

17. Ἔως σφόδρα.

Καὶ ἐτροπώθη.

19. Παρήλασεν.

20. Μὴ σύ.

21. Ἀκολουθῶν αὐτῷ.

23.

24. Νάπησ.

Φάραγγος.

Αὐτοῦ σπηλαίου.

25. Εἰς συστροφήν.

26.

27. ✕ Διῶκων.

29. Διὰ πεδιάδος.

Δυνατούς.

8. Καὶ ἀνέβιβασεν αὐτὸν ἐκ τῆς παρεμβολῆς εἰς Μαναεῖμ.

12. Καὶ οἱ παῖδες.

Ἐκ Μαναεῖμ εἰς Γαβαὼν. Ἄλλος, ἐκ τῆς παρεμβολῆς βουνοῦ.

13. Ἐπὶ τὴν κρήνην.

Ἐπὶ τὸ αὐτό.

16. Καὶ μάχαιρα αὐτοῦ.

Μερίσ τῶν ἐπιβούλων.

17. Ὅστε λίαν.

Καὶ ἴπταισεν.

19. Ἐξέκλινε.

20. Εἰ σύ.

21. Ἐκ τῶν ἔπισθεν αὐτοῦ.

23. Ἐπὶ τὴν ψῆαν.

Ἐποκάτω αὐτοῦ. Ἄλλος, ἐπὶ τοῦ τόπου.

24. Τοῦ βουνοῦ Ἐμματ.

Ἐπὶ προσώπου Γαὶ ὁδόν. Ἄλλ., Γάγ. Ἄλλος, τοῦ κατὰ πρόσωπον Γιεζ τῆς ὁδοῦ.

Γαβαὼν.

25. Εἰς συνάντησιν. Ἄλλος, εἰς συναγωγὴν.

26. Καὶ ἕως πότε. Ἄλλος, καὶ ἕως ἐσχάτου.

27. Κατόπισθε.

29. Εἰς δυσμάς.

Παρατείνουσεν.

8.

12. Καὶ οἱ δούλοι.

Ἐκ παρεμβολῶν βουνοῦ.

13. Ἐπὶ τῆς κολυμβήθρας.

16.

17.

19.

20.

21.

23.

24. Ὑδραγωγῶ.

Φάραγγος.

Τοῦ βουνοῦ.

25.

26.

27.

29. Ἐν ὀμαλῇ.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

Strenui.

8. Circumduxit eos in Manaim.

12.

13.

Simul.

16. ✕ Dexterrunt.

Sors solidorum.

17. Usque valde.

Fugatusque est.

19. Præterivit.

20. Num tu?

21. Sequens eum.

23.

24. Saltus.

Vallis.

Ipsius speluncæ.

25. In cuneum.

26.

27. ✕ Persequens.

29. Per campestre.

Potentes.

8. Et ascendere fecit eum ex castris in Manaem.

12. Et pueri.

Ex Manaem in Gabaon. *Alius*, ex castris collis.

13. Super fontem.

In idipsum.

16. Et gladius ejus.

Portio instidiantium.

17. Ut cum maxime.

Et cecidit.

19. Declinavit.

20. Si tu?

21. De post ipsum.

23. In inguine.

Sub se. *Alius*, in loco.

24. Collem Emmat.

Super faciem Gai viam. *Al.*, Gag. *Alius*, e regione Giez viæ.

Gabaon.

25. In concursum. *Alius*, in synagoga.26. Et usquequo. *Alius*, et usque ad extremum.

27. Post.

29. In occidente.

Porrectum.

8.

12. Et servi.

Ex castris collis.

13. Super piscinam.

16.

17.

19.

20.

21.

23.

24. (Collem) aquæductus.

Vallis.

Collis.

25.

26.

27.

29. In planitie.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
ד'ת"ב		
צדקתו 30	30.	30.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
Ad castra.	Ad castra.	
30. Et numerati sunt.	30. Defuerunt.	30.

Notæ et variæ lectiones ad cap. II lib. II Regum.

V. 3. Θ., cum asterisco, οὗς ἀνηγ-. Coislin. 2. hæc nempe desunt in O.	V. 15. 'A., Θ., ἐπὶ τῆς κολουθήθρας. Reg. Vide infra, cap. iv, v. 12.
V. 6. Σ., ἀμείψ-. Coislin. 2.	Ibid. 'A., Σ., ὁμοῦ. Coislin. 2.
Ibid. Ἄλλος, τὸν λόγον τοῦτον. Reg.	V. 16. Σ., ἐνέπηξαν, cum asterisco. Coislin. 2.
V. 7. 'A., ἐνισχ-. Coislin. 2.	Ibid. 'A., Σ., κληρος τῶν στερεῶν. Reg. et Coislin. 2.
Ibid. 'A., εὐπορίας. Σ., γενναῖοι. Idem.	V. 17. 'A., Σ., ἕως σφόδρα. Coislin. 2.
V. 8. 'A., ἐκ παρεμβολῆς βουνοῦ. Reg. Σ., περι- ῆγαγεν etc. Coislin. 2.	Ibid. Σ., καὶ ἐτροπώθη. Reg. et Coislin. 2.
V. 12. 'A., Θ., καὶ οἱ δοῦλοι. Coislin. 2.	V. 19. Σ., παρήλασεν. Coislin. 2.
Ibid. Θ., ἐκ παρεμβολῶν βουνοῦ. Drusius et Reg., et Coislin. 2.	V. 20. 'A., Σ., μὴ σύ. Idem.

CAPUT III LIB. II REGUM.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
אֲרָנָה 1	1.	1.
וְהָלִים		Καὶ ἀραιούμενος.
כִּלְאָב 3	3.	3.
דְּנִיָּה 4	4.	4. Ἀδωνίας.
מְחַזְקִים 6	6.	6. Ἐνισχύων.
וְשִׁמְחָה 7	7.	7.
אִישׁ־בִּשְׁתִּי 8	8.	8.
דְּרֵאשׁ כֶּלֶב		
אֶל־אֶחָיו וְאֶל־מְרֻעָיו		
כֹּה 9	9.	9.
אֶעֱשֶׂה		
וְחָזַק 12	12.	12. Παραχρήμα.
אִישׁוֹתַי 14	14.	14. Ἐμνηστευσάμην.
לָרֵשׁ 15	15.	15. Λαῖς.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Longum.	1. Longa concertatio.	1.
Et tenues.	Decrescens.	Et tenuis.
3. Cheleab.	3. Cheleab.	3.
4. Adonia.	4. Adonias.	4. Adonias.
6. Roborans se.	6. Regebat.	6. Prævalens.
7. Et nomen ejus.	7. Nomine.	7.
8. Isboseth.	8. Isboseth.	8.
Numquid caput canis ?	Numquid caput canis ?	
Ad fratres ejus et ad socios ejus.	Et super fratres et proximos ejus.	
9. Sic.	9. Hæc.	9.
Faciam.	Faciam.	
12. Pro se.	12. Pro se.	12. Statim
14. Despondi.	14. Despondi.	14. Despondi.
15. Lais.	15. Lais.	15. Lais.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
Μαναΐμ.	Εἰς τὴν παρεμβολὴν. Ἄλλος, εἰς τὴν παρεμβολὴν Μαδιάμ.	
30. Διαπεφωνήκασι.	30. Καὶ ἀπεσκέπησαν.	30.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
Manaim.	In castra. <i>Alius</i> , in castra Madiam.	
30. Defuerunt.	30. Et numerati sunt.	30.

Notæ et variæ lectiones ad cap. II lib. II Regum.

V. 21. Σ., ἀκολουθῶν αὐτῷ. Idem.	δεσμῆν.
V. 23. Ἄ., πρὸς τὸν ἐνοπλ. Coislin. 2.	V. 26. Ἄλλος, καὶ ἕως ἐσχάτου. Coislin. 2.
Ἐπὶ τὴν ψάν. Coislin., ψάν.	V. 27. Σ., διώκων, cum asterisco. Coislin. 2.
Ibid. Ἄλλος, ἐπὶ τοῦ τόπου. Idem.	V. 29. Ἄ., Θ., ἐν ὄμαλῃ. Coislin. 2. Σ., διὰ πε-
V. 24. Σ., νάπης. Θ., ὕδραγωγῷ. Reg. Coislin.	διάδος. Idem.
habet, Ἄ., ὕδραγωγῷ. Τοῦ βουνοῦ Ἑμμάτ. Sic.	Ibid. Ἄ., Βεθωρών. Idem.
Edit. Rom., Ἀμμάν.	Ibid. Σ., Μ. ναΐμ. Ἄλλος, εἰς τὴν παρεμβολὴν
Ibid. Σ., Θ., φάραγος. Hæ et sequentes lectiones	Μαδιάμ. Reg. mendose.
ex Reg. et Coislin. 2 prodeunt.	V. 30. Σ., διαπεφωνήκασι. Coislin. 2. Ἄπεσκέ-
Ibid. Σ., αὐτοῦ σπλαιού. Θ., τοῦ βουνοῦ. Reg.	πησαν. Edit. Rom., ἐπεσκέπησαν.
V. 25. Ἄ., εἰς δεσμὸν etc. Reg. Coislin. aliter,	

CAPUT III LIB. II REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
1. Μακρός.	1. Ἐπὶ πολύ.	1.
Καὶ ἤλαττοῦτο.	Καὶ ἠσθένει.	
3.	3. Δαλουία. <i>Oi loikoi</i> , Ἄβιά.	3.
4. Ἄδωνίας.	4. Ὀρνία.	4.
6. Κραταιούμενος;	6. Κρατῶν.	6.
7.	7. <i>Vacat. Loip.</i> , ✕ καὶ ὄνομα	7.
8.	αὐτῆ.	
Μὴ κυνοκέφαλος.	8. Ἰεβοσθέ. <i>Oi loikoi</i> , Ἰεσβαάλ.	8.
	Μὴ κεφαλὴ κυνός.	
	Περὶ ἀδελφῶν σου καὶ περὶ γω-	
	ρίμων. Ἄλλος, πρὸς τοὺς ἀδελ-	
	φοῦς σου καὶ πρὸς ἐταίρους.	
9. Οὕτως.	9. Τάδε.	9.
Συμπράξω.	Ποτήσω.	
12. Ἄνθ' ἑαυτοῦ.	12. Εἰς Θαϊλάμ, οὗ ἦν, παρα-	12.
11.	χρῆμα.	
15.	14. Ἐλαβον.	14.
	15. Σελλήμ. Ἄλλ., Σελλῆς.	15.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
1. Longum.	1. Ad multum.	1.
Et minuebatur.	Et infirmabatur.	
3.	3. Daluia. <i>Reliqui</i> , Abia.	3.
4. Adonias.	4. Ornia.	4.
6. Roborans se.	6. Tenens.	6.
7.	7. <i>Vacat. Reliqui</i> , ✕ et nomen	7.
8.	ei.	
Numquid Cynocephalus ?	8. Iebosthe. <i>Reliqui</i> , Ieshaal.	8.
	Numquid caput canis ?	
	Pro fratribus tuis et pro notis.	
	<i>Alius</i> , ad fratres tuos et ad ami-	
	cos.	
9. Sic.	9. Hæc.	9.
Simul agam.	Faciam.	
12. Pro se.	12. In Thaelam, ubi erat, su-	12.
11.	bito.	
15.	14. Accepi.	14.
	15. Sellem. <i>Al.</i> , Selles.	15.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

ΑΚΥΛΑΣ.

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

וילך 16	16.	16.
וירח 21	21.	21.
והנה 22	22.	22.
כדגדד		Ἀπὸ τοῦ Γεδδούρ μονοζώνου.
ידעת אתאבנר 25	25.	25.
אצ' 26	26.	26.
מבד הסה		Ἀπὸ τοῦ λάκκου τῆς ἀποστά- σεως.
ויהו 27	27.	27.
שחבש		Εἰς τὸν ἐλοπλισμόν.
נקן 28	28.	28.
ידו 29	29.	29.
זב		Τυφλός.
בפלך		Ἄτρακτον.
חסר		
הרגו 30	30.	30. Ἀπέκτειναν.
הכמות נבל 33	33.	33.
כנפל 34	34.	34.
ויכפי		
להברח 35	35.	35.
בעיני כל העם סדב 36	36.	36. ✕ Ἄγαθόν.
רך ומשח 39	39.	39. Ἀπαλθός καὶ κεχρισμένος.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

16. Abiit.	16. Sequebatur.	16.
21. Et percucient.	21. Ineam.	21.
22. Et ecce.	22. Statim.	22.
Ex agmine.	Cæsis latronibus.	A Geddur expedito.
25. Nosti Abner.	25. Ignoras Abner.	25.
26. Et egressus est.	26. Egressus itaque.	26.
A cisterna Sira.	A cisterna Sira.	A lacu defectionis.
27. Et divertere fecit eum.	27. Seorsum adduxit.	27.
In costa quinta.	In inguine.	In armaturam.
28. Innocens.	28. Mundus.	28.
29. Maneant.	29. Et veniat.	29.
Fluens.	Fluxum seminis sustinens.	Cæcus.
In scipionem.	Fusum.	Fusum.
Et indigens.	Et indigens.	
30. Interfecerunt.	30. Interfecerunt.	30. Interfecerunt.
33. Num secundum mortem vi- lis?	33. Nequaquam ut mori solent ignavi.	33.
34. Ut cadere.	34. Cadere.	34.
Et addiderunt.	Congeminansque.	
35. Ad cibandum.	35. Cibus capere.	35.
36. In oculis omnis populi bo- num.	36. In conspectu totius populi.	36. ✕ Bonum.
39. Tener et unctus.	39. Delicatus et unctus.	39. Tener et unctus.

Notæ et variæ lectiones ad cap. III lib. II Regum.

V. 1. Σ., μακρός. Coislin. 2.
Ibid. Ἀ., καὶ ἀραιούμενος etc. Idem.
V. 3. Οἱ λοιποὶ, Ἄθιά. Idem. Neutra lectio
Græca cum Hebræo consonat.
V. 4. Ἀ., Σ., Ἀδωνίας. Reg. et Coislin. 2. LXX
legerunt ארניה qui scribunt Ὀρνία.

V. 6. Ἀ., ἐνισχύων. Σ., κραταιούμενος. Coisl. 2.
V. 7. Λοιποὶ, καὶ ὄνομα αὐτῆ, cum asterisco.
Coislin. 2.
V. 8. Οἱ λοιποὶ, Ἰεσθαλ. Reg.
Ibid. Σ., μὴ κυνοκέφαλος. Reg. et Coislin. 2.
Ibid. Ἄλλος, πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς etc. Coislin. 2.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
16. Ἠκολούθει.	16. Ἐπορεύετο.	16.
21. Καὶ συνθῶνται.	21. Καὶ διαθήσομαι.	21.
22. Εὐθύς.	22. Καὶ ἰδοῦ. Ἐκ τῆς ἐξοδίας.	22.
25. Οἶδας τὸν Ἀδωνήρ.	25. Οἶδας τὴν κακίαν Ἀδωνήρ.	25.
26.	26. Καὶ ἀνέστρεψε. Ἄλλος, ἐξ- ῆλθεν. Ἄπὸ τοῦ φρέατος τοῦ Σεειράμ.	26.
27. Καὶ παρήγαγεν. Κατὰ τῆς λαγόνος.	27. Καὶ ἐξέκλινεν. Εἰς τὴν ψῆαν.	27.
28. Καθαρός.	28. Ἀθῶος.	28.
29. Ἐλθέτωσαν.	29. Καταντησάτωσαν. Γονορβύης. Σκυτάλην.	29.
Καὶ ἐνδεής.	Καὶ ἐλασσοῦμενος.	
30. Ἀπέκτειναν.	30. Διαπαρητηροῦντο.	30.
33.	33. Εἰ κατὰ τὸν θάνατον Νάβαλ. Ἄλλος, μὴ ὡς ἀποθνήσκει ἀφρων.	33.
34.	34. Ὡς νάφαλ. Καὶ συνήχθη. Ἄλλ., προσέθετο. Ἄλλος, συνήλθε.	34. Ὡς νάφαλ.
35. Τοῦ μεταλαθεῖν.	35. Περιδειπνήσαι.	35.
36.	36. Ἐνώπιον τοῦ λαοῦ ✕ ἀγα- θόν.	36. ✕ Ἀγαθόν.
39. Ἀπαλῆς καὶ κεχρισμένος.	39. Συγγενῆς καὶ καθιστάμενος.	39.

SYMMACHIUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIU.

16. Sequēbatur.	16. Ibat.	16.
21. Et paciscentur.	21. Et disponam.	21.
22. Statim.	22. Et ecce. Ab excursionē.	22.
25. Nosti Abenner.	25. Nosti malitiam Abenner.	25.
26.	26. Et revertit. <i>Alius</i> , exiit. A puteo Seiram.	26.
27. Et scorsum adduxit. Ad latus.	27. Et divertere fecit. In inguine.	27.
28. Mundus.	28. Innocens.	28.
29. Veniant.	29. Incurrant. Seminifluus. Scytalam.	29.
Et indigens.	Et egens.	
30. Interfecerunt.	30. Captabant.	30.
33.	33. Si juxta mortem Nabal. <i>A- lius</i> , numquid ut moritur stultus?	33.
34.	34. Sicut naphal. Et congregatus est. <i>Al.</i> , addidit se. <i>Alius</i> , convenit.	34. Sicut naphal.
35. Ad cibum sumendum.	35. Ad cibandum.	35.
36.	36. Coram populo ✕ bonum.	36. ✕ Bonum.
39. Tener et unctus.	39. Propinquus et constitutus.	39.

Notæ et variæ lectiones ad cap. III lib. II Regum.

- V. 9. Σ., οὕτως. Coislin. 2.
Ibid. Σ., συμπράξω. Reg.
V. 12. Ἀ., παραχρῆμα. Σ., ἀνθ' ἑαυτοῦ. Reg.
Euseb. *De locis Hebraicis*, p. 490. Sed. Coislin. 2.
Ἀ., Σ., ἀνθ' ἑαυτοῦ. Θ., παραχρῆμα.
V. 14. Ἀ., ἐμνηστευσάμην. Coislin. 2.
V. 15. Ἀ., Ἀαζ. Reg.
V. 16. Σ., ἠκολούθει. Coislin. 2.
V. 21. Σ., καὶ συνθῶνται. Coislin. 2.
V. 22. Σ., εὐθύς. Coislin. 2.
Ibid. Ἀ., ἀπὸ τοῦ Γεδδούρ μονοζώνου. Proscrp.
atque Reg. At Coislin. 2, Ἀ., ἀπὸ τοῦ εὐζώνου.

Σ., λόγου, quæ lectiones sinceriores videntur.

V. 25. Σ., οἶδας τὸν Ἀθεννήρ. Coislin. 2.

V. 26. Ἄλλος, ἐξῆλθεν. Reg.

Ibid. Ἀ., ἀπὸ τοῦ λάκκου τῆς ἀποστάσεως. R-g.

V. 27. Σ., καὶ παρήγαγεν. Coislin. 2.

Ibid. Ἀ., εἰς τὸν ἐνοπλισμὸν. Reg. Σ., κατὰ τῆς

λαγ-. Coislin. 2. Εἰς τὴν ψόαν. Aliter, ψύαν.

V. 28. Σ., καθαρός. Coislin. 2.

V. 29. Σ., ἐλθέτωσαν. Idem.

Ibid. Ἀ., τυφλός. Ita Reg. et Procop., cum hac nota in hanc et sequentem lectionem: Ἀκύλας, ἀτρακτον, τουτέστι βακτηρίαν εἰς τὸ ἐπιστηρίζεσθαι. Γουορβύης μὲν καὶ τεπρός κατὰ νόμον ἀκάθαρτοι, καὶ τῆς κοινῆς πολιτείας κευχωρισμένοι. Σκυτάλη δὲ χρώνται οἱ τὸ σῶμα πεπηρωμένοι· ὄθεν Ἀκύλας τυφλὸν τὸν τοιοῦτον ἐξέδωκε. I. e. « Aquila, atractio, id est, baculum ad sustentaculum. Semini-

CAPUT IV LIB. II REGUM.

TO EBPAIKON.

וַיִּדְשׁ 1
 וַיִּבְבֵּן
 וַיִּשְׁרִי-וַיִּגְדִּי 2
 וַיִּפְתַּח 4
 כַּסְפִּי שָׁן
 וַיִּשְׁכַּב 5
 וַיִּתְרַבֵּן 7
 וַיִּנְקַח 8
 וַיִּשְׁמַח 9
 וַיִּמְאֵן 11
 וַיִּקְצֵץ
 וַיִּשְׁרִי 12
 וַיִּבְרַח

TO EBPAIKON
 Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

1.
 2.
 4.
 5.
 7.
 8.
 9.
 11.
 12.

AKYLAΣ.

1. Καὶ παρεῖθσαν.
 Κατεσπουδάσθησαν.
 2. Εὐζωνοί.
 4.
 5.
 7. Τῆς ὄμαλης.
 8.
 9.
 11.
 12. Καὶ κόπτουσι.
 Ἐπὶ τῆς κολυμβήθρας.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

1. Et remissæ sunt.
 Territi sunt.
 2. Principes agminum.
 4. In festinando.
 Miphiboseth
 5. Et ipse recumbens.
 7. Solitudinis.
 8. Ultiones.
 9. Qui redemit.
 11. Etiam quia.
 Justum.
 12. Et præciderunt.
 Super piscinam.

VULGATA LATINA.

1. Et dissolutæ sunt.
 Perturbatus est.
 2. Principes latronum.
 4. Cumque festinaret.
 Miphiboseth.
 5. Qui dormiebat.
 7. Deserti.
 8. Ultionem.
 9. Qui eruit.
 11. Quanto magis.
 Innoxium.
 12. Præcidentesque.
 Super piscinam.

AQUILA.

1. Et remissæ sunt
 Solliciti fuerunt.
 2. Accincti.
 4.
 5.
 7. Planitiei.
 8.
 9.
 11.
 12. Et cædunt.
 Super piscinam.

Notæ et variæ lectiones ad cap. IV lib. II Regum.

V. 1. Ἀ., Σ., καὶ παρεῖθσαν. Coislin. 2.
 Ibid. Ἀ., κατεσπουδάσθησαν. Trium lectiones
 habet Coislin. 2.
 V. 2. Ἀ., εὐζωνοί. Σ., λοχαγοί. Reg. et Coisl. 2.

V. 4. Σ., θορυβεῖσθαι. Coislin. 2.
 Ibid. Ἄλλος, Μεμφιβαάλ. Reg.
 V. 5. Ἄλλος, ὑπνωσε. Reg.
 V. 7. Ἀ., τῆς ὄμαλης. Σ., πεδιάδος. Coislin. 2.

CAPUT V LIB. II REGUM.

TO EBPAIKON.

וַיִּשְׁמַח 2
 וַיִּבְרַח 6
 וַיִּשְׁרִי 6
 וַיִּבְרַח 6

TO EBPAIKON
 Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

2.
 6.

AKYLAΣ.

2.
 6.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

2. Etiam heri etiam nudiustertius.
 6. Dicendo: Non ingredieris huc, nisi remoueas cæcos et claudos.

VULGATA LATINA.

2. Et heri et nudiustertius.
 6. Dictumque est David ab eis: Non ingredieris huc, nisi abstuleris cæcos et claudos.

AQUILA.

2.
 6.

fluus quidem et leprosus secundum legem immundi sunt, et a communi consortio separantur: baculo autem utuntur qui mutilo sunt corpore. Quare Aquila huiusmodi hominem *cæcum* exposuit. Aquilam vero secutus Vulgatus interpres ἀτρακτον *ver- tit fuscum*. Coislinianus codex habet, 'Α., Σ., ἀτρακτον. Σκυτάλην. Edit. Rom., σκυτάλης.

Ibid. Σ, καὶ ἐνδεής. Coisl. 2.

V. 30. 'Α., Σ., ἀπέχτειναν. Coisl. 2.

V. 35. 'Αλλος, μή ὡς etc. Coisl. 2.

V. 34. Ο', Θ., ὡς νάβαλ etc. Coisl. 2, qui habet hoc scholion: Ἠμάρτηται τὰ ἔχοντα Νάβαλ. I. e., Vitiata sunt quæ habent *Nabal*.

Ibid. 'Αλλος, προσέθετο. 'Αλλος, συνήθε. Reg.

V. 35. Σ., τοῦ μεταλαβεῖν. Coisl. 2.

V. 36. Ο', 'Α., Θ., ἀγαθόν, cum asterisco. Coisl. 2.

V. 59. 'Α., Σ., ἀπαλδς καὶ κεχρισμένος. Reg

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	CAPUT IV LIB. II REGUM. Ο'.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
1. Καὶ παρεῖθσαν. Ἐθορυβήθησαν.	1. Καὶ ἐξελύθησαν. Παρεῖθσαν.	1. Ἐξέστησαν.
2. Λοχαγοί.	2. Ἠγούμενοι συστρεμμάτων.	2.
4. Θορυβεῖσθαι.	4. Σπεύδειν. Μεμφισοθῆ. 'Αλλος, Μεμφι- θαάλ.	4.
5.	5. Καὶ αὐτὸς ἐκάθευδε. 'Αλλος, ὑπνωσε.	5.
7. Πεδιάδος.	7. Κατὰ δυσμάς.	7.
8.	8. Ἐκδίκησιν. 'Αλλος, τιμω- ρίαν.	8.
9. Ὁ ρυσάμενος.	9. Ὅς ἐλυτρώσατο.	9.
11. Πόσψ μᾶλλον. Ἀναίτιον.	11. Καὶ νῦν. Δίκαιον.	11.
12. Ἐπὶ τῆς κολυμβήθρας.	12. Καὶ κολοβοῦσι. Ἐπὶ τῆς κρήνης.	12.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
1. Et remissæ sunt. Turbati sunt.	1. Et dissolutæ sunt. Demissi sunt.	1. Perculsi sunt.
2. Manipularii.	2. Principes agminum.	2.
4. Cum turbaretur.	4. In festinando. Memphibosthe. <i>Alius</i> , Memphi- baal.	4.
5.	5. Et ipse dormiebat. <i>Alius</i> , dormivit.	5.
7. Campestris.	7. Ad occidentem.	7.
8.	8. Vindictam. <i>Alius</i> , ultionem.	8.
9. Qui eruit.	9. Qui redemit.	9.
11. Quanto magis. Innoxium.	11. Et nunc. Justum.	11.
12. Super piscinam.	12. Et truncant. Super fontem.	12.

Notæ et variæ lectiones ad cap. IV lib. II Regum.

V. 8. 'Αλλος, τιμωρίαν. Idem.

V. 9. Σ., ὁ ρυσάμενος. Idem.

V. 11. Σ., πόσψ μᾶλλον. Reg.

Ibid. Σ., ἀναίτιον. Idem.

V. 12. 'Α., καὶ κόπτουσι. Reg. Sed Coisl. 2,

'Α., ἀπέκοψαν.

Ibid. 'Α., Σ., ἐπὶ τῆς κολυμβήθρας. Idem.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	CAPUT V LIB. II REGUM. Ο'.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
2. Ἀλλὰ καὶ πρίν.	2. Καὶ ἐχθές, καὶ τρίτην.	2.
6. Λέγοντες· Οὐκ εἰσελεύσῃ ὧδε ἐὰν μὴ ἐπὶ τῷ ἄραι τοὺς τυφλοὺς καὶ τοὺς χωλοὺς.	6. Καὶ ἐβρέθη τῷ Δαυίδ. Οὐκ εἰσελεύσῃ ὧδε, ὅτι ἀντέστησαν οἱ τυ- φλοὶ καὶ οἱ χωλοὶ.	6.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
2. Sed et prius.	2. Et heri et nudiustertius.	2.
6. Dicentes: Non ingredieris huc, nisi in removendo cæcos et claudos.	6. Et dictum est Davidi: Non ingredieris huc, quia obstituerunt cæci et claudi.	6.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοὺς γράμματα.

ΑΚΥΛΑΑΣ.

7 את מצודת
8 כל־מכה יבסו ויגע בענוד
אל־הגית
9 וישב דוד במצודה ויקראלה
עיר דוד
מך־המלוא וביתה
10 ונדל
צבאות
12 הכינו
15, 16 ויבחר ואלישוע ונבג ופיוע
ואלישמע ואלידע ואליפלט

7.
8.
9.
10.
12.
15, 16.

7. Τὸ ὄχυρωμα.
8. Πᾶς πατάσων Ἰεβουσαιον
καὶ ἄψεται ἐν κρουνησιμῶ.
9.
Ἀπὸ πληρώματος.
10. Ἐπὶ τὸ μεζζον.
Στρατιῶν.
12.
15, 16.

17 אל־דמצודה
18 רפאים
20 בבעל־פרצים
21 ענביהם
22 וינמשו
רפאים
23 הסב אל־אחריהם
במל באים

17.
18.
20.
21.
22.
23.

17. Εἰς τὸ ὄχυρωμα.
18. Ῥαφαίμ.
20. Ἐχων διακοπὰς.
21. Τὰ διαπονήματα αὐτῶν.
22. Καὶ ἐπλήθον.
Ῥαφαίμ.
23.
Ἐξεναντίας τῶν ἀπλων.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

7. Munitionem.
8. Omnis percutiens Jebusæum,
et attinget in fistulam.

7. Arcem.
8. Qui percussisset Jebusæum,
et tetigisset domatum fistulas.

7. Munimentum.
8. Omnis percutiens Jebusæum,
et attinget in scatebram.

In domum.
9. Et habitavit David in muni-
tione, vocavitque eam, civitatem
David.

In templum.
9. Habitavit autem David in ar-
ce, et vocavit eam, civitatem Da-
vid.

9.

A Mello et intra domum.

A Mello et intrinsecus.

A plenitudine.

10. Et grandis evadendo.

10. Atque succrescens.

10. In melius.

Exercituum.

Exercituum.

Exercituum.

12. Confirmasset eum.

12. Confirmasset eum.

12.

15, 16. Et Jebaar, et Elisue, et
Nepheg, et Jephia, et Elisama, et
Eliada, et Eliphalth.

15, 16. Et Jebahar, et Elisua,
et Nepheg, et Japhia, et Elisama,
et Elioda, et Eliphaleth.

15, 16.

17. In munitionem.

17. In præsidium.

17. In munimentum,

18. Raphaim.

18. Raphaim.

18. Raphaim.

20. In Baal-Pherasim.

20. Baal Pharasim.

20. Habens diruptiones.

21. Dolores suos.

21. Sculptilia sua.

21. Labores suos.

22. Et diffuderunt se.

22. Et diffusi sunt.

22. Et supervenerunt.

Raphaim.

Raphaim.

Raphaim.

23. Gyra post tergum eorum.

23. Gyra post tergum eorum.

23.

Ex adverso mororum.

Ex adverso pyrorum.

Ex adverso pyrorum.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

7. Τῆ ὀχύρωμα.
8. Ὅς ἂν τύψῃ Ἰεθουσαιὼν, καὶ κατακρατήσῃ ἐπέλξεως.

9. Καὶ διέτριβε Δαυὶδ ἐν τῷ ὀχυρώματι, καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸ πόλιν Δαυὶδ.

Ἄπὸ προσθήματος, καὶ ἴσω.

10. Δυνάμεων.

12. Ἦδρασαν αὐτόν.

15, 16.

17.

18. Ῥαφαίμ.

20.

21. Τὰ γλυπτὰ αὐτῶν.

22. Καὶ ἐπῆλθον.

Ῥαφαίμ.

23. Κύκλευσον κατόπιν αὐτῶν.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

7. Munimentum.

8. Quisquis percusserit Jebusæum, et occupaverit propugnaculum.

9. Et mansit David in munimento, et vocavit illud civitatem David.

Ab additamento et intus.

10.

Virtutum.

12. Confirmasset eum.

15, 16.

17.

18. Raphaim.

20.

21. Sculptilia sua.

22. Et supervenerunt.

Raphaim.

23. Gyra post tergum eorum.

7. Περιοχὴν.
8. Πᾶς τύπτων Ἰεθουσαιὼν ἀπέσθω ἐν παραξίφιδι.

Εἰς οἶκον. Ἄλλος, εἰς ἐκκλησίαν.

9. Κστ' ἐκάθισε Δαυὶδ ἐν τῇ περιοχῇ, καὶ ἐκλήθη αὐτῇ ἡ πόλις Δαυὶδ.

Ἄπὸ τῆς ἄκρας, καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ.

10. Καὶ μεγαλυνόμενος. 10.

Παντοκράτωρ.

12. Ἠτοίμασεν αὐτόν. 12.

15, 16. Καὶ Ἐδεὰρ, καὶ Ἐλισουὲ, καὶ Ναφὲκ καὶ Ἰεφιάς, καὶ Ἐλισαμά, καὶ Ἐλιδαὲ, καὶ Ἐλιφαλάθ, Σαμαὲ, Ἰεσσιθάθ, Νάθαν, Γαλαμαάν, Ἰεδαάρ, Θεησοῦς, Ἐλιφαλάτ, Ναγὲδ, Ναφὲκ, Ἰωναθάν, Λεασαμύς, Βααλιμάθ, Ἐλιφαθά. Ἄλλος, καὶ Ἰεδαάρ, καὶ Ἐλισουὲ, καὶ Ἐλφαλάθ, Ναγαῖθ, καὶ Ἰεφιά, καὶ Ἐλισαμάς, καὶ Ἐλιδαὲ, καὶ Ἐλιφαλάθ. 15, 16.

17. Εἰς τὴν περιοχὴν. 17.

18. Τιτάνων. 18.

20. Ἐπάνω διακοπῶν. 20.

21. Τοὺς θεοὺς αὐτῶν. 21.

22. Καὶ συνέπεσαν. 22.

Τιτάνων.

23. Ἀποστρέφου ἀπ' αὐτῶν. 23.

Ἐξ ἐναντίας τοῦ κλαυθμῶνος.

7. Munitionem.

8. Omnis percutiens Jebusæum, tangat in pugione.

In domum. Al., in ecclesiam.

9. Et sedit David in munitione, et vocata est hæc, civitas David. 9.

A summo, et domum suam.

10. Et magnificatus. 10.

Omnipotens.

12. Paravit eum. 12.

15, 16. Et Ebear, et Elisue, et Naphec, et Jephies, et Elisama, et Eliidae, et Eliphath, Samae, Jesibath, Nathan, Galamaan, Jebaar, Theesus, Eliphath, Naged, Naphec, Jonathan, Leasamys, Baalimath, Eliphaath. Alius, et Jebaar, et Elisue, et Elphalath, Nagaib, et Jephie, et Elisamas, et Eliidae, et Eliphalath. 15, 16.

17. In munitionem. 17.

18. Titanum. 18.

20. Supra diruptiones. 20.

21. Deos suos. 21.

22. Et concurrerunt. 22.

Titanum.

23. Avertere ab eis. 23.

Ex adverso plactus.

TO EBPAIKON.
 24. אֶרְכָּבָה בְּרֶגֶל צַדִּיק וְיִשָּׁר
 וְיִשָּׁר
 תִּבְרָח

TO EBPAIKON
 Ἑλληνικοῖς γράμμασι
 24.

ΑΚΥΛΑΣ.
 24. Ψόφον διαβήματος ἐν κεφαλαῖς τῶν φρουρήσεων.
 Συντεμεῖς.

VERSIO HEBRAICI TEXT.
 24. Vocem incessus in capitibus mororum.
 Movebis te.
 Ad percutiendum.

VULGATA LATINA.
 24. Sonitum gradientis in cumine pyrorum.
 Inibis praelium.
 Ut percutiat.

AQUILA.
 24. Strepitum incessus in capitibus praesidorum.
 Concides.

Notæ et variæ lectiones ad cap. V lib. II Regum.

V. 2. Σ., ἀλλὰ καὶ πρὶν. Coislin. 2.
 V. 6. Σ., λέγοντες etc. Coislinianus codex 1.
 V. 7. 'A, Σ., τὸ δούρωμα. Reg. Sic solent ambo vertere.
 V. 8. Hasce Aquilæ et Symmachi lectiones exhibent Procopius et codex Reg. ex Theodoro.
 V. 9. Σ., καὶ διέτριβε etc. Coislin. 2.
 Ibid. 'A., ἀπὸ πληρώματος. Σ., ἀπὸ προσθέματος καὶ ἔσω. Ita Reg. Eusebius vero *De locis Hebraicis*, cujus versionem Latinam tantum hoc loco habe-

mus ex Hieron. « Mello, civitas quam ædificavit Salomon. Porro Symmachus et Theodotio *adimpletionem* transtulerunt. »
 V. 10. 'A., ἐπὶ τὸ μείζον. Reg. Ibid. 'A., στρατιῶν etc. Coislin. 2.
 V. 12. Σ., ἤδρασαν αὐτόν. Idem.
 V. 15 et 16. Ἄλλος, καὶ Ἰεζαάρ, καὶ Ἐλισουὲ etc. In LXX vero hæc nomina repetuntur et multiplicantur.
 V. 17. 'A., εἰς τὸ δούρωμα. De more Reg et

CAPUT VI LIB. II REGUM.

TO EBPAIKON.
 2. אֶרְכָּבָה 3
 אֶרְכָּבָה
 אֶרְכָּבָה
 3. אֶרְכָּבָה 3
 5. אֶרְכָּבָה 5
 אֶרְכָּבָה
 אֶרְכָּבָה 6
 אֶרְכָּבָה
 7. אֶרְכָּבָה 7
 אֶרְכָּבָה
 8. אֶרְכָּבָה 8
 אֶרְכָּבָה 10

TO EBPAIKON
 Ἑλληνικοῖς γράμμασι.
 2
 3.
 5.
 6.
 7.
 8.
 10.

ΑΚΥΛΑΣ.
 2. Ἐχόντων.
 Γλωσσόκομον.
 5.
 5.
 Καὶ ἐν σελοτρῖσι.
 6. Ἔως ἄλλωνος ἐτοίμης.
 7. Καὶ ἐπληξεν αὐτόν.
 Ἐπὶ τῇ ἐκβολῇ.
 8.
 10.

VERSIO HEBRAICI TEXT.
 2. De dominis.
 Arcam.
 Exercituum.
 3. Et equitare fecerunt.
 5. In omnibus lignis.
 Et in sistris.
 6. Usque ad aream Nachon.
 Et apprehendit.
 7. Et percussit eum.
 Super errore.
 8. Et ira fuit Davidi.
 10. Divertere.

VULGATA LATINA.
 2. De viris.
 Arcam.
 Exercituum.
 3. Imposuerunt.
 5. In omnibus lignis.
 Sistris.
 6. Ad aream Nachou.
 Tenuit.
 7. Et percussit eum.
 Super temeritate.
 8. Contristatus est autem David.
 10. Divertere.

AQUILA.
 2. De habentibus.
 Scrinium.
 3.
 5.
 Et in sistris.
 6. Usque ad aream parataui.
 7. Et percussit eum.
 Super insania.
 8.
 10.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΩΤΙΩΝ.

24. Ψόφον διαθήματος ἐν κεφαλαίς τῶν φρουρήσεων.
Συντεμείς.

24. Τὴν φωνὴν τοῦ συγκλεισμοῦ ἀπὸ τοῦ ἄλλου τοῦ κλαυθμῶνος.
Καταθήση.
Κόπτειν. Ἄλλος, τύπτειν.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

24. Strepitum incessus in capitibus praesidorum.
Concides.

24. Vocem constrictionis a more aetius.
Descendes.
Ad cadendum. *Alius*, ad verberandum.

Notae et variae lectiones ad cap. V lib. II Regum.

Coislin. 2.

V. 18. Ἄ., Σ., Ῥαφαήμ. Reg. et Coislin. 2, itemque v. 23.

V. 20. Ἄ., ἔχον διακοπᾶς. Reg.

V. 21. Ἄ., τὰ διαπονήματα αὐτῶν. Σ., τὰ γλυπτά.

Coislin. 2.

V. 22. Ἄ., καὶ ἐπὶ γλῶσσον. Reg. et Coislin. 2, qui Symmacho tribuit.

V. 23. Σ., κύκλευσον etc. Coislin. 2.

Ibid. Ἄ., ἐξεναντίας τῶν ἀπίων. Ita Procop. et

Regius codex. Ibid. Coislin. 2 ad marginem, κατεναντίον etc.

Ibid. Ἐξ ἐναντίας τοῦ κλαυθμῶνος. Edit. Rom., πλησίον τοῦ κλαυθμῶνος. Coislin. 2, κατεναντίον ἐν ταῖς φρουρήσεσι.

V. 24. Ἄ., Σ., ψόφον διαθήματος etc. Coislin. 2

Ibid. Τὴν φωνὴν τοῦ συγκλεισμοῦ. *Alii*, συσσεισμοῦ, *commotionis*. Sic mss. et ed. Complut. et A. 2.

Ibid. Ἄ., Σ., συντεμείς. Coislin. 2.

Ibid. Ἄλλος, τύπτειν. Reg.

CAPUT VI LIB. II REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΩΤΙΩΝ.

2. Ἐχόντων.

2. Ἀπὸ τῶν ἀρχόντων.
Κιθωνόν.

3. Ἐπέθηκαν.

Τῶν δυνάμεων. Ἄλλος, Σαβαώθ.

3. Ἐπετίθασαν. 3.

5. Ἐν παντοίοις ξύλοις.
Καὶ ἐν σιστροῖς.

5. Ἐν ὀργάνοις ἡρμοσμένοις.
Ἐν κυμβάλοις. 5.

6.

6. Ἔως ἄνω Ναχώρ. Ἄλλος, ἕως ἄνω Ἄχώρ. Ἄλλος, ἕως τῆς ἄνω Ἐρνά τοῦ Ἰεβουσαιού.

Ἐκράτησεν. Ἄλλος, ἐκραταίωσεν. 6.

7.

7. Καὶ ἔπεισεν αὐτόν. Ἄλλος, καὶ ἐπάταξεν αὐτόν. 7.

✕ Ἐπὶ τῇ προπετείᾳ.

8. Ὀργίλον τῷ Δαυίδ.

8. Ἡθύμησε Δαυίδ. Οἱ λοιπ., ἐλυπήθη Δαυίδ. 8.

10. Παραγαγεῖν.

10. Ἐκκλίνας. 10.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

2. De habentibus.

2. De principibus.
Arcam,
Virtutum. *Alius*, Sabaoth. 2.

3. Imposuerunt.

3. Ascendere fecerunt. 3.

5. In omnimodis lignis.
Et in sistris.

5. In organis modulatis.
In cymbalis. 5.

6.

6. Usque ad aream Nachor. *Alius*, usque ad aream Achor. *Alius* usque ad aream Erna Jebusai. 6.

Tenuit. *Alius*, firmavit.

7.

7. Et percussit eum. *Alius*, id. 7.

✕ Super temeritate.

8. Et ira fuit Davidi.

8. Contristatus est David. *Reliqui*, id. 8.

10. Adducere.

10. Divertere. 10.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

ΑΚΥΛΑΣ.

'Ελληνικοῖς γράμμασι.

13, 14. יהוה כי צעדו נשאי ארוך.
יהוה ששה צעדים ויזבח שור וכריא
חד ממכר בכל יעד לפני יהוה

13, 14.

13, 14. Καὶ ἐγένετο ὅταν διεβη-
μάτισαν αἰρόντες τὸ γλωσσόκομον
ἐξ βήματα, καὶ ἐθυσίασε βουὸν καὶ
σιτευτόν. Καὶ Δαυὶδ ὀρχοῦμενος ἐν
παντὶ κράτει πρὸ προσώπου Κυρίου.
Ἐπένδυμα ἐξαιρετόν.

אפד בד

15 מתרועע

15.

15.

16 מפח ומכרר

16.

16. Διατινασσομένον καὶ καρχα-
ρούμενον.

ותבז

17 עלות

17.

17.

18 בשם

18.

18.

19 ואשפר

19.

19. Καὶ ἀμυρίτην.

20 מוד-נבד

20.

20.

הרקים

21 לשת אתי

21.

Κενῶν

21. Ἐντειλασθαί μοι.

22 ונקלתי עד מואת והייתי שכל

22.

22. Καὶ ἀτιμασθήσομαι ἔτι ὑπὲρ
τούτου, καὶ ἔσομαι ταπεινός.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

13, 14. Et erat cum incederent
portantes arcam Domini sex pas-
sus, et immolabat bovem et cras-
sum. Et David saltabat in omni
robore ad facies Domini.

Ephod lineo.

15. In jubilatione.

16. Viriliter agentem, et saltan-
tem.

Et despexit.

17. Holocausta.

18. In nomine.

19. Et partem carnis.

20. Quam gloriosus fuit.

Inanium.

21. Præcipiendo mihi.

22. Et levis ero amplius præ
hoc, et ero humilis.

13, 14. Cumque transcendissent
qui portabant arcam Domini sex
passus, immolabat bovem et arie-
tem. Et David saltabat totis viri-
bus ante Dominum.

Ephod lineo.

15. In júbilo.

16. Subsilientem atque saltan-
tem.

Despexit.

17. Holocausta.

18. In nomine.

19. Et assaturam bubulæ car-
nis.

20. Quam gloriosus fuit.

De scurris.

21. Et præcepit mihi.

22. Et vilior fiam plus quam
factus sum : et ero humilis.

13, 14. Et factum est cum in-
cederent portantes scrinium sex
passus, et immolavit bovem et sa-
ginatum. Et David saltans in om-
ni robore ante faciem Domini.

Superindumentum eximium.

15.

16. Quatientem se et saltantem.

17.

18.

19. Et amyriten.

20.

Inanium.

21. Præcipiendo mihi.

22. Et inhonorabor amplius su-
per hoc, et ero humilis.

Notæ et variæ lectiones ad cap. VI lib. II Regum.

V. 2. 'A., Σ., ἐχόντων. Coislin. 2. Aliæ efferun-
tur lectiones, ἀπὸ τῶν ἱερῶν, Procopius. Reg. vero,
ἀπὸ τῶν ἀγίων. Cur autem בעלי ἄγιων et ἱερῶν ver-
terit nescio; nam hæc vox significat κυρίων, domi-
norum, et ἐχόντων, habentium, ut alibi vertunt 'A.
et Σ., quare præstare videtur Coisliniani lectio.

Ibid. 'A., γλωσσόκομον. Coislin. 2. Sic solet ver-
tere Aquila.

Ibid. Ἄλλος, Σαβῶθ. Reg.

V. 3. Σ., ἐπέθηκαν. Coislin. 2.

V. 5. Σ., ἐν παντοίοις ξύλοις. Idem.

Ibid. 'A., Σ., ἐν σίστροις. Reg.

V. 6. 'A., ἕως ἄλωνος ἐτοίμης. Hæc interpretatio,
et sequentes, quæ a versione τῶν O' differunt, par-
tim ex codice Regio eruuntur, partim ex Eusebio
De locis Hebraicis, qui sic habet: Ναχῶν, ἄλωνος
Ναχῶν, 'A., ἄλωνος ἐτοίμης. In edito A. excidit
ante ἄλωνος ἐτοίμης, nempe ob repetitionem lit-
teræ A, ut ex Hieronymi versione arguitur, quæ sic
habet: Nachon, area Nachon : pro quo Aquila in-
terpretatur, area præparata.

Ibid. Ἄλλος, ἐκραταίωσεν. Reg.

V. 7. 'A., ἐπληξεν αὐτόν. Coislin. 2. Ἄλλος,
ἐπάταξεν αὐτόν. Reg.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

13, 14. Ὡς καὶ διέβησαν οἱ βα-
στάζοντες ἕξ βήματα, ἐθυσίασε
βοῦν καὶ πρόβατον. Δαυὶδ δὲ ἦν ἐν
τιάρᾳ ἔμπροσθεν Κυρίου.

Ἐπένδυμα λινούν.

15.

16. Σκιρτῶντα καὶ καγχάζοντα.

Ἐξευτέλισεν.

17. Ἀναφοράς.

18. Διὰ τοῦ ὀνόματος.

19. Καὶ ἀμυρίτην.

20.

Εἰκαίων.

21. Ἐντείλασθαί μοι.

22. Καὶ εὐτελέστερος ἔσομαι καὶ
ταπεινότερος.

SYMMACHUS.

13, 14. Ut autem pertransierunt
gestantes sex gradus, immolavit
bovem et ovem. David autem erat
in tiara ante Dominum.

Superindumentum lineum.

15.

16. Saltantem et effuse riden-
tem.

Vilipendit.

17. Oblationes.

18. Per nomen.

19. Et amyriten.

20.

Vilium.

21. Præcipiendo mihi.

22. Et vilior ero et humilior.

13, 14. Καὶ ἦσαν μετ' αὐτοῦ αἰ-
νοντες τὴν κιθαρῶν ἑπτὰ χοροὶ, καὶ
θύμα, μόσχος καὶ ἄρνες. Καὶ Δαυὶδ
ἀνεκρούετο ἐν ὄργανοῖς ἡρμουςμέ-
νοις ἐνώπιον Κυρίου.

Στολὴν ἔβαλλον. Ἄλλος, ἐφοῦδ
βύσσινον.

15. Μετὰ κραυγῆς. Ἄλλος, ἀλα-
λαγμοῦ.

16. Ὀρχούμενον καὶ ἀνακρούο-
μενον.

Ἐξουδένωσεν.

17. Ὀλοκαυτώματα.

18. Ἐν ὀνόματι.

19. Καὶ ἐσαχρίτην.

20. Τί δεδόξασται. Ἄλλος, τί
ἔντιμος ἦν.

Ὀρχουμένων.

21. Καταστήσαι με.

22. Καὶ ἀποκαλυφθήσομαι ἐπι-
ούτως, καὶ ἔσομαι ἀχρεῖος.

LXX INTERPRETES.

13, 14. Et erant cum eo por-
tantes arcam septem chori: et vic-
tima, vitulus et agni. Et David
pulsabat in organis modulatis co-
ram Domino.

Stolam exiniam. *Alius*, ephud
lineum.

15. Cum clamore. *Alius*, ju-
bilatione.

16. Saltantem et pulsantem.

Sprevit.

17. Holocausta.

18. In nomine.

19. Et assaturam.

20. Quam glorificatus est. *Alius*,
quam honoratus fuit.

Saltantium.

21. Constituendo me.

22. Et discooperiar ultra sic, et
ero inutilis.

THEODOTIO.

13, 14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

22. Ero inutilis.

Notæ et variæ lectiones ad cap. VI lib. II Regum.

ibid. ✕ ἐπι τῇ προπετείᾳ. Ἀ., ἐπὶ τῇ ἐκνοίᾳ.
Coislin. 2.

V. 8. Οἱ λοιποὶ, ἐλυπήθη Δαυὶδ. Σ., ὄργιλον etc.

Idem.

V. 10. Σ., παραγαγεῖν. Idem.

V. 13 et 14. Hasce et Symmachi lectiones effert
Coislin. 2.

Ibid. Ἀ., ἐπένδυμα etc. Hæ lectiones ex Procopio
et cod. Reg. prodeunt, sed pleniores ex Coislin. 2.

Vide supra, 1 Reg. II, 18.

V. 15. Ἄλλος, ἀλαλαγμοῦ. Coislin. 2.

V. 16. Ἀ., διατινασσόμενον καὶ καρχαρούμενον.

Σ., σκιρτῶντα καὶ καγχάζοντα. Reg. et Coislin. 2.

Ibid. Σ., ἐξευτέλισεν. Coislin. 2.

V. 17. Σ., ἀναφοράς. Coislin. 2.

V. 18. Σ., διὰ τοῦ ὀνόματος. Coislin. 2.

V. 19. Ἀ., Σ., καὶ ἀμυρίτην. Coisl. 2, forte ἀμυ-
ρίτην ex ἀμυλός.

V. 20. Ἄλλος, τί ἐντιμος ἦν. Reg.

Ibid. Ἀ., κενών. Σ., εἰκαίων. Coislin. 2.

V. 21. Ἀ., Σ., ἐντείλασθαί μοι. Coislin. 2.

V. 22. Ἀ., καὶ ἀτισμασθήσομαι etc. Hasce Aquilæ
et Symmachi lectiones exhibet Procopius. Coislin.
vero 2 Symmachi tantum lectionem effert.

CAPUT VII LIB. II REGUM.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὺς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
1 הניחל	1.	1.
2 בתוך היריעה δέρβρωσ.	2.	2.
6 ואהיה באל	6.	6. Ἐν σκέπη.
8 מן הדנה מאחד	8.	8. Ἐκ τῆς ὠραιότητος. Ἀπὸ δπισθεν.
10 ושכן החזיו	10.	10.
ידנו לענותו		Κλονηθήσεται. Κακουχῆσαι αὐτόν.
11 ועשה	11.	11.
12 ממעין	12.	12.
הדניתי		
13 וכננתי	13.	13.
15 כאשר הכרת כעם שאל	15.	15.
16 ביום וממלכתך	16.	16. Ὁ οἰκός σου, καὶ ἡ βασιλεῖα σου.
נכך		
18 הביאתני	18.	18. Ἥγαγέ με.
19 וחקקת עוד זאת	19.	19.
21 בעבוד דברך	21.	21.
22 על־כן גודת	22.	22. Ἐπὶ τοῦτο ἐμγαλύνθησ.
23 ולשים לו	23.	23.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA	AQUILA.
1 Pōdisset ei requiem.	1. Dedisset ei requiem.	1.
2. In medio cortinæ. <i>Hebr. int., In medio pellis.</i>	2. In medio pellium.	2.
6. Et fui. In tentorio.	6. Sed ambulabam. In tabernaculo.	6. In tentorio.
8. E tugurio. De post.	8. De pascuis. Sequentem.	8. E specie. De post.
10. Et habitabit sub se. Movebitur. Ad affligendū eum.	10. Et habitabit sub eo. Turbabitur. Ut affligant eum.	10. Movebitur. Ad affligendum eum.
11. Faciet.	11. Faciat.	11.
12. De visceribus tuis. Et firmabo.	12. De utero tuo. Et firmabo.	12.
13. Et firmabo.	13. Et stabiliam.	13.
15. Quemadmodum recedere feci a Saul.	15. Sicut abstuli a Saul.	15.
16. Domus tua et regnum tuum. Firmus.	16. Domus tua et regnum tuum. Firmus.	16. Domus tua et regnum tuum.
18. Deduxisti me.	18. Adduxisti me.	18. Duxisti me.
19. Et parum fuit adhuc hoc.	19. Sed et hoc parum visum est.	19.
21. Propter verbum tuum.	21. Propter verbum tuum.	21.
22. Idcirco magnificatus es.	22. Idcirco magnificatus es.	22. Super hoc magnificatus es.
23. Et ad ponendum sibi.	23. Et poneret sibi.	23.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
1.	1. Κατεκληρονόμησεν αὐτόν. Ἄλλος, κατέπαυσεν αὐτῷ.	1.
2.	2. Ἐν μέσῳ τῆς σπηγῆς.	2.
6. Ἄλλ' ἤμην. Ἐν σκέπη.	6. Καὶ ἤμην. Ἐν καταλύματι.	6.
8. Ἐκ τῆς νομῆς.	8. Ἐκ τῆς μάνδρας. Vacat.	8.
10. Ἀναπαύσεται ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ. Μετασταθήσεται.	10. Καὶ κατασκηνώσει καθ' ἑαυτόν. Μεριμνήσει. Ταπεινώσει αὐτόν. Ἄλλος, μετακινήσει αὐτόν.	10.
11. Ποίησει.	11. Οἰκοδομήσεις.	11.
12. Ἐκ τῶν ἐγκάτων σου. Καὶ ἰδράσω.	12. Ἐκ τῆς κοιλίας σου. Καὶ ἐτοιμάσω.	12.
13. Καὶ ἰδράσω.	13. Καὶ ἀνωρθώσω.	13.
15. Καθὼς ἀπέβλεπον παρὰ Σαούλ.	15. Καθὼς ἀπέστησα ἀφ' ὧν ἀπέστησα.	15.
16. Ὁ οἶκός σου, καὶ ἡ βασιλεία σου. Ἠδρασμένος.	16. Ὁ οἶκος αὐτοῦ, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ. Ἄνωρθωμένος.	16. Ὁ οἶκός σου, καὶ ἡ βασιλεία σου.
18. Ἠγαγέ με.	18. Ἠγάπησάς με.	18.
19.	19. Καὶ κατεσμικρύνθη μικρόν. Ἄλλος, κατεσμικρύνεται τὰ μικρὰ ταῦτα.	19.
21.	21. Διὰ τὸν δοῦλόν σου. Ἄλλος, κατὰ τὸν λόγον σου.	21.
22. Διὸ μέγας εἶ.	22. Ἐνεκεν τοῦ μεγαλῦναί σε.	22.
23. Ἴνα τάξῃ ἑαυτῷ.	23. Τοῦ θέσθαι σε.	23.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
1.	1. Hæreditare fecit eum. <i>Alius</i> , dedit requiem ei.	1.
2.	2. In medio tabernaculi.	2.
6. Sed eram. In tentorio.	6 Et eram (inambulans). In tentorio.	6.
8. E pascuo.	8. Ex mandra. Vacat.	8.
10. Requiescet super loco suo. Transferetur.	10. Et habitabit per se. Erit sollicitus. Ad humiliandum eum. <i>Alius</i> , ad transmovendum eum.	10.
11. Faciet.	11. Ædificabis.	11.
12. De visceribus tuis. Et firmabo	12. Ex ventre tuo. Et parabo.	12.
13. Et firmabo.	13. Et erigam.	13.
15. Sicut abstuli a Saul.	15. Sicut removi ab iis a quibus removi.	15.
16. Domus tua et regnum tuum. Firmatus.	16. Domus ejus et regnum ejus. Erectus.	16. Domus tua et regnum tuum.
18. Duxisti me.	18. Dilexisti me.	18.
19.	19. Et factus sum parvus parum. <i>Al.</i> , et parva facta sunt exigua hæc.	19.
21.	21. Propter servum tuum. <i>Alius</i> , secundum verbum tuum.	21.
22. Propterea magnus es.	22. Ut magnificares te.	22.
23. Ut statueret sibi.	23. Ad ponendum te.	23.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

ΑΚΥΛΑΣ.

ונראה
 ותכונן 24 24.
 ועשה 25 25.
 נכך 26 26.
 גליתיה 27 27.
 לב

Και ἐπίφοδα.
 24.
 25. ✕ Καὶ ποιήσον.
 26.
 27.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

Et horribilia.
 24 Et firmasti.
 25. Et fac.
 26. Firma.
 27. Revelasti.
 Cor suum.

Et horribilia.
 24. Firmasti.
 25. Et fac.
 26. Stabilita.
 27. Revelasti.
 Cor suum.

Et horribilia.
 24.
 25. ✕ Et fac.
 26.
 27.

Notæ et variæ lectiones ad cap. VII lib. II Regum.

V. 1. Ἄλλος, κατέπαυσεν αὐτῶ. Reg.
 V. 2. Τὸ Ἑβραϊκόν, ἐν μέσῳ δέξερως. Sic Reg.
 atque ita legitur in editione Complutensi, et apud
 Eusehium in Psalm. LXXXVIII.
 V. 6. Σ., ἀλλ' ἤμην. Coislin. 2.
 Ibid. Ἀ., Σ., ἐν σκέπη. Idem.
 V. 8. Ἀ., ἐκ τῆς ὠραιότητος. Σ., ἐκ τῆς νομῆς.

Idem
 Ibid. Ἀ., ἀπὸ δεξιῶν. Reg. et Coislin. 2.
 V. 10. Σ., ἀναπαύσεται etc. Coislin. 2.
 Ibid. Ἀ., κλονηθήσεται. Σ., μετασταθήσεται. Idem.
 Ibid. Ἀ., κακουχῆσαι αὐτόν. Ἄλλος, μετακινή-
 σαι αὐτόν. Reg.
 V. 11. Σ., ποιήσαι. Coislin. 2.

CAPUT VIII LIB. II REGUM.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

ΑΚΥΛΑΣ.

וינבנים 1 1.
 אדמתג האמה
 2 וימדדם בחבל השכב אהם 2.
 ארצה וימדד שני חבלים להמרת
 ומלא החבל לחיות

1. Καὶ ἐκόλασεν αὐτούς.
 Τὸν χαλινὸν τοῦ ὕδραγωγίου.
 2.

נשאי מנזה
 3 בלנתו להשיב דד 3.
 4 וילכד 4.
 יעקר
 5 ארם דמשק 5.

3.
 4.
 Ἐξόρρησεν.
 5.
 6. Ἐστηλωμένους.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

1. Et depressit eos.
 Metheg Haama.
 2. Et est eos mensus in funi-
 culo, jacere faciendo eos ad ter-
 ram. Et mensus est duos funicu-
 los ad mortificandum, et plenitu-
 dinem funiculi ad vivificandum.

1. Et humiliavit eos.
 Frænum tributū.
 2. Et mensus est eos funiculo
 cœquans terræ. Mensus est autem
 duos funiculos, unum ad occiden-
 dum, et unum ad vivificandum.

1. Et punivit eos.
 Frænum aquæductus.
 2.

Portantes munus.
 3. In eundo ipsum ad conver-
 tendum manum suam.
 4. Et cepit.
 Et subnervavit.
 5. Aram Damesec.
 6. Præsidarios.

Sub tributo.
 3. Quando profectus est ut do-
 minaretur.
 4. Et captis.
 Subnervavit.
 5. Syria Damasci.
 6. Præsidium.

3.
 4.
 Exterminavit, vel, expulit
 5.
 6. Constitutos.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
Και ὑπερμεγέθη.	Και ἐπιφάνειαν.	
24. Ἴδρασας.	24. Ἰτοιμάσας.	24.
25. ✕ Καὶ ποιήσον.	25. <i>Deest.</i>	25.
26. Ἰδρασμένος.	26. Ἀνωρθωμένος.	26.
27. Ἀκουστὸν ἐποίησας.	27. Ἀπεκάλυψας.	27.
Διάνοιαν ἑαυτοῦ.	Καρδίαν ἑαυτοῦ.	
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
Et permagna.	Et claritatem.	
24. Firmasti.	24. Parasti.	24.
25. ✕ Et fac.	25. <i>Deest.</i>	25.
26. Firmata.	26. Erecta.	26.
27. Auditum fecisti.	27. Revelasti.	27.
Mentem suam.	Cor suum.	

Notæ et variæ lectiones ad cap. VII lib. II Regum.

V. 12. Σ., ἐκ τῶν ἐγκάτων σου. Idem.
Ibid. Σ., καὶ ἐδράσω. Reg. Καὶ ἐτοιμάσω. Sic
etiam Alius.
V. 13. Σ., καὶ ἐδράσω. Coislin. 2.
V. 15. Σ., καθὼς ἀφελὸν etc. Idem.
V. 16. Οἱ Γ', ὁ οἶκός σου etc. Idem.
Ibid. Σ., ἰδρασμένος, Coislin. 2.

V. 18. Ἀ., Σ., ἡγαγές με. Idem.
V. 19. Ἄλλος, κατεσμίχρονται etc. Reg.
V. 21. Ἄλλος, κατὰ τὸν λόγον σου. Reg.
V. 22. Ἀ., ἐπὶ τοῦτο etc. Coislin. 2, a quo etiam
cæteræ lectiones usque ad finem capituli.
V. 26. Ἀνωρθωμένος. Coislin. In edit. Rom. hæc
variant.

CAPUT VIII LIB. II REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
1. Καὶ κατήσχυνεν αὐτούς. Τὴν ἐξουσίαν τοῦ φόρου.	1. Καὶ ἐτροπώσατο αὐτούς. Τὴν ἀφωρισμένην.	1.
2. Καὶ διεμέτρησεν αὐτούς ἐν σχοινίοις, βαλὼν αὐτούς εἰς γῆν. Ἐμέτρησε δὲ δύο σχοινία εἰς τὸ θιντζῶσαι, ἐν δὲ εἰς τὸ περισῶσαι.	2. Καὶ διεμέτρησεν αὐτούς ἐν σχοινίοις, κοιμίσας αὐτούς ἐπὶ τὴν γῆν. Καὶ ἐγένετο τὰ δύο σχοινίσιμα ταῦ θανατῶσαι, καὶ τὰ δύο σχοι- νίσματα ἐζώγησεν. Ἄλλος, καὶ τὸ σχοινίσμα τοῦ πληρώματος ἐζώ- γησε. Ἄλλος, καὶ τὸ πλήρωμα τοῦ τρίτου σχοινίσματος ἐζώγησε. Φέροντας ξένια.	2.
Ἰπο φόρον. 3. Ὅτε ἐπορευέτο στήσαι τρο- παιὸν ἑαυτοῦ.	3. Πορευομένου αὐτοῦ ἐπιστήσαι τὴν χεῖρα αὐτοῦ.	3.
4. Καὶ συνέλαβεν. Ἐνευροκόπησε.	4. Καὶ προκατελάβετο. Παρέλυσε.	4.
5.	5. Συρία Δαμασκοῦ. Ἄλλος, ὁ Σύρος ἐκ Δαμασκοῦ.	5.
6. Φρουρούς.	6. Φρουράν.	6.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
1. Et confudit eos. Potestatem tributi.	1. Et fugavit eos. Segregatam.	1.
2. Et dimensus est eos in funi- culis, conjiciens eos in terram. Dimensus est autem duos funicu- culos ad occidendum, unum autem ad conservandum.	2. Et mensus est eos in funicu- lis, sternens eos super terram. Et fuerunt duo funiculi ad occiden- dum, et duos funiculos vivificavit. Alius, et funiculum plenitudinis vivificavit. Alius, et plenitudinem tertii funiculi vivificavit.	2.
Sub tributo.	Ferentes xenia.	
3. Cum iret constituere tropæum sibi.	3. Eunte illo constituere manum suam.	3.
4. Et accepit. Subnervavit.	4. Et præoccupavit. Dissolvit.	4.
5.	5. Syria Damasci. Alius, Syrus ex Damasco.	5.
6. Præsidarios.	6. Præsidium.	6.

ΤΟ ΕΒΡΑΪΚΟΝ.

ΤΟ ΕΒΡΑΪΚΟΝ
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΤΑΑΣ.

הלך
7 ויקח דוד את שלבי ההרב אשר
היו מאל עבדי הדוד ויביא
ם ודשו

7.

7. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τοὺς κλοιούς
χρυσούς. Ἄλλος, βραχιάρια χρυσᾶ.

שלבי ההרב

9 היל

9.

Πανοπλίας.

10 לשאל

10.

9. Τὴν ἐπιφάνειαν.

איש מלחמה

11 נבש

11.

10.

Πολεμῶν.

14, 13 מהנחו אדאדם בגיהנם

13, 14.

11. Ὑπέταξεν.

שכנה עשר אלה וישם באדם

נצבים בגל אדם שם נצבים

13, 14. Ἐν φάραγγι τῶν ἁλῶν.

16 סדנר

16.

16. Ὁ ἀναμνησκων.

17 ותחילתך

17.

17. Καὶ Ἄειμελεχ.

18 ושריה

18 הגרתו והפלתו

18.

18.

18 סהנים

18. Ἴερεῖς.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

Ivit.

7. Cepitque David scuta auri
quæ erant ad servos Adadezer, et
adduxit ea in Jerusalem.

Profectus est.

7. Et tulit David arma aurea,
quæ habebant servi Adarezer, et
detulit ea in Jerusalem.

7. Cepitque David torques au-
reos. Αἰμα, brachiarum aurea.

Scuta auri.

9. Virtutem.

10. Ad optandum.

Vir bellorum.

11. Subegerat.

13, 14. A cædendo ipsum Aram
in valle salis octodecim millia. Et
posuit in Edom præsides, in omni
Edom posuit præsides.

9. Robur.

10. Ut salutaret.

Hostis.

11. Subegerat.

13, 14. Cum reverteretur capta
Syria in valle salinarum, cæsis
decem et octo millibus. Et posuit
in Idumæa custodes, statuitque
præsidium.

Omnes armaturas.

9. Apparatum.

10.

Bellans.

11. Subegerat.

13, 14. In valle salia.

16. Commemorans.

17. Et Achimelech.

Et Saraia.

18. Et Cerethi et Phelethi.

Sacerdotes.

16. A commentariis.

17. Et Achimelech.

Et Saraias.

18. Et Cerethi et Phelethi.

Sacerdotes.

16. Commemorans.

17. Et Aimelech.

18.

Sacerdotes.

Notæ et variæ lectiones ad cap. VIII lib. II Regum.

V. 1. Ἄ., ἐκδλ. Σ., κατήσχ. Coislin. 2.

Ibid. Ἄ., τὸν χαλιὸν τοῦ ὄδραγωγίου. Reg. Hic
vero Coislinianus 2 qui hanc Aquilæ lectionem af-
fert, alteram ejusdem Aquilæ exhibet cum versione
item Symmachi, ut sæpe jam observatum est, et
infra occurret; scil. : Ἄ., τὸν χαλιὸν τοῦ πήχεος,
frænum cubiti.

V. 2. Σ., καὶ διεμέτρησεν etc. Coislin. 2.

Ibid. Καὶ τὰ δύο σχοινίσματα ἐζώγησεν. Coislin.
ad marg., καὶ τὸ ἐν σχοινίσμα ἐζώγησεν. I. e. Et
unum funiculum vivificavit.

Ibid. Ἄλλος, καὶ τὸ σχοινίσμα etc. Has duas

versiones sine interpretum nomine affert Reg. qui-
bus adnectitur altera Coisliniani 2.

Ibid. Σ., ὃν φόρον, quem sequitur vulgata. Ex
Coislin. 2.

V. 3. Σ., ἔτε ἐπορεύετο στήσαι τρόπιον αὐτοῦ.
Reg. et Coislin. 2.

V. 4. Σ., καὶ συνέλαβεν. Reg. et Coislin. 2.

Ibid. Ἄ., ἐξόρησεν. Sic Coislin. 2, quæ lectio
suspecta. Σ., ἐνευροκόπησε. Reg.

V. 5. Ἄλλος, ὁ Σύρος ἐκ Δαμασχοῦ. Reg.

V. 6. Ἄ., ἐστηλωμένους. Σ., φρουρούς. Coisl. 2.

Ibid. Ἄλλος, ἐφέρετο. Reg.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

	Ἐπορεύετο. Ἄλλος, ἐφέρετο.	
7.	7. Καὶ ἔλαβε Δαυὶδ τοὺς χλιθῶνας τοὺς χρυσοῦς, οἱ ἦσαν ἐπὶ τῶν παίδων τῶν Ἀδρααζάρ βασιλέως Σοβά, καὶ ἤνεγκεν αὐτὰ εἰς Ἱερουσαλήμ. Ἄλλος, τὰ ἔπλα τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ δόρατα, καὶ ἤνεγκεν αὐτὰ εἰς Ἱερουσαλήμ.	7.
	Φαρέτρας χρυσᾶς.	
9.	9. Τὴν δύναμιν.	9.
10. Ἀσπάσασθαι.	10. Ἐρωτήσαι.	10.
Ποιμῶν	Ἄντικείμενος.	
11. Ὑπέταξεν.	11. Κατεδυνάστευσεν.	11.
13, 14. Ἐν φάραγγι τῶν ἁλῶν.	13, 14. Ἐπάταξε τὴν Ἰδουμαίαν ἐν Γεβελὲμ εἰς ὀκτωκαίδεκα χιλιάδας. Καὶ ἔθηκε ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ φρουρὰν ἐν πάσῃ τῇ Ἰδουμαίᾳ. Ἄλλος, ἐπάταξε τὴν Ἰδουμαίαν καὶ Γέμελ Ἀχίς. Καὶ ἔθηκε Δαυὶδ ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ φρουρὰς ἐν πάσῃ τῇ Ἰδουμαίᾳ.	13, 14.
Ἐτάξεν φρουρὰν ἢ κάστρα ἐγκαθίστους.		
16. Ἐπὶ τῆς μνήμης.	16. Ἐπὶ τῶν ὑπομνημάτων.	16.
17.	17. Καὶ Ἀχιμέλεχ.	17.
	Καὶ Σασά. Ἄλλος, Σαρᾶ.	
18.	18. Καὶ ὁ Χερεθὶ καὶ ὁ Φελεθὶ.	18.
Σχολάζοντες.	Δυάραχαι.	

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

	Ihat. <i>Alius</i> , ferebatur.	
7.	7. Et cepit David armillas aureas, quæ erant super pueros Adraazar regis Soba, et adduxit eas in Jerusalem. <i>Alius</i> , arma aurea et hastas, et attulit ea in Jerusalem.	7.
	Pharetras aureas.	
9.	9. Virtutem.	9.
10. Ad salutandum.	10. Interrogare.	10.
Bellans.	Adversarius.	
11. Subegerat.	11. Subjecerat.	11.
13, 14. In valle salis. Constituit præsidium, aut castra, præsidarios.	13, 14. Percussit Idumæam in Gebelem in octodecim millia. Et posuit in Idumæa custodiam in omni Idumæa. <i>Alius</i> , percussit Idumæam et Gemel Achis. Et posuit David in Idumæa custodias, in omni Idumæa.	13, 14.
16. Super memoriale.	16. Super commentarios.	16.
17.	17. Et Achimelech.	17.
	Et Sasa. <i>Alius</i> , Sara.	
18.	18. Et Cherethi et Pheletthi.	18.
Vacantes.	Principes aulae.	

Notæ et variæ lectiones ad cap. VIII lib. II Regum.

V. 7. Ἄ., καὶ ἔλαβε Δαυὶδ etc. Hanc Aquilæ versionem et alteram sine nomine interpretis mutua-mur ex eodem Regio cod. Postea sequuntur ex Coislino 2 Aquilæ et Symmachi lectiones; nempe, Aq., πανοπλίας, omnes armaturas; Sym., φαρέτρας χρυσᾶς, pharetras aureas.

Hic observes velim tres hoc loco vocis ἁλῶν Aquilæ versiones varias afferri, nempe κλοισούς, βραχιάρτα, et πανοπλίας. Duas vero postremas pro eadem voce alibi usurpat idem interpres, primam vero nusquam alibi.

Ibid. Ο΄, βασιλέως Σοβά. Ed. Rom., Σουβά.

V. 9. Ἄ., τὴν ἐπιφάνειαν. Reg.

V. 10. Σ., ἀσπάσασθαι. Coislino 2.

Ibid. Ἄ., Σ., πολεμῶν. Idem.

V. 11. Ἄ., Σ., ὑπέταξεν. Idem.

V. 13 et 14. Ἄλλος, ἐπάταξε τὴν Ἰδουμαίαν καὶ Γεμὲλ Ἀχίς. Καὶ ἔθηκε Δαυὶδ ἐν τῇ Ἰδουμαίᾳ φρουρὰς etc., ex cod. Regio. Lectionem cum asterisco, necnon Symmachi subjunctam habet Coislino 2, hoc modo: ✕ καὶ ἔθηκεν ἐστηλωμένην (et posuit præsidium). Postea fert: Σ., ἔταξεν etc.

Ibid. Ἄ., Σ., ἐν φάραγγι ἁλῶν. Eusebius *De locis Hebraicis*, Γημελά, χώρα Ἐδῶν, ἐν δὲ Βασιλείαι;

['A., Σ.] φάραγγα ἄλων. 'A., [Σ. manifeste exciderunt, ut liquet ex versione Hieronymi, quæ sic habet : Gemala, regio Idumæorum : pro qua Aquila et Symmachus interpretantur, vallem Salis.

V. 16. 'A., ὁ ἀναμιμνήσκων. Reg. et Procop. et Coislin. 2, qui postremus solus Symmachi versionem exhibet.

V. 17. 'A., καὶ 'Αειμέλεχ. Drusius, qui hanc no-

tam adjicit : Quod scribendum Latine, Achimelech. Similis varietas in Rachab et Rahab, quod scribunt 'Paάb. Schol. ad hunc locum : ἐνταῦθα οἶμαι γραφικὸν εἶναι ἀμάρτημα. Si ita putas, falleris ; οὐ γὰρ 'Αχιμέλεχ υἱὸς 'Αβιάθαρ. 'Αλλ' 'Αβιάθαρ υἱὸς 'Αχιμέλεχ. Hęc partim verum, partim falsum est. Verum est, Abiathar fuisse filium Achimelech. I Sam.

CAPUT IX LIB. II REGUM.

TO EBPAIKON.

עבד 2
 חפץ האפס 3
 מפיבשח 6
 ועבדת 10
 והבאת הדיה לבך אדניך לחם

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.
 2.
 3.
 6.
 10.

AKYAAΣ.

2. Δουλος.
 3.
 6.
 10. Ὑπουργησεις.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

2. Servus.
 3. Numquid non adhuc.
 6. Miphiboseth.
 10. Et coles.
 Et adduces, et erit filio domini tui panis.

VULGATA LATINA.

2. Servus.
 3. Numquid superest.
 6. Miphiboseth.
 10. Operare.
 Et inferes filio domini tui cibos ut alatur.

AQUILA.

2. Servus.
 3.
 6.
 10. Sub.ges.

Notæ et variæ lectiones ad cap. IX lib. II Regum.

V. 2. 'A., δουλος. Reg.
 V. 3. Σ., ἀρα etc. Coislin. 2.

V. 6. Ἄλλος, Μεμφιθαάλ. Reg. Coislin. vero notat : Μεμφιθοσθὲ κείται ἐν τῷ Ἐξαπλῷ παρὰ πάντων.

CAPUT X LIB. II REGUM.

TO EBPAIKON.

הסד 2
 לנחמו 3
 כי-שלה לך מנחמים הלא בעבור
 חקר אתה העיר ולרגלה

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.
 2.
 3.

AKYAAΣ.

2.
 3. Ἄρα τιμῶν.

ולדפנה

Χιτῶνας αὐτῶν.

אתדחצי זקנם 4

4.

4.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

2. Misericordiam.
 Ad consolandum eum.
 3. Num honorans David patrem tuum in oculis tuis, quia misit ad te consolatores, nonne pro exploranda urbe et investiganda illa?

VULGATA LATINA.

2. Misericordiam.
 Consolans eum.
 3. Putas quod propter honorem patris tui, miserit David ad te consolatores? et non ideo ut investigaret et exploraret civitatem?

AQUILA.

2.
 3. Num honorare.

Et evertenda illa.

Et everteret eam.

Tunicas eorum.

4. Dimidium barbæ eorum.

4. Dimidiam partem barbæ eorum.

4.

1211, 27; *salsum est, Abimelech non fuisse filium Abiathar. Hic Achimelech I Paralip. xviii, 16, Abimelech vocatur. Hactenus Drusius.*

Ibid. Ἄλλος, καὶ Σαρᾶ. Reg.

V. 18. Ὁ, καὶ ὁ Χερηθὶ καὶ ὁ Φελεθὶ. Hanc notam habent Regius et Procopius: τοὺς σφενδονητάς καὶ τοὺς τοξότας οὕτω καλεῖ. I. e. *Fundibularios et*

sagittarios hoc nomine vocat.

Ibid. Ἄ., ἱερεῖς. Σ., σχολάζοντες. Coisl. qui addit ex Theodoro, τὴν κατάστασιν ἔχοντες τῆς βασιλικῆς οἰκίας, ἐν δὲ ταῖς Παραλειπομέναις φησὶ δομέστικοι. I. e. *Regiæ domus præfecturam habentes. In Paralipomenis vero dicit (Theodoretus) domestici.*

CAPUT IX LIB. II REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο'.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
2.	2. Παῖς.	2.
5. Ἄρα οὐκ ἔστιν οὐκέτι.	3. Εἰ ὑπολείπεται.	5.
6.	6. Μεμφιδοσθέ. Ἄλλος, Μεμφιδαάλ.	6.
10. Γεωργήσεις.	10. Ἐργᾶ. Καὶ εἰσοίσεις τῷ οἴκῳ τοῦ κυρίου σου ἄρτους. Ἄλλος, καὶ εἰσοίσεις εἰς τὸν οἶκον τοῦ κυρίου σου ἄρτους.	10.
SYMMACHUS	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
2.	2. Puer.	2.
3. Num non est amplius.	3. Si residuus est.	3.
6.	6. Memphibosthe. <i>Alius, Memphibaal.</i>	6.
10. Exarabis.	10. Operare. Et inferes filio domini tui panes. <i>Alius, et inferes in domum domini tui panes.</i>	10.

Notæ et variæ lectiones ad cap. IX lib. II Regum.

Ἐν ἄλλῳ δὲ Μεμφιδαάλ.

V. 10. Ἄ. ὑπουογήσεις. Σ., γεωργήσεις. Coisl. 2.

Ibid. Ἄλλος, καὶ εἰσοίσεις εἰς τὸν οἶκον etc. Reg.

CAPUT X LIB. II REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο'.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
2. Χάριν.	2. Ἐλεος.	2.
Παραμυθούμενος αὐτόν.	Παρακαλέσαι αὐτόν.	
7. Ἄρα τιμῶν.	3. Μὴ παρὰ τὸ δοξάζειν Δαυὶδ τὸν πατέρα σου ἐνώπιόν σου, ὅτι ἀπέστειλέ σοι παρακαλοῦντας; οὐχ ἵνα ἐρευνήσωσι τὴν πόλιν, καὶ κατασκοπήσωσιν αὐτήν; Ἄλλος, οὐχὶ δοξάζων Δαυὶδ τὸν πατέρα σου ἐνώπιόν σου, ἀπέσταλκέ σοι παρακαλοῦντας· ἀλλ' ὅπως ἐρευνήσωσι τὴν πόλιν, καὶ κατασκοπήσωσιν αὐτήν. Κατασκέψασθαι αὐτήν. Ἄλλος, καταστρέψαι.	3.
4.	4. ✕ Τὸ ἥμισυ τοῦ πάγωνος αὐτῶν.	4.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
2. Gratiam.	2. Misericordiam.	2.
Consolans eum.	Ad consolandum eum.	
5. Num honorans.	3. Numquid eo quod David glorificet patrem tuum coram te, quia misit tibi consolatores? Nonne ut scrutarentur urbem, et explorarent illam? <i>Alius, non ut honoret David patrem tuum coram te, misit tibi consolatores; sed ut scrutentur urbem et explorent eam.</i> Ut scrutentur eam. <i>Alius, ut evitant.</i>	3.
4.	4. ✕ Dimidium barbæ eorum.	4.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
אתדמויהם 5 נלכוים ושבתם	5.	Χιτώνας αὐτῶν. 5. Ἐντροπέμενοι.
6 נבאש בחד ואתארם צובא	6.	6.
מענה 7 הצבא הגברים	7.	7.
8, 9 וארם צובא ורחוב ואישרכוב ומענה לבדם בשדה וירא יואב כר היותה אליו פני המלחמה מפנים ובאחור	8, 9.	8, 9.
16 ויצא אתדארם אשר מעבר הנהר ויבאו חילם	16	16. Καὶ ἐξήγαγεν τὴν Συρίαν τὴν ἀπὸ πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἦλθεν ἐν δυνάμει αὐτῶν.
19 וירא ארם להדישע עד את- בני עכוך	19.	19.

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
Vestes eorum. 5. Confusi. Et revertemini.	Vestes eorum. 5. Confusi turpiter. Et tunc revertomini.	Tunicas eorum. 5. Pudefacti.
6. Turoiter egerant in David.	6. Injuriam fecissent David.	6.
Et Aram Soba. Maacha.	Syrum Soba. Maacha.	7.
7. Exercitum robustorum.	7. Exercitum bellatorum.	7.
8, 9. Et Aram Soba, et Rohob, et Istob, et Maacha seorsum in agro. Et vidit Joab quod esset ad eum facies belli, a faciebus, et a retro.	8, 9. Syrus autem Soba, et Ro- hob, et Istob, et Maacha, seorsum erant in campo. Videns igitur Joab, quod præparatum esset ad- versum se prælium, et ex adverso et post tergum.	8, 9.
16. Et eduxit Aram qui a trans- itu fluminis, et adduxerunt virtu- tem suam.	16. Et eduxit Syros qui erant trans fluvium, et adduxit eorum exercitum.	16. Et eduxit Syriam que de trans flumen: et venerunt in vir- tute sua.
19. Timueruntque Aram ad ser- vandum ultra filios Ammon.	19. Timueruntque Syri auxi- lium præbere ultra filiis Ammon.	19.

Notæ et variæ lectiones ad cap. X lib. II Regum.

- V. 2. Σ., χάριν. Coisl. 2.
Ibid. Σ., παραμυθούμενος αὐτον. .sem.
V. 3. Ἄ., ἀρα τιμῶν. Reg. Coisl. vero 2, Σ., ἀρα
τιμῶν.
Ibid. Ἄλλος, ...ἀλλ' ὅπως ἐρευνήσωσι. Edit.
Rom., ἀλλ' ὅπως οὐχ ἔν' ἐρευνήσωσι.
Ibid. Ἄλλος, καταστρέψαι. Reg.
V. 4. Τὸ ἦμισυ etc., cum asterisco. Coisl. 2.

Ibid. Ἄ., χιτώνας αὐτῶν. Ὁ, μανδύας αὐτῶν. In
nunc locum Procopius et Reg., ἢ τὰ καλούμενα
Ἀρκαδικία, ἢ τὰ μαντία. Ὁ δὲ Ἀκύλας, χιτώνας
φύσιν. I. e. *Vel eas, quas Arcadicas nominant: vel
mantia. Aquila interpretatur χιτώνας.*

V. 5. Ἄ., ἐντροπέμενοι. Σ., αίσχροι. Reg. et
Coisl. 2.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

5. Αισχροί.	Μανδύα; αὐτῶν.) 5. Ἠτιμωμένοι. Καὶ ἐπιστραφήσαθε. Ἄλλος, καὶ ἀνακάμψατε.	5.
6. Ἐκακούρησαν πρὸς Δαυὶδ.	6. Κατησχύνθησαν ὁ λαὸς Δαυὶδ. Τὴν Συρίαν Σουβά. Ἄλλος, τὸν Σύρον Σουβά. Ἄμαλήκ. Ἄλλος, Μασχά.	6.
7.	7. Δύναμιν καὶ τοὺς δυνατοὺς. Οἱ λοιποί, τὴν στρατιάν τῶν δυνα- τῶν.	7.
8, 9.	8, 9. Συρίας Σουβά, καὶ Ῥοῦθ, καὶ Ἰστωθ, καὶ Ἄμαλήκ μόνοι ἐν ἀγρῷ. Καὶ εἶδεν Ἰωάθ ὅτι ἐγενήθη πρὸς αὐτὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ πολέ- μου ἐκ τοῦ κατὰ πρόσωπον ἐξεναν- τίας καὶ ἐκ τοῦ ὀπισθεν. Ἄλλος, καὶ ὁ Σύρος Σουβά, καὶ Ἰστωθ, καὶ Μασχά καθ' ἑαυτοὺς ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ εἶδεν αὐτοὺς Ἰωάθ ὅτι γεγόνα- σιν ἀντιπρόσωπον τοῦ πολέμου πρὸς αὐτὸν ἐξ ἐναντίας καὶ ὀπισθεν.	8, 9.
16. Καὶ ἐξήγαγεν τοὺς Σύρους πρὸς πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἤγα- γον τὴν δύναμιν αὐτῶν.	16. Καὶ ἐξήγαγον τὴν Συρίαν τὴν ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ παρε- γένετο Αἰλάμ.	16. Καὶ ἐξήγαγε τὸν Σύρον τὸν ἐν τῷ πέραν τοῦ ποταμοῦ Χαλαμά, καὶ παρεγένετο Αἰλάμ.
19.	19. Καὶ ἐφοβήθη Συρία τοῦ σῶ- σαι ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ἀμμών. Ἄλλος, καὶ ἐφοβήθησαν οἱ Σύροι τοῦ δια- σῶσαι τοὺς υἱοὺς Ἀμμών ἐπὶ.	19.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

5. Turpes.	Mantella eorum. 5. Inhonorati. Et revertemini. <i>Alius</i> , et rever- tite.	5.
6. Maligne egerant in David.	6. Ignominia affecti erant popu- lus David. Syriam Suba. <i>Al.</i> , Syrum Saha. Amalec. <i>Alius</i> , Maacha.	6.
7.	7. Virtutem et potentes. <i>Reli- qui</i> , exercitum potentium.	7.
8, 9.	8, 9. Syriae Suba, et Roob, et Istob, et Amalec, soli in agro. Et vidit Joab quia erat ad se contra- ria facies praelii e regione contra, et a tergo. <i>Alius</i> , et Syrus Soba, et Istob, et Macha, seorsim in campo. Et vidit eos Joab, quia facti sunt contraria facie praelii ad se e regione et a tergo.	8, 9.
16. Et eduxit Syros qui trans flumen : et adduxerunt virtutem μαω.	16. Et eduxerunt Syriam, quae trans flumen : et advenit Aelam.	16. Et eduxit Syrum qui trans flumen Chalania : et advenerunt Aelam.
19.	19. Et timuit Syria salvare ul- tra filios Ammon. <i>Alius</i> , et timue- runt Syri salvare filios Ammon ultra.	19.

Notae et variae lectiones ad cap. X lib. II Regum.

Ibid. Ἠτιμωμένοι. Edit. Rom., ἡτιμασμένοι.
Ibid. Ἄλλος, καὶ ἀνακάμψατε. Reg.
V. 6. Σ., ἐκακούρησαν etc. Coislin. 2.
Ibid. Ἄλλος, τὸν Σύρον Σουβά. Reg.
Ibid. Ἄλλος, Μασχά. Idem.
V. 8 et 9. Ἄλλος, καὶ ὁ Σύρος Σουβά etc. Reg.
V. 16. Ἄ., ἀπὸ πέραν. Σ., ἐξεναντίας. Ο΄, Θ., ἐκ
τῷ πέραν. Ita Eusebius *De locis Hebraicis*. Lectio-

nes plentiores Aquilae et Symmachi avertit Coislin. 2,
ubi ad Symmachum τοὺς πέραν, non ἐξεναντίας,
ut indicat Eusebius. Verum lectiones illae, quas
ipse avertit in libro *De locis Hebraicis*, non semper
nec ad singula loca fortassis usarpabantur ab
Aquila, Symmacho et Theodotione.
V. 19. Ἄλλος, καὶ ἐφοβήθησαν οἱ Σύροι etc. Reg.

CAPUT XI LIB. II REGUM.

TO EBPAIKON.,	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
3 ויזרש	3.	3.
4 מתקשת	4.	4. Ἀπολελουμένη.
מבטאותה		
7 ולשלום המלחמה	7.	7.
8 מבית המלך	8.	8.
אחריו משאת המלך		
11 חזק הוה נפשך אם-אעטר את-הדבר הזה	11.	11.
18 את כל-דברי המלחמה	18.	18.
25 והרסה	25.	25.
27 ויאספה	27.	27.
וירע הדבר		

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

3. Et requisivit.	3. Requisivit.	3.
4. Sanctificans se. Ab immunditia sua.	4. Sanctificata est. Ab immunditia sua.	4. Abluta.
7. Et in pacem belli.	7. Quomodo administraretur bellum.	7.
8. E domo regis.	8. De domo regis.	8.
Post eum ferculum regis.	Secutusque est eum cibus re- gius.	
11. Vita tua et vita animæ tuæ, si faciam verbum hoc.	11. Per salutem tuam, et per salutem animæ tuæ, non faciam rem hanc.	11.
18. Omnia verba prælii.	18. Omnia verba prælii.	18.
25. Et destrue eam.	25. Ut destruas eam.	25.
27. Et collegit eam.	27. Introduxit eam.	27.
Et malum fuit verbum.	Et displicuit verbum.	

Notæ et variæ lectiones ad cap. XI lib. II Regum.

V. 3. Σ., περιεργάσατο. Coislin. 2.	V. 7. Σ., περί τῆς σωτηρίας. Θ., εἰ ὑγιαίνει etc. Coislin. 2.
V. 4. Ἀ., ἀπολελουμένη. Reg.	V. 8. Ἀλλ., ἐκ προσώπου τοῦ βασιλέως. Reg.
Ibid. Σ., ἀπὸ μiasμοῦ αὐτῆς. Θ., ἀπὸ ἀφ-. Reg.	
et Coislin. 2 qui habent Σ., Θ., ἀπὸ μiasμοῦ ἀφέδρου.	

CAPUT XII LIB. II REGUM.

TO EBPAIKON.,	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
3 ויבגר	3.	3.
4 ויבא דרך איש העשיר	4.	4. Καὶ ἦλθε παροδίτης τῷ ἀνδρὶ τῷ πλουσίῳ.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
3. Et grandis evaserat.	3. Quæ creverat.	3.
4. Et venit viator ad virum di- vitem.	4. Cum autem peregrinus qui- dam venisset ad divitem.	4. Et venit viator viro diviti.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

3. Περιεργάσατο.
4.
Ἐπὶ μiasμοῦ αὐτῆς.
7. Περὶ τῆς σωτηρίας.
8.

3. Ἐζήτησε.
4. Ἀγιαζομένη.
Ἐπὶ ἀκαθαρσίας αὐτῆς.
7. Καὶ εἰς εἰρήνην τοῦ πολέμου.
8. Ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως. Ἄλλος, ἐκ προσώπου τοῦ βασιλέως.
Ἐπίσω αὐτοῦ ἄρισ τῶν βασιλέως. Ἄλλος, ἐπίσω αὐτῶν τῶν παρεστηκότων τῷ βασιλεῖ.

3.
4.
Ἐπὶ ἀφένδρου αὐτῆς.
7. Εἰ ὑγιαίνει ὁ πόλεμος.
8.

- 11.

11. Πῶς; ζῆ ἡ ψυχὴ σου, εἰ ποιῆσω τὸ ῥῆμα τοῦτο. Ἄλλος, μὰ τὴν ζωὴν σου, καὶ μὰ τὴν ζωὴν τῆς ψυχῆς σου· οὐ μὴ ποιῆσω τὸ πρᾶγμα τοῦτο.

11.

- 18.

18. Πάντας τοὺς λόγους τοῦ πολέμου. Ἄλλος, πάντα τὰ ῥήματα τοῦ πολέμου.

18.

- 25.

25. Καὶ κατὰσπασον αὐτήν. Ἄλλος, κατὰσκαψον αὐτήν.

25.

- 27.

27. Συνήγαγεν αὐτήν. Ἄλλος, ἔλαβεν αὐτήν.

27.

Καὶ πονηρὸν ἐφάνη τὸ ῥῆμα. Ἄλλος, καὶ ἐφάνη πονηρὸν πρᾶγμα.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

3. Cariose requisivit.
4.
A pollutione sua.
7. De salute.

3. Quæsit.
4. Sanctificata.
Ab immunditia sua.
7. Et in pacem belli.

3.
4.
A menstruo suo.
. . Si bene habet bellum.

- 8.

8. E domo regis. *Alius*, ex facie regis.

8.

Post eum aemulum regis. *Alius*, post eos, qui adstabant regi.

- 11.

11. Quomodo? vivit anima tua, si faciam verbum hoc. *Alius*, per vitam tuam, et per vitam animæ tuæ, non faciam rem hanc.

11.

- 18.

18. Omnia verba prælii. *Alius*, *id. aliis verbis*.

18.

- 25.

25. Et destrue eam. *Alius*, suffodito eam.

25.

- 27.

27. Conduxit eam. *Alius*, accepit eam.

27.

Et malum apparuit verbum. *Alius*, et apparuit mala res.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XI lib. II Regum

Ibid. Ἄλλ., ἐπίσω αὐτῶν etc. Reg.

V. 11. Ἄλλ., μὰ τὴν ζωὴν etc. Reg. et ita Compl.

V. 18. Ἄλλ., πάντα τὰ ῥήματα etc. Reg.

V. 25. Ἄλλ., κατὰσκαψον αὐτήν. Reg.

V. 27. Ἄλλ., ἔλαβεν αὐτήν. Reg.

Ibid. Ἄλλ., καὶ ἐφάνη πονηρὸν πρᾶγμα. Reg.

CAPUT XII LIB. II REGUM.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

3.
4. Ἐλθόντος δε ζένου τῷ πλου-
στία.

3. Καὶ ἠδρύνθη. Ἄλλος, καὶ συνεγράφη.
4. Καὶ ἦλθε πάροδος τῷ ἀνδρὶ τῷ πλούσιω.

3.
4. Καὶ ἦλθεν ὁδοπῶρος πρὸς τὸν πλουσίον.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

3.
4. Veniente autem peregrino,
diviti.

3. Et creverat. *Alius*, et nutrita fuerat.
4. Et venit viator viro diviti.

3.
4. Et venit viator ad divitem.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΤΑΑΣ.
5, 6 כי בדמות האיש העשה זאת ואת-הכבשה ישלם ארבעתים	5, 6.	6. Ὅτι ἄξιος θανάτου ὁ ἀνὴρ ὁ ποιήσας τοῦτο, καὶ τὴν ἀμνάδα ἀποτίσει τετραπλασίως.
7 הצלתיך	7.	7.
8 ואם מעט ואספה לך טהנה וטהנה	8.	8. Καὶ εἰ ὀλίγον καὶ προσθήσω τοὶ κατὰ ταῦτα.
9 מדוע ביות ו אתדבר יהוה לעשות הרע בעיני	9.	9.
10 ועתה לא-תסור חרב מביתך עד-עולם עקב כי בוחני	10.	10.
12 כי אתה עשית בסתר ואני אעשה את-הדבר הזה נגד כל-ישראל יגד השמש	12.	12.
13 העביר	13.	13.
14 אפס כד-אמץ נאצת את-דאמי יהוה ב-בר הזה	14.	14. Ὅτι διασύρων διέσυρας τοῦ ἐχθροῦς Κυρίου.
15 ויבק	15.	15.
16 ויבקש	16.	16.
וילי ושכב ארצה		
17 ויקמר	17.	17.
ולא ברה אתם לחם		

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

5, 6. Quia filius mortis vir faciens hoc: et agnam restituet quadruplo.	5, 6. Quoniam filius mortis est vir qui fecit hoc, ovem reddet in quadruplum.	5, 6. Quia dignus morte vir qui fecit hoc: et agnam solvet quadruplo.
7. Erui te.	7. Erui te.	7.
8. Et si parum, et adjiciam tibi sicut illa et sicut illa.	8. Et si parva sunt ista, adjiciam tibi multe majora.	8. Et si parum est adjiciam tibi secundum hæc.
9. Quare contempsisti verbum Domini faciendo malum in oculis ejus?	9. Quare ergo contempsisti verbum Domini, ut faceres malum in conspectu meo?	9.
10. Et nunc non recedet gladius de domo tua usque in sæculum, omnino quia contempsisti me.	10. Quam ob rem non recedet gladius de domo tua usque in sempiternum, eo quod despexeris me.	10.
12. Quia tu fecisti in abscondito, et ego faciam verbum hoc coram omni Israel et coram sole.	12. Tu enim fecisti abscondite: ego autem faciam verbum istud in conspectu omnis Israel, et in conspectu solis.	12.
13. Transire fecit.	13. Transtulit.	13.
14. Verumtamen quia convitiando convitari fecisti inimicos Domini in verbo hoc.	14. Verumtamen quoniam blasphemare fecisti inimicos Domini propter verbum hoc.	14. Quia convitians convitari fecisti inimicos Domini.
15. Et percussit.	15. Percussit quoque.	15.
16. Et quæsivit.	16. Deprecatus est.	16.
Et pernoctavit et jacuit super terram.	Seorsum jacuit super terram.	
17. Et surrexerunt.	17. Venerunt.	17.
Et non comedit cum eis panem.	Nec comedit cum eis cibum.	

5, 6. Ὅτι ἄξιός θανάτου ὁ ἄνθρωπος ὃ ποιήσας τοῦτο, καὶ τὴν ἀμνάδα ἀποτίσει τετραπλασίως.

7.

8. Καὶ εἰ ὀλίγον ἐστὶ προσθήσω σοι πολλαπλασίως.

9.

10.

12.

13.

14. Πλὴν ὅτι βλασφημησαὶ ἐποίησας τῶς ἐχθροῦς Κυρίου διὰ τοῦ πράγματος τούτου.

15. Καὶ ἐπάταξ.

16.

17.

5, 6. Ὅτι υἱὸς θανάτου ὁ ἄνθρωπος ὃ ποιήσας τοῦτο, καὶ τὴν ἀμνάδα ἀποτίσει ἑπταπλασίονα.

7. Ἐβρύσάμην σε. Ἄλλος, ὁ βρυσάμενός σε.

8. Καὶ εἰ μικρόν ἐστὶ προσθήσω σοι κατὰ ταῦτα.

9. Καὶ τί ὅτι ἐφάυλισας τὸν λόγον Κυρίου τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ;

10. Καὶ νῦν οὐκ ἀποστήσεται ῥομφαία ἐκ τοῦ οἴκου σου ἕως αἰῶνος, ἀπὸ ὧν ἐξουδένωσάς με.

12. Ὅτι σὺ ἐποίησας κρυφῆ, καὶ γὼ ποιήσω τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐναντίον παντὸς Ἰσραὴλ, καὶ ἀπέναντι τοῦ ἡλίου τοῦτου.

13. Παρεθίθασε. Ἄλλος, ἀφείλε.

14. Πλὴν ὅτι παροξύνων παρώξυνας τοὺς ἐχθροῦς Κυρίου ἐν τῷ ῥήματι τούτῳ.

15. Καὶ ἔθραυσε.

16. Ἐζήτησε. Ἄλλος, ἤξιου.

Καὶ ἠύλισθη ἐπὶ τῆς γῆς. Ἄλλος, ἠύλισθη καὶ ἐκοιμήθη ἐν σάκκῳ ἐπὶ τῆς γῆς.

17. Καὶ ἀνέστησαν. Ἄλλος, προσῆλθον.

Καὶ οὐ συνέφαγεν αὐτοῖς ἄρτον. Ἄλλος, οὐδὲ συνεδείπνησεν ἄρτον μετ' αὐτῶν.

5, 6. Καὶ τὴν ἀμνάδα ἀποτίσει τετραπλασίονα.

7.

8. Καὶ εἰ ὀλίγα σοὶ ἐστὶ, προσθήσω σοι καθὼς ταῦτα.

9. Καὶ τί ὅτι ἐξουδένωσας τὸν Κύριον τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐνώπιον αὐτοῦ;

10. Καὶ νῦν οὐκ ἀποστήσεται ῥομφαία ἐκ τοῦ οἴκου σου τὸν αἰῶνα ἕνεκεν τούτου ὅτι ἐξουδένωσάς με.

12. Ὅτι σὺ ἐποίησας ἐν κρυπτῷ. Ἐγὼ δὲ ποιήσω τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐνώπιον παντὸς τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ἐνώπιον τοῦ ἡλίου.

13.

14. Πλὴν ὅτι παροργίζων παρώργισας τοὺς ἐναντίους Κυρίου.

15.

16.

17.

5, 6. Quia dignus morte vir qui fecit hoc: et agnam solvet quadruplo.

7.

8. Et si parum est, adjiciam tibi multipliciter.

9.

10.

12.

13.

14. Verumtamen quia blasphemare fecisti inimicos Domini propter rem hanc.

15. Et percussit.

16.

17.

5, 6. Quia filius mortis est vir qui fecit hoc, et agnam restituet septuplo.

7. Erui te. *Alius*, qui erui te.

8. Et si parum est adjiciam tibi secundum hæc.

9. Et quid quod vilipendisti verbum Domini, faciendo malum in oculis ejus?

10. Et nunc non recedet gladius de domo tua usque in sæculum, pro eo quod sprevisi me.

12. Quoniam tu fecisti in occulto, et ego faciam verbum hoc coram universo Israel, et coram sole hoc.

13. Transire fecit. *Alius*, abstulit.

14. Verumtamen quia excitasti inimicos Domini in verbo hoc.

15. Et percussit.

16. Quæsit. *Alius*, deprecatus est.Et mansit super terram. *Alius*, mansit et dormivit in sacco super terram.17. Et surrexerunt. *Alius*, accesserunt.Et non manducavit panem cum cis. *Alius*, neque manducavit panem cum cis.

5, 6. Et agnam restituet quadruplo.

7.

8. Et si pauca tibi sunt, adjiciam tibi secundum hæc.

9. Quid quod despexisti Dominum, ut faceres malum coram eo?

10. Et nunc non recedet gladius de domo tua æternum, propter hoc quia contempsisti me.

12. Quia tu fecisti in abscondito, et ego autem faciam verbum hoc coram universo Israel, et coram sole.

13.

14. Verumtamen quia irritasti adversarios Domini.

15.

16.

17.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	AKYAAΣ.
וירא 19	49.	19.
ויקרא אודשמו ידויה בעמד 25 ידויה	25	25. Καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰεδιδία ἕνεκεν Κυρίου.
וישם במגרה ובחרצי הברל 31 ובמגורת הברל והעביר אתם במלבן	51.	31.

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
19. Et vidit.	49. Cum ergo David vidisset.	19
25. Et vocavit nomen ejus Jedi- dia propter Dominum.	25. Et vocavit nomen ejus, A- mabilis Domino, eo quod diligeret eum Dominus.	25. Et vocavit nomen ejus Jedi- dia propter Dominum.
31. Et posuit in serra et in tra- his ferreis, et in securibus fer- reis : et transire fecit eos in Mal- ben.	31. Serravit, et circumegit su- per eos ferrata carpenta : divisit- que cultris, et traduxit in typo la- terum.	31.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XII lib. II Regum.

- V. 3. Ἄλλ., καὶ συνετράφη. Reg.
 V. 4. Hasce trium lectiones exhibet Coislin. 2.
 V. 5, 6. Ἄ., ὅτι ἀξίος etc. Hasce pariter trium
 lectiones exhibet Coislin. 2.
 V. 7. Ἄλλος, ὁ βυσάμενος. Reg.
 V. 8. Ἄ., καὶ εἰ ὀλίγον etc. Reg. et Coislin.
 V. 9, 10, 12. Theodotionis lectiones adfert Coisl. 2
 V. 13. Ἄλλος, ἀφέλαε. Idem.
 V. 14. Ἄ., ὅτι διασύρων etc. Has lectiones effert
 Coislin. 2, quæ in Regio codice mire perplexæ sunt.
 Ibid. Πλὴν ὅτι παροργίζων etc. Ed. autem Rom. :
 Πλὴν ὅτι παροργίζων παρώργισας τοὺς ἐχθροὺς Κυ-
 ρίου ἐν τῷ ῥήματι τούτῳ. Verumtamen quia provo-
 cans provocasti inimicos Domini in verbo hoc
 V. 15. Σ., καὶ ἐπάταξε. Reg.
 V. 16. Ἄλλ., ἡξίου. Reg.

CAPUT XIII LIB. II REGUM.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	AKYAAΣ.
ויפלא בעיני 2	2.	2.
הגם 3	3.	3.
ל נכה 4	4.	4.
ודתל 5	5.	5.
הביה 7	7.	7.
שכב 8	8	8.
אדהבצק		
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
2. Et mirabile erat in oculis.	2. Difficile ei videbatur.	2
3. Sapiens.	3. Prudens.	3.
4. Sic tenuis.	4. Sic attenuaris macie.	4.
5. Et ostende te ægrum.	5. Languorem simula.	5.
7. Cibum.	7. Pulmentum.	7.
8. Jacens.	8. Jacebat.	8.
Conspersionem.	Farinam.	

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

19.	19. Καὶ συνῆκε. Ἄλλος, καὶ εἶδε. Ἄλλος, καὶ ἦσθετο.	19.
25. Καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀγαπητὸν Κυρίου, ἔνεκεν Κυρίου.	25. Καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰεδεδι, ἔνεκεν Κυρίου.	25. Καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰεδιδία ἐν λόγῳ Κυρίου.
31.	31. Καὶ ἔθηκεν ἐν τῷ πρίονι, καὶ ἐν τοῖς τριβόλοις τοῖς σιδηροῖς καὶ ὑποτομεύσει σιδηροῖς, καὶ διήγαγεν αὐτοὺς διὰ τοῦ πλινθίου. Ἄλλος, καὶ διέπρισεν ἐν πρίοσι καὶ σκεπάροινος σιδηροῖς, καὶ περιήγαγεν αὐτοὺς ἐν Μαδδεβάς.	31.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

19.	19. Et intellexit. <i>Alius</i> , et vidit. <i>Alius</i> , et sensit.	19.
25. Et vocavit nomen ejus dilectam Domini, propter Dominum.	25. Et vocavit nomen ejus Jeddedi, propter Dominum.	25. Et vocavit nomēn ejus Jodidia in verbo Domini.
31.	31. Et posuit in serra, et in tribulis ferreis, et in securibus ferreis, et transire fecit eos per fornacem. <i>Alius</i> , et serravit in serris, et in dolabris ferreis, et circumduxit eos in Maddebbas.	31.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XII lib. II Regum.

Ibid. Ἄλλ., ἠόλισθη καὶ ἐκοιμήθη etc. Reg.
 V. 17. Ἄλλ., προσῆλθον. Reg.
 Ibid. Ἄλλ., οὐδὲ συνεδείπνησεν etc. Hæc lectio Complutensis est haud dubie alterius interpretis.
 V. 19. Ἄλλ., καὶ εἶδε. Ἄλλ., καὶ ἦσθετο. Reg.
 V. 25. Ἄ., καὶ ἐκάλεσε etc. Has lectiones affert Coislin. 2. Eadem imperfectæ afferuntur in Regio, ubi ad Symmachum legitur, εἰς βασιλέα

ἀφωρισμένον, quod scholion esse videtur, non autem versio vocis יִרְדֵּי.
 V. 31. Ἄλλ., καὶ διέπρισεν ἐν πρίοσι etc. Reg. יִרְדֵּי vertit infra Aquila πρίων, III Reg. vii, 9, cuius est fortassis hæc interpretatio. יִרְדֵּי sic legebatur olim, ut liquet ex LXX, ex Vulgata, et ex altero interprete Græco; in hodiernis vero Bibliis Hebraicis legitur בִּלְכִי, altera posita ad marginem lectione.

CAPUT XIII LIB. II REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

2.	2. Καὶ ὑπέρογκον ἐν ὀφθαλμοῖς. Ἄλλος, καὶ ἰδυνάτει ἐν ὀφθαλμοῖς.	2.
3.	3. Σοφός. Ἄλλ., φρόνιμος.	3.
4.	4. Ὅτι σὺ οὕτως ἀσθενής. Ἄλλος, ὅτι συντέτηκας.	4.
5.	5. Καὶ μαλακίσθητι. Ἄλλος, προσποιοῦ ἐνοχλεῖσθαι.	5.
7.	7. Βρῶμα. Ἄλλος, δαίπνον.	7.
8.	8. Κριμώμενος. Ἄλλος, ἐκάθευδεν. Σταῖς. Ἄλλος, στέαρ.	8.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

2.	2. Et difficile in oculis. <i>Alius</i> , et impossibile erat in oculis.	7.
3.	3. Sapiens. <i>Alius</i> , prudens.	3.
4.	4. Quia tu sic infirmus. <i>Alius</i> , quia iabefactus es.	4.
5.	5. Et languesce. <i>Alius</i> , simula te exagitari.	5.
7.	7. Cibum. <i>Alius</i> , cœnam.	7.
8.	8. Cubans. <i>Alius</i> , dormiebat. Pastam. <i>Alius</i> , adipem.	8.

TO EBPAIKON.

16, 15 ויאמרה אמנון קומי
לכי ותאמר לו אלמדת היעה
הגדלה הזאת מאדת אשר עשית
עמי

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

15, 16.

ΑΚΥΤΑΑΣ.

15, 16.

18 ועליה כתנת פסים

18.

18. Καὶ ἐπ' αὐτῆς ἦν χιτῶν καρ-
πωτός.

19 וכתנת הפסים

19.

19. Καὶ τὸν χιτῶνα τὸν καρπω-
τόν.

20 והדישי

20.

20.

אלתשיתי את-לבך לדבר

23 לשנתיים ימים

23.

23.

24 עם-עבודך

24.

24.

25 והאבה

25.

25.

28 כמדב לב

28.

28.

29 וירכבו איש על-פדו

29.

29.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

5, 16. Dixitque ei Amnon,
Surge, vade. Dixitque illi: Ne stant
occasiones magui mali hujus præ
alio, quod fecisti mecum.

45, 16. Dixitque ei Amnon,
Surge et vade. Quæ respondit ei:
Majus est hoc malum, quod nunc
agis adversum me, quam quod
ante fecisti.

15, 16.

18. Et super eam tunica multo-
rum colorum.

18. Quæ induta erat talari²tunica.

18. Et super eam erat tunica
intexta fructibus, *vel* manicata.

19. Et tunicam multorum colo-
rum.

19. Talari tunica.

19. Et tunicam intextam fructi-
bus, *vel* manicatam.

20. Tace.

Ne ponas cor tuum ad verbum.

20. Tace.

Neque affligas cor tuum pro hac
re.

20.

23. Ad duos annos dierum.

23. Post tempus biennii.

23.

24. Cum servo tuo.

24. Ad servum suum.

24.

25. Et noluit.

25. Et noluisset.

25.

28. Quando bonum cor.

28. Cum temulentus fuerit Am-
non.

28.

29. Et equitaverunt vir super
mulum suum.

29. Ascenderunt singuli mulas
suas.

29.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

15, 16.	15, 16. Ὅτι μείζων ἢ κακία ἢ ἐσχάτη ἢ ἡ πρώτη. Καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἀμνὼν, Ἀνάστηθι, καὶ πορεύου. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Θημάρ περὶ τῆς κακίας τῆς μεγάλης ταύτης ὑπὲρ ἑτέραν ἦν ἐποίησας μετ' ἐμοῦ. Ἄλλος, καὶ εἶπεν Ἀμνὼν, Ἀνάστηθι, πορεύου. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Θημάρ, Μὴ ἀδελφὲ, ὅτι μεγάλη ἡ κακία ἢ ἐσχάτη ὑπὲρ τὴν πρώτην ἦν πεποίηκας μετ' ἐμοῦ.	15, 16.
18.	18. Καὶ ἐπ' αὐτῆς ἦν χιτῶν καρπωτός. Ἄλλος, καὶ ἐπ' αὐτὴν ἦν χιτῶν ἀστραγαλωτός.	18.
19. Χιτῶνα χειριδωτόν.	19. Καὶ τὸν χιτῶνα τὸν καρπωτόν. Ἄλλος, χιτῶνα ἀστραγαλωτόν.	19.
20.	20. Κώφευσον. Ἄλλος, σιώπησον.	20.
23.	Μὴ θῆς τὴν καρδίαν σου τοῦ λαλῆσαι. Ἄλλος, μὴ προσποιῶν ἐν τῇ καρδίᾳ σου τοῦ λαλῆσαι.	23.
24.	23. Εἰς διετηρίδα ἡμερῶν. Ἄλλος, μετὰ δύο ἔτη ἡμερῶν.	23.
24.	24. Μετὰ τοῦ δούλου σου. Ἄλλος, πρὸς τὸν δούλον αὐτοῦ.	24.
25.	25. Καὶ οὐκ ἠθέλησε. Ἄλλος, καὶ οὐκ ἐβούλετο.	25.
28.	28. Ὡς ἂν ἀγαθυνθῇ ἡ καρδία. Ἄλλος, ὅταν εὐ ἔχη ἡ καρδία.	28.
29.	29. Καὶ ἐπεκάθισαν ἀνὴρ ἐπὶ τὴν ἡμίονον αὐτοῦ. Ἄλλος, καὶ ἐπέβησαν ἕκαστος ἐπὶ τὴν ἡμίονον αὐτοῦ.	29.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

15, 16.	15, 16. Quoniam majus malum ultimum, quam primum. Et dixit ei Amnon, Surge, et vade. Et dixit ei Thamar circa malitiam magnam hanc, super alteram, quam fecisti mecum. <i>Alius</i> , et dixit Amnon, Surge, vade. Dixitque ei Thamar, Nequaquam frater, quia magnum malum ultimum super primum, quod fecisti mecum.	15, 16.
18.	18. Et super eam erat tunica intexta fructibus, <i>vel</i> manicata. <i>Alius</i> , et super eam erat tunica talaris.	18.
19. Tunicam manicatam.	19. Et tunicam intextam fructibus, <i>vel</i> manicatam. <i>Alius</i> , tunicam talarem.	19.
20.	20. Obmutesce. <i>Alius</i> , tace.	20.
23.	Ne posueris cor tuum ad loquendum. <i>Alius</i> , ne simules in corde tuo, ut loquaris.	23.
23.	23. In biennium dierum. <i>Alius</i> , post duos annos dierum.	23.
24.	24. Cum servo tuo. <i>Alius</i> , ad servum suum.	24.
25.	25. Et noluit. <i>Alius</i> , et nolebat.	25.
28.	28. Cum bonum factum fuerit cor. <i>Alius</i> , cum bene habuerit cor.	28.
29.	29. Et insederunt vir super mulam suam. <i>Alius</i> , et inscenderunt quisque super mulam suam.	29.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
31. וישב ארצה	31.	31.]
32. המיתו כי אמנן	32.	32.
כד-על-פי אבשלום היתה שימה מיום 39. על-אמנן כדמת	39.	39. "Ὅτι ἐν ὄργῃ ἦν αὐτῷ Ἀβεσσα- λώμ ἀπὸ τῆς ἡμέρας.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
31. Et jacuit in terra.	31. Et cecidit super terram.	31.
32. Interemerunt, sed Amnon.	32. Occisi sint : Amnon solus.	32.
Quia super os Absalom erat po- situm a die. 39. Super Amnon, quod mor- tuus esset.	Quoniam in ore Absalom erat positus ex die. 39. Super Amnon interitu.	Quia in ira erat ipsi Abessalom a die 39.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XIII lib. II Regum.

V. 2. "Αλλ., καὶ ἤδυνάται etc. Reg.
V. 3. "Αλλ., φρόνιμος. Reg.
V. 4. "Αλλ., ὅτι συντέτηκας. Reg.
V. 5. "Αλλ., προσποιεῖτο ἐνοχλεῖσθαι. Idem.
V. 7. "Αλλ., δειπνον. Sic quaedam exemplaria.
V. 8. "Αλλ., ἐκάθευδεν. Reg.
Ibid. "Αλλ., στέαρ. Reg.
V. 15, 16. "Αλλ., καὶ εἶπεν Ἀμωνῶν etc. Sic Reg.,
tacito interprete, cujus versio plenior et sincerior
est, quam ea quæ LXX Interpretum fertur.

V. 18, 19. Horum versuum lectiones ad fidem
Regii codicis Theodoretii et Procopii restituimus.
Reg. et Procop. vero hanc notam habent : Χρῖ-
στὸν ἀστραγαλωτῶς. Σύμμ., χειριδωτῶς, Ἀκύλας, καρ-
ποτῶς, ἀντὶ τοῦ καρποῦς ἐνυφασμένους ἔχων. Οἱ
νῦν δὲ αὐτὸν καλοῦσι *πλουμαρικόν*. Ὁ δὲ Ἰωσήπος,
τὸν μέγρι τῶν ἀστραγάλων διέχοντα. I. e. ἡ Tunica
talaris. Symmachus, *manicata* : Aquila, *καρπωτῶς*,
ac si diceret, fructus intextos habens. Hodie *pluma-
ricon* appellant. Josephus, ad talos usque demissam

CAPUT XIV LIB. II REGUM

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
2. חכמה	2.	2.
5. אבל	5.	5.
6. ויכו	6.	6.
7. וכבר אודגחלתי אשר גשמה לבלתי שדג-לאישו שם ושארית על- פני האדמה	7.	7.
10. המדבר אליך והבאתי אלי ולא-יסיף עוד לגעת בך	10.	10.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
2. Sapientem.	2. Sapientem.	2.
5. Profecto.	3. Heu.	5.
6. Et percussit.	6. Et percussit.	6.
7. Et extinguunt prunam meam quæ relicta est, ut non ponatur viro meo nomen, et residuum su- per facies terræ.	7. Et quærunto extinguere scin- tillam meam, quæ relicta est, ut non supersit viro meo nomen et reliquiæ super terram.	7.
10. Loquentem ad te, et adduc- eum ad me, et non addet ultra tangere in te.	10. Qui contradixerit tibi, ad- duc eum ad me, et ultra non ad- det ut tangat te.	10.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

31.	31. Καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τὴν γῆν. "Ἄλλος, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τῆς γῆς.	31.
32.	32. Ἐθανάτωσεν, ὅτι Ἀμνών. "Ἄλλος, τεθνήκασιν, διότι ἄλλ' ἢ Ἀμνών.	32.
"Ὅτι ἐν ὀργῇ ἦν αὐτῷ Ἀβεσσα- λώμ ἀπὸ τῆς ἡμέρας.	"Ὅτι ἐπὶ στόματος Ἀβεσσαλώμ ἦν κείμενος ἀπὸ τῆς ἡμέρας.	
39.	39. Ἐπὶ Ἀμνών, ὅτι ἀπέθανεν. "Ἄλλος, ὑπὲρ Ἀμνών τοῦ υἱοῦ αὐ- τοῦ τοῦ τεθνηκότος.	39.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

31.	31. Et cubuit super terram. <i>Al-</i> <i>lius</i> , et sedit super terram.	31.
32.	32. Interfecit, quoniam Amnon. <i>Alius</i> , mortui sunt, quia nonnisi Amnon.	32.
Quia in ira erat ipsi Abessalom a die.	Quoniam super os Abessalom erat positus a die.	
39.	39. Super Amnon, quia mortuus erat. <i>Alius</i> , super Amnon filium suum mortuum.	39.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XIII lib. II Regum.

nominat. » Drusius in hunc locum, καρωτόν, ma-
nueatam. Notum ut καρπός pro manu usurpetur.
Unde, πόνοι τῶν καρπῶν σου, quod male reddunt,
labores fructuum tuorum. Hactenus Drusius, cui
mallem adstipulari, quam Procopio, qui vult signi-
ficari intextam fructibus.

V. 20. "Ἄλλ., σιώπησον. Reg.
Ibid. "Ἄλλ., μὴ προσποιῶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου τοῦ
λαλήσαι. R. g.

V. 23. "Ἄλλ., μετὰ δύο ἑτη ἡμερῶν. Reg.

V. 24. "Ἄλλ., πρὸς τὸν δούλον αὐτοῦ. Reg.

V. 25. "Ἄλλ., καὶ οὐκ ἐβούλετο. Reg.

V. 28. "Ἄλλ., ὅταν εὖ ἔχη ἡ καρδία. Reg.

V. 29. "Ἄλλ., καὶ ἐπέβησαν etc. Reg.

V. 51. "Ἄλλ., καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τῆς γῆς. Reg.

V. 52. "Ἄλλ., τεθνήκασιν, διότι ἄλλ' ἢ Ἀμνών. Reg.

Ibid. Ἀ. Σ., ὅτι ἐν ὀργῇ etc. Reg. Vix tamen
crediderim hanc versionem, quæ paraphrasim sapi-
esse Aquilæ, interpretis litteræ servientis.

V. 59. "Ἄλλ., ὑπὲρ Ἀμνών τοῦ etc. Reg.

CAPUT XIV LIB. II REGUM

Ο΄

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

2.	2. Σοφῆν. "Ἄλλος, φρόνιμον.	2.
5.	5. Μάλα. "Ἄλλος, ὄντως.	5.
6.	6. Καὶ ἔπαισεν. "Ἄλλος, ἐπάτα- ξεν.	6.
7.	7. Καὶ σβέσουςι τὸν ἀνθρακά μου, τὸν καταλειφθέντα, ὥστε μὴ θέσθαι τῷ ἀνδρὶ μου κατάλειμμα καὶ ὄνο- μα ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς. "Ἄλλος, καὶ σβεσθήσεται ὁ σπινθήρ ὁ ὑπο- λειμμένος μοι τοῦ μὴ ὑπάρξει τῷ ἀνδρὶ μου ὄνομα καὶ λείμμα ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς.	7.
10.	10. Τίς ὁ λαλῶν πρὸς σέ, καὶ ἄξεις αὐτὸν πρὸς ἐμέ, καὶ οὐ προσ- θήσει ἐτι ἄψασθαι αὐτοῦ. "Ἄλλος,	10.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

2.	2. Sapientem. <i>Alius</i> , pruden- tem.	2.
5.	5. Valde. <i>Alius</i> , revera.	5.
6.	6. Et percussit. <i>Alius</i> , ferit.	6.
7.	7. Et extinguent prunam meam residuam, ita ut non ponatur viro meo reliquum et nomen super fa- ciem terræ. <i>Alius</i> , et extinguetur scintilla relicta mihi, ut non su- persit viro meo nomen et resi- duum super faciem terræ.	7.
10.	10. Qui loquitur ad te, et duces eum ad me, et non adjiciet ultra tangere eum. <i>Alius</i> , loquentem ad	10.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON!
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

11 זכר - נא המך את-יודה אלהיך מהרבית נאל הדם לשחת ולא ישמידו את-בני	11.	41.
13 ולמה חשבתה כזאת על-עם אלהים ומדבר המלך הדבר הזה באשם לבלתי השיב המלך את-גודו	13.	13.
14 כירמות נמות וכמים הנגרים ארצה אשר לא יאספו ולאישא אלהים נפש	14.	14.
15 ועתה אשר-באתי דובר	15.	15.
16 כי ישמע המלך להציל את- אבותו	16.	16.
20 לבעמד סבב את-פני הדם עשה עבדך	20.	20.

חנם נחמת

ERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA.

AQUILA.

11. Recordetur nunc rex Domini Dei sui a multiplicando redemptionem sanguinis ad corrumpendum, et non disperdat filium meum.	11. Recordetur rex Domini Dei sui, ut non multiplicentur proximi sanguinis ad ulciscendum, et nequaquam interficiant filium meum.	11.
13. Et ad quid cogitasti sicut hoc super populum Dei, et loquens rex verbum hoc tanquam delinquens, ut non reducat rex expulsus suum.	13. Quare cogitasti hujusmodi rem contra populum Dei, et locutus est rex verbum istud, ut peccet, et non reducat ejectum suum?	13.
14. Quia moriendo morimur, et sicut aquæ effuse in terram, quæ non congregabuntur, et non tollet Deus animam.	14. Omnes morimur, et quasi aquæ dilabimur in terram, quæ non revertuntur: nec vult Deus perire animam.	14.
15. Et nunc quod venerim ad loquendum.	15. Nunc igitur veni, ut loquar.	15.
16. Quia audiet rex ad liberandam famulam suam.	16. Et audivit rex, ut liberaret ancillam suam.	16.
20. Ut vertatur facies verbi, fecit servus tuus.	20. Ut verterem figuram sermonis hujus, servus tuus Joab præcepit.	20.
Sapiens secundum sapientiam.	Sapiens es, sicut habet sapientiam.	

τὸν λαοῦντα πρὸς σὲ ῥῆμα, ἀγαγε αὐτὸν πρὸς μὲ, καὶ οὐ μὴ προσθήσῃ ἄψασθαί σου.

11.

11. Μνημονεύσατω δὴ ὁ βασιλεὺς τὸν Κύριον Θεὸν αὐτοῦ πληθυνθῆναι ἀγχιστέα τοῦ αἵματος τοῦ διαφθεῖραι, καὶ οὐ μὴ ἐξάρωτι τὸν υἱόν μου. Ἄλλος, μνησθήτω δὴ ὁ κύριός μου ὁ βασιλεὺς τοῦ Κυρίου Θεοῦ. Ὅτι ἐὰν πληθύνωσιν οἱ ἀγχιστεύοντες τὸ αἷμα ἐν τοῖς γεωύραις, καὶ οὐκ ἐξάξεις τὸν υἱόν μου.

11.

13. Καὶ διατί ἐλογίσω τοιοῦτο κατὰ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ λογίζεται ὁ βασιλεὺς τὸν λογισμὸν τοῦτον ὡς πλημμέλειαν, ἵνα μὴ ἀνατρέψῃ ὁ βασιλεὺς τὸν ἐξωσμένον αὐτοῦ

13. Ἴνα τί ἐλογίσω τοιοῦτο ἐπὶ λαὸν Θεοῦ; Ἡ ἐκ στόματος τοῦ βασιλέως ὁ λόγος οὗτος ὡς πλημμέλεια, τοῦ μὴ ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα τὸν ἐξωσμένον αὐτοῦ;

13. Ἴνα τί ἐλογίσθη οὕτως ἐπὶ λαὸν Κυρίου, καὶ ἐκ τοῦ παρελθεῖν τοῦ βασιλέως τὸν λόγον τοῦτον. τοῦ ἐγχατεύσασθαι τοῦ μὴ ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα τὸν ἀπωσμένον ἀπ' αὐτοῦ;

14. Πάντως γὰρ θανάτῳ ἀποθανούμεθα, καὶ ὡς τὸ ὕδωρ τὸ κατασυρόμενον ἐπὶ γῆν, ὃ οὐ συναχθήσεται, καὶ οὐ μὴ ἀρῇ ὁ Θεὸς ψυχῆν.

14. Ὅτι θανάτῳ ἀποθανούμεθα, καὶ ὡσπερ τὸ ὕδωρ τὸ καταφερόμενον ἐπὶ τῆς γῆς, ὃ οὐ συναχθήσεται, καὶ λήψεται ὁ Θεὸς ψυχῆν.

14. Ὅτι τέθηκεν ὁ υἱός σου, καὶ ὡς ὕδωρ τὸ ἐκχυνόμενον ἐπὶ γῆν, ὃ οὐ συναχθήσεται, καὶ οὐκ ἐλπίζει ἐπ' αὐτῷ ψυχῆν.

15.

15. Καὶ νῦν ὃ ἦλθον λαλήσαι. Ἄλλος, καὶ νῦν ὑπὲρ ὧν ἤκω λαλήσαι.

15.

16. Ὅτι ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς, ὥστε ἐξελεῖν τὴν δούλην αὐτοῦ.

16. Ὅτι ἀκούσεται ὁ βασιλεὺς, καὶ ἐξελεῖται τὴν δούλην αὐτοῦ. Ἄλλος, ὅτι ἀκούσει ὁ βασιλεὺς βύσασθαι τὴν δούλην αὐτοῦ.

16.

20. Ὑπὲρ τοῦ περιαγαγεῖν τὴν προσωποποιεῖν τοῦ ῥήματος τούτου εὐ ἐποίησεν.

20. Ἐνεκεν τοῦ περιελθεῖν τὸ πρόσωπον τοῦ ῥήματος τούτου ὃ ἐποίησεν ὁ δούλος σου. Ἄλλος, ὅπως κυκλώσῃ τὸ πρόσωπον τοῦ λόγου τούτου.

20.

Σοφὸς καθὼς σοφία. Ἄλλος, φρόνιμος κατὰ τὴν φρόνησιν.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO

te verbum, adduc eum ad me, et non adjiciet tangere te.

11.

11. Recordetur nunc rex Domini Dei sui, multiplicando redemptorem sanguinis ad disperdendum: et non tollant filium meum. *Alius*, recordetur, quæso, dominus meus rex Domini Dei: quia si multiplicentur redimentes sanguinem in advenis, et non educes filium meum.

11.

13. Et ut quid cogitasti tale contra populum Dei, et cogitat rex cogitationem hanc tanquam delictum, ut non reducat rex expulsum suum?

13. Ut quid cogitasti tale super populum Dei? Numquid ex ore regis verbum hoc tanquam delictum, ut non redire faciat rex ejectum suum?

13. Ut quid cogitatum est sic super populum Domini, et ex eo quod prætereat regis verbum hoc, ut firmetur non reducere regem ejectum a se?

14. Omnino enim morte moriemur, et sicut aqua demissa super terram, quæ non congregabitur: et non tollet Deus animam.

14. Quoniam morte moriemur, et tanquam aqua delabens super terram, quæ non colligetur, et accipiet Deus animam.

14. Quia mortuus est filius tuus, et sicut aqua effusa super terram, quæ non congregabitur: et non sperat in eo anima.

15.

15. Et nunc quod venerim loqui. *Alius*, et nunc super quibus venio loqui.

15.

16. Quia audivit rex, ut diceret famulam suam.

16. Quia audiet rex, et liberabit famulam suam. *Aliter*, quia audiet rex ut eruat famulam suam.

16.

20. Ad circumducendam proserpæiam sermonis hujus bene fecit.

20. Ut verterem faciem verbi hujus quod fecit servus tuus. *Al.*, ut circumiret faciem verbi hujus.

20.

Sapiens sicut sapientia. *Alius*, prudens secundum prudentiam.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

ΑΚΥΛΛΑΣ.

ובגדר 26

26.

26.

מאתים שקלים באבן

Μααθαειμ.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

26. Et in tondendo eum.

26. Et quando tondebat capillum.

26.

Ducentis siclis in lapide.

Ducentis siclis, pondere publico.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XIV lib. II Regum.

V. 2. "A.11., φρόνιμον: Reg.

V. 5. "A.11., ὄντως. Reg.

V. 6. "A.11., ἐπάταξεν. Reg.

V. 7. "A.11., καὶ σεσθήσεται etc. Reg.

V. 10. "A.11., τὴν λαλοῦντα πρὸς σὲ ῥήμα etc. Reg.

V. 11. "A.11., μνησθήτω δὴ ὁ κύριος etc. Reg.

V. 13. Σ., καὶ διατί etc. Lectiones Symmachi et Theodotionis exhibet Coislin. 2.

V. 14. Σ., πάντως γὰρ etc. Lectiones Symmachi et Theodotionis exhibet Coislin. 2. In editione Romana, postrema verba sic habent, καὶ λήψεται ὁ θεὸς ψυχὴν.

CAPUT XV LIB. II REGUM.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

ΑΚΥΛΛΑΣ.

3 ראה דברוך טובים ונכחים
ושמע איך לך במאחזקת המלך

3.

3.

7 ארבעים
12 וישלח אבשלום את אחיתופל
הגילני

7. Αβραειμ.

7. Τεσσαράκοντα.

12.

12.

ויהי הקשר אמן והעם הולך ורוב
את-אבשלום

16 ברנליו

16.

16.

21 חיה-יהיה חיי אדני המלך

21.

21.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

3. Vide, sermones tui boni et recti, et non est audiens te a rege.

3. Videntur mihi sermones tui boni et iusti. Sed non est qui te audiat, constitutus a rege.

3.

. Quadraginta.

12. Misitque Absalom ad Achitophel Gilonitam.

7. Quadraginta.

12. Accersivit quoque Absalom Achitophel Gilonitem.

7. Quadraginta.

12.

Fuitque colligatio valida, et populus vadens et multus cum Absalom.

Facta est conjuratio valida, populusque concurrrens augebatur cum Absalom.

16. In pedibus suis.

16. Pedibus suis.

16.

21. Vivit Dominus, et vivit dominus meus rex

21. Vivit Dominus, et vivit dominus meus rex.

21.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

26.

26. Καὶ ἐν τῷ κείρεσθαι αὐτόν.
"Ἄλλος, καὶ ὅταν ἐκείρετο.
Διακοσίους σίκλους ἐν τῷ σίκλῳ.
"Ἄλλος, καὶ ἦν ἑκατὸν σίκλων ἐν
τῷ σταθμῷ.

26.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

26.

26. Et in tondendo eum. *Alius*, et
cum tonderetur.
Ducentos siclos in siclo. *Alius*,
et erat centum siclorum in pon-
dere.

26.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XIV lib. II Regum.

V. 15. "Ἄλλ., καὶ νῦν ὑπὲρ ὧν ἤκω λαλήσαί. Reg.
V. 16. Σ., ὅτι ἤκουσεν etc. Coisl. 2. Postrema
vero lectio LXX Int. est editionis Romanæ.
V. 20. Σ., ὑπὲρ τοῦ περιαγαγεῖν etc. Sic Coisl. 2.
Alius vero mendose habet, ὑπὲρ τοῦ παραγαγεῖν τὸ
πρόσωπον ἄν etc.

Ibid. "Ἄλλ., φρόνιμος κατὰ τὴν φρόνησιν. Reg.
V. 26. "Ἄλλ., καὶ ὅταν ἐκείρετο. Reg.
Ibid. "Ἄλλ., καὶ ἦν ἑκατὸν σίκλων ἐν τῷ σταθμῷ.
Idem. Ms. Coisl. hic habet, *Maathaim* ἔγει
τὸ 'Εβραϊκὸν, ὃ ἐστὶ Σ. I. e. « *Maathaim* habet He-
braicum, quod est ducenti. »

CAPUT XV LIB. II REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

3.

3. Ἰδοὺ οἱ λόγοι σου ἀγαθοὶ καὶ
εὐκολοὶ, καὶ ὁ ἀκούων οὐκ ἔστι σοὶ
παρὰ τοῦ βασιλέως. "Ἄλλος, ἰδοὺ
οἱ λόγοι σου καλοὶ καὶ κατευθύνον-
τες, καὶ ὁ ἀκουσόμενος οὐχ ὑπάρ-
χει σοὶ παρὰ τοῦ βασιλέως.

3.

7. Τεσσαράκοντα.

7. Τεσσαράκοντα.

7. Τεσσαράκοντα.

12.

12. Καὶ ἀπέστειλεν ὁ Ἀβессαλώμ
τῷ Ἀχιτόφελ τῷ Θεκωνί. "Ἄλλος,
καὶ ἐκάλεσε τὸν Ἀχιτόφελ τὸν Γα-
λαμωναῖον. "Ἄλλος, Γελμωναῖον.

12.

Καὶ ἐγένετο σύντριμμα Ἰσχυρὸν,
καὶ ὁ λαὸς ὁ πορευόμενος καὶ πολὺς
μετὰ Ἀβессαλώμ. "Ἄλλος, καὶ ἦν
τὸ διαβούλιον πορευόμενον καὶ στε-
ρεούμενον, καὶ ὁ λαὸς ἐπορεύετο
καὶ ἐπληθύνετο μετὰ Ἀβессαλώμ.

16.

16. Τοῖς ποσὶν αὐτῶν. "Ἄλλος,
πεζοί.

16.

21. Ζῆ Κύριος, καὶ νῆ τὴν ζωὴν
τῆς ψυχῆς σου.

21. Ζῆ Κύριος, καὶ ζῆ ὁ κύριός
μου ὁ βασιλεὺς μου.

21. Ζῆ γὰρ, φησί, Κύριος, καὶ ζῆ
ἡ ψυχὴ σου, κύριέ μου βασιλεῦ.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

3.

3. Ecce verba tua bona et faci-
lia : et qui audiat non est tibi a
rege. *Alius*, ecce sermones tui boni
et recti, et qui audiat non est tibi
a rege.

3.

7. Quadraginta.

7. Quadraginta.

7. Quadraginta.

12.

12. Et misit Abessalom ad A-
chitophel Theconi. *Alius*, et vo-
cavit Achitophel Galamonæum. *Al.*,
Gelmonæum.

12.

Et facta est coitio fortis, et po-
pulus pergens et multus cum A-
bessalom. *Alius*, et erat consulta-
tio vadens et firmata, et populus
ibat et augebatur cum Abessalom.

16.

16. Pedibus suis. *Alius*, pedites.

16.

21. Vivit Dominus, et per vitam
animæ tuæ.

21. Vivit Dominus, et vivit do-
minus meus rex meus.

21. Vivit enim, inquit, Domi-
nus, et vivit anima tua, domine
mi rex.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON 'Ελληνικοὶς γράμμασι.	'ΑΚΥΛΑΞ.
על־פני דרך ארדודבר 23	23.	23.
26, 25 השב את־ארון האלהים העיר אסדאכצא חן בעיני יהוה השבני הרמני אתו ואת־טתז ואם נה יאמר לא הפצתי כך הנני יעשוה לי כאשר סדב בעיניז	25, 26.	25, 26.
הרואה אתה שבד 27	27.	27.
מתבדבה 28	28.	28. Μέλλω.
בערבות		
סכר 31	31.	31. 'Αφρόνησον.
עדר־ראש 32	32.	32. 'Εως τῆς ἀκρας!
על 34, 33 אם עברת אתי הית על למשא ואם־העיר תשוב	35, 34.	33, 34. Φορτίον.

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
23. Super facies viæ ad desertum.	23. Contra viam, quæ respicit ad desertum.	23.
25, 26. Reduc arcam Domini in urbem : si invenero gratiam in oculis Domini, et reducet me, et videre me faciet eam et domicilium ejus. Et si sic dixerit : Non complacui in te : ecce ego, faciat mihi sicut bonum in oculis ejus.	25, 26. Reporta arcam Dei in urbem : si invenero gratiam in oculis Domini, reducet me, et ostendet mihi eam, et tabernaculum suum. Si autem dixerit mihi, Non places : præsto sum, faciat quod bonum est coram se.	25, 26.
27. Nonne videns tu ? revertere.	27. O videns revertere	27.
28. Morans. In solitudine.	28. Abscondar. In campestribus.	28. Tardo.
31. Infatua.	31. Infatua.	31. Infatua.
32. Usque ad caput.	32. Summitatem.	32. Usque ad verticem.
33, 34. Si transieris mecum, et eris super me in onus ; et si in civitatem revertaris.	33, 34. Si veneris mecum, eris mihi oneri. Si autem in civitatem revertaris.	33, 34. Sarcinam.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XV lib. II Regum.

- V. 3. "A.11., ἰδοὺ οἱ λόγοι σου καλοὶ etc. Reg.
- V. 7. Coislin. 2 habet hanc notam : 'Εν τῷ ἐξ-
απλῷ, τεσσαράκοντα κείται παρὰ πάντων, ἐν τῷ
'Εβραϊῷ, ἀρβαίμ. 1. e. « In hexaplo, quadraginta
jacet apud omnes, in Hebræo autem, arbaim. »
- V. 12. "A.11., καὶ ἐκάλεσ τὸν 'Αχιτόφελ etc. Reg.
- Ibid. O', σύντριμμα. Aliter, σύστρεμμα.
- Ibid. "A.11., καὶ ἦν τὸ διαβούλιον etc. Reg.
- V. 16. "A.11., πεζοί. Reg.
- V. 21. Σ., ζῆ Κύριος etc. Has Symmachi et Theo-
dotionis lectiones adfert Coislin. 2.
- V. 23. "A.11., κατὰ τὴν ὄδον ἐλαίας etc. Reg.
- V. 25, 26. "A.11., καὶ καθίσάτω εἰς τὸν τόπον etc.
Reg. Extremam vero hujus lectionis partem Theu-
dotioni adseribit Coislin. 2.
- V. 27. "A.11., βλέπε, σὺ ἀνάστρεφε. Reg.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

23. 25. Ἐπὶ πρόσωπον ὁδοῦ τὴν ἔρημον. Ἄλλος, κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς ἐλαίας τῆς ἐν τῇ ἐρήμῳ.
- 25, 26. 25, 26. Ἀπόστρέψον τὴν κίβωτον τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν πόλιν· ἐάν εὖρω χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς Κυρίου, καὶ ἐπιστρέψει με, καὶ δεῖξει μοι αὐτήν, καὶ τὴν εὐπρέπειαν αὐτῆς. Καὶ ἐάν εἴπῃ οὕτως, Οὐκ ἠθέληκα ἐν σοὶ, ἰδοὺ ἐγὼ εἰμι, ποιεῖτω μοι κατὰ τὸ ἀγαθὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ. Ἄλλος, καὶ καθισάτω εἰς τὸν τόπον αὐτῆς· ἐάν εὖρω χάριν ἐνώπιον Κυρίου, καὶ ἐπιστρέψῃ με, βῶμαι αὐτήν καὶ τὴν εὐπρέπειαν αὐτῆς. Καὶ ἐάν εἴπῃ μοι, ὅτι οὐ τεθέληκά σε, ἰδοὺ ἐγώ.
27. 27. Ἴδετε, σὺ ἐπιστρέφεις. Ἄλλος, βλέπε, σὺ ἀνάστρεφε.
28. Κρυθῆσομαι. 28. Στρατεύσομαι. Ἄλλος, αὐλιζομαι.
- Ἐν ταῖς παιδίαισι. Ἐν Ἀραβίῳ. Ἄλλος, ἐπὶ τῆς ἐλαίας.
31. Ἀσύνητον ποιήσον. 31. Διασχέδασον. Ἄλλος, ματαίωσον.
32. Ἔως τῆς ἄκρας. 32. Ἔως τοῦ Ῥόζ.
- 33, 34. Βάρος. 33, 34. Ἐάν μὲν διαβῆς μετ' ἐμοῦ, καὶ ἔσῃ ἐπ' ἐμὲ εἰς βάσταγμα, καὶ ἐάν ἐπιστρέψῃς ἐπὶ τὴν πόλιν. Ἄλλος, ἐάν διελθῆς μετ' ἐμοῦ, ἔσῃ ἐπ' ἐμὲ φορτίας· ἐάν δὲ εἰς τὴν πόλιν ἀναστρέψῃς.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIUS.

25. 23. Ad faciem viæ in desertum. *Alius*, secundum viam olivæ, quæ est in deserto
- 25, 26. 25, 26. Reduc arcam Dei in civitatem : si invenero gratiam in oculis Domini, et reducet me, et ostendet mihi eam, et decorem ejus. Et si dixerit sic, Non volui in te, ecce ego sum : faciat mihi juxta id quod bonum in oculis suis. *Alius*, et sedeat in loco suo. Si invenero gratiam ante Dominum, et reducat me, videbo eam et decorem ejus. Et si dixerit mihi, quoniam non volui te, ecce ego.
27. 27. Videte, tu reverteris. *Alius*, vide, tu revertere.
28. Abscondar. 28. Castrametor. *Alius*, maneo.
- In campestribus. In Araboth. *Alius*, in olea.
31. Insipientem fac. 31. Dissipa. *Alius*, vanum fac.
32. Usque ad verticem. 32. Usque Roos.
- 33, 34. Pondus. 33, 34. Si quidem transieris mecum, et eris super me in onus, et si reverteris in civitatem. *Alius*, si transieris mecum, eris super me sarcinæ ; si autem in civitatem revertaris.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XV lib. II Regum.

V. 28. Ἄ, μέλλω. Σ., κρυθῆσομαι. Coislin. 2. Ἄλλ., αὐλιζομαι etc. Sic quædam exemplaria.

Ibid. Σ., ἐν ταῖς παιδίαισι. Coislin. 1. Hodie legitur ΠΑΥ.

V. 31. Ἄ., ἀφρόνησον. Drusius. Ἄλλ., ματαίωσον. Reg. Sed diversam adfert lectionem Aquilæ Coislin. 2 ; nimirum, κακοφρόνησον, malam mentem da. Ex eod. cod. deprompsimus lectiones Symma-

chi Theodotionisque hujus versus.

V. 52. Ἄ., Σ., ἔως τῆς ἄκρας. Eusebius *De locis Hebraicis*, ad vocem Ῥαῶς. Coislin. vero 2, Σ., etc τὴν ἄκραν.

Ibid. Ἔως τοῦ Ῥόζ. Ed. Rom., Ῥόζ.

V. 33, 34. Ἄ., φορτίας etc. Coislin. 1.

Ibid. Ἄλλ., ἐάν διελθῆς μετ' ἐμοῦ. Reg.

TO EBPAIKON.

1 מענט סהראש
תבל
2 החמורים לבית-דבולד לרוב
ולגלחם הקיץ

8 הונך ברעתך

10 כי יקלל
11 ואף כרעיה בדהימיני

12 אורי יראה יהה בעוני השיב
יהה לי טובה תחת קללת

13 בעלע

20 הבר לכם עצה

VERSIO HEBRAICI TEXT.

1. Paululum a capite.
Et nebel.
2. Asini domui regis ad equi-
tandum, et ad panes, et fructus.

8. Et ecce tu in malo tuo.

10. Quod maledicat.

11. Et etiam quia nunc filius
Jemini.

12. Forsitan respiciet Dominus
in afflictionem meam: et reddet
mihi Dominus bonum pro male-
dictione ejus.

13. In costa.

20. Date vobis consilium.

HEXAPLORUM QUÆ SUPERSUNT.

CAPUT XVI LIB. II REGUM.

TO EBPAIKON
'Ελληνικοὶς γράμμασι.

1.

2.

8.

10.

11.

12.

13.

20.

VULGATA LATINA.

1. Paululum montis verticem.
Utre.
2. Asini domesticis regis ut
sedeant: panes et palathæ.

8. Et ecce premunt te mala
tua.

10. Ut maledicat.

11. Quanto magis nunc filius
Jemini?

12. Si forte respiciat Dominus
afflictionem meam: et reddat mihi
Dominus bonum pro maledictione
hac.

13. Ex latere.

20. Inite consilium.

ΑΚΥΛΑΣ.

1. Ὀλίγον ἀπὸ τῆς ἀκρας.

2.

8.

10.

11. Καὶ γὰρ ὅτι νῦν ὁ υἱὸς τοῦ
Ἰεμινάου.

12.

13.

20.

AQUILA.

1. Paulum a vertice.

2.

8.

10.

11. Et utique quia nunc filius
Jemini.

12.

13.

20.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XVI lib. II Regum.

V. 1. 'Α., Σ., ὀλίγον etc. Coislin. 1.

Ibid. Ἄλλος, κεράμιον. Sic unus.

V. 2. Ἄλλος, ὄνοι οἱ σεσγήμενοι etc. Reg.

V. 8. Ἄλλος, καὶ ἔδειξέ μοι τὴν κακίαν σου. Reg.

V. 10. Θ., διότι καταράται με. Coislin. 2.

TO EBPAIKON.

6 אכסין אתה דבר

7 בפעם הזאת

VERSIO HEBRAICI TEXT.

6. Annon? tu loquere.

7. In vice hac.

CAPUT XVII LIB. II REGUM.

TO EBPAIKON
'Ελληνικοὶς γράμμασι.

6.

7.

VULGATA LATINA.

6. Annon? Quod das consilium

7. Hac vice.

ΑΚΥΛΑΣ.

6.

7.

AQUILA.

7.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ὀλίγον ἀπὸ τῆς ἄκρας.	1. Βραχύ τι ἀπὸ τῆς ῥώσ. Καὶ νέβελ. Ἄλλος, κεράμιον.	1.
2.	2. Τὰ ὑποζύγια τῆ οἰκίᾳ τοῦ βασιλέως τοῦ ἐπικαθῆσθαι, καὶ οἱ ἄρτοι, καὶ οἱ φοίνικες. Ἄλλος, ὄνοι οἱ σεσαγμένοι τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως ἐπιβαίνειν, καὶ οἱ ἄρτοι, καὶ αἱ παλάθαι, καὶ αἱ σταφίδες.	2.
8.	8. Καὶ ἰδοὺ σὺ ἐν τῇ κακίᾳ σου. Ἄλλος, καὶ ἔδειξέ μοι τὴν κακίαν σου.	8.
10.	10. Καὶ οὕτως καταράσθω.	10. Διότι καταράσθαι με.
11. Πόσω μᾶλλον νῦν ὁ υἱὸς τοῦ Ἰεμινίου.	11. Καὶ προσέτι νῦν ὁ υἱὸς τοῦ Ἰεμινί.	11.
12.	12. Εἴπως ἴδοι Κύριος ἐν τῇ ταπεινώσει μου, καὶ ἐπιστρέψει μοι ἀγαθὰ ἀντὶ τῆς κατάρας αὐτοῦ. Ἄλλος, ὅπως ἴδοι τὴν ταπεινώσιν μου, καὶ ἀνταποδώσει Κύριος ἀγαθὰ ἀντὶ τῆς κατάρας.	12.
13.	13. Ἐκ πλευρᾶς. Ἄλλος, κατὰ τὸ κλίτος.	13.
20.	20. Φέρετε ἑαυτοῖς βουλήν. Ἄλλος, δότε αὐτοῖς βουλήν.	20.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1. Paulum a vertice.	1. Paululum quid a Ros. Et nebel. <i>Alius</i> , vasculum.	1.
2.	2. Subjugalia domui regis ad insidendum, et panes, et palmulæ. <i>Alius</i> , asini instrati domui regis ad inscendendum, et panes, et palathæ, et unæ.	2.
8.	8. Et ecce tu in malo tuo. <i>Alius</i> , et ostendit mihi malum tuum.	8.
10.	10. Et sic maledicat.	10. Quoniam maledicit me.
11. Quanto magis nunc filius eminazi?	11. Et insuper nunc filius Jemini.	11.
12.	12. Si forte inspiciat Dominus in humilitatem meam, et redire faciet mihi bona pro maledictione illius. <i>Alius</i> , ut videat humilitatem meam, et retribuet Dominus bona pro maledictione.	12.
13.	13. Ex latere. <i>Alius</i> , secundum latus.	13.
20.	20. Ferte vobis consilium. <i>Alius</i> , date vobis ipsis consilium.	20.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XVI lib. II Regum.

V. 11. Ἄ., καὶ γε ὅτι νῦν etc. Coislín.

V. 13. Ἄλλ., κατὰ τὸ κλίτος. Sic quædam exempl.

V. 12. Ἄλλος, ὅπως ἴδοι τὴν ταπεινώσιν μου etc.
Reg.

V. 20. Ἄλλος, δότε αὐτοῖς βουλήν. Reg.

CAPUT XVII LIB. II REGUM

Ο'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

6.	6. Εἰ δὲ μὴ, σὺ λάλησον. Ἄλλος, ἢ πῶς σὺ λαλεῖς;	6.
7.	7. Τὸ ἅπαξ τοῦτο. Ἄλλος, νυνὶ ταύτην.	7.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

6.	6. Sin minus, tu loquere. <i>Alius</i> , aut quomodo tu loqueris?	6.
7.	7. Vice hac. <i>Alius</i> , nunc hoc consilium	7.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ελληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΤΑΑΣ.
8 כדוב שכל בשדה	8	8.
9 הפחתים	9.	9.
כונפה		
14 הסודה	14.	14.
16 אל-תלן הלילה בעברות המדבר	16.	16
וגם עבד תעבוד פך יבלע למלך ולכל-העם אשר אתו		
19 הרפוח	19.	19. Πτισάνας.
20 עברו מיכל המים ויבקשו ולא מצאו וישבו ירושלים	20.	20.
22 עד-אור הבקר עד-אור לא נעדר אשר לא-עבר את-הירדן	22.	22.
24 et 27 כזהימה	24 et 27.	24 et 27. Εἰς παρεμβολάς.
25 על-הצבא	25.	25.
28 וספח וקלי	28.	28. Καὶ φρυκτόν.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
8. Sicut ursus orbatus in agro.	8. Veluti si ursa raptis catulis in saltu sæviat.	8.
9. Fovearum. Plaga.	9. In foveis. Plaga.	9.
14: Bonum.	14: Utile.	14.
16. Ne transigas noctem in transitibus deserti: et etiam trans- eundo transibis, ne forte deglu- tiant regem et omnem populum, qui cum eo.	16. Ne moreris nocte hac in campestribus deserti, sed absque dilatione transgredere: ne forte absorbeat rex, et omnis popu- lus, qui cum eo est.	16
19. Grana contusa.	19. Ptisanas.	19. Ptisanas.
20. Transierunt rivum aqua- rum, et quæsierunt, et non inve- nerunt, et reversi sunt Jerusa- lem.	20. Transierunt festinanter, gu- tata paululum aqua. At hi qui quærebant, cum non reperissent, reversi sunt in Jerusalem.	20.
22. Usque ad lucem matutini. Usque ad unum non defuit qui non transiret Jardeu.	22. Donec dilucesceret: et ne unus quidem residuus fuit, qui non transisset fluvium.	22.
24 et 27 In Mahanaim.	24 et 27. In castra.	24 et 27. In castra.
25. Super exercitum.	25. Super exercitum.	25.
28. Et scyphos. Et tostum.	28. Tapetia. Et polentam.	28. Et tostum

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

8.	8. Ὡς ἄρκτος ἤτεκνωμένη ἐν ἀγρῷ. Ἄλλος, ὡς ἄρκοι παροίστρώσαι ἐν ἀγρῷ.	8.
9.	9. Βουνῶν. Ἄλλος, αὐλώνων. Θραῦσις. Ἄλλος, πτώσις.	9.
14. Τὴν συμφέρουσαν.	14. Τὴν ἀγαθὴν.	14.
16.	16. Μὴ ἀδίσθητος τὴν νύκτα ἐν Ἀραβῶν τῆς ἐρήμου, καὶ γε διαβαίνων σπεύσον, μήποτε καταπίσει τὸν βασιλέα, καὶ πάντα τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ. Ἄλλος, μὴ αὐλίσθητος τὴν νύκτα κατὰ δυσμᾶς τῆς ἐρήμου· καί γε διαβαίνων διάδησι τὰ ὕδατα, ὅπως μὴ καταποθῆ ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶς ὁ λαὸς μετ' αὐτοῦ.	16.
19. Πτισάνας.	19. Ἀραφῶθ.	19. Παλάθας.
20.	20. Παρήλθον μικρὸν τοῦ ὕδατος· καὶ ἐζήτησαν, καὶ οὐχ εὔρον, καὶ ἀνέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ. Ἄλλος, διεηλύθασιν σπεύδοντες· καὶ ἐζήτησαν καὶ οὐχ εὔρισκον αὐτούς· καὶ ἀναστρέφουσιν εἰς Ἱερουσαλήμ.	20.
22.	22. Ἔως τοῦ φωτός τοῦ πρωῆ, ἕως ἑνὸς οὐκ ἔλαθεν ὅς οὐ διήλθε τὸν Ἰορδάνην. Ἄλλος, ἕως διέφαισε τὸ πρωῆ, ἕως τοῦ μὴ ἀποκαλυφθῆναι τὸν λόγον· οὕτως διέδησαν τὸν Ἰορδάνην.	22.
24 et 27.	24 et 27. Εἰς Μαναίμ.	24 et 27. Εἰς παρεμβολάς.
25.	25. Ἐπὶ τῆς δυνάμεως. Ἄλλος, ἐπὶ τῆς στρατιᾶς.	25.
28. Ὑποστήμματα. Καὶ φρυκτὸν.	28. Ἀμφιπάπους. Καὶ ἄλφιτον.	28.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

8.	8. Tanquam ursæ orbata filiis in agro. <i>Alius</i> , tanquam ursæ furiosæ in agro.	8.
9.	9. Collium. <i>Alius</i> , canalium. Percussio. <i>Alius</i> , ruina.	9.
14. Utile.	14. Bonum.	14.
16.	16. Ne maneat nocte in Araboth deserti, etiam transiens festina, ne forte absorbeat regem et omnem populum, qui cum eo. <i>Alius</i> , ne maneat nocte ad occidentem deserti: etiam transiens transi aquas, ut ne absorbeat rex et omnis populus cum eo.	16.
19. Ptsanas.	19. Araphoth.	19. Palathas.
20.	20. Præterierunt pusillum aquæ: et quæsierunt, et non invenerunt, et reversi sunt in Jerusalem. <i>Alius</i> , pertransierunt festinantes: et quæsierunt, et non inveniebant eos: et revertuntur in Jerusalem.	20.
22.	22. Usque ad lucem matutinam, usque ad unum non latuit, qui non transierit Jordanem. <i>Alius</i> , usquequo illuxit matutinum, donec non revelaretur verbum; sic pertransierunt Jordanem.	22.
24 et 27.	24 et 27. In Manaim.	24 et 27. In castra.
25.	25. Super virtutem. <i>Alius</i> , super exercitum.	25.
28. Hypostimmata. Et tostum.	28. Tapetia. Et potentam.	28.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON, Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
בקר וצפון 29	29.	29.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
29. Et coagulationes bovis.	29. Et pingues vitulos.	29.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XVII lib. II Regum.

V. 6. Ἄλλ., ἢ πῶς σὺ λαλεῖς. Reg.	V. 16. Ὁ, καταπίση. Aliter, καταπήη.
V. 7. Ἄλλ., νοὺν ταύτην. Reg.	Ibid. Ἄλλ., μὴ αὐλοσθῆς τὴν νόκτα κατὰ θυ-
V. 8. Ἄλλ., ὡς ἄρκοι παροιστρῶσαι etc. Reg.	σμάς etc. Reg. Hic interpres legit haud dubie תבדעך
V. 9. Ἄλλ., αὐλώνων. Reg.	videturque esse Theodotion, qui illam vocem תבדעך
Ibid. Ἄλλ., ἢ πτώσις. Reg.	solet vertere, δυσμάς.
V. 14. Σ., τὴν συμφέρουσαν. Reg. et Coislin. 2.	V. 19. Ἄ., Σ., πτισάνας. Ἄλλ., παλάθας. Ἡα

CAPUT XVIII LIB. II REGUM.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
בשנת 2	2.	2.
לא ישיבדו אלינו לב 3	3.	3.
כי-עתה נכזנו עשרה אלפים		Ἵτι νῦν ὁμοῖος ἡμῖν δέκα χιλιά-
ועתה טוב כי-תהיה-לנו מעוז לעזר		δας.
השנה 6	6.	6.
וינבפו 7	7.	7. Ἐθραύσθη.
דבגפה		
הדרב 8	8.	8.
תלוי באלה 10	10.	10.
אור-עשיתי בנפש שקר 15	15.	15.
לא איש בשורה אתה 20	20.	20.

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
2. Et tertiam partem.	2. Et tertiam partem.	2
3. Non ponent ad nos cor.	3. Non magnopere ad eos ad nos pertinebit.	3.
Quia nunc sicut nos decem millia.	Quia tu unus pro decem millibus computaris.	Quia nunc similis nobis decem millia.
Et nunc bonum quia eris nobis a civitate ad auxiliandum.	Melius est igitur ut sis nobis in urbe praesidio.	
6. In agrum.	6. In campum.	6.
7. Et caesi sunt.	7. Caesus est.	7. Confractus est.
Plaga.	Plaga.	
8. Gladius.	8. Gladius.	8.
10. Pendentem in quercu.	10. Pendere de quercu.	10.
15. Aut fecissem in animam jus mendacium.	15. Sed et si fecissem contra animam meam audacter.	15.
20. Non vir boni nuntii tu.	20. Non eris nuntius.	20.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

29.

SYMMACHUS.

29. Καὶ σαφῶθ βοῶν.

LXX INTERPRETES.

29. Καὶ γαλαθηνὰ μοσχάρια.

THEODOTIO.

29.

29. Et saphoth boum.

29. Et lacteos vitulos.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XVII lib. II Regum.

Procopius et Reg. Coisl. 1 habet, Θ., καλάθας, et πατάνας uni Symmacho tribuit.

V. 20. Ἄλλ., διεληλύθασι σπεύδοντες etc. Reg.

V. 23. Ἄλλ., ἕως διέφανσε τὸ πρῶτ' etc. Idem.

V. 24 et 27. Coisl. 2. Ἄ., Θ., παρεμβολάς.

Sed Drusius uni Theodotio tribuit.

V. 25. Ἄλλ., ἐπὶ τῆς στρατιδς. Reg.

V. 28. Σ., ὑποστήματα. Reg. Sed Coisl. 2, ὑποστώματα. Quæ lectio sincerior videtur.

Ibid. Ἄ., καὶ φρουκτόν. Reg. Sed Coisl. 2 habet, Ἄ., Σ., φρουκτόν.

V. 29. Θ., καὶ γαλαθηνὰ μοσχάρια. Coisl. 2. Regius vero sine interpretis nomine adfert.

CAPUT XVIII LIB. II REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

2.

2. Καὶ τὸ τρίτον. Ἄλλος, καὶ ἐπίσσευσεν.

2.

3.

3. Οὐ θήσουσιν ἐφ' ἡμᾶς καρδίαν. Ἄλλος, οὐ στήσεται ἐν ἡμῖν καρδία.

3.

Καὶ σὺ ὡς ἡμεῖς δέκα χιλιάσιν.

Ἔτι σὺ ὡς ἡμεῖς δέκα χιλιάδες.

Καὶ νῦν ἀφαιρεθήσεται ἡ γῆ ἐξ ἡμῶν ἑ' χιλιάσιν.

Καὶ νῦν ἀγαθὸν, ὅτι ἔση ἡμῖν ἐν τῇ πόλει βοήθεια τοῦ βοηθεῖν. Ἄλλος, καὶ νῦν καλὸν ἔστι, τοῦ εἶναι σε ἐν τῇ πόλει εἰς βοήθειαν ἡμῶν.

6.

6. Εἰς τὸν ἔρυμόν. Ἄλλος, εἰς τὸ πεδίον.

6.

7.

7. Ἐπταίπεν.

7.

Θραῦσις. Ἄλλος, πληγή.

8.

8. Μάχαιρα. Ἄλλος, ρομφαία.

8.

10.

10. Κρεμάμενον ἐν τῇ δρυϊ. Ἄλλος, καὶ ἀνεκρεμάσθη ἐν τῷ δένδρῳ.

10

15.

15. Μὴ ποιῆσαι ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἄδικον. Ἄλλος, καὶ πῶς ποιῆσω ἐν τῇ ψυχῇ μου ἄδικον;

15.

20.

20. Οὐκ ἀνὴρ εὐαγγελίας σὺ. Ἄλλος, οὐκ ἀνὴρ εὐαγγελισμοῦ εἰ σὺ.

20.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

2.

2. Et tertiam partem. *Alius*, et tertiavit.

2.

3.

3. Non ponent super nos cor. *Alius*, non stabit in nobis cor.

3.

Et tu ut nos decem millibus.

Quia tu sicut nos decem millia.

Et nunc auferetur terra ex nobis decem millibus.

Et nunc bonum, quia eris nobis in civitate auxilium ad auxiliandum. *Alius*, et nunc bonum est, ut sis in civitate in auxilium nostri.

6.

6. In sylva. *Alius*, in agrum.

6.

7.

7. Cecidit.

7.

Percussio. *Alius*, plaga.

8.

8. Gladius. *Alius*, framea.

8.

10.

10. Pendentem in quercu. *Alius*, et suspensus erat in arbore.

10.

15.

15. Non faciendo in animam ejus injuriam. *Alius*, et quomodo faciam in anima mea injustum?

15.

20.

20. Non vir boni nuntii tu. *Alius*, non vir boni nuntii es tu.

20.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
23 ויהימה ארדך	23.	25.
דרך הכנר ויעבר אתהכנישי		Τὴν διατέμνουσαν.
29 ראית ההבון הגדול לשלח את- עבד המלך יואב ואת-עבדך ולא ידעת מה	29.	29.
30 התיצב	30.	30.
31 הקבים עליך	31.	31.
32 השדום לגער	32.	32.
33 וירגו בלכח	33.	33. Καὶ ἐκλονήθη.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
23. Et sit quidquid, curram.	23. Quid enim si cucurrero ?	23.
Via planicie, et transivit ipsum Chusi.	Per viam compendii, transivit Chusi.	Dividentem, vel compendiosam.
29. Vidi tumultum magnum in mittendo servum regis Joab, et servum tuum: et non novi aliquid.	29. Vidi tumultum magnum, cum mitteret Joab servus tuus, o rex, me servum tuum: nescio aliud.	29.
30. Sta.	30. Sta.	30.
31. Insurgentium super te.	31. Qui surrexerunt contra te.	31.
32. Num pax puero.	32. Estne pax puero ?	32.
33. Et conturbatus est. In eundo ipsum.	33. Contristatus itaque. Vadens.	33. Et commotus est.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XVIII lib. II Regum.

V. 2. Ἄλλος, καὶ ἐπρὸςσευθεν. Reg.	Ibid. Ἄλλος, καὶ νῦν καλόν etc. Reg.
V. 3. Ἄλλος, οὐ στήσεται ἐν ἡμῖν καρδία. Reg.	V. 6. Ἄλλος, εἰς τὸ πεδίον. Reg.
Ibid. Σ., καὶ σὺ ὡς ἡμεῖς δέξα χιλιάσιν. S.c. ex Theodoreto Drusius. Θ., καὶ νῦν ἀφαιρεθήσεται etc.	V. 7. Ἄ. ἐθραύσθη. Coislin. 2.
Ita Coislin. Regius autem sine interpretis nomine.	Ibid. Ἄλλος, πληγῆ. Reg.
Ibid. Ἄ., ὅτι νῦν etc. Coislin. 2 qui hanc alteram Symmachi adfert lectionem: Σὺ γὰρ χίλιοι πλάστῳ ἡμῶν. Tu enim millies potior es nobis.	V. 8. Ἄλλος, βομφατα. Reg.
	V. 10. Ἄλλος, καὶ ἀνεκρεμάσθη ἐν τῷ δένδρῳ. Reg.
	V. 13. Ἄλλος, καὶ πῶς ποιήσω ἐν τῇ ψυχῇ μου

CAPUT XIX LIB. II REGUM.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
3 ויהגב	3.	3.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
3. Et furatus est.	3. Et declinavit.	3.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
23. Τὴν διατέμνουσαν.	23. Τί γὰρ ἐὰν δραμῶ; Ἄλλος, καὶ τί ἐὰν δραμῶ ὀπίσω τοῦ Χουσί; Τὴν ὁδὸν τὴν τοῦ Κεγάρ, καὶ ὑπὲρέθη τὸν Χουσί. Ἄλλος, τὴν ὁδὸν τὴν διατεταγμένην, καὶ παρῆλθε τὸν Χουσί.	23. Τὴν διατέμνουσαν.
29.	29. Εἶδον τὸ πλῆθος τὸ μέγα τοῦ ἀποστεῖλαι τὸν δούλον τοῦ βασιλέως Ἰωάβ, καὶ τὸν δούλόν σου, καὶ οὐκ ἔγνων τί ἐκεῖ. Ἄλλος, ἤκουσα ἤχον μέγαν ὀπίσω μου ἐν τῷ ἀποστεῖλαι Ἰωάβ τὸν παῖδα τοῦ βασιλέως τὸν δούλόν σου, καὶ οὐκ ἔγνων τί ἐκεῖ.	29.
30.	30. Στηλώθητι. Ἄλλος, παράστηθι.	30.
31.	31. Ἐπεγειρομένων ἐπὶ σέ. Ἄλλος, ἀνθεστηκότων σοι.	31.
32.	32. Εἰ εἰρήνη τῷ παιδαρίῳ. Ἄλλος, εἰ ὕψαινει τὸ παιδάριον.	32.
33.	33. Καὶ ἐταράχθη. Ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτόν. Ἄλλος, ἐν τῷ κλαίειν αὐτόν.	33. Ἐδάκρυσεν.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
23. Dividentem, vel compendiosam.	23. Quid enim si cucurrero? Alius, et quid si curram post Chusi? Viam quæ Cechar, et transgressus est ipsum Chusi. Alius, viam constitutam, et prætergressus est Chusi.	23. Dividentem, vel compendiosam.
29.	29. Vidi multitudinem magnam in mittendo servum regis Joab et servum tuum: et non novi quid illic. Alius, audivi sonitum magnum post me, in mittendo Joab puerum regis servum tuum: et non novi quid illic.	29.
30.	30. Sta. Alius, adsta.	30.
31.	31. Insurgentium super te. Alius, adversantium tibi.	31.
32.	32. Si pax puero. Alius, si salvus est puer.	32.
33.	33. Et conturbatus est. Dum ipse iret. Alius, dum ipse fieret.	33. Lacrymatus est.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XVIII lib. II Regum.

Ἰδιων. Hic legit פשבב ut et interpres Vulgatæ. LXX legerunt פשבב ut hodieque legitur in Bibliis. Sed cum ווּיָא, פשבב.

V. 20. Ἄλλος, οὐκ ἀνὴρ εὐαγγελισμοῦ εἰ σύ. Reg.

V. 23. Ἄλλος, καὶ τί ἐὰν δραμῶ etc. Idem.

Ibid. Ἄλλος, τὴν ὁδὸν τὴν διατεταγμένην etc. Reg.

V. 29. Ἄλλος, ἤκουσα ἤχον μέγαν etc. Reg.

V. 30. Ἄλλος, παράστηθι. Reg.

V. 31. Ἄλλος, ἀνθεστηκότων σοι. Reg.

V. 32. Ἄλλος, εἰ ὕψαινει τὸ παιδάριον. Reg.

V. 33. Ἄ., καὶ ἐκλονήθη. Reg. et Coislin. 2, qui postremus habet, Θ., ἐδάκρυσεν. Regius vero sine interpretis nomine hanc versionem effert.

Ibid. Ἄλλος, ἐν τῷ κλαίειν αὐτόν. Reg. Qui autem sic vertit, legit haud dubie פשבב, mutato 5 in א.

CAPUT XIX LIB. II REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
3.	3. Καὶ διεκλέπτετο. Ἄλλος, καὶ διεστέλλετο.	3.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
3.	3. Et suffuratus est se. Alius, et diduxit se.	3.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΑΛΣ.

באשר יחגב העם הנלמים
בנוסם

6 כי ידעתי היסם כי לא אבשלום חי

6.

6.

7 כי-אינך יוצא אם-יילך איש
אתך והלילה ידעה לך זאת

7.

7.

9 נוהן

9.

9.

10 על ט

10.

10.

בחדשים
13 אכלא שר צבא זהיה

13.

13.

14 והל-עמדך

14.

14.

17 וצלחו הירדן לפני המלך

17.

17.

22 לשמן

22.

22.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

Quemadmodum suffuraretur se
populus erubescens in fugiendo
ipsos.

Quomodo declinare solet popu-
lus versus et fugiens de praelio.

6. Quia novi hodie, quia si Absalom vivens.

6. Et vere cognovi modo, quia si Absalom viveret.

6.

7. Quia non tu egrediens, si pernoctabit vir tecum nocte: et malum erit tibi hoc.

7. Quod si non exieris, ne unus quidem remansurus sit tecum nocte hac: et pejus erit hoc tibi.

7.

9. Certabat.

9. Certabat.

9.

10. Super nos.

10. Super nos.

10.

Siletis.

Siletis.

13. Si non princeps exercitus fueris.

13. Si non magister militiæ fueris.

13.

14. Et omnes servi tui.

14. Et omnes servi tui.

14.

17. Et prospere transierant Jordanem ad facies regis.

17. Et irrumpentes Jordanem ante regem.

17.

22. In adversarium.

22. In Satan.

22.

- Καθώς διακλέπεται ὁ λαὸς οἱ αἰσχυρόμενοι ἐν τῷ αὐτοῦ φεύγειν. Ἄλλος, καθὼς ὑποστέλλεται λαὸς ἡττημένος ἡτιμωμένος ἐν τῇ φυγῇ αὐτῶν.
6. Ὅτι ἔγνωκα σήμερον, ὅτι εἰ Ἄβεσσαλώμ ἐζη. Ἄλλος, οἶδας εἰ Ἄβεσσαλώμ ἐζη σήμερον. 6.
7. Ὅτι εἰ μὴ ἐκπορεύση σήμερον, εἰ αὐλισθήσεται ἀνὴρ μετὰ σοῦ τὴν νύκτα ταύτην. Καὶ ἐπίγωθι σεαυτῷ, καὶ κακὸν σοι τοῦτο. Ἄλλος, ὅτι εἰ μὴ σὺ ἐξελεύση εἰς ἀπάντησιν τοῦ λαοῦ, εἰ ὑπνώσει τις μετὰ σοῦ τὴν νύκτα ταύτην, καὶ ἐπιγώση τοῦτο σεαυτῷ, ὅτι χεῖρόν σοι ἔσται τοῦτο. 7.
9. Διαχρινόμενος. Ἄλλος, γογγύζων. 9.
10. Ἐφ' ἡμῶν. Ἄλλος, ἐφ' αὐτοῦς εἰς βασιλεία. 10.
- Κωφεύετε. Ἄλλος, σιωπᾶτε.
13. Εἰ μὴ ἄρχων δυνάμειος ἔση. Ἄλλος, εἰ μὴ ἀρχιστρατηγὸς ἔση μοι. 13.
14. Καὶ πάντες οἱ δούλοι σου. Ἄλλος, καὶ πάντες οἱ παῖδες σου. 14.
17. Καὶ κατεθύναν τὸν Ἰορδάνην ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως. Ἄλλος, καὶ ἀποστέλλουσιν ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. 17.
22. Εἰς ἐπίβουλον. Ἄλλος, εἰς κατάν. 22.

- Quemadmodum suffuratur se populus, qui confunduntur in fugiendo. *Alius*, quemadmodum subtrahit se populus victus, inhonoratus in fuga sua.
6. Quoniam novi hodie, quia si Abessalom viveret. *Alius*, nosti si Abessalom viveret hodie. 6.
7. Quia nisi egrediaris hodie: si manebit vir tecum nocte hac. Et scito tibi, et malum tibi hoc. *Alius*, quoniam nisi tu egrediaris in occursum populi, si dormierit quis tecum hac nocte, et scias hoc tibi metipsi, quoniam pejus tibi erit hoc. 7.
9. Disceptans. *Alius*, murmurans. 9.
10. Super nos. *Alius*, super nosmetipsos in regem. 10.
- Obmutescitis. *Alius*, siletis.
13. Si non princeps virtutis fueris. *Alius*, si non princeps exercitus fueris mihi. 13.
14. Et omnes servi tui. *Alius*, et omnes pueri tui. 14.
17. Et direxerunt Jordanem ante regem. *Alius*, et mittunt ad Jordanem in conspectu regis. 17.
22. In insidiatorem. *Alius*, in escan. 22.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γραμμασι.	AKYAAΣ.
24 ומפי' בשת	24.	24.
תל-עשה 25 רבני	26.	26.
27 וירגל בעבדך	27.	27.
28 ומה-יש-לי עד צדקה ולזעק עד אל-המלך	28.	28.
32 בשיבתו במחנים	32.	32.
36 כמעט	36.	36.
37 ישב-נא	37.	37.
סדב 38 וכל אשר-תבחר עלי	38.	38.
42 כירקדוב ומלך אלי	42.	42.
בשאת 43 ולא-היה דברי ראשון לי להשיב את-מלכי	43.	43.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
24. Et Miphiboseth.	24. Miphiboseth quoque.	24.
Et non fecerat.	Intonsa barba.	
26. Decepit me.	26. Contempsit me.	26.
27. Et detraxit in servum tuum.	27. Insuper et accusavit me servum tuum.	27.
28. Et quid est mihi ultra justitia, et ad clamandum ultra ad regem?	28. Quid ergo habeo justæ querelæ? aut quid possum ultra vociferari ad regem?	28.
32. In conversione ejus in Mahanaim.	32. Cum moraretur in castris.	32.
36. Quasi paululum.	36. Paululum.	36.
37. Revertatur, obsecro.	37. Sed obsecro ut revertar.	37.
Bonum.	Bonum.	
38. Et omne quod elegeris super me.	38. Omne quod petieris a me.	38.
42. Quia propinquus rex ad me.	42. Quia mihi propior est rex.	42.
Donativum.	Munera.	
43. Et non fuit verbum meum primum mihi ad reducendum regem meum.	43. Et non mihi nuntiatum est priori, ut reducerem regem meum.	43.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

24. Καὶ οὐκ ἐκείρατο.
26.
27.
28.
32.
36.
37.
38.
42.
43.
24. Καὶ Μεμφιβοσθέ. Ἄλλος, Μεμφιβαάλ.
Καὶ οὐκ ἐποίησε.
26. Παρελογίσαστό με. Ἄλλος, ἀπέρβριψέ με.
27. Καὶ μεθώδευσεν ἐν τῷ δούλῳ σου. Ἄλλος, καὶ κατηγορήκασιν τὸν δούλόν σου.
28. Καὶ τί ἐστι μοι ἐτι δικαίωμα, καὶ τοῦ κεκραγῆναι με ἐτι πρὸς τὸν βασιλέα; Ἄλλος, ἐκ χειρὸς τίνος ἐστι μοι ἐτι δικαιοσύνη; καὶ ἐβόησεν ἐτι πρὸς τὸν βασιλέα.
32. Ἐν τῷ οικεῖν αὐτὸν ἐν Μαναιμ. Ἄλλος, ἐν τῷ καθῆσθαι ἐν παρεμβολαῖς.
36. Ὡς βραχύ. Ἄλλος, ὅτι ὀλίγον.
37. Καθισάτω δὴ. Ἄλλος, ἀποστρεψάτω.
Ἄγαθόν. Ἄλλος, ἀρεστόν.
38. Πάντα ὅσα ἂν ἐκλέξῃ ἐπ' ἐμοί. Ἄλλος, καὶ ὃ ἂν ἐπιτάξῃς μοι.
42. Διότι ἐγγίζει πρὸς με ὁ βασιλεὺς. Ἄλλος, ὅτι ἐγγίζει ἡμῖν ὁ βασιλεὺς.
Ἄρσιν. Ἄλλος, προσφύγιον.
43. Καὶ οὐκ ἐλογίσθη ὁ λόγος μου πρῶτός μοι τοῦ Ἰούδα, ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα ἐμοί. Ἄλλος, καὶ οὐκ ἐγένετο ῥῆμά μου πρότερον τοῦ ἐπιστρέψαι τὸν βασιλέα μου.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

24. Et non tot onderat.
26.
27.
28.
32.
36.
37.
38.
42.
43.
24. Et Memphibosthe. *Alius*, Memphibaal.
Et non fecerat.
26 Decepit me. *Alius*, projecit me.
27. Et fallaciter egit in servo tuo. *Alius*, et accusaverunt servum tuum.
28. Et quæ est mihi ultra justificatio, et ut ego vociferer ultra ad regem? *Alius*, de manu cujusnam est mihi ultra justitia? et clamavit ultra ad regem.
32. Cum ille habitaret in Manaim. *Alius*, cum ille sederet in castris.
36. Perparum. *Alius*, quia modicum.
37. Sedeat, quæso. *Alius*, redeat.
Bonum. *Alius*, placitum.
38. Omnia quæcumque elegerit super me. *Alius*, et quodcumque præceperis mihi.
42. Quoniam appropinquat ad me rex. *Alius*, quia appropinquat nobis rex.
Tributum. *Alius*, refugium.
43. Et non est reputatum verbum meum primum mihi a Juda, ad reducendum regem meum. *Al.*, et non factum est verbum meum primum ad reducendum regem meum.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XIX lib. II Regum.

- V. 3. "Ἄλλος, καὶ διεστέλλετο. Reg.
- Ibid. "Ἄλλος, καθὼς ὑποστέλλεται etc. Reg.
- V. 6. "Ἄλλος, οἶδας εἰ 'Αβεσσαλὼμ etc. Reg.
- V. 7. "Ἄλλος, ὅτι εἰ μὴ σὺ ἐξελεύσῃ etc. Reg.
- V. 9. Διακρινόμενος. Ed. Rom., κρινόμενος.
- Ibid. "Ἄλλος, γογγύζων. Reg.
- V. 10. "Ἄλλος, ἐφ' αὐτοῦς εἰς βασιλέζ. Reg.
- Ibid. "Ἄλλος, σιωπάτε. Reg.
- V. 13. "Ἄλλος, εἰ μὴ ἀρχιστρατηγὸς ἔση μοι. Reg.
- V. 14. "Ἄλλος, καὶ πάντες οἱ παῖδες σου. Reg.
- V. 17. "Ἄλλος, καὶ ἀποστέλλουσιν ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην etc. Reg.
- V. 22. "Ἄλλος, εἰς σατάν. Reg. Videtur esse Aquilæ.
- V. 24. "Ἄλλος, Μεμφισθάλ. Coislin. 2.

CAPUT XX LIB. II REGUM.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικαῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
וַיָּבֵר אִישׁ בְּלִיעַל 1	1.	1.
וַאִישׁ יְהוּדָה דָּבַק בְּמַלְכָם 2	2.	2.
פֶּה 4	4.	4.
וַיִּזְדָּר כְּדַבְּרוֹתָי אֲשֶׁר יָצִיא 5	5.	5.
וַהֲצִיל עֵינָיו 6	6.	6.
בְּבַעַץ 8	8.	8.
וַעֲבָשָׁה בָּא לִפְנֵיהֶם		
מַעֲבָדָה		
וַאִישׁ עָבַד עָלָיו 11	11.	11.
וַיָּבֵא וַיִּצְדַּק עָלָיו בְּאֵבֶלָה בֵּית דְּמֻעַנָה וַיִּשְׁמַע סִלְהָ אֶל־הָעֵדִי 15	15.	15.

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Et illic advenit vir absque jugo.	1. Accidit quoque ut ibi esset vir Belial.	1.
2. Et vir Juda adhæserunt in rege suo.	2. Viri autem Juda adhæserunt regi suo.	2.
4. Hic.	4. Adesto.	4.
5. Et moratus est a tempore statuto, quod constituerat ei.	5. Et moratus est extra placitum quod ei constituerat rex.	5.
6. Et se liberet oculis nostris.	6. Et effugiat nos.	6.
8. In Gabaon.	8. In Gabaon.	8.
Et Amessa venit ad facies eorum.	Amasa veniens occurrit eis.	
Conjuncti.	Dependente.	
11. Et vir stetit super eum.	11. Interea quidam viri, cum stetissent juxta cadaver Amasæ.	11.
15. Et venerunt, et angustiaverunt super eum in Abela Bethmaacha, et effuderunt aggerem ad civitatem.	15. Venerunt itaque et oppugnabant eum in Abela, et in Bethmaacha, et circumdederunt munitionibus civitatem.	15.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XIX lib. II Regum.

Ibid. Σ., καὶ οὐκ ἐκείρωτο. Reg. et Coislin. 2.
 V. 26. Ἄλλος, ἀπέρριψέ με. Reg.
 V. 27. Ἄλλος, καὶ κατηγορήκασι τὸν δούλον σου.
 Reg.
 V. 28. Ἄλλος, ἐκ χειρὸς τίνος ἐστὶ μοι etc. Reg.
 V. 32. Ἄλλος, ἐν τῷ καθῆσθαι ἐν παρεμβολαῖς.
 Hæc versio videtur esse Theodotionis, qui vocem
 ΠΥΣΣ vertere solet παρεμβολάς.

V. 36. Ἄλλος, ὅτι ὀλίγον. Reg.
 V. 37. Ἄλλος, ἀποστρεψάτω. Reg.
 Ibid. Ἄλλος, ἀρστόν. Reg.
 V. 38. Ἄλλος, καὶ ὁ ἂν ἐπιτάξῃς μοι. Reg.
 V. 42. Ἄλλος, ὅτι ἐγγίξει ἡμῖν ὁ βασιλεὺς. Reg.
 Ibid. Ἄλλος, προσφύγιον. Reg.
 V. 43. Ἄλλος, καὶ οὐκ ἐγένετο ῥῆμά μου etc. Reg

CAPUT XX LIB. II REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1.	1. Καὶ ἐκεῖ ἐπικαλούμενος υἱὸς παράνομος. Ἄλλος, καὶ ἐκεῖ ἀπῆντα ἀνὴρ υἱὸς λοιμός.	1.
2.	2. Καὶ ἀνὴρ Ἰούδα ἐκολλήθη τῷ βασιλεὶ αὐτῶν. Ἄλλος, οἱ δὲ ἄνδρες Ἰούδα προσεχώρησαν περὶ τὸν βασιλεῖα αὐτῶν.	2.
4.	4. Αὐτοῦ. Ἄλλος, ἐνταῦθα.	4.
5.	5. Καὶ ἐχρόνισεν ἀπὸ τοῦ καιροῦ οὗ ἐτάξατο αὐτῷ Δαυὶδ. Ἄλλος, καὶ ὑστέρησε τῆς διατάξεως, ἥς διατάξατο αὐτῷ Δαυὶδ.	5.
6.	6. Καὶ σκιάσει τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν. Ἄλλος, καὶ σκεπασθῆ ἀφ' ἡμῶν.	6.
8.	8. Ἐν Γαβαὼν. Ἄλλος, ἐπὶ τοῦ βουνοῦ. Καὶ Ἄμεσσαί εἰσῆλθεν ἔμπροσθεν αὐτῶν. Ἄλλος, καὶ Ἄμεσσαί παρεγένετο κατὰ πρόσωπον αὐτῶν. Ἐξευγμένην. Ἄλλος, ἀμφιμήκη.	8.
11.	11. Καὶ ἀνὴρ ἔσθη ἐπ' αὐτόν. Ἄλλος, καὶ ἀνὴρ ἐπέστη αὐτῷ τῷ Ἄμεσσαί.	11.
15.	15. Καὶ παρεγενήθησαν καὶ ἐπολιόρχουν ἐπ' αὐτόν ἐν Ἀβὲλ καὶ Φερμαχά, καὶ ἐξέχεαν πρόσχωμα πρὸς τὴν πόλιν. Ἄλλος, καὶ παρ-	15.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1.	1. Et ibi advocatus filius iniquus. <i>Alius</i> , et illic occurrebat vir filius pestilens.	1.
2.	2. Et vir Juda adhæsit regi suo. <i>Alius</i> , viri autem Juda accesserunt circa regem suum.	2.
4.	4. Hic. <i>Alius</i> , <i>idem</i> .	4.
5.	5. Et tardavit a tempore, quo constituerat ei David. <i>Alius</i> , et procrastinavit a præcepto, quod præceperat ei David.	5.
6.	6. Et teget oculos nostros. <i>Alius</i> , et se obteget a nobis.	6.
8.	8. In Gabaon. <i>Alius</i> , super collem. Et Amessai intravit ante eos. <i>Alius</i> , et Amessai advenit ante faciem eorum. Conjuncto. <i>Alius</i> , oblongo.	8.
11.	11. Et vir stetit super eum. <i>Alius</i> , et vir institit ipsi Amessai.	11.
15.	15. Et advenerunt, et obsederunt super eum in Abel et Phermacha : et effuderunt aggerem ad civitatem. <i>Alius</i> , et advenerunt, et circum sederunt eum in Ebel et	15.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

21 מעל העיר	21.	21.
23, 24 ויזב אל כל-הצבא ישראל ובניה בן-יהוידע על-הכרי ועל- הפלותי ואדרם על-הבס	23, 24.	23, 24. Ἐπὶ τοῦ Χερηθί, καὶ ἐπὶ τοῦ Φεληθί.

26 וגם עירא היארי היה כח אחד	26.	26.
------------------------------	-----	-----

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

21. Desuper civitate.	21. A civitate.	21.
23, 24. Et Joah ad omnem exer- citurum Israel, et Banaia filius Joia- da super Cherethi, et super Phe- lethi, et Adoram super tributum.	23, 24. Fuit ergo Joab super omnem exercitum Israel : Ba- naias autem filius Joiadæ super Cerethæos, et Phelethæos. Adu- ram vero super tributa.	23, 21. Super Cherethi et Phele- thi.
26. Et etiam Ira Iarites erat sa- cerdos Davidi.	26. Ira autem Iarites erat sacer- dos David.	26.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XX lib. II Regum.

<p>V. 1. Ἄλλος, καὶ ἐκεῖ ἀπήντα ἀνὴρ υἱὸς λοιμὸς. Reg. V. 2. Ἄλλος, οἱ δὲ ἄνδρες Ἰούδα etc. Reg. V. 4. Ἄλλος, ἐνταῦθα. Reg. V. 5. Ἄλλος, καὶ ὑστέρησε τῆς διατάξεως etc.</p>	<p>Reg. V. 6. Ἄλλος, καὶ σκεπασθῆ ἀφ' ἡμῶν. Reg. V. 8. Ἄλλος, ἐπὶ τοῦ βουνοῦ. Reg. Ibid. Ἄλλος, καὶ Ἄμεσσαί παρεγένετο etc. Reg. V. 11. Ἄλλος, καὶ ἀνὴρ ἐπέστη etc. Reg.</p>
--	--

CAPUT XXI LIB. II REGUM.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

2 מירר	2.	2.
ובני ישראל נשבעו להם ויבקש שאל להכתם בקטוח לבני-ישראל ויהדה		Καὶ ἐζήτησε Σαοὺλ τοῦ πλήξαι αὐτοὺς ἐν τῷ ζηλώσαι αὐτὸν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα.

4 אמרים	4.	4.
5 מדתיצב	5.	5.
6 ודקענום ליהיה	6.	6. Καὶ ἀναπήξωμεν αὐτούς τῷ Κυρίῳ.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

2. De residuo.	2. Reliquiæ.	2.
Et filii Israel juraverunt eis, et quæsitiv Saul percutere eos, in zelando ipsum filii Israel et Juda.	Filii quippe Israel juraverant eis, et voluit Saul percutere eos zelo, quasi pro filiis Israel et Juda.	Et quæsitiv Saul percutere eos, in zelando ipsum filii Israel et Juda.
4. Dicentes.	4. Vultis.	4.
5. A stando.	5. Ut ne unus quidem residuus sit.	5.
6. Et strangulabimus eos Do- mino.	6. Crucifigamus eos Domino.	6. Et suffigamus eos Domino.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

εγένοντο και περιεκάθισαν αὐτὸν ἐν τῇ Ἐβὶλ και Βαιμαχά, και ἔβαλον χάρακα ἐπὶ τὴν πόλιν.

21. 21. Ἀπάνωθεν τῆς πόλεως. Ἄλλος, ἀπὸ τῆς πόλεως.

21.

23, 24. Ἐπὶ τῶν Χερηθαίων, και ἐπὶ τῶν Φεληθαίων.

23, 24 Καὶ Ἰωάβ πρὸς πάση τῇ δυνάμει Ἰσραὴλ, και Βαναίας υἱὸς Ἰωδαὲ ἐπὶ τοῦ Χερηθί, και ἐπὶ τοῦ Φελεθί, και Ἄδωνιράμ ἐπὶ τοῦ φόρου. Ἄλλος, και Ἰωάβ ἦν ἐπὶ πάσαν τὴν στρατηγίαν Ἰσραὴλ, και Βαναίας υἱὸς Ἰωδαὲ ἐπὶ τοῦ πλινθίου, και ἐπὶ τοὺς δυνάστας, και Ἄδωράμ ἐπὶ τοῦ φόρου.

23, 24. Ἐπὶ τοῦ πλινθίου, και ἐπὶ τοὺς δυνατοὺς.

26. Εἶρας δὲ ὁ Ελαρίτης ἦν ἱερεὺς τῷ Δαυίδ.

26. Καίγε Ἰράς ὁ Ἰαριν, ἦν ἱερεὺς τῷ Δαυίδ. Ἄλλος, και Ἰωδαὲ ὁ Ἰέθερ ἦν ἱερεὺς τῷ Δαυίδ.

26.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

Bamacha, et fecerunt vallum super civitatem.

21. 21. Desuper civitate. *Alius*, a civitate.

21.

23, 24. Super Cherethæos et Phelithæos.

23, 24. Et Joab ad omnem virtutem Israel, et Banæas filius Jodæ super Cherethi, et super Phelathi, et Adoniram super tributum. *Alius*, et Joab erat super omnem exercitum Israel, et Banæas filius Jodæ, super lateritium, et super dynastas, et Adoram super tributum.

23, 24. Super lateritium et super potentes.

26. Iras autem Iarites erat sacerdos Davidi.

26. Et etiam Iras, qui Jarin, erat sacerdos Davidi. *Alius*, et Jodæ, qui Iether, erat sacerdos Davidi.

26.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XX lib. II Regum.

V. 15. Ἄλλος, και παρεγένοντο, και περιεκάθισαν etc. Reg.

V. 21. Ἄλλος, ἀπὸ τῆς πόλεως. Reg. V. 23, 24. Ἄ., ἐπὶ τοῦ Χερηθί etc. Hæcce trium lectiones exhibet Coislin. 2.

Ibid. Ἄλλος, και Ἰωάβ ἦν ἐπὶ πᾶσαν τὴν στρατηγίαν etc. Reg. De Cerethi et Phelathi vide supra, cap. viii, 19. Coislin. 1 habet, Θ., ἐπὶ τῶν δυνατῶν.

V. 26. Σ., Εἶρας δὲ etc. Coislin. 2.

CAPUT XXI LIB. II REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

2. 2. Ἐκ τοῦ ἑλλειμματος. Ἄλλος, ἐκ τοῦ αἵματος. Ἄλλος, ἐκ τῶν καταλοιπῶν.

2.

Ἰτῶν δὲ υἱῶν Ἰσραὴλ ὁμοσάντων αὐτοῖς, ἐπεχείρησε Σαοὺλ πατάξαι αὐτοὺς, ζηλώσας ὑπὲρ τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ και Ἰούδα.

Και οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ὁμοσαν αὐτοῖς, και ἐζήτησε Σαοὺλ πατάξαι αὐτοὺς ἐν τῷ ζηλώσει αὐτὸν τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ και Ἰούδα.

Και ἐστησε Σαοὺλ συντελέσαι αὐτοὺς ἐν τῷ ζηλώσει υἱοὺς Ἰσραὴλ και Ἰούδα.

4. 4. Λέγετε. Ἄλλος, θέλετε.

4.

5. 5. Τοῦ μὴ ἐστάναι. Ἄλλος, τοῦ μὴ ἀντικαθίστασθαι.

5.

6. Ἴνα κρεμάσωμεν αὐτοὺς ἐπὶ τοῦ Κυρίου.

6. Καὶ ἐξηλιάσωμεν αὐτοὺς τῷ Κυρίῳ.

6. Καὶ ἐξηλιάσωμεν αὐτοὺς τῷ Κυρίῳ.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

2. 2. Ex reliquiis. *Alius*, de sanguine. *Alius*, de reliquiis.

2 2.

Cum autem filii Israel jurassent eis, tentavit Saul percutere eos, zelans super filios Israel et Juda.

Et filii Israel juraverant eis: et quaesivit Saul percutere eos, cum ipse zelaret filios Israel et Juda.

Et statuit Saul conficere eos, cum ipse zelaret filios Israel et Juda.

4. 4. Dicilis. *Alius*, vultis.

4.

5. 5. Ut non stet. *Alius*, ut non obsistat.

5.

6. Ut suspendamus eos in Domino.

6. Et exponamus ad solem eos Domino.

6. Exponamus ad solem eos Domino.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ἈΚΥΛΑΣ.
בגבעת שאול 7 ויהבל המלך על-כפיבשת	7.	Ἐν Γαθαῶν Σαούλ. 7.
9 ויקיעם 10 לא-נתנה עיף השמים לטח	9. 10.	9. Καὶ ἀνέπηξαν αὐτούς. 10.
15 ויעף 16 משקל חדשה	15. 16. 17.	15. 16. Καινὴν. 17.
17 ולא תבדה אודני ישראל	17.	17.
20 איש כדן	20.	20. Ἄνθρ ἀντίδικος.
VERSIO HEBRAICI TEXT. In Gabaa Saul. 7. Et pepercit rex super Miphiloseth. 9. Et strangulaverunt eos. 10. Non dedit volucrem caelorum requiescere. 15. Et deficiebat. 16. Ponderis. Novo. 17. Nec extinguas lucernam Israel. 20. Vir mensuræ.	VULGATA LATINA. In Gabaa Saul. 7. Pepercitque rex Miphilobseth. 9. Qui crucifixerunt eos. 10. Non dimisit aves lacerare. 15. Deficiente autem David. 16. Uncias. Ense novo. 17. Ne extinguas lucernam Israel. 20. Vir excelsus.	AQUILA. In Gabaon Saul. 7. 9. Et suffixerunt eos. 10. 15. 16. Novo. 17. 20. Vir adversarius.

*Notæ et variæ lectiones ad cap. XXI lib. II Regum.

V. 2. Ἄλλος, ἐκ τοῦ αἵματος. Ἄλλος, ἐκ τῶν καταλοίπων. Hanc postremam lectionem sequuntur quædam τῶν Ὁ editiones.
Ibid. Ἄ., καὶ ἐζήτησε etc. Hasce trium lectiones exhibet Coisl. 2.
V. 4. Ἄλλος, θέλετε. Reg.
V. 5. Ἄλλος, τοῦ μὴ ἀντικαθίστασθαι. Coisl. 2.
V. 6. Ἄ., καὶ ἀναπήξωμεν etc. Reg. et Coisl. 2. Σ., ἵνα κρεμάσωμεν etc. Θ., καὶ ἐξηλιάσωμεν etc. Coisl. 2.
Ibid. Ἄ., Σ., Ὁ, ἐν Γαθαῶν Σαούλ etc. Coisl. 2. Edit. Rom., ἐν τῷ Γαθ.
V. 7. Ἄλλος, καὶ περιποιήσατο etc. Reg.
V. 9. Ἄ., καὶ ἀνέπηξαν αὐτούς. Sic Reg. et Drusius.

CAPUT XXII LIB. II REGUM.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ἈΚΥΛΑΣ.
6 תבלי שאול סבני קדמי מפי בוח	6.	6.
16 ויראו מפי ים	16.	16.
VERSIO HEBRAICI TEXT. 6. Funes inferi circumdederunt me : prævenerunt me laquei mortis. 16. Et apparuerunt alvei maris.	VULGATA LATINA. 6. Funes inferni circumdederunt me : prævenerunt me laquei mortis. 16. Et apparuerunt effusiones maris.	AQUILA. 6. 16.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Υ.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
Ἐν Γαθαῶν Σαούλ.	Ἐν Γαθαῶν Σαούλ.	Ἐν τῷ βουνῷ Σαούλ.
7.	7. Καὶ ἐπειτατο ὁ βασιλεὺς ἐπὶ Μεμφιβοσθέ. Ἄλλος, καὶ περιεποιήσατο ὁ βασιλεὺς τὸν Μεμφιβοσθέ.	7.
9.	9. Καὶ ἐξηλίασαν αὐτοῦς.	9.
10.	10. Οὐκ ἔδωκε τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καταπαῦσαι. Ἄλλος, οὐκ ἀφήκε τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καθίσει.	10.
15. Πρεσβύτης γὰρ ἦν.	15. Ἐπορεύθη. Ἄλλ., ἐξελύθη.	15.
16. Μάχαιραν.	16. Σίκλων. Ἄλλος, σταθμῶν. Κορύνην.	16. Παραζώνην.
17.	17. Καὶ οὐ μὴ σβέσης τὸν λύχνον Ἰσραήλ. Ἄλλος, καὶ οὐ μὴ σκεδάσης τὴν λυχνίαν Ἰσραήλ.	17.
20. Ἄνθρωπος πρόμετρος.	20. Ἄνθρωπος Μαδῶν. Ἄλλος, ἄνθρωπος ἐκ Μαδῶν.	20.
	LXX INTERPRETES	THEODOTIO.
In Gabaon Saul.	In Gabaon Saul.	In colle Saul.
7.	7. Et pepercit rex super Memphibosthe. <i>Alius</i> , et conservavit rex Memphibosthe.	7.
9.	9. Et ad solem exposuerunt eos.	9.
10.	10. Non dedit volucres cœli requiescere. <i>Alius</i> , non permisit volucres cœli sedere.	10.
15. Senex enim erat.	15. Iverat. <i>Alius</i> , resolutus erat.	15.
16. Gladio.	16. Siclorum. <i>Alius</i> , ponderum. Clava.	16. Parazona.
17.	17. Et non extinguens lucernam Israel. <i>Alius</i> , et ne dissipet lucernam Israel.	17.
20. Vir procerus.	20. Vir Madon. <i>Alius</i> , vir ex Madon.	20.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXI lib. II Regum.

V. 10. Ἄλλος, οὐκ ἀφήκε τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καθίσει. Reg.
 V. 15. Σ., πρεσβ. etc. Coisl. 2.
 Ibid. Ἄλλος, ἐξελύθη. Coisl. in textu.
 V. 16. Ἄλλος, σταθμῶν. Idem.
 Ibid. Ἄ., καινήν etc. Coisl. 2, qui habet ad Aquilam κενήν, mendose.

V. 17. Ἄλλος, καὶ οὐ μὴ σκεδάσης etc. Reg.
 V. 20. Hæ lectiones prodeunt ex codice Reg. Postrema, quæ Theodotionis esse videtur, sic fortasse primitus habuerit, ἄνθρωπος ἐκ Δῶν. Postea vero Δῶν in Μαδῶν ex LXX mutatum fuerit. Frequens est commutatio τοῦ ἰ in ἦ, ut ignorat nemo.

CAPUT XXII LIB. II REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Υ.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
6.	6. Ὠδίνες θανάτου ἐκύκλωσάν με, προέφθασάν με σκληρότητες θανάτου. Ἄλλος, σχοινία ἄβου ἐκύκλωσάν με, καὶ προέφθασάν με πέδαι θανάτου.	6.
16.	16. Καὶ ὠφθησαν ἀφέσεις θαλάσσης. Ἄλλος, καὶ ὠφθησαν αἱ πηγαὶ τῶν ὑδάτων.	16.
	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
6.	6. Dolores mortis circumdederunt me : prævenērunt me asperitates mortis. <i>Alius</i> , funes inferi circumdederunt me, et prævenērunt me compedes mortis.	6.
16.	16. Et apparuerunt emissiones maris. <i>Alius</i> , et apparuerunt fontes aquarum.	16.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
עס־גבד תמים וחמם 26	26.	26.
על־רמים 28	28.	28.
וידעה יגיה חשני 29	29.	29.
מריבני עמי 44	44.	44.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
26. Cum forti perfecto perfectus eris.	26. Et cum robusto perfectus.	26.
28. Super excelsos.	28. Excelsos.	28.
29. Et Dominus illustrabit ob- scuritatem meam.	29. Et tu, Domine, illuminabis tenebras meas.	29.
44. A contentionibus populi mei.	44. A contradictionibus populi mei.	44.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXII lib. II Regum.

V. 6. Ἀλλ., σχοῖνία etc. Sic quidam mss. et Reg.
Complut. V. 26. Ἀλλ., μετὰ ἀνδρὸς ἀθώου ἀθῶος ἰση. leg.
V. 16. Ἀλλ., καὶ ὠφθησαν αἱ πηγαὶ τῶν ὕδατων. Psalm. xvii, v. 26.

CAPUT XXIII LIB. II REGUM.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
תנעים זמרות 1	1.	1.
לא עבות מננה 4	4.	4.
ראש השלשי הוא 8	8.	8.
ישב 10	10.	10.
לפשו 13	13.	13.
ומעב 14	14.	14.
ולד-שם בשלשה בן- 18, 19	18, 19.	18, 19. Καὶ αὐτῷ ὄνομα ἐν τοῖς τρισὶ παρὰ τοὺς τρεῖς, ὅτι ἑνδοξός.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Et jucundus psalmis.	1. Egregius psaltes.	1.
4. Non densitates a splendore.	4. Absque nubibus rutilat.	4.
8. Caput trium hic.	8. Princeps inter tres.	8.
10. Revertabantur.	10. Reversus est.	10.
Ad spoliandum.	Ad cæsorum spolia detrahenda.	
13. Raphaim.	13. Gigantum.	13.
14. Et statio.	14. Et statio.	14.
18, 19. Et illi nomen inter tres. Præ tribus nonne gloriosus? et	18, 19. Nominatus in tribus : et inter tres nobilior, eratque eorum	18, 19. Et ipsi nomen in tribus præ tribus, quia gloriosus, et fuit illis

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΩΤΙΩΝ.

26.	26. Καὶ μετὰ ἀνδρὸς τελείου τε- λειωθήσῃ. Ἄλλος, μετὰ ἀνδρὸς ἀθώου ἀθώως ἔσῃ.	26.
28.	28. Ἐπὶ μετεώρων. Ἄλλος, ἐπὶ ὑπερηφάνων.	28.
29.	29. Καὶ Κύριος ἐκλάμψει μοὶ τὸ σκότος μου. Ἄλλος, καὶ ὁ Κύριός μου ἀναλάμψει μοὶ ἐν σκότει μου.	29.
44.	44. Ἐκ μάχης λαῶν. Ἄλλος, ἐξ ἀντιλογίων λαοῦ μου. Ἄλλος, ἐξ ἀντιλογίας.	44.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

26.	26. Et cum viro perfecto per- fectus eris. <i>Alius</i> , cum viro inno- cente innocens eris.	26.
28.	28. Super sublimes. <i>Alius</i> , in superbos.	28.
29.	29. Et Dominus illuminabit mi- hi tenebras meas. <i>Alius</i> et Domi- nus meus illucebit mihi in tene- bris meis.	29.
44.	44. De pugna populorum. <i>Alius</i> , a contradictionibus populi mei. <i>Alius</i> , a contradictione.	44.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXII lib. II Regum.

V. 28. Ἄλλ., ἐπὶ ὑπερηφάνων. Reg.	V. 44. Ἄλλ., ἐξ ἀντιλογίων λαοῦ μου. Ἄλλ., ἐξ
V. 29. Ἄλλ., καὶ ὁ Κύριός μου ἀναλάμψει μοὶ ἐν σκότει μου. Reg.	ἀντιλογίας. Reg.

CAPUT XXIII LIB. II REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΩΤΙΩΝ.

1.	1. Καὶ εἰσπρεπεῖς ψαλμοί. Ἄλ- λος, ὠραῖοι οἱ ψαλμοί.	1.
4.	4. Οὐ παρήλθεν ἐκ φέγγους. Ἄλ- λος, οὐκ ἐσκότασεν ἐκ φέγγους. Ἄλλ., οὐ σκοτάσει.	4.
8.	8. Ἄρχων τοῦ τρίτου ἐστίν.	8. Πρῶτος τῶν Γ' οὗτος.
10.	10. Ἐκάθησεν. Ἄλλος, ἐπέστρε- ψεν. Ἐκδιδύσκειν. Ἄλλος, σκυλεύειν.	10.
13.	13. Ῥαφαῖν. Ἄλλος, τῶν Τι- τάνων.	13.
14.	14. Καὶ τὸ ὑπόστημα. Ἄλλος, καὶ τὸ σύστημα.	14.
18, 19. Ἦν δὲ αὐτῷ ὄνομα ἐν κατὰ τριῖν, τῶν τριῶν ὄντος ἐνδοξο-	18, 19. Καὶ αὐτῷ ὄνομα ἐν τοῖς τριῖν, ἐκ τῶν τριῶν ἐνεύων. Ἐνδο-	18, 19.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1.	1. Et decori psalmi. <i>Alius</i> , spe- ciosi psalmi.	1.
4.	4. Non transivit a splendore. <i>Alius</i> , non obtenebratus est a splendore. <i>Alius</i> , non obtenebra- bitur.	4.
8.	8. Princeps tertii est.	8. Primus triumphantis.
10.	10. Sedebat. <i>Alius</i> , reversus est. Ad spoliandum. <i>Alius</i> , idem.	10.
13.	13. Raphajm. <i>Alius</i> , Titanzm.	13.
14.	14. Et statio. <i>Alius</i> , id.	14.
18, 19. Erat autem ei nomen in tribus, quod esset trium gloriosis-	18, 19. Et ipsi nomen in tribus, ex tribus illis gloriosus, et fuit illis	18, 19.

<p>TO EBPAIKON.</p> <p>השלשה הכי נכבד ויהי להם לשר ועד-השלשה לא-בא</p> <p>20 אראל 23 אל-משבעות</p> <p>VERSIO HEBRAICI TEXT.</p> <p>erat eis in principem : et usque ad tres non pervenit.</p> <p>20. Ariel. 23. Ad auditum suum.</p>	<p>TO EBPAIKON</p> <p>Ἑλληνικοῖς γράμμασι.</p> <p>20. 23.</p> <p>VULGATA LATINA.</p> <p>princeps, sed usque ad tres pri- mos non pervenerat.</p> <p>20. Duos leones. 23. Auricularium, a secreto.</p>	<p>ΑΚΥΛΑΣ.</p> <p>καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς ἀρχοντα καὶ ἕως τῶν τριῶν οὐκ ἦλθεν.</p> <p>20. Λέοντα Θεοῦ. 23. Ἐπὶ ὑπακοήν αὐτοῦ.</p> <p>AQUILA.</p> <p>in principem, et usque ad tres non venit.</p> <p>20. Leonem Dei. 23. Ad obsequentiam ipsius.</p>
--	---	---

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXIII lib. I Regum.

V. 1. Ἄλλος, ὠραῖσι etc. Complut.
 V. 4. Ἄλλος, οὐκ ἐσχοτάσεν ἐκ φέγγους. A. L., οὐ σχοτάσει. Reg. Edit. vero Rom., Ὁ, οὐ Κύριος παρήλθεν ἐκ φέγγους.
 V. 8. Θ., πρῶτος etc. Coislín.
 V. 10. Ἄλλος, ἐπέστρεψεν. Reg. Ibid. Ἄλλος, σκυλεύειν. Reg.

CAPUT XXIV LIB. II REGUM.

<p>TO EBPAIKON.</p> <p>1 ויקח אף-יהוה לחרת ביש אל לך 6 ואד-ארץ ותחתים חדשי 7 מבצר-צר 9 שכנה מאתח 10 הבאתי מאד אשר עשיתי ועתה יהוה העבר-נא אח-ען עבדך כי נסבלתי מאד</p> <p>16 וינחם רב עתה 22 וכני הבקר</p> <p>VERSIO HEBRAICI TEXT.</p> <p>1. Et addidit ira Domini ardere in Israel. Vade. 6. Et in terram Thahathim Hadsí. 7. Munitionem Tyri. 9. Octingenta. Quingenta. 10. Peccavi valde quod feci : et nunc Domine, transire fac, quia ego, iniquitatem servi tui : quia stulte egi valde.</p> <p>16. Et poenituit. Multum nunc. 22. Et vasa bovis.</p>	<p>TO EBPAIKON</p> <p>Ἑλληνικοῖς γράμμασι.</p> <p>1. 6. 7. 9. 40. 16. 22.</p> <p>VULGATA LATINA.</p> <p>1. Et addidit furor Domini irasci contra Israel. Vade. 6. In terram inferiorem Hodsí. 7. Prope mœnia Tyri. 9. Octingenta. Quingenta. 10. Peccavi valde in hoc facto : sed precor, Domine, ut transferas iniquitatem servi tui, quia stulte egi nimis.</p> <p>16. Misertus est Dominus super afflictione. Sufficit. 22. Juga boum.</p>	<p>ΑΚΥΛΑΣ.</p> <p>1. 6. 7. Εἰς φράγμα Τύρου. 9. 40. 16. Παρεκλήθη. 22.</p> <p>AQUILA.</p> <p>1. 6. 7. In munitionem Tyri. 9. 40. 16. Revocavit se. 22.</p>
--	---	--

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

τάτου, καὶ ἦν αὐτῶν ἀρχων, ἀλλ ἕως τῶν τριῶν οὐκ ἦλθεν.

ξος, καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς ἀρχοντα, καὶ ἕως τῶν τριῶν οὐκ ἦλθε. Ἄλλος, καὶ οὗτος ἦν ὀνομαστὸς ἐν τοῖς τρισίν, ὑπὲρ τοὺς δύο ἐνδοξος.

20. Λέοντα Θεοῦ.

20. Ἀριήλ.

20.

23. Ἐπὶ τῶν ὀπηθῶν αὐτοῦ.

23. Πρὸς τὰς ἀκοὰς αὐτοῦ.

25.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

gimus : et erat eorum princeps : sed usque ad tres non venit.

in principem, et usque ad tres non venit. *Alius*, et hic erat nominatus in tribus, super duos gloriosus.

20. Leonem Dei.

20. Ariel.

20.

23. Super subditos suos, vel, obsequentes suos.

23. Ad auditiones suas.

25.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXIII lib. II Regum.

V. 13. Ἄλλος, τῶν τιτάνων. Complut.

Ibid. Ἄλλος, καὶ οὗτος ἦν ὀνομαστὸς etc. Reg.

V. 14. Ἄλλος, καὶ τὸ σύστημα. Reg. (*)

V. 20. Ἀ., Σ., λέοντα Θεοῦ. Drusius, *Leonem Dei*.

V. 18, 19. Lectio Ἀ., Σ. ex Coisl. 2.

V. 23. Lectio Ἀ., Σ. ex Coisl. 2.

(*) In cod. Vatic. et apud incertum legitur hoc loco, ὑπόστημα et σύστημα, scil. ε pro η, ex dialecto Ægyptia, ut ἀνάστημα, σύστημα aliaque similia. Sic i Paral. xi, 16 mss. A ex. et Cantabrig. habent ὑπόστημα, cod. vero Vatic., σύστημα. Videsis Sturzium *de dial. Maced. et Alex.* p. 119. DRACU.

CAPUT XXIV LIB. II REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1.

1. Καὶ προσέθετο ὄργην Κύριος ἐκχαῆσαι ἐν Ἰσραήλ.

1. Καὶ προσέθετο ὄργη Θεοῦ τοῦ θυμωθῆναι ἐν Ἰσραήλ.

Βάδιζε. Ἄλλος, πορεύθητι.

6. Καὶ εἰς τὴν κατωτέραν ὁδόν.

6. Καὶ εἰς γῆν Ἐθαίων. Ἄλλως, εἰς γῆν Θαβασίων, ἣ ἴστιν Ἄδισαί.

6.

7. Εἰς φράγμα Τύρου.

7. Μάψαρ Τύρου.

7.

9.

9. Ὀκτακόσιαι.

9.

Πεντακόσιαι.

10.

10. Ἡμαρτον σφόδρα δ ἐποίησα νῦν, Κύριε· παραβίβασον δὴ τὴν ἀνομίαν τοῦ δούλου σου, ὅτι ἐμωράνην σφόδρα. Ἄλλος, ἡμάρτηκα σφόδρα ποιήσας τὸ ῥῆμα τοῦτο. Καὶ νῦν, Κύριε, περίελε τὴν κακίαν τοῦ δούλου σου, ὅτι ἐματαιώθην σφόδρα.

10.

16. Παρεκλήθη.

16. Παρεκλήθη.

16. Μετεμελήθη Κύριος, ἐπὶ τῇ κακίᾳ.

Πολὺ νῦν. Ἄλλος, ἱκανόν.

22.

22. Καὶ σκεύη τῶν βοῶν. Ἄλλος, καὶ τὰ ἄροτρα.

22.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1.

1. Et addidit iram Domini accendere in Israel.

1. Et adjecit ira Domini furere in Israel.

Vale. *Alius*, ito.

6. Et in inferiorem viam.

6. Et in terram Ethaon. *Aliter*, in terram Thabason, quæ est Adasai.

6.

7. In muniticnem Tyri.

7. Mapsar Tyri.

7.

9.

9. Octingenta.

9.

Quingenta.

10.

10. Peccavi valde, quod feci nunc, Domine : transfer nunc iniquitatem servi tui : quoniam desipui valde. *Alius*, peccavi valde faciens verbum hoc. Et nunc, Domine, aufer malitiam servi tui, quia desipui valde.

10.

16. Revocavit se.

16. Revocavit se.

16. Pœnituit Dominus super malitia.

Multum nunc. *Alius*, sufficit.

22.

22. Et vasa boum. *Alius*, et aratra.

22.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXIV lib. II Regum.

V. 4. Θ., καὶ προσέθετο etc. Coislin. 2.
Ibid. Ἄλλος, πορεύθητι. Coislin. 2.
V. 6. Σ., καὶ εἰς τὴν κατωτέρα ὁδόν. Ο', καὶ εἰς γῆν Ἐθαῶν. Sic legit Eusebius *De locis Hebraicis*, Ἀμειθῶ, ἢ Ἀδασαί, σημαίνει τὴν κατωτέρα ὁδόν. Ubi vox Ἀμειθῶ corrupta haud dubie est, nec cum versione Hieronymi consonat. Σημαίνει vero positum est pro Σύμμαχος, ut annolavit Martianæus: et liquet ex versione Hieronymi: *Æthon Adasai: pro quo Symmachus posuit, inferiorem viam*. Editio Romana habet: εἰς γῆν Θαδασῶν ἢ ἔστιν Ἀδασαί.
Ibid. Ἀ., Σ., εἰς φράγμα Τύρου. Reg. Euseb. vero *De locis Hebraicis* sic habet: Μαψάρ Τύρου, Ἀ., ἄρμα Τύρου. Hic nomen Symmachi excidit, et ἄρμα pro φράγμα positum est, ut liquet ex versione Hieronymi, quæ sic habet: *Mabsar Tyri: pro quo*

Aquila et Symmachus interpretantur, mundam Tyram.
V. 9. Ὀκτακόσιοι. Coislin. 2. ἀσποτά: ✕ ὀκτακόσιοι ἔχει ἐν τῷ ἑξαπλῷ, παρὰ δὲ Θ. ἐννακόσιοι. l. e. « *Octingenta* habet in hexaplo, apud Theodotionem autem, *nongenta.* »
Ibid. Πεντακόσιοι. Cod. idem, πεντακόσιοι καίται ἐν τῷ ἑξαπλῷ, παρὰ μόνῳ δὲ Θ. τετρακόσιοι. l. e. « *Quingenta* jacet in hexaplo, sed apud solum Theodotionem, *quadringenta* (*) ».
V. 10. Ἄλλος, ἡμάρτηκα σφόδρα etc. Reg. Prò τὴν κακίαν alii habent, τὴν ἀδικίαν.
V. 16. Ἀ., Σ., Ο', παρεκλήθη. Θ., μετεμελήθη. Coislin. 2.
Ibid. Ἄλλος, ἰκανόν. Coislin. 2.
V. 22. Ἄλλος, καὶ τὰ ὄπρτα. Idem

(*) Schleusnerus, in *opusculis criticis*, emendat Theodoretum pro Theodotionem; et recte quidem: Montfauconius enim compendium scripturæ Θ. male intellexit. Δαλαρ.

LIBER TERTIUS REGUM.

CAPUT I LIB. III REGUM.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
יְהוָה עִמָּךְ 4	4.	4.
וְהָיָה לְמֶלֶךְ סַבְטָה		
וְאֲדֹנָיָה 5	5.	5.
וְעֵבֶר 6	6.	6.
9 עם אֶבְרָם הָיָה אֲשֶׁר-מִצֵּל עֵינָי רֹגֵל 'O Σύρος, πηγῆς.	9.	9. Παρὰ τὸν λίθον τὸν Ζωελεθ τὸν πλησίον τῆς πηγῆς Ρογήλ.
וְעָלִיתֶם אַדְמֹן וְבָא 35	35.	35.
וְהָיָה לְמֶלֶךְ סַבְטָה 44	44.	44.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
4. Pulchra-admodum.	4. Pulchra nimis.	4.
Et erat regi accubans.	Dormiebatque cum rege.	
5. Et Adonia.	5. Adonias.	5.
6. Dolore affectus eum.	6. Corripuit eum.	6.
9. Cum lapide Zohelath, qui apud fontem Rogel. Syrus, fontem.	9. Juxta lapidem Zoelth, qui erat vicinus fonti Rogel.	9. Apud lapidem Zoelth, qui prope fontem Rogel.
35. Et ascendetis post eum, et veniet.	35. Et ascendetis post eum, et veniet.	35.
44. Et Cerethi, et Phelethi.	44. Et Cerethi, et Phelethi.	44.

Notæ et variæ lectiones ad cap. I lib. III Regum.

V. 4. Ἄλλος, καλῆ τῷ εἶδει σφόδρα. Reg.
Ibid. Ἄλλος, καὶ ἦν τῷ βασιλεῖ σύγκοιτος. Ita legit Procopius. Hanc item Drusius interpretationem adfert.
V. 5. Ἄλλος, Ὀρνίας. Reg. Et sic legit Theodoretus. Procopius ait διώνυμον, binomien, fuisse;

sed ex similitudine litterarum τ et ρ factum, ut modo Adonias, modo Ornias dicatur, quod alibi sæpe observatur.

V. 6. Ἄλλος, ἐπετίμησεν. Sic quædam exemplaria, et Complut.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXIV lib. II Regum.

In fine libri II Regum, post hæc verba, καὶ ἐπὶ ἤκουσε Κύριος τῆ γῆ, καὶ συνεσχέθη ἡ θραῦσις ἐπάνωθεν Ἰσραὴλ habetur in Regio codice nota quæ sequitur :

Ἐν τῷ ἑξαπλῷ καὶ τοῖς ἀκριβεστέροις τῶν ἀντιγράφων ἕως ὧδε πληροῦται ἡ δευτέρα τῶν Βασιλειῶν. Διόδωρος δὲ συνάπτει ταύτη τὰ ἕως τῆς τοῦ Δαυὶδ τελευτῆς ὁμοίως Θεοδώρητῳ. I. e. In hexaplo et in accuratioribus exemplaribus huc desinit liber secundus Regnorum. Diodorus autem huic conjungit ea quæ sequuntur usque ad mortem Davidis : similiterque Theodoretus.

Codex vero Coislinianus 2 notam Regii codicis fusius explicat his verbis : Ἐν τῷ ἑξαπλῷ καὶ τοῖς ἀκριβεστέροις τῶν ἀντιγράφων, ἡ μὲν δευτέρα τῶν

Βασιλειῶν πληροῦται ἐν τῇ κατὰ τὴν θραῦσιν τοῦ λαοῦ διηγήσει, καὶ τῇ τῆς ἄλω τοῦ Ὀρνὰ διαπράσει. Ἡ δὲ τρίτη τῶν Βασιλειῶν ἀρχεται ἐκ τῆς κατὰ τὴν Ἀδισαγ τὴν Σουναμίτιν ἱστορίας, καὶ ἐκ τῶν κατὰ τὸν Ἀδωνία, καὶ τὴν αὐτοῦ τυραννίδα. Διόδωρος δὲ τῇ δευτέρᾳ τῶν Βασιλειῶν συνάπτει καὶ ταῦτα ἕως τῆς τοῦ Δαυὶδ τελευτῆς ὁμοίως Θεοδώρητῳ. I. e. In hexaplo et in accuratioribus exemplaribus, secundus Regnorum liber desinit in narrationem de plaga populi, et in emptionem aræ Ornæ. Tertius autem Regnorum liber init ab historia de Abisag Sunamitide, et de Adonia, ejusque tyrannide. Diodorus vero secundo Regnorum libro hæc etiam conjungit usque ad mortem Davidis, similiterque Theodoretus.

LIBER TERTIUS REGUM.

CAPUT I LIB. III REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο'.	ΘΕΟΔΟΤΙΑΝ.
4.	4. Καλὴ ἕως σφόδρα. Ἰ' Ἄλλος, καλὴ τῷ εἶδει σφόδρα. Καὶ ἦν θάλπουσα βασιλέα. Ἰ' Ἄλλος, καὶ ἦν τῷ βασιλεῖ σύγκοιτος.	4.
5.	5. Ἀδωνίας. Ἰ' Ἄλλος, Ὀρνίας.	5.
6.	6. Ἀπεκώλυσεν αὐτόν, Ἰ' Ἄλλος, ἐπετίμησεν.	6.
9. Παρὰ τὸν λίθον τὸν Ζωελεθ τὸν πλησίον τῆς πηγῆς Ῥογήλ.	9. Μετὰ Αἰθῆ τοῦ Ζωελεθ, ὅς ἦν ἐχόμενα τῆς Ῥογήλ. Ἰ' Ἄλλος, τὸν ἐχόμενον Ἀἴν Ῥογήλ.	9. Παρὰ τὸν λίθον Ζωελεθ τὸν ἐχόμενον Ἀἴν τοῦ Ῥογήλ.
35.	35. Vacat. Ἰ' Ἄλλος, καὶ ἀναβήσασθε ὀπίσω αὐτοῦ, καὶ εἰσελεύσεται.	35.
44.	44. Καὶ τὸν Χερεθί, καὶ τὸν Φελεθί.	44.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
4.	4. Pulchra usque valde. <i>Alius</i> , pulchra forma valde. Et erat fovens regem. <i>Alius</i> , et erat regi lecti consors.	4.
5.	5. Adonias. <i>Alius</i> , Ornias.	5.
6.	6. Prohibuit eum. <i>Alius</i> , increpavit.	6.
9. Apud lapidem Zoeth, qui prope fontem Rogel.	9. Cum Æthe Zoethi qui erat juxta Rogel. <i>Alius</i> , juxta Ain Rogel.	9. Apud lapidem Zoelath, qui juxta Ain Rogel.
35.	35. Vacat. <i>Alius</i> , et ascendetis post eum, et ingreditur.	35.
44.	44. Et Cherethi, et Phelethi.	44.

Notæ et variæ lectiones ad cap. I lib. II Regum.

V. 9. Trium interpretum lectiones exhibet Coislin. Symmachi alia lectio est : ἐχόμενον τῆς πηγῆς Ῥογήλ. Sic Drusius, cod. Regius, et Theodoretus qui etiam ait Syrum posuisse Αἴνά.

Ibid. Ἰ' Ἄλλος, τὸν ἐχόμενον etc. Reg.

V. 35. Ἰ' Ἄλλος, καὶ ἀναβήσασθε etc. Reg.

V. 44. Ο', καὶ τὸν Χερεθί, καὶ τὸν Φελεθί. Regius notat, τοὺς σφενδομητὰς καὶ τοὺς τοξότας, fundibularios et sagittarios. Sic etiam supra, II Reg. viii, 19.

TO EBPAIKON.	CAPUT II LIB. III REGUM.		AKYAAΣ.
	TO EBPAIKON		
	Ἑλληνικοὺς γράμμασι.		
ויצו 1	1.	1.	
2 חזקת הויית לאיש	2.	2.	
3 ללכת בדרכיו לשמור חקתו בצאתו ובשפמו ועזותו	3.	3.	

דבוק תשכול את כל-אשר תעשה
את כל-אשר תפנה שם

4 בכר-רבבם	4.	4.	
6 ורא-תורד שיבתו בשם שאל	6.	6.	

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Præcepitque.	1. Præcepitque.	1.
2. Et confortaberis, et eris in virum.	2. Confortare, et esto vir.	2.
3. Ad ambulandum in viis ejus, ad custodiendum decreta ejus, præcepta ejus, et judicia ejus, et testimonia ejus.	3. Ut ambules in viis ejus, ut custodias ceremonias ejus, et præcepta ejus, et judicia et testimonia.	3.
Ut prudenter agas omnia quæ feceris, et omnia ad quæ respexeris.	Ut intelligas universa quæ facis, et quocunque te verteris.	
4. In toto corde suo.	4. In omni corde suo.	4.
6. Et non descendere facies cantium ejus in pace in sepulchrum.	6. Et non deduces canitiem ejus pacifice ad inferos.	6.

Notæ et variæ lectiones ad cap. II lib. III Regum.

- V. 1. Ἄλλος, κα. ἐνετέλατο. Reg.
 V. 2. Σ., ἀσφαλξου etc. Ἄλλος, καὶ κραταιωθήσῃ. Coislin. 2. Ἄλλος, εἰς ἄνδρα δυνάμειος. Reg.
 V. 3. Ἄλλος, τοῦ πορεύεσθαι etc. Coislin. 2.
 Ibid. Ἄλλος, ἀκριβάσματα. Sic Theodoretus et Coislin. 2. Hæc autem versio familiaris est Aquilæ, ut sæpe dictum est.

TO EBPAIKON.	CAPUT III LIB. III REGUM.		AKYAAΣ.
	TO EBPAIKON		
	Ἑλληνικοὺς γράμμασι.		
2 כזבחים בבמות	2.	2.	
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.	
2. Immolantes in excelsis.	2. Immolabat in excelsis.	2.	

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο'.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
1.	1. Καὶ ἀπεκρίνατο. Ἄλλος, καὶ ἐνετείλατα.	1.
2. Ἀσφαλίζου καὶ ἔσο εἰς ἄνδρα.	2. Καὶ ἰσχύσεις, καὶ ἔση εἰς ἄνδρα. Ἄλλος, εἰς ἄνδρα δυνάμειος. Ἄλλος, καὶ κραταιωθήση.	2.
3.	3. Τοῦ πορεύεσθαι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ, φυλάσσειν τὰς ἐντολάς αὐτοῦ, καὶ τὰ δικαιώματα, καὶ τὰ κρίματα. Ἄλλος, τοῦ πορεύεσθαι ἐνώπιον αὐτοῦ, φυλάσσειν τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ τὰ προστάγματα αὐτοῦ, καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ, ἐντολάς αὐτοῦ, καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ. Ἄλλος, τὰ ἀκριβάσματα αὐτοῦ.	3.
	Ἴνα συνήσης ἃ ποιήσεις κατὰ πάντα ὅσα ἂν ἐντελέωμαι σοι. Ἄλλος, ὅπως εὐδοωθῇ πάντα ἃ ποιήσεις, καὶ πανταχῇ οὐ ἂν ἐπιβλήψης ἐκεῖ.	
4.	4. Ἐν ὅλῃ καρδίᾳ αὐτῶν. Ἄλλος, ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ αὐτῶν.	4.
6.	6. Καὶ οὐ κατάρξεις τὴν πολιὰν αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ εἰς ἄδου. Ἄλλος, καὶ κατάρξεις τὴν πολιὰν αὐτοῦ ἐν αἵματι εἰς ἄδου.	6.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
1.	1. Et respondit. <i>Alius</i> , præcepitque.	1.
2. Confortare et esto in virum.	2. Et confortaberis, et eris in virum. <i>Alius</i> , in virum virtutis <i>Alius</i> , roboraberis.	2.
3.	3. Ad ambulandum in viis ejus, custodiendo mandata ejus, et justificationes, et judicia. <i>Alius</i> , ad ambulandum in conspectu ejus, custodiendo viam ejus, et præcepta ejus, et judicia ejus, mandata ejus, et testimonia ejus. <i>Alius</i> , accurata statuta ejus.	3.
	Ut intelligas quæ facies secundum omnia quæcunque mandavero tibi. <i>Alius</i> , ut prosperent omnia quæ feceris, et quocunque respexeris illuc.	
4.	4. In toto corde suo. <i>Alius</i> , in tota anima sua.	4.
6.	6. Et non deduces canitiem ejus in pace in infernum. <i>Alius</i> , et deduces canitiem ejus in sanguine in infernum.	6.

Notæ et variæ lectiones ad cap. II lib. III Regum.

Ibid. Ἄλλος, ὅπως εὐδοωθῇ etc. Coistin. 2. ubi LXX vacant.
V. 4. Ἄλλος, ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ αὐτῶν. Reg. et V. 6. Ἄλλος, καὶ κατάρξεις τὴν πολιὰν αὐτοῦ
ms. Alex. quæ videntur respondere sequentibus, αἵματι εἰς ἄδου. Reg.

CAPUT III LIB. III REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	C'.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
2.	2. Ἦσαν θυμίωντες ἐπὶ τοῖς ὑψηλοῖς. Ἄλλος, ἐθυμίων ἐπὶ τοῖς ὑψηλοτάτοις.	2.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
2.	2. Erant adolentes in excelsis. <i>Alius</i> , adolebant in excelssissimis.	2.

Notæ.

V. 2. ~~Καὶ~~, ἱσχυρίων ἐπὶ τοῖς ὑψηλοτάτοις; Reg. atque ita legit Procopius. In hoc vero capite

CAPUT IV LIB. III REGUM

TO EBPAIKON.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΞ.

במעב 12
ויהי יומי 22
שלשים כר סלח

12.
22.

12. Ἀπὸ πέραν.
22.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

12. A transitu.
22. Et erat panis Salomo in diem unum, triginta cori similæ.

12. E regione.
22. Erat autem cibus Salomonis per dies singulos, triginta cori similæ.

12. De trans.
22.

Notæ et variæ lectiones ad cap. IV lib. III Regum.

V. 12. 'A., ἀπὸ πέραν. Σ., ἐξεναντίας; ἢ στήρι non semel.
Ibid. Μετέβη. Edit. Rom., Μάτεβη.

V. 22. Ἄλλος, καὶ ταῦτα τὰ δέοντα etc. Reg. Et hæc est lectio edit. Rom. Prior autem est in textu Regii; posterior ad marg. Hoc capite Hebraica Di-

CAPUT V LIB. III REGUM.

TO EBPAIKON.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΞ.

2, 1 וישלח הירם מלך-צור את
עבדיו אל-שלמה כי שבע כי את
בשרו למלך תחת אביו כי את
היה הירם לודד כל-הימים וישלח
שלמה אל-הירם

1, 2.

1, 2. Καὶ ἀπέστειλε Χειράμ βασιλεὺς Τύρου τοὺς δούλους αὐτοῦ πρὸς Σολομών, ὅτι ἤκουσε ὅτι αὐτὸν ἤλειψαν εἰς βασιλέα ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ὅτι ἀγαπῶν ἦν Χειράμ τὸν Δαυὶδ, καὶ τὰ ἐξῆς.

4 פגע רע

4.

11 ושלמה נתן לחירם עשרים
אלף כר חטים מנחת לביתו ועשרים
כר שמן

11.

11. Καὶ Σολομῶν ἔδωκε τῷ Χειράμ εἴκοσι χιλιάδας κόρων πυροῦ διατροφὴν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ.

16 הרדים בעם העשים

16.

16.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

1, 2. Et misit Hiram rex Tyri servos suos ad Salomo, quia audierat, quod ipsum unxissent in regem pro patre ejus quia amabat Hiram Davidem omnibus diebus Et misit Salomo ad Hiram.

1, 2. Misit quoque Hiram rex Tyri servos suos ad Salomonem. Audivit enim quod ipsum unxissent in regem pro patre ejus: quia amicus fuerat Hiram David omni tempore. Misit autem Salomon ad Hiram.

1, 2. Et misit Chiram rex Tyri servos suos ad Solomon, quia audierat quod ipsum unxerant in regem pro patre ejus; quia amans erat Chiram Davidem, et cætera.

4. Occursus malus.

4. Occursus malus.

4.

11. Et Salomo dedit Hiram viginti mille coros tritici, cibum domui ejus, et viginti coros olei.

11. Salomon autem præbebat Hiram coros tritici viginti millia, in cibum domui ejus, et viginti coros purissimi olei.

11. Et Solomon dedit Chiram viginti mille coros tritici, alimentum domui suæ.

16. Dominantes in populum, qui faciebant.

16. Præcipientium populo, et his qui faciebant opus.

16.

Notæ et variæ lectiones ad cap. V lib. III Regum.

V. 1. Ἀπέστειλε Χειράμ βασιλεὺς etc. Ita textus hexaplorum. Edit. autem Rom. sic se habet: Καὶ ἀπέστειλε Χειράμ βασιλεὺς Τύρου τοὺς παῖδας αὐτοῦ χρίσαι τὸν Σαλωμών ἀντὶ Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὅτι ἀγαπῶν ἦν Χειράμ τὸν Δαυὶδ πάσας τὰς ἡμέρας. Καὶ ἀπέστειλε Σαλωμών πρὸς Χειράμ. l. e. « Et misit Chiram rex Tyri pueros suos ad ungendum Salo-

monem pro David patre suo: quia amabat Chiram David omnes dies. Et misit Salomon ad Chiram.»

Coislinianns 2 omnes hujus loci versiones perspicue distinguit, et hanc notam habet in margine. Τοῦτο ἐν τῷ ἐξαπλῷ μετὰ πᾶσαν τοῦ ναοῦ τὴν οἰκοδομήν, καὶ μετὰ τὴν προσευχὴν Σολομώντος, καὶ τὴν τοῦ

Nota.

omnia confunduntur in LXX.

CAPUT IV LIB. III REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

12. Ἐξενωνίας.

12. Μεεβέρ.

12.

22.

22. Καὶ τοῦτο τὸ ἄριστον τῶν Σαλωμών τριάκοντα κόροι σεμιδάλεως. Ἄλλος, καὶ ταῦτα τὰ δέοντα τῶν Σαλωμών ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ ἅ' κόροι σεμιδάλεως.

22.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

12. E regione.

12. Meeber.

12.

22.

22. Et hoc prandium Salomoni, triginta cori similia. Alius, et hæc erant necessaria Salomoni in una die, triginta cori simile.

22.

Notæ et variæ lectiones ad cap. IV lib. III Regum.

blia variant in numero versuum, et caput sequens inuenit a versu, qui est in Vulgata vigesimus pri-

mus cap. iv. In Coisliliano autem 2 omnia inversa sunt hoc capite.

CAPUT V LIB. III REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1, 2. Καὶ ἀπέστειλε Χειράμ βασιλεὺς Τύρου τοὺς δούλους ἐαυτοῦ πρὸς Σολομών, ἤκουσε γὰρ ὅτι αὐτὸν ἔχρισαν εἰς βασιλέα ἀντὶ Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Φίλος γὰρ ἦν Χειράμ τῷ Δαυὶδ πάσας τὰς ἡμέρας. Ἀπέστειλεν οὖν Σολομών πρὸς Χειράμ, καὶ τὰ ἐξῆς.

4.

11. Ἐξοσι χιλιάδας κόρων οἴτου εἰς τρόφην τῆς οἰκίας αὐτοῦ, καὶ εἰκοσι χιλιάδας βάτων ἐλαίου.

16.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1, 2. Et misit Chiram rex Tyri servos suos ad Solomon : audierat enim quod ipsum unxissent in regem pro David patre ejus. Amicus enim erat Chiram Davidi omnibus diebus. Misit igitur Solomon ad Chiram, et cætera.

4.

11. Viginti mille coros trumentum in escam domui suæ, et viginti mille batos olei.

16.

1, 2. Ἀπέστειλε Χειράμ βασιλεὺς Τύρου τοὺς παῖδας αὐτοῦ πρὸς Σολομών, ἤκουσε γὰρ ὅτι αὐτὸν ἔχρισαν εἰς βασιλέα ἀντὶ Δαυὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Φίλος γὰρ ἦν Χειράμ τῷ Δαυὶδ πάσας τὰς ἡμέρας. Ἀπέστειλεν οὖν Σολομών πρὸς Χειράμ, καὶ τὰ ἐξῆς.

4. Ἀμάρτημα πονηρόν. Ἄλλος, ἀπάντημα πονηρόν.

11. Καὶ Σαλωμών ἔδωκε τῷ Χειράμ εἰκοσι χιλιάδας κόρους πυροῦ, καὶ μαχίρ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ εἰκοσι χιλιάδας βαθὲ ἐλαίου. Οἱ ἄλλοι, βάτων ἐλαίου.

16. Ἐπιστάται οἱ ποιῶντες. Ἄλλος, ἐπιστάται τοῦ λαοῦ τῶν ποιῶντων.

4. Peccatum malum. Alius, occursus malus.

11. Et Salomon dedit Chiram viginti mille coros frumenti, et machir domui ejus, et viginti mille beth olei. Alii, batos olei.

16. Præfecti facientes. Alius, præfecti populi, qui faciebant.

Notæ et variæ lectiones ad cap. V lib. III Regum.

Θεοῦ πρὸς αὐτὸν ἐπιφάνειαν, ὡς κατ' ἐκείνον τὸν τόπον σεσημειωμένον εὐρήσεις. I. e. Hic locus in hexaplo post totam peractam templi constructionem, et post orationem, Solomonis, et Dei ad eum adventum locatur : ut etiam illo loco notatum reperies.

V. 4. Ἄλλος, ἀπάντημα πονηρόν. Drusius.

V. 11. [Ita ed. Rom., quæ effert Σαλωμών et Χειράμ.

DRACH.] In cod. Reg. in hunc versum hæc nota legitur. Τὸ μαχίρ μέτρον ἐρμηνεύεται. Τὸ δὲ βαθὲ οἱ ἄλλοι βάτων ἠρμήνευσαν. Ἔστι δὲ μέτρον Παλαιστίνων ὃ ἕξτατος καὶ ἡμισίου χωρῶν τέσσαρας, ὡς Ἰωσηπος ἔφη· ὃ δὲ κόρος ἐστὶ μῦδιος ἅ', ὡς εἶναι ἀράβας ὕ'. Id est, et Mechir mensuram interpretantur. Beth autem alii batum interpretati sunt. Est au-

tem mensura Palæstinæ, quæ LXX sextarios capit et quatuor choas, ut Josephus ait. Corus autem est modiorum triginta, ita ut sint artabæ decem. Sic nota. Lectiones autem μεχίρ, item βαθθ et

βάτων vitiatæ videntur, nec ad Hebræum quaerant. Μαχγάλ autem ponitur pro μαχλά, חבב. Hujus porro versus lectiones pleniores adfert Coislin. 2, ut nos exhibemus.

CAPUT VI LIB. III REGUM.

TO EBPAIKON.

- 1 בשבדני
  - 2 שנים
  - 3 האולם
  - 4 הלחי שקפים אסכים
  - 5 יצוע
  - ולדביר
  - 9 ויספן
  - 10 ויבן את היצוע על כל הבית
- חבש אכות קרבותו

VERSIO HEBRAICI TEXT.

- 1. Octogesimo.
- 2. Sexaginta.
- 3. Et porticus.
- 4. Fenestras prospectivas obliquas.
- 5. Thalamum.
- Et ad oraculum.
- 9. Et textit.
- 10. Et ædificavit thalamum super omni domo, quinque cubitorum altitudo ejus

14-11 ויהי דבר יהוה אל שלמה לאמר : הבית הזה אשר אתה בנה אם תלך בקחתי ואת משפחתי תעשה ושכרת את כל מינותי ללכת בהם והקחתי את דברי אתך אשר דברתי אליך אביך : ושנתי בתוך בני ישראל ולא אעזב את רמתי ישראל : ויבן שלמה את הבית ויכלהו

11-14 Αλλοι, και ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Σαλωμών λέγων· Ὁ οἶκος οὗτος, ὃν σὺ οἰκοδομῆσαι, ἐν ὁδούῃς τοῖς προστάγμασί μου, καὶ τὰ κρίματά μου ποιῆς, καὶ φυλάσσης πάσας τὰς ἐντολάς μου, ἀντιστρέφουσα ἐν αὐταῖς, στήσω τὸν λόγον μου ἐν

15 A. Σ. Θ. "Εως τοῦ οἴκου. Ο' "Εως τῶν δοκῶν.

16 A. Καὶ ψικοδόμησεν αὐτῷ ἔσωθεν τοῦ χρηματιστηρίου ἡγιασμένον τῶν ἡγιασμένων. Σ. Καὶ ψικοδόμησεν αὐτῷ ἔσωτερον τοῦ χρηματιστηρίου, εἰς ἅγιον ἅγιον. Ο' Καὶ 20-17 וארבעים באמה היה הבית והוא היה להיכל לפני וארז אלהי הבית פנימה כגלעל פקעים ופפורי צנים הגל ארז אין אבן נראה : ודביר בתוך הבית כפנימה הכין לתוך שם את ארון ברית יהוה : ולפני הדביר עשרים אמה ארך ועשרים אמה רחב ועשרים אמה סגור

A. Θ. Καὶ τεσσαράκοντα πηχῶν ἦν ὁ οἶκος, αὐτῶς ὁ ναὸς τῆς εὐσυχολίας. Καὶ κέδρος πρὸς τὸν οἶκον ἔνδον, διατεταραυμένα ξυστραυτὰ καὶ περιέγλυφα ἐκπίποντα, τὰ πάντα κέδρος, οὐκ ἦν λίθος βλεπόμενος. Καὶ χρηματιστηρίου ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου ἔνδοθεν ἡτοίμασε, τοῦ δοθῆναι ἐκεῖ γλωσσόκομον συνθήκης Κυρίου. Καὶ εἰς πρόσωπον τοῦ χρηματιστηρίου εἰ-

TO EBPAIKON

- Ἑλληνικοῖς γράμμασι.
- 1. βασημονειμ.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 9.
- 10.

VULGATA LATINA.

- 1. Octogesimo.
- 2. Sexaginta.
- 3. Et porticus.
- 4. Fenestras obliquas.
- 5. Tabulata.
- Et oraculi.
- 9. Et textit.
- 10. Et ædificavit tabulatum super omnem domum, quinque cubitis altitudinis.

11-14. Hebr. Et fuit verbum Domini ad Salomo dicendo : Domus ista, quam tu ædificas, si ambulaveris in decretis meis, et judicia mea feceris, et custodieris omnia præcepta mea, ambulando in eis, et statuam verbum meum tecum, quod locutus sum ad David patrem tuum : et habitabo in

16 A. Καὶ ψικοδόμησεν αὐτῷ ἔσωθεν τοῦ χρηματιστηρίου ἡγιασμένον τῶν ἡγιασμένων. Σ. Καὶ ψικοδόμησεν αὐτῷ ἔσωτερον τοῦ χρηματιστηρίου, εἰς ἅγιον ἅγιον. Ο' Καὶ 20-17 וארבעים באמה היה הבית והוא היה להיכל לפני וארז אלהי הבית פנימה כגלעל פקעים ופפורי צנים הגל ארז אין אבן נראה : ודביר בתוך הבית כפנימה הכין לתוך שם את ארון ברית יהוה : ולפני הדביר עשרים אמה ארך ועשרים אמה רחב ועשרים אמה סגור

16 A. Καὶ ψικοδόμησεν αὐτῷ ἔσωθεν τοῦ χρηματιστηρίου ἡγιασμένον τῶν ἡγιασμένων. Σ. Καὶ ψικοδόμησεν αὐτῷ ἔσωτερον τοῦ χρηματιστηρίου, εἰς ἅγιον ἅγιον. Ο' Καὶ 20-17 וארבעים באמה היה הבית והוא היה להיכל לפני וארז אלהי הבית פנימה כגלעל פקעים ופפורי צנים הגל ארז אין אבן נראה : ודביר בתוך הבית כפנימה הכין לתוך שם את ארון ברית יהוה : ולפני הדביר עשרים אמה ארך ועשרים אמה רחב ועשרים אמה סגור

A. Θ. Καὶ τεσσαράκοντα πηχῶν ἦν ὁ οἶκος, αὐτῶς ὁ ναὸς τῆς εὐσυχολίας. Καὶ κέδρος πρὸς τὸν οἶκον ἔνδον, διατεταραυμένα ξυστραυτὰ καὶ περιέγλυφα ἐκπίποντα, τὰ πάντα κέδρος, οὐκ ἦν λίθος βλεπόμενος. Καὶ χρηματιστηρίου ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου ἔνδοθεν ἡτοίμασε, τοῦ δοθῆναι ἐκεῖ γλωσσόκομον συνθήκης Κυρίου. Καὶ εἰς πρόσωπον τοῦ χρηματιστηρίου εἰ-

AKYAAΣ.

- 1. Ὀγδοηκοστῷ.
- 2.
- 3.
- 4. Θυρίδας ἀποβλεπούσας βεβουμένας.
- 5.
- Καὶ χρηματιστηρίου.
- 9. Καὶ ὀρόφωσεν.
- 10. Καὶ ψικοδόμησε τὸ στῶμα ἐπὶ πάντα τὸν οἶκον πάντα πηχῶν ἀνάστημα αὐτοῦ.

AQUILA.

- 1. Octogesimo.
- 2.
- 3.
- 4. Fenestras ad prospectum obturatas.
- 5.
- Et oraculi.
- 9. Et textit.
- 10. Et ædificavit tabulatum super totam domum, quinque cubitorum altitudo ejus.

ἐλάλησα πρὸς Δαυὶδ τὸν πατέρα σου. Καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἐγκαταλείψω τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ. Καὶ ψικοδόμησε Σαλωμών τὸν οἶκον, καὶ συνετέλεσεν αὐτόν.

11-14. Hebr. Et fuit verbum Domini ad Salomo dicendo : Domus ista, quam tu ædificas, si ambulaveris in decretis meis, et judicia mea feceris, et custodieris omnia præcepta mea, ambulando in eis, et statuam verbum meum tecum, quod locutus sum ad David patrem tuum : et habitabo in

16 A. Καὶ ψικοδόμησεν αὐτῷ ἔσωθεν τοῦ χρηματιστηρίου ἡγιασμένον τῶν ἡγιασμένων. Σ. Καὶ ψικοδόμησεν αὐτῷ ἔσωτερον τοῦ χρηματιστηρίου, εἰς ἅγιον ἅγιον. Ο' Καὶ 20-17 וארבעים באמה היה הבית והוא היה להיכל לפני וארז אלהי הבית פנימה כגלעל פקעים ופפורי צנים הגל ארז אין אבן נראה : ודביר בתוך הבית כפנימה הכין לתוך שם את ארון ברית יהוה : ולפני הדביר עשרים אמה ארך ועשרים אמה רחב ועשרים אמה סגור

16 A. Καὶ ψικοδόμησεν αὐτῷ ἔσωθεν τοῦ χρηματιστηρίου ἡγιασμένον τῶν ἡγιασμένων. Σ. Καὶ ψικοδόμησεν αὐτῷ ἔσωτερον τοῦ χρηματιστηρίου, εἰς ἅγιον ἅγιον. Ο' Καὶ 20-17 וארבעים באמה היה הבית והוא היה להיכל לפני וארז אלהי הבית פנימה כגלעל פקעים ופפורי צנים הגל ארז אין אבן נראה : ודביר בתוך הבית כפנימה הכין לתוך שם את ארון ברית יהוה : ולפני הדביר עשרים אמה ארך ועשרים אמה רחב ועשרים אמה סגור

A. Θ. Καὶ τεσσαράκοντα πηχῶν ἦν ὁ οἶκος, αὐτῶς ὁ ναὸς τῆς εὐσυχολίας. Καὶ κέδρος πρὸς τὸν οἶκον ἔνδον, διατεταραυμένα ξυστραυτὰ καὶ περιέγλυφα ἐκπίποντα, τὰ πάντα κέδρος, οὐκ ἦν λίθος βλεπόμενος. Καὶ χρηματιστηρίου ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου ἔνδοθεν ἡτοίμασε, τοῦ δοθῆναι ἐκεῖ γλωσσόκομον συνθήκης Κυρίου. Καὶ εἰς πρόσωπον τοῦ χρηματιστηρίου εἰ-

V. 16. Ἄλλος, ἐπιστάται τοῦ λαοῦ τῶν ποιοῦντων. Drusius, qui in hacce capituli v lectiones hæc notat: *Quæ adduxi ex isto capite, habentur in libris quibusdã editionis Vulgatæ, et quoniamquã credibile sit*

ea descripta fuisse ex aliqua editione vetusta, tamen id pro certo affirmare non possumus. Dies nos, spero, docebit quod nunc ignoramus.

CAPUT VI LIB. III REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

- 1. Ὀγδοηκοστῶ.
- 2.
- 5. Πρόπυλον.
- 4. Θυρίδας καὶ ἐκθέτας ἐπισκέποντας.
- 5. Καταστρώματα. Καὶ χρηματιστηρίου.
- 9.
- 10. Καὶ ψυχοδόμησε τὸ κατάσρωμα.

- 1. Τεσσαρακοστῶ.
- 2. Τεσσαράκοντα. Ἄλλοι, ἐξήκοντα.
- 3. Τὸ ἀλλάμ.
- 4. Θυρίδας διακυπτομένας κρυπτάς.
- 5. Μέλαθρα. Καὶ τῷ Δαβίρ.
- 9. Καὶ ἐκοιλοστάθησεν.
- 10. Καὶ ψυχοδόμησε τοὺς ἐνδέρσους δι' ὅλου τοῦ οἴκου πέντε ἐν πῆχει τὸ ὕψος αὐτοῦ.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4. Θυρίδας διακυπτομένας κρυπτάς.
- 5.
- 9.
- 10.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

- 1. Octogesimo.
- 2.
- 3. Vestibulum.
- 4. Fenestras et ecthetas ad prospectum.
- 5. Tabulata. Et oraculi.
- 9.
- 10. Et ædificavit tabulatum.

- 1. Quadragesimo.
- 2. Quadraginta. *Alii, sexaginta.*
- 3. Ælam.
- 4. Fenestras prospicientes, occultas.
- 5. Melathra. Et ipsi Dabir.
- 9. Textit quoque laquearibus.
- 10. Et ædificavit ligamenta super totam domum, quinque cubitorum altitudo ejus.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4. Fenestras prospicientes, occultas.
- 5.
- 9.
- 10.

medio filiorum Israel : et non derelinquam populum meum Israel. Et ædificavit Salomo domum et perfecit eam. *Alii*, et factum est verbum Domini ad Salomonem dicens : Domus hæc, quam tu ædificas, si ambulaveris in mandatis meis, et iudicia mea feceris, et custodieris omnia præcepta mea, ad versandum in eis ; statuam sermonem meum quem locutus sum ad David patrem tuum. Et habitabo in medio filiorum Israel, et non derelinquam populum meum Israel. Et ædificavit Salo-

mon domum, et consummavit eam. *Vulg.* Et factus est sermo Domini ad Salomonem dicens : Domus hæc, quam ædificas, si ambulaveris in præceptis meis, et iudicia mea feceris, et custodieris omnia mandata mea, gradicens per ea ; firmabo sermonem meum tibi, quem locutus sum ad David patrem tuum. Et habitabo in medio filiorum Israel, et non derelinquam populum meum Israel. Igitur ædificavit Salomon domum, et consummavit eam.

15. *H.* Contignationis. *A. S. Th.* usque ad domum. *LXX.* usque ad trabes. *Vulg.* usque ad laquearia. civitatem sanctitatum. *A. S.* Et ædificavit sibi intra oraculum (*S.* interioris oraculi) sanctificati sanctificatorum. (*S.* In sanctum sanctorum). *LXX.* Et

fecit a Dabir in sanctum sanctorum. *Th.* Et fecit sibi intra Dabir in sanctum sanctorum. *Vulg.* Et fecit interiorem domum oraculi in sanctum sanctorum.

κοσι πηχῶν μῆκος, καὶ εἴκοσι πηχῶν πλάτος, καὶ εἴκοσι πηχῶν ἀνάστημα αὐτοῦ, καὶ περιεπήλυσεν αὐτὸ χρυσίῳ ἀποκλείστω. Σ. μ' πηχῶν ἦν ὁ οἶκος αὐτοῦ, ὁ ναὸς ὁ ἐσώτατος, καὶ διὰ κέδρου πρὸς τὸν οἶκον ἔσω πλοκήν, ἐπανάστασις καὶ πέταλα καὶ ἀνάγλυφα πάντα κέθρινα, οὐκ ἐφαίνετο λίθος· καὶ χρηματιστηρίον ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου ἔσω ἠεοίμασεν, ὥστε τεθῆναι ἐκεῖ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου· καὶ ἔμπροσθεν τοῦ χρηματιστηρίου κ' πηχῶν μῆκος, κ' ἑ πηχῶν πλάτος, καὶ κ' πηχῶν ὕψος, καὶ περιεπήλυσεν αὐτὸ χρυσίῳ δοκιμῶ. Ο'. Καὶ μ' ἦν πῆχειον ὁ οἶκος αὐτοῦ, ὁ ναὸς ὁ ἐσώτατος, καὶ διὰ κέδρου πρὸς τὸν οἶκον ἔσω πλοκήν, ἐπανάστασις, καὶ πέταλα καὶ

retur. Et oraculum in medio domus intrinsecus paravit, ad dandam ibi arcam fœderis Domini. Et ad faciem oraculi viginti cubitorum longitudo, et viginti cubitorum latitudo, et viginti cubitorum altitudo ejus : et obduxit illud auro incluso. *S.* Quadraginta cubitorum erat domus ipsum templum intimum : et ex cedro ad domum intimam complicationem : altitudo, et laminae, et sculpturæ omnes cedrinæ, non apparebat lapis : et oraculum in medio domus interioris paravit, ut poneretur ibi arca testamenti Domini. et ante oraculum, XX cubitorum longitudo, XX cubitorum latitudo, et viginti cubitorum altitudo, et circumlinivit illud auro pro-

ἀνάγλυφα πάντα κέδρινα· οὐκ ἐφαίνεται λίθος κατὰ πρόσωπον τοῦ Δαβείρ. Ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου ἔσθθεν ἠτοιμάσεν δοῦναι ἐκεῖ τὴν κιθωτὸν τῆς διαθήκης Κυρίου, καὶ εἰς πρόσωπον τοῦ Δαβείρ, κ' πήχεις μήκος, καὶ κ' πήχεις πλάτος. Καὶ κ' πήχεις τὸ ὕψος ad statuendam ibi arcam testamenti Domini, et ad faciem Dabir XX cubiti longitudo, et XX cubiti latitudo, et XX cubiti altitudo ejus: et circumdedit ipsum auro concluso.

bato. LXX. Et quadraginta cubitorum erat domus ipsa, templum intimum, et ex cedro ad domum intimam, complicationem: altitudo, et laminæ, et sculpturæ, omnia cedrina. Non apparebat lapis ante faciem Dabir. In medio domus intus præparavit ad statuendam ibi arcam testamenti Domini, et ad faciem Dabir XX cubiti longitudo, et XX cubiti latitudo, et XX cubiti altitudo ejus: et circumdedit ipsum auro concluso. *Alius*, et circumlinivit Salomon domum interiorem auro concluso, et traduxit in flexuris auri ante faciem Dabir. *Vul.* Porro

מכות עשר שכן עצי-שני רזבים 23 O. Δύο χερουθιμ δέκα πήχειων. Ἄλλος, δύο χερουθιμ ξύλων

κουπαρισίωνων δέκα πήχειων.

שכן-עצי-שני לתות ותתי כוחות חמשיית: 33-31 וקל עליו קהלענת רזבים חמרת תפמתי צעים וצפה דב וירד על-הרזבים ונל-החמרות את-ההב: וכן עשה לתת ההיכל כוחות עצי-שכן Ἄλλος, καὶ φλιάς πενταπλάς, καὶ δύο θύρας ξύλων πευκίνων· καὶ ἐγκολαπτά ἐπ' αὐτῶν ἐγυρουν piceorum, et cælaturas super eis cælatas cherubim, et palmis, et laminis extensis: et circum-

23. *Hebr.* Duos cherubim lignis olei decem cu-

31-33. *Hebr.* Postes, pentagona. Et duæ fores lignis oleæ: et cælavit super eis cælaturas cherubim et palmarum, et apertiones florum: et texit auro, et extendit super cherubim et super palmas aurum. Et sic fecit ostio templi, postes lignorum oleæ. *Alius*, et postes quintuplices, et duas januas lignorum piceorum, et cælaturas super eis cælatas cherubim, et palmis, et laminis extensis: et circum-

Notæ et variæ lectiones ad cap. VI lib. III Regum.

V. 1. Ἄ., Σ, ὀρθογώνιστον. Sic Coisl. 1, ubi hæc nota legitur, Ὁμοίως κατὰ τὸ Ἑβραϊκὸν Βασεμουεὶμ ἔχει. I. e. *Similiter secundum Hebraicum Basemounim habet.*

V. 11-14. Ἄλλοι, καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς Σαλωμών λέγων· ὁ οἶκος οὗτος εἰς. Hæc præmittuntur in τοῖς O' editionis Romanæ, ubi omnia sus deque versa et admodum perplexa sunt.

V. 2. Τεσσαράκοντα. Ἄλλοι, ἔξήκοντα. Quidam manuscripti atque editi habent ἔξήκοντα, Hebraicum sequentes עישש, pro quo LXX Interpretes τεσσαράκοντα legunt. Qua de re hanc notam habet Coisl. 2. Ἐν τισι μὲν τῶν ἀντιγράφων μ' καίται· ἐν δὲ τῷ Ἐξαπλῷ καὶ τοῖς ἀκριβέστεροις ζ' τοῦ δὲ ὕψους ἕνια μὲν κ' πήχεις ἔχει, τῷ δὲ Ἐξαπλῷ λ'.

Ibid. Post hæc verba, τῶν O', v. 15. Ἔως τοῦ οἴκου ἐν πλευραῖς πευκίνας. Sic ms. (sed referendum ad versum 10, ξύλων κεδρίνων, edit. Rom., ξύλοις κεδρίνοις) in Coisl. 2 notatur ad marg.: Ἰστέον ὡς πρὸς τῶν ῥητῶν τούτων γέρεται ἐν τῷ Ἐξαπλῷ καὶ τοῖς ἀκριβέσι τῶν ἀντιγράφων καὶ ταῦτα καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς τὸν Σαλωμών λέγων· ὁ οἶκος οὗτος ἐν σὺ οἰκοδομεῖς, ἐὰν ὀδεύεις τοῖς προστάγμασι μου, καὶ τὰ κρίματα μου ποιεῖς, καὶ φυλάσσεις πάσας τὰς ἐντολάς μου ἀναστρέφεσθαι ἐν αὐταῖς· στήσω τὸν λόγον μου σὺν σοὶ, ἐν ἐλλάτῃ πρὸς Δαυὶδ τὸν πατέρα σου. Καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἐγκαταλείψομαι τὸν λαόν μου Ἰσραὴλ. Ἐν τισι μέρτοι τῶν ἀντιγράφων ταῦτα οὐ καίται· οἷς οἶμαι καὶ Θεοδώρητον ἀκολουθούντα ταῦτα μὴ τεθηκέναι. I. e. *Sciendum est ad hæc verba, in Hexaplo et in accuratioribus exemplaribus, hæc adjici. Et factum est verbum Domini ad Salomon dicens: Domus hæc, quam tu ædificas, si ambules in præceptis meis, et judicia mea facias, si custodias omnia mandata mea, versando in eis; statuam verbum meum tecum, quod locutus sum*

V. 3. Σ., πρόπυλον. Coisl. n.

Ibid. Θυρίδας διακυπτομένας. Edit. Rom., Θ., παρσκυπτομένας, fenestras oblique prospicientes. Coisl. 2, Θ., δεδικτυωμένας, f. cancellatas.

V. 4. Lectiones Aquilæ, Symmachi et Theodotiois exhibet Coisl. 2.

Ibid. Θυρίδας διακυπτομένας. Edit. Rom., Θ., παρσκυπτομένας, fenestras oblique prospicientes. Coisl. 2, Θ., δεδικτυωμένας, f. cancellatas.

V. 5. Σ., καταστρώματα. Coisl. 1.

Ibid. Ἄ., Σ., καὶ χρηματιστηρίου. Idem.

V. 9. Ἄ., καὶ ὀρόφωσεν. Idem. Legendum ὀρόφωσεν.

V. 10. Lectiones Aquilæ et Symm. effert Coisl. 2, qui ad Aquilam habet ἐν πηγῶν mendose pro ε' πηγῶν (*).

(*) Recte statuit Kreussigius, in *Symbol. ad Bielii Thes. phil. part. III, p. 7*, in lectione Aquilæ reponeundum esse ἀνάστημα, quod etiam infra in ejusdem interpretatione, v. 47-20, occurrit. Forma autem ipsa ἀνάστημα ex dialecto est Ægyptia ut adnotavimus ad cap. XXIII lib. II Regum. DRACH.

CAPUT VII LIB. III REGUM.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON	AKΓAΛA.
	Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	
4. ורשפים 4.	4.	4. Ἀποβλέπτας.
6. אולם 6.	6.	6. Πρόδομον.
7. ואלים הנסא אשד-ישש-שם 7.	7.	7. Καὶ πρόδομον τοῦ θρόνου, οὗ κρινεῖ ἐκεῖ, πρόδομον τῆς κρίσεως
9. מנרת בצורה 9.	9.	9. Περρισμένον ἐν περιστήρι.
הטפת		Τῶν παλαιστωμάτων.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
4. Et fenestellarum.	4. Contra se invicem positas.	4. Conspicilla.
6. Porticum.	6. Porticum.	6. Porticum.
7. Et porticum solii, quo judicaret ibi, porticum judicii.	7. Porticum quoque solii, in qua tribunal est, fecit.	7. Et porticum throni, quo judicabit ibi, porticum judicii.
9. Serratis in serra.	9. Serrati erant.	9. Serratis serra.
Lapides palmares.	Summitatem parietum.	Palmarium.

αὐτοῦ· καὶ περιέσχεν αὐτὸ χρυσίῳ συγκεκλεισμένῳ.
 Ἄλλ., καὶ περιεπλήριτε Σαλαμών τὸν οἶκον ἐνδοθεν
 χρυσίῳ ἀποκλείστω, καὶ παρήγαγεν ἐν καθλώμασι
 χρυσοῦ κατὰ πρόσωπον τοῦ Δαβείρ.

poterat in pariete. Oraculum autem in medio domus, in interiore parte fecerat, ut poneret ibi arcam
 fœderis Domini. Porro oraculum habebat viginti cubitos longitudinis, et viginti cubitos latitudinis,
 et viginti cubitos altitudinis: et operuit illud atque vestivit auro purissimo.

bitorum. LXX. Duos cherubim decem cubitorum. Alius, duos cherubim ex lignis cypressinis decem
 cubitorum. Vulg. Duos cherubim de lignis olivarum decem cubitorum altitudinis.

κεκολλημένα χερουδιμ, καὶ φοίνικας, πέταλα δια-
 πεπτασμένα. Καὶ περιέσχε χρυσίῳ. Καὶ κατέβαιναν
 ἐπὶ τὰ χερουδιμ, καὶ ἐπὶ τοὺς φοίνικας τὸ χρυσίον.
 Καὶ οὕτως ἐποίησε τῷ πυλῶνι τοῦ ναοῦ· φιλιά ξύλων
 ἀρκυθου.
 species, et anaglypha valde prominentia: et texit ea auro: et operuit tam cherubim quam palmas,
 et cœtera, auro. Fecitque in introitu templi postes de lignis olivarum.

quadraginta cubitorum erat ipsum templum pro
 foribus oraculi. Et cedro omnis domus intrinsecus
 vestiebatur, habens tornaturas et juncturas suas
 fabrefactas, et cœlaturas eminentes: omnia cedri-
 nis tabulis vestiebantur: nec omnino lapis apparere

obduxit auro. Et descendit super cherubim et su-
 per palmas aurum. Et sic fecit ostio templi: pos-
 tes lignorum juniperi. Vulg. Postesque angulo-
 rum quinque. Et duo ostia de lignis olivarum: et
 sculpsit in eis picturam cherubim, et palmarum

Notæ et variæ lectiones ad cap. VII lib. III Regum.

ad David patrem tuum: et habitabo in medio filio-
 rum Israel, et non derelinquam populum meum
 Israel. In quibusdam igitur exemplaribus hæc non
 est, quæ, puto, secutum Theodoritum hæc non
 possisse.

dem Coisliniano prodit.
 In Coislin. 2 ad vocem ἔσω annotatur, ἐν τισι
 τῶν ἀπλῶν ἀντιγράφων, ὡς γέγραπται ἔσω κεῖται,
 καὶ ἐν τούτοις, καὶ ἐν τοῖς ἄνω.

Hujus notæ lectio Hexaplorum, parum differt a
 superiore.

Ibid. Καὶ ἐποίησεν ἐκ τοῦ Δαβείρ. Coislin. addit,
 τὸν τοίχον, murum

V. 15. Οἱ Γ', ἕως τοῦ οἴκου. Sic Coislinianus 2.
 Hæc vero, necnon lectio τῶν Ο', ἕως τῶν δοκῶν, qui
 quadrare possint ad lectionem Hebraicam דַּבִּיר non
 video.

V. 20. Καὶ μ' ἦν πήχειων etc. Ita fert textus
 Hexaplorum. Edit. autem Rom. multo aliter. Καὶ
 τεσσαράκοντα πήχειων ἦν ὁ ναός. Κατὰ πρόσωπον
 τοῦ Δαβείρ ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου ἔσθωθεν, δοῦναι ἐκεῖ τὴν
 κίβωτον διαθήκης Κυρίου. Εἴκοσι πήχεις μήκος, καὶ
 εἴκοσι πήχεις πλάτος, καὶ εἴκοσι πήχεις τὸ ὕψος
 αὐτοῦ· καὶ περιέσχεν αὐτὸ χρυσίῳ συγκεκλεισμένῳ.
 I. e. Et quadraginta cubitorum erat templum se-
 cundum faciem Dabir in medio domus intus, ad
 dandum ibi arcam testamenti Domini: viginti cu-
 biti longitudo, et viginti cubiti latitudo, et viginti
 cubiti altitudo ejus: et circumobduxit illud auro
 concluso.

V. 16. Ἄ., Σ., καὶ ὠκοδ-. Lectiones Aquilæ et
 Symm. itemque Theodotionis, ex eodem Coislin. 2
 prodeunt.

V. 25. Ἄλλος, δύο χερουδιμ ξύλων κυπαρισσίων
 δέκα πήχειων. Sic quidam editi et mss. In edit. au-
 tem Rom. hæc, ξύλων κυπαρισσίων, prætermittuntur.

V. 17-20 Ἄ., Θ., καὶ τεσσαράκοντα πήχων ἦν ὁ
 οἶκος etc. Ita Drusius ex editionis Romanæ notis.
 דַּבִּיר דְּרִמָּתִיִּם, sic Aquila et Symmachus
 vertunt Psalm. xxvii. 2. Γλωσσόκομον, Aquila ita
 vertere solet vocem דַּבִּיר. Τῇ εὐσυχολίᾳ, Drusius, in
 oīi abundantia. Et de lectione Græca, et de versio-
 nis accuratior dubius sum. Lectio Aquilæ habetur
 item in Coisliniano 2, ubi legitur ἐν πήχει pro πη-
 χῶν, et bis χέρου; ubi notæ edit. Rom. habent χέ-
 ρου. Hic vero Coisliniani lectionem retinemus.
 Symmachi item lectio cum Hexaplati τῶν Ο' ex eo-

V. 31-33. Ἄλλος, καὶ φιλιάς, πενταπλάς etc.
 Hic etiam vacant οἱ Ο'.

CAPUT VII LIB. III REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

- 4. Παρακύψεις.
- 6. Τὸ πρόπυλον.
- 7. Καὶ βασιλικὴν τοῦ θρόνου,
 ἔπου δικάσει ἐκεῖ, πρόπυλον κρι-
 τῆως.
- 9. Περιτριμμένων πρόνοι.
 Τῶν ἀπαρτισμάτων.

- 4. Μέλαθρα.
- 6. Τὸ αἰλάμ.
- 7. Καὶ τὸ αἰλάμ τῶν θρόνων οὗ
 κρινεῖ ἐκεῖ, αἰλάμ τοῦ κριτηρίου.
- 9. Κεκολλημένα ἐκ διαστήματος.
 Τῶν γεισῶν.

- 4.
- 6.
- 7.
- 9.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

- 4. Conspicilla.
- 6. Vestibulum.
- 7. Et regiam throni, quo judi-
 cabit ibi, vestibulum judicii.
- 9. Serratis serra.
 Summitatum.

- 4. Melathra.
- 6. Ælam.
- 7. Et ælam thronorum, quo ju-
 dicabit ibi, ælam tribunalis.
- 9. Cælata ex intervallo.
 Summitatem parietum.

- 4.
- 6.
- 7.
- 9.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
16 וְשָׁנִי כְתִידָת עֵשָׂה לַחַת עַל- רֵאשֵׁי הַעַמֹּדִים	16.	16. Καὶ κεφαλίδες ἐπὶ δύο τῶν στύλων.
27 הַמִּנְחָה	27.	27. Ὑποθέματα.
38 וַיַּעַשׂ עֲשֻׂדָה כִּירוֹת נֶחֱשֶׁת אַרְבַּעִים בַּת יִכְלֹל הַכִּיֹּר	38.	38.
39 נֶגֶב	39.	39. Νότου.
40 הַיַּעִים	40.	40. Ἀγγίστρα.
50 הַסַּפִּית	50.	50. Τὰς ὑδρίας.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
16. Et duo coronamenta fecit ad dandum super capita columnarum.	16. Duo quoque capitella fecit, quæ ponerentur super capita columnarum.	16. Et capitella super duas columnarum.
27. Fulcimenta.	27. Bases.	27. Fulcimenta.
38. Et fecit decem conchas æreas, quadraginta batos capiebat concha una.	38. Fecit quoque decem luteræ æneas: quadraginta batos capiebat luteræ unus.	38.
59. Meridiei.	59. Ad meridiem.	59. Austri.
40. Scopas.	40. Scutras.	40. Vascula.
50. Et scyphos.	50. Hydrias.	50. Hydrias.

Notæ et variæ lectiones ad cap. VII lib. III Regum.

V. 4. A., ἀποδ- etc. Coisl. 1.
 V. 6. 'A., πρόδομον etc. Coisl. 1 et 2.
 V. 7. 'A., καὶ πρόδομον etc. Has lectiones exhibet Coisl. 2.
 V. 9. 'A., περιπεριμένον ἐν πιστήρι. Σ., πεπερ-
 Coisl. 2. Vide supra, II Reg. xii, 31.
 Ibid. 'A., τῶν παλεστωμάτων, (sic in ms., ελοκοι, ut nos restituimus.) Σ., τῶν ἀπαρτισμάτων. Coisl. 1, cum hac nota, οἱ δὲ ἐπιχώριοι τῇ οικείᾳ γλώσσῃ τὸ γισσός, τρίγχοσ ὀνομάζουσιν. I. e. ε Incolæ autem lingua sua gissum vocant, Trinchon.
 V. 16. Sic Coisl. 2 varias interpretationes adfert cum hac nota. Ἐν τῷ Ἑξαπλῷ πρὸς τούτων κεῖται ἡ οἰκοδομὴ τοῦ οἴκου δρυμοῦ τοῦ Λιβάνου. Ἐν τισὶ δὲ τῶν ἀπλῶν, ὡς τέθεικε Θεοδώρητοσ. I. e. ε In Hexaplo ante hæc existat constructio domus saltus Libani. In quibusdam vero ex simplicibus exemplaribus, ut posuit Theodoretus. Ἀπλῶν hic

CAPUT VIII LIB. III REGUM.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
2 הַחַיִּים	2.	2.
22 וַיַּעֲמֵךְ	22.	22.
24 וְהִדְבַּר בְּשִׁיךְ וּבִימָךְ מֵאֵת שֵׁיחַ הַזֶּה	24.	24. Ἐλάλησας ἐν τῷ στόματι σου, καὶ ἐν χειρὶ σου ἐπλήρωσας κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην.
28 לְשֹׁמֵעַ אֶל-הַרְנָה וְאֶל-הַתְּשִׁבָּה	28.	28.
59 דְּבַר-יוֹם בְּיוֹם	59.	59.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
2. Fortium.	2. Ethanim.	2.
22. Et stetit.	22. Stetit autem.	22.
24. Et locutus es in ore tuo, et in manu tua implevisti secundum diem hanc.	24. Ore locutus es, et manibus perfectisti, ut hæc dies probat.	24. Quæ locutus es in ore tuo, et in manu tua implevisti secundum diem hanc.
28. Ad audiendum præconium et orationem.	28. Audi hymnum et orationem.	28.
59. Verbum diei in die suo.	59. Per singulos dies.	59.

Notæ et variæ lectiones ad cap. VIII lib. III Regum.

V. 2. Σ., τῷ ἀρχαίῳ. Coisl. 1.
 V. 22. Ἀ.λ.λ., καὶ ἔστη. Sic ms. Alex.
 V. 24. 'A., ἀ ἐλάλησας etc. Aquila et Symm. le-
 ctionem effert Coisl. 2.
 V. 28. Ἀ.λ.λ., ἀκούειν etc. Sic quidam edidit et
 mss.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΩΤΙΩΝ.

16. Καὶ ἐπιστόλιον πάλιν ἐπάνω τῶν στύλων.

16. Καὶ μέλαθρον ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν στύλων.

16. Καὶ μέλαθρον ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν στύλων.

27. Βάσεις.

27. Μεχωνώθ.

27.

38. Καὶ ἐποίησε δέκα λουτήρας χαλκοῦς, τεσσαράκοντα βατοῦς χωρῶντας τὸν λουτήρα.

38. Καὶ ἐποίησε δέκα χυτροκαύλους χαλκοῦς τεσσαράκοντα χωεῖς χωρουντα τὸν ἓνα χυτροκαυλον.

38.

39. Μεσημβρίας.

39. Νότου.

39.

40. Ἄγγιστρα.

40. Θερμαστρεῖς.

40.

50. Τὰς ὑδρίας.

50. Πρύθυρα.

50.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

16. Et epistylum rursus supra columnas.

16. Et contignationem super utramque columnam.

16. Et contignationem super utramque columnam.

27. bases.

27. Mechonoth.

27.

38. Et fecit decem luteræ æreos, quadraginta batos capientes lateres singulis.

38. Et fecit decem chytrocaulos æreos, quadraginta choas capientem unum chytrocaulum.

38.

39. Meridiei.

39. Austri.

39.

40. Vascula.

40. Calfactoria.

40.

50. Hydrias.

50. Vestibula.

50.

Notæ et variæ lectiones ad cap. VII lib. III Regum.

vocantur exemplaria quæ solum simpliciterque textum τῶν Ο΄ habebant, ad discrimen τῶν Ἐξαπλῶν, ubi etiam aliæ versiones cum Hebraico textu conueniebant. Edit. Rom. aliter sonat. Καὶ δύο ἐπιθέματα ἐποίησε δοῦναι ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν στύλων. Et duo coronamenta fecit ad dandum super capita columnarum.

V. 38. Versionem aliam asterisco notatam, et Symmachi sequentem adfert Coislin. 2. * Καὶ ἐποίησε δέκα λουτήρας · χαλκοῦς τεσσαράκοντα * βατοῦς ὑπέφερε λουτήρ. Et fecit decem luteræ ær os : quadraginta batos sustinebat luter. V. 59. 'A., Ο΄, νότου etc. Vide supra, I Reg. xx, 41. V. 41. 'A., Σ., ἄγγιστρα. Coislin. 4. V. 50. 'A., Σ., τὰς ὑδρίας. Idem.

V. 27. 'A., ὑποθ. Σ., βάσεις. Coislin. 2.

CAPUT VIII LIB. III REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΩΤΙΩΝ.

2. Τῷ ἀρχαίῳ.

2. Ἀθανίν.

2.

22.

22. Καὶ ἀνέστη. Ἄλλ., καὶ ἔστη.

22.

24. Ἄ ἐλάλησας ἐν τῷ στόματι σου καὶ ταῖς χερσὶ σου ἐπέτέλεσας ὥστερ ἐστὶ σήμερον.

24. Καὶ γὰρ ἐλάλησας ἐν τῷ στόματί σου, καὶ ἐν χερσὶ σου ἐπλήρωσας ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη.

24.

28.

28. Ἀκούειν τῆς προσευχῆς. Ἄλλος, ἀκούειν τῆς τέρψεως καὶ τῆς προσευχῆς.

28.

59.

59. Ἐν ἡμέρᾳ ἐνιαυτοῦ. Ἄλλος, ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ.

59.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

2. Prisco (mense).

2. Athanin.

2.

22.

22. Et surrexit. *Alius*, et stetit.

22.

24. Quæ locutus es in ore tuo, et manibus tuis perfecisti, ut est hodie.

24. Nam locutus es in ore tuo, et manibus tuis implevisti, sicut dies hæc.

24.

28.

28. Ad audiendam orationem. *Alius*, ad audiendam delectationem et orationem.

28.

59.

59. In die anni. *Alius*, in die suo.

59.

Notæ et variæ lectiones ad cap. VIII lib. III Regum.

V. 53. In hæc verba τότε ἐλάλησε etc., usque ad ἐν βέλῳ τῆς ὁδοῦ, Coislin. 2 hæc notat. Ταῦτα ἐν τῷ Ἐξαπλῶ παρὰ μόνοις φέρεται τοῖς Ο΄. I. e. Hæc

in Hexaplo apud solos LXX feruntur.) V. 59. Ἄλλ., ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ. Sic quidam edit. et ms. Alex.

TO EBPAIKON.

15. הבלוא
16. פרעה מלך מצרים עלה וילכד
אדגאר וישרפה באש ואת הבנעני
הישב בעיר הרג ויתנה שלחים לבתו
אשת שלמה

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.
15.
16.

AKYAAΣ.

15. [Καὶ πλήρωμα.]
16.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

15. Mello.
16. Pharao rex Ægypti ascendit et cepit Gazer, et succendit eam in igne : et Chananæum habitantem in civitate interfecit : et tradidit eam missiones filiæ suæ uxori Salomo.

VULGATA LATINA.

15. Mello.
16. Pharao rex Ægypti ascendit, et cepit Gazer, succenditque eam igni : et Chananæum, qui habitabat in civitate, interfecit, et dedit eam in dotem filiæ suæ uxori Salomonis.

AQUILA.

15. Et adimpletionem.
16.

Notæ et variæ lectiones ad cap. IX lib. III Regum.

V. 15. 'A., Σ. [καὶ πλήρωμα] locum Eusebii De locis Hebraicis hic mutilum sic ex Latina Hieronymi interpretatione restituumus, qui habet A. S. et adimpletionem. Eamdem porro vocem מלך πλήρωμα vertit Aquila supra, II Reg. v, 9. Ibid. Melō. Ex cod. Alex. In Rom. edit. vacat.
V. 16. 'A. Λ., Φαραώ βασιλεύς etc. Ita Drusius.

Hæc vero desunt in edit. Rom. τῶν Ο'. In hunc porro locum τῶν Ο', καὶ ναῦν ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμών ἐν Γασίων Γάδερ, τὴν οὖσαν ἐγχομένην Αἰλιῶθ, ἐπὶ τοῦ γελίου τῆς ἐσχάτης θαλάσσης ἐν γῆ Ἐδώμ, hæc nota adfertur in edit. Rom. et in Coislin. 2, πρὸ τούτων κεῖται ἐν τῷ Ἐξαπλῷ σὺν ἄλλοις τισὶν καὶ πᾶ κατὰ τὴν Φαραώ βασιλεὺς Αἰγύ-

CAPUT X LIB. III REGUM.

TO EBPAIKON.

11. אלמוגים
15. ותסודר הרכלים

TO EBPAIKON.

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.
11.
15.

AKYAAΣ.

11. Σούχινα.
15.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

11. Almugim.
15. Et negotiationem aromatariorum.

VULGATA LATINA.

11. Thyina.
15. Negotiatores universique scruta vendentes.

AQUILA.

11. Suchina.
15.

Notæ et variæ lectiones ad cap. X lib. III Regum.

V. 11. Aq. et Sym. lectiones ex Coislin. 2 adferimus, qui in textu LXX pro πελεκητά habet ἀπάλ-

CAPUT XI LIB. III REGUM.

TO EBPAIKON.

8. מקטירות ומבחות לאלהוק
14. ויקם ידה שכן לשלמה את
הד האדמי
36. למען היות ניר לדיד עבדי
כל הימים לפני

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.
8.
14.
36.

AKYAAΣ.

8. Θυμιώσαις καὶ θυσιαζούσαις.
14. Καὶ ἀνέστησε Κύριος ἀντικείμενον τῷ Σολομῶν τὸν Ἄδδ τὸν Ἰδουμαίον.
36. Ἐνεκα τοῦ εἶναι λύχνον τῷ Δαυὶδ δούλω μου πάσας τὰς ἡμέρας ἔμπροσθέν μου.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

8. Suffientibus et immolantibus diis suis.
14. Et suscitavit Dominus adversarium ipsi Salomo Hadad Idumæum.
36. Ut sit lucerna David servo meo omnibus diebus coram me.

VULGATA LATINA.

8. Quæ adolebant thura, et immolebant diis suis.
14. Suscitavit autem Dominus adversarium Salomoni Adad Idumæum.
36. Ut remaneat lucerna David servo meo cuicûs diebus coram me.

AQUILA.

8. Adolentibus et immolantibus.
14. Et excitavit Dominus adversarium ipsi Solomon Adad Idumæum.
36. Ut sit lucerna David servo meo omnibus diebus coram me.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XI lib. III Regum.

V. 8. 'A., Σ., θυμι- etc. Coislin. 2. Θ' καὶ οἱ ἀλλοι, αἱ ἰθυμίων καὶ ἔθουον etc. Ita sæpe laudatus Regius codex.

V. 14. 'A., καὶ ἀνέστησε etc. Aquilæ et Symonis lectiones effert Coislin. 2.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Θ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

15. [Καὶ πληρωμα.]
16.

15. Μελώ.
16.

16. *Vacat.* Ἄλλος, Φαραὼ βασιλεὺς Αἰγύπτου [ἀνέβη] καὶ κατέλαβε τὴν Γάζερ, καὶ ἐνέπρησεν αὐτήν, καὶ τὸν Χαναναῖον τὸν καθήμενον ἐν τῇ πόλει ἀπέκτεινε· καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἀποστολὰς τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ γυναικὶ Σαλωμών.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

15. Et adimpletionem.
16.

15. Melo.
16.

16. *Vacat.* *Alius,* Pharao rex Ægypti ascendit, et cepit Gazer, et incendit eam : et Chananzæum sedentem in civitate occidit : et dedit eam missiones filiæ suæ, uxori Salomonis.

Notæ et variæ lectiones ad cap. IX lib. III Regum.

πτου, ὅτι κατελάβετο τὴν Γάζερ, καὶ ἐνέπρησεν αὐτήν, καὶ τὸν Χαναναῖον τὸν καθήμενον ἐν τῇ πόλει ἀπέκτεινε, καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἀποστολὰς τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ, γυναικὶ Σαλωμών. Ταῦτα δὲ παρὰ Θεοδορήτου καὶ τισιν ἀντιγράφοις πρὸ τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ κεῖται, ὡς καὶ ἐκεῖ σεσημειώται. I. e. « Ante hæc in Hexaplo cum aliis quibusdam et hoc habe-

tur; nimirum quæ spectant ad Pharaonem regem Ægypti; quod cepit Gazer, et incendit eam, et Chananzæum in urbe commorantem occiderit, eamque dedit in sponsalia filiæ suæ, uxori Salomonis. Hæc autem apud Theodoretum et quædam exemplaria, ante constructionem Templi posita sunt, ut illic annotatur. »

CAPUT X LIB. III REGUM
Θ.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Θ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

11. Θύινα.
15

11. Πελεκητά. Ἄλλ., ἀπελέκητα.
15. Ἐμπόρων. Ἄλλος, ἐμπόρων τῶν βωποπόλων.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

11. Thyina.
15

11. Dolata. *Aliter,* non dolata.
15. Mercatorum. *Alius,* mercatorum scrutariorum.

Notæ et variæ lectiones ad cap. X lib. III Regum.

αητα.

V. 15. Ἄλλ., ἐμπωρων τῶν βωποπολικῶν. Ms. Alex.

CAPUT XI LIB. III REGUM
Θ.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Θ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

8. Θυμώσαις καὶ θυσαζούσαις.

8. Ἀ? ἐθυμίων καὶ ἔθουον τοῖς εἰδύλοις αὐτῶν.

8.

14. Καὶ ἐπήγειρε Κύριος ἀντικείμενον τῷ Σαλωμών, τὸν Ἀδὰδ τὸν Ἰδουμαῖον.

14. Καὶ ἤγειρε Κύριος σατὰν τῷ Σαλωμών, τὸν Ἀδερ τὸν Ἰδουμαῖον.

14.

36. Ἐπὲρ τοῦ διαμένειν λύχον Δαυὶδ τῷ δούλῳ μου πάσας τὰς ἡμέρας ἐμπροσθέν μου.

36. Ὅπως ᾗ θέσις τῷ δούλῳ μου Δαυὶδ πάσας τὰς ἡμέρας ἐνώπιον ἐμοῦ.

36.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

8. Adolentibus et immolantibus.

8. Quæ adolebant et sacrificabant idolis suis.

8.

14. Et excitavit Dominus adversarium ipsi Salomon, Adad Idumæum.

14. Et excitavit Dominus satan Salomoni, Ader Idumæum.

14.

36. Ut remaneat lucerna David sermo meo cunctis diebus coram me.

36. Ut esset positio sermo meo David omnes dies coram me.

36.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XI lib. III Regum.

V. 36. Ἄ., ἐνεκα τοῦ εἶναι etc. Hanc Aquilæ et Symm. lectionem ex eodem Reg. et ex Coislin. 2

mutuamur Ibid. θέσις. *Aliter,* θέλησις, voluntas.

CAPUT XII LIB. III REGUM.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

AKYAAΣ.

'Ελληνικοῖς γράμμασι.

10 Σῦρος 10 קמני עבה כמותי אבי
καὶ ἰώσηπος, ὁ βραχὺτάτος μου
δάκτυλος, παχύτερος τῆς ὀσφύος
τοῦ πατρὸς μου ἐστίν.

40.

40.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

10. Parvus meus grossus præ
lumbis patris mei. *Syrus et Jose-
phus, brevissimus meus digitus
crassior est lumbo patris mei.*

10. Minimus digitus meus gros-
sior est dorso patris mei.

40.

Nota.

V. 10. Σ., τὸ μικρότατόν μου etc. Has lectiones pleniore, quam apud Arustum, e cod. Regio de-

CAPUT XIII LIB. III REGUM.

27, 26 ויהוה ירה וישברדו וימתדו כדבר
יהוה אשר דבר-לו וידבר אל-בניו לאמר הבש-לי
את-החומר ויתבשו "Αλλος, καὶ ἔδωκεν αὐτόν ὁ Κύ-
ριος ἑστῆσθαι κραταίφ' σφόδρα, καὶ ἐπορεύθη Ἰερο-
βοὰμ ἐρωτῆσαι περὶ τοῦ παιδαρίου. "Αλλως, καὶ

26, 27. *Hebr.* Et tradidit eum Dominus leoni, et
confregit eum, et occidit eum, juxta verbum Do-
mini, quod locutus fuerat ei. Et locutus est ad fi-
lios suos dicendo, Sternite mihi asinum, et straverunt. *Alius,* Et dedit eum Dominus leoni, et contri-
vit eum, et occidit eum, secundum verbum Domini, quod locutus fuerat ei. Et locutus est ad filios suos,

Nota.

V. 26-27. "Αλλος, καὶ ἔδωκεν αὐτόν etc. Hæc in LXX Romanæ editionis desunt, ac ex Reg. et Alex.

CAPUT XIV LIB. III REGUM.

1 Ο. 'Εξαπλ. בעת ההיא חלה אביה כדירבעם
ἐν τῷ καιρῷ ἐκέλευε ἡβρώστησεν Ἀβιά υἱὸς Ἰερο-
βοὰμ. "Αλλως, καὶ ἡβρώστησε τὸ παιδάριον αὐ-
τοῦ ἡβρωστία κραταίφ' σφόδρα, καὶ ἐπορεύθη Ἰερο-
βοὰμ ἐρωτῆσαι περὶ τοῦ παιδαρίου. "Αλλως, καὶ
2 ויאמר ירבעם לאשתו קחיו נא והשתנית ולא ידעו
כדאחיה אשת ירבעם הלכת שלה הנח-שם אחיה
היה הנביא הואדבר עלי לומר עליהם היה
Ο. 'Εξαπλ. καὶ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ εἶπεν Ἰεροβοὰμ, Ἀνάστηθι,
καὶ ἀλλοιωθήσῃ, καὶ οὐ γνώσονται ὅτι σὺ γυνή
Ἰεροβοὰμ. Καὶ πορεύθητι εἰς Σηλώ. Ἰδοὺ ἐκεῖ
Ἄχια ὁ προφήτης. Αὐτὸς ἐλάλησεν ἐπ' ἐμὲ τοῦ
Σελο : ecce ibi Achia propheta. Ipse locutus est super me,

1. *Hebr.* In tempore illo ægrotavit Abiah
filius Jeroboam. *LXX. Hexaplorum* ✕ In tem-
pore illo ægrotavit Abia filius Jeroboam. *Aliter,*
et ægrotavit puer ejus ægrotatione valida
valde. Et ivit Jeroboam interrogare de puero.

2. *Heb.* Et dixit Jeroboam ad uxorem suam:
Surge nunc, et muta te, et non cognoscent quod tu
uxor Jeroboam; et ibis Siloh. Ecce ibi Achiah
propheta, ipse locutus est super me in regem super
populum hunc. *LXX. Hexap.* ✕ Et uxori suæ di-
xit Jeroboam : Surge, et immutaberis, et ne cog-
noscant quod tu uxor Jeroboam : et abi ic
super me, regnaturum me super populum hunc.

3 ולקחתו בידך עשרה לחם ותקדים ובקבקב דבש
ובאת אליו ודא יגיד לך כה-יהיה לנער
Ο. 'Εξαπλ. καὶ λάβε εἰς τὴν χειρά σου τῷ ἀνθρώπῳ τοῦ Θεοῦ
ἄρτους, καὶ κολλύρια τοῖς τέκνοις αὐτοῦ, καὶ στα-
φίδας, στάμνον μέλιτος, καὶ ἐλεύση πρὸς αὐτόν.
et vades ad eum : ipse annuntiabit tibi quid

3. *Heb.* Et tolles in manu tua decem panes, et
collyridas et vas mellis : et venies ad eum : ipse
indicabit tibi, quid erit puero. *LXX. Hexapl.* ✕ Et
accipe in manu tua homini Dei panes, et colly-
ridas filiis ejus, et uvas passas, et vas mellis,
et vades ad eum : ipse annuntiabit tibi quid futurum sit puero. *Aliter,* et dixit Jeroboam

4 ותעש כן אשת ירבעם וחקם וחקם וחקם וחקם
אחיה ואחיהו לא יוכל לראות כי קמו עיניו משיב
Ο. 'Εξαπλ. καὶ ἐποίησεν οὕτω ἡ γυνή Ἰερο-
βοὰμ, καὶ ἀνέστη, καὶ ἐπορεύθη εἰς Σηλώ. Καὶ
εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον Ἀχία. Καὶ ὁ ἄνθρωπος
πρεσβύτερος τοῦ ἰδεῖν, καὶ ἡμβλυώπουσι οἱ ὀφθαλ-
μοὶ αὐτοῦ, καὶ ἐκάλυψαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ
ad videndum, et caligabant oculi ejus præ

4. *Hebr.* Et fecit sic uxor Jeroboam, et surrexit,
et abiit Siloh : et venit domum Achiah, et Achiah
non poterat videre, quia caligabant oculi ejus præ
senectute ejus. *LXX. Hexapl.* ✕ Fecitque sic uxor
Jeroboam, et surrexit, et profecta est in Selo, et
ingressa est in domum Achia. Et homo senex
senio ejus. *Aliter,* et surrexit mulier, et sum-

5 ויהוה אמר אל-אחיהו הנה אשת ירבעם באה
לדש דבר מעמך אל-בנה כי-חלה הוא כה וכה
Ο. 'Εξαπλ. ויהוה ירה ויהוה ירה ויהוה ירה ויהוה ירה
καὶ εἶπε Κύριος πρὸς Ἀχία : Ἰδοὺ ἡ γυνή Ἰερο-
βοὰμ εἰσέρχεται τοῦ ἐκζητῆσαι ῥῆμα παρὰ σου
ὅτι ὁ ἄνθρωπος πρεσβύτερος ἐστὶ κατὰ τοῦτο
Jeroboam ingreditur ad exquirendum verbum a
te super filio suo, quoniam ægrotus est : secun-

5. *Hebr.* Et Dominus dixit ad Achiahu : Ecce
uxor Jeroboam venit ad quærendum verbum a te-
cum super filio suo, quia ægrotans ipse, secundum
hoc et secundum hoc loqueris ad eam. Et fuit cum
intraret ipsa, et ipsa præfererat se aliam. *LXX. He-
zapl.* ✕ Et dixit Dominus ad Achia : Ecce uxor
te super filio suo, quoniam ægrotus est : secun-

Et factum est cum ingrederetur, et ipsa se pere-

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

C.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

10. Τὸ μικρότατόν μου μέλος
παχύτερον τῆς ὀσφύος τοῦ πατρός
μου.

10. η μικρότης μου παχύτερα 10.
τῆς ὀσφύος τοῦ πατρός μου.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

10. Minimum membrum meum
grossius est lumbo patris mei.

10. Parvitas mea crassior lumbo 10.
patris mei.

Nota.

sumptas exhibemus.

CAPUT XIII LIB. III REGUM.

ῥιος τῶ λέοντι, καὶ συνέτριψεν αὐτόν, καὶ ἐθανάτω-
σεν αὐτόν, κατὰ τὸ ῥῆμα Κυρίου, ὃ ἐλάλησεν αὐτῶ.
Καὶ ἐλάλησε πρὸς υἱοὺς αὐτοῦ. Ἐπιστάξατέ μοι τὸν
θῶν. Καὶ ἐπέσαξαν.

Sternite mihi asinum : et straverunt. Vul. Et tra-
didit eum Dominus leoni, et confregit eum, et oc-
cidit eum, juxta verbum Domini, quod locutus est
ei. Dixitque ad filios suos, Sternite mihi asinum.
Qui cum stravissent.

Nota.

desumuntur.

CAPUT XIV LIB. III REGUM.

ἠβρώστησε τὸ παιδάριον Ἰεροβοάμ, καὶ Ἀχιά ἦν ἐν
Σηλῶ, υἱὸς ἑ ἐτῶν, καὶ ῥῆμα Κυρίου μετ' αὐτοῦ·
καὶ ὁ ἄνθρωπος πρεσβύτερος, καὶ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ
ἠμβλυώπουν.

Aliter, et ægrotavit puer Jeroboam, et Achia erat in
Selo, filius sexaginta annorum, et verbum Domini
tum eo : et homo senior, et oculi ejus caligabant.
Vulg. In tempore illo ægrotavit Abia filius Jero-
boam.

✠ βασιλεῦσαι ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον. Ἄλλως, καὶ εἶπε
πρὸς Ἀνὸ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· Ἀνάστηθι, πορεύου,
ἐκπερώτησον τὸν θεὸν περὶ τοῦ παιδαρίου, εἰ ζήσεται
ἐκ τῆς ἀβρωστίας αὐτοῦ. Καὶ ἄνθρωπος ἦν ἐν Σηλῶμ,
καὶ ὄνομα αὐτῶ Ἀχιά, καὶ οὗτος ἦν υἱὸς ἐξήκοντα
ἐτῶν, καὶ ῥῆμα Κυρίου μετ' αὐτοῦ.

Aliter, et dixit ad Ano uxorem suam : Surge, vade,
interroga Deum circa puerum, si vivet ex infirmi-
tate sua. Et homo erat in Selom, et nomen ei
Achia, et hic erat filius sexaginta annorum, et ver-
bum Domini cum eo. Vulg. Dixitque Jeroboam
uxori suæ : Surge, et commuta habitum, ne cogno-
scaris quod sis uxor Jeroboam : et vade in Silo,

ubi est Abias propheta, qui locutus est mihi, quod regnaturus essem super populum hunc.

✠ αὐτὸς ἀναγγελεῖ σοι τί ἔσται τῶ παιδίῳ. Ἄλλως,
καὶ εἶπεν Ἰεροβοάμ πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· Ἀνά-
στηθι, καὶ λάβε εἰς τὴν χεῖρά σου τῶ ἀνθρώπῳ τοῦ
θεοῦ ἄρτους, καὶ κολλύρια τοῖς τέκνοις αὐτοῦ· καὶ
σταφυλὴν καὶ στάμνον μέλιτος.

ad uxorem suam : Surge, et accipe in manu tua
homini Dei panes, et collyridas filiis ejus, et uvam,
et vas mellis. Vulg. Tolle quoque in manu tua de-
cem panes, et crustulam, et vas mellis, et vade ad
illum : ipse enim indicabit tibi, quid eventurum
sit puero huic.

✠ μοι αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ γήρωσ αὐτοῦ. Ἄλλως, καὶ
ἀνέστη ἡ γυνή, καὶ ἔλαθεν εἰς τὴν χεῖρα αὐτῆς ἄρ-
τους καὶ δύο κολλύρια, καὶ σταφυλὴν, καὶ στάμνον
μέλιτος τῶ Ἀχιά. Καὶ ὁ ἄνθρωπος πρεσβύτερος, καὶ
οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἠμβλυώπουν τοῦ ἰδεῖν. Καὶ ἀνέστη
ἐκ Σαριρᾶ, καὶ πορεύεται.

psit in manu sua panes, et duas collyridas, et uvam,
et vas mellis ipsi Achia : et homo senior, et oculi
ejus caligabant ad videndum. Et surrexit de Sarira,
et vadit. Vulg. Fecit, ut dixerat, uxor Jeroboam : et
consurgens abiit in Silo, et venit in domum Ahia :
at ille non poterat videre, quia caligaverant oculi
ejus præ senectute.

✠ καὶ κατὰ τοῦτο λαλήσεις πρὸς αὐτήν. Καὶ ἐγένετο
✠ ἐν τῶ εἰσερχεσθαι αὐτήν, καὶ αὐτὴ ἀπεξενούτο.
Ἄλλως, καὶ ἐγένετο ἐλθούσης αὐτῆς εἰς τὴν πόλιν
πρὸς Ἀχιά τὸν Σηλωνίτην, καὶ εἶπεν Ἀχιά τῶ παι-
δαρίῳ αὐτοῦ, Ἐξέλθε δὴ εἰς ἀπαντήν Ἀνὸ τῆ γυναῖκα
Ἰεροβοάμ, καὶ ῥεῖς αὐτῆ· Εἰσελθε καὶ μὴ στήξ.
filio suo, qui ægrotat : hæc et hæc loqueris ei. Cum ergo illa intraret, et dissimularet se esse quæ erat.

✠ grinam simulabat. Aliter, et factum est in-
grediente ipsa in urbem ad Achia Selonitem, et
dixit Achia puero suo, Egredere in occursum Ano
uxori Jeroboam, et dices ipsi : Ingredere, et ne ste-
teris. Vul. Dixit autem Dominus ad Ahiam, Ecce
uxor Jeroboam ingreditur ut consulat te super

6 ויהי כשכע אחיו את קול רגליה באה בפתח ויאמר באי אשת ירבעם למה זה את כתנברה ואנכי
 ו'. 'Εξαπλ. ✕ και ἐγένετο ὡς
 ✕ ἤκουσεν Ἀχιά τῆν φωνήν τῶν ποδῶν αὐτῆς, εἰς-
 ✕ ἐρχομένης αὐτῆς ἐν τῷ ἀνοίγματι· και εἶπεν,
 ✕ Εἰσελθε, γυνή Ἱεροβοάμ, ἵνα τι τοῦτο σὺ ἀποξε-
 ✕ Jeroboam, ut quid ita tu peregrinam te simulas? et ego sum nuncius ad te durus. *Aliter*, quia hæc dicit Dominus,

6. *Hebr.* Et fuit, cum audivit Achiahu vocem pedum ejus venientis ad ostium, et dixit, Ingredere, uxor Jeroboam: cur hoc tu aliam præ te ferens, et ego missus ad te dura nuntiaturus. *LXX. Hexapl.* ✕ Et ✕ factum est, ut audivit Achia vocem pedum ejus, ✕ ingrediente ipsa ostium, et dixit, Ingredere, uxor ✕ Jeroboam, ut quid ita tu peregrinam te simulas? et ego sum nuncius ad te durus. *Aliter*, quia hæc dicit Dominus,

7 לכי אמרו לירבעם נדאמר יהוה אלהי ישראל יען אשר הרכתוך מתוך העם ואתוך נגיד על עמי
 ו'. 'Εξαπλ. ✕ πορευθεῖσα εἶπον τῷ Ἱερο-
 Israel. *LXX. Hexapl.* ✕ Abiens dic Jeroboam: Hæc dicit Dominus Deus Israel, Propterea quod

7. *Hebr.* Vade, dic ad Jeroboam, sic dixit Dominus Deus Israel, pro eo quod exaltavi te de medio populi, et dedi te ducem super populum meum Israel. *LXX. Hexapl.* ✕ Abiens dic Jeroboam: Hæc dicit Dominus Deus Israel, Propterea quod

8 ואקרע אתהממלכה מבית דוד ואתנה לך ולא היית כעבדי דוד אשר שמר מצותי ואשר הלך אחרי
 ו'. 'Εξαπλ. ✕ בכל לבבו לעשות רק הישר בעיני
 ✕ και ἐβήξα τὸ βασίλειον ἀπὸ οἴκου Δαυὶδ, και
 in oculis meis. *LXX. Hexapl.* ✕ Et scidi regnum a domo David, et dedi illud tibi, et non fuisti sic-

8. *H.* Et scidi regnum a domo David, et dedi illud tibi, et non fuisti sicut servus meus David, qui custodivit præcepta mea, et qui ambulavit post me in toto corde suo ad faciendum tantum rectum in oculis meis. *LXX. Hexapl.* ✕ Et scidi regnum a domo David, et dedi illud tibi, et non fuisti sic-

9 וחרע לעשות מכל אשר יהיו לפניך ויגך ותעשה לך אלהים אחרים ומסנת להבעטני ואחי השלכת
 ו'. 'Εξαπλ. ✕ και ἐπονηρεύσω τοῦ ποι-
 ✕ ἤσασι παρὰ πάντας ὅσοι ἐγένοντο εἰς πρόσωπόν
 ✕ faciendos supra omnes quotquot fuerunt ante te; et i-

9. *H.* Et male fecisti faciendo præ omnibus qui fuerunt ante te. Et ivisti, et fecisti tibi deos alienos et conflatiles ad irritandum me, et me projecisti post tergum tuum. *LXX. Hexapl.* ✕ Et male egisti post tergum tuum. *LXX. Hexapl.* ✕ Et male egisti post tergum tuum. *LXX. Hexapl.* ✕ Et male egisti post tergum tuum. *LXX. Hexapl.* ✕ Et male egisti post tergum tuum.

10 לכן הנני מביא רעה אלבית ירבעם והטתו לירבעם משתין בקיר עצור ועזב ישראל ובערת
 ו'. 'Εξαπλ. ✕ διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἄγω κακίαν πρὸς
 ✕ οἶχον Ἱεροβοάμ, και ἐξολοθρεύσω τοῦ Ἱεροβοάμ
 nem ejus. *LXX. Hexapl.* ✕ Propterea ecce ego ✕ dam ipsius Jeroboam mingentem ad parientem, detentum et derelictum in Israel: et colligam

10. *Heb.* Idcirco, ecce ego adducens malum in domum Jeroboam: et excidam ipsi Jeroboam mingentem ad parietem, clausum et derelictum in Israel: et succidam posteriores domus Jeroboam: et succidam sterus usque ad consummationem ejus. *LXX. Hexapl.* ✕ Propterea ecce ego adduco malum in domum Jeroboam, et disperdam ipsius Jeroboam mingentem ad parientem, detentum et derelictum in Israel: et colligam

11 המת לירבעם בעיר יאכלו הכלבים בשרה וימיתו עף השמים כיויתה דבר
 ו'. 'Εξαπλ. ✕ τὸν ✕ τεθνηκότα τοῦ Ἱεροβοάμ ἐν τῇ πόλει καταφάγον-
 Hexapl. ✕ Mortuum ipsius Jeroboam in urbe comedent canes, et mortuum in agro comedit:

11. *Heb.* Mortuum ipsi Jeroboam in civitate comedent canes, et mortuum in agro comedent volucres cæli, quia Dominus locutus est. *LXX. Hexapl.* ✕ Mortuum ipsius Jeroboam in urbe comedent canes, et mortuum in agro comedit:

12 ואת קומי לכי לביתך בבאה רגליך העירה ומת הילך
 ו'. 'Εξαπλ. ✕ και σὺ ἀναστῆσα πορεύθητι
 LXX. Hexapl. ✕ Et tu surgens vade in domum tuam: cum intraverint pedes tui civitatem, mo-

12. *Heb.* Et tu, surge vade in domum tuam: in ingrediendo pedes tuos urbem, et morietur puer, et morietur puer, et morietur puer. *LXX. Hexapl.* ✕ Et tu surgens vade in domum tuam: cum intraverint pedes tui civitatem, mo-

13 וספדלו כל ישראל וקברו אותו כיויה לבדו ויבא לירבעם אלקבר יען נמצארו דבר טוב אליו
 ו'. 'Εξαπλ. ✕ και κό-
 ✕ ψονται αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ, και θάψουσιν αὐτόν.
 Jeroboam. *LXX. Hexapl.* ✕ Et plangent eum omnis Israel et sepelient eum, quia hic solus ingredie-

13. *Heb.* Et plangent eum omnis Israel, et sepelient eum, quia hic solus ingredietur ipsi Jeroboam in sepulchrum, quia inventum est in eo verbum bonum erga Dominum Deum Israel in domo Jeroboam. *LXX. Hexapl.* ✕ Et plangent eum omnis Israel et sepelient eum, quia hic solus ingredietur ipsi Jeroboam in sepulchrum, quia inventum est in eo verbum bonum circa Dominum

14 והקים יהוה לו בלך על ישראל אשר יבית ויהי ומה גסעתה
 ו'. 'Εξαπλ. ✕ και ἀναστήσει Κύριος ἐαυτῷ βασιλέα ἐπὶ Ἰσραὴλ,
 ✕ nus sibi regem super Israel, qui percutiet domum Jeroboam hac die, et adhuc etiam nunc.

14. *Heb.* Et statuet Dominus sibi regem super Israel, qui excidet domum Jeroboam illa die, et quid etiam nunc? *LXX. Hexapl.* ✕ Et excitabit Dominus sibi regem super Israel, qui percutiet domum Jeroboam hac die, et adhuc etiam nunc.

15 והנה יהוה את ישראל כאשר ינד הקנה במים ונתש את ישראל מעל האדמה הטובה היא את אשר נתן
 ו'. 'Εξαπλ. ✕ και πλη-
 ✕ ξει Κύριος τὸν Ἰσραὴλ καθὰ κινεῖται ὁ κάλαμος
 ✕ cutiet Dominus Israel sicut movetur calamus in aqua: et evellet Israel de super terra bona hac, quam dedit patribus eorum, et disperget eos trans flumen, eo quod fecerunt lucos suos irritantes Dominum. *LXX. Hexapl.* ✕ Et per-

15. *Heb.* Et percutiet Dominus Israel sicut movetur arundo in aquis, et evellet Israel de super terra bona hac, quam dedit patribus eorum, et disperget eos trans flumen, eo quod fecerunt lucos suos irritantes Dominum. *LXX. Hexapl.* ✕ Et per-

✘ νοῦσα ; καὶ ἐγὼ εἰμι ἀπόστολος πρὸς σὲ σκληρὸς.
 Ἄλλως, ὅτι τάδε λέγει Κύριος, Σκληρὰ ἐγὼ ἐπαπο-
 στέλλω ἐπὶ σέ. Καὶ εἰσῆλθεν Ἄνω πρὸς τὸν ἀνθρω-
 πον τοῦ Θεοῦ, καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἄχιζ, Ἰνατί ἐνήνοχάς
 μοι ἔρτους, καὶ σταφυλὴν, καὶ κολλύρια, καὶ στάμνον
 μιλίτος ;

Dura ego immitto super te. Et Ingressa est Ano ad
 hominem Dei, et dixit ei Achia : Ut quid attulisti
 mihi panes et uvam, et collyridas, et vas mellis ?
Vul. Audivit Ahias sonitum pedum ejus introeun-
 tis per ostium, et ait : Ingredere, uxor Jeroboam :
 quare aliam te esse simulas ? ego autem missus
 sum ad te durus nuntius.

✘ βοάμ· Τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· Ἄνθ'
 ✘ οὐ ὅσον βίβωσά σε ἀπὸ μέσου τοῦ λαοῦ, καὶ ἔδωκά
 ✘ σε ἡγοῦμενον ἐπὶ τὸν λαὸν Ἰσραὴλ.

✘ extuli te e medio populi, et dedi te ducem su-
 ✘ per populum Israel. *Vul.* Vade, et dic Jeroboam :
 Hæc dicit Dominus Deus Israel : Quia exaltavi te de
 medio populi, et dedi te ducem super populum meum Israel.

✘ ἔδωκα αὐτό σοι, καὶ οὐκ ἐγένου ὡς δοῦλός μου
 ✘ Δαυὶδ, ὃς ἐφύλαξε τὰς ἐντολάς μου, καὶ ὃς ἐπο-
 ✘ ρεύθη ὀπίσω μου ἐν πάσῃ καρδίᾳ αὐτοῦ τοῦ ποι-
 ✘ ῆσαι τὸ εὐθὲς ἐν ὀφθαλμοῖς μου.
 fuisi sicut servus meus David, qui custodivit mandata
 quod placitum esset in conspectu meo.

✘ ut servus meus David, qui custodivit mandata
 ✘ mea, et qui ambulavit post me in toto corde suo,
 ✘ faciēdo rectum in oculis meis. *Vulg.* Et scidi
 regnum domus David et dedi illud tibi, et non
 mea, et secutus est me in toto corde suo, faciens

✘ σου· καὶ ἐπορεύθης, καὶ ἐποίησας σεαυτῷ θεοὺς
 ✘ ἑτέρους καὶ χωνευτὰ τοῦ παροργίσαι με, καὶ ἐμέ
 ✘ ἔρριψας ὀπίσω σου.

✘ dum me, et me projecisti post te. *Vulg.* Sed ope-
 ratus es mala super omnes qui fuerunt ante te, et
 fecisti tibi deos alienos et conflabiles, ut me ad ira-
 cundiam provocares, me autem projecisti post cor-
 pus tuum.

✘ οὐρῶντα πρὸς τοίχον, ἐπεχόμενον καὶ καταλε-
 ✘ λειμμένον ἐν Ἰσραὴλ, καὶ ἐπιλέξω ἐπὶ οἴκου Ἰε-
 ✘ ροδοάμ καθὼς ἐπιλέγεται ἡ κόπρος, ἕως τελειω-
 ✘ θῆναι αὐτόν.

✘ super domum Jeroboam, sicut colligitur stercus,
 ✘ donec consumptus fuerit. *Vulg.* Idcirco ecce ego
 inducam mala super domum Jeroboam, et percui-
 tum de Jeroboam miugentem ad parietem et clau-
 surum, et novissimum in Israel : et mundabo reliquias

domus Jeroboam sicut mundari solet fimum usque ad purum.

✘ ται οἱ κύνες, καὶ τὸν τεθνηκότα ἐν τῷ ἀγρῷ κα-
 ✘ ταφάγεται τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ· ὅτι Κύριος
 ✘ ἐλάλησε

✘ aves cæli, quia Dominus locutus est. *Vulg.* Qui
 inortui fuerint de Jeroboam in civitate, comedent
 eos canes : qui autem mortui fuerint in agro, vor-
 rabunt eos aves cæli : quia Dominus locutus est.

✘ εἰς οἶκόν σου. Ἐν τῷ εἰσερχεσθαι τοὺς πόδας σου
 ✘ τὴν πόλιν ἀποθάνεται τὸ παιδάριον.

✘ rietur puerulus. *Vulg.* Tu igitur surge, et vñie
 in domum tuam : et in ipso introitu pedum tuorum
 in urbem, morietur puer.

✘ Ὅτι οὗτος μόνος εἰσελεύσεται τῷ Ἰεροδοάμ πρὸς
 ✘ τάφον, ὅτι εὐρέθη ἐν αὐτῷ ῥῆμα καλὸν περὶ τοῦ
 ✘ Κυρίου Θεοῦ Ἰσραὴλ ἐν οἴκῳ Ἰεροδοάμ.

✘ Deum Israel in domo Jeroboam. *Vulg.* Et plan-
 get eum omnis Israel, et sepeliet : iste enim solus
 inferetur de Jeroboam in sepulcrum, quia inven-
 tus est super eo sermo bonus a Domino Deo Israel,
 in domo Jeroboam.

✘ ὃς πλήξει τὸν οἶκον Ἰεροδοάμ ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ,
 ✘ καὶ ἐτι καίτε νῦν.

Vulg. Constituit autem sibi Dominus regem super
 Israel, qui percutiet domum Jeroboam in hac die, et
 in hoc tempore

✘ ἐν ὕδατι, καὶ ἐκτιλεῖ τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ ἀνω τῆς
 ✘ χθόνος τῆς ἀγαθῆς ταύτης, ἧς ἔδωκε τοῖς πατρά-
 ✘ σιν αὐτῶν, καὶ λιχμήσει αὐτοὺς ἀπὸ πέραν τοῦ
 ✘ ποταμοῦ ἀνθ' οὗ ὅσον ἐποίησαν τὰ ἄλση αὐτῶν
 ✘ παροργίσαντες τὸν Κύριον.

✘ dedit patribus eorum, et ventilabit eos de trans flu-
 ✘ men, propterea quod fecerunt lucos suos, pro-
 ✘ vocantes Dominum. *Vulg.* Et percutiet Dominus
 Deus Israel, sicut moveri solet arundo in aqua :
 et evellet Israel de terra bona hac, quam dedit pa-
 tribus eorum, et ventilabit eos trans flumen : quia fecerunt sibi lucos, ut irritarent Dominum.

- 16 ויתן אדני ישראל בגלל חטאות ירבעם אשר חטא 16. *Heb.* Et tradet Israel propter peccata Jeroboam, qui peccavit, et qui peccare fecit Israel. *U.* *Ἐξαπλ.* ✕ και δώσει LXX. *Hexapl.* ✕ Et dabit Dominus Israel propter peccata Jeroboam, qui peccavit, et qui peccare
- 17 ותקם אשת ירבעם ותלך חזבה תרעה היא באה 17. *Heb.* Et surrexit uxor Jeroboam, et abiit, et venit in Thersa : ipsa ingrediente in limen domus, et puer mortuus est. LXX. *Hexapl.* ✕ Et surrexit ✕ uxor Jeroboam, et abiit in Sarira (Thersatha). Et factum est cum ingrederetur in vestibulo
- 18 ויקברו את יוספדלו כל ישראל כדבר יהוה 18. *H.* Et sepelierunt eum, et planxerunt eum omnis Israel, secundum verbum Domini, quod locutus fuerat in manu servi sui Achiahu prophetæ. *U.* *Ἐξαπλ.* ✕ και ✕ εθαψαν αυτόν, και ἐκόψαντο αυτόν πᾶς Ἰσραὴλ κατὰ LXX. *Hexapl.* ✕ Et sepelierunt eum, et planxerunt eum omnis Israel, secundum verbum Do-
- 19 ויתר דברו ירבעם אשר נלחם ואשר מלך הגב 19. *Heb.* Et residuum verborum Jeroboam, quibus pugnavit, et quibus regnavit, ecce hæc scripta in libro verborum dierum regum Israel. LXX. *Hexapl.* ✕ Et reliquum verborum Jeroboam, quantum bellaverit, quantum regnaverit, ecce hæc
- 20 והימים אשר-מלך ירבעם עשרים ושתיים שנה 20. *Hebr.* Et dies quibus regnavit Jeroboam, viginti et duo anni, et dormivit cum patribus suis : et regnavit Nadab filius ejus pro eo. LXX. *Hexapl.* ✕ και αι ημεραι, δε εθασίλευσεν Ἰεροβοάμ, ελκοσι ✕ Et dies quibus regnavit Jeroboam, viginti duo
- 27 על-יד שרי הרצים 27. *Heb.* super manu principum cursorum. A. ad thalamum currentium. S. in locum ubi transcur-

Notæ et variæ lectiones ad cap. XIV lib. III Regum.

Hæc historia, quæ maximam capitis xiv partem complectitur, in editione Romana LXX Interp. toto cælo differt ab Hebraico textu. Primam autem versionem Græcam, quam post Hebraicum locamus, habet editio Romana in notis, habent item codex Alexandrinus alique. Eratque in Hexaplis, ut indicat scholion editionis Romanæ in fine capitis præcedentis post verba : ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, ubi sic legitur, μετὰ τοῦτο ἐν τῷ Ἐξαπλῷ κεῖται τὰ κατὰ τὴν νόσον και τὴν τελευτὴν Ἀβιά τοῦ υιοῦ Ἰεροβοάμ μετὰ ἀστερίσκων. I. e. « Postea in Hexaplo jacent ea, quæ spectant ad ægritudinem et mortem Abiæ filii Jeroboam, cum asteriscis. » Codex vero Regius hanc notam habet : δῆλον ἐστὶ ἡ κατὰ τοῦ παιδίου ἀπόφασσις, ὡς ἐν τῷ Ἐξαπλῷ, και τοῖς ἀκριβεστέροις

τῶν ἀντιγράφων κεῖται, μετὰ τὴν ἐπὶ ταῖς δαμάλαις ἀσέθειαν γέγονε, et hæc etiam Coislin. 2. Id est, « Manifestum est, sententiam contra puerum latam, ut in Hexaplo et in accuratioribus exemplaribus jacet, post impietatem circa vitulas admissam contigisse. »

V. 4 et sqq. Post Hexaplarum versionem locamus eam, quæ in editione Romana fertur. Deinde aliam quæ exstat in codice Regio, de quo frequenter egimus.

In quinque sequentibus versibus eamdem τῶν Ὁ Romanam subjungimus Hexaplarum. A sexto autem versu ita variat Romana, ut non potuerit ad singulos versus distribui : sed huc rejecta est. Τὰδε λέ-

CAPUT XV LIB. III REGUM.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ

ΑΚΥΛΑΣ.

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

4. כי למען חד נתן יהוה אלהיו לו 4. ניר בירושלם לחקים אתדבנ אתרין

5, 6. רק בדבר ארדיה הווי ומלחמה היתה בין רחבעם ובין ירבעם כל - ימי חייו

4. Ὅτι διὰ Δαυιδ ἔδωκεν Κύριος ὁ Θεὸς αὐτοῦ λύχνον ἐν Ἱερουσαλήμ τοῦ ἀναστήσαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ μετ' αὐτόν.

5, 6.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

4. Quia propter David dedit Dominus Deus ejus ei lucernam in Jerusalem, ad suscitandum filium ejus post eum.

5, 6. Tantum in re Uriæ Hethæi. Et bellum fuit inter Roboam et inter Jeroboam, omnibus diebus vitæ ejus.

4. Sed propter David dedit ei Dominus Deus suus lucernam in Jerusalem, ut suscicaret filium ejus post eum.

5, 6. Excepto sermone Uriæ Hethæi. Attamen bellum fuit inter Roboam et inter Jeroboam, omni tempore vitæ ejus.

4. Quia propter David dedit Dominus Deus ejus lucernam in Jerusalem, ad suscitandum filium ejus post eum.

5, 6.

✕ Κύριος τὸν Ἰσραὴλ χάριν ἀμαρτιῶν Ἱεροβοάμ,
✕ ὅς ἡμαρτε καὶ ὅς ἐξῆμαρτεν Ἰσραὴλ.

✕ fecit Israel. *Vulg.* Et tradet Dominus Israel propter peccata Jeroboam, qui peccavit, et peccare fecit Israel.

✕ σαθά.) Καὶ ἐγένετο ὡς εἰσῆλθεν ἐν τῷ προθύρῳ
✕ τοῦ οἴκου, καὶ τὸ παιδάριον ἀπέθανε.

✕ domus, et puerulus mortuus est. *Vulg.* Surrexit itaque uxor Jeroboam, et abiit, et venit in Thersa : cumque illa ingrederetur linnen domus, puer mortuus est.

✕ τὸ ῥῆμα Κυρίου ὃ ἐλάλησεν ἐν χειρὶ δούλου αὐτοῦ
✕ Ἀχιά τοῦ προφήτου.

✕ mini, quod locutus est in manu servi sui Achiaz prophetæ. *Vulg.* Et sepelierunt eum, et planxit eum omnis Israel, juxta sermonem Domini, quem locutus est in manu servi sui Ahiaz prophetæ.

✕ λέμνησεν, ὅσα ἐβασίλευσεν, ἰδοὺ αὐτὰ γεγραμμένα
✕ ἐπὶ βιβλίου ῥημάτων τῶν ἡμερῶν βασιλείων Ἰσ-
✕ ραήλ.

✕ scripta in libro verborum dierum regum ✕ Israel. *Vulg.* Reliqua autem verborum Jeroboam, quomodo pugnaverit, et quomodo regnaverit, ecce scripta sunt in libro verborum dierum regum Israel.

✕ καὶ δύο ἔτη. Καὶ ἐκοιμήθη μετὰ τῶν πατέρων αὐ-
✕ τοῦ, καὶ ἐβασίλευσε Ναδάβ υἱὸς αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

✕ vit Nadab filius ejus pro eo. *Vulg.* Dies autem quibus regnavit Jeroboam viginti duo anni sunt : et dormivit cum patribus suis : regnavitque Nadab filius ejus pro eo.

Εἰς τὸ Θεοκεῖ τῶν παρατρεχόντων. Ἄλλως, οἱ ἡγού-
μονοι τῶν παρατρεχόντων.

rentes. *LXX.* In Thecuc transcurentium. *Aliter,* duces præcursorum. *Vulg.* in manum ducum scur-
tiorum.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XIV lib. III Regum.

γαὶ Κύριος, Ἰδοὺ σὺ ἀπελεύση ἀπ' ἐμοῦ· καὶ ἔσται
εἰσελθούσης σου τὴν πόλιν εἰς Σαριρὰ, καὶ τὰ κορά-
σιά σου ἐξελεύσονται σοὶ εἰς συνάντησιν, καὶ ἐρούσι
σοι, τὸ παιδάριον τέθνηκεν· ὅτι τὰδε λέγει Κύριος,
Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξολοθρεύσω τοῦ Ἱεροβοάμ οὐρούντα πρὸς
τοῖχον, καὶ ἔσονται οἱ τεθνηκότες τοῦ Ἱεροβοάμ ἐν τῇ
πόλει, καταφάγονται οἱ κύνες, καὶ τὸν τεθνηκότα ἐν
τῷ ἀγρῷ καταφάγονται τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ
τὸ παιδάριον κἀφεται, οὐαὶ Κύριε, ὅτι εὐρέθη ἐν αὐτῷ
ῥῆμα καλὸν περὶ τοῦ Κυρίου. Καὶ ἀπῆλθεν ἡ γυνὴ
ὡς ἤκουσε. Καὶ ἐγένετο ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὴν Σαριρὰ,
καὶ τὸ παιδάριον ἀπέθανε· καὶ ἐξῆλθεν ἡ κραυγὴ εἰς
ἀπαντήν. Hæc dicit Dominus, Ecce tu abibis a
me : et erit ingrediente te civitatem in Sarira, et
puellæ tuæ egredientur tibi in occursum, et dicent

tibi, Parvulus est mortuus. Quoniam hæc dicit Dominus : Ecce ego exterminabo de Jeroboam mingentem ad parietem : et erunt mortui Jeroboam, in civitate comedent canes : et mortuum in agro comedent volatilia cæli. Et parvulus plangetur, Væ Domine. quia inventum est in eo verbum bonum circa Dominum. Et abiit mulier ut audivit. Et factum est ut intravit in Sarira, et parvulus mortuus est : et exiit clamor in occursum.

V. 27. Ἄ., πρὸς θάλαμον etc. Σ., εἰς τὸν τόπον etc. Ὑ, εἰς τὸ θεοκεῖ etc. Sic Coislin. 2. Ἄλλως, οἱ ἡγούμενοι etc. Sic edit. Rom. Quid porro legerint qui ita verterunt illud, יָצְאוּ מִן הַיָּדֹנָי non ita facile est divinare.

CAPUT XV LIB. III REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ὑ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

4. Ἄλλὰ διὰ Δαυὶδ ἔδωκεν Κύ-
ριος ὁ Θεὸς αὐτοῦ λύχνον ἐν Ἱερου-
σαλήμ, ὥστε στήσαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ
μετ' αὐτόν.

5, 6.

4. Ὅτι διὰ Δαυὶδ ἔδωκεν αὐτῷ
Κύριος ὁ Θεὸς κατάλειμμα ἐν Ἱε-
ρουσαλήμ, ἵνα στήσῃ τὰ τέκνα αὐ-
τοῦ μετ' αὐτόν.

5, 6. *Vacat.* Ἄλλος, ἐκτὸς ἐν
ῥήματι Οὐρίου τοῦ Χετταίου. Καὶ
πόλεμος ἦν μεταξὺ Ῥοβοάμ καὶ
μεταξὺ Ἱεροβοάμ, πάσας τὰς ἡμέ-
ρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ.

4. Ὅτι διὰ Δαυὶδ ἔδωκεν αὐτῷ
Κύριος ὁ Θεὸς κατάλειμμα ἐν Ἱε-
ρουσαλήμ, ἵνα στήσῃ τὰ τέκνα αὐ-
τοῦ μετ' αὐτόν.

5, 6.

SYMMACHUS.

4. Sed propter David dedit Do-
minus Deus ejus lucernam in Je-
rusalem, ut statuat filium ejus
post eum.

5, 6.

4. Quia propter David dedit ei
Dominus Deus residuum in Jeru-
salem, ut statuat filios ejus post
eum.

5, 6. *Vacat. Alius,* præterquam
in verbo Uriæ Cheththæi. Et bel-
lum erat inter Roboam et inter
Jeroboam omnibus diebus vitæ
ejus.

THEODOTIO.

4. Quia propter David dedit ei
Dominus Deus residuum in Jeru-
salem, ut statuat filios ejus post
eum.

5, 6.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΤΑΣ.
9 ובשנת עשרים	9.	9.
12 והקשים	12.	12. Τὰς τελετάς.
13 אה-מעסה תהי מאלחא.	13.	13. Καὶ τὴν Μαλχά.
14 והבמות לאסוד רק לבגראסא היה שלם עם-יודה כל-ימיו	14.	14. . . . ἡ καρδία Ἀσά ἦν τε- λεία μετὰ Κυρίου.
18 בן-טברמן בן-חזיון	18.	18.
27 והסד	27.	27.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
9. Et in annu v' esimo.	9. In anno vigesimo.	9.
12. Effeminatos	12. Effeminatos.	2. Teletas, i. e. initiationes.
13. Maacha. <i>Hebr. int.</i> , et Malcha.	13. Maacham.	13. Et Malcha
14. Et excelsa non remota sunt : tantum cor Asa erat perfectum cum Domino omnibus diebus suis.	14. Excelsa autem non abstulit. Verumtamen cor Asa perfectum erat cum Domino cunctis diebus suis.	14. .... cor Asa erat perfectum cum Domino.
18. Filium Tabremon filii He- zion.	18. Filium Tabremon filii He- zion.	18.
27. Et percussit eum.	27. Et percussit eum.	27.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XV lib. III Regum.

V. 4. 'A., ὅτι διὰ etc. Coislin. 2. Quod autem ibid. dicitur, Ο', Θ., ὁμοίως of Γ', *similiter tres interpretes*, si non est mendum, significat, ut puto, tres interpretes ut LXX vertere, quod sæpe dicitur, ut plerumque vidimus, cum parvum inter interpretes discrimen deprehenditur. Edit. Rom. paulum variat.

V. 5. Ἄλλος, ἐκτὸς ἐν ῥήματι etc. Hæc in textu LXX desiderabantur : et in Romana editione inter notas, inque mss. quibusdam in ipso textu leguntur ex alio interprete, ut videtur, excerpta.

V. 9. Ἄλλος, ἐν ἔται εἰκοστῷ. Sic quidam mss. et in notis edit. Romanæ. Alex. habet εἰκοστῷ, mendose.

CAPUT XVI LIB. III REGUM.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΤΑΣ.
9 והקשר עיו עבד זמרי	9.	9.
24 שומרן	24.	24.
26 ובחמאתיו	26.	26.
33 והקף	33.	33.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
9. Et conspiravit super eum servus ejus Zamri.	9. Et rebellavit contra eum servus suus Zambri.	9.
24. Someron.	24. Samarizæ.	24.
26. Et in peccatis ejus.	26. Et in peccatis ejus.	26.
33. Et adjidit.	33. Et addidit.	33.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XVI lib. III Regum.

V. 9. Ἄλλος, καὶ συνέστασεν ἐφ' ἑαυτὸν etc. In notis edit. Romanæ.

V. 24. Ἄλλος, Σαμαρείας. Ἄλλος, Σομορίων. Coislin. 2

ΣΥΜΜΑΧΟΩ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
9.	9. Ἐν τῷ ἑνιαυτῷ τετάρτῳ καὶ εἰκοστῷ. Ἄλλος, ἐν ἔτει εἰκοστῷ.	9.
12. Τὰς τελετάς.	12. Τὰς τελετάς. Ἄλλ., τὰς στήλας.	12. Τὰς τελετάς.
13. Καὶ τὴν Μαλχά.	13. Ἀνά.	13. Καὶ τὴν Μαλχά
14. Τὰ δὲ ὑψηλὰ οὐ περιηρέθη ἢ μέντοι καρδία Ἀσά ἦν τελεία.	14. Τὰ δὲ ὑψηλὰ οὐκ ἐξῆρε· πλὴν ἡ καρδία Ἀσά ἦν τελεία μετὰ Κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας αὐτοῦ.	14. Πλὴν ἡ καρδία Ἀσά ἦν τελεία μετὰ Κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας.
18.	18. Υἱὸν Ταβερεμά υἱοῦ Ἀζίν. Ἄλλος, υἱὸν Τάβ ἐν Ῥαμάν υἱοῦ Ἀζαήλ.	18.
27.	27. Καὶ ἐχάραξεν αὐτόν. Ἄλλος, καὶ ἐπεχάρῳωσεν. Ἄλλος, καὶ ἐπάταξεν αὐτόν.	27.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
..	9. In anno quarto et vigesimo. <i>Alius</i> , in anno vigesimo.	9.
12. Teletas.	12. Teletas. <i>Al.</i> , columnas.	12. Teletas.
13. Et Malcha.	13. Ana.	13. Et Malcha.
14. Excelsa autem non adiatat: attamen cor Asa erat perfectum.	14. Excelsa autem non abstulit: verumtamen cor Asa erat perfectum cum Domino omnibus diebus ipsius.	14. Verumtamen cor Asa erat perfectum cum Domino omnibus diebus.
18.	18. Filium Taberema filii Azin. <i>Alius</i> , filium Tab in Raman filii Azael.	18.
27.	27. Et secavit eum. <i>Alius</i> , et circumvallavit. <i>Alius</i> , et percussit eum.	27.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XV lib. III Regum.

V. 12. Ο΄, τὰς τελετάς· ὁμοίως οἱ Γ΄. Coisl. 2. sic. cf. notam vers. 4, supra.
 V. 13. Α., Σ., Θ., καὶ τὴν Μαλχά. Idem. Sed pro Μαλχά lege ubique Μααχά.
 V. 14. Ἀ., ἡ καρδία etc. Has lectiones adfert idem.
 V. 18. Ἄλλος, υἱὸν Τάβ ἐν Ῥαμάν υἱοῦ Ἀζαήλ.

In notis editionis Rom. Qui vero sic reddidit videtur legisse **בְּרַבְרָבָה**.
 V. 27. Ἄλλος, καὶ ἐπεχάρῳωσεν etc. Has lectiones exhibent notæ editionis Romanæ: ἐπεχάρῳωσεν videtur mendose positum. [Si Schleusnerum audias, leges, ἐπεχάραξεν. DRACH.]

CAPUT XVI LIB. III REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΩ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
9.	9. Καὶ συνέστρεψεν ἐπ’ αὐτὸν Ζαμβρί. Ἄλλος, καὶ συνέστρεψεν ἐφ’ ἑαυτὸν τοὺς παῖδας αὐτοῦ, καὶ Ζαμβρί ὁ ἄρχων.	9.
24.	24. Σεμερών. Ἄλλος, Σαμαρείας. Ἄλλος, Σομορών.	24.
26.	26. Καὶ ἐν ταῖς ἀμαρτίαις αὐτοῦ. Ἄλλος, τοῖς ματαίοις.	26.
33.	33. Καὶ προσέθηκεν. Ἄλλος, καὶ ἐπλεόνασεν.	33.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
9.	9. Et convertit se super eum Zambri. <i>Alius</i> , et convertit in se servos suos, et Zambri princeps.	9.
24.	24. Semeron. <i>Alius</i> , Samariæ. <i>Alius</i> , Somoron.	24.
26.	26. Et in peccatis ejus. <i>Alius</i> , vanis.	26.
33.	33. Et addidit. <i>Alius</i> , et superabundavit.	33.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XVI lib. III Regum.

V. 26. Ἄλλος, τοῖς ματαίοις. Coisl. 2.

V. 33. Ἄλλ., καὶ ἐπλεόνασεν. Sic quædam ex eum l.

TO EBPAIKON.
6 והעֲרִיבִים מִבָּיִמִים לֹא-לֶחֶם וּבֶשֶׁר
בִּבְקָר וּלְחֶם וּבֶשֶׁר בְּעֵרֶב
12 בַּצִּפְתָּח
20 יְהוָה אֱלֹהֵי הַגֹּם עַל-הַאֲלֻמָּה
אֲשֶׁר-אֲנִי מִתְגֹּדֵד עִמָּה הֲרַעַח
לְהַבִּיחַ אֶת-בְּנֵהּ
21 עַל-הַיֵּלֶד

VERSIO HEBRAICI TEXT.

6. Et corvi adherentes ei panem et carnem in mane, et panem et carnem in vespera.
12. In lecytho.
20. Domine Deus mi, num etiam super viduam, qua ego hospitans cum ea, malefecisti ad muri faciendum filium ejus?
21. Super puerum.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.
6.
12.
20.
21.

VULGATA LATINA.

6. Corvi quoque deferebant ei panem et carnes mane, similiter panem et carnes vesperi.
2. In lecytho.
20. Domine Deus meus, etiamne viduam apud quam ego utcumque sustentor afflixisti, ut interficeres filium ejus?
21. Super puerum.

ΑΚΥΛΑΣ.

6. Καὶ οἱ κόρακες ἔφερον αὐτῷ ἄρτον καὶ κρέας τὸ πρωῒ, καὶ ἄρτον καὶ κρέας τὸ δευτέρῃ.
12. Ἐν τῇ λεκυθίᾳ.
20.
21.

AQUILA.

6. Et corvi ferebant ei panem et carnem mane, et panem et carnem vespere.
12. In lecythia.
20.
21.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XVII lib. III Regum.

V. 6. Coisl. 2., οἱ Γ', καὶ οἱ κόρακες etc., ut Reg. 'A., Σ., Θ., ἄρτον καὶ κρέας τὸ πρωῒ, καὶ etc. Hinc vides οἱ Γ' significare 'A., Σ., Θ.
V. 12. 'A., ἐν τῇ λεκυθίᾳ. Coisl. 2, 'A., ἐν τῇ λεκυθίᾳ. Ἄλλος, ἐν καμψάκῃ. Reg.

CAPUT XVIII LIB. III REGUM.

TO EBPAIKON.
5 מִן-הַבְּהֵמָה
21 עֲדַמְתִּי אֶתְּכֶם פְּסוּחִים עַל-שֵׁת
הַסַּעֲפִים
25 בְּחֹד לֶכֶם הַפֶּי-הַזֶּה
27 כִּי-שִׁיחִי לִי
28 כַּמְשַׁמֵּם
29 וְאִין-קָל וְאִין-עֵנָה

VERSIO HEBRAICI TEXT.

5. De animali.
21. Usquequo vos claudicantes super duas cogitationes.
25. Eligite vobis juvenum unum.
27. Quia meditatio ei.
28. Juxta iudicium ipsorum
29. Et non vox, neque respondens.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.
5.
21.
25.
27.
28.
29.

VULGATA LATINA.

5. Jumenta.
21. Usquequo claudicatis in duas partes.
25. Eligite vobis bovem unum.
27. Forsitan loquitur.
28. Juxta ritum suum.
29. Nec audiebatur vox, nec aliquis respondebat.

ΑΚΥΛΑΣ

5.
21
25. Ἐπιλέξαθε ἑαυτοῖς τὸν νεομαλιν τὸν ἕνα.
27. Ὅτι ὁμιλία αὐτῷ.
28. Κατὰ τὸ κρίμα αὐτῶν.
29.

AQUILA.

5.
21.
25. Eligite vobis juvenum unum.
27. Quia colloquium ipsi.
28. Juxta iudicium ipsorum.
29.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XVIII lib. III REGUM.

V. 5. Ἄλλος, ἀπὸ τῶν κτηνῶν. Sic ex mss. edit. Romana in notis.
V. 21. Σ., ἕως πότα etc. Coisl. 2.
V. 25. 'A., ἐπιλέξαθε etc. Lectiones Aquilæ et Symm. exhibet Coisl. 2, qui hanc addit notam: Πότα παρ' οὐδενὶ κεῖται ἐν τῷ Ἑξαπλῷ. I. e. Finis, apud neminem exstat in Hexaplo. Itaque in-

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

6. Καὶ οἱ κόρακες ἔφερον αὐτῶ
ἄρτον καὶ κρέας τὸ πρῶτον, καὶ ἄρ-
τον καὶ κρέας τὸ δευτέρου.

12.

20.

21.

SYMMACHUS.

6. Et corvi ferebant ei panem
et carnem mane, et panem et
carnem vespere.

12.

20.

21.

6. Καὶ οἱ κόρακες ἔφερον αὐτῶ
ἄρτους τοπρωῖ, καὶ κρέα τοδεληγς.

12. Ἐν τῷ καψάκη. Ἄλλος,
καμψάκη.

20. *Vacat.* Ἄλλος, ὦ Κύριε ὁ
θεὸς μου, εἰ ἔτι καὶ τὴν χήραν ἢ
παροικῶ ἐκάπωσας, ὥστε ἀνελεῖν
τὸν υἱὸν αὐτῆς.

21. Τῷ παιδαρίῳ. Ἄλλος, τῷ
μειρακίῳ

LXX INTERPRETES.

6. Et corvi ferebant ei panes
mane, et carnes vespere.

12. In capsaca. *Al.*, campsaca.

20. *Vacat. Al.*, o Domine Deus
mi, si adhuc et viduam apud quam
ego hospito affixisti, ita ut inter-
ficeres filium ejus.

21. Puerulo. *Alius*, puero.

(THEODOTIO.

6. Et corvi ferebant ei panem
et carnem mane, et panem et car-
nem vespere.

12.

20.

21.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XVII lib. III Regum.

V. 20. Ὡ Κύριε etc. Sic Coislin. 2, sine inter-
pretis nomine.

V. 21. Ἄλλος, τῷ μπειρακίῳ. Ita legit Procopius
hoc loco.

CAPUT XVIII LIB. III REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

5.

21. Ἔως τότε ὑμεῖς χωλαίνετε
ἐπὶ δυσὶν ἀμφιδόλω.

25. Ἐπιλέξασθε ἑαυτοῖς τὸν βοῦν
τὸν ἕτερον.

27. Ὅτι ὀμιλεῖ.

28. Καθὼς ἔθος αὐτοῖς.

29.

SYMMACHUS.

5.

21. Usquequo vos claudicatis
super duo dubie.

25. Eligite vobis bovem alterum.

27. Quia colloquitur.

28. Secundum morem suum.

29.

5. Ἀπὸ τῶν σκηρῶν. Ἄλλος,
ἀπὸ τῶν κτηνῶν.

21. Ἔως τότε ὑμεῖς χωλαίνετε
ἐπ' ἀμφοτέραις ταῖς ἰγνύαις.

25. Ἐκλέξασθε ἑαυτοῖς τὸν μό-
σχον τὸν ἕνα.

27. Ὅτι ἀδολεσχία αὐτῷ ἐστι.

28. Κατὰ τὸν ἐθισμόν αὐτῶν.

29. Ἄλλος, καὶ οὐκ ἦν φωνή,
καὶ οὐκ ἦν ἀπρόσας.

LXX INTERPRETES.

5. De tabernaculis. *Alius*, de
jumentis.

21. Usquequo vos claudicabitis
in ambobus poplitibus.

25. Eligite vobis vitulum unum.

27. Quia fabulatio ei est.

28. Secundum consuetudinem
suam.

29. *Alius*, et non erat vox, et
non erat auditus.

THEODOTIO

5.

21.

25.

27.

28.

29.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XVIII lib. III Regum.

dicat in quibusdam exemplaribus haberi. (.)

V. 27. Ἄ., ὅτι ὀμιλία αὐτῷ. Σ., ὅτι ὀμιλεῖ. Reg.

et Coislin. 2.

V. 28. Ἄ., κατὰ τὸ κρέμα etc. Coislin. 2.

V. 29 Ἄλλος, καὶ οὐκ ἦν etc. Hæc quæ deside-
rantur in edit. Romana, in quibusdam mss. et in
notis ejusdem edit. feruntur.

(.) Dignum est ut notetur nomen δάμαλις ab Aquila in masculino genere hic usurpari, quia respondet
ad hebraicum ד, juvenis.

DRACH.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὺς γράμμασι.	AKYAAΣ.
• תתן תתן 5	5.	5. (Υποκάτω) ἀρκευθον.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
5. Subtus genistam.	5. In umbra juniperi.	5. Sub junipero

Nota.

Has Aquilæ et Symmachi lectiones exhibet Eusebius *De locis Hebraicis* apud Hieronymum in voce Ῥεμάθ, his verbis: Ῥεμάθ, Ἄ., ἀρκευθον, Σ., σκέπη. Ubi Hieronymus Ῥεμάθ, pro quo Aquila

CAPUT XX LIB. III REGUM.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὺς γράμμασι.	AKYAAΣ.
• כשגליב 10	10	10.
את כל-העמק 13	13.	13.
בנערי שרי המדינות 14	14	14.
אלהי עמקים 28	28.	28. Θεος κοιλάδων.
הנה-נא שבוענו 31	31.	31.
ויהפוש באפר על-ענינו 38	38.	38. Καὶ ἐσκαλεύσατο ἐν σποδῷ ἐπὶ ὀφθαλμούς αὐτοῦ.
כן משפטך 40	40.	40.
סך חקך 43	43.	43.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
10. Pugillis.	10. Pugillis.	10.
13. Omnem turbam.	13. Omnem multitudinem.	13.
14. In pueris principum provinciarum.	14. Per pedissequos principum provinciarum.	14.
28. Deus vallium.	28. Deus vallium.	28. Deus vallium.
31. Ecce, obsecro, audivimus.	31. Ecce, audivimus.	31.
38. Et mutavit se in velo super oculos suos.	38. Et mutavit aspersione pulveris os et oculos suos.	38. Et conspersit se in cinere super oculos suos
40. Sic iudicium tuum.	40. Hoc est iudicium tuum.	40.
43. Contumax et sævus.	43. Contemnens et furibundus.	43.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XX lib. III Regum.

Hoc cap. in editione Rom. inverso ordine post sequens jacet. Hujus vero præposteri ordinis occasione in Regio codice legitur: ταῦτα ἐν τῷ Ἐξαπλῷ πρὸς τῆς κατὰ τὸν Ναβουθαὶ ἱστορίας κεῖται. I. e. *Hæc in Hexaplo ante historiam Nabuthæ jacent.* Nimirum historia obsessæ a Syris Samariæ ante

historiam Naboth in Hebraico et in Hexaplis jacebat, secus quam in LXX Interpretibus, ubi præposterus ordo.

V. 10. Ἄλλος, ταῖς δραξί. Sic in mss. et in notis ad edit. Rom.

V. 13. Ἄλλος, πάντα τὸν ἦχον. Indidem.

CAPUT XXI LIB. III REGUM.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὺς γράμμασι.	AKYAAΣ
• וַיבא אחאב אל-בית סך חקך 4	4.	4.
על-הדבר אשר-דבר אליו נבית		
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
4. Venitque Achab in domum suam, recedens et sævus super verbum quod locutus fuerat ei Naboth Jezraelita, et dixerat, Non	4. Venit ergo Achab in domum suam indignans, et frendens super verbo, quod locutus fuerat ad eum Naboth Jezraelites, dicens: Non	4.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
5. (Υποκάτω) σκέπην.	5. Ὑπὸ φυτῶν. Ἄλλος, ὑποκάτω Παθμέν.	5.
ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
5. Sub umbraculo.	5. Subtus plantam. <i>Alius</i> , sub Rathmen.	5.
Nota.		
interpretatur ἄρκευθον, id est, <i>juniperum</i> : <i>Symmachus</i> , <i>umbraculum</i> .		

CAPUT XX LIB. III REGUM.
Ο.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
10.	10. Ἀλώπεξι. Ἄλλος, ταῖς δραξί.	10.
13.	13. Τὸν ἔχλον. Ἄλλος, πάντα τὸν ἦχον.	13.
14. Διὰ παιδαρίων τῶν ἀρχόντων τῆς πόλεως.	14. Ἐν τοῖς παιδαρίοις τῶν ἀρχόντων τῶν χωρῶν.	14.
28. Θεὸς κοιλάδων.	28. Θεὸς κοιλάδων.	28. Θεὸς κοιλάδων.
31.	31. Οἶδα. Ἄλλος, ἰδοὺ δὴ οἶδαμεν.	31.
38. Καταπαραμένος σποδὴ κατὰ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ.	38. Καὶ κατεδήσατο ἐν τελαμῶνι τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ.	38.
40.	40. Ἴδου καὶ τὰ ἐνεδρα. Ἄλλος, ἰδοὺ σὺ δικαστῆς.	40.
43. Διατεταραγμένος καὶ σκυθρωπάζων.	43. Συγχεχυμένος καὶ ἐκλελυμένος.	43.
ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
10.	10. <i>Vulpibus</i> . <i>Alius</i> , pugillis.	10.
13.	13. <i>Turbam</i> . <i>Alius</i> , omnem sonitum.	13.
14. Per pueros principum urbis.	14. In pueris principum regionum.	14.
28. Deus vallium.	28. Deus vallium.	28. Deus vallium.
31.	31. Novi. <i>Alius</i> , ecce profecto vidimus:	31.
38. Aspersus pulvere contra oculos suos.	38. Et colligavit in vitta oculos suos.	38.
40.	40. Ecce et insidiæ. <i>Alius</i> , ecce tu judex.	40.
43. Conturbatus et tristis.	43. Confusus et contristatus.	43.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XX lib. III Regum.

V. 14. Σ., διὰ παιδαρίων etc. Coislin. 2.	Symmachi lectiones mutuamur ex cod. Reg. et ex Coislin. 2.
V. 28. Ἄ., Σ., Ο., Θ., Θεὸς κοιλάδων. Ex Eusebio <i>De locis Hebraicis</i> .	V. 40. Ἄλλος, ἰδοὺ σὺ δικαστῆς. In notis edit. Rom.
V. 31. Ἄλλος, ἰδοὺ δὴ οἶδαμεν. ex notis edit. Rom.	V. 43. Σ., διατεταρ-. etc. Coislin.
V. 38. Ἄ., καὶ ἐσκαλίσσατο etc. Has Aquilæ et	

CAPUT XXI LIB III REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
4.	4. Ἄλλος, καὶ ἦλθεν Ἀχαῖβ εἰς οἶκον αὐτοῦ συγχεχυμένος καὶ	4.
ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
4.	4. <i>Alius</i> , et venit Achæab in domum suam confusus, et solutus super verbo, quod locutus fuerat ad eum Nabuthæ Jesraelita : et	4.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	AKYAAΣ.
ה'יורעאני ויאכור רא- אתן לך את- נתל אבתי		
7 תעשה מלוכה על- ישראל	7.	7.
27 ויהלך א	27.	27.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
dabo tibi hæreditatem patrum meorum.	dabo tibi hæreditatem patrum meorum.	
7. Facies regnum super Israel.	7. Regis regnum Israel.	7.
27. Et ambulavit sensim.	27. Et ambulavit demisso capite.	27.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXI lib. III Regum

V. 14. Ἄλλος, καὶ ἦλθεν Ἀχαάβ etc. Sic in no-
tis ad edit. Rom. hic LXX deficient

V. 7. Ἄλλος, ποιεὶς βασιλεὺς Ἰσραήλ. In notis
ad edit. Rom.

TO EBPAIKON.	CAPUT] XXII] LIB. III REGUM. TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	AKYAAΣ.
עד- כמה פעמים אני משביתך	16.	16. Ἔως πόσων καθόδων ἐγὼ δρακίζω σε.
35 דם- ובנה	35.	35.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
16. Usque ad tot vices ego ad- iuravi te.	16. Iterum atque iterum adjuro te.	16. Usque ad quot vices ego ad- iuro te.
35. Sanguis plagæ.	35. Sanguis plagæ.	35.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXII lib. III Regum.

V. 16. Ἄ., ἕως πόσων etc. Lectiones Aquilæ et Symm. exhibet Coislin. 2. Aliam, Regius.

LIBER QUARTUS REGUM.

TO EBPAIKON.	CAPUT I LIB. IV REGUM. TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	AKYAAΣ.
2 ויש אחזיה בעד השבנה בעת	2.	2. Καὶ ἔπεσον Ἀαζία περὶ τὴν κίχλιδωτὸν ἐν τῷ ὑπερώῳ αὐτοῦ.
לכי דרש בבעד זבוב אלהי עקרון	Baal Zeboub ελωη Εκρων.	Πορευθέντες ἐκζητήσατε ἐν Βαὰλ Ζεβοῦθ θεῷ Ἀκκαρών.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
2. Et cecidit Achazia per can- cellum in cœnaculum suum.	2. Ceciditque Ochozias per can- cellos cœnaculi sui.	2. Et cecidit Aazia per cancel- latum in cœnaculo suo.
Ite, inquire in Baalzebub deum Ecron.	Ite, consulite Beelzebub deum Accaron.	Euntes exquirite in Baal Zebub, deo Accaron.

Notæ et variæ lectiones ad cap. I lib. IV Regum.

V. 2. Ἄ., καὶ ἔπεσον etc. Ita Reg. qui hoc scho-
lion addit, ἔστι δὲ οἶκος ὄρα θέρους ἐπιτήδειος. I. e.
Est autem domus æstatis tempore commoda.)
Lectionem Aquilæ pleniorē habet Coislin. 2 et

Symmachi adjicit ut nos edimus.

Ibid. Lectionem Hebraicarum vocum Græce,
item Aquilæ, ex eodem Coislin. 2 exscripsimus.
Reg. Hebraici solum et Symmachi minus sinceræ

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
	ἐκλελυμένος ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὃ ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν Ναβουθαὶ ὁ Ἰεραραηλίτης, καὶ εἶπεν, Οὐ δώσω σοὶ τὴν κληρονομίαν τῶν πατέρων μου.	
7.	7. Ποιεὶς βασιλεῖα ἐπὶ Ἰσραήλ.	7
	'Αλλος, ποιεὶς βασιλεὺς Ἰσραήλ.	
27.	27. Καὶ ἐπορεύθη. Ἄλλος, καὶ ἐπορεύθη κεκλιμένος.	27.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
	dixit, Non dabo tibi hæreditatem patrum meorum.	
	7. Facis regem super Israel. <i>Alius</i> , facis rex Israel.	7.
27.	27. Et ambulavit. <i>Alius</i> , et ambulavit reclinatus.	27.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXI lib. III Regum.

V. 7. Ἄλλος, καὶ ἐπορεύθη κεκλιμένος. Ibid. Edit. Complut. habet κεκυφώς.

CAPUT XXII LIB. III REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
16. Ποσάκις ἐγὼ ὀρκίζω σε.	16. Ποσάκις ἐγὼ ὀρκίζω σε. Ἄλλος, ἔτι δις ἐγὼ ὀρκίζω σε.	16.
35.	35. Τὸ αἷμα τῆς τροπῆς. Ἄλλος, τὸ αἷμα ἐκ τῆς τροπῆς.	35.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
16. Quoties ego adjuro te.	16. Quoties ego adjuro te. <i>Aliter</i> , adhuc bis ego adjuro te.	16.
35.	35. Sanguis stragis. <i>Alius</i> , sanguis vulneris.	35.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXII lib. III Regum.

V. 35. Sic mss. quidam, et in notis edit. Rom. In textu autem, τὸ αἷμα ἀπὸ τῆς πληγῆς.

LIBER QUARTUS REGUM.

CAPUT I LIB. IV REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
2. Καὶ ἐπεσεν Ὀχοζίας δι' ἐξώστρας αὐτοῦ οὐσης ἐν τῷ ὑπερώῳ αὐτοῦ.	2. Καὶ ἐπεσεν Ὀχοζίας διὰ τοῦ δικτυωτοῦ τοῦ ἐν τῷ ὑπερώῳ αὐτοῦ.	2
Ἄπελθόντες πύθεσθε παρὰ τοῦ Βεελζεβούλ θεοῦ Ἐκρών.	Δεῦτε καὶ ἐπιζητήσατε ἐν τῷ Βαῦλ μυῖαν θεοῦ Ἀκκαρών.	
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
2. Et cecidit Ochozias per exostram suam, quæ erat in cœnaculo suo.	2. Et cecidit Ochozias per cancellum, qui in cœnaculo suo.	2.
Abeuntes interrogate apud Beelzebul deum Ecron.	Ite, et inquirete in Baal muscam deum Accaron.	

Notæ et variæ lectiones ad cap. I lib. IV Regum.

exhibet.

Coisl. in. 2, Σ., καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς· Δεῦτε καὶ ἀναζητήσατε ἐν Βαῦλ μυῖαν θεοῦ Ἀκκαρών, εἰ ζήσομαι. 1. c. † Et mieit nuntios,

et dixit ad eos: Ite, et inquirete in Baal muscam deum Accaron, si vivam. † Hæc Symmachi interpretatio planior est ea quam in ipso textu dedimus, desumptam, ut videtur, ex Coisl. in. lectione.

CAPUT II LIB. IV REGUM.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON <i>Ἑλληνικοῖς γράμμασι.</i>	ΑΚΥΛΛΑΣ
ויהי נא פֿי־שנים ברוך אלי 9	9.	9.
מִן־הַמָּזוֹת אֵת־אֵלֹהֵי יְהוָה אֵת־אֵלֹהֵי יְהוָה 14	14.	14. Ποῦ Κύριος ὁ Θεὸς Ἡλίας, καίπερ αὐτός;
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA
9. Et sit, obsecro, os duorum in spiritu tuo ad me.	9. Obsecro ut fiat in me duplex spiritus tuus.	9.
14. Ubi Dominus Deus Eliahu etiam ipse?	14. Ubi est Deus Eliæ etiam nunc?	14. Ubi Dominus Deus Eliæ utique ipse?

Notæ et variæ lectiones ad cap. II lib. IV Regum.

V. 9. Ἄλλος, γεννηθῆτω τὸ πνεῦμα etc. Ita Reg., tacito interpretis nomine. habet, ἀφῶν, ὁ κρύφιος ἐρμηνεύεται, κατὰ τὴν ἐκδοσὶν τῶν ἄλλων ἐρμηνευτῶν. His adjicit Drusius: « Quid de hoc loco dicam? Suspectum mihi est. ὁ κρύφιος, id sonat, occultus, latens. Usurpatur au-

V. 14. Ἄ., ποῦ Κύριος etc. Aquilæ et Symmachi lectiones adfert Coisl. 2. Ibid. Ἄλλοι, κρύφιος. Ex Theodoro, qui sic

CAP. III LIB. IV REGUM.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON <i>Ἑλληνικοῖς γράμμασι.</i>	ΑΚΥΛΛΑΣ
בָּקַד 4	4.	4. Ἦν ποιμνιοτρόφος.
אִנִּי נִשְׂא 14	14.	14.
רִבְעֵלָה 21	21.	21.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
4. Pecuarium.	4. Nutriebat pecora multa.	4. Erat pastor gregis.
14. Ego suscipiens.	14. Erubescerem.	14.
21. Et supra.	21. Desuper.	21.

Notæ et variæ lectiones ad cap. III lib. IV Regum.

V. 4. Ἄ., ἦν ποιμνιοτρόφος. Σ., ἦν τρέφων βοσκ. alii interpretes? Non certe Aquila, nec Symmachus nisi fortasse variæ eorum editiones varias interpretationes exhibuerint

Coisl. 2. Theodoretus, οἱ ἄλλοι ἐρμηνεύεται τὸ νωπὴδ ἀρχιποιμένα ἡρμῆνευσαν. Quinam vero sunt illi

CAPUT IV LIB. IV REGUM.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON <i>Ἑλληνικοῖς γράμμασι.</i>	ΑΚΥΛΛΑΣ
וַכַּפּוּ עַל־כְּפִי־וַיַּדְרֵר עָלַי 34	34.	34.
וַיַּדְרֵר עָלַי 35	35.	35. Ἐνεπνευσεν ἐπ' αὐτόν.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
34. Et volas suas super volas ejus: et prostravit se super eum.	34. Et manus suas super manus ejus: et incurvavit se super eum.	34.
35. Et prostravit se super eum. <i>Hebr. int., membra imposuit super eum.</i>	35. Incubuit super eum.	35. Inspiravit super eum.
39. Erucas.	39. Herbas agrestes.	39.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
9	9. Γενηθήτω δὴ διπλᾶ ἐν πνεύματί σου ἐπ' ἐμέ. Ἄλλος, γενηθήτω τὸ πνεῦμα τὸ ἐπὶ σοὶ δισσῶς ἐπ' ἐμέ.	9.
14. Ποῦ Κύριος ὁ Θεὸς Ἠλίου καὶ νῦν;	14. Ποῦ ὁ Θεὸς Ἠλίου ἀφφῶ; Ἄλλοι, κρύφιος.	14.
ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
9.	9. Fiant, quæso, duplicia in spiritu tuo super me. <i>Alius</i> , fiat spiritus, qui super te, dupliciter super me.	9.
14. Ubi Dominus Deus Eliæ etiam nunc?	14. Ubi Deus Eliu aphpho? <i>Alii</i> , absconditus.	14.

Notæ et variæ lectiones ad cap. II lib. IV Regum.

tem eo sensu quo Græci dicunt, ὁ δεῖνα. Itaque *κρύφια*. Vidimus Aquilam et Symmachum longe diversa interpretatione usos esse. (*)

(*) Quid sit ἀφφῶ multum disputarunt interpretes. Miror neminem illorum advertisse voces hebraicas קַרְפָּא propter obscuritatem a LXX retentas esse, ut non raro alibi, frequentissime vero his in Regum libris, quasi in omnibus capitibus. DRACH.

CAPUT III LIB. IV REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
4. Ἦν τρέφων βοσκήματα.	4. Νωκῆδ. Ἄλλοι, ἀρχιποίμην.	4.
14.	14. Ἐγὼ λαμβάνω. Ἄλλος, ἐγὼ ἔδυσωπούμην.	14.
21.	21. Καὶ εἶπον, ὦ. Ἄλλος, καὶ ἐπάνω.	21.
ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
4. Erat nutriens pecora.	4. Noced. <i>Alii</i> , princeps pastorum.	4.
14.	14. Ego susciperem. <i>Alius</i> , ego erubescerem.	14.
21.	21. Et dixerunt, Hem. <i>Alius</i> , et supra.	21.

Notæ et variæ lectiones ad cap. III lib. IV Regum.

V. 14. Ἄλλος, ἐγὼ ἔδυσωπούμην. Regius, tacito interprete, quem sequitur Vulgata. edit. Rom. in notis, recte. Nam prior lectio εἶπον ὦ, vitio facta videtur ex ἐπάνω.

V. 21. Ο΄, καὶ εἶπον, ὦ. Ἄλλος, καὶ ἐπάνω. Sic

CAPUT IV LIB. IV REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
34.	34. Καὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ διέκαμψεν ἐπ' αὐτόν. Ἄλλος, καὶ τὰ ἴχνη αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ἴχνη αὐτοῦ, καὶ ἐνεφύσησεν εἰς αὐτόν.	34.
35. Ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν.	35. Συνέκαμψεν ἐπ' αὐτόν. Ἄλλος, ἐνεφύσησεν ἐπ' αὐτόν. Ἄλλος, συνέκωψεν ἐπ' αὐτόν. Ἄλλος, διέκαμψεν ἐπ' αὐτόν. Ἄλλος, συνέκάλυψεν αὐτόν.	35.
39.	39. Ἀρίωθ. Ἄλλος, ἀγριολάχανα.	39.
ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
34.	34. Et manus suas super manus ejus: et incurvavit se super eum. <i>Alius</i> , et vestigia sua super vestigia ejus, et insufflavit in eum.	34.
35. Prostravit se super eum.	35. Concurravit se super eum. <i>Alius</i> , insufflavit super eum. <i>Alius</i> , procubuit super eo. <i>Alius</i> , inclinavit se super eum. <i>Alius</i> , cooperuit eum.	35.
39.	39. Arioth. <i>Alius</i> , herbas agrestes.	39.

TO EBPAIKON. פָּקָה	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ. Βοτάνην ἀγρίαν.
VERSIO HEBRAICI TEXT. Colocynthidas.	VULGATA LATINA. Colocynthidas.	AQUILA. Olus agreste.

Notæ et variæ lectiones ad cap. IV lib. IV Regum.

V. 34. Ἄλλος, καὶ τὰ ἔχη αὐτοῦ etc. Sic Reg.
V. 35. Has lectiones exhibet codex Reg. his ver-
his: Ἄ., ἐνέπνευσεν, Σ., ἐπέπεσεν. Ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ
ἔστιν Ἐγγαδ (l. Ἐγαδ) ἐπ' αὐτόν· ἀντὶ τοῦ, ἐνεφύ-
σησεν εἰς αὐτόν. Τὸ δὲ διέκαμψεν ἐπ' αὐτόν, ἐν τῷ
Ἑβραϊκῷ ἐνεγύωσεν ἐπ' αὐτόν, ἀντὶ τοῦ συνέκαμψεν
οἱ ἄλλοι εἰρήχασιν. Quæ postrema verba vitio labo-
rant. Idem vero ad vocem συνέκαμψεν, συνέκοψεν
supra scribit. Ubi notes vocem כָּרַךְ eodem loco his

legi, versu nempe 34 et 35, ac in textu codicis Re-
gii primo ἐνεφύσησεν, secundo συνέκαμψεν reddi-
tur: quæ igitur in nota feruntur usque ad hæc
verba, τὸ δὲ, διέκαμψεν, ad primam lectionem respi-
ciunt; ab his deinde verbis, ad secundam. In hæc
autem loca hæc notat Drusius:

34. כָּרַךְ, alii, ἐνεφύσησεν, insufflavit. Theo-
doretus, τὸ ἀγαρ (ita leg. vel certe τὸ ἐγαδ) οἱ
ἄλλοι ἐρμηνευται ἐνεφύσησεν εἰρήχασιν. Editio

CAPUT V LIB. IV REGUM.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
אבא - שר 1	1.	1.
וארם יצאו גדודים 2	2.	2.
האלהים 7	7.	7.
משא צמד - פדים 17	17.	17.
והשתדדתי בית רמון 18	18.	18.
כברת ארץ 19	19.	19.
בגדים חיתים 26	26.	26.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Princeps militiæ.	1. Princeps militiæ.	1.
2. Et Aram egressi fuerant agmina.	2. Porro de Syria egressi fuerant latrunculi.	2.
7 Num Deus?	7. Numquid Deus.	7.
17. Onus varis mulorum.	17. Onus duorum burdonum.	17.
18. Et incurvavero me in domo Remmon.	18. Si adoravero in templo Remmon.	18.
19. Milliare terræ.	19. Electo terræ tempore.	19.
26. Vestes et oliveta.	26. Vestes ut cinas oliveta.	26.

Notæ et variæ lectiones ad cap. V lib. IV Regum.

V. 1. Ἄλλος, ἀρχιστράτηγος. Aliquot exemplaria, et Complut.

V. 2. Ἄλλος, ἐκ Συρίας ἐξήλθον μονόζωνοι.

Ἄλλος, καὶ Συρία etc. Ex notis ad edit. Rom.

V. 7. Ἄλλος, μὴ Θεός; Sic mss. quidam in notis ad edit. Rom.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

Τολύπην ἀγρίαν. Ἄλλος, κολοκυνθίδα.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

Colocynthidam agrestem. *Alius*, colocynthida.

Notæ et variæ lectiones ad cap. IV lib. IV Regum.

Vulgata, et incurvavit se. *Arias*, prostravit se. 35. ἄλλοι. *Alii*, συνέκαμψεν. *Alibi*, συνεκάλυψεν. *Prius hodie legitur in edit. Romana. Sed Theodoretus videtur habuisse ἐνέπνευσεν. Hæc enim adfert, τὸ δὲ ἐνέπνευσεν ἐπ' αὐτὸν, συνεκάλυψεν οἱ ἄλλοι εἰρήχασιν. In alio scholio, τὸ δὲ ἐνεγύωσεν ἐπ' αὐτὸν, συνέκαμψεν οἱ ἄλλοι εἰρήχασιν. Vide si placet edit. Romanam, unde ista habeo. Hactenus Drusius. Postremo Ἀ., Σ. et Ο΄ lectiones in Coisliniano*

hujusmodi sunt: Ἀ., ἐνέπνευσεν, *inspiravit. Σ.*, ἐπέπεσεν, *prostravit se. Ο΄* in textu, διέκαμψεν, *procurvavit*, et marg., συνέκυψεν, *inclinavit se. Cæterum tanta interpretationum diversitas, vel ex variis interpretum versionibus prodit, vel ex scholiis posterioris ævi.*

V. 39. Ἄλλος, ἀγριολάχανα. Drusius.

Ibid. Ἀ., βοτάνην ἀγρίαν. Coislin. 2. Ἄλλος, κολοκυνθίδα. Reg.

CAPUT V LIB. IV REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1.	1. Ἄρχων. Ἄλλος, ἀρχιστράτηγος.	1
2.	2. Καὶ Συρία ἐξῆλθον μονόζωνοι. Ἄλλος, ἐκ Συρίας ἐξῆλθον μονόζωνοι πειρατῆριον. Ἄλλος, καὶ Συρία ἐξῆλθε μονόζωνοι πειρατῆριον.	2.
7.	7. Ὁ Θεός; Ἄλλος, μὴ Θεός;	7.
17.	17. Γόμος, ζεύγος ἡμιόνων. Ἄλλος, γόμορ ζεύγους ἡμιόνων.	17.
18.	18. Καὶ προσκυνήσω ἐν οἴκῳ Ῥεμμάν. Ἄλλος, καὶ προσκυνήσω ἅμα αὐτῷ Κυρίῳ τῷ Θεῷ.	18.
19.	19. Δεβραθὰ τῆς γῆς. Ἄλλοι, Χαβραθὰ τῆς γῆς.	19.
26.	26. Τὰ ἱμάτια καὶ ἐλαιῶνας. Ἄλλοι, τὰ ἱμάτια, ἵνα κτήσῃ ἐλαιῶνας. Ἄλλος, τὰ ἱμάτια, καὶ λήψῃ ἐν αὐτοῖς κήπους καὶ ἐλαιῶνας.	26.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1.	1. Princeps. <i>Alius</i> , princeps militiae.	1.
2.	2. Et Syria exierunt accincti. <i>Alius</i> , ex Syria exierunt accincti, prædatorum manus. <i>Alius</i> , et Syria egressa est, accincti, prædatorum manus.	2.
7.	7. Deus? <i>Alius</i> , Num Deus?	7.
17.	17. Onus, par mulorum. <i>Alius</i> , gomor paris mulorum.	17.
18.	18. Et adorabo in domo Remman. <i>Alius</i> , et adorabo simul ipsi Domino Deo.	18.
19.	19. Debratha terræ. <i>Alii</i> , Chabratha terræ.	19.
26.	26. Vestimenta et oliveta. <i>Alii</i> , vestimenta, ut emas oliveta. <i>Alius</i> , vestimenta, et accipies cum eis hortos et oliveta.	26.

Notæ et variæ lectiones ad cap. V lib. IV Regum.

V. 17. Ἄλλος, γόμορ ζεύγους ἡμιόνων. Ex ms. Alex. exque notis ad edit. Rom.

V. 19. Ἄλλοι, Χαβραθὰ τῆς γῆς. Sic mss. in notis ad edit. Rom.

V. 18. Ἄλλος, καὶ προσκυνήσω ἅμα etc. Reg.

V. 26. Ἄλλοι, τὰ ἱμάτια etc. Ibid.

CAPUT VI LIB. IV REGUM.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὺς γράμμασι.	AKYAAΣ.
לשאל 5	5.	5.
אך- מקום פלני ארמני 8	8.	8. Et, τὸν τόπον τὸν δεῖνα.
הראיתם 32	32.	32.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
5. Petitem.	5. Mutuo acceperam.	5.
8. In loco abscondito, incelebri.	8. In loco illo et illo.	8. In locum hunc vel illum.
32. Num vidistis?	32. Numquid scitis?	32.

Notæ et variæ lectiones ad cap. VI lib. IV Regum.

V. 5. Ἄλλος, κεχρησμένον. Ἄλλος, κεχρησμένον. Drusius, et notæ editionis Romanæ.

V. 8. Hæ lectiones prodeunt ex Eusebio *De locis Hebraicis* apud Hieronymum. Qua de re vide quæ diximus I Reg. XXI, 22, ubi lectionem ad Aquilam et Theodotionem unam eandemque posuimus, Eusebium et Hieronymum secuti, ut legitur in libro *De nom. Hebraicis*. Hic autem Theodotionis lectio-

nem aliam adferimus, quæ notatur ibidem ad vocem Felmoni: quia nimirum varie eandem vocem interpretatus est Theodotio. Regius colex in textu sic habet, εἰς τὸν τόπον τόνδε τινὰ Ἐλμωνί, ubi ad illud τόνδε τινὰ, supra scribitur Φελμωνί. Ad marg. vero legitur: ἐν ἑτέροις βιβλίοις γράφεται, εἰς τὸν τόπον Φελμωνί. Drusius hanc notam habet: פלני ארמני. In aliqua editione, Φελωνί ἀλμωνί

CAPUT VIII LIB. IV REGUM.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὺς γράμμασι.	AKYAAΣ.
קומי וכני אתי וביתך וגרתי באשר תגורי 1	1.	1. Ἀνάστηθι καὶ πορεύθητι εἰς καὶ οἶκός σου, καὶ παροίκησον οὐ παροικήσεις.
ובן-הוד מלך-ארם 7	7.	7. Καὶ ὁ υἱὸς Ἀδάδ βασιλεὺς Συρίας.
וישם עד-בש 11	11.	11.
ויקח דובנבר 15	15.	15. Καὶ ἔλαβε τὸ στρώμα.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Surge, et vade tu et domus tua, et peregrinare in quo peregrinaberis.	1. Surge, vade tu et domus tua, et peregrinare ubicumque repereris.	1. Surge et vade tu et domus tua, et habita ubi habitaveris
7. Et Ben Hadad rex Syriæ.	7. Et Benadad rex Syriæ.	7. Et filius Adad rex Syriæ.
11. Et posuit usque ad pudescere.	11. Et conturbatus est usque ad suffusionem vultus.	11.
15. Et tulit stragulum.	15. Tulit stragulum.	15. Et accepit stragulum.

Notæ et variæ lectiones ad cap. VIII lib. IV Regum.

V. 1. Ἄ., ἀνάστηθι etc. Has omnes lectiones exhibet Coislin. 2. O' edit. Rom., ἀνάστηθι καὶ δεῦρο σὺ καὶ ὁ οἶκός σου, καὶ παροίκαί οὐ ἐάν παροικήσεις.

Surge, et vade tu et domus tua, et incole ubicunque incolueris.

V. 7. Ἄ., Σ., Ο', Θ., καὶ ὁ υἱὸς Ἀδάδ etc. Idem

CAPUT IX LIB. IV REGUM.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὺς γράμμασι.	AKYAAΣ.
ויכדורו ויקחו איש בגדו וישכמו לחזיו אל-גרם המעלות 13	13.	13. Καὶ ἔλαβεν ἀνὴρ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ ἔθηκον ὑποκάτω αὐτοῦ πρὸς ὀστέδες τῶν ἀναδαθμῶν.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
13. Et festinaverunt, et tulit vir vestimentum suum, et posuerunt subter eum ad os graduum.	13. Festinaverunt itaque, et unusquisque tollens pallium suum posuerunt sub pedibus ejus, in similitudinem tribunalis.	13. Et accepit vir vestimentum suum, et posuerunt subter eum ad osseum graduum.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

5. 5. Κεκρυμμένον. Ἄλλος, κε-
χρησμένον. Ἄλλος, κεχρησμένον.
8. Εἰς τὸν τόπον οὐκ οἶδά τινα.
8. Εἰς τὸν τόπον τόνδε τινὰ Ἐλ-
μωνί. Ἄλλως, εἰς τὸν τόπον Φε-
λωνί Ἐλμωνί.
32. 32. Εἰ εἶδετε. Ἄλλος, μὴ οἶδατε.
32. 32. Si vidistis. *Alius*, num no-
stis?

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

5. 5. Absconditum. *Alius*, mutuo
acceptum. *Alius*, id. *aliter*.
8. In locum nescio quem.
8. In loco illo quodam Elmoni.
32. 32. In loco Pheloni Elmoni.
32. 32. Si vidistis. *Alius*, num no-
stis?

Notæ et variæ lectiones ad cap. VI lib. IV Regum.

*Sic loquuntur cum certum aliquem hominem signifi-
cant, quem tamen nominare nolunt, ut Ruth iv, 1.*
Sed hic Pheloni Almoni: quod Græce reddes *elegant-*
er, κάθισον. Ὡδε ὡ δείνα. Sic quod Matthæus xxvi,
18, πρὸς τὸν δείνα, Ebraice convertes יְשַׁלְּחַנִּי יְהוָה לְךָ
πρὸς Φελωνί ἄλμωνί. Nactenus Drusius.
His subjicimus lectiones quales apud Coislin. 2
habentur, quæ cum Eusebio non prorsus consonant.

Sunt autem hujusmodi: Ἄ., πρὸς τὸν τόπον
δείνα τόνδε τινὰ. *Ad locum quemdam hunc aliquem.*
Σ., κατὰ τόπον τόνδε. *Ad locum hunc.* Ο., εἰς τὸν
τόπον τόνδε τινὰ, Ἐλμωνί. *Ad hunc locum quemdam*
Elmoni.

V. 32. Ἄλλος, μὴ οἶδατε; Sic quædam exem-
plaria.

CAPUT VIII LIB. IV REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ἀναστᾶσα ἄπελθε σὺ καὶ ὁ
οἶκός σου, καὶ παροίκει οὐ ἂν εὐρῆς
παροικεῖν.
7. Καὶ ὁ υἱὸς Ἀδὰδ βασιλεὺς Συ-
ρίας.
11.
15. Καὶ ἔλαβε τὸ στρώμα.
1. Surgens vade tu et domus
tua, et habita ubi habitandum re-
pereris.
7. Et filius Adad rex Syriæ.
11.
15. Et accepit stragulum.
1. Ἐξαπλ. Καὶ πορεύου σὺ
καὶ οἶκός σου, καὶ παροίκει οὐ ἂν
παροικῆσης.
7. Καὶ ὁ υἱὸς Ἀδὰδ βασιλεὺς Συ-
ρίας.
11. Καὶ ἔθηκεν ἕως αἰσχύνης.
Ἄλλος, καὶ ἔκειτο τὰ δῶρα ἕως
οὐ ἐσάπρησαν.
15. Καὶ ἔλαβε τὸ μαχθάρ.
LXX INTERPRETES.
1. *Hexapl.* Et vade tu et domus
tua, et habita ubicumque habi-
taveris.
7. Et filius Adad rex Syriæ.
11. Et posuit usque ad confu-
sionem. *Alius*, et jacebant dona
donec putruerunt.
15. Et accepit machbar.
1. Ἀνάστηθι, δεῦρο σὺ καὶ ὁ οἶ-
κός σου, καὶ παροίκει οὐ ἂν παρ-
οικεῖς.
7. Καὶ ὁ υἱὸς Ἀδὰδ βασιλεὺς Συ-
ρίας.
11.
15. Καὶ ἔλαβε το μαχθάρ.
THEODOTIO.
1. Surge, vade tu et domus tua,
et incole ubicumque incolueris.
7. Et filius Adad rex Syriæ
11.
15. Et accepit machbar.

Notæ et variæ lectiones ad cap. VIII lib. IV Regum.

Ο' edit. Rom., καὶ ὁ υἱὸς Ἀδερ βασιλεὺς Συρίας.
Et filius Ader rex Syriæ.

V. 11. Ἄλλος, καὶ ἔκειτο τὰ δῶρα etc. Ita Reg. (*)
V. 15. Has lectiones exhibet Coislin. 2.

(*) Recte monet schleusnerus pro ἐσάπρησαν legendum esse ἐσάπρισαν. DRACH.

CAPUT IX LIB. IV REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

13. Ταχύναντες δὲ ἔλαβον ἕκα-
στος τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, καὶ ἔθηκαν
ἐπ' αὐτόν, ἐφ' ἕνα τῶν ἀναβαθμῶν.
13. Καὶ ἔλαβεν ἕκαστος τὸ ἱμά-
τιον αὐτοῦ, καὶ ἔθηκαν ὑποκάτω
αὐτοῦ ἐπὶ γαρεῖμ ἕνα τῶν ἀναβα-
θμῶν.
13. Καὶ ἔλαβεν ἕκαστος τὸ ἱμά-
τιον αὐτοῦ, καὶ ἔθηκαν ὑποκάτω
αὐτοῦ ἐπὶ γαρεῖμ ἕνα τῶν ἀναβα-
θμῶν.
THEODOTIO.
13. Et accepit unusquisque ve-
stimentum suum, et posuerunt
sub eo super garim unum graduum.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

13. Festinantes autem accepe-
runt unusquisque vestimentum
suum, et posuerunt super eum su-
per unum graduum.

TO EBPAIKON.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ

ΑΚΥΛΑΣ.

20. הכהנה כמותג יהוא בן-נבשי
כי בשגען ינה

20. Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

20. Καὶ ἡ Ἐλασις ὡς Ἐλασις Ἰησοῦ
υιοῦ Ναμεσι ὅτι ἐν παραπληξίᾳ
ἐλαύνει.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

20. Et ductus sicut ductus Jehu filii Namesi, quia in temeritate ducit.

20. Est autem incessus quasi incessus Jehu filii Namsi, præceps enim graditur.

20. Et incessus ut incessus Jen filii Namesi, quia in stoliditate ducit.

Notæ et variæ lectiones ad cap. IX lib. IV Regum.

V. 43. Has omnes lectiones exhibet Coislin. 2. In edit. Rom. deest ἐνα.

CAPUT X LIB. IV REGUM.

TO EBPAIKON.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ

ΑΚΥΛΑΣ.

10. דע אשף כי לא יפל
11. רבדעין
12. בית-עקד
15. וימצא את-יהונדב בן-רב
לקראת ויברכה
27. למחרת

10. Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

10. Γινώτε καίπερ ὅτι οὐ πεσεί-
ται.
11.
12. Οἴκῳ κάμψεως.
15.
27.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

10. Scitote nunc quod non ca-
det.
11. Et notes ejus.
12. Domum ligationis.
15. Et inveniit Jonadab filium
Rechab in occursum sibi, et be-
nedixit ei.
27. In latrinis.

10. Videte ergo nunc quoniam
non cecidit.
11. Notos.
12. Cameram.
15. Inveniit Jonadab filium Re-
chab in occursum sibi, et benedi-
xit ei.
27. Latrinis.

10. Scitote utique quod non ca-
det.
11.
12. In domo curvationis.
15.
27.

Notæ et variæ lectiones ad cap. X lib. IV Regum.

V. 10. 'A., γῶτες etc. Has lectiones exhibet Coislin. 2. (*)

futura prænuntiant. [Hoc vero in loco idem est ac γῶστους. Vide Schleusnerum. Drach.]

V. 11. Ἄλλος, καὶ τοὺς γῶστὰς αὐτοῦ. In notis ad edit. Rom. et apud Drus. Sic vertit Aquila Levit. xx, 6. Symm. Deut. xviii, 14, A. Th. Prov. vii, 4. Γῶστὰς autem ait Theodoretus esse divinos, qui

V. 12. 'A., οἴκῳ κάμψεως etc. Ex Eusebio De locis Hebræicis apud Hieron. ubi legitur ad vocem Bethacad: Βαιθακάθ, τῆς Σαμαρείας, ἐνθα ἦλθεν Ἰούδας, τῆς λεγομένης ἀπέχουσα σημεῖους ιε' ἐν τῷ

(*) Etiam hic in LXX ἀφ' ὧν nihil aliud est quam אשף hebraici textus. DRACH.

CAPUT XI LIB. IV REGUM.

TO EBPAIKON.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ

ΑΚΥΛΑΣ.

4. ובשנה השביעית שרח ירדיע
ויקח את-שרי המאיות לכרי
לרצים ויבא אתם אליו בית יהוא
6. את-משכנת הבית בסח

4. Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

4. Καὶ ἔλαβε τοὺς ἀρχοντας τῶν
ἐκατοντάδων καὶ τοὺς τρέχοντας,
καὶ εἰσήγαγεν αὐτοὺς πρὸς οἶκον
Κυρίου.
6. Ἐν τῷ οἴκῳ Μεσσαε.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

4. Et in anno septimo misit Joiada, et tulit principes centuriarum duces et cursores: et introduxit eos ad se domum Domini.
6. Custodiam domus sepositio-
nis.

4. Anno autem septimo misit Joiada, et assumens centuriones et milites, introduxit ad se in templum Domini.
6. Excubias domus Messa.

4. Et accepit principes centuriarum et cursores, et introduxit eos ad domum Domini.
6. In domo Messae.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

20. Καὶ ἡ ἀγωγή ὡς ἀγωγή Ἰηοῦ Ναμεσῆ, ὅτι ἀτάκτως ἄγει.

SYMMACHUS.

20. Et ductus ut ductus Jeu Nameese, quia inordinate ducit.

20. Καὶ ὁ ἄγων ἦγεν τὸν Ἰηοῦ υἱὸν Ναμεσί, ὅτι ἐν παραλλαγῇ ἦγεν.

LXX INTERPRETES.

20. Et ducens ducebat Jeu filium Namesi, quia in commutatione ducebat.

20. Καὶ ἡ ἀγωγή ἀγωγή Ἰηοῦ Ναμεσῆ ὅτι ἐν παραλλαγῇ ἦγεν.

THEODOTIO.

20. Et ductus ductus Jeu Nameessi, quia in commutatione ducebat.

Notæ et variæ lectiones ad cap. IX lib. IV Regum.

V. 20. Hæ item omnes ex Coislin. 2. Edit. Rom. pro ἦγεν habet ἐγένετο, factus est.

CAPUT X LIB. IV REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

10. Ἴδετε οὖν νῦν ὅτι οὐ πεσεῖται.

11

12. Οἶκῳ ἐκάστων.

15. Εὗρε τὸν Ἰωναδὰδ υἱὸν Ῥιχὰδ ἀπαντῶντα αὐτὸν, (f. αὐτῶ,) ἵνα εὐλόγησεν αὐτόν.

27.

SYMMACHUS.

10. Videte igitur nunc, quia non cadet.

11.

12. In domo singulorum.

15. Invenit Jonadab filium Rechab occurrentem sibi, ut benediceret ei.

27.

10. Ἴδετε ἀφῶ ὅτι οὐ πεσεῖται.

10.

11. Καὶ τοὺς γνώστους αὐτοῦ. Ἄλλος, καὶ γνώστας αὐτοῦ.

11.

12. Ἐν Βαιθακάθ.

12.

15. Καὶ εὗρε τὸν Ἰωναδὰδ υἱὸν Ῥηχὰδ εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ, καὶ εὐλόγησεν αὐτόν.

15.

27. Εἰς λουτρῶνα. Ἄλλος, εἰς κοπρῶνα. Ἄλλος, εἰς λουτρῶνας.

27.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

10. Videte aphpho quia non cadet.

10.

11. Et notos ejus. *Alius, id.*

11.

12. In Bathacath.

12.

15. Et invenit Jonadab filium Rechab in occursum suum, et benedixit eum.

15.

27. In latrinam. *Alius, in stercorearium. Alius, in latrinas.*

27.

Notæ et variæ lectiones ad cap. X lib. IV Regum.

μεγάλῳ πεδίῳ· Ἀκύλας, οἶκῳ· Σύμμαχος, κάμψεως οἶκῳ ἐκάστων. Hæc quæ corruptissimæ sunt, ex Hieronymi versione sic restituenda sunt, ut indicat Martianæus noster. Βαιθακάθ, τῆς Σαμαρείας, ἐνθα ἦλθεν Ἰ. οὐ, τῆς Λεγεώνας ἀπέχουσα σημεῖος ἰε' ἐν τῷ μεγάλῳ πεδίῳ· Ἀκύλας, οἶκῳ κάμψεως. Σ., οἶκῳ ἐκάστων. Et sic quadrabunt ad versionem Hieronymi, quæ sic habet: *Bethacath, vicus Samariæ, ad*

quem venit Jeu rex Israel: qui in latissimo campo situs, non amplius quindecim millibus a Legionis oppido separatur: pro quo Aquila interpretatus est, domum curvantium: Symmachus, domum singulorum.

V. 15. Σ., εὗρε τὸν Ἰων-. Coislin. 2.

V. 27. Ἄλλος, εἰς κοπρῶνα. Ἄλλος, εἰς λουτρῶνας. Reg.

CAPUT XI LIB. IV REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

4. Τῷ δὲ ἔτει ἐβδόμῳ ἀπέστειλε Ἰωδαὲ καὶ ἔλαβε τοὺς ἑκατοντάρχους, καὶ τοὺς παρατρέχοντας.

6.

SYMMACHUS.

4. Anno autem septimo misit Jodæ, et accepit centuriones et cursotes.

6.

4. Καὶ ἔλαβεν τοὺς ἑκατοντάρχους τὸν Χορρί καὶ τὸν Ῥασεῖμ, καὶ εἰσήγαγεν αὐτοὺς εἰς οἶκον Κυρίου.

6. Τὴν φυλακὴν τοῦ οἴκου. Ἄλλος, τὸν οἶκον τοῦ Μεσαέ. *Oi λοιποὶ, ἀπὸ τῆς διαφθορᾶς.*

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

4. Et sumpsit centuriones Chorri et Rasim, et introduxit eos in domum Domini.

4. Καὶ ἔλαβεν τοὺς ἑκατοντάρχους τὸν Χορρί καὶ τὸν Ῥασεῖμ, καὶ εἰσήγαγεν αὐτοὺς εἰς οἶκον Κυρίου.

6.

4. Et sumpsit centuriones Chorri et Rasim, et introduxit eos in domum Domini.

6.

6. Custodiam domus. *Alius, domum Mesæ. Reliqui, a corruptione.*

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
8 והבא אל- השדרת	8.	8. Καὶ ὁ εἰσερχόμενος πρὸς τοὺς περιβόλους.
10 את- הזנית ואת- הש' טים	10.	10.
12 את- הנזר ואת- העדת	12.	12. Τὸν ἀφορισμὸν καὶ τὴν μαρτυρίαν.
14 קשר קשר	14.	14.
15 לשדרת	15.	15.
16 דרך- מבוא הסמים	16.	16.
17 הברית	17.	17.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
8. Et veniens ad ordines.	8. Si quis autem ingressus fuerit septum templi.	8. Et ingrediens ad septa.
10. Lanceam et clypeos.	10. Hastas et arma.	10.
12. Diadema et testimonium.	12. Diadema et testimonium	12. Separationem et testimonium.
14. Colligatio, colligatio.	14. Conjuratio, conjuratio.	14.
15. Ad ordines.	15. Septa templi.	15.
16. Via introitus equorum.	16. Per viam introitus equorum.	16.
17. Fœdus.	17. Fœdus.	17.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XI lib. IV Regum.

V. 4. 'A., καὶ ἔλαβε etc. Hæc omnia exhibet Coislin. 2. U' edit. Rom., καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ ἀπέστειλεν Ἰωδαὲ, καὶ ἔλαβε τοὺς ἑκατοντάρχους τῶν Χορρί καὶ τῶν Ῥασίμ, καὶ ἀπήγαγεν αὐτοὺς πρὸς αὐτὸν εἰς οἶκον Κυρίου. Et in anno septimo misit Jodæ, et accepit centuriones ipsorum Chorri et Rasim, et abduxit eos ad se in domum Domini.

V. 6. *Οἱ λοιπ.*, ἀπὸ τῆς διαφθορᾶς etc. Cod. Reg. et Drus. ex Theodoretō, qui sic habet, τὸ μεσαὲ οἱ λοιποὶ ἐρμηνευταὶ ἀπὸ τῆς διαφθορᾶς εἰρήχασιν· τούτῃ ἐστι, μετὰ πάσης φυλακῆς, ὥστε μηδεμίαν γενέσθαι βλάβην ἐν τῷ οἴκῳ τῷ θεῷ. I. e. « Mesæ reliqui interpretes, a corruptione, verterunt; hoc est, cum omni custodia; ita ut nullum detrimentum in domo

Dei accideret. » In Coislin. vero 2 ita legitur, ὅτε τὸ μεσσαὲ, ὅτε τὸ ἀπὸ διαφθορᾶς (sic) κείμενον εὐρον ἐν τῷ Ἑξαπλῷ, παρὰ δὲ Ἀκύλᾳ μόνῳ, ἐν τῷ οἴκῳ Μεσσαίᾳ, ἐν δὲ τῷ Ἑβραίῳ, ἀμμελέχ (sic). I. e. « Neque Mesæ, neque a differentia, positum inveni in Hexaplo; sed apud Aquilam tantum, in domo Messæ, in Hebræo autem ammelech. » Quod postremum, Hebræi videlicet lectio, alio haud dubie pertinet.

V. 8. 'A., καὶ ὁ εἰσερχ- Coisl. 2. Ἄλλ., καὶ ὁ εἰσπορευόμενος εἰς τὰ σιδηρώθ. Θ., πρὸς τοὺς περιβόλους. Reg. Θεοδοτίων, πρὸς τοὺς περιβόλους. Οὕτως ἐν τοῖς Παραλειπομένοις ψησίν· Καὶ ὁ εἰσερχόμενος εἰς τὸν οἶκον ἀποθάνεται, καὶ ἰώσηται

CAPUT XII LIB. IV REGUM.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
5 דם יחוק את- בדק הבית לכל אשר ימצא שם בקר	5.	5.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
5. Et ipsi reparabant rupturam domus ad omne quæ inveniatur ibi rupturam.	5. Et instaurant sarta tecta domus, si quid necessarium viderint instauratione.	5.

Nota.

V. 5. Σ., καὶ αὐτοὶ ἐπισκευασάτωσαν etc. Alia existit ejusdem interpretatio, scilicet: καὶ αὐτοὶ ἐνισχύσουσι τὴν ἐπισκευὴν τοῦ οἴκου εἰς πᾶν ὃ εὐρεθήσεται ἐκεῖ ἐπισκευασθῆναι. « Et ipsi roborabunt apparatus domus, in omne quod inventum fuerit ibi egens præparatione. » Duas hic vides Symmachi interpretationes, ex duabus ejus editionibus de-

sumptas, nisi fortasse vitio librarii littera Σ. pro Α. aut Θ. substituta fuerit. In vocem autem πτῶ hæc notat Drusius: « Hieron., sarta tecta domus. Theodoretus, βεδὲκ καλεῖται τῶν ἐφαρμμένων ξύλων ἢ λίθων ἢ θεραπεία. Ἡ δὲ τῶν Παραλειπομένων βίβλος ἀντὶ τοῦ, ποιῆσαι τὸ βεδὲκ, ἐπισκευάσαι τὴν

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

8. 8. Καὶ ὁ εἰσπορευόμενος εἰς τὰς σαδηρώθ. Ἄλλος, καὶ ὁ εἰσπορευόμενος εἰς τὰ σιδηρώθ.
10. Τὰ δόρατα καὶ τὴν πανοπλίαν. 10. Τοὺς σειρομάστας καὶ τοὺς τρισσοὺς. Ἄλλος, τὰς φαρέτρας καὶ τὰ δόρατα.
12. Τὸ ἅγιον καὶ τὰ μαρτύρια. 12. Νέζερ καὶ τὸ μαρτύριον. Ἄλλος, τὸ ἅγιασμα.
14. 14. Σύνδεσμος, σύνδεσμος. Ἄλλος, ἀνταρσις, ἀνταρσις.
15. 15. Τῶν σαδηρώθ.
16. 16. Ὅδον εἰσόδου τῶν ἵππων. Ἄλλος, μετὰ τῶν εὐνούχων.
17. 17. Διαθήκην. Οἱ λοιποὶ, συνθήκην.

8. Πρὸς τοὺς περιδόλους.

10.

12.

14.

15. Τῶν περιδύλων.

16.

17.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

8. 8. Et ingrediens in ipsas saderoth. *Alius*, et ingrediens in ipsa sideroth.
10. Hastas et omnis generis armamentum. 10. Siromastas et trissos. *Alius*, pharetras et hastas.
12. Sanctum et testimonia. 12. Nezer et testimonium. *Alius*, sanctificationem.
14. 14. Colligatio, colligatio. *Alius*, conjuratio, conjuratio.
15. 15. Saderoth.
16. 16. Viam introitus equorum. *Alius*, cum eunuchis.
17. 17. Testamentum. *Reliqui* fœdus.

8. In septa.

10.

12.

14.

15. Septa.

16.

17.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XI lib. IV Regum.

ὁμοίως. I. e. « Theodotio, in septa. Sic in Paralipomenis, *Et qui ingressus fuerit in domum Domini, morietur*. Et Josephus similiter. »

V. 10. Σ., τὰ δόρατα καὶ τὴν πανοπλίαν. Reg. et Coislin. 2. Symmachum sequi videtur Vulgata.

V. 12. Ἄ., τὸν ἅγ. Σ., τὸ ἅγιον etc. Coislin. 2. Ἄλλος, τὸ ἅγιασμα. Drusius.

V. 14. Ἄλλος, ἀνταρσις, ἀνταρσις. Reg. et Coislin. 2. Hieronymus Comment. in cap. II Jerem., v. 9, hæc habet : *Pro conjuratione, quam nos juxta Symmachum interpretati sumus, Aquila, et LXX, et Theodotio συνδεσμὸν translulerunt, quam nos colligationem possumus dicere. Unde et Athalia, cum in*

Templo sibi parari insidias deprehendisset, eodem verbo locuta est, conjuratio, conjuratio. Lectio autem illa, ἀνταρσις, ἀνταρσις, videtur haud dubie esse Symmachi, qui ita vertit Isa. XVIII, 12.

V. 15. Θ., τῶν περιδύλων. Reg.

V. 16. Ἄλλος, μετὰ τῶν εὐνούχων. Reg. Qui ita vertit legisse videtur כרסים pro כרסים, nam ה pro ו ob similitudinem litterarum legi, non insolitum est.

V. 17. Οἱ λοιποὶ, συνθήκην. Regius, qui hanc notam habet : *Τὴν διαθήκην συνθήκην πανταχοῦ εἶπον οἱ ἄλλοι ἐρμηνευταί. I. e. « Testamentum ubique fœdus vertunt alii interpretes. » Non semper quidem, sed frequentissime.*

CAPUT XII LIB. IV REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

5. Καὶ αὐτοὶ ἐπισκευασάτωσαν τὸ δέοντα τοῦ οἴκου, ὅπου ἂν εὐρεθῇ δεδόμενον ἐπισκευῆς. 5. Καὶ αὐτοὶ κρατήσουσι τὸ βεδέχ τοῦ οἴκου εἰς πάντα οὗ ἂν εὐρεθῇ ἐκεῖ βεδέχ.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

5. Et ipsi præparent ea quæ desunt domui, ubicumque inventum fuerit quod egeat præparatione. 5. Et ipsi stabiliunt bedec domus in omnibus, ubicumque inventum fuerit ibi bedec.

Nota.

ὄκον Κυρίου λέγει. *Alii*, rimas domus : *Alii*, rupturam domus. *In libro Nom. Hebraicorum* Bedec, instauratio. *Sic et glossæ veteres, nisi quod in iis perperam beded legitur. Porro בדר exponitur, instauratio, restauro : inde appellatio. Nam בדר proprie locus ruptus ac dirutus, ac proinde instaurandus. Sed*

R. David aliter opinatur, quem vide, si placet, in libro ubi vocum sensa collegit, qui vulgo Liber Radicum vocatur. Radices enim Hebræi appellant, quas Græci themata dicunt. Sane בדר scrutator, inquit, investigo. Dicitur ergo, inquit, Bedec, hujusmodi locus, quod inquisitionis ac visitationis indigeat. »

CAPUT XIII LIB. IV REGUM.

יהיה 5, 4 ויהי יהואחז את-פני יהוא וינבם אליו יהיה
 כי ראה את-לח-ישראל כי-יחזק אתם מלך ארם
 ויהי יהוא לישראל כושיע ויצאו כותח יד-ארם
 Theodoret. πώς νοητέον τὸ, καὶ μετεμελήθη Κύριος,
 καὶ ἔκατερεν αὐτοὺς διὰ τὴν διαθήκην αὐτοῦ τὴν
 πρὸς Ἀβραάμ, καὶ Ἰσαάκ, καὶ Ἰακώβ. Coislin. 2,
 in margine, Ταῦτα οὐ κείται οὔτε ἐν τῷ Ἐξαπλῷ
 παρὰ τοῖς Ο', οὔτε ἐν ἄλλῃ ἐκδόσει· ἀλλ' οὔτως φέ-
 ρεται. Κατ'ἠδεύθη Ἰωάχαζ τοῦ προσώπου Κυρίου,
 καὶ ἐπέχουσεν αὐτὸν (Ed. R. αὐτοῦ,) Κύριος, ὅτι

4, 5. Hebr. Et deprecatus est Joachaz facies Domi-
 ni, et exaudivit eum Dominus, quia vidit oppres-
 sionem Israel; quia oppressit eos rex Aram. Et dedit
 Dominus Israeli servatorem, et egressi sunt de sub
 manu Aram. Theodoret. Quomodo intelligendum il-
 lud, et poenituit Dominum, et miseratus est eos
 propter testamentum suum ad Abraham, et Isaac,
 et Jacob. Coislin. 2. in margine, Hæc non extant in
 Hexaplo, in LXX, neque in alia quapiam editione;
 sed ita legitur. Et deprecatus est Joachaz faciem

Nota

V. 4, 5. Hæc adfert Coislin. 2 docetque Theodo-
 retum in exemplari suo post versum 3 hujus capi-

tis ea legisse quæ vers. 23 habentur, et editionem
 τῶν Ο' Hexaplaem sic habere ut ipse refert. In

CAPUT XIV LIB. IV REGUM.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

ΑΚΥΛΑΑΣ.

ששתי 7

7.

7.

יקחאל

לבך הכבד 10

10.

10.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

7. Et cepit.

7. Et apprehendit.

7.

Joctheel.

Jectehel.

10. Cor tuum : gloriari.

10. Cor tuum: contentus esto gloria.

10.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XIV lib. IV Regum.

V. 7. Ἄλλος, καὶ συνεπίαστο. Reg.

Ibid. Ἄλλος, ἐξολόθρευμα. Reg.

V. 10. Ἄλλος, ἡ καρδία σου ἡ βαρεία. Drusius

cum hac nota: « In commentariis Græcis legitur
 ἡ καρδία σου ἡ βαρεία, ἐνδοξάσθητι. Sunt autem
 duæ interpretationes vocis לבך, quæ bene ita red-

CAPUT XV LIB. IV REGUM.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

ΑΚΥΛΑΑΣ.

עזריה 1

1.

1.

מירושלם 2

2.

2. Ἐξ Ἱερουσαλήμ.

וישב בבית החפשי 5

5.

5. Καὶ ἐκάθητο ἐν οἴκῳ ἐλευθε-
 ρίας.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

1. Azaria.

1. Azarias.

1.

2. De Jerusalem.

2. De Jerusalem.

2. De Jerusalem.

5. Et habitavit in domo libera.

5. Et habitabat in domo libera seorsum.

5. Et sedebat in domo liberta-
 tis.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XV lib. IV Regum.

V. 1. Coislin. 2, οὗτος ἐν ταῖς βασιλείαις ποτὲ
 μὲν Ἀζαρίας, ποτὲ δὲ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἐρμηνευταῖς
 Ζαχαρίας ὀνομάζεται.

V. 2. Ἄ., Ὁ, ἐξ Ἱερουσαλήμ. Reg.

V. 5. Ἄ., καὶ ἐκάθητο ἐν οἴκῳ ἐλευθερίας etc. Sic
 Coislin. Aquilæ et Symm. lectiones adfert. In LXX,
 pro Ἀφρουσῶθ, habet Coislin. 2, Ἀοφισθ. Apud
 Eusebium De locis Hebraicis sic legitur. Ἀοφισθ,

CAPUT XVI LIB. IV REGUM.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

ΑΚΥΛΑΑΣ.

תחתיהם 17

17.

17. Τὰ διαπήγματα μεχωνῶθ, βά-
 σεις αὐται.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

17. Clausuras fulcimentorum.

17. Cælatas bases.

17. Diapegmata mechonoth, ba-
 ses istæ.

Nota.

V. 17. Ἄ., τὰ διαπήγματα etc. Reg. Videtur, hæc miscuisse librarium, et fortasse μεχωνῶθ ex

CAPUT XIII LIB. IV REGUM.

εἶδε τὴν θλίψιν Ἰσραὴλ, ὅτι ἐθλίψεν αὐτοὺς βασιλεὺς Συρίας, καὶ ἔδωκεν Κύριος τῷ Ἰσραὴλ σωτήρα (Ed. R. σωτηρίαν) καὶ ἐξῆλθον ὑποκάτωθεν χειρὸς Συρίας. Μετὰ μέντοι τὴν κατὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἐλισαίου διήγησιν ἔχει οὕτως· Καὶ ἠλέησεν Κύριος αὐτοὺς, καὶ ὑπέστησεν αὐτοὺς, καὶ ἐπέδρασε πρὸς αὐτοὺς, διὰ τὴν διαθήκην αὐτοῦ τὴν μετὰ Ἀβραάμ, καὶ τὰ ἑξῆς.

Domini, et exaudivit eum Dominus, quia vidit afflictionem Israel, quia afflixit eos rex Syriæ: et dedit Dominus Israeli servatorem (Ed. Rom. salutem) et egressi sunt de sub manu Syriæ. Post enarratam igitur Elisæi mortem sic habetur: Et misertus est Dominus eorum, et miseratus est eos, et respexit ad eos, propter testamentum ejus cum Abraham, etc. Vulg. Deprecatus est autem Joachaz faciem

Nota.

editione quoque Romana eodem ordine proceditur, quo in Hexaplari.

CAPUT XIV LIB. IV REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
7.	7. Καὶ συνέλαβε. Ἄλλος, καὶ συνεσπάσατο.	7.
	Ἰεθούλ. Ἄλλος, ἐξολόθρευμα.	
10.	10. Ἡ καρδία σου, ἐνδοξάσθητι. Ἄλλος, ἡ καρδία σου ἡ βαρεία.	10.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
7.	7. Et cepit. <i>Alius</i> , et attraxit.	7.
	Jethoel. <i>Alius</i> , exterminatio.	
10.	10. Cor tuum: gloriare. <i>Alius</i> , cor tuum aggravatum.	10.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XIV lib. IV Regum.

ditur, ἐνδοξάσθητι: sed qui olim vertit ἡ βαρεία, Hoc tam certum mihi, quam bis duo quatuor con-

cum puncta deessent, legit תַּבְּרִית alii vocalibus.

ficere.

CAPUT XV LIB. IV REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
1.	1. Ἀζαρίας. Ἄλλοι, Ζαχαρίας.	1.
2.	2. Ἐξ Ἱερουσαλήμ.	2.
5. Καὶ ὤκει ἐγκεκλεισμένος.	5. Καὶ ἐθασίλευσεν ἐν οἴκῳ Ἀφρουσῶθ. Ἄλλοι, κρυφαίως.	5
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
1.	1. Azarias. <i>Atii</i> , Zacharias.	1.
2.	2. De Jerusalem.	2.
5. Et habitabat inclusus.	5. Et regnavit in domo Apphusoth. <i>Atii</i> , clam.	5

Notæ et variæ lectiones ad cap. XV lib. IV Regum.

Ἀφρουσῶθ, Ἀ., τῆς ἐλευθερίας, ubi Hieronymus, *Aopsithe*, vel *Aphusoth*: quod *Aquila* in libertatem vertit. Regius vero codex sic notat, ut et Theodoretus: Σύμμαχος, ὤκει ἐγκεκλεισμένος. Deinde per-

git: Ἰαφρουσῶθ, οἱ δὲ λοιποὶ, κρυφαίως ἐξέδωκαν, τούτέστιν, ἐνδον θαλάμου. I. e. *Iaphusoth*. Reliqui, clam, ediderunt; id est, intra thalamum.

CAPUT XVI LIB. IV REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
17.	17. Τὰ συγκλείσματα τῶν μεχῶθ.	17.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
17.	17. Clausuras ipsarum mechonoth.	17.

Nota.

Interpretatione Aquilæ expungendum est.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON 'Ελληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
3 בנדח	3.	3. Δῶρον.
10 ואשרים	10.	10.
11 ויעשו דברים רעים להכלים את יידיה	11.	11. Καὶ ἐποίησαν ἔργματα κακὰ τοῦ παροργίσαι τὸν Κύριον.
16 ויעשו אשירה	16.	16. Καὶ ἐποίησαν ἀλσῶνα, καὶ ἐποίησαν ἄλσος περιδώμιον.
צבא		
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
3. Munus.	3. Tributa.	3. Donum.
10. Et lucos.	10. Et lucos.	10.
11. Et fecerunt verba mala ad irritandum Dominum.	11. Feceruntque verba pessima irritantes Dominum.	11. Et fecerunt verba mala ad irritandum Dominum.
16. Et fecerunt lucum.	16. Et lucos.	16. Et fecerunt lucum, et fece- runt lucum circa aram.
Militiæ.	Militiam.	

Notæ et variæ lectiones ad cap. XVII lib. IV Regum.

V. 3. 'A., δῶρον. Σ., φόρον. Ita Reg. Drusius vero sic habet, *Oi λοιποὶ, ἔωρα*, cum hac nota. *Theodoretus, μανὰ, δῶρα ἠμῆνευσαν οἱ λοιποὶ. Id est, dona sive munera. Hanc vocem multii cum μανὰ confundunt, sed inscite imperiteque. Exponitur etiam*

sacrificium. Suidas, μανὰ, θυσία, σπονδή, sacrificium, libamen; ita legendum, vulgo male μανὰ. Nam μανὰ id est ἴδ. Hactenus Drusius ex Theodoro. Longe melius Regius codex et Coislin. 2 qui habent, 'A., δῶρον. Σ., φόρον.

CAPUT XVIII LIB. IV REGUM.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON 'Ελληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
4 נחשת	4. Noosθαμ.	4. Ναυσθάμ.
9, 10 ויצר עליה וילכדה כקצה שלש שנים	9, 10.	9, 10.
34 הגע רעה	34.	34. ('Ανὲ καὶ Γαυά.)
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
4. Nehustan.	4. Nohestan.	4. Naastham.
9, 10. Et obsedit eam, et cepit eam a fine trium annorum.	9, 10. Et oppugnavit eam, et cepit. Nam post annos tres.	9, 10.
34. Hana et Ava.	34. Ana et Ava.	34. Ane et Gava.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XVIII lib. IV Regum.

V. 4. 'Αλλως, νεεσθάν. 'Αλλος, χαλκός. Reg. At trium interpretum et Hebraici lectionem clare effert Coislin. 2.

V. 9, 10. Σ., καὶ πολιτοκρίσας etc. Coislin. 2.

V. 34. [A., 'Ανὲ καὶ Γαυά.] Σ., ἀνεστάωσεν etc. Euseb. *De locis Hebraicis*, ubi sic legitur. 'Ανεθουσαῦ, ἐν 'Ησαῖα. 'A., ἀνεστάωσεν καὶ ἐταπεινώσεν, καὶ ἐν βασιλείαις. Ubi legendum, 'Αναγουγάνα,

CAPUT XIX LIB. IV REGUM.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON 'Ελληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
23 קצה יער	23.	23.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
23. Finis ejus: saltum.	23. Usque ad terminos ejus, et saltum.	23.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
3. Φόρον.	3. Μαναά.	3.
10.	10. Καὶ ἔλση. <i>Οἱ λοιποὶ, Ἄστα- ρώθ.</i>	10.
11.	11. Καὶ ἐποίησαν κοινωνοὺς, καὶ ἐγράψαν τοῦ παροργίσαι τὸν Κύ- ριον. Ἄλλος, καὶ ἐποίησαν λόγους πονηροῦς.	11.
16.	16. Καὶ ἐποίησαν ἔλση.	16.
	Τῆ δυνάμει. Ἄλλος, τῆ στρατιᾶ.	
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
3. Tributum.	3. Manaa.	3.
10.	10. Et lucos. <i>Reliqui, Astaroth.</i>	10.
11.	11. Et fecerunt participes, et sculpsērunt ad irritandum Domi- num. <i>Alius, et fecerunt sermones malos.</i>	11.
16.	16. Et fecerunt lucos.	16.
	Virtuti. <i>Alius, militiæ.</i>	

Notæ et variæ lectiones ad cap. XVII lib. IV Regum.
 V. 10. *Οἱ λοιποὶ, Ἄσταρώθ.* Reg.
 V. 11. Has lectiones exhibet Coislin. 2.
 V. 16. Ἄ., καὶ ἐπολ- Coislin. 2 qui duas hic
 Aquilæ versiones exhibet. At verisimile est alteram
 esse Symmachî, qui sæpius τῶν vertit περιδῶμιον
 infra. Est autem περιδῶμιον id quod circa aram
 ponitur, nec alia occurrit specialis ejus vocis si-
 gnificatio.
 Ibid. Ἄλλος, τῆ στρατιᾶ. Reg.

CAPUT XVIII LIB. IV REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
4. Νεεσθάμ.	4. Ἐσθάν. Ἄλλος, Νεεσθάν. Ἄλλοι, χαλκός.	4. Νεεσθέμ
9, 10. Καὶ πολιορκίσας εἶλεν αὐ- τὴν μετὰ τρία ἔτη.	9, 10. Καὶ ἐπολιόρκει ἐπ' αὐτὴν, καὶ καταλάβετο αὐτὴν ἀπὸ τέλους τριῶν ἐτῶν.	9, 10
34. Ἀνεστάτωσεν καὶ ἐταπεινώ- σεν.	34. Ἄνὰ καὶ Ἄβὰ.	34.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
4. Neestham.	4. Esthan. <i>Aliter, Neesthan. A- ii, æs.</i>	4. Neesthen.
9, 10. Et cum obsidisset cepit eam post annos tres.	9, 10. Et obsidebat eam, et ce- pit eam a fine trium annorum.	9, 10.
34. Subvertit et humiliavit.	34. Ana et Aba.	34.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XVIII lib. IV Regum.

(sic LXX) ἐν Ἡσαΐα. Ἄ., Ἄνὰ καὶ Γαυά. Σ., ἀνε-
στάτωσεν etc., ut quadret ad versionem Hieron.
quæ sic habet. *Aneugava: et hujus Esaias meminit,
quam Aquila transtulit Anæ et Gava (scilicet ἡ σὺλ-
labam, quæ in medio nominis est posita, in conjun-
ctionem et est interpretatus,) Symmachus vero, sol'i-
citavit et humiliavit. Legimus super hoc et in Regno-
rum libris. V. cap. 36 Isai. v. 13.*

CAPUT XIX LIB. IV REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
23.	23. Εἰς μέσον δρυμοῦ. Ἄλλος, εἰς μέλος δρυμοῦ. Ἄλλος, εἰς μέ- ρος δρυμοῦ. Ἄλλος, εἰς τέλος δρυ- μοῦ.	23.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
23.	23. In medium sylvæ. <i>Alius, in membrum sylvæ. Alius, in partem sylvæ. Alius, in finem sylvæ.</i>	23.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	AKYAAΣ.
25. הלא - שמעת למרחוק אתי, עשיתי לבימי קדם ויצרתיה	25.	25.
37. אררט	37.	37.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
25. Numquid non audisti a longe? Illud feci a diebus quondam, et plasmavi illud.	25. Numquid non audisti quid ab initio fecerim? Ex diebus anti- quis plasmavi illud.	25.
37. Ararat.	37. Armeniorum.	37.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XIX lib. IV Regum.

V. 25. Ἄλλος, εἰς μέλος δρυμοῦ etc. In notis
edit. Rom. ubi legitur εἰς μέλον.

V. 25. Ἄλλος, μὴ οὐκ ἤκουσας; etc. Ibid. Hæc
vero desunt in textu τῶν Ὁ'.

TO EBPAIKON.	CAPUT XX LIB. IV REGUM. TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	AKYAAΣ.
12. ספרים ומנחה	12.	12.
18. יקח	18.	18.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
12. Litteras et munus.	12. Litteras et munera.	12.
18. Tollent.	18. Tollentur.	18.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XX lib. IV Regum.

V. 12. Ἄλλος, ἐπιστολὰς καὶ δῶρα. Sic quædam exemplaria, et Complut.

TO EBPAIKON.	CAPUT XXI LIB. IV REGUM. TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	AKYAAΣ.
5. בשתי חצרות	5.	5.
6. ועשה אוב	6.	6. Καὶ ἐποίησε θελητήν.
7. וישם את - פסל האשה אשר עשה בבית	7.	7.
16. פה לפה	16.	16.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
5. In duobus atriis.	5. In duobus atriis.	5.
6. Et fecit Pythonem.	6. Et fecit Pythones.	6. Et fecit voluntarium
Et divinos.	Aruspices.	
7. Et posuit sculptile luci, quod fecerat in domo.	7. Posuit quoque idolum luci, quem fecerat, in templo.	7.
16. Os ad os.	16. Usque ad os.	16.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXI lib. IV Regum.

V. 5. Σ., Ὁ', ἐν ταῖς δυσὶν etc. Coisl. 2, qui etiam
lectionem sequentem adfert.

V. 6. Ἄ. καὶ ἐποίησε θελητήν. Videtur esse ver-

sio Aquilæ, qui sic vertit אוב Levit. xx, 6, et alibi.

Ibid. Καὶ γνώστας. Γνώστας δὲ οἶμαι, inquit
Theodoretus, τοὺς δι' ἡπατος μαντευομένους κλη-

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
25.	25. Ἄλλος, μή οὐκ ἤκουσας; Εἰς ἀπο μακρόθεν αὐτὴν ἐποίησα, εἰς ἀπὸ ἡμερῶν ἀρχήθεν ἐπλασα.	25.
37.	37. Ἄραράτ. [Οἱ λοιποὶ, Ἄρμυνας.]	37.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
25.	25. <i>Alius</i> , annon audisti a longe? Ipsam feci, a diebus primitus plasmavi.	25.
37.	37. Ararat. <i>Reliqui</i> , Armeniae.	37.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XIX lib. IV Regum.

V. 37. Vide in Genesi cap. 8.

CAPUT XX LIB. IV REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
12.	12. Βιβλία καὶ μαναά. Ἄλλος, ἐπιστολάς καὶ δῶρα.	12.
18.	18. Λήφεται. Ἄλλος, ληφθήσονται. Ἄλλος, λήφονται.	18.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
12.	12. Libros et manaa. <i>Alius</i> , epistolae et munera.	12.
18.	18. Capiet. <i>Alius</i> , capientur. <i>Alius</i> , capient.	18.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XX lib. IV Regum.

V. 18. In notis edit. Rom. Videntur autem esse variæ ejusdem interpretis lectiones.

CAPUT XXI LIB. IV REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
5. Ἐν ταῖς δυσὶν αὐλαῖς.	5. Ἐν ταῖς δυσὶν αὐλαῖς. Ἄλλος, ἐν πάσαις αὐλαῖς.	5.
6.	6. Καὶ ἐποίησε τεμένη. Ἄλλος, ἐγγαστριμύθους. Καὶ γνώστας. Ἄλλος, id.	6.
7. Καὶ ἐθήκεν γλυπτὸν ἐν τῷ (sic) τῷ περιδῶμιον δ ἐποίησεν ἐν τῷ οἴκῳ.	7. Καὶ ἐθήκε τὸ γλυπτὸν τοῦ δῶμου ἐν τῷ οἴκῳ.	7.
16. Ὡσπερ ἀγγεῖον ἄχρι στόματος.	16. Στόμα εἰς στόμα.	16.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
5. In duabus aulis.	5. In duabus aulis. <i>Aliter</i> , in omnibus aulis.	5.
6.	6. Et fecit delubra. <i>Alius</i> , ventriloquos. Et hariolos. <i>Alius</i> , id.	6.
7. Et posuit sculptile peribomium, quod fecit in domo.	7. Et posuit sculptile luci, in domo.	7.
16. Quasi vas usque ad os.	16. Os ad os.	16.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXI lib. IV Regum.

ἔργα. I. e. *Hariolos* puto vocari eos qui a jecore *vicinabantur*.

V. 7. Σ., καὶ ἐθήκεν γλ- Coislin. 2.

V. 16. Σ., ὥσπερ ἀγγεῖον etc. Reg. et Coislin. 2.

CAPUT XXII LIB. IV REGUM.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
4 ויהם	4.	4.
14 אשת ו שלם	14.	14.
20 לכן הגבי בשלום	20.	20. Ἐν εἰρήγῃ.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
4. Et consummet.	4. Ut confletur.	4.
14. Uxorem Sellum.	14. Uxorem Sellum.	14.
20. Idcirco, ecce ego. In pace.	20. Idcirco. In pace.	20. In pace.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXII lib. IV Regum.

V. 4. Ἄλλος, χωνεύσατε. Sic quædam exempla.
V. 20. Σ., διὰ τοῦτο ἰδοῦ. Coislin. 2.
Ibid. Οἱ τρεῖς, ἐν εἰρήγῃ. Reg. et sic etiam Cois-
V. 11. Ἄλλ., γυναῖκα Σελλῆμ. In notis ed. Rom. lin. 2. Adjecit verò Regius codex, Σύμμαχος δὲ, ἐν

CAPUT XXIII LIB. IV REGUM.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
4 לבער ולאשרה ולכל עבא השמים	4.	4. Τῷ Βαλ καὶ τῷ ἀλώματι.
בשדות קדרון ולמולות 5	5.	Ἐν ἀρούραις Κέδρων. 5.
6 את-האשרה	6.	6.
7 ויתץ את-בתי הקדשים אשר בבית יהודה אשר הנשים ארגות שם בתים לאשרה	7. Ακκοδασίμ.	7. Καὶ κατέλυσε τοὺς οἴκους ἐν-διηλλαγμένων οἱ ἐν οἴκῳ Κυρίου· οὐ αἱ γυναῖκες ὑφαίνον ἐκεῖ οἴκους τοῦ ἀλώματος.
10 וטבא את-התפת אשר בני בנייהם לבתו להעביר איש את-בנו ואת-בתו באש למלך	10.	10.
11 בפרדריים	11.	11.
13 הבשחית	13.	13.
55 אך העריך את-הארץ	35.	35.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
4. Ipsi Baal et luco, et universæ militiæ cælorum. In campestribus Cedron.	4. Baal, et in luco, et universæ militiæ cæli. In convalle Cedron.	4. Ipsi Baal et luco. In arvis Cedron.
5. Et influentiis.	5. Duodecim signis.	5.
6. Lucum.	6. Lucum.	6.
7. Et diruit domos prostitutorum qui in domo Domini, ubi mulieres texentes ibi domos luco.	7. Destruxit quoque ædiculas effæminatorum, quæ erant in domo Domini, pro quibus mulieres texebant quasi domunculas luci.	7. Et diruit domos prostitutorum qui in domo Domini: ubi mulieres texebant domos luci.
10. Et polluit Topheth quod in valle filii Ennom, ut non traduceret vir filium suum et filiam suam per ignem ipsi Moloch.	10. Contaminavit quoque Tophet, quod est in convalle filii Ennom: ut nemo consecraret filium suum aut filiam per ignem, Moloch.	10.
11. In suburbanis.	11. In Pharurim.	11.
13. Destructionis.	13. Offensionis.	13.
35. Verumtamen æstimari fecit terram.	35. Cum indixisset terræ per singulos.	35.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

4.	4. Σφάγισον. Ἄλλος, χωνεύ- σατε.	4.
14.	14. Μητέρα Σελλήμ. Ἄλλος, γυναῖκα Σελλήμ.	14.
20. Διὰ τοῦτο ἰδοῦ. Ἐν Ἱερουσαλήμ.	20. Οὐχ οὕτως ἰδοῦ.	20. (Ἐν εἰρήνῃ.)

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO

4.	4. Obsigna. <i>Alius</i> , conflate.	4.
14.	14. Matrem Sellem. <i>Alius</i> , uxorem Sellem.	14.
20. Propterea, ecce. In Jerusalem.	20. Non sic, ecce.	20. In pace.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXII lib. IV Regum.

Ἱερουσαλήμ. Tres interpretes hic sunt A. S. Th., nisi forte dicatur, cum Symmachus aliam interpretationem ediderit, illeque sit unus ex quatuor interpretibus, tres reliquos hic esse A. LXX. Th. Sed potuit Symm., qui duas versiones edidit, in altera posuisse ἐν Ἱερουσαλήμ, in altero vero ἐν εἰρήνῃ.

CAPUT XXIII LIB. IV REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

4. Τῷ Βαβλ, καὶ εἰς τὸ περιβόμιον, καὶ πάσῃ τῇ διατάξει τοῦ οὐρανοῦ. Ἐν τῇ φάραγγι Κέδρων.	4. Τῷ Βαβλ καὶ τῷ ἄλσει, καὶ πάσῃ τῇ δυνάμει τοῦ οὐρανοῦ. Ἐν σαδημῶθ Κέδρων.	4. Τῷ Βαβλ, καὶ εἰς τὸ περιβόμιον, καὶ πάσῃ τῇ διατάξει τοῦ οὐρανοῦ. Ἐν τῇ φάραγγι Κέδρων.
5.	5. Καὶ τοῖς μαζουρώθ.	5.
6.	6. Ἄλλος. Οἱ λοιποὶ, Ἀσιρώθ, ἢ Ἀσταρώθ.	6.
7. Τὸν οἶκον τῶν τελετῶν τῶν ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου, οὗ αἱ γυναῖκες ὄφαινον τῷ περιβωμίῳ.	7. Καὶ καθεῖλε τὸν οἶκον τῶν Καδησιμ τῶν ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου, οὗ αἱ γυναῖκες ὄφαινον ἐκεῖ χεττιμ τῷ ἄλσει.	7. Καὶ καθεῖλε τὸν οἶκον τῶν Καδησιμ τῶν ἐν τῷ οἴκῳ Κυρίου, οὗ αἱ γυναῖκες ὄφαινον ἐκεῖ βεττιμ τῷ ἄλσει.
10. Καὶ ἐμόλυναν τὸν Ταφῆθ τὸν ἐν τῇ φάραγγι υἱοῦ Ἐννὸμ, ὥστε μὴ παραφέρειν ἄνδρα τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ διὰ πυρὸς τῷ Μολόχ.	10. Καὶ ἐμίανε τὸν Ταφῆθ τὸν ἐν φάραγγι υἱοῦ Ἐννὸμ, τοῦ διαγαγεῖν ἄνδρα τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ ἄνδρα τὴν θυγατέρα αὐτοῦ τῷ Μολδχ ἐν πυρὶ.	10.
11. Τοῦ φρουροῦ.	11. Ἐν φαρουρίμ.	11.
15.	15. Μοσθάθ. Ἄλλως, Μοσοάθ. Ἄλλος, ἀφανισμοῦ.	15.
35.	35. Πλὴν ἐτιμογράφησε τὴν γῆν. Ἄλλος, τότε ἤρξατο ἡ γῆ φορολογεῖσθαι.	35.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

4. Ipsi Baal, et in peribomium, et universo ordini cæli. In valle Cedron.	4. Baal et luco, et omni virtuti cæli. In sademoth Cedron.	4. Ipsi Baal, et in peribomium, et universo ordini cæli. In valle Cedron.
7. Domum initiationum, quæ in domo Domini, ubi mulieres texebant peribomio.	7. Et diruit domum ipsorum Cadesim, qui in domo Domini, ubi mulieres texebant illic chettiim luco.	7. Et diruit domum Cadesim qui in domo Domini, ubi mulieres texebant ibi bettiim luco.
10. Et contaminaverunt Tapheth qui erat in valle filii Ennom, ut ne traduceret vir filium suum et filiam suam per ignem ipsi Moloch.	10. Et contaminavit ipsum Tapheth qui in valle filii Ennom, ad traducendum virum filium suum, et virum filiam suam ipsi Moloch in igne.	10.
11. Præsidarii.	11. In pharurim.	11.
15.	15. Mostbath. <i>Aliter</i> , Mosoath. <i>Alius</i> , destructionis.	15.
35.	35. Verumtamen æstimari fecit terram. <i>Al.</i> , tunc cœpit terra tributa solvere.	35.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXIII lib. IV Regum.

V. 4. 'A., τῷ Βαβλ etc. Has lectiones exhibet Coislin. 2.

Ibid. 'A., ἐν ἀρούρ- Coislin. 2, Σ., Θ., ἐν τῇ φάραγγι Κέδρων. Reg. et Coislin. 2.

V. 5. Καὶ τοὺς μαζουρῶθ. Drusius. « *Alibi est תרדמא unde μαζουρῶθ. Interpres vetus, et duodecim signis. Hieronymus de veste sacerdotali, et zodiaco circulo. In libro Nominum Ebraicorum, Mazaroth, ζῶδιον, quæ 12 signa mathematici asserunt. Veteres*

glossæ, ζωδιακόν, qui est circulus, in quo 12 signa: et alibi, Mazaroth, ζῶδιον, i. e. signa horoscopi per 12 horas. Theodoretus ad hunc locum, τὸ μαζουρῶθ ἀστέρος οἶμαι ὄνομα εἶναι, καὶ τοπάζω τὸν ἑωσφόρον οὕτως ὀνομάσθαι: nomen puto esse stellæ, conjicique Luciferum sic nominari. »

V. 6. Οἱ λοιποὶ, 'Ασιρῶθ ἢ 'Ασταρῶθ. Sic Reg. codex cum hac nota: Τὸ δὲ ἄλλος, ὡς εἴρηται, οἱ λοιποὶ, 'Ασιρῶθ, ἢ 'Ασταρῶθ ἐρμηνεύουσιν, ὃ τῆν

CAPUT XXIV LIB. IV REGUM.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON 'Ελληνικοῖς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
תת 17	17.	17.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
17. Patruum ejus.	17. Patruum ejus.	17.

Nota.

V. 17. 'Αλλος, ἀδελφὸν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Reg.

CAPUT XXV LIB. IV REGUM.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON 'Ελληνικοῖς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
ולגבים 12	12.	12.
ואת - היעים 14	14.	14. Καὶ τὰ ἀγκιστρα.
וותרת 17	17.	17. Καὶ ἡ κεφαλὴς.
השבכה		
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
12. Et in agricolas.	12. Agricolas.	12.
14. Et scopas.	14. Et trullas.	14. Et hamos.
17. Et coronamentum. Retiaculum.	17. Capitellum. Retiaculum.	17. Et capitellum.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXV lib. IV Regum.

V. 12. 'Αλλος, εἰς βοθυνώτας. Reg. et Coislin. 2.

V. 14. 'A., καὶ τὰ ἀγκιστρα. Σ., καὶ τὰς ἀναλη-

πητρας. Coislin. 2. Forcipes vertimus divinando, horum enim vasorum formam nonnisi conjectura

LIBER PRIMUS PARALIPOMENON.

CAPUT PRIMUM.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON 'Ελληνικοῖς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
ועצרים ילד את לדיים ואת - עצרים 11	11	11.
ועצרים ואת - להבים ואת - נפתחים		
ואת - פטרסים ואת - נפתחים 12	12.	12
אשר יצאו משם פלשתים ואת - נפתחים		
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
11. Et Misraim genuit Ludiim, et Anamim, et Lahabim, et Naphthuhim.	11. Mesraim vero genuit Ludim, et Anamim, et Laabim, et Nephthuhim.	11.
12. Et Petrusim, et Caslubim, quibus egressi sunt inde Philistim et Caphtorim.	12. Phetrusim quoque et Casluim: de quibus egressi sunt Philisthiim et Caohthorim.	12.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXIII lib. IV Regum.

Ἀστάρτην δηλοῖ, ἤτοι τὴν Ἀφροδίτην, ἥς τὸ ξόανον ἔνδον ἔστησαν ἐν τῷ θείῳ ναῷ. I. e. *Lucus, ut dictum est. Reliqui Asiroth, vel Astaroth interpretantur, quod Astartem significat, seu Venerem, cujus sculptam statuam intra divinum templum erexerunt.*

V. 7. Ἄ., καὶ κατέλυσε etc. Has lectiones habet Coislin. 2, longe pleniore quam Reg. et Procop.

V. 10. Σ., καὶ ἐμέλυναν τὸν Ταφέθ etc. Drus. Sed et Coislin. 2, qui pro ἀνδρα fert μηδένα. Id. in Ὁ

pro Ταφέθ habet Θεφθ, et loco τῷ M. ἐν πυρὶ, habet διὰ πυρὸς τῷ M., *per ignem ipsi M.*

V. 11. Σ., τοῦ φρουροῦ. Drusius ex Theodoro, qui hæc habet: τὸ δὲ Φαρουρίμ, τοῦ φρουροῦ οἱ περὶ τὸν Σύμμαχον ἠρμήνευσαν. Sed Coislin. 2 habet Φαρουρίμ παρὰ πᾶσι, *Pharurim apud omnes.* Potuit ergo Symmachus ita habuisse in altera edit.

V. 15. Ἄλλος, ἀφανισμοῦ. Reg.

V. 35. Ἄλλος, τότε ἤρξατο etc. Coislin. 2.

CAPUT XXIV LIB. IV REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
17.	17. Υἱὸν αὐτοῦ. Ἄλλος, ἀδελφὸν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ.	17.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
17.	17. Filium ejus. <i>Alius, patrum ejus.</i>	17.

CAPUT XXV LIB. IV REGUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
12.	12. Εἰς Γαβίν. Ἄλλος, εἰς βο- συνώτας.	12.
14. Καὶ τὰς ἀναληπτῆρας.	14. Καὶ τὰ Ἰαμίν.	14.
17. Καὶ τὸ ἀκρογωνιαῖον. Ἐπίθεμα.	17. Καὶ τὸ χωθάρ. Σαβαγά.	17.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
12.	12. In Gabin. <i>Alius, in fossor- res.</i>	12.
14. Et forcipes.	14. Et lamin.	14.
17. Et angulare. Coronamentum.	17. Et chothar. Sabacha.	17.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXV lib. IV Regum.

assequi possumus.

V. 17. Ἄ., καὶ ἡ κεφαλὴς. Σ., καὶ τὸ ἀκρογ. Idem

Coislin 2, qui in textu τῶν Ὁ habet, καὶ τὸ χωθάρθ.

Ibid. Σ, ἐπίθεμα. Coislin. 2.

LIBER PRIMUS PARALIPOMENON.

CAPUT PRIMUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
11.	11. Ἄλλ., καὶ Μεσραῖμ ἐγέννη- σε τοὺς Λουδιεῖμ, καὶ τοὺς Ἀνα- αῖμ, καὶ τοὺς Λααβῖμ, καὶ τοὺς Νεφθωῖμ.	11.
12.	12. Ἄλλ., καὶ τοὺς Φοροσιεῖμ, καὶ τοὺς Χασλωεῖμ, ὅθεν ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν Φυλιστιεῖμ, καὶ τοὺς Καφ- θωριεῖμ.	12.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
11.	11. <i>Al., et Mesraim genuit Lu- diim, et Ananim, et Laabim, et Nepthoim.</i>	11.
12.	12. <i>Al., et Phorosiim, et Cas- loim, unde egressi sunt inde Phylistiim. et ipsos Caathoriim.</i>	12.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γραμμασι.	AKYAAΣ.
13 וּבְנֵן יֵלֵד אֶת-צִדְקָן בְּכֹד וְאֶת-זֶהוּ	13.	13.
14 וְאֶת-הַיְבוּסִי וְאֶת-הָאֲמֹרִי וְאֶת- הַגְּרִזִּי	14.	14.
15 וְאֶת-זֶהוּ וְאֶת-הָעֲרָקִי וְאֶת- הַסִּינִי	15.	15.
16 וְאֶת-הָאֲרָדִי וְאֶת-הָעַמְרִי וְאֶת- הַחֲבָתִי	16.	16.
17 בְּנֵי שָׁם עֵלָם וְאֲשֹׁר וְאַרְפַּכְשָׁד וְלֹד וְאַרְם וְעוֹץ וְהֹל וְגֶתֶר וְמוֹשֶׁךְ	17.	17.
18 וְאַרְפַּכְשָׁד יֵלֵד אֶת-שִׁלָּח וְשִׁלָּח יֵלֵד אֶת-עֵבֶר	18.	18.
19 וְלַעֲבֵר יֵלֵד שְׁנֵי בָנִים שָׁם הָאֶחָד פֶּלֶג כִּי בִימֵי נְפֻטָה הָאָרֶץ וְשֵׁם אֶחָד יָקָם	19.	19.
20 וַיִּקְמָן יֵלֵד אֶת-אֶלְמוֹדָד וְאֶת- שִׁלָּח וְאֶת-הַחֲבָתִי וְאֶת-יָרָח	20.	20.
21 וְאֶת-הַחֲדָדִים וְאֶת-אֲחִל וְאֶת- דְּקִלָּה	21.	21.
22 וְאֶת-עֵיבָל וְאֶת-אֲבִימָחַל וְאֶת- שָׁבָא	22.	22.
23 וְאֶת-אוֹפִיר וְאֶת-חַיִּילָה וְאֶת- יֹדָבְבַת כֹּל-אֱלֹהִים בְּנֵי יָקָם	23.	23.
26 אֲבָרָם הוּא אֲבָרָהָם	26.	26.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

13. Et Chanaan genuit Sidon primogenitum suum, et Heth.

14. Et Jebusæum, et Amoræum, et Gergesæum.

15. Et Hevæum, et Aracæum, et Sinæum.

16. Et Arvadæum, et Samaræum, et Hamathæum.

17. Filii Sem, Elam, et Assur, et Arphaxad, et Lud, et Aram, et Uz et Hul, et Gether et Mosech.

18. Et Arphaxad genuit Selah, et Selah genuit Heber.

19. Et ipsi Heber nati sunt duo filii; nomen unius Phaleg, quia in diebus ejus divisa est terra; et nomen fratris ejus Jectan.

20. Et Jectan genuit Elmodad, et Saleph, et Hasermoth, et Jerah.

21. Et Hadoram, et Uzal, et Decia.

22. Et Hebal, et Abimael, et Saba.

23. Et Ophir, et Havila, et Jobab. Omnes isti filii Jectan.

26. Abram ipse Abraham.

VULGATA LATINA.

13. Chanaan vero genuit Sidonem primogenitum suum, Hethæum quoque.

14. Et Jebusæum, et Amoræum, et Gergesæum.

15. Hevæumque, et Aracæum, et Sinæum.

16. Aradium quoque, et Samaræum, et Hamathæum.

17. Filii Sem: Elam, et Assur, et Arphaxad, et Lud, et Aram, et Hus, et Hul, et Gether, et Mosoch.

18. Arphaxad autem genuit Sale, qui et ipse genuit Heber.

19. Porro Heber nati sunt duo filii, nomen uni Phaleg, quia in diebus ejus divisa est terra; et nomen fratris ejus Jectan.

20. Jectan autem genuit Elmodad, et Saleph, et Asarmoth, et Jare.

21. Adoram quoque, et Uzal, et Decia.

22. Hebal etiam, et Abimael, et Saba.

23. Necnon et Ophir, et Hevila, et Jobab. Omnes isti filii Jectan.

26. Abram, iste est Abraham.

AQUILA.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

15.	13. Ἀλλ., καὶ Χαναάν ἐγέννησε τὸν Σιδῶνα τὸν πρωτότοκον αὐτοῦ, καὶ τὸν Χετταῖον.	15
14.	14. Ἀλλ., καὶ τὸν Ἰεβουσαῖον, καὶ τὸν Ἀμορραῖον, καὶ τὸν Γεργεσαῖον.	14
15.	15. Ἀλλ., καὶ τὸν Εὐαῖον, καὶ τὸν Ἀροχαῖον, καὶ τὸν Ἀσενναῖον.	15.
16.	16. Ἀλλ., καὶ τὸν Ἀράδιον, καὶ τὸν Σαμαραῖον, καὶ τὸν Ἀμαθί.	16.
17.	17. Ἀλλ., καὶ υἱοὶ Σήμ, Αἰλὰμ, καὶ Ἀσσοῦρ, καὶ Ἀρφαξᾶδ, καὶ Λοῦδ, καὶ Ἀράμ· καὶ υἱοὶ Ἀράμ, Οὐζ καὶ Οὐλ, καὶ Γεθέρ, καὶ Μοσόχ.	17.
18.	18. Ἀλλ., καὶ Ἀρφαξᾶδ ἐγέννησε τὸν Καϊνάν, καὶ Καϊνὰ ἐγέννησε τὸν Σάλα· καὶ Σάλα ἐγέννησε τὸν Ἐβερ.	18.
19.	19. Ἀλλ., καὶ τῷ Ἐβερ ἐγεννήθησαν δύο υἱοί. Ὄνομα τῷ ἐνὶ Φαλέγ· ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ διμερίσθη ἡ γῆ, καὶ ὄνομα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Ἰεκτάν.	19.
20.	20. Ἀλλ., καὶ Ἰεκτάν ἐγέννησε τὸν Ἐλμοδάδ καὶ τὸν Σαλέφ, καὶ τὸν Ἀσερμῶθ, καὶ τὸν Ἰαρέ.	20.
21.	21. Ἀλλ., καὶ τὸν Ἀδωράμ, καὶ τὸν Οὐζᾶλ, καὶ τὸν Δεκλά.	21.
22.	22. Ἀλλ., καὶ τὸν Γαβαὰλ καὶ τὸν Ἀβιμαήλ, καὶ τὸν Σαβά.	22.
23.	23. Ἀλλ., καὶ τὸν Ὀφίρ, καὶ τὸν Εὐύλα, καὶ τὸν Ἰωδάβ. Πάντες οὗτοι υἱοὶ Ἰεκτάν.	23.
26.	26. Ἀβραάμ. Ἀλλος, Ἀδραμ, αὐτὸς Ἀβραάμ.	26.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO

13.	13. Al., et Chanaan genuit Sidonem primogenitum suum, et Chetæum.	13.
14.	14. Al., et Jebusæum, et Amorrahæum, et Gergesæum.	14.
15.	15. Al., et Evæum, et Arochæum, et Asennæum.	15.
16.	16. Al., et Aradium, et Samaræum, et Apathi.	16.
17.	17. Al., et filii Sem, Ælam, et Assur, et Arphaxad, et Lud, et Aram. Et filii Aram, Uz, et Ul, et Gether, et Mosoch.	17.
18.	18. Al., et Arphaxad genuit Cainan, et Caina genuit Sala, et Sala genuit Eber.	18.
19.	19. Al., et Eber nati sunt duo filii; nomen uni Phaleg: quia in diebus ejus divisa est terra: et nomen fratri ejus Jectan.	19.
20.	20. Al., et Jectan genuit Elmodad, et Saleph, et Asermoth, et Jare.	20.
21.	21. Al., et Adoram. et Uzal, et Decla.	21
22.	22. Al., et Gabaal, et Abimael, et Saba.	22.
23.	23. Al., et Ophir, et Evila, et Jobab. Omnes hi filii Jectan.	23.
26.	26. Abraham. Alius, Abram ipse Abraham.	26.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	AKYAAΣ.
43. אשר מלכו בארץ אדום לפני מלך-מלך לבני ישראל	43.	45.
50. ושם אשתו מהויטבאל בת- מסרד בת מי זהב וימת הוד ויהיו	50.	50.
54. עירם	54.	54.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
43. Qui regnaverunt in terra Edom, antequam regnaret rex in filios Israel.	43. Qui imperaverunt in terra Edom, antequam esset rex super filios Israel.	43.
50. Et nomen uxoris ejus Mehe- tabel filia Matred, filia Mezaab. Et mortuus est Hadad : et fuerunt.	50. Et appellata est uxor ejus Mectabel filia Matred, filia Mezaab. Adad autem mortuo.	50.
54. Hiram.	54. Hiram.	54.

Notæ et variæ lectiones ad cap. I hb. I Paralipom.

V. 11. Ἄλλος, καὶ Μεσραῖμ ἐγέννησε τοὺς Λου-
δαῖμ etc. Ita Reg. cujus lectiones et nomina since-
riora sunt iis quæ in notis editionis Romanæ feruntur,
atque paucis admodum exceptis cum Hebræo con-
sonant. Hæc porro desiderantur in ed. τῶν Ὁ Rom.
[V. 18 et 19. Ἐβερ, cum spiritu leni. Sic in omni-
bus optimæ notæ editionibus hic et Luc. III. In Ge-
nesi x autem omnes habent Ἐβερ. Βραβ.]

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	AKYAAΣ.
14. רדי	14.	14.
25. וארץ ארצם	25.	25.
31. ושעי	31.	31.
34. ירחע	34.	34.
53. והאשתאלי	53.	53.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
14. Raddai.	14. Raddai.	14.
25. Et Aran et Asom.	25. Et Aram et Asom.	25.
31. Isei.	31. Jesi.	31.
34. Jeraa.	34. Jeraa.	34.
53. Et Esthaoliteus.	53. Esthaoliteus.	53.

Nota.

Variæ hujus capituli lectiones fere eadem habentur in Reg., Alex. et in notis Romanæ edit.

CAPUT III LIB. I PARALIP.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	AKYAAΣ.
23. אליועני	23.	23.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
23. Elioenai.	23. Elioenai.	23.

Nota.

V. 23. In notis Romanæ edit.

CAPUT IV LIB. I PARALIP.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	AKYAAΣ.
3. הצלפני	3.	5
5. תלאה ונערה	5.	5.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
3. Asalephoni.	3. Asalephoni.	5.
5. Halaa et Naara.	5. Halaa et Naara.	5.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
43.	43. Ἄλλοι, οἱ βασιλεύσαντες ἐν Ἐδῶμ πρὸ τοῦ βασιλεύσαι βασιλεῖα ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ.	43.
50.	50. Ἄλλοι, καὶ ὄνομα τῆ γυναικὶ αὐτοῦ Μεταβέλ, θυγάτηρ Μαρρέδ, θυγάτηρ Μεζαὰδ. Καὶ ἀπέθανεν Ἀδάδ, καὶ ἐγένοντο.	50.
54.	54. Ζαφωὶν. Ἄλλοι, Ἡράμ.	54.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
43.	43. <i>Alius</i> , qui regnaverunt in Edom, antequam regnaret rex in filiis Israel.	43.
50.	50. <i>Alius</i> , et nomen uxori ejus Metabel, filia Matred, filia Mezaad. Et mortuus est Adad; et facti sunt.	50.
54.	54. Zaphoin. <i>Alii</i> , Eram.	54.
Notæ et variæ lectiones ad cap. I lib. I Paralipom.		
V. 26. Ἄλλοι, Ἄβραμ, αὐτὸς Ἀβραάμ. Reg., Alex. et alii (*).	V. 50. Ἄλλοι, καὶ ὄνομα τῆ γυναικὶ αὐτοῦ Μεταβέλ. Idem. Sed Reg. plenius habet θυγάτηρ Μαρρέδ, θυγάτηρ Μεζαὰδ etc.	
V. 43. Ἄλλοι, οἱ βασιλεύσαντες ἐν Ἐδῶμ πρὸ τοῦ etc. Reg., Alex. et alii in notis Rom. edit.	V. 54. Ἄλλοι, Ἡράμ. Idem.	
(*) Nota in Græca V. T. versione Ἀβραάμ semper spiritu aspero scribi. Ita Georg. Pasor in Etymasi nominum propr. N. T. DRACH.		

CAPUT II LIB. I PARALIP.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
14.	14. Ζαβδαί. Ἄλλοι, Ῥηδί.	14.
25.	25. Καὶ Ἀράμ καὶ Ἀσαν. Ἄλλοι, Ἀχιάν καὶ Ἀσὸμ.	25.
31.	31. Ἰσεμιήλ. Ἄλλοι, Ἰεσί.	31.
34.	34. Ἰωχήλ. Ἄλλοι, Ἰεραά.	34.
53.	53. Καὶ υἱὸς Ἐσθάαμ. Ἄλλοι, καὶ οἱ Ἐσθαωλαῖοι.	53.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO
14.	14. Zabdai. <i>Alius</i> , Redi.	14.
25.	25. Et Aram et Asan. <i>Alius</i> , Achian et Asom.	25.
31.	31. Isemiej. <i>Alii</i> , Jesi.	31.
34.	34. Jochel. <i>Alii</i> , Jeraa.	34.
53.	53. Et filii Esthaam. <i>Alii</i> , et Esthaolæi.	53.

CAPUT III LIB. I PARALIP.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
23.	23. Ἐλιθενάν. Ἄλλοι, Ἐλιωναί.	23.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
23.	23. Elithenan. <i>Alii</i> , Elionai.	23.

CAPUT IV LIB. I PARALIP.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
3.	3. Ἐσηλεββών. Ἄλλοι, Ἐσκαοεσφών.	3.
5.	5. Ἄωδά, καὶ Θαοδά. Ἄλλοι, Χαλά, καὶ Μααρά.	5.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
3.	3. Esehbbon. <i>Alii</i> , Escadesphon.	3.
5.	5. Aoda, et Thoada. <i>Alii</i> , Chala et Maara.	5.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶ γράμμασι.	AKYAAΣ.
9 יעבץ קרא שמו יעבץ	9.	9.
18 יקוחאל אבי זנוח	18.	18.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
9. Iabes.	9. Iabes.	9.
Vocavit nomen illius Iabes.	Vocavit nomen illius Iabes.	
18. Jecuthiel patrem Zanoë.	18. Icuthiel patrem Zanoë.	18

Nota.

Hæ item lectiones ex iisdem desumptæ sunt. In versu 3, Reg., Ἑσαδεσφών.

TO EBPAIKON.	CAPUT V LIB. I PARALIP. TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶ γράμμασι.	AKYAAΣ.
4-6 בני גת בנו שמעי בני מיס בני ראיה בנו בעל בנו בארה בנו	4-6.	4-6.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
4-6. Filius ejus, Gog filius ejus, Semei filius ejus, Micha filius ejus, Reia filius ejus, Baal filius ejus, Beera filius ejus.	4-6. Gog filius ejus, Semei filius ejus, Micha filius ejus, Reia filius ejus, Baal filius ejus, Beera filius ejus.	4-6.

Nota.

Hanc lectionem habent Reg. et editio Romana in notis.

TO EBPAIKON.	CAPUT VI LIB. I PARALIP. TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶ γράμμασι.	AKYAAΣ.
15 בגלות יהוד	15.	15.
54 רבירוחם	54.	54.
78 לבורה	78.	78.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
15. In transportando Domino.	15. Quando transtulit Dominus.	15.
54. In pagis eorum.	54. Per vicos.	54.
78. Ad orientem.	78. Contra orientem.	78.

Notæ et variæ lectiones ad cap. VI lib. I Paralip.

V. 15. Ἄλλος, ἐν τῇ μετοικίᾳ Κυρίου. In notis V. 54. Ἄλλος, ἐπαύλεσιν. Sic quædam exemplaria, et Complut. Et sic infra.

TO EBPAIKON.	CAPUT VII LIB. I PARALIP. TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶ γράμμασι.	AKYAAΣ.
26, 27 לעץ בנו עמיהוד בנו אלישבע בנו נון בנו יהושע בנו	26, 27.	26, 27.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
26, 27. Laadan filius ejus, Ammiud filius ejus, Elisama filius ejus, Nun filius ejus, Josue filius ejus.	26, 27. Qui genuit Laadan. Hujus quoque filius Ammiud, qui genuit Elisama, de quo ortus est Nun, qui habuit filium Josue.	26, 27.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
9	9. Ἰγαβῆς. Ἄλλιοι, Ἰαβῆς. Καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰγαβῆς. Ἄλλιοι, ἐν διαπτώσει· καὶ ἐπεκάλεσατο Ἰακβῆς.	9.
18	18. Χετιήλ. Ἄλλος, Ἰεχεθιήλ, πατέρα Ζανωί.	18.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
9	9. Igabes. <i>Alii</i> , Iabes. Et vocavit nomen ejus Igabes. <i>Alii</i> , in ruina: et vocatus est Jacobes.	9.
18.	18. Chetiel. <i>Alius</i> , Jechethiel, patrem Zanoi.	18.

CAPUT V LIB. I PARALIP.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
4-6.	4-6. Υἱοὶ Γούγ υἱοῦ Σεμεὶ, υἱὸς αὐτοῦ Μιχά. Ἄλλιοι, καὶ υἱοὶ Γώγ, Σεμεὶ υἱὸς αὐτοῦ, Μιχά υἱὸς αὐτοῦ, Ῥησὶν υἱὸς αὐτοῦ, καὶ Βεηρά υἱὸς αὐτοῦ, ὃν κατήκτισε etc.	4-6.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
4-6.	4-6. Filii Goug filii Semei, filius ejus Micha. <i>Alii</i> , et filii Gog, Semei filius ejus, Micha filius ejus, Resin filius ejus, et Beera filius ejus, quem transtulit etc.	4-6.

CAPUT VI LIB. I PARALIP.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
15.	15. Ἐν τῇ μετοικίᾳ. Ἄλλος, ἐν τῇ μετοικίᾳ Κυρίου.	15.
54.	54. Ἐν ταῖς κώμαις αὐτῶν. Ἄλλος, ἐπαύλεσιν.	54
78.	78. Κατὰ δυσμάς. Ἄλλος, κατ' ἀνατολάς.	78.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
15.	15. In transmigracione. <i>Alius</i> , in transmigracione Domini.	15.
54.	54. In pagis eorum. <i>Alius</i> , villis.	54.
78.	78. Ad occidentem. <i>Al.</i> , ad orientem.	78.

Notæ et variæ lectiones ad cap. VI lib. I Paralip.

V. 78. Ἄλλος, κατ' ἀνατολάς. In notis editionis Romanæ.

CAPUT VII LIB. I PARALIP.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
26, 27.	26, 27. Τῶ Λααδάν υἱῶ αὐτοῦ, υἱὸς Ἀμιουδ, υἱὸς Ἐλισαμαί, υἱὸς Νούν, υἱὸς Ἰησοῦ, υἱοὶ αὐτοῦ. Ἄλλιοι, τῶ Λαδάν υἱὸς Ἀμιουδ, υἱὸς Ἐλισαμί, υἱὸς αὐτοῦ Νούν, υἱὸς αὐτοῦ Ἰησοῦς.	26, 27.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
26, 27.	26, 27. Ipsi Laadan filio ejus, filius Amiud, filius Elisamai, filius Nun, filius Jesue, filii ejus. <i>Alii</i> , ipsi Ladan filius Amiud, filius Elisami, filius ejus Nun, filius ejus Jesus.	26, 27.

Nota.

V. 26. Ex edit. Rom. Reg. vero sic habet, υἱὸς αὐτοῦ Νοῦν, υἱὸς αὐτοῦ Ἰησοῦ.

TO EBPAIKON.		CAPUT IX LIB. I PARALIP. TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.		AKYAAΣ.
	31	31.		31.
	33	33.		33.
VERSIO HEBRAICI TEXT.		VULGATA LATINA.		AQUILA.
31. Sartaginum.		31. Eorum quæ in sartagine frigeabantur.		
33. In cubiculis soluti, quia die et nocte super eos in opere.		33. Qui in exedris morabantur, ut die ac nocte jugiter suo ministerio deservirent.		

Notæ et variæ lectiones ad cap. IX lib. I Paralip.

V. 31. Ἄλλοι, τῶν τηχανιστῶν. Quædam exemplaria.

TO EBPAIKON.		CAPUT XI LIB. I PARALIP. TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.		AKYAAΣ.
	5	5.		5.
	8	8.		8.
	11	11.		11.
VERSIO HEBRAICI TEXT.		VULGATA LATINA.		AQUILA.
5. Dixeruntque habitatores Jebus ad David.		5. Dixeruntque qui habitabant in Jebus ad David.		
8. A Mello et ad usque gyrum. Et Joab vivificavit residuum urbis.		8. A Mello usque ad gyrum. Joab autem reliqua urbis exstruxit.		
11. Jesebaam.		11. Jesbaam		11.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XI lib. I Paralip.

V. 5. Ἄλλοι, εἶπον δὲ etc. Ita Reg. codex et in V. 8. Ἄλλοι, ἀπὸ τῆς Μααλῶ etc. Ibid. Reg. vero habet ἀπὸ τῆς Μαλῶ etc.

TO EBPAIKON.		CAPUT XII LIB. I PARALIP. TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.		AKYAAΣ.
	2	2		2.
VERSIO HEBRAICI TEXT.		VULGATA LATINA.		AQUILA.
2. Armati arcu dextrantes et sinistrales, in lapidibus et in sagittis, in arcu.		2. Tendentes arcum, et utraque manu fundis saxa jacentes, et dirigentes sagittas.		

Nota

V. 2. Ἄλλοι, ἐκτείνοντες etc. Hæc prodeunt ex quibusdam exemplaribus, et ex Complut.

CAPUT IX LIB. I PARALIP.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

31. 31. Τοῦ τηγάνου. Ἄλλος, τῶν τηγανιστῶν. 31.

33. 33. Διατεταγμένοι ἐφημερίαι, οἱ ἡμέρα καὶ νύξ ἐπ' αὐτοῖς ἐν τοῖς ἔργοις. Ἄλλοι, ἐν τῷ παστοφορίῳ διατεταγμένοι εἰς ἐφημερίαν. 33.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

31. 31. Sartaginis. *Alius*, frigentium in sartagine. 31.

33. 33. *Ordinatæ vices*, quoniam dies ac nox super eos in operibus. *Alii*, in pastophorio constituti per vices in diurnam operam. 33.

Notæ et variæ lectiones ad cap. IX lib. I Paralip.

V. 33. Ἄλλοι, ἐν τῷ παστοφορίῳ etc. Ex notis edit. Rom.

CAPUT XI LIB. I PARALIP.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

5. 5. Εἶπον τῷ Δαυίδ. Ἄλλος, εἶπον δὲ οἱ κατοικοῦντες τὴν Ἰεβὴς τῷ Δαυίδ. 5.

8. 8. Ἄλλος, ἀπὸ τῆς Μααλώ, καὶ ἕως τοῦ κύκλου. Καὶ Ἰωάβ περιεποίησατο τὸ λοιπὸν τῆς πόλεως, καὶ ἐπολέμησε, καὶ ἔλαβε τὴν πόλιν. Ἄλλοι, ἀπὸ τῆς ἄκρας. 8.

11. 11. Ἰεσεβαδά. Ἄλλοι, Ἰεσεβαάλ. 11.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

5. 5. *Dixerunt Davidi. Alius*, dixerunt autem habitantes Jebes Davidi. 5.

8. 8. *Alius*, a Maalo, usque ad circuitum. Et Joab conservavit residuum urbis : et bellavit, et cepit urbem. *Alii*, ab arce. 8.

11. 11. Jesebada. *Alii*, Jesebaal. 11.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XI lib. I Paralip.

Ibid. Ἄλλοι, ἀπὸ τῆς ἄκρας. In notis ad edit. Rom. V. 11. Ἄλλοι, Ἰεσεβαάλ. Ibid. ut in Regio cod. pro Ἰεσεβαάλμ.

CAPUT XII LIB. I PARALIP.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

2. 2. Καὶ τόξῳ ἐκ δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν, καὶ σφενδονῆται ἐν λίθοις καὶ τόξοις. Ἄλλος, ἐκτείνοντες τόξον δεξιάζοντες καὶ ἀριστερεύοντες, καὶ σφενδονῆται ἐν λίθοις, καὶ ἐν βέλεσι καὶ τόξῳ. 2.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

2. 2. Et arcu a dextris et a sinistris, et funditores in lapidibus et arcubus. *Alius*, tendentes arcum, utentes dextra et sinistra, et funditores in lapidibus, et in jaculis et arcu. 2.

TO EBPAIKON.

בַּ תֵּעַן 27

VERSIO HEBRAICI TEXT.

27. Ephod lineum.

CAPUT XV LIB. I PARALIP.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοὶς γράμμασι.

27.

VULGATA LATINA.

27. Ephod lineo.

ΑΚΥΛΑΣ.

27. Ἐπέन्दυμα.

AQUILA.

27. Superindumentum

Nota.

V. 27. Ἄ., ἐπέन्दυμα etc. Has lectiones exhibet cod. Reg.

TO EBPAIKON.

אֶלְפִים 1 . 1.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

1. Et pacifica.

CAPUT XVI LIB. I PARALIP.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοὶς γράμμασι.

1.

VULGATA LATINA.

1. Et pacifica.

ΑΚΥΛΑΣ.

1.

AQUILA.

1.

Nota.

V. 1. Ἄλλος, εἰρηνικά. Sic in edit. Rom. Videtur autem esse versio A. S. Th. qui sic frequenter

TO EBPAIKON.

בַּמִּדְבָּר אֶל-אֵל אֶת-וּמִשְׁכַּן

5.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

5. De tentorio in tentorium, et de tabernaculo.

CAPUT XVII LIB. I PARALIP.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοὶς γράμμασι.

5.

VULGATA LATINA.

5. Mutans loca tabernaculi, et in tentorio.

ΑΚΥΛΑΣ.

5.

AQUILA.

5.

19. Et secundum cor tuum fecisti omnem magnitudinem hanc.

19. Juxta cor tuum fecisti omnem magnificentiam hanc.

19.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XVII lib. I Paralip.

V. 5. Sic Reg. et notæ edit. Rom. Reg. habet ἐν καταλύματι.

TO EBPAIKON:

בַּנְעֻעַ דְּבַר הַמֶּלֶךְ אֶת-יֹאָב

6.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

6. Abominabile fuit verbum regis ipsi Joab.

CAPUT XXI LIB. I PARALIP.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοὶς γράμμασι.

6.

VULGATA LATINA.

6. Eo quod Joab invitus exsequeretur regis imperium.

ΑΚΥΛΑΣ.

6.

AQUILA.

6.

Nota.

V. 6. Ἄλλος προσώχθισεν ὁ λόγος. In notis edit. Rom. Reg. vero sic, τὸ δὲ ῥῆμα τοῦ βασιλέως etc.

LIB. I PARALIP. CAPUT XXI.
CAPUT XV LIB. I PARALIP.
Ϛ.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

Ἐπιωμαδα.

27. Στολή βυσσίνη. Ἄλλος, ἐπὶ
Δαυὶδ ἐφ' οὗδ' κοινόν. 27.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

27. Superhumeralē.

27. Stola byssina. *Alius*, super
David ephud commune. 27.

CAPUT XVI LIB. I PARALIP.
ϛ.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1.

1. Καὶ σωτηρίου. Ἄλλος, καὶ
εἰρηνικά. Ἄλλος, καὶ τὰς εἰρηνι-
κάς. 1.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1.

Et salutaris. *Alius*, et paci-
fica. *Alius*, et pacificas. 1.

reddunt in Levitico.

CAPUT XVII LIB. I PARALIP.
Ϝ.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

19.

5. Ἐν σκηνῇ καὶ ἐν καλύμματι.
Ἄλλος, ἐν σκηνῇ εἰς σκέπην, καὶ
ἐν καλύμματι. Ἄλλ., ἐν καταλύ-
ματι. 5.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

5.

5. In tabernaculo et in tegmine.
Alius, in tabernaculo in tento-
rium, et in tegmine. *Alius*, in di-
versorio. 5.

19.

19. *Alius*, hanc secundum cor-
tuum, ad declarandas omnes ma-
gnificentias tuas, Domine. 19.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XVII lib. I Paralip.

V. 19. Ita Reg. Hæc vero desiderantur in textu τῶν Ϛ.

CAPUT XXI LIB. I PARALIP.
ϝ.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

6.

6. Κατίσχυσε λόγος. Ἄλλος,
προσώχθισεν ὁ λόγος. Ἄλλος, τὸ
δὲ ῥῆμα τοῦ βασιλέως ἰσχυσεν ἐπὶ
Ἰωάβ. 6.

SYMMACHUS

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO

6.

6. Prævaluit verbum. *Alius*,
molestum fuit verbum. *Alius*, ver-
bum autem regis invaluit super
Joab. 6.

CAPUT XXII LIB. I PARALIP.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	AKYAAΣ.
ועמך לרב 15	15.	15.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
15. Et tecum in multitudine.	15. Habes quoque plurimos artifices.	15.

Nota.

V. 15. Ἄλλος, καὶ μετὰ σοῦ Κυριος etc. In Reg. et in notis edit. Rom.

CAPUT XXIV LIB. I PARALIP.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	AKYAAΣ.
1 ותבני ארון מודקחם בני אהרן 1	1.	1.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Et filiis Aaron partitiones. niii Aaron.	1. Porro filiorum Aaron hæ partitiones erant: filii Aaron.	1.

Nota.

V. 1. Ἄλλος, Ἀαρὼν. καὶ α. etc. Reg. et in notis edit. Rom.

CAPUT XXV LIB. I PARALIP.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	AKYAAΣ.
1 הנביאים בכנרת 1	1.	1. Τῶν προφητῶν.
3 בכנור הנבא 3	3	3. Κιθάρα προφητεύων.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA.	AQUILA.
1. Prophetantes in citharis.	1. Qui prophetarent in citharis.	1. Prophetarum.
3. In cithara prophetantis.	3. Qui in cithara prophetabat.	3. Cithara prophetans.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXV lib. I Paralip.

V. 1. Ἄ., τῶν προφητῶν etc. Codex Reg.

V. 3. Ἄ., κιθάρα προφητεύων etc. Idem Reg. Vc

CAPUT XXVI LIB. I PARALIP.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	AKYAAΣ.
27 מן-הבלחכות 27	27.	27.
29 לשמרים ולשפטים 29	29.	29.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
27. De bellis.	27. De bellis.	27.
29. In præfectos et iudices.	29. Ad docendum et iudicandum.	29.

Notæ.

V. 27. Ἄλλοι, ἐκ πολέμων. In notis edit. Rom.

CAPUT XXVII LIB. I PARALIP.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	AKYAAΣ.
27 ועד הגרמים 27	27.	27.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
27. Et super vineas.	27. Vinearumque cultoribus.	27.

Nota.

V. 27. Ἄλλος, καὶ ἐπὶ τῶν ἀμπελώνων. In notis edit. Rom. Reg. habet, καὶ ἐπὶ τῶν χωρίων, quod

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	15.	15. Καὶ μετὰ σοῦ πρόσθετος εἰς πλῆθος. Ἄλλοι, καὶ μετὰ σοῦ Κύριος πρόσθετος εἰς πλῆθος.	15.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	15.	15. Et tecum adde in multitudine. <i>Alii</i> , et tecum Dominus: adde in multitudine.	15.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

THEODOTIO.

CAPUT XXIV LIB. I PARALIP.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	1.	1. Καὶ τοὺς υἱοὺς Ἀαρῶν διαιρέσει. Ἄλλος, Ἀαρῶν, καὶ αἱ διαιρέσεις υἱῶν Ἀαρῶν.	1.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	1.	1. Et filios Aaron distributione. <i>Alius</i> , Aaron, et distributiones filiorum Aaron.	1.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

THEODOTIO.

CAPUT XXV LIB. I PARALIP.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	1.	1. Τῶν προφητευσάντων διὰ λύρας.	1.
ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	3.	3. Διὰ λύρας τοῦ προφητεύοντος.	3.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	1.	1. Pronuntiantes in citharis.	1.
SYMMACHUS.	Ο΄.	3.	3. Ἐν κινύρα ἀνακοιούμενοι.	3.
SYMMACHUS.	Ο΄.	3.	3. In cithara pulsantes.	3.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

THEODOTIO.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXV lib. I Paralip.
עמ תבס uterque, Aquila videlicet et Symmachus, modo κινύρα, modo λύρα vertunt.

CAPUT XXVI LIB. I PARALIP.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	27.	27. Ἐκ πόλεων. Ἄλλοι, ἐκ πόλεων.	27.
ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	29.	29. Εἰς παιδευτὰς καὶ κριτὰς.	29.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	27.	27. Ex civitatibus. <i>Al.</i> , debellis.	27.
SYMMACHUS.	Ο΄.	29.	29. Τοῦ γραμματεῦσιν καὶ διακρίνειν.	29.
SYMMACHUS.	Ο΄.	29.	29. Ad scribendum et dijudicandum.	29.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

THEODOTIO.

Notæ.

V. 29. Σ., εἰς παιδευτὰς καὶ κριτὰς. Reg.

CAPUT XXVII LIB. I PARALIP.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	7.	27. Καὶ ἐπὶ τῶν χωρίων. Ἄλλος, καὶ ἐπὶ τῶν ἀμπελώνων.	27.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	27.	27. Et super agros. <i>Alius</i> , et super vineas.	27.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

THEODOTIO.

Nota

aliqui reddunt, et super cellas.

TO EBPAIKON.	CAPUT XXIX LIB. I PARALIP. TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
1, 2 אֱלֹהִים וּבְכַל-כּוֹחַ כִּי לֹא לָאָדָם הַבְּרִיָּה כִּי לַיהוָה	1, 2.	1, 2.
שֵׁם		
6 וְלִשְׂרֵי מְלֹאכֶת הַמֶּלֶךְ	6.	6.
11 וְכִי יִהְיֶה הַמְּמַלְכָה הַחַמְתִּישָׁא לְכָל וְלִרְאֵשׁ		
11 וְכִי יִהְיֶה הַמְּמַלְכָה הַחַמְתִּישָׁא לְכָל וְלִרְאֵשׁ	11.	11.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1, 2. Quia non homini ædes, sed Domino Deo. Et in omni fortitudine mea.	1, 2. Neque enim homini præparatur habitatio, sed Deo.	1, 2.

Sohem.	Onvchiuos.	
6. Et in principes operis regis.	6. Et principes possessionum regis.	6.
11. Et decor.	11. Et tibi laus.	11.
Tibi, Domine, regnum et exaltatus ad omne caput.	Tuum, Domine, regnum, et tu es super omnes principes.	

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXIX lib. I Paralip.

V. 1, 2. Ἄλλοι, ὅτι οὐκ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἡ Κυρίου etc. In notis edit. Rom. Ἄλλοι, ὅτι οὐκ ἀνθρώπων ἢ οικοδομῆ etc. Reg.

Ibid. Ἄλλοι, θυχοῦ. Reg. Vide quæ diximus Gen. II, v. 12.

V. 6. Ἄλλοι, καὶ οἱ οἰκονόμοι τοῦ βασιλέως. E.

LIBER SECUNDUS PARALIPOMENON.

TO EBPAIKON.	CAPUT SECUNDUM. TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
13 לְחִירָם אָבִי	13.	13.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
13. Hiram-Abi.	13. Hiram patrem meum.	13

Nota.

V. 13. Ἄλλοι, Χιράμ τὸν πατέρα μου. In Regio codice et notis edit. Rom.

TO EBPAIKON.	CAPUT IV LIB. II PARALIP. TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
2 שְׁלִשִׁים בְּאַמָּה יָסַב אֹדַי מִבְּנֵי	2.	2.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
2. Triginta in cubito circumdabat illud circum.	2. Triginta cubitorum ambiabat gyrum ejus.	2

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο ·	ΘΕΟΔΩΤΙΩΝ.
1, 2.	1, 2. Ὅτι οὐκ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἡ Κυρίῳ Θεῷ, κατὰ πᾶσαν τὴν δύναμιν. Ἄλλοι, ὅτι οὐκ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἡ Κυρίῳ τῷ Θεῷ οἰκοδομεῖς. Καὶ ἐγὼ κατὰ πᾶσαν. Ἄλλοι, ὅτι οὐκ ἀνθρώπων ἡ οἰκοδομή, ἀλλ' ἡ Κυρίῳ τῷ Θεῷ. Σοάμ. Ἄλλως, σῶμ. Ἄλλος, δνυχος.	1, 2.
6.	6. Καὶ οἱ οἰκοδόμοι τοῦ βασιλέως. Ἄλλος, καὶ οἱ οἰκονόμοι τοῦ βασιλέως	6.
11.	11. <i>Vocat.</i> Ἄλλος, καὶ ἡ ἐξομολόγησις. <i>Vocat.</i> Ἄλλοι, σοί, Κύριε, ἡ βασιλεία, καὶ ἡ ἔπαρσις εἰς πάντα, καὶ εἰς πᾶσαν ἀρχὴν.	11.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
1, 2.	1, 2. Quia non homini, sed Domino Deo, secundum omnem virtutem. <i>Alii</i> , quia non homini, sed Domino Deo ædificas. Et ego secundum omnem. <i>Alii</i> , quia non homini ædificatio, sed Domino Deo. Soam. <i>Aliter</i> , som. <i>Alius</i> , onychis.	1, 2.
6.	6. Et ædificatores regis. <i>Alius</i> , et œconomi regis.	6.
11.	11. <i>Vocat.</i> <i>Alius</i> , et confessio. <i>Vocat.</i> <i>Alii</i> , tibi, Domine, regnum et elevatio super omnia, et in omne imperium.	11.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXIX lib. I Paralip.

edit. Rom.

V. 11. Ἄλλος, καὶ ἡ ἐξομολογησις. Ex notis edit. Rom.

Ibid. Ἄλλοι, σοί, Κύριε. † βασιλεία etc. In notis edit. Rom.

LIBER SECUNDUS PARALIPOMENON.

CAPUT SECUNDUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο ·	ΘΕΟΔΩΤΙΩΝ.
15.	15. Χιράμ τὸν πατέρα μου. Ἄλλος, Χιράμ τὸν παῖδά μου.	15.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
15.	15. Chiram patrem meum. <i>Alius</i> , Chiram puerum meum.	15.

CAPUT IV LIB. II PARALIP.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο ·	ΘΕΟΔΩΤΙΩΝ.
2.	2. Τριάκοντα πήχεων. Ἄλλος, τριάκοντα πήχεων ἐκύκλουν αὐτὴν κύκλω.	2.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
2.	2. Triginta cubitorum. <i>Alius</i> , triginta cubitorum circumdabant illud in circuitu.	2.

Nota.

V. 2. Ἄλλος, τριάκοντα πήγῃων etc. Ita Reg.

	CAPUT V LIB. II PARALIP.		
TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὺς γράμμασι.		ΑΚΥΛΑΣ.
אל-דביר דבית 7	7.	7.	
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.		AQUILA.
7. Ad oraculum domus.	7. Ad oraculum templi.	7.	

Nota.

V. 7. Ἄλλος, εἰς τὸ χρηματιστήριον τοῦ οἴκου. Codex Regius. Vocem דביר sic vertunt A, Th.

	CAPUT VIII LIB. II PARALIP.		
TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὺς γράμμασι.		ΑΚΥΛΑΣ.
חבוב צבד 3	3.	3.	
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.		AQUILA.
3. Emath Soba.	3. Emath Soba.	3.	

Nota.

V. 3. Ἄλλος, εἰς Αἰμάθ Σωβά. In Reg. et notis edit. Rom.

	CAPUT X LIB. II PARALIP.		
TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὺς γράμμασι.		ΑΚΥΛΑΣ.
קטני 10	10.	10.	
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.		AQUILA.
10. Parvus meus.	10. Minimus digitus meus.	10.	

Nota.

V. 10. Ἄλλος, ὁ βραχύτατος δάκτυλός μου. Reg. Vide supra, III Reg. xii.

	CAPUT XII LIB. II PARALIP.		
TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὺς γράμμασι.		ΑΚΥΛΑΣ.
נכנעו 7	7.	7.	
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.		AQUILA.
7. Humiliati sunt.	7. Humiliati essent.	7.	

Nota.

V. 7. Σ., ἐγνωσιμάχησαν. Reg. cum hac nota : Διὸ καὶ Θεὸς μετέβαλε τὴν ὀργὴν τοῦ μὴ πανολεθρίαν

	CAPUT XIII LIB. II PARALIP.		
TO EBPAIKON	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὺς γράμμασι.		ΑΚΥΛΑΣ.
על-ויחבצו 7	7.	7.	
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.		AQUILA.
7. Et roboraverunt se contra Roboam.	7. Prævaluerunt contra Roboam.	7.	

Nota.

V. 7. Ἄλλος, ἀνέστη. Ἄλλος, ἐνίσχυσεν ἐπὶ Ῥοβοάμ. In notis editionis Romanæ. Hæc postrema

CAPUT V LIB. II PARALIP.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

7. 7. Εἰς τὸ δαβὶρ τοῦ οἴκου. Ἄλλος, εἰς τὸ χρηματιστήριον τοῦ οἴκου.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

7. 7. In dabir domus. *Alius*, in oraculum domus.

Nota.

III Reg. vi, 19, et A., S., Psalm. xxvii, 2.

CAPUT VIII LIB. II PARALIP.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

3. 3. Εἰς Βαισωδά. Ἄλλος, εἰς Αἰμάθ Σωδά.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

3. 3. In Bæsoaba. *Alius*, in Æmath Soba.

CAPUT X LIB. II PARALIP.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

10. 10. Ὁ μικρὸς δάκτυλός μου. Ἄλλος, ὁ βραχύτατος δάκτυλός μου.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

10. 10. Parvus digitus meus. *Alius*, brevissimus digitus meus.

CAPUT XII LIB. II PARALIP.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

7. 7. Ἐγνωσιμάχησαν. Ἐνετράπησαν.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

7. 7. Resipuerunt. Confusi sunt.

Nota.

αὐτοῖς ἐπενεγχεῖν. I. e. *Quapropter Deus iram avertit, ne ipsis extremam perniciem inferret.*

CAPUT XIII LIB. II PARALIP.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

7. 7. Ἀνέστη πρὸς Ῥοβοάμ. Ἄλλ., ἀντίστη. Ἄλλος, ἐνίσχυσεν ἐπὶ Ῥοβοάμ.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

7. 7. Surrexit adversus Roboam. *Alius*, restitit. *Alius*, invaluit su per Roboam.

Nota.

lectio videtur esse alterius interpretis.

TO EBPAIKON.		CAPUT XIV LIB. II PARALIP.		TO EBPAIKON		AKYAAΣ.	
				'Ελληνικοῖς γράμμασι.			
	עדו דאָר פֿאַר 7	7.				7.	
	אָהלי בִּקְרָה 15	15.				15.	
VERSIO HEBRAICI TEXT.		VULGATA LATINA.				AQUILA.	
7. Adhuc ipsa terra ad facies nostras.		7. Donec a bellis quieta sunt omnia.				7.	
15. Tentoria acquisitionis.		15. Caulas ovium.				15.	

Notæ et variæ lectiones ad cap. XIV lib. II Paralip.

V. 7. Ἄλλος, ἐν ᾧ τῆς γῆς κυριευσομεν. Reg. et notæ edit. Rom.

V. 15. Ἄλλος, κτηνῶν. Ibid. Reg. habet κτήσεων. Ibid. Ἄλλοι, Ἀμαζονσῆς. Ibid. Quid legerint qui

TO EBPAIKON.		CAPUT XV LIB. II PARALIP.		TO EBPAIKON		AKYAAΣ.	
				'Ελληνικοῖς γράμμασι.			
	דָּדָה 1	1.				1.	
VERSIO HEBRAICI TEXT.		VULGATA LATINA.				AQUILA.	
1. Oded.		1. Oded.				1.	

Nota.

V. 1. Ἄλλος, Ἀδάδ, et sic habet Reg. Ἄλλος, Ἀδδῶ. In notis edit. Rom.

TO EBPAIKON.		CAPUT XVII LIB. II PARALIP.		TO EBPAIKON		AKYAAΣ.	
				'Ελληνικοῖς γράμμασι.			
	וְשִׁבְעַת אֲלֵפִים וְשִׁבְעִים בְּמֵאוֹת 11	11.				11.	
	במאות						
VERSIO HEBRAICI TEXT.		VULGATA LATINA.				AQUILA.	
11. Et hircos septem mille septingentos.		11. Et hircorum totidem.				11.	

Nota.

V. 11. Hæ lectiones in notis edit. Rom. habentur. Reg. habet τράγους ἑπτακισχίλους ἑπτακοσίους.

TO EBPAIKON.		CAPUT XXI LIB. II PARALIP.		TO EBPAIKON		AKYAAΣ.	
				'Ελληνικοῖς γράμμασι.			
	יְיָ 17	17.				17.	
VERSIO HEBRAICI TEXT.		VULGATA LATINA.				AQUILA.	
17. Joachaz.		17. Joachaz.				17.	

Nota.

V. 17. Sic notæ editionis Romanæ et Regius codex, qui hanc notam habet in margine : Οἱμαὶ Ὀχ-

TO EBPAIKON.		CAPUT XXII LIB. II PARALIP.		TO EBPAIKON		AKYAAΣ.	
				'Ελληνικοῖς γράμμασι.			
	לְמַחֲנֵה 1	1.				1.	
VERSIO HEBRAICI TEXT.		VULGATA LATINA.				AQUILA.	
1. Ad castrametationem.		1. Qui irruerant in castra.				1.	

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΩΤΩΝ.
7.	7. Ἐνώπιον τῆς γῆς κυριεύσομεν. Ἄλλος, ἐν ᾧ τῆς γῆς κυριεύσομεν.	7.
15.	15. Σκηνάς κτήσεων καὶ Ἀλιμαζονεῖς. Ἄλλος, κτηνῶν. Ἄλλοι, Ἀμαζονεῖς.	15.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
7.	7. Coram terra dominabimur. <i>Alius</i> , in quo terræ dominabimur.	7.
15.	15. Tabernacula possessionum et Alimazones. <i>Alius</i> , pecorum. <i>Alii</i> , Amazones.	15.

Notæ et variæ lectioes ad cap. XIV lib. II Paralip.

ita verterunt, non satis video. LXX duplicem versionem exhibent τοῦ ἔργου ἵπην nempe σκηνάς κτήσεων et Ἀλιμαζονεῖς.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ	Ο.	ΘΕΟΔΩΤΩΝ.
1.	1. Ὀδῆδ. Ἄλλος, Ἀδάδ. Ἄλλος, Ἀδδῶ.	1.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
1.	1. Oded. <i>Alius</i> , Adad. <i>Alius</i> , Addo.	1.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ	Ο.	ΘΕΟΔΩΤΩΝ.
11.	11. Ἑπταχοσίους. Ἄλλος, τράγους ἑπτακισχιλίους ἑπταχοσίους. Ἄλλος, ἑπτακισχιλίους πενταχοσίους.	11.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES	THEODOTIO.
11.	11. Septingentos. <i>Alius</i> , hircos septem mille septingentos. <i>Alius</i> , septem mille quingentos.	11.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΩΤΩΝ.
17.	17. Ὀχοζίας. Ἄλλος, Ἰωάγαζ.	17.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
17.	17. Ochozias <i>Alius</i> , Joachasz.	17.

Nota.

ζαν, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς εὐρίσκειται I. e. Puto Ochoziam, ut in sequentibus reperitur.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΩΤΩΝ.
1.	1. Ἀλιμαζονεῖς. Ἄλλος, Ἀμαζονεῖς.	1.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
1.	1. Alimazones. <i>Alius</i> , Amazones.	1.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὺς γράμμασι.	AKYAAΣ.
2 ארבעים ושתיים שנה	2.	2.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
2. Quadraginta duorum annorum.	2. Quadraginta duorum annorum.	2.

Nota.

V. 1. Ἄλλος, Ἀμαζονεῖς. V. supra. Reg. habet hoc loco, Ἀμαζονίμ.

CAPUT XXIII LIB. II PARALIP.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὺς γράμμασι.	AKYAAΣ.
1 השביעית	1.	1.
9 ויתן יהודע הזקן לשרי הכהן את-החניתים	9.	9.
13 קשר קשר	13.	13.
18 להעלות	18.	18.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. [anno] septimo.	1. [anno] septimo.	1.
9. Et dedit Joiada sacerdos principibus centuriarum lanceas.	9. Deditque Joiada sacerdos centurionibus lanceas.	9.
13. Conjuratio, conjuratio.	13. Insidiæ, insidiæ.	13.
18. Ad ascendere faciendum.	18. Ut offerrent.	18.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXIII lib. II Paralip.

V. 1. Ἄλλος, ἔτει ἐβδόμῃ. Regius et notæ edit. Rom.

V. 9. Ἄλλος, καὶ ἔδωκεν Ἰωδαε̄ etc. Ibid.

CAPUT XXIV LIB. II PARALIP.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὺς γράμμασι.	AKYAAΣ.
20 לבשה את-זכריה	20.	20.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
20. Induit Zachariam.	20. Induit Zachariam.	20.

Nota.

V. 20. Ἄλλος, ἐνέδυσσε τὸν Ζαχαρίαν. In notis edit. Rom.

CAPUT XXVI LIB. II PARALIP.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὺς γράμμασι.	AKYAAΣ.
5 דבבין בראת האלהים	5.	5.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
5. Intelligentis in visionibus Dei.	5. Intelligentis et videntis Deum.	5.

Prosperare fecit eum Deus.

Direxit cum in omnibus.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
2.	2. Ἐτῶν εἴκοσι. Ἄλλ., εἴκοσι καὶ δύο. Ἄλλος, τεσσαράκοντα καὶ δύο.	2.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
2.	2. Annorum viginti. <i>Alius</i> , viginti duorum. <i>Alius</i> , quadraginta duorum.	2.

Nota.

V. 2. Hanc numerorum varietatem exhibent notæ edit. Rom. Reg. habet εἴκοσι tantum.

CAPUT XXIII LIB. II PARALIP.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
1.	1. [Ἐτε] τῷ ὀγδόῳ. Ἄλλος, ἔτε ἑβδόμῳ.	1.
9.	9. Καὶ ἔδωκεν Ἰωδαὲ τὰς μαχαίρας. Ἄλλος, καὶ ἔδωκεν Ἰωδαὲ ὁ ἱερεὺς τοὺς ἑκατοντάρχους τεταγμένους, καὶ τὰς μαχαίρας.	9.
13.	13. Ἐπιτιθέμενοι ἐπιτίθεσθε. Ἄλλος, σύνδεσμος, σύνδεσμος.	13.
18.	18. Καὶ ἀνεῆγκαι. Ἄλλος, καὶ αὐτὸς ἀνήνεγκεν.	18.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
1.	1. [Anno] octavo. <i>Al.</i> anno septimo.	1.
9.	9. Et dedit Jodæ gladios. <i>Alius</i> , et dedit Jodæ sacerdos centuriones constitutos, et gladios.	9.
13.	13. Conjurantes conjuratis. <i>Alius</i> , colligatio, colligatio.	13.
18.	18. Et ad offerendum. <i>Alius</i> , et ipse obtulit.	18.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXIII lib. II Paralip.

V. 13. Ἄλλος, σύνδεσμος, σύνδεσμος. Sic quædam exemplaria et Complut.
 V. 18. Ἄλλος, καὶ αὐτὸς ἀνήνεγκεν. Ibid.

CAPUT XXIV LIB. II PARALIP.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
20.	20. Ἐνέδουσε τὸν Ἀζαρίαν. Ἄλλος, ἐνέδουσε τὸν Ζαχαρίαν.	20.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
20.	20. Induit Azariam. <i>Alius</i> , induit Zachariam.	20.

CAPUT XXVI LIB. II PARALIP.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
5.	5. Τοῦ συνιόντος ἐν φόβῳ Κυρίου. Ἄλλος, τοῦ συνόντος ἐν ὁράσει Κυρίου. Ἄλλος, συνιέντος ἐν ὁράσει Θεοῦ. Εὐώδωσεν αὐτῷ Κύριος. Ἄλλος, κατηύθυνεν αὐτὸν ὁ Θεός.	5.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
5.	5. Intelligentis in timore Domini. <i>Alius</i> , conversantis in visione Domini. <i>Alius</i> , intelligentis in visione Dei. Prospere agere ipsi fecit Dominus. <i>Alius</i> , direxit cum Deus.	5.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
וּפָרַץ 6	6.	6.
כי- אתב אדמה היה 10	10.	10.
החפשה 21	21.	21.
בגזר בשדה 23	23.	23.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
6. Et rupit.	6. Destruxit.	6.
10. Quia diligens terram erat.	10. Erat quippe homo agriculturæ deditus.	10.
21. Libera.	21. In domo separata.	21.
Excisus fuerat.	Ejectus fuerat.	
23. In agro.	23. In agro.	23.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXVI lib. II Paralip

V. 5. Ἄλλος, τοῦ συνόντος etc. Ita Reg. κατευθύνειν vertit Aquila.
 Ibid. Ἄλλος, κατηύθυνεν αὐτὸν ὁ θεός. Sic Theodoretus, et edit. Complut. Hebraicum verbum פָּרַץ V. 6. Ἄλλος, καθεῖλε. In notis edit. Rom.
 V. 10. Ἄλλος, φιλογέωργος. Ita Reg. Ἄλλος,

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
וּבְדֹמַת הָעֵפֶל בָּנָה לָרֵב 3	3.	3.
בירניות 4	4.	4.
בָּחַם עִם-מֶלֶךְ 5	5.	5.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
3. Et in muro Ophel ædificavit multum.	3. Et in muro Ophel multa construxit.	3.
4. Palatia.	4. Castella.	4.
5. Pugnavit cum rege.	5. Pugnavit contra regem.	5.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXVII lib. II Paralip.

V. 3. Ἄλλος, καὶ ἐν τῷ τεύχει etc. Ita Reg. Aliæ lectiones in notis edit. Rom.
 V. 4. Ἄλλος, βάρεις. Sic edit. Complut. Vide scholion ad Amos 1, 12.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
עָשָׂה לְבַעֲלִים 2	2.	2.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
2. Fecit ipsis Baalim.	2 S atuas fudit Baalim.	2.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
6.	6. Κατέσπασε. Ἄλλος, καθείλε.	6.
10.	10. Ὅτι γεωργὸς ἦν. Ἄλλος, φιλογέωργος. Ἄλλος, ἀνὴρ φιλογέωργος.	10.
21.	21. Ἀπρυσώθ. Ἄλλος, κρυφίως ἐγκεκλεισμένος. Οἱ λοιποὶ, κρυφαίως.	21.
	Ἀπεσχίσθη. Ἄλλος, ἐξώσθη.	
23.	23. Ἐν τῷ πεδίῳ. Ἄλλος, ἐν ἀγρῷ.	23.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
6.	6. Demolitus est. <i>Alius</i> , abstulit.	6.
10.	10. Quia agricola erat. <i>Alius</i> , amans agriculturæ. <i>Alius</i> , vir amans agriculturæ.	10.
21.	21. Apphusoth. <i>Alius</i> , clam inclusus. <i>Reliqui</i> , clam	21.
	Abscissus fuerat. <i>Alius</i> , expulsus fuerat.	
23.	23. In campo. <i>Alius</i> , in agro.	23.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXVI lib. II Paralip

ἀνὴρ φιλογέωργος. In notis edit. Rom.

Ibid. Ἄλλος, ἐξώσθη. Sic Aldina.

V. 21. Οἱ λοιποὶ, κρυφαίως. Regius codex has lectiones exhibet.

V. 23. Ἄλλος, ἐν ἀγρῷ. In notis edit. Rom.

CAPUT XXVII LIB. II PARALIP.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
3.	3. Καὶ ἐν τείχει Ὀπέλ ψκοδόμησε πολλά. Ἄλλ., καὶ ἐν τῷ τείχει αὐτῆς ἀπέθετο ὄπλα, καὶ ψκοδόμησε πόλεις. Ἄλλος, καὶ ἐν τῷ τείχει τοῦ Ὀφέλ ψκοδόμησεν εἰς πλῆθος.	3.
4.	4. Οἰκήσεις. Ἄλλος, βάρεις.	4.
2.	5. Ἐμαχέσατο πρὸς βασιλέα. Ἄλλος, ἐπολέμησε μετὰ τοῦ βασιλέως.	5.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
3.	3. Et in muro Opel ædificavit multa. <i>Alius</i> , et in muro ejus deposuit arma, et ædificavit urbes. <i>Alius</i> , et in muro Ophel ædificavit quam plurimum.	3.
4.	4. Habitationes. <i>Alius</i> , magnas domos.	4.
5.	5. Pugnavit adversus regem. <i>Alius</i> , pugnavit cum rege.	5.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXVII lib. II Paralip.

V. 5. Ἄλλος, ἐπολέμησε etc. In notis edit. Rom.

CAPUT XXVIII LIB. II PARALIP.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
2.	2. Καὶ τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν. Ἄλλος, ἐποίησε τοῖς Βααλείμ.	2.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
2.	2. Et idolis eorum. <i>Alius</i> , fecit ipsis Baalim.	2.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
3 בניא בן-הגם	3.	3.
אשר הריש		
8 מאתים אלה	8.	8.
12 עזריהו בן-יהוחנן	12.	12.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
3. In valle Benennom.	3. In valle Benennom.	3.
Quas expulit.	Quas interfecit.	
8. Ducenta millia	8. Ducenta millia.	8.
12. Azariah filius Johanan.	12. Azarias filius Johanan.	12.
Notæ et variæ lectiones ad cap. XXVIII lib. II Paralip.		
V. 2. Ἄλλοι, ἐποίησε τοὶς Βασιλείμ. In notis edit. R ⁱⁱⁱ .	edit. Complut. Reg. habet, ἐν γῆ Ἐννόμ. Ibid. Ἄλλοι, ὡν ἐξῆρε. In notis edit. Rom. Σεδ	
V. 3. Has lectiones præferunt notæ edit. Rom. et	Reg., & ἐξωλόθρευσε.	

CAPUT XXIX LIB. II PARALIP.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
9, 10 בשבי על-זאת עתה עם- לבבי לטרת בית ליהוה אלהי ישראל	9, 10.	9, 10.
17 ששה עשר	17.	17.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
9, 10. In captivitate super hoc. Nunc cum corde meo pangere fœtus Domino Deo Israel.	9, 10. Propter hoc scelus. Nunc ergo placet mihi ut ineamus fœdus cum Domino Deo Israel.	9, 10.
17. Sextadecima.	17. Sextadecima.	17.

Notæ.

V. 9, 10. Ἄλλοι, καὶ οὖν ἐστὶν etc. In Reg. et in notis edit. Rom.

CAPUT XXX LIB. II PARALIP.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
8 ערפכס	8.	8.
15 ויתקדשו	15.	15.
25 מישראל	25.	25.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA	AQUILA.
8. Cervicem vestram.	8. Cervices vestras.	8.
15. Et sanctificaverunt se.	15. Tandem sanctificati.	15.
25. Ex Israel.	25. Ex Israel.	25.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
3.	3. Ἐν Γε Βενεννόμ. Ἄλλος, ἐν γῆ Ἐννόμ. Ἄλλος, ἐν φάραγγι Βενεννόμ.	3.
8.	8. Ὦν ἐξωλόθρευσε. Ἄλλος, ὦν ἐξῆρε.	8.
12.	12. Τριακοσίας χιλιάδας. Ἄλλος, ὀκτακοσίας χιλιάδας. Ἄλλος, διακοσίας χιλιάδας.	12.
12.	12. Οὐδείας ὁ τοῦ Ἰωαννοῦ. Ἄλλος, Ἀζαρίας ὁ τοῦ Ἰωανάν.	12.
LXX INTERPRETES.		
3.	3. In Ge Benennom. <i>Alius</i> , in terra Ennom. <i>Alius</i> , in valle Benennom. Quas exterminaverat. <i>Alius</i> , quas abstulerat.	3.
8.	8. Trecenta millia. <i>Alius</i> , octingenta millia. <i>Alius</i> , ducenta millia.	8.
12.	12. Udias filius Joani. <i>Alius</i> , Azarias filius Joanan.	12.
Notæ et variæ lectiones ad cap. XXVIII lib. II Paralip.		
V. 8. Ἄλλος, ὀκτακοσίας χιλ- etc: Ita Reg et V. 12. Ἄλλος, Ἀζαρίας ὁ τοῦ Ἰωανάν. Reg. et voss edit. Rom. alii.		

CAPUT XXIX LIB. II PARALIP.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
9, 10.	9, 10. Ὁ καὶ νῦν ἐστίν. Ἐπὶ τούτοις νῦν ἐστίν ἐπὶ καρδίας διαθέσθαι διαθέκην μου, διαθέκην Κυρίου Θεοῦ Ἰσραήλ. Ἄλλοι, καὶ νῦν εἰσὶν ἐπὶ τούτοις. Νῦν οὖν θέσθε ἐπὶ καρδίας ὑμῶν, τοῦ διαθέσθαι διαθέκην μετὰ Κυρίου Θεοῦ Ἰσραήλ.	9, 10.
17.	17. Ἰρισκαϊδεκάτη. Ἄλλος, ἐκ καιδεκάτη.	17.
LXX INTERPRETES.		
9, 10	9, 10. Quod et nunc est. Pro his nunc est super cor disponere testamentum meum, testamentum Domini Dei Israel. <i>Alii</i> , et nunc sunt super his. Nunc igitur ponite super cor vestrum, disponere testamentum cum Domino Deo Israel.	9, 10.
17.	17. Tertiadecima. <i>Alius</i> , sexta-decima.	17.
[Notæ.		
V. 17. Ἄλλος, ἐκκαιδεκάτη. Reg.		

CAPUT XXX LIB. II PARALIP.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
8.	8. Καρδίας ὑμῶν. Ἄλλοι, τοὺς τραχήλους ὑμῶν.	8.
15.	15. Ἦγνισαν. Ἄλλος, ἠγνίσθησαν. Ἄλλος, ἠγιάσθησαν.	15.
25.	25. Ἐξ Ἱερουσαλήμ. Ἄλλος, ἐξ Ἰσραήλ.	25.
LXX INTERPRETES.		
8.	8. Corda vestra. <i>Alii</i> , colla vestra.	8.
15.	15. Purificaverunt. <i>Alius</i> , purificati sunt. <i>Alius</i> , sanctificati sunt.	15.
25.	25. De Jerusalem. <i>Alius</i> , ex Israel.	25.

Notæ.

V. 8. Ἄλλοι, τοὺς τραχίλους ὑμῶν. Ita Reg. et alii in notis edit. Rom.

V. 15. Ἄλλος, ἠγνίσθησαν, et sic Reg. Ἄλλος, ἠγιάσθησαν. In notis edit. Rom.

CAPUT XXXII LIB. II PARALIP.

TO EBPAIKON.

אֵת הַבְּרִיטָה וְאֵת הַמִּלִּיטָה 5

5.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

5.

ΑΚΥΛΑΣ.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

5. Et munivit Mello.

VULGATA LATINA.

5. Instauravitque Mello.

5.

AQUILA.

Nota.

V. 5. Ἄλλος, καὶ ψοκοδόμησε τὸ ἀνάλημμα. Utramque lectionem adfert Regius codex.

CAPUT XXXIV LIB. II PARALIP.

TO EBPAIKON.

בְּבֵשֶׁט בְּיָמֵי הַבְּרִיטָה 22

22.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

22.

ΑΚΥΛΑΣ.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

22. Custodis vestium.

VULGATA LATINA.

22. Custodis vestium.

22.

AQUILA.

In secunda.

In secunda.

Notæ.

V. 22. Ἄλλος, ἱματιοφύλακος. In notis edit. Rom. Ο', φυλάσσουν τὰς ἐντολάς, corrupte pro, φυλάσσοντας τὰς στολάς.

IN LIBRUM JOB MONITUM.

In colligendis libri Job variis interpretationibus et lectionibus hi nobis codices manuscripti et editi auxilio fuerunt:

Codex Colbertinus num. 1952 recens quidem, sed ad antiqui et egregii exemplaris fidem descriptus, qui plura nobis suppeditavit quam cæteri omnes mss. Ibi asterisci et obeli notantur.

Codex Regius num. 1896. memb. XI. sæculi.

Codex Reg. 2434. membranaceus X. sæculi, ubi omnia, quæ possunt pictura exprimi, depictis imaginibus repræsentantur.

CAPUT PRIMUM.

TO EBPAIKON.

אִישׁ הָיָה בְּאֶרֶץ-חֹזֵן 1

1.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

1. Ἄνθρωπος ἦν ἐν γῆ Ὀζ.

חָם וְיִשְׂרָאֵל אֱלֹהִים

3.

Ἄπλοῦς καὶ εὐθύς καὶ φοβούμενος τὸν Θεόν.

3 ועבדה רבה מאד

3. Καὶ δουλεία πολλὴ σφόδρα.

גָּדוֹל מְכֹל-בְּנֵי-קָדָם

VERSIO HEBRAICI TEXT.

1. Vir erat in terra Hus.

VULGATA LATINA.

1. Vir erat in terra Hus.

AQUILA.

1. Vir erat in terra Us.

Perfectus, et rectus, et timens Deum.

3. Et famulitium multum valde.

Magnus præ omnibus filiis orientis.

Simplex, et rectus, ac timens Deum.

3. Ac familia multa nimis.

Magnus inter orientales.

Simplex, et rectus, ac timens Deum.

3. Et servitus multa valde.

Notæ.

V. 25. Ἄλλος, ἐξ Ἰσραήλ. In notis edit. Rom.

CAPUT XXXII LIB. II PARALIP.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
5.	5. Καὶ κατίσχυσε τὸ ἀνάλημα. Ἄλλος, καὶ ὑποδόμησε τὸ ἀνάλημα.	5.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
5.	5. Et firmavit plenitudinem. Alius, et ædificavit plenitudinem.	5.

CAPUT XXXIV LIB. II PARALIP.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
22.	22. Φυλάσσουσαν τὰς ἐντολάς. Ἄλλος, ἱματιοφύλακος.	22.
Ἐν τῇ δευτερώσει.	Ἐν Μασαγαί. Ἄλλος, ἐν Μασα- νά. Ἄλλος, ἐν Μασσεναί.	
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
22.	22. Custodientem mandata. A- lius, custodis vestium.	22.
in deuterosi.	In Masanæ. Alius, in Masana. Alius, in Massenæ.	

Notæ.

Ibid. Σ., ἐν τῇ δευτερώσει. Reg. Reliquæ lectiones ex edit. Rom.

IN LIBRUM JOB MONITUM.

Codex RR. PP. Oratorii in vico S. Honoratii, membranaceus X. sæculi; commodante viro doctissimo Jacobo le Long, Congregationis Oratorii Presbytero.

Hieronymi versio libri Job, secundum editionem tunc O Hezaplatem, edita primo tomo operum S. Hieronymi a D. Joanne Martiano nostro.

Nicetæ Catena in Job. cusa Londini anno 1637.

Notæ editionis Romanæ et Drusii.

CAPUT PRIMUM.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
1.	1. Ἄνθρωπός τις ἦν ἐν χώρᾳ τῇ Αύσιτιδι.	1. Ἄνθρωπος ἦν ἐν γῆ Οὐς.
Ἄμωμος.	Ἄληθινός, ἀμειμπτος, δίκαιος, θεοσεβής.	Ἄπλοῦς καὶ εὐθύς καὶ φοβούμε- νος τὸν Θεόν.
5. Καὶ οἰκετὶα πολλὴ σφόδρα. Μέγιστος πάντων τῶν ἀνατολι- κῶν.	5. Καὶ ὑπερβία πολλὴ σφόδρα. Εὐγενής τῶν ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν. Ἄλλος, μέγας.	5.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
1.	1. Homo quidam erat in re- gione Ausitide.	1. Vir erat in terra Us.
Inculpatus	Verax, sine crimine, justus, co- lens Deum.	Simplex, et rectus, ac timens Deum.
5. Et familia multa valde. Maximus omnium orientalium.	5. Et ministerium multum valde. Nobilis inter eos qui a solis ortu. Alius, magnus.	5.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ.	ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
4 איש יחוד	4.	4.
5 הקיפו	5.	5.
אדלי חסאו בני וברכו אלהים בלבבם	6.	Εἰπὼς ἤμαρτον οἱ υἱοὶ μου, καὶ ἠλόγησαν Θεὸν ἐπὶ καρδίας αὐτῶν 6.
6 בני האלהים	6.	Καίγε Σατάν ἐν μέσῳ αὐτῶν. 8. Ἐπὶ τὸν δοῦλόν μου. Ἄνθρω ἀπλοῦς καὶ εὐθύς καὶ φο- βούμενος τὸν Θεόν.
ויבוא גם-השמך בתוכם 8 על-עבדי	8.	9. [Μὴ δωρεάν] φοβείται τὸν Θεόν;
איש תום וישר ירא אלהים	9.	11. Ἴδου οὐκ εἰς πρόσωπόν σου εὐ- λογῆσει σε. 13.
9 הזנום ירא איוב אלהים	9.	14. Καὶ ἰδοὺ ἄγγελος ἦλθε πρὸς Ἰώβ. 15. Ἐπέπεσε Σαβᾶ.
11 אם-לא ער-פניך יברק	11.	16. Ἐτι οὗτος ἐλάλει, καὶ ὄσως ἦλθε. Ἦὺρ Θεοῦ.
13 אכלים ושמים יין	13.	
14 ובלאך בא אל-איוב	14.	
15 ותפל שבא Ἰσπέσσαν οἱ Σαββᾶται.	15.	
ואמלפה רק-אני לבדי להגיד לך Ἰσθραῖος, ἐσώθηγ' τοῦ ἀπαγ- γεῖλαι σοι.	16.	
16 עד ו זה מדבר זה בא	16.	
אש אלהים נפלה מן-השמים		

תאכלם

VERSIO HEBRAICI TEXT.

4. Vir die suo.
5. Circuierunt.
Forsitan peccaverunt filii mei, et benedixerunt Deum in corde suo.
6. Filii Dei. Et venit etiam Satan in medium eorum.
8. Super servam meum. Vir perfectus, et rectus, ti- mens Deum.
9. Numquid gratis timet Job Deum?
11. Si non super facies tuas benedixerit tibi.
13. Comedentes et bibentes vi- num.
14. Et nuntius venit ad Job.
15. Et delapsus est Saba. <i>Hebr.</i> , inciderunt Sabbaitæ. Et evasi tantum ego, solus ego ad nuntiandum tibi. <i>Hebræus</i> , sal- vatus autem sum ad annuntian- dum tibi.
16. Adhuc illo loquente et hic venit. Ignis Dei cecidit de cœo. Et devoravit eos.

ε VULGATA LATINA.

4. Unusquisque in die suo.
5. In orbem transissent.
Ne forte peccaverint filii mei, et benedixerint Deo in cordibus suis.
6. Filii Dei. Affuit inter eos etiam Satan.
8. Servum meum. Homo simplex et rectus, ac ti- mens Deum.
9. Numquid Job frustra timet Deum?
11. Nisi in faciem benedixerit tibi.
13. Cum..... comederent et bi- berent vinum.
14. Nuntius venit ad Job.
15. Et irruerunt Sabæi. Et evasi ego solus ut nuntiarem tibi.
16. Cumque adhuc ille loque- retur, venit alter. Ignis Dei cecidit de cœlo. Consumpsit.

AQUILA.

4.
5.
Si forte peccaverunt filii mei, et benedixerunt Deum in corde suo.
6. Et etiam Satan in medio eorum.
8. Super servum meum. Vir simplex, et rectus, et ti- mens Deum.
9. Num gratis timet Deum?
11. Annon in faciem tuam be- nedicet te.
13.
14. Et ecce nuntius venit ad Job.
15. Incidit Saba.
16. Adhuc hic loquebatur, et hic venit. Ignis Dei.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Υ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

4.	4. Καθ' ἐκάστην ἡμέραν. Ἄλλος, ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ ἡμέραν.	4.
5.	5. Συνετελέσθησαν. Ἄλλος, ἤρξαντο.	5.
6.	Μήποτε οἱ υἱοὶ μου ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτῶν κακὰ ἐνενόησαν πρὸς Θεόν. 6. Οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ. Ἄλλος, οἱ υἱοὶ Θεοῦ.	6.
8. Ἐπὶ τὸν δοῦλόν μου.	Καὶ ὁ διάβολος ἦλθε μετ' αὐτῶν. 8. Κατὰ τοῦ παιδός μου. Ἄνθρωπος ἀμεμπτος, ἀληθινός, θεοσεβής.	'Αντικείμενος ἐν μέσῳ αὐτῶν. 8. Ἐπὶ τὸν δοῦλόν μου. 'Ανὴρ ἀπλοῦς καὶ εὐθύς καὶ φοβούμενος τὸν Θεόν.
9.	9. Μὴ δωρεὰν Ἰώβ σέβεται τὸν Κύριον;	9.
11.	11. Ἦ μὴν εἰς πρόσωπόν σε εὐλογήσει.	11.
13.	13. ✕ Ἐφαγον : καὶ ἔπινον οἶνον.	13.
14.	14. Καὶ ἰδοὺ ἄγγελος ἦλθε πρὸς Ἰώβ.	14.
15.	15. Καὶ ἐλθόντες οἱ αἰχμαλωτεύοντες. Σωθεὶς δὲ ἐγὼ μόνος ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαι σοι.	15.
16.	16. Ἔτι τούτου λαλοῦντος ἦλθεν ἕτερος. Πῦρ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. Ἄλλος, πῦρ παρὰ τοῦ Θεοῦ κατηνέχθη.	16. Ἔτι οὗτος ἐλάλει, καὶ οὗτος ἦλθε. Πῦρ Θεοῦ.

'Απέτεινεν.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO

4.	4. Per singulos dies. <i>Alius</i> , unusquisque diem suum.	4.
5.	5. Consummati fuissent. <i>Alius</i> , cœpissent. Ne forte filii mei in mente sua mala cogitaverint adversus Deum.	5.
6.	6. Angeli Dei. <i>Alius</i> , filii Dei. Et diabolus venit cum eis.	6. Adversarius in medio eorum.
8. Super servum meum.	8. Super puerum meum. Homo sine crimine, verax, colens Deum.	8. Super servum meum. Vir simplex, et rectus, et timens Deum.
9.	9. Num gratis Job colit Dominum?	9.
11.	11. Certe in faciem te benedicet.	11.
13.	13. ✕ Comedebant : et bibe- bant vinum.	13.
14.	14. Et ecce nuntius venit ad Job.	14.
15.	15. Et venientes prædones. Salvatus autem ego solus veni ad annuntiandum tibi.	15.
16.	16. Adhuc isto loquente venit <i>alius</i> . Ignis cecidit de cœ.o. <i>Alius</i> , ignis a Deo delapsus est. Devoravit.	16. Adhuc hic loquebatur, et hic venit. Ignis Dei.

Occidit.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
כדש םי ןכד ן ןשׁו ן רא״ש 17	17.	17. Οι Χαλδαῖοι ἐπέθηκαν τρεῖς ἀρχάς.
רדח ןדל 19	19.	19. Ἄνεμος μέγας.
כעל - תא 20	20.	20. Ἐνδύμα αὐτοῦ.
21	21.	21.
ׁו ׁל ׁה ׁת ׁנ ׁת ׁפ ׁד ׁה ׁל ׁה ׁי ׁם 22	22.	22.
<i>Ἐβραῖος, οὐκ ἐμέμψατο τῷ Θεῷ.</i>		
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
17. Chasdim posuerunt tria capita.	17. Chaldæi fecerunt tres turmas.	17. Chaldæi imposuerunt tres principatus, <i>vel</i> tres turmas.
19. Ventus magnus.	19. Ventus vehemens.	19. Ventus magnus.
20. Pallium suum.	20. Vestimenta sua.	20. Indumentum suum.
21.	21. Sicut Domino placuit, ita factum est.	21.
22. Et non dedit insulsum Deo.	22. Neque stultum quid contra Deum locutus est.	22.
<i>Hebræus, non convitiatus est Deo.</i>		

Notæ et variæ lectiones ad cap. I Job.

V. 1. 'A., Θ., ἀνὴρ ἦν ἐν γῆ Οὐς. Sic Colbertinus codex, ubi Οὐς cum tenui spiritu. Drusius vero Aquilam unum sic vertisse notat. Idem vero adjicit τὸ Οὐς perperam aspiratum præferri contra veterum morem, qui γ non aspirabant. Ea vero de re agitur in præliminaribus hujusce editionis col. 50. Priora verba, ἀνὴρ ἦν, secundum Aquilam et Theodotionem, ut versu 8.

Ibid. 'A., Θ. ἀπλοῦς, Σ., ἄμωμος. Ita, præter Drusium, Orat. et unus Regius. Et quod alii plenius habent, interprete non indicato: ἀπλοῦς, καὶ εὐθύς, καὶ φοβ-, non dubitamus esse Aquilæ et Theodotionis, ut infra, v. 8.

V. 3. Ita lectiones Aquilæ et Symmachi pleniores habent Orat. et unus Regius, quam Drusius, qui legit, 'A., δουλεῖα. Σ., οἰκεῖα.

Ibid. Σ., μέγιστος πάντων τῶν ἀνατολικῶν. Sic Orat. et unus Reg.

V. 4. Ἄλλος, ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ ἡμέραν. Sic Regius unus cum Drusio.

V. 5. Ἄλλος, ἤρξαντο. Drusius cum hac nota: *Id est, ἤρξαντο. Hujus contrarium in LXX, ὡς ἂν συνετελέσθησαν. Noster habet, ε cum in orbem transis-*

sent, » et melius.

Ibid. 'A., εἶπω, ἡμαρτον etc. Drusius. Ἡλόγησαν ibi ponitur pro κατηράσαντο, id est, *benedixerunt pro maledixerunt*: nam ἱβ utrumque significat, quemadmodum Latine, sacer, sanctum, et exaccrandum sibi vult.

V. 6. Ἄλλος, οἱ υἱοὶ Θεοῦ. Ita Drusius et mss. Hæc porro videtur esse lectio reliquorum interpretum: nam id littera Hebraice sonat. LXX, ἄγγελοι Θεοῦ, et sic etiam Deut. xxii, 43.

Ibid. 'A., κατὰ Σατάν etc. Lectionem Aquilæ et Theodotionis habent Drusius et mss. γσω πορο Σατάν reddit Aquila Num. xxi, 22.

V. 8. 'A., Σ., Θ., ἐπὶ τὸν δοῦλόν μου. Sic Reg. unus et Colbertinus bombycinus.

Ibid. 'A., Θ., ἀνὴρ ἀπλοῦς etc. Drusius. Hæc versio videtur esse Aquilæ et Theodotionis, qui supra v. 1 οἱ verterunt ἀπλοῦς.

V. 9. 'A., φοβεῖται τὸν Θεόν. Hæc interpretatio quasi scholium adfertur a Drusio. Sed Reg. unus et Colb. Aquilæ tribuunt.

V. 11. 'A., ἡ οὐκ εἰς πρόσωπόν σου εὐλόγησά σε. Sic Colb. et Reg. unus. Drusius non habet ἡ.

TO EBPAIKON.	CAPUT II JOB. TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
בני האלהים 1	1.	1.
על - ידו		Ἐναντίον τοῦ Κυρίου.
2 ומר	2.	2.
ׁו ׁל ׁה ׁת ׁנ ׁת ׁפ ׁד ׁה ׁל ׁה ׁי ׁם 3	3.	3.
<i>Ἐβραῖος, καὶ ἐτι ἔχεται: τῆς ἑαυτοῦ τελειότητος.</i>		
בן בלשׁ חנן		Καὶ ἀνεσεισάς με ἐπ' αὐτῷ τοῦ καταποντίσαι αὐτὸν δωρεάν.
1. Filii Dei.	1. Filii Dei.	1.
Coram Domino.	In conspectu ejus.	Coram Domino.
2. Et dixit.	2. Qui respondens ait.	2.
3. Et adhuc ipse insistens in perfectione sua. <i>Hebræus, et adhuc hæret suæ perfectioni.</i>	3. Et adhuc retinens innocentiam.	3.
Et incitasti me in eum ad deglutendum eum gratis.	Tu autem commovisti me adversus eum, ut affligerem eum frustra.	Et incitasti me super ipso ad præcipitandum eum gratis.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
17.	17. Ἴππεῖς ἐποίησαν ἡμῖν κεφαλὰς τρεῖς. Ἄλλος, τάγματα τρία.	17.
19.	19. Πνεῦμα μέγα.	19.
20. Ἐφαστρῖδα αὐτοῦ.	20. Ἴμάτια ἑαυτοῦ.	20. Τὸν ἐπενδύτην αὐτοῦ.
21.	21. Ὡς τῷ Κυρίῳ ἔδοξεν, οὕτως ἐγένετο.	21.
22. Οὐδὲ ἠφρονεῦσατο πρὸς τὸν θεόν.	22. Οὐκ ἔδωκεν ἀφροσύνην τῷ θεῷ.	22.
SIMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
17.	17. Equites fecerunt nobis capita tria. <i>Alius, ordines tres.</i>	17.
19.	19. Spiritus magnus.	19.
20. Sagum suum.	20. Vestimenta sua.	20. Ependyten suum.
21.	21. Sicut Domino placuit, ita factum est.	21.
22. Non stulte egit adversus Deum.	22. Non dedit insipientiam Deo.	22.

Notæ et variæ lectiones ad cap. I Job.

V. 13. Hæc vox ἐφαγον asterisco notabatur, ut videre est in edit. Job Latina apud Hieron. i. I.
 V. 14. Ἀ., καὶ ἰδοὺ ἄγγελος etc. Colb.
 V. 15. Ὁ Ἑβραῖος, ἐπέπεσον οἱ Σαββαῖται. Sic Reg. unus et Colb. Sed prior plenior lectionem habet, et notam sequentem. Ἀντὶ μὲν τοῦ, ἐλθόντες οἱ ἀχμαλωτεύσαντες, ἐπέπεσον οἱ Σαββαῖται ἔχει τὸ Ἑβραϊκὸν (Colb. ὁ Ἑβραῖος,) εἰκονοῦσι Σαρακηνοὶ τὸ δὲ, ἐσώθη ἐγὼ μόνος, καὶ ἦλθον ἀπαγγεῖλαι σοι, ὁ Ἑβραῖος, ἐσώθη, ἔχει, τοῦ ἀπαγγεῖλαι σοι. Colbertinus vero sic habet, Ἀ., καὶ ἐπέπεσε. Ὁ δὲ Ἑβραῖος, οἱ Σαββαῖται, ἔχει, ἀντὶ τοῦ, οἱ Σαρακηνοί. Uterque igitur dicit Sabaitas esse eosdem qui Saraceni. Quis autem sit Hebræus ille, cujus lectiones adfert uterque, in præliminaribus disquirimus.
 V. 16. Ἀ., θ., ἐτι οὗτος ἐλάλει etc. Sic Colbert. Drusius hanc lectionem quasi scholion adfert.
 Ibid. Ἀ., θ., πῦρ θεοῦ. Idem Colb. Ἄλλος, πῦρ κατὰ τοῦ θεοῦ κατηνέχθη. Drusius. Videtur autem esse interpretatio Symmachi. Illud θεοῦ, asterisco notabatur, quia deerat in LXX, ut videre est in edito Job Latino, de quo supra.

Ibid. Σ., ἀπέκτεινε. Colbert.
 V. 17. Ἀ., οἱ Χαλδαῖοι etc. Sic Colbert. Hanc vero interpretationem Drusius sine interpretis nomine et quasi scholion adfert. Aliam vero, τάγματα τρία, Aquilæ tribuit edit. Rom.
 Ibid. Ἀ., ἀνεμος μέγας. Ita Colbert. et Reg. I, itemque Drusius.
 V. 20. Ἀ., ἐνδυμα αὐτοῦ. Σ., ἐφαστρῖδα αὐτοῦ. θ., τὸν ἐπενδύτην αὐτοῦ. Ex Colbert. et Reg. I. Drusius vero, schol., ἐνδυμα. Ἀ., ἐφαστρῖδα. θ., τὸν ἐπενδύτην. Lectio nostra asseritur ex Levit. viii, 7, ubi Aquila ἕνδυμα vertit ἐνδυμα, et ex I Reg. ii, 19, ubi Symmachus eandem vocem vertit, ἐφαστρῖς.
 V. 21. Ὡς τῷ etc. Ad hæc addit Colbertinus codex: οὐ κεῖται ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ. Hæc igitur verba, ὡς τῷ Κυρίῳ ἔδοξεν, οὕτως ἐγένετο, non jacent in Hebræo, utpote quæ ab Hebræico abessent, obelo notabantur in Hexaplati τῶν Ο΄ editione, ut videre est in editione Job Latina, de qua supra.
 V. 22. Priorem lectionem Hebræi interpretis habent cum Drusio Colbertinus codex et Regii duo. Alteram Symmachi Regius unus cum Drusio.

CAPUT II JOB.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
1.	1. Οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ. Ἄλλοι, οἱ υἱοὶ τοῦ θεοῦ Ἐναντίον τοῦ Κυρίου.	1. Ἐναντίον τοῦ Κυρίου.
2.	2. Τότε εἶπεν. Οἱ λοιποὶ, καὶ εἶπεν.	2.
3.	3. Ἐτι δὲ ἔχεται ἀκαχίας.	3.
	Σὺ δὲ εἶπας ὑπάρχοντα αὐτοῦ διακενήσ ἀπολέται.	
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
1.	1. Angeli Dei. <i>Alii, illi Dei.</i> Coram Domino.	1. Coram Domino.
2.	2. Tunc dixit. <i>Reliqui, et dixit.</i>	2.
3.	3. Adhuc autem hæret innocentia.	3.
	Tu vero dixisti substantiam ejus frustra perdere.	

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

ΑΚΥΛΛΑΣ.

4 עד בעד עדר וכל אשר לאיש
יחן בעד נפשו

4.

4.

5 אכל אכל-שניך יברכך
οὐκ εἰς πρόσωπόν σου εὐλογήσει σε.

5.

5. Et οὐκ εἰς πρόσωπόν σου εὐ-
λογήσει σε.

6 את-נפשו שמר

6.

6.

7 בשחין רע

7.

7.

8 ונתגרד בו
κνᾶσθαι ἐν αὐτῷ.

8.

8.

9 בתוך-האפר

9.

9. Ἐντὸς τῆς σποδοῦ.

9.

ותאמר לו אשתו
עך מרוזיק בתמתך
ברך אלהים

Καὶ εἶπεν αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ.

10 הנבלות

10.

10. Ἀποβρεουσῶν.

11 התיבני

11.

11.

השוח

הנעמתי

ויועדו יחד לבוא לנח-לך לנחמו

12 השמוימה

12.

12.

13 וישבו אתו לארץ
καὶ ἐκάθισαν παρ' αὐτὸν ἐπὶ τῆς
γῆς.

13.

13.

ואין-דבר אליו דבר

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

4. Pellem pro pelle, et cuncta,
quæ viro, dabit pro anima sua.

4. Pellem pro pelle, et cuncta
quæ habet homo, dabit pro anima
sua.

4.

5. Si non ad facies tuas bene-
dicet tibi. *Hebræus*, si non in fa-
ciem tuam blasphemabit te.

5. Quod in faciem benedicat tibi.

5. Si non in faciem tuam benedi-
cet te.

6. Animam ejus serva.

6. Animam illius serva.

6.

7. In inflammatione mala.

7. Ulcere pessimo.

7.

8. Ad scalpendum se in ea.
Hebræus, ad scalpendum se in eo.

8. Saniem radebat.

8.

In medio cineris.

In sterquilinio.

Intra cinerem.

9.

9.

9.

Et dixit ei uxor sua.

Dixit autem illi uxor sua.

Et dixit ei uxor sua.

Adhuc tu insistens in perfe-
ctione tua.

Adhuc tu permanes in simplici-
tate tua.

Benedic Deo.

Benedic Deo.

10. Fatuarum.

10. De stultis.

10. Defluentium.

11. Themanites.

11. Themanites.

11.

Suhites.

Suhites.

Naamathites.

Naamathites.

Convenerunt enim simul ad
veniendum ad condolendum ei,
et ad consolandum eum.

Condixerant enim, ut pariter
venientes visitarent eum et con-
solarentur.

12. In cælum.

12. In cælum.

12.

13. Et sederunt cum eo in
terra. *Hebræus*, et sederunt juxta
eum super terram.

13. Et sederunt cum eo in terra.

13.

Et non loquens ad eum verbum.

Et nemo loquebatur ei verbum.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

4. Χρῶτα ὑπὲρ χρωτὸς, καὶ πάντα ὅσα ἔχει (ἄνθρωπος) προήσεται ὑπὲρ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ.

5.

6. Τῆς ψυχῆς αὐτοῦ οὐχ ἄφη.

7.

8.

Ἐπὶ σποδοῦ.

9.

Ἐπι ἐμμένης τῆ ἀπλότητί σου.

10.

11. Ὁ Θαιμανίτης.

Ναμαθίτης.

Συνετάξαντο γὰρ ὁμοῦ ἐλθόντες συμπάθησαι αὐτῷ καὶ παραμυθῆσαι αὐτόν.

12.

13.

Καὶ οὐδεὶς ἐλάλησεν πρὸς αὐτόν λόγον.

SYMMACHUS.

4. Pellem pro pelle, et omnia quæcumque habet (vir) largietur pro anima sua.

5.

6. Animæ ejus ne tangas.

7.

8.

Supra cinerem.

9

Adhuc maneas in simplicitate tua.

10.

11. Thæmanites.

Namathites.

Constituerunt enim simul congerssi condolere illi et consolari eum.

12.

13.

Et nemo locutus est ad eum verbum.

4. Δέρμα ὑπὲρ δέρματος, ὅσα ὑπάρχει ἀνθρώπῳ ὑπὲρ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἐκτίσει.

5. Ἡ μὴν εἰς πρόσωπόν σε εὐλόγησει.

6. Τὴν ψυχὴν αὐτοῦ διαφύλαξον.

7. Ἐλκει πονηροῦ. Ἄλλος, ἐλέφαντι.

8. Ἴνα τὸν ἰχῶρα ξύη.

Ἐπὶ τῆς κοπρίας.

9. ÷ Χρόνου δὲ πολλοῦ προβηχότος :

Εἶπεν αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ.

Μέχρι τίνος καρτερήσεις ;

Εἰπόν τι ῥῆμα εἰς Κύριον. Ἄλλος, κατάρασον τὸν Θεόν. Δ', εὐλόγησον Θεόν.

10. Ἀφρόνων.

11. Θαιμανῶν βασιλεὺς.

Σαυχέων τύραννος.

Μιναίων βασιλεὺς.

Καὶ παρεγένοντο πρὸς αὐτὸν ὁμοθυμαδόν, τοῦ παρακαλέσαι καὶ ἐπισκέψασθαι αὐτόν.

12. ✕ Εἰς τὸν οὐρανόν.

13. Παρεκάθισαν αὐτῷ ✕ εἰς τὴν γῆν.

Καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐλάλησεν.

LXX INTERPRETES.

4. Pellem pro pelle, quæcumque sunt homini, pro anima sua pendet.

5. Certe in faciem te benedicet.

6. Animam ejus custodi.

7. Ulcere maligno. *Alius*, elephantiasi.

8. Ut saniem raderet.

Supra sterquilinum.

9. ÷ Tempore autem multo transacto :

Dixit ei uxor sua.

Usquequo perseverabis?

Dic aliquod verbum in Dominum. *Alius*, maledic Deum. *Terapl.*, benedic Deum.

10. Insipientium.

11. Thæmanorum rex.

Sauchæorum tyrannus.

Minæorum rex.

Et accesserunt ad eum unanimiter ad consolandum et ad visitandum eum.

12. ✕ In cælum.

13. Assederunt ei ✕ in terram.

Et nemo eorum locutus est.

4

6. Τῆς ψυχῆς αὐτοῦ οὐχ ἄφη.

7.

8.

9.

Καὶ εἶπεν αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ. ;

10.

11.

Σωίτης.

Νωμαθίτης.

12.

13.

Καὶ οὐδεὶς ἐλάλησεν πρὸς αὐτόν λόγον.

THEODOTIO.

4.

5.

6. Animæ ejus ne tangas.

7.

8.

9.

Et dixit ei uxor sua.

10.

11.

Soites.

Nomathites.

12.

13.

Et nemo locutus est ad eum verbum.

Notæ et variae lectiones ad cap. II Job.

V. 1. Ἄλλοι, οἱ υἱοὶ τοῦ Θεοῦ. Est haud dubie versio reliquorum interpretum. In versione Latina libri Job, quæ ad LXX interpretum fidem concinnata est (de qua superius) legitur, filii Dei.

Ibid. Ἀ., Ὁ., Θ., ἐναντίον τοῦ Κυρίου. Hæc bis leguntur eodem versu, ac postremo notantur asterisco in versione Latina sic X ut stare coram Domino. In codice autem Colbertino in hæc verba, ἐναντίον Κυρίου, hæc leguntur, Ἀ., Θ., ὅσα ἡστέρισται οὐκ ἔστι τῶν ἐβδομήκοντα, ἀλλ' ἀφ' ἐτέρας ἐκδόσεως ἐπιστήθη, ὡς ἐπὶ τοῦ Ἑβραϊκοῦ οὕτως ἔχοντος. I. e. A., Th., quæcumque asterisco notantur. non sunt LXX Interpretum: sed ab altera editione inducta sunt, quia nempe Hebraicum sic habet.

V. 2. Οἱ λοιποὶ, καὶ εἶπεν. Colbert.

V. 3. Ὁ Ἑβραῖος, καὶ ἐτι etc. Sic in Colbertino Apollinarius Hebræi interpretis versionem adfert; atque in Regio et Oratoriensi Polychronius.

Ibid. Ἀ., καὶ ἀνέσεισας etc. Sic omnes mss. Colbert. autem et Regius unus habent, ἐπ' αὐτῷ τοῦ καταποντίσαι αὐτόν. In hæc verba Drusius:

Ad præcipitandum eum, in mare videlicet calamitatum, ad demergendum eum: aut potius, ut præcipitarem, ut demergerem. Psalm. l.v, 10, בלע LXX, καταπόντισον. Hieron. præcipita. Thren. ii, 5, בלע LXX, κατεπόντισεν. Hieron. præcipitavit. Cohel. x, 12, בלעט תלעט καταποντιούσιν αὐτόν, præcipitabunt eum.

Hæc loca faciunt ut suspicer Aquilam edidisse ἀπολέσαι, ad perdendum, quod nunc in editione Vulgata, et LXX, καταποντίσαι, ut præcipitarem: inmen non adsevero. Voluit sit arbitrium, non certum.

Hactenus Drusius, et modeste quidem. Verum Aquilæ et LXX lectiones nimia veterum codicum auctoritate nituntur, quam ut alias proponere liceat. Et alioquin Aquila vocem טבל solet vertere καταποντίζειν. Quare huic omnino standum lectioni.

V. 4. Σ., χρωτα ὑπὲρ χρωτός etc. Sic Regius unus et Oratoriensis atque Drusius.

V. 5. Ἀ., εἰ οὐκ εἰς πρόσωπόν σου εὐλόγησι σ. Colbertinus. Ὁ Ἑβραῖος, εἰ οὐκ εἰς πρόσωπόν σου βλασφημήσει σ. Regius unus.

V. 6. Σ., Θ., τῆς ψυχῆς αὐτοῦ οὐκ ἀψη. Hanc lectionem ut Symmachi adfert Drusius. Regii autem duo ut Theodotionis.

V. 7. Ἄλλος, ἐλέφαντι. Colbert. Hanc vero lectionem notat infra scholion ejusdem codicis, ubi de Job, extra urbem super simo sedente dicitur. Οὐκ ἔωγται γὰρ ἐν πόλεσιν ὁμοδιανοί τοῖς ἄλλοις, οἱ ἐλεφαντιῶντες. Non sinuntur enim in arbidus cum aliis vivere, ii qui elephantiasis morbo laborant.

V. 8. Ὁ Ἑβραῖος, τὸ κνάσθαι ἐν αὐτῷ. Sic Colbert. ex Apollinario, et Orat.

Ibid. Ἀ., ἐντός τῆς σποδοῦ. Drusius. Σ., ἐπὶ σποδοῦ. Colbert. et Regius unus Drusius vero, Σ., ἐπὶ

CAPUT III JOB.

TO ΕΒΡΑΙΚΟΝ.	TO ΕΒΡΑΙΚΟΝ Ἑλληνικῶς γραμμασί.	AKYΛAΣ.
וַיְקַלֵּל 1	1.	1.
וַיְקַלֵּל 3 וַיְקַלֵּל אֶת הַיּוֹם הַזֶּה Ὁ Ἑβραῖος, καὶ ἡ νύξ ἐν ἡ ἐκχυθῆθαι ἀνθρώπου.	3.	3.
וַיְקַלֵּל 4 וַיְקַלֵּל אֶת הַיּוֹם הַזֶּה אל-חדשות.	4.	4.
וַיְקַלֵּל 5 וַיְקַלֵּל אֶת הַיּוֹם הַזֶּה יבעתו במרור יום	5.	5. Μολύναι αὐτήν. Νέφωσις. Καὶ ἐκθαμβήσασαι αὐτήν ὡς πικραμοί.
וַיְקַלֵּל 6 וַיְקַלֵּל אֶת הַיּוֹם הַזֶּה אל-יחד	6.	6. Σχοτουρνία.
וַיְקַלֵּל 7 Ὁ Ἑβραῖος, μεμονω- μένη.	7	7.

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Et maledixit.	1. Maledixit.	1.
3. Et nox dixit: Conceptus est vir. Hebræus, et nox in qua conceptus est homo.	3. Et nox in qua dictum est: Conceptus est homo.	3.
4. Dies illa. Ne requirat eam.	4. Dies ille. Non requirat eum.	4.
5. Polluant eam.	5. Obscurent eum.	5. Polluat eam.
Obscuritas. Terreant illam tamquam amari diei.	Tenebræ. Et involvatur amaritudine.	Obnubilatio. Et expavere faciant eam quasi amaritudines.
6. Tollat eam caligo.	6. Noctem illam tenebrosus turbo possideat.	6. Nox illunis.
Ne adunetur.	Non computetur.	
7. Solitaria. Hebræus, sola relicta.	7. Solitaria.	7.

Notæ et variæ lectiones ad cap. II Job.

τῆς σποδοῦ. Nec prætermittendum est ibidem in hæc verba τῶν Ὁ, καὶ αὐτὸς ἐκάθητο. in Colbertino notari ad marginem, οὗτος ἦν πολὺς, quæ verba quorsum spectent, non satis assequimur.

V. 9. Hæc abesse ab Hebræo sic notat Colbertinus: οὐ κείται ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ, non exstat in Hebraico.

Ibid. Ἄ., Θ., καὶ εἶπαν etc. Colbert.

Ibid. Σ., ἔτι ἐμμένῃς τῇ ἀπλότητί σου. Sic Colb. et Regius unus. Quæ sequuntur autem in LXX ab his verbis, λέγων, ἰδοὺ ἀναμένω χρόνον ἔτι μικρόν, usque ad hæc verba, ἀ' με νῦν συνέχουσιν, in Hebræo desunt, et obelis notantur in versione Latina. Origenes Epist. ad African. ait, πλεῖστα δὲ ἐν τοῖς ἡμετέροις παρὰ τὰ Ἑβραϊκά. Plura sunt in nostris exemplaribus, quam in Hebraicis.

Ibid. In Colbertino sic habetur Δ' γρ. εὐλόγησον Θεόν. Illud vero Δ' ni fallor, significat Tetrapla, ubi sic scriptum habebatur. Ἄλλος, κατάρασον τὸν Θεόν. Drusius. Videtur autem esse scholion.

V. 10. Ἄ., ἀποθρευοσών. Sic Colbertinus. Vocem ἄν Aquila vertere solet ἀποθρέων.

V. 11. Σ., ὁ Θαιμανίτης. Sic Colbert. qui hæc scholion habet, ἔθνος περὶ Σινά. I. e. Gens circa montem Sina.

Ibid. Θ., Σωίτης. Colbert. qui notat etymon hoc μοιο: Σαυχαίων, ἀδολεσχία αὐτῶν. Et infra, Ἐλι-

φάζ, Θεὸς με διέσπειρεν, ἢ Θεὸς μου φαυλισμός. Θαιμᾶν, ἐκλειψίς αὐτῶν. Βαλδὰδ, παλαιώσις ἢ ἐπίδοσις. Θαιμᾶν πόλις Ἰδουμαίας, ὡς φησὶ καὶ ὁ προφήτης Ἀμώς. Ὁ δὲ Ἐλιφάζ υἱὸς Θεμᾶν, τοῦ Ἰσαῦ, ἀφ' οὗ ἡ χώρα καὶ ἡ κόμη Θεμᾶν, ἀπέχουσα Πετρῶν δεκαπέντε σήμερα. Τὴν Σαυγόπολιν εἶναι φασὶ Μωαβιτῶν. Τούτων ἦν βασιλεὺς ὁ Βαλδὰδ· τὸ γὰρ τύραννος ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ βασιλέως κείται. I. e. Sauchæorum, i. e. exercitatio, sive meditatio eorum. Et infra: Elthphaz, Deus me dissipavit, sive Deus meus contemptio: Theman, deliquium eorum: Baldad, vetustas gloriosa. Theman est urbs Idumææ, ut ait etiam propheta Amos. Eliphaz vero filius Theman, filii Esau, a quo Theman habuere nomen regio et vicus qui est decimo quinto a Petris lapide. Sauchopolim dicunt esse Moabiturum. Horum rex erat Baldad: nam tyrannus hic pro rege usurpatur.

Ibid. Σ., Ναμαθίτης. Θ., Νωμαθίτης. Colbert.

Ibid. Σ., συνετάξαντο γὰρ etc. Drusius.

V. 12. Hæc quæ asteriscis notantur hic et in edit. Latina Hieronymi, desunt in LXX. Polychronius vero dicit, τινὰ τῶν ἀντιγράφων ἔχει, καὶ ἀναβλέψαντες εἰς τὸν οὐρανόν. I. e. Quædam exempluria habent, et suspicientes in cælum.

V. 13. Ὁ Ἑβραῖος, καὶ ἐκάθισαν etc. Orat. et Drusius, itemque Nicetæ catena edita.

Ibid. Σ., Θ., καὶ οὐδεὶς etc. Colbert.

CAPUT III JOB.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1.	1. Κατηράσατο. Ἄλλος, ἐλοιδορήσεν.	1.
3. Καὶ ἡ νύξ ἐν ἧ ἐκυθήθη ἄνωθρος.	3. Καὶ ἡ νύξ ἐκείνη, ἧ εἶπαν, Ἰδοὺ ἄρσεν.	3.
4. Ἡ ἡμέρα ἐκείνη. Μὴ ἀντιποιήσαιο αὐτῆς.	4. Ἡ νύξ ἐκείνη. Μὴ ἀναζητήσαι αὐτήν. Ἄλλος, μὴ γένοιτο ἐν καταλόγῳ νυκτῶν.	4. Ἡ ἡμέρα ἐκείνη.
5. Ἄχλυσ.	5. Ἐκλάθοι δὲ αὐτήν. Σκότος. Καταραθεῖ ἡ ἡμέρα. Ἄλλος, καταραθεῖ ἡ ἡμέρα. Ἄλλος, καὶ παραθεῖ.	5. Ἀγχιστευσάτω αὐτήν. Συννέφεια.
6. Μὴδὲ συναφθεῖη. 7. Ἐκβλήτω.	6. Ἀπενέγκοιτο αὐτήν σκότος. Ἄλλος, ἀνατελεῖται ἐπ' αὐτήν (σκότος.) 7. Μὴ εἶη. 7. Ὀδύνη.	6. 7.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1.	1. Maledixit. Alius, convitiatu. est.	1.
3. Et nox in qua conceptus est homo.	3. Et nox illa, qua dixerunt, Ecce masculus.	3.
4. Dies illa. Ne sibi vindicet eam.	4. Nox illa. Ne requirat eam. Alius, ne sit in catalogo noctium.	4. Dies illa.
5. Caligo.	5. Excipiat autem eam. Tenebræ. Maledicta sit dies. Alius, perfringatur dies. Alius, et turbetur.	5. Jure propinquitatis redima illam. Nubium coactio.
6. Neque conjungatur. 7. Ejecta.	6. Auferant eam tenebræ. Alius, oriantur super eam (tenebræ). Ne sit. 7. Dolor.	6. 7.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῦς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

רנב 8 העתידים ערר ליותק	8.	8. Οἱ παρεσκευασμένοι ἐξεγείσονται Λευιαθάν., 99
9 יקד-לארד ואין ואר-ירארן בעפעמי	9.	99
12 ומה-שדים כי אניק	12.	12.
15 ובמלאים בתיהם כסף	15.	15.
16 כנפל	16.	16.
כעללים לא ראו אור	17.	17. Ἐπαύσαντο κλονήσεως.
17 חזלו רגו	17.	17.
כח	18.	18. Ἄμα δέσμοι εὐθύνησαν, οὐκ ἤκουσαν φωνὴν εἰσπράσσοντος.
18 יחד אסירים שאננו לא שבע	19.	19.
קל נגש	19.	19.
19 הפשי מאתני	23.	23.
23 אשר דרכו נסתרה	23.	23.
ויסך אלה בעוד	24.	* 24. Ὅτι εἰς πρόσωπον ἄρτου μου στεναγμός μοι ἐλεύσεται.
24 כי-לפני לחמי אנוחתי תבא	24.	24.
ויתכו כמים שאנתי	26.	26. Οὐκ εὐπάθησα. Κλόνησις.
26 רא שלוחי רגו	26.	26.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

Canticum.	Laude digna.	
8. Parati suscitare Leviathan.	8. Qui parati sunt suscitare Leviathan.	8. Qui præparati sunt ad exci- tandum Leviathan.
9. Exspectet ad lucem, et non : nec videat in palpebris.	9. Expectet lucem, et non vi- deat, nec ortum surgentis auroræ.	9.
12. Et cur ubera, quod sugerem.	12. Cnr lactatus uberibus.	12.
15. Implentibus domos suas ar- gento.	15. Et replent domos suas ar- gento.	15.
16. Sicut abortivus. Sicut parvuli non viderunt lu- cem.	16. Abortivum. Vel qui concepti non viderunt lucem.	16.
17. Cessaverunt terrorem. Robore.	17. Cessaverunt a tumultu. Robore.	17. Cessaverunt a commotione.
18. Pariter vincti pacati fue- runt, non audierunt vocem exa- ctoris.	18. Et quondam vincti pariter sine molestiâ, non audierunt vo- cem exactoris.	18. Simul vincti abundarunt, non audierunt vocem exactoris.
19. Manumissus a domino suo.	19. Et servus liber a domino suo.	19.
23. Cujus via abscondita est.	23. Cujus abscondita est via.	23.
Et textit Deus circa eum.	Et circumdedit eum Deus tene- bris.	
24. Quia ad facies panis mei suspirium meum veniet. Et effusi sunt sicut aqua rugitus mei.	24. Antequam comedam su- spiro. Et tamquam inundantes aquæ, sic rugitus meus.	24. Quia in faciem panis mei suspirium mihi veniet.
26. Non tranquillus fui. Tremor.	26. Nonne dissimulavi? Indignatio.	26. Non bene fait mihi. Commotio.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

8. Οἱ μέλλοντες διεγείρειν τον
Λευιαθάν.
9. Προσδοκηθεῖη φῶς καὶ μὴ εἴη
ὑπομείναι ἐν σκότῃ.
12.
15. Οἰκοδομησάντων ἐρείπια ἑαυ-
τοῖς.
16. Κατορυγέν.
17. Ἐπαύσαντο σείοντες.
18. Ὁμοῦ δεσμῶται ἀόκλητοι,
οὐκ ἤκουσαν φωνὴν ἐπιναγκάστου.
19.
23.
Ἀπέφραξεν ὁ Θεὸς κατ' αὐτοῦ.
24.
26.

SYMMACHUS.

8. Qui excitari sunt Levia-
than.
9. Expectetur lux, et non sit ad
manendum in tenebris.
12.
15. Qui ædificaverunt structu-
ras sibi.
16. Abortivum.
17. Cessaverunt concitantes.
18. Simul vincti vacui a turbis,
non audierunt vocem coactoris.
19.
23.
Obstruxit Deus contra eum.
24.
26.

- Εὐφροσύνη. Ἄλλος, ἀγαλλίαμα.
8. Ὁ μέλλον τὸ μέγα κῆτος χει-
ρώσασθαι.
9. Ὑπομείναι, καὶ εἰς φωτισμὸν
μὴ ἔλθοι, καὶ μὴ ἴδοι ἑωσφόρον
ἀνατέλλοντα,
12. Ἴνα τί δὲ μαστοὺς ἐθήλασα.
Ἄλλος, τὴν κακίαν ἠύξησα.
15. Οἱ ἐπλήσαν τοὺς οἴκους αὐ-
τῶν ἀργυρίου.
16. Ἐκτρωμα.
Ἵσπερ νῆπιοι οἱ οὐκ εἶδον φῶς.
17. Ἐξέκασαν θυμὸν ὀργῆς.
Σώματι. Οἱ λοιποὶ, ἰσχύϊ.
18. Ὅμοθυμαδὸν δὲ οἱ αἰώνιοι
οὐκ ἤκουσαν φωνὴν φορολόγου.
19. Καὶ θεράπων οὐ δεδοικώς τὸν
κύριον ἑαυτοῦ. Οἱ λοιποὶ, ἐλεύθε-
ρος ἀπὸ τῶν κυρίων ἑαυτοῦ.
23.
Συνέκλεισε γὰρ ὁ Θεὸς κατ' αὐ-
τοῦ.
24. Πρὸ γὰρ τῶν σίτων μου στε-
ναγμὸς ἔκει.
Δακρύω δὲ ἐγὼ συνεχόμενος φό-
δῳ. Ἄλλος, καὶ χυθήσεται ὡς ὕδα-
τα βρυχήματά μου.
26. Οὔτε εἰρήνευσα.
Ὅργῃ.

LXX INTERPRETES.

- Lætitia: *Alius*, exultatio.
8. Qui magnum cetum capturus
est.
9. Permaneat, et in lucem non
veniat, nec videat Luciferum ex-
orientem.
12. Quare autem ubera suxi.
Alius, malitiam auxi.
15. Qui repleverunt domos suas
argento.
16. Abortivum.
Sicut infantes qui non viderun
lucem.
17. Accenderunt furorem iræ.
Corpore. *Reliqui*, fortitudine.
18. Pariter autem sæculares
non audierunt vocem exactoris.
19. Et servus non timens do-
minum suum. *Reliqui*, liber a do-
minis suis.
23.
Conclusit enim Deus contra
eum.
24. Ante cibum enim meum
gemitus venit.
Et fleo ego coarctatus ti-
more. *Alius*, et effundentur ut
aquæ rugitus mei.
26. Neque in pace fui.
Ira.

8. Οἱ ἔτοιμοι ἐξυπνίσα: δράκοντα.
9.
12.
15.
16.
Ἐμβρυον μὴ ἰδὼν φῶς.
17. Ἐκόπασαν ὀργῆς θυμὸν.
18.
19.
23. ✕ Οὐ ἡ ὁδὸς ἀπεκρύθη ἀπ' αὐτοῦ.
24.
26.

THEODOTIO.

8. Qui parati sunt excitare dra-
conem.
9.
12.
15.
16.
Fetus non videns lucem.
17. Sedaverunt iræ furorem.
18.
19.
23. ✕ Cujus via abscondita est
ab eo,
24.
26.

Notæ et variæ lectiones ad cap. III Job.

V. 1. In Colbert. sic Δ. ελοιδὸρησεν. Vide in notis ad cap. II, v. 9.

V. 2. Ὁ Ἑβραῖος καὶ ὁ Σ., καὶ ἡ νύξ etc. Sic Regius unus. Hanc autem versionem Drusius uni Symmacho tribuit.

V. 4. Σ., Θ., ἡ ἡμέρα ἐκείνη. Colbert. et Regius unus.

Ibid. Σ., μὴ ἀντιποιήσαιο αὐτῆς. Colbert. et Regius unus. Drusius autem hanc lectionem in sequenti versu mutilam reposuerat. Ibid. Ἄλλος, μὴ γένοιτο etc. Colbert. est forte scholion.

V. 5. Ἄ., μολῶναι αὐτήν. Θ., ἀγγιστευσάτω αὐτήν. Drusius.

Ibid. Ἄ., νέφωσις etc. Sic Drusius et Nicetas cum Oratorienti, qui duo postremi ad Θ. habent συννέφωσι. Drusius, συννεφέωσι.

Ibid. Ἄ., καὶ ἐκθαμβήσασαν etc. Drusius. Ἄλλ.,

καταραχθεῖη ἡ ἡμέρα. Colbert. qui habet, ἐν ἄλλῳ ἀντιγράφῳ, καταραχθεῖη. Ἄλλ., καὶ παραχθεῖη. In edit. Job Latina hæc cum asterisco leguntur, et conturbent eam quasi amaritudines diei.

V. 6. Ἄ., σκοτομηνία. Nicetas et Drusius. Ibid. Colbert. Δ'. γρ. ἀνατεῖλαι ἐπ' αὐτὴν σκότος. Vide in notis ad cap. II, v. 9.

Ibid. Colbert., Orat. et Drusius. Σ., μηδὲ συναφθεῖη.

V. 7. Ὁ Ἑβραῖος, μεμονωμένη. Colbert., Regius unus et Nicetas. Σ., ἐκδλητος. Regius unus et Colbert., hic postremus cum asterisco.

Ibid. Ἄλλ., ἀγαλλίαμα. Drusius.

V. 8. Ἄ., οἱ παρεσκευασμένοι etc. Has lectiones exhibet Drusius.

V. 9. Σ., προσδοκηθεῖη φῶς etc. Sic lectionem vlenam exhibent Oratoriensis et Nicetas. Partem

CAPUT IV: JOB.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON (Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

הכסה דבר אריך תלוא	2
כשל 4	4.
תבדל 5	5.
תקחת ותם דרכך	6.
אך 8	8.
יש אבד מבלי-מרך	11.
ואלי דבר יגנב	12.
תקח אזני שמץ מנדי	
בשעפים מחוינות לילה	13.
על-פני 15	5.

2. Μήτι ἐπαροῦμεν λαλῆσαι πρὸς σέ;
4.
5.
6. Ἡ ὑπομονὴ σου, καὶ ἀπλότης τῶν ὁδῶν σου.
8. Ἄνωφελές.
11. Δις ὤλετο παρὰ τὸ μὴ εἶχειν θήραν.
12.
13. Ἐν παραλλαγῆς ἀπὸ δραματισμῶν νυκτός.
15.

יהל

Ἡ Ἑβραῖος, καὶ ἐφριξαν αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς μου.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

- 2. Numquid tentabimus verbum ad te? Molestè feres.
- 4. Labantem.
- 3. Et territùs es.
- 6. Expectatio tua, et integritas viarum tuarum.
- 8. Iniquitatem.
- 11. Leo major periit absque praeda.
- 12. Et ad me verbum furtive dictum est.
- Et suscepit auris mea pusillum de eo.
- 13. In ramusculis a visionibus noctis.
- 15. Super facies meas.

- 2. Si cœperimus loqui tibi, forsitan molestè accipies.
- 4. Vacillantes.
- 5. Conturbatus es.
- 6. Patientia tua, et perfectio viarum tuarum.
- 8. Iniquitatem.
- 11. Tigris periit eo quod non haberet prædam.
- 12. Porro ad me dictum est verbum absconditum.
- Et quasi furtive suscepit auris mea venas susurri ejus.
- 13. In horrore visionis nocturnæ.
- 15. Me præsentè.

- 2. Numquid assumemus loqui ad te?
- 4.
- 5.
- 6. Patientia tua, et simplicitas viarum tuarum.
- 8. Inutile.
- 11. Leo periit eo quod non haberet venationem.
- 12.
- 13. In alterationibus a visionibus noctis.
- 15.

Transibit.

Transiret.

Abiit.

Horripilare faciet crinem carnis meæ. Hebraus, et inhorruerunt crines capitis mei.

Inhorruerunt pili carnis meæ.

Notæ et variæ lectiones ad cap. III Job.

vero solam postremam adfert Colbert., καὶ μὴ εἶη ὑπομείναι ἐν σκότῳ.

V. 12. Ἄλλ., τὴν κακίαν ἠβξησα. Colbert. Videtur esse scholion.

V. 15. Σ., οἰκοδομήσαντων ἐρίπια (sic, pro ἐρίπια) ἑαυτοῖς. Regius unus. Colbert. autem et Regius alter, οἰκοδομήσαντο.

V. 16. Σ., κατορυγὲν. Colbert.

Ibid. Θ., ἐμβροον μὴ ἰδὼν (sic, pro ἰδὼν) φῶς. Colbert.

V. 17. Ἄ., ἐπαύσαντο κλονήσεως. Sic Colbert. et Regius unus. Drusius, κλονῆσαι. Symmachi et Theodotionis lectionem exhibent iidem codd. Drusius omnia inverterat.

Ibid. Ὁ λοιποί, ἰσχυῖ. Colbert.

V. 18. Ἄ., ἅμα δέσμοι etc. Sic lectiones plenas ex Colbert. et aliis mutuamur. In edit. Job Latina pro εὐθύνησαν, quod habet Aquila, legitur, abun-

dauerunt, cum asterisco.

V. 19. Ὁ λοιποί, ἐλεύθερος etc. Ita Colbert. et Regius unus. In LXX, οὐ ante δεδοικώς deest in edit. Rom.

V. 23. Θ., οὐ ἡ ὁδὸς etc. Ita Colbert., cum asterisco. Hic vero LXX vacant, sed in quibusdam Bibliis hæc adjuncta sunt, ut notat ibidem Colbert., τινὰ δὲ τῶν βιβλίων ἔχει ἐν τῷ μεταξὺ, οὐ ἡ ὁδὸς ἀπεκρύβη ἀπ' αὐτοῦ.

Ibid. Σ., ἀπέφραξεν etc. Orat. et Regius unus cum Drusio.

V. 24. Ἄ., ὅτι εἰς πρόσωπον etc. Colb. et Drus.

Ibid. Ἄλλ., καὶ γυθῆσεται etc. Drusius. Videtur autem esse Aquilæ, qui τῶν βύρχημα vertere solet.

V. 26. Ἄ., οὐκ εὐπάθησα. Drusius.

Ibid. Ἄ., κλόνησις. Colbert. Drusius vero hic vocem κλόνος, quasi scholion adfert.

*Perperam retulit huc Montf. hanc Symmachi versionem quæ pertinet ad alteram versus 14 partem : τῷ ΠΑΤΡΙ ΟΪΣΤῆ; qui ædificant solitudines sibi. DRACH.

CAPUT IV JOB.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

2. Ἐὰν ἀναλαβῶμεν λόγον μογθήσεις.

4. Σφαλέντας.

5.

6.

8.

11. Ἀνυπόστατος λέων ἀπόλετο.

12. Πρὸς ἐμὲ δὲ ἐλαλήθη λαθραίως ἄ; ἐν κλοπῇ.

Καὶ ἐδέξατο τὸ οὖς μου ψιθυρισμὸν παρ' αὐτοῦ.

13. Ἐν ἐκπλήξει ἀπὸ ὀραμάτων νυκτερινῶν.

15.

2. Μὴ πολλάκις σοὶ λελάηται ἐν κόπῳ;

4. Ἀσθενοῦντας.

5. Ἐσπούδασας. Ἄλλ., ἐθοροθήθης.

6. Ἐλπὶς σου, καὶ ἡ κακία [1. ἀκακία] τῆς ὁδοῦ σου.

8. Τὰ ἄτοπα.

11. Μυρμηχολέων ὤλετο παρὰ τὸ μὴ ἔχειν βοράν.

12. Εἰ δέ τι ῥῆμα ἀληθινὸν ἐγγόνει ἐν λόγοις σου.

Πότερον οὐ δέξεται μοῦ τὸ οὖς ἐξαΐσια παρ' αὐτοῦ;

13. Φόβῳ δὲ καὶ ἤχῳ νυκτερινῇ.

15. Ἐπὶ πρόσωπόν μου. Ἄλλος, διὰ τοῦ προσώπου μου.

Ἐπῆλθεν.

Ἐφριξαν δέ μου τρίχες, καὶ σάρκες. Ἄλλος, ἀντιπνέει μοὶ ὁ φόβος.

2. Εἰ ληψόμεθα καλήσαι πρὸς σὲ κοπιάσεις.

4.

5.

6. Ἡ ὑπομονὴ σου, καὶ ἀπλότης τῶν ὁδῶν σου.

8.

11. Θήρην.

12.

13.

15.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

2. Si assumamus sermonem moleste ferēs.

4. Lapsos.

5.

6.

8.

11. Subsistere non potens leo periiit.

12. Ad me vero sermo factus est clam quasi furtim.

Et suscepit auris mea susurrationem ab eo

13. In terrore a visionibus nocturnis

15

2. Nam sæpe sermo tibi habitus est in molestia?

4. Infirmantes.

5. Festinasti. Alius, conturbatus es.

6. Spes tua, et simplicitas viæ tuæ.

8. Absurda.

11. Myrmecoleon periiit eo quod non haberet escam.

12. Si quod autem verbum verax fuisset in sermonibus tuis.

Numquid non capiet auris mea ab eo magnifica?

13. Timore autem et sonitu nocturno.

15. In faciem meam. Alius, per faciem meam.

Incurrit.

Horrerunt autem pili mei et carnes. Alius, ex opposito spirat mihi terror.

2. Si assumamus loqui ad te, laborabis.

4.

5.

6. Patientia tua, et simplicitas viarum tuarum.

8.

11. Venationem.

12.

13.

15.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
16 יעמד ו הלֹא־אכיר מראדו	16	16.
דממה וקול אשבע 18 הַן־בעבדיו לא יאמין ובבל־אמניו שים תהלה	18.	18
19 אף ו שכני בתי־חבור	19.	9.
אשר־בעפר יסדם		Ἵν γῆνις ὁ θεμελιος.
21 הלֹא־נסע־יתרם במ	21.	21.

לֹא

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
16. Stabit, et non agnoscam aspectum ejus. Murmur silens et vocem audiam.	16. Stetit quidam, cuius non agnoscebam vultum. Et vocem quasi auræ lenis adivi.	16.
18. Ecce in servis suis non credit, et in angelis suis ponet vezaniam.	18. Ecce qui serviunt ei, non sunt stabiles, et in angelis suis reperit pravitatem.	18.
19. Etiam habitantes domos luti.	19. Quanto magis hi qui habitant domos luteas.	19.
Quorum in pulvere fundamentum.	Qui terrenum habent fundamentum.	Quorum terrenum est fundamentum.
21. Nonne profecta est dignitas eorum in eis.	21. Qui autem reliqui fuerint, auferentur ex eis.	21.
Et non.	Et non.	

Notæ et variæ lectiones ad cap. IV Job.

V. 2. Sic omnes mss. Drusius vero lectiones Symmachi et Theodotionis permixtas et truncas refert sic : εἰ ληψόμεθα λαλῆσαι πρὸς σέ, ἐὰν ἀναλάβωμεν λόγον.
V. 4. Σ., σφαλέντας. Ita Colbert. et Regius unus
V. 5. Ἄλλος, ἐθοροδῆθης. Sic Drusius. Colbertinus autem hoc scholion adjicit : σπεύδεις ἀπορρίψαι μὴ φέρων αὐτόν.
V. 6. Ἄ., θ., ἡ ὑπομονή σου etc. Pergit Reg. unus, μάταιον πλέκει συλλογισμὸν, quæ postrema verba scholion haud dubie sunt. Interpretationem autem illam, ἡ ὑπομονή σου etc. Oratoriensis codex et Drusius Aquilæ tribuunt. Colbertinus autem et Regius unus, Theodotioni. Utriusque putamus esse.
V. 8. Ἄ., ἀνωφελές. Colbert. et Regius unus. Sic vocem ἴνα vertere solet Aquila. Addit Colb. Δε γρ. ἄτοπα. I. e., in *Tetraplis scriptum*, absurda. Vide in notis cap. II, v. 9.
V. 11. Ἄ., λῖς ὤλετο etc. Sic Drusius, et Regius unus, qui habet, λῖς (*). Colbertinus autem, εἰσώ-

(*) Λῖς. Sic sine vocis discrimine, iisdemque litteris, reddit Aquila vocem שׁלִי fontis Hebraici. Verum non raro et apud profanos occurrit hoc vocabulum, sed accentu signatum circumflexo. Hesiod. Scut. 173, μέγας λῖς. Theocritus sæpe. Hom., λῖν σίντην et λῖς ἡϋγένειος. Iliad. A', 480, O', 275. Necnon alii quos longius foret nominare. DRACH.

CAPUT V JOB.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
2 כי לאוּל ידרג־כעש ופתה	2.	2. Θελογόμενον.
3 ואקוב נדד פתאם	3.	3. Καὶ κατηρασάμην τὴν εὐπρέπειαν αὐτοῦ παραχρήμα.
4 וידבא	4.	4. Καὶ ἐπιτριβήσονται.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
2. Quia stultum occidit iracundia. Et ardelionem.	2. Vere stultum interficit iracundia. Parvulum.	2. Eum qui demulcetur.
3. Et imprecatus sum habitaculo ejus statim.	3. Et maledixi pulchritudini ejus statim.	3. Et maledixi decori ejus statim.
4. Et conterentur.	4. Et conterentur.	4. Et conterentur.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

16. Ἐστη τις ὄν (l. ου) οὐκ ἐγνώ-
ρισα τὸ εἶδος.

Ἡρεμίας φωνῆς ἤκουον.

18. Ὅρα ἐν δούλοις αὐτοῦ ἀθε-
σαιότης, καὶ ἐν ἀγγέλοις αὐτοῦ εὐ-
ρήσει ματαιώτητα.

19. Πόσω μᾶλλον ἐν τοῖς κατα-
σκηνοῦσιν οἰκίας πηλίνας.

Ἦν γῆϊνος ὁ θεμέλιος.

21

SYMMACHUS.

16. Stetit quidam, cujus non
agnovi speciem.

Quietam vocem audivi.

18. Vide, in servis suis incon-
stantia, et in angelis suis inveniet
vanitatem.

19. Quanto magis in habitanti-
bus domos luteas.

Quorum terrenum est funda-
mentum.

21

16. Ἐίδον καὶ οὐκ ἦν μορφή πρὸ
ὀφθαλμῶν μου.

Ἄλλ' ἦ αὖραν καὶ φωνὴν ἤκουον.

18. Εἰ κατὰ παίδων αὐτοῦ οὐ
πιστεύει, κατὰ δὲ ἀγγέλων αὐτοῦ
σκολιὸν τι ἐπενόησε.

19. Τοὺς δὲ κατοικοῦντας οἰκίας
πηλίνας.

Ἐξ ὧν καὶ αὐτοὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ
πηλοῦ ἐσμεν.

21. Ἐνεφύσησε γὰρ αὐτοῖς καὶ
ἐξηράνθησαν. Ἄλλος, συνεξῆρεν
τὸ ὑπόλειμμα αὐτῶν ἐν αὐτοῖς, ἐξέ-
λιπον.

Παρὰ τὸ μὴ ἔχειν. *Tetraπλ.*, διὰ
τὸ μὴ ἔχειν.

LXX INTERPRETES.

16. Vidi, et non erat figura ante
oculos meos.

Sed auram et vocem audiebam.

18. Si contra pueros suos non
credit, adversus angelos autem
suos pravum quid cogitavit.

19. Habitantes autem domos
luteas.

Ex quibus et ipsi de eodem luto
sumus.

21. Insufflavit enim eis, et ex-
aruerunt. *Alius*, una abstulit resi-
duum illorum in ipsis: defecerunt.

Quia non habebant. *Tetrapl.*,
propterea quod non habebant.

16.

18.

19.

21.

THEODOTIO.

16.

18.

19.

21.

Notæ et variæ lectiones ad cap. IV Job.

λετο mendose. Σ., ἀνυπόστατος λέων ἀπόλετο. Sic
Colb. et Regius unus, qui habet, ἀπόλλυται. Colb.
ibidem, Θ., θήραν, cum hoc scholio subjuncto, καὶ
οἱ δυνάτοι οὐκ εἰς διαδοχὰς παραπέμπονται.

V. 12. Σ., πρὸς ἐμὲ δὲ etc. Ita Regius unus et
Colbert. Regius alter habet πρὸς ἐμὲ διελαλήθη.
Apud Drus. et Orat. deest ὡς post λαθραῖως, male.

Ibid. Σ., καὶ ἐδέξατο etc. Colbert., Regii duo. et
Drusius, qui omittit illud παρ' αὐτοῦ.

V. 13. Ἄ., ἐν παραλλαγῆι etc. Drusius. Σ., ἐν
ἐκπλήξει etc. Sic Colbert. et Regius unus. Drusius
vero sic habet, ἐν ἐκπλήξει ἀπὸ ὀράματός μου νυ-
κτερινοῦ.

V. 15. Ἄλλ., διὰ τοῦ προσώπου μου. Drusius.

Ibid. Ἄ., ὤχετο. Colbert.

Ibid. Ὁ Ἑβραῖος, καὶ ἐπριξαν etc. Colbert.

V. 16. Σ., ἔστη τις etc. Sic Regius et Colbert.
Apud Drusium perperam legitur, *Symm.*, ἔστη καὶ
οὐκ ἐπιγνώσομαι.

V. 18. Σ., ὄρα ἐν δούλοις αὐτοῦ. Colbert. Apud
Drusium autem deest, ὄρα.

V. 19. Σ., πόσω μᾶλλον etc. Sic Colbertinus, Re-
gius unus, Nicetas, et Drusius, in quo postremo
deest ἐν.

Ibid. Ἄ., Σ., ὦν γῆϊνος ὁ θεμέλιος. Nicetas et
Drusius Aquilæ tribuunt. Colbert. et Regius unus
Symmacho. Puto esse utriusque.

V. 21. Ἄλλ., συνεξῆρεν etc. Drusius. Colberti-
nus autem sic habet Δ., ἐξέλιπον.

Ibid. Δ., διὰ τὸ μὴ ἔχειν.

CAPUT V JOB.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

2.

Νήπιον.

3.

4. Καὶ ταπεινωθῶσονται.

SYMMACHUS.

2.

Infantem.

3.

4. Et humiliabuntur.

2. Καὶ γὰρ ἄφρονα ἀναιρεῖ ὀργή.

Πεπλανημένον.

3. Ἄλλ' εὐθέως ἐβρώθη αὐτῶν ἄ
δίατα.

4. Κολαθρισθεῖσαν.

LXX INTERPRETES.

2. Etenim stultum perimit ira.

Errantem.

3. Sed statim absumpta est il-
lorum habitatio.

4. Conterantur.

2. Τὸν γὰρ ἄφρονα ἀναιρεῖ ὀργή.

3.

4. Καὶ κατακλάσθησαν.

THEODOTIO.

2. Stultum enim occidit ira.

3.

4. Et contracti sunt.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΕ.

5 אשר קציר	5.	5.
רעב יאכל אל-מצנים יקחז		Πεινῶν φάγεται. Αὐτὸς δὲ πρὸς ἐνόπλων ἀρθήσεται.
ושאף צמים חילם		Ἀφειλύσαντο διψῶντες εὐπλοῖαν αὐτοῦ.
6 כי לא יצא מעפר ארץ	6.	6.
7 ובני רשף יגביהו ערף	7.	7. Καὶ υἱοὶ πτήνους.
10 על-פני חצרות	10.	10. Ἐπὶ πρόσωπον ἐξωτάτων.
11 ישע	11.	11.
12 מפר	12	12. Ἀκυροῦντα.
13 ועצת נפתלים נבחרה	13.	13.
16 לל	16.	16. Ἀτόνῳ.
18 ויחבש	18.	18. Καὶ μοτύσσει.
19 בשש צרחת יצילך	19.	19. Ἐν ἔξ ἠλλίψεσι βύσεται σε.
ובשבע		Καὶ ἐν ἑπτά.
21 בשש רשף תחבא	21.	21.
משד כי יבוא		Ἀπὸ προνομῆς ἐπερχομένων.
23 כי עם-אבני השדה ברוחך	23.	23.
24 ופסדת בר-ורא תחבא	24.	24. Καὶ ἐπισκέψη ὠραιότητά σου, καὶ οὐ μὴ ἀμαρτήση.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

5. Cujus inessem.	5. Cujus messem.	5.
Famelicus comedet. Et de spinis capiet eam.	Famelicus comedet. Et ipsum rapiet armatus.	Esuriens comedit. Ipse autem ab armatis tollitur.
Et absorbebunt sitibundi virtutem eorum	Et bibent sitientes divitias ejus.	Abstraxerunt sitientes opulentiam ejus.
6. Quia non egredietur de pulvere iniquitas.	6. Et de humo non oritur dolor.	6.
7. Et filii pennæ elevabunt volatum.	7. Et avis ad volatum.	7. Et filii volucris.
10. Super facies platearum.	10. Universa.	10. Super faciem extimarum.
11. Salute.	11. Sospitate.	11.
12. Et facientem irritas.	12. Qui dissipat.	12. Abrogantem.
13. Et consilium pravorum præcipitatur.	13. Et consilium pravorum dissipat.	13.
16. Tenui.	16. Egeno.	16. Invalido.
18. Et fasciabit.	18. Medetur.	18. Et curabit.
19. In sex angustiis eruet te.	19. In sex tribulationibus liberabit te.	19. In sex tribulationibus liberabit te.
Et in septima.	Et in septima.	Et in septem.
21. In flagello linguæ abscondes te.	21. A flagello linguæ abscondes te.	21.
A vastitate cum veniet.	Calamitatem, cum venerit.	A direptione invadentium.
23. Quia cum lapidibus agr. fœdus tuum.	23 Sed cum lapidibus regionum pactu tuum.	23.
24. Et visitabis habitaculum tuum, et non peccabis.	24. Et visitans speciem tuam, non peccabis.	24. Et visitabis decorem tuum, et non peccabis.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

5.	Πεινῶντες φάγυνται. Αὐτοὶ δὲ πρὸς ἐνόπλων ἀρθήσονται. Ἀναβροφῆσαι διψῶν τὴν δύναμιν αὐτῶν.	5. Ἄ γὰρ ἐκεῖνοι συνήγαγον. Ἄλλος, ἐθέρισαν. Δίκαιοι ἔδονται. Αὐτοὶ δὲ ἐκ κακῶν οὐκ ἐξαιρέτοι ἔσονται. Ἐκσιφωνισθεῖη αὐτῶν ἡ ἰσχύς.	5.
6.	Οὐ γὰρ ἐξελεύσεται ἀπὸ κένου ὀδύνη.	6. Οὐ γὰρ μὴ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς γῆς κένου.	6.
7.	Τὰ τέκνα τῶν πετεινῶν ὕψουσι πετρά.	7. Νεοσσοὶ δὲ γυπὸς τὰ ὕψηλά πέτονται. Ἄλλος, νεοσσοὶ δὲ ἀετῶν τὰ ὕψηλά πέτανται.	7.
10.		10. Ἐπὶ τὴν ὕψ' οὐρανόν.	10.
11.		11. ✕ Ἐν σωτηρίᾳ.	11
12.	Διαλύσει.	12. Διαλλάσσοντα.	12. Διασκεδάσει.
13.	Βουλὴ δὲ σκολιὰ ταραχθήσεται.	13. Βουλήν δὲ πολυπλόκων ἐξέστησεν.	15.
16.	Πτωχῶ.	16. Ἀδυνάτῳ.	16.
18.	Ἐπιθήσει.	18. Πάλιν ἀποκαθίστησιν.	18.
19.		19. Ἐξάκις ἐξ ἀναγκῶν σε ἐξελεῖται. Ἐν δὲ τῷ ἑβδόμῳ.	19. Καὶ ἐν ἑπτά.
21.		21. Ἀπὸ μάστιγος γλώσσης σε κρύψει. Ἄλλος, σκεπάσεις γὰρ αὐτοὺς ἀπὸ ἀντιλογίας γλώσσης. Ἄλλος, ἀπὸ συκοφαντίας. Ἀπὸ κακῶν ἐρχομένων.	21.
23.		23. ✕ Ὅτι μετὰ λίθων ἀγροῦ συνθήκη σου.	23.
24.	Οὐ δυσπραγήσῃ.	24. Ἡ δὲ δίαίτα τῆς σκιγῆς σου οὐ μὴ ἀμάρτη.	24.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

5	Esurientes comedunt. Ipsi autem ab armatis tollentur. Absorbeat sitiens virtutem eorum. Non enim egredietur de pulvere dolor.	5. Quæ enim illi congregaverunt. <i>Alius</i> , messuerunt. Justi comedent. Ipsi vero de malis non liberantur. Exhauriatur fortitudo eorum.	5.
7.	Filii volatilium extollunt alas.	6. Non enim prodiet de terra labor. 7. Pulli autem vulturis alte volant. <i>Alius</i> , pulli autem æquilarum alte volant.	6. 7.
10.		10. Super eam quæ sub cælo.	10.
11.		11. ✕ In salutem.	11.
12.	Dissolveth.	12. Qui avertit.	12. Dissipabit.
13.	Consilium autem tortuosum turbabitur.	13. Consilium autem astutorum disjecit.	13.
16.	Pauperi.	16. Infirmo.	16.
18.	Obligabit.	18. Rursus restituit.	18.
19.		19. Sexies de necessitatibus te eruet. In septimo autem.	19. Et in septem.
21.		21. A flagello linguæ abcondet te. <i>Alius</i> , te ges enim eos a contradictione linguæ. <i>Alius</i> , a calumnia. A malis venientibus.	21.
23.		23. ✕ Quia cum lapidibus agri fœdus tuum.	23.
24.	Non infeliciter ages.	24. Conversatio autem tabernaculi tui non peccabit.	24.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	AKYAAΣ.
שׁוֹרֵט 26	26.	26.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
26. Acervus tritici.	26. Acervus tritici.	20.

Notæ et variæ lectiones ad cap. V Job.

V. 2. Θ., τὸν γὰρ etc. Sic unus cod.
Ibid. Drusius. Ἄ., θελεγόμενον. Σ., νήπιον, bene. Colbertinus vero, Ἄ., θελεγόμενον καὶ νήπιον. Unus Regius, Ἄ., θελεγόμεθα. Præstat lectio Drusii.

V. 3. Ἄ., καὶ καταρσάμην τὴν εὐπρέπειαν αὐτοῦ παραρῆμα. Omnes præter Drusium habent αὐτῶν pro αὐτοῦ, quæ postrema lectio cum Hebraico consonat. Nicetas unus hunc locum Symmacho tribuit: cæteri, Aquilæ.

V. 4. Ἄ., καὶ ἐπιτριβήσονται. Sic omnes. Σ., καὶ ταπεινωθήσονται. Hanc lectionem omnes Symmacho tribuunt præter Drusium. Estque vere Symmachi. Sed Olympiodorus apud Nicetam, et cod. Oratorien-sis, καὶ ταπεινωθήτωσαν, et humiliantur, legunt. Θ., καὶ κατακλάσθησαν. Omnes præter Drusium, qui Symmacho καὶ κατακλάσθησαν, et Theodolioni καὶ ταπεινωθήσονται tribuit.

V. 5. Ἄλλος, ἐθέρισαν. Drusius.

Ibid. Ἄ., πεινῶν φάγεται. Drusius. Σ., πεινῶντες φάγονται. Regius unus cum Drusio. Colbertinus autem, πεινῶντες, φαγόντες.

Ibid. Ἄ., αὐτὸς δὲ πρὸς ἐνόπλιον ἀρθήσεται. Sic Regius unus et Colbert. qui habet ἐνοπλιον. Symmachi vero lectionem adfert Drusius.

Ibid. Ἄ., ἀφειλχύσαντο etc. Drusius. Σ., ἀναρροφήσαι διψῶν τὴν δύναμιν αὐτῶν. Colbert. pro δύναμιν, διάνοιαν habet male. Ad Aquilam videtur legendum αὐτῶν pro αὐτοῦ.

V. 6. Σ., οὐ γὰρ ἐξελεύσεται etc. Sic omnes.

V. 7. Σ., τὰ τέκνα τῶν πετεινῶν ὑψοῦσι πτερὰ. Ἄ., καὶ υἱοὶ πτήνους. Sic Drusius. Colbert. autem, Ἄ., πτήνου οἶον γυμνός. Lege πτήνους οἶον γυμνός. Avis, quasi vulturis. Idem Colbert. aliam lectionem adfert, νεοσοὶ δὲ ἀετῶν τὰ ὑψηλὰ πέτανται.

CAPUT VI JOB.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	AKYAAΣ.
וְשָׁרַף יְשׁוּעָה כַעֲשׂוֹ 2	2.	2.
עַל-כֵּן דַּבְּרֵי לַעֲזָבִים 3	3	3. Ἐπὶ τοῦτο ῥήματά μου καταπατήθησαν.
וַיֹּד 4 Tò Ἑβραϊκόν, Σαδδαι.	4.	4. Τοῦ ἱκανοῦ
רַחֲמֵי		Πνευμά μου.
וַיִּשְׁאֵל הַיְהוָה פְּרָא עַל-יְדֵי אֲשָׁמָה 5	5.	5.
אִם יִגְעָה 6	6.	6.
הֲיִאֵכָל תֵּפֵל מִבְּלֵי-מָלַח 6	6.	6.
וְתִקְוִיתִי 8	8.	8. Ὑπομονήν.
וְיִתֵּן יְדֵי 9	9.	9. Ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα.
וְהָיָה עֵד וְנִזְמוֹתַי 10	10.	10. Καὶ ἔσται ἔτι παρακλήσις μου.
וַיִּזְכֹּר-כִּי-אֲנִי אֲרִיךְ נַפְשִׁי 11	11.	11. Καὶ τί τὸ τέλος μου, ὅτι μεκροθυμήσω;

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
2. Utinam appendendo appenderetur mea ira.	2. Utinam appenderentur peccata mea, quibus iram merui.	2.
3. Ideo verba mea absorpta sunt.	3. Unde et verba mea dolore sunt plena.	3. Super hoc verba mea calculata sunt.
4. Saddai. <i>Hebræus, id.</i> Spiritus meus.	4. Domini. Spiritum meum.	4. Potentis. Spiritus meus.
5. Numquid rudet onager super gramen?	5. Numquid rugiet onager, cum habuerit herbam?	5.
An mugiet?	Aut mugiet?	
6. Numquid comedetur insipidum absque sale?	6. Aut poterit comedi insulsum, quod non est sale conditum?	6.
8. Et expectationem meam.	8. Quod exspecto.	8. Patientiam.
9. Solvat manum suam.	9. Solvat manum suam.	9. Cum injecerit manum.
10. Et erit adhuc consolatio mea.	10. Et hæc mihi sit consolatio.	10. Et erit adhuc consolatio mea.
11. Et quis finis meus, ut longem animam meam?	11. Aut quis finis meus, ut patienter agam?	11. Et quis finis meus, quia longanimitas ero?

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

O.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

26.

SYMMACHUS.

26. Θημωνία. Ἄλλος, σωρός.

26.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

26.

26. Acervus. *Alius*, cumulus.

26.

Notæ et variæ lectiones ad cap. V Job.

V. 10. 'A., ἐπὶ πρόσωπον ἐξωπύτων. Colbert. et Reg. unus. Drusius vero id quasi scholion adfert.

V. 11. Ἐν σωτηρίᾳ. Sic Colbert. cum asterisco. In versione Latina legitur, *in salutem*, cum asterisco item, quia omissum fuerat in LXX Interpret.

V. 12. 'A., ἀκυροῦντα. Σ., διαλύσει. Θ., διασκεδάσει. Sic Colbert. et Regius unus. At Drusius et Nicetas ex Olympiodoro, 'A., ἀκυροῦντα. Σ., διαλύοντα, διασκεδάζοντα. Postremas vero Symmachi et Theodotionis lectiones sic retulisse videtur Olympiodorus, ut cum Aquilæ lectione consonarent. Colbertinus fide dignior est, quia excerptus ex alio qui ad Tetrapla ipsa adornatus fuerat.

V. 13. Σ., βουλή δὲ σχολιά ταραχθήσεται. Nicetas, et Drusius, et Colbertinus, qui postremus interpretis nomen tacet.

V. 16. 'A., ἀτόνρ. Σ., πτωχῶ. Drusius. Colbert.

vero habet πτωχῶ tantum, sine interpretis nomine.

V. 18. 'A., καὶ μοτώσει. Σ., ἐπιδήσει. Drusius.

V. 19. 'A., ἐν ἐξ etc. Drusius. Videtur Theodotionis quoque esse, ut sequens lectio.

a. Ibid. 'A., Θ., καὶ ἐν ἐπτά. Drusius.

V. 21. Ἄλλος, σκεπάσεις γὰρ etc. Colbertinus. Suspicio desumptam ex alio loco. Ἄλλος, ἀπὸ συκοφαντίας. Idem Colbert.

Ibid. 'A., ἀπὸ προνομῆς ἐπερχομένων. Sic omnes.

V. 23. Hunc versiculum cum asterisco adfert editio libri Job Latina, quia in LXX non legitur.

V. 24. 'A., καὶ ἐπισκέψη ὠραιότητά σου, καὶ οὐ μὴ ἀμαρτήση. Drusius et Regius unus, qui postremus habet καὶ οὐ διαμαρτήση. Σ., οὐ δυσπραγήση. Drusius.

V. 26. Ἄλλος, σωρός. Regius unus.

CAPUT VI JOB.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

O.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

2. Ὡς εἶθε ἐσταθμίζέτο μου ἡ ὄργη.

3. Διὰ τοῦτο οἱ λόγοι μου κατὰ πικροί.

4. Σαδδαί.

Ἀναπνοή μου.

5. Μὴ στένει λιμὴν θναγρός παρ-
ούσης χάρις ;

Ἡ μνησθήσεται ;

6. Μήτι βρωθήσεται ἀνάρτυτον,
τῷ μὴ ἔχειν ἄλας ;

8.

9. Ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα.

10.

11.

2. Εἰ γὰρ τις ἰσῶν στήσαι μου
τὴν ὄργην.

3. Ἄλλ' ὡς εἶκε τὰ ῥήματά μου ;
ἐστὶ φαῦλα.

4. Κυρίου.

Θυμός. Ἄλλος, χόλος.

5. Τί γάρ ; μὴ διακενῆς κεκρά-
ξεται θνος ἄγριος, ἀλλ' ἡ τὰ σῖτα
ζητῶν ;

Εἰ δὲ καὶ ῥήξει ;

6. Εἰ βρωθήσεται ἄρτος ἄνευ
ἄλας ;

8. Ἐλπίδα.

9. Εἰς τέλος δέ.

10. Εἴη δέ μου πόλις τάφος.

11. Τίς μου ὁ χρόνος, ὅτι ἀνέχε-
ται μου ἡ ψυχὴ ;

2.

3. Ἐγκοποί.

4.

5.

6.

8.

9.

10. Καὶ ἔσται ἐτι παράκλησις
μου.

11.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

2. Utinam appenderetur ira
mea.

3. Ideo sermones mei peramari

4. Saddai.

Respiratio mea.

5. Num gemet fame onager,
præsente gramine ?

Aut mugiet ?

6. Numquid comedetur insip-
idum, quod non habeat salem ?

8.

9. Cum injecerit manum.

10.

11.

2. Si enim quis appendens ap-
penderet iram meam.

3. Sed ut videtur verba mea
sunt mala.

4. Domini.

Furor. *Alius*, ira.

5. Quid enim ? Numquid frustra
onager clamabit, nisi escas requi-
ens ?

Numquid et erumpet ?

6. Si comedetur panis absque
sale ?

8. Spem.

9. In finem autem.

10. Sit autem mea civitas se-
pulcrum.

11. Quod tempus meum, ut sus-
tineat anima mea ?

2.

3. Laboriosa.

4.

5.

6.

8.

9.

10. Et erit adhuc consolatio
mea.

11.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
אחי 15	15.	15.
מבוקמים 17	17.	17.
תבא הדיפת רחות תבא הדיפת	19.	19.
שבא קח-למו		
כי-ענה 21	21.	21. Ὅτι νῦν.
מה-נברצו אמרי-ישר 25	25.	25. Τι ἐμωχθηρώθησαν λόγοι εὐ- θούς.
פני-בי 28	28.	28.
שבך נא אל-תהי עולה 29	29.	29. Μη γίνῃσθε παρανομία.

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
15. Fratres mei.	15. Fratres mei.	15.
17. De loco suo.	17. De loco suo.	17.
19. Respexerunt semitas Thema: itinera Saba exspectaverunt sibi.	19. Considerate semitas Thema, itinera Saba, et exspectate pauperis.	19.
21. Quia nunc.	21. Nunc.	21. Quia nunc.
25. Quam roborata sunt eloquia rectitudinis.	25. Quare detraxistis sermonibus veritatis.	25. Quam improbi fuerunt sermones recti.
28. Respiciete in me.	28. Præbete aurem.	28.
29. Convertimini nunc ne sit iniquitas.	29. Respondete, obsecro, absque contentione.	29. Ne sitis iniquitas.

Notæ et variæ lectiones ad cap. VI Job.

V. 2. Σ., ὡς εἶθε etc. Drusius.
 V. 3. Ἀ., ἐπὶ τοῦτο ῥήματα μου κατεπατήθησαν. Drusius, qui hanc notam adjicit: κατεπατήθησαν, proculcata fuerunt, i. e. spreta et contempta vehementer. Fieri potest ut fallat. Inclino ut credam hunc interpretem edidisse, κατεπόθησαν, id est, absorpta fuerunt. Quod verbum Hebræum עָלָה potius denotat. Drusii conjecturæ libenter adstipulor: cum maxime facillima sit hujusmodi vocum commutatio. Σ., διὰ τοῦτο οἱ λόγοι μου κατάπικροι. Ha omnes mss. Apud Drusium deest illud, διὰ τοῦτο. Th., ἔγχοποι. Sic Colbert, Regius unus, et Drusius.
 V. 4. Ἀ., τοῦ ἱκανοῦ. Τὸ Ἑβρ., Σ., σαδδαι. Caveat eruditus lector ne hic illud τὸ Ἑβραϊκὸν confundat cum interprete Hebræo, qui passim adfertur hoc libro: nam hic agitur de voce Hebraica σαδδαι Græcis litteris reddita, ut in Hexaplis erat.

Id vero notat Scholiastes codicis Colbertini, qui sic habet, ἀντὶ τοῦ Κυρίου, σαδδαι κεῖται ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ, ὃ ἐρμηνεύεται, ἱκανόν. Drusius ad vocem τοῦ ἱκανοῦ hæc notat:
 « Suspicor, non affirmo, Aquilæ esse. In edit. Romana Symm., Σαδδαι. Schol., ἀντὶ τοῦ, ἱκανοῦ. Suspicionem meam juvat, vel potius roborat, quod Exod. v, 3, וְדָבַר לְבַלְעָם, ἢ ἐν Θεῷ ἱκανῷ. Hieron. in Comment. Ezech. i. Sadaï, Aquila, Symmachus, Theodotio ἱκανόν transtulerunt, quod fortem potentemque significat. Idem Epist. 136. Sadaï Aquila interpretatur, ἀλιμον, quod nos robustum, et sufficientem ad omnia perpetranda possumus dicere. Hoc nomen Dei non certe percepit Philo Byblius in historia Phœnicum, quam Sanchuniato composuit lingua patria, cum Sadaï Græce redderet, dicens significare ἀγρόν aut ἀγρότην. Nam perspicue confundit τῷ

CAPUT VII JOB.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
אחי 1	1.	1. Μητι οὐ στρατεία τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς;
מתי אקים 4	4.	4. Πότε ἀναστήσομαι.
ימי 6	6.	6.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Nonne militia homini super terram?	1. Militia est vita hominis super terram.	1. Numquid non militia hominum super terram?
4. Quando surgam.	4. Quando consurgam.	4. Quando surgam.
6. Dies mei.	6. Dies mei.	6.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Υ.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
15.	15. Ἐγγύτατοί μου. Ἄλλος, ἀδελφοί μου.	15.
17.	17. Ὅπερ ἦν. Ἄλλος, ὅπου ἦν.	17.
19.	19. Ἴδετε ὁδοὺς θαιμανῶν, ἀτραπούς Σαβῶν οἱ διορῶντες. Ἄλλος, ἀποθλέπουσιν εἰς ὁδοὺς θαιμάν, ὁδοικπορίας Σαβὰ προσδοκῶσιν ἐαυτοῖς.	19.
21.	21. Ἀτὰρ δέ.	21. Ἀλλὰ μὴν.
25.	25. Ἄλλ' ὡς εἶπε φαῦλα ἀληθινοῦ ῥήματα. Ἄλλος, λυπηρά.	25.
28.	28. ✕ Σχολάσατέ μοι.	28.
29.	29. Καθίσατε δὴ, καὶ μὴ εἴη ἄδικον.	29.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
15.	15. Proximi mei. <i>Alius</i> , fratres mei.	15.
17.	17. Quod erat. <i>Alius</i> , ubi erat.	17.
19.	19. Videte vias Themanorum, semitas Sabæorum intuentes. <i>Alius</i> , respiciunt in vias Thæman, itinera Saba expectant sibi.	19.
21.	21. Nunc autem.	21. Sed quidem.
25.	25. Sed ut videntur vilia veracis verba. <i>Alius</i> , tristitia.	25.
28.	28. ✕ Vacate mihi.	28.
29.	29. Sedete utique, et ne sit iniquum.	29.

Notæ et variæ lectiones ad cap. VI Job.

עַמִּי יָדָו, quæ vox posterior agrum denotat, qui et יָדָו dicitur. »

Ibid. 'A., πνεῦμα. Σ., ἀναπνοή. Ἄλλος, χόλος. Colbert. et Regius unus.

V. 5. Σ., μὴ στένει λιμῶ etc. Omnes mss. et Drusius.

Ibid. Σ., ἢ μηκέσεται. Regius unus et Colbert.

V. 6. Σ., μήτι βρωθήσεται etc. Omnes mss. et Drusius.

V. 8. 'A., ὑπομονήν. Colbert. Regius unus habet ἀπομονήν, minus recte.

V. 9. 'A., Σ., ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα. Omnes mss. et Drusius.

V. 10. 'A., Θ., καὶ ἔσται ἔτι παράκλησίς μου.

Omnes mss. et Drusius. Ubi vocem τῆς adhuc, ἤν legerunt LXX, qui verterunt πόλις. Mutatio τοῦ ἵ in ἴ et τ in ῥ admodum frequens est.

V. 11. 'A., καὶ τί τὸ τέλος etc. Colbert. et Orat. Apud Drusium καὶ desideratur.

V. 15. Ἄλλ., ἀδελφοί μου. Colbert. Videtur esse reliquorum interpretum.

V. 17. Ἄλλος, ὅπου ἦν. Colbert.

V. 19. Ἄλλος, ἀποθλέπουσιν εἰς ὁδοὺς etc. Sic mss. et Drusius. Regius unus ait ex altero interprete desumptum esse, ἕτερος τῶν ἐρμηνευτῶν.

V. 21. 'A., ὅτι νῦν. Θ., ἀλλὰ μὴν. Sic mss.

V. 25. Ἄλλος, λυπηρά. Colbert.

Ibid. 'A., τί ἐμοχθηρώθησαν etc. Drus. et Colb.

V. 28. Hæc cum asterisco erant in Hexaplis. In

editione Latina legitur vacate mihi, cum asterisco.

V. 29. 'A., μὴ γίνησθε παρανομία. Drusius

CAPUT VII JOB.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Υ.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
1.	1. Πότερον οὐχὶ πειρατήριόν ἐστιν ὁ βίος ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς;	1.
4.	4. Πότε ἡμέρα, ὡς δ' ἂν ἀναστῶ;	4. Πότε ἀναστήσομαι.
6.	6. Ὁ δὲ βίος μου. Οἱ λοιποὶ, αἱ ἡμέραι μου.	6.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
1.	1. Numquid non tentatio est vita hominis super terram?	1.
4.	4. Quando dies, ut resurgam?	4. Quando surgam.
6.	6. Vita autem mea. <i>Reliqui</i> , dies mei.	6.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοὶς γράμμασι.

ΑΚΥΛΛΑΣ.

קלד מני - ארג			
ויכלו באפס תקה			
8 לא- תשרני עין ראי	8.		8. * Ου περιβλέβεται ὁ ὀφθαλμὸς ὀρώντός με;
עינדך בי ואינני			
9 כלה ענן וילך	9.		9.
11 גם	11.		11. Τοιγαροῦν.
אשיחה במור נפשו			
12 אם - תנין	12.		12.
13 תנחבני	13.		13.
ישא בשיחי משכבי			
15 ותבחר מחנק נפשי	15.		15. Καὶ αἰρεῖται ἀγγχόνην τῆ ψυχῆ μου.
16 כזת מעצמותי	16.		16. *Ὅτι ματαιότης αἱ ἡμέραι μου.
18 ותפקדו לבקרים	18.		18.
לרגעים תבחנני			
20 מה אפעל	20.		20.
σε ἐδλαψα ;			

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

Fuerunt veloces præ radio tentis.	Velocius transierunt, quam a texente tela succiditur.	
Et defecerunt in fine expectationis.	Et consumpti sunt absque ulla spe.	
8. Non intuebitur me oculus vidētis me.	8. Nec aspiciet me visus hominis.	8. * Nonne cognoscit oculus vidētis me?
Oculi tui in me, et non ego.	Oculi tui in me, et non substam.	
9. Defecit nubes et abiit.	9. Sicut consumitur nubes et pertransit.	9.
11. Etiam.	11. Quapropter.	11. Quapropter.
Confabulabor in amaritudine animæ meæ.	Confabulabor cum amaritudine animæ meæ.	
12. Aut cetus.	12. Aut cetus.	12.
Custodiam. <i>Hebræus</i> , labores.	Carcere.	
13. Consolabitur me.	13. Consolabitur me.	13.
Se tollet in eloquio meo meum cubile.	Et revelabor loquens mecum in strato meo.	
15. Et elegit strangulationem anima mea.	15. Elegit suspendium anima mea.	15. Et eligit laqueum anima mea.
Mortem ab ossibus meis.	Et mortem ossa mea.	
16. Recusavi.	16. Desperavi.	16.
Quia vanitas dies mei	Nihil enim sunt dies mei.	Quia vanitas dies mei.
18. Et visites eum in matutinis.	18. Visitas eum diluculo.	18.
Ad momenta probabis eum.	Subito propas illum.	
20. Quid faciam? <i>Hebræus</i> , quid te læsi?	20. Quid faciam?	20.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

Ταχύτερα ὑφάσματος.	Ἐλαφρότερος λαλιᾶς. <i>Τετρ.</i> , ὄρο μῆως.	
Αἱ ἡμέραι μου ἀνηλώθησαν, μὴ οὐσῆς ἐλπίδος.	Ἀπόλωλε δὲ ἐν κενῇ ἐλπίδι.	
8.	8. ✕ Οὐ περιβλέψεται ὁ ὀφθαλμὸς ὀρῶντός με.	8. ✕ Οὐ περιβλέψεται ὁ ὀφθαλμὸς ὀρῶντός με.
9. Καθὰπερ ἀναλωθεῖσα νεφέλη ἀπαλλαγῆσεται.	✕ Οἱ ὀφθαλμοὶ σου ἐν ἐμοί, καὶ οὐκέτι εἰμί.	
11	9. Ὡσπερ νέφος ἀποκαθαρθὲν π' οὐρανοῦ.	9.
Διαλεχθήσομαι τῷ παραπικρασμῷ τῆς ψυχῆς μου.	11. Ἀτὰρ οὖν.	11. Γοιγαροῦν.
12.	Ἀνοιξω πικρίαν ψυχῆς μου.	
13. Παρηγορήσει με.	12. Ἡ δράκων. Ἄλλος, ἢ κῆτος. Φυλακὴν.	12.
15.	13. Παρακαλέσει με.	13.
Καὶ θάνατον διὰ τῶν ὀστέων μου.	Ἀνοισω δὲ πρὸς ἐμαυτὸν ἰδίᾳ λόγον τῇ κοίτῃ μου.	Συμβαστάσει με ἐν τῇ ἀδολεσχίᾳ μου ἢ κοίτῃ μου.
16.	15. Ἀπαλλάξεις ἀπὸ πνεύματός μου τὴν ψυχὴν μου.	15.
Ἵτι ματαιότης αἱ ἡμέραι μου.	Ἀπὸ δὲ θανάτου τὰ ὀστέα μου.	
18.	16. ✕ (Ἀπώσαμην.)	16.
Αἰφνυδῶς ἐκδοκιμάζεις αὐτόν.	Κενὸς γάρ μου ὁ βίος. Ἄλλος, ἀτμός γάρ αἱ ἡμέραι μου.	
20.	18. Ἡ ἐπισκοπὴν αὐτοῦ ποιήσῃ ἕως τὸ πρωί. Ἄλλος, καὶ ἐπισκέπτῃ αὐτὸν πρωΐας.	18.
	Καὶ εἰς ἀνάπαυσιν αὐτὸν κρινεῖς.	
	20. Τί δυνήσομαί σοι πράξαι.	20.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

Velocior textura.	Exillior est quam loquela. <i>Tetrapt.</i> , cursore.	
Dies mei consumpti sunt, non existente spe.	Periit autem in vana spe.	
8.	8. ✕ Non cognoscit oculus visus dentis me.	8. ✕ Non cognoseit oculus visus dentis me.
9. Ut consumpta nubes abibit.	✕ Oculi tui in me, et non subsisto.	
11.	9. Tamquam nubes expurgata de cælo.	9.
Colloquar cum amaritudine animæ meæ.	11. Propterea itaque.	11. Quapropter.
12.	Aperiam amaritudinem animæ meæ.	
13. Consolabitur me.	12. Aut draco. <i>Alius</i> , aut cetus. Custodiam.	12.
15.	13. Solabitur me.	13.
Et mortem per ossa mea.	Et referam ad me ipsum privatim sermonem lecto meo.	Simul portabit me in meditatione mea lectus meus.
16.	15. Absolves a spiritu meo animam meam.	15.
Quia vanitas dies mei.	A morte autem ossa mea.	
18.	16. ✕ Repuli.	16.
Subito probas illum.	Vana est enim vita mea. <i>Alius</i> , vapor enim dies mei.	
20.	18. Certe visitationem ejus facies usque mane. <i>Alius</i> , et visites eum mane.	18.
	Et in requie judicabis eum.	
	20. Quid potero tibi facere?	20.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

עבפב

למשל

והיה עבפבני ואינני 21

21.

21.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

In occursum.

Contrarium.

In onus.

Gravis.

21. Et quæres me mane, et non ego.

21. Et si mane me quæsieris, non subsistam.

21.

Notæ et variæ lectiones ad cap. VII Job.

V. 1. 'A., μήτι οὐ στρατεία etc. Colbert. et Regius unus.

V. 4. 'A., Θ., πότε ἀναστήσομαι. Sic omnes.

V. 6. *Oi λοιποὶ, αἱ ἡμέραι μου.* Colbertinus.

Ibid. Σ., ταχύτερα ὑφάσματος. Δ* γρ. δρομέως. Sic Colbertinus post Symmachi versionem, indicans, ut putamus, in Tetraplis legi δρομέως pro ὑφάσματος. Hæc autem lectio δρομέως, videtur huc translata ex cap. ix, v. 24. Coislinianus bombycinus iv sæculi, qui incipit a fine capituli vi habet, *οὐ λοιπ.*, δρομέως.

Ibid. Σ., αἱ ἡμέραι etc. Sic Reg. unus et Drusius. Suspicio autem, illud αἱ ἡμέραι, non a Symmacho repetitum, sed postea, ut sententia quadraret, ad-

ditum.

V. 8. 'A., Θ., οὐ περιβλήσεται etc. Hæc asterisco notantur in cod. Colbertino, ut indicetur hæc quæ olim in τοῖς Θ' desiderabantur, ex Aquila et Theodotione desumpta fuisse. Asterisco etiam notantur in versione Latina de qua sæpe agimus. In Tetraplis legebatur, οὐκ ἀτενιέι, non perspiciet, ut notat Colb.

Ibid. *Oi ὀφθαλμοὶ σου* etc. Hæc item asterisco signantur in Colbert. et in edit. Latina.

V. 9. Σ., καθάπερ etc. Sic tres mss., Nicetas et Drusius.

V. 11. 'A., Θ., τοιγαροῦν. Colb. et Regius unus.

Ibid. Σ., διαλεχθήσομαι etc. Sic quatuor mss. Nicetas et Drusius.

TO EBPAIKON.

CAPUT VIII JOB.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

והיה עבפבני 2.

ועתה 3

יעותצקת 3.

נת 6

וימינו 9

ישגא-אח 11

עדנו באבד לא יקטר 12

ובית עבכיש מבכחך 14

ישען על- ביתו ולא יעכר 15

רסב דוא לפני- שכש 16

2.

3.

6.

9.

11.

12.

14.

15.

16.

2.

3. Σκελίσει.

6.

9.

11. Ἡ πληθυνθήσεται ἔλος.

12. Ἐτι αὐτοῦ ἐν ὄρα αὐτοῦ οὐ περιπλαστήσεται.

14. Οἶκος ἀράχνης ἡ πεπολοθησὶς αὐτοῦ.

15.

16. Ἐνικμὸς ἐστὶν εἰς πρόσωπον ἡλίου.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

2. Et spiritus validus.

2. Spiritus multiplex.

2.

3. Pervertet.

3. Supplantat.

3. Supplantabit.

Pervertet justitiam.

Subvertit quod justum est.

6. Habitaculum.

6. Habitaculum.

6.

9. Dies nostri.

9. Dies nostri.

9.

11. Crescet pratium.

11. Aut crescere carectum.

11. Aut crescet palus.

12. Adhuc eo in virore suo, non succidetur.

12. Cum adhuc sit in flore, nec carpatur manu.

12. Adhuc eo in specie sua exstente, non perfringetur.

14. Domus aranæ fiducia ejus.

14. Et sicut tela araneorum fiducia ejus.

14. Domus aranæ fiducia ejus

15. Innitetur super domum suam, et non stabit.

15. Innitetur super domum suam, et non stabit.

15.

16. Humidus ipse ad facies solis.

16. Humectus videtur, antequam veniat sol.

16. Humidus est coram sole.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

Κατεντευκτήν σου; Ἄλλος, ἐναντιοῦσθαι;

Φορτίον. Ἄλλος, φορτικός.

21. Καὶ ζητήσεις με, καὶ οὐκέτι ὑπάρξω.

21. Ὅρθριζων δὲ οὐκέτι εἰμί.

21.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

Ut loquerer adversum te? *Alius*, ad adversandum?

Pondus. *Alius*, molestus.

21. Et quæres me, et non ultra existiam.

21. Mane autem surgens ultra non ero.

Notæ et variæ lectiones ad cap. VII Job.

V. 12. Ἄλλος, ἡ κῆτος. Colbert. Vocem קֶטֶת κῆτος vertunt Symmachus psalm. LXXIII, 13, et Aquila Isai. xxvii, 1.

Ibid. Ὁ Ἑβραῖος, πόνους. Sic omnes.

V. 13. Σ., παρηγορήσει με. Sic omnes mss. Drusus vero perperam κατηγορήσει.

Ibid. Θ., συμβαστάσει με etc. Sic mss. et Drus.

V. 15. Ἄ., καὶ αἰρεῖται etc. Sic Oratoriensis, Regius unus, Nicetas et Drusus.

Ibid. Σ., καὶ θάνατον etc. Sic omnes.

V. 16. In versione Latina, *reputi* cum asterisco legitur, quia deest in LXX. Græca conjectando dedimus.

Ibid. Ἄ., Σ., ὅτι ματαιότης αἱ ἡμέραι μου. Hic variant mss. Colbert. et Oratoriensis locum hunc

Aquilæ tribuunt; Regius unus, Nicetas, et Drusus, Symmacho. Ibid. Ἄλλ., ἀτμός γὰρ αἱ ἡμέραι μου. Duo mss. et Drus. Prior lectio est forte Aquilæ; posterior vero Symmachi.

V. 18. Ἄλλ., καὶ ἐπισκέπη etc. Regius unus et Drusus.

Ibid. Σ., αἰφνιδίως ἐκδοκιμάζεις αὐτόν. Sic duo mss. Drusus, ἐκδοκιμάσεις.

V. 20. Ὁ Ἑβραῖος, τί σε ἐβλαψα. Sic Colbertinus, Regius unus et Drusus.

Ibid. Ἄλλ., ἐναντιοῦσθαι. Drusus.

Ibid. Ἄλλ., φορτικός. Drusus, qui ut scho:ou adfert: sed videtur esse varia lectio.

V. 21. Σ., καὶ ζητήσεις με etc. Sic Regius unus.

CAPUT VIII JOB.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

2.

2. Πνεῦμα πολυῤῥῆμον.

2. Πνεῦμα βαρύτατον.

3.

3. Ἄδικήσει.

3.

Εἰς ἄδικον μεταστρέφεται τὸ δίκαιον.

Ταράξει τὸ δίκαιον.

6.

6. Διαιταν.

6. Εὐπρέπειαν.

9.

9. Ὁ βίος ἡμῶν. *Οἱ λοιποί*, αἱ ἡμέραι ἡμῶν.

9.

11. Ἡ πληθυνθήσεται ἔλος.

11. Ἡ ὑψωθήσεται βούτομον

11. Ἀχί.

21.

12. Ἐπὶ ὄν ἐπὶ ῥίζης, καὶ οὐ μὴ θερισθῆ.

12.

14. Οἶκος ἀράχνης ἡ πεποίθησις αὐτοῦ.

14. Ἀράχνη δὲ αὐτοῦ ἀποθήσεται ἡ σκηνή.

14.

15. Ἐρεισθήσεται ἐπ' οἶκον καὶ ἐπὶ στήσεται.

15. Ἐὰν ὑπερείσῃ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, οὐ μὴ στή.

15.

16.

16. Ὑγρὸς γὰρ ἔστιν ὑπὸ ἡλίου.

16.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

2.

2. Spiritus multiloquus.

2. Spiritus gravissimus.

3.

3. Injuste aget.

3.

In id quod injustum est pervertet quod justum est.

Turbabit quod justum est.

6.

6. Habitationem.

6. Decorem

9.

9. Vita nostra. *Reliqui*, dies nostri.

9.

11. Aut crescet palus.

11. Aut exaltabitur pratam?

11. Achi.

12.

12. Adhuc in sua radice consistit, et non metetur.

12.

14. Domus araneæ fiducia ejus.

14. Aranea autem evadet ejus tabernaculum.

14.

15. Innitetur super domum suam, et non stabit.

15. Si suffulserit domum suam, non stabit.

15.

16.

16. Humidus enim est sub sole.

16.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
יִנְקֶה 17 על-גל שרשוי	17	Ἐμπροσθεν αὐτοῦ. 17.
יחיה 20 הן-אל לא יבאם-תם	20.	20.
ולא יחזיק ביד-מרעים 21 קדש	21.	21.
22 ואהל	22.	Ἴ�λαλαγμοῦ. 22. Καὶ σκέπη.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
Ramus ejus tener.	Germen ejus.	in conspectu ejus.
17. Super fontem radices ejus.	17. Super acervum petrarum radices ejus.	17.
Aspiciet.	Commorabitur.	20.
20. Ecce Deus non reprobabit perfectum.	20. Deus non projiciet simplicem.	20.
Nec apprehendet in manu malignorum.	Nec porriget manum malignis.	21.
21. Risu.	21. Risu.	21.
Jubilatione.	Jubilo.	Jubilatione.
22. Et tentorium.	22. Et tabernaculum.	22. Et tentorium.

Notæ et variæ lectiones ad cap. VIII Job.

- V. 2. Θ., πνεῦμα βαρώτατον. Tres mss. et Drus.
 V. 3. 'A., σκελίσει. Sic Colbert. et Reg. unus.
 Ibid. Σ., εἰς ἄδικον etc. Drusius.
 V. 6. Θ., εὐπρέπειαν. Colbert. et Reg. unus.
 V. 9. *Oi λοιποὶ*, αἱ ἡμέραι ἡμῶν. Colbert. et Reg.
 V. 11. 'A., Σ., ἡ πληθυνθήσεται ἔλος. Colbert.
 Drusius vero uni Symmacho tribuit. Θ., 'Aχι. Sic Colbert. Vide quæ diximus Gen. xli, 2.
 V. 12. 'A., ἐτι αὐτοῦ etc. Colbert.
 V. 14. 'A., Σ., οἶκος ἀράχνης ἡ πεποιθήσις αὐτοῦ.
 Ex Colbertino qui sic habet, 'A., Σ., ἡ πεποιθήσις.
 Drusius locum totum adfert, sed quasi scholion.
- V. 15. Σ., ἐρεισθήσεται etc. Sic omnes mss., Ni cetas et Drusius.
 V. 16. 'A., ἔνικμος etc. Sic omnes mss., Nicetas et Drusius. Colbertinus tamen, Oratoriensis et Regius unus habent ἄνικμος. Regius alter, Nicetas et Drusius, ἔνικμος, quæ lectio præstare videtur.
 Ibid. 'A., ἔμπροσθεν αὐτοῦ. Sic Colbertinus: quid vero legerit Aquila, ignoro. Symmachi et Theodotionis lectionem adferunt duo mss. et Drus.
 V. 17. Θ., ἐπὶ βουνὸν ῥίξει αὐτοῦ. Drusius, qui conjectando tantum Theodotioni tribuit, et banc notam adjicit: « Hieron., super acervum petrarum.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
3 לא יענו אלף	3.	3.
4 וישלם	4.	4. Elρήνευσεν.
5 המעתיק הרים ולא ידע	5.	5.
6 וחפלצון	6.	6.
9 ויבימה חזירי חבון καὶ πάντα τὰ ἀστρα τὰ κυκλοῦντα νότον.	9.	9.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
3. Non respondebit ei. Mille.	3. Non poterit ei respondere. Mille.	3.
4. Pacem habuit.	4. Pacem habuit.	4. Pacem habuit.
5. Transferens montes, et non cognoverunt.	5. Qui transtulit montes, et nescierunt.	5.
6. Contremiscent.	6. Concutiuntur.	6.
9. Et Chima, et penetrabilia austru. <i>Hebræus</i> , et omnia astra circumdantia austrum.	9. Et Hyadas, et interiora austru.	9.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

Κλάδος αὐτοῦ.
17.

20.

Οὐδὲ ὀρέξει χεῖρα κακούργοις.
21.

22. Καὶ σκηνή.

YMMACHUS.

Ramus ejus.
17.

20.

Nec porriget manum malignis.
21.

22. Et tabernaculum.

Ῥάδαμνος αὐτοῦ.
17. Ἐπὶ συναγωγὴν λίθων κοιμᾶται.
Ζήσεται. Ἄλλος, συμπλακῆζεται.
20. Ὁ γὰρ Κύριος οὐ μὴ ἀποποιήσεται τὸν ἄκακον. Ἄλλος, παρὰ τὸν ἀσεβῆ εἶη ἂν ὁ εὐσεβής.
Πᾶν δὲ δῶρον ἀσεβοῦς οὐ δέξεται.
21. Γέλωτος.
Ἐξομολογήσεως.
22. Δίαιτα δέ.

LXX INTERPRETES.

Germen ejus.
17. In congregatione lapidum dormit.
Vivet. *Alius*, complicabitur.
20. Dominus enim non improbabit innocentem. *Alius*, prae impio fuerit certe pius.
Nec ullum munus impii accipiet.
21. Risu.
Confessione.
22. Habitatio autem.

Παραφυὰς αὐτοῦ.
17. Ἐπὶ βουνὸν βίζαι αὐτοῦ.
20. Οὐκ ἀπόσεται.
21.
Ἄλαλαγμοῦ.
22. Καὶ σκηνή.

THEODOTIO.

Fruticatio ejus.
17. Super collem radices ejus.
20. Non repellet.
21.
Jubilatione.
22. Et tabernaculum.

Notæ et variæ lectiones ad cap. VIII Job.

Atibi ἢ *idem* reddit acervus lapidum : *Aquila*, λιθόριον *vel* λιθόριον. *Hoseæ* xii, *δι* ἢ *hieronymus*, acervus. *Et in Comment. dicit proprie significare θίνας*. I. e. *ex arena tumulos congregatos, qui maxime in deserto et in littoribus flante vento, vel augentur, vel minuuntur. LXX ibi transferunt, γελῶνας, testudines : Symm., lapidum acervos : Theodotio, colles. Et revera, inquit, si θίνας respicias, habent similitudinem magnarum testudinum in deserto agro, vel in ripis atque littoribus paullulum humo eminentium.*

Ibid. Ἄλλος, συμπλακῆζεται. Reg. unus.

V. 20. Θ., οὐκ ἀπόσεται. Ἄλλος, παρὰ τὸν ἀσεβῆ etc. Sic Regius. Sed hoc postremo videtur esse scholion.

Ibid. Σ., οὐδὲ ὀρέξει etc. Colbert.

V. 21. Colbertinus habet ad verbum γέλωτος. Δ^κ. γρ. ἀγαλλιάσεως. I. e., *Tetrapla habent scriptum, exultatione.*

Ibid. Ἀ., Θ., ἀλαλαγμοῦ. Sic Colbert. et Reg. Hanc vero interpretationem Drusius ut scholior addit.

V. 22. Ἀ., καὶ σκέπη. Σ., Θ., καὶ σκηνή. Colbert et Reg. unus.

CAPUT IX JOB.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

3. ✕ Οὐ μὴ ὑπακούσῃ αὐτῷ.
Χιλίων.
4. Διετέλεσεν.
5. Ἐξαιρῶν ὄρη καὶ ἀδηλοποιῶν αὐτά.
6.
9.

SYMMACHUS.

3. ✕ Non respondebit ei.
Mille.
4. Perseveravit.
5. Qui aufert montes, et occultos reddit eos.
6.
9.

3. Ἴνα μὴ ἀντεπῆ.
Χιλίων.
4. Ὑπέμεινεν.
5. Ὁ παλαιῶν ὄρη, καὶ οὐκ ὄφασι.
6. Σαλεύονται. *Οἱ λοιποὶ*, περιτραπήσονται.
Καὶ Ἄρκτουρον, καὶ ταμεῖα νότου.

LXX INTERPRETES.

3. Ut non contradicat.
Mille.
4. Sustinuit.
5. Qui in vetustatem perducit montes, et nesciunt.
6. Quatiuntur. *Reliqui*, subvertentur
9. Et Arcturum, et penetralia austru.

3. ✕ Οὐ μὴ ὑπακούσῃ αὐτῷ.
4.
5.
6.
9.

THEODOTIO.

3. ✕ Non respondebit ei
4.
5.
6.
9.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὺς γράμμασι.	ΑΡΥΤΑΑΣ.
10 ונפלאות	10.	10. Θαυμάσια.
11 תל-א-אבין	11.	11.
12 הן יחתך	12.	12.
13 אלה לא-ישוב אפי	13.	13.
<p>Ὁ Ἐβρ., ὅτι αὐτοῦ πάντα ἀπόλλυται.</p>		Met' αὐτοῦ.
15 אשר אם-צדקתי לא אענה למשפטי אתחנן	15.	15.
17 בשערה	17.	17.
הגם		Kai δωρεάν.
19 אם-לכת אמוץ	19.	19.
20 אם-אצדק פי ירשיעני	20.	20.
תם-אני ויעקשני		
23 פתאם למסת נקים	23.	23.
24 ארץ ו נתנה ביד-רשע פני- שפמיה יכסה אם-לא אפי מן-הוא	24.	24.
25 וימו קלו מני רץ	25.	25.

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
10. Et mirabilia.	10. Et mirabilia.	10. Admiranda.
11. Et non intelligam.	11. Non intelligam.	11.
12. En rapiet.	12. Si repente interroget.	12.
13. Deus non avertet iram suam.	13. Deus, cujus iræ nemo resistere potest.	13.
Sub eo incurvaverunt se adju- tores superbiæ. <i>Hebræus</i> , sub eo omnia pereunt.	Sub quo curvantur qui portant orbem.	Cum eo.
15. Qui si justus fuero, non respondebo.	15. Qui etiam si habuero quid- piam justum, non respondebo.	15.
Ad facientem judicare me de- precabor.	Sed meum judicem deprecabor.	
17. In turbine.	17. In turbine.	17.
Gratis.	Sine causa.	Et gratis.
19. Si ad potentiam robustus.	19. Si fortitudo quæritur, ro- bustissimus est.	19
20. Si justificavero me, os meum condemnabit me.	20. Si justificare me voluero, os meum condemnabit me.	20.
Integer ego, et perversum fa- ciet me.	Si innocentem ostendero, pra- vum me comprobabit.	
23. Subito ad tentationem in- nocentium.	23. Et non de pœnis innocen- tium.	23.
24. Terra data est in manu im- pii, facies judicium ejus operiet. Si non, ubi, quis ipse?	24. Terra data est in manus impii, vultum judicium ejus ope- rit: quod si non ille est, quis ergo est?	24.
25. Et dies mei leves fuerunt præ cursore.	25. Dies mei velociores fuerunt cursore.	25

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Υ'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

10.
11.
12. Ἰδοὺ ἀναρπάσει.
13. Ὁ Θεὸς οὐ ἀναπόστρεπτος ἢ ὄρη.
Ἰποκάτω δὲ αὐτοῦ καμφοθήσονται οἱ ἐπεριδόμενοι ἀλαζονείᾳ.
15.
17. Διὰ καταγίδοσ.
19. Ἐν τῇ ἰσχυί κραταίος ἐστι.
20. Ἐάν δικαιοτέρος ἀναρανῶ, στόμα μου καταδικάσει με.
25. Ἄφνω δίκαιοι.
24. Καὶ νῦν τίς ἐστιν
25. Αἱ ἡμέραι μου ἀπέδρασαν, καὶ οὐκ εἶδосαν.

10. Ἐξαΐσια.
11. Οὐδ' ὡς ἔργων. Ἄλλος, οὐδὲ ἐνοήσω.
12. Ἐάν ἀπαλλάξῃ.
13. Αὐτὸς γὰρ ἀπέστραπται ὄρη.
Ἰπ' αὐτοῦ ἐκάμφοθησαν κήτη τὰ ὑπ' οὐρανόν.
15. Ἐάν γὰρ ὦ δίκαιος, οὐκ εἰσακούσεται μου.
✕ Τοῦ κρίματος αὐτοῦ δεηθήσομαι.
17. Γνόψω.
Διακενῆς. Ἄλλος, ἀναιτίως.
19. Ὅτι μὲν γὰρ ἰσχύει κράτει.
20. Ἐάν γὰρ ὦ δίκαιος, τὸ στόμα μου ἀσεβήσει. Οἱ λοιποὶ, καταδικάσει με.
Ἐάν τε ὦ ἄμεμπτος, σχολιδὲς ἀποθήσομαι. Ἄλλος, κἄν ἀνάτιος ὦ, οὐ γνώσομαι. Ἄλλος, ἀπλοῦς ἐγὼ, καὶ ἐστρέβλωσέ με.
25. Ἄλλὰ δίκαιοι.
24. ✕ Παραδέδοται ἡ γῆ εἰς χεῖρας ἀσεβῶν, πρόσωπα κριτῶν αὐτῆς συγκαλύπτει. Εἰ δὲ μὴ αὐτὸς, τίς ἐστιν; Ἄλλοι, πρόσωπον.
25. ✕ Ὁ δὲ βλος μου ἐστὶν ἐλαφρότερος δρομέως. Οἱ λοιποὶ, αἱ ἡμέραι μου.

10. Ὑπερμεγέθη.
11.
12.
13.
Μετ' αὐτοῦ.
15. Ὅστις εἰ δικαιοθήσομαι, οὐκ ἀποκριθήσεται μοι.
✕ Τοῦ κρίματος αὐτοῦ δεηθήσομαι.
17.
Καὶ δωρεάν.
19.
20.
25. Ἄφνω δίκαιοι.
24. ✕ Παραδέδοται ἡ γῆ εἰς χεῖρας ἀσεβῶν, πρόσωπα κριτῶν αὐτῆς συγκαλύπτει. Εἰ δὲ μὴ αὐτὸς, τίς ἐστιν;
25. ✕ Ὁ δὲ βλος μου ἐστὶν ἐλαφρότερος δρομέως.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

10.
11.
12. Ecce abripiet.
13. Deus cujus ira averti non potest.
Sub illo autem eurvabuntur, qui nituntur arrogantia.
15.
17. Per procenam.
19. In robore validus est.
20. Si justior appaream, os meum condemnabit me.
25. Statim justus.
24. Et nunc quis est?
25. Dies mei aufugerunt, et non noverunt.

10. Admirabilia.
11. Neque sic novi. *Alius*, neque cogitabo.
12. Si removerit.
13. Ipse enim avertit a se iram.
Sub eo incurvati sunt ceti, qui sub caelo.
15. Si enim fuero justus, non exaudiet me.
✕ *Judicium ejus rogabo.*
17. Caligine.
In vanum. *Alius*, sine causa.
19. Quoniam scilicet valet potentia.
20. Si enim fuero justus, os meum impia loquetur. *Reliqui*, condemnabit me.
Sive fuero sine crimine, pravus evadam. *Alius*, quamvis innoxius fuero, non cognoscam. *Alius*, simplex ego, et depravavit me.
23. Sed justus.
24. ✕ Terra tradita est in manus impiorum. Facies judicium ejus operit. Quod si non ipse, quis est? *Alii*, vultum.
25. ✕ Vita autem mea levior est cursore. *Reliqui*, dies mei.

10. Admodum excellentia.
11.
12.
13.
Cum eo.
15. Qui si iustificatus fuero, non respondebit mihi.
✕ *Judicium ejus rogabo.*
17.
Et gratis.
19.
20.
23. Statim justus.
24. ✕ Terra tradita est in manus impiorum. Facies judicium ejus operit. Quod si non ipse, quis est?
25. ✕ Vita autem mea levior est cursore.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
טובה		
26 חלפי עם-אניות אבה כנשר יסדש עלי-אכל	26.	26.
27 שיוחי	27.	27
29 למה-זה הבל אינע	29.	29. Εἰς τί τοῦτο μάτην κοπιῶ;
31 אז בשחת תבולני	31.	31. Καὶ τότε ἐν διαφθορᾷ βαπτί- σεις με.
34 יסר	34.	34.
ואמרת אל-תבעתני		Αὐτοῦ. Μὴ ἐκθλιθέτω με.
35 כי-לא-קן אנני עמדי	35.	35.

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
Bonum.	Bonum.	26.
26. Transierunt cum navibus EB h, sicut aquila volabit ad escam.	26. Pertransierunt quasi naves poma portantes, sicut aquila vo- lans ad escam.	
27. Eloquii mei.	27. Loquar.	27.
29. Utquid jam vane laborabo!	29. Quare frustra laboravi?	29. Ad quid hoc frustra laboro!
31. Tunc in foveam demerges me.	31. Tamen sordibus intinges me.	31. Et tunc in corruptionem demerges me.
34. Removeat.	34. Auferat.	34.
Et terror ejus.	Et pavos ejus.	Ejus.
Ne me terreat.	Non me terreat.	Non me atterat.
35. Quia non sic ego apud me.	35. Neque enim possum me- tuens respondere.	35.

Notæ et variæ lectiones ad cap. IX Job.

V. 3. Σ., Θ., οὐ μὴ ὑπακούσῃ αὐτῷ. Sic Colbert. cum asterisco. Versio autem Symmachi et Theodot. versioni LXX Interpretum præmissa fuit in Hexaplis; ita ut utraque postea remaneret. LXX vero sic habent, ἵνα μὴ ἀντίστη. Interpretationes autem tam Symmachi et Theodotionis, quam LXX quæ ambæ in hodiernis Bibliis habentur, respondent his vocibus Hebraicis לא יענני. Colbert. notat in Tetraplis legi οὐδ' οὐ μὴ ἀντίστη, non contradicet, in versione videlicet LXX hac posita nota de more. Δ^a. γρ. οὐδ' οὐ etc.

Ibid. Σ., Ο', χιλίων. Sic unus codex.

V. 4. 'A., εἰρήνευσεν. Σ., διετέλεσεν. Sic omnes mss., Nicetas et Drusius.

V. 5. Σ., ἐξαιρῶν ἡρῃ, καὶ ἀδελφοποιῶν αὐτά. Sic omnes mss., Nicetas et Drusius. [Edit. Rom. effert ἐξαιρῶν. DRACH.]

V. 6. Οἱ λοιποὶ, περιτραπήσονται. Drusius.

V. 9. 'O 'Eβραῖος, καὶ πάντα etc. Sic Colbert., Nicetas et Drusius.

V. 10. 'A., θαυμάσια. Θ., ὑπερμεγέθη. Colbert.

V. 11. 'Aλλος, οὐδὲ ἐνοήσω. Colbert.

V. 12. Σ., ἰδοὺ ἀναρπάσει. Sic Reg. unus. Colbert. habet ἰδοὺ ἀναρπάση.

V. 15. Σ., ὁ Θεὸς οὐ ἀναπόστρεπτος ἡ ὀργή. Orat. et Colbert. qui postremus οὖν pro οὐ habet perperam. Hanc versionem exhibent Nicetas et Drusius, qui legunt οὐ.

Ibid. Σ., ὑποκάτω δὲ αὐτοῦ etc. Sic omnes; sed Colbert. et Regius unus habent ἀλαζονεῖαν male, ut videtur. 'A., Θ., μετ' αὐτοῦ. Colbert. et Reg. unus. Hebræi vero interpretis lectionem adferunt omnes præter Drusium.

V. 15. Θ., ὅστις εἰ δικαιοῦ-. Sic Colbert. et Reg. unus.

Ibid. Θ., τοῦ κριματος αὐτοῦ δεηθήσονται. Sic Reg. unus et Colbert. qui postremus habet Θ. cum asterisco, ut notet hæc ex Theodotione in textum LXX Interpretum, qui hic deficiebat, inducta fuisse. Versio item Latina vetus, de qua supra, hæc cum asterisco refert, ut nos edimus.

V. 17. Σ., διὰ καταγίδος. Colbert. et Reg. unus. Ibid. 'A., Θ., καὶ ἔωραίν. Sic Colbert. et Reg. unus. Id vero Drusius quasi scholion adfert. 'A. Id.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
1 עלי	1.	1. Ἐπ' ἐμέ.
2 אל-תדשיעני	2.	2. Μὴ καταδικάσης με.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Adversum me.	1. Adversum me.	1. Super me.
2. Ne condemnes me.	2. Noli me condemnare.	2. Ne condemnes me.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
✕ Ἀγαθόν.	✕ Ἀγαθόν.	✕ Ἀναθόν.
26. Ἀπῆλθον ὁμοίως ναυσὶ σπαιδούσαις ὡς ἀστὸς ἱπτάμενος ἐπὶ βοράν.	26. Ἦ καὶ ἐστὶ ναυσὶν ἔχνος ὁδοῦ, ἢ ἀετοῦ πετομένου ζητούντος βοράν;	26.
27.	27. Λαλῶν.	27. Ἀδολεσχίας.
29.	29. Διὰ τί οὐκ ἀπέθανον;	29.
31.	31. Ἰκανῶς ἐν ῥύπῳ με ἔβαψας.	31.
34.	34. Ἀπαλλαξάτω. <i>Οἱ λοιποὶ</i> , ἀποστησάτω.	34.
Αὐτοῦ.	Ὁ δὲ φόβος αὐτοῦ.	Αὐτοῦ.
	Μὴ με στροβεῖτω.	Μὴ ἐκθλιθέτω με.
35. Οὐ γὰρ εἰμι ἐγὼ ὁ αὐτός παρ' ἐμαυτῶ.	35. Οὐ γὰρ οὕτω συνεπίσταμαι.	35.

SYMMACHUS.

✕ Bonitatem.
26. Abierunt quemadmodum naves festinantes, ut aquila volans ad cibum.
27.
29.
31.
34.
Ejus.
35. Non enim sum ego ipse apud me ipsum.

LXX INTERPRETES.

✕ Bonitatem.
26. Numquid est et navibus vestigium viæ, aut aquilæ volantis quærentis escam?
27. Loquens.
29. Quare non mortuus sum?
31. Satis in sorde me tinxisti.
34. Avertat. <i>Reliqui</i> , abscedere faciat.
Timor autem ejus.
Non me transversum agat.
35. Non enim sic conscius sum.

THEODOTIO.

✕ Bonitatem.
26.
27. Confabulationis.
29.
31.
34.
Ejus.
Me non atterat.
35.

Notæ et variæ lectiones ad cap. IX Job.

ἀναίτιως. Nicetas et Drusius sic habent, *οἱ λοιποὶ*, ἀναίτιως.

V. 19. Σ., ἐν τῇ ἰσχυρί κραταιός ἐστι. Sic Orator., R. g. unus, Nicetas et Drusius. Reg. vero alter hæc Theodotioni tribuit.

V. 20. Σ., ἐὰν δικαιοτέρος etc. Drusius. Nicetas autem habet, *οἱ λοιποὶ*, καταδικάσθη με.

Ibid. Ἄλλος, κἄν ἀναίτιος ὢ, οὐ γινώσκωμαι. Sic Reg. unus; sed illud alio pertinet, nempe ad versum 21, ubi *אָרַם לֹא יָנַח בְּתֵי*. Ἄλλος, ἀπλοῦς ἐγὼ etc. Drusius.

V. 23. Σ., Θ., ἀφ' ὧν δίκαιοι. Sic unus codex.

V. 24 et 25. Hosce quatuor στίχους, seu versiculos, asteriscis notat versio Latina Job apud Hieronymum. D. nos tantum versiculos notat Colbert., nempe, πρόσωπα κριτῶν αὐτῆς συγκαλύπτει, εἰ δὲ μὴ αὐτῆς, τίς ἐστιν. De quibus ait ἐκ Θ' οἱ β', i. e., *duo versiculi ex Theodotione*. Verum quia versiculos asterisco notatos non raro prætermittit Colbertinus, editionem Latinam Hieronymi sequimur. Notandum autem est in Bibliis τῶν Ο' legi, *παραδέονται γάρ, pro παραδέδοται γῆ*, quam postremani lectionem ve-

ram esse arguunt tum textus Hebraicus, tum editio illa Latina Hieronymi ad LXX fidem cum obelis et asteriscis concinnata. Ad nos versionem Latinam horum versuum excerpimus. Σ., *αἱ ἡμέραι μου* etc. Coislin. bomb. Postrema verba, *ἀπέδρασαν, καὶ οὐκ εἶδον*, habentur in τοῖς Ο' edit. Rom.

Ibid. Ἄλλοι, πρόσωπον. Sic Colbertinus.

Ibid. Σ., καὶ νῦν τίς ἐστιν; Sic omnes.

Ibid. *Οἱ λοιποὶ*, αἱ ἡμέραι μου. Sic Colbert. melius quam Drusius, qui uni Symmacho tribuit.

Ibid. Σ., Θ., ἀγαθόν cum asterisco. Editio Latina Hieronymiana habet, *bonitatem*, cum asterisco item.

V. 26. Σ., ἀπῆλθον ὁμοίως etc. Sic omnes.

V. 27. Θ., ἀδολεσχίας. Colbertinus.

V. 29. Ἀ., εἰς τί τοῦτο etc. Sic omnes.

V. 31. Ἀ., καὶ τότε etc. Colbert. et Reg. unus.

V. 34. *Οἱ λοιποὶ*, ἀποστησάτω. Colbert. et Reg. unus.

Ibid. Ἀ., Σ., Θ., αὐτοῦ. Ibidem.

Ibid. Ἀ., Θ., μὴ ἐκθλιθέτω με. Ibidem. Sed Colb. uni Aquilæ tribuit.

V. 35. Σ., οὐ γὰρ εἰμι ἐγὼ etc. Ibidem.

CAPUT X JOB.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
1.	1. Ἐπ' αὐτόν.	1. Εἰς ἐμαυτόν.
2.	2. Μὴ με ἀσεβεῖν διδάσκει.	2.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
1.	1. Super meipsum.	1. In meipsum.
2.	2. Ne me esse impium doceas.	2.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
3 חסב לך ו כי תעשם	3.	3.
4 אם- כראות אנש תראה	4.	4.
5 כימי גבר	5.	5.
8 עצבתי	8.	8.
יחד סביב ותבלעני		Ἄμα κυκλω κατεποντισάς με.
10 תתיכני	10.	10. Ἄπέσ
תקפיאני		Ἐπηξας.
11 תשכנני	11.	11.
12 עשית עמדי	12.	12. Ἐποίησας μετ' ἐμοῦ.
13 בלבבך	13.	13.
14 לא תנקני	14.	14. Οὐκ ἀθώώσεις με.
15 וצדקתי לא- אשא ראשי	15.	15. Καὶ δικαιοθεὶς οὐκ ἀρῶ κεφαλῆν.
16 ⁷⁰ ויגארו כשול תצדוני Ἐβραϊκῶν, ἐάν τε γὰρ εὐσθενῆς ὦ ὡς λέων, πιάσεις με.	16.	16.
והשב תתפלא בי		Καὶ ἐπιστρέψας ἐθαυμάστωσα ἐν ἐμοί.
17 עדיך ו נגדי ותרב	17.	17.
וצבא		Καὶ στρατιάς.
19 אוכל	19.	19. Οὐκ ἀνηνέχθην.
21 בטרם אך	21.	21.
וְצִלְמֹת		
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA
3. Numquid bonum tibi quod opprimas ?	3. Numquid bonum tibi videtur, si calumniaris me ?	3.
4. Num secundum videre hominis videbis ?	4. Aut sicut videt homo, et tu videbis ?	4.
5. Sicut dies viri ?	5. Sicut humana sunt tempora	5.
8. Elaboraverunt me.	8. Plasmaverunt me.	8.
Pariter circum, et degluties me.	Totum in circuitu : et sic repente præcipitas me.	Simul iu orbem præcipitasti me.
10. Fundes me.	10. Mulsisti me.	10. Stillare fecisti me.
Coagulabis me.	Me coagulasti.	Coagulasti.
11. Cooperies me.	11. Compagisti me.	11.
12. Fecisti mecum.	12. Tribuisti mihi.	12. Fecisti mecum.
13. In corde tuo.	13. In corde tuo.	13.
14. Non mundes me.	14. Mundum meessenon pateris.	14. Non purgabis me.
15. Et si justus fui, non elevabo caput meum.	15. Et si justus, non levabo caput.	15. Et justificatus non extollam caput meum.
16. Et multiplicetur sicut leo veneris me. <i>Hebræus</i> , si enim robustus fuero sicut leo, apprehendes me.	16. Et propter superbiam quasi leonam capies me.	16.
Et revertaris, mirabilis sis in me.	Et reversusque mirabiliter me crucias.	Et reversus mirabilis fuisti in me.
17. Testes tuos coram me et se multiplicet.	17. Instauras testes tuos contra me.	17.
Et militia.	Et pœnæ militant in me.	Et militias.
19. Deferar.	19. Translatus.	19. Non delatus sum.
21. Antequam vadam.	21. Antequam vadam.	21.
Et umbra mortis.	Opertam mortis caligine.	

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

3	3. Ἡ καλὸν σοι ἐὼν ἀδικήσω; Ἄλλος, μήτι ἀγαθὸν σοι, ὅτι συ- κοφαντήσης;	3.
4.	4. ✕ Ἡ καθὼς ὄρεθ' ἀνθρώπος ✕ βλέψη;	4. ✕ Ἡ καθὼς ὄρεθ' ἀνθρώπος ✕ βλέψον.
5.	5. ✕ Ὡς ἡμέραι ἀνθρώπου;	5.
8.	8. Ἐπλάσαν με. Ἄλλος, ἠτοί- μασαν. Μετὰ ταῦτα μεταβαλὼν με ἔπαι- σας.	8. Ἄμα κύκλω κατεπόντισάς με.
10.	10. Μὲ φμελξας. Ἐτύρωσας.	10.
11.	11. Ἐνειρας. Ἄλλ., συνέθρα- ψας.	11
12. Παρέσχες μοι.	12. Ἐθου παρ' ἐμοί.	12. Ἐποίησας μετ' ἐμοῦ
13.	13. Ἐν σεαυτῷ.	13.
14. Οὐ καθαρῖσεις με.	14. Οὐκ ἀθῶν με πεποίησας.	14. Οὐκ ἀθακίσεις με.
15.	15. Ἐὰν δὲ ὦ δίκαιος, οὐ δύναμαι ἀνακύψαι.	15.
16.	16. Ἀγρευόμεαι γὰρ ὡσπερ λέων εἰς σφαγῆν. Πάλιν γὰρ μεταβαλὼν δεινῶς με ὀλέκεις.	16. Καὶ ἐπιστρέψας ἐθαυμάστωσας ἐν ἐμοί.
17. Μάρτυράς σου κατέναντί μου ὠξάνων.	17. Ἐπανακαινίζων ἐπ' ἐμέ τὴν ἔτασίν μου. Πειρατήρια.	17. Δυνάμεις.
19.	19. Οὐκ ἀπηλλάγην.	19. Οὐκ ἀνηνέχθην.
21.	21. Πρὸ τοῦ με πορευθῆναι. Ἄλλ- λος, πρὸ τοῦ με ἀπελθεῖν. Σκοτεινὴν καὶ γνοφερὰν.	21.

Σκεπομένην θανάτῳ.
ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

3.	3. An bonum est tibi, si inique egero? <i>Alius</i> , numquid bonum tibi quod calumniaris?	3.
4.	4. ✕ Aut sicut videt homo, ✕ videbis?	4. ✕ Aut sicut videt homo, vi- ✕ debis?
5.	5. ✕ Sicut dies hominis?	5.
8.	8. Plasmaverunt me. <i>Alius</i> , præ- paraverunt. Postea mutans percussisti me.	8. Simul in orbem præcipitasti me.
10.	10. Mulsisti me. Coagulasti.	10.
11.	11. Conseruisti. <i>Alius</i> , consuisti.	11.
12. Tribuisti mihi.	12. Posuisti apud me.	12. Fecisti mecum.
13.	13. In teipso.	13.
14. Non mundabis me.	14. Non innocentem me fecisti.	14. Non purgabis me.
15.	15. Si autem justus fuero, non possum suspicere.	15.
16.	16. Capior enim sicut leo ad oc- cisionem. Iterum enim commutans gravi- ter me perdis.	16. Et reversus mirabilis fuisti in me.
17. Testes tuos coram me mul- tiplicans.	17. Instaurans in me inquisi- tionem meam. Tentationes.	17. Virtutes.
19.	19. Non sum translatus.	19. Non delatus sum.
21.	21. Antequam eam. <i>Alius</i> , ante- quam abeam. Tenebrosam et caliginosam.	21.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
<p>אפל כבוד-אפל 'Ebraïos, εις γῆν σκοτεινὴν ὑπὲρ τὸ σκοτός.</p> <p>VERSIO HEBRAICI TEXT.</p> <p>22. Terram obscuritatis sicut caligo. <i>Hebræus</i>, in terram tene- brosam super tenebras.</p>	<p>22.</p> <p>22. Terram miseriarum et tene- brarum.</p>	<p>22.</p> <p>22</p> <p>AQUILA.</p>

Notæ et variæ lectiones ad cap. X Job.

- V. 1. 'A., ἐπ' ἐμέ. Θ., εις ἐμαυτόν. Colbert. et Reg. unus.
- V. 2. 'A., μὴ καταδικάσῃς με. Drusius, qui legit καταδικάσεις : sed melius, καταδικάσῃς.
- V. 3. Ἄλλος, μήτι ἀγαθόν σοι ἔτι συκοφαντήσης. Drusius; Regius autem unus habet, ὅταν συκοφαντήσης
- V. 4. Hunc et sequentem versiculum asterisco notat editio Latina Hieronymi. Primus autem versiculus, ἢ καθὼς ὄρα ἄνθρωπος βλέψη, exstat in editione Romana et in hodiernis Bibliis, atque ex editione illa Hexaplari et in Vulgatas editiones transit, ut alia bene multa loca. Secundus versiculus non item; ab hodiernis enim Bibliis abest.
- V. 5. In edit. Hieronymiana, *tanquam* ✕ *dies hominis*.
- V. 8. Ἄλλος, ἠτοίμασαν. Ex Drusio.
- Ibid. 'A., Θ., ἀμα κύκλιφ etc. Sic omnes mss. et Drusius.
- V. 10. 'A., ἀπέσταξας. Sic Colbert.
- Ibid. 'A., ἐπηξας. Colbert.
- V. 11. Ἄλλος, συνέβραψας. Drusius.
- V. 12. 'A., Θ., ἐποίησας μετ' ἐμοῦ. Σ., παρέσχες μοι. Colbert.

CAPUT XI JOB.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
<p>הרב דברים לא יענה 2</p> <p>ואין מכרם 3</p> <p>בעיניך 4 ואולם 5</p> <p>ויפתח שפתיו עמך</p> <p>תעלמה חכמה 6 מעונך</p> <p>הזקר אלה 7 גבהי שמים מה-תפעל 8</p> <p>ויקדיר 10 נבוב ילבב 12 ופרשת אליו כפיך 13</p> <p>VERSIO HEBRAICI TEXT.</p> <p>2. Numquid multitudini verborum non respondebitur?</p> <p>3. Et non est pudefaciens.</p> <p>4. In oculis tuis.</p> <p>5. Et vere.</p> <p>Et aperiret labia sua tecum.</p> <p>6. Occulta sapientiæ. De iniquitate tua.</p> <p>7. Num investigatione Deum?</p> <p>8. Altis cælorum, quid operaberis.</p> <p>10. Et congregare fecerit.</p> <p>12. Concavus cordabitur.</p> <p>13. Et expanderis ad eum volas tuas.</p>	<p>2</p> <p>3.</p> <p>4. 5.</p> <p>6.</p> <p>7. 8.</p> <p>10. 12. 13.</p> <p>VULGATA LATINA.</p> <p>2. Numquid qui multa loquitur, non et audiet?</p> <p>3. A nullo confutaberis.</p> <p>4. In conspectu tuo.</p> <p>5. Atque utinam.</p> <p>Et aperiret labia sua tibi.</p> <p>6. Secreta sapientiæ. Quam meretur iniquitas tua.</p> <p>7. Forsitan vestigia Dei.</p> <p>8. Excelsior cælo est, et quid facies?</p> <p>10. Vel in unum coarctaverit.</p> <p>12. Vir vanus in superbiam erigitur.</p> <p>13. Et expandisti ad eum manus tuas.</p>	<p>2.</p> <p>3. Καὶ οὐκ ἔστιν ἀνατρέπων σε.</p> <p>4. 5.</p> <p>6. Ἀποβήτους σοφίας.</p> <p>7. Μήτι ἐξιχνιασμὸν Θεοῦ, 8.</p> <p>10. 12. 13. Ἐκπετάξεις.</p> <p>AQUILA.</p> <p>2.</p> <p>3. Et non est qui evertat te.</p> <p>4. 5.</p> <p>6. Secretos sapientiæ.</p> <p>7. Numquid investigationem Dei?</p> <p>8.</p> <p>10. 12. 13. Expandes.</p>

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

22

22. Εἰς γῆν σκοτούς αἰωνίου.

22

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

22.

22. In terram tenebrarum æternarum.

22.

Notæ et variæ lectiones ad cap. X Job.

V. 15. Colbertinus Δ^α γρ. ἐν ἑμαυτῷ. Id est. ut opinor, τετραπλά. In *Tetraplis scriptum*, in meipso.

V. 14. 'Α., Θ., οὐκ ἀθωώσεις με. Σ., οὐ καθαρῖσεις με. Sic Colbert. Nicetas autem et Drusius hæc sine interpretum nomine adferunt.

V. 15. 'Α., καὶ δικαιωθείς etc. Ita Colbert., Orat., Drusius et Nicetas.

V. 16. Τὸ 'Εβραϊκόν, εἴν τε γὰρ εὐσθενὲς ὧ ὡς λέων, πιάσεις με. Sic Nicetas, Drusius, et Regius unus, qui habet, πιάσεις. Puto autem hic legendum esse, ὁ 'Εβραῖος, non τὸ 'Εβραϊκόν.

Ibid. 'Α., Θ., καὶ ἐπιστρέψας etc. Sic omnes mss.,

Drusius et Nicetas, qui postremus uni Theodotioni tribuit.

V. 17. Σ., μάρτυράς σου etc. Drusius. Hic vero deficit codex Colbert., desuntque quatuor folia.

Ibid. 'Α., καὶ στρατιάς. Θ., δυνάμεις. Reg. unus.

V. 19. 'Α., Θ., οὐκ ἀνηγέθηγν. Idem.

V. 21. 'Αλλος, πρὸ τοῦ με ἀπελθεῖν. Idem.

Ibid. Σ., σκεπομένην θανάτω. Reg. unus, Orat. et Drusius.

V. 22. 'Ο 'Εβραῖος, εἰς γῆν σκοτ-. Regius unus, Orat., Nicetas et Drusius.

CAPUT XI JOB.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

2. Μὴ ὁ πολυλόλος ἀναντιρρήτος ἴσται;

3.

4.

5.

6. Ἀπορρητου σοφίας.

7.

8. Ἀπορήσεις πῶς ἂν ἐφίκοιο;

10.

12. Διακηνῆς θρασύνεται.

13. Ἀπλώσεις πρὸς αὐτὸν τὰς παλάμας σου.

SYMMACHUS.

2. An multiloquus irrefutabilis erit?

3.

4.

5.

6. Arcanæ sapientiæ.

7.

8. Difficultates quomodo adieris?

10

12. In vanum audacter agit.

13. Expandes ad ipsum palmas tuas.

2. 'Ο τὰ πολλὰ λέγων, καὶ ἀντακούσεται.

3. Οὐ γὰρ ἔστιν ὁ ἀντικρινόμενός σοι.

4. ✕ 'Εναντίον αὐτοῦ.

5. 'Αλλὰ πῶς ἂν; 'Αλλος, ἀλλ' εἶθε ἦν ὅπως ἂν.

✕ Καὶ ἀνοίξει χεῖλη αὐτοῦ μετὰ σου.

6. Δύναμιν σοφίας.

'Ὦν ἡμάρτηκας. 'Αλλος, παρωραμένα.

7. 'Η ἔχνος Κυρίου;

8. 'Υψηλὸς ὁ οὐρανὸς, καὶ τί ποιήσεις; 'Αλλος, μετεωρότητας οὐρανοῦ τίς κατεργάση;

10. ✕ 'Η συναγάγη.

12. Ἄλλως νήχεται λόγοις.

13. Ὑπτιάζσεις δὲ χεῖρας πρὸς αὐτόν.

LXX INTERPRETES.

2. Qui multa dicit, et vicissim audiet.

3. Non enim est qui contradicat tibi.

4. ✕ Ante eum.

5. Sed quomodo? *Alius*, sed utinam.

✕ Et aperiat labia sua tecum.

6. Vim sapientiæ.

Quæ peccasti. *Alius*, neglecta.

7. Aut vestigium Domini?

8. Altum cælum, et quid facies? *Alius*, altitudines cæli quis perficiet?

10. ✕ Aut congregaverit.

12. Aliter natat sermonibus.

13. Expandes autem manus ad eum.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

10.

12.

13. Ἐπέτασας.

THEODOTIO.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

10

12.

13. Expandisti.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

ΑΚΥΛΑΣ.

14 ואר-תשכן בארץ עדה
18 לבסוף תשכב
20 ועיני רשעים תכלינה

14.
18.
20.

14. Μη σκηνωσάτω ἐν σκέπη σου παρανομία.
18. Ἐν ἐλπίδι κοιμηθήσῃ.
20.

ותקוהו מפנה-נפש

VULGATA LATINA.

✕ Ἡ γὰρ ἐλπίς αὐτῶν ἀπόλεια.
AQUILA.

14. Et ne habitare facias in tentoriis tuis iniquitatem.
18. In fiducia jacebis.
20. Et oculi impiorum deficiēt.

14. Et non manserit in tabernaculo tuo iniustitia.
18. Securus dormies.
20. Oculi autem impiorum deficiēt.

14. Ne habitet in tentorio tuo iniquitas.
18. In spe dormies.
20.

Et spes eorum exhalatio animæ.

Et spes illorum abominatio.

✕ Spes enim eorum perditio.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XI Job.

V. 2. Σ., μή ὁ πολυλάλος etc. Sic omnes mss. præter Colbertinum, qui deficit, ut diximus. Sic item Nicetas et Drusius.

V. 3. 'Α., καὶ οὐκ ἔστιν etc. Sic Reg. unus.

V. 4. Editio Latina Hieronymi hæc cum asterisco habet, *sui ante eum*.

V. 5. 'Αλλος, ἀλλ' εἴθε ἦν ὅπως ἄν. Drusius.

Ibid. Καὶ ἀνοίξει χεῖρα αὐτοῦ μετὰ σοῦ. Hujus loci versionem cum asterisco habet editio Latina supra memorata.

V. 6. 'Α., ἀπορρήτου σοφίας. Drusius. Σ., ἀπορρήτου σοφίας. Reg. unus.

Ibid. 'Αλλος, παρεωραμένα. Drusius, qui hanc vocem ut scholion adfert.

V. 7. 'Α., μήτι ἐξιχνιασμέν Θεοῦ; Reg. unus.

V. 8. 'Αλλος, μετεωρότητας etc. Drusius, qui hæc ut scholion adfert. Sed est revera alicujus interpretis. Symmachi autem versio an huc pertinet, ignoramus. (*)

V. 10. Editio Latina Hieronymi cum asterisco habet illud, *et congregaverit*, quod in LXX præmittitur.

V. 12. Σ., διακενήθῃ θρασύνεται. Sic Colbertinus. Drusius vero θρασύνεται solum habet.

(*) Hic Symmachi locus respicit priorem præcedentis commatis partem, μήτι ἦν ἡ ἀρετή σου, num per investigationem Dei assequeris? Sic vero restituendum docet Schleusnerus: πορείας Θεοῦ πῶς ἂν ἐφίχοιο; DRACH.

CAPUT XII JOB.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON.

ΑΚΥΛΑΣ.

2 ועמכם תמות חכמה
7 ותדך
8 אי שיח לארץ ותדך
ויספרו לך דגני הים
9 מי רא-ידע בכל-אלה כי יד יתת עשתה זאת

2.
7.
8.
9.
10.
12.
14.
16.
17.

2. Καὶ συν ὁμῖν τελειώματα σοφίας.
7. Καὶ φωτίσει σοί.
8.
9.
10. ✕ Κρέως.
12. Ἐν παλαιοῖς σοφία.
14. Ἐπ' ἄνδρα:
16.
17. Ἀπάγων συμβούλους λάφυρα.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

2. Et vobiscum morietur sapientia.
7. Et docebit te.
8. Vel loquere terræ, et docebit te.

2. Et vobiscum morietur sapientia.
7. Et docebunt te.
8. Loquere terræ, et respondebit tibi.

2. Et vobiscum perfectiones sapientia.
7. Et illuminet tibi.
8.

Et narrabunt tibi pisces maris.

Et narrabunt pisces maris.

9. Quis non scit in omnibus his, quia manus Domini fecit hæc?

9. Quis ignorat quod omnia hæc manus Domini fecerit?

9.

10. Carnis.

10. Carnis.

10. ✕ Carnis.

12. In decrepitis sapientia.

12. In antiquis est sapientia.

12. In antiquis sapientia.

14. Super virum.

14. Pominem.

14. Super virum.

16. Et persistentia.

16. Et sapientia.

16.

17. Abducens consiliarios manubias.

17. Adducit consiliarios in stultum finem.

17. Abducens consiliarios manubias.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

14. Μὴ σκηνωσάτω ἐν σκηνῇ σου παρανομία.

18.

20.

✕ Ἡ γὰρ ἐλπίς αὐτῶν ἀπώλεια.

SYMMACHUS.

14. Ne habitet in tabernaculo tuo iniquitas.

18.

20.

✕ Spes enim eorum perditio.

14. Ἄδικία δὲ ἐν διαίτῃ σου μὴ αὐλισθήτω.

18. Ἀναφανέσεται σοι εἰρήνη.

20. ✕ Ὁφθαλμοὶ δὲ ἀσεβῶν τα-
✕ κήσονται.

LXX INTERPRETES.

14. Iniquitas autem in habitatione tua non maneat.

18. Apparebit tibi pax.

20. ✕ Oculi autem impiorum
✕ tabescent.

14. Μὴ σκηνωσάτω ἐν σκηνῇ σου παρανομία.

18.

20. Ὁφθαλμοὶ δὲ ἀσεβῶν ἐκλείψουσιν.

✕ Ἡ γὰρ ἐλπίς αὐτῶν ἀπώλεια.

THEODOTIO.

14. Ne habitet in tabernaculo tuo iniquitas.

18.

20. Oculi autem impiorum deficient.

✕ Spes enim eorum perditio.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XI Job.

V. 13. Ἄ., ἐκπετάξεις. Sic Reg. unus. Colbert. vero, ἐκπετάξεις. Σ., ἀπλώσεις etc. Sic Colbert., Reg. unus, Nicetas et Drusius. Θ., ἐπέτασας. Oratoriensis, Regius alter et Drusius.

V. 14. Ἄ., μὴ σκηνωσάτω ἐν σκηνῇ etc. Hæc ut scholion adfert Drusius. Videntur autem Aquilæ esse, ut supra, viii, 22. Σ., Θ., μὴ σκηνωσάτω ἐν σκηνῇ etc. Colbert. et Reg. unus.

V. 18. Ἄ., ἐν ἐλπίδι κοιμηθήσῃ. Sic Oratoriensis et Reg. unus cum Drusio. Colbert. autem et Reg. alter, κοιμηθῆναι.

V. 20. Ὁφθαλμοὶ δὲ ἀσεβῶν τακήσονται. Horum

versio in editione Latina Hieronymi cum asterisco legitur sic, *oculi autem impiorum tabescent*. Θ., ὀφθαλμοὶ δὲ ἀσεβῶν ἐκλείψουσιν. Sic Colbert. et Reg. unus, melius quam Drusius et Regius alter, qui habent, Θ., οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκλείψουσιν.

Ibid. Ἄ., Σ., Θ., ἡ γὰρ ἐλπίς αὐτῶν ἀπώλεια. Sic Colbert. cum asterisco. Sic item LXX in Bibliis hodiernis, ita ut hæc prapostero ordine ponantur, et versiculus præcedens hunc sequatur, secus quam in Hebræo et in Vulgata, ubi hic ultimus, ille penultimus locatur.

CAPUT XII JOB.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

2. Ἡ σὺν ὑμῖν ἡ τελειότης τῆς σκρίας;

7. Καὶ δηλώσῃ σοι.

8. Ἡ ὁμιλήσῃ σου τῇ γῆ καὶ μηνύσει σοι.

9.

10.

12. ἐν μακροχρονήσῃ σοφία.

14.

16.

17. Διαγων βουλευτικὸς εἰς ἀβυλίαν.

2. Ἡ μεθ' ὑμῶν τελευτήσῃ σοφία;

7. Ἐάν σοι εἰπωσι.

8. Ἐκδηγήσῃ σου τῇ γῆ, ἐάν σοι φράσῃ.

9. ✕ Καὶ ἐξηγήσονται σοι οἱ
✕ ἰχθύες τῆς θαλάσσης. Τίς οὐκ
✕ ἔγνω ἐν πᾶσι τούτοις, ὅτι χεὶρ
✕ Κυρίου ἐποίησε ταῦτα;

10. ✕ Κρέως.

12. Ἐν πολλῷ χρόνῳ σοφία.

14. Κατ' ἀνθρώπων.

16. Καὶ ισχύς.

17. Διαγων βουλευτὰς αἰχμαλώτους.

2.

7.

8.

9. ✕ Καὶ ἐξηγήσονται σοι οἱ
✕ ἰχθύες τῆς θαλάσσης. Τίς οὐκ
✕ ἔγνω ἐν πᾶσι τούτοις, ὅτι χεὶρ
✕ Κυρίου ἐποίησε ταῦτα;

10.

12.

14.

16. Καὶ σωτηρία.

17.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

2. Aut vobiscum perfectio sapientiæ?

7. Et declaret tibi.

8. Aut colloquere terræ, et indicabit tibi.

9.

10.

12. In longævis sapientia.

14.

16.

17. Traducens consiliarios ad inopiam consilii.

2. Aut vobiscum morietur sapientia?

7. Si tibi dicant.

8. Enarra terræ, si tibi dicat.

9. ✕ Et referent tibi pisces
✕ maris. Quis nescit in his omnibus, quia manus Domini fecit hæc?

10. ✕ Carnis.

12. In multo tempore sapientia.

14. Contra homines.

16. Et virtus.

17. Qui ducit consultores captivos.

2.

7.

8.

9. ✕ Et referent tibi pisces
✕ maris. Quis nescit in his omnibus, quia manus Domini fecit hæc?

10.

12.

14.

16. Et salus.

17.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
יחלל 18 ו'אסר א'זר במתניהם	18.	18.
20 מסיר שפה לנאמנים	20.	20.
ותעם זקנים יקח		... λήφεται
23 משגיא לגים ויאבדם שמת ג'ים ויחנם	23.	23.
24 מסיר	24.	24. Ἀφιστῶν.
לא-דרך		
25 ימשש	25.	25.
ויתעם		

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
Infatuabit. 18. Et ligavit cingulum in lumbis eorum.	In stuporem. 18. Et præcingit fune renes eorum.	18.
20. Removens labium veracibus.	20. Cominutans labium veracium.	20.
Et discretionem senum tollet.	Et doctrinam senum auferens.	... Accipiet.
23. Multiplicans gentes, et perdit eas : distendens gentes, et ducit eas.	23. Qui multiplicat gentes, et perdit eas, et subversas in integrum restituit.	23.
24. Removens.	24. Qui immutat.	24. Removens.
Absque via.	Per invium.	
25. Palpabunt.	25. Palpabunt.	25.
Et errare fecit eos.	Et errare eos faciet.	

Notæ et variæ lectiones ad cap. XII Job.

V. 2. 'A., καὶ σὺν ὁμίην τελειώματα σοφίας. Drus. habet τελειώματα σοφίας tantum. Σ., ἢ σὺν ὁμίην ἢ τελειότης τῆς σοφίας. Colbert.

V. 7. 'A., καὶ φωτίση σοι. Σ., καὶ δηλώση σοι. Sic Colbert. Reg. unus habet. φωτίσει, et δηλώσει.

V. 8. Σ., ἢ ὁμίλησον etc. Colbert. et Reg. unus.

Ibid. et v. 9. Quæ asteriscis notantur, ex Theodot. in textum LXX Interpretum invecata sunt, ut notat Colbert. codex his verbis, ἐξ Θ. οἱ γ', i. e., *tres στιχοι, seu versiculi ex Theodotione desumpti sunt*. Στιχοι autem dicebantur sectiones sive κόμματα periodi, quæ a linea ducebantur; ita ut hi tres versiculi hoc modo jacerent in antiquis exemplaribus :
 Καὶ ἐξηγήσονταί σοι οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης,
 Τίς (Ed. R. τίς οὖν) οὐκ ἔγνω ἐν πᾶσι τούτοις,
 Ὅτι χεῖρ Κυρίου ἐποίησε ταῦτα;
 Editio item Latina Hieronymi hæc asteriscis notat.

V. 10. 'A., Ὁ, κρέως. Colb. cum asterisco, similiterque in edit. Latina, *carnis*, cum asterisco.

V. 12. 'A., ἐν παλαιοῖς σοφία. Σ., ἐν μακροχρονήσασσι σοφία. Orat. et Regii duo.

V. 14. 'A., ἐπ' ἄνδρα. Colbert. Editio Latina habet, *circum hominem*, cum asterisco, forte ex Theodotione, qui Græce habuerit, περὶ ἀνθρώπων.

CAPUT XIII JOB.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
2 לא-נפל אנכי מכם	2.	2.
3 דדכח אל-אל אחפץ	3.	3.
4 מפלי-שקר רפאי אלך נרכם	4.	4.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
2. Non cadens ego a vobis.	2. Nec inferior vestri sum.	2.
3. Et altercari ad Deum volo.	3. Et disputare cum Deo cupio.	3.
4. Concinnatores mendacii, mendici nihili omnes vos.	4. Prius vos ostendens fabricatores mendacii, et cultores persorsorum dogmatum.	4.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Υ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

- Ἐξίστων.
18. Καὶ περιζωννύων αὐτοὺς
σχοινίῳ κατὰ λαγόνων.
20. Περιτρέπων χεῖλη ἀπλανή-
των.
Καὶ ἐπιστήμην γερόντων ἀραι-
ῶν.
23.
24. Παρατρέπων.
Δι' ἀνοδίας.
25.

- Ἐξέστησε.
18. ✕ Καὶ περιέδησε ζώνη ὁσ-
✕ φύας αὐτῶν.
20. Διαλλάττων χεῖλη πιστῶν.
Σύνεσιν δὲ πρεσβυτέρων ἔγκω.
23. ✕ Πλανῶν ἔθνη καὶ ἀπολ-
✕ λύων αὐτὰ, καταστρωννύων
✕ ἔθνη, καὶ καθοδηγῶν αὐτά.
24. Διαλλάττων.
Ἐν ὁδῷ ἧ οὐκ ἤδεισαν.
25. Ψηλαφήσασαν. Ἄλλος, ψη-
λαφῶντας.
Πλανηθείησαν. Ἄλλος, πλανω-
μένους.

- Ἐξίστων.
18.
20.
23. ✕ Πλανῶν ἔθνη καὶ ἀπολ-
✕ λύων αὐτὰ, καταστρωννύων
✕ ἔθνη, καὶ καθοδηγῶν αὐτά.
24. Μεθιστῶν.
25.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

- In pavorem mittens.
18. Et circumcingens eos fune
circum ilia.
20. Convertens labia non erran-
tium.
Et scientiam senum auferens.
23.
24. Evertens.
Per iniviam.
25.

- In pavorem misit.
18. ✕ Et circumdedit cingulo
✕ lumbos eorum.
20. Qui permutat labia fidelium.
Intelligentiam autem senum no-
vit.
25. ✕ Decipiens gentes, et per-
✕ dens eas; sternens gentes, et
✕ in via deducens eas.
24. Permutans.
In via, quam non noverunt.
25. Palpent. *Alius*, palpantes.
Errent. *Alius*, errantes.

- In pavorem mittens.
18.
20.
23. ✕ Decipiens gentes, et per-
✕ dens eas; sternens gentes, et
✕ et in via deducens eas.
24. Transereus.
25.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XII Job.

V. 16. Θ., καὶ σωτηρία. Colbert. et Reg. unus.
V. 17. Ἄ., ἀπάγων etc. Has Aquilæ et Symmachi
lectiones habent Orat., Regii duo et Drusius.
Ibid. Σ., Θ., ἐξίστων. Colbert. et Reg. unus.
V. 18. Σ., καὶ περιζωννύων etc. Sic omnes. In
editione Latina cum asterisco legitur: *Et circum-*
dedit balteo renes eorum.
V. 20. Σ., περιτρέπων etc. Sic Orat., Reg. unus,
Nicetas et Drusius.
Ibid. Ἄ., λήφεται. Colbert. Σ., καὶ ἐπιστήμην γε-
ρόντων ἀφαιρῶν. Orator., Regius unus et Drusius.
Psalm. xxxiii, v. 4, vocem *ἄγος* vertit Aquila, γεῦμα,
gustum; Symmachus vero, τρόπον, *modum*.

V. 23. Colbertinus hic habet, ἐκ Θ. οἱ β', id est,
hi duo στίχοι, seu versicali, ex Theodotione desu-
muntur. Sunt autem hi duo στίχοι:
Πλανῶν ἔθνη καὶ ἀπολλύων αὐτά,
Καταστρωννύων ἔθνη καὶ καθοδηγῶν αὐτά.
Editio item Latina hæc asterisco notat.
V. 24. Ἄ., ἀπιστῶν. Σ., παρατρέπων. Θ., μεθι-
στῶν. Sic Orat., Reg. unus et Nicetas. Colbert. vero
ad Aquilam legit, ἀπίστησι. Drusius perperam,
Ἄ., Θ., μεθιστῶν.
Ibid. Σ., δι' ἀνοδίας. Reg. unus.
V. 25. Ἄλλος, ψηλαφῶντας. Drusius.
Ibid. Ἄλλος, πλανωμένους. Drusius.

CAPUT XIII JOB.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Υ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

2. Καὶ οὐ καταδεέστερός εἰμι
ὁμῶν.
3.
4. Προστίθεθε ψεύματι, καὶ
λατροὶ ἐπίπλαστοί μου, κατασκευά-
ζοντες ἄλογα.

2. ✕ Καὶ οὐκ ἀσυνετώτερός εἰμι
✕ ὁμῶν.
3. Ἐλέγξω δὲ ἐναντίον αὐτοῦ, ἐὰν
βούληται. Ἄλλος, ἐὰν θέλοι ἐλέγξω
ὁμᾶς.
4. Ὑμεῖς δὲ ἐστε λατροὶ ἄδικοι,
καὶ λαταὶ κακῶν πάντες.

2.
3.
4.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

2. Nec inferior vestri sum.
3.
4. Adjungimini mendacio, et
medici fucati mei, concinnantes
absurda.

2. ✕ Et quidem ego non sum
✕ vobis insipientior.
3. Et arguam in conspectu ejus,
si voluerit. *Alius*, si voluerit, ar-
guam vos.
4. Vos autem estis medici in-
justi, et curatores malorum omnes.

2.
3.
4.

TO EBPAIKON ⁴	TO EBPAIKON ⁵ Ἑλληνικοῖς γραμμασι.	AKYAAΣ.
5 ותדו לכם לחכמה	5.	5.
7 ולא לדברו	7.	7.
ולו		
8 הפניו תשאון <i>δυσωπεισθε;</i>	8.	8
9 הדרב כי-יחכר אתכם	9.	9.
10 אם-בסתר פנים תשאון	10.	10.
11 הלא שאנרו הבעת אתכם <i>'Εβραῖος, ἐὰν ἀποστρέψῃ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ταραχθήσεσθε.</i>	11.	11.
12 וזכרניכם	12.	12.
15 הן	15.	15. Ἰδοὺ δὴ με.
19 כי-ענה אחריש <i>ἵνα μὴ λαλήσω.</i>	19.	19.
20 אך-שתים אל-תעש עבדי	20.	20. Πλὴν δύο μὴ ποιήσης μετ' ἐμοῦ.
21 הרוק <i>Ὁ Ἑβραῖος, οὐκ ἐκκλινῶ.</i>	21.	21. Μάκρυον.
22 או אדבר והשיבני	22.	22.
25 העלה נדה תערוץ	25.	25.

VERSIO HEBRAICA TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
5. Et esset vobis ad sapientiam.	5. Ut putaremini esse sapientes.	5.
7. Numquid Deo loquemini? Et ei.	7. Numquid Deus indiget vestro mendacio? Ut pro illo.	7.
8. Num facies ejus accipietis? <i>Hebræus, reveremini?</i>	8. Numquid faciem ejus accipitis?	8.
9. Numquid bonum quod inquireret vos?	9. Aut placebit ei quem celare nihil potest?	9.
10. Si in abscondito facies acceperitis.	10. Quoniam in abscondito faciem ejus accipitis.	10.
11. Nonne celsitudo ejus turbabit vos? <i>Hebræus, si averterit faciem suam, turbabimini.</i>	11. Statim ut se commoverit, turbabit vos.	11.
12. Memoriae vestrae.	12. Memoria vestra.	12.
15. Ecce.	15. Etiam si.	15. Ecce vero me.
19. Quia nunc tacuero. <i>Hebræus, ut non loquar.</i>	19. Quare tacens consumo?	19.
20. Verumtamen duo ne facias mecum. Ne abscondam me. <i>Hebræus, non declinabo.</i>	20. Duo tantum ne facias mihi. Non abscondar.	20. Verumtamen duo ne facias mecum.
21. Longe fac.	21. Longe fac.	21. Longe fac.
22. Aut loquar, et responde mihi.	22. Aut certe loquar, et tu responde mihi.	22.
25. Num folium propulsatum confringes?	25. Contra folium quod vento rapitur, ostendis potentiam tuam.	25.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

5. Καὶ νομισθήσεσθε φρόνιμοι.	5. Καὶ ἀποθήσεται ὑμῖν σοφία. Ἄλλως, εἰς σοφίαν.	5.
7. Ἄρα ὑπὲρ τοῦ Θεοῦ λαλεῖτε;	7. Πότερον οὐκ ἔναντι Κυρίου λαλεῖτε; Ἐναντι δὲ αὐτοῦ. Ἄλλος, ἐναν- τίον τῷ Θεῷ.	7.
8. Ἄρα δύνασθε κρυφαὶ αὐτόν;	8. Ἦ ὑποστελεῖσθε;	8. Ἦ πρόσωπον αὐτοῦ λαμβά- νετε;
9.	9. Καλὸν γὰρ ἐὰν ἐξιχνιάσῃ ὑμᾶς. Ἄλλος, μήτι ἀγαθόν; Ἄλλος, συμ- φέρει μοι γὰρ ἐξετασθῆναι ὑμᾶς.	9.
10. Μὴ κρύφα πρόσωπον αὐτοῦ δυσωπηθήσεσθε;	10. Εἰ δὲ καὶ κρυφῇ πρόσωπα θαυμάσεσθε.	10.
11. Μὴ οὐχὶ ἡ κίνησις αὐτοῦ ποιήσει ὑμᾶς;	11. Πότερον οὐχ ἡ δῖνα αὐτοῦ στροβήσει ὑμᾶς;	11.
12.	12. Ὑμῶν τὸ γαυρίαμα. <i>Οἱ λοι- ποὶ</i> , μνημόσυνον ὑμῶν.	12.
15.	15. Ἐάν με.	15.
19.	19. Ὅτι νῦν κωφεύσω.	19.
20.	20. Δυσεῖν δέ μοι χρῆσις. Οὐ κρυβήσομαι.	20. Πλὴν δύο μὴ ποιήσης μετ' ἐμοῦ.
21.	21. Ἀπέχου.	21. Μάκρυνον.
22.	22. Ἦ λαλήσεις, ἐγὼ δὲ σοὶ δώσω ἀνταπόκρισιν. <i>Οἱ λοιποὶ</i> , λαλήσω, καὶ ἀποκρίνη μοι.	22.
25. Ἄρα φύλλον ἐκπίπτον σὺ καταδυναστεύεις;	25. Ἦ ὡς φύλλον κινούμενον ὑπὸ τοῦ ἀνέμου εὐλαβηθήσῃ;	25.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

5. Et reputabimini prudentes.	5. Et evadet vobis sapientia. <i>Aliter</i> , ad sapientiam.	5
7. Numquid pro Deo loquimini?	7. Numquid non coram Domino loquimini? In conspectu autem ejus. <i>Alius</i> , coram Deo.	7.
8. Num potestis abscondere ipsum? (<i>f. abscondi ab eo?</i>)	8. An subtrahetis?	8. An faciem ejus accipitis?
9.	9. Bonum enim si investiget vos. <i>Alius</i> , Nonne bonum? <i>Alius</i> , con- venit enim mihi examinari vos.	9.
10. Numquid clam faciem ejus reverebimini?	10. Quod si clam personas mi- rati fueritis.	10.
11. Annon commotio ejus ter- rebit vos?	11. Nonne commotio ejus ver- sabit vos?	11.
12.	12. Elatio vestra. <i>Reliqui</i> , me- moriale vestrum.	12.
15.	15. Si me.	15.
19.	19. Quia nunc obmutescam.	19.
20.	20. Duo autem mihi præbeas.	20. Verumtamen duo ne facias mecum.
	Non abscondar.	
21.	21. Abstine.	21. Longe fac.
22.	22. Aut loqueris: ego autem tibi dabo responsum. <i>Reliqui</i> , loquar, et respondebis mihi.	22.
25. Num folium excidens tu do- minio subigis?	25. Numquid quasi folium, quod movetur a vento, tu vereberis?	25.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

וְרַגְלֵי בַדָּהּ בַּסָּד 27

27.

27. Καὶ ἔθηκας ἐν ξυλοπέδῃ τῶ πόδα μου.

עַל-שְׂרָשֵׁי רַגְלֵי חַתְּוֹקָהּ
'Εβραῖος, τὰ δὲ ἔχνη τῶν ποδῶν
μου περιχαράττεις.

וְדָמָה כְּרֶגֶב יִבְלֶה 28

28.

28.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

27. Et pones in cippo pedes meos.

27. Posuisti in nervo pedem meum.

27. Et posuisti in compede pedem meum.

Super radices pedum meorum imprimetur. *Hebræus*, vestigia autem pedum meorum circum-scribis.

Et vestigia pedum meorum considerasti.

28. Et ipse ut putredo veterascet

28. Qui quasi putredo consumendus sum.

28.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XIII Job.

V. 2. Σ., καὶ οὐ καταδεέστερός εἰμι ὑμῶν. Sic Reg. unus. Versio autem quæ fertur LXX Interpretum, asterisco notatur in edit. Latina Hieronymi, quia est forte Theodotionis.

V. 3. Ἄλλος, ἐὰν θέλοι etc. Colbert. sine interpretis nomine.

V. 4. Σ., προστίθεσθε ψεύσματι etc. Orator., Reg. unus, Nicetas et Drusius. Colbertinus hæc tantum Symmacho tribuit, καὶ ἱατροὶ ἐπίπλαστοι etc., quibus asteriscum præmittit. Drusius suspicatur illud, κατασκευάζοντες ἄλογα, esse Symmachi, vel Theodotionis: sed reclamant omnes mss. et editi.

V. 5. Σ., καὶ νομισθήσεσθε φρόνιμοι. Colbert. et Reg. unus.

V. 7. Σ., ἄρα ὑπὲρ etc. Colbert.

Ibid. Ἄλλος, ἐναντίον τῷ Θεῷ. Colbert.

V. 8. Σ., ἄρα δύνασθε κρῦψαι αὐτόν; Colbert. sine

Symmachi nota; nam ex conjectura tantum Symmacho adscribitur. Θ., ἡ πρόσωπον αὐτοῦ λαμβάνετε; Colb., Orat., Reg. unus, Nicetas et Drusius. Postea, ὁ Ἐβραῖος, δυσωπεισθε. Orat., Reg. unus, Nicetas et Drusius ex Olympiodoro.

V. 9. Ἄλλος, μήτι ἀγαθόν. Ἄλλος, συμφέρετ etc. Colb. Hoc postremum videtur esse scholion.

V. 10. Σ., μὴ κρύφα etc. Orat., Nicet. et Drusius.

V. 11. Ὁ Ἐβραῖος, ἐκ ἀποστρέψῃ etc. Colbert., Orat. et Drusius. Σ., μὴ οὐχί etc. Colbert., Orat., Reg. unus, Nicetas et Drusius.

V. 12. Οἱ λοιποὶ, μνημόσυνον ὑμῶν. Colbert.

V. 15. Ἄ., ἰδοὺ δὴ με. Colbert. Reg. autem unus bis habet, ἰδοὺ λή με, mendose.

V. 19. Ὁ Ἐβραῖος, ἵνα μὴ καλῆσω. Reg. unus et Drusius.

V. 20. Ἄ., Θ., πλὴν δύο etc. Colbert., Regii duo,

CAPUT XIV JOB.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ

וְשֶׁבַע-רְגָלַי 1

1.

1. Πλήρης κλονήσεως.

מִי-יִתֵּן כֹּדֶדֶר מִסִּבָּחַי 4

4.

4. Τίς δώσει καθαρὸν ἀπὸ μiasμένου;

חֲתָךְ 5

5.

5.

חֲקֵךְ עֲשִׂית

6.

שְׁעָה 6

6.

6.

וַיִּוְנָקְךָ 7

7.

7. Καὶ ὁ κορμὸς αὐτοῦ.

וְרֹבֵעַפֶּיךָ 8 Ὁ Ἐβραῖος, ἐν σποδιᾷ.

8.

8. Ἐν χοῖ.

וְעֵשָׂה קִצִּיר כְּמוֹ נִסְעָה
'Εβραῖος, ἀπὸ τοῦ πράγματος
ποιήσει καρπὸν.

9.

9.

אֶל-לֶחֶם מִיָּם כִּנְוֵי-יָם 11

11.

11.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

1. Et saturus tremore.

1. Repletur multis miseriis.

1. Plenus commotionis.

4. Quis dabit mundum ex immundo?

4. Quis potest facere mundam de immundo conceptum semine?

4. Quis dabit purum ex polluto.

5. Tecum.

5. Apud te.

5.

Statuta ejus fecisti.

Constituisti terminos ejus.

6.

6. Recede.

6. Recede.

6.

7. Et rejuvenescentia ejus.

7. Rami.

7. Et truncus ejus.

8. Et in pulvere. *Hebræus*, in cinere.

8. In pulvere.

8. In pulvere.

9. Et faciet messem sicut plantatio. *Hebræus*, a re faciet fructum.

9. Et faciet comam quasi cum primum plantatura est.

9.

11. Abierunt aquæ de mari.

11. Quomodo si recedant aquæ de mari.

11

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

27. Ὑπὸ ξύλον εἰρκτῆς τὸν πόδα μου.

27. Ἔθου δέ μου τὸν πόδα ἐν κωλύματι. Ἄλλος, ἐν ποδοκάκη. Εἰς δὲ ῥίζας τῶν ποδῶν μου ἀρίκου.

27. Ἐν ταλαιπωρίᾳ τὸν πόδα μου.

28. Τοῦ ὁμοίως σηπεδονι παλαιουμένου.

28. Ὁ παλαιουταί .σα ἀσκή.

28.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

27. Sub ligno carceris pedem meum.

27. Posuisti pedem meum in impedimento. *Alius*, in pedica.

27. In miseria pedem meum.

Ad radices autem pedum meorum pervenisti.

28. Qui tamquam ulcus putridum veterascit.

28. Quod veterascit sicut uter.

28.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XIII Job.

Nicetas et Drusius. Ibid. Colbert. Δ΄. γρ., μοι χρεία. In *Tetraplis scriptum*, mihi opus.

Ibid. Ὁ Ἑβραῖος, οὐκ ἐκκλινῶ. Colbert., Reg. unus et Drusius.

V. 21. Ἄ., θ., μάκρυνον. Colbert. et Reg. unus.

V. 25. Σ., ἀρα φύλλον etc. Colbert. et Reg. unus.

V. 27. Ἄ., καὶ ἔθηκας etc. Colbert., Orat., Reg. unus, Nicetas et Drusius. Σ., ὑπὸ ξύλον etc. Colb., Orat., Reg. unus. θ., ἐν ταλαιπωρίᾳ etc. Colbert. Has lectiones germanas esse non ambigimus. Aliæ proponuntur, sed vitiatæ et mendosæ, nimirum in edit. *Romana.*, Ἄ., ὡς ἀπὸ ξύλου εἰρκτῆς. Σ., ἐν ταλαιπωρίᾳ. Regii duo et Oratoriensis, Ἄκ. δὲ καὶ

Σύμμαχος, ὁ μὲν, ἐν ταλαιπωρίᾳ, ὁ δὲ, ὑπὸ ξύλον εἰρκτῆς. Unus tamen Regius habet, ὡς ἀπὸ ξύλου εἰρκτῆς. Nicetas vero ex Polychronio et Olympiodoro: Ἄκ. μὲν καὶ Σύμμ., ὁ μὲν, ἐν ταλαιπωρίᾳ, ὡς ὑπὸ ξύλον εἰρκτῆς· ὁ δὲ, ἐν ξυλοπέδῃ. Ubi notes Oratoriensem, Regium unum, et Nicetam, qui perplexas illas lectiones attulerant, mox veram Aquilæ lectionem, qualem nos adoptavimus, Aquilæ nomine adferre (*).

Ibid. Ὁ Ἑβραῖος, τὰ δὲ ἴχνη etc. Orat., Regii duo et Drusius.

V. 28. Σ., τοῦ ὁμοίως etc. Colbert., Reg. unus et Nicetas.

(*) Lectionem incerti vitiose edidit Mont. ἐν ποσάκακη, hic et in lexico græco hexaplati. Nos reposuimus ποδοκάκη. Cf. Hesychium sub hac voce, necnon Pollucis onomast. VIII, 12. DRAC.

CAPUT XIV JOB.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1.

1. Πλήρης ὀργῆς.

1.

4.

4. Τίς γὰρ καθαρὸς ἐστὶ ἀπὸ βύπτου;

4.

5. Παρὰ σοί.
Ὅρον αὐτοῦ ἔταξας.

5. Παρ' αὐτοῦ. Ἄλ., παρ' αὐτῷ.
Εἰς χρόνον ἔθου.

5.

6.

6. Ἀπόστα.

6. Ἄνεξ.

7.

7. Καὶ ὁ ῥάδαμνος αὐτοῦ.

7. Καὶ ὁ κορμὸς αὐτοῦ.

8.

8. Ἐν γῆ.

8. Ἐν χώματι.

9.

9. Ποιήσει δὲ θερισμὸν ὡσπερ νεόφυτον.

9.

11. Ὡς ἐκρεῖ ὕδατα ἀπὸ θαλάσσης.

11. Χρόνῳ γὰρ σπανίζεται θάλασσα.

11.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1.

1. Plenus iracundiæ.

1.

4.

4. Quis enim mundus erit a borde?

4.

5. Apud te.
Terminum ejus constituisti.

5. Ab eo. *Alius*, apud eum.
In tempus posuisti.

5.

6.

6. Discede.

6. Remitte.

7.

7. Et germen ejus.

7. Et truncus ejus

8.

8. In terra.

8. In aggere.

9.

9. Faciet autem messem sicut novella plantatio.

9.

11. Sicut effluunt aquæ a mari.

11. Tempore enim rarefit mare.

11.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYΛAΣ
וַיֵּרֶד הַיַּרְדֵּן בְּעֵת חַיִּים לֹא יִקְיָצוּ ולא יערד משנחם	12.	12. Ἔως παλαιωθῆ ὁ οὐρανὸς οὐκ ἐξεγερθήσονται.
14 היחיה איהל עד- בוא הליפרי	14.	14. Μήτι ζήσεται; Ἐλπῶ ἕως ἂν ἔλθῃ τὸ ἀλλαγμῆ μου.
15 תכסף	15.	15.
16 צעדי	16.	16.
17 חתם בצרור פשעי	17.	17.
18, 19 ואלם הרניפל יבל רציר יעחק ממקדמו : אנבים ו שחק מים תשטף ספיחיה עפר- ארץ וחקות אנש האבדת	18, 19.	18, 19.
21 ולא- יבן לבו	21.	21.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
Et fluuius. <i>Hebræus</i> , et torrens.	Fluuius.	
12. Usque ad non cœlos non ex- pergiscentur.	12. Donec atteratur cœlum, non evigilabit.	12. Donec veterascat cœlum non expergiscentur.
Et non suscitabuntur a somno suo.	Nec consurget de somno suo.	
14. Numquid vivet ?	14. Rursum vivat ?	14. Numquid vivet ?
Expectabo donec veniat immu- tatio mea.	Expecto donec veniat immutatio mea.	Sperabo donec venerit mutatio mea.
15. Concupisces.	15. Porriges dexteram.	15.
16. Gressus meos.	16. Gressus meos.	16.
17. Signata in fasciculo præva- ricatio mea.	17. Signasti quasi in sacco delicta mea.	17.
18, 19. Et vere mons cadens de- sinit, et saxum transferetur e loco suo. Lapides contuderunt aquæ, in- undabit nascensia sponte ejus pul- verem terræ, et expectationem hominis perdidisti.	18, 19. Mons cadens defluit, et sa- xum transfertur de loco suo. La- pides excavant aquæ, et alluvione paulatim terra consumitur : et ho- minem ergo similiter perdes.	18, 19.
21. Et non advertet eis.	21. Non intelliget.	21.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XIV Job.

V. 1. 'A., πλήρης κλονήσεως. Colbert., Reg. unus, Nicetas et Drusius.

V. 4. 'A., τίς δώσει etc. Colbert. et Reg. unus.

V. 5. Σ., παρὰ σοί. Ibidem. Manuscripti vero in textu τῶν Ὁ' habent παρ' αὐτῶ, editi, παρ' αὐτοῦ.

Ibid. Σ., ὄρον αὐτοῦ ἑταξας. Colb. et Reg. unus.

V. 6. Θ., ἀνεξ. Ibidem.

V. 7. 'A., Θ., καὶ ὁ κορμὸς αὐτοῦ. Sic Drusius. Colbert. vero, οἱ λοιποὶ, ὁ κορμὸς.

V. 8. 'O 'Eβραῖος, ἐν σποδιᾷ etc. Sic omnium lectiones recte Nicetas notavit. Drusius vero et Colbert. Aquilæ et Theodotionis lectionem conjungunt, et uni Aquilæ tribuunt sic, 'A., ἐν χοί ἐν χώματι.

V. 9. 'O 'Eβραῖος, ἀπὸ τοῦ πράγματος etc. Sic habent duo mss. et Drusius ex Polychronio : ὁ μὲν Ἑλληνικὸς, ἀπὸ τοῦ τέλους ἐβραῖον· ὁ δὲ Ἑβραῖος,

ἀπὸ τοῦ πράματος ποιήσει καρπὸν. Ille vero Hellenicus, sive Græcus, videtur esse aliquis interpretum, nempe Aq., Sym. vel Theodotio; Hebræus autem, ut alibi diximus, videtur esse Græcus quidam interpres ex Hebræis. Sed res dubio non vacat, ac secus opinatur Drusius, qui credit ipsum textum Hebræicum aliquando ab Olympiodoro, nonnunquam a Polychronio citari, ipsosque verba Hebræica Græce reddere. Vide in Præliminaribus.

V. 11. Σ., ὡς ἐκρεῖ ὕδατα ἐκ τῆς θαλάσσης. Sic omnes mss. et editi. Duo legunt, ἐκ θαλάσσης.

Ibid. 'O 'Eβραῖος, καὶ χειμάρρους. Omnes mss. Drusius illud quasi scholion adfert.

V. 12. 'A., Θ., ἕως παλαιωθῆ etc. Ex Colbertino et Regio uno. Ὁ ed. Rom. non habent ἤ ante οὐ μή.

Ibid. Hæc Theodotionis lectio cum asterisco

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

Ποταμὸς δέ.

- 12. . . . ἕως ἂν ἔλθῃ ἡ ἀγία φύσις μου.
- 14. . . . ἕως ἂν ἔλθῃ ἡ ἀγία φύσις μου.
- 15.
- 16.
- 17. Ἐπισωρεύσεις γὰρ τὴν ἀνομίαν μου.
- 18, 19. Τὰ παραλειμμένα . . . οἷτω προσδοκίαν ἀνδρὸς ἀπολέσεις.

- 12. Ἔως ἂν ὁ οὐρανὸς ἦ, οὐ μὴ σὺρραφῇ, καὶ οὐκ ἐξυπνισθήσονται.
- ✕ Οὐκ ἐξυπνισθήσεται ἐκ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ.
- 14. Ζήσεται; Ὑπομενῶ ἕως πάλιν γένωμαι.
- 15. Μὴ ἀποποιῶ.
- 16. Μοῦ τὰ ἐπιτηδεύματα. Οἱ λοιποὶ, τὰ διαθήματά μου.
- 17. Ἐσφράγισας δέ μου τὰς ἀνομίας ἐν βαλαντίῳ.
- 18, 19. ✕ Καὶ πλήν ὄρος πίπτων διαπεσεῖται, καὶ πέτρα παλαιωθήσεται ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς. ✕ Λίθους ἐλέξαν ὕδατα, καὶ κατέκλυσεν ὕδατα ὕπτια τοῦ χώματος τῆς γῆς; καὶ ὑπομονὴν ἀνθρώπου ἀπώλεσας.
- 21. Οὐκ ἐπίσταται ✕ περὶ αὐτῶν.

- 12. Ἔως παλαιωθῆ ὁ οὐρανὸς οὐκ ἐξεγερθήσονται.
- ✕ Οὐκ ἐξυπνισθήσεται ἐκ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ.
- 14. Μήτι ζήσεται; Ἐλπῶ ἕως ἂν ἔλθῃ τὸ ἀλλαγμά μου.
- 15. Ἐπιποθήσεις.
- 16.
- 17.
- 18, 19. ✕ Καὶ πλήν ὄρος πίπτων διαπεσεῖται, καὶ πέτρα παλαιωθήσεται ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς. ✕ Λίθους ἐλέξαν ὕδατα, καὶ κατέκλυσεν ὕδατα ὕπτια τοῦ χώματος τῆς γῆς; καὶ ὑπομονὴν ἀνθρώπου ἀπώλεσας.
- 21.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

Et lluvius.

- 12. ... Donec venerit sancta natura mea.
- 14. ... Donec venerit sancta natura mea.
- 15.
- 16.
- 17. Accumulabis enim iniquitatem meam.
- 18, 19. Residua... sic expectationem viri perdes.
- 21.

- 12. Donec fuerit caelum, non consuetur, et non evigilabunt.
- ✕ Non suscitabitur de somno ✕ suo.
- 14. Vivet? Sustinebo donec rursus fiam.
- 15. Ne repellas.
- 16. Adinventiones meas. Reliqui, gressus meos.
- 17. Signasti autem iniquitates meas in sacco.
- 18, 19. ✕ Equidem mons cadens deficiet, et petra veterascet de loco suo. Lapidibus consumuntur aquis, et alluvione frequentium gurgitum minuitur arena terrae: spem vero hominis perdidisti.
- 21. Ignorat ✕ de iis.

- 12. Donec veterascat caelum non expergiscentur.
- ✕ Non suscitabitur de somno ✕ suo.
- 14. Numquid vivet? Sperabo donec venerit mutatio mea.
- 15. Desiderabis.
- 16.
- 17.
- 18, 19. ✕ Equidem mons cadens deficiet, et petra veterascet de loco suo. Lapidibus consumuntur aquis, et alluvione frequentium gurgitum minuitur arena terrae: spem vero hominis perdidisti.
- 21.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XIV Job.

Græce prodit ex Colbertino; Latine ex editione Latina Hieronymi.

V. 14. Ἄ., Θ., μήτι ζήσεται; Colbert. Ibid. Ἄ., Θ., ἐλπῶ etc. Has Ἄ., Th. et sequentem Symmachi lectiones habent omnes mss. et editi. Iud porro Symmachi, ἡ ἀγία φύσις, vitiatum prorsus videtur. An legendum ἡ ἀλαξίς, ut respondeat Hebraicæ voci ירשלה?

V. 15. Θ., ἐπιποθήσεις. Colbert. et Reg. unus. V. 16. Οἱ λοιποὶ, τὰ διαθήματά μου. Colbert. et Reg. unus. V. 17. Σ., ἐπισωρεύσεις γὰρ etc. lidem.

V. 18, 19. Notat Colbertinus, hic quinque versiculos ex Theodotione desumptos esse, ἐκ Θ. οἱ ε', i. e., ex Theodotione quinque versiculi. Erant autem

illi 5 versiculi:

Καὶ πλήν ὄρος πίπτων διαπεσεῖται, καὶ πέτρα παλαιωθήσεται ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς. Λίθους ἐλέξαν ὕδατα, καὶ κατέκλυσεν ὕδατα ὕπτια τοῦ χώματος τῆς γῆς, καὶ ὑπομονὴν ἀνθρώπου ἀπώλεσας. quorum versionem exscripsimus ex edit. Latina Hieron. ubi asteriscis notantur, quemadmodum et in Colbert. Sed Latina a Græcis tantillum differunt. Ibid. Σ., τὰ παραλειμμένα. Colb. et Reg. unus. Ibid. Σ., οἷτω προσδοκίαν ἀνδρὸς ἀπολέσεις. Sic Colbert. Drusius vero, προσδοκίαν ἐκάστου ἀνδρὸς ἀπολέσεις.

V. 21. Περὶ αὐτῶν. Sic Colbert. cum asterisco, et edit. Latina item cum asterisco, de iis, quia deest in LXX.

CAPUT XV JOB.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON <i>Ἑλληνικοῖς γράμμασι.</i>	ΑΚΥΛΑΣ.
2 דעת-רחח	2.	2.
4 אף אחה תפר יראה ותגרע שיוה לפני-אל	4.	4.
5 ותבחר לשון ערומים	5.	5.
7 חללת <i>Ὁ Ἑβραῖος, συνε- λήθης.</i>	7.	7.
8 הבסד אלה תשמע	8.	8. Ἀπόρρητα.
10 גב-שב גם-ישיש בנ נביר מאביך ימים	10.	10.
12 מה-יקדך לך זמה-ירזמון עיניך	12.	12.
14 מה-אניש <i>Ὁ Ἑβραῖος, וכי יצדק ילד אשה, καὶ πῶς δικαιωθήσεται γέννημα γυναικός;</i>	14.	14. Καὶ ὅτι δικαιωθήσεται;
15 הן בקדשו לא יאביון ושמים לא-זכו בעיניו	15.	15.
16 אף-כי	16.	16.
18 אלא טחד מאבוחם	18.	18.
20 כותחולל	20.	20. Ἐν ἔδυνῃ.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
2. Scientiam venti.	2. Quasi in ventum loquens.	2.
4. Etiam tu dissipabis timorem.	4. Quantum in te est, evacuasti timorem.	4.
Et imminues loquelam ad facies Dei.	Et tulisti preces coram Deo.	
5. Et eliges linguam versutorum.	5. Et imitaris linguam blasphemantium.	5.
7. Es formatus. <i>Hebræus</i> , conceptus es.	7. Formatus.	7.
8. Aut in secreto Dei audies?	8. Numquid consilium Dei audisti?	8. Secreta.
10. Etiam canus, etiam decrepatus inter nos, propectus præ patre tuo diebus.	10. Et senes et antiqui sunt in nobis, multo vetustiores quam patres tui.	10.
12. Quid capiet te cor tuum? Et quid connivent oculi tui?	12. Quid te elevat cor tuum? Et quasi magna cogitans, attornitos habes oculos.	12.
14. Quid homo? Et quod justificet se natus mulieris? <i>Hebræus</i> , et quomodo justificabitur proles mulieris?	14. Quid est homo? Et ut justus appareat natus de muliere?	14. Et quod justificabitur?
15. Ecce inter sanctis suis non credet, et cœli non fuerunt mundi in oculis ejus.	15. Ecce inter sanctos ejus nemo immutabilis, et cœli non sunt mundi in conspectu ejus.	15.
16. Etiam quia.	16. Quanto magis.	16.
18. Et non celarunt a patribus suis.	18. Et non abscondunt patres suos.	18.
20. Excrucians se.	20. Superbit.	20. In dolore.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

O.

ΘΕΟΔΟΥΤΩΝ.

2. Περὶ γνώσεως πνεύματος.
4. Καὶ ἀναίδην ὠμίλησας ἐναντία τῷ Θεῷ.
5.
7.
8. Ὅμιλιαν.
10. Πολυχρονιώτερος.
12. Τί ὅτι ἐπήρῃ σε ἡ καρδία σου;
14.
15. Ἰδοὺ ἐν ἀγίοις αὐτοῦ οὐκ εἶς ἀπρεπτος, οὐδὲ οὐρανὸς ἀσπιλος, (πόσῳ μᾶλλον ἄνθρωπος;)
16. Πόσῳ μᾶλλον;
18. Καὶ οὐκ ἠρνήσαντο ἀπὸ τῶν πατέρων αὐτῶν.
20. Ἀλαζονεύεται.

SYMMACHUS.

2. Circa scientiam spiritus.
4. Et impudenter collocutus es contraria Deo.
5.
7.
8. Colloquium.
10. Provector.
12. Quid quod extulit te cor tuum?
14.
15. Ecce in sanctis ejus nemo non mutabilis, neque cælum est sine macula, (quanto magis homo?)
16. Quanto magis?
18. Et non negarunt a patribus suis.
20. Arroganter agit.

2. Συνέσεως πνεῦμα.
4. Οὐ καὶ σὺ ἀπεποιήσω φόβον; Συνετέλεσω δὲ ῥήματα τοιαῦτα ἐναντι τοῦ Κυρίου.
5. Οὐδὲ διέκρινας ῥήματα δυνατῶν.
7. Ἐπάγης.
8. Ἡ σύνταγμα Κυρίου ἀκήκοας; Ἄλλος, ἢ συμβούλῳ σοι ἐχρήσατο ὁ Θεός;
10. * Καί γε πρεσβύτερος καί γε * παλαιὸς ἐν ἡμῖν βαρύτερος τοῦ * πατρὸς σου ἡμέραις.
12. Τί ἐτόλμησεν ἡ καρδία σου; Ἡ τί ὑπήνεγκαν (αἱ. ἐπήνεγκαν) οἱ ὀφθαλμοί σου; Ἄλλος, ἢ τί ἀνέβλεψαν οἱ ὀφθαλμοί σου;
14. Τίς γὰρ ὦν βροτός; Ἡ ὡς ἐσόμενος δίκαιος γεννητὸς γυναικός;

LXX INTERPRETES.

2. Scientiæ spiritus.
4. Nonne et tu repulisti timorem?
Consummasti autem verba talia coram Domino.
5. Nec dijudicasti verba potentium.
7. Concretus es.
8. Aut constitutionem Dei audisti? *Alius*, aut te consiliario usus est Deus?
10. * Sed et senex et decrepituus in nobis est, gravior patris tui diebus.
12. Quid ausum fuit cor tuum? Aut quid sustinuerunt oculi tui? *Alius*, et quid respexerunt oculi tui?
14. Quis enim cum nomo sit? Aut tamquam futurus justus natus de muliere?
15. Si in sanctis non credit, et cælum non est mundum ante eum.
16. Sine vero.
18. Et non celaverunt patres eorum.
20. In solitudine.

2. Οὐ γὰρ σὺ παρητήσω φόβον
5. Καὶ ἐξελέξω γλῶσσαν πανοῦργον.
7.
8. Μυστήσιον.
10. * Καί γε πρεσβύτερος καί γε * παλαιὸς ἐν ἡμῖν βαρύτερος τοῦ * πατρὸς σου ἡμέραις.
12. Τί ὅτι ἐπήρῃ σε ἡ καρδία σου;
14. Τί ἐστὶν ἄνθρωπος; Καὶ ὅτι δικαιωθήσεται;

THEODOTIO

2. Non enim tu repudiasti metum.
5. Et elegisti linguam versutam.
7.
8. Mysterium.
10. * Sed et senex et decrepituus in nobis est, senior patris tui diebus
12. Quid quod extulit te cor tuum?
14. Quid est homo? Et quod justificabitur?
15.
16.
18.
20. Vanus fit.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
'Ελληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

וּמִסְפַּר שָׁנִים נִצְפַּט לְעַרְיָ

וְיָד 21 'Ο 'Εβραῖος, σκύλευσις.	21.	21.
וְצַדִּיק הוּא אֱלֹהֵי-חַרָב 22	22.	22.
יִחַנְבֵר 25	25.	25.
בַּעֲבִי גְבִי מִגְּנִי 26	26.	26.
כִּי-נִסְחָה פָּנָיו בְּחֶלֶם וַיַּעַז 27	27.	27.
וְהָיָה כִּי-יִבְרָא 'Ο 'Εβραῖος, τὴν καρδίαν αὐτοῦ... πιμελήν καὶ διπλοῖδαν.		
לֹא רַעֲנָה 32	32.	32.
כִּי-עָדַת חֲנָף גִּלְבּוּד 34	34.	34.
הָרָה עֹמֵל וַיִּדַּע אָן 35	35.	35.

VERSIΟ HEBRAICI TEXT.

Et numerus annorum absconditi sunt ad timendum.

- 21. Vastator. *Hebræus*, spoliatio.
- 22. Et conspectus ipse ad gladium.
- 25. Se roborabit.
- 26. In densitate umbonum scutorum ejus.
- 27. Quia operuit faciem suas in adipi suo et fecit lubricum super inguine. *Hebræus*, cor suum.... arvinam et diploidem.
- 32. Non viruit.
- 34. Quia comituum hypocritæ solitarii.
- 35. Concipere laborem, et parere mendacium.

VULGATA LATINA.

Et numerus annorum incertus est tyrannidis ejus.

- 21. Insidias.
- 22. Circumspectans undique gladium.
- 25. Roboratus est.
- 26. Et pingui cervice armatus est.
- 27. Operuit faciem ejus crassitudo, et de lateribus ejus arvina dependet.
- 32. Arescent.
- 34. Congregatio enim hypocritæ sterilis.
- 35. Concepit dolorem, et peperit iniquitatem.

AQUILA.

- 31. Ὅτι συναγωγὴ ὑποκριτοῦ ἄκαρπος.
- 35. Συνέλαβε (πόνον), καὶ ἔτεκε ἀνωφελές.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XV Job.

V. 2. Σ., περί γνώσεως πνεύματος. Colbert.
 V. 4. Θ., οὐ γὰρ σὺ παρ-. Colbert., Regii duo, Nicetas et Drusius.
 Ibid. Σ., καὶ ἀναίδην etc. Sic omnes mss. et editi. Oratoriensis tamen, Regius unus et editio Rom. valent ἀνείδην. Nicetas et Colbertinus, ἀναίδην. Drusius item habet ἀναίδην, quia in exemplari suo edit. Romanæ ita emendatum calamo fuerat, in nostro item ita correctum est. Utraque lectio quadrare potest.
 V. 5. Θ., καὶ ἐξελίξω etc. Colbert., Reg. unus.
 V. 7. 'Ο 'Εβραῖος, συνηψήθης. Sic omnes mss. et Nicetas. Drusius vero id quasi scholion adfert.
 V. 8. 'Α., ἀπόρρητα etc. Has lectiones eodem modo omnes referunt.
 Ibid. Ἄλλος, ἢ συμβούλω etc. Colbert. Est fortasse scholion, nisi sit Hebræi interpretis, qui liberiori modo vertere solet.

V. 10. Colbertinus, ἐκ Θ. οἱ β'. I. e. *Ex Theodotione duo versiculi*. Sunt autem hi versiculi, Καὶ γὰρ προσθύτης, καὶ γὰρ παλαιὸς ἐν ἡμῖν, Βαρύτερος τοῦ πατρὸς σου ἡμέραις. Versionem exscripsimus ex edit. Latina Hieronym., ubi hæc asteriscis notantur.
 Ibid. Σ., πολυχρονιώτερος. Sic omnes.
 V. 12. Σ., Θ., τί ὅτι ἐπήρσε σε etc. Hunc locum Nicetas et Drusius uni Symmacho tribuunt; Colb. et alter codex Theodotiani et Symmacho.
 Ibi l. Ἄλλος, ἢ τί ἀνέβλεψαν etc. Sic unus codex.
 V. 14. Θ., τί ἐστὶν ἄνθρωπος; Colbert., Reg. unus et Drusius.
 Ibid. Lectiones Hebræi, Aquilæ et Theodotionis habent omnes mss.
 V. 15. Σ., ἰδοὺ ἐν ἀγίοις etc. Sic omnes mss. et Drusius. Illud vero, πόσω μᾶλλον ἄνθρωπος, habet Drusius tantum, videturque scholion esse; nam

CAPUT XVI JOB.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
'Ελληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

2 מְנַחֲמֵי עֹמֵל כֹּלֵם	2.	2. Παράκλητοι πόνων.
--------------------------	----	----------------------

VERSIΟ HEBRAICI TEXT.

2 Consolatores laboris omnes vos.

VULGATA LATINA.

2. Consolatores onerosi omnes vos estis.

AQUILA.

2. Consolatores laborum.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

Καὶ ἀριθμὸς ἐτῶν κεκρυμμένος ἰσχυρῶ.

Ἔτη δὲ ἀριθμητὰ δεδομένα δυναστῆ. Ἄλλος, ἐν ὀλίγῳ δυναστεύουσιν.

Καὶ ἀριθμὸς ἐτῶν κεκρυμμένος ἰσχυρῶ.

- 21.
- 22. Προσκοπεύθη γὰρ εἰς μάχαιραν.
- 25.
- 26.
- 27. Ἐπεκαλύφθη γάρ... καὶ ἐπάχυνε πικρὰν κατὰ ψῆας.
- 32. Οὐκ εὐθαλήσει.
- 34.
- 35.

- 21. Καταστροφή.
- 22. Ἐντέταται γὰρ ἤδη εἰς χειρας σιδήρου.
- 25. Ἐτραχηλιάσεν.
- 26. * Ἐν πάχει νώτου ἀσπίδος; * αὐτοῦ. Ἄλλος, θαρῶν τοῖς ἀμυντηρίοις αὐτοῦ.
- 27. * Ὅτι ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν στέατι αὐτοῦ, καὶ * ἐποίησε περιστόμιον περὶ τῶν * μηρίων.
- 32. Οὐ μὴ πυκάζη.
- 34. Μαρτύριον γὰρ ἀσεβοῦς θάνατος.
- 35. Ἐν γαστρὶ δὲ λήψεται ὀδύνας, ἀποθήσεται δὲ αὐτῷ κενά.

- 21.
- 22.
- 25. Κατισχύσατο.
- 26. * Ἐν πάχει νώτου ἀσπίδος * αὐτοῦ.
- 27. * Ὅτι ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν στέατι αὐτοῦ, καὶ ἐποίησε περιστόμιον περὶ τῶν μηρίων.
- 32.
- 34. Ὅτι συναγωγή ὑποκριτοῦ ἀκαρπος.
- 35.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

Ei numerus annorum absconditus est forti.

Anni autem numerati potenti dati sunt. Alius, in parvo dominitatum habent.

Et numerus annorum absconditus est forti.

- 21.
- 22. Prævisus enim est ad gladium:
- 25.
- 26.
- 27. Opertus est enim... et pinguem reddidit arvinam juxta lumbos.
- 32. Non florebis.
- 34.
- 35.

- 21. Subversio.
- 22. Decretus enim est jam in manus ferri.
- 25. Induravit cervicem.
- 26. * In crassa cervice scuti * sui. Alius, confidens armis ad defensionem suam.
- 27. * Quia operuit faciem ejus in * adipe suo; et fecit capistrum * super femora.
- 32. Non condensabitur.
- 34. Testimonium enim inpii mors.
- 35. In ventre enim concipiet dolores, evenient autem ei vana.

- 21.
- 22.
- 25. Roboratus est.
- 26. * In crassa cervice scuti * sui.
- 27. * Quia operuit faciem ejus * in adipe suo; et fecit capistrum super femora.
- 32.
- 34. Quia synagoga hypocritæ infructuosa.
- 35.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XV Job.

illud ad versum sequentem pertinet.

V. 16. Σ., πῶσω μάλλον. Sic Colb. et Reg. unus.

V. 18. Σ., καὶ οὐκ ἠρνήσαντο etc. Colbert. et Reg. unus.

V. 20. Lectiones A., S., Th. habent omnes.

Ibid. Σ., Θ., καὶ ἀριθμὸς etc. Sic omnes; sed alii Symmacho, alii Theodotiohi tribuunt.

V. 21. Ὁ Ἑβραῖος, σκύλευσις. Sic tres mss., Nicetas et Drusius.

V. 22. Σ., προσσκοπεύθη etc. Omnes mss. et Drusius.

V. 25. Θ., κατισχύσατο. Colbert.

V. 26. Ἄλλος, θαρῶν τοῖς ἀμ-. Colbert. Videtur esse scholion.

Ibid. Colbert., ex Θ. οἱ γ', id est, tres versiculi ex Theodotio, cum asteriscis, nimirum:

Ἐν πάχει νώτου ἀσπίδος αὐτοῦ, Ὅτι ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν στέατι αὐτοῦ,

Καὶ ἐποίησε περιστόμιον περὶ τῶν μηρίων.

Versio asteriscis notata ex editione Latina Hieronymi prodit.

V. 27. Σ., ἐπεκαλύφθη γάρ. Omnes. Respondet τῷ ΠΩΣΤ'.

Ibid. Ὁ Ἑβραῖος, τὴν καρδίαν αὐτοῦ. Colbert., Nicetas, et Drusius. Textus habet ΠΩΣ.

Ibid. Ὁ Ἑβραῖος, πικρὰν καὶ διπλοῖδα. Sic omnes. Textus, ΠΙΚΡΑ.

Ibid. Σ., καὶ ἐπάχυνε πικρὰν κατὰ ψυχῆς, male. Hebr.,

כֹּחַ הַלֵּב הַכֹּחַ הַנֶּפֶשׁ.

V. 32. Σ., οὐκ εὐθαλήσει. Colbert. et Reg. unus.

V. 34. Ἀ., Θ., ὅτι συναγ- etc. lidem.

V. 35. Ἀ., συνέλαβε πόνον, καὶ etc. Sic omnes. Vox autem πόνον excidit: sed mox legitur in versione Aquilæ cap. xvi, 2.

CAPUT XVI JOB.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

2. Παρηγοροῦντες πάντες ἐπαχθεῖς ἔστε.

2. Παρακλήτορες κακῶν πάντες.

2. Παράκλητοι κόπων.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

2. Consolatores omnes onerosi estis.

2. Consolatores malorum omnes.

2. Consolatores laborum.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
5 הקף או מה-ימריעך כי תענה	3.	3.
4 לו יש נפשכם תודת נפשי אחבירה עליכם במלים ואניעה עליכם במו ראשי	4.	4. Ὁφελον.
5 אאמנכם במו-פי	5.	5.
6 לא- יחשך נאבי מה מני ידך	6.	6.
7 הלאני השבות כל-עדתי	7.	7.
8 לנד היה ויקם בי כחשי בפני יענה	8.	8.
9 צרו ו ילחדש עיניו לי	9.	9.
11 ועל ידי רשעים ירמוני	11.	11.
12 ואחד בע-פי ויפעצני Ἑβραῖος, λαθῶν με τοῦ τένοντος διετίναξεν	12.	12.
16 צלכות	16.	16.
18 תבסי	18.	18.
מקום 22 כי- שנית מספר	22.	22.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

3. Numquid finis?
Aut quid roborabit te, si responderis?
4. Utinam esset anima vestra pro anima mea: adjungerem me super vos in sermonibus, et moverem super vos in caput meum.
5. Roborarem vos in ore meo.
6. Non prohibebitur dolor meus. Quid a me abibit.
7. Laborare me fecit.
Desolasti omnem conventum meum.
8. In testem fuit, et surrexit in me macies mea, in facies meas respondebit.
9. Hostis meus acuet oculos suos in me.
11. Super manus impiorum divertere faciet me.
12. Et apprehendit in cervicem meam, et contritum dispersit me. *Hebræus*, prehensa cervice mea discussit me.
16. Umbra mortis.
18. Operias.
Locus.
22. Quia anni numeri.

VULGATA LATINA.

3. Numquid habebunt finem?
Aut aliquid tibi molestum est, si loquaris?
4. Atque utinam esset anima vestra pro anima mea: consolarer et ego vos sermonibus, et moverem caput meum super vos.
5. Roborarem vos ore meo.
6. Non quiescet dolor meus. Non recedet a me.
7. Oppressit me.
Et in nihilum redacti sunt omnes artus mei.
8. Et suscitatur falsiloquus adversus faciem meam contradicens mihi.
9. Hostis meus terribilibus oculis me intuitus est.
11. Et manibus impiorum me tradidit.
12. Tenuit cervicem meam, confregit me.
16. Caligaverunt.
18. Operias.
Locum.
22. Breves anni.

AQUILA.

- 3.
4. Utinam.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 11.
- 12.
- 16.
- 18.
- 22.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

3.	3. Τάξις. <i>Οι λοιποὶ, πέρασ.</i>	3.
Ἦνα.	✕ Ἦ τί παρενοχλήσει σοι, ὅτι ✕ ἀποκρίνη;	✕ Ἦ τί παρενοχλήσει σοι, ὅτι ✕ ἀποκρίνη;
4. Εἶθε ὑμεῖς τοῖς ἐμοῖς ὑπέκει- σθε πάθεισιν, ἐτέρους προσεγενόμεν ἂν ὑμῖν λόγους, καὶ ἐκίνησα ἂν ἐφ' ὑμῖν τὴν κεφαλὴν.	4. Εἰ ὑπέκειντό γε ἡ ψυχὴ ὑμῶν ἀντὶ τῆς ἐμῆς. Εἴτ' ἐναλοῦμαι ὑμῖν ῥήμασι, κινήσω δὲ καθ' ὑμῶν κεφα- λὴν.	4.
5. Καὶ ἐπεῖρβρωσα ἂν ὑμᾶς ἐν τῷ στόματί μου.	5. Εἴη δὲ ἰσχύς ἐν τῷ στόματι μου.	5.
6. Οὐκ ἐνδώσει ὁ πόνος μου. Τί μου ἀποχωρήσει;	6. Οὐκ ἀλγήσω τὸ τραῦμα. Τί ἐλαττον τραθήσομαι;	6.
7. Ἐκόπωσέ με. Κατέδησάς με ἀδιαλείπτως ἐν ζυγῶ.	7. Κατάκοπόν με πεποίηκε. ✕ Καὶ ἐπελάβου με.	7.
8. Καὶ ἀνέστη μοι καταψευδόμε- νος, κατὰ πρόσωπόν μου ἀντιλέγων μοι.	8. ✕ Καὶ εἰς μαρτύριον εγεννή- θη, καὶ ἀνέστη ἐπ' ἐμέ τὸ ψευ- δος μου, κατὰ πρόσωπόν μου ✕ ἀνταποκριθήσεται.	8.
9. Οἱ ἐναντιὸν μου ὤψυναν τοὺς ὀφθαλμούς αὐτῶν, ἕκαστος εἰς ἐμέ.	9. Ἀκίσιν ὀφθαλμῶν ἐνήλατο.	9.
11. Εἰς χεῖρας ἀσεδῶν ἐνέβαλέ με.	11. Ἐπὶ δὲ ἀσεθέσιν ἐῤῥύψέ με.	11.
12.	12. Λαβῶν με τῆς κόμης διέτιλε.	12.
16.	16. Σκιά. Ἄλλοι, σκιά θανάτου.	16.
18.	18. Ἐπικαλύψης. <i>Οἱ λοιποὶ,</i> προσέχη. Τόπος. Ἄλλος, στάσις.	18.
22.	22. Ἐτη δὲ ἀριθμητά. Ἄλλος, ἐν πέρασ.	22.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

3.	3. Ordo. <i>Reliqui, terminus.</i>	3.
Ἦι.	✕ Aut in quo molestum tibi ✕ erit, quia respondebis?	✕ Aut in quo molestum tibi ✕ erit, quia respondebis?
4. Utinam vos meis subdicere- mini affectibus: aliis collocutus fuissem vobiscum sermonibus, et movissem super vos caput.	4. Si subjecta esset anima ve- stra pro mea. Deinde insultabo in vos verbis: movebo autem contra vos caput.	4.
5. Et roborassem vos in ore meo.	5. Sit autem fortitudo in ore meo.	5.
6. Non minuetur labor meus. Quid a me abscedet?	6. Non dolebo vulnus. Quid minus vulnerabor?	6.
7. Laborare me fecit. Colligasti me indesinenter in jugo.	7. Lassatum me fecit. ✕ Et apprehendisti me.	7.
8. Et insurrexit in me calu- rnians, ad faciem meam contra- dicens mihi.	8. ✕ Et in testimonium factus ✕ sum, et surrexit super me ✕ mendacium meum: contra fa- ciem meam respondebit.	8.
9. Qui contra me sunt acuerunt oculos suos, unusquisque in me.	9. Acie oculorum irruit.	9.
11. In manus impiorum injecit me.	11. Et super impios projecit me.	11.
12.	12. Tenens me coma divulsit.	12.
16.	16. Umbra. <i>Alii, umbra mortis.</i>	16.
18.	18. Operias. <i>Reliqui, attendas.</i> Locus. <i>Alius, statio.</i>	18.
22.	22. Anni enim dinumerati. <i>Alius,</i> terminus.	22.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XVI Job.

V. 2. 'A., παράκλητοι πόνων etc. Trium lectiones habent omnes mss. et editi sine discrimine.

V. 3. *Οι λοιποὶ, πέρας.* Sic Colbert. Idem vero adjicit, Δ^α. *πάταξις.* Sic mendose pro *παράταξις*, ut liquidum videtur. « *Tetrapla, acies.* »

Ibid. Σ., *ἴνα.* Colbert.

Ibid. Hæc Theodotionis lectio in textum LXX inducta fuit; ideo asterisco notatur in Colbert. et in editione Latina Hieron. cujus versionem adscriptimus cum asterisco.

V. 4. 'A., *ὕφελον.* Sic omnes.

Ibid. Σ., *εἴθε ὑμεῖς τοῖς ἐμοῖς* etc. Sic omnes mss Symmacho tribuunt. Drusius id quasi incerti autulerat; sed est vere interpretatio Symmachi

V. 5. Σ., *καὶ ἐπέβρωσα* etc. Sic omnes.

V. 6. Σ., *οὐκ ἐνδώσει ὁ πόνος μου.* Colbert., Reg. unus, Nicetas et Drusius.

Ibid. Σ., *τί μου ἀποχωρήσει.* Collb. et Reg. unus.

V. 7. Σ., *ἐκόπωσέ με.* Ibidem.

Ibid. Σ., *κατέδησάς με* etc. Regii duo, Orato-

CAPUT XVII JOB.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
1 רהי חבלה 1	1.	1.
2 אם - לא התרים 2	2.	2.
3-5 מידהא ליהי יחקק : גרלבם צפנת משכל על-כי לא תרזום : לחלק יגיד רעים	3, 5.	3, 5.
ועיני בניו תכלנה		
6 למשל 6	6.	6. Παραβολήν.
7 ותכה 7	7.	7.
8 ונקי על-הגף יתערר 8	8.	8.
9 ויאחו צדיק דרכי 9	9.	9.
10 תשובו 10	10.	10. ✕ Ἐπιστρέψατε.
12 לילה ליום ושימו או- קדנו מפני-השך 12	12.	12.
14 לרמה 14	14.	14. Σήπην.
15 תקותי 15	15	15.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Spiritus meus corruptus est.	1. Spiritus meus attenuabitur.	1
2. Si non illusores.	2. Non peccavi.	2.
3-5. Quis ipse ad manum meam percutiat se. Quia cor eorum abscondisti ab intelligentia: propterea non exaltabis. Sed partem indicabit amicis.	3-5. Et cujusvis manus pugnet contra me. Cor eorum longe fecisti a disciplina, propterea non exaltabuntur. Prædam pollicetur sociis.	3-5.
Et oculi filiorum ejus consumentur.	Et oculi filiorum ejus deficient.	
6. In proverbium.	6. In proverbium.	6. Parabolam.
7. Et caligavit.	7. Caligavit.	7.
8. Et innocens super hypocritam suscitabitur.	8. Et innocens contra hypocritam suscitabitur.	8.
9. Et tenebit justus viam suam.	9. Et tenebit justus viam suam.	9.
10. Revertimini.	10. Convertimini.	10. ✕ Convertimini.
12. Noctem in diem ponent: lucem propinquam a facie tenebrarum.	12. Noctem verterunt in diem, et rursum post tenebras spero lucem.	12.
14. In vermibus.	14. Vermibus.	14. Putredinem.
15. Præstolatio mea.	15. Præstolatio mea.	15.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XVI Job.

riensis, Nicetas et Drusius. Versio autem τῶν Ὁ asterisco notatur in editione Latina Hieronymi, de qua sæpius. Hic vero notat Olympiodorus in Colbertino, ἕτερα ἀντίγραφα οὕτως ἔχει, καὶ ἀπελάβετό μου, εἰς μαρτύριον ἐγενήθη.

V. 8. Σ., καὶ ἀνέστη μοι etc. Reg. unus, Oratoriensis, Nicetas et Drusius. Quæ autem asterisco notantur, ex alio interprete in LXX inducta fuere, puta Theodotione, ut alibi passim. Latina item asteriscis notantur, ut in editione Hieronymi, et tantillum discrepant a lectione τῶν Ὁ hodierna.

V. 9. Σ., οἱ ἐναντίον μου etc. Sic Regii duo, Nicetas et Drusius.

V. 11. Σ., εἰς χεῖρας etc. Omnes. Drusius vero habet, ἔβαλέ με.

V. 12. Ὁ Ἐβραῖος, λαθὼν με etc. Omnes.

V. 16. Ἄλλοι, σκίαν θανάτου. Colbert. ex Olympiodoro, ἕτερα ἀντίγραφα, σκίαν θανάτου, ἔχουσιν.

V. 18. Οἱ λοιποὶ, προσέχη. Colbert. et Reg. unus.

Ibid. Ἄλλος, στάσις. Ibidem.

V. 22. Ἄλλος, τὸ πέρασ. Colbert. Est forte scholion.

CAPUT XVII JOB.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
1.	1. Ὀλέκομαι πνευματι φερόμενος. Ἄλλος, φονεύομαι τοῖς λογισμοῖς.	1.
2. Παραλελόγισμαι.	2. Λίσσομαι.	2.
3-5. ✕ Ὅτι καρδίαν αὐτῶν ἔκρυψας ἀπὸ φρονήσεως. Διὰ τοῦτο οὐ μὴ ὑψώσης αὐτούς· τῇ μεριδί ἀναγγελεῖ κακίας.	3-5. ✕ Τίς ἐστὶν οὗτος; Τῇ χειρὶ μου συνδεθήτω· Ὅτι καρδίαν αὐτῶν ἔκρυψας ἀπὸ φρονήσεως. Διὰ τοῦτο οὐ μὴ ὑψώσης αὐτούς· τῇ μεριδί ἀναγγελεῖ κακίας.	3-5. ✕ Τίς ἐστὶν οὗτος; Τῇ χειρὶ μου συνδεθήτω. Ὅτι καρδίαν αὐτῶν ἔκρυψας ἀπὸ φρονήσεως. Διὰ τοῦτο οὐ μὴ ὑψώσης αὐτούς· τῇ μεριδί ἀναγγελεῖ κακίας.
Ὀφθαλμοὶ δὲ τέκνων αὐτῶν ἐκλείψουσιν.	Ὀφθαλμοὶ δὲ ἐφ' υἱοῖς ἐτάκηνσαν.	Ὀφθαλμοὶ δὲ τέκνων αὐτῶν ἐκλείψουσιν.
6. Παραβολήν.	6. Θρύλλημα.	6. Παραβολήν.
7.	7. Πεπύρωνται. Οἱ λοιποὶ, ἡμαυρωθησαν.	7.
8.	8. Δίκαιος δὲ ἐπὶ παρανόμῳ ἐπασταίη.	8.
9.	9. Σχολίη δὲ πιστὸς τὴν ἑαυτοῦ ὁδόν.	9. Καὶ ἀνθέξεται δίκαιος τῆς ἑαυτοῦ ὁδοῦ.
10.	10. Ἐρείδετε καὶ δεῦτε δὴ.	10. ✕ Ἐπιστρέφητε.
12.	12. ✕ Νύκτα εἰς ἡμέραν ἔθηκα (1. ἔθηκην), φῶς ἐγγὺς ἀπὸ προσώπου σκότους.	12. ✕ Νύκτα εἰς ἡμέραν ἔθηκα (1. ἔθηκην), φῶς ἐγγὺς ἀπὸ προσώπου σκότους.
14. Σκωληχίαςιν.	14. Σαπρίαν.	14. Σκωληχίαςιν.
15.	15. Ἡ ἐλπίς μου. Οἱ λοιποὶ, ἡ ὑπομονή μου.	15.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1.	1. Pereo spiritu agitated. Alius, interimor cogitationibus.	1.
2. Circumventus sum.	2. Supplico.	2.
3-5. ✕ Quia cor eorum abscondisti a prudentia. Propter hoc non exaltabis eos. Partii annuntiabit mala.	3-5. ✕ Quis est iste? Ad manum meam ligetur; quia cor eorum abscondisti a prudentia. Propter hoc non exaltabis eos. Partii annuntiabit mala.	3-5. ✕ Quis est iste? Ad manum meam ligetur; quia cor eorum abscondisti a prudentia. Propter hoc non exaltabis eos. Partii annuntiabit mala.
Oculi autem filiorum eorum deficient.	Oculi autem super filios tabuerunt.	Oculi autem filiorum eorum deficient.
6. Parabolam.	6. Fabulam.	6. Parabolam.
7.	7. Excæcati sunt. Reliqui, obscurati sunt.	7.
8.	8. Justus autem super iniquum consurgat.	8.
9.	9. Teneat autem fidelis viam suam.	9. Et retinebit justus viam suam.
10.	10. Incumbite et venite, quæso.	10. ✕ Convertimini.
12.	12. ✕ Noctem in diem posuerunt. Lux prope faciem tenebrarum.	12. ✕ Noctem in diem posuerunt. Lux prope faciem tenebrarum.
14. Vermiculationem.	14. Tabem.	14. Vermiculationem.
15.	15. Spes mea. Reliqui, patientia mea.	15.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
ותקנתו מן ישורנה		
16 אב- ידד על- עפר- נדח	16.	16.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
Et præstolationem meam quis intuebitur eam ?	Et patientiam meam quis considerat ?	
16. Num pariter super pulverem requies ?	16. Putasne saltem ibi erit requies mihi ?	16.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XVII Job.

V. 1. Ἄλλος, φρονεῖσθαι τοῖς λογισμοῖς. Colbert.
 V. 2. Σ., παραλελογισμαί. Colbert.
 V. 3. Colbertinus habet. ἐκ θ. οἱ δ', id est, quatuor versiculi, στίχοι, ex Theodotione. Notat postea post primum versiculum, Symmachum deinde cum Theodotione concurrere. Itaque sic quatuor versiculi erant in Hexaplatari τῶν Ὁ editione :
 * θ. τίς ἐστὶν οὗτος ; τῆ χειρὶ μου συνδεθήτω,
 * Σ. θ. ἔτι καρδίαν αὐτῶν ἐκρυψαν (l. ἐκρυψας)
 ἀπὸ φρονήσεως
 * Διὰ τοῦτο οὐ μὴ ὑψώσης αὐτοῦς.
 * Τῆ μερίδι ἀναγγέλλει (l. ἀναγγελεῖ) κακίας.
 Hos item versus asteriscis notat editio Latina, ut nos edimus. In codice Colbertino post illud ἐκ θ. οἱ δ' subjicitur $\aleph \ \Re \ \bar{a}$, quo significatur, ut puto, solum Theodotionem in primo versiculo haberi *μόνος πρὸς ᾧ*. Symmachum deinde indicat pro secundo, tertio et quarto, hoc modo, * C * * * (*)

(*) Certo certius est alterum siglum, $\Re$ non πρὸς sed Θεοδοτίωνν significare : sic vero enodantur omnes difficultates e quibus se non potuit expedire ill. hexaplorum instaurator, ut ingenue fatetur in

CAPUT XVIII JOB.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
3 כדוד	3.	3.
4 בטרף נפש באפי	4.	4.
5 ולא יגה טביב אשד	5.	5.
6 אור חשך באהל	6.	6.
על		
7 ותשליכו עצתו	7.	7.
9 יחזק עליו צמים	9.	9.
10 ומלכותו על-נתיב	10.	10.
11, 12 לרגליו הי רעב אפי	11, 12.	11, 12.

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
3. Quare.	3. Quare.	3.
4. Rapiens animam suam in furore suo.	4. Qui perdis animam tuam in furore tuo.	4.
5. Et non splendet scintilla ignis ejus.	5. Nec splendet flamma ignis ejus.	5.
6. Lux tenebescit in tabernaculo ejus.	6. Lux obtenebrescet in tabernaculo illius.	6.
Super eum.	Super eum.	
7. Et projiciet eum consilium suum.	7. Et præcipitabit eum consilium suum.	7.
9. Roborabit super eum sitibundos.	9. Et exardescet contra eum sitis.	9.
10. Et decipula ejus super semitam.	10. Et decipula illius super semitam.	10.
11, 12. In pedibus ejus. Erit famelicum robur ejus.	11, 12. Et involvent pedes ejus. Attenuetur fame robur ejus.	11, 12.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Υ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

	Ἡ τὰ ἀγαθὰ μου οἴομαι ;	Καὶ τὴν ἐλπίδα μου τίς προνοή- σει ;
16.	16. ✕ Ἡ ομοθυμαδὸν ἐπὶ χώ- ✕ ματος καταθῆσόμεθα ;	16.
	SYMMACHUS.	THEODOTIO.
	LXX INTERPRETES.	
	Aut bona mea videbo ?	Ei spem meam quis prævidebit?
16.	16. ✕ Aut pariter in cinerem descendemus ?	16.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XVII Job.

V. 5. Σ., Θ., ὀφθαλμοὶ δὲ etc. Colb. et Reg. unus.
V. 6. Ἀ., Σ., Θ., παραβολὴν. Colbert. legit Ἀ.,
Θ. Orat. et Reg. unus, Σ., Θ. Drusius. *οὐ λοιποὶ*.
V. 7. *Οὐ λοιποὶ*, ἡμαυρώθησαν. Colbert. et Reg.
unus.
V. 8. Colbertinus sic habet, Δ'. δικαίῳ παρόνομος
ἐπανεστη. « *Tetrapla*, justo iniquus insurrexit. »
V. 9. Θ., καὶ ἀνθέξεται etc. Sic mss. et Drusius.
V. 10. Ἀ., Θ., ἐπιστράφητε. Colbertinus cum
asterisco.
V. 11. Colbert. ἐκ Θ. οὐ β', id est, *hi duo versi-*

culi ex Theodotione.

Νύκτα εἰς ἡμέραν ἔθηκα,

Φῶς ἐγγὺς ἀπὸ προσώπου σκότους.

In versione tamen Latina non notantur asteriscis,
quia quædam hujusmodi prætermittuntur.

V. 14. Ἀ., σῆπην. Reg. et Colbert. Σ., Θ., σω-
ληκίαςιν. Ibidem. Sed Reg. Theodotioni, Colbert.
Symmacho tribuit.

V. 15. *Οὐ λοιποὶ*, ἡ ὑπομονή. Ibidem.

Ibid. Θ., καὶ τὴν ἐλπίδα etc. Ibidem.

V. 16. Hæc notantur asterisco in edit. Latina.

Preliminaribus necnon in nota ad xxi, 21 hujus libri. Cf. infra xx, 23, et xxi, 21, 28. DRACH.

CAPUT XVIII JOB.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Υ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

3.	3. Διατί δέ; Ἄλλος. Ἰνα τί δέ;	3.
4.	4. Κέχρηται σοι ὄργη.	4. Διαρπάζων ψυχὴν αὐτοῦ ἐν θυμῷ αὐτοῦ.
5. Μέντοιγες καὶ οὐκ ἀποθήσεται αὐτῶν ἢ φλόξ.	5. Καὶ οὐκ ἀποθήσεται αὐτῶν ἢ φλόξ.	5. Οὐ λάμψει τὸ φῶς αὐτοῦ.
6.	6. Τὸ φῶς αὐτοῦ σκότος ἐν διατη. Ἄλλος, τὸ δὲ φῶς οὐ μακρὰν μοι σκότους.	6.
7.	Ἐπ' αὐτῷ. <i>Οὐ λοιποὶ</i> , αὐτοῦ. 7. Σφάλαι δὲ αὐτοῦ ἢ βουλή.	7. Καταρράξει αὐτὸν ἢ βουλή αὐτοῦ.
9.	9. ✕ Κατισχύσει ἐπ' αὐτὸν δι- ✕ ψώντας.	9.
10.	10. ✕ Καὶ ἡ σύλληψις αὐτοῦ ἐπὶ ✕ τρίβους.	10.
11, 12.	11, 12. Πολλοὶ δὲ περὶ πόδα αὐ- τοῦ ἔλθοισαν ἐν λιμῷ στενωφ. Ἄλλ., πολλοὶ περὶ πόδας αὐτοῦ ἐν λιμῷ	11, 12.
	SYMMACHUS.	THEODOTIO.
	LXX INTERPRETES.	
3.	3. Cur autem? <i>Alius</i> , ut quid autem?	3.
4.	4. Usa est te ira.	4. Diripiens animam suam in furore suo.
5. Si quidem et non procedet eorum flamma.	5. Et non procedet flamma eorum.	5. Non splendet lumen ejus.
6.	6. Lux ejus tenebræ in habita- culo. <i>Alius</i> , lux autem non procul mihi tenebris.	6.
7.	Super eum. <i>Reliqui</i> , ejus. 7. Erret autem ejus consilium.	7. Cum impetu deturbabit eum consilium suum.
9.	9. ✕ Confortabit super eum si- tientes.	9.
10.	10. ✕ Et captio ejus in semitis.	10.
11, 12.	11, 12. Multi autem circa pe- des ejus veniant, in angustia fa-	11, 12.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΤΑΣ.

13	בְּנֵד כּוֹת	13.	13.
14	כּוֹתֵל וְתַעֲבִידוּ לְמִלְךְ בְּלִדָּת	14.	14. Καὶ ἐπιθήσεται αὐτῷ τοῦ βασι- λέως ἀνυπαρξία.
15	וְהָיָה כִּי יִבְנֶה בְּנֵי-לֵוִי 'Εβραῖος, κατασκηνώσει ἐν σκη- ναί; οὐκ αὐτοῦ.	15.	15.
16	וְזָכַר שְׁמֵי-יְהוָה	16.	16.
17	וְזָכַר שְׁמֵי-יְהוָה	17.	17.
19	לֹא נִין לֹא תֵלָא-נַכְד בַּעֲבֹד	19.	19. Οὐ γονεῖς αὐτῷ, καὶ οὐκ ἐγ- γονοὶ ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ.
20	עַל-יִבְרֹו נַשְׁבֹּד אַחֲרֵנִים	20.	20. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτῶν ἀδύμο- νήσουσιν ὕστερον.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

13. Primogenitus mortis.	13. Primogenita mors.	13.
14. De tabernaculo ejus. Et incedere faciet eum ad regna terrorum.	14. De tabernaculo suo. Et calcet super eum, quasi rex, interitus.	14. Et invaet eum regis interitus.
15. Habitabit in tabernaculo ejus sine illo. <i>Heb. int.</i> , habitabit in tabernaculis non suis.	15. Habitent in tabernaculo il- lius socii ejus, qui non est.	15.
Spargetur super habitaculum ejus sulphur.	Aspergatur in tabernaculo ejus sulphur.	
16. Messis ejus.	16. Messis ejus.	16.
17. Memoria illius.	17. Memoria illius.	17.
Et non nomen ei super faciebus platear.	Et non celebretur nomen ejus in plateis.	
19. Non filius ei, et non nepos in populo ejus.	19. Non erit semen ejus, ne- que progenies in populo suo.	19. Non parentes ei, et non ne- potes in populo ejus.
20. Super diem ejus obstupue- runt novissimi.	20. In die ejus stupebunt novis- simi.	20. In die eorum terrebutur postea.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XVIII Job.

V. 2. Ἀλλος, ἵνα τί δέ. Colbert.
V. 4. Θ., διαρπάξων etc. Colbert. et Drusius.
V. 5. Σ., μέντοιγε καὶ οὐκ etc. Colbert., Orat. et
Reg. unus. Lectionem Theodotionis iidem.
V. 6. Ἀλλος, τὸ δὲ φῶς etc. Reg. unus.
Ibid. Οἱ λοιποὶ, αὐτοῦ. Colbert.
V. 7. Θ., καταρράξει etc. Omnes.
V. 9 et 10. Hæc asteriscis notantur in edit. Latina
Hieronymi.
V. 11, 12. Ἀλλος, πολλοὶ περὶ πῶδας etc. Hæc
lectiones mutuamur ex codicibus, et ex Niceta.
V. 13. Σ., Θ., πρῶτιμος θάνατος. Sic Reg. unus
et Colbert. cum asterisco ad vocem πρῶτιμος. In
editione Latina Hieronymi legitur, *matura mors*,
cum asterisco, ad vocem *matura*.
V. 14. Σ., Θ., ἐκ σκηνης αὐτοῦ. Reg. unus Sym-
macho, Colbert. Theodotioni tribuit.
Ibid. Α., καὶ ἐπιθήσεται etc. Sic omnes mss. et
editi.

V. 15. Ὁ Ἐβραῖος, κατασκηνώσει etc. Sic Colb.,
Reg. unus, Orat., Nicetas et Drusius. Θ., κατασκη-
νώσει ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ ἀνυπαρξία. Nicetas et Dru-
sius. LXX, κατασκηνώσει ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ ἐν
νοκτὶ αὐτοῦ, *in nocte ejus*, sive ut alia exemplaria
habent, ἐν σώματι αὐτοῦ, *in corpore ejus*. Qui ver-
terunt ἐν νοκτὶ αὐτοῦ, legerint oportet conjunctim
בְּלֵילִי. Hactenus quidem omnia quadrant. Verum
magnam hic perturbationem adferi Colbertinus co-
dex, qui ad hunc locum notam hujusmodi adfert
prætermisso asterisco, ἐκ Θ. οἱ Α°, ubi existimo
illud Α° mendose poni pro Α°, id est λοιποὶ, et tunc
significabit. *ex Theodotione reliqui versiculi*. Quinam
vero sint illi reliqui versiculi, non difficile est as-
sequi; scilicet ii qui consequenter ponuntur, ante-
quam commentaria variorum adjiciat, ut facere so-
let: quod etiam indicat librarius, cum ad ultimum
versiculum notulam habet cum asterisco, ut indicet
asteriscos huc desinere. Sunt autem illi versiculi

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

13. ✕ Πρώϊμος : θάνατος.	13. ✕ Πρώϊμος : θάνατος.
14. Εξ σκηνης αυτού.	14. Εξ σκηνης αυτού.
15.	15. Κατασκηνώσει ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ ἐν νυχτὶ αὐτοῦ. Ἄλλοι, ἐν σῶματι αὐτοῦ.
16. Ἡ χαιτή.	16. Θερισμὸς αὐτοῦ.
17.	17. Τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ. Ἄλλοι, οἱ παῖδες αὐτοῦ.
Καὶ οὐκ ἔσται ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ πρῶτον ἀγορᾶς.	✕ Καὶ ὑπάρξει ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ πρῶτον ἐξωτέρω. Ἄλλοι, καὶ ὑπάρχει.
19.	19. Οὐκ ἔσται ἐπίγνωτος ἐν λαῶ αὐτοῦ.
20.	20. Ἐπ' αὐτῷ ἐστὲναξον ἔσχατοι.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

mis. Al., multi circa pedes ejus in angustia famis. Al., multorum autem circa pedes venat in angustia famis.

13. ✕ Matura : mors.	13. ✕ Matura : mors. Aliter, mors speciosa ejus.	15. ✕ Matura : mors.
14. De tabernaculo ejus,	14. De habitaculo ejus.	14. De tabernaculo ejus.
15.	Et teneat eum necessitas causa regali.	15. Habitabit in tabernaculo ejus in nocte ejus. Alii, in corpore ejus.
16. Coma.	16. Messis ejus.	✕ Ventilabitur in pulchritudine ejus sulphur.
17.	17. Memoriale ejus. Alii, pueri ejus.	16. 17.
Et non erit nomen ejus super faciem fori.	✕ Et erit nomen ei super faciem extra. Alius, et est.	✕ Et erit nomen ei super faciem extra
19.	19. Non erit cognominatus in populo suo.	19.
20.	20. Super eum gemuerunt ultimi.	20.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XVIII Job.

tres numero, nempe
 Κατασκηνώσει ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ ἐν νυχτὶ αὐτοῦ,
 Κατασπαρήσονται τὰ εὐπρεπῆ αὐτοῦ ἐν θείῳ,
 Ὑποκάτωθεν αὐ ῥίζαι αὐτοῦ ξηρανθήσονται.
 His vero tribus versiculis asteriscum unum præmittit editio Latina Hieronymi, quæ sic habet,
 Habitiet in tabernaculo ejus in nocte ejus,
 Aspergentur speciosa ejus sulphure,
 Subter radices ejus siccabuntur.
 Hinc autem videatur tres illos versiculos ex Theodotione in editionem τῶν Ο' inductos fuisse de more, quia illa deficiebat. Attamen versus primi versio alia Theodotionis adfertur supra ex Drusio et Niceta, nempe κατασκηνώσει ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ ἀνυπαρξία. Hanc autem versionem nec Colbertinus, nec alii codices habent : unde suspicio oritur illud ἀνυπαρξία, quod jacet pro, ἐν νυχτὶ αὐτοῦ, translatum huc fuisse ex versione Aquilæ præcedentis versus : ac Theodotionem vere transtulisse ἐν νυχτὶ

αὐτοῦ, quamobrem hanc difficultatem non tanti esse putamus. Sed altera major oritur ex ipso Colbertino codice, qui postquam notam illam ἐκ Θ. et Λ' posuerat, statim subjicit pro versu sequenti præmisso asterisco, Θ., λιχμηθήσεται ἐπὶ ὠραιότητι αὐτοῦ θεῖον, ubi legitur in editione τῶν Ο' hodierna, κατασπαρήσονται τὰ εὐπρεπῆ αὐτοῦ ἐν θείῳ. Unde sequatur versionem quæ in τοῖς Ο' legitur, non desumptam fuisse ex Theodotione, secus quam in nota codicis Colbertini dicitur, quandoquidem ipse Colbertinus et reliqui codices aliam Theodotionis adferunt longe diversam ab ea quam præferunt LXX quæ tempore Hieronymi eadem erat, ut videre est in versione Latina supra. Libenter crederem hic Theodotionis nomen substitutum fuisse pro alterius interpretis nomine, quod sane non infrequenter accidit : quia enim prima tantum nominis littera præmittitur, facile est ut in aliam litteram commutetur. Verumtamen non raro accidit ut ejus-

dem interpretis diversae non modo lectiones, sed etiam interpretationes ferantur : qua de re in Prae-
minaribus.

V. 16. Σ., ἡ γὰρ τῆ. Colbertinus.

V. 17. Ἄλλοι, οἱ παῖδες αὐτοῦ. Idem.

Ibid. Σ., καὶ οὐκ ἔσται etc. Omnes. Reg. tamen

CAPUT XIX JOB.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
3 זה ו עשר פעמים תבליכוני	5.	3.
4 משוגתי	4.	4.
5 ותכיח עלי חרפתי	5.	5. Καὶ ἐλέγχετε ἐπ' ἐμὲ ὀνει- σμὸν μου.
6 ו' עתה 6 Ὁ Ἑβραῖος, Ἐπλῆξε.	6.	6.
7 ון אצעק חכם ולא אענה.	7.	7.
8 ארחי גדר ולא אעבר	8.	8.
ועל-נתיבותי		
12 גדודי	12.	12.
ויסרו עלי דרכם ויחננו סביב לאדני		
15 נכרי	15.	15. Ξένος.
17 וחרותי לבני בסתי	17.	17.
18 גם-עוילים מאס בי	18.	18.
19 מתי סודי	19.	19.
20 בערוי ובבשרי דבסה עצמי	20.	20. Ἐν δέρματί μου καὶ ἐν κρέα- τί μου ἐκολλήθη τὸ ὄστούν μου.
ואחבלמה בעוד שני		

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
3. Jam decem vicibus pudore affecistis me.	3. En decies confunditis me.	3.
4. Error meus.	4. Ignorantia.	4.
5. Et argueritis super me opprobriumi meum.	5. Et arguitis me opprobriis meis.	5. Et arguitis super me opprobrium meum.
6. Pervertit me. <i>Hebraeus</i> , percussit.	6. Affixerit me.	6.
7. En clamabo injuriam, et non exaudiar.	7. Ecce clamabo vim patiens, et nemo audiet.	7.
8. Semitam meam sepsit, et non transibo. Et super semitis meis.	8. Semitam meam circumsepsit, et transire non possum. Et in calle meo.	8.
12. Exercitus ejus. Et straverunt super me viam suam, et castrametati sunt circa tabernaculum meum.	12. Latrones ejus. Et fecerunt sibi viam per me, et obsederunt in gyro tabernaculum meum.	12.
15. Extraneus.	15. Peregrinus.	15. Peregrinus.
17. Et deprecabor filios uteri mei.	17. Et orabam filios uteri mei.	17.
18. Etiam iniqui despexerunt in me.	18. Stulti quoque despiciebant me.	18.
19. Viri secreti mei.	19. Consilarii mei.	19.
20. In pelle mea et in carne mea adhaesit os meum.	20. Pelli meae, consumptis carnis, adhaesit os meum.	20. In pelle mea et in carne mea agglutinatum est os meum.
Et evasi in pelle dentium meorum.	Et derelicta sunt tantummodo labia circa dentes meos.	

opus habet, καὶ οὐκ ἔστι. Ibid. Theodotioni versio
των Ὁ tribuitur a Colbertino cum asterisco.
V. 19. 'A., οὐ γονεῖς αὐτοῦ εἰς. Tres mss., Nice-

tas et Drusius.

V. 20. 'A., ἐν τῇ ἡμέρᾳ etc. Oratoriensis, Reg.
unus et Drusius.

CAPUT XIX JOB.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ

3. Τοῦτο δέκατον κατησχύνάτέ με.
4.
5.
6.
7. Ἐν κραυγᾷ αἰδικούμενος,
οὐκ εἰσακουσθήσομαι.
8.
12. Λόγοι αὐτοῦ.
15.
17. Καὶ προσεκαλούμην· κολα-
κείων υἱοὺς παίδων μου.
18.
19. Οἱ συνόμιλοί μου.
20.

Καὶ ἐξέπιλλον τὸ δέσμα μου ὁδοῦ-
σιν ἐμοῖς.

SYMMACHUS.

3. Jam decies pudore affecistis
me.
4.
5.
6.
7. Si clamavero injuria affectus,
non exaudiar.
8.
12. Turmæ ejus.
15.
17. ~~Et~~ advocabam adules filios
puerorum meorum.
18.
19. Soda.es mei.
20.

Et evellebam pellem meam den-
tibus meis.

3. Καταλαλεῖτέ μου.
4. Πλάνος. *Οἱ λοιποὶ*, ἀγνόημα.
5. Ἐνάλλεσθε δέ μοι ὄνειδει.
6. Ὁ ταραξίας.
7. Ἴδου γελῶ ὄνειδει, οὐ καλή-
σα.
8. ✕ Κύκλω περιμυκοδόμημαι,
✕ καὶ οὐ μὴ διαθῶ.
Ἐπὶ πρόσωπόν μου.
12. Πειρατήρια αὐτοῦ.
✕ Καὶ ἐποίησαν δι' ἐμοῦ τὴν
✕ ὁδὸν αὐτῶν, καὶ περιεκύκλωσαν
✕ τὴν σκηνὴν μου. Ἄλλως, ταῖς
ὁδοῖς μου ἐκύκλωσαν ἐγκάθετοι.
15. Ἄλλογενής.
17. Προσεκαλούμην δὲ κολακεύων
υἱοὺς παλλακίδων μου.
18. Οἱ δὲ εἰς τὸν αἰῶνά με ἀπε-
ποίησαντο
19. Οἱ ἰδόντες με.
20. Ἐν δέρματί μου ἔσαπησαν
αἱ σάρκες μου.

Τὰ δὲ ὀστά μου ἐν ὁδοῦσιν ἔχε-
ται.

LXX INTERPRETES.

3. Loquimini contra me.
4. Error. *Reliqui*, ignorantia.
5. Insultatis autem mihi oppro-
briū.
6. Qui turbavit.
7. Ecce ridebo vituperio, non
loquar.
8. ✕ Circumseptus sum, nec
evado.
In vultu meo.
12. Tentationes ejus.
✕ Et fecerunt per me viam
✕ suam, et circumdederunt ta-
✕ bernaculum meum. *Aliter*, viis
meis in circuitu insederunt insi-
diantes.
15. Alienigena.
17. Et advocabam adules fi-
lios pellicum mearum.
18. Illi vero in sæculum me a-
versati sunt.
19. Qui videbant me.
20. In pelle mea putruerunt
carnes meæ.

Et ossa mea in dentibus hæ-
rent.

3. Τοῦτο δέκατον κατησχύνάτέ
με.
4.
5. Καὶ ἐλέγχετε ἐπ' ἐμὲ ὄνειδι-
σμόν μου.
6.
7.
8.
12. Μονόζωνοι αὐτοῦ.
15. Ξένος.
17.
18. Καί γε ἀφρονες ἀπίσαντό με.
19.
20.

THEODOTIO.

3. Jam decies pudore affecistis
me.
4.
5. Et arguitis super me oppro-
brium meum.
6.
7.
8.
12. Accincti ejus.
15. Peregrinus.
17.
18. Etiam insipientes repule-
runt me.
19.
20.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
חנני 21	21.	21.
לעד בעור יחזבון בעט-ברזל 24	24.	24.
גאלי חי ואהרן על-עפר יקם 25	25.	25.
כל כליתי בחקי 27	27.	27.
כי תאמרו מה-נרדף-לו ושרש בני 'O 'Eβραῖος, ... καὶ ἀμάρτημα λόγου.	28.	28.
גוד לכם : מפני-הרב 29	29.	29.
למען תדעין שדין		*Ὅπως γινώτετε ✕ ὅτι ἐστὶ κρι- σις.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
21. Miseremini mei.	21. Miseremini mei.	21.
24. In stylo ferreo. In perpetuum in petra sculpe- rentur.	24. In stylo ferreo. Vel cetera sculpantur in silice.	24.
25. Redemptor meus vivit, et novissime super pulverem statu- rus.	25. Redemptor meus vivit, et in novissimo die de terra surrectu- rus sum.	25.
27. Defecerunt renes mei in sinu meo.	27. Reposita est hæc spes mea in sinu meo.	27.
28. Quia dicitis, Cur persequi- mur eum, et radix verbi inventa est in me? <i>Hebræus</i> ,... et pecca- tum verbi.	28. Quare ergo nunc dicitis, Persequamur eum, et radicem verbi inveniamus contra eum?	28.
29. Timeate vobis a faciebus gla- dii.	29. Fugite ergo a facie gladii.	29.
Ut sciatis quod iudicium.	Et scitote esse iudicium.	Ut sciatis ✕ quia est iudicium.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XIX JOB.

V. 1. Σ., Θ., τοῦτο δέκατον κατησχύνατέ με. Reg. unus et Nicetas, melius quam cæteri et Drusius qui habent, μοι.

V. 4. Οἱ λοιποὶ, ἀγνόημα. Sic Reg. unus, Nicetas et Drusius.

V. 5. 'A., Θ., καὶ ἐλέγγετα etc. Sic duo mss. et Drusius. Colbertinus vero, καὶ ἐλέγγετα: ἐπ' ἐμὲ ὄνειδισμῶν.

V. 6. 'O 'Eβραῖος, ἐπλήξε. Sic Orator., sic item Colbert. ex Polychronio, Nicetas ex Olympiodoro, Drusius ex Origène.

V. 7. Σ., ἐὰν κραυγάσω etc. Sic Colbert., Reg. unus, Nicetas et Drusius; sed Colbert., ἐπακουσθή-
σομαι.

V. 8. ✕ κύκλω περιψοδ-. etc. Hæc notantur

asterisco in edit. Latina.

Ibid. Colbertinus, Δ*, ἐπὶ δὲ ἀτραπούς μου, *super semitas autem meas*. Reliqui autem mss. et editi, οἱ ἄλλοι, ἐπὶ δὲ ἀτρ-.

V. 12. Σ., λόχοι αὐτοῦ. Θ., μονόζωνοι αὐτοῦ. Omnes.

Ibid. Hæc, *Et fecerunt per me viam suam, et circumdederunt tabernaculum meum*, in Latina Hieronymi editione cum asteriscis jacent, quia nempe in editionem τῶν Ὁ Hexapla rem inventa fuerant. Hodie in textu τῶν Ὁ non leguntur. Ex Latinis porro non dubia conjectura Græca concinnavimus, qualia erant apud Theodotionem, vel Aquilam, vel apud utrumque.

V. 15. 'A., Θ., ξένος. Colbert. et Reg. unus.

CAPUT XX JOB.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
4, 3 מוסר כלבתי אשבע ורוח מבינתי יענני האת ידעת מני-עד מני שם אדם עלי-ארץ	3, 4.	3, 4.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
3, 4. Correctionem ignominie meæ audiam, et spiritus intelli- gentiæ meæ respondebit mihi. Non-	3, 4. Doctrinam, qua me arguis, audiam, et spiritus intelligentiæ meæ respondebit mihi. Hoc scio a	3, 4.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

21. 21. Ἐλεήσατέ με. Ἄλλος, ἐγγίσατέ μοι.
24. 24. ✕ Ἐν γραφείῳ σιδηρῶν :
✕ Εἰς μαρτύριον : ἢ ἐν πέτραις ἐγγλυφῆναι
25. 25. Ἀένναός ἐστιν ὁ ἐκλύειν με μέλλων ἐπὶ γῆς.
27. 27. Πάντα δέ μοι συντετέλεστα. ἐν κόλπῳ.
28. 28. Λέγετε δέ· Τί ἐστιν ἡ διώξομεν αὐτόν, καὶ βίξαν λόγου εὐρήσομεν ἐν αὐτῷ ;
29. 29. Εὐλαβείσθε ὑπὲρ ἑαυτῶν τῆν μάχαιραν.

21. 21. Ὁ ἀγγιστεύς μου ζῆ, καὶ ἔσχατον ἐπὶ χρώματος ἀναστήσει.
24. 24. Ἐξέλιπον οἱ νέφροι μου ἐν τῷ κόλπῳ μου.
25. 25. Ὁ ἀγγιστεύς μου ζῆ, καὶ ἔσχατον ἐπὶ χρώματος ἀναστήσει.
27. 27. Ἐξέλιπον οἱ νέφροι μου ἐν τῷ κόλπῳ μου.
28. 28.
29. 29.

Καὶ τότε γινώσκονται ποῦ ἐστιν αὐτῶν ἡ ὕλη. Ἄλλως, καὶ τότε γινώσκετε ✕ ὅτι ἐστὶ κρίσις.

Ὅπως γινώτε ✕ ὅτι ἐστὶ κρίσις.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

21. 21. Miseremini mei. *Alius*, propinquate mihi.
24. 24. ✕ In stylo ferreo :
✕ In testimonium : aut in petris insculpta.
25. 25. Perennis est qui soluturus me est super terra.
27. 27. Omnia vero mihi consummata sunt in sinu.
28. 28. Dicitis autem : Quid est quo persequemur eum, et radicem verbi inueniemus in eo ?
29. 29. Metuite vobis gladium.

21. 21. Miseremini mei. *Alius*, propinquate mihi.
24. 24. ✕ In stylo ferreo :
✕ In testimonium : aut in petris insculpta.
25. 25. Perennis est qui soluturus me est super terra.
27. 27. Omnia vero mihi consummata sunt in sinu.
28. 28. Quod si et dixeritis, Quid dicemus contra eum, et radicem verbi inueniemus in eo ?
29. 29. Cavete utique et vos a tegmine.

21. 21.
24. 24.
- Propinquus meus vivit, et ultimum e pulvere excitabit.
27. 27. Defecerunt renes mei in sinu meo.
28. 28.
29. 29.

Et tunc cognoscent, ubi est eorum materia. *Alius*, et tunc cognoscetis ✕ quia est iudicium.

Ut sciatis ✕ quia est iudicium.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XIX Job.

V. 17. Σ., καὶ προσεκαλούμην etc. Sic Colbert. Reg. unus habet προσεποιούμην etc. Editio Latina, ✕ uteri mei.

V. 18. Θ., καίγε ἀφρονες etc. Sic tres mss. et editi.

V. 19. Σ., οἱ συνόμιλοι μου. Colb. et Reg. unus.

V. 20. Ἄ., ἐν δέρματι etc. Sic omnes mss. et editi.

Ibid. Σ., καὶ ἐξέτιλλον etc. Sic omnes. Hæc perplexa sunt in τοῖς Ο΄.

V. 21. Ἄλλ., ἐγγίσατέ μοι. Colb. et Reg. unus.

V. 24. In stylo ferreo. Hæc asterisco notantur in edit. Latina. Et infra, εἰς μαρτύριον, apud Colb. In edit. vero Latina in testimoniis cum asterisco legitur.

V. 25. Θ., ὁ ἀγγιστεύς μου etc. Sic Colbert., Reg. unus, Drusius et Nicetas.

V. 27. Θ., ἐξέλιπον etc. Omnes.

V. 28. Ὁ Ἑβραῖος, καὶ ἀμάρτημα λόγου. Sic omnes. Symmachi vero lectionem sic pleniorē habent Orat. et Reg. unus; alii non habent illud, καὶ βίξαν λόγου etc.

V. 29. Σ., εὐλαβείσθε etc. Sic Colb., Reg. unus, Nicetas et Drusius. Versio Latina Hieron., ✕ a gladio. Ibid. Ἄ., Θ., ὅπως γινώτε ὅτι ἐστὶ κρίσις. Sic Colbert. Cæteri vero, οἱ λοιποὶ habent. I. e. *Reliqui interpretes*. Illud autem, ὅτι ἐστὶ κρίσις, quia est iudicium, asterisco notatur in edit. Latina Hieronymi, quia cum in LXX deesset, ex Aquila et Theodotione desumptum fuit. Græca ex eadem Hieronymiana editione restituumus.

CAPUT XX JOB.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

ΣΥΜΜΑΧΟ

3, 4. Ἄπ' αἰῶνος.

3, 4. ✕ Παιδείαν ἐντροπῆς μου
✕ ἀκούσομαι, καὶ πνεῦμα ἐκ τῆς
✕ συνέσεως ἀποκρίνεται μοί. Μὴ

3, 4. ✕ Παιδείαν ἐντροπῆς μου
✕ ἀκούσομαι, καὶ πνεῦμα ἐκ τῆς
✕ συνέσεως ἀποκρίνεται μοί. Μὴ

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

3, 4. A sæculo.

3, 4. ✕ Eruditionem confusio-
✕ nis meæ audiam, et spiritus
✕ sapientiæ respondebit mihi.

3, 4. ✕ Eruditionem confusio-
✕ nis meæ audiam, et spiritus
✕ sapientiæ respondebit mihi.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ
Ἑλληνικοῖς γραμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

5 'O כי רגרת רשעים מקרב
'Ebraios, ἡ γὰρ ἀγαλλίασις τῶν
ἀσεβῶν πρὸς βραχύ.

ועצמות חנה עד-רגע
καὶ ἡ χαρμὸσύνη αὐτῶν πρὸς ῥοπήν.

6 שׂוּא

וראשׁ

10 ירצׁ

13-14 עצמותיו מלאו עלמו ועג

על-עפר חשבב : אם-חמתיק בפני

רעה יחזיקנה תחת לשונו : יחבל

עליה ולא יעזבה

ויבנענה

14 מוררת פתנים בקרב
'Ebraios, καὶ ἐγένετο ἰδὸς ἀσπίδων
ἐν ἑχάτοις αὐτοῦ.

15 מבטנו

16 ראש פתנים יינג

17 נחלי דבש

19 בית גול ולא יבנה

20 בחמדו לא ימלט

VERSIO HEBRAICI TEXT.

ne hæc nosti a sæculo, a quo po-
situs est homo super terram?

5. Quod laus impiorum de propinquo. *Hebræus*, exultatio enim impiorum ad breve.

Et lætitia hypocritæ ad momentum. *Hebræus*, et lætitia eorum ad momentum.

6. Sublimitas ejus.

Et caput ejus.

10. Placabunt.

11-13. Ossa ejus repleta sunt occultis ejus, et cum eo super pulverem jacebit. Si dulce fuerit in ore ejus malum, celabit illud sub lingua sua. Parcet super eo, et non derelinquet illud.

Et prohibebit illud.

14. Fel aspidum in interiori ejus. *Hebræus*, et fuit venenum aspidum in intestinis ejus.

15. De ventre illius.

16. Caput aspidum suget.

17. Torrentes mellis.

19. Domum rapuit, et non ædificabit eam.

20. In desiderio ejus non evadet.

VULGATA LATINA.

principio, ex quo positus est homo super terram.

5. Quod laus impiorum brevis sit.

Et gaudium hypocritæ ad instar puncti.

6. Superbia ejus.

Et caput ejus.

10. Atterentur.

11-13. Ossa ejus implebuntur vitiiis adolescentiæ ejus, et cum eo in pulvere dormient. Cum enim dulce fuerit in ore ejus malum, abscondet illud sub lingua sua. Parcet illi, non derelinquet illud.

Et celabit.

14. In fel aspidum intrinsecus.

15. De ventre illius.

16. Caput aspidum suget.

17. Torrentes mellis.

19. Domum rapuit, et non ædificavit eam.

20. Et cum habuerit quæ concupierat, possidere non poterit.

AQUILA.

5.

Καὶ εὐφροσύνη ὑποκρίτου ἕως ἄβροῦ.

6. Ἐπαρμα αὐτοῦ.

10. Ἐπιστρέψουσιν.

11-13.

14.

15.

16.

17.

19.

20.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

5. Ὅτι εὐθηνία ἀσεδῶν ἐπ' ἄλ-
γον.

6. Ἐπαρμα αὐτοῦ.

10. Ἐποίουσιν.

11-13. Παραβάσεως αὐτοῦ.

14

15.

16. Χολὴν ἀσπίδων μυζήσεται.

17. Ῥεῖθρα μέλιτος.

19. Οἰκίαν ἤρπασε, καὶ οὐκ ἀνοι-
χοδομήσει αὐτήν.

20. Σχῶν ἃ ἐπεθύμει οὐ διασώ-
σει.

SYMMACHUS.

5. Quoniam prosperitas impio-
rum brevis.

6. Elatio ejus.

10. Inferent.

11-13. Transgressionis ejus.

14.

15.

16. Fel aspidum suget.

17. Fluents mellis.

19. Domum rapuit, et non reæ-
dificabit eam.

20. Habens quæ desiderabat,
non servabit.

✕ ταῦτα ἔγνωσ ἀπὸ τοῦ ἔτι, ἀφ'
✕ οὐ ἔτεθη ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς;

5. Εὐφροσύνη δὲ ἀσεδῶν πτώμα
ἐξαίσιον.

Χαρμονὴ δὲ παρανόμων ἀπίλεια.

6. Αὐτοῦ τὰ δῶρα.

Ἡ δὲ θυσία αὐτοῦ. *Οἱ λοιποὶ*,
καὶ κεφαλὴ αὐτοῦ.

10. Ὀλέσασαν.

11-13. ✕ Ὅσα αὐτοῦ ἐνεπλή-
σθησαν νεότητος αὐτοῦ, καὶ μετ'
αὐτοῦ ἐπὶ χρώματος κοιμηθήσε-
ται. Ἐάν γλυκυνθῇ ἐν τῷ στό-
ματι αὐτοῦ κακία, κρύψει αὐ-
τὴν ὑπὸ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ,
✕ φείσεται αὐτῆς, καὶ οὐκ ἐγκα-
ταλείψει αὐτήν.

Καὶ συνάξει. Ἄλλος, καὶ συν-
ἔξει.

14. ✕ Χολὴ ἀσπίδος ἐν γαστρὶ
αὐτοῦ

15. Ἐξ οἰκίας αὐτοῦ. *Οἱ λοιποὶ*,
ἐκ γαστροῦ αὐτοῦ.

16. Θυμὸν δὲ δρακόντων θηλά-
σειεν. *Οἱ λοιποὶ*, χολὴν ἀσπίδων
μυζήσει.

17. Νομάς μέλιτος.

19. Δίαιταν δὲ ἤρπασε, καὶ οὐκ
ἔστησεν.

20. Ἐν ἐπιθυμίᾳ αὐτοῦ οὐ σω-
θήσεται.

LXX INTERPRETES.

✕ Numquid hæc nosti a sæculis
✕ ex quo positus est homo super
✕ terram?

5. Lætitia autem impiorum
ruina insignis.

Gaudium vero iniquorum per-
ditio.

6. Ejus dona.

Sacrificium autem ejus. *Reliqui*,
et caput ejus.

10. Disperdant.

11-13. ✕ Ossa ejus repleta sunt
✕ juventute ejus, et cum illo in
✕ cinere dormient, si dulcis fue-
rit in ore ejus malitia, abscon-
det eam sub lingua sua, parceret
✕ ei, et non relinquet eam.

Et congregabit. *Al.*, et continebit.

14. ✕ Fel aspidis in ventre
✕ ejus.

15. Ex domo ejus. *Reliqui*, de
ventre illius.

16. Furorem draconum sugat.
Reliqui, fel aspidum suget.

17. Pabula mellis.

19. Et habitaculum diripuit, et
non statuit.

20. In desiderio suo non salva-
bitur.

✕ ταῦτα ἔγνωσ ἀπὸ τοῦ ἔτι, ἀφ'
✕ ἔτέθη ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς;

5.

6. Ἐπαρμα αὐτοῦ.

10.

11-13.

14. ✕ Χολὴ ἀσπίδος ἐν γαστρὶ
αὐτοῦ.

15.

16.

17.

19.

20.

THEODOTIO.

✕ Numquid hæc nosti a sæculis
✕ ex quo positus est homo super
✕ terram?

5.

6. Elatio ejus.

10.

11-13.

14. Fel aspidis in ventre ejus.

15.

16.

17.

19.

20.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
אין-שריד לאכלך 21	21.	21.
יהי ו לכלא בטנ 23	23.	23.
וימטר 25 וברס כמדרתו יהך עליו	25.	25. Καὶ ἀστραπή ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πορεύσεται ἐπὶ αὐτόν.
26 כמון לעפניו	26.	26. Ἀποκέκρυπται τοῖς ἐγκεκρυμμένοις αὐτοῦ.
אש לא-נפח 29 רשע מאלהים	29.	29. Πῦρ μὴ φουσηθέν.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
21. Non superstes ad comedendum eum.	21. Non remansit de cibo ejus.	21.
23. Fuerit ad replendum ventrem suum. Et faciet pluere.	23. Utinam impleatur venter ejus. Pluat.	23.
25. Et fulgur de felle ejus ibit super eum.	25. Et fulgurans in amaritudine sua, vadent et venient super eum.	25. Et fulgur a facie ejus ibit super eum.
26 Absconditæ in occultis ejus.	26. Absconditæ sunt in occultis ejus.	26. Absconditum est occultis ejus.
Ignis non sufflatus.	Ignis, qui non succenditur.	Ignis non sufflatus.
29. Impii a Deo.	29. Impii a Deo.	29.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XX Job.

V. 3 et 4. Colbertinus, ἐκ Θ. οἱ γ', id est, *hi tres versiculi ex Theodotione desumpti sunt.*
 Παιδείαν ἐντροπῆς μου ἀκούσομαι,
 Καὶ πνεῦμα ἐκ τῆς συνέσεως ἀποκρίνεται μοι.
 Μὴ ταῦτα ἐγνώσ ἀπὸ τοῦ ἔτι, ἀφ' οὗ ἐτέθη ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς;
 Quæ item asteriscis notantur in editione Hieronymi, unde Latinam versionem decerpimus.
 Ibid. Σ., ἀπ' αἰῶνος. Sic Colb., Orat., Nicetas et Drusius.
 V. 5. Hebræi interpretis et Symmachi versiones exhibent Colbert., Reg. unus, Nicetas et Drusius.
 Ibid. Χαρμονὴ δὲ παραν-. Ibidem. Sed Drusius et Nicetas habent χαρμονή. Colbert. et Reg. unus, χαρμωσύνη.
 V. 6. 'A., Σ., Θ., ἔπαρμα αὐτοῦ. Colbert.
 Ibid. Οἱ λοιποὶ, καὶ κεφαλή αὐτοῦ. Colbert.
 V. 10. 'A., ἐπιστρέψουσιν. Σ., ἐπιστουσιν. Sic omnes.

V. 11, 13. Hi quinque versiculi asteriscis notantur in Colbertino et in versione Latina, quam sequimur.
 Ὅσα αὐτοῦ ἐνεπλήσθησαν νεότητος αὐτοῦ,
 Καὶ μετ' αὐτοῦ ἐπὶ χύματος κοιμηθήσεται.
 Ἐὰν γλυκανθῆ ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ κακία,
 Κρύψει αὐτὴν ὑπὸ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ,
 Φείσεται αὐτῆς, καὶ οὐκ ἐγκαταλείψει αὐτήν.
 In editione τῶν O' ad postremum versiculum legitur οὐ φείσεται, quod emendatum fuerat in Hexaplis.
 Ibid. Σ., παραβάσεως αὐτοῦ. Ha reddid ἡδωχ.
 Ibid. Ἄλλοι, καὶ συνέξει. Sic Colbert.
 V. 14. 'O Ἑβραῖος, καὶ ἐγένετο etc. Sic Colb., Orat., Nicetas et Drusius. In Colbert. ad versionem LXX habetur hæc nota Θ. cum asterisco, ut indicetur hæc ex Theodotione desumpta esse.
 V. 15. Colbert. Οἱ λοιποὶ, ἐκ γαστρός αὐτοῦ. Itemque Nicetas et Drusius.

CAPUT XXI JOB.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYΛAΣ
2 ותהי-וזאת תנחמתים 2	2.	2.
3 שאוני 3	3.	3.
ואחר דברי תלעיג		
4 ואם-כבוד 4	4.	4.
5 והשבו 5	5.	5. Ἐξαπορήθητε.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
2. Et sit hoc consolationes vestrae.	2. Et agite pœnitentiam.	2.
3. Ferte me Et postea verba mea subsannes.	3. Sustinete. Et post mea, si videbitur, verba ridete.	3.
4. Et si cur.	4. Ut merito.	4.
5. Et obstupescite.	5. Obstupescite.	5. Obstupescite.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Θ.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
21. Οὐκ ἀπελίμπανεν ἐκ τῆς τροφῆς αὐτοῦ.	21. ✕ Οὐκ ἔστιν ὑπόλειμμα τοῖς ✕ βρώμασιν αὐτοῦ.	21.
23. Ἐπιβρέξει.	23. Εἴπως εἰ πληρῶσαι γαστέρα αὐτοῦ.	23. Εἴπως εἰ πληρῶσαι γαστέρα αὐτοῦ.
25. Ἐπιβρέξει.	25. Ἄστρα δὲ ἐν διαίταις αὐτοῦ περιπατήσασιν.	25. Καὶ ἀστραπή ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πορεύσεται ἐπ' αὐτόν.
26. Ἄνευ φουσηματος.	26. Πᾶν δὲ σκότος αὐτοῦ ὑπομείναι.	26. Ἀποκέκρυπται τοῖς ἔγκακρυμμένοις αὐτοῦ.
29. Ἀντιλογίας ἀπὸ Θεοῦ.	Πῦρ ἀκαυστον. Ἄλλος, πυρετός.	Πῦρ μὴ φουσηθέν.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
21. Non reliquit de cibo suo.	21. ✕ Non erunt reliquiae se ✕ cibis ejus.	21.
23. Pluet super.	23. Si quo modo sit implere ventrem suum.	23. Si quo modo sit implere ventrem suum.
25. Pluet super.	Lavel.	Pluet super.
26. Absque flatu.	25. Astra autem in habitaculis ejus obambulant.	25. Et fulgur a facie ejus ibit super eum.
29. Contradictionis a Deo.	26. Omnes autem tenebrae ipsi permaneat.	26. Absconditum est occultia ejus.
	Ignis qui non accenditur. <i>Alius</i> , febris.	Ignis non sufflatus.
	29. Impii a Domino.	29.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XX Job.

V. 16. Σ., χολὴν ἀσπίδων μυζήσεται. Reg. unus. Colbertinus autem et Drusius, *οἱ λοιποὶ*, χολὴν ἀσπίδων μυζήσει.

V. 17. Colbert., Reg. unus, Nicetas et Drusius, Σ., *ρεῖθρα μέλιτος*.

V. 19. Σ., *οἰκίαν ἤρασε* etc. Sic omnes mss. et Drusius.

V. 20. Σ., *σχὼν & ἐπεθ-*. Sic omnes.

V. 21. Σ., οὐκ ἀπελίμπανεν ἐκ τῆς τροφῆς αὐτοῦ. Sic Colbert. et Reg. unus. Drusius vero, οὐκ ἀπολείψει ἀπὸ τῆς τροφῆς αὐτοῦ. Versio hujus loci τῶν Θ notatur asterisco in Colbertino et in editione Latina.

V. 23. In Colbertino codice notatur Θ. post sequitur ✕ et consequenter *℞ ℥℥* ἀντὶ τοῦ ὅπως quo forte significatur solum Theodotionem εἴπως pro ὅπως habere. Sed hæc hariolando dicimus. [Notam codicis hoc modo legas : μόνος Θεοδοτίων

ἀντὶ etc. Cf. supra xvii, 3. DRACH.]

Ibid. Σ., Θ., *ἐπιβρέξει*. Reg. unus, Nicetas et Drusius Symmacho tribuunt; Colbert. et Reg. aliter Theodotioni. Drusius solus legit, *βρέξει*.

V. 25. 'A., Θ., *καὶ ἀστραπή* etc. Colbert. et Reg. unus. Nicetas autem et Drusius uni Aquilæ tribuunt. Consequenter in edit. Latina hæc, *Discutant super eum terribiliter*, asterisco notatur : secus in Colbertino.

V. 26. 'A., Θ., *ἀποκέκρυπται τοῖς ἔγκακρυμμένοις αὐτοῦ*. Sic Colbert. et Reg. unus. Nicetas et Drusius habent, 'A., *ἐγκέκρυπται τοῖς ἔγκλειμένοις αὐτοῦ*.

Ibid. 'A., Θ., *πῦρ μὴ φουσηθέν*. Σ., *ἀνευ φουσηματος*. Sic omnes præter Drusium, qui habet, 'A., Θ., *πῦρ μὴ φουσηθέν ἀνευ φουσηματος*, omissa Symmachi nota.

V. 29. Σ., *ἀντιλογίας ἀπὸ Θεοῦ*. Colbert.

CAPUT XXI JOB.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Θ.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
2. Καὶ γινέσθω τοῦτο μεταβούλευμα ὑμῶν.	2. Ἴνα μὴ ᾗ μοι παρ' ὑμῶν αὕτη ἢ παράκλησις.	2.
3. Ἀνάχεσθε. Καὶ μετὰ τοὺς λόγους μου στήσεται.	3. Ἄρατε. Εἴτ' οὐ καταγελάσετε με.	3. Ὑπηνέγκατε.
4.	4. Ἦ διατί.	4. Εἰ μή.
5. Ἀφθογγοὶ γίνεσθε.	5. Θαυμάσετε.	5.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
2. Et sit hoc pœnitentia vestra.	2. Ut non sit mihi a vobis hæc consolatio.	2.
3. Sustinete. Et post sermones meos sistetis.	3. Sustinete. Deinde non deridebitis me.	3. Sustinete.
4.	4. Aut quare.	4. Nisi.
5. Obmutescite.	5. Mirabimini.	5.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΞ.
על - פה		
6 ונבוא'ו	6.	6.
8 נסן לפנייהם	8.	8.
10 ולא יגעל	10.	10. Οὐκ ἐξέβαλε.
פרתו		Δάμαλις αὐτοῦ.
11 כצאן עייליהם	11.	11.
12 עגב	12.	12. ✕ Ὁργάνου.
13 יבלו בסדב ומיהם וברגע שאול	13.	13.
יחזו		
15 מוהשוי כי נעבדנו ומה נטעו	15.	15.
כי נפגע - ב		
19 אלה יצפן לבניו אנו	19.	19.
ישלם		
20 כיד	20.	20.
21 כי מוה - הפצו בביתו אורו	21.	21. Ἡμισεύθησαν.
והספר השני חצו		
Ἐκ τοῦ		
Ἑβραϊκοῦ. Τί γάρ χρῆζει τῆς		
οἰκίας αὐτοῦ μεθ' ἑαυτοῦ;		
22 הלא ילמד דעת	22.	22.
ימים		
23 זה ימות בעצם חמו כלו שלא ין	23.	23.
ושליו		

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
Super os.	Ori vestro.	
6. Et attonitus sum.	6. Pertimesco.	6.
8. Stabile ad facies eorum.	8. Permanet coram eis.	8.
10. Et non projecit semen extra.	10. Non abortivit.	10. Non ejecit.
Vacca ejus.	Vacca.	Vacca eius.
11. Velut ovem parvulos suos.	11. Quasi greges parvuli eorum.	11.
12. Organi.	12. Organi.	12. ✕ Organi.
15. Terent vetustate in bono dies suos, et in momento sepulcrum descendent.	15. Ducunt in bonis dies suos; et in puncto ad inferna descendent.	15.
15. Quid Saddai, quod serviemus ei, et quid utilitatis capiemus, quod occurrerimus ei?	15. Quis est Omnipotens ut serviamus ei, et quid nobis prodest si oraverimus illum?	15.
19. Deus abdet filiis ejus robur ejus.	19. Deus servabit filiis illius dolorem patris.	19.
Reddet.	Et cum reddiderit.	
20. Infortunium suum.	20. Interfectionem.	20.
21. Nam quæ voluntas ejus in domo sua post se? et numerus mensium ejus dimidiati sunt. <i>Ex Hebraico.</i> Quid enim opus habet domo sua post se?	21. Quid enim ad eum pertinet de domo sua post se? et si numerus mensium ejus dimidiatur.	21. Dimidiati sunt.
22. Numquid Deum docebit scientiam?	22. Numquid Deum docebit quispian scientiam?	22.
Excelsos.	Excelsos.	
23. Iste morietur in fortitudine integritatis suæ. Totus ipse quietus et pacificus.	23. Iste morietur robustus et sanus, dives et felix.	23.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

	Ἐπὶ σιαγῶνι. <i>Οἱ λοιποὶ</i> , ἐπὶ στόματι.	
6. Θορυβοῦμαι.	6. Ἐσπούδακα.	6.
8. Διτμῆνει ἔμπροσθεν αὐτῶν.	8. Κατὰ ψυχὴν.	8.
10. Οὐκ ἐξέτωσε.	10. Οὐκ ὠμοτόκησε.	10.
	Ἐν γαστρὶ ἔχουσα.	
11.	11. Ὡς πρόβατα αἰώνια. <i>Ἄλλος</i> , ταις ἐπιγοναῖς.	11.
12. ✕ Κιθάρας.	12. Ψαλμοῦ.	12.
13.	13. ✕ Συνετέλεσαν δὲ ἐν ἀγαθοῖς ✕ τὸν βίον αὐτῶν, ἐν δὲ ἀναπαύσει ✕ ἄβου ἐκοιμήθησαν.	13.
15. Ἴνα δουλεύσωμεν αὐτῷ	15. ✕ Τί ἱκανὸς ὅτι δουλεύσωμεν αὐτῷ, καὶ τίς ὠφέλεια ὅτι ✕ ἀπαντήσωμεν αὐτῷ; <i>Ἄλλος</i> , ἐάν δουλεύσωμεν αὐτῷ;	15.
19.	19. Ἐκλείπει υἱοὺς (al. υἱοῖς) τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ.	19. Ὁ Θεὸς κατακρύψει τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἀδικίας αὐτοῦ.
	✕ Ἄνταποδώσει πρὸς αὐτὸν καὶ ✕ γινώσεται.	✕ Ἄνταποδώσει πρὸς αὐτὸν καὶ ✕ γινώσεται.
20. Πτώσιν.	20. Σφαγὴν.	20.
21.	21. ✕ Ὅτι τὸ θέλημα αὐτοῦ ἐν ✕ οἴκῳ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. Καὶ ✕ ἀριθμοὶ μηνῶν αὐτοῦ διηρέθησαν. <i>Ἄλλως</i> , ἤμισεύθησαν.	21. ✕ Ὅτι τὸ θέλημα αὐτοῦ ἐν ✕ οἴκῳ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. Καὶ ✕ ἀριθμοὶ μηνῶν αὐτοῦ διηρέθησαν.
22. Μὴ τὸν Θεὸν διδάξει τις ἐπιτήμη;	22. Πότερον οὐχὶ ὁ Κύριός ἐστιν ὁ διδάσκων σύνεσιν;	22.
	Σοφούς. <i>Ἄλλ.</i> , φόνους. <i>Οἱ λοιποὶ</i> , ὑψηλοῦς.	
23.	23. ✕ Οὗτος ἀποθάνεται ἐν κράτει ἀπλοσύνης αὐτοῦ· ὄλος δὲ ✕ εὐθυνῶν καὶ εὐπαθῶν. <i>Οἱ λοιποὶ</i> , ἰσχυρῶν ἁμωμος.	23. ✕ Οὗτος ἀποθάνεται ἐν κράτει ἀπλοσύνης αὐτοῦ· ὄλος δὲ ✕ εὐθυνῶν καὶ εὐπαθῶν.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

	Super maxillam. <i>Rel.</i> , super os.	
6. Perturbor.	6. Sollicitus sum.	6.
8. Permanet in conspectu eorum.	8. Secundum animam.	8.
10. Non abortivit.	10. Non foetum immaturum peperit.	10.
	Pregnans.	
11.	11. Sicut oves æternæ. <i>Alius</i> , foeturis.	11.
12. Citharæ.	12. Psalmi.	12.
13.	13. ✕ Et finierunt in bonis vitam suam, atque in requie inferi dormierunt.	13.
15. Ut serviamus ei.	15. ✕ Quid est Omnipotens quia ✕ serviemus ei, aut quæ utilitas, ✕ quia obviam ibimus ei? <i>Alius</i> , si serviamus ei?	15.
19.	19. Deficiant filiis bona ejus.	19. Dens abscondet filiis ejus injustitias ejus.
	✕ Reddet ei, et sciet.	✕ Reddet ei, et sciet.
20. Casum.	20. Necem.	20.
21.	21. ✕ Quia nulla (<i>sic</i>) voluntas ejus in domo sua post eum. ✕ Licet numerus mensium ejus ✕ dimidiatus sit. <i>Aliter</i> , dimidiati sunt.	21. ✕ Quia nulla (<i>sic</i>) voluntas ejus in domo sua post eum. ✕ Licet numerus mensium ejus ✕ dimidiatus sit.
22. Numquid Deum docebit quis scientiam?	22. Annon Dominus est qui docet intelligentiam?	22.
	Sapientes. <i>Alius</i> , cædes. <i>Reliqui</i> , excelsos.	
23.	23. ✕ Hic morietur in robore ✕ simplicitatis suæ, totus in a-	23. ✕ Hic morietur in robore ✕ simplicitatis suæ, totus in a-

TO EBPAIKON-

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΦΑΑΣ.

24 וּמִן עֲצָמוֹתָיו יִשְׁקָה
26 וּרְמֵה
27 יִדְעֵתִי מִחֲשָׁבוֹתֵיכֶם וּמִזְמוֹתַי
עַל־י חֲחֹבְרִי

24.
26.
27.
28-33.

24.
26. Σήπη.
27.
28-33. Ὑπεξαίρεσθήσεται.
Ἐπὶ θημωνίας.

28-33 כי האמרו איה בית-נדיב ואיה אדל ו משכנות רשעים: הלא שאלתם עובדי דרך ואתם לא תנכח: כי ליום איד יחשך רע ליום עברות יובלו: מי-יגיד על-פניו דרטי והוא-ענדה מי ישלם-לו: והוא לכברות יובל' ועל-גדיש ישקוד: כתקן-לו רגבי נתל ואחריו כל אדם ימשך ולפניו אין מספר

34 וְחֲשׁוּבוֹתֵיכֶם נִשְׂאָר-מֵעַל

34.

34.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

24. Et medulla ossa ejus irri-
gantur.

26. Et vermis.

27. Novi cogitationes vestras,
et molimina super me injuste ex-
cogitabitis.

28-33. Nam dicetis, Ubi domus
principis, et ubi tabernaculum
habitaculorum impiorum? Num-
quid non interrogastis transeun-
tes viam, et signa eorum non dis-
simulabitis? Quia in die exitii pro-
hibebitur malus, in die furorum
inducentur. Quis nuntiabit super
facies ejus viam ejus? Et ipse fecit,
quis reddet ei? Et ipse ad sepul-
cra ducetur, et super acervo vigi-
labit. Dulcuerunt ei cespites tor-
rentis, et post se omnem homi-
nem trahet, et ad facies suas non
numerus.

24. Et medullis ossa illius irri-
gantur.

26. Vermes.

27. Certe novi cogitationes ve-
stras et sententias contra me ini-
quas.

28-33. Dicitis enim, Ubi est
domus principis, et ubi taberna-
cula impiorum? Interrogate quem-
libet de viatoribus, et hæc eadem
illum intelligere cognoscetis. Quia
in diem perditionis servatur ma-
lus, et ad diem furoris ducetur.
Quis arguet coram eo viam ejus,
et quæ fecit quis reddet illi? Ipse
ad sepulcra ducetur, et in conge-
rie mortuorum vigilabit. Dulcis
fuit glareis Coeyti, et post se
omnem hominem trahet, et ante
se innumerabiles.

24.

26. Putredo.

27.

28-33. Eruetur:
Super acervo.

34. Et responsionibus vestris
remansit prævaricatio.

34. Cum responsio vestra repu-
gnare ostensa sit veritati.

34.

Notæ et variæ lectiones ad cap XXI Job.

V. 2. Σ., καὶ γινέσθω etc. Sic omnes.

V. 3. Σ., ἀνάσχεσθς. Colbert. et Reg. unus.

Ibid. Σ., καὶ μετὰ τοὺς etc. Sic omnes.

V. 4. Θ., εἰ μή. Colbert. et Reg. unus.

V. 5. Aquilæ et Symmachi lectiones sic omnes.
uno excepto Regio, qui ad Symmachum habet
ἄφθονοι.

Ibid. Οἱ λοιποὶ, ἐπὶ στόματι. Omnes.

V. 6. Σ., θορυβοῦμαι. Omnes.

V. 8. Σ., διαμένει ἔμπροσθεν αὐτῶν. Item omnes.

V. 10. Ἀ., οὐκ ἐξέθαλε. Σ., οὐκ ἐξέτρωσε. Sic
Colbert. et Reg. unus. Nicetas vero et Drusius,
Σ., οὐκ ἐξέτρωσε, tantum habent. Palam est pri-
mam esse Aquilæ, secundam Symmachi.

Ibid. Ἀ., δάμαλις αὐτοῦ. Sic omnes.

V. 11. Ἄλλος, ταῖς ἐπιγοναῖς. Colbert. Hoc loco
editio Latina Hieronymi sic cum asterisco habet,
Et mittunt sicut infantes suos.

V. 12. Ἀ., ὀργάνου. Σ., κιθάρας. Sic Colbert. et
Reg. unus. Sed illud, Ἀ., ὀργάνου, inductum in
textum τῶν Ὁ cum asterisco erat, ut habetur in
edit. Latina.

V. 13. Hi versus asteriscis notantur in ed. Latina.

V. 15. Colbertinus, præmisso asterisco, ἐξ Ἰ. οἱ
β', i. e. hi duo versiculi ex Theodotione. Postea
subsequitur, Σ., ἴνα. Ac deinde, præmisso item
asterisco, et ἐάν προ ὅτι, pergunt idem, καὶ ταῦτα
κεῖται ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ. I. e. Hæc etiam in Hebraico

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

24. Καὶ τῷ μυελῷ τῶν ὀστέων αὐτοῦ ἀρδόμενος.

26.

27. Οἶδα τὰς ἐνθυμήσεις ὑμῶν καὶ τὰς ἐννοίας ὑμῶν τὰς ἀδίκους κατ' ἑμοῦ.

28-33. Συντηρεῖται.

34. Καὶ γὰρ ἀντιρρήσεις ὑμῶν λαίψθησαν ἀνεπιστημόνως.

SYMMACHUS.

24. Et medulla ossium ejus irrigatus.

26.

27. Novi cogitationes vestras et mentes vestras injustas contra me.

28-33. Conservatur.

34. Etenim contradictiones vestre relictæ sunt inscienter.

jacet. In editione quoque Latina hi versiculi asteriscis notantur.

V. 19. Θ., ὁ Θεὸς κατακρύψει etc. Colbert., Reg. unus, Nicetas et Drusius.

Ibid. Θ., ἀνταποδώσει etc. Colbert. cum asterisco. Item editio Latina illud, *Reddet ei, et sciet*, cum asterisco habet.

V. 20. Σ., πτώσιν. Omnes.

V. 21. Hic Colbertinus, præmisso asterisco, ἐξ Θ. αὶ β', οὕτω τοῦ Θεοῦ $\aleph$ Υ ἐκ τοῦ Ἑβραϊκοῦ,

24. Μυελὸς δὲ αὐτοῦ διαχεῖται.

26. Σαπρία.

27. Ὡστε οἶδα ὑμᾶς, ὅτι τὸ λῆμα ἐπίκε:σθέ μοι.

28-33. * Ὅτι ἐρεῖτε, ποῦ ἐστὶν οἶκος ἀργοντος, Καὶ ποῦ ἐστὶν ἡ σκέπη τῶν σκηνωμάτων τῶν ἀσεβῶν; Ἐρωτήσατε παραπορευομένους ὁδόν, Καὶ τὰ σημεῖα αὐτῶν οὐκ ἀπαλλοτριώσετε. Ὅτι εἰς ἡμέραν ἀπωλείας κουφίζεται ὁ πονηρὸς, Εἰς ἡμέραν ὀργῆς αὐτοῦ ἀπαχθήσονται. Τίς ἀναγγελεῖ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, Καὶ ἂ αὐτὸς ἐποίησε; Τίς ἀνταποδώσει αὐτῷ; καὶ αὐτὸς εἰς τάφους ἀπηνέχθη, Καὶ αὐτὸς ἐπὶ σωρῶν ἠγρύπνησεν. Ἐγλυκάνθησαν αὐτῷ χάλικες χειμάρρου, Καὶ ὀπίσω αὐτοῦ πᾶς ἄνθρωπος ἀπελεύσεται, Καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἀναριθμητοί. Ἄλλος, ἐπὶ σωροῦ.

34. Τὸ δὲ ἐμὲ κατακρύπτεισθαι ἀπ' ὑμῶν οὐδέν.

LXX INTERPRETES.

* *bundantia et felicitate. Reliqui, fortis inculpatus.*

24. Medulla autem ejus diffunditur.

26. Putredo.

27. Itaque scio vos audacter mihi insistere.

28-33. * *Quia dicitis, Ubi est domus principis, et ubi est velamen in tabernaculis impiorum? Interrogate eos qui trans-eunt per viam, et signa eorum non ignorabitis. Quia in die perditionis salvabitur malus, in diem iræ deducentur. Quis annuntiabit coram eo viam ejus, et quæ ipse fecit? Quis reddet ei? Et ipse in sepulcra deductus est, et super acervum vigilavit. Dulces ei fuerunt lapilli torrentis, et post eum omnis homo sequitur, et ante eum innumerabiles. Alius, super tumulum.*

34. Quod autem ego quiescam a vobis, nihil est.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXI Job.

τί γὰρ χρῆζει τῆς οἰκίας αὐτοῦ μεθ' ἑαυτοῦ. I. e. duo versicali ex Theodotione desumpti sunt, qui item in editione Latina, unde versionem excerptimus asteriscis notantur. Quæ sequuntur autem, οὕτω τοῦ Θεοῦ, indicare videntur, in eo exemplari quo utebatur is qui hæc scripsit, pro θέλημα αὐτοῦ legi θέλημα τοῦ Θεοῦ. Postrema autem verba cum siglo quo pacto intelligenda sint, non satis perspectum habeo. (.)

Ibid. A., Ἄλλως, ἤμισέθησαν. Sic omnes præter

(.) Neque primam partem, ut nobis videtur, satis perspexit ill. Montf. Nimirum in LXX hexapl. exstabat, ut testantur B. Hieronymi versio latina Beatique Augustini annotationes in Job: *Quia nulla ro-
:nias ejus* (illud ejus præteritur in editione hexaplorum Montfauconiana) *in domo sua post eum*. Quid

Drusium, qui legit ἡμισυθησεται, minus recte.
 V. 22. Σ., μη τὸν Θεὸν etc. Colb., Nicetas et Drusius.
 Mid. *Ol λοιποί*, ὑψηλοῦς. Colbert. Alius vero,
 φόνους forte mendose, et sic edit. Rom.
 V. 23. Colbert., ἐκ θ. οἱ β', i. e. *hi duo versiculi*

ex Theodotione, cum asteriscis de more. In edit.
 etiam Latina asterisco notantur.
 Ibid. *Ol λοιποί*, ἰσχύων ἄνωμος. Colbert.
 V. 24. Σ., καὶ τῷ μυελῷ etc. Sic Colb. et Orat.
 qui postremus habet ἀρδόμενος.

sibi vult hoc *ejus*, αὐτοῦ? Respondent Aug. pariter et Nicetas, hoc pronomen referri ad Deum (nominatum in fine versus præcedentis). Sensus igitur, ut exponunt iidem, planus evadit. « Dum vivit impius (in e domo sua), nullo modo obsequitur voluntati Dei (nulla voluntas ejus), ut Deo adhæreat (post eum, *vel e ut nunc jacet in textu LXX*, cum eo, μετ' αὐτοῦ). » Ergo, recte observat codex Colb. ad primum αὐτοῦ : οὕτω, τοῦ Θεοῦ, i. e. *Sic, Dei*; quasi diceret : Hoc αὐτοῦ non expungendum propter alterum αὐτοῦ proxime sequens; primum enim refertur ad Deum, alterum vero ad impium, scil. ἐν οἴκῳ αὐτοῦ, *in domo sua* (ipsius impii), ut dedita opera vertunt SS. Hier. et Aug., non autem, *in domo ejus*, ut aliqui male. Post hujusmodi monitum ita pergit codex : μένος Θεοδοτιαν ἐκ τοῦ Ἑβραϊκοῦ τι γάρ, etc. I. e., *solus Theodotio præfert hæc ex Hebraico fonte*, quid enim etc. Cf. quæ diximus supra ad xvii, 3. DRACH.

CAPUT XXII JOB.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὺς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
3 וְהִצַּף לְשׂוֹי כִּי תִצְדַּק וְאִם- בְּצַע כִּי-תִתֵּן דְּרַכְךָ	3.	3.
4 וְיִכְחַד	4.	4.
6 הָבֵם	6.	6.
10 וַיִּבְאֶלְךָ פֶּחַד פְּתוּאִים	10.	10.
11 וְשִׁשְׁעַת-מִים תִּכְסֵּךְ	11.	11. Καὶ πλῆθος ὀδάτων καλύψει σε.
12 גְּבֹהַ	12.	12.
13-16 וְאָמַרְתָּ מִה-יָדַע אֵל הַבְּעֵד עֲרַפֵּל יִשְׁפֹּט : עֵבִים סַר-לֹה לֹא יִרְאֶה וְהִדֹּג שְׂבִימִים יִתְלַךְ : הָאָרֶץ עוֹלָם תִּשְׁמֹר אֲשֶׁר דָּרַס מִתִּי-אֵין : אֲשֶׁר-קָמַד וְלֹא-עֵרַת נֹגַר יִצְנַק יִסְדֵּם	13-16.	13-16.
17 וְכֹה-יַפְעֵל	17.	17.
18 וְדָא מִלֵּא בְתִיָּהֵם סוֹב	18.	18. Καὶ αὐτὸς δὲ ἐνέπλησε τοὺς οἴκους αὐτῶν ἀγαθῶν.

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
3. Numquid voluntas Saddai quod justificeris? et si lucrum quod perficias vias tuas?	3. Quid prodest Deo, si justus fueris? aut quid ei confers, si immaculata fuerit via tua?	3.
4. Arguet te.	4. Arguet te.	4.
6. Gratis.	6. Sine causa.	6.
10. Et terruit te pavor subito.	10. Et conturbat te formido subita.	10.
11. Et inundatio aquarum operiet te.	11. Et impetu aquarum inundantium non oppressum iri.	11. Et multitudo aquarum operiet te.
12. In sublimitate.	12. Excelsior.	12.
13-16. Et dixisti, Quid novit Deus? Numquid per caliginem judicabit? Nubes absconsio ei, ut non videat, et ambitum cœlorum perambulabit. Numquid semitam sæculi observabis, quam calcaverunt viri iniquitatis? qui succisi sunt, et non tempus: fluvius diffusus est fundamento eorum.	13-16. Et dicis, Quid enim novit Deus? et quasi per caliginem judicat. Nubes latibulum ejus, nec nostra considerat, et circa cardines cœli perambulat. Numquid semitam sæculorum custodire cupis, quam calcaverunt viri iniqui? Qui sublati sunt ante tempus suum, et fluvius subvertit fundamentum eorum.	13-16.
17. Et quid operabitur?	17. Et quasi nihil posset facere.	17.
18. Et ipse implevit domos eorum bono.	18. Cum ille implesset domos eorum bonis.	18. Et ipse implevit domos eorum bonis.

V. 26. 'Α., σήπη. Colbert.
V. 27. Σ., οἶδα τὰς etc. Colbert., Reg. unus, Orat., Nicetas et Drusius.

V. 28-33. 'Οτι ἐρεῖτε. Sic Colbert. In edit. Rom. legitur, ὥστε ἐρεῖτε. Hic vero notat Colbert., ex Θ. οἱ ἰγ', id est, ex Theodotione *tredecim versiculi*, præmissis de more asterisco. Illi vero 13 versiculi asteriscis notantur in editione Latina Hieronymi, unde versionem desumpsimus. Illos autem versiculos littera majuscula initiali singulos distinximus

(¹) Confidimus jam tibi, benigne lector, persuasum esse sigla quæ nunc denotat *ob oculos habes*, nihil aliud significare quam, *μόνος Θ.* Præterea τὰ ΙΓ' minime est mendose scriptum, denotat enim τὰ articulus, *ea quæ* ferunt isti versiculi. Sensus porro notæ integræ is est: *μόνος Θ. τὰ ἰγ'*, i. e., *solus Theodotio* habet ea quæ legis in his *tredecim versiculis*. DRACH.

in Græco, neque necesse est eos hic repetere. In fine 13 versiculorum notat Colbertinus *μ ι γ* τὰ ΙΓ', id est, nisi fallimur, *μόνος πρὸς τὰ ἰγ'*, i. e. *solus ad tredecim versiculos*, scilicet Theodotio, τὰ pro τούς mendose. (¹)

Ibid. 'Α., ὑπεξαιρεθήσεται. Σ., συντηρεῖται. Orat., Reg. unus, Nicetas et Drusius.

Ibid. 'Α., ἐπὶ θημωνίᾳς. Colb. et Reg. unus addunt Θ.

V. 34. Σ., καὶ γὰρ ἀντιβῆσεις etc. Colbert.

CAPUT XXII JOB.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Υ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

3. Μὴ χρῆζει Ἰκανὸς ἵνα δικαιωθῆς; ἢ κερδαίνει (κἂν) ἀμωμος ἢ ὀδύς σου;

4.

6. Ἐπ' ἀναϊτίους.

10. Καὶ ταράσσει σε φόβος ἐξαίφνης.

11.

12.

13-16. Περιγραφὴν... ἀλώσονται πρὸ καιροῦ.

17.

18.

3. Τί γὰρ μέλει τῷ Κυρίῳ, ἐὰν οὐ ἤσθα τοῖς ἔργοις ἀμωμος; ἢ ὠφέλεια, ὅτι ἀπλώσης τὴν ὁδὸν σου;

4. Ἐλέγξει. Ἄλλος, διαλεχθήσεται σοι.

6. Διακηνῆς.

10. Καὶ ἐσπούδασέ σε πόλεμος ἐξαίσιος.

11. Κοιμηθέντα δὲ ὑδωρ σε ἐκάλυψε.

12. Ναίων. Ἄλλος, οἰκῶν.

13-16. ✕ Καὶ εἶπας, τί ἔγνω ὁ Ἰσχυρὸς, ἢ κατὰ τοῦ γόφου κρινεῖ; Νεφέλη ἀποκρυφῆ αὐτοῦ, καὶ οὐχ ὁραστήσεται, Καὶ γῦρον οὐρανοῦ διαπορεύσεται. Μὴ τρίθον αἰώνιον φυλάξεις, ἢν ἐπάτησαν ἄνδρες δίκαιοι (1. ὀδικοί), ὅς συνελήφθησαν ἄωροι; Ποταμὸς ἐπιβρέτων οἱ θεμέλιοι αὐτῶν.

17. Τί ἐπάξεται.

18. Ὅς δὲ ἐνέπλησε τοὺς οἶκους αὐτῶν ἀγαθῶν.

3.

4.

6.

10.

11. Καὶ πλῆθος ὕδατων καλύψει σε.

12.

13-16.

17. Τί ἐργάται.

18. Καὶ αὐτὸς δὲ ἐνέπλησε τοὺς οἶκους αὐτῶν ἀγαθῶν.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

3. Numquid indiget Potens, (i. Deus,) ut justus sis? aut lucrabitur si immaculata fuerit via tua?

4.

6. Super culpæ expertes.

10. Et turbat te metus repente.

11.

12.

13-16. Circumscriptionem..... Capiuntur (vel destruentur) ante tempus.

17.

18.

3. Quid enim curæ est Domino, si tu fuisti operibus sine crimine? aut utilitas, quod simplicem facies viam tuam?

4. Arguet. *Alius*, disseret tecum.

6. Frustra.

10. Et sollicitavit te bellum insigne.

11. Et dormientem te aqua operuit.

12. Habitans. *Alius*, id.

13-14. ✕ Et dixisti, Quid novit Deus? et an per nebulam judicat? Nubes latibulum ejus: non videbitur. Et ambitum cœli pereurrit. Ergone sæmitam sæculi custodis, quam calcaverunt viri iniqui, qui capti sunt immaturi? Fluminis decurrentis fundamenta eorum.

17. Quid inducet.

18. Ille vero implevit domos eorum bonis.

3.

4.

6.

10.

11. Et multitudo aquarum operiet te.

12.

13-14.

17. Quid facit.

18. Et ipse implevit domos eorum bonis.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
20 אִם-לֹא נִכְחַד קִימְנוּ וּיְתַנַּח אֲכֹלָהּ אֵשׁ	20.	20.
22 תּוֹרָה	22.	22. Νόμον.
24 וְשִׁירַת-עַל-עֵפֶר בְּעַר וּבַעֲדָה נִחְלִים אֲפִיר	24.	24.
28 וְתַגְוֹר-אֲבֹר וַיִּקָּם לָךְ	28.	28.
29, 30 כִּי-הִשְׁפִּילוּ וְתֹאמַר גְּדוּהוּ וְשֹׁחַ עֵינַיִם יוֹשַׁע : יִמְלֹךְ אִי-נִקְי וְנִמְלֹךְ בְּבֵר כַּפִּיךְ	29, 30.	29, 30.

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
20. Si non succisa fuit sub- stantia nostra, et residuum eorum devoravit ignis.	20. Nonne succisa est erectio eorum, et reliquias eorum devora- vit ignis?	20.
22. Legem.	22. Legem.	22. Legem.
24. Et pone super pulverem mu- nitionem, et in petra torrentes Ophir.	24. Dabit pro terra silicem, et pro silice torrentes aureos.	24.
28. Et decernes sermonem, et firmus erit tibi.	28. Decernes rem, et veniet tibi.	28.
29, 30. Cum humiliaverint se, et dices: Exaltatio, et demissum oculis salvabit. Liberabit insulam innocens, et liberabitur in puritate volarum tuarum.	29, 30. Qui enim humiliatus fuerit, erit in gloria: et qui inclina- verit oculos, ipse salvabitur. Salva- bitur innocens: salvabitur autem in munditia manuum suarum.	29, 30.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXII Job.

V. 3. Σ., μη χρῆται Ἰακὼς etc. Sic Colb., Orat.,
Reg. unus, Nicet. et Drusius. In hæc autem, ἡ ὤφελ-
εια, ὅτι ἀπλώσης, notat Colbertinus præmissis
asterisco, θ., מן פל א', quo significari videtur
viginti versiculos sequentes ad unum Theodotionem
emendatos fuisse.

V. 4. Ἄλλος, διαλεγθήσεται σοι. Colbert. Reg.
autem unus, διελεγθήσεται σοι.

V. 6. Σ., ἐπ' ἀναίτιους. Sic Regii duo et Orat.
Drusius autem ἀναίτιους solum.

V. 10. Σ., καὶ ταράσσει σε φόβος ἐξαίφνης. Sic
Colbert. et Reg. unus recte. Nicetas autem et Dru-

sus ἐξάσιος pro ἐξαίφνης habent perperam, ut ex
Hebraica voce דַּרְסָה arguitur.

V. 11. Ἄ., θ., καὶ πλῆθος ὕδατων καλύψει σε.
Sic Colb. et Reg. unus, qui postremus habet πλῆ-
θος. Drusius et Nicetas loco τοῦ Ἄ. θ. habent, ἄλ-
λοι, leguntque καλύψει.

V. 12. Ἄλλος, οἰκῶν. Colbert. et Reg. unus.

V. 13-16. Colbertinus hanc notam habet, ἐκ θ.
οὐ ἦ, id est, *Hi octo versus ex Theodotione*. In edit.
quoque Latina, unde interpretationem desumpsit-
mus, hi versiculi asteriscis notantur.

Ibid. Σ., περιγραφὴν. Colbert. et Reg. unus.

Ibid. Σ., ἀλώσσονται πρὸ καιροῦ. Sic omnes.

CAPUT XXIII JOB.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
4, 5 עַד-תִּכְנַתוּ אֶנְרַכָּהּ לִפְנֵי מִשְׁפַּט כְּלִים	3, 4.	3, 4.
5 כְּלִים	5.	5.
6 יִרִיב עִמָּדִי	6.	6.
8 לֹא אָךְ-הוּא יִשָּׂם בִּי	8.	8.
8 הֵן קִדְּם אֲהִלֵּךְ וְאִינִי וְאֲהִרֵךְ וְלֹא-אֲבִין לָךְ	8.	8.

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
3, 4. Usque ad locum ejus: dispo- nerem ad faciem ejus judicium.	3, 4. Et veniam usque ad solium ejus. Ponam coram eo judicium.	3, 4.
5. Eloquia.	5. Verba.	5.
6. Disceptabit mecum.	6. Contendat mecum.	6.
Non tamen ipse ponet in me.	Nec magnitudinis suæ mole me premat.	
8. En ante ibo, et non ipse; et retro, et non intelligam eum.	8. Si ad orientem iero, non ap- paret; si ad occidentem, non in- telligam eum.	8.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

20.
22. Ἐξομολόγησιν.
24. Καὶ ἐν τῷ ἀκροτόμῳ ὡς ὄχ-
τῶς χρυσοῦ πρωτείου.
28.
29, 30. Καὶ διαφεύζεται καθα-
ρότητι χειρῶν ἕκαστος.

SYMMACHUS.

20.
22. Confessionem.
24. Et in prærupto quasi rivos
auri primi.
28.
29, 30. Et effugiet munditia ma-
nuum unusquisque.

20. * Ei μὴ ἠφανίσθη ἡ ὑπό-
* στασις αὐτῶν, καὶ κατάλειμμα
* αὐτῶν καταφάγεται πῦρ. Ἄλ-
* λος, εἰ μὴν ἠφάνισται.
22. Ἐξηγορίαν.
24. * Καὶ θήσῃ ἐπὶ χώματι ἐν
* πέτρᾳ, Καὶ ὡς πέτρα χειμάρρου
* Σωφίρ.
28. Ἀποκαταστήσει δέ σοι διαί-
ταν.
29, 30. * Ὅτι ἐταπείνωσεν ἑαυ-
* τὸν καὶ ἔρεις, ὑπερηφανεύσατο.
* Καὶ κύφοντα ὀφθαλμοῖς σώσει.
* Ῥύσεται ἀθῶων, Καὶ διασωθήσῃ
* ἐν καθαραῖς χειρῶν σου.

LXX INTERPRETES.

20. * Numquid non demolita
* est substantia eorum, et reli-
* quias eorum comedit ignis?
* Alius, si quidem deleta est.
22. Enuntiationem.
24. * Et pones illud super ag-
* gerem in petram, et in saxa
* torrentis Ophir.
28. Et restituet tibi habitacu-
lum.
29, 30. * Quia humiliavit semet-
* ipsum, et dices, Elevatus est super-
* bia, et inclinatum oculis salva-
* bit. Erue innocentem, et salvabe-
* ris in munditia manuum tuarum.

20.
22.
24. * Καὶ θήσῃ ἐπὶ χώματι ἐν
* πέτρᾳ, Καὶ ὡς πέτρα χειμάρρου
* Σωφίρ.
28. Καὶ ὀρειεὶς ῥῆμα καὶ σταθί-
σεται σοι.
29, 30. * Ὅτι ἐταπείνωσεν ἑαυ-
* τὸν καὶ ἔρεις, ὑπερηφανεύσατο.
* Καὶ κύφοντα ὀφθαλμοῖς σώσει.
* Ῥύσεται ἀθῶων, Καὶ διασωθήσῃ
* ἐν καθαραῖς χειρῶν σου.

THEODOTIO.

20.
22.
24. * Et pones super agge-
* rem in petra, et tanquam pe-
* tra torrentis Ophir.
28. Et definitis verbum, et stabit
tibi.
29, 30. * Quia humiliavit semet-
* ipsum et dices, Elevatus est super-
* bia, et inclinatum oculis salva-
* bit. Erue innocentem, et salvabe-
* ris in munditia manuum tuarum.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXII Job.

- V. 17. Θ., τὶ ἐργάται. Sic omnes.
V. 18. Ἀ., Θ., καὶ αὐτὸς δὲ etc. Sic Reg. unus.
At Colbert. et Regius alter, Ἀ., Θ., καὶ αὐτὸς
Lantum. Drusius, Θ., αὐτὸς δὲ ἐνέπλησε tantum.
V. 20. Colbertinus notat ἐκ Θ. οὐ β', id est, *Hi duo
versiculi ex Theodotione.* Cum asteriscis, ut et Colb.,
adfert editio Latina Hieronymi.
Ibid. Ἄλλος, εἰ μὴν ἠφάνισται. Colbert.
V. 22. Ἀ., νόμος. Σ., ἐξομολόγησιν. Colbert. et
Reg. unus.
V. 24. Colbert. ut supra, ἐκ Θ. οὐ β'. Hi autem
duo versiculi asteriscis item notantur in editione
Latina.

- [Ad Theodotionem appositum versionem lati-
nam secundum litteram; quia Hieronymiana, ut
videt, nimis discrepat a Græco. DRACH.]
Ibid. Σ, καὶ ἐν τῷ ἀκροτ. Sic omnes. Apud Dru-
sium deest καὶ.
V. 28. Θ., καὶ ὀρειεὶς ῥῆμα etc. Omnes.
V. 29, 30. Colbertinus, ἐκ Θ. οὐ δ'. Notans hos
quatuor versiculos ex Theodotione desumptos esse.
In editione Latina lapsu graphico obeli positi fue-
rant pro asteriscis.
Ibid. Σ., καὶ διαφεύζεται καθαρ etc. Colb., Regi
duo, Nicetas et Drusius.

CAPUT XXIII JOB.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

- 5, 4. Ἔως τῆς ἕδρας αὐτοῦ·
προσθήσω ἔμπροσθεν αὐτοῦ κρίσιν.
5. Ῥήματα.
6. Διαδικάζεται μοι.
Μόνον αὐτὸς μὴ ἐπιτιθέσθω μοι.
8. Ἴδου ἐὰν προσέρχωμαι αὐτὸν,
ἀφανής ἐστιν· κἀν ἀκολουθῶ, οὐκ
αἰθῆσομαι.

SYMMACHUS.

- 5, 4. Usque ad sedem ejus, appo-
nam in conspectu ejus judicium.
5. Verba.
6. Disceptat mecum.
Solummodo ipse ne imponat
mibi.
8. Ecce si præcessero eum, non
apparet; et si sequar, non sen-
tiam.

- 5, 4. Καὶ ἔλθοιμι εἰς τέλος· εἰ-
ποῖμι δὲ ἑμαυτοῦ κρίμα.
5. Ἰάματα.
6. Ἐπελεύσεται μοι. Ἄλλος,
διαδικάζει με.
Εἶτα ἐν ἀπειλῇ μοι οὐ χρήσεται.
8. Εἰ γὰρ πρῶτος πορεύσομαι,
καὶ οὐκ ἔτι εἰμί· τὰ δὲ ἐπὶ ἑσχά-
τοις, τί οἶδα;

LXX INTERPRETES.

- 5, 4. Et venerim in finem, dicam
vero mei ipsius judicium.
5. Sanationes.
6. Superveniet mihi. *Alius, dis-
ceptabit mecum.*
Deinde in minis me non utetur.
8. Nam si primus ambulavero,
et non ultra sum; quæ autem in
novissimis, quid novi?

- 5, 4.
5.
6.
8.
3, 4.
5.
6.
8.

TO EBPAIKON.

9 שכאול בעשד ולא אחז יעסך
ימין ולא אראה

10 בזנני

11 באשר אודה רגלי

15 על-כן מפניו אבד אתבוך
ואפדו כמנא

16 הבהילני

VERSIO HEBRAICI TEXT.

9. Sinistra cum faciet ipse, et non apprehendam: operiet dextera, et non videbo.

10. Probavit me.

11. In gressum ejus apprehendit pes meus.

15. Idcirco a facie ejus terrebor, intelligam et timebo ab eo.

16. Terruit me.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

9.

10.

11.

15.

16.

VULGATA LATINA.

9. Si ad sinistram, quid agam? non apprehendam eum: si me vertam ad dexteram, non videbo illum.

10. Probavit me.

11. Vestigia ejus secutus est pes meus.

15. Et idcirco a facie ejus turbatus sum, et considerans eum, timore sollicitor.

16. Conturbavit me.

ΑΚΥΤΑΣ.

9.

10. Ἐδοκίμασαν.

11.

15. ✕ Ἐπὶ τοῦτω ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ κατασπουδασθῶ, (al. τε-
✕ τάραγμα) κατανοήσω καὶ πτοη-
✕ θήσομαι ἐξ αὐτοῦ.

16.

AQUILA.

9.

10. Probaverunt.

11.

15. ✕ Idcirco a facie ejus turbabor: considerabo, et timebo ✕ ab eo.

16.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXIII Job.

V. 3, 4. Σ., ἕως τῆς ἕδρας etc. Sic Regii duo, Orat., Nicetas et Drusius.

V. 5. Σ., βήματα. Regii duo, Orat. et Drusius.

V. 6. Σ., διαδικάζεται μοι. Reg. unus, Orator., Nicet. et Drusius; alter vero Regius, διαδικάσει με.

Ibid. Σ., μόνον αὐτὸς etc. Sic omnes.

V. 8. Σ., ἰδοὺ ἐάν etc. Sic omnes. Colbertinus

tamen habet, αἰδεσθήσομαι pro αἰσθήσομαι.

V. 9. Colbertinus hic habet cum asterisco, ἐξ θ. or β', id est, *Hi duo versiculi ex Theodotione*. Editio Latina Hieronymi hos versiculos cum asteriscis adfert, quales nos edimus: sed a Græco discrepant.

V. 10. 'A., ἔδοκίμασαν. Colbert. et Reg. unus.

V. 11. Θ., ἐκράτησεν etc. Hæc asterisco notantur

CAPUT XXIV JOB.

TO EBPAIKON.

1 עתים
לא-חזד ימיו

2 ושינו

3 חבור

4 יסד אבינים כדרך

יחד חבאו עני-ארץ

5 פראים

בדבר 'O Ἑβραῖος, ἐπ' ἐρήμου.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

1. Tempora.

Non viderunt dies ejus.

2. Attigerunt.

3. Asinum.

4. Divertere facient egentes de via.

Pariter latuerunt humiles terræ.

5. Onagri.

In deserto. *Hebr. int., id.*

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

1.

2.

3.

4.

5.

VULGATA LATINA.

1. Tempora.

Ignorant dies illius.

2. Transtulerunt.

3. Asinum.

4. Subverterunt pauperum viam.

Oppresserunt pariter mansuetos terræ.

5. Onagri.

In deserto.

ΑΚΥΤΑΣ.

1. Καίροι.

2. Προσλαμβάνουσιν.

3.

4.

5.

AQUILA.

1. Tempora.

2. Assumunt.

3.

4.

5.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Θ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

9. * Ἀριστερᾷ ποιήσαντος αὐ-
* τοῦ, καὶ οὐ κατέσγον Περιβα-
* λει δεξιᾷ, καὶ οὐκ ἔφομαι.
10. Διέκρινε δέ με.
11. Ἐξελεύσομαι δὲ ἐν ἐντάλμα-
* σιν αὐτοῦ. Ἄλλως, * ἐκράτησεν
* ὁ πούς μου τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ.
15. * Ἐπὶ τούτῳ ἀπὸ προσώπου
* αὐτοῦ κατασπουδασθῶ, (αἰ. τε-
* τάρραγμα) κατανοήσω καὶ πτοη-
* θήσομαι ἐξ αὐτοῦ. Ἄλλος, ἀμη-
* χανῶ, καὶ κατανοῶν προοῦμαι.
16. Ἐθορύθησέ με.
9. * Ἀριστερᾷ ποιήσαντος αὐ-
* τοῦ, καὶ οὐ κατέσγον. Περιβα-
* λει δεξιᾷ, καὶ οὐκ ἔφομαι.
- 10.
11. * Ἐκράτησεν ὁ πούς μου
* τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ.
15. * Ἐπὶ τούτῳ ἀπὸ προσώπου
* αὐτοῦ κατασπουδασθῶ, (αἰ. τε-
* τάρραγμα) κατανοήσω καὶ πτοη-
* θήσομαι ἐξ αὐτοῦ.
- 16.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

9. * Ad lævam quid agam?
* non apprehendam. Convertatur
* ad dexteram, et non videbo.
10. Probavit autem me.
11. Egrediar autem in præce-
* ptis ejus. *Aliter*, * tenuit p's
* meus vias ejus.
15. * Idcirco a facie ejus tur-
* babor : considerabo, et timebo
* ab eo. *Alius*, anxius sum et
* considerans obstupescio.
16. Conturbavit me.
9. * Ad lævam quid agam? non
* apprehendam. Convertatur ad
* dexteram, et non videbo.
- 10.
11. * Tenuit pes meus vias
* ejus.
15. * Idcirco a facie ejus tur-
* babor : considerabo, et timebo
* ab eo.
- 16.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXIII Job.

in Colbertino, eorumque versio in editione item Latina Hieronymi asterisco notatur, qualem nos damus.

V. 15. Colbertinus præmisso asterisco, ἐκ τῶν Ἀκύλα καὶ Θ. οἱ β', τετάρραγμα. Id est, *Hi duo versiculi ex Aquila et Theodotione*. Illud autem τετάρραγμα videtur item esse Aquilæ et Theodotionis, loco τοῦ κατασπουδασθῶ, quod hodie in versione

τῶν Θ legitur. Editio Latina Hieronymi quam sequimur, habet *turbabor*, et hos duos versiculos asteriscis notat. Drusius a. hanc vocem *ἡρῶ* hoc ceu scholion adfert, ἐθορύθησεν καὶ ἐπαράχθησεν, i. e., *percussus et turbatus sum*.

V. 16. Σ., ἐθορύθησέ με. Sic Colbert. et Regius unus.

CAPUT XXIV JOB.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Θ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ὁραὶ.
* (Οὐκ οἶδασι τὰς ἡμέρας αὐ-
* τοῦ.)
2. Ὑπερέβησαν.
3. Ὑποζύγιον. Ἄλλος, ἕνον.
4. Παρέτρεψαν γὰρ πενήτων ὁδόν.
4. Ἐξέκλιναν ἀδυνάτους ἐξ ὁδοῦ
δικαίας.
- Ὅμοι ἀφανεῖς ἐποίησαν πραεῖς
γῆς.
5. Ὅμοι * ἀγριοί.
Ἐν ἀγρῷ.
1. Καίροι.
- 2.
- 3.
- 4.
- * Ὅμοθυμαδὸν δὲ ἐκρῦθησαν
* πραεῖς γῆς.
- 5.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1. Horæ.
* Nescierunt dies ejus.
2. Transgressi sunt.
3. Subjugale. *Alius*, asinum.
4. Subverterunt enim paupe-
* rum viam.
4. Divertere fecerunt impoten-
* tes a via justa.
* Et simul absconditi sunt mi-
* tes terræ.
5. Asini * feri.
In agro.
1. Tempora.
- 2.
- 3.
- 4.
- * Et simul absconditi sunt mⁱ.
* tes terræ.
- 5.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

'ΑΚΥΛΑΣ.

יצאו בפעלם משחדו לסוף			Ἐξέρχονται ἐν κατέρῳ αὐτῶν, ὀρθρίζοντες εἰς ἄλωσιν.
ערבה לו לחם לנערים			
8 מזרם הרים ירמבו	8.		8.
9 ועל-עני יחבלו	9.		9.
12, 13 ואלוה לא-ישום תפלה :	12, 13.		12, 13.
המה ו היו במרדו - אור			
14-18 יבליה יהו כנגב : ועין	14-18.		14-18.
נאף שמרה נשף לאמר לא-תשורגי			
עין וסתר פנים ישום : חתר בחשך			
בתים יומם חתמו-למו לא-ידעו			
אור : כי יחזו בקר למו צלמות כי			
יכיר בלחות צלמות : קל-הוא ו			
על-פני-מים			
24 ככל	24.		24.
25 ואם-לא אפס	25.		25.
וישם לאל מלתי			

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

Egressi sunt ad opus suum surgentes mane ad rapinam.
Solitudo ei panis pueris.

Egrediuntur ad opus suum : vigilantes ad prædam.
Præparant panem liberis.

Egrediuntur in opus suum, mane surgentes ad capturam.

8. Ab inundatione montium madescent.

8. Quos imbres montium rigant.

8.

9. Et super pauperem accipient pignus.

9. Et vulgum pauperem spoliaverunt.

9.

12, 13. Et Deus non ponet insulsum : ipsi fuerunt inter rebelles luminis.

12, 13. Et Deus inultum abire non patitur. Ipsi fuerunt rebelles luminis.

12, 13.

14-18. Et in nocte erit tamquam fur : et oculus adulteri observavit crepusculum, dicendo, Non aspiciet me oculus, et absconsonem facierum ponet. Fodit in tenebris domos, die signaverunt sibi : non cognoverunt lucem. Quia pariter mane eis umbra mortis. Cum agnoverit terrores umbræ mortis : levis ipse super facies aquarum.

14-18. Per noctem vero erit quasi fur. Oculus adulteri observat caliginem dicens : Non me videbit oculus : et operiet vultum suum. Perfodit in tenebris domos, sicut in die condixerant sibi, et ignoraverunt lucem. Si subito apparuerit aurora, arbitrantur umbram mortis : et sic in tenebris quasi in luce ambulant. Levis est super faciem aquarum.

14-18.

24. Sicut omnes.

24. Sicut omnia.

24.

25. Et si non, uli.

25. Quod si non est ita.

25.

Et ponet ad Deum sermonem meum.

Et ponere ante Deum verba mea.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXIV Job.

V. 1. 'A., Θ., καιροί. Colbert. et Reg. unus.

Ibid. Illud, *nescierunt dies ejus*, non expressum in LXX asterisco notatur in edit. Latina Hieronymi. Ex Latinis Græca restituta uncinis inclusimus.

V. 2. 'A., προσλαμβάνουσι. Sic unus. Reg., προσελάβοντο, *assumpserunt*. Colbert., προσελάβου, *assumpsisti*. Nicetas, προσλαμβάνοντες, *assumentes*.

V. 3. 'A., ἄλλος, ἕνος. Colbert. et Reg. unus.

V. 4. Σ., παρέψαν γὰρ etc. Colbert., Regius

unus et Drusius.

Ibid. Σ., ὁμοῦ ἀφανεῖς etc. Omnes. Lectionem vero τῶν Θ' ex Theodotione desumptam cum asterisco et Θ. notat Colbertinus, et editio Latina Hieronymi, ejus versionem adhibemus.

V. 5. Vox ἀγριοί asterisco notatur, et in editione Latina feri notatur cum asterisco.

Ibid. 'O 'Εβραῖος, ἐπ' ἐρήμου. Drusius.

Ibid. 'A., ἐξέρχονται ἐν κατ- Omnes. Colbertinus

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

Ἐκπορεύονται.

Ἐξεληθόντες τὴν ἑαυτῶν τάξιν.

Ἡδὺς ἐκάστω αὐτῶν ἄρτος εἰς
νευρίσκους.* Ἡδύνθη αὐτῶ ἄρτος εἰς νεω-
* τέρους.* Ἡδύνθη αὐτῶ ἄρτος εἰς νεω-
* τέρους.

8.

8. * Ἀπὸ ψεκάδων ὀρέων ὑγραί-
* νονται.8. * Ἀπὸ ψεκάδων ὀρέων ὑγραί-
* νονται.

9. Καὶ πτωχὸν ἠνεχύραζον.

9. Ἐκπεπτωκότα δὲ ἐταπεινω-
σαν.

9.

12, 13. Ὁ Θεὸς δὲ οὐκ ἐμπνέει
μωρίαν. Ἄλλ' αὐτοὶ γεγόνασιν
ἀποστᾶται φωτός.12, 13. Αὐτὸς δὲ διατὶ τούτων
ἐπισκοπῆν οὐ ποιοῦνται; ἐπὶ γῆς
δυντῶν καὶ οὐκ ἐπέγυωσαν.

12, 13.

14-18. Σκέπαστρον προσώπου
περιτιθέμενος.... Ὡς ἐν σφραγίδι
κρυψουσιν ἑαυτούς, ἐὰν γένηται
αὐτοῖς ὀρθρὸς σκιά θανάτου. Φωρα-
θεὶς γὰρ ἀνύπαρκτος ἔσται βιασθεὶς
θανάτῳ.... Ἐπιπλέων ὕδατι.14-18. * Καὶ νυκτὸς ἔσται ὡς
* κλέπτῃς. Καὶ ὀφθαλμὸς μοιχοῦ
* ἐφύλαξε σκότος, λέγων, οὐ προ-
* νοήσει με ὀφθαλμὸς. Καὶ ἀπο-
* κρυθῆν προσώπου ἔθετο. Διῶρυ-
* ξεν ἐν σκότει οἰκίας. Ἡμέρας
* ἐσφράγισαν ἑαυτούς. Οὐκ ἐπέ-
* γνωσαν φῶς. Ὅτι ἐμοθυμαδὸν τὸ
* πρῶτ' αὐτοῖς σκιά θανάτου. Ὅτι
* γνώσεται τάραχος σκιάς θανά-
* του. Ἐλαφρὸς ἔστιν ἐπὶ πρόσω-
* πων ὕδατος.14-18. * Καὶ νυκτὸς ἔσται ὡς
* κλέπτῃς. Καὶ ὀφθαλμὸς μοιχοῦ
* ἐφύλαξε σκότος, λέγων, οὐ προ-
* νοήσει με ὀφθαλμὸς. Καὶ ἀπο-
* κρυθῆν προσώπου ἔθετο. Διῶρυ-
* ξεν ἐν σκότει οἰκίας. Ἡμέρας
* ἐσφράγισαν ἑαυτούς. Οὐκ ἐπέ-
* γνωσαν φῶς. Ὅτι ἐμοθυμαδὸν
τὸ πρῶτ' αὐτοῖς σκιά θανάτου.
* Ὅτι γνώσεται τάραχος σκιάς
* θανάτου. Ἐλαφρὸς ἔστιν ἐπὶ
* πρόσωπον ὕδατος.

24.

24. Ὡσπερ μολόχη. Ἄλλος, ὡσ-
περ γλόη.

24.

25. Ἄλλὰ νῦν.

25. Εἰ δὲ μή.

25.

Καὶ τάξει παρὰ τῷ Θεῷ τὸν λό-
γον ὑπὲρ ἐμοῦ.Καὶ θήσει εἰς οὐδὲν τὰ ῥήματά
μου.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

Exeunt.

Egressi suum ipsorum ordinem.

Suavis unicuique ipsorum panis
ad pueros.* Suavis factus est ei panis in
* adolescentes.* Suavis factus est ei panis in
* adolescentes.

8.

8. * De stillicidiis montium
* madescunt.8. * De stillicidiis montium
* madescunt.9. Et a paupere pignus tolle-
bant.9. Eum autem qui ceciderat
humiliaverunt.

9.

12, 13. Deus autem non inspi-
rat stultitiam. Sed ipsi fuerunt de-
ficientes a luce.12, 13. Ipse cur horum visitatio-
nem non fecit? cum super terram
ipsi etessent, et non agnovissent.

12, 13.

14-18. Operimentum vultus cir-
cumponens... Quasi in sigillo abs-
condent seipsum, si fuerit eis ma-
tutinum umbra mortis; deprehen-
sus enim de medio tolletur morte
violenta... Innavigans aquarum.14-18. * Et nocte erit sicut
* fur. Oculi adulteri observat
* tenebras, dicens, Non videbit
* me oculus. Et latibulum faciei
* posuit. Suffodit in tenebris do-
* mos. Per diem obsignerunt
* semetipsos. Non cognoverunt
* lucem, quia simul eis mane
* umbra mortis. Quia cognoscet
* perturbationem umbræ mortis.
* Levis est super faciem aquarum.14-18. * Et nocte erit sicut
* fur. Oculi adulteri observat
* tenebras, dicens, Non videbit
* me oculus. Et latibulum faciei
* posuit. Suffodit in tenebris do-
* mos. Per diem obsignerunt
* semetipsos. Non cognoverunt
* lucem, quia simul eis mane
* umbra mortis. Quia cognoscet
* perturbationem umbræ mortis.
* Levis est super faciem aquarum.

24.

24. Sicut malva. Alius, sicut
herba.

24.

25. Sed nunc.

25. Alioquin.

25.

Et statuet apud Deum sermo-
nem pro me.

Et ponet in nihilum verba mea.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXIV Job.

Iamen habet ἐπέρχονται. Sed alio loco idem legit
ἐξέρχονται. Idem codex hæc notat in versionem
τῶν Ο, τάξει οὐ κείται ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ. Σ., ἐκπο-
ρεύονται. Sic Reg. unus.Ibid. Σ., ἡδὺς ἐκάστω etc. Sic omnes. Ibidem au-
tem notat Colbertinus litteram Θ. præmisso aste-
risco, ut indicet versionem quæ ἐν τοῖς Ο habetur,
esse Theodotionis. Similiter editio Latina eidem
asteriscum præmittit.V. 8. Hæc pariter asterisco notantur in Colbert.
cum nota Θ. Asteriscus etiam præmittitur in edit.
Latina.

V. 9. Σ., καὶ πτωχὸν ἠνεχύραζον. Omnes.

V. 12, 13. Σ., ὁ Θεὸς δὲ οὐκ etc. Hunc insignem
Symmachi locum ex Colbertino et ex duobus Re-
gis mutuamur.V. 14-18. Hi novem versiculi asteriscis notantur
in Colbertino, quemadmodum et in edit. Latina

Hieronymi, unde versionem mutuamur.

Ibid. Σ., σκέπαστρον προσώπου etc. Sic omnes mss. et Nicetas.

Ibid. Σ., ὡς ἐν σφραγίδι etc. Hunc Symmachi locum, cujus minimam partem adfert Drusius, plenum ex mss. mutuamur.

CAPUT XXV JOB.

TO EBPAIKON.

- 2 המשל
שלום
- 3 היש מספר לגדיוני
- אירדו
- 4 ובוה-יונה ילוד אשה
- 5 לא-זכו

VERSIO HEBRAICI TEXT.

- 2. Dominium.
Pacem.
- 3. Numquid est numerus agminibus ejus?
Lux ejus.
- 4. Et quomodo mundus erit natus muliere.
- 5. Non sunt mundæ.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

VULGATA LATINA.

- 2. Potestas.
Concordiam.
- 3. Numquid est numerus militum ejus?
Lumen illius.
- 4. Aut apparere mundus natus de muliere.
- 5. Non sunt mundæ.

ΑΚΥΤΑΣ.

- 2. Ἐξουσίας.
- 3.
- 4.
- 5. Οὐ διαυγισθήσεται.

AQUILA.

- 2. Domini.
- 3.
- 4.
- 5. Non dilucidæ erunt.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXV Job.

V. 2. 'A., Θ., ἐξουσία; Colbert. et Reg. unus. Ibid. *Οἱ Λοιποὶ*, τὴν εἰρήνην. Colbert.

V. 5. Σ., μὴ ἐστὶν etc. Colbert., Orat., Reg. unus, Nicetas et Drusius.

CAPUT XXVI JOB.

TO EBPAIKON.

- 5 יעצו
- 5-10 הרפאים יחללו כחצת מים ושכניהם : ערום שאירל נגדו ואין כסות לאבדן : נמה צפון על-תהי תלה ארץ על-בלימה : צרר-מים בעביו ולא נבקע ענן חחתם : מאהו פני-נכה פרשו עליו עננו : חק חג על-פני-מים עד-תגלית אור עם-חשך

VERSIO HEBRAICI TEXT.

- 3. Consulisti.
- 5-10. Numquid gigantes formabuntur de sub aquis, et habitatores eorum. Nudus infernus coram eo, et non operimentum perditioni. Extendens aquilonem super vacuum, suspendens terram super nihilum, ligans aquas in nubibus suis, et non scissa est nubes sub eis : tenens facies solii : expandit super illud nubem suam : statutum circino descripsit super facies aquarum, usque ad perfectionem lucis cum obscuritate.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

- 3.
- 5-10.

VULGATA LATINA.

- 3. Dedisti consilium.
- 5-10. Ecce gigantes gemunt sub aquis, et qui habitant cum eis. Nudus est infernus coram illo, et nullum est operimentum perditioni. Qui extendit aquilonem super vacuum, et appendit terram super nihilum. Qui ligat aquas in nubibus suis, ut non erumpant pariter deorsum. Qui tenet vultum solii sui, et expandit super illud nebulam suam. Terminum circumdedit aquis, usque dum finiuntur lux et tenebræ.

ΑΚΥΤΑΣ.

- 3. Συνεβούλευσας.
- 5-10. Ῥαφαίμ... ἐπὶ κενώματι.

AQUILA.

- 3. Consulisti.
- 5-10. Raphaim... super inanē...

Ibid. Σ., ἐπιπλέον ὕδατι. Sic legendum, non ut habent aliquot mss. et Drusius, ἐπιπλέον.
V. 24. Ἄλλος, ὡσερ χλόη. Sic Reg. unus.

V. 25. Σ., ἀλλὰ νῦν. Colbert.
Ibid. Σ., καὶ τάξει etc. Ita Colbert. et Reg. unus.

CAPUT XXV JOB.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

- 2.
- 3. Μὴ ἐστὶν ἀριθμὸς τῶν στρατιῶν αὐτοῦ;
Ἐπιτάγματα.
- 4. Διὰ τίνος ἄρρωπος ἐστὶ τρεχθεὶς ὑπὸ γυναικὸς;
- 5.

- 2. Προσίμιον.
Τὴν σύμπασαν. Οἱ λοιποὶ, τὴν εἰρήνην.
- 3. Μὴ γὰρ τις ὑπολάβοι ὅτι ἐστὶ παρέκλυσίς πειραταῖς.
Ἐνεδρα παρ' αὐτοῦ.
- 4. Ἥ τις ἀν' ἀποκαθαρίσαι αὐτὸν γεννητὸς γυναικὸς;
- 5. Οὐ καθαρὰ.

- 2. Ἐξουσίας.
- 3.
- 4.
- 5.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

- 2.
- 3. Num est numerus exercituum ejus?
Præcepta.
- 4. Quare mundus erit natus e muliere?
- 5.

- 2. Exordium.
Universitatem. Reliqui, pacem.
- 3. Nemo enim putet esse moram piratis.
Insidiæ ab eo.
- 4. Vel quisnam mundaverit se natus ex muliere?
- 5. Non mundæ.

- 2. Dominii.
- 3.
- 4.
- 5.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXV Job.

Ibid. Σ., ἐπιτάγματα. Colbert. et Drusius.
V. 4. Σ., διὰ τίνος etc. Colbert., Reg. unus,

Orat., Nicetas et Drusius.
V. 5. 'Α., οὐ διαυγισθήσεται. Reg. unus.

CAPUT XXVI JOB.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

- 3. Συμβουλεύσας.
- 5-10. Θεομάχοι.... καὶ οἱ γειτῶνες αὐτοῖς.... ὄρον περιέγραψεν.

- 3. Συμβεβούλευσαι.
- 5-10. * Μὴ γίγαντες μαιωθήσονται ὑποκάτωθεν ὕδατος, καὶ τῶν γειτόνων αὐτοῦ; Καὶ οὐκ ἐστὶ περιβολαῖον τῇ ἀπωλείᾳ. Ἐκτείνων βορεάν ἐπ' οὐδὲν, Κρεμάζων γῆν ἐπὶ μηδενός. Δεσμεύων ὕδωρ ἐν νεφέλαις αὐτοῦ, Καὶ οὐκ ἐρράγη νέφος ὑποκάτω αὐτοῦ. Ὁ κρατῶν πρόσωπον θρόνου, Ἐκπετάζων ἐπ' αὐτὸν νέφος αὐτοῦ. Πρόσταγμα ἐγύρωσεν ἐπὶ πρόσωπον ὕδατος, Μέχρι συντελείας φωτὸς μετὰ σκότους. Ἄλλος, οὐκ ἔβρανε... Ἄλλος, ἔθετο σκότος ἀποκρυφῆν αὐτοῦ.

- 3.
- 5-10. * Μὴ γίγαντες μαιωθήσονται ὑποκάτωθεν ὕδατος, καὶ τῶν γειτόνων αὐτοῦ; Καὶ οὐκ ἐστὶ περιβολαῖον τῇ ἀπωλείᾳ. Ἐκτείνων βορεάν ἐπ' οὐδὲν, Κρεμάζων γῆν ἐπὶ μηδενός. Δεσμεύων ὕδωρ ἐν νεφέλαις αὐτοῦ, Καὶ οὐκ ἐρράγη νέφος ὑποκάτω αὐτοῦ. Ὁ κρατῶν πρόσωπον θρόνου, Ἐκπετάζων ἐπ' αὐτὸν νέφος αὐτοῦ. Πρόσταγμα ἐγύρωσεν ἐπὶ πρόσωπον ὕδατος, Μέχρι συντελείας φωτὸς μετὰ σκότους.

SYMMACHIUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

- 3. Consulisti.
- 5-10. Dei hostes... et qui vicini erant eis... terminum circumscrisit.

- 3. Dedisti consilium.
- 5-10. * Numquid gigantes redigentur in nihilum subter aquam, et proximi eorum? Nudus infernus coram eo, et non est velamen perditioni. Extendens aquilonem super nihilum, suspendens terram super nihilum (in aere), ligans aquam in nubibus suis, et non est scissa nubes ab eo. Qui tenet faciem solii, et extendens super eum nubem suam. Præceptum circumdedit super faciem aquæ, usque ad consummationem lucis. Alius, non irripavit. Alius, posuit tenebras latibulum suum.

- 3.
- 5-10. * Numquid gigantes redigentur in nihilum subter aquam, et proximi eorum? Nudus infernus coram eo, et non est velamen perditioni. Extendens aquilonem super nihilum, suspendens terram super nihilum (in aere), ligans aquam in nubibus suis, et non est scissa nubes ab eo. Qui tenet faciem solii, et extendens super eum nubem suam. Præceptum circumdedit super faciem aquæ, usque ad consummationem lucis.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ
11 ירדפפ	11.	11. Διεικνήθησαν.
ויתכוד		
12 מחץ רהב	12.	12.
13 נחש ברח	13.	13.
14 וזכה שמוץ דבר נשבע-בי ורעם גבורתו מי יתבונן	14.	14.

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
11. Conterentur. Et admirabuntur.	11. Contremiscunt. Pavent.	11. Concussæ fuerunt.
12. Percussit superbiam.	12. Percussit superbum.	12.
13. Serpentem fugacem.	13. Coluber tortuosus.	13.
14. Et quam pusillum verbum audivimus ab eo, et tonitru fortitudinum ejus quis intelliget.	14. Et cum vix parvam stillam sermonis ejus audierimus, quis poterit tonitruum magnitudini il- lius intueri?	14.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXVI Job.

V. 3. 'A., Σ., συνεβούλευσας. Colbert.

V. 5-10. Colbertinus cum asteriscis habet, ἐκ θ. ol ια', id est, *Hi undecim versiculi ex Theodotione, videlicet inducti sunt in versionem LXX. Hos item versiculos asteriscis notat editio Latina Hieronymi, unde versionem excerpimus (*)*. Ultimus porro versiculus deficit: ac post illud, *ad consummationem*

lucis, addas, *cum tenebris*, ut cum Hebræo con-
net יָשַׁח עִים.

Ibid. 'A., Παρὰ εἰ. Σ., θεομάχοι. Sic Colbert. et
Reg. unus.

Ibid. Colbert. Σ., καὶ οἱ γεινιῶντες αὐτοῖς, me-
lius quam Drusius qui habet γέτρονες.

Ibid. 'A., ἐπὶ κενώματι. Sic omnes.

(*) Duodecim habet hæc versio versiculos (στίχους), quorum tertius est: *Nudus infernus coram eo*, et non exprimitur græce in textu Theodotii qualem eum profert Montf. Editio autem Rom. LXX habet: Γυμνὸς ὁ θεὸς ἐνώπιον αὐτοῦ, et ad amussim respondet hebraico, נָדַד שָׂמַל עִים. DRACH.

CAPUT XXVII JOB.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ
1 ויסף אקב שאת משלך	1.	1. Καὶ προσέθηκεν Ἰὼβ ἄρας παροβολὴν αὐτοῦ.
2 הסיר משפמי	2.	2.
3 כי-כל-עוד נשכתי בי	3.	3.
5 לא-אסיר תבותי	5.	5.
6 תלא ארפה	6.	6.
8 כי יבצע	8.	8.
9 כי-תבוא	9.	9.
13 ונאלת עדיצים כשודי יקוד	13.	13.
17 נקי	17.	17. Ἄθῶοι.

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Et addidit Job assumere pa- rabolam suam.	1. Addidit quoque Job assu- mens parabolam suam.	1. Et addidit Job assumens pa- rabolam suam.
2. Removere fecit iudicium meum.	2. Qui abstulit iudicium meum.	2.
3. Quia omni tempore halitus meus in me.	3. Quia donec superest halitus in me.	3.
5. Non removebo perfectionem meam.	5. Non recedam ab innocentia mea.	5.
6. Et non dimittam eam.	6. Non deseram.	6.
8. Cum corraserit.	8. Si avare rapiat.	8.
9. Cum venerit.	9. Cum venerit.	9.
15. Et hæreditatem fortium ab Omnipotente accipient.	15. Et hæreditas violentorum, quam ab Omnipotente suscipient.	15.
17. Innocens.	17. Innocens.	17. Innocentes.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
11. Θαμβοῦνται.	11. Ἐπετάσθησαν.	11.
12. Συγκλᾶ ἀλαζονείαν.	Ἐξέστησαν.	
13. Τὸν ὄφιν τὸν συγκλείοντα.	12. Ἔστρωται τὸ κῆτος.	12.
14. Τί δὲ ψιθύρισμα τῶν λόγων αὐτοῦ ἀκούσομεν, ὅπου βροντὴν δυναστείας αὐτοῦ οὐδεὶς ἐννοήσει;	13. Δράκοντα ἀποστάτην.	15.
	14. Καὶ ἐπὶ ἰκμάδα λόγου ἀκούσόμεθα ἐν αὐτῷ. Σθένος δὲ βροντῆς αὐτοῦ τίς οἶδεν;	14.

SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
11. Obstupescunt.	11. Expansæ sunt.	11.
12. Confringit arrogantiam.	Obstupuerunt.	
13. Serpentem concludentem.	12. Stratus est cetus.	12.
14. Quid vero susurrum sermonum ejus audiemus, quando tonitru potentie ejus nemo cogitabit?	13. Draconem desertorem.	13.
	14. Et super stillam verbi audiemus in eo : virtutem autem tonitruï ejus quis scivit ?	14.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXVI Job.

Ibid. Ἄλλος, οὐκ ἔβρανε. Colbert. Suspectum. V. 12. Σ., συγκλᾶ ἀλαζονείαν. Omnes.
 Ibid. Ἄλλος, ἔθετο σκότος etc. Colbert. (**). V. 13. Σ., τὸν ὄφιν etc. Omnes.
 Ibid. Σ., ὄρον περιέγραψεν. Omnes. V. 14. Σ., τί δὲ ψιθύρισμα etc. Hunc locum Symmachi mutilum adfert Drusius. Sed Colbert., Orat. et Nicetas plenum habent, ut nos edimus.
 W. 11. Ἄ., διεκινήθησαν. Omnes. Et similiter sequentem Symmachi lectionem, θαμβοῦνται.

(*) Nihil habetur in hebræico textu cui respondere possit hæc lectio quam Montfauconius nobis vendidit pro incertii interpretis fragmento. Est autem scholion ex psal. xvii, 12 deproptum, ubi LXX, καὶ ἔθετο σκότος ἀποκρυφὴν αὐτοῦ (hebr. כָּסָה לְרַגְלֵי שָׁמַיִם, posuit tenebras latibulum suum), a lectore quodam, ut non inepte autumat Kreyszigius, hic in Colbertino codice adscriptum. DRACH.

CAPUT XXVII JOB.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
1.	1. Ἐτι δὲ προσθεὶς Ἰὼβ εἶπε τῷ προοιμίῳ.	1.
2. Ὅς παρεῖδε τὴν κρίσιν μου.	2. Ὅς οὕτω με κέκρικε.	2.
3. Ὅτι μέχρις οὐ ἠ ἀναπνοή μου ἐν ἐμοί.	3. Εἰ μὴν ἔτι τῆς πνοῆς μου ἐνούσης.	3.
5. Οὐκ ἐκστήσομαι τῆς ἀπλότητός μου.	5. Οὐ γὰρ ἀπαλλάξω μου τὴν ἀκακίαν μου.	5.
6.	6. Οὐ μὴν προῶμαι. Ἄλλος, οὐ μὴ προῶμαι.	6. Οὐκ ἀφήσω.
8.	8. Ὅτι ἐπέχει. Οἱ λοιποὶ, ὅτι πλεονεκτεῖ.	8.
9.	9. Ἡ ἐπελθούσης. Οἱ λοιποὶ, μὴ ἐπελθούσης.	9.
13. Καὶ κληρονομία ἦν οἱ ἀκαμπεὶς παρὰ τοῦ Ἰκανοῦ κομίζονται.	13. Κτῆμα δὲ δυναστῶν ἐλεύσεται παρὰ Παντοκράτορος ἐπ' αὐτούς.	13. Καὶ κληρονομία ἦν οἱ ἀκαμπεὶς παρὰ τοῦ Ἰκανοῦ κομίζονται.
17. Ἀναίτιοι.	17. Ἀληθινοί.	17. Ἀθῶοι.

SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
1.	1. Adhuc autem adjiciens Job dixit proœmio.	1.
2. Qui neglexit judicium meum.	2. Qui sic me judicavit.	2.
3. Quia donec halitus meus in me.	3. Si quidem adhuc halitu meo imminente.	3.
5. Non recedam a simplicitate mea.	5. Non enim separabo a me innocentiam meam.	5.
6.	6. Non certe dimittam. Alius, nequaquam dimittam.	6. Non amittam.
8.	8. Quia exspectat. Reliqui, quia avarus est.	8.
9.	9. Aut adveniente. Reliqui, ipsa non adveniente.	9.
13. Et hæreditas quam inflexibiles ab Omnipotente referunt.	13. Possessio vero potentium veniet ab Omnipotente super eos.	13. Et hæreditas quam inflexibiles ab Omnipotente referunt.
17. Inculpati.	17. Veraces.	17. Innocentes.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

ΑΚΥΛΑΣ.

18. נצ-
20. בלדות
לילה גנבתו טרסה
21-23 ישארו קדים ויך וישערה
ממקמו : וישלך עליו ולא יחמול מיד
ברוח יברה : ישפק עלימו כבימו
ישרק עליו ממקימו

18.
20.
21-23.

18.
20. Ἀνοπαρξία.
Νυκτὸς ἐν περιστάσει μὴ ἐκγί-
γοι.
21-23.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

18. Custos.
20. Terrores.
Nocte furatus est eum turbo.
21-23. Tollet eum eurus, et ibit,
et turbine commovebit eum de loco
suo : et projiciet super eum, et
non parcat : de manu ejus fugien-
do fugiet. Plaudet super eum pal-
mis suis, et sibilabit super eum
de loco suo.

18. Custos.
20. Inopia.
Nocte opprimet eum tempestas.
21-23. Tollet eum ventus urens,
et auferet, et velut turbo rapiet
eum de loco suo. Et mittet super
eum, et non parcat : de manu ejus
fugiens fugiet. Stringet super eum
manus suas, et sibilabit super il-
lum intuens locum ejus.

18.
20. Inexistentia.
Nocte in adverso casu ne effu-
giat.
21-23.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXVII Job.

- V. 1. Ἄ., καὶ προσέθηκεν etc. Reg. unus, Nicetas et Drusius.
- V. 2. Σ., ὅς περσέδε etc. Colbert., Reg. unus, Orat., Nicetas et Drusius.
- V. 3. Σ., ὅτι μέχρις οὗ etc. Colbert.
- V. 5. Σ., οὐκ ἐκστήσομαι etc. Omnes.
- V. 6. Θ., οὐκ ἀφήσω. Colbert., Reg. unus.
- V. 8. Οἱ Λοιποί, ὅτι πλεονεκεῖ. Sic Colb. Reg. unus, Nicetas et Drusius.
- V. 9. Οἱ Λοιποί, μὴ ἐπελθούσης. Colbert.
- V. 13. Σ., Θ., καὶ κληρονομία etc. Sic omnes : sed Drusius, κληρονομίαν.
- V. 17. Ἄ., Θ., ἀθῶοι. Σ., ἀνάτιοι. Colbert. et Reg. unus.
- V. 18. Colbert. in hæc verba, ἀ συνετήρησε, quæ ibi in textu locantur, in marg. asteris-eum ponit

CAPUT XXVIII JOB.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

ΑΚΥΛΑΣ.

יִקַּי
2 'Ο'Εβραῖος,
χαλκός δὲ ἀπὸ λίθων χωνεύεται
3
9-4 נעז : ארץ ממנה יצא- לחם
ותעזתה, תפז כמו- אש : מקוב-
ספיר אבניה ועפרת זהב לו : נהיב
לא- ידעו עיבו ולא שופתו עין איה :
לא- הדריכנה בני- שחץ לא- עזה
עליה שחל : בחלמיש שלח יד

1.
2.
3.
4-9.

1.
2.
3. Τέλος.
4-9.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

1. Fundent.
2. Et lapis susus æs. Hebræus,
æs autem e lapidibus conflatur.
3. Finem.
4-9. Motæ sunt. Terra ex ipsa
egredietur panis, et subter eam
versus est ut ignis : locus sapphi-
ri lapides ejus, et pulveres auri
ei. Semitam non cognovit avis,
nec vidit eam oculus vulturis. Non
calcaverunt eam filii superbiæ :

1. In quo conflatur.
2. Et lapis solutus calore, in
æs vertitur.
3. Tempus.
4-9. Et invios. Terra, de qua
oriebatur panis in loco suo, igne
subversa est. Locus sapphiri la-
pides ejus, et glebæ illius aurum.
Semitam ignoravit avis, nec intui-
tus est eam oculus vulturis. Non
calcaverunt eam filii institorum,

1.
2.
3. Finem.
4-9.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

18. Ἄ συνετήρησε.
20. Ἄνυπαρξία.
Νυκτὸς ἐν περιστάσει μὴ ἐκφύ-
γει.
21-23. Ἐκσυριεῖ.

18. ✕ Ἄ συνετήρησε.
20. Αἱ ὀδύνας.
Νυκτὶ δὲ ὑφέλιετο αὐτὸν γνόφος.

18.
20.
Νυκτὸς ἐν περιστάσει μὴ ἐκφύ-
γει.

21-23. ✕ Ἄναλῆφεται αὐτὸν
✕ καύσων, καὶ ἀπελεύσεται, καὶ
✕ λιχμήσει αὐτὸν ἐκ τοῦ τόπου αὐ-
✕ τοῦ. Καὶ ἐπιβρίβει ἐπ' αὐτὸν,
✕ καὶ οὐ φείζεται. Ἐκ χειρὸς αὐ-
✕ τοῦ φυγῆ φεύξεται. Κροτήσει
✕ ἐπ' αὐτὸν χεῖρας αὐτοῦ. Καὶ
✕ συριεῖ αὐτὸν ἐκ τοῦ τόπου αὐ-
✕ τοῦ. Ἄλλος, ὡς κοινορτός.

21-23. ✕ Ἄναλῆφεται αὐτὸν
✕ καύσων, καὶ ἀπελεύσεται, καὶ
✕ λιχμήσει αὐτὸν ἐκ τοῦ τόπου
✕ αὐτοῦ. Καὶ ἐπιβρίβει ἐπ' αὐτὸν,
✕ καὶ οὐ φείζεται. Ἐκ χειρὸς αὐ-
✕ τοῦ φυγῆ φεύξεται. Κροτήσει
✕ ἐπ' αὐτὸν χεῖρας αὐτοῦ. Καὶ
✕ συριεῖ αὐτὸν ἐκ τοῦ τόπου αὐ-
✕ τοῦ.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

18. Quæ servavit.
20. Inexistencia.
Nocte in adverso casu ne effu-
giat.
21-23. Exsibilabit.

18. Quæ servavit.
20. Dolores.
Nocte autem sustulit eum ca-
ligo.

18.
20.
Nocte in adverso casu ne effu-
giat.

21-23. ✕ Tollet eum æstus, et
✕ abibit, et ventilabit eum de
✕ loco suo, et projiciet super
✕ eum, et non parcat. De manu
✕ enim ejus fuga fugiet. Plaudet
✕ super eum manibus suis, et
✕ trahet eum de loco suo. *Alius,*
✕ ut pulvis.

21-23. ✕ Tollet eum æstus, et
✕ abibit, et ventilabit eum de loco
✕ suo, et projiciet super eum, et
✕ non parcat. De manu enim ejus
✕ fuga fugiet. Plaudet super eum
✕ manibus suis, et trahet eum de
✕ loco suo.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXVII Job.

hæc spectantem, & συνετήρησε, ubi versio Latina Hieron. habet, *quæ servavit*. Hæc vero absunt hodie a versione τῶν Ο΄, sed olim ex Symmacho addita fuerant, ut indicat Colbert. his verbis, ἐκ τῶν Σ., *ex versione Symmachi*.

V. 20. Ἄ., Σ., ἀνυπαρξία. Sic Colbert. et Reg. unus. Drusius vero uni Symmacho tribuit. Supra cap. xviii, v. 14, eandem vocem vertit Aquila ἀνυπαρξία.

Ibid. Ἄ., Σ., Θ., νυκτὸς ἐν περιστάσει etc. Colb. et Reg. unus.

V. 21-23. Colbert. cum asteriscis, ἐκ Θ., οἱ ζ΄, id est, *Hi sex versus ex Theodotione*. Notantur item asteriscis in edit. Latina Hieronymi: sed asterisci quidam excidere, ut contingit non raro in ea edit.

Ibid. Ἄλλος, ὡς κοινορτός. Colbert.

Ibid. Σ., ἐκσυριεῖ. Colbert. et Reg. unus.

CAPUT XXVIII JOB.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1.
2.
3. Προθεσμίαν.
4-9.

1. Ὅθεν διηθεῖται. Οἱ λοιποὶ, ὅθεν χωνευθῆ.
2. Χαλκὸς δὲ ἴσα λίθῳ λατομεῖται.
3. Τάξιν.

1.
2.

3. Πέρας.

4-9. ✕ Ἐσαλεύθησαν. Γῆ ἐξ αὐτῆς ἐξελεύσεται ἄρτος, Ἰποκάτω αὐτῆς ἐστράφη ὡσεὶ πῦρ. ✕ Τόπος σαπφείρου οἱ λίθοι αὐτῆς, ✕ Καὶ χῶμα χρυσοῦ αὐτῆς· Τρίβος, οὐκ ἔγνω αὐτὴν πετεινὸν, ✕ Καὶ οὐ παρέβλεψεν αὐτὴν ὀφθαλμὸς γυπτός. Οὐκ ἐπάτησαν αὐ-

4-9. ✕ Ἐσαλεύθησαν. Γῆ ἐξ αὐτῆς ἐξελεύσεται ἄρτος, Ἰποκάτω αὐτῆς ἐστράφη ὡσεὶ πῦρ. ✕ Τόπος σαπφείρου οἱ λίθοι αὐτῆς, ✕ Καὶ χῶμα χρυσοῦ αὐτῆς· ✕ Τρίβος, οὐκ ἔγνω αὐτὴν πετεινὸν, ✕ Καὶ οὐ παρέβλεψεν αὐτὴν ὀφθαλμὸς γυπτός. Οὐκ ἐπάτησαν

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1.
2.
3. Tempus præstitutum.
4-9.

1. Unde percolatur. *Reliqui,* unde confletur.
2. *Æs* autem quemadmodum lapis cæditur.
3. Ordinem.

1.
2.

3. Terminum.

4-9. ✕ Commoti sunt. Terra de qua egressus est panis, subter eam versus est quasi ignis. ✕ Locus sapphiri lapides ejus, et aurum ejus agger est. *Semitam* quam non cognovit avis, nec vidit eam oculus vulturis,

4-9. ✕ Commoti sunt. Terra de qua egressus est panis, subter eam versus est quasi ignis. ✕ Locus sapphiri lapides ejus, et aurum ejus agger est. *Semitam* quam non cognovit avis, nec vidit eam oculus vulturis,

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

<p>10 בצורח יאים ראתה עיני</p> <p>11 חבש ותעלמה יצא אור</p> <p>12 המצא</p> <p>13 ערכה 14-19 תדום אמר לא בי-היא יום אמר אין עמדי : לא-יהן סגור תחתיה ולא ישקל כסף מהירה : לא תסלדו בכתם אופיר בשהם יקר וספיר : לא-יערכנה זהב הטכיות ותמורתה כלי-פו : ראמורת וגביש לא יזכר ומשך הכמה מפנינים : לא- יערכנה פפחת-טש בכתם מודר לא תסלה</p>	<p>10.</p> <p>11.</p> <p>12.</p> <p>13.</p> <p>14-19.</p> <p>21.</p>	<p>10.</p> <p>11. Ἐξερεύνησεν.</p> <p>12.</p> <p>13. Τάξιν αὐτῆς. 14-19. Οὐκ ἀναδληθήσεται.... Γλυκύ δὲ σοφία παρὰ τὰ περίβλε- πτα.</p> <p>21.</p>
<p>21 ונעלמה מעיני כל-חי ומנוף השמים נסודה</p>	<p>21.</p>	<p>21.</p>

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

non transiit juxta eam leo. In si-
licem misit manum suam.

nec pertransiuit per eam leæna.
Ad silicem extendit manum suam.

10. In rupibus.

Rivos.

Vidit oculus ejus.

10. In petris.

Rivos.

Vidit oculus ejus.

10.

11. Fasciavit.

Et absconditum educet lucem.

11. Scrutatus est.

Et abscondita in lucem produ-
xit.

11. Perscrutatus est.

12. Invenietur.

12. Invenitur.

12.

13. Ordinem ejus.

14-19. Vorago dixit, Non in me
ipsa; et mare dixit Non apud me.
Non dabitur aurum purum pro ea,
et non ponderabitur argento pre-
tium ejus: non æstimabitur cum
auro Ophir, cum onyche pretioso
et sapphiro. Non adæquabit eam
aurum et crystallus, nec permu-
tatio ejus vas obrizi. Coralia et
unio non commemorabuntur, et
attractio sapientiæ præ margaritis.
Non adæquabit eam smaragdus
Æthiopiæ, cum auro mundo non
æstimabitur.

13. Pretium ejus.

14-19. Abyssus dicit, Non est in
me: et mare loquitur, Non est
mecum. Non dabitur aurum obriz-
zum pro ea, nec appendetur ar-
gentum in commutatione ejus.
Non conferetur tinctis Indiæ colo-
ribus, nec lapidi sardonycho pre-
tiosissimo, vel sapphiro. Non ad-
æquabitur ei aurum vel vitrum,
nec commutabuntur pro eo vasa
auri: Excelsa et eminentia non
memorabuntur comparatione ejus:
trahitur autem sapientia de oc-
cultis. Non adæquabitur ei topa-
zium de Æthiopia, nec tincturæ
mundissimæ compo netur.

13. Ordinem ejus.

14-19. Non rejicietur...(res)dul-
cis autem sapientia est præ rebus
spectabilibus.

21. Abscondit se ab oculis omnis
viventis, et a volucris cæli cecul-
tata est.

21. Abscondita est ab oculis
omnium viventium, volucres quo-
que cæli latet.

21.

40. Ρεΐθρα.

11. Ἀπὸ δὲ ὑπερρωμένου προήλθε φῶς.

12.

13. Τίμημα αὐτῆς.

14-19. Χρυσίῳ πρωτείῳ... [Κρύσταλλος διαφανῆς], οὐδὲ ἀντικαταλλάγησεται σκεύεσι χρυσοῖς.... ὕψηλά καὶ ὑπερρημένα οὐ μνησθήσεται.... οὐκ ἀναβληθήσεται.

21.

SYMMACHUS.

10. Fluenta.

11.

Ex despecto autem processit lux.

12.

13. Pretium ejus.

14-19. Auro primo... crystallus bellucida... neque commutabitur vasis aureis... excelsa et eminentia non memorabuntur... non recidietur.

21.

✘ τὴν υἱοὶ ἀλαζόνων. Οὐ παρῆλθεν αὐτὴν λέων. Ἐν ἀκροτόμῳ ἐξέτεινε χεῖρα αὐτοῦ.

10. Δίνας. Ἄλλος, θίνας.

Ποταμῶν.

Εἶδέν μου ὁ ὀφθαλμός. Οἱ λοιποὶ εἶδε αὐτοῦ.

11. Ἄνεκάλυψεν.

Ἔδειξε δὲ αὐτοῦ δύναμιν εἰς φῶς.

12. Εὐρέθη. Οἱ λοιποὶ, εὐρεθήσεται.

13. Ὅδον αὐτῆς.

14-19. ✘ Ἄβυσσος εἶπεν, οὐκ ἔστιν ἐν ἐμοί, καὶ θάλασσα εἶπεν, οὐκ ἔστι μετ' ἐμοῦ. Οὐ δώσει συγκλεισθῆναι ἀντ' αὐτῆς, καὶ οὐ σταθίσει ἀργύριον ἀντάλλαγμα αὐτῆς, καὶ οὐ συμβασταθήσεται χρυσίῳ Ὠφείρ. Ἐν ἄνυχι, χρυσίῳ καὶ σαπφείρῳ. Οὐκ ἰσωθήσεται αὐτῆ χρυσίον καὶ ὕαλος, καὶ τὸ ἄλλαγμα αὐτῆς σκεύη χρυσοῦ. Μετέωρα καὶ Γαβίς οὐ μνησθήσεται. καὶ ἔλκυσσον σοφίαν ὑπὲρ τὰ ἐσώτατα. Οὐκ ἰσωθήσεται αὐτῆ χρυσίον Αἰθιοπίας, χρυσίῳ καθαρῷ οὐ συμβασταθήσεται. Ἄλλος, σαρδονυχίῳ. Ἄλλος, οὐκ ἀντισταθμισθήσεται.

21. ✘ Λέληθε πάντα ἄνθρωπον, καὶ ἀπὸ πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ ἐκρύβη.

LXX INTERPRETES.

✘ nec calcaverunt eam filii arrogantium, nec transiit super eam leo. In durissimo lapide extendit manum suam.

10. Gurgites. Al., oras.

Fluviorum.

Vidit meus oculus. Reliqui, vidit (oculus) ejus.

11. Revelavit.

Ostendit autem virtutem suam in lumine.

12. Inventa est. Reliqui, invenietur.

13. Viam ejus.

14-19. ✘ Abyssus dixit, Non est in me, et mare dixit, Non est mecum. Non dabitur aurum conclusum pro ea, et non appendetur argentum in commutatione ejus. Non erit deterior auro Ophir, onyche pretioso et sapphiro: non æquabitur ei aurum et vitrum, nec commutatio ejus vasa aurea: et excelsa et Gabis non erunt in memoria, et trahes sapientiam de occultis. Non componetur ei topazium Æthiopiæ: auro mundo non comparabitur. Alius, sardonichio. Alius, non comparabitur.

21. ✘ Latet ab oculis hominis, et a volucrum (sic) cæli abscondita est.

✘ αὐτὴν υἱοὶ ἀλαζόνων. Οὐ παρῆλθεν αὐτὴν λέων. Ἐν ἀκροτόμῳ ἐξέτεινε χεῖρα αὐτοῦ.

10. Ὑχυρώματα.

11. Ἐξερεῦνθησεν.

12.

13. Σύνεσιν.

14-19. ✘ Ἄβυσσος εἶπεν, οὐκ ἔστιν ἐν ἐμοί, καὶ θάλασσα εἶπεν, οὐκ ἔστι μετ' ἐμοῦ. Οὐ δώσει συγκλεισθῆναι ἀντ' αὐτῆς, καὶ οὐ σταθίσει ἀργύριον ἀντάλλαγμα αὐτῆς, καὶ οὐ συμβασταθήσεται χρυσίῳ Ὠφείρ. Ἐν ἄνυχι, χρυσίῳ καὶ σαπφείρῳ. Οὐκ ἰσωθήσεται αὐτῆ χρυσίον καὶ ὕαλος, καὶ τὸ ἄλλαγμα αὐτῆς σκεύη χρυσοῦ. Μετέωρα καὶ Γαβίς οὐ μνησθήσεται. καὶ ἔλκυσσον σοφίαν ὑπὲρ τὰ ἐσώτατα. Οὐκ ἰσωθήσεται αὐτῆ χρυσίον Αἰθιοπίας, χρυσίῳ καθαρῷ οὐ συμβασταθήσεται.

21. ✘ Λέληθε πάντα ἄνθρωπον, καὶ ἀπὸ πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ ἐκρύβη.

THEODOTIO.

✘ nec calcaverunt eam filii arrogantium, nec transiit super eam leo. In durissimo lapide extendit manum suam.

10. Munimenta.

11. Perscrutatus est.

12.

13. Intelligentiam.

14-19. ✘ Abyssus dixit, Non est in me, et mare dixit, Non est mecum. Non dabitur aurum conclusum pro ea, et non appendetur argentum in commutatione ejus. Non erit deterior auro Ophir, onyche pretioso et sapphiro: non æquabitur ei aurum et vitrum, nec commutatio ejus vasa aurea: et excelsa et Gabis non erunt in memoria, et trahes sapientiam de occultis. Non componetur ei topazium Æthiopiæ: auro mundo non comparabitur.

21. ✘ Latet ab oculis hominis, et a volucrum (sic) cæli abscondita est.

TO EBPAIKON.

הבין 23	23.
ובים תכן במדה 25	25.
קולית 26	26.
הכנה וגם - הקרה 27	27.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

23.
25.
26.
27.

ΑΚΥΤΑΑΣ.

23.
25. Καὶ ὕδωρ ἐσταθμίσαστο (al. ἐσταθμίσατο) ἐν καταμετρήσει.
26.
27.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

23. Intellexit.
25. Et aquas appendit in mensura.
26. Coruscationi tonitruorum.
27. Præparavit eam, et etiam investigavit eam.

VULGATA LATINA.

23. Intelligit.
25. Et aquas appendit in mensura.
26. Procellis sonantibus.
27. Et præparavit et investigavit.

AQUILA.

23.
25. Et aquam ponderavit dimensione.
26.
27.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXVIII Job.

V. 1. *Oi λοιποὶ*, ὅθεν χωνευθῆ. Sic omnes.V. 2. *Ὁ Ἑβραῖος*, χαλκὸς δὲ etc. Omnes.V. 3. *Ἄ.*, τέλος. *Σ.*, προθεσμίαν. *Θ.*, πέρασ. Reg. unus, Orat., Nicetas et Drusius.V. 4. Colbertinus ad verbum ἐσαλεύθησαν, hæc notat, præmisso asterisco, ἐκ *Θ.* τὸ ἡμιστίχιον, ὁμοίως καὶ οἱ *Θ'*, id est, *Ex Theodotione hemistichium*, (sive *media pars hujus versiculi*), *similiterque novem versiculi sequentes*, qui versiculi asteriscis notantur in eodem codice. Hemistichium autem dicitur, vox ἐσαλεύθησαν, cujus versio Latina, *commoti sunt*, asterisco signatur etiam in editione Latina Hieronymi, ut et novem versiculi sequentes, quales nos representamus. Ubi notes etiam hos tres versiculos, qui pertinent ad versum 3 et 4 hujus capituli: *Et omnem finem ipse invenit, Lapis tenebræ et umbra mortis, Discissio torrentis a cinere*: asteriscis notari in eadem edit. Latina. Sed cum hos minime notet Colbertinus, nec plena fides

semper habenda sit eidem editioni Latinæ, hæc monuisse satis esto.

V. 10. *Θ.*, ὄχυρώματα. Sic Regii duo, Orat. et Drusius. *Ibid.* Nicetas: *Θ.*, ὄχυρώματα. *Σ.*, πέτρα male; nam versio illa Symmachi ad sequentem vocem pertinet, ut in iisdem mss. indicatur, et res ipsa docet.V. 11. *Ἄ.*, *Θ.*, ἐξερεύνησεν. Regii duo et Orat. Aquilæ tribuunt; Colbert., Nicetas et Drusius, Theodotioni. Puto utriusque esse.*Ibid.* *Σ.*, ἀπὸ δὲ ὕπερ- etc. Colbert. et Reg. unus.V. 12. *Oi λοιποὶ*, εὐρεθήσεται. Regii, Colbert., Orat. et Drusius.V. 13. *Ἄ.*, τάξιν etc. Sic omnes.V. 14-19. Colbertinus habet, ἐκ *Θ.* οἱ *β'*, id est, *Hi duodecim versiculi ex Theodotione desumpti sunt*. Qui versiculi in eodem codice asteriscis notantur, itemque in editione Latina Hieronymi, in qua tamen aliquot asterisci hinc inde librarii oscitantia prætermissi sunt.

CAPUT XXIX JOB.

TO EBPAIKON.

2 מי-יחנני כירחי-קדם 2	2.
כימי אלה ישמרני	
3 בדגל 3	3.
4 כאשר היתתי בימי חרפי 4	4.
בסדר אלה עלי אהלי	
5 סביבותי נערי 5	5.
8 נערים 8	8.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

2.
3.
4.
5.
8.

ΑΚΥΤΑΑΣ.

2. Τίς δὴ με κατὰ τοὺς τ' τοὺς πρώτους;
3
4.
5.
8.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

2. Quis dabit mihi secundum menses antiquos? Secundum dies, Deus custodiebat me.
3. In faciendo splendere ipsum.
4. Sicut eram in diebus adolescentiæ meæ. In secreto Dei in tabernaculo meo.
5. Circuitus mei pueri mei.
8. Pueri.

VULGATA LATINA.

2. Quis mihi tribuat, ut sim juxta menses pristinos? Secundum dies quibus Deus custodiebat me.
3. Splendebat.
4. Sicut fui in diebus adolescentiæ meæ. Quando secreto Deus erat in tabernaculo meo.
5. Et in circuitu meo pueri mei.
8. Juvenes.

AQUILA.

2. Quis dederit mihi secundum menses primos?
3.
4.
5.
8.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
23. Συνήκεν.	23. Συνέστησεν.	23.
25. Ὑδωρ δὲ ἐξίσωσε μέτρον.	25. .... καὶ ὕδατος μέτρα.	25.
26. Εἰς κτύπον φωνῶν.	26. Ἐν τινάγματι φωνάς.	26.
27.	27. Ἐτοιμάσας ἐξιχνίασεν.	27. Διέταξεν αὐτὴν καὶ ἐρεύνησεν αὐτήν.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
23. Intellexit.	23. Constituit.	23.
25. Aquam vero adæquavit mensuræ.	25.... Et aquæ mensuras.	25.
26. Ad strepitum vocum.	26. In concussionem voces.	26.
27.	27. Cum parasset, investigavit.	27. Ordinavit eam et perscrutatus est eam.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXVIII Job.

Ibid. 'A.; οὐκ ἀναβλήθησεται. Omnes mss. et Drusius.

Ibid. Σ., χρυσίῳ πρωτεῖῳ. Sic omnes mss. et Drusius. Ἄλλος, σαρόνουγιφ. Drusius. Ἄλλος, οὐκ ἀντισταθμισθήσεται. Colbertinus.

Ibid. Σ., κρύσταλλος διαφανής. Hanc lectionem adferunt Colbertinus et Reg. unus sine interpretis nomine. Putamus esse Symmachi: sed rem non exploratam esse duobus uncinis indicamus.

Ibid. Σ., οὐδὲ ἀντικαταλλάγησεται etc. Sic omnes mss. et Drusius.

Ibid. Σ., ὄψηλά καὶ etc. Sic locum plenum habent omnes mss., truncatum adtulerat Drusius. LXX habent, μετέωρα καὶ Γαβίς. In eum vero locum hoc notatur in Colbertino: τινές φασιν ὅτι Γαβεις λέγεται τὸ ὑπέρεχον τοῦ χεῖλους τοῦ μεδίμνου, ὃ καλεῖται κομμουλάτον. Id est, *Quidam dicunt Gabis vocari, quod supereminet in labro medimni, et vocatur commulatum.*

Ibid. Σ., οὐκ ἀναβλήθησεται. Nicetas. Sic eandem

vocem vertit Aquila supra, v. 16.

Ibid. 'A., γλυκὺ δὲ etc. Colbert., Orat., Nicetas et Drusius.

V. 21. Colbertinus cum asterisco, ἐκ θ. οἱ β', i. e., *Hi duo versiculi ex Theodotione.* In editione Latina, secundus versiculus, *et a volucrum caeli abscondita est*; et sequens (v. 22), *perditio et mors dixerunt*, asteriscis notantur. Sed ibi asterisci frequenter secus quam oportebat locantur. Præstat Colbertinum sequi. In eadem versione Latina, hi duo versiculi, *Et viam tempestatis vocibus. Tunc vidit eam, et exposuit eam*; quorum prior pertinet ad hodiernum versum 26, posterior ad 27, asteriscis notantur secus quam in Colbertino.

V. 23. Σ., συνήκεν. Sic omnes.

V. 25. 'A., καὶ ὕδωρ etc. Has Aquilæ et Symmachi lectiones exhibent omnes mss. et editi.

V. 26. Σ., εἰς κτύπον φωνῶν. Omnes.

V. 27. θ., διέταξεν etc. Omnes.

CAPUT XXIX JOB.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
2. Τίς ὄψη με κατὰ τοὺς μῆνας τοὺς πρώτους;	2. Τίς ἄν με θείη κατὰ μῆνα ἔμπροσθεν; Ἡμερῶν, ὧν με ὁ Θεὸς ἐφύλαξεν.	2. Κατὰ τὰς ἡμέρας αἱ; ὁ Θεὸς ἐφύλασέ με.
3.	3. Ηὺγει. Ἄλλος, Ἐλαμπεν.	3.
4. Ὅσπερ ἤμην ἐν ἡμέραις νεότητός μου.	4. Ὅτε ἤμην ἐπιθρίθων ὁδοῦς.	4.
Ὅποτε περιέφρασεν ὁ Θεὸς τὴν σπηγὴν μου.	Ὅτε ὁ Θεὸς ἐπισκοπὴν ἐποιεῖτο τοῦ οἴκου μου.	
5.	5. Κύκλω δέ μου οἱ παῖδες. Ἄλλος, ἀγόμενοι ὑπ' ἐμοῦ.	5.
8. Νέοι.	8. Νεανίσκοι.	8. Νέοι.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
2. Quis dederit mihi secundum mensæ primos?	2. Quis utique me ponat secundum mensem prius? Dierum, quibus me Deus custodivit.	2. Secundum dies quibus Deus custodiebat me.
3.	3. Lucebat. <i>Alius</i> , splendebat.	3.
4. Sicut eram in diebus juventutis meæ.	4. Cum eram gravescens viis.	4.
Quando circumvallabat Deus tabernaculum meum.	Cum Deus visitationem faciebat domus meæ.	
5.	5. In circuitu autem meo pueri. <i>Alius</i> , ducti a me.	5.
8. Juvenes.	8. Adolescentes.	8. Juvenes.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὺς γράμμασι.	ΑΚΥΛΛΑΣ.
קמו עכד 9 שרים	9.	9.
11 ותעידני 13 ברכת איבד עלי תבא	11. 13.	11. Ἐμαρτυρησε περι ἐμοῦ. 13.
ולב אלמנה ארנן 18 ואמר עם-קני אגנע	18.	18.
20, 19 שרשי פתח אלי-בים ובל ילין בקעירי : נבדי וחדש עבוד וקשתי בידי תהליף	19, 20.	19, 20.
21 ורחלו 24 אשחק אליהם לא יאמינו	21. 24.	21 24.
ואור פני לא יפולחן		
25 אבוד דרכם ואשב ראש ואשנן כחך בנודח כאשר אבלים ינחם	25.	25.

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
Surgebant, stabant. 9. Principes. 11. Et perhibebat testimonium mihi. 13. Benedictio pereuntis super me veniebat. Et cor viduæ canere faciebam. 18. Et dicebam, cum nido meo expirabo. 19, 20. Radix mea aperta ad aquas, et ros morabitur in messe mea. Gloria mea recens mecum, et arcus meus in manu mea innovabitur. 21. Et exspectabant. 24. Ridebam ad eos, non credebant. Et lumen facierum mearum non cadere faciebant. 25. Eligebam viam eorum, et sedebam caput, et habitabam sicut rex in agmine, quemadmodum lugentes consolatur.	Assurgentes stabant. 9. Principes. 11. Testimonium reddebat mihi. 13. Benedictio perituri super me veniebat. Et cor viduæ consolatus sum. 18. Dicebamque : In nidulo meo moriar. 19, 20. Radix mea aperta est secus aquas, et ros morabitur in messione mea. Gloria mea semper innovabitur, ut arcus meus in manu mea instaurabitur. 21. Expectabant. 24. Si quando ridebam ad eos, non credebant. Et lux vultus mei non cadebat in terram. 25. Si voluissem ire ad eos, sedebam primus : cumque sederem quasi rex circumstante exercitu, eram tamen mœrentium consolator.	9. 11. Testificatus est de me. 13. 18. 19, 20. 21. 24. 25.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXIX Job.

V. 2. 'A., Σ., τίς ὄψη με etc. Sic. Colbert. et Reg. unus. Alii vero sequentium interpretationem Theodotionis huic adiungunt, quasi Aquilæ et Symmachi esset.
Ibid. Θ., κατὰ τὰς ἡμέρας etc. Colbert. et Reg. unus. In aliis hæc prioribus subjunguntur quasi Aquilæ et Symmachi.
V. 3. Ἄλλος, ελαμπεν. Colbert. et Reg. unus.
V. 4. Σ., ὡσπερ ἤμην etc. Omnes. Colbert. tamen et Reg. unus habent, ὡσπερ ὅτε ἤμην etc.
Ibid. Σ., ὁπότε περιέφρασσαν ὁ θεός etc. Ita om-

nes mss. Drusius vero habet, ὁ Κύριος.
V. 5. Ἄλλος, ἀγόμενοι ὑπ' ἐμοῦ. Colb. et Reg. unus.
V. 8. Σ., Θ., νέοι. Reg. unus. Colbertinus autem deficit usque ad cap. xxxi.
Ibid. Σ., παρίσταντο. Reg. unus.
V. 9. Οἱ λοιποὶ, οἱ ἀρχοντες. Regii codd., Nicetas et Drusius.
V. 11. 'A., Σ., ἐμαρτύρησε περὶ ἐμοῦ. Regii, Orat., Nicetas et Drusius.

ΣΥΜΜΑΧΟΥΣ.

Ω

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ

- Παρίσταται.
9. 9. Ἐστῆσαν.
10. Ἄδριοι. Οἱ λογιοί, οἱ ἄρχοντες.
11. Ἐξέλινας.
12. * Εὐλογία ἀπολλυμένου, * ἐπ' ἐμὲ ἔδοθη.
13. Στόμα δὲ χήρας με εὐλόγησε.
14. Εἰπα δὲ, Ἡ φιλία μου ἤρῃσεν.
15. * Ἡ δόξα μου ἀνενέωσεν ἐπὶ ὑμῶν, καὶ ὁ δόξω μου ἐν χεῖρὶ παύσεται.
16. 19, 20. * Ἡ δόξα δεικνύεται ἐπὶ ὑμῶν, καὶ ὁ δόξω μου ἀνενέωσεν ἐπὶ τῷ θερισμῷ μου. Ἡ δόξα μου κενή (l. κενή) μετ' ἐμοῦ, καὶ τὸ δόξω μου ἐν χεῖρὶ παύσεται.
17. 21. Προσέχων.
18. 21. Ἐδὴ γέλωσα πρὸς αὐτοῦς, οὐ μὴ πιστεύσωσι.
19. * Καὶ φῶς τοῦ προσώπου μου οὐκ ἀπέπτεν.
20. * Ἐξελέξθη ὄβριον αὐτῶν, καὶ ἐκθήσα δόξων, καὶ κατέσφηνον ὑπὲρ βασιλεῦς ἐν μονοζύωις, ὡν τῶτον παθεῖν οὐκ ἔμελλεν.
21. 25. Εἰ προαιολογῆσαι πρὸς αὐτοῦς... ἐν σπαρασσέθῳ, καθὼς ἀπέγει αὐτοῦς ὄβριων.
22. 25. Εἰ προαιολογῆσαι πρὸς αὐτοῦς... ἐν σπαρασσέθῳ, καθὼς ἀπέγει αὐτοῦς ὄβριων.
23. 25. Εἰ προαιολογῆσαι πρὸς αὐτοῦς... ἐν σπαρασσέθῳ, καθὼς ἀπέγει αὐτοῦς ὄβριων.
24. 25. Εἰ προαιολογῆσαι πρὸς αὐτοῦς... ἐν σπαρασσέθῳ, καθὼς ἀπέγει αὐτοῦς ὄβριων.
25. 25. Εἰ προαιολογῆσαι πρὸς αὐτοῦς... ἐν σπαρασσέθῳ, καθὼς ἀπέγει αὐτοῦς ὄβριων.

ΣΥΜΜΑΧΟΥΣ.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

- Ἀδισάβαν.
9. 9. Sclerunt.
10. 9. Potentes. *Reliqui*, principes.
11. 11. Declinavit.
12. 11. Declinavit.
13. 11. Declinavit.
14. 11. Declinavit.
15. 11. Declinavit.
16. 11. Declinavit.
17. 11. Declinavit.
18. 11. Declinavit.
19. 11. Declinavit.
20. 11. Declinavit.
21. 11. Declinavit.
22. 11. Declinavit.
23. 11. Declinavit.
24. 11. Declinavit.
25. 11. Declinavit.
26. 11. Declinavit.
27. 11. Declinavit.
28. 11. Declinavit.
29. 11. Declinavit.
30. 11. Declinavit.
31. 11. Declinavit.
32. 11. Declinavit.
33. 11. Declinavit.
34. 11. Declinavit.
35. 11. Declinavit.
36. 11. Declinavit.
37. 11. Declinavit.
38. 11. Declinavit.
39. 11. Declinavit.
40. 11. Declinavit.
41. 11. Declinavit.
42. 11. Declinavit.
43. 11. Declinavit.
44. 11. Declinavit.
45. 11. Declinavit.
46. 11. Declinavit.
47. 11. Declinavit.
48. 11. Declinavit.
49. 11. Declinavit.
50. 11. Declinavit.
51. 11. Declinavit.
52. 11. Declinavit.
53. 11. Declinavit.
54. 11. Declinavit.
55. 11. Declinavit.
56. 11. Declinavit.
57. 11. Declinavit.
58. 11. Declinavit.
59. 11. Declinavit.
60. 11. Declinavit.
61. 11. Declinavit.
62. 11. Declinavit.
63. 11. Declinavit.
64. 11. Declinavit.
65. 11. Declinavit.
66. 11. Declinavit.
67. 11. Declinavit.
68. 11. Declinavit.
69. 11. Declinavit.
70. 11. Declinavit.
71. 11. Declinavit.
72. 11. Declinavit.
73. 11. Declinavit.
74. 11. Declinavit.
75. 11. Declinavit.
76. 11. Declinavit.
77. 11. Declinavit.
78. 11. Declinavit.
79. 11. Declinavit.
80. 11. Declinavit.
81. 11. Declinavit.
82. 11. Declinavit.
83. 11. Declinavit.
84. 11. Declinavit.
85. 11. Declinavit.
86. 11. Declinavit.
87. 11. Declinavit.
88. 11. Declinavit.
89. 11. Declinavit.
90. 11. Declinavit.
91. 11. Declinavit.
92. 11. Declinavit.
93. 11. Declinavit.
94. 11. Declinavit.
95. 11. Declinavit.
96. 11. Declinavit.
97. 11. Declinavit.
98. 11. Declinavit.
99. 11. Declinavit.
100. 11. Declinavit.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXIX Job.

- V. 13. Hunc versiculum cum asterisco habet editio Latina Hieronymi.
Ibid. 2. κατήρα. Regii, Orat., Nicei, et Drusius.
Ibid. 6., καὶ χαρῶν etc. Ibidem.
V. 18. 2. Ἐλεγον δὲ etc. Ibidem.
V. 19, 20. Hi. quatuor versiculi cum asteriscis habentur in edit. Latina Hieronymi, utpote ex Theodotione hinc translati.
Ibid. 2., ἡ δόξα σου etc. Reg. unus, Nicetas et Drusius.
V. 21. 2., ἐστῆσαν. Reg. unus.

V. 24. 2., προσεγέλωσ αὐτοῦς. Orat., Reg. unus, Nicet. et Drusius.

Ibid. Hi. quatuor versiculi, a καὶ φῶς, asteriscis notantur in edit. Latina Hieronymi.

V. 25. 2., ἐν σπαρασσέθῳ etc. Orat., Reg. unus, Nicetas et Drusius.

Ibid. 2., ἐν σπαρασσέθῳ. Orat., Reg. unus, Nicetas et Drusius.

Ibid. 2., καθὼς ἀπέγει αὐτοῦς ὄβριων. Sic Orat. Drusius vero omitit, καθὼς.

TO EBPAIKON.	CAPUT XXX JOB. TO EBPAIKON Ἑλληνικοὺς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ
1 צעירים ממוני רימים עם-כלבי צאני	1.	1. Βραχείς παρ' ἐμὲ ταῖς ἡμέ- ραις.
2 עלימו אבד כלח	2.	2.
3 בחסר ובנפך גלמוד	3.	3.
4 הקטפים מלוח עלי-שיח	4.	4.
ושרש רתמים לחבם		
7 בין שיחים יתקן	7.	7.
8 בלוי-שם	8.	8.
12 ארוחות אידם	12.	12. Τρίβους ἐπιδυσμοῦ.
15, 16 עברה ישעתי : ועתה עלי תשתפך בפשי	15, 16.	15, 16.
17 לילה	17	17.
18 כפי כתנתי יאורתי	18	18.
20 עמדתי ותבנק בי	20.	20.
22 וחבנגני תשוה	22.	22.
26 טוב קייתי ויבא רע	26.	26.
27 ולא-דמו	27.	27.
29 לתנים	29.	29.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Minimi præ me diebus. Cum canibus pecoris mei.	1. Juniores tempore. Cum canibus gregis mei.	1. Breviores me diebus.
2. Super ipsi periiit senium.	2. Et vita ipsa putabantur indi- gni.	2.
3. In penuria et in esurie soli- tarius.	3. Egestate et fame steriles.	3.
4. Succidentēs malvam super virgulto. Et radix juniperorum panis eo- rum.	4. Et mandebant herbas et ar- borum cortices. Et radix juniperorum erat cibus eorum.	4.
7. Inter arbusta rudebant:	7. Qui inter hujuscemodi læta- bantur.	7.
8. Absque nomine.	8. Ignobilium.	8.
12. Semitas contritionis suæ.	12. Quasi fluctibus semitis suis.	12. Semitas scaturiginis.
15, 16. Transiit salus mea. Et nunc contra me vertet se anima mea.	15, 16. Pertransiit salus mea. Nunc autem in memetipso marce- scit anima mea.	15, 16
17. Nocte.	17. Nocte.	17.
18. Sicut os tunicæ meæ cinxit me.	18. Quasi capitio tunicæ suc- cinxerunt me.	18.
20. Steti et intellexisti in me.	20. Sto, et non respicis me.	20.
22. Et liquefacies me subtili- tate.	22. Elisisti me valide.	22.
26. Bonum expectavi, et venit malum.	26. Expectabam bona, et vene- runt mihi mala.	26.
27. Et non siluerunt.	27. Absque ulla requie.	27.
29. Draconibus.	29. Draconum.	29.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

CAPUT XXX JOB.

Υ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1.	1. Ἐλαχιστοί. Κυνῶν τῶν ἐμῶν νομάδων. <i>Οἱ λοιποὶ, μετὰ τῶν κυνῶν τῶν προβάτων μου.</i>	1. Νεώτεροί μου ἡμέραις.
2. Ἀπόλετο αὐτοῖς πᾶν τὸ πρὸς ζωὴν.	2. ✕ Ἐπ' αὐτοὺς ἀπόλετο συν- ✕ τέλεια.	2.
3.	3. Ἐν ἐνδείᾳ, καὶ λιμῶ ἄγονος.	3.
4. Ἀποκνίζοντες φλοιοὺς φυτῶν. Καὶ ῥίζα ξύλων ἀγρίων ἢ σίτη- σις αὐτῶν.	4. Οἱ περικυκλοῦντες ἄλιμα ἐπὶ ἤχοῦντι. Οἱ καὶ ῥίζας ξύλων ἐμασσῶντο ὑπὸ λιμοῦ μεγάλου.	4.
7. Μεταξὺ φυτῶν ἀγρίων ἤχοῦν- τες λιμῶδες.	7. Ἀναμέσον εὐήχων βοήσονται.	7.
8.	8. Ἀτίμων. Ἄλλοι, ἀκωνύμων.	8.
12.	12. Τρίβους ἀπωλείας.	12.
15, 16. Τὰ καταθύμιά μου.	15, 16. Ἡ σωτηρία μου ✕ παρ- ✕ ἦλθεν. Καὶ νῦν ἐπ' ἐμὲ ἐκχυθή- ✕ σεται ἡ ψυχὴ μου.	15, 16.
17.	17. Νυκτί. Ἄλλος, νυκτός.	17.
18.	18. ✕ Ὅσπερ τὸ περιστόμιον ✕ τοῦ χιτῶνος μου περιέσχε με.	18.
20.	20 ✕ Ἔστησαν δὲ, καὶ κατε- ✕ νόησάν με.	20.
22.	22. ✕ Καὶ ἀπέβριψάς με ἀπὸ ✕ σωτηρίας.	22.
26. Ἀγαθὰ προσεδεχόμεν, ἦλθε ἔμ μοι κακά.	26. Ἐγὼ δὲ ἐπέσχων ἀγαθοῖς, ἰδοὺ συνήντησάν μοι μᾶλλον ἡμέ- ραι κακῶν.	26.
27. Οὐκ ἐπαύσατο.	27. Οὐ σιωπήσεται.	27.
29. Ἀθυμῶν.	29. Σειρήνων.	29.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1.	1. Minimi. Canibus meorum gregum. <i>Reliqui, cum canibus ovium meorum.</i>	1. Juniores me diebus.
2. Perii ipsi quidquid ad vi- tam pertinebat.	2. ✕ Super eos peribat con- ✕ summatio.	2.
3.	3. In egestate et fame sterilis.	3.
4. Qui vellicant cortices stir- pium. Et radix lignorum agrestium cibus eorum.	4. Qui circuibant alima in re- sonante. Qui et radices lignorum man- ducabant propter magnam famem.	4.
7. Inter frutices agrestes so- nantes famelicum.	7. Inter bene sonantes clama- bunt.	7.
8.	8. Ignobilium. <i>Alii, absque no- mine.</i>	8.
12.	12. Semitas perditionis.	12.
15, 16. Desiderabilia mea.	15, 16. ✕ Transiit ; salus mea. ✕ Et nunc super me effundetur ✕ anima mea.	15, 16.
17.	17. Nocte. <i>Alius, id.</i>	17.
18.	18. ✕ Quasi ora vestimenti mei ✕ circumdedit me.	18.
20.	20. ✕ Steterunt autem, et con- ✕ sideraverunt me.	20.
22.	22. ✕ Et projecisti me a salute.	22.
26. Bona expectabam, venerunt autem mihi mala.	26. Ego autem inhærens bonis, ecce occurrerunt mihi magis dies malorum.	26.
27. Non cessavit.	27. Non silebit.	27.
29. Animo deficientium.	29. Sirenum.	29.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

ΑΚΥΛΑΣ.

יֵיחַ
30 שָׁדַד בְּעֵינַי

30.

30.

ועצמי-הרה-מני-הרב

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

Utlulæ.

Struthionum

30. Denigrata est super me.

30. Denigrata est super me.

30.

Et os meum ustulatum est ab æstu.

Et ossa mea aruerunt præ caumate.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXX Job.

V. 1. 'A., βραχεῖς etc. Lectiones Symmachi et Theodotionis habent Orat., Reg. unus, Nicetas et Drusius.

Ibid. *ΟΙ ΛΟΙΠΟΝ*, μετὰ τῶν κωνῶν etc. *Idem.*

V. 2. Σ., ἀπώλετο αὐτοῖς πᾶν τὸ πρὸς ζῶην. Orat., Reg. alter, Nicetas et Drusius. In editione Latina Hieronymi hæc cum asterisco leguntur, *In eis peribat omnis vita*. Quæ fortasse pertinent ad versionem Symmachi. Textus τῶν Ο' in Alex. cum aster.

V. 3. In editione Latina cum asterisco legitur, *In egestate et fame instabiles*. Qui sic vertit legisse videtur ἄστατοι, pro ἀγονοί, ut hodie habetur in

τοῖς Ο'.

V. 4. Σ., ἀποκνίζοντες φλοιούς φυτῶν. Sic Regii duo, Orat., Nicetas et Drusius. In edit. Latina cum asterisco legitur, *qui rodebant cortices arborum*: quæ ad Symmachi versionem quadrant: LXX vero longe diversa exprimunt.

Ibid. Σ., καὶ ῥίζα ξύλων ἀγρίων ἢ σίτησις αὐτῶν. Sic omnes præter Drusium, qui habet, σίτων ἀγρίων, male.

V. 7. Σ., μεταξὺ φυτῶν ἀγρίων ἠχοῦντες λιμῶδες. Sic omnes præter unum Regium, qui habet, λιμῶδεις. Ibi editio Latina cum asterisco, *Et inter arbores clamabant*.

CAPUT XXXI JOB.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

ΑΚΥΛΑΣ.

1 בְּרִית כְּרַתִּי לְעֵינַי
וּמָה אֶתְּבַקֵּן עָלַי - בְּתוֹלָה

1.

1.

2, 3 וּנְתַלַּת שְׂדֵי מְסוּרָתַיִם : הֲלֹא-
אֵיךְ לְעָלַי

2, 3.

2, 3.

5 עִם-שׂוֹד

5.

5.

6 וְשָׁקַלְנִי בַמֵּאזְנֵי צָדִק

6.

6. Σταθμίσει με ἐν ζυγῷ δικαίῳ.

7 אִם תְּפַה

7.

7.

8 וְנִצָּאֲנִי יִשְׂרָאֵל

8.

8.

9 אֶרְבָּחֵי

9.

9. Ἐνφθρευσα

10 תְּבַדֵּק 'Ο Ἑβραῖος, ἀλέσαι.

10.

10.

13 אֶמְאֵם

13.

13. Ἀπέβριψα.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

1. Fœdus percussi oculis meis.

1. Pepigi fœdus cum oculis meis.

1.

Et quid considerabo super virginem.

Ut ne cogitarem quidem de virgine.

2, 3. Et hæreditas Saddai de excelsis, nonne contritio iniquo?

2, 3. Et hæreditatem Omnipotentis de excelsis? Numquid non perditio est iniquo

2, 3.

5. Cum mendacio.

5. In vanitate.

5.

6 Appendit me in bilancibus justitiæ.

6. Appendat me in statera iusta.

6. Ponderabit me in statera iusta.

7. Si declinavit.

7. Si declinavit.

7.

8. Et germina mea eradicentur.

8. Et progenies mea eradicetur.

8.

9. Insidiatus sum.

9. Insidiatus sum.

9. Insidiatus sum.

10. Molat. *Hebræus int. id.*

10. Scortum alterius sit.

10.

13. Abhorruui.

13. Contempsi.

13. Projeci.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

Στρουθοκαμήλων.

Στρουθῶν.

30.

30. Ἐσχότωται μεγάλως. Οἱ λοιποὶ, ἐμελάνθη εἰς βάθος. 30.

Τὰ δὲ ὅσα μου ἀπὸ καύματος. Ἄλλως, τὰ δὲ ὅσα μου ✕ κατεφρύγη; ἀπὸ καύματος.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO. 1

Struthocamelorum.

Struthionum.

30.

30. Obtenebrata est valde. Reliqui, denigrata est profunde. 30.

Ossa vero mea ab æstu. Aliter, ossa vero mea. ✕ frixa sunt; a caumate.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXX Job.

- V. 8. Ἄλλοι, ἀωνύμων. Sic Reg. unus.
 V. 12. Ἄ., τριβους ἐπιβουσμοῦ. Sic omnes mss. Drusius vero, Σ., ἐπιβουσμοῦ.
 V. 15, 16. Σ., τὰ καταθύμιά μου. Omnes. Ibid. Transiit, etc. Sic cum asteriscis habet editio Latina Hieronymi et Alex. cod.
 V. 17. Ἄ. ἔλος, νυκτός. Reg. unus.
 V. 18. Hunc versiculum asterisco notant Alex. et editio Latina: unde arguitur fuisse ab Origene inductum.
 V. 20 et 22. Hos versiculos asteriscis notant Alex. et editio Latina.
 V. 26. Σ., ἀγαθὰ προσεδέχμην etc. Sic Regii,

Nicetas et Drusius.

V. 27. Σ., οὐκ ἐπαύσατο. Orat., Reg. unus, Nicetas et Drusius.

V. 29. Σ., ἀθυμῶν. Reg. unus. Videtur autem esse vox corrupta: forte αἰθυῖων, mergorum, vel sulicarum.

Ibid. Σ., στρουθοκαμήλων. Omnes. Sic etiam vertit Symmachus Thren. iv, 3.

V. 30. Οἱ λοιποὶ, ἐμελάνθη εἰς βάθος. Omnes.

Ibid. Ἄλλως, τὰ δὲ ὅσα μου κατεφρύγη etc. Sic unus. Illud autem, frixa sunt, asterisco notatur in edit. Latina et in Alex., qui habet, συνεφρύγη.

CAPUT XXXI JOB.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Καὶ οὐδὲν ἐνενόησα περὶ παρθένου.
 2, 3.
 5. Μετὰ ματαιότητος.
 6.
 7.
 8. Καὶ τὰ ἔκγονά μου ἐκριζώθη.
 9. Ἐνὴδρευσα.
 10.
 13. Ὑπερφρόνησα.

1. ✕ Διαθήκην ἐθέμην τοῖς ὀφθαλμοῖς μου.
 Καὶ οὐ συνήσω ἐπὶ παρθένου.
 2, 3. Καὶ κληρονομία Ἰκανοῦ ἐξ ὑψίστων. Οὐαὶ (1. οὐχὶ) ἀπώλεια τῷ ἀδίκῳ;
 5. Μετὰ γελοιστῶν.
 6. Ἔσταμαι γὰρ ἐν ζυγῷ δικαίῳ.
 7. Εἰ ἐξέκλινε.
 8. Ἀβρίζος δὲ γενοίμην ἐπὶ γῆς.
 9. Ἐγκάθετος ἐγενόμην.
 10. Ἀρέσαι.
 13. Ἐφάυλισα.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1. Et nihil cogitavi de virgine.
 2, 3.
 5. Cum vanitate.
 6.
 7.
 8. Et progenies mea eradicebitur.
 9. Insidiatus sum.
 10.
 13. Contempsi.

1. ✕ Testamentum feci oculis meis.
 Et non intelligam super virgine.
 2, 3. ✕ Et hæreditas Omnipotentis de excelsis. Nonne perditio erit iniquo?
 5. Cum irrisoribus.
 6. Steti enim in statera justa.
 7. Si declinavit.
 8. Sine radice autem sim super terram.
 9. Obsedi.
 10. Placeat.
 13. Despexi.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON <i>Ἑλληνικοῖς γραμμασι.</i>	ΑΚΥΛΑΣ.
14 וכי יפקד בה אשיבנו	14.	14.
15 בבטן	15.	15.
16 ועיני	16.	16.
18 כי מנעורי גדלני כאב ומבטן אמי אנהגה	18.	18.
21 על-יתום	21.	21.
22 משכמה תפל	22.	22. Πεσάτω.
23 ומשאתו	23.	23.
24 מבטחי	24.	24.
25 כביר	25.	25.
27 ויפת ותשק ידי לפי	27.	27.
29 והתעדרתי כי-מצאו רע	29.	29.
31 אם-לא אמרד מותי אדלי	31.	31. <i>Εἰ μὴ εἶπον.</i>
מי-יתן מבשרו לא נשבע		
35	35.	35.
39 בלי-כסף הפחתי	39.	39.

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
14. Et cum visitaverit, quid respondebo illi?	14. Et cum quaesierit, quid respondebo illi?	14.
15. In ventre.	15. In utero.	15.
16. Et oculos.	16. Et oculos.	16.
18. Quia a pueritia mea crevit mecum tanquam pater, et ab utero matris meae deduxi illam.	18. Quia ab infantia mea crevit mecum miseratio, et de utero matris meae egressa est mecum.	18.
21. Contra pupillum.	21. Super pupillum.	21.
22. Ab humero. Cadat.	22. A junctura. Cadat.	22. Cadat.
23. Et a celsitudine ejus	23. Et pondus ejus.	23.
24. Fiducia mea.	24. Fiducia mea.	24.
25. Multum.	25. Plurima.	25.
27. Et seduxit se. Et osculata est manus mea os meum.	27. Et lætatum est. Et osculatus sum manum meam ore meo.	27.
29. Et excitavi me, quia invenit eum malum.	29. Et exsultavi, quod invenisset eum malum.	29.
31. Si non dixerunt. Viri tabernaculi mei. Quis det de carne ejus non satietemur.	31. Si non dixerunt. Viri tabernaculi mei. Quis det de carnibus ejus ut satietemur.	31. Si non dixerunt.
35.	35.	35.
59. Absque pecunia.	59. Absque pecunia.	39.
Effare feci.	Amixi.	

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

14. Ἐάν ἐπιζητή, τί ἀποκρινοῦμαι αὐτῷ;
 15. Ἐν ὁμοίῳ τρόπῳ.
 16.
 18.
 21. Κατὰ ὄρφανοῦ.
 22. Τοῦ ἀκρωμίου.
 23. Καί τὸ βᾶρος αὐτοῦ.
 24. Ἀφοβίαν μου.
 25. Ἐνδόξοις.
 27. Εἰ ἐπλατύνθη.
 Καὶ προσεκύνησεν ἡ χεὶρ μου περὶ τὸ στόμα μου.
 29. Καὶ ἐπανεστῆν ὅτε κατέλαβεν αὐτὸν κάκωσις.
 31.
 Οἱ ἄνδρες τῆς σκηνῆς μου.
 55.
 59.
 Ἐλπίδος ἐστέρησα.

14. Ἐάν δὲ καὶ ἐπισκοπήν, τίνα ἀποκριεῖν ποιήσομαι;
 15. Ἐν γαστρὶ.
 16. Τὸν ὀφθαλμόν. Ἄλλος, τοῖς δάκρυσιν.
 18. ✕ Ὅτι ἐκ νεότητός μου ἐξέ-
 ✕ τρεφον ὡς πατήρ, καὶ ἐξ γα-
 ✕ στρός μητρός μου ὠδήγησα.
 21. Ὅρφανῷ.
 22. Κλειδός.
 Ἀποσταίη.
 23. Ἀπὸ τοῦ λήμματος αὐτοῦ.
 24. Ἐπεποιθήσα. Ἄλλος, ἰσχύν μου.
 25. Ἀναριθμήτοις.
 27. Εἰ ἠπατήθη.
 Εἰ δὲ χεῖρα μου ἐπιθείς ἐπὶ στόματί μου ἐφίλησα.
 29. Καὶ εἶπαν ἡ καρδία μου, Εὐγε.
 31. Εἰ δὲ καὶ πολλάκις εἶπον. Ἄλλος, εἰ μὴ πολλάκις εἶπον.
 Αἱ θεραπείαι μου.
 Τίς ἂν δώῃ ἡμῖν τῶν σαρκῶν αὐτοῦ πλησθῆναι.
 35. ✕ Χεῖρα δὲ Κυρίου εἰ μὴ ✕ ἔδεδόκειν.
 39. Ἄνευ τιμῆς. Οἱ λοιποὶ, ἄνευ ἀργυρίου.
 Ἐλύπησα.

14.
 15.
 16.
 18. ✕ Ὅτι ἐκ νεότητός μου ἐξέ-
 ✕ τρεφον ὡς πατήρ, καὶ ἐξ γα-
 ✕ στρός μητρός μου ὠδήγησα.
 21.
 22. Τοῦ αὐχένος.
 23.
 24.
 25.
 27.
 29.
 31.
 Οἱ ἄνδρες τῆς σκηνῆς μου.
 Τίς δώῃ τῶν σαρκῶν αὐτοῦ, καὶ ἐμπλησθῆσόμεθα.
 35.
 39.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

4. Si quæsierit, quid respon-
 debo illi?
 15. In simili modo.
 16.
 18.
 21. Contra pupillum.
 22. A summitate humeri.
 23. Et pondus ejus.
 24. Fiduciam meam.
 25. Gloriosis.
 27. Si dilatatum est.
 Et adoravit manus mea circa
 os meum.
 29. Et insurrexi quando com-
 prehendit eum afflictio.
 31.
 Viri tabernaculi mei.
 35.
 39.
 Spe privavi.

14. Si autem visitationem, quod
 responsum dabo?
 15. In ventre.
 16. Oculum. *Alius*, lacrymis.
 18. ✕ Quia ab adolescentia mea
 ✕ enutriebam quasi pater: de
 ✕ ventre matris meæ dux eis fui.
 21. Pupillo.
 22. A junctura.
 Discedat.
 23. A prehensione ejus.
 24. Confidi. *Alius*, fortitudinem
 meam.
 25. Innumeris.
 27. Si deceptum est.
 Quod et si manum meam impo-
 nens ori meo osculatus sum.
 29. Et dixit cor meum, Euge.
 31. Si autem et sæpe dixerunt.
Alius, si non sæpe dixerunt.
 Ancillæ meæ.
 Quis utique det nobis, ut car-
 nibus ejus saturemur.
 35. ✕ Manum Domini si non
 ✕ timui.
 39. Sine pretio. *Reliqui*, absque
 pecunia.
 Amixi.

14.
 15.
 16.
 18. ✕ Quia ab adolescentia
 mea enutriebam quasi pater:
 ✕ de ventre matris meæ dux eis fui.
 21.
 22. A cervice.
 23.
 24.
 25.
 27.
 29.
 31.
 Viri tabernaculi mei.
 Quis dederit de carnibus suis,
 et saturabimur.
 35.
 39.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
תחת הכהן ו יצא תחת 40	40.	40.
באשה VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
40. Pro tritico egrediatur spina.	40. Pro frumento oriatur mihi tribulus.	40.
Herba fœtens.	Spina.	

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXXI Job.

V. 1. Primus versiculus asterisco notatur in editione Latina Hieronymi. In Colbertino autem hæc desiderantur usque ad versum 5 hujus capituli.

Ibid. Tres mss., Σ., καὶ οὐδὲν ἐνενόησα περὶ παρθένου. Sic Nicetas etiam. Drusius vero, ἐνόησα.

V. 2, 3. Hosce duos versiculos asteriscis notat editio Latina Hieronymi.

V. 5. Σ., Θ., μετὰ ματαιότητος. Reg. unus. Drusius autem id uni Symmacho tribuit.

V. 6. Ἄ., σταθμίσει με etc. Sic omnes.

V. 7. Colbert. et Reg. unus habent, Σ., ἀντὶ τοῦ καὶ γνώτη. Nescio quid sibi velint.

V. 8. Σ., καὶ τὰ ἔκγονά μου ἐκριζωθεῖη. Sic omnes mss. recte, atque Nicetas. Drusius vero, καὶ τὰ ἔγγονά μου βιζωθεῖη, quod omnino contrarium sensum efficit.

V. 9. Ἄ., Σ., ἐνὶ ἡδρεῦσα. Sic omnes mss. Nicetas autem habet, οἱ λοιποὶ, ἐνὶ ἡδρεῦσα.

V. 10. Ὁ Ἑβραῖος, ἀλέσαι. Drusius.

V. 13. Ἄ., ἀπέβριψα. Σ., ὑπερεφρόνησα. Hic libri variant. Colbert., Orat. et Reg. unus habent, Ἄ., ἀπέβριψα, ἢ ὑπερεφρόνησα. Drusius vero, Σ., ἀπέβριψα. Illud autem, ἀπέβριψα, Aquilæ adscribendum, ut omnes mss. probant: alteram vero lectionem, ὑπερεφρόνησα, Symmachi esse puto.

V. 14. Σ., ἐὰν ἐπιζητή, τί ἀποκρινοῦμαι αὐτῷ; Sic omnes mss. et Nicetas. Drusius vero tantum habet, ἐὰν ἐπιζητή.

V. 15. Σ., ἐν ὁμοίῳ τρώπῳ. Colbert., Reg. unus, Nicetas et Drusius.

V. 16. Ἄλλος, τοῖς δάκρυσιν. Sic unus codex.

V. 18. Colbert., ὁμοίως ἐκ θ. οἱ β', i. e. *Similiter ex Theodotione duo versiculi*. Illi autem duo versiculi asteriscis notantur in Alex. et in editione Latina Hieronymi.

V. 21. Σ., κατὰ ὄφρανοῦ. Sic omnes mss. ut est

CAPUT XXXII JOB.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYΛAΣ
1 כי הוא צדיק בעיני 1	1.	1.
2 בן-ברטאל 2	2.	2.
3 רם 3	3	3.
4 חנה את-איוב בדברים 4	4.	4.
5 ויהי אש 5	5.	5. '
6 דעי 6	6.	6. Γνωσιν.
8 אכן רחם-הוא באנשי 8	8.	8.
11 אין עדתבנותים עדותקרה 11 מלין	11.	11. Ἐξιχνιάση.

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Quia ipse justus in oculis suis.	1. Eo quod iustus sibi videtur.	1.
2. Filius Barachel.	2. Filius Barachel.	2.
Ram.	Ram.	
3. Responzionem.	3. Responzionem rationabilem.	3.
4. Exspectavit ipsum Job in verbis.	4. Exspectavit Job loquentem.	4.
5. Et iratus est furor ejus.	5. Iratus est vehementer.	5.
6. Scientiam meam.	6. Sentientiam meam.	6. Cognitionem.
8. Profecto spiritus ipse in homine.	8. Sed, ut video, spiritus est in hominibus.	8.
11. Auscultavi usque ad intelligentias vestras, donec investigaretis sermones:	11. Audivi prudentiam vestram, donec disceptaremini sermonibus	11. Investigaret.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Υ.

ΘΕΟΔΩΤΙΩΝ.

40. Ἀντι σίτου βλαστησάτω ἀκανος.

40. Ἀντι πυροῦ ἄρα ἐξέλθοι μοι κνίδη.

40. Ἀκανθα.

) Ἀτελεσφόρητα.

Βάτος.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

40. Pro frumento germinet spina.

40. Pro tritico germinet mihi urtica.

40. Spina.

Imperfecta.

Spina.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXXI Job.

in Hebræo. Nicetas et Drusius, κατὰ ὄρφανῶν.

V. 22. Σ., τοῦ ἀκρωμίου. Θ., τοῦ αὐχένος. Sic omnes mss. et Nicetas. Drusius vero, Θ., Σ., τοῦ αὐχένος τοῦ ἀκρωμίου.

Ibid. Ἀ., πεσάτω. Drusius.

V. 23. Σ., καὶ τὸ βάρος αὐτοῦ. Sic habent omnes mss. numero quatuor, et Nicetas. Drusius autem, ἀπὸ τοῦ βάρους αὐτοῦ.

V. 24. Σ., ἀφοβίαν μου. Omnes.

V. 25. Σ., ἐνόδοις. Colbert.

V. 27. Σ., εἰ ἐπλατύνθη. Sic mss. Forte, ἐπλανήθη, *deceptum est*.

Ibid. Σ., καὶ προσεκίνησεν etc. Sic omnes præter Colbert., qui habet, προσεκίνησε et στόματός μου.

V. 29. Σ., καὶ ἐπανάστην etc. Omnes.

V. 31. Has lectiones suis interpretibus adscriptas singulatim adferunt Colbertinus et Reg. unus. Nicetas autem et Drusius confertim adtulerunt sic :

οἱ λοιποὶ, εἰ μὴ πολλάκις εἶπον οἱ ἄνδρες τῆς σκηπῆς μου, τίς δὴ τῶν σαρκῶν αὐτοῦ, καὶ ἐμπλησθήσεται.

V. 35. Hunc locum asterisco notant Colbertinus, Alex., et editio Latina Hieronymi. Colbertinus vero hanc notam habet $\mu \pi \lambda \times \times$ μὴ ἐκτείνει αὐτὸν κατὰ τινός. Hæc autem quo pertineant ignoro.

V. 39. *Oi λοιποὶ, ἀνευ ἀργυρίου.* Sic Colbert. et Reg. unus.

Ibid. Σ., ἐλπιδος ἐστέρησα. Mss. et Drusius.

V. 40. Σ., ἀντι σίτου etc. Orat., Reg. unus et Drusius. Θ., ἀκανθα. Colbert. et Reg. alter. Nicetas vero totum sic habet. Θεοδοτίων δὲ καὶ Σύμμαχος, ὁ μὲν ἀντι τοῦ κνίδη, ἀκανθα ἐξέδωκεν, ὁ δὲ ἀντι τοῦ βάθος, ἀτελεσφόρητα. Oratoriensis vero codex hæc habet, ἕτεροι δὲ οὕτως ἠρμηνεύσαν, οὐ δὲ ἐπαχθῆς φησι ταῖς θεραπευαίνισι γέγονα, quæ quo pertineant reperire non potuimus.

CAPUT XXXII JOB.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Υ.

ΘΕΟΔΩΤΙΩΝ.

1. Διὰ τὸ αὐτὸν δίκαιον φαίνεσθαι ἐπ' αὐτῶν.

1. Ἦν γὰρ δίκαιος ἐναντίον αὐτῶν. Ἄλλ., ἐαυτῶν. Ἄλλος, ἐναντίον αὐτοῦ.

1.

2.

2. Τοῦ Βαραχιήλ. *Oi λοιποὶ*, υἱὸς τοῦ Βαραχιήλ.

2.

Συρίας.

Ῥάμ.

3. Ἐναντίον.

3. Ἀντίθετα.

3

4. Ἐπλήξε τὸν Ἰώβ λόγους.

4. Ἐπέμεινε δοῦναι ἀπόκρισιν Ἰώβ.

4.

5. Θυμὸς αὐτοῦ.

5. $\times$ Καὶ ἐθυμώθη ὀργή αὐτοῦ.

5. $\times$ Καὶ ἐθυμώθη ὀργή αὐτοῦ.

6.

6. Ἐπιστήμην.

6. Γνώσιν.

8. Ὅντως δὲ πνεῦμα Θεοῦ ἐστὶν ἐν ἀνθρώποις.

8. Ἀλλὰ πνεῦμά ἐστιν ἐν βροτοῖς.

8.

11. Ἠκροασάμην ἐφ' ὅσον ἐφρονεῖτε, ἐφ' ὅσον ἐξετάζετε λόγους.

11. Ἐνωτιζέσθῃ μου τὰ ῥήματα. Ἐρῶ γὰρ ὑμῶν ἀκούοντων, ἄχρις οὐ ἐτάσσετε λόγους.

11. Ἰδοὺ ἐξεδεξάμην τοὺς λόγους ὑμῶν.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1. Eo quod ipse justus appareat coram illis

1. Erat enim justus coram iis. *Al., justior ipsis. Al., ante seipsum.*

1.

2.

2. Ipsius Barachiel. *Reliqui, filius Barachiel.*

2.

Syriæ.

Ram.

3. Oppositum.

3. Opposita.

3.

4. Percelluit ipsum Job verbis.

4. Sustinuerat dare responsionem Job.

4.

5. Furor ejus.

5. $\times$ Et iratus est furor ejus.

5. $\times$ Et iratus est furor ejus.

6.

6. Scientiam.

6. Cognitionem.

8. Revera autem spiritus Dei est in hominibus.

8. Sed spiritus est in hominibus.

8.

11. Audivi in quantum sentiebatis, in quantum examinabatis sermones.

11. Auribus percipite verba mea. Dicam enim vobis audientibus, quoadusque expendatis sermones.

11. Ecce excepi sermones vestros.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΤΑΑΣ.
12, 13 ועדיכם אתבדן והנה אין לאיוב מוכיח עונה אמרו מכם : כך תאמרו מצאנו חכמה אל ידפנו	12, 13.	12, 13.
15-17 חזו לא-עו עד העתיק מהם מלים : והזלתי כי-לא ידברו כי עכזז לא-עו עד : אענה אף-אני הלקי	15-17.	15-17.
18 הציקתני	18.	18.
19 כיון לא יפתח	19.	19.
20 ואענה	20.	20.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
12, 13. Et ad vos considerabam, et ecce non contra Job arguens, respondens sermonibus ejus ex vobis : ne forte diceretis, Invenimus sapientiam : Deus propulsa- vit eum.	12, 13. Et donec putabam vos aliquid dicere, considerabam ; sed, ut video, non est qui possit arguere Job, et respondere ex vobis sermonibus ejus. Ne forte dicatis, Invenimus sapientiam, Deus pro- ject eum.	12, 13.
15-17. Consternati sunt, non responderunt ultra : removerunt a se eloquia. Et exspectavi, sed non locuti sunt. Sed steterunt, non responderunt ultra. Respon- debo etiam ego partem meam.	15-17. Extimuerunt, et non re- sponderunt ultra, abstulerunt a se eloquia. Quoniam igitur exspectavi et non sunt loquuti : steterunt, nec ultra responderunt. Respon- debo et ego partem meam.	15-17.
18. Coarctavit me.	18. Coarctat me.	18.
19. Tamquam vinum non ape- rietur.	19. Quasi mustum absque spi- raculo.	19.
20. Et respondebo.	20. Et respondebo.	20.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXXII Job.

- V. 1. Σ., διὰ τὸ αὐτὸν etc. Sic omnes.
- V. 2. *Oi λοιποὶ*, υἱὸς τοῦ Βαραχιήλ. Colbert.
- Ibid. Σ., *Συπτας*. Colbert. et Reg. unus. Symma- chus hic ῤ habuit pro ῤ Syria.
- V. 3. Σ., ἐναντίον. Colbert. et Reg. unus.
- V. 4. Σ., ἐπληξε τὸν Ἰὼβ λόγοις. Sic mss.
- V. 5. Colbertinus præmisso asterisco Θ. habet, ut noiet hæc, καὶ ἐθυμώθη ὀργή αὐτοῦ, Theodotionis esse. Similiter editio Latina.
- Ibid. Σ., θυμὸς αὐτοῦ. Colbert.
- V. 6. Ἀ., Θ., γνώσιν. Colbert.
- V. 8. Σ., ὄντως δὲ etc. Sic omnes.
- V. 11 usque 13. Hic omnia depravarunt Nicetas et Drusius. Interpretationes autem suis auctoribus redditas edimus ut habentur in codicibus Colber- tino et duobus Regiis. Colbertinus vero hæc de more appositis asteriscis exhibet, qualia erant in vetustis exemplaribus. Sic autem habet ex Olym-

piodoro : ἕτερα ἀντίγραφα μετὰ τὸ, ἐρῶ γὰρ ὑμῶν ἀκουόντων, ἔχει καὶ τούτους τοὺς στιχοὺς, * ἰδοὺ * ἤκουσα τοῦς λόγους ὑμῶν, ἠρωτισάμην ἀχρι * συρέσεως ὑμῶν : οἱ δὲ ἕτεροι ἐρμήνευται οὕτως * ἐκδεδώκασιν. Θ., ἰδοὺ ἐξεδεξάμην τοὺς λόγους ὑμῶν. Σ., ἠχροασάμην ἐφ' ὅσον ἐφρονεῖτε, ἐφ' ὅσον ἐξετάξετε λόγους, καὶ μέχρι τοῦ ἐφικέσθαι * ὑμῶν ἐνενόουν. Theodotionis autem versio hæc verba respicit ἐπιβριχὴ ἰσχυρῆ ἡ.

Ibid. Ἀ., ἐξιχνιάση. Colbert. et Reg. 1.
Hic autem Colbertinus quatuor versiculos aste- riscis notat, et Theodotionis esse ait. Asteriscis similiter notavit editio Latina Hieronymi. Scholion autem Colbertini codicis sic habet, præmisso aste- risco, * ἐκ Θ. οἱ δ' ἸϚ ἸϚ Ἀ., ἐξιχνιάσει. Quid autem sibi velint postremæ siglæ, nondum satis as- sequi potuimus. [Ex Θ. οἱ δ' ἸϚ ἸϚ Ἀ. e. Illi quatuor versiculi desumpti sunt ex Theodotione, qui solus eos habet. Aquila, ἐξιχνιάσει. DRACH.]

CAPUT XXXIII JOB.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΤΑΑΣ.
3 י-ש	3.	3. Ἐὐθεῖα.
דעת	4.	Γνώσις.
4 ר-ח-א	4.	4.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
3. Rectitudo.	3. Simplici corde.	3. Rectum.
Et scientiam.	Sententiam.	Scientia.
4. Spiritus Dei.	4. Spiritus Dei.	4.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

12, 13. Καὶ μέχρι τοῦ ἐφικέσθαι ὁμῶν ἐπενόουν.

12, 13. ✕ Καὶ μέχρι ὁμῶν συνέσω. Καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν τῷ Ἰὼβ ἐλέγχων, ἀνταποκρινόμενος ῥήματα αὐτοῦ ἐξ ὁμῶν. Ἴνα μὴ εἴπητε, Εὐρομεν σοφίαν τοῦ Θεοῦ προσθέμενοι.

12, 13. ✕ Καὶ μέχρι ὁμῶν συνέσω. Καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν τῷ Ἰὼβ ἐλέγχων, ἀνταποκρινόμενος ῥήματα αὐτοῦ ἐξ ὁμῶν. Ἴνα μὴ εἴπητε, Εὐρομεν σοφίαν τοῦ Θεοῦ προσθέμενοι.

15-17. ✕ Τὸ μέρος μου.

15-17. ✕ Ἐπτοήθησαν, οὐκ ἀπεκρίθησαν ἔτι· Ἐπαλαίωσαν ἐξ αὐτῶν λόγους. Ὑπέμεινα, οὐ γὰρ ἐλάλησαν· Ὅτι ἔστησαν, οὐκ ἀπεκρίθησαν· ὅτι ἀποκριθῶ.

15-17. ✕ Ἐπτοήθησαν, οὐκ ἀπεκρίθησαν ἔτι· Ἐπαλαίωσαν ἐξ αὐτῶν λόγους. Ὑπέμεινα, οὐ γὰρ ἐλάλησαν· Ὅτι ἔστησαν, οὐκ ἀπεκρίθησαν· ὅτι ἀποκριθῶ.

18. Συχαίει με.

18. Ὀλέκει.

18.

19. Ὡς οἶνος νέος ἀδιάπνευστος.

19. Ὡσπερ ἀσπὸς γλεύκου ζέων δεδεμένος.

19.

20.

20. Vacant.

20. Καὶ ἀποκριθῶ.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

12, 13. Et usquequo pertingeretis cogitabam.

12, 13. ✕ Et donec intelligerem vos. Et ecce non est qui arguat Job, et respondeat sermonibus ejus ex vobis. Ne dicatis, Invenimus sapientiam Domini.

12, 13. ✕ Et donec intelligerem vos. Et ecce non est qui arguat Job, et respondeat sermonibus ejus ex vobis. Ne dicatis, Invenimus sapientiam Domini.

15-17. ✕ Partem meam.

15-17. ✕ Obstupuerunt, non responderunt ultra. Defecerunt ab eis sermones. Quia ego expectavi, et non sunt locuti. Steterunt et non responderunt ultra. Respondebo et ego.

15-17. ✕ Obstupuerunt, non responderunt ultra. Defecerunt ab eis sermones. Quia ego expectavi, et non sunt locuti. Steterunt et non responderunt ultra. Respondebo et ego.

18. Comburit me.

18. Perdit.

18.

19. Ut vinum novum, quod spiritum non emisit.

19. Sicut uter musto fervens ligatus.

19.

20.

20. Vacant.

20. Et respondebo.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXXII Job.

Editio Latina Hieronymi hic aliquatenus variat : nec abs re erit hic referre versiculos asteriscis signatos, qui ibidem feruntur.

✕ Ecce patiens sui in verba vestra, ✕ et audiivi vestram prudentiam, usquequo discuteretis sermones, ✕ et donec intelligerem vos, ✕ et ecce non est qui arguat Job, ✕ et respondeat sermonibus ejus ex vobis. ✕ Ne dicatis, Invenimus sapientiam. ✕ Dominus abjecit eum, et non vir. ✕ Nec dum ad me locutus est : ✕ et in sermonibus vestris non respondebo ei. ✕ Obstupuerunt, non responderunt ultra : ✕ defecerunt ab eis sermones. ✕ Quia ego expectavi, et non sunt locuti, ✕ et steterunt, et non responderunt ultra. ✕ Respondebo et ego partem meam, ✕ et annuntiabo scientiam meam. ✕ Homini vero permisistis loqui talia verba.

Tres autem postremini versiculi, asteriscis notati, non leguntur in editione τῶν Ο', sed in Hebræo habentur, excepto ultimo, Homini etc., qui abest. [Sextum versiculum sic edidit Martianæus : Ne dicatis, invenimus sapientiam Domini. Sed apprime recte annotat Vallarsius : « Expunximus quam hic Martianæus addebat Domini vocem, quod neque in originali ullo sit libro, nec genuinam contextus aut sententiæ vim servet : præterea ob subsequentis immediate recursum, quæ eadem est, errore veteris amanuensis facile videatur repetita. » Porro in primo versiculo habet Montsfaucianiana editio potens mendose pro patiens, et ita correximus. DRACH.]

V. 15-17. Hi quatuor item versiculi ex Theodotione desumpti dicuntur in Colbertino, qui sic habet cum asterisco de more R R ex θ. οί δ'. [I. e., solus Theodotio præfert, et ex eo isti quatuor versiculi. DRACH.]

In ultimo versiculo illud, τὸ μέρος μου, asterisco notatur, et dicitur esse Symmachi.

V. 18. Σ., συχαίει με. Colbert., Regii duo et Drusius.

V. 19. Σ., ὡς οἶκος etc. Sic omnes.

V. 20. θ., καὶ ἀποκριθῶ. Colbert. et Reg. unus.

CAPUT XXXIII JOB.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

3. Ἀπλῆ.

3. Καθαρά.

3. Εὐθεία.

4. Πνεῦμα Θεοῦ.

Σύνεσις.

Γνώσις.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

3. Simplex.

3. Mundum.

3. Rectum.

4. Spiritus Dei.

Intellectus.

Scientia.

4. Spiritus divinus.

4.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γραμμασι.	ΑΚΥΤΑΑΣ.
6 קן-אני כפיך לאל	6.	6.
7 תבעתך	7.	7. Ἐκθαμβήσει σε.
8 אך אמרת באזני	8.	8.
13 מודע אליו רימת כי כל- דבריו לא-יענה	13.	13. Τί οὖν πρὸς αὐτὸς (1. αὐτὸν) ἐδικάσω; ὅτι πάντα τὰ ῥήματα αὐ- τοῦ οὐκ ἀποκοινεῖται.
14 כי-באחת ידבר-אל	14.	14.
ובשתים לא ישורבה		
15 בגלום ו הויין לילון	15.	15.
ת-דמה		
16 ובמסרים יחתם	16.	16. Καὶ ἐν παιδείᾳ αὐτῶν πληθεῖ αὐτούς.
19 במכאוב	19.	19.
ורייב עצמיו אהן		
21 ושפיו 'O 'Ebraïos, ἕως ἀν- ἀκλείψωσιν.	21.	21
22 לשחח	22.	22.
25 ישודב לימי עלזמיו	25.	25. Ἐπιστρέφει εἰς ἡμέραν νεό- τητος αὐτοῦ.
26 יעתר אל-אלה ו וירצוד	26.	26.
בתודעה		Ἐν ἀλαλαγμῷ.

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
6. Ecce ego secundum os tuum Deo.	6. Et me sicut et te fecit Deus.	6.
7. Terrebit te.	7. Non te terreat.	7. Terrebit te.
8. Verumtamen dixisti in auri- bus meis.	8. Dixisti ergo in auribus meis.	8.
13. Cur adversus eum contendi- disti? quia omnia verba sua non respondebit.	13. Adversus eum contendis, quod non ad omnia verba respon- derit tibi.	13. Quid igitur adversus eum litigabas? quia omnia verba sua non respondebit.
14. Quia in uno loquetur Deus.	14. Semel loquitur Deus.	14.
Et in duobus non intuebitur eum.	Et secundo idipsum non re- petit.	
15. Per somnium visionis noctis.	15. Per somnium in visione no- cturna.	15.
Soporem.	Sopor.	
16. Et in vinculo suo obsignabit.	16. Et erudiens eos instruit di- sciplina.	16. Et in correptione eorum percutiet eos.
19. In dolore.	19. Per dolorem.	19.
Et multitudo ossium ejus fortis.	Et omnia ossa ejus marcescere facit.	
21. Et confringentur. <i>Hebræus</i> <i>int.</i> , donec deficient.	21. Nudabuntur.	21.
22. Corruptioni.	22. Corruptioni.	22.
25. Revertetur ad dies adole- scentiæ suæ.	25. Revertatur ad dies adole- scentiæ suæ.	25. Revertetur in diem juven- tutis suæ.
26. Orabit ad Deum et bene volet ei.	26. Deprecabitur Deum, et pla- cibilis ei erit.	26.
In júbilo.	In júbilo.	In júbilo.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Υ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

6. Ἄρα τοιοῦτός εἰμι ὅσος σὺ, οὐκ εἰμὶ Θεός.

7.

8.

13. Τί οὖν αὐτῷ διαδικάζῃ; πάντες γὰρ οἱ λόγοι αὐτοῦ ἀναντιρρήτοι.

14. Ὅτι ἅπαξ λαλήσει ὁ Θεός.

15. Ἐν ἐνυπνίῳ ὄραματί μου νυκτός.

16.

19. Διὰ πόνου.

21.

22.

25.

26.

Ἐν ὕμνολογίᾳ.

6. Στήθι κατ' ἐμέ, καὶ ἐγὼ κατὰ σέ.

÷ Ἐκ τοῦ αὐτοῦ διηρητισμεθα.

7. Στροβήσει.

8. ✕ Πλὴν εἶπας ἐν τοῖς ὤσι μου.

13. Λέγεις δέ, Διατί τῆς δίκης μου οὐκ ἐπακήκοέ μου πᾶν ῥῆμα;

14. Ἐν γὰρ τῷ ἅπαξ λαλήσαι ὁ Κύριος.

Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ. Ἄλλος, ἐκ δευτέρου οὐκ ἀκυρώσει αὐτῷ.

15. Ἐνύπνιον ἢ ἐν μελετῇ νυκτερινῇ.

Δεινὸς φόβος.

16. Ἐν εἶδει φόβου τοιοῦτοις αὐτοὺς ἐξεφόβησε.

19. Ἐπὶ μαλακίᾳ.

✕ Καὶ πλῆθος ὀστέων αὐτοῦ ἐνάρκησε.

21. Ἔως ἀν σαπῶσιν.

22. Εἰς θάνατον. *Οἱ λοιποὶ*, εἰς διαφθοράν.

25. Ἀποκαταστήσει δὲ αὐτὸν ἀνδρωθέντα ἐν ἀνθρώποις.

26. Εὐξάμενος δὲ πρὸς Κύριον, καὶ δεκτὰ αὐτῷ ἔσται.

Προσώπων ἰλαρῶν, (*ἀλλ.*, καθαρῶ) σὺν ἐξηγορίᾳ.

6.

7.

8. ✕ Πλὴν εἶπας ἐν τοῖς ὤσι μου.

13.

14.

15.

Ἐκστασις.

16.

19.

✕ Καὶ πλῆθος ὀστέων αὐτοῦ ἐνάρκησε.

21.

22.

25. Ἐπιστρέψει εἰς ἡμέραν νεότητος αὐτοῦ.

26. Δεηθήσεται τοῦ Θεοῦ, καὶ εὐλογήσει αὐτόν.

Μετὰ ἐξομολογήσεως.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

6. Profecto talis sum qualis tu: non sum Deus.

7.

8.

13. Quid igitur cum illo discipites? omnes enim sermones ejus irrefutabiles sunt.

14. Quia semel loquetur Deus.

15. Per somnium in visione mea nocturna.

16.

19. Per laborem.

21.

22.

25.

26.

In hymnis.

6. Sta contra me, et ego contra te.

÷ Ex eodem formati sumus.

7. Turbabit.

8. ✕ Verumtamen dixisti in auribus meis.

13. Dicis autem: Cur judicium meum non exaudivit, meum omne verbum?

14. Semel enim loquatur Dominus.

In secundo autem. *Alius*, secundo, non abrogabit ipsi.

15. Somnium, aut in meditatione nocturna.

Sævus timor.

16. In speciebus timoris talibus eos exterruit.

19. In languore.

✕ Et multitudo ossium ejus emarcuit.

21. Donec putruerint.

22. Ad mortem. *Reliqui*, ad corruptionem.

25. Restituet autem illum virum factum inter homines.

26. Deprecatus autem ad Dominum, et accepta ei erunt.

Facie hilari, (*al.*, pura) cum confessione.

6.

7.

8. ✕ Verumtamen dixisti in auribus meis.

13.

14.

15.

Exstasis.

16.

19.

✕ Et multitudo ossium ejus emarcuit.

21.

22.

25. Revertetur in diem juventutis suæ.

26. Deprecabitur Deum, et benedicet ei.

Cum confessione.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
'Ελληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

לארש		
28, 29. פודה נפשי מעבר בשורת החיתי באור תראה : הן-כל-אלה יפעל-אל פעמים שלש עם-גבר	28, 29.	28, 29.
30. להשיב נפש	30.	30.
31-33. החרש ואנכי אדבר : אם- יש-מלין השיבני דבר כי-הפעתי צדקך : אם-אין אתה שמע-לי החרש ואאלפך חכמה	31-33.	31-33.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

Homini.	Homini.	
28, 29. Redemit animam meam a transeundo in soveam, et vita mea lucem videbit. Ecce omnia ista operabitur Deus vicibus tribus cum viro.	28, 29. Liberavit animam suam, ne pergeret in interitum, sed vi- vens lucem videret. Ecce, hæc omnia operatur Deus tribus vici- bus per singulos.	28, 29.
30. Ad convertendum animam suam.	30. Ut revocet animas eorum.	30.
31-33. Tace, et ego loquar : si sunt sermones, responde mihi verbum : quia volui justificare te. Si non, tu audi me : tace, et do- cebo te sapientiam.	31-33. Et tace, dum ego loquor. Si autem habes quod loquaris, responde mihi, loquere : volo enim te apparere justum. Quod si non habes, audi me : tace, et docebo te sapientiam.	31-33.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXXIII Job.

V. 3. 'A., θ., εὐθεῖα. Σ., ἀπλῆ. Colbert. et Reg. unus.

Ibid. 'A., θ., γῶσις. Ibidem.

V. 4. Σ., πνεῦμα Θεοῦ. Ibidem.

V. 6. Σ., ἄρα τοιοῦτός εἰμι etc. Sic Reg. unus nomine Symmachi. Colbertinus autem sine interpretis nomine.

Ibid. 'Εκ τοῦ αὐτοῦ διηρησμέθα. Ad hæc adnotat Colbertinus : οὐ κεῖται ἐν τῷ 'Εβραϊκῷ, i. e. non jacet in Hebraico.

V. 7. 'A., ἐκθαμβήσει σε. Colbert., Reg. unus et Drusius.

V. 8. Ex Theodotione cum asterisco in Colbertino. Editio item Latina asteriscum habet.

V. 13. 'A., τί οὖν πρὸς αὐτὸν ἐδικάσω etc. Lectiones Aquilæ et Symmachi sic omnes habent. ad Aquilam Drusius legit ἐδικάσω, male.

V. 14. Σ., ὅτι ἄπαξ etc. Reg. unus. Colbertinus eandem interpretationem adfert, sed sine interpretis nomine.

Ibid. Ἄλλος, ἐκ δευτέρου οὐκ ἀκυρώσει αὐτῷ. Hanc interpretationem, quam sine auctoris nomine adferunt Colbertinus et Reg. unus, puto esse Symmachi, ut præcedentem.

V. 15. Σ., ἐν ἐνοπιῳί etc. Ibidem.

CAPUT XXXIV JOB.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
'Ελληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

4,3. כי-אין מלין תבון וחק ימעם לאכל : משפט נבחרה-לני בעה בינינו מה-כדב	3, 4.	3, 4.
5. הסיר משפתי	5.	5. 'Απέστησέν ἄπ' ἐμοῦ τὸ κρι- μα.
6. על-משפתי אכב	6.	6. Καὶ περὶ τὴν κρίσιν μου ψεύ- σμα.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
3, 4. Quia auris sermones pro- babit, et palatum gustabit ad e- dendum. Judicium eligamus nobis : sciamus iuter nos quid bonum.	3, 4. Auris enim verba probat, et guttur escas gustu dijudicat. Judicium eligamus nobis, et inter nos videamus, quid sit melius.	3, 4.
5. Remove fecit iudicium meum.	5. Subvertit iudicium meum.	5. Amovit a me iudicium.
6. In iudicio meo mentiar.	6. In iudicando enim me men- daciū est.	6. Et circa iudicium meum, mendaciū.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

Ἀνθρώποις. Οἱ λοιποὶ, ἀνθρώπων.

28, 29. Δις τρις πρὸς ἑκατόν.

28, 29. ✕ Σῶσον ψυχὴν μου τοῦ
✕ μὴ ἐλθεῖν εἰς διαφθοράν. Καὶ ἡ
✕ ζωὴ μου φῶς βιβεται. Ἰδοὺ ταῦτα
✕ πάντα ἐργάται ὁ Ἰσχυρὸς, ὁδοὺς
✕ τρεῖς μετὰ ἀνδρός.

28, 29. ✕ Σῶσον ψυχὴν μου τοῦ
✕ μὴ ἐλθεῖν εἰς διαφθοράν. Καὶ ἡ
✕ ζωὴ μου φῶς βιβεται. Ἰδοὺ ταῦτα
✕ πάντα ἐργάται ὁ Ἰσχυρὸς, ὁδοὺς
✕ τρεῖς μετὰ ἀνδρός.

30. Ὅστε μετακαλέσαι τὴν ψυχὴν μου.

30. Καὶ ἐβρῦσατο τὴν ψυχὴν μου.

31-33. Σίγα, καὶ διδάξω σε φρόνησιν.

31-33. ✕ Κῶφευσον, καὶ ἐγὼ
✕ εἶμι, λαλήσω. Εἰ εἰσὶ σοὶ λόγοι,
✕ ἀποκρίθητί μοι, λάλησον, θέλω
✕ γὰρ δικαιοθῆναι σε. Εἰ μὴ, σὺ
✕ ἀκουσόν μου. Κῶφευσον καὶ δι-
✕ δάξω σε σοφίαν.

31-33. ✕ Κῶφευσον, καὶ ἐγὼ
✕ εἶμι, λαλήσω. Εἰ εἰσὶ σοὶ λόγοι,
✕ ἀποκρίθητί μοι, λάλησον, θέλω
✕ γὰρ δικαιοθῆναι σε. Εἰ μὴ, σὺ
✕ ἀκουσόν μου. Κῶφευσον καὶ δι-
✕ δάξω σε σοφίαν.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

28, 29. Bis ter ad quemlibet.

Hominibus. Reliqui, homini.

28, 29. ✕ Salva animam meam
✕ ne veniam in corruptionem, et
✕ vita mea lucem videbit. Ecce
✕ hæc omnia faciet Deus, vices
✕ tres cum viro.

28, 29. ✕ Salva animam meam
✕ ne veniam in corruptionem, et
✕ vita mea lucem videbit. Ecce
✕ hæc omnia faciet Deus, vices
✕ tres cum viro.

30. Ad revocandum animam meam.

30. Et eruit animam meam.

31-33. Tace, et docebo te prudentiam.

31-33. ✕ Tace, et ego loquar.
✕ Si est tibi sermo, responde
✕ mihi, loquere. Volo enim justi-
✕ ficari te. Alioquin audi me:
✕ tace, et docebo te sapientiam.

31-33. ✕ Tace, et ego loquar.
✕ Si est tibi sermo, responde
✕ mihi, loquere. Volo enim ju-
✕ stificari te. Alioquin audi me:
✕ tace, et docebo te sapientiam.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXXIII Job.

Ibidem. Θ., ἑκστασις. Colbert.

ferunt omnes mss. Drusius vero, Ἀ., Θ., ἐν ἀλαλαγμῷ. Σ., ἐν ὕμνολογίᾳ.

V. 16. Ἀ., καὶ ἐν παιδείᾳ etc. Colbert. et Reg. unus.

Ibid. Οἱ λοιποὶ, ἀνθρώπων. Colbert. et Reg. unus.

V. 19. Σ., διὰ πόνου. Ibidem.

Ibid. Θ., καὶ πληθὸς etc. Sic cum asterisco Colbertinus, indicans hunc versiculum ex Theodotione in LXX inductum fuisse.

V. 28 et 29. Colbertinus habet cum asteriscis, ἐκ Θ. οἱ δ' ἰ. e. *Hi quatuor versiculi ex Theodotione, qui versiculi asteriscis notantur in edit. Latina.*

V. 21. Ὁ Ἑβραῖος, ἕως ἀν ἐκλείψωσιν. Colbert. et Reg. unus.

Ibid. Σ., δις τρις πρὸς ἑκατόν etc. Sic lectionem habent Oratorianensis et Regii duo. Drusius vero, Σ., δις τρις πρὸς ἑκείνων tantum, et perperam, ut liquet.

V. 22. Οἱ λοιποὶ, εἰς διαφθοράν. Colbert.

V. 31-33. Colbertinus, ἐκ Θ. οἱ ε' ἰ. e. *Hi quinque versiculi ex Theodotione, cum asteriscis de more, atque etiam in editione Latina.*

V. 25. Ἀ., Θ., ἐπιστρέφει εἰς ἡμέραν etc. Colb. et Reg. unus.

Ibid. Σ., σίγα etc. Sic Colbert. et Reg. unus.

V. 26. Θ., δεηθήσεται etc. Sic omnes.

Ibid. Ἀ., ἐν ἀλαλαγμῷ etc. Has lectiones sic ef-

CAPUT XXXIV JOB.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

3, 4.

3, 4. ✕ Ὅτι οὗς λόγους δοκιμά-
✕ ζει, καὶ λάρυγξ γεύεται βρω-
✕ σιν. Κρίσιν ἐλώμεθα ἑαυτοῖς,
✕ γινώμεν ἀναμέσον ἑαυτῶν, ὅτι
✕ καλόν.

3, 4. ✕ Ὅτι οὗς λόγους δοκιμα-
✕ ζει, καὶ λάρυγξ γεύεται βρω-
✕ σιν. Κρίσιν ἐλώμεθα ἑαυτοῖς,
✕ γινώμεν ἀναμέσον ἑαυτῶν, ὅτι
✕ καλόν.

5. Παρέτρεψεν ἀπ' ἐμοῦ τὸ κρίμα.

5. Ἀπήλλαξέ μου τὸ κρίμα.

5.

6.

6. Ἐφεύσατο δὲ τῷ κρίματι μου.

6. Καὶ περὶ τὴν κρίσιν μου ψεύ-
σμα.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

3, 4.

3, 4. ✕ Quia auris verba pro-
✕ bat, et guttur gustabit cibum.
✕ Judicium eligamus nobis, sen-
✕ tentiam (sic) inter nosmetipsos,
✕ quid est bonum.

3, 4. ✕ Quia auris verba pro-
✕ bat, et guttur gustabit cibum.
✕ Judicium eligamus nobis, sen-
✕ tentiam (sic) inter nosmetipsos,
✕ quid est bonum.

5. Avertit a me iudicium.

5. Removit iudicium meum.

5.

6.

6. Mentitus est in iudicio meo.

6. Et circa iudicium meum,
mendacium.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γραμμασι.	AKYΛAΣ.
אניש חצי בני - פשע		
8.	8.	8.
9 כי אמר לא יסכן גבר ברצח עם-אלהים	9.	9.
10 חלה לאר מרשע ושדי מעיל	10.	10.
11 כי פעל אדם ישלם-לו ובארח איש ימצאנו	11.	11.
16, 17 ואם-בינה שמעיה-זאת האזינה לקול כלי: האף שגמא משפט יחברש	16, 17.	16, 17. <i>Et si non intelligis, audi. Ἄρα ὁ μισῶν κρίσιν ἐπιθήσει εἰς ἑαυτὸν;</i>
19 שרים	19.	19.
22 ואין צלמוד להסתר שם פעלי אין	22.	22. * <i>Οὐδὲ ἐστὶ σκιά θανάτου * τοῦ κρυβῆναι τοὺς ποιοῦντας τὰ * ἄνομα.</i>
23 כי לא על-איש ישום עד	23.	23.
24 להיך אל-אל במשפט	24	24.
25-34 לך יכיר מעבדיהם יהפך לילה וידכאו: תחת-רשעים ספקם במקום ראים: אשר על-כן סד מאחריו וכל-דרכו לא השכילו: להביא עליו צעקת-הל וצעקת עניים	25-34.	25-34.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

Dolore plena sagitta mea absque prævaricatione.	Violenta sagitta mea absque ullo peccato.	
8.	8.	8.
9. Quia dixit, Non proficiet vir in complacendo ipso cum Deo.	9. Dixit enim: Non placebit vir Deo, etiam si cucurrerit cum eo.	9.
10. Absit a Deo ab improbitate, et Omnipotens ab iniquitate.	10. Absit a Deo impietas, et ab Omnipotente iniquitas.	10.
11. Quia opus hominis reddet ei, et juxta viam viri invenire faciet ei.	11. Opus enim hominis reddet ei, et juxta vias singulorum restituet eis.	11.
16, 17. Et si intelligentia, audi hoc, ausculta vocem eloquiorum meorum. An etiam odio habens judicium obligabit.	16, 17. Si habes ergo intellectum, audi quod dicitur, et ausculta vocem eloquii mei. Numquid qui non amat judicium sanari potest?	16, 17. <i>Et si non intelligis, audi. Num qui odit judicium, alligabit ad medelam?</i>
19. Principum.	19. Principum.	19.
22. Nec umbra mortis ad latendum ibi operantes iniquitatem.	22. Et non est umbra mortis, ut abscondantur ibi qui operantur iniquitatem.	22. * <i>Et non est umbra mor- * tis, ut latitent qui faciunt ini- * qua.</i>
23. Quia non super virum im- ponet amplius.	23. Neque enim ultra in homi- nis potestate est.	23.
24. Ad eundem ad Deum in ju- dicium.	24. Ut veniat ad Deum in ju- dicium.	24.
25-34. Ideo manifestabit opera eorum, et convertet noctem, et conterentur. Pro improbis percussit eos in loco videntium. Qui ideo recesserunt de post eum, et omnes vias ejus non intellexerunt: ad adducendum super eum clamorem egeni, et clamorem afflictorum audiet. Et ipse requiescere faciet, et quis con-	25-34. Novit enim opera eorum: et idcirco inducet noctem, et conterentur. Quasi impios percussit eos in loco videntium. Qui quasi de industria recesserunt ab eo, et omnes vias ejus intelligere noluerunt: ut pervenire facerent ad eum clamorem egeni, et audiret vocem pauperum. Ipso enim con-	25-34.

* Ανατις.

- 8. Οὐχὶ σωθήσεται ἀνὴρ;
- 9. Οὐχὶ σωθήσεται ἀνὴρ;

10. Ἀρετὴ τοῦ Θεοῦ ἀνομία, καὶ τοῦ Ἰακώβου δικαιοσύνη.

11. Καὶ κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἔκατσεν συμψήσεται, ἐν αὐτοπόρῳ ἐλέγξει αὐτόν.

16, 17. Εἰ μὴ συνιείς, ἔκρουε. Ἄρα ὁ μισὸν κρῖσιν ἐπιθήσει εἰς ἱασίς;

19.

22.

23. * Οὐ γὰρ ἐν ἀποβόσκῃ καὶ τὰ ἐστὶ.

24.

25-34. Αὐτοῦ δὲ ἠερίσαν ἀδόντος τῆς κατακρίνει: ... περὶ ἔθλους... ὅτι πρὸς Θεὸν ῥῆσιν ἀνέλασον, οὐχ ἔγω ἀκωλύτως... σὺ δικαιοσύνην μοι... ἀποδοξίματός.

SYMMACHUS.

Sine causa.

- 8. Nonne salvabitur vir?
- 9. Nonne salvabitur vir?

10. Absit a Deo impietas, et abs Omnipotentē iniquitas.

11. Et secundum viam suam unicuique contingeret, in via publica arguet eum.

16, 17. Si non intelligis, audi. Num, qui edit iudicium, alligabit ad medicam?

19.

22. * Quia non in homine situm est ultra.

24.

25-34. Ipso autem quietem dante, quis condemnabit?... circa gentem... quia ad Deum sermonem habuit, non ero sine impedimento... tu declara mihi... probas.

* Βίατον τὸ βέλος μου ἀνευ δόκλειας.

8. Οὐχὶ σωθήσεται ἀνὴρ; 9. Μὴ γὰρ εἴπῃς ὅτι οὐκ ἔσται ἐπισκοπὴ ἀνθρώπων, καὶ ἐπισκοπὴ αὐτῶν παρὰ Κυρίου.

10. Μὴ μοι εἴη ἕναρι Κυρίου ἀσεβῆσαι, καὶ ἕναρι Παντοκράτορος ταρᾶται τὸ δίκαιον.

11. Ἄλλ' ἀποδοξίμα ἀποβόσκῃ καὶ τὸ κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ ἐν τριβῇ ἀνθρώπου εὐρήσει αὐτόν.

16, 17. Εἰ δὲ μὴ νοουετῆ, ἔκρουε ταῦτα, ἕνωσίσου σωτὴρ ῥημάτων. Ἰσε σὺ τὸν μισοῦντα ἀνομιάν, καὶ τὸν δαύνητα τοὺς ποιητοῦς.

19. Ἐντρίμου. Οἱ ἰαστοὶ, ἀρχόντων.

22. * Οὐδέ ἔσται τόπος τοῦ κρῖσιν ὁ γῆραι τοὺς ποιοῦντας τὰ δίκαια.

23. * Ὅτι οὐκ ἐν ἀποβόσκῃ ἐστὶ.

24. Ὅ γὰρ Κύριος πάντας ἔσπερῃ.

25-34. * Ὁ ῥωρίσαν αὐτῶν τὰ ἔργα, καὶ σπέρσει νόματα καὶ ταπεινώθησονται. Ἐσέβου δὲ ἀσεβείας, ὅρατοι δὲ ἕναριον αὐτοῦ. Ὅτι ἐξέκλιαν ἐκ νόμου Θεοῦ, δικαιοσύματα δὲ αὐτοῦ οὐκ ἐπέγνωσαν, τοῦ ἐπαγαγεῖν ἐν

LXX INTERPRETES.

* Violentum jaculum meum absque iniquitate.

- 8. Non peccavit.
- 9. Ne enim dixeris, quia non erit visitatio viri, et visitatio ipsi a Domino.
- 10. Absit a me coram Domino imple agere, et coram Omnipotentē iustitiam.
- 11. Sed reddat homini sicut facit unusquisque eorum, et in semina viri inveniet eum.
- 16, 17. Sin autem non sis montus audi haec, auribus. percipe vocem verborum. Vide tu eum qui odit iniusta, et perdit malignos.
- 19. Honorati. Reliqui, principum.
- 22. Neque erit locus ut latitent qui faciunt iniqua.

23. Quoniam non super virum ponet ultra.

24. Dominus enim omnes respicit.

25-34. * Qui cognoscit opera eorum, evertet noctem et humilia buntur. Et exstinxit impios, et gloriosos coram inimicis suis: quia declinaverunt a lege Dei, et iustitias ejus non cognoverunt, ut perferatur ad eum clamor pauperis, et iustitiam pauperum exaudivit. Ipse quiete

* Βίατον τὸ βέλος μου ἀνευ δόκλειας.

8. Οὐχὶ εἴπῃς, ὃ κινδυνώσεται ἀνὴρ ἐν τῷ εὐδοκίμησῃ αὐτὸν μετὰ Θεοῦ.

10. Μὴ μοι εἴη ἕναρι Κυρίου ἀσεβῆσαι, καὶ ἕναρι Παντοκράτορος ταρᾶται τὸ δίκαιον.

11. Ἄλλ' ἀποδοξίμα ἀποβόσκῃ καὶ τὸ κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ ἐν τριβῇ ἀνθρώπου εὐρήσει αὐτόν.

16, 17. Εἰ δὲ μὴ νοουετῆ, ἔκρουε ταῦτα, ἕνωσίσου σωτὴρ ῥημάτων. Ἰσε σὺ τὸν μισοῦντα ἀνομιάν, καὶ τὸν δαύνητα τοὺς ποιητοῦς.

19. Ἐντρίμου. Οἱ ἰαστοὶ, ἀρχόντων.

22. * Οὐδέ ἔστι οὐδὲ οὐδὲ τόπος τοῦ κρῖσιν τοῦ κρῖσῃναι τοὺς ποιοῦντας τὰ δίκαια.

23. * Ὅτι οὐκ ἐν ἀποβόσκῃ ἐστὶ.

24. Τοῦ προκαθῆναι πρὸς τὸν ἰσχυρὸν ἐν κρίματι.

25-34. * Ὁ ῥωρίσαν αὐτῶν τὰ ἔργα, καὶ σπέρσει νόματα καὶ ταπεινώθησονται. Ἐσέβου δὲ ἀσεβείας, ὅρατοι δὲ ἕναριον αὐτοῦ. Ὅτι ἐξέκλιαν ἐκ νόμου Θεοῦ, δικαιοσύματα δὲ αὐτοῦ οὐκ ἐπέγνωσαν, τοῦ ἐπαγαγεῖν ἐν

THEODOTIO.

* Violentum jaculum meum absque iniquitate.

- 8. Non peccavit.
- 9. Quia dixit: Non periclitabitur vir, quando probabitur cum Deo.
- 10.
- 11.
- 16, 17.
- 19.
- 22. * Et non est umbra mortis, ut latitent qui faciunt iniqua.

23. Quoniam non super virum ponet ultra.

24. Ut producantur ad Forem in iudicio.

25-34. * Qui cognoscit opera eorum, evertet noctem et humilia buntur. Et exstinxit impios, et gloriosos coram inimicis suis: quia declinaverunt a lege Dei, et iustitias ejus non cognoverunt, ut perferatur ad eum clamor pauperis, et clamorem pauperum exaudivit. Ipse quiete

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

ישמע : הדא ישקטו ו זמי ירשע
ויסדר פנים זמי ישדרנו ועל-גוי ועל-
אדם יחד : ממלך אדם חנף ממקשי
עם : כי אל-אל האמר נשאתי לא
אתבל : בלעדי אחזה אתה הרני אכ-
עול פעלתי לא אסוף : המעמד
ישלמנה ו כי-מאסת כי-אתה תבח-
ו לא-אני ומה-ידעת דבר : אנשי
לבב יאמרו לי ונגד חכם שמע לי

35 לא בהשגיל

35.

35.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

demnabit ? et abscondet facies, et
quis intuebitur eum ? et super
gentem et super hominem pariter.
Qui regnare facit hominem hypo-
critam propter perversitates populi.
Quia ad Deum, qui dicit, Peperci,
non corrumpam. Sin minus video,
tu doce me. Si iniquitatem operatus
sum, non addam. Num a te repetet
illam, quia renuisti, quia tu eliges,
et non ego : Et quod nosti loquere.
Viri cordati dicant mihi, et vir
sapiens audiat me.

cedente pacem, quis est qui con-
demnet ? ex quo absconderit vul-
tum, quis est qui contempletur
eum ? et super gentes et super
omnes homines ? Qui regnare facit
hominem hypocritam propter pec-
cata populi. Quia ergo ego locu-
tus sum ad Deum, te quoque non
prohibebo. Si erravi, tu doce me :
si iniquitatem locutus sum, ultra
non addam. Numquid a te Deus
expetit eam, quia displicuit tibi ?
tu enim coepisti loqui, et non ego :
quod si quid nosti melius, loquere.
Viri intelligentes loquantur mihi,
et vir sapiens audiat me.

35. Non cum intellectu.

35. Non sonant disciplinam.

35.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXXIV Job.

V. 3, 4. Colbertinus, cum asteriscis, ex Θ. oi δ.
I. e. *Hi quatuor versiculi ex Theodotione*, qui
versiculi asteriscis item notantur in editione Latina
Hieronymi.

V. 5. 'A., ἀπέστησεν etc. Sic lectiones Aquilæ et
Symmachi distinguunt Colbert. et Reg. unus. Nicet-
as et Drusius confertim ponunt sic, 'A., Σ., παρ-
έτρεψε καὶ ἀπέστησεν ἀπ' ἐμοῦ τὸ κρίμα.

V. 6. 'A., Θ., καὶ περὶ τὴν κρίσιν etc. Sic Col-
bertinus. At Drusius Symmachio et Aquilæ hanc
versionem tribuit.

Ibid. Θ., βλαίον etc. Sic cum asterisco Colberti-
nus, notans hunc versiculum ex Theodotione in LXX
translatum. Editio Latina pariter asterisco notat.
Ibid. Σ., ἀναίτως. Colbert.

V. 8. Οὐχ ἀμαρτών. Colbert., οὐ κέται ἐν τῷ

'Εβραϊκῷ. I. e., non exstat in Hebraico.

V. 9. Σ., οὐχὶ σωθήσεται... Θ., ἔτι εἶπεν, οὐ κιν-
δυεύσει etc. Sic omnes mss. Olympiodorus vero
notat, ἀναγνωστέον δὲ τὸ μὲν τοῦ Θεοδοτίωνος κατὰ
ἀπόφρασιν, τὸ δὲ τοῦ Συμμάχου ἐν ἤθει καὶ κατὰ
ἐρώτησιν. Id est, *Theodotionis verba affirmandi*,
Symmachi vero interrogandi more legenda sunt.

V. 10. Σ., ἀπειλὴ τοῦ Θεοῦ etc. Sic omnes.

V. 11. Σ., καὶ κατὰ τὴν ὁδὸν etc. Colbert. et
Reg. unus.

V. 16, 17. 'A., Σ., εἰ μὴ συνειτς etc. Sic mss. Nicet.
et Drusius habent, οἱ λοιποὶ, et cætera distrahunt.

V. 19. Οἱ λοιποὶ, ἀρχόντων. Sic Colbert., Reg.
unus et Drusius.

V. 22. Colbertinus hic notat, ἐξ Ἀκύλα καὶ Θ. τὸ
ἤμισυ, καὶ ὁ ἐξῆς. Id est, *Ex Aquila et Theodotione*

CAPUT XXXV JOB.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

3 כי-תאמר מה-יסכן לך

5.

3.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA

AQUILA.

5. Quia dicis, Quid proderit
tibi.

3. Dixisti enim : Non tibi pla-
cet.

3.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

✕ αὐτὸν κραυγὴν πένητος, Καὶ
 ✕ κραυγὴν πένητος εἰσακούσεται.
 ✕ Καὶ αὐτὸς ἥσυχίαν παρέξεται,
 ✕ Καὶ τίς καταδικάζεται; Καὶ κρύ-
 ✕ φει πρόσωπον, καὶ τίς ὄψεται
 ✕ αὐτόν; Καὶ κατὰ ἔθνους, καὶ
 ✕ κατὰ ἀνθρώπου ὁμοῦ. Βασιλεύων
 ✕ ἀνθρώπων ὑποκρίτην ἀπὸ δυσκο-
 ✕ λίας λαοῦ. Ὅτι πρὸς τὸν Ἰσχυ-
 ✕ ρὸν ὁ λέγων, Εἴληφα, οὐκ ἐνε-
 ✕ χυράσω. Ἄνευ ἑμαυτοῦ ὄψομαι,
 ✕ σὺ δεῖξόν μοι. Εἰ ἀδικίαν εἰργα-
 ✕ σάμην, οὐ μὴ προσθήσω. Μὴ
 ✕ παρὰ σοῦ ἀποτίσει αὐτήν, ὅτι
 ✕ ἀπίσθη; Ὅτι σὺ ἐκλέξῃ, καὶ οὐκ
 ✕ ἐγώ, Καὶ τί ἔγνωσ ἄλλησον.
 ✕ Διδ συνετοὶ καρδίας ἐροῦσι ταῦ-
 ✕ τα. Ἄνηρ δὲ σοφὸς ἀκήχοέ μου
 ✕ τὸ ῥῆμα. Ἄλλοι, ὅτι μὴ τολμᾷ
 ✕ τις εἰπεῖν τῷ Ἰσχυροτέρῳ, ὅτι ἀδι-
 ✕ κως εἴληφα τὰ ἐμά.

✕ αὐτὸν κραυγὴν πένητος, Καὶ
 ✕ κραυγὴν πένητος εἰσακούσεται.
 ✕ Καὶ αὐτὸς ἥσυχίαν παρέξεται,
 ✕ Καὶ τίς καταδικάζεται; Καὶ κρύ-
 ✕ φει πρόσωπον, καὶ τίς ὄψεται
 ✕ αὐτόν; Καὶ κατὰ ἔθνους, καὶ
 ✕ κατὰ ἀνθρώπου ὁμοῦ. Βασιλεύων
 ✕ ἀνθρώπων ὑποκρίτην ἀπὸ δυσκο-
 ✕ λίας λαοῦ. Ὅτι πρὸς τὸν Ἰσχυ-
 ✕ ρὸν ὁ λέγων, Εἴληφα, οὐκ ἐνε-
 ✕ χυράσω. Ἄνευ ἑμαυτοῦ ὄψομαι,
 ✕ σὺ δεῖξόν μοι. Εἰ ἀδικίαν εἰργα-
 ✕ σάμην, οὐ μὴ προσθήσω. Μὴ
 ✕ παρὰ σοῦ ἀποτίσει αὐτήν, ὅτι
 ✕ ἀπίσθη; Ὅτι σὺ ἐκλέξῃ, καὶ οὐκ
 ✕ ἐγώ, Καὶ τί ἔγνωσ ἄλλησον.
 ✕ Διδ συνετοὶ καρδίας ἐροῦσι ταῦ-
 ✕ τα. Ἄνηρ δὲ σοφὸς ἀκήχοέ μου
 ✕ τὸ ῥῆμα.

35. Οὐ φρόνιμος.

SYMMACHUS.

35. Οὐκ ἐν συνέσει.

LXX INTERPRETES.

35.

THEODOTIO.

✕ quietem dabit, et quis poterit
 ✕ condemnare? Abscondet fa-
 ✕ ciem, et quis videbit eum? Et
 ✕ contra gentem, et contra ho-
 ✕ minem simul. Qui regnare
 ✕ facit hominem hypocritam
 ✕ propter perversitatem populi.
 ✕ Quia ad Dominum loqui cœpi,
 ✕ non cessabo. At quod minus
 ✕ video tu ostende mihi. Si ini-
 ✕ quitatem operatus sum, non
 ✕ adjiciam. Numquid a te exiget
 ✕ eam, quam repulisti? Tu enim
 ✕ elegisti, et non ego. Et si quid
 ✕ scis, loquere. Propterea pru-
 ✕ dentes corde dicent hæc: et vir
 ✕ sapiens audiet verbum meum.
 ✕ Alii, quia non audet quis dicere
 ✕ fortiori, quod injuste accepi mea.

✕ tem dabit, et quis poterit con-
 ✕ demnare? Abscondet faciem, et
 ✕ quis videbit eum? Et contra
 ✕ gentem, et contra hominem si-
 ✕ mul. Qui regnare facit homi-
 ✕ nem hypocritam propter per-
 ✕ versitatem populi. Quia ad Do-
 ✕ minum loqui cœpi, non cessabo.
 ✕ At quod minus video tu ostende
 ✕ mihi. Si iniquitatem opera-
 ✕ tus sum, non adjiciam. Num-
 ✕ quid a te exiget eam, quam
 ✕ repulisti? Tu enim elegisti, et
 ✕ non ego. Et si quid scis, loque-
 ✕ re. Propterea prudentes corde
 ✕ dicent hæc: et vir sapiens au-
 ✕ diet verbum meum.

35. Non prudens.

35. Non in intellectu.

35.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXXIV Job.

media pars versiculi, et sequens versiculus. Quæ item
 notantur asteriscis in editione Latina Hieronymi;
 ita ut illud, οὐδέ ἐστι σκιά θανάτου, sit media pars
 versiculi præcedentis, illud autem, τοῦ κρυβῆναι
 τοὺς ποιούντας τὰ ἄνομα, sit versiculus sequens.
 Notat autem Colbertinus in textu hodierno, qualem
 repræsentat ille, non haberi plenam lectionem, ut
 ab Aquila et Theodotione restituta fuerat. Nam legi-
 tur ibi, οὐδέ ἐστι (vel ἔσται) τόπος: cum certum
 sit Aquilam et Theodotionem legisse, οὐδέ ἐστι σκιά
 θανάτου: tum quia *ἡσυχία* ita solent vertere, tum
 maxime quia editio Latina cum asterisco habet, et
 non est umbra mortis.

V. 23. Illud Symmachi, οὐ γὰρ etc., cum asterisco
 insertum fuerat in versionem τῶν Ὁ Hexaplaem: quapropter in Colbertino, propter asteriscum ponti-

tur Σ. Secundum Symmachi lectionem Latine ver-
 titur in editione Hieronymi, præmisso item aste-
 risco.

V. 24. Θ., τοῦ προαχθῆναι etc. Colbert. et Reg.
 unus.

V. 25-34. Ab hoc versu asterisci notantur in
 Colbertino, ut nos exhibemus, pariterque in edi-
 tione Latina, quia nempe hæc ex Theodotione de-
 sumpta erant.

Ibid. Ἄλλοι, ὅτι μὴ τολμᾷ etc. Reg. unus.

Ibid. Σ., αὐτοῦ δὲ etc. Omnes.

Ibid. Σ., περὶ ἔθνους. Reg. unus.

Ibid. Σ., ὅτι πρὸς θεὸν etc. Omnes.

Ibid. Σ., σὺ διασ-. Omnes.

Ibid. Σ., ἀποδοκιμάσης. Colbert. et Reg. unus.

V. 35. Σ., οὐ φρόνιμος. Colbert. et Reg. unus.

CAPUT XXXV JOB.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

3. Εἶπας γὰρ ὅτι οὐδὲν συμβαλεῖ-
ται σοί.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

3.

THEODOTIO.

3. Dixisti enim, Nihil conferet
tibi.

3. Vacat.

3.

TO EBPAIKON.

6 אִם-חַמַּאת מֵה-תַּפְעַל-בּו
 7-10 או מֵה-מִיֶּדֶד יִקַּח : לֹא-יִשָּׁר-
 כִּמּוֹד רִשְׁעוֹ וּלְבֵן-אָדָם צְדָקָה :
 מִרְדֵּב עֲשׂוּקִים יִזְעִיקוּ יִשְׁעוֹ מִזְרוּעַ
 רַבִּים : וְלֹא-אָמַר אִיהָ אֱלֹהִים עָשׂוּ

נָתַד זְמוּרָת בְּלִילָה

11 מִלִּפְנֵי מִבְּהֵמוֹת אֶרֶץ

וּמִזֶּרֶךְ הַשָּׁמַיִם יִחַמְנוּ

15 וְעָתָה כִּי-אֵין פֶּקֶד אִפְרַיִם

וְלֹא-יָדַע בְּשֵׁשׁ מֵאָה

16 וְאֵיבֹב הַכֹּל יִפְצֵה-פִּירוֹ

בְּבִלְי-דַעַת מֶלֶךְ יִגְבֵּר

VERSIO HEBRAICI TEXT.

6. Si peccaveris, quid operaberis contra eum?

7-10. Vel quid de manu tua accipiet? viro sicut tu impietas tua, et filio hominis justitia tua: prae multitudine vim patientium clamare facient. Clamabunt propter brachium multorum. Et non dixit, Ubi Deus factor meus?

Dans cantica in nocte.

11. Qui docet nos prae jumentis terrae.

Et prae volatili caeli faciet nos sapientes.

15. Et nunc quia non visitavit ira ejus.

Et non cognovit in copia valde.

16. Et Job vane aperiet os suum.

Absque scientia sermones multiplicat.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

6.

7-10.

11.

15.

16.

VULGATA LATINA.

6. Si peccaveris, quid ei noceris?

7-10. Aut quid de manu tua accipiet? homini qui similis tui est, nocebit impietas tua: et filium hominis adjuvabit justitia tua. Propter multitudinem calumniatorum clamabunt: et ejulabunt propter vim brachii tyrannorum. Et non dixit, Ubi est Deus qui fecit me?

Qui dedit carmina in nocte.

11. Qui docet nos super jumenta terrae.

Et super volucres caeli erudit nos.

15. Nunc enim non infert furorrem suum.

Nec ulciscitur scelus valde.

16. Ergo Job frustra aperit os suum.

Et absque scientia verba multiplicat.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXXV Job.

V. 3. Σ., εἴπας γὰρ ὅτι οὐδὲν συμβαλεῖται σοι. Sic Colbert., Reg. unus, Nicetas et Drusius. Olympiodorus illam Symmachi interpretationem respondere dicit his verbis, ἢ ἐπεὶς τί ποτήσω ἀμαρτῶν, quæ in codice Colbertino, et apud Nicetam habentur in ipso textu τῶν Ὁ, sed ab editione Romana absunt, nec supra allatis Symmachi verbis respondere videntur.

V. 6. Σ., ἐκ ἀμαρτηρῆς etc. Colbert. et Reg. unus. V. 7-10. Colbertinus habet, ἐκ θ. οὐ εἶ, id est, hi sex versiculi ex Theodotione, qui versiculi asteriscis notantur tam in Colbertino, quam in editione Latina Hieronymi.

Ibid. Σ., ἡ παρανομία σου etc. Colb. et Reg. unus. Ibid. Ἄλλος, ὁ διδοῦς αἰνέσεις ἐν νυκτί. Ἄ., με-

ΑΚΥΛΑΣ.

6.

7-10.

11.

Καὶ σοφίζει ἡμᾶς ὑπὲρ τὰ κατὰ τὸν ἄερα διηπτάμενα πετεινά.

15.

16.

AQUILA.

6.

7-10.

Melodias.

11.

Et sapientes nos facit super volucres in aere volantes.

15.

16.

TO EBPAIKON.

2 טָרַד
 VERSIO HEBRAICI TEXT.
 2. Sta.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

2.

VULGATA LATINA.

2. Sustine.

ΑΚΥΛΑΣ.

2.

AQUILA.

2.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

6. Ἐάν ἀμάρτης, τί εἰργάσω αὐτῷ;

7-10. Ἡ παρανομία σου... συκοφαντιῶν... διὰ βίαν βραχίονος.

11. Διδάσκων ἡμᾶς ὑπὲρ τὰ κτηνῆ τῆς γῆς.

15. Ἐπιλογιζόμενος.

Μηδὲ γνωρίζων παραπτώματα σφόδρα.

16.

Ὡς ἀνόητος λόγους βαρεῖς ἐποίησατο.

SYMMACHUS.

6. Si peccaveris, quid facies ei?

7-10. Iniquitas tua... sycophantiarum.. propter vim brachii.

11. Qui docet nos super jumenta terræ.

15. Reputans.

Neque cognoscens delicta valde.

16.

Quasi stultus sermones graves fecit.

λεψίας. *Idem.*

V. 11. Σ., διδάσκων etc. Ita Colbert. et Reg. unus. Drusius vero et Nicetas, οἱ λοιποὶ, habent, ac deinde hac præmissa inscriptione, præsentem Symmachi lectionem cum sequenti Aquilæ et Theodotionis conjungunt, et quidem perperam.

Ibid. Ἀ., Θ., καὶ σοφίζει etc. Colb. et Reg. unus.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

2.

SYMMACHUS.

2.

6. Εἰ ἡμαρτες, τί πράξεις;

7-10. Ἡ τί ἐκ χειρός σου λήφεται. Ἄνδρι τῶ ὁμοίῳ σου ἡ ἀσέβειά σου, Καὶ υἱὸ ἀνθρώπου ἡ δικαιοσύνη σου. Ἄπὸ πλήθους συκοφαντούμενοι κεκραξονται. Βοησονταὶ ἀπὸ βραχίονος πολλῶν. Καὶ οὐκ εἶπε, ποῦ ἐστὶν ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας με;

Ὁ κατατάσων φυλακὰς νυκτερινὰς. Ἄλλος, ὁ διδοὺς ἀνέσεις ἐν νυκτὶ.

11. Ὁ διορίζων με ἀπὸ τετραπόδων γῆς.

Ἄπὸ δὲ πετεινῶν οὐρανοῦ.

15. Καὶ νῦν ὅτι οὐκ ἐστὶν ἐπισκεπτόμενος ὄργην αὐτοῦ.

Ὁὐκ ἔγνω παράπτωμά τι σφόδρα.

16. Καὶ Ἰὼδ ματαίως ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ.

Ἐν ἀγνωσίᾳ ῥήματα βαρύνει.

LXX INTERPRETES.

6. Si peccasti, quid facies?

7-10. Aut quid de manu tua accipiet. Viro simili tibi impietas tua, et filio hominis justitia tua. A multitudine calumniantium clamabunt, vociferabuntur a brachio multorum. Et non dixit: Ubi est Deus qui fecit me?

Qui distribuit custodias nocturnas. Alius, qui dat laudes nocturnas.

11. Qui separat me a quadrupedibus terræ.

Et a volatilibus cæli.

15. Et nunc quia non est visitans iram suam.

Nec cognovit delicta vehementer.

16. Et Job vane aperit os suum.

In ignorantia verba multiplicat.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXXV Job.

V. 15. Colbertinus, ἐκ Θ. οἱ δ', id est, ex Theodotione quatuor hi versiculi, qui asteriscis notantur ibidem et in edit. Latina Hieronymi.

Ibid. Σ., ἐπιλογιζόμενος. Colbert. et Reg. unus.

Ibid. Σ., μηδὲ γνωρίζων etc. *Idem.*

V. 16. Σ., ὡς ἀνόητος (Colbert. et Reg. unus ἀνασθητος) λόγους βαρεῖς ἐποίησατο. Sic alii.

CAPUT XXXVI JOB.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

2. Μείνον.

LXX INTERPRETES.

2. Mane.

2. Ὑπόμεινον.

THEODOTIO.

2. Sustine.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὺς γράμμασι.	AKYAAΣ.
3 למרדוק	3.	3.
4 כי-אמנם לא-שקר מלי	4.	4
תבנים דעת עמך		
7-5 כביר כח לב : לא- יחיה רשע ומשפט עניים יתן : לא-ירע מצדיק עיניו ואת-מלכים לכסא	5-7.	5-7.
9 ופשעיהם כי יתגבר	9.	9. . . . όταν δυναμωθῶσιν.
10 ייגל אזנם למדס	10.	10.
ויאמר כי-ישבן מאן		
11 אם-ישמעו ויעבדו יכלו ימיהם במדב ושניהם בנעימים	11.	11.
13 ושיכח אף	13	13.
14 תבות	14.	14.
16 ואף הסיתך מפי-צר רחב לא-מוצק תחתייה ונחת שלחך מלא דשן Ὁ Ἑβραῖος, καὶ προσέτι ἠπάτησέ σε.	16.	16.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

3. A longinquo.	3. A principio.	3.
4. Nam vere non mendacium sermones mei. Perfectus scientiis tecum.	4. Vere enim absque mendacio sermones mei. Et perfecta scientia probabitur tibi.	4.
5-7. Fortem potentia cordis. non vivificabit impium, et iudicium afflictorum tribuet. Non prohibebit a justo oculos suos, et cum regibus solio.	5-7. Cum et ipse sit potens. Sed non salvat impios, et iudicium pauperibus tribuit. Non auferit a justo oculos suos, et reges in solio collocat.	5-7.
9. Et prævaticationes eorum, quia prævalebunt.	9. Et scelera eorum, quia violenti fuerunt.	9. ...Cum potentia instructi fuerint.
10. Et revelabit aurem eorum ad coroptionem.	10. Revelabit quoque aurem eorum, ut corripiat.	10.
Et dicet quod revertantur ab iniquitate.	Et loquetur, ut revertantur ab iniquitate.	
11. Si audierint et servierint, finient dies suos in bono, et annos suos in delectationibus.	11. Si audierint et observaverint, complebunt dies suos in bono, et annos suos in gloria.	11
13. Ponent iram.	13. Provocant iram.	13.
14. Morietur.	14. Morietur.	14.
16. Si etiam removit te ab ore angustiae, latitudinem non angustam pro eo, et requies mensæ tuæ plena pinguedine. <i>Hebraeus int.</i> , et insuper decepit te.	16. Igitur salvavit te de ore angusto latissime, et non habente fundamentum subter se : requies autem mensæ tuæ erit plena pinguedine.	16.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

3. Διὰ μακροῦ.
4. Ὅτι ἐν τῷ ἀφειθεῖς οἱ λόγοι μου.

5-7.

9. Ὅτι κατεδυνάστευον κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.

10.

ἵνα μετανοήσωσι.

11. Παλαιώσουσιν... * μετ' εὐδοξίας.

13. Ἐποίησαν ὄργην.

14. Θανατωθήσεται.

16.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

3. De longe.
4. Quia vere sine mendacio sermones mei.

5-7.

9. Quia tyrannidem exercebant secundum opera sua.

10.

Ut poenitentiam agant.

11. Antiquabunt... * cum gloria.

13. Fecerunt iram.

14. Occidetur.

16.

3. Μακράν.
4. Δίκαια ἐρῶ ἐπ' ἀληθείας.
Καὶ οὐκ ἄδικα ῥήματα ἀδίκως συνιείς.

5-7. * Δυνατὸς ἰσχυῖ καρδίας * ἀσεβῆ οὐ μὴ ζωοποιήσῃ, Καὶ * κρίματα πτωχῶν δώσει, Οὐκ * ἀφελεῖ ἀπὸ δικαίου ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, Καὶ μετὰ βασιλέων εἰς * θρόνον.

9. Καὶ τὰ παραπτώματα αὐτῶν δεῖ ἰσχύσουσιν.

10. Ἀλλὰ τοῦ δικαίου εἰσακούσεται. Οἱ λοιποὶ, καὶ ἀποκαλύψει τὸ οὖς αὐτῶν εἰς παιδείας

* Καὶ εἶπεν, δεῖ ἐπιστραφῆσονται ἐξ ἀδικίας.

11. * Ἐὰν ἀκούσωσι, καὶ δουλεύσωσι, Συντελέσουσι τὰς ἡμέρας αὐτῶν ἐν ἀγαθοῖς, Καὶ τὰ ἔτη αὐτῶν * μετ' εὐδοξίας. Ἀδίκως, ἐν εὐπρεπέαις. Ἄλλως, ἐν εὐπραγίαις.

13. Τάξουσι θυμόν.

14. Ἀποθάνοι.

— Ἡ δὲ ζωὴ αὐτῶν τιτρωσκοῖται μὲν ὑπὸ ἀγγέλων.

16. * Καὶ προσέπει ἠπάτησέ σε ἐκ στόματος ἐχθροῦ ἄβυσσος, * Κατάχυσίς ὑποκάτω αὐτῆς. Καὶ * κατέβη τράπεζά σου (Ἄλλοι, καὶ θέσις τῆς τραπέζης σου) πλήρης πίστεως.

3.
4. Ὅτι ἀληθῶς οὐκ ἄδικοι οἱ λόγοι μου.

* Ἄμωμοι γνώσεις μετὰ σοῦ.

5-7. * Δυνατὸς ἰσχυῖ καρδίας * ἀσεβῆ οὐ μὴ ζωοποιήσῃ, Καὶ * κρίματα πτωχῶν δώσει, Οὐκ * ἀφελεῖ ἀπὸ δικαίου ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, Καὶ μετὰ βασιλέων εἰς * θρόνον.

9.

10.

* Καὶ εἶπεν, δεῖ ἐπιστραφῆσονται ἐξ ἀδικίας.

11. * Ἐὰν ἀκούσωσι, καὶ δουλεύσωσι, Συντελέσουσι τὰς ἡμέρας αὐτῶν ἐν ἀγαθοῖς, Καὶ τὰ ἔτη αὐτῶν.]

13.

14.

16. * Καὶ προσέπει ἠπάτησέ σε ἐκ στόματος ἐχθροῦ ἄβυσσος, * Κατάχυσίς ὑποκάτω αὐτῆς. Καὶ * κατέβη τράπεζά σου πλήρης * πίστεως.

3.
4. Quia vere non iniusti sermones mei.

Inculpatæ cognitiones tecum.

5-7. * Fortis robore cordi non vivificabit impium, et iudicium pauperum dabit. Non * auferet a justo oculos suos, et cum regibus in solio.

9.

10.

* Et dixit, quia convertentur ab iniquitate.

11. * Si audierint te et servierint, complebunt dies suos in bonis, et annos suos.

13.

14.

16. * Et quia decepit te ab ore inimici abyssus, effusio * subter eam, descendet mensa tua plena pinguedine.

13. Ordinabunt furorem.

14. Morietur.

— Vita autem eorum vulnerata ab angelis.

16. * Et quia decepit te ab ore inimici abyssus, effusio * eam, descendet mensa tua (Alii, et positio mensæ tuæ) plena pinguedine.

TO EBPAIKON:	TO EBPAIKON <i>Ἑλληνικοῖς γραμμασι.</i>	ΑΚΥΛΑΣ.
19 וכל מאמצוי- כח	19.	19.
20 אלתשאף הלילה לעלות עמים תרחב	20.	20.
23 מי-פקד	23.	23.
ומי-אמר		<i>Ἡ τις ἐρεῖ;</i>
24, 25 אשר שררו אנשים כנ אדם חזו-בו	24, 25.	24, 25.
אנש יביט מרחוק		
26 הן-אל שגיא ולא נדע מספר שניו ולא-הקר	26.	26.
28 אשר-ידו שחקים	28.	28.
29 אף אב-יבי מפרשי-עב תשאית סכתי	29.	29.
30 הן-פרש עליו ארז	30.	30.
ושרשי		<i>Kαὶ ρίζας.</i>
31 כי-בם	31.	31.
יתן אכל למכביר		
32 על-נפים	32.	32.
ויצו עליה במפגיע		

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

19. Nec omnes fortitudines potentiae.	19. Et omnes robustos fortitudine.	19.
20. Ne anheles nocte, ad ascendendum populos sub se.	20. Ne protrahas noctem, ut ascendant populi pro eis.	20.
23. Quis visitavit? Et quis dixit?	23. Quis poterit scrutari. Aut quis potest ei dicere?	23. Aut quis dicet?
24, 25. Quod intuiti sunt homines. Omnes homines viderunt illud. Homo intuebitur a longe.	24, 25. De quo cecinerunt viri. Omnes homines vident eum. Unusquisque intuetur procul.	24, 25.
26. Ecce Deus magnus, et non sciemus: numeri annorum ejus, et non inquisitio.	26. Ecce Deus magnus vincens scientiam nostram: numerus annorum ejus inæstimabilis.	26.
28. Quam stillabunt nubes.	28. Qui de nubibus fluunt.	28.
29. Insuper si intelliget expansiones nubis, fremitus tabernaculi sui.	29. Si voluerit extendere nubes quasi tentorium suum.	29.
30. Ecce extendit super ipsum lumen suum. Et radices.	30. Et fulgurare lumine suo desuper. Cardines.	30. Et radices.
31. Quia in ipsis. Dabit escam ad copiam.	31. Per hæc enim. Et dat escas multis mortalibus.	31.
32. Super manus. Et præcepit super eam in occurrente.	32. In manibus. Et præcepit ei, ut rursus adveniat.	32.

19.
20. Μὴ προθυμηθῆς νυκτὸς ἐπα-
ναδῆναι λαοὺς ἐπὶ τόπους αὐτῶν.
23. Ὁς ἐξετάζει.
24, 25.
Ἐκαστος ἀποδλέπων μακρόθεν.
26.
28. Ἄ τινα βύησονται ἐκ τοῦ
αἰθέρος.

19. ✕ Καὶ πάντα τοὺς κρατοῦν-
✕ τας ἰσχύι.
20. ✕ Μὴ ἐξελεύσῃς τὴν νύκτα,
✕ τοῦ ἀναδῆναι λαοὺς ἀντ' αὐτῶν.
23. Τίς δέ ἐστιν ὁ ἐτάζων.
Ἦ τίς ὁ εἰπων.
24, 25. ✕ Ὅν ἤρξαν ἄνδρες·
✕ πᾶς ἀνθρώπος ἴδεν ἐν ἑαυτῷ.
Ἵσοι τιτρωσκόμενοι εἰσι βροτοί.
26. ✕ Ἴδοὺ ὁ Ἰσχυρὸς πολὺς, καὶ
✕ οὐ γνωσόμεθα, ἀριθμὸς ἐτῶν
✕ αὐτοῦ (Ἄλλος, ὀδῶν) καὶ ἀπέ-
✕ ραντος.
28. Ῥυήσονται παλαιώματα.

19. ✕ Καὶ πάντα τοὺς κρατοῦν-
✕ τας ἰσχύι.
20. ✕ Μὴ ἐξελεύσῃς τὴν νύκτα,
✕ τοῦ ἀναδῆναι λαοὺς ἀντ' αὐτῶν.
23.
24, 25. ✕ Ὅν ἤρξαν ἄνδρες·
✕ πᾶς ἀνθρώπος ἴδεν ἐν ἑαυτῷ.
26. ✕ Ἴδοὺ ὁ Ἰσχυρὸς πολὺς, καὶ
✕ οὐ γνωσόμεθα, ἀριθμὸς ἐτῶν αὐ-
✕ τοῦ καὶ ἀπέραντος.
28.

:- Ὅραν ἔθετο κτήνεσιν, (Ἄλλ-
:- λος, μέτρα καὶ ὄρους,) οἶδας δὲ
:- κοίτης τάξιν· ἐπὶ τούτοις πᾶσιν
:- οὐκ ἐξίσταται σου ἡ διάνοια.
:- οὐδὲ διαλλάσσεται σου ἡ καρδιά
:- ἀπὸ σώματος :

29.
30. Ἐκπετάζει ἐπ' αὐτὴν φῶς
αὐτοῦ.
Καὶ βίζας.
31. Διὰ γὰρ αὐτῶν.
Παρέξει τροφὴν παμπολὴν.
32. Παλάμαις.
Καὶ ἐπιτάζει αὐτῷ ὥστε ἀπαν-
τῆσαι.

29. Καὶ ἐὰν συνῆ ἀπεκτάσεις.
Ἄλλ., ἀπεκτάσεις. Ἄλλ., ἐπεκτά-
σεις.
30. Ἴδοὺ ἐκτενεῖ ἐπ' αὐτὸν Ἡδῶ.

29. ✕ Καὶ ἐὰν συνῆ ἀπεκτάσεις
✕ νεφέλης, ἰσότητα σκιῆς αὐτοῦ.
30. Ἴδοὺ ἐκτενεῖ ἐπ' αὐτὸν Ἡδῶ.

Καὶ βιζώματα.

31. Ἐν γὰρ αὐτοῖς.
Δώσει τροφὴν τῷ ἰσχύοντι.
32. Ἐπὶ χειρῶν.

Καὶ ἐνετείλατο περὶ αὐτῆς ἐν
ἀπαντῶντι. Ἄλλοι, ἀπαιτῆσαι.

SYMMACHUS.

19.
20. Ne studeas nocte, ut ascen-
dant populi ad loca sua.
23. Qui examinabit.
24, 25.
Unusquisque intuetur procul.
26.
28. Quæ fluent ex æthere.
29.
30. Extendit super eam lumen
suum.
Et radices.
31. Per ipsa enim.
Præbebit cibum plurimum.
32. Palmis.
Et præcipiet ei ut occurrat.

LXX INTERPRETES.

19. ✕ Et omnes qui habent
✕ fortitudinem.
20. ✕ Ne extrahas noctem, ut
✕ ascendant populi pro eis.
23. Quis autem est qui discutiat.
Aut quis est qui dicat.
24, 25. ✕ Quæ laudaverunt
✕ viri. Omnis homo respicit ad
✕ eum.
Quicumque vulnerati sunt mor-
tales.
26. ✕ Ecce Deus multus, et
✕ nesciemus: numerus annorum
✕ (Alius, viarum) ejus infini-
✕ tus.
28. Fluent antiquitates.
:- Horam posuit jumentis (Al.
:- mensuram et terminos), et
:- sciunt cubilis ordinem. In his
:- omnibus non obstupescit ani-
:- mus tuus, nec mutatur cor
:- tuum a corpore :
29. Et si constiterit extensio.
Alii, extensiones.
30. Ecce extendet super eum
Edo.
Et radices.
31. In ipsis enim.
Dabit escam valido.
32. In manibus.
Et mandavit de ea in occur-
rente. Alii, expectat.

THEODOTIO.

19. ✕ Et omnes qui habent
✕ fortitudinem.
20. ✕ Ne extrahas noctem, ut
✕ ascendant populi pro eis.
23.
24, 25. ✕ Quæ laudaverunt
✕ viri. Omnis homo respicit ad
✕ eum.
26. ✕ Ecce Deus multus, et
✕ nesciemus: numerus annorum
✕ ejus infinitus.
28.
29. ✕ Et si cogitaverit extendere
✕ nebulam, æque ad tabernacu-
✕ lum.
30. Ecce extendet super eum
Edo.
31.
32.

TO EBPAIKON.

33 יגד עלך רע

מקצה פא על-עולה

VERSIO HEBRAICI TEXT.

33. Annuntiabit super eam amicus ejus.

Acquisitio furoris super ascendente.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοὶς γράμμασι.

33.

VULGATA LATINA.

33. Annuntiat de ea amico suo.

Quod possessio ejus sit, et ad eam possit ascendere.

ΑΚΥΛΑΣ.

33.

AQUILA.

33.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXXVI Job.

V. 2. Θ., ὑπόμεινον. Colbert. et Reg. unus.

V. 3. Σ., διὰ μακροῦ. Ibidem.

V. 4. Σ., ὅτι ὄντως ἀψευδεῖς etc. Sic iidem duo codices lectiones Symmachi et Theodotionis non hactenus observatas efferunt.

Ibid. Θ., δὴ μωμοὶ γνώσεις μετὰ σοῦ. Ibidem.

V. 5-7. Colbertinus, ἐκ Θ. οὐ ὅ, id est, *hi quatuor versiculi ex Theodotione*. Quos versiculos ille asteriscis notat: itemque editio Latina Hieronymi. Sed in hac editione asterisci frequenter secus positi sunt.

V. 9. Ἄ., ὅταν δυναμωθῶσιν. Σ., ὅτι κατεδ- etc. Sic Colbert. et Reg. unus.

V. 10. Οἱ λοιποὶ, καὶ ἀποκαλύψει etc. Ibidem.

Ibid. Colbertinus, ὁμοίως ἐκ Θ. οὐ ὅ, *similiter hi quatuor versus ex Theodotione*. Nimirum, hujus ultimæ partis, a καὶ εἶπεν, et sequentis.

Ibid. Σ., ἵνα μετανοήσωσι. Ibidem.

V. 11. Σ., παλαιώσουσιν. Colbertinus. Legit haud dubie Symmachus יבלי, ב, pro כ, ut frequenter ac-

cidit.

Ibid. Σ., μετ' εὐδοξίας, cum asterisco, Colbert., et sic insertum fuerat in textu LXX Interpretum, ut supra vides.

V. 13. Σ., ἐποίησαν ὀργήν. Colbert. et Reg. unus.

V. 14. Σ., θανατωθήσεται. Colbert.

Ibid. Ἡ δὲ ζωὴ αὐτῶν etc. Ad hæc sic Colbert., οὐ καίται παρ' Ἑβραίοις τὸ ἡμιστίχιον. I. e., hoc hemistichium non existat apud Hebræos.

V. 16. Colbertinus, ἐκ Θ. οὐ ὅ, id est, *hi tres versiculi ex Theodotione*. In Colbertino et in aliis codicibus legitur, καὶ προσέπει ἠπάτησέ σε, et insuper quia *decepit te*. In editione autem Romana, καὶ προσπηπάτησέ σε, et *superdecepit te*.

Ibid. Ὁ Ἑβραῖος, καὶ προσέπει ἠπάτησέ σε. Drusius.

Ibid. Ἄλλοι, καὶ θέσις τῆς τραπέζης σου. Colb. et Reg. unus.

V. 19. Colbertinus, ἐκ Θ. οὐ ὅ, i. e., *hi tres versiculi ex Theodotione*. Nimirum hemistichium hujus versiculi, et versiculus subsequens.

CAPUT XXXVII JOB.

TO EBPAIKON.

5-1 אף-לוארת יחד לבי וחת
במקומו: שמעו שמעו ברגו קול הנה
כפיו יצא: תחת כל-השמים ישדה
ואורד על-כנפירת הארץ: אחריו ו
ישאג-קול ירעם בקול גאווה ולא
יעקבם בני-ישמעו קולו: ירעם אל
בקול נבלאות

עשה גדלות ולא נדע

VERSIO HEBRAICI TEXT.

1-5. Etiam ad hoc expavescit cor meum, et luxatur e loco suo. Audite audiendo cum tremore sonitum ejus, et eloquium ex ore ejus egrediatur. Subter omne cælum directio ejus, et lux ejus super alas terræ. Post ipsum rugiet voce: tonabit in voce altitudinis suæ, et non tardabit ea, cum audita fuerit vox ejus. Tonabit Deus in voce sua mirabilia.

Faciens magna, et nesciemus.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοὶς γράμμασι.

1-5.

ΑΚΥΛΑΣ.

1-5. Καὶ φθογγή... ἐφεδρεύσεις αὐτοῦ... ὑπερφερέτας αὐτοῦ.

VULGATA LATINA.

1-5. Super hoc expavit cor meum, et emotum est de loco suo. Audite auditionem in terrore vocis ejus, et sonum de ore illius procedentem. Subter omnes cælos ipse considerat, et lumen illius super terminos terræ. Post eum rugiet sonitus, tonabit voce magnitudinis suæ; et non investigabitur, cum audita fuerit vox ejus. Tonabit Deus in voce sua mirabiliter.

Qui facit magna et inscrutabilia.

AQUILA.

1-5. Et vox... sessiones ejus. præstantiæ suæ.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

33. Ἀπαγγελεῖ περὶ τούτου ἐταίρω αὐτοῦ.

Ζῆλον περὶ ἀδικίας.

SYMMACHUS.

33. Annuntiabit super hoc amico suo.

Zelum circa iniquitatem.

33. Ἀναγγελεῖ περὶ αὐτοῦ φίλον αὐτοῦ.

Κτῆσις καὶ περὶ ἀδικίας. Ἄλλοι, Κυρίου κτῆσιν.

LXX INTERPRETES.

33. Annuntiabit de eo amicum suum.

Possessio, et de iniquitate. *Alii*, Domini possessionem.

THEODOTIO.

33.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXXVI Job.

V. 20. Σ., μὴ προθυμηθῆς etc. Omnes.

V. 23. Σ., ὃς ἐξετάζει. Colbert. et Reg. unus.

Ibid. Ἄ., ἢ τίς ἐρεῖ. Ibidem.

V. 24 et 25. Colbertinus, ἐκ Θ. οἱ β', i. e., *hi duo versiculi ex Theodotione.*

Ibid. Σ., ἕκαστος ἀποβ-. Sic omnes.

V. 26. Colbertinus, ἐκ Θ. οἱ β', *hi duo versiculi ex Theodotione.*

Ibid. Ἄλλος, ὁδῶν. Sic unus.

V. 28. Σ., ἃ τίνα ρύσῃ etc. Colbert., Reg. unus, Nicetas et Drusius.

Ibid. Hi versiculi cum obelis ex Colbertino, qui addit hanc notam, οὗτοι οἱ δ' οὐ κεῖνται ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ, διὰ καὶ ὠβελίσθησαν. I. e., *hi quatuor (versiculi) non jacent in Hebraico; quapropter obelis notati sunt.*

V. 29. Colbertinus, ἐκ Θ. τὸ ἡμιστίχιον, καὶ οἱ β', id est, *hemistichium et duo versiculi ex Theodotione.* Nimirum, hic versiculus et hemistichium sequentis ('). Verum Theodotio habuisse videtur φῶς αὐτοῦ, ut ea vox Hebraica *וַיִּן* et versio Latina cum asteriscis indicant. LXX legerunt *וַיִּן* ἡδῶ.

V. 30. Σ., ἐκπετάζει etc. Omnes.

Ibid. Ἄ., καὶ ρίζας.

V. 31. Σ., διὰ γὰρ αὐτῶν. Colbert., Reg. unus et Drusius.

Ibid. Σ., παρέξει etc. Sic omnes.

V. 32. Σ., παλάμαις. Colbert. et Reg. unus.

Ibid. Σ., καὶ ἐπιτάζει etc. Omnes.

V. 33. Σ., ἀπαγγελεῖ περὶ τούτου etc. Sic omnes. Drusius unus habet, αὐτοῦ.

Ibid. Σ., ζῆλον περὶ ἀδικίας. Omnes.

(') Theodotianæ lectionis versionem latinam ex Job S. Hieronymi huc transtulit Montfauconius. Cum autem τῶν Ο΄ textus discrepet ab h-mistichio Theodotionis, quod illi non insertum deprehendimus, malimus Nobilii versionem, quæ melius cum littera concordat, restituere. DRACH.

CAPUT XXXVII JOB.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1-5. Καὶ περὶ τούτου κτήσσει ἡ καρδία μου... ἀκρων... καὶ οὐκ ἀνέλιχισθήσεται ἀκουσθέντος τοῦ ὕφου αὐτῆς.

1-5. ✕ Καὶ ἀπὸ ταύτης ἐταράχθη ἡ καρδία μου. Καὶ ἀπερρήθη ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς. Ἄκουε ἀκοὴν ἐν ὀργῇ θυμοῦ Κυρίου, καὶ μελέτη ἐκ στόματος αὐτοῦ ἐξελεύσεται. Ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ. Καὶ τὸ φῶς αὐτοῦ ἐπὶ πτερύγων τῆς γῆς. Ὅπισω αὐτοῦ βοήσεται φωνή. Βροντήσσει ἐν φωνῇ ὑβρεως αὐτοῦ. Καὶ οὐκ ἀνταλλάξει αὐτοῦς, ὅτι ἀκούσει φωνὴν αὐτοῦ. Βροντήσσει ὁ Ἰσχυρὸς ἐν φωνῇ αὐτοῦ θαυμάσια.

Ἐποίησε γὰρ μεγάλα ἃ οὐκ ἠδειμεν. Ἄλλος, ποιῶν μεγάλα, καὶ οὐ γνωσόμεθα.

SYMMACHUS.

1-5. Et de his expavescit cor meum... terminos... et non investigabitur, cum auditus fuerit strepitus ejus.

1-5. ✕ Sed et in his obstupuit cor meum, et evulsum est de loco suo. Audiet sonitum terroris, et strepitum oris ipsius exeuntem. Subter universum cælum circuit, et lumen ejus in finibus terræ. Post eum fremet vox. Tonabit in sonitu superbiæ suæ, et non poterit investigari, cum audita fuerit vox ejus. Tonabit Fortis in voce sua inirabiliter.

Fecit enim magna, quæ nescivimus. *Alius*, faciens magna, et nescivimus.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1-5. ✕ Sed et in his obstupuit cor meum, et evulsum est de loco suo. Audiet sonitum terroris, et strepitum oris ipsius exeuntem. Subter universum cælum circuit, et lumen ejus in finibus terræ. Post eum fremet vox. Tonabit in sonitu superbiæ suæ, et non poterit investigari, cum audita fuerit vox ejus. Tonabit Fortis in voce sua mirabiliter.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΞ.
6 כי לשלג יאמר	6.	6. Συντάσσει χιόνι.
וגשם מטר וגשם מטרות עז		
7 ביד-כל-אדם	7.	7.
9 סופה	9.	9. Συσσειομοι.
וממזרים קרה		Καὶ ἀπὸ Μαζούρ.
10 מנשמת-אל יתן-קרה	10.	10.
11 אף-ברי ימריח עב	11.	11.
12 והוא מסכות ו מתהפך	12.	12.
בתחלתו לפעלם		Ἐν οἰακώσει.
13 לשבט	13.	13.
14 והתבונן	14.	14. Καὶ κατανόησον.
15 התדע בשם-אלוה עליהם	15.	15.
17 אשר בגודך חמים	17.	17. Οὐχ ἱμάτιά σου θερμά;
בהשקט ארץ מדרום		
18 תיקיע עמו לשחקים	18.	18. Αὐτὸς ἐστερέωσε τὸν οὐρανὸν εἰς τροπάς.
חוקים כראי מוצק		Ἐνισχύουσαί ὡς ὄρασις συγ- χυσεως.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

6. Quia nivi dicet.	6. Qui præcipit nivi.	6. Qui præcipit nivi.
Et imbri pluvix, et imbri plu- viarum fortitudinis suæ.	Et hyemis pluviis, et imbri for- titudinis suæ.	
7. In manu omnes homines.	7. Qui in manu omnium homi- num.	7.
9. Turbo.	9. Tempestas.	9. Turbines.
Et a dispergentibus frigus.	Ab Arcturo frigus.	Et a Mazur.
10. A flatu Dei dabit gelu.	10. Flante Deo concrescit gelu.	10.
11. Etiam serenitas defatigabit nubem.	11. Frumentum desiderat nubes.	11.
12. Et ipsa circuitibus volvensse.	12. Quæ lustrant per circuitum.	12.
In consiliis ejus ad operandum eos.	Quocumque eas voluntas gu- bernantis duxerit.	In gubernatione.
13. Ad virgam.	13. In una tribu.	13.
14. Et intellige.	14. Et considera.	14. Et considera.
15. Num nosti cum ponit Deus (animum) super eis?	15. Numquid scis quando præ- ceperit Deus pluviis?	15.
17. Quod vestimenta tua calida.	17. Nonne vestimenta tua ca- lida sunt?	17. Nonne vestimenta tua ca- lida?
In quietando terram a meridie.	Cum perflata fuerit terra au- stro.	
18. Expandes cum eo æthera ?	18. Tu forsitan cum Deo fabri- catus es cœlos?	18. Ipse firmavit cœlum in con- versiones.
Fortia sicut speculum fustum.	Qui solidissimi quasi ære fusi sunt.	Quæ validæ sunt ut visio con- fusionis.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

O.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

6.
Και χειμῶν ὑετοῖς χειμάσει, ὄμβροις ἰσχύος αὐτοῦ.
7.
9. Καταιγίς.
10. Ἀπὸ ἐμφυσήματος Θεοῦ δοθήσεται πάγος.
11. Ἀλλὰ καὶ καρπῷ ἐπιβρίσει νεφέλη.
12. Αὐτὸς δὲ κυκλῶδὸν ἀναστρέφεται.
Ἐν τῇ κυβερνήσει αὐτοῦ εἰς τὸ ἐργάζεσθαι αὐτά.
13. Εἰς φυλὴν.
14. Ἐνθυμήθητι.
15. Ἄρα γνώση πότε ἔταξεν ὁ Θεὸς περὶ αὐτῶν;
17. Ὅποτε ἰμάτιά σου θερμά.
18. Εἰς αἰθέρα.

6. Συντάσσω χιόνι. *Οἱ λοιποὶ*, χιόνι ἐρεῖ.
Και χειμῶν ὑετὸς, καὶ χειμῶν ὑετῶν δυναστείας αὐτοῦ.
7. Ἐν χειρὶ πάντος ἀνθρώπου. Ἄλλος, τὰ πάντα τοῦ ἀνθρώπου.
9. Ὀδύσαι.
✕ Ἀπὸ δὲ ἀκροτηρίων ψυχῶς.
10. ✕ Καὶ ἀπὸ πνοῆς Ἰσχυροῦ ✕ δώσει πάγος.
11. Καὶ ἐκλεκτὸν καταπλάσσει νεφέλη.
12. ✕ Καὶ αὐτὸς κυκλώματα διαστρέψει.
Ἐν θεουλαθῶθ, εἰς ἔργα αὐτῶν.
13. Εἰς παιδείαν.
14. Νουθετούμενος. Ἄλ., νουθέτου.
15. Οἴδαμεν ὅτι ὁ Θεὸς ἔθετο ἔργα αὐτοῦ.
17. Σοῦ δὲ ἡ στολὴ θερμῆ.
Ἡσυχάζεται δὲ ἐπὶ τῆς γῆς.
Ἄλλως, ✕ ἡσυχάζεται δὲ ὑπὸ τῆς γῆς ἀπὸ νότου.
18. Στερωώσεις μετ' αὐτοῦ εἰς καλαιώματα.
Ἰσχυραὶ ὡς δρασὶς ἐπιχύσεως.

6.
7.
9. Καταιγίς.
✕ Ἀπὸ δὲ ἀκροτηρίων ψυχῶς.
10. ✕ Καὶ ἀπὸ πνοῆς Ἰσχυροῦ ✕ δώσει πάγος.
11.
12. ✕ Καὶ αὐτὸς κυκλώματα ✕ διαστρέψει.
13.
14. Καὶ σύνες.
15.
17.
✕ Ἡσυχάζεται δὲ ὑπὸ τῆς γῆς ✕ ἀπὸ νότου.
18.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

6.
Et hyems pluviis pluet vehementer, imbribus fortitudinis ejus.
7.
9. Tempestas.
10. Ab insufflatione Dei dabitur gelu.
11. Sed et fructu onusta erit nubes.
12. Ipse vero in orbem vertitur.
In gubernatione ejus, ad operandum ea.
13. In tribum.
14. Cogita.
15. Num forte scias quando ordinaverit Deus de iis?
17. Quando vestimenta tua calida.
18. In æthera.

6. Qui præcipit nivi. *Reliqui*, nivi dicet.
Et hyems pluvia, et hyems pluviarum potentia ejus.
7. In manu omnis hominis. *Alius*, omnia hominis.
9. Dolores.
✕ Et de promptuariis frigus.
10. ✕ Et a spiratione Fortis ✕ dabit gelu.
11. Et electum fornat nubes.
12. ✕ Et ipse circuitus transvertet.
In Theebulathoth, ad operarum.
13. In disciplinam.
14. Commonitus. *Alius*, commoneare.
15. Novimus quod Deus posuerit opera sua.
17. Tua vero stola est calida.
Quiescit autem super terram. *Aliiter*, ✕ quiescente terra ab ✕ austro.
18. Firmabis cum eo in antiquitates.
Validæ ut visio effusionis.

6.
7.
9. Tempestas.
✕ Et de promptuariis frigus.
10. ✕ Et a spiratione Fortis ✕ dabit gelu.
11.
12. ✕ Et ipse circuitus transvertet.
13.
14. Et intellige.
15.
17.
✕ Quiescente terra ab austro.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
20 אִם-אִשׁ כִּי יבֹא	20.	20.
21 בְּדִיר הוּא בְּשָׂקִים	21.	21. Τηλαυγής.
22 דָּב יִאָחַז עַל-אֲלֹהֵי נְדָמָה דָּה	22.	22. Χρυσίον ἤξει.
23 שָׁדַי לֹא-מִצְדָּעַי	23.	23.
תְּשַׁמֵּשׁ וְרֵב-צָדִיקָה לֹא יַעֲנֶה		Καὶ κρίσιν καὶ πλῆθος δικαιοσύνης οὐ κακοχρήσει.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA.	AQUILA.
20. Si dixerit quispiam cum ab- sorptus est.	20. Etiamsi locutus fuerit homo, devorabitur.	20.
21. Lucidum ipsum in caelis.	21. Subito aer coegetur in nubes.	21. Fulgides.
22. Aurum veniet. Super Deum terribilem decoris.	22. Aurum venit. Et ad Deum formidolosam laudatio.	22. Aurum veniet.
23. Omnipotens non invenimus eum. Et iudicio et multitudinæ justi- tiæ non affliget.	23. Digne eum invenire non possumus. [Magnus fortitudine] et iudicio et justitia, et enarrari non potest.	23. Et iudicium et multitudinem justitiæ non male tractabit.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXXVII Job.

V. 1. Hi undecim versiculi, utpote ex Theodotione desumpti, asteriscis notantur in Colbertino : itemque in editione Latina Hieronymi, ubi tamen asterisci nonnunquam secus ponuntur, et versio non quadrat semper ad Græcum.
Ibid. Σ., καὶ κεῖρ τούτων πτήσσει ἡ καρδία μου.
Orat., Nicetas et Drusius.
Ibid. Σ., ἀκρων. Colbert.
Ibid. Σ., καὶ οὐκ ἂν etc. Sic omnes. Drusius omittit ἂν, et legit, αὐτοῦ, pro αὐτῆς.
Ibid. Ἀ., καὶ φθογγή. Sic omnes.
Ibid. Ἀ., ἐπεδρεύσεις αὐτοῦ. Colbert. Reg. autem unus, ἐπεδρεύει εἰς αὐτό, insidet in ipsum.
Ibid. Ἀ., ὑπερφερέλας αὐτοῦ. Reg. unus, Orat., Nicetas et Drusius.
Ibid. Ἀλλος, ποιῶν μεγάλα etc. Reg. unus.
V. 6. Οἱ λοιποὶ, χιόνι ἐρεῖ. Ἀ., Ὁ, συντάσεων χιόνι. Colbert. et alius. Notandum est quatuor versiculos, qui obelo notantur capite præcedenti, v. 28, hic etiam repeti apud Colbertinum, atque in exemplari quo usus est Olympiodorus, qui hæc annotat : οὗτοι οἱ ὠβελισμένοι οἱ δ' ἐν τισὶν ἀντιγράφοις ὀπίσω κείνται πρὸ κ' στίχων, μετὰ τὸ, ἐσκέλασε

δὲ τέτρα ἐπὶ ἀμυθῆτων βροτῶν, ὡς καὶ ἐν τοῖς τετραπλοῖς Ὀριγένους εὐρομεν. I. e. Hi quatuor versiculi obelis signati, in quibusdam exemplaribus retro jacent ante viginthi versiculos, post illud : Obumbravit autem nubes inenarrabilibus fulguribus; ut in Tetraptis Origenis invenimus.
Ibid. Σ., καὶ χειμῶν etc. Sic mss. Drusius legit, ἐμβροῦς, male.
V. 7. Ἄλλος, τὰ πάντα τοῦ ἀνθρώπου. Colbert. et Reg. unus.
Hic habet Colbertinus, ex Θ. εἰ β', i. e., hi duo versiculi ex Theodotione, cum asteriscis de more. X Θ., καὶ χειμῶν ἰδάτων δυναστείας αὐτοῦ. Ἐν X χειρὶ παντὸς ἀνθρώπου κατασφραγίζει. [Respicunt autem hæc verba Hebraici textus: תַּיְתָבִים עָשָׂה וְיָרַח אֶת-כָּל-יָדָיו וְיָרַח אֶת-כָּל-יָדָיו, et Latine ita sonant in editione S. Hier. : Et tempestas imbrum potestatis (non potestas, ut fert editio Montfauconiana) ejus. In manu omnis hominis signati, (non verò signetur, ut fert eadem editio) Præterea suspicamur ὑετῶν legendum esse.]
V. 9. Ἀ., συσσεισμοί. Sic Drusius. At Colbert. et Reg. unus habent, συγκλεισμός, conclusio. Iidem

CAPUT XXXVIII JOB.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
2 בְּוַחֲבֹשׁ	2.	2.
4 אִיפֶה הִיִּי בִימֵי-א-ו	4.	4.
5 ק	5.	5. Κανόνα.
6 גִּבְיָה	6.	6. Αἱ βάσεις αὐτοῦ.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
2. Obtenebrans consilium.	2. Involvens sententias.	2.
4. Ubi fuisti cum formarem terram?	4. Ubi eras quando ponebam fundamenta terræ?	4.
5. Lineam.	5. Lineam.	5. Regulam.
6. Bases illius.	6. Bases illius.	6. Bases illius.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
20.	20. Ἴνα ἄνθρωπον ἐστηκώς κατασιωπήσω. Ἄλλος, ἐάν εἴπη, ἄνηρ καταποθήσεται.	20.
21. Συννεφήσει τὸν ἀέρα.	21. Τηλαυγές ἐστιν ἐν τοῖς παλαιώμασι.	21.
22. Περὶ δὲ Θεοῦ φοβερὸς αἶνος.	22. Νέφη χρυσαυγούντα. Ἐπὶ τούτοις μεγάλη ἡ δόξα καὶ τιμὴ.	22. Χρυσίον ἤξει. Ἐπὶ τῷ Θεῷ μεγάλη ἡ δόξα.
23. Τὸν Ἰκανὸν οὐκ ἐξευρίσκομεν.	23. Παντοκράτορος, καὶ οὐκ εὐρίσκομεν ἄλλον. Ὅ τὰ δίκαια κρίνων, οὐκ οἶει ἐπακούειν αὐτόν;	23.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
20.	20. Ut stans faciam hominem tacere. <i>Alius</i> , si dixerit, vir absorbitur.	20.
21. Obnubilabit aerem.	21. Splendidam est in antiquitatibus.	21.
22. De Deo autem formidanda laus.	22. Nubes coloris aurei. In his magna est gloria et honor.	22. Aurum veniet. In Deo magna gloria.
23. Omnipotentem non invenimus.	23. Omnipotentis, et non invenimus alium. Qui iusta iudicat, non putas exaudire eum?	23.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXXVII Job.

vero codices adjiciunt, Σ., Θ., καταιγίς.

Ibid. Colbertinus, ex Θ. αὐ β', indicans duos versiculos sequentes, qui in LXX leguntur, ex Theodotione desumptos esse.

Ibid. 'A., καὶ ἀπὸ Μαζούρ. Drusius.

V. 10. Σ., ἀπὸ ἐμφροσμήματος etc. Sic omnes.

V. 11. Σ., ἀλλὰ καὶ καρπῶ etc. Reg. unus, Nicetas et Drusius. Ibid., pro καταπλάσσει, ut legitur in τοῖς Ο΄. Reg. unus et Nicetas dicunt alia exemplaria habere, καταπλήττει, *percellit*. Colbertinus vero Δ, id est, Tetrapla, καταπλήττει.

V. 12. Σ., αὐτὸς δὲ κυκ- etc. Omnes. Illic et duo sequentes versiculi ex Theodotione in τοῖς Ο΄ induci sunt teste Colbertino, ex Θ. αὐ γ', et edit. Latina, quæ sic reddidit hunc locum, absque asteriscis: *et ipsa per circumitum veritatis in gubernaculis, ad operanda omnia quæ mandaverit eis.*

Ibid. 'A., ἐν οἰακώσει. Colbertinus. Ibid. Σ., ἐν τῇ κυβερνήσει etc. Omnes. In τοῖς Ο΄ legitur, ἐν Θεαβουλαθῶδ, ubi vox Hebraica תְּהַרְהַר non sine quodam vitio litteris Græcis exprimitur. Colbertinus et Nicetas: *Ἐτερά ἀντίγραφα, ἐν τοῖς κατωτάτω θεῖς ἔργα αὐτοῦ. l. e. Alia exemplaria, in in-*

firmis ponens opera sua.

V. 13. Σ., εἰς φυλὴν. Colbert. et Reg. unus.

V. 14. 'A., κατανόησον. Σ., ἐνθυμήθητι. Θ. καὶ σύνες. Sic tres mss. Drusius vero sine distinctione A., Th., S., κατανόησον, σύνες, ἐνθυμήθητι.

V. 15. Σ., ἄρα γνώση etc. Sic omnes.

V. 17. 'A., οὐκ ἐμάτιά σου θερμά. Σ., ὅποτε etc. Drusius.

Ibid. Versiculum sequentem ex Theodotione esse sumptum cum asterisco notat Colbertinus.

V. 18. 'A., αὐτὸς ἐσταρέωσε etc. Aquilæ et Symmachi lectiones sic distinctas adferunt Colbertinus, Reg. unus et Nicetas. Ex duabus unam efficiunt Drusius, qui Symmacho, et Oratorienſis, qui Aquilæ ipsam tribuit.

Ibid. 'A., ἐνισχύουσαι etc. Colbert. et Nicetas.

V. 20. Ἄλλος, ἐάν εἴπη etc. Colbert.

V. 21. 'A., τηλαυγής. Reg. unus. Σ., συννεφήσει τὸν ἀέρα. Drusius.

V. 22. 'A., Θ., χρυσίον ἤξει. Colbert.

Ibid. Σ., περὶ δὲ Θεοῦ etc. Symmachi et Theodotionis lectiones ex Drusio, Niceta et mss. mutuamur.

V. 23. Σ., τὸν Ἰκανὸν etc. Drusius.

Ibid. 'A., καὶ κρίσειν etc. Drusius.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
2. Σκοτεινὸς γνώμη.	2 Ὁ κρύπτων με βουλήν. Ἄλλος, σκοτεινὸς ἐν καρδίᾳ.	2.
4. Μὴ συμπαρῆς δημιουργοῦντι τῷ Θεῷ τὸν κόσμον;	4. Ποῦ ἦς ἐν τῷ θεμελιῶν με τὴν γῆν;	4.
5. Σχοινίον μέτρον.	5. Σπαρίον.	5.
6. Οἱ κατὰ πηγες.	6. Οἱ κρήναι.	6. Αἱ βάσεις αὐτοῦ.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
2. Obscurus consilio.	2. Qui celat me consilium. <i>Alius</i> , obscurus in corde.	2.
4. Num aderas Deo creati mundum?	4. Ubi eras cum fundarem terram?	4.
5. Funiculum mensorium.	5. Funiculum.	
6. Pali.	6. Circuli.	6. Bases illius.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὺς γράμμασι.	AK ΓΛΑΣ.
7 כל- בני אלהים	7.	7. Ἄμα υἱοὶ Θεοῦ.
8 בניח	8.	8. Ἐν τῷ παλαίειν.
9 בשמי ענן לבש	9.	9. Περιεβλησα.
11 ופא ישית בגאון גליך	11.	11.
12 ודעתה שחד מוקדח	12.	12. Ἐγνώρισας τῷ δρβρω τὸ πν αὐτοῦ.
15 וימנע	15.	15.
16 עד- נבני- ים	16.	16. Συντρίψεις.
18 ובחקר תהם	18.	18. Μὴ κατενόησας ;
19 ישכן	19.	19. Σχτηοί.
20 נתיבית בית	20.	20.
22 ברד	22.	22.
24 איר	24.	24. Φῶς.
25 מ- פלג לשטף תגלה	25.	25. Τίς διείλεν ; Ἄλλως, τίς ἐὶ στείλε τῷ κατακλυσμῷ ὑδραγωγόν ;
26, 27 לחזק קלות	26, 27.	26, 27. Εἰς κτύπον φωνῶν.
איש מדבר לא- אדם בו : להשביע		
שאה ומשאה ולהצמיח מצא דשא		
28 היש למטר אב	28.	28. Μήτις ἐστὶν ὑετῶ πατήρ ;

VERSIO HEBRAICI TEXT.

7. Omnes filii Dei.
8. In emergendo ipso.
9. In ponendo me nubem vestimentum ejus.
11. Et hic ponet in elatione fluctus tuos.
12. Scire fecisti auroram locum suum.
15. Et prohibebitur.
Confringetur.
16. Usque ad fletus maris.
Et in investigatione abyssi.
18. Numquid intellexisti?
19. Habitat.
20. Semitas domus ejus.
22. Grandinis.
24. Lux.
Eurus.
25. Quis divisit ad inundationem aquæductum.
Ad coruscationem tonitruorum.
26, 27. Ad pluere faciendum super terram, non vir : desertum, non homo in eo ; ad satiandum solitudinem et eremum, et ad germinare faciendum exitum herbæ.

28. Numquid est pluviae pater ?

VULGATA LATINA.

7. Omnes filii Dei.
8. Quando erumpebat.
9. Cum ponerem nubem vestimentum ejus.
11. Et hic confringes tumentes fluctus tuos.
12. Et ostendisti auroræ locum suum.
15. Auferetur.
Confringetur.
16. Profunda maris.
Et in novissimis abyssi.
18. Numquid considerasti?
19. Habitat.
20. Semitas domus ejus.
22. Grandinis.
24. Lux.
Æstus.
25. Quis dedit vehementissimo imbri cursum.
Et viam sonantis tonitru.
26, 27. Ut plueret super terram absque homine in deserto, ubi nullus mortalium commoratur. Ut impleret inviam et desolatam, et produceret herbas virentes.

28. Quis est pluviae pater ?

AQUILA.

7. Simul filii Dei.
8. Cum luclaretur.
9. Circumvolvi.
11.
12. Notum fecisti diluculo locum suum.
15.
Confringes.
16.
In investigatione abyssi.
18. Numquid cogitasti?
19. Habitat.
20.
22.
24. Lux.
25. Quis divisit? *Aliter*, quis misit diluvio aquæductum?
Ad fragorem vocum.
26, 27.

28. Num quis est pluviae pater ?

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Υ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

7.	7. Πάντες ἄγγελοι μου.	7. Ἄμα υἱοὶ Θεοῦ.
8.	8. Ὅτε ἐμαίμασεν. Ἄλλος, ὅτε ἐμαίουτο.	8.
9. Ὡς νεφέλη περιεβλήσα αὐτήν.	9. Ἐθέμην δὲ αὐτῇ νέφος ἀμφιάσιν.	9.
11. Ἔως ὧδε τετάχθω τὸ ἐπαρμὶ τῶν κυμάτων σου.	11. Ἄλλ' ἐν σεαυτῇ συντριβήσεται σου τὰ κύματα.	11.
12.	12. Ἐωσφόρος δὲ εἶδε τὴν ἐκ τοῦ τάζιν.	12. Ἐγνώρισας τῷ ἔρθρω τόπον αὐτοῦ;
15. Περιαιρεθήσεται. Συντρίψεις.	15. Ἀφείλες. Συνέτριψας.	15.
16. Ἔως συνοχῆς πηγῆς.	16. Ἐπὶ πηγὴν θαλάσσης. Ἐν δὲ ἔγχεσιν ἀδύσσου.	16.
18. Μὴ ἐνενόησας;	18. Νενουθέτησαι.	18. Μὴ συνῆχας;
19.	19. Αὐλλίζεται.	19. Ἦρεμεῖ.
20. Ἄτραπούς οἰκίσεως.	20. Τρίβους αὐτῶν.	20.
22. Κρυστάλλου.	22. Χαλάζης.	22.
24. Ἄνεμος.	24. Πάχνη. Νότος.	24. Φῶς.
25.	25. Τίς δὲ ἠτοίμασεν ὑετῶ λάθρῳ ῥύσιν;	25. Τίς δὲ ἔστειλε τῷ κατακλυσμῷ ὕδραγωγόν;
Εἰς φόρον βροντῆς.	Ὅδὸν δὲ κυδοιμῶν.	
26, 27.	26, 27. ✕ Τοῦ ὑετίσαι ἐπὶ γῆν οὐ οὐκ ἀνῆρ, Ἐρημον οὐ οὐχ ὑπάρχει ἀνθρώπος ἐν αὐτῇ, Τοῦ χορτάσαι ἄδατον καὶ ἀοίκητον, ✕ Καὶ τοῦ ἐκπλαστήσαι ἐξέδον χλόης. Ἄλλος, ἐκπλαστήσει ἀνάφυσιν.	26, 27. ✕ Τοῦ ὑετίσαι ἐπὶ γῆν οὐ οὐκ ἀνῆρ, Ἐρημον οὐ οὐχ ὑπάρχει ἀνθρώπος ἐν αὐτῇ, Τοῦ χορτάσαι ἄδατον καὶ ἀοίκητον, ✕ Καὶ τοῦ ἐκπλαστήσαι ἐξέδον χλόης.
28. Ἄρα ἐστὶν ὑετῶ πατῆρ;	28. Τίς ἐστὶν ὑετοῦ πατῆρ;	28.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
7.	7. Omnes angeli mei.	7. Simul filii Dei.
8.	8. Cum fremeret. <i>Alius</i> , cum obstetricaretur.	8.
9. Quasi nubecircumvolviiipsum.	9. Posui autem ei nubem operimentum.	9.
11. Hucusque ordinetur elatio fluctuum tuorum.	11. Sed in teipso comminuentur fluctus tui.	11.
12.	12. Lucifer autem novit suum ordinem.	12. Notum fecisti diluculo locum suum?
15. Auferetur. Confringes.	15. Abstulisti. Confringisti.	15.
16. Usque ad coarctationem fontis.	16. Ad fontem maris.	16.
	In vestigiis autem abyssi.	
18. Numquid cogitasti?	18. Admonitus es.	18. Numquid intellexisti?
19.	19. Manet.	19. Quiescit.
20. Semitas habitationis.	20. Semitas eorum.	20.
22. Glaciei.	22. Grandinis.	22.
24.	24. Pruina.	24. Lux.
Ventus.	Notus.	
25.	25. Quis autem præparavit pluvie vehementi fluxum?	25. Quis misit diluvio aquæ curv?
Ad sonum tonitroi.	Viam autem tempestatum.	
26, 27.	26, 27. ✕ Ut et pluatur super terram, ubi non est vir, in deserto, ubi non est homo: ✕ ut satiet inviam et inhabitabilem, et ut germinet herbarum virorum. <i>Alius</i> , germinabit repullulationem.	26, 27. ✕ Ut et pluatur super terram, ubi non est vir, in deserto, ubi non est homo: ✕ ut satiet inviam et inhabitabilem, ✕ et ut germinet herbarum virorum.
28. Num est pluvie pater?	28. Quis est pluvie pater?	28.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ.	ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
הקרח 29	29.	29. Πάγος.
וּפְנֵי הַדָּוָם יִתְלַכּוּ 30	30.	30.
πρόσωπον δὲ ἀθύσσου πηγνυται.		
וְהִנֵּשֶׁר מֵעַדְנַת כִּיבֹהַ 31	31.	31. Ἡ συνάψεις μόρια Πλειάδος;
וְהִצִּיא כְּהָדוֹת בְּעוֹד 32	32.	32.
הַחֹם		Καθοδηγήσεις;
הַקָּח 33	33.	33. Ἀκρυβείας.
וְשִׁפְעַת-מַיִם 34	34.	34. Καὶ ὄρμη ὑδάτων.
בְּרַסִּים 35	35.	35.
הַנָּה		Ἰδού ἡμεῖς.
וְאֵי מִי-נָתַן לְשֹׁנֵי בֵּינָה 36	36.	36.
וְתַבֵּי שְׂמִים מִי וְשֹׁבֵב 37	37.	37.
הַיָּה 39	39.	39.
מִי-יִשָּׂד 40	40.	40.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

29. Gelo.	29. Glacies.	29. Gelo.
50. Et facies abyssi capientur. <i>Hebræus int.</i> , facies autem abyssi condensatur.	50. Et superficies abyssi con- fringitur.	30.
51. Numquid ligabis delicias Chima?	51. Numquid conjungere valebis micantes stellas Pleiadis?	31. An conjunges partes Pleia- dis?
52. Numquid exte facies signa coelestia in tempore suo?	52. Numquid producis Lucife- rum in tempore suo?	32.
Duces ea?	Consurgere facis?	Deduces?
53. Statuta.	53. Ordinem.	33. Accurate statuta.
54. Et redundantia aquarum.	54. Et impetus aquarum.	34. Et impetus aquarum.
55. Fulgura.	55. Fulgura.	35.
Ecce nos.	Adsumus.	Ecce nos.
36. Aut quis dedit contempla- tioni intelligentiam?	36. Aut quis dedit gallo intelli- gentiam?	36.
37. Aut defluxus cœlorum quis quiescere faciet?	37. Et concentum cœli quis dor- mire faciet?	37.
39. Prædam.	39. Prædam.	39.
40. Cum incurvant se.	40. Quando cubant.	40.

In umbraculo.

In antris.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXXVIII Job.

V. 2. Σ., σκοτεινὸς γνώμη. Sic omnes, præter
Regium unum, qui habet, Σ., σκοτεινὸς ἐν καρδίᾳ.

V. 4. Σ., μὴ συμπάρῃς etc. Sic Oratoriensis et
Regius unus.

V. 5. Ἀ., κανόνα. Σ., σχοινίον μέτρου. Oranes.

V. 6. Ἀ., Θ., αὐτῶν βάσεις αὐτοῦ. Σ., οἱ κατάπηγες.
Sic omnes mss. Drusius vero habet, οἱ ἄλλοι, αὐ
βάσεις, οἱ κατάπηγες.

V. 7. Ἀ., Θ., ἅμα υἱοὶ Θεοῦ. Sic omnes mss.
Drusius, οἱ ἄλλοι, ἅμα υἱοὶ Θεοῦ.

V. 8. Ἀ., ἐν τῷ παλατίῳ. Drusius. Ἄλλος, ὅτε
ἐμαυτοῦ. Codex unus et Nicetas.

V. 9. Ἀ., περιελησα. Sic unus. Σ., ὡς νεφέλη
περιελησα αὐτήν. Drusius et Nicetas. Sed Colberti-
nus. Σ., ὡς νεφέλην περιελησα αὐτῷ, quasi nubem
circumvolvi ipsi. Forte altera lectio est Aquilæ, al-

tera Symmachi.

V. 11. Σ., ἕως ὧδε etc. Omnes.

V. 12. Ἀ., Θ., ἐγνώρισας etc. Sic Colbertinus.
Drusius sine interpretum nomine habet, οἱ λοιποί.

V. 15. Σ., περιαιρεθήσεται. Reg. unus.

Ibid. Ἀ., Σ., συντρέψεις. Hanc versionem Reg.
unus Symmacho, Colbertinus Aquilæ tribuit.

V. 16. Σ., ἕως συνοχῆς πηγῆς. Colbert. et Reg.
unus.

Ibid. Ἀ., ἐν ἐξιχνιασμῷ ἀθύσσου. Ibidem.

V. 18. Ἀ., μὴ κατενόησας etc. Hæ trium lectio-
nes ex iisdem codd. prodeunt. Drusius habet, Ἀ.,
μὴ συνήχας tantum.

V. 19. Ἀ., σκηνοί. Θ., ἡρεμεῖ. Sic omnes mss.
Drusius, οἱ ἄλλοι, σκηνοί, ἡρεμεῖ.

V. 20. Σ., ἀτραπούς οἰκήσεως. Omnes mss. et

ΕΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΩΤΙΟΝ.
29.	29. Κρύσταλλος.	29. Πάγος.
30.	30. Πρόσωπον άσθεούς τις έπηξε; "Άλλος, πρόσωπον δέ άδύσου τις έπηξεν;	30.
31. Εί συνάψεις μόρια Πλειάδος ;	31. Συνήκας δέ δεσμών Πλειάδος ;	31.
32. "Η άναφύσεις τά σκορπισθέντα κατά καιρόν αυτού (al. αύτων) έκιστον ;	32. "Η διανοίξεις μαζουρώθ έν καιρώ αυτού ;	32.
33. Διατάξεις.	"Άξεις αυτά;	33. Συντάγματα.
34.	33. Τροπάς.	34. Καί όρμη ύδάτων.
35.	34. Καί τρώμψ ύδατος.	35.
Πάρεσμεν.	35. Κεραυνούς. Οί λοιποί, άτραπάς.	
36. "Η τις έδωκε μεμωραμένον έννοιαν ;	Τί έστι ;	36.
37. Καί όργανα ούρανοϋ τίς κοιμήσει ; "Άλλως, ή όργανα ούρανοϋ τίς συνθήσει ;	36. "Η ποικιλτικήν έπιστήμηγ ;	37.
39. Θήραν.	37. Ούρανον δέ εις γήν έκλινε ;	39. Θήραν.
40.	39. Βοράν.	40.
	40. Δεδόικασι γάρ. "Άλλος, έτι φωλεύουσι.	
	"Εν ύλαις. "Άλλος, έν κοίταις.	
SYMMACHIUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
29.	29. Glacies.	29. Gelu.
30.	30. Faciem impii quis exterruit? <i>Alius, faciem autem abyssi quis condensavit?</i>	30.
31. Si conjunges partes Pleiadis?	31. Aut intellexisti nexum Pleiadis?	31.
32. Aut produces dissipata in tempore suo singula?	32. An aperies Mazuroth in tempore suo?	32.
33. Ordines.	Duces ea?	33. Statuta.
34.	33. Conversiones.	34. Et impetus aquarum.
35.	34. Et tremore aquarum.	35.
Adsumus.	35. Fulmina. <i>Reliqui, fulgura.</i>	
36. Aut quis dedit stulto solertiam?	Quid est?	36.
37. Et organa caeli quis sedabit? <i>Aliter, aut organa caeli quis componet?</i>	36. Aut variegandi scientiam?	37.
39. Prælum.	37. Et caelum in terram inclinavit?	39. Prædam.
40.	39. Escam.	40.
	40. Timuerunt enim. <i>Alius, quia in latibulis agunt.</i>	
	In sylvis. <i>Alius, in cubilibus.</i>	

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXXVIII Job.

Drusius.

V. 22. Σ., κρυστάλλου. Drusius.

V. 24. 'Α., Θ., φώς. Sic mss. Drusius vero id uni Aquilæ tribuit.

Ibid. Σ., άνεμος. Reg. unus.

V. 25. 'Α., τίς διείλεν. Sic Drusius, qui postea habet, οί άλλοι, τίς δέ έστειλεν etc. Colbert. et Reg. unus, 'Α., Θ., τίς δέ έστειλεν etc. Ambas lectiones edimus.

Ibid. 'Α., εις κτύπον etc. Omnes.

V. 26, 27. Hi quatuor versiculi asteriscis notantur in Colbertino et in edit. Latina.

Ibid. "Άλλος, έκπλαστήσει άνάφυσιν. Colbert. et Reg. unus.

V. 28. Lectionem Aquilæ habet Drusius; Symmachi vero mss.

V. 29. 'Α., Θ., πάγος. Colbert. et Reg. unus.

V. 30. 'Ο Έβραϊός, πρόσωπον δέ etc. Drusius.

V. 31. 'Α., ή συνάψεις etc. Drusius. Σ., ει συνάψεις etc. Colbert.

V. 32. Σ., ή άναφύσεις etc. Omnes. In hunc locum hanc notam habet Drusius: *In Hebræo est ΠΥΡΡΙΣ quam vocem Hieronymus Luciferum interpretatur, ut Theodoretus, έωσφόρον: Santes, signa caelestia. Chrysostomus: Μαζουρώθ τά συστήματα των άστέρων· ή έν τή συνηθεία ζώδια καλούνται. "Άλλοι δέ φασι μαζουρώθ Έβραϊκήν μόν είναι λέξιν, σημαίνεν δέ τον άστέρων κύνα. I. e. Mazuroth, stellarum caelus; qui ex consuetudine Zodia vocantur. Alii vero dicunt Mazuroth Hebraicam quidem esse vocem, significare vero canem stellam.*

Ibid. 'Α., καθοδηγήσεις. Colbert.

V. 33. Trium lectiones adferunt Colbert. et Reg.

unus.

V. 31. 'A., Θ., καὶ ὄρυγ' ὑδάτων. lidem.
V. 35. *Oi λοιποὶ, ἀστραπᾶς.* lidem.

Ibid. 'A., ἰδοὺ ἡμεῖς. Colbert. et Reg. unus. Dru-
sius vero, ἰδοὺ ἐσμέν, ecce sumus. Σ., πάρεσμεν.
Colberti. et Reg. unus.

CAPUT XXXIX JOB.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON 'Ελληνικοῖς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
1 יעלוי-כלע	1.	1.
2 תכפר ירחים תמלאנה	2.	2.
3 תברענה ילדיהן תפלאנה	3.	3.
תבליהם תשׁוּתנה		Ἐδύνησαν, ἀπολείπουσιν.
4 יחלמו בניהם	4.	4.
ירבו בבר		
יצאו ולא-שב לכז		
6 ערבה בית	6.	6. Ὀμαλήν.
המשכנתוץ מלוה		
7 נוגש	7.	7. Εἰσπράκτου.
9 רים	9.	9. Ῥινόκερω.
10 אם-ישוד עמקים אחדיך	10.	10.
11 תעזוב אליי	11.	11.
12 ישרב	12.	12.
יאסף		
13 כנף רגלים נעלסה	13.	13. Πτερόγυιον αἰνούωντων συνα- ναπλέκει. 'Ερώδιος.
אם-אברה חסידה ונצח		
14, 15 כי-תעזוב לארץ ביציה	14, 15.	14, 15.
ועל-עפר תחמם : ותשכח כי-רגל		
תזרה רחית השדה תזרעה		

VERSIO HEBRAICI TEXT.

1. Caprarum petrar.
2. Numerabis menses, implebunt.
3. Incurvabunt se, suos foetus effringent.
Dolores suos emittunt.
4. Convalescunt filii earum.
Multiplicant se in frumento.
Egrediuntur, et non revertuntur ad eas.
6. Solitudinem domum ejus.
Et habitacula ejus salsuginem.
7. Exactoris.
9. Rhinoceros.
10. An agricolabit valles post te?
11. Et derelinquas ad eum.
12. Reddat.
Congreget.
13. Ala exultantium læta.

An penna ciconiæ et pluma?
- 14, 15. Quia derelinquet in terra ova sua, et super pulverem calefaciet ea. Et obliviscetur quod pes

VULGATA LATINA.

1. Ibicum in petris.
2. Dinumerasti menses conceptus earum?
3. Incurvantur ad foetum et pariunt.
Et rugitus emittunt.
4. Separantur filii earum.
Et pergunt ad pastum.
Egrediuntur, et non revertuntur ad eas.
6. In solitudine domum.
Et tabernacula ejus in terra salsuginis.
7. Exactoris.
9. Rhinoceros.
10. Aut confringet glebas vallium post te?
11. Et derelinques ei.
12. Reddat.
Congreget.
13. Penna struthionis similis est.
Pennis herodii et accipitris.
- 14, 15. Quando derelinquit ova sua in terra, tu forsitan calefacies ea? Obliviscitur, quod pes con-

AQUILA.

- 1.
- 2.
3.
Foetus emiserunt, et cessant.
- 4.
6. Planam.
7. Exactoris.
9. Rhinoceros.
- 10.
- 11.
- 12.
13. Alam laudantium simul complicat.
Erodius.
- 14, 15.

V. 36. Σ., ἢ τίς ἔδωκε etc. Omnes.
V. 37. Prior Symmachi lectio est Drusii, posterior vero Colbertini et Regii unius.

V. 39. Σ., Θ., θήραν. Colbert. et Reg. unus.
V. 40. Ἄλλος, ὅτι φωλεύουσι. Ibidem.
Ibid. Ἄλλος, ἐν κοίταις. Drusius.

CAPUT XXXIX JOB.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

- 1.
2. Ἡρίθμησας δὲ σελήνας πληρῶσαι αὐτάς;
3. Ἀποβάλλονται τὰ τέκνα αὐτῶν.
Ἰδίνησαν, ἀπολείπουσιν.
4.
Πληθύνειν ἐν ἀγρώτητι.
Ἐξελθόντα οὐχ ὑποστρέψει πρὸς αὐτάς.
6. Οἶκον ἀοικητον.
Γῆν αὐτοῦ.
- 7.
- 9.
10. Ἡ ὀμαλίσει κοιλάδας ἀκολουθῶν σοι;
- 11.
12. Ἀποκαταστήσει.
Συλλέξει.
13. Πτερὸν ἀγλαΐσμου περιφύεται.
Εἰ ἐναγκαλιζεται ὁ κύκνος πτελοῦς αὐτοῦ.
- 14, 15.

SYMMACHUS.

- 1.
2. Dinumerasti autem lunas, ad implendum eas?
3. Emittunt filios suos.
Foetus emiserunt, et cessant.
4.
Ad multiplicandum in agresti.
Egressi non revertentur ad eas.
6. Domum non habitatam.
Terram ejus.
- 7.
- 9.
10. An complanabit valles sequens te?
- 11.
12. Restituet.
Colliget.
13. Ala nitoris circumnascitur.
Si ulnis complectetur cynus pennas suas.
- 14, 15.

1. Τραγελάφων πέτρας.
2. Ἡρίθμησας δὲ μῆνας αὐτῶν;
3. Ἐξέθρεψας δὲ αὐτῶν τὰ παιδία ἐξω φόδου;
Ἰδίννας δὲ αὐτῶν ἐξαποστειλεῖς;
4. Ἀπορρήξουσι τὰ τέκνα αὐτῶν.
Πληθυνθήσονται ἐν γεννήματι.
Ἐξελεύσονται, καὶ οὐ μὴ ἀνακάμψουσιν αὐτοῖς.
6. Διαιταν αὐτοῦ ἐρημον.
Καὶ τὰ σκηνώματα αὐτοῦ ἀλμυρίδα.
7. Φορολόγου.
9. Μονόκερας.
10. Ἡ ἐλκύσει σου αὔλακας ἐν πεδίῳ;
11. Ἐπαφήσεις δὲ αὐτῶ;
12. Ἀποδώσει.
Εἰσοίσει.
13. Πτέρυξ τερπομένων νεέλασσα.
Ἐάν συλλάθῃ ἀσίδα καὶ νέσσα.
- 14, 15. Ὅτι ἀφήσει εἰς γῆν τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ ἐπὶ χούν θάλλει, καὶ ἐπιλάθεται ὅτι πούς σκορπιεῖ, καὶ θηρία ἀγροῦ καταπατήσει.

LXX INTERPRETES.

1. Tragelaphorum petræ.
2. Numerasti autem menses earum?
3. Nutrivisti autem hinnulos eorum sine metu?
Partus autem earum emittes?
4. Abrumpent filii earum.
Multiplicabuntur in tritico.
Exibit, et non revertentur ad eas.
6. Habitationem ejus desertum.
Et habitacula ejus salsuginem.
7. Exactoris.
9. Unicornis.
10. Aut ducet sulcos tuos in campo?
11. Dimittes autem ei?
12. Reddet.
Inferet.
13. Ala lætantium neclassa.
Si conceperit asida et nessa.
- 14, 15. Et relinquit in terra ova sua, et in pulvere calefiunt, et oblita est quia pes dis-

1. Νεδρῶν ἐν πέτρῃ.
- 2.
3. Ἐάν δώσωσι τὰ παιδία αὐτῶν, διασώσεις αὐτά;
Ἰδίννας δὲ αὐτῶν ἐξαποστειλεῖς;
4. Ἀπορρήξουσι τὰ τέκνα αὐτῶν.
Πληθυνθήσονται ἐν γεννήματι.
Ἐξελεύσονται, καὶ οὐ μὴ ἀνακάμψουσιν αὐτοῖς.
6. Ἀραβά.
Καὶ τὰ σκηνώματα αὐτοῦ ἀλμυρίδα.
- 7.
- 9.
- 10.
11. Μὴ ἐγκαταλείψεις;
12.
Συνάξει.
- 13.
- 14, 15.

THEODOTIO.

1. Hinnulorum in petra.
- 2.
3. Si dederint prolem suam, salvabis eam?
Partus autem earum emittes?
4. Abrumpent filii earum.
Multiplicabuntur in tritico.
Exibit, et non revertentur ad eas.
6. Araba.
Et habitacula ejus salsuginem.
- 7.
- 9.
- 10.
11. Num derelinques?
12.
Congregabit.
- 13.
- 14, 15.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γραμμασι.	AKYAAΣ.
16 הקשיח בניה	16.	16.
17 כי-השה אלוה חכמה	17.	17.
לא-חלק לה בבונה		
18 כעת בברום המריא	18.	18.
19 רעמה	19.	19.
20 הד	20.	20.
21 במסוק	21.	21. Ἐν κοιλάδι.
לקראת-נשק		Εἰς ἀπάντησιν ὄπλου.
22 חרב	22.	22.
24 ברעש ורגז יגמא	24.	24.
לא יאמין כי-קל שופ-		
25 וברדוק יריח בלחמה	25.	25.
28 סלע ושכן ויתלכן	28.	28.
ומצודה		Καὶ ὄχυρώματος.
30 יעלעז-דם	30.	30. Ἐστομισμένοι.
ובאשר הללים שם הוא		
32 הרב עכ-שדי יסור כחית	32.	32.
אלוה יענה		

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA

dispergat ea, et bestia agri conculcet ea.

culect ea, aut bestia agri conterat.

16. Duriter tractat filios suos.	16. Duratur ad filios suos.	16.
17. Quoniam oblivisci fecit eum Deus sapientiam. Et non impertitus est ei intelligentiam.	17. Privavit enim eam Deus sapientia. Nec dedit illi intelligentiam.	17.
18. Secundum tempus in altum elevaverit se.	18. Cum tempus fuerit in altum alas erigit.	18.
19. Tonitru.	19. Hinnitum.	19.
20. Decor.	20. Gloria.	20.
21. In valle.	21. Terram.	21. In valle.
In occursum armaturæ.	In occursum armatis.	In occursum telii.
22. Gladii.	22. Gladio.	22.
24. Cum impetu et ira effodiet.	24. Fervens et fremens sorbet (terram.)	24.
Et non credet quod vox buccinæ.	Nec reputat tubæ sonare clangorem.	
25. Et a longe odorabitur bellum.	25. Procul odoratur bellum.	25
28. Petram habitabit, et morabitur.	28. In petris manet, et.... comoratur.	28.
Et munitionem.	Atque inaccessis rupibus.	Et munimenti.
30. Absorbent sanguinem. Et ubi occisi, ibi ipse.	30. Lambent sanguinem. Et ubicumque cadaver fuerit, statim adest.	30. Ore degustantes.
32. Numquid contendere cum Omnipotente eruditio? arguens Deum respondeat ei.	32. Numquid qui contendit cum Deo, tam facite conquiescēt? utique qui arguit Deum, debet respondere ei.	32.

16.	16. ✕ Ἀπεσκήρυνε τὰ τέκνα ✕ ἑαυτῆς. Ἄλλος, καταπονήσει τῇ νεοστροφίᾳ.	16.
17. Παρεῖλεν.	17. Ὅτι κατεσιώπησεν αὐτῇ ὁ Θεὸς σοφίαν.	17.
Καὶ οὐκ ἐνεμειν αὐτῇ σύνεσιν.	✕ Καὶ οὐκ ἐπεμέρισεν αὐτῇ ἐν τῇ συνέσει.	
18. Πετομένη.	18. ✕ Κατὰ καιρὸν ἐν ὕψει ὑψώ- σαι.	18.
19. Κλαγγὴν.	19. Φόβον.	19. Χρμετισμόν.
20. Φόβος.	20. Δόξαν.	20. Φόβος.
21.	21. Ἐν πεδίῳ.	21. Ἐν κοιλάδι.
Εἰς ἀπάντησιν καταφράκτων.	Συναντῶν βασιλεῖ. Ἄλλος, βέ- λει.	Εἰς ἀπάντησιν ὅπλου.
22. Μαχαίρας.	22. Σιδήρου.	22. Μαχαίρας.
24. Ἐν σάλῳ καὶ ὀργῇ ὡς κατα- πίνων.	24. Καὶ ὀργῇ ἀφανιεῖ.	24.
Καὶ οὐ δηλωθήσεται ὑπὸ ἤχους ἐλπιδίγος.	Καὶ οὐ μὴ πιστεύσει ἕως ἂν ση- μάνῃ σάλπιγγος.	
25. Καὶ πόρρωθεν ἀλαλάξει πο- λεμικῶν.	25. Πόρρωθεν δὲ ὁσφραίνεται πολέμου.	25.
23. Ἐν πέτρᾳ ἡρεμῶν αὐλισθή- σεται.	23. Αὐλίζεται ἐπ' ἐξοχῇ πέτρας.	23.
	Καὶ ἀποκρύψω.	
50. Καταρρόφωσιν αἷμα.	30. Φύρονται ἐν αἵματι.	30.
Ὅπου δὲ σάρκες τετραμμένων, πάρεισι.	Οὐ ὅ ἂν ὦσι τεθνεώτες, παρα- χρῆμα εὐρίσκονται.	
32. Ἄρα ὁ δικαζόμενος πρὸς τὸν Ἰκανὸν περιγενήσεται, διελεγχόμε- νος Θεῷ, ἀντιφθέγγεται τι;	32. Μὴ κρίσιν μετὰ Ἰκανοῦ ἐκ- κλίνει; Ἐλέγχων δὲ Θεὸν ἀποκρι- θήσεται αὐτήν;	32.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

	✕ pergit ea, et bestiae conculca- bunt ea.	
16.	16. ✕ Obduravit contra filios ✕ suos. <i>Alius</i> , laborabit in nutrien- dis pullis suis.	16.
17. Abstulit.	17. Quia tacere fecit ei Deus sapientiam.	17.
Et non distribuit ei intelligen- tiam.	✕ Et non distribuit ei intelle- ctum.	
18. Volans.	18. ✕ Cum tempus fuerit, in ✕ altum se levabit.	18.
19. Clangorem.	19. Timorem.	19. Hinnitum.
20. Timor.	20. Gloriam.	20. Timor.
21.	21. In campo.	21. In valle.
In occursum cataphractorum.	Occurrens regi. <i>Alius</i> , telo.	In occursum telii.
22. Machærae.	22. Ferri.	22. Machærae.
24. In commotione et ira veluti absorbens.	24. Et iracundia evertet.	24.
Et non indicabitur a sonitu tubæ.	Nec credet donec significaverit tuba.	
25. Et procul jubilabit bellum.	25. Procul autem odoratur bel- lum.	25.
28. In petra quiescens manebit.	28. Moratur in summitate pe- træ.	28.
	Et abscondito.	
30. Absorbent sanguinem.	30. Consparguntur in sanguine.	30.
Ubi autem carnes cæсорum, ad- sunt.	Ubi autem fuerint cadavera, confestim reperiuntur.	
32. Num qui contendet cum Omnipotente vincet, redargutus a Deo, contra loquetur aliquid?	32. Numquid iudicium cum Omnipotente declinat? Et arguens Deum respondebit?	32.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
קלף ן 34	34.	34. Ἴδο' ἐλαφρῦσθην.
ולא מענה ושהים ללא מסיח 35	35.	35.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
34. Ecce contemptibilis sum.	34. Qui leviter locutus sum.	34. Ecce levior factus sum.
35. Semel locutus sum, et non respondebo, et bis, et non addam.	35. Unum locutus sum, quod utinam non dixissem, et alterum, quibus ultra non addam.	35.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXXIX Job.

V. 1. Θ., νεβρών ἐν πέτρᾳ. Colbert. et Reg. unus, qui hoc scholion adjiiciunt, ἀντὶ τοῦ, αἰγαγρών, i. e. *ac si diceret, caprorum agrestium.*

V. 2. Σ., ἠρθμηςας δὲ etc. Drusius. In Colbertino autem legitur, 'A., Θ., σελήνης.

V. 3. Σ., ἀποβάλλονται τὰ etc. Colbert. et Reg. unus. Θ., ἐὰν δώσωσι etc. Sic omnes; sed in prima et secunda voce variant. Drusius, ἐὰν δώσωσι. Nicetas, Orator., Reg. unus, ἐὰν δώσουσι. Colbert. et Reg. alter, ἐνδύσουσι.

Ibid. 'A., Σ, ὠδίνθησαν, ἀπολετπουσιν. Regii duo et Nicetas. Hic versiculus cum tribus sequentibus, ex Theodotione desumpti, asteriscis notantur in Colbertino codice, ubi legitur, ἐκ Θ. οὐ δ', ex Theodotione quatuor.

V. 4. Σ, πληθύνειν ἐν ἀγρώτητι. Colbert. et Reg. unus.

Ibid. Σ., ἐξελθόντα οὐχ etc. Ibidem.

V. 6. Sic trium lectiones habet Drusius. Colbertinus autem, 'A., Θ., Σ., οἶλον ἀόλητον.

Ibid. Σ., γῆν αὐτοῦ. Reg. unus. Hic versus asterisco praemisso dicitur Theod. esse in Colb.

V. 7. 'A., εἰσπράχτου. Drusius. Vide Exod. v, 15.

V. 9. 'A., ρινόκερωσ. Reg. unus et Drusius. Sic etiam Hieronymus et Santes Pagninus.

V. 10. Σ., ἡ ὀμαλίσει etc. Colbert. et Reg. unus.

V. 11. Θ., μὴ ἐγκαταλείψαις. Colb. et Reg. unus.

V. 12. Σ., ἀποκαταστήσει. Colbert.

Ibid. Σ., συλλέξει. Θ., συνάξει. Ibidem.

V. 13. 'A., πετερύγιον etc. Lectiones Aquilæ et Symmachi exhibent Orator., Reg. unus, Nobilius et Drusius. Nicetas autem unius Symmachi interpretationem adfert. Hieron., ✕ penna struthionis mixta est.

Ibid. 'A., ἐρώδιος. Sic Reg. unus. Σ., εἰ ἐναγκαλίσεται etc. Drusius. Polychronius vero apud Nicetam, ἔστι δὲ καὶ ἡ ἀσίδα πτηνὸν μέγιστον, πλην εὐθηθες, ἣν Ἀκύλας ἐρώδιον καὶ ἰέρακα ἐκδέδωκεν, i. e. *est autem asida, magna avis. sed stolidus, quam Aquila erodium et accipitrem interpretatus est.* Hieron., ✕ alis herodionis et accipitris.

Versiculi sequentes asteriscis notantur hic et in codice Colbertino et in editione Latina Hieronymi: quia ex Theodotione in LXX inducti sunt.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
3 הָאָהָר תִּפְרֹם מִשְׁפָּטֵי חֲרָשֵׁי עֵינַי למַעַן תִּצְדַּק 3	3.	3.
4 וְאִם-זָרוּעַ כֹּאֵר וְ לֶךְ	4.	4.
5 וְהָדָד הָדָד	5.	5.
7 גֹּאֵה	7.	7.
הַבְּנִיעוּד		Καὶ ἀπόρρυψον.
8 סִמְכַנִּים בְּעֵפֶר יָדָי	8.	8.
11 בְּבִזְזִיךְ	11.	11. Ἐπὶ νώτου.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
3. Numquid adhuc dissipabis iudicium meum? facis me impium ut justificeris.	3. Numquid irritum facies iudicium meum, et condemnas me ut tu justificeris?	3.
4. Et si brachium sicut Deo tibi?	4. Et si habes brachium sicut Deus?	4.
5. Et gloriam et decorem.	5. Esto gloriosus, et speciosus inducere vestibus.	5.
7. Superbum.	7. Superbos.	7.
Incurvare fac eum.	Confunde.	Et abijce.
8. Absconde eos in pulvere simul.	8. Absconde eos in pulvere simul.	8.
11. In lumbis ejus.	11. In lumbis ejus.	11. Supra dorsum.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
34. Ἰδοὺ κούφως ἐποίησα.	34. :- Τί ἐτι ἐγὼ ἀποκρίνομαι; :	34.
35. Μὴ ἀνεφθεγξάμην ἃ ἐτόλμησα ὑπὸ ἀκακίας; Μεταμανθάνω ὑπὸ παιδείας.	35. ✕ Ἄπτεξ λελάληκα, ἐπὶ δὲ ✕ τῷ δευτέρῳ οὐ προσύησα.	35.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
34. Ecce leviter feci.	34. :- Quid adhuc ego respondeo? :	34.
35. Annon locutus sum quæ ausus sum (dicere) ex innocentia? Resipisco ex correptione.	35. ✕ Semel locutus sum, et ✕ iterum non adjiciam.	35.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XXXIX Job.

V. 16. Ἄλλ., καταπονθήσει etc. Drusius.
 V. 17. Σ., παρείλεν, et postea, καὶ οὐκ ἐνεύμεν etc. Omnes. Hieron., ✕ quia despexit eam Dominus in sapientia.
 V. 18. Σ., πετομένη. Colbert. et Reg. unus. Sequens autem versiculus notatur asterisco in Colbertino, ut et alii præcedentes.
 V. 19. Σ., κλαγγήν. Colbert. et Reg. unus. At Drusius, κραυγήν, minus recte. Ibid. Colbert., Reg. unus et Drusius, Θ., χρεμετισμόν.
 V. 20. Σ., Θ., φόδος. Colbert. et Reg. unus.
 V. 21. Ἄ., Θ., ἐν κοιλάδι. Ibidem.
 Ibid. Ἄ., Θ., εἰς ἀπάντησιν ὄπλων. Colbert. et Reg. unus, qui postremus habet συνάντησιν. Σ., εἰς ἀπάντησιν καταφράκτων. Ibidem. Drusius sic confertim habet, οἱ λοιποὶ, εἰς ἀπάντησιν ὄπλων, καὶ εἰς ἀπάντησιν καταφράκτων. Οὐ, συναντῶν βασιλεῖς. Ἄλλ., βέλει, melius. Notat Colbertinus sic legi in Tetraplis, Δ. βέλει.
 V. 22. Σ., Θ., μαχαίρας. Colbert. et Reg. unus.
 (') « Hanc vocem, » ita Schleusnerus, « Montf. ne vertere quidem ausus est. » Sed in lexico suo hexagrammæ dat versionem quam huc induximus. Bielius transtulit στομίζομαι, ore accipio. Dracm.

CAPUT XL JOB.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
3. Μήτι παρακυρώσης κρίσιν μου; Ἄδικον ποιήσεις με, ἵνα δικαιοθῆς;	3. Μὴ ἀποποιῶ μου τὸ κρίμα. Οἶμαι δὲ με ἄλλως σοὶ κεχρηματικῆναι, ἢ ἵνα ἀναφανῆς δικαίος; Τετραπλ., ἢ ἀποποιῶ;	3.
4. Ἀκυρώσεις... ὡς Θεοῦ ὑπάρχεις.	4. Ἡ βραχίων σοὶ ἐστι κατὰ τοῦ Κυρίου;	4.
5.	5. Δόξαν καὶ τιμὴν.	5. Εὐπρέπειαν καὶ ὕψος.
7.	7. Ὑπερήφανον. Ἄλλος, ἀρχέκαχον. Σδέσον.	7.
8. Κατάξωσον αὐτοὺς εἰς κόνιν.	8. Κρύψον δὲ εἰς γῆν ὀμοθυμαδόν.	8.
11. Ἐπὶ λαγόνος.	11. Ἐπ' ὄσφύϊ.	11. Ἐπὶ λαγόνος.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
3. Numquid irritum facies iudicium meum? Injustum facies me, ut iustificeris?	3. Ne repellas iudicium meum. Putas autem me aliter tibi respondisse, quam ut appareas iustus? Tetrapl., ἢ repellis?	3.
4. Irritum facies... ac si Dei existas?	4. Aut brachium tibi est contra Dominum?	4.
5.	5. Gloriam et honorem.	5. Decorem et celsitudinem.
7.	7. Superbum. Alius, principem mali. Exstingue.	7.
8. Obrue eos in pulvere.	8. Absconde autem in terra simul.	8.
11. Super ilia.	11. In lumbo.	11. Super ilia.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
כד צד 12	12.	12.
כסול ברזל 13	13.	13.
ראשית דרכי-אל 14	14.	14. Κεφάλαιον ὁδῶν Ἰσχυροῦ.
הנשג יגש דרב		
ובצה 16	16.	16.
צללו 17	17.	17.
ערכי-נזל 18	18.	18. Ἴτέαι χειμάρβρου.
לא יחפז 19	19.	19. Ἄψεται.
בבוקרים יקב-מא		
תבשן לחיתן 20	20.	20. Ἐλύσεις δὲ Λευιαθάν;
ובגל תקיעו לשון		Καὶ σχοινοῖς συνδήσεις τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ;
ובחזק תקב לחת 21	21.	21.
22 הירבה אליך התננים אם- תת יזבר אליך רכות πιηθυνεὶ πρὸς σε δεξισεις, ἀρα λα- λήσει πρὸς σε μαλακά;	22.	22. Ἀπαλά.
היכה 23	23.	23.
החשק 24	24.	24.
יחצה בין כננים 25	25.	25. Ἔως ἡμισεύσουσιν αὐτὸν με- ταξὺ Χανααίων.
התמלא בשכות ערד 26	26.	26.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

12. Sicut cedrus.	12. Quasi cedrum.	12.
13. Sicut virga ferrea.	13. Quasi laminæ ferreæ.	13.
14. Principium viarum Dei.	14. Principium viarum Dei.	14. Capitulum viarum Fortis.
Facientis eum, applicabit gladium suum.	Qui fecit eum, applicabit gladium ejus.	
16. Et cæno.	16. In locis humentibus.	16.
17. Umbra ejus.	17. Umbra ejus.	17.
Salices torrentis.	Salices torrentis.	Salices torrentis.
18. Non festinabit.	18. Non mirabitur.	18.
Quia.	Quod.	Cum.
19. Tollet eum.	19. Caplet.	19. Capiet.
In laqueis perforabit nasum.	In sudibus perforabit nares ejus.	
20. Extrahes Leviathan?	20. An extrahere poteris Leviathan?	20. Trahes autem Leviathan?
Et in fune demerges linguam ejus?	Et fune ligabis linguam ejus?	Et funibus colligabis linguam ejus?
21. Et in spina perforabis maxillam ejus?	21. Aut armilla perforabis maxillam ejus?	21.
22. Numquid multiplicabit ad te preces, aut loquetur tibi mollia? <i>Hebræus interpret, id.</i>	22. Numquid multiplicabit ad te preces, aut loquetur tibi mollia?	22. Mollia.
23. Numquid feriet?	23. Numquid feriet?	23.
24. Numquid ludes?	24. Numquid illudes?	24.
25. Dimidiabunt eum inter negotiatores.	25. Divident illum negotiatores.	25. Donec dimidiabunt eum inter Chanaanæos.
26. Numquid replebit in ambraculis pellem ejus?	26. Numquid implebis sagenas pelle ejus?	26.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Θ'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

12.
13. Ὡς συμπελήματα σιδηρᾶ.
14. Κεφάλαιον ὀδῶν Ἰσχυροῦ.
Ποιηθὲν προσαχθῆναι τῇ μαχαίρᾳ αὐτοῦ.
16.
17. Σὺν ταῖς παράφουσιν.
18. Οὐ καταπλαγήσεται.
19.
Ἐν περόνῃ τρυπηθήσεται τὴν βίνα.
20. Ἐλκύσεις δὲ Λευιαθάν;

12. Ὡς κυπάρισσον. Οἱ λοιποὶ, ὡς κέδρος.
13. Σιδηρὸς χυτός.
14. Ἀρχὴ πλάσματος Κυρίου.
Πεποιημένον ἐγκαταπαίττεισθαι ὑπὸ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ.
16. Βούτομον. Οἱ λοιποὶ, κάθυγρον.
17. Σὺν βαδάμνοις.
Καὶ κλώνες ἀγροῦ.
18. Οὐ μὴ αἰσθηθῆ.
ἽΟτι.
19. Δέξεται.
Ἐνσκολισυόμενος τρήσει τὴν βίνα.
20. Ἄξεις δὲ δράκοντα;

12.
13.
14. Κεφάλαιον ὀδῶν Ἰσχυροῦ.
16.
17.
18.
19.
20.

Vacat.

21.
22.
23.
24. Μὴ ἐμπαίξεις;
25. Διαμερισθῆσονται μεταξὺ μεταβάλλων.
26. Μὴ πληρώσεις σκηναῖς τὸ πῶμα αὐτοῦ;

21. Ψέλλει δὲ τρυπήσεις τὸ χεῖλός αὐτοῦ.
22. Λαλήσει δὲ σοι δεήσει, ἰκετηρίῳ μαλακῶς;

21. Καὶ χαλινῷ τρήσεις σιαγὸν αὐτοῦ;
22. Ἄπαλά.

23. Θήσεται;
24. Παίξει;
25. Μεριτεύονται δὲ αὐτὸν Φοινικῶν ἔθνη.
26. Πᾶν δὲ πλωτὸν συνελθὸν οὐ μὴ ἐνέγκωσι βύρσαν μίαν οὐρᾶς αὐτοῦ.

23. Μὴ διαθήσεται;
24.
25. Ἀγοράσουσιν αὐτόν.
26.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

12.
13. Ut commissuræ ferri.
14. Capitulum viarum Fortis.
Factum ad applicandum gladio suo.
16.
17. Cum surcalis.
18. Non consternabitur.
19.
Fibula perforabitur naso.
20. Trahes autem Leviathan?
21.
22.
23.
24. Numquid illud est?
25. Dispertientur inter negotiatores.
26. Num replebis tabernaculis pellem ejus?

12. Sicut cupressum. Reliqui, sicut cedrus.
13. Ferrum fusile.
14. Principium formationis Domini.
Factum ut illuderetur ab angelis ejus.
16. Carectum. Reliqui, humidum.
17. Cum ramis.
Et sarmenta agri.
18. Non sentiet.
Quia.
19. Accipiet.
Intortus forabit nasum.
20. Duces autem draconem?

12.
13.
14. Capitulum viarum Fortis.
16.
17.
18.
19.
20.

Vacat.

21. Et armilla perforabis labium ejus.
22. Loquetur autem tibi prece, supplicatione molliter?
23. Ponet?
24. Ludes?
25. Partiantur autem eum Phœnicum gentes.
26. Omne navigans conveniens, non ferent pellem unam caudæ ejus.

21. Et freno perforabis maxillam ejus?
22. Mollia.
23. Numquid disponet?
24.
25. Vendent eum.
26.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
ובצל דגים זכר מלחמה אל - תוקף 27	27.	27. Μνήσθητι πολέμου, ἢ προσ- θήσ- 28.
הגם אל - מראיך יוכל תתן נחמה 28	28.	28.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
Et in nassa piscium. 27. Memento belli, ne addas. 28. Ecce spes ejus mentita est. Nonne etiam ad aspectus ejus deturbabitur?	Et gurgustium piscium. 27. Memento belli, nec ultra addas. 28. Ecce, spes ejus frustrabitur eum. Et videntibus cunctis præcipita- bitur.	27. Memento belli, ne addas. 28.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XL Job.

V. 3. Σ., μήτι παρακωρώσης etc. Drusius. V. 4. Σ., ἀκυρώσεις etc. Colbert. et Reg. unus. V. 5. Θ., εὐπρέπειαν καὶ ὕψος. Colbert. et Reg. unus. V. 7. Ἄλλ., ἀρχέκλων. Reg. unus. Forte scholion. Ibid. Ἀ., καὶ ἀπόδριψον. Colbert. et Reg. unus. Apud Drusium legitur, ἐπιστραψον, <i>converte</i>. In Vulgata habetur, <i>confunde</i>. V. 8. Σ., κατὰχωσον αὐτοὺς εἰς κόνιν. Colbert., Reg. unus et Drusius. V. 11. Ἀ., ἐπὶ νώτου. Σ., Θ., ἐπὶ λαγόνος. Sic ex mss. V. 12. Οἱ λοιποὶ, ὡς κέδρος. Colbert. et Drusius.	V. 13. Σ., ὡς συμπλέγματα σιδήρᾱ. Omnes mss. Drusius vero, σιδήρου. V. 14. Ἀ., Σ., Θ., κεφάλαιον ὀδῶν Ἰσχυροῦ. Reg. unus habet, Ἀ., κεφάλαιον. Θ., Σ., ὀδῶν Ἰσχυροῦ. Colbert. Ἀ., κεφαλή. Θ., Σ., ὀδῶν Ἰσχυροῦ. Reg. alter, Drusius et Nicetas, οἱ ἄλλοι, κεφάλαιον ὀδῶν Ἰσχυροῦ. Vide ad vocem primam Genesis. Ibid. Σ., ποιηθὲν etc. Sic omnes. V. 16. Οἱ λοιποὶ, κάθυρον. Colbert. qui hanc vocem ad πάτυρον versionis τῶν Ὁ refert. Ibid. Σ., σὺν ταῖς παραφύσιν. Nicetas et Colbert. V. 17. Ἀ., ἰτέαι χειμάρρου. Omnes. V. 18. Σ., οὐ καταπληθήσεται. Colbert, Reg. unus et Drusius.

CAPUT XII. JOB.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
אֵל - אֲכֹרֵךְ כִּי יַעֲרִיב 1	1.	1. Οὐδὲ μὴ ἀσπλαγχνήσω ὅταν ἐξεγείρω αὐτόν.
אֵל - אֲדֹרֵשׁ בְּדִין דָּבָר נִבְחָח 3 חִין עָרִיב	3.	3. Περὶ αὐτοῦ... καὶ δωρήσεται τάξεται αὐτοῦ.
בְּנֶפֶל רִסְנוּ מִן יִבְאָה 4	4.	4.
דְּלִיתִי 5 סְבִיבָתָה שְׂנִי	5.	5.
נִגְאָה אֶפְיָקִי מִגְּנִים 6	6.	6. Σῶμα αὐτοῦ ὑπερεκχύσεις θυραίων.
אִדָּו בְּאִדָּו יִשָּׂא 7 חִין	7.	7. Ἄναπνοή.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Non crudelis quod suscitet eum. 3. Non silebo propter eum, et verbum fortitudinum, et gratiam dispositionis ejus. 4. Cum duplicitate freni ejus quis veniet? 5. Portas. Circuitus dentium ejus. 6. Superbia fortitudines scutorum. 7. Una in unam admoventur. Et ventus.	1. Non quasi crudelis suscitabo eum. 3. Non parcam ei, et verbis potentibus, et ad deprecandum compositis. 4. Et in medium oris ejus intrabit? 5. Portas. Per gyrum dentium. 6. Corpus illius quasi scuta fusilia. 7. Una uni conjungitur. Spiraculum.	1. Neque immisericors ero, cum suscitabo eum. 3. Circa eum... et dabitur ordini ejus. 4. 5 6. Corpus ejus supereffusione scutorum. 7. Respiratio.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
Καὶ ἐν ἰχθυοφόροις. 27.	Καὶ ἐν πλοίοις ἀλιέων. 27. Μνησθεὶς πόλεμον τὸν γινόμενον ἐν στόματι.	27.
28.	28. Καὶ μηκέτι γινέσθω.	28. Ἴδου ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ διεψεύσατο.
Ἄλλὰ καὶ ὁ Θεὸς τὴν ἰδέαν αὐτοῦ καταβαλεῖ.	Οὐχ ἐώρακας αὐτόν;	
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
Et in nassis piscium. 27.	Et in naviculis piscatorum. 27. Recordatus belli quod fit in ore.	27.
28.	28. Et non ultra sint.	28. Ecce principium ejus mentitum est.
Sed et Deus speciem ejus deiecit.	Noune vidisti eum?	

Notæ et variæ lectiones ad cap. XL Job.

Ibid. 'A., ὅταν. Colbert.
 V. 19. 'A., λήψεται. Colbert. et Reg. unus.
 Ibid. Σ., ἐν περὸν ἑτε. Omnes.
 V. 20. 'A., Σ., ἐλκύσεις δὲ Λευιαθάν. Colbert. habet, 'A., Σ., Λευιαθάν. Reg. unus ut nos posuimus. Drusius id uni Symmachio tribuit. Oratoriensis et Reg. alter, οἱ λοιποὶ, Λευιαθάν.
 Ibid. 'A., καὶ σχοινίοις etc. Hunc versiculum Latine tantum adfert Drusius.
 V. 21. Θ., καὶ χαλινῶ etc. Omnes.
 V. 22. 'O 'Εβραῖος, ἀρα πληθυνεῖ etc. Drusius.
 Ibid. 'A., Θ., ἀπαλά. Colbert. Reg. unus habet, ἀπλά.
 V. 25. Θ., μὴ διαθήσεται. Colbert. et Reg. unus.
 V. 24. Σ., μὴ ἐμπαίξεις. Colbert. et Reg. unus.
 V. 25. 'A., ἕως ἡμισ-. Orator. et Reg. unus cum Drusio qui non habet ἕως. Secunda versio Aquilæ adscribitur a Drusio, sed est Symmachi. Tertia Theodotionis.
 V. 26. Σ., μὴ πληρώσεις etc. Drusius.
 Ibid. Σ., καὶ ἐν ἰχθυοφόροις. Drusius.
 V. 27. 'A., μνησθητι πολ- etc. Drusius.
 V. 28. Θ., Ἴδου ἡ ἀρχὴ etc. Omnes.
 Ibid. Σ., ἀλλὰ καὶ ὁ Θεὸς etc. Omnes. Cæterum his tribus postremis versiculis LXX sic ab Hebraico differunt, ut vix possint singulis locis adscribi.

CAPUT XLI JOB.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
1.	1. Οὐ δέδοικας ὅτι ἠτοίμασταί μοι;	1. Οὐδὲ μὴ ἀσπλαγχθῶ, ὅταν ἐξεγείρω αὐτόν.
5. Καὶ δωρήσεται τάξει αὐτοῦ.	3. ✗ Οὐ σιωπήσομαι δι' αὐτόν, ✗ καὶ λόγῳ δυνάμειος ἐλεήσει τὸν ✗ ἴσον αὐτῷ.	5. ✗ Οὐ σιωπήσομαι δι' αὐτόν, ✗ καὶ λόγῳ δυνάμειος ἐλεήσει τὸν ✗ ἴσον αὐτῷ.
4. Εἰς ὑποδίπλωσιν φολλίδος αὐτοῦ τίς ὑποδύσει;	4. Εἰς δὲ πτύξιν θώρακος αὐτοῦ τίς ἀν εἰσέλθοι;	4.
5.	5. Πύλας. Οἱ λοιποὶ, θύρας. Κύκλω ὀδόντων. Οἱ λοιποὶ, περὶ τοὺς ὀδόντας.	5.
6. Ὑπερφρονεῖ προερχόμενος ἐν θυρεοῖς τὰ ἔγκατα αὐτοῦ.	6. Τὰ ἔγκατα αὐτοῦ ἀσπίδες χάλκεαι.	6.
7.	7. ✗ Εἰς τοῦ ἐνὸς κολλῶνται. Πνεῦμα δέ.	7. ✗ Εἰς τοῦ ἐνὸς κολλῶνται.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
1.	1. Non timuisti quia paratus est mihi?	1. Neque immisericors ero, cum suscitabo eum.
5. Et dabitur ordini ejus.	3. ✗ Non tacebo propter eum, ✗ et sermo virtutis miseretur ✗ qualis sui.	3. ✗ Non tacebo propter eum, ✗ et sermo virtutis miseretur ✗ qualis sui.
4. In duplicitatem squamæ ejus quis subibit?	4. In plicam autem thoracis ejus quis utique ingrediatur?	4.
5.	5. Portas. Reliqui, januas. In circuitu dentium. Reliqui, circa dentes.	5.
6. Superbit procedens cum scutis visceribus suis.	6. Interiora ejus scuta ærea.	6.
7.	7. ✗ Unus uni adhærent. Spiritus autem.	7. ✗ Unus uni adhærent.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γραμμασι.	AKYAAΣ.
8. איש - באחיו דבקר יתלכו ולא יתפרדו	8.	8. Ἐκαστος τῶ πλησίον αὐτοῦ προσκοληθήσεται.
9. עמישתו חהל אור כעפעפי-שחר	9.	9. Πταρυβὸς αὐτοῦ φέγγος πυρός.
10. כיוודי א'ש	10.	10.
13. דאבה	13.	13. Ἐκλιμία.
14. מפלי בשרו דבקר יצוק עליו בל-ימות	14.	14.
16. משתו יגורו אילים	16.	16. . . . ὑποσταλήσονται ἰσχυροί.
17. משיגרו חרב בלי תקום חנית בסע ושירה	17.	17.
18. לחבן	18.	18. Εἰς δρυρα.
19. לא-יבריהו בן-קשת אבני-קלע	19.	19.
20. כקש נחשבו תיהו לרעש כיהון	20.	20. ✕ Ὡς καλάμη ἐλογίσθησαν ✕ σφύραι. Ἀσπίδος.
21. חודי חרש	21.	21. Ὀξυνηθροὺς ὄστράκων.
22. ירתיה	22.	22. Καγχλάσει.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

8. Vir in fratre suo adhærebunt.	8. Una alteri adhærebit.	8. Quisque proximo suo adhærebit.
Tenebunt se, et non separabuntur.	Et tenentes se nequaquam separabuntur.	
9. Sternutationibus ejus clarebit lux.	9. Sternutatio ejus splendor ignis.	9. Sternutatio ejus splendor ignis.
Ut palpebræ auroræ.	Ut palpebræ diluculi.	
10. Scintillæ ignis.	10. Tædæ ignis.	10.
15. Dolor.	15. Egestas.	15. Egesta
14. Decidentia carnis ejus coheret: concreta in eo non movetur.	14. Membra carniū ejus coherentia sibi: mittet contra eum fulmina, et ad locum alium non ferentur.	14.
16. Ab altitudine ejus timebunt fortes.	16. Cum sublatus fuerit, timebunt angeli.	16. ... metuent fortes.
17. Attingentis eum gladius non stabit, lancea protectionis, et lorica.	17. Cum apprehenderit eum gladius, subsistere non poterit, neque hasta, neque thorax.	17.
18. Ad paleam.	18. Quasi paleas.	18. In paleas.
19. Non fugabit eum filius arcus.	19. Non fugabit eum vir sagittarius.	19.
Lapides fundæ.	Lapides fundæ.	
20. Sicut stipula reputata sunt catapulta.	20. Quasi stipulam æstimabit malleum.	20. ✕ Sicut calamus reputau ✕ sunt mallei.
Ad vibrationem hastæ.	Vibrantem hastam.	Clypei.
21. Acumina testæ.	21. Radium solis.	21. Acumina testæ.
22. Fervere faciet.	22. Fervescere faciet.	22. Fervere faciet.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

8.	8. Ἄνθρωπος τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ προσκολληθήσεται.	8.
	✕ Συνέχονται, καὶ σὺ μὴ ἀποσπασθῶσιν.	✕ Συνέχονται, καὶ οὐ μὴ ἀποσπασθῶσιν.
9.	9. Ἐν πταρμῶν αὐτοῦ ἐπιφαύσκειται φέγγος.	9.
	Εἶδος ἐωσφόρου. <i>Οἱ λοιποὶ, ὡς εἶδος ἐωσφόρου.</i>	
10.	10. Ἐσχάροι πυρός. <i>Οἱ λοιποὶ, δαλοὶ πυρός.</i>	10.
13.	13. Ἀπώλεια.	13.
14. Σάρκες αὐτοῦ περικεχυμένα αὐτῷ ἀκλινεῖς.	14. Σάρκες δὲ σώματος αὐτοῦ κεκόλληται· καταχέει ἐπ' αὐτὸν, οὐ σαλευθήσεται.	14.
16. Ὑπὸ τῆς κινήσεως αὐτοῦ ἐύλαβηθήσονται ἰσχυροί.	16. Στραφέντος δὲ αὐτοῦ, φόβος θηρίων.	16.
17. Καταλαβοῦσα αὐτὸν μάχαιρα οὐχ ὑποστήσεται, ✕ οὐδὲ λόγχης ἔρσις καὶ θώρακος·	17. ✕ Οὐδὲ λόγχης ἄρσις καὶ θώρακος· Ἐὰν συναντήσωσιν αὐτῷ λόγχοι, οὐδὲν μὴ ποιήσωσι, δόρυ καὶ θώρακα.	17.
18. Ὡς ἄχυρα.	18. Ἄχυρα.	18. Εἰς ἄχυρα.
19. Οὐ φυγαδεύσει αὐτὸν ἀνὴρ τοξότης.	19. Οὐ μὴ τρώσῃ αὐτὸν τόξον χάλκειον.	19.
	Πετροβόλον. Ἄλλος, πέτρους σφενδόνης. <i>Οἱ λοιποὶ, λίθους σφενδόνης.</i>	
20. Σειομένου θυρεοῦ.	20. ✕ Ὡς καλάμη ἐλογίσθησαν ✕ σφύραι.	20. ✕ Ὡς καλάμη ἐλογίσθησαν ✕ σφύραι.
21. Σιδήρια τέκτονος.	21. Ὀβελίσχοι ὀξεῖς.	21. Σιδήριον τέκτονος.
22.	22. Ἀναξεί.	22.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

8.	8. Vir fratri suo adhærebit.	8.
	✕ Continebuntur et non dividuntur.	✕ Continebuntur et non dividuntur.
9.	9. In sternutamento ejus effulget lumen.	9.
	Species luciferi. <i>Reliqui, ut species luciferi.</i>	
10.	10. Foci ignis. <i>Reliqui, lampades ignis.</i>	10.
13.	13. Perditio.	13.
14. Carnes ejus circumfusæ ipsi stabiles.	14. Carnes autem corporis ejus sunt agglutinatæ: effundit super eum, non commovebitur.	14.
16. A commotione ejus verentur fortes.	16. Cum autem se verterit, timor bestiis.	16.
17. Comprehendens eum gladius non subsistet, ✕ neque hastæ elevatio et thoracis·	17. ✕ Neque hastæ elevatio et thoracis· Si occurrerint ei lanceæ, nihil facient, hastam et thoracem.	17.
18. Ut paleas.	18. Paleas.	18. In paleas.
19. Non fugabit eum vir sagittarius.	19. Non vulnerabit eum arcus æreus.	19.
	Fundam. <i>Al., petras fundæ. Reliqui, lapides fundæ.</i>	
20. Commoto clypeo.	20. ✕ Sicut stipulam æstumabit ✕ malleum.	20. ✕ Sicut stipulam æstimabit ✕ malleum.
21. Ferramenta fabri.	21. Obelisci acuti.	21. Ferramentum fabri.
22.	22. Fervere facit.	22.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
כּמִרְקָה 23 יחשב ויחיה לשיבה	23.	Μυρεψτηρίον. 23.
24 אין-על-עפר משלו	24.	24.
העש לבלי-חת		
25 את כל-גבה יראה	25.	25.
על-כל-בני-שהץ		
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
Ut ollam pigmenti.	Quasi cum unguenta bulliunt.	Vas unguentarium.
23. Reputabit abyssum in canitiem.	23. Æstimabit abyssum quasi senescentem.	23.
24. Non super pulverem comparatio ejus.	24. Non est super terram potestas quæ comparetur ei.	24.
Qui factus est ad non conterendum.	Qui factus est ut nullum timeret.	
25. Omne sublime videbit.	25. Omne sublime videt.	25.
Super omnes filios superbix.	Super universos filios superbix.	

Notæ et variæ lectiones ad cap. XLI Job.

V. 1. 'A., Θ., οὐδὲ μὴ ἀσπλαγχθήσω etc. Colbert. et Reg. unus.

V. 3. Colbertinus habet cum asterisco, ex Θ. οἱ β', i. e., *hi duo versiculi ex Theodotione desumpti sunt*. Editio item Latina Hieronymi, cujus versionem mutuamur, illos asteriscis notat.

Ibid. 'A., περὶ αὐτοῦ. Reg. unus.

Ibid. 'A., Σ., καὶ δωρήσεται etc. Reg. unus Aquilæ tribuit, Colbert. Symmacho. Verisimilius est esse Aquilæ tantum.

V. 4. Σ., εἰς ὑποδίπλωσιν etc. Omnes.

V. 5. *Oi λοιποὶ, θύρας*. Colbert.

Ibid. *Oi λοιποὶ, περὶ τοὺς ὀδόντας*. Colbert. Nicetas vero id Theodotioni adscribit.

V. 6. 'A., σῶμα αὐτοῦ etc. Colbert., Reg. unus, Nicetas et Drusius. Symmachi lectionem pleniorē

edimus.

V. 7. Hic versiculus ex Theodotione desumptus est, ut cum asterisco et Θ. notat Colbertinus.

Ibid. 'A., ἀναπνοή. Colbertinus habet ἀναπνοῆς, male.

V. 8. 'A., ἕκαστος etc. Drusius.

Ibid. Hic versiculus cum asterisco et Θ. notatur in Colbertino.

V. 9. 'A., πταρμὸς αὐτοῦ etc. Drusius.

Ibid. *Oi λοιποὶ, ὡς εἶδος ἑωσφόρου*. Colbert.

V. 10. *Oi λοιποὶ, δαλοὶ πυρός*. Colbert. Drusius ani Aquilæ adscribit.

V. 13. 'A., ἐκλιμία. Drusius.

V. 14. Σ., σάρκες αὐτοῦ etc. Omnes.

V. 16. 'A., ὑποσταλήσονται ἰσχυροί. Drusius. Σ., ὑπὸ τῆς κινήσεως etc. Omnes.

CAPUT XLII JOB.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
2 ולא יבצר ממך מזכה	2.	2.
3 בלי-דעת לכן הגדתי	3.	3.
5 שמעתיך ועתה עיני ראתך	5.	5.
6 על-כן אמאם	6.	6.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
2. Et non prohibebitur a te cogitatio.	2. Et nulla te latet cogitatio.	2.
3. Absque scientia, ideo annuntiavi.	3. Absque scientia, ideo insipienter locutus sum.	3.
5. Audivi te: et nunc oculus meus vidit te.	5. Audivi te, nunc autem oculus meus videt te.	5.
6. Idcirco reprohabo	6. Idcirco ipse me reprehendo.	6.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ϛ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

Ἦς ἀναβρασσομένην ἀρτυσιν.
23.
24. Οὐκ ἔστιν ἐπὶ χοῶς ἐξουσία αὐτοῦ.

25.

Παντὸς βρομώδους.

SYMMACHUS.

Ut ebulliens condimentum.

23.

24. Non est super humum potestas ejus.

25

Omnis fœtidi.

Ὡσπερ ἐξάλειπτρον.

23. * Ἐλογίσατο ἄβυσσον ὡς * περίπατον.

24. Οὐκ ἔστιν οὐδὲν ἐπὶ τῆς γῆς ὅμοιον αὐτῷ.

* Πεποιημένον ἐγκαταπαίξε- * σθαι ὑπὸ τῶν ἀγγέλων μου.

25. Πᾶν ὕψηλὸν ὄρῳ.

Πάντων τῶν ἐν τοῖς ὕδασιν.

LXX INTERPRETES.

Tamquam vas unguentarium.

23. * Computavit abyssum * quasi deambulacrum.

24. Non est super terram simile ei.

* Factum ad illudendum ab * angelis meis.

25. Omne sublime videt.

Omnium quæ in aquis.

23. * Ἐλογίσατο ἄβυσσον ὡς * περίπατον.

24.

* Πεποιημένον ἐγκαταπαίξε- * σθαι ὑπὸ τῶν ἀγγέλων μου.

25. Πάντα ὑπερέφανεον ἐμβλέψε-
ται.

Υἱῶν βαναυσίας.

THEODOTIO.

23. * Computavit abyssum * quasi deambulacrum.

24.

* Factum ad illudendum ab * angelis meis.

25. Omnem superbum inspiciet.

Filliorum illiberalitatis.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XLI Job.

V. 17. Σ., καταλαβοῦσα etc. Omnes. Illud autem οὐδὲ λόγῃς etc., nomine Symmachi asterisco notatur in Colbertino. Et in versionem LXX hexapla-rem inductum fuerat: atque in editione Latina Hieronymi secundum versionem Symmachi reperitur, ut nos edimus.

V. 18. Α., Θ., εἰς ἄχυρα. Σ., ὡς ἄχυρα. Colbert.

V. 19. Σ., οὐ φυγαδεύσει etc. Colbert., Orator. et Reg. unus.

Ibid. Οἱ λοιποὶ, λίθους σφενδόνης. Colbert., Reg. unus, Orator. et Nicetas. Drusius hab. τ, πέτρους σφενδόνης.

V. 20. Hic versiculus, qui in LXX legitur, ex Α., Θ. cum asterisco notatur in Colbertino.

Ibid. Α., ἀσπίδος. Σ., σειομένου θυρεοῦ. Sic omnes. Nicetas vero habet, ἄλλος, σειομένου θυρεοῦ

V. 21. Lectiones Aquilæ et Theodotionis habent quidam cum Drusio. Symmachi, Orat. et Reg. unus.

V. 22. Α., καρχάσει. Tres iuss. et Drusius.

Ibid. Α., μυρεψήτριον etc. Aquilæ et Symmachi lectiones habent omnes.

V. 23. Hunc versiculum asterisco et nota Θ. signat Colbertinus.

V. 24. Σ., οὐκ ἔστιν ἐπὶ etc. Sic Colbert., Orat. et Reg. unus.

Ibid. Hic versiculus Θ. cum asterisco notatur a Colbertino.

V. 25. Θ., πάντα ὑπερέφ. Sic omnes præter Drusium, qui habet πᾶν.

Ibid. Σ., παντὸς βρομώδους. Sic Reg. unus, Nicetas et Drusius. An habent δρομώδους. Ibid. Θ., υἱῶν βαναυσίας. Omnes.

CAPUT XLII JOB.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ϛ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

2.

2. Ἄδυνατεῖ δέ σοι οὐδέν. Οἱ ἄλλοι, καὶ οὐκ ἀφαιρεθήσεται ἀπὸ σοῦ ἐνθῦμημα.

2.

3. [Οὐκ] ἔγνω, διὰ τοῦτο ἐλά-
λησα ἀνοήτως.

3. Φειδόμενος δὲ ῥημάτων, καὶ σε οἴεται χρούπτειν; Τίς δὲ ἀναγγελεῖ μοι ἂ οὐκ ἴδεν;

3.

5.

5. Ἦκουόν σου τὸ πρότερον, νυνὶ δὲ ὁ ὀφθαλμὸς μου ἐώρακέ σε. Οἱ λοιποὶ, ἤκουόν σε, νῦν δὲ ὁ ὀφθαλμὸς μου ἐώρακέ σε.

5.

6. Διὰ τοῦτο κατέγνω ἑμαυτοῦ.

6. Διδὲ ἐφαύλισα ἑμαυτόν.

6.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

2.

2. Nihil autem tibi est impossibile. Alii, et non auferetur a te cogitatio.

2.

3. [Ἦν] sciebam, ideo locutus sum insipienter.

3. Parcens autem verbis, et te putat celare? quis autem annuntiabit mihi quæ non noveram?

3.

5.

5. Audivi te antea: nunc autem oculus meus vidit te. Reliqui, audivi te: nunc autem oculus meus vidit te.

5.

6. Ideo reprehendi meipsum.

6. Quamobrem sprevi meipsum.

6.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΞ.

ונחמתי על-עפר ואפר
7 חרה אפי בך ובשני רעך
כי לא דברתם אלי נטנה
8 והגליתם עליה
עליכם
כי ו אם-פניו אשא לבלתי עשה
עמכם נבלה

7.

8.

Καὶ παρεκλήθη ἐπὶ χοῦ καὶ
σποδοῦ.
7.

8. Καὶ ἀναβιδάσετε ἀλοκαυτώ-
ματα.

אלי נטנה
כעבדי אידב

9 השחזן
הנעמתי
וישם ידה את-פני אידב

9.

9.

10 בהחפללו
11 לפנים
וינחמו

10.

11.

10.

11.

על-כל-הרעה
נום זהב אחד
12 מראשות
14 ימימה

12.

14.

Ἐνώτιον χρυσοῦν ἓν.
12.

14. Ἰεμίμα.

קניעה

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

Et resipiscam in pulvere et cinere.

7. Iratus est furor meus in te, et in duos socios tuos.

Quia non locuti estis ad me rectum.

8. Et ascendere facite ascensionem.

Super vos.

Nam utique facies ejus suscipiam ad non faciendum vobiscum abjectionem.

Et ago poenitentiam in favilla et cinere.

7. Iratus est furor meus in te, et in duos amicos tuos.

Quoniam non estis locuti coram me rectum.

8. Offerte holocaustum.

Pro vobis.

Faciem ejus suscipiam, ut non vobis imputetur stultitia.

Et consolationem accepi in pulvere et cinere.

7.

8. Et offerte holocaustomata.

Ad me rectum.

Sicut servus meus Job.

9. Suhites.

Naamathites.

Et suscepit Dominus facies Job.

10. In orando ipsum.

11. Prius.

Et consolati sunt.

Super omne malum.

Inaurem auream unam.

12. Præ principio ejus.

14. Iemima.

Casia.

Ad me recta.

Sicut servus meus Job.

9. Suhites.

Naamathites.

Et suscepit Dominus faciem Job.

10. Cum oraret ille.

11. Prius.

Et consolati sunt.

Super omni malo.

Inaurem auream unam.

12. Magis quam principio ejus.

14. Diem.

Cassiam.

9.

10.

11.

Inaurem auream unam.

12.

14. Hicmima.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Θ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

7. Ὀργισθῆ ὁ θυμὸς μου σοί, καὶ τοῖς δυσὶν ἐταίροις σου.

... ὀρθῶς.

8. Ἀναφορᾶν.

Ἄληθές ἐπ' ἐμοῦ.

9. Ὁ Σωτ.

Ναμαθίτης.

Καὶ προσήκατο ὁ Θεὸς τὸ πρόσωπον Ἰώβ.

10. Ἐν τῷ προσεύξασθαι αὐτόν.

11. Πρίν.

Περὶ πάσης τῆς κακίας.

Ἐπίβρινον.

12. Ὑπὲρ τὰ ἔμπροσθεν.

14. Ἰεμιμά.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

Ἦγημαι δὲ ἑμαυτὸν γῆν καὶ σποδόν.

7. Ἦμαρτες σὺ καὶ οἱ δύο φίλοι σου.

Ὁὐ γὰρ ἐλαλήσατε ἐνώπιόν μου ἀληθῆς οὐδέν.

8 Καὶ ποιήσει κάρπωσιν.

Περὶ ὑμῶν. Ἄλλος, ὑπὲρ ὑμῶν.

Πρόσωπον αὐτοῦ λήψομαι· εἰ μὴ γὰρ δι' αὐτόν, ἀπίστευα ἂν ὑμᾶς. Οἱ ἄλλοι, πρόσωπον αὐτοῦ παράδεδξομαι. Εἰ μὴ γὰρ δι' αὐτόν, ἀπίστευα ἂν ὑμᾶς.

Ἄληθές.

Κατὰ τοῦ θεράποντός μου Ἰώβ. Ἄλλος, ὡς ὁ δοῦλός μου Ἰώβ.

9. Ὁ Σαυχίτης.

Ὁ Μιναῖος.

Καὶ ἔλυσε τὴν ἀμαρτίαν αὐταῖς διὰ Ἰώβ.

10. Εὐξαμένου δὲ αὐτοῦ.

11. Ἐκ πρώτου.

Καὶ παρεκάλεσαν. Ἄλλος, καὶ παρεμυθήσαντο.

Ἐπὶ πᾶσιν.

Τετράδραχμον χρυσοῦ.

13. Ἡ τὰ ἔμπροσθεν.

14. Ἡμέραν. Ἄλλοι, ὑέμημα, ὑμίμα, ὑμημα, ὑσημα.

Κασίαν. Ἄλλος, Κεσίαν.

7. Ἐθυμώθη ἡ ὀργή μου ἐν σοί, καὶ ἐν τοῖς δυσὶ φίλοις σου.

Ὁὐ γὰρ ἐλαλήσατε εὐθύτητα.

8. Ὀλοκαύτωςιν.

Καθὼς ὁ δοῦλός μου Ἰώβ.

9. Ὁ Σωίτης.

Νωμαθίτης.

10.

11. Ἐμπροσθεν.

Ἐνώτιον χρυσοῦν ἔν.

12 Ὑπὲρ τὰ ἔμπροσθεν.

14.

Putavi autem me terram et cinerem.

7. Iratus est furor meus tibi, et duobus sociis tuis.

...recte.

8. Oblationem.

7. Peccasti tu, et duo amici tui.

Non enim locuti estis coram me verum quidpiam.

8. Et faciet holocaustum.

7. Excanduit ira mea in te, et in duos amicos tuos.

Non enim locuti estis quod rectum erat.

8. Holocaustum.

Pro vobis. *Alius*, super vos.

Faciem ejus accipiam : nam nisi propter ipsum, perdidissem utique vos. *Alii*, faciem ejus suscipiam. Nisi enim ejus gratia, perdidissem vos.

Verum super me.

Verum.

Contra famulum meum Job. *Alius*, sicut servus meus Job.

Sicut servus meus Job.

9. Soi.

Namathites.

Et admisit Deum faciem Job.

9. Sauchites.

Minæus.

Et solvit peccatum eis propter Job.

9. Soites.

Nomathites.

10. In orando ipsum.

11. Prius.

10. Et cum ille precatus esset.

11. A principio.

Et consolati sunt. *Alius*, *id.*

10.

11. Antea.

Circa omnem malitiam.

Ornamentum narium.

12. Super priora.

14. Hiemima.

Super omnibus.

Tetradrachnum auri.

12. Præ iis quæ antea.

14. Diem. *Alii*, Hyemema, Hyemima, Hyemema, Hysmema.

Inaurem auream unam.

12. Super priora.

14.

Casiam. *Alius*, Cesiam.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
קָן הַפֶּךָ 16 וִירָא אֶת-בְּנֵי וְאֶת-בְּנֵי בְנֵי אַרְבַּעָה דִּרְחָה	16.	Καρναφοῦκ. 16.
17 ושבע ימים	17.	17.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
Ceren-haphuc. 16. Et vidit filios suos, et filios filiorum suorum quatuor genera- tiones. 17. Et satur dierum.	Cornustibii. 16. Et vidit filios suos, et filios filiorum suorum usque ad quar- tam generationem. 17. Et plenus dierum.	Carnaphuc. 16. 17.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XLII Job.

<p>V. 2. <i>Oi ἄλλοι</i>, καὶ οὐκ ἀφαιρεθήσεται etc. Omnes.</p> <p>V. 3. Σ., ἔγνω etc. Drusius. Sine dubio legendum, οὐκ ἔγνω.</p> <p>V. 5. <i>Oi λοιποὶ</i>, ἤκουόν σε etc. Reg. unus, Drusius et Nicetas.</p> <p>V. 6. Σ., διὰ τοῦτο κατέγνω ἑμαυτοῦ. Reg. unus. Ibid. Ἀ., καὶ παρεκλήθη etc. Drusius.</p> <p>V. 7. Σ., ὠργίσθη ὁ θυμὸς μου etc. Drusius Symmachi et Theodotionis lectiones sic habet. Ibid. Σ., ὀρθῶς. Colbert., Reg. unus et Drusius. Θ., οὐ γὰρ ἐλάλησα etc. Drusius.</p> <p>V. 8. Ἀ., καὶ ἀναδιδάσετε ὀλοχαυώματα. Drusius. Colbertinus vero, Reg. unus et Orat. Ἀ., Θ., ὀλο-</p>	<p>καύτωσιν, forte melius. Σ., ἀναφοράν. Sic omnes. Ibid. Colbertinus habet, Δ, ὑπὲρ ὑμῶν, i. e., <i>Te-trapla</i>, ut sæpe dictum est.</p> <p>Ibid. <i>Oi ἄλλοι</i>, πρόσωπον αὐτοῦ etc. Sic Colbert. et alii pleniorum quam Drusius interpretationem adferunt.</p> <p>Ibid. Σ., ἀληθὲς ἐπ' ἐμοῦ. Sic Colbert.</p> <p>Ibid. Θ., καθὼς ὁ δοῦλ- etc. Colbert. et Reg. unus. Drusius id quasi scholion adfert.</p> <p>V. 9. Σ., ὁ Σωτ etc. Colbert. et Reg. unus, ut et in sequenti.</p> <p>Ibid. Σ., καὶ προσήκατο etc. Omnes.</p> <p>V. 10. Σ., ἐν τῷ προσεῦξασθαι αὐτόν. Reg. unus. Colbertinus vero Symmacho et Theodotioni tribuit.</p>
---	--

IN LIBRUM PSALMORUM MONITUM.

In eruendis et emendandis Psalterii lectionibus hi libri tum manuscripti tum editi a nobis adhibiti sunt: Codex Reg. num. 1807, egregiæ notæ, decimi sæculi, cui prorsus similis in Vaticano exstat eadem manu scriptus; ita ut non modo paginæ, sed etiam lineæ singulæ eadem voce desinant.

Codex Reg. num. 1876. X sæculi.

Codex Reg. num. 1877. XI sæculi.

Codex Reg. X sæculi, num. 1878, elegantissime descriptus cum depictis imaginibus.

Codex Colbertinus num. 646, recens.

Codex alter Colbertinus στιχηρῶς, sive distinctis versiculis, exaratus, num. 5995, scriptus anno 1070.

Codex Vaticanus num. 754. X sæculi, unde sexdecim dumtaxat psalmorum lectiones nancisci potui mus.

Codex Coislinianus noni vel decimi sæculi.

Codex alter Coislinianus vetustus.

PSALMUS PRIMUS.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
1 אֲשֶׁרִי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הָיָה	1.	1.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Beatitudines viri, qui non ambulavit. Hieronymus, beatus vir qui non abiit.	1. Beatus vir qui non abiit.	1.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

Καρναφούκ.

16. *Αμάλθαις κέρας.
 16. * Καὶ ἶδεν Ἰὼβ τοὺς υἱοὺς
 * αὐτοῦ, καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν υἱῶν
 * αὐτοῦ τετάρτην γενεάν.
 16. * Καὶ ἶδεν Ἰὼβ τοὺς υἱοὺς
 * αὐτοῦ, καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν υἱῶν
 * αὐτοῦ τετάρτην γενεάν.
17. Πλήρης ἡμερῶν. *Α.λ.λ., ἐμ-
 πεπλησμένος ἡμερῶν.
 17. Πλήρης ἡμερῶν. *Α.λ.λ., ἐμ-
 πεπλησμένος ἡμερῶν.
 Τὰ δὲ πάντα ἔτη ἄ ἔζησεν, διακρί-
 σια τεσσαράκοντα.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

Carnaphuc.

16. Amalthææ cornu.
 16. * Et vidit Job filios, et fi-
 * lios filiorum suorum quarta
 * generatione.
 16. * Et vidit Job filios, et fi-
 * lios filiorum suorum quarta
 * generatione.
17. Plenus dierum. *Alius*, satur
 dierum.
 17. Plenus dierum. *Alius*, satur
 dierum.
 Omnes autem anni quibus vixit,
 ducenti quadraginta.

Notæ et variæ lectiones ad cap. XLII Job.

- V. 11. Σ., πρῖν etc. Reg. unus.
 Ibid. *Α.λ.λ.ος, καὶ παρεμύθησαντο. Idem.
 Ibid. Σ., περὶ πάσης etc. Omnes.
 V. 12. Σ., θ., ὑπὲρ τὰ ἔμπροσθεν. Colbert.
 V. 14. *Α., Σ., Ἰεμιμά. Drusius. Colbertinus
 vero, *Α., ὕμημα. Σ., ὕμημα. Reg. unus, *Α.,
 ὕμημα. Σ., ὕμημα. [Nobilis, Drusius et Lamber-
 tus Bos efferunt Ἰεμιμά, cum leni spiritu. DRACH.]
 Ibid. *Α.λ.λ.ος, Κεσίαν. Drusius.
 Ibid. *Α., Σ., καρναφούκ. Drusius. Colbertinus
 autem, Καρναφρούθ Reg. unus, καρναφούθ.
 V. 16. Hi duo v. rsiculi asteriscis notantur in
 Colbertino, et in edit. Latina Hieronymi.
 V. 17. *Α.λ.λ.ος, ἐμπεπλησμένος ἡμερῶν. Drusius.
 Ibid. Τὰ δὲ πάντα etc. In Colbertino sequitur hu-

iusmodi nota: Οὗ καίται ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ. I. e. :
Non exstat in Hebraico. Sic etiam in Regio uno,
 ubi loco τοῦ, ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ legitur, παρὰ τοῖς
 λοιποῖς, *apud reliquos.*

Oratoriensis vero codex hæc habet: ἰστέον δτι
 μέχρι τοῦ, πρεσβύτερος καὶ πλήρης ἡμερῶν, *Α.χ.
 καὶ Σύμμ. ἐλθόντες συνεπέραναν τὴ βιβλίον, ὡς δὴ
 τῷ Ἑβραϊκῷ ἀκολουθοῦντες. Ὁ δὲ Θεοδοτίων συμπε-
 ραίνει τοῖς Ο΄. I. e., *Sciendum est, ad illud, senex
 et plenus dierum, Aquilam et Symmachum librum
 terminare, utpote Hebraicum sequentes. Theodotio
 autem cum LXX Interpretibus desinit. Quæ se-
 quuntur vero apud LXX et Theodotionem ex Syro
 desumpta dicuntur: atque obelis notantur in edit.
 Latina Hieronymi.*

IN LIBRUM PSALMORUM MONITUM.

-

Codex tertius Coislinianus X sæculi.

Eusebius in *Psalmos a nobis editus anno 1706.*Hilarius in *Psalmos unam tantum lectionem suppeditavit.*Chrysostomus in *Psalmos editus a Savilio et Frontone Ducæo, manuscriptis etiam ad lectiones asseren-
das nisi sumus.*Hieronymus, *maxime epistola ad Suniam et Fretelam, itemque Breviarium ejusdem nomine editum.*Theodoretus in *Psalmos editus a Sirmondo.*Catena a Daniele Barbaro edita latine in *quingenta psalmos.*Catena a Corderio edita in *totum Psalterium.*Agellius in *Psalmos.*

PSALMUS PRIMUS.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Μακάριος ἀνήρ ὃς οὐκ ἐπορεύ-
 θη. *Α.λ.λ.ος, ἀμεμπτος ὁ ἀνθρω-
 πος, ὃς οὐκ ἐπεριεπάτησεν. Ε΄, Γ΄,
 τέλειος ὁ νεώτερος ὃς οὐκ ἀπῆλθε.
 1. Τέλειος ὁ νεώτερος ἔς οὐκ
 ἀπῆλθε.
1. Beatus vir qui non abiit. *Alius*,
 irreprehensibilis homo qui non
 ambulavit. V, VI, perfectus junior
 qui non abiit.
 1. Perfectus junior qui non
 abiit.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γραμματι.

ΑΚΥΤΑΣ.

בעצת רשעים

Ἐν συναλεύσει ἀσεβῶν.

ובמשב לצים לא ישב

Καὶ ἐν καθέδρᾳ χλευαστῶν (οὐκ ἐκάθισεν).

2 כי אים בתורת יהוה הצנו
ובתורה יהגה יובם ולילה

2.

2. Ἄλλ' ἐν νόμῳ Κυρίου βουλή-
ματα αὐτοῦ, καὶ ἐν νόμῳ αὐτοῦ
φθέγγεται ἡμέρευσιν καὶ νύκτα.

3 והיה כעץ שתוח

3.

3. Καὶ ἔσται ὡς τὸ ξύλον μετα-
πεφυτευμένον.

על-פלגי-מים אשר פרוי יתן

Ἐπὶ διεξόδου τῶν ὑδάτων, ὃ
καρπὸν αὐτοῦ δόμη.

ועלדו לא-יובל

Καὶ φύλλον αὐτοῦ οὐκ ἀποπέσει-
ται.

4 לא-כן הרשעים

4.

4.

כמו

5 בעצ

5.

5. Ἐν συναγωγῇ.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

In consilium impiorum. Hieron.,
in consilio impiorum.

In consilio impiorum.

In conventu impiorum.

Et in consessu derisorum non
sedit. Hieron., et in cathedra deri-
sororum non sedit.

Et in cathedra pestilentiae non
sedit.

Et in cathedra derisorum (non
sedit).

2. Sed in lege Domini voluntas
ejus, et in lege ejus meditabitur
die ac nocte. Hieron., idem.

2. Sed in lege Domini voluntas
ejus, et in lege ejus meditabitur
die ac nocte.

2. Sed in lege Domini volunta-
tes ejus, et in lege ejus loquetur
die ac nocte.

3. Et erit sicut lignum planta-
tum. Hieron., et erit tanquam li-
gnum transplantatum.

3. Et erit tanquam lignum quod
plantatum est.

3. Et erit tanquam lignum trans-
plantatum.

Super rivus aquarum, quod
fructum suum dabit. Hieron., juxta
rivulos aquarum, quod fructum
suum dabit.

Secus decursus aquarum, quod
fructum suum dabit.

Super exitus aquarum, quod
fructum suum dederit.

Et folium ejus non decidet. Hieron.,
et folium ejus non defluet.

Et folium ejus non defluet.

Et folium ejus non decidet.

4. Non sic impii. Hieron., id.

4. Non sic impii, non sic.

4.

Sicut gluma. Hieron., tanquam
pulvis.

Tanquam pulvis.

5. In coetu. Hieron., in congrega-
tione.

5. In consilio.

5. In congregatione.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum I.

V. 1. Θ., E', Γ', τέλειος ὁ νεώτερος etc. Ex notis
edit. Romanæ. Mirum sane vocem וַיִּהְיֶה hos inter-
pretes vertisse, ὁ νεώτερος, quam vulgo ἀνὴρ,
nominunquam ἀνθρωπος interpretantur. Alia lectio,
ἀμεμπτος ὁ ἀνθρωπος etc., quam sine interpretis
nomine adfert Vaticanus, videtur esse Symmachi.
Ubi notandum est, Vaticanum ad superiorem lec-
tionem E', Γ' tantum, non autem Theodotionem
præmittere. Sane præmissa Theodotionis nota sus-
pecta mihi est. Psalm. cxxvi, 5. A., S., Th. אֲשֶׁר יִשְׂרָאֵל
vertunt μακάριος.

Ibid. A., ἐν συναλεύσει ἀσεβῶν. Sic unus habet.
Θ., E', Γ', ἐν βουλή ἄλλοτρίων. Drusius. Sed Eu-

thymius sic in Latina editione: *Vel aliter consilium
impiorum pro concilio et conventu intelligendum.
quemadmodum Aquila et Theodotio interpretati sunt.*
Non verterit igitur Theodotio, ἐν βουλή, nisi men-
dum sit apud Euthymium. Ἄλλος, ἐν συναλεύσει
παρανόμων. Sic Vaticanus, sine interpretis nomine;
sed videtur esse Symmachi.

Ibid. A., καὶ ἐν καθέδρᾳ etc. Horum interpretum
lectiones sic habet Drusius, itemque Vaticanus.
Hieronymus Aquilam sequitur, quod persæpe ob-
servatur in Psalmis.

V. 2. Codex Vaticanus sic habet: A., S., E', Γ',
ἐν νόμῳ Κυρίου φθέγγεται ἡμέρευσιν καὶ νύκτα, ubi

Καὶ ἐν καθέδρᾳ ἐπιθετῶν οὐ κοιωνήσε.

2. Ἄλλ' ἐν νόμῳ Κυρίου βουλήματα αὐτοῦ, καὶ ἐν νόμῳ αὐτοῦ φθέγγεται ἡμέρευσιν καὶ νύκτα.

3.

Εἰς τὰς διεξόδους τῶν ὑδάτων, ὁ καρπὸν αὐτοῦ δώρη.

4.

5. Ἐν συνελεύσει.

SYMMACHUS.

Et in cathedra impostorum non communicavit.

2. Sed in lege Domini voluntas ejus, et in lege ejus loquetur die ac nocte.

3.

In exitibus aquarum, quod fructum suum dederit.

4.

5. In conventu.

Ἐν βουλῇ ἀσεβῶν. Ἄλλος, ἐν συνεδρίῳ πασανόμων. Ε', Γ', ἐν βουλῇ ἄλλοτριων.

Καὶ ἐπὶ καθέδρᾳ λοιμῶν οὐκ ἐκθήσειεν. Ε', Γ', καὶ ἐπὶ καθέδρᾳ πασανόμων οὐκ εὗρέθη.

2. Ἄλλ' ἢ ἐν τῷ νόμῳ Κυρίου τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ μελετήσει ἡμέρας καὶ νυκτός. Ε', Γ', ἄλλ' ἐν νόμῳ Κυρίου βουλήματα αὐτοῦ, καὶ ἐν νόμῳ αὐτοῦ φθέγγεται ἡμέρευσιν καὶ νύκτα.

3. Καὶ ἔσται ὡς τὸ ξύλον τὸ πεφυτευμένον.

Παρά τὰς διεξόδους τῶν ὑδάτων, ὁ τὸν καρπὸν αὐτοῦ δώσει.

Καὶ τὸ φύλλον αὐτοῦ οὐκ ἀποβρυθήσεται.

4. Οὐχ οὕτως οἱ ἀσεβεῖς, οὐχ οὕτως.

Ὡς ὁ χνοῦς. Ἄλλος, ὡς κονιορτός.

5. Ἐν βουλῇ. Ἄλλος, ἐν ὁδοῦ.

LXX INTERPRETES.

In consilio impiorum. *Alius*, in concilio iniquorum. V, VI, in consilio extraneorum.

Et in cathedra pestilentium non sedit. V, VI, et in cathedra iniquorum non repertus est.

2. Sed in lege Domini voluntas ejus, et in lege ejus meditabitur die ac nocte. V, VI, sed in lege Domini voluntates ejus, et in lege ejus loquetur die ac nocte.

3. Et erit tanquam lignum quod plantatum est.

Secus decursus aquarum, quod fructum suum dabit.

Et folium ejus non defluet.

4. Non sic impii, non sic. Tamquam pulvis. *Alius*, *id.*

5. In consilio. *Alius*, in via.

Ἐν βουλῇ ἄλλοτριων.

2.

3.

4.

5. Ἐν συναγωγῇ.

THEODOTIO.

In consilio extraneorum.

2.

3.

4.

5. In congregatione.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum I.

quæ media intersunt, ob similitudinem prætermisise videtur. Ἡμέρευσις vox perrara.

V. 5. Ἄ., καὶ ἔσται etc. Sic unus Regius ex Origene. Hieronymus Aquilam sequitur.

Ibid. Ἄ., ἐπὶ διεξόδους etc. Has lectiones exhibet Vaticanus codex.

Ibid. Ἄ., καὶ φύλλον etc. Sic Vaticanus. Ex Colbertinis autem unus habet ad marg., ἀποπασεῖται, sine interpretis nomine.

V. 4. Origenes, οὗτε τὸ Ἑβραϊκὸν ἐδίπλωσε τὴν λέξιν, οὗτε τῶν ἐρμηνευτῶν οὐδεὶς. I. e., Neque Hebraicum lectionem duplicavit, neque interpretum quispiam. Idipsum, quod Origenes, annotat etiam

Theodoretus. In codicibus autem duobus Regiis hæc nota legitur, τὸ δεύτερον, οὐχ οὕτως, παρ' οὐδένι κείται ἐν τῷ Ἑξαπλῷ. I. e., Illud, non sic, secundo dictum, apud nullum exstat in Hexaplo.

Ibid. Ἄλλος, ὡς κονιορτός. Vaticanus, sine interpretis nomine.

V. 5. Ἄ., θ., ἐν συναγωγῇ. Sic duo mss. et Eusebius in Psalmos. Drusius vero habet, Ἄ., ἐν συναγωγῇ. θ., ἐν συλλόγῃ. Σ., ἐν συνελεύσει. Lectionem Symmachi alter cœdex sic habet, ἐν ὁμιλίᾳ, in colloquio. Postremam vero lectionem, ἐν ὁδοῦ, mutuamur ex codice Colbertino στιχηρῶς scripto xi sæculi: estque forte scholion.

TO EBPAIKON.	PSALMUS II. TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
1 למה רגנד גוים	1.	1. Ἴνατί ἐθορουθήθησαν ἔθνη.
ולאמים יהגו- רוק		Καί φύλα φθέγγεται κενώς.
2 יתווצבו מלכי- ארץ והגוים	2.	2.
נסדו- יחד		
3 ננתקה	5.	5.
4 ילעג- למד	4.	4. Μυχθήται αὐτούς.
5 ידבר	5.	5. Ἐπιφθέγγεται.
יבדלמו		Κατασπουδάσει.
6 ואני נסנתי מלכי	6.	6. Καί ἐγὼ ἐδίασάμην, βασιλέα μου.
7 אספה אל- חק יהוד	7.	7. Ἀναγγέλλων Ἴσχυροῦ ἀκριβασμόν.
יהודה אמר אלי בני אתה אני		Κύριος εἶπε πρὸς μέ· Τέκνον μου εἰ σύ, ἐγὼ σήμερον ἔσεκόν σε.
היום ידחיק		9. Προσρήξεις αὐτούς.
9 הנפצם	9.	10. Καί νῦν βασιλεῖς ἐπιστημύθητε.
10 רעה מלכים השנילו	10.	12. Καταφιλήσατε ἐκλεκτῶς, μήποτε ὀργισθῆ.
12 נשקד- בר פן- יאקף	12.	

VERSIO HEBRAICI TEXT.

1. Utquid tumultuatæ sunt gentes. *Hieron.*, quare turbabuntur gentes.

Et populi meditabuntur inane. *Hieron.*, et tribus meditabuntur inania.

2. Astabunt reges terræ, et principes consultant pariter. *Hieron.*, consurgent reges terræ, et principes tractabunt pariter.

3. Dirumpamus. *Hieron.*, *id.*

4. Subsannabit eos. *Hieron.*, *id.*

5. Loquetur. *Hieron.*, *id.*

Terrebit eos. *Hier.*, conturbabit.

6. Et ego constitui regem meum. *Hieron.*, ego autem ordinavi regem meum.

7. Narrabo ipsum statutum Domini. *Hieron.*, annuntiabo Dei præceptum.

Dominus dixit ad me, Filius meus es tu, ego hodie genui te. *Hieron.*, *id.*

9. Confractos disperges eos. *Hieron.*, conteres eos.

10. Et nunc reges intelligite. *Hieron.*, nunc ergo reges intelligite.

12. Osculamini Filium, ne forte irascatur. *Hieron.*, adorate pure, ne forte irascatur.

VULGATA LATINA.

1. Quare fremuerunt gentes.

Et populi meditati sunt inania.

2. Astiterunt reges terræ, et principes convenerunt in unum.

3. Dirumpamus.

4. Subsannabit eos.

5. Loquetur.

Conturbabit.

6. Ego autem constitutus sum rex ab eo.

7. Prædicans præceptum Domini ejus.

Dominus dixit ad me, Filius meus es tu, ego hodie genui te.

9. Confringes eos.

10. Et nunc reges intelligite.

12. Apprehendite disciplinam, nequando irascatur.

AQUILA.

1. Quare turbatæ sunt gentes.

Et tribus loquentur vane.

2.

3

4. Ridebit eos.

5. Eloquetur.

Exagitabit.

6. Et ego servavi regem meum.

7. Annuntians accuratum Fortis statutum.

Dominus dixit ad me, Filius meus es tu, ego hodie genui te.

9. Effringes eos.

10. Et nunc, reges, ediscite.

12. Osculamini electe, ne forte irascatur.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum II.

In hunc psalmum talia notat Origenes in multis codicibus manuscriptis: Δυσὸν ἐντυχόντες Ἑβραϊκοῖς ἀντιγράφοις, ἐν μὲν τῷ ἑτέρῳ εὗρομεν ἀρχὴν δευτέρου ψαλμοῦ ταῦτα· ἐν δὲ τῷ ἑτέρῳ συνήπτο τῷ πρώτῳ. Καὶ ἐν ταῖς Πράξεσι δὲ τῶν ἀποστόλων τὸ,

Υἱός μου εἰ σύ, ἐγὼ σήμερον γενένηκά σε, ἐλέγετο εἶναι τοῦ πρώτου ψαλμοῦ. Ὡς γὰρ γέγραπτοι, φησὶν, ἐν πρώτῳ ψαλμῷ, Υἱός μου εἰ σύ. Τὰ ἑλληνικά δὲ ἀντίγραφα δευτέρον εἶναι τούτον μνηστέον. Ἐν μέντοι τῷ Ἑβραϊκῷ οὐδέν τι τῶν ψαλμῶν ἀριθμῶς

ΣΥΜΜΑΧΟΥΣ.

Ο'.

ΘΕΟΔΟΥΤΙΩΝ.

1. Εἰς τί ἔθνη κυκλῆ.	1. Ἰνατί ἐφρύαξαν ἔθνη. Καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά.	1.
2. Συνίστανται βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ ὑπαρχοὶ συσκέπτονται ὁμοθυ- μῶδον.	2. Παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπιτοαυτοῦ.	2.
3. Διακόψωμεν.	3. Διαβρῆξωμεν.	3.
4. Καταγελάσει αὐτούς.	4. Ἐκμυκτηριεῖ αὐτούς. Διάψαλμα.	4.
5.	5. Λαλήσει. Ταράξει.	5.
6. Κἀγὼ ἔχρισα τὸν βασιλέα μου.	6. Ἐγὼ δὲ κατεστάθην βασιλεὺς ὕπ' αὐτοῦ. Ε', καὶ ἐγὼ ἐδίασάμην, βασιλέα μου. Γ', κἀγὼ ἔσωσα τὸν βασιλέα μου.	6.
7.	7. Διαγγέλλων τὸ πρόσταγμα Κυρίου. Γ', καταγγέλλων εἰς Θεὸν διαθήκην.	7. Διαγγέλλων Ἰσχυροῦ πρόστα- γμα.
9.	Κύριος εἶπε πρὸς μέ· Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε.	9.
10.	9. Συντριψεῖς αὐτούς. 10. Καὶ νῦν βασιλεῖς σύνετε.	10.
12. Προσκυνήσατε καθαρῶς μή- ποτε ὀργισθῆ.	12. Δράξασθε παιδείας, μήποτε ὀργισθῆ. Ἄλλοι, ἐπιλάβεσθε ἐπι- στήμης.	12.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1. Ad quid gentes tumultuan- tur.	1. Quare fremuerunt gentes. Et populi meditati sunt inania.	1.
2. Consurgunt reges terræ, et principes tractant simul.	2. Astiterunt reges terræ, et principes convenerunt in unum.	2.
3. Diffringamus.	3. Dirumpamus.	3.
4. Irridebit eos.	4. Subsannabit eos. Diapsalma.	4.
5.	5. Loquetur. Conturbabit.	5.
6. Et ego unxi regem meum.	6. Ego autem constitutus sum rex ab eo. V, et ego servavi regem meum. VI, et ego salvavi regem meum.	6.
7.	7. Prædicans præceptum Do- mini. VI, annuntians in Deum testamentum. Dominus dixit ad me, Filius meus es tu, ego hodie genui te.	7. Annuntians Fortis præce- ptum.
9.	9. Confringes eos.	9.
10.	10. Et nunc reges intelligite.	10.
12. Adorate pure, ne forte ira- scatur.	12. Apprehendite disciplinam, nequando irascatur. Alius, acci- pite scientiam.	12.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum II.

παράκειται, πρῶτος εἰ τύχοι ἢ β' ἢ γ'. I. e., Cum in exemplaria duo Hebraica incidissemus, in altero quidem secundi psalmi principium invenimus hoc loco; in altero autem hic primo conjungebatur. Et in Actibus apostolorum, illud, Filius meus es tu, ego

hodie genui te, dicitur esse ex psalmo primo. Sicut enim scriptum est, inquit, in primo psalmo, Filius meus es tu. Græca vero exemplaria hunc secundum esse indicant. In Hebræo siquidem nulli psalmorum numerus apponitur, sive primus, sive secundus, vel

tertius fuerit.

V. 1. 'A, ἰνατι ἐθορύθησαν etc. Has Aquila et Symmachi lectiones habent Vaticanus et Drusus. In hunc vero locum notat Origenes in uno Regio: Ἐμφαίνει δὲ ἄσημον ἦγον τῶνθορυβούντων ἡ λέξις. Et δὲ μὴ ἐπὶ θορύβου ἐξέδωκαν οἱ λοιποὶ, ἐνῆν εἰπεῖν, ἐμεγαλαύχησαν. I. e., Representat autem inconditam tumultuantium turbam: quod si reliqui de tumultu interpretati non essent, dici poterat, arroganter egerunt. In Aquila vero legit Origenes, ἐθορύθησαν, turbaverunt: quæ lectio non spernenda.

Ibid. 'A., καὶ φῦλα etc. Vaticanus et Drusus. Hic Aquilam sequi videtur Hieronymus.

V. 2. Σ., συνίστανται etc. Vaticanus et Drusus.

V. 3. Σ., διακόψωμεν. Vaticanus.

V. 4. 'A., μυχθήσει· αὐτούς, melius, μυχθίσει. Σ., καταγέλασει. Vaticanus. Ibid. Διάψαλμα. Codices Origeniasti ferunt hanc notam: Οὐ κείται παρὶ Σ. καὶ Θ. I. e., non erstat in Symmacho et Theodotione. Διάψαλμα in aliquot exemplaribus τῶν Ὁ male jacebat.

V. 5. 'A., ἐπιφθέγγεται. Vaticanus.

Ibid. 'A., κατασπουδάσει. Vaticanus.

V. 6. 'A., E', καὶ ἐγὼ ἐδιατάμην. Sic Vaticanus et Drusus. Colbertinus vero codex unus, καὶ

TO EBPAIKON.	PSALMUS III. TO EBPAIKON 'Ελληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
2 יהוה מה רבו צרי רבים קמים על	2.	2. . . . πολλοὶ ἐπανάσταντο ἐπ' ἐμέ.
3 באלהים סלה	3. Σελ.	3. Ἐν τῷ Θεῷ. 'Αεὶ.
5 אקרא ויענני	5.	5. Καλέσω. Καὶ ἐπακούσεται μου.
כדור קדשו סלה		'Εξ ὄρους ἡγιασμένου αὐτοῦ ἀεὶ.
8 כי-הבית את-כל-איביו לחי	8.	8. Ὅτι ἐπληξας συμπτάνων ἐχθρῶν μου σταγόνα.
9 סלה	9. Σελ.	9. 'Αεὶ.

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
2. Domine, quam multiplicati sunt angustiantes me? multi insurgentes adversum me. <i>Hieron.</i> , Domine, quare multiplicati sunt hostes mei? multi consurgunt adversum me.	2. Domine, quid multiplicati sunt qui tribulant me? multi insurgunt adversum me.	2. ... multi insurrexerunt super me.
3. In Deo. <i>Hieron.</i> , id. Selah. <i>Hieron.</i> , semper.	3. In Deo ejus. <i>Vacat.</i>	3. In Deo. Semper.
5. Clamabo. <i>Hieron.</i> , id. Et exaudivit me. <i>Hieron.</i> , et exaudiet me. De monte sanctitatis suæ, selah. <i>Hieron.</i> , de monte sancto suo semper.	5. Clamavi. Et exaudivit me. De monte sancto suo.	5. Vocabo. Et exaudiet me. De monte sancto suo semper.
8. Quia percussisti omnes inimicos meos maxilla. <i>Hieron.</i> , quia percussisti omnium inimicorum meorum maxillam.	8. Quoniam tu percussisti omnes adversantes mihi sine causa.	8. Quia percussisti omnium inimicorum meorum maxillam.
9. Selah. <i>Hieron.</i> , semper.	9. <i>Vacat.</i>	9. Semper.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum III.

V. 2. 'A., πολλοὶ ἐπανάσταντο ἐπ' ἐμέ. Ex Vaticano, qui subdit, Σ., Θ., ὁμοίως τοῖς Ὁ, id est, *Symmachus et Theodotio habent ut LXX.*

V. 3. 'A., ἐν τῷ Θεῷ etc. Vaticanus sic habet, 'A., ἐν τῷ Θεῷ. Σ., διὰ τοῦ Θεοῦ. Θ., ὁμοίως τοῖς Ὁ, *Th. ut LXX.*

Ibid. Vaticanus hanc notam habet: Θ., Σ., διάψαλμα. ἢ E', διὰ παντός. Καὶ δι' ἄλλης τῆς βίβλου ἐπὶ τοῦ διαψάλματος ὁμοίως ἐκδέδωκασί. Εἰς vero de re fusius agit Origenes in Opusculo post Præliminaria

cuso, ubi vocis ἵδω versiones omnes adfert.

V. 5. 'A., καλέσω etc. Has omnes lectiones exhibet idem Vaticanus.

Ibid. 'A., E', G', καὶ ἐπακούσεται μου. Vaticanus. Sed Theodoretus ait Aquilam vertisse, καὶ ἐπήκουσέ μου.

Ibid. 'A., ἐξ ὄρους ἡγιασμένου etc. Sic Vaticanus et Theodoretus, qui habet, ἀγίου, ut et Drusus. Lectionem Symmachi omnes similiter exhibeat.

ἐγὼ διεσωσάμην (*). Σ., καὶ γὰρ ἔχρισα etc. Vaticanus et Drusius.

V. 7. 'A., ἀναγγέλλων Ἰσχυροῦ ἀκριδοσμόν. Hanc lectionem sine interpretis nomine adferunt Drusius et Vaticanus. Sed hic postremus, cum eam post interpretationem τῶν Ὁ' attulisset, notam ei apposuit, qua indicabat eam esse aliis omnibus anteponendam. Cæterum esse Aquilæ non dubium est, ut ex voce ἀκριδοσμόν liquet, Aquilæ admodum frequentata ipsique peculiari. Aliæ interpretationes habentur in eodem Vaticano et apud Drusium.

Ibid. 'A., Κύριος εἶπε πρὸς μέ· Τέκνον μου εἶ

σὺ etc. Sic duo mss. Regii. Indicantes enim in quo differat Aquila a LXX Interpretibus, notant Aquilam habere τέκνον μου, et ἔτεκον.

V. 9. 'A., προσήξεις αὐτούς. Vaticanus et Drusius.

V. 10. 'A., καὶ νῦν βασιλεῖς ἐπιστημώθητε. Reg. unus, Vaticanus et Drusius. Vaticanus vero interpretis nomen non adfert.

V. 12. Sic e Vaticano lectiones Aquilæ et Symmachi mutuamur pleniores quam apud Drusium. Tertia lectio, ἐπιλάβεσθε ἐπιστήμης, ex duobus Colbertinis prodit, sine interpretis nomine.

(*) Lectio διεσωσάμην nihili est, profecta ab amanuense imperito. Ἐδιασάμην vero est verbi διάζομαι. Cf. lectionem Aquilæ Jud. XVI, 13. DRACH.

PSALMUS III.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

2 Κύριε, τί ἐπληθύνθησαν οἱ θλιβοντές με; πολλοὶ ἐπανίστανται ἐπ' ἐμέ.

3. Διὰ τοῦ Θεοῦ.

Διάψαλμα.

5. Ἐβόησα.

Ἐξ ὄρους; ἀγίου αὐτοῦ. Διάψαλμα.

8. Ὅτι ἐπάταξας πάντα, τοὺς ἐχθρούς μου κατὰ σιαγόνα.

9.

2. Κύριε, τί ἐπληθύνθησαν οἱ θλιβοντές με; πολλοὶ ἐπανίστανται ἐπ' ἐμέ.

3. Ἐν τῷ Θεῷ.

Διάψαλμα. Ε', διαπαντός. Γ', εἰς τέλος.

5. Ἐκέκραξα.

Καὶ ἐπήκουσέν μου. Ε', Γ', καὶ ἐπακούσεται μου.

Ἐξ ὄρους; ἀγίου αὐτοῦ. Διάψαλμα.

8. Ὅτι σὺ ἐπάταξας πάντας τοὺς ἐχθραίνοντάς μοι ματαίως.

9. Vacat. Ε', διαπαντός. Γ', εἰς τέλος.

2. Κύριε, τί ἐπληθύνθησαν οἱ θλιβοντές με; πολλοὶ ἐπανίστανται ἐπ' ἐμέ.

3. Ἐν τῷ Θεῷ.

Διάψαλμα.

5. Κεκραξομαι.

8.

9.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

2. Domine, quid multiplicati sunt qui tribulant me? multi insurgunt adversum me.

3. Per Deum.

Diapsalma.

5. Clamavi.

De monte sancto suo. Diapsalma.

8. Quoniam percussisti omnes inimicos meos in maxillam.

9.

2. Domine, quid multiplicati sunt qui tribulant me? multi insurgunt adversum me.

3. In Deo.

Diapsalma. V, perpetuo. VI, in finem.

5. Clamavi.

Et exaudivit me. V, VI, et exaudiet me.

De monte sancto suo. Diapsalma.

8. Quoniam tu percussisti omnes adversantes mihi sine causa.

9. Vacat. V, perpetuo, VI, in finem.

2. Domine, quid multiplicati sunt qui tribulant me? multi insurgunt adversum me.

3. In Deo.

Diapsalma.

5. Clamabo.

8.

9.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum III.

Ibid. Διάψαλμα. Cæteri autem ut supra.

V. 8. Lectiones Aquilæ et Symmachi habet unus Regius. Monet autem Eusebius in hunc psalmum, vocis Hebraicæ sensum esse, σιαγόνα. Οἱ δὲ Ὁ' pergit ille, ματαίως, ἐξέδωκαν, ἢ κατὰ τὰ ἀρχαῖα ἀντίγραφα ἐτέρως ἐσχηκότα, καθὰ φασὶ τινες τῶν Ἑβραίων, ἢ τῆς λέξεως τὸ εὐτελεῖς ἀποφεύγοντες. I. e., Septuaginta vero Interpretes, sine causa, ediderunt, sive quia vetustiora exemplaria variabant, ut quidam Hebræorum testificantur; sive ut a vocis vi-

litate declinarent. Hæc autem Eusebius ex Origene mutuatus est, ut videas in catena Danielis Barbari ad hunc versum (*).

V. 9. Σελ. Vide supra versu 3. At LXX hic τὸ διάψαλμα non ponunt; quia, ut videtur, secundum vocis significationem, διάψαλμα est pausa quædam in medio psalmi posita. Verisimile item est, Symmachum et Theodotionem eorum exemplo hic τὸ διάψαλμα prætermisisse.

(*) Verosimilius est LXX Intt. legisse ׁׁׁׁׁׁ pro ׁׁׁׁׁ. Drach.

TO EBPAIKON.

PSALMUS IV.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

לְמַנְצַח בְּנִגִּינֹת מוֹחָד לְדָוִד	1.	1. Τῷ νικοποῦν ἐν ψαλμοῖς μελόδημα τῷ Δαυὶδ.
עֲנֵי	2.	2. Ἐπάκουσόν μου.
בְּנֵי-אִישׁ	3.	3.
עַד-מָה נִבְחֵי	Σελ.	Ἔως πότε οἱ ἐνδοξοί μου.
סִיָּה	4.	Ἄελ.
חֲדָעִי כִי-הִשְׁלִיָּה	4.	4.
רִנּוֹ וְאֵל-תְּחַמְּאוּ אִמְרוּ בְּלִבְבְּכֶם	5. Σελ.	5. Κλονεῖσθε καὶ μὴ ἁμαρτάνετε, λέγετε ἐν καρδίαις ὑμῶν, ἐπὶ κοιτῶν ὑμῶν, καὶ σωπήσατε, ἀέλ.
עַל-מִשְׁנֵבְכֶם חֲדָעִי סִיָּה		
וּבְמִחְדָּו אֵל-יְהוָה	6.	6.
נִסְפָּה-עֲלֵינוּ	7.	7. Ἐπαρον.
מִעַתָּה דַגְנֶם וְתִירֹשֶׁשׁ רַבִּי	8.	8. Ἄπὸ καρποῦ σίτου καὶ ὄνου, καὶ ἐλάτου ὁ αὐτῶν ἐπληθύνθησαν.
לְבַדָּד רַבְּמָחַ תְּשִׁיבֵנִי	9.	9. Κατ' ἴδιαν εἰς πεποιθήσιν καθίσεις με.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

1. Victori in Neginoth canticum Davidi Hieron., victori in canticis : psalmus David.	1. In finem in carminibus : psalmus David.	1. Victori in psalms canticum ipsi David.
2. Exaudi me. Hieron., exaudisti me.	2. Exaudivit me.	2. Exaudi me.
3. Filii viri. Hieron., id. Usquequo gloriam meam. Hieron., usquequo inclyti mei. Selah. Hieron., semper.	3. Filii hominum. Usquequo gravi corde.	3. Usquequo gloriosi mei. Semper.
4. Et scitote quod segregavit. Hieron., et cognoscite quoniam mirabilem reddidit.	4. Et scitote quoniam mirificavit.	4.
5. Contremiscite, et ne peccetis : dicite in corde vestro, super cubili vestro, et tacete. Hieron., irascimini, et nolite peccare : loquimini in cordibus vestris super cubilia vestra, et tacete. Semper.	5. Irascimini, et nolite peccare : quæ dicitis in cordibus vestris, in cubilibus vestris compungimini.	5. Conturbemini, et ne peccetis, dicite in cordibus vestris, supra cubilia vestra, et silete, semper.
6. Et sperate in Domino. Hieron., et fideite in Domino.	6. Et sperate in Domino.	
7. Eleva super nos. Hieron., leva super nos.	7. Signatum est super nos.	7. Tolle.
8. A tempore frumentum eorum et vinum novum eorum multiplicata sunt. Hieron., in tempore frumentum eorum et vinum eorum multiplicata sunt.	8. A fructu (a tempore) frumenti, vini et olei sui multiplicati sunt.	8. A fructu (a tempore) frumenti, et vini — et olei ὁ sui multiplicati sunt.
9. Solus in fiducia habitare facies me. Hieron., specialiter securum habitare fecisti me.	9. Singulariter in spe constituisti me.	9. Separatim in fiducia constituas me.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum IV.

V. 1. Sic Vaticanus, Drusius et alii codices. Vaticanus tamen legit ad omnes τοῦ Δαυὶδ. Alii vero, τῷ Δαυὶδ. Theodoretus sic Theodotionis lectionem effert, τῷ νικοποῦν etc. Alii omnes, εἰς τὸ νίκος, recte. Hic Drusii notam adferre libet.

ὁ Νικοποῦν, hoc est, τὴν νίκην ποιῶντι. Macarius Ægyptius nescio ubi τὴν νίκην σοι ποιεῖ dixit pro, facit te vincere, hoc est, ποιεῖ σε νικᾶν.

Εἰς τὸ νίκος. Huic etiam tribuitur, νικοποῦν, ut liquet ex fragmentis nostris, victori. Ita Hieronymus citat, et Eusebius lib. x, ἐπιδειξ. Videndus Hieronymus Proæmio in Daniele. Porro Habac. iii, 19 in Vulgata τοῦ νικῆσαι με.

Ἐπινίκιος ἡδη est oda quæ canitur ob partem victoriam. Hieronymus Proæmio in Daniele ait proprie triumphum sive palmam significare. Cæ erum

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

1. Ἐπινίκιος διὰ ψαλτηρίων, ᾠδὴ τῷ Δαυίδ.

2.

3. Υἱοὶ ἀνδρῶς.
Ἔως πότε ἡ δόξα μου.
Διάψαλμα.

4.

5. Ὁργίσθητε, ἀλλὰ μὴ ἀμαρτήστε· διαλέθητε ἐν καρδίαις ὑμῶν, ἐπὶ ταῖς κοίταις ὑμῶν ἤσυχάσατε.
Διάψαλμα.

6.

7. Ἐπίσημον ποιήσον.

8. Ἀπὸ καρποῦ σίτου καὶ οἴνου, — καὶ ἐλαίου ἃ αὐτῶν ἐπληθύνθησαν.

9.

SYMMACHUS.

1. Triumphale per psalteria, canticum ipsi David.

2.

3. Filii viri.
Usquequo gloria mea.

Diapsalma.

4.

5. Irascimini, sed ne peccetis: diaserite in cordibus vestris, super cubilibus vestris quiescite. Diapsalma.

6.

7. Insigne fac.

8. A fructu (a tempore) frumenti, et vini — et olei ἃ sui multiplicati sunt.

9.

PSALMUS IV.

Υ.

1. Εἰς τὸ τέλος ἐν ψαλμοῖς, ᾠδὴ τῷ Δαυίδ.

2. Εἰσήκουσέ με. Οἱ λοιποὶ, ἐπακούσόν μου.

3. Υἱοὶ ἀνθρώπων.

Ἔως πότε βαρυκαρδιοὶ.

Διάψαλμα. Ε', διαπαντός. Γ', εἰς τέλος.

4. Καὶ γινώτε ὅτι ἔθαυμάστωσε. Ἄλλος. ἀλλὰ γινώτε ὅτι ἔθαυμάστωσε.

5. Ὁργίζεσθε, καὶ μὴ ἀμαρτάνετε, ἀ λέγετε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, ἐπὶ ταῖς κοίταις ὑμῶν, κατανύγητε. Διάψαλμα. Ε', διαπαντός. Γ', εἰς τὸ τέλος.

6. Καὶ ἐπίσταντε ἐπὶ Κύριον. Ἄλλος, καὶ πεποιθήσατε τῷ Κυρίῳ.

7. Ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς

8. Ἀπὸ καρποῦ σίτου καὶ οἴνου, — καὶ ἐλαίου ἃ αὐτῶν ἐπληθύνθησαν.

9. Κατὰ μόνας ἐπ' ἐλπίδι κατήκισάς με.

LXX INTERPRETES.

1. In finem in psalmis, canticum ipsi David.

2. Exaudivit me. Reliqui, exaudi me.

3. Filii hominum.

Usquequo gravi corde.

Diapsalma. V, perpetuo. VI, in finem.

4. Et scitote quoniam mirificavit. Alius, sed scitote quoniam mirificavit.

5. Irascimini, et ne peccetis: quæ dicitis in cordibus vestris, super cubilibus vestris, compungimini. Diapsalma. V, perpetuo. VI, in finem.

6. Et sperate in Domino. Alius, et fidite in Domino.

7. Signatum est super nos.

8. A fructu (a tempore) frumenti, et vini — et olei ἃ sui multiplicati sunt.

9. Singulariter in spe habitare fecisti me.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Εἰς τὸ τέλος ἐν ὑμνοῖς, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2.

3. Υἱοὶ ἀνδρῶς.

Διάψαλμα.

4.

5. . . . σιωπάτε. Διάψαλμα.

6.

7.

8. Ἀπὸ καρποῦ σίτου καὶ οἴνου, — καὶ ἐλαίου ἃ αὐτῶν ἐπληθύνθησαν.

9.

THEODOTIO.

1. In victoriam in hymnis, psalmus ipsi David.

2.

3. Filii viri.

Diapsalma.

4.

5. . . . tacete. Diapsalma.

6.

7.

8. A fructu (a tempore) frumenti, et vini — et olei ἃ sui multiplicati sunt.

9.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum IV.

apud Basilium hom. in psalmum XLV ἐπινίκιον λέγει, genere neutro. Posset exponi, ad canendum, ἐπινίκιον, ut פָּסַחַיִם sit nomen pro infinitivo. Nec aliud sane voluisse videntur Ebræi veteres, quos David Grammaticus laudat Præfat. in hunc librum, qui פָּסַחַיִם ponunt inter genera cantionum quibus usus vir pius in hoc opere. Sunt autem decem numero.

1. פָּסַחַיִם a verbo quod pulsare significat. Pulsare

dico instrumenta musica manu aut plectro undo פָּסַחַיִם, 2. פָּסַחַיִם, ψαλμὸς, psalmus. 3. פָּסַחַיִם, Hallelu-ia. 4. מַשְׁחַל, Haschel, sive Maschil. 5. מְהַלְלֵי, ὕμνος, laus, hymnus. 6. מְהַלְלֵי, oratio. 7. מְהַלְלֵי, εὐλογία, benedictio. 8. פָּסַחַיִם, unde פָּסַחַיִם, ἐπινίκιον. 9. פָּסַחַיִם, ᾠδὴ, canticum. 10. פָּסַחַיִם, ἐξομολόγησις ἢ εὐχαριστία, confessio, sive gratiarum actio.

Sic illi. Nunc ad Symmachum, a quo digressi sumus. Ἐπινίκιον genus est cantilenæ, quod canebatur victoribus, alio vocabulo καλλινίκος dictum. Dicitur et ὕμνος ἐπινίκιος. Gregorius Nyssenus Oratione quam scripsit de Occursu Domini, ἡμεῖς δὲ τῷ φιλανθρώπῳ Θεῷ τὸν ἐπινίκιον ὕμνον ᾄσωμεν. Est etiam ἐπινίκιον victoriae præmiium, ut in illo Mucarii Ægyptii, hom. 43, καὶ τὰ ἐπινίκια καὶ τοὺς στεφάνους λαμβάνουσιν ἀπὸ τοῦ βασιλέως. Lexicon vetus, ἐπινίκιος, victorialis; ἐπινίκια ἄγω, triumpho. Hactenus Drusius.

V. 2. Ἄ., οἱ λοιποὶ, ἐπάκουσόν μου. Sic unus. Vaticanus autem, οἱ πάντες, ἐπάκουσον.

V. 3. Σ., Θ., υἱοὶ ἀνδρός. Vaticanus.

Ibid. Ἄ., ἕως πότε οἱ ἔνδοξοί μου. Sic Eusebius et Colbertinus unus. Σ., ἕως πότε ἡ δόξα μου. Eusebius.

Ibid. ΣἘλ. Vide supra in nota ad v. 3 psalmi iii

V. 4. Ἄλλος, ἀλλὰ γνῶτε etc. Unus codex.

V. 5. Ἄ., κλονεῖσθε etc. Has Aquilæ et Symmachi lectiones mutuamur ex duobus codicibus Regiis. Unus notat Aquilam legisse ἡσυχάσατε. Col-

PSALMUS V.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ.

למנצח 1	1.
אל-העליות מזמור לדוד	
אמרי 2	2.
אחפלי 3	3.
ואצפה 4	4.
לא יגדך רע 5	5.
לא-יחיצב 6	6.
יתעב 7	7.
אשתודה אל-היכל-קדשך 8	8.
ביראתך	
למנן שודדי 9	9.
השר לפני דרכך	
קרבם דות 10	10.
מרד בך 11	11.
ויעלצו 12	12.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

1. Victori. Hieron., id. Super Nehiloth, canticum Davidi. Hieron., pro hæreditatibus, psalmus David.
2. Verba mea. Hieron., id.
3. Orabo. Hieron., deprecor.
4. Et speculabor. Hieron., et contemplanor.
5. Non habitabit te malus. Hieron., nec habitabit juxta te malignus.
6. Non stabunt. Hieron., id.
7. Abominabitur. Hieron., id.
8. Incurvabo me in templo sanctitatis tuæ in timore tuo. Hieron., adorabo ad templum sanctum tuum in timore tuo.
9. Propter inimicos meos. Hieron., id. Dirige ad facies meas viam tuam. Hieron., dirige ante faciem meam viam tuam.
10. Intimum eorum pravitates. Hieron., interiora eorum insidiæ.
11. Rebellerunt contra te. Hieron., provocaverunt te.
12. Et exsultabunt. Hieron., et lætentur.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ

Ἑλληνικοὶ γράμματα.

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.
12.

VULGATA LATINA.

1. In finem. Pro ea quæ hæreditatem consequitur, psalmus David.
2. Verba mea.
3. Orabo.
4. Et videbo.
5. Neque habitabit juxta te malignus.
6. Neque permanebunt.
7. Abominabitur.
8. Adorabo ad templum sanctum tuum in timore tuo.
9. Propter inimicos meos.
10. Cor eorum vanum est.
11. Irritaverunt te.
12. Gloriabuntur.

ΑΚΥΛΑΣ.

1. Τῷ νικοποιῷ.
Ἵπὲρ τῆς κληρονομούσης, ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
2. Τοὺς λόγους μου.
3.
4.
5. Οὐ προσηλυτεύσει σοι πονηρός.
6. Οὐδὲ διαμενοῦσι.
7.
8. Προσκυνήσω πρὸς ναὸν ἡγιασμένον σου ἐν φόβῳ σου.
9. Διὰ τοὺς ἐφοδεύοντάς μοι.
Κατεύθυνον εἰς πρόσωπον μου ὁδόν σου.
10. Ἐντερον αὐτῶν ἐπίβουλον.
11. Προσῆρισαν ἐν σοί.
12. Γαυριάσουσιν.

AQUILA.

1. Victori.
- Super ea (vel pro ea) quæ hæreditatem consequitur, psalmus David.
2. Sermones meos.
- 3.
- 4.
5. Non proselytus accedet tibi malignus.
6. Neque permanebunt.
- 7.
8. Adorabo ad templum sanctificatum tuum in timore tuo.
9. Propter insidiantes mihi.
- Dirige in faciem meam viam tuam.
10. Intimum eorum insidiosum.
11. Litigaverunt tecum.
12. Exsultabunt.

Lertinus, στυχηρως scriptus sic effert, Ὁρ., i. e., Origenes, ἡσυχάζατος λυπήθητας. Hic Aquilam sequitur Hieronymus.

V. 6. Ἄλλος, καὶ πεποιθετε τῷ Κυρίῳ. Ex Chrysostomo. Drusius sine interpretis nomine.

V. 7. Ἄ., Ἐπαρον. Σ., ἐπίσημον ποιήσων. Sic Corderius et Drusius.

V. 8. Ἀπὸ καρποῦ σίτου etc. Vaticanus hic notat, οἱ Γ' ὁμοίως, id est, tres Interpretes similiter. Legendum esse ἀπὸ καιροῦ, certum est, sicque ab initio etiam apud LXX olim positum fuisse monet

Origenes apud Danielelem Barbarum. In Hebræo, inquit, a tempore, habetur. Sic quoque Septuaginta posuere, ut totius dictionis sententia sit: In tempore, quo frumenti, hordei, et leguminum omnium messis est, multiplicati sunt. Augustinus item legit, a tempore. Ex Origene igitur colligimus τὸ, ἀπὸ καιροῦ, ob similitudinem in ἀπὸ καρποῦ mutatum fuisse. Illud autem, καὶ ἐλατοῦ, obelo notatur, quia non est in Hebræo, nec in aliis interpretibus.

V. 9. Ἄ., κατ' ὅλιαν etc. Vaticanus et Drusius. Aquilam sequitur Hieronymus, qui vertit, specialiter.

PSALMUS V.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ἐπινίκιος.
Ἵπὲρ τῆς κληρονομουσίας, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.
2. Τὰ ῥήματά μου.
- 3.
- 4.
- 5.
6. Οὐδὲ διαμενοῦσι.
- 7.
8. Προσκυνήσω τῷ ναῷ τῷ ἁγίῳ σου ἐν φόβῳ σου.
9. Διὰ τοὺς ἀποθλίβοντάς με.
Ὁμάλισον ἔμπροσθέν μου τὴν ὁδόν σου.
- 10.
- 11.
- 12.

SYMMACHIUS

1. Triumphale.
Super ea (vel pro ea) quæ hæreditatem consequitur, psalmus David.
2. Verba mea.
- 3.
- 4.
- 5.
6. Neque permanebunt.
- 7.
8. Adorabo in templo sancto tuo in timore tuo.
9. Propter affligentes me.
Complana in conspectu meo viam tuam.
- 10.
- 11.
- 12.

1. Εἰς τὸ τέλος.
Ἵπὲρ τῆς κληρονομουσίας, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.
2. Τὰ ῥήματα μου.
3. Πρᾶσεύξομαι. Οἱ λοιποὶ, εὐξομαι.
4. Καὶ ἐπόψομαι. Ἄλλος, καὶ σκοπήσω. Ἄλλος, ἀποσκοπεύσω.
5. Οὐδὲ παροικήσει σοι πονηρὸς ῥεῦόμενος.
6. Οὐδὲ διαμενοῦσι.
7. Βδελύσσεται. Ἄλλ., ἀποστρέφεται.
8. Προσκυνήσω πρὸς ναὸν ἁγίον σου ἐν φόβῳ σου.
9. Ἐνεκα τῶν ἐχθρῶν μου.
Κατεύθυνον ἐνώπιόν σου τὴν ὁδόν μου. Ἄλλ., ἐνώπιόν μου τὴν ὁδόν σου.
10. Ἡ καρδία αὐτῶν ματαία.
11. Παρεπίκρανάν σε.
12. Καυχῆσονται.

LXX INTERPRETES.

1. In sinem.
Super ea (vel pro ea) quæ hæreditatem consequitur, psalmus David.
2. Verba mea.
3. Orabo. Reliqui, precabor.
4. Et videbo. Alius, et speculabor. Alius, et considerabo.
5. Neque habitabit juxta te malignus.
6. Neque permanebunt.
7. Abominatur. Alius, aversatur.
8. Adorabo ad templum sanctum tuum in timore tuo.
9. Propter inimicos meos.
- Dirige in conspectu tuo viam meam. Alius, coram me viam tuam.
10. Cor eorum vanum est.
11. Irritaverunt te.
12. Gloriabuntur.

1. Εἰς τὸ νίκος.
- Ἵπὲρ τῆς κληρονομουσίας, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.
2. Τὰ ῥήματά μου.
- 3.
- 4.
- 5.
6. Οὐδὲ διαμενοῦσι.
- 7.
- 8.
9.
Κατεύθυνον ἐνώπιόν σου τὴν ὁδόν μου.
- 10.
- 11.
- 12.

THEODOTIUS.

1. In victoriam.
Super ea (vel pro ea) quæ hæreditatem consequitur, psalmus David.
2. Verba mea.
- 3.
- 4.
- 5.
6. Neque permanebunt.
- 7.
- 8.
- 9.
- Dirige in conspectu tuo viam meam.
- 10.
- 11.
- 12.

TO EBPAIKON.

כצנה רצן העמדת 13

VERSIO HEBRAICI TEXT.

13. Ut scuto voluntate coronabis eum. *Hieron.*, ut scuto placabilitatis coronabis eum.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοὶς γράμμασι. 13.

VULGATA LATINA.

13. Ut scuto bonæ voluntatis tuæ coronasti nos.

ΑΚΥΛΑΣ.

13. Σεφανώσεις αὐτόν.

AQUILA.

13. Coronabis eum.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum V.

V. 1. 'A., τῷ νικοποῖῳ. Σ., ἐπινίκιος. Vaticanus, qui addit, καὶ δι' ὅλης τῆς γραφῆς etc., i. e., *et per totam scripturam*. Scilicet in toto psalorum libro ita vertunt. Th., εἰς νίκος, ut supra psalm. iv.

Ibid. 'A., Σ., Ο', Θ., ὑπὲρ τῆς κληρονομώσεως etc. Drusius. At verisimile est Aquilam et Symm. illud ἰδὼν pro more suo vertisse, ut supra psal. iv.

V. 2. 'A., τοὺς λόγους μου. Σ., Ο', Θ., τὰ ῥήματα μου. Ex Vaticano.

V. 3. Οἱ λοιποὶ, εἴδομαι. Sic Vaticanus habet. Drusius autem, εἴδομαι.

V. 4. Ἄλλος, καὶ σκοπήσω etc. Sic Chrysosto-

mus. Ἄλλος, καὶ ἀποσκοπεύσω. Vaticanus. Hesychius autem apud Danielem Barbarum ita habet: *Videbo. Aliqui, videbis, tradidere; Aquila, considerabo, et inspiciam* etc. Hinc liquet alterutram ex allatis Græcis interpretationibus esse Aquilæ.

V. 5. 'A., οὐ προσηλυτεύσει σοι πονηρὸς. Vaticanus et Drusius.

V. 6. 'A., Σ., Ο', Θ., οὐδὲ διαμενοῦσι. Vatican. sic habet, οἱ Ο', οἱ Γ', οὐδὲ διαμενοῦσι, quo significatur LXX et tres Interpretes, nempe 'A., Σ., Θ. sic habere.

V. 7. Ἄλλος, ἀποστρέφεται. Vaticanus.

V. 8. 'A., προσκυνήσω etc. Has lectiones exhibet

PSALMUS VI.

TO EBPAIKON.

1. רמנצח בנגינת על-השבכינת במחוד לדוד 1
2. יודה אל-באפך תכיתני 2
ואל-במחנת היסרני 3
3. תבני 3
4. זכרך בשאת 4
8. עשה כמעט עתקה בבל-צרדי 8
9. פעלי און 9
11. ויבדלך מאד 11

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοὶς γράμμασι.

1. 2. 3. 4. 8. 9. 11.

ΑΚΥΛΑΣ.

1. Τῷ νικοποῖῳ ἐν ψαλμοῖς. Ἰγπὲρ τῆς ὀγδόης. Μελωδῆμα τῷ Δαυὶδ 1
2. Κύριε, μὴ ἐν θυμῷ σου ἐλέγῃς με. Καὶ μὴ ἐν ὄχλῳ σου παιδεύσῃς με. 3.
6. Μνήμη σου.
8. Αὐχμώθη. Μετήρθην ἐν πᾶσιν ἐνδεσμοῖσί με.
9. Ἔργαζόμενοι ἀνωφελές.
11. Καὶ κατασπουδασθήσαν σφόδρα.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

1. Victori in neghinoth. *Hieron.*, victori in canticis.

Super octavam. *Hieron.*, super octava.

Canticum ipsi David. *Hieron.*, psalmus David.

2. Domine, ne in furore tuo arguas me. *Hieron.*, *id.*

Neque in excandescencia tua corripias me. *Hieron.*, neque in ira tua corripias me.

3. Miserere mei. *Hieron.*, *id.*

6. Memoria tui. *Hieron.*, recordatio tui.

In sepulcro. *Hieron.*, in inferno.

8. Erosus est præ indignatione. *Hieron.*, caligavit præ amaritudine.

Inveteravit in omnes angustiores meos. *Hieron.*, consumptus sum ab omnibus hostibus meis.

9. Operantes iniquitatem. *Hieron.*, qui operamini iniquitatem.

11. Et terrebuntur valde. *Hieron.*, et conturbentur vehementer.

VULGATA LATINA.

1. In finem in carminibus.

Pro octava.

Psalmus David.

2. Domine, ne in furore tuo arguas me.

Neque in ira tua corripias me.

3. Miserere mei.

6. Qui memor sit tui.

In inferno autem.

8. Turbatus est a furore.

Inveteravi inter omnes inimicos meos.

9. Qui operamini iniquitatem.

11. Et conturbentur vehementer.

AQUILA.

1. Victori in psalmis.

Super octavam.

Canticum ipsi David.

2. Domine, ne in furore tuo arguas me.

Neque in tumultu tuo corripias me.

3.

6. Memoria tui.

8. Squalidus fuit.

Sublatus sum in omnibus alligantibus me.

9. Operantes inutile.

11. Et exagitentur valde.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

15. Συμμαχία καλλίστη ἐτείχισας ἡμᾶς.

SYMMACHUS.

15. Commilitio optimo circumvallasti nos.

13. Ὡς ὄπλω εὐδοκίας ἐστεφάνωσας ἡμᾶς.

LXX INTERPRETES.

13. Ut telo beneplaciti coronasti nos.

13.

THEODOTIO.

13.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum V.

Vaticanus.

V. 9. Aquilæ et Symmachi lectiones habent Vaticanus et Drusius.

Ibid. Trium lectiones exhibent tres mss. cum Drusio. Hieronymus vero Epist. ad Suniam et Fret. «Dirige in conspectu meo viam tuam. Pro quo habetur in Græco, κατεύθυνον ἐνώπιόν σου τὴν ὁδόν μου, hoc est, dirige in conspectu tuo viam meam. Quod nec Septuaginta habent, nec Aquila, nec Symmachus, nec Theodotius; sed sola κοινή editio. Denique et in Hebræo ita scriptum reperi, OSER LAPHANAI DARCHACH. Quod omnes voce simili

transtulerunt, Dirige in conspectu meo viam tuam.»

V. 10. 'A., Ἐντερον αὐτῶν ἐπίβουλον. Sic unus cod.

V. 11. 'A., προσήρισαν ἐν σοι. Vaticanus.

V. 12. 'A., γαυριάσουσιν. Vaticanus et Drusius.

V. 13. Lectionem Aquilæ habent Vaticanus, Regius unus, et Drusius. Symmachi autem unus Regius : sed puto esse scholion Chrysostomi, qui ait, ὁ δὲ λέγει τοιοῦτόν ἐστι, συμμαχία καλλίστη ἐτείχισας ἡμᾶς. I. e. Quod autem dicit, tale est : Nos optimo muniisti auxilio. Hanc vero Chrysostomi explanationem quidam postea pro Symmachi lectione habuerunt. Forte ob vocem συμμαχία.

PSALMUS VI.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ἐπινίκιος διὰ ψαλτηρίων.

Ἦδῃ τῷ Δαυίδ.

2. Ἐκύριε, μὴ τῇ ὀργῇ σου ἐλέγξῃς με.

3.

6. Ἀνάμνησίς σου.

8. Ἐφλέγμαινεν ἀπὸ πικρασμοῦ.

Ἐτριβανώθηγ διὰ τοὺς θλίβοντάς με.

9.

11. Σφόδρα.

SYMMACHUS.

1. Triumphalis per psalteria.

Canticum ipsi David.

2. Domine, ne in ira tua arguas me.

3.

6. Recordatio tui.

8. Inflammatus est ab amaritudine.

Auritus sum propter affligentes me.

9.

11. V. lde.

1. Εἰς τὸ τέλος ἐν ψαλμοῖς.

Ἦπερ τῆς ὀγδόης.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2. Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς με.

Μὴ δὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσῃς με.

3. Ἐλέησόν με. Ἄλλος, δώρησαί μοι.

6. Ὁ μνημονεύων σου.

Ἐν δὲ τῷ ἄδῃ.

8. Ἐταράχθη ἀπὸ θυμοῦ.

Ἐπαλαιώθηγ ἐν πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς μου.

9. Ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν.

11. Καὶ παραχθείησαν σφόδρα.

LXX INTERPRETES.

1. In finem in psalmis.

Super octavam.

Psalmus ipsi David.

2. Domine, ne in furore tuo arguas me.

Neque in ira tua corripas me.

3. Miserere mei. Alius, condona mihi.

6. Qui memor sit tui.

In inferno autem.

8. Turbatus est a furore.

Inveteravi inter omnes inimicos meos.

9. Qui operamini iniquitatem.

11. Et conturbentur vehementer.

1. Εἰς τὸ νίκος ἐν ὕμνοις.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2

Μὴ τε τῷ θυμῷ σου παιδεύσῃς με.

3.

6.

Ἐν δὲ τῷ ἄδῃ.

8.

9.

11. Καὶ παραχθείησαν σφόδρα.

THEODOTIO.

1. In victoriam in hymnis.

Psalmus ipsi David.

2.

Neque furore tuo corripas me.

3.

6.

In inferno autem.

8.

9.

11. Et conturbentur vehementer.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON.

AKYAAΣ.

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

רבע

Ἄβρωως.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

Subito. *Hieron.*, *id.*

Velociter.

Confertim.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum VI.

V. 1. Pro titulo vide supra.

V. 2. Lectiones Aquilæ et Symmachi exhibet Vaticanus pro toto versiculo, ac pro sequenti item Aquilæ et Theodotionis lectiones adfert. (*)

V. 5. Ἄλλος, δώρησαι μοι. Vaticanus. Videtur omnino Aquilæ esse: nam sic vertit ille infra psalm. ix et alibi in libro Psalmorum.

V. 6. Ἄ., μνήμη σου. Σ., ἀνάμνησις σου. Vati-

(*) Certum est vel Aquilam legisse בְּרַבְרָתָא, cum ה לoto ה, vel in ipso Aquila legendum esse חָלַף aut, quod probabilius, חָלַףוּ sensu vocis חָלַףוּ. Cf. verbum ὄχθῆω vel ὄχθίζω. DRACH.

PSALMUS VII.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON.

AKYAAΣ.

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

1 שָׁמַעַן לַדָּוִד אֲשֶׁר-שָׁר לִיהוָה
עַל-דַּבְּרוֹתַי בְּנֶ-יָמֵינִי

1.

1. Ψαλμὸς ὑπὲρ ἀγροίας τῷ Δα-
υὶδ, ὃν ἤσε τῷ Κυρίῳ ὑπὲρ τῶν
λόγων Αἰθίοπος υἱοῦ Ἰεμεβελ.

5 וְאֶתְּנֶה צַרְרֵי רִיקָם

5.

5. Εἰ ἀνήρπασα τοὺς θλίβοντάς
με ματαίως.

6 סֵלָה

6. Σελ.

6. Ἄετ.

7 בַּעֲבֹרַת צַרְרֵי

7. Βεγαδρωθ. Αλ., Βεδρωθ.

7. Ἐν ἀνυπερθεσίαις ἐνδεσμού-
νων με.

מִשֹּׁפֵב

8

8.

8 תִּסְבַּךְ

8 Ουαλα.

8. Καὶ ἐπὶ ταύτῃ εἰς τὸ ὕψος ὑπέ-
στρεψον.

עֲלֵיהּ לְמַרְדּוֹם שׁוֹבָה

9.

9.

9 יְהוָה יִדִּין יְצַיִם

שִׁפְטֵינִי יְהוָה כִּנְצוֹקֵי וְתַחֲמֵי עָלַי

Κατὰ τὸ δίκαιόν μου, καὶ κατὰ
τὴν ἀκακίαν μου ἐπ' ἐμέ.

10 יִגְמַר-נָא רַע וְרַשְׁעִים וְתִכְנֵן
צַדִּיק

10.

10. Συντελεσθήτω δὴ πονηρία
ἀμαρτωλῶν, καὶ ἐδράσει δίκαιον.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

1. Sigaion ipsi David, quod cecinit Domino super verba Chusi filii Jemini. *Hieron.*, psalmus David, quem cecinit Domino super verbis Chusi filii Jemini.

1. Psalmus David, quem cantavit Domino pro verbis Chusi filii Jemini.

1. Psalmus pro ignorantia ipsi David, quem cecinit Domino super verbis Æthiopsis filii Jemini.

5. Et erui angustiatorem meum inaniter. *Hieron.*, et dimisi hostes meos vacuos.

5. Decidam merito ab inimicis meis inanis.

5. Si abrupui tribulantes me in vanum.

6. Selah. *Hieron.*, semper.

6. Vacat.

6. Semper.

7. Propter indignationes hostium meorum. *Hieron.*, indignans super hostes meos.

7. In finibus inimicorum meorum.

7. In celeritatibus alligantium me.

Judicio. *Hieron.*, *id.*

In præcepto.

8. Circumdabit te. *Hieron.*, circumdet te.

8. Circumdabit te.

8.

Et super eam in altitudinem revertere. *Hieron.*, et pro hac in altum revertere.

Et propter hanc in altum regredere.

Et super hac in altum revertere.

9. Dominus judicabit populos. *Hieron.*, *id.*

9. Dominus judicat populos.

9.

Judica me, Domine, secundum justitiam meam, et secundum perfectionem meam super me. *Hieron.*, secundum justitiam meam, et secundum simplicitatem meam, quæ est in me.

Secundum justitiam meam, et secundum innocentiam meam super me.

Secundum justitiam meam, et secundum innocentiam meam super me.

10. Consumet nunc malum impios, et stabiles justum. *Hieron.*, consummatur malum iniquorum, et confirmetur justus.

10. Consumetur nequitia peccatorum, et diriges justum.

10. Consumatur, quæso, malitia peccatorum, et stabiles justum.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Θ'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

Ἐξαιφνης.

Διὰ τάχους.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

Repente.

Velociter.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum VI.

canus et Drusius.

canus et Drusius. Hieronymus indicat omnes σφοδρα edidisse. Vaticanus habet. ὁμοίως καὶ οἱ γ'.

Ibid. Ο', Θ., ἐν δὲ τῷ ᾄδῃ. Vaticanus.

Ibid. 'Α., ἀθρόως. Σ., ἐξαιφνης. Vaticanus.

V. 8. Lectiones Aquilæ et Symmachi ex Vaticano

Drusius minus recte habet: « 'Α., ἐξαιφνης. Alius, nescio quis, ἀθρόως. »

et Drusio.

Ibid. 'Α., μετῆρθην etc. Ex Vaticano et Drusio.

V. 11. 'Α., καὶ κατασπουδασθήσαν σφοδρα. Vati-

PSALMUS VII

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Υ'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ἀγνόημα τῷ Δαυίδ, ὃν ἤσε τῷ Κυρίῳ ὑπὲρ τῶν λόγων Χουσί υἱοῦ Ἰεμενεί.

1. Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ὃν ἤσε τῷ Κυρίῳ ὑπὲρ τῶν λόγων Χουσί υἱοῦ Ἰεμενεί.

1. Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ, ὃν ἤσε τῷ Κυρίῳ ὑπὲρ τῶν λόγων Χουσί υἱοῦ Ἰεμενεί.

5.

5. Ἀποπέσοιμι ἄρα ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν μου κενός.

5. Ἀποπέσοιμι ἄρα ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν μου κενός.

6. Διάψαλμα.

6. Διάψαλμα. Ε', διαπαντός. Γ', εἰς τέλος.

6. Διάψαλμα.

7. Ἐν χόλῳ τῶν θλιβόντων με.

7. Ἐν τοῖς πέρασι τῶν ἐχθρῶν μου.

7. Ἐν θυμῷ ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς μου.

8. Κυκλωσάτω σε.

Ἐν προστάγματι. Ἄλλος, ἐν κρίματι.

8. Κυκλώσει σε.

8.

Καὶ ὑπὲρ ταύτης εἰς ὕψος ἐπίστροφον.

Καὶ ἐπάνω ταύτης εἰς τὸ ὕψος ὑπόστρεψον.

9.

9. Κύριος κρίνει λαούς. Ἄλλος, Κύριος δικάσει λαούς.

9.

Κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου, καὶ κατὰ τὴν ἀπλότητά μου ἐπ' ἐμοί.

Κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου. Καὶ κατὰ τὴν ἀκαχίαν μου ἐπ' ἐμοί.

Κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου.

10. Ἀπαρισθήτω κάκωσις κατὰ τῶν ἀσεβῶν, καὶ κατευθυνεῖς δίκαιον.

10. Συντελεσθήτω δὴ πονηρὰ ἁμαρτιῶν, καὶ κατευθυνεῖς δίκαιον.

10. Καὶ κατευθύνει δίκαιος.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1. Ignorantia ipsi David, quem cecinit Domino super verbis Chusi filii Jemini.

1. Psalmus David, quem cantavit Domino pro verbis Chusi filii Jemini.

1. Psalmus David, quem cantavit Domino pro verbis Chusi filii Jemini.

5.

5. Decidam merito ab inimicis meis inanis.

5. Decidam merito ab inimicis meis inanis.

6 Diapsalma.

6. Diapsalma. V, perpetuo. VI, in finem.

6. Diapsalma.

7. In ira tributantium me.

7. In finibus inimicorum meorum.

7. In furore super inimicos meos.

8. Circumdet te.

In præcepto. Alius, in judicio.

8. Circumdabit te.

8.

Et propter hanc in altum redire.

Et supra hæc in altum revertere.

9.

9. Dominus judicabit populos. Alius, id.

9.

Secundum justitiam meam, et secundum simplicitatem meam, quæ est in me.

Secundum justitiam meam, et secundum innocentiam meam super me

Secundum justitiam meam.

10. Consummetur vexatio contra impios, et diriges justum.

10. Consumatur, quæso, nequitia peccatorum, et diriges justum.

10. Et prosperabit justus.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοὶς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

ובחן לבת וכלית אלהים		
12 אלהים שופם צדקס ואל עזבם בכל-יום	12. Ζωωνη.	12. Ἀπειλούμενος κατὰ πᾶσαν ἡμέραν.
13 דרבם ילבוש	13.	13.
דך		
14 דללקים	14.	14.
15 יחבל	15. Ἰεθαλ.	15. Καὶ ἔτακε Θεῦδος.
והרה עמל וילד שקר		
16 בשוח ופעל	16.	16. Ἐν διαζθορᾷ ἦν εἰργάσατο.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
Et probans corda et renes Deus. <i>Hieron.</i> , probator cordis et renum Deus.	Scrutans corda et renes Deus.	
12. Deus iudex justus, et Deus indignans in omni die. <i>Hieron.</i> , Deus iudex justus et fortis comminans tota die.	12. Deus iudex justus, fortis. Numquid irascitur per singulos dies.	12. Commiunans per omnem diem.
13. Gladium suum acuet. <i>Hieron.</i> , id Tetendit. <i>Hieron.</i> , id.	13. Gladium suum vibrabit. Tetendit.	13.
14. In ardentibus. <i>Hieron.</i> , ad comburendum.	14. Ardentibus.	14.
15. Parturiet. Et concepit laborem, et peperit mendacium. <i>Hieron.</i> , concepto dolore, peperit iniquitatem.	15. Parturiit. Concepit dolorem, et peperit iniquitatem.	15. Et peperit mendacium.
16. In foveam, operabitur. <i>Hieron.</i> , in interitum, quem operatus est.	16. In foveam quam fecit.	16. In corruptione, quam fecit.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum VII.

V. 4. 'A., ψαλμός ὑπὲρ ἀγνοίας etc. Sic Drusius et Martianæus noster. Symmachi ita proferunt Corderius et Drusius, ἀγνόημα τῷ Δαυίδ. Martianæus totum titulum secundum Symmachum adfert ut nos edimus. Vox ψαλμός alicubi præfixa suspecta nobis videtur: veroque similis est Symmachuim vocem ψῆν ἀγνόημα vertisse. In Breviario quod Hieronymo tribuitur, legimus: A., pro *ignoratione David, qui cecinit Domino pro verbis Æthiopis. S., pro ignoratione David, quod cecinit Domino pro verbis Chusi filii Semini.*

V. 5. 'A., εἰ ἀνήρπασα etc. Has lectiones ex Vaticano mutuamur, qui monet Theodotionem ut LXX habere.

V. 6. 'O 'Eβραῖος, σέλ. 'A., ἀεὶ etc., ut supra psalm. III, vers. 3.

V. 7. 'A., ἐν ἀνυπερβείσταις etc. Hæ lectiones prodeunt ex Drusio et ex mss. Drusius et Vaticanus habent, 'A., ἐν ἀνυπερβείσταις, quam lectionem firmat Hebraicus textus. Duo legunt, ἐν ἀνυπερβείσταις. Ibid. Ἄλλος, ἐν κρίματι. Drusius.

V. 8. Σ., κυκλωσάτω σε. Sic unus. Drusius vero id sine interpretis nomine adfert.

Ibid. Colbertinus unus, 'Eβραῖος, Ουαλα, sic

Hebraicum verbum Græcis litteris exprimit. Idem codex Aquilæ et Theodotionis lectiones adfert, quas Drusius item adtulerat, sed sine interpretum nomine.

V. 9. Ἄλλος, Κύριος δικάσει λαούς. Sic Drusius sine interpretis nomine.

Ibid. 'A., κατὰ τὸ δίκαιόν μου etc. Sic Aquilæ lectionem habent codices tres et Chrysostomus. Drusius legit, O, i. e. omnes, κατὰ τὴν δικαιοσύνην. Unus item codex, 'A., Σ., O', Θ., κατὰ τὴν δικαιοσύνην. Simili nota deceptus est Drusius. Nam ut jam observatum est, cum tenue discrimen inter ἔρμηνευτάς deprehenditur, aliquando librarii, vel etiam auctores id annotare negligunt. Lectionem Symmachi ex Drusio mutuamur.

V. 10. Lectiones trium Interpretum ex mss. restituumus, quæ apud Drusium laceræ et mutilæ erant.

Ibid. Θ., ἑταστής καρδιῶν καὶ etc. Sic Colbertinus unus. Ἄλλος, δοκιμάζων. Coislin. bombycinus xiii vel xiv sæculi. Est, ut videtur, lectio Aquilæ, qui vocem קרב ita solet vertere.

V. 12. Interpretationes Theodotionis et VI edit. exhibet Colbertinus unus. In hunc item locum ita

PSALMUS VIII.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοὶς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

1 רבנעז עז-הנהיח	1. Λαμανασση, αλ αγεθουθ.	1. Τῷ νικοποιῷ ὑπὲρ τῶν ληγῶν.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Victori super Githith. <i>Hieron.</i> , victori pro torcularibus.	1. In finem pro torcularibus.	1. Victori pro torcularibus.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

	Ἐτάζων καρδίας καὶ νεφροῦς ὁ Θεός. Ἄλλος, δοκιμάζων.	Ἐταστής καρδιῶν καὶ νεφρῶν ὁ Θεός.
12.	12. Ὁ Θεὸς κριτὴς δίκαιος καὶ ἰσχυρός. Μὴ ὀργὴν ἐπάγων καθ' ἑκάστην ἡμέραν. Ἄλλος, ἐμβριμώμενος κατὰ πᾶσαν ἡμέραν. Γ', ὁ Θεὸς δίκαιος.	12. Ὁ Θεὸς κριτὴς δίκαιος, ὁ ὑπεραπιστὴς μου.
13. Τὴν μάχαιραν αὐτοῦ ἀκονήσεται.	13. Τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ στείλωσει.	13.
[Ἐκτενεῖ.]	Ἐνέτεινε.	
14. Εἰς τὸ καλεῖν.	14. Τοῖς καιομένοις.	11.
15	15. ᾤδνησεν.	15.
Καὶ κυήσας καὶ ἔτεκεν ἀνομίαν.	Συνέλαβε πόνον, καὶ ἔτεκεν ἀνομίαν.	
16. Εἰς διαφθορὰν ἦν εἰργάσατο.	16. Εἰς βόθρον ὃν εἰργάσατο.	16.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
	Scrutans corda et renes Deus.	Scrutator cordium et renum Deus.
12.	12. Deus iudex justus, et fortis. Nunquid iram inducens per omnem diem. <i>Alius</i> , fremens per omnem diem. VI, Deus justus.	12. Deus iudex justus, protector meus.
13. Gladium suum acuet.	13. Gladium suum vibrabit.	13.
Extendet.	Intendit.	
14. Ad comburendum.	14. Ardentibus.	14.
15.	15. Parturiit.	15.
Et concepit et peperit iniquitatem.	Concepit laborem et peperit iniquitatem.	
16. In corruptionem quam fecit.	16. In foveam quam fecit.	16.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum VII.

recte edisserit *Afellius* : *Deus iudex justus, fortis et patiens : nunquid irascitur per singulos dies? Obscurior est hic versus, et obscuritatem fecit, nisi fallor, diversarum interpretationum, quod in editione LXX solet accidere, congestio. Nam verbum, fortis, non est LXX: nusquam enim in Psalmis sic solent reddere Hebræum nomen חַי עַל, sed ex Aquilæ interpretatione sumptum, qui solet ἰσχυρόν, sortem, interpretari. Præterea alterum nomen quod sequitur, [et patiens.] ex altera interpretatione manavit, comprehendens duo Hebræa verba חַי עַל et zoem, non irascens, quod item est ac patiens, qui Græce dicitur, μακροθυμός. Tertia quoque interpretatio adjecta est. [Numquid irascitur per singulos dies?] quod sive LXX sive alius quispiam interpretatus sit, non quasi per interrogationem intellexit, sed per negationem, sic: Et non irascitur per singulos dies; et sine interrogatione intelligere videntur *Basilius, Theodorus Antiochenus, Theodoretus, et de nostris Augustinus etc.**

Ibid. 'A., ἀπειλούμενος etc. Sic *Drusius*. Hanc autem versionem Aquilæ sequitur *Hieronimus*, ut sæpissime alias in psalmis. Sequentem lectionem, ἐμβριμώμενος etc., sine interpretis nomine adfert

Drusius; sed videtur esse *Symmachi*. *Martianus* noster secundam versionem Aquilæ, primam vero quam Aquilæ adscribit, *Drusius Symmacho* tribuit: nescio unde mutuatus. *Mss. nostri* nihil hic adferunt. Certe priorem versionem Aquilæ esse crediderim, quia *Ezech. xxi, 34, צַר יִרְטִי אֶפְעִלָּה*. In *Breviario Hieronymi*: *Quod Aquila quoque tulit, et pulchre ait: Comminans et infrensens in omni die. Coislin. bomb., Ἐβραῖος, ζωνή, lege, ζωὴμ.*

V. 13. Σ., τὴν μάχαιραν etc. *Vaticanus et Drusius.*

ἰ Ibid. Σ., ἐκτενεῖ. Sic in schedis meis scriptum reperi: nescio unde; quamobrem uncinis inclusi. Videtur porro *Symmachi* esse: nam in futuro dicitur ut in præcedenti *Symmachi* lectione.

V. 15. *Iezal.* Sic vocem חַרַר exprimit *Colbertinus* unus.

Ibid. 'A., καὶ ἔτεκε ψεῦδος. Σ., καὶ κυήσας etc. *Lectiones Aquilæ et Symmachi* ex tribus *mss.* decerpimus.

V. 16. 'A. ἐν διαφθορᾷ etc. Σ., εἰς διαφθορὰν etc. *Duo mss.*

PSALMUS VIII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ἐπινίκιος ὑπὲρ τῶν ληνῶν.	1. Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ληνῶν.	1. Εἰς τὸ νίκος ὑπὲρ τῆς γεθλιτιδος.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
1. Triumphale pro torcularibus.	1. In finem pro torcularibus.	1. In victoriam pro getthitide.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΞ.

מִזְמוֹר לְדָוִד 2 מִה - אֲדִיר שְׁבַךְ	2.	Μελὸν δῆμα τῷ Δαυὶδ. 2.
אֲשֶׁר תְּבַה הַדָּד עַל-הַשָּׁמַיִם 5 מִפִּי עֲלִילִים סֹדָת עוֹ	3.	Τὸ ὑπερμέγέθός σου. 3. Ἐκ στόματος βρεφῶν. Ἐθεμελίωσας κράτος.
לִמְעַן צִוְרִידֶךָ לְהַשְׁבִּית אוֹיֵב וּמְהַנְקֶם		Διὰ τοὺς ἔνδεσμοῦντάς σε. Τοῦ παῦσαι.
4 כִּי-אֲרָאָה שְׁבִיךְ	4.	4. Ὅτι ἔβημαι τοὺς οὐρανοὺς σου.
סִנְתָהּ 5 מִה - אֲנִישׁ כִּי-הִזְכַּרְנִי	5.	Ἡτοίμασας. 5.
תִּפְקְדֶנָּה		
6 וְהִזְכַּרְתֶּהּ מִעַט מֵאֱלֹהִים	6. Οὐδασσῆου ματ μελωσιμ.	6. Βραχὺ τι παρὰ Θεόν.
וּבְכַד וְהָדָר תַּעֲסֶרְדָּהּ		Δόξα καὶ ἀξιώματι: στέψεις αὐ- τόν.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

Canticum ipsi David. <i>Hieron.</i> , psalmus David.	Psalmus David.	Canticum ipsi David.
2. Quam illustre nomen tuum. <i>Hieron.</i> , quam grande est nomen tuum.	2. Quam admirabile est nomen tuum.	2.
Qui das laudem tuam super caelos. <i>Hieron.</i> , qui posuisti glo- riam tuam super caelos.	Quoniam elevata est magnificen- tia tua super caelos.	Excelsam magnitudinem tuam.
3. Ex ore parvulorum. <i>Hieron.</i> , ex ore infantium.	3. Ex ore infantium.	3. Ex ore infantium.
Fundasti fortitudinem. <i>Hieron.</i> , perfecisti laudem.	Perfecisti laudem.	Fundasti imperium.
Propter angustiatores tuos. <i>Hie- ron.</i> , propter adversarios tuos.	Propter inimicos tuos.	Propter alligantes te.
Ad cessare faciendum inimicum et se ulciscensem. <i>Hieron.</i> , ut quie- scat inimicus et ultor.	Ut destruas inimicum et ulto- rem.	Ut quiescere facias.
4. Quoniam videbo caelos tuos. <i>Hieron.</i> , videbo enim caelos tuos.	4. Quoniam videbo caelos tuos.	4. Quoniam videbo caelos tuos.
Præparasti. <i>Hieron.</i> , fundasti.	Fundasti.	Præparasti.
5. Quid homo quod recorderis ejus? <i>Hieron.</i> , quid est homo quo- niam recordaris ejus?	5. Quid est homo quod memor es ejus?	5.
Visites eum. <i>Hieron.</i> ; visitas.	Visitas eum.	
6. Et deficere facies eum pau- lulum a Deo. <i>Hieron.</i> , minues eum paulominus a Deo.	6. Minuisti eum paulominus ab angelis.	6. Breve quid a Deo.
Et gloria et decore redimiturus es eum. <i>Hieron.</i> , gloria et decore coronabis eum.	Gloria et honore coronasti eum	Gloria et dignitate coronabis eum.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΩΝ.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2.

Ὅς ἔταξας τὸν ἔπαινόν σου ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν.

3. Ἐκ στόματος νηπίων.
Συνεστήσω κράτος.

Ὡστε παῦσαι ἐχθρὸν καὶ τιμωροῦντα ἑαυτῶ.

4. Ὅτι ἐβόμαι τοὺς οὐρανοὺς σου.

5.

6. Βραχὺ τι παρὰ Θεόν.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2. Ὡς θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου.
Ἄλλος, τί μέγα τὸ ὄνομά σου.

Ὅτι ἐπήρθη ἡ μεγαλοπρέπεια σου ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν.

3. Ἐκ στόματος νηπίων.

Κατηρήσω αἶνον. Γ', συνεστήσω ἰσχύον.

Ἐνεκα τῶν ἐχθρῶν σου.

Τοῦ καταλῦσαι ἐχθρὸν καὶ ἐκδικητήν. Ἄλλος, ὥστε καταλῦσαι ἐχθρὸν καὶ τιμωροῦντα αὐτόν. Γ', ὥστε παῦσαι ἐχθρὸν καὶ τιμωροῦντα ἑαυτῶ.

4. Ὅτι ἐβόμαι τοὺς οὐρανοὺς σου. Γ', ὀρώ γάρ.

Ἐθεμελίωσας. Γ', ἤδρασας.

5. Τί ἐστὶν ἄνθρωπος ὅτι μιμησική αὐτοῦ; Ἐ, τί ὁ κατ' ἄνδρα ὅτι μνημονεύεις αὐτοῦ;

Ἐπισκέπη αὐτόν. Ἄλλος, ἐπατέλλῃ αὐτόν.

6. Πλάττωσας αὐτὸν βραχὺ τι παρ' ἀγγέλους. Ἄλλος, βραχὺ τι Θεοῦ. Ἐ, βραχὺ τι παρὰ Θεόν. Γ', ὀλίγον παρὰ Θεόν.

Δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν. Ἄλλος, δόξῃ καὶ τιμῇ στέψεις αὐτόν.

Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

2.

3.

Διὰ τοὺς ἐνδουλοῦντάς σε.

4. Ὅτι ἐβόμαι τοὺς οὐρανοὺς σου.

Ἐτοίμασας.

5.

6. Βραχὺ τι παρὰ Θεόν.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

Canticum ipsi David.

Psalmus ipsi David.

Psalmus ipsi David.

2.

2. Quam admirabile est nomen tuum. *Alius*, quam grande est nomen tuum.

2.

Qui ordinasti laudem tuam super caelos.

Quoniam elevata est magnificentia tua super caelos.

3. Ex ore infantium.

3. Ex ore infantium.

3.

Constituisi imperium.

Perfecisti laudem. VI, constituisi fortitudinem.

Ad cessare faciendum inimicum et se ulcipientem.

Propter inimicos tuos.

Propter alligantes te.

4. Quoniam videbo caelos tuos.

4. Quoniam videbo caelos σου. VI, video enim.

4. Quoniam videbo caelos tuos.

5.

Fundasti. VI, firmasti.

Præparasti.

5. Quid est homo quod memores ejus? V, quid unusquisque homo quod recorderis ejus?

5.

6. Breve quid a Deo.

6. Minuisti eum paulominus ab angelis. *Alius*, breve quid Deo. V, breve quid a Deo. VI, paululum a Deo.

6. Breve quid a Deo.

Gloria et honore coronasti eum. *Alius*, gloria et honore coronabis eum.

Ο ΕΒΡΑΙΚΟΝ.	ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
תְּחִיִּיחַ בְּעַשְׂי דִּיךְ 7	7.	7.
בְּדַבַּחַת שְׂדֵי 8	8.	8.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
7. Dominari facies eum in operibus manuum tuarum. <i>Hieron.</i> , dabis ei potestatem super opera manuum tuarum.	7. Et constituisti eum super opera manuum tuarum.	7.
8. Animalia agri. <i>Hieron.</i> , <i>id.</i>	8. Pecora campi.	8.

Notæ et variorum lectiones ad Psalmum VIII.

V. 1. Ααρμανασση. Sic Colbert. unus, in quo vox Hebraica למנעו Græcis litteris sic exprimitur. Adiecit Chrysostomus, ἀλ ἀγεθθη. Cæteræ lectiones ex eodem et ex duobus Regiis codicibus desumptæ sunt.

V. 2. Ἄλλος, τί μέγα τὸ ὄνομά σου. Drusius.

Ibid. Ἄ., τὸ ὑπερμέγεθός σου. Vaticanus.

Ibid. Σ., ὅς ἔταξας τὸν etc. Colbertinus unus.

V. 3. Ἄ., ἐκ στόματος βρεφῶν. Drusius.

Ibid. Ἄ., ἐθεμελίωσας κράτος. Sic Drusius. Reg.

autem unus, Ἄ., ἐθεμελίωσας ἰσχύον. Σ., συνεστήσω κράτος. At VI editio, συνεστήσω ἰσχύον. Drusius.

Ibid. Ἄ., Θ., διὰ τοὺς ἐνδεσμοῦντάς σε. Sic duo mss. Drusius autem hanc uni Aquilæ adscribit.

Ibid. Ἄ., τοῦ παῦσαι. Chrysostomus. Savil., Σ., Γ', ὡστε παῦσαι etc. Codex Colbertinus hanc versionem Symmacho tribuit; Drusius sextæ editioni. Altera interpretatio, ὡστε καταλύσαι etc., prodit ex catena Corderii.

V. 4. Ἄ., Σ., Ο', Θ., ὅτι ἐφομαι τοὺς οὐρανούς σου. Sic mss. Hieronymus vero ad Sun. et Fret.

PSALMUS IX.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ.	ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
לְמַנְעַח עַל-מִוֶּרֶת לֶבֶן כּוֹחַד 1	1. Αλμωθ βεν.	1. Τῷ νικοπολιῷ νεανιότητος τοῦ υἱοῦ, μελώδημα τοῦ Δαυὶδ.
3 וְאַעֲדֶנָּה 3	3.	3. Καὶ γαυριάσω.
4 אֲזַכְּרָה שִׁבְחְךָ עֲלֵיךְ 4	4.	4.
בְּפִיךָ 4	4.	4.
5 כִּי-עָשִׂיתָ בְּשִׁפְטֵי דִינֵי יִשְׁבֹּת 5	5.	5. Ὑπερεδίκασάς μου. Ἐκάθισας ἐπὶ θρόνου, ὁ κρίνων δικαιοσύνην.
לְכַסֵּא שִׁפְטֵי צֶדֶק 5	5.	5.
7 חֲרִיבַת 7	7. Αρβωθ.	7. Ἐρημα.
לְנֶצַח 7	7.	7.

VERSIO HEBRAICI TEXT

1. Victori al-muth-laben canticum ipsi David. *Hieron.*, victori super morte filii canticum David.

3. Et exultabo. *Hieron.*, et gaudebo.

Canam nomen tuum, Altissime. *Hieron.*, canam nomini tuo, Altissime.

4. In revertendo inimicos meos retrorsum, impingent et peribunt a facibus tu s. *Hieron.*, cum ceciderint inimici mei retrorsum, et corruerint et perierint a facie tua.

5. Quoniam fecisti iudicium meum et causam meam, sedisti in solio iudicans iustitiam. *Hieron.*, fecisti enim iudicium meum et causam meam : sedisti super solium iudex iustitiæ.

7. Solitudines. *Hieron.*, *id.*

In finem. *Hieron.*, *id.*

VULGATA LATINA.

1. In finem pro occultis filii, psalmus David.

3. Et exultabo.

Psallam nomini tuo, Altissime.

4. In convertendo inimicum meum retrorsum, infirmabuntur et peribunt a facie tua.

5. Quoniam fecisti iudicium meum et causam meam : sedisti super thronum qui iudicas iustitiam.

7. Fræcæ.

In finem.

AQUILA.

1. Victori juventutis filii, canticum Davidis.

3. Et exultabo.

4.

5. Iudicasti pro me : sedisti super thronum, qui iudicas iustitiam.

7. Deserta.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ

7.	7. Καὶ κατέστησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου. Ἄλλος, ἐπὶ τὰ ἔργα.	7. Ἐξουσιάζειν ἐποίησας αὐτὸν τῶν ἔργων τῶν χειρῶν σου.
8.	8. Τὰ κτήνη τοῦ πεδίου. Ἄλλος, τὰ κτήνη τὰ ἄγρια.	8.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

7.	7. Et constituisti eum super opera manuum tuarum. <i>Alius</i> , super opera.	7. Dominari fecisti eum operibus manuum tuarum.
8.	8. Pecora campi. <i>Alius</i> , pecora agrestia.	8.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum VIII.

Et dicitis quod, tuos, in Græco non habeat. Verum est, sed in Hebræo legitur, SAMACHA, quod interpretatur, cœlos tuos, et de editione Theodotionis in LXX Interpretibus additum est sub asterisco. ὁ γ', ὁρῶ γάρ. Sic Drusius. Colbertinus autem hanc lectionem Aquilæ tribuit.

Ibid. Ἄ., Θ., ἡτοίμασας. Sic Colbertinus unus. Drusius autem id uni Aquilæ tribuit. Γ', ἤδρασας. Drusius.

V. 5. Ε', τ' ὁ κατ' ἄνδρα etc. Sic unus codex. Drusius vero interpretem tacet.

Ibid. Ἄλλος, ἐπισκέψη αὐτόν. Sic unus.

V. 6. Lectionem Hebraicam Græcis litteris ex Chrysostomo adfert Drusius. Lectiones sequentes ex codicibus mutuamur, qui in nomine interpretum mire variant. Drusius sic habet, Θ., Ε', βραχὺ τι παρὰ Θεόν. *Alius*, ὀλίγον παρὰ Θεόν. Vaticanus, Ἄ., ὀλίγον παρὰ Θεόν. Σ., βραχὺ τι Θεοῦ. Corder., ἕτερος, βραχὺ τι Θεοῦ. Ἄλλος, ὀλίγον πρὸς Θεόν. Ibid. Ἄ., ὄξω καὶ ἀξιώματι etc. Colbert. unus.

V. 7. Θ., ἐξουσιάζειν ἐποίησας αὐτόν etc. Colbert. V. 8. Ἄλλος, τὰ κτήνη τὰ ἄγρια. Drusius.

PSALMUS IX.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ἐπινίκιον περὶ θανάτου τοῦ υἱοῦ, ἄσμα τοῦ Δαυὶδ.	1. Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν κρυφίων τοῦ υἱοῦ, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. Ε', τῷ νικητοίῳ ὑπὲρ ἀχμῆς τοῦ υἱοῦ, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. Γ', εἰς τὸ τέλος νεανικότης τοῦ υἱοῦ.	1. Τῷ νικητοίῳ ὑπὲρ ἀχμῆς τοῦ υἱοῦ, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.
3. Καὶ γαυριάσω. Ἄσω τῷ ὀνόματι σου, Ὑψιστε.	3. Καὶ ἀγαλλιάσομαι. Ψαλῶ τῷ ὀνόματι σου, Ὑψιστε.	3.
4. Ἀναστραφέντων τῶν ἐχθρῶν μου εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ προσώπων των καὶ ἀπολομένων ἐκ προσώπου σου.	4. Ἐν τῷ ἵπποστραφῆναι τὴν ἐχθρόν μου εἰς τὰ ὀπίσω, ἀσθενήσουσι καὶ ἀπολούνται ἀπὸ προσώπου σου.	4.
5.	5. Ὅτι ἐποίησας τὴν κρίσιν μου καὶ τὴν δίκην μου, ἐκάθισα· ἐπὶ θρόνου ὁ κρίνων δικαιοσύνην.	5.
7. Ἐρείπια.	7. Αἱ ῥομφαίαι. Εἰς τὸν αἰῶνα. Ἄλλος, διηγεκῶς.	7.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1. Triumphale de morte filii canticum Davidis.	1. In finem pro occultis filii, psalmus David. V, victori de florida ætate filii, psalmus David. VI, in finem, juvenilitatis filii.	1. Victori de florida ætate filii, psalmus David.
3. Et exultabo.	3. Et exultabo.	3.
Conam nomini tuo, Altissime.	Psallam nomini tuo, Altissime.	
4. Aversis inimicis meis retrorsum, ac collisibus atque perditis a facie tua.	4. In convertendo inimicum meum retrorsum, infirmabuntur et peribunt a facie tua.	4.
5.	5. Quoniam fecisti iudicium meum et causam meam: sedisti super thronum qui iudicas iustitiam.	5.
7. Parietina.	7. Framæ. In sæculum. <i>Alius</i> , perpetuo.	7.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

אבד זכר	Εμμ.	
המה	8. Ιησηβ.	8. Καθεδεῖται.
ישב 8		Ἦθρασεν εἰς κρῖον τὸν θρόνον αὐτοῦ.
נין למשפט נסא	10.	10. Τῷ ἐπιτροπιῶ.
לך 10	11.	Εἰς καιρὸν.
לעתה		11. Καὶ πεποιθήσουσι.
ויבטח 11	12.	12. Τῷ καθημένῳ.
כי לא עזבה		Ἐναλλαγὰς αὐτοῦ.
ושב 12	14.	14. Ἐδωρήσατό μοι Κύριος, εἶδε κακουργίαν μου.
עלילותיו	15.	15.
חננני יהוה ו ראה עניי	16.	16.
תלהתך 15	17.	17.
מבעד 16		
נדע ו יהוה משפט עשה		
כפוי		
הגיו סל	Εγγαων σελ.	Ἰδὴ ἀεί.
ישום 18	18.	18. Ἀναστρέψουσι.
כי לא נצח ישכח 19	19.	19.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

Periit memoria eorum. <i>Hieron., id.</i>	Periit memoria eorum.	
Ipsia <i>Hieron., cum ipsis.</i>	Cum sonitu.	
8. Sedebit. <i>Hieron., id.</i>	8. Permanet.	8. Sedebit.
Paravit ad iudicium solium suum. <i>Hieron., stabilivit ad iudicandum solium suum.</i>	Paravit in iudicio thronum suum.	Firmavit ad iudicium thronum suum.
10. Tenui. <i>Hieron., oppresso.</i>	10. Pauperi.	10. Attrito.
In temporibus. <i>Hieron., opportuna.</i>	In opportunitatibus.	In tempore.
11. Et sperabunt. <i>Hieron., et confident.</i>	11. Et sperent.	11. Et confident.
Quoniam non derelinquisti. <i>Hieron., id.</i>	Quoniam non derelinquisti.	
12. Habitanti. <i>Hier., habitatori.</i>	12. Qui habitat.	12. Sedenti.
Studia ejus. <i>Hieron., cogitationes ejus.</i>	Studia ejus.	Mutationes ejus.
14. Miserere mei, Domine, vide afflictionem meam. <i>Hieron., id.</i>	14. Miserere mei, Domine, vide humilitatem meam.	14. Condonavit mihi Dominus, vidit afflictionem meam.
15. Laudes tuas. <i>Hieron., id.</i>	15. Laudationes tuas.	15.
16. Demersæ sunt. <i>Hieron., id.</i>	16. Infixæ sunt.	16.
17. Notus est Dominus, iudicium fecit. <i>Hieron., agnitus est Dominus iudicium faciens.</i>	17. Cognoscetur Dominus iudicia faciens.	17.
Volarum suarum. <i>Hieron., manuum suarum.</i>	Manuum suarum.	
Meditatio, selah. <i>Hieron., meditatio semper.</i>	Vacat.	Canticum semper.
18. Revertantur. <i>Hieron., convertantur.</i>	18. Convertantur.	18. Revertentur.
19. Quoniam non in æternum oblivioni erit. <i>Hieron., id.</i>	19. Quoniam non in finem oblivioni erit.	19.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΩΤΙΩΝ.

'Απώλεσας.	'Απώλετο τὸ μνημόσυνον αὐτῶν. Μετ' ἤχου. Ἄλλοι, σὺν αὐτοῖς.	
8.	8. Μένει.	8.
Ἦδρασε κρίσει τὸν θρόνον αὐ- τοῦ.	Ἦτοίμασεν ἐν κρίσει τὸν θρόνον αὐτοῦ.	
10. Τῷ τεθλασμένῳ.	10. Τῷ πένητι.	10.
'Ἐπικαίρως.	'Ἐν εὐκαιρίαις.	
11. Καὶ πεποιθήσουσι.	11. Καὶ ἐλπισάτωσαν.	11.
	"Ὅτι οὐκ ἐγκατέλιπες. Ἄλλος, οὐ γὰρ ἐγκατέλιπες.	
12.	12. Τῷ κατοικοῦντι.	12.
Τὰς μηχανὰς αὐτοῦ.	Τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ. Ἄλλ., τὰ μηχανήματα αὐτοῦ.	
14.	14. Ἐλέητόν με, Κύριε, ἴδε τὴν ταπεινώσίν μου.	14.
15. Τὰς ὕμνησεις σου.	15. Τὰς αἰνέσεις σου.	15. Τοὺς ἐπαίνους σου.
16.	16. Ἐνεπάγησαν. Ἄλλος, ἔδα- πίσθησαν.	16.
17.	17. Γνώσεται Κύριος κρίματα ποιῶν. Ἄλλος, ἐγνώσθη Κύριος κρίμα ποιήσας. Χειρῶν αὐτοῦ. Ἄλλος, ταρσῶν αὐτοῦ.	17.
Μέλος διαφάλματος.	Ῥῆθ' διαφάλματος. Ἄλλ., μελῶ- δημα αἰεί.	Φθογγή αἰεί.
18.	18. Ἄποστραφήτωσαν.	18.
19.	19. Ὅτι οὐκ εἰς τέλος ἐπιλησθή- σεται. Ἄλλος, οὐ γὰρ εἰς τέλος ἐπιλησθήσεται.	19.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIQ.

Perdidisti.	Periit memoria eorum.	
	Cum sonitu. <i>Alii</i> , cum ipsis.	
8.	8. Manet.	8.
Firmavit iudicio thronum suum.	Paravit in iudicio thronum suum.	
10. Fracto. Opportune.	10. Pauperi. In opportunitatibus.	10.
11. Et confident.	11. Et sperent.	11.
	Quoniam non dereliquisti. <i>Alius</i> , non enim dereliquisti.	
12.	12. Habitanti.	12.
Machinas ejus.	Studia ejus. <i>Alius</i> , machina- menta ejus.	
14.	14. Miserere mei, Domine, vide humilitatem meam.	14.
15. Hymnos tuos.	15. Laudationes tuas.	15. Laudes tuas.
16.	16. Infixæ sunt. <i>Alius</i> , demersæ sunt.	16.
17.	17. Cognoscetur Dominus judi- cia faciens. <i>Alius</i> , agnitus est Do- minus cum iudicium fecit. Manuum suarum. <i>Alius</i> , vela- rum suarum.	17.
Melos diapsalmatis.	Canticum diapsalmatis. <i>Al.</i> , me- lodia semper.	Vox semper.
18.	18. Avertantur.	18.
19.	19. Quoniam non in finem obli- vio erit. <i>Alius</i> , non enim in finem oblivio erit.	19.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοὺς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

תקת עניים		
20 אל-יעז אביש על-פך	20.	20. Μὴ θρασυνέσθω ἄνθρωπος.
21 שויתה יהדה כודה לום	21.	21. Θεοῦ, Κύριε, φόβημα αὐτοῖς.
סלה	Σελ.	Ἄελ.

PSALMUS X SECUNDUM HEBRÆOS.

1 לענתח בצרד	1.	1. Εἰς καιρὸν θλίψεως
2 ידלק יתפשט	2.	2. Καίεται. Σιλληφθήτωσαν.
3, 4 כי-הלל רשע עז-תאדת נפשח ובצע ברך נאץ יהיה רשע יגבה אפו בל-חדר	3, 4.	3, 4. Ὅτι ὑμνησεν ἀσεθῆς ἐπὶ πόθῳ ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ πλεονέκτης εὐλογήσας διέσυρε τὸν Κύριον ἀσε- θῆς. Ὅταν ἰδῶθῃ ὁ θυμὸς αὐτοῦ οὐκ ἐκζητεῖ.
אין אלהים כח-במחמתו		
5 מיום משפחתי		5.
כל-צדדיו יפוח		

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

Expectatio pauperum. <i>Hieron., idem.</i>	Patientia pauperum.	
20. Non honoretur homo. <i>Hieron., non confortetur homo.</i>	20. Non confortetur homo.	20. Ne ferociat homo.
Super facies tuas. <i>Hieron., ante faciem tuam.</i>	In conspectu tuo.	
21. Pone, Domine, timorem eis. <i>Hieron., pone, Domine, terrorem eis.</i>	21. Constitue, Domine, legi-torem super eos.	21. Pone, Domine, timorem eis.
Scilah. <i>Hieron., semper.</i>		Semper.

PSALMUS X SECUNDUM HEBRÆOS.

1. Ad tempora in angustia. <i>Hieron., in temporibus angustiae.</i>	1. In opportunitatibus, in tribulatione.	1. In tempus tribulationis.
2. Insequetur. <i>Hieron., ardet.</i>	2. Incenditur.	2. Uritur.
Comprehenduntur. <i>Hieron., capiuntur.</i>	Comprehenduntur.	Comprehendantur.
3, 4. Quoniam laudavit impius super aviditate animæ suæ, et avaro benedixit: irasci fecit Dominum impius. Secundum fastum furoris sui non quæret. <i>Hieron., quia laudavit impius desiderium animæ suæ: et avarus applaudens sibi blasphemavit Dominum. Impius secundum altitudinem furoris sui non requirit.</i>	3, 4. Quoniam laudatur peccator in desiderio animæ suæ, et iniquus benedicitor. Exacerbavit Dominum peccator. Secundum multitudinem iræ suæ non quæret.	3, 4. Quia celebravit impius in desiderio animæ suæ, et avarus benedicens detraxit Domino impius. Cum exaltatus fuerit furor ejus, non requirit.
Non Deus omnes cogitationes ejus. <i>Hieron., non est Deus in omnibus cogitationibus ejus.</i>	Non est Deus in conspectu ejus.	
5. Altitudo judicia tua. <i>Hieron., longe sunt judicia tua.</i>	5. Auferuntur judicia tua.	5.
Omnes hostes suos sufflabit. <i>Hieron., omnes inimicos suos despicit.</i>	Omnium inimicorum suorum dominabitur.	

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Υ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

- Ἡ ὑπομονὴ τῶν πενήτων. Ἄλλος, ἡ προσδοκία πρᾶξων.
20. Μὴ κραταιούσθω ἄνθρωπος. 20. Ἐνώπιόν σου. Ἄλλος, κατὰ πρόσωπόν σου.
21. Τάξον, Κύριε, νόμον αὐτοῖς. 21. Κατάστησον, Κύριε, νομοθέτην ἐπ' αὐτούς.
- Διάψαλμα. 21. Κατάστησον, Κύριε, νόμον αὐτοῖς.
- Διάψαλμα. Ε', διαπαντός. Γ', εἰς τέλος. Διάψαλμα.

PSALMUS X SECUNDUM HEBRÆOS.

1. Ἐν καιροῖς θλίψεως. 1. Ἐν εὐκαιρίαις, ἐν θλίψει. 1.
2. Φλέγεται. 2. Ἐμπυρίζεται. 2.
- 3, 4. Ὅτι αἰνέσας παράνομος κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν, καὶ πλεονέκτης εὐλογήσας, παρώξυνε τὸν Κύριον. Κατὰ μετεωρισμὸν θυμοῦ αὐτοῦ οὐ μὴ ἐκζητήσει. 3, 4. Ὅτι ἐπαινεῖται ὁ ἁμαρτωλὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, καὶ ὁ ἀδικῶν ἐνευλογεῖται. Παρώξυνε τὸν Κύριον ὁ ἁμαρτωλός. Κατὰ τὸ πλῆθος τῆς ὀργῆς αὐτοῦ οὐκ ἐκζητήσει.
5. 5. Ἄνταναιρεῖται τὰ κρίματά σου. Ἄλλος, ἤρται ἡ κρίσις σου. Ἄλλος, ἀφανίζεται.
- Πάντας τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ ἐκχυρῖσει. Πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ καταχυρῖσει.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOŒIO.

20. 20. Patientia pauperum. *Alius*, expectatio mansuetorum.
21. Constitue, Domine, legem ipsis. 21. Constitue, Domine, legislatorem super eos.
- Diapsalma. Diapsalma. V, perpetuo. VI, in finem. Diapsalma.

PSALMUS X SECUNDUM HEBRÆOS.

1. In temporibus angustiarum. 1. In opportunitatibus, in tribulatione. 1.
2. Ardet. 2. Incenditur. 2.
- 3, 4. Quoniam laudans iniquus secundum concupiscentiam, et avarus benedicens, exacerbavit Dominum. Secundum sublimitatem furoris sui non requiret. 3, 4. Quoniam laudatur peccator in desideriis animæ suæ, et iniquus benedicitur. Exacerbavit Dominum peccator. Secundum multitudinem iræ suæ non quæret.

5. 5. Non est Deus in conspectu ejus. *Alius*, non est Deus in omnibus cogitationibus ejus. *Alius*, per omnes cogitationes ejus.
- Omnes hostes suos exsufflat. 5. Auferuntur judicia tua. *Alius*, sublatum est iudicium tuum. *Alius*, deletur.
- Omnia inimicorum suorum dominabitur.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοὶς γράμμασι.

ΑΚΥΛΛΑΣ.

6 אמר בלבו בל-אמונת לדר הו-
אשר לא ברע

6.

6.

7 אלה ו פיות כלא

7.

7.

אין

8 ישב ו במארב חזרים במסותרים
ידרג נבי

8.

Ἄνωφελές.

8. Ἐνέδρα αὐλῶν.

9 להלכה

9.

9.

כאריה בסכה

במשו

ברשות

10 חכה ישה והפל בעצמות
חלכאים

10.

10. Ὁ δὲ θλασθεὶς καμψθήσεται,
ἐπιπεσόντος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἰσχυ-
ρῶν αὐτοῦ, τοῖς ἀσθενέσιν.

12 קיבה יודה אל

12

12. Ἀνάστηθι, Κύρις, Ἴσχυρός
μου.

נשא ירך

13 אמר בלבו לא תחדש

13.

13.

14 ראחה ו כי-אחה ו עמל וכעס ו
תביבו

14.

14. Εἶδες, ὅτι σὺ πόνον καὶ παρ-
αργισμὸν ἐπιθέλεις.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

6. Dixit in corde suo, Non movebor in generationem et generationem quod non in malo. Hieron., loquitur in corde suo: Non movebor: in generatione et generatione ero sine malo.

6. Dixit enim in corde suo: Non movebor a generatione in generationem sine malo.

6.

7. Exsecratione os ejus plenum est. Hieron., maledictione os ejus plenum est.

7. Cujus maledictione os plenum est.

7.

Iniquitas. Hieron., id.

Dolor.

Inutile.

8. Sedebit in insidiis villarum, in latibulis interficiet innocentem. Hieron., sedet insidians juxta vestibula in absconditis, ut interficiat innocentem.

8. Sedet in insidiis cum divitibus in oculis, ut interficiat innocentem.

8. Insidiis aularum.

9. Ad pauperem. Hier., robustos.

9. In pauperem.

9.

Sicut leo in tugurio. Hieron., quasi leo in cubili.

Quasi leo in spelunca.

In trahendo eum. Hieron., cum attraxerit eum.

Dum attrahit eum.

In retesuo. Hieron., ad retesuum.

In laqueo suo.

10. Ateret se, humiliabitur, et eadet in robustis ejus congregatio attritorum. Hieron., et confractum subjiciet, et irruet viribus suis valenter.

10. Inclinabit se, et cadet cum dominatus fuerit pauperum.

10. Ille vero fractus curvabitur, cadente ipso cum fortibus ejus, ipsis infirmis.

12. Surge, Domine Deus. Hieron., id.

12. Exsurge, Domine Deus.

12. Surge, Domine, Fortis mens.

Leva manum tuam. Hieron., id.

Exaltetur manus tua.

13. Dicens in corde suo, te non requisituum. Hieron., dicens in corde suo, quod non requiras.

13. Dixit enim in corde suo, Non requiret.

13.

14. Vidisti quippe tu laborem, et iram respicies. Hieron., vides quia tu laborem et furorem respicis.

14. Vides, quoniam tu laborem et dolorem consideras.

14. Vidisti, quia tu laborem et furorem respicis.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

6. Λέγων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, Οὐ περιτραπήσομαι εἰς γενεάν καὶ γενεάν, οὔτε ἔσομαι ἐν κακώσει.

7.

8. Ἐγκάθηται ἐνεδρεῶν περὶ τῆς αὐλᾶς, ἐν ἀποκρύφοις, ἀποκτείναι ἀναίτιον.

9. Εἰς τοὺς ἀσθενεῖς σου.

10.

12. Ἀνάστηθι, Κύριε, Ἰσχυρὸς μου.

13.

14. Ὁρᾷς ὅτι σὺ πόνον καὶ παραγρισμὸν ἐποπτεύεις.

SYMMACHUS.

6. Dicens in corde suo, Non evortar in generationem et generationem, neque ero in afflictione.

7.

8. Insidet insidians ad aulas, in absconditis, ut interficiat innocentem.

9. In infirmos tuos.

10.

12. Surge, Domine, Fortis meus.

13.

14. Vides quia tu laborem et furorem respicias.

6. Εἶπε γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, Οὐ μὴ σαλευθῶ ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν ἄνευ κακοῦ.

7. Οὐ ἄρᾳς τὸ στόμα αὐτοῦ γέμει. Ἄλλος, οὐ τίνος κατάρας πλήρης τὸ στόμα.

Πόνος.

8. Ἐγκάθηται ἐνεδρα μετὰ πλουσίων ἐν ἀποκρύφοις, τοῦ ἀποκτείναι ἀθῶον. Ἄλλος, ἐγκρύπτεται μετὰ δόλου.

9. Εἰς τὸν πένητα.

Ὡς λέων ἐν τῇ μάνδρᾳ. Ἄλλος, ὡς λέων ἐν τῇ περιφραγματι.

Ἐν τῷ ἐλκῦσαι αὐτόν. Ἄλλος, ἐν ἐλκυσμῷ αὐτοῦ.

Ἐν τῇ παγίδι αὐτοῦ. Ἄλλος, ἐν τῇ σαγήνῃ.

10. Κύφει καὶ πτεοεῖται ἐν τῷ αὐτὸν κατακυριεῦσαι τῶν πενήτων.

12. Ἀνάστηθι, Κύριε ὁ Θεός.

Ἰψωθήτω ἡ χεὶρ σου. Ἄλλος, ἔταρον τὴν χεῖρά σου.

13. Εἶπε γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ, Οὐ ζητήσῃ. Ἄλλος, λέγων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ· Οὐκ ἐζητήσῃ.

14. Βλέπεις ὅτι σὺ πόνον καὶ θυμὸν κατανοεῖς.

LXX INTERPRETES.

6. Dixit enim in corde suo: Non movebor a generatione in generationem sine malo.

7. Cujus maledictione os ejus plenum est. *Alius*, cujus maledictione plenum os.

Labor.

8. Sedet in insidiis cum divitibus in occultis, ut interficiat innocentem. *Alius*, absconditur cum dolo.

9. In pauperem.

Quasi leo in ovili. *Alius*, quasi leo in circumvallatione.

Dum attrebit eum. *Alius*, in attractione ejus.

In laqueo suo. *Alius*, in sagena.

10. Inclinabit se et cadet cum dominatus fuerit pauperum.

12. Exsurge, Domine Deus.

Exaltetur manus tua. *Alius*, leva manum tuam.

13. Dixit enim in corde suo, Non requireret. *Alius*, dicens in corde suo, Non requireret.

14. Vides quia tu laborem et furorem consideras.

6.

7.

8.

9.

10.

12.

13.

14. Βλέπεις ὅτι σὺ πόνον καὶ θυμὸν κατανοεῖς.

TREODOTIO.

6.

7.

8.

9.

10.

12.

13.

14. Vides quia tu laborem et furorem respicias.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ

ΑΚΥΛΑΣ.

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

לתה בידך	
עֵדֶיךָ יַעֲבֹד	
אתה ו היות	
עודך	
15 תדושו רשעו בל חסונו	12
17 תבין לבם הקשיב אדנך	17.
18 לשפטו יתום דרך	18.

Ἐπὶ σὲ καταλείπει.

Βοηθῶν.

15.

17. Τὴν πρόθεσιν τῆς καρδίας αὐτῶν ἠκροάσατο ὁ οὖς σου.

18. Κρῖναι ὄρφανῶν καὶ τεθλιμμένων.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

Ad dandum in manu tua. *Hieron.*, ut detur in manu tua.

Ut tradas eos in manus tuas.

Super te relinquit. *Hieron.*, tibi relinquuntur.

Tibi derelictus est.

Super te relinquit.

Tu fuisti. *Hieron.*, tu es factus.

Tu eris.

Adjvans. *Hieron.*, adjutor.

Adjutor.

Adjvans.

15. Quæres impietatem ejus, non invenies. *Hieron.*, quæres impietatem ejus, et non invenies.

15. Quæretur peccatum illius, et non invenietur.

15.

17. Parare facies cor eorum, intendere facies aurem tuam. *Hieron.*, preparasti ut cor eorum audiat auris tua.

17. Præparationem cordis eorum audivit auris tua.

17. Proposui um cordis eorum audivit auris tua.

18. Ad judicandum pupillum et tenuem. *Hieron.*, ut judices pupillum et oppressum.

18. Judicare pupillo et humili.

18. Ad judicandum pupillo et attrito.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum IX.

V. 1. Hasce varias tituli interpretationes adferunt quatuor mss. cum tantillo discrimine. Ad Aquilam Corder. solus legit, νεότητος: ad Symmachum codex unus Regius habet, ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ τοῦ θανάτου, male: ad Theodotionem idem Regius, ὑπὲρ ἀιχμῆς. Voces Hebraicas Græce scriptas ἀμωθ βεν, adfert Vaticanus. [In lectione Sextæ edidit Montf., νεανικότης, latine vero, juvenilitatis. Sed absque dubio νεανικότης legendum. Schleusnerus in opusce. crit., affert sequentem varietatem lectionum ex Origenis Select. in psal. Σύμμαχος, ὑπὲρ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ. Ἀκύλας, ὑπὲρ τῆς νεότητος. DRACH].

V. 5. Ἄ., Σ., καὶ γαυριάσῃ. Drusius. Corderius autem habet, ἄλλος, καὶ γαυριάσῃ, et ita Chrysostomus in codice quodam Coisl. bombycino.

Ibid. et v. 4. Σ., ἄσω etc. Sic unus Regius, Drusius, et Corderius, qui legit, ἀναστραφέντων. [Schleusnerus ibid.: In versione Symmachi reponi debet, προσκοφέντων. Nam προσκόπτειν, non προκόπτειν, respondet hebraico verbo [הכש].]

V. 5. Ἄ., ὑπερέδικασας etc. Unus Reg.

V. 7. Hebr., ἀρωθ. Colbertinus, qui postremam lectionem in Vaticano et Drusio Σ. signatam, Theodotioni tribuit. Ibid. Ἄλλος, διηνεκῶς. Coisl. bombycinus.

Ibid. Σ., ἀπόλεσας. Sic codex unus. Drusius, ἀπόλεσας tantum, non indicato interprete.

Ibid. Hebr., εμμα. Drusius. Chrysostomus legerat εμ: sed εμμα legendum.

V. 8. Hebr., Ιησηθ. Drusius ex Chrysostomo. Ἄ., καθεδεῖται. Colbert. unus. Drusius vero tacito interprete.

Ibid. Ἄ., ἤδρασεν εἰς χρίσιν etc. Sic Colbert. et Reg. unus ex Apollinario ad psalmum LXXXVIII. Σ., ἤδρασε κρίσει etc. Reg. unus.

V. 10. Has Aquilæ et Symmachi lectiones sine interpretum nomine adfert Drusius; sed unus Reg. Aquilæ et Symmacho tribuit.

Ibid. Ἄ., εἰς καιρόν. Σ., ἐπικαιρῶς. Unus Reg. et Corderius.

V. 11. Ἄ., Σ., καὶ νεποθήσουσι. Sic Theodotus: Ἀκύλας καὶ Σύμμαχος πεποιθήσουσι ὀριστικῶ ἀντὶ προστακτικοῦ χρησάμενοι ῥήματι. Aquila et Symmachus, confident, dixerunt, verbo utentes indicandi pro imperandi.

Ibid. Ἄλλος, οὐ γάρ etc. Sic unus.

V. 12. Ἄ., τῷ καθήμενῳ. Drusius.

Ibid. Ἄ., ἐναλλαγῆς αὐτοῦ. Σ., τὰς μηχανὰς αὐτοῦ. Sic quidam mss. cum Agellio, Corderio et Drusio. Chrysostomus ad Symmachum legit μηχανήματα.

V. 14. Ἄ., ἐδωρήσατο etc. Sic unus Regius. Jam vidimus Aquilam verbum [τη] per δωρεῖσθαι persæpe vertere.

V. 15. Σ., τὰς ὑμνήσεις etc. Colbert. unus.

V. 16. Ἄλλος, ἐβαπτίσθησαν. Drusius. Videtur esse Symmachi, qui vocem [τη] ἐβαπτίσθην vertit psalm. LXXIII, 5.

V. 17. Ἄλλος, ἐγνώσθη etc. Drusius.

Ibid. Ἄλλος, τρωπῶν αὐτοῦ. Drusius sine interpretis nomine. Sed est, ut videtur, Aquilæ, qui vocem [τη] ita vertit psalm. LXXVII, 72, et cxviii, 419; Isai. xlii, 16.

Ibid. Hebr., εγγων σελ. Colbert. unus. Aquilæ et Symmachi lectiones habent Vaticanus, Colbert. et Drusius. Theodotionis vero Colbertinus, ut et sequentem, μελόδημα.

V. 18. Ἄ., ἀνατρέψουσι. Colbert.

V. 19. Ἄλλος, οὐ γάρ εἰς etc. Drusius.

Ibid. Ἄλλος, ἡ προσδοκία πραέων. Idem.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Θ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

ἵνα δοθῶσιν, εἰς χεῖράς σου.	Τοῦ παραδοῦναι αὐτοὺς εἰς χεῖράς σου.	
Σοὶ ἐγκαταλείπει.	Σοὶ ἐγκαταλείπεται.	Ἐπὶ σὲ καταλείπεται.
	Ἐν ἧσθα. Ἄλλος, οὐ ἐγένου.	
	Ἄλλος, οὐ ἔση.	
	Βοηθός. Ε', Γ', βοηθῶν.	Βοηθῶν.
15. Ἐκζητηθήσεται ἡ ἀσέβεια αὐτοῦ, ἵνα μὴ εὐρεθῇ αὐτός.	15. Ζητηθήσεται ἡ ἀμαρτία αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ εὐρεθῇ.	15. Ἐκζητηθήτω ἡ ἀσέβεια αὐτοῦ, ἵνα μὴ εὐρεθῇ.
17. Ἐτοιμάσεις καρδίας αὐτῶν προσέχειν οὓς σου.	17. Τὴν ἐτοιμασίαν τῆς καρδίας αὐτῶν προσέσχε τὸ οὓς σου.	17.
18.	18. Κρίναι ὄφρα νῶ καὶ ταπεινῶ.	18.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

Ut dentur in manus tuas.	Ut tradas eos in manus tuas.	
Tibi derelinquit.	Tibi derelictus est.	Super te relinquitur.
	Tu eras. <i>Alfus</i> , tu es factus. <i>Alfus</i> , tu eris.	
	Adjutor. V, VI, adjuvans.	Adjuvans.
15. Requiretur impietas ejus, ut non inveniatur ipse.	15. Quæretur peccatum illius, et non inveniatur.	15. Exquiratur impietas ejus, ut non inveniatur.
17. Præparabis cor eorum, ut intendat auris tua.	17. Præparationem cordis eorum attendit auris tua.	17.
18.	18. Judicare pupillo et humili.	18.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum IX.

V. 20. Ἄ., μὴ θραυνέσθω ἄνθρωπος. Corderius, Itemque Drusius, sed tacito interprete.

Ibid. Ἄλλος, κατὰ πρόσωπόν σου. Corderius.

V. 21. Ἄ., θοῦ Κύριε etc. Trium lectiones exhibent Vaticanus, Colbertinus unus atque Drusius. Sed Colbertinus eam quæ Theodotionis est, Aquilæ adscribit.

Ibid. Hebr., σελ etc. Vide supra psalm. III, 3.

V. 1. Hebræi hunc psalmum in duos diviserunt : eum autem id fecerint, vide Theodoretum ad psalm. cxv. Hac vero de re Agellius sic loquitur. *Quod scripsit quidam vir ætate nostra eruditissimus, a recentioribus Hebræis hanc psalmi hujus divisionem esse factam, non a veteribus agnitam, id secus est, cum Hebræa distinctio sit in Hexaplis Origenis, et cæteri interpretes, atque etiam Syrus ex hoc loco decimum psalmum numerarint, et a superiore diviserint : quod etiam scholion Græcum in catena Græca testatur his verbis : ἐντεῦθεν ἡ ἐκδοσις ἀρχὴν τοῦ ἑψαλμοῦ περιέχει.*

Ibid. Ἄ., εἰς χαιρὸν etc. Ex Vaticano et ex Drusio.

V. 2. Ἄ., καίεται. Drusius. Vaticanus vero, ἐκάζεται. In verbo καίω, ι suppressi frequentissimum est in vetustissimis codicibus Græcis, ut in Commentariis Eusebii in psalmos sæpe observavimus. Σ., φλέγεται. Vaticanus et Drusius.

Ibid. Ἄ., συλληφθήτωσαν. Chrysostomus.

V. 3, 4. Hunc locum ante lacerum et interpretum nominibus carentem apud Drusium, ex Regio uno, Colbertino uno et Vaticano restituvimus. Chrysostomus vero primam lectionem Symmacho, secundam Aquilæ tribuit.

Ibid. Ἄ., ὅταν ὄψωθῇ etc. Colbertinus. Drusius vero sine interpretum nomine adtulit. [E catena Patrum Græc. ed. Corderii, p. 185, addit hanc lectio-

nem : Ἄλλος, κατὰ τὸ πλήθος τοῦ μετεωρισμοῦ αὐτοῦ, secundum multitudinem sublimitatis ejus, DRACH.]

Ibid. Ἄλλος, οὐκ ἔστι Θεός ἐν πάσαις ἐνοιαῖς αὐτοῦ. Drusius. Videtur autem esse Symmachi, qui ΓΩΠΩ vertit ἔννοια. Job xxi, 27. Altera item versio apud Drusium est.

V. 5. Ἄλλος, ἦσται ἡ κρῖσις σου. Drusius. Ἄλλος, ἀφανίζεται. Colbert. στιχηρῶς scriptus.

Ibid. Σ., πάντας τοὺς etc. Regius unus.

V. 6. Hunc Symmachi locum plenum mutuum ex Colbertino et ex Regio uno.

V. 7. Ἄλλος, οὐ τινοσ κατάρας etc. Colbertinus στιχηρῶς scriptus.

Ibid. Ἄ., ἀνωφελές. Drusius. Sic vocem ρην de more vertit Aquila.

V. 8. Σ., ἐγκάθηται etc. Sic Regius unus, Vaticanus et Drusius. Sed Vaticanus habet, παρὰ τὰς αὐλάς, quæ lectio non spernenda. Regius, περὶ τὰς πύλας, ad portas. Ἄ., ἐνέδρα αὐλῶν. Vaticanus. Agellius ait : *Aquila et Symmachus transtulerunt, αὐλάς. Ἄλλος, ἐγκρύπτεται μετὰ δόλου. Coislin. unus.*

V. 9. Σ., εἰς τοὺς ἀσθενεῖς σου. Vaticanus.

Ibid. Ἄλλος, ὡς λέων etc. Drusius.

Ibid. Ἄλλος, ἐν ἔλκυσμῶ αὐτοῦ. Chrysostomus.

Ibid. Ἄλλος, ἐν τῇ σαγήνῃ. Drusius.

V. 10. Ἄ., ὁ δὲ θλασθεὶς etc. Drusius sine auctoribus nomine. Sed Chrysostomus, Ἄ., ὁ δὲ θλασθεὶς etc.

V. 12. Ἄ., Σ., ἀνάστηθι, Κύριε, Ἰσχυρὸς μου. Vaticanus.

Ibid. Ἄλλος, ἔπαρον τὴν χειρὰ σου. Drusius.

V. 13. Ἄλλος, λέγων etc. Coislin. bombyc.

V. 14. Lectiones Aquilæ et Symmachi ex Vaticano, Regio uno, Theodoretus, Corderio et Drusio. Vaticanus ad Aquilam habet, ἰδὲς. Item Vaticanus,

Α. ὁμοίως τοῖς Ο', Τη. ut LXX.

Ibid. Σ., ἵνα δοθῶσιν etc. Drusius. Vaticanus habet τεθῶσιν.

Ibid. 'A., ἐπὶ αὐτῶν καταλ. etc. Hasce trium lectio-

nes ex Vaticano mutuamur.

Ibid. Ἄλλος, σὺ ἐγένου. Ἄλλος, σὺ ἐση. Drus.

Ibid. 'A., Θ., Ε', Γ', βοηθῶν. Vaticanus.

V. 15. Σ., ἐκζητηθήσεται etc. Symmachi lectio-

PSALMUS X.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοὺς γράμμασι.

ΑΚΥΤΑΣ.

- 1. לְמַעַן לֹדַד 1.
- נִדְדוּ הַרְכָּם צַפִּיר 2
- 2. כִּנְיָנוּ חָצַם עַל-יַדְר 2.
- לִיְדוּחַת בְּמִדָּ-אֵמֶל לִישָׁרִי-לֵב 3
- 3. כִּי הַשְׁחָחַת יַדְרִיכֶךָ 3.
- צַדִּיק כַּה-פָּעַל 4
- 4. דָּוִד 4.
- עַמְעַפֵּד יִבְחֹן 5
- 5. יַדְדָּה צַדִּיק יִבְחֹן חֲרָשָׁע 5.
- וְאִתְּבַח חֲסִים שְׂאֵנָה נֶפֶשׁ 6
- 6. וְאִתְּבַח עַל-רָשָׁעִים פְּחִים 6.

- 1. Τῷ νικοποιῶ τῷ Δαυὶδ.
- 'Αναστατοῦ εἰς τὰ ὄρη ὡς στρουθίων.
- 2. Ἦδρασαν βέλος αὐτῶν ἐπὶ τὴν νευράν.
- 3. Ὅτι οἱ θεμέλιοι καθαιρεθήσονται.
- Δίκαιος τί κατειργάσατο;
- 4. Ὁραματίζονται.
- Τὰ βλέφαρα αὐτοῦ δοκιμάζει.
- 5. Κύριος δίκαιον δοκιμάζει, καὶ ἀσεβῆ.
- Καὶ ἀγαπῶντα ἄδικα ἐμίσησεν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ.
- 6.

פּוּרְפֻרִי

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

- 1. Victori ipsi David. *Hieron.*, victori, psalmus David.
Transvola montem vestrum, passer. *Hieron.*, transvola in montem ut avis.
- 2. Paraverunt sagittam suam super nervum. *Hieron.*, posuerunt sagittam suam super uervum.
Ad sagittandum in ipsa caligine in rectos corde. *Hieron.*, ut sagittent in abscondito rectos corde.
- 3. Quoniam fundamenta destruentur. *Hieron.*, quia leges dissipatae sunt.
Justus quid operatus est? *Hieron.*, id.
- 4. Videbuat. *Hieron.*, vident.
Palpebrae ejus probabunt. *Hieron.*, palpebrae ejus probant.
- 5. Dominus justum probabit et impium. *Hieron.*, Dominus justum probat: impium autem.
Et diligentem rapinam odio habuit anima ejus. *Hieron.*, et diligentem iniquitatem odit anima ejus.
- 6. Pluet super impios laqueos. *Hieron.*, pluet super peccatores laqueos.
Terrorum. *Hieron.*, tempestatum.

- 1. In finem, psalmus David.
Transmigra in montem sicut passer.
- 2. Paraverunt sagittas suas in pharetra.
Ut sagittent in obscuro rectos corde.
- 3. Quoniam quae perfecisti destruxerunt.
Justus autem quid fecit?
- 4. Respiciunt.
Palpebrae ejus interrogant.
- 5. Dominus interrogat justum et impium.
Qui autem diligit iniquitatem odit animam suam.
- 6. Pluet super peccatores laqueos.
Procellarum.

- 1. Victori ipsi David.
Abscede in montes sicut passer.
- 2. Firmaverunt sagittam suam super nervum.
- 3. Quoniam fundamenta diruentur.
Justus quid operatus est?
- 4. Vident.
Palpebrae ejus probant.
- 5. Dominus justum probat et impium.
Et diligentem iniqua odit anima ejus.
- 6.

nem habent tres mss. et Drusius., Theodotionis Vaticanus.

V. 17. 'Α., τὴν πρόθεσιν etc. Aquilæ et Symmachi lectiones mutuamur ex Colbertino. Drusius ex dua-

bus unam fecerat, et Symmacho tribuerat. Theodoretus ait Symmachum vertisse πρόθεσιν.

V. 18. 'Α., κρῖναι etc. Colbertinus. Drusius etiam, sed tacito interprete.

PSALMUS X.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Υ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ἐπινίκιος τοῦ Δαυὶδ.
2. Ἦθρασαν βέλος αὐτῶν ἐπὶ τὴν νευράν.
... ὡς ἐν ζόφῳ.

3. Ὅτι οἱ θεοὶ κατέλυθσαν.

Δίκαιος τί ἔδρασαν;

4.

5.

6.

SYMMACHUS.

1. Triumphalis Davidis.

2. Firmaverunt sagittam suam super nervum.

...quasi in caligine.

3. Quia leges dissipatæ sunt.

Justus quid fecit?

4.

5.

6.

1. Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ.

Μεταναστεύου ἐπὶ τὰ ὄρη ὡς στρουθίου. Ἄλλος, μετνωικού.

2. Ἦτοίμασαν βέλη εἰς φαρέτραν. Ἄλλ., εἰς βελοθήκην.

Τῷ κατατοξεύσαι ἐν σκοτομήνῃ τοὺς εὐθεῖς τῆ καρδίᾳ. Ἄλλ., ἀσελήνῳ νυκτὶ. Γ', εἰς τὸ ἐπιδείξει τὸ σκότος εἰς τὸ φῶς.

3. Ὅτι ἡ κατηρήσῃ καθελῶν. Ἄλλος, ὅτι αἱ διδασκαλίαι συντριβήσονται. Γ', ὅτι αἱ διαδοχαί.

Δίκαιος τί ἐποίησε;

4. Ἀποβλέπουσι.

Τὰ βλέφαρα αὐτοῦ ἐξετάζει.

5. Κύριος ἐξετάζει τὸν δίκαιον καὶ τὸν ἀσεθῆ. Ἄλλος, Κύριος δίκαιος ἐξεταστής.

Ὁ δὲ ἀγαπῶν ἀδικίαν μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν.

6. Ἐπιθρέξει ἐπὶ ἀμαρτωλοὺς παγίδας. Ἄλλος, ὅσει ἐπὶ παρνόμους ἀνθρακας.

Καταιγίδα. Ἄλλος, καταιγίδος.

LXX INTERPRETES.

1. In finem, psalmus David.

Transmigra in montes sicut passer. *Alius*, transmove te.

2. Paraverunt sagittas in pharetram. *Alius*, in sagittarum thecam.

Ad sagittandum in nocte illuni rectos corde. *Alius*, in illumi nocte. VI, ad exhibendum tenebris in lucem.

3. Quoniam quæ perfecisti destruxerunt. *Alius*, quia doctrinæ conterentur. VI, quia successiones.

Justus quid fecit?

4. Respiciunt.

Palpebræ ejus examinant.

5. Dominus examinat justum et impium. *Alius*, Dominus justus examinatur.

Qui autem diligit iniquitatem odit animam suam.

6. Pluet super peccatores liquetos. *Alius*, pluet super peccatores carbones.

Procellam. *Al.*, procellæ.

1. Τῷ νικοποιῷ, ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ.

2.

Τῷ κατατοξεύσαι ἐν σκοτομήνῃ τοὺς εὐθεῖς τῆ καρδίᾳ.

3.

Δίκαιος τί ἐποίησε;

4. Ἐπιβλέπουσιν.

5.

6.

THEODOTIO.

1. Victori, psalmus David.

2.

Ad sagittandum in nocte illuni rectos corde.

3.

Justus quid fecit?

4. Inspiciunt.

5.

6.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

ΑΚΥΛΛΑΣ.

7 יָסַד יְהוָה פְּנִימָה

7.

7.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

7. Rectum videbunt facies ejus.
Hieron., rectum videbunt facies
corum.

7. Æquitatem vidit vultus ejus. 7.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum X.

V. 1. Titulus secundum tres Interpretes ex Colbertino et ex Eusebio in Psalmos.

Ibid. 'A., ἀναστατοῦ etc. Ἄλλος, μετακινουῦ. Sic Chrysostomus habet.

V. 2. 'A., Σ., ἤδρασαν βέλος etc. Vaticanus et Drusius. Ἄλλος, εἰς βελοθήκην. Sic Colbertinus στυχρῶς scriptus.

Ibid. Σ., ὡς ἐν ζόφῳ etc. Has lectiones mutuamur

ex Vaticano, Corderio et Drusio.

V. 3. Has lectiones sinceræ effert Vaticanus. Drusius et alii mutilas habent.

Ibid. 'A., δίκαιος τί etc. Vaticanus.

V. 4. Aquilæ et Theodotionis lectiones adfert Drusius.

Ibid. Vaticanus: Τὸ, εἰς τὸν πένητα, ἐν τῇ σαλίδι τῶν ὄ' ἔκειτο μόνον ἀμφιβόλως. I. e. *Illud, in pauperem, in sola LXX Interpretum columna dubie ja-*

PSALMUS XI.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

ΑΚΥΛΛΑΣ.

'Ελληνικοὶς γράμμασι.

1 לִמְנַחַשׁ עַל-הַשְּׂמִינִיטָה מִזְמוֹר לְדָוִד

1. Ασεμινθ.

1. Τῷ νικοποῦ ὑπὲρ τῆς ὀγδόης, μελωδία τῷ Δαυίδ.

2 חֶסֶד

2.

2. Ἄγνος.

3 כִּי-פֶסַח אֲבוֹנִים מִבְּנֵי אָדָם

3.

3. Ὅτι ἐπεράνησαν οἱ πιστοὶ ἀπὸ νῆδων ἀνθρώπων.

4 שֶׁפֶת חֶלְקָה בִּלְבַב וְלֵב יִדְבַּר

4.

4.

5 גִּבּוֹר

5.

5.

6 שֶׁשֶׁנִּי אָזְנוּ כִּי אָזְנוּ לָנוּ

6.

6. Χεῖλη πάραστιν ἡμῖν, τίς δεσπότης ἡμῶν;

7 מִשָּׁד עֵינַיִם מֵאֲנָקָה אֲבוֹנִים

7.

7. Ἀπὸ προνομῆς πενήτων, ἀπὸ οἰμωγῆς πτωχῶν.

8 אִשִּׁית בִּישָׁע וַיִּפֹּחַ לִי

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

1. Victori super octavam, canticum ipsi David. *Hieron.*, victori pro octava, psalmus David.

1. In finem pro octava, psalmus David.

1. Victori super octavam, canticum ipsi David.

2. Pius. *Hieron.*, castus.

2. Sanctus.

2. Castus.

Quoniam desierunt fideles a filiis hominum. *Hieron.*, quoniam imminuti sunt fideles a filiis hominum.

Quoniam diminutæ sunt veritates a filiis hominum.

Quoniam terminati sunt fideles a filiis hominum.

3. Labia blanditiarum in corde et corde loquentur. *Hieron.*, labium subdolum in corde et corde loquentur.

3. Labia dolosa in corde et corde locuti sunt,

3.

5. Roboremus. *Hieron.*, id.

5. Magnificabimus.

5.

Labia nostra nobiscum, quis dominus nobis? *Hieron.*, labia nostra nobiscum sunt, quis noster dominus est?

Labia nostra a nobis sunt, quis poster dominus est?

Labia adsunt nobis, quis dominus noster?

6. Propter vastitatem afflictorum, et propter clamorem inopum. *Hieron.*, propter miseriam inopum, a gemitu pauperum.

6. Propter miseriam inopum, et gemitum pauperum.

6. Ob vastitatem pauperum ob gemitum egenorum.

Ponam in salute, illaqueabit eum. *Hieron.*, ponam in salutari auxilium eorum.

Ponam in salutari, fiducia agam in eo.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

7. Εὐθύτητα εἶδε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ. Ἄλλος, εὐθύτητας ἔβλεται τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

7. Æquitatem vidit vultus ejus. *Alius*, rectitudines videbit vultus ejus.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum X.

cebat. Ea de re agitur in Præliminaribus. Ibid. 'A., τὰ βλέφ-. Sic mss.

V. 5. 'A., Κύριος δίκαιον etc. Hanc lectionem, ut et sequentem, ex Colbertino desumpsimus.

Ibid. Agellius Vaticanis mss. usus notat hanc interpretationem sequi post præcedentem sic, Κύριος δίκαιον δοκιμάζει καὶ ἀσεβῆ, καὶ ἀγαπῶντα ἄδικα ἐμίσησεν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ. Itaque hæc postrema pars perinde atque superior Aquilæ est, quam sequitur

Hieronymus.

V. 6. Ἄλλος, ὕσει ἐπὶ etc. Drusius.

Ibid. Vaticanus sic habet, πνεῦμα καταγίδος. Οἱ Ο΄, καταγίδα.

V. 7. Ἄλλος, εὐθύτητας ἔβλεται τὸ πρόσωπον αὐτοῦ. Drusius. Legerat ipse, αὐτῶν : sed ut ibidem monet, alii habent, αὐτοῦ, et quidem melius. Coisl. bombycinus, τὰ πρόσωπα αὐτοῦ.

PSALMUS XI.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ἐπίνικιος... ὡδὴ τῷ Δαυίδ. 1. Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῆς ὀγδόης, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ. 1. Εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῆς ὀγδόης, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.
2. 2. Ὅσιος. 2. Ὅτι ὠλεγώθησαν αἱ ἀλήθειαι ἀπὸ τῶν υἰῶν ἀνθρώπων.
3. Χεῖλη δόλια ἐν καρδίᾳ ἄλλῃ καὶ ἄλλῃ λαλεῖ. 3. Χεῖλη δόλια ἐν καρδίᾳ καὶ ἐν καρδίᾳ ἐλάλησαν. 3.
5. 5. Μεγαλυνοῦμεν. Ἄλλος, δυναστεύσομεν. 5. Τὰ χεῖλη ἡμῶν παρ' ἡμῶν ἐστι, τίς ἡμῶν κυριὸς ἐστίν; Ἄλλος, τίς κυριεύσει ἡμῶν;
6. Διὰ κακοπάθειαν πτωχῶν, διὰ οἰμωγῆν πενήτων. 6. Ἀπὸ τῆς τάλαιπωρίας τῶν πτωχῶν, καὶ ἀπὸ τοῦ στεναγμοῦ τῶν πενήτων. 6. Θῆσομαι ἐν σωτηρίᾳ, παρήσασομαι ἐν αὐτῷ. Ἄλλος, ἐν σωτηρίῳ σου.

Τάξω σωτήριον ἐμφανές.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1. Triumphale... canticum ipsi David. 1. In finem pro octava, psalmus David. 1. In finem pro octava, psalmus David.
2. Quoniam defecit fides a filiis hominum. 2. Sanctus. 2. Quoniam diminutæ sunt veritatæ a filiis hominum.
3. Labia dolosa in corde alio et alio loquuntur. 3. Labia dolosa in corde et corde locuti sunt. 3.
5. 5. Magnificabimus. *Alius*, roborabimus. 5. Labia nostra apud nos sunt, quis noster dominus est? *Alius*, quis dominabitur nobis?
6. Propter vexationem pauperum, propter ejulatum egenorum. 6. Propter miseriam inopum, et propter gemitum pauperum. 6.

Statuam salutare conspicuum.

Ponam in salutari, fiducialiter agam in eo. *Alius*, in salute tua.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΤΑΣ.
ףרז 7	7.	7.
<p>בעליל לאלף O Ἑβραῖος, τὸ βέρον ἐν τῇ γῆ.</p> <p style="text-align: center;">קפז. סרשז 8</p> <p style="text-align: center;">םלשׁ ןו דהר ן ם.</p>	Baaliar.	Χωροῦν τῇ γῆ. Διυλισμένον. 8. Φυλάξεις αὐτά.
ןכלהו יו רשעים סניב 9	9.	9.
םרם לביני תחת	Χραμ ζωλλωθ λεθνη Αδαμ.	Κατὰ τὸ ὕψος εὐωνοσμένοι τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
7. Conflatum. <i>Hieron.</i> , igne probatum. In clibano in terram. <i>Hebr. int.</i> , fluens in terra. <i>Hieron.</i> , separatum a terra. <i>Fusum. Hieron.</i> , colatum.	7. Igne examinatum. Probatum terræ.	7. Procedens in terra.
8. Servabis ea. <i>Hieron.</i> , custodies nos. A generatione hac in sæculum. <i>Hieron.</i> , a generatione hac in æternum.	Purgatum. 8. Servabis nos. A generatione hac in æternum.	Defæcatum. 8. Servabis ea.
9. Circumquaque impii ambulat. <i>Hieron.</i> , in circuitu impii ambulabunt. Secundum sublimitatem vilitas filiis hominum. <i>Hieron.</i> , cum exaltati fuerint vilissimi filiorum omnium.	9. In circuitu impii ambulat. Secundum altitudinem tuam multiplicasti filios hominum.	9. Secundum altitudinem vilipensii filii hominum.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XI.

V. 1. 'A., τῷ νικοποῦ etc. Vaticanus. Vide supra psalm. vi.

Ibid. Hebr. אַסמניב. Colbert. Coislin. vero hombycinus, אַסמניב.

V. 2. 'A., ἀγός. Drusius. Vaticanus item, sed hic postremus tacito interpreté.

Ibid. Aquilæ et Symmachi lectiones mὲν namur ex duobus Regiis, Vaticano et Colbertino.

V. 3. Σ., χελη δόλια ἐν καρδίᾳ etc. Vaticanus et Drusius. In Breviario tamen Hieronymi sic legitur :

S., *laba lubrica, in corde aliud est, et aliud loquitur.*

V. 5. Ἄλλος, δυναστεύσομεν. Corder. et Drusius. Ibid. 'A., χελη πάρεστιν etc. Drusius. Ἄλλος, τίς κυριεύσει ἡμῶν. Corderius.

V. 6. 'A., ἀπὸ προνομῆς etc. Lectiones Aquilæ et Symmachi habent Vaticanus et Drusius.

Ibid. Σ., τάξω etc. Theodoret., Corder. et Drus. Ἄλλος, ἐν σωτηρίῳ σου. Drusius.

V. 7. Ἄλλος, χωνεύσομεν. Drusius.

Ibid. 'O Ἑβραῖος, τὸ βέρον etc. Hebræi et Aquilæ lectiones exhibet Drusius, Aquilæ tantum Vatica-

PSALMUS XII.

TO EBPAIKON.

למנצח כבוד ליהוה 1
תע-אנה יהוה תשכחני נצח 2

VERSIO HEBRAICI TEXT.

1. Victori psalmus ipsi David. *Hieron.*, victori psalmus David.

2. Usquequo, Domine, oblivisceris mei æternum? *Hieron.*, usquequo, Domine, oblivisceris mei penitus?

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

1.
2.

VULGATA LATINA.

1. In finem, psalmus David
2. Usquequo, Domine, oblivisceris me in finem?

ΑΚΥΤΑΣ.

1. Τῷ νικοποῦ, ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ.
2. Ἔως πότε, Κύριε, ἐπιλήθη μου τέλειον;

AQUILA.

1. Victori, psalmus ipsi David.
2. Usquequo, Domine, oblivisceris mei penitus?

ΣΥΜΜΑΧΟΣ,

Ο΄

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

7	7. Πεπυρωμένον. Ἄλλος, χω- νευόμενον. Δοκίμιον τῆ γῆ.	7.
8.	Κεκαθαρισμένον. 8. Φυλάξεις ἡμᾶς. Ἄλλος, φυ- λάξεις αὐτούς. Ἄπο τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ εἰς αἰῶνα. Ἄλλος, ἅμα τῆ γενεᾷ τῆ εἰς τὸν αἰῶνα. Ἄλλος, τῆ αἰωνία.	8. Φυλάξεις αὐτά.
9.	9. Κύκλω οἱ ἄσεβεζ περιπατοῦ- σι. Ἄλλος, κύκλω ἄσεδων ἐμπε- ριπατήσουσι. Οἱ λοιποὶ, περιπα- τήσουσι.	9.

Ὅταν ὑψωθῶσιν οἱ εὐτελεῖς τῶν
υἱῶν τῶν ἀνθρώπων.

Κατὰ τὸ ὕψος σου ἐπολυώρησας
τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων. Ἐξου-
θένησας.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

7.	7. Igne examinatum. <i>Alius</i> , con- flatum. Probatum terræ.	7.
8.	Purgatum. 8. Servabis nos. <i>Alius</i> , servabis eos. A generatione hac et in æter- num. <i>Alius</i> , simul cum generatio- ne quæ in sæculum. <i>Alius</i> , æ- terna.	8. Servabis ea.
9.	9. In circuitu impij ambulat. <i>Alius</i> , in circuitu impiorum inam- bulabunt. <i>Reliqui</i> , ambulabunt. Secundum altitudinem tuam multiplicasti filios hominum. VI, contempsisti.	9.

Cum exaltati fuerint tenues fi-
liorum hominum.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XI.

nus. Illud autem **לְגַד** ex Hebræo sic legitur in
Coislin. bombyc., βααλιαρ, lege βααλιαλ.
Ibid. Ἄ., διυλισμένον. Vaticanus et Drusius.
V. 8. Ἄ., Θ., φυλάξεις αὐτά. Vaticanus. Ἄλλος,
φυλάξεις αὐτούς. Drusius.
Ibid. Ἄλλος, ἅμα τῆ γενεᾷ etc. Drusius.
V. 9. Οἱ λοιποὶ, περιπατήσουσι. Vaticanus.
Ἄλλος, κύκλω ἄσεδων ἐμπεριπατήσουσι. Sic unus
codex.
Ibid. Lectionem Hebraicam ex Chrysostomo
mutuamur. (') Reliquarum versionum auctiores ex
Vaticano ediscimus. Drusius vero sine interpretum
nomine adtulerat.

(') Lectio Hebraica apud S. Chrysostomum, edit. Montf. sic sonat : χάρις ζωλλῶ λεβη ἀδάμ. Drusius
autem eandem sic refert : χάρις ζωλλῶθ λεβη ἀδάμ. Additque : Puto legendum χρύμ, vel certe, χράμ.
Sed hoc minus sincerum est. DRACH.

PSALMUS XII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ἐπινίκιος ᾠδὴ τοῦ Δαυὶδ. 2. Ἔως πότε, Κύριε, ἐκλανθάνη μου εἰς τέλος;	1. Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ. 2. Ἔως πότε, Κύριε, ἐπιλήση μου εἰς τέλος;	1. Εἰς νίκος, ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ. 2.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
1. Triumphale canticum Davi- dis. 2. Usquequo, Domine, obli- visceris me in finem?	1. In finem, psalmus David. 2. Usquequo, Domine, obli- visceris me in finem?	1. In victoriam, psalmus ipsi David. 2.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
עד-אנה תסגיר את-פני כחני		Ἔως πότε κρύψεις τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ;
3 אשח עצת	6.	3.
יגן בלבבי יחם		Ὁδύνας ἐν καρδίᾳ μου ἡμέρας.
4 האירה עיני פן-אשח הבית	4.	4. Φύλασον τοὺς ὀφθαλμούς μου, μήποτε ὑπνώσω εἰς θάνατον.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA
Usquequo abscondes facies tuas a me? <i>Hieron.</i> , usquequo abscondes faciem tuam a me?	Usquequo avertis faciem tuam a me?	Usquequo abscondes faciem tuam a me?
3. Ponam consilia. <i>Hieron.</i> , <i>id.</i>	3. Ponam consilia.	3.
Dolorem in corde meo in die. <i>Hieron.</i> , dolorem in corde meo per diem.	Dolorem in corde meo per diem.	Dolores in corde meo per diem.
4. Illumina oculos meos ne forte dormiam mortem. <i>Hieron.</i> , illumina oculos meos, ne unquam obdormiam in morte.	4. Illumina oculos meos, ne unquam obdormiam in morte.	4. Illumina oculos meos, ne unquam dormiam in mortem.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XII.

- V. 1. Sic Regius unus tituli interpretationes exhibet.
 V. 2. Ἄ., Ἔως πότε etc. Lectiones A., S. ex eodem.
 Ibid. Ἄ., Σ., Θ., Ἔως πότε κρύψεις etc. Idem, et Vaticanus.
 V. 3. Ἄλλος, τάξω γνώμας. Drusius.
 Ibid. Ἄ., Ο', Θ., ὀδύνας etc. Sic Drusius, qui lectionem quoque Symmachi adfert, ut et Reg. unus. Ibid. Ἄ., Ο', Θ., φάτισον τοὺς ὀφθαλμούς μου etc. Vaticanus.
 Vaticanus: Τὸ, καὶ ψαλῶ τῷ ὄσφρατι Κυρίου τοῦ ὑψίστου, οὐκ ἔκειτο παρ' οὐδενὲν ἐν τῷ τετρασελῶν, οὔτε ἐν τῷ Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου, οὔτε ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ. I. e. *Illud, psallam nomini Domini altissimi, apud neminem in quadruplici columna jacebat, neque in ea, quæ est Eusebii Pamphili, neque*

PSALMUS XIII.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
1 למנחם כומר לדוד	1.	1. Τῷ νικοποιῷ, ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ.
אמר נבל		Εἶπεν ἀπορρέων.
4 כל ידע כל-פעל און	4.	4. Μὴ οὐκ ἐπέγνωσαν πάντες οἱ ἐργαζόμενοι ἀνωφελές;
אכל לדוד		
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Victori psalmus ipsi David. <i>Hieron.</i> , victori psalmus David.	1. In finem, psalmus David.	1. Victori, psalmus ipsi David.
Dixit rudis. <i>Hieron.</i> , dixit stultus.	Dixit insipiens.	Dixit effluens.
4. Nonne cognoverunt omnes operantes iniquitatem? <i>Hieron.</i> , nonne cognoscent omnes qui operantur iniquitatem?	4. Nonne cognoscent omnes qui operantur iniquitatem?	4. Nonne cognoverunt omnes operantes inutile?
Comederunt panem. <i>Hieron.</i> , ut cibum panis.	Sicut escam panis.	

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XIII.

- V. 1. Sic unus codex ut supra ad omnes interpretes. Vide psalmum vi.
 Ibid. A., εἶπεν ἀπορρέων. Vide notam supra I Reg. xxv, 25.
 Vaticanus in hæc verba, τάφος ἀνεωγμένος ὁ λαβρυγὴ αὐτῶν, sepulchrum patens est guttur eorum, usque ad, ἀπέγαντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, ante oculos eorum, quæ sunt ad marginem, et non in textu conscripta, hæc notat, οὐδαμοῦ κεῖνται τῶν ψαλμῶν. Πόθεν δὲ ὁ ἀπόστολος εἰληφεν αὐτοὺς ζητητέον, id

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

Ἔως πότε κρύψεις τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ;

5.

Μέριμναν ἐν τῇ διανοίᾳ μου καθ' ἡμέραν.

4.

SYMMACHUS.

Usquequo abscondes faciem tuam a me?

3.

Sollicitudinem in mente mea quotidie.

4.

Ἔως πότε ἀποστρέψεις τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ;

3. Θῆσ·μαι βουλὰς. Ἄλλ., τάζω γνώμας.

Ἵδύνας ἐν καρδίᾳ μου ἡμέρας.

4. Φύτισον τοὺς ὀφθαλμούς μου, μήποτε ὑπνώσω εἰς θάνατον.

LXX INTERPRETES.

Usquequo avertis faciem tuam a me?

3. Ponam consilia. *Alius*, ordinabo sententias (*vel*, consilia).

Dolores in corde meo per diem.

4. Illumina oculos meos, ne unquam dormiam in mortem.

Ἔως πότε κρύψεις τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ;

5.

Ἵδύνας ἐν καρδίᾳ μου ἡμέρας.

4. Φύτισον τοὺς ὀφθαλμούς μου, μήποτε ὑπνώσω εἰς θάνατον.

THEODOTIO.

Usquequo abscondes faciem tuam a me?

5.

Dolores in corde meo per diem.

4. Illumina oculos meos, ne unquam dormiam in mortem.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XII.

in *Hebraico*. Eadem habentur in notis edit. Rom., itemque scholion Hesychii, quod respicit priora hujus versiculi verba, nempe: ἄνω τῷ Κυρίῳ etc., sicque habet: τοῦτον τὸν στίχον δύο ζυγὰς τῶν ὀβ' ἑρμηνευτῶν εἶπον· διότι παράκειται τὸ σημεῖον τὸ διὰ τοῦ μέλανος, ὃ λέγεται ληνίσκος· διὰ μὲν τῆς κεφαλᾶς τῆς μέσης σημαίνει τὸν στίχον, διὰ δὲ τῶν δύο στιγμῶν τῆς ἐπάνωθεν καὶ τῆς ὑποκάτω, τὰς

δύο ζυγὰς τῶν ἑρμηνευτῶν ἠνίξαστο. Cui scholici hanc interpretationem adjunxerunt: *Hunc versiculum duos ordines LXX Interpretum dixerunt: quare appositum est signum illud quod atramento fit, ei vocatur lemniscus: per mediam quidem virgulam significat versiculum: per duo autem puncta, unum supra, et alterum infra, indicavit duos ordines ipsorum interpretum. Ea de re in Præliminaribus agitur.*

PSALMUS XIII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ἐπ·νίκως ὤσῃ τοῦ Δαυὶδ.

4. Μὴ οὐ γνώσκονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν;

Ἵσσι ἄρτον.

SYMMACHUS.

1. Triumphale canticum Davidis.

4. Nonne cognoscent omnes qui operantur iniquitatem?

Tamquam panem.

1. Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

Εἶπεν ἄρτων.

4. Οὐχὶ γνώσκονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν;

Βρώσει ἄρτου.

LXX INTERPRETES.

1. In finem, psalmus David.

Dixit insipiens.

4. Nonne cognoscent omnes qui operantur iniquitatem?

Comestione panis.

1. Εἰς νίκως, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ

4.

THEODOTIO.

1. In victoriam, psalmus ipsi David.

4.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XIII.

est, nusquam exstant in psalmis; undenam vero Apostolus excerpserit eos (versiculos) quaerendum est.

V. 4. Lectiones Aquilæ et Symmachi ex Colbertino στιχηρῶς scripto.

Ibid. Σ., ὡσεὶ ἄρτον. Drusius.

Ibid. Vaticanus: τρ., — οὐ οὐκ ἦν φόβος, οὐκ εἴρηται τοῖς ἄλλοις τρισί. l. e., LXX, — ubi non erat timor, non dicitur a tribus aliis.

PSALMUS XIV.

TO EBPAIKON

TO EBPAIKON

ΑΚΥΛΑΣ.

נשבע להרע ולא ימיר

4.

4. Ὀμόσας τοῦ κακῶσαι καὶ οὐ σφάλῃ.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

4. Juravit affligere se, et non mutabit. *Hieron.*, jurat ut se affligat, et non mutat.

4. Qui jurat proximo suo, et non decipit.

4. Qui jurat ut se affligat, et non fallit.

Nota.

In hunc psalmum hæc pauca mutuamur ex Drusio et ex Vaticano. Qui postremus postquam Symmachi lectionem attulerat, nempe, ὁμόσας ἐταῖρος εἶναι, καὶ μὴ ἀλλαγῆς, adjicit, 'A., θ., τοῦ κακῶσαι,

et consequenter, 'A., Σ., οὐ σφάλῃ. Illud autem, οὐ σφάλῃ, hæc Hebraïca verba procul dubio respiciunt ימיר ולא quæ supra a Symmacho sic vertuntur, καὶ

PSALMUS XV.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

ΑΚΥΛΑΣ.

1 בַּטְחָם לֹדָד 1.

1.

1. Τοῦ ταπεινοφρονος καὶ ἀπλοῦ τοῦ Δαυὶδ.

2 כִּי-חֵיטִי בְךָ

2.

Φύλαξόν με, ὁ Ἰσχυρέ.

3 כִּי-עָלֶיךָ

3.

2. Ἀγαθὸσύνῃ μου οὐ μὴ ἐπι εἶ.

4 וְאִדְרִי כָל-חַפְצֵי-בָם

4.

3. Ὑπερμεγέθεσι μου πᾶν ἔλεγμα ἐν αὐτοῖς.

5 יְרֵבִי עֲצַמְתָּם אַחַר מַחֲדָד

5.

4. Πληθυνθήσονται διαπονήματα αὐτῶν.

6 בְּלִ-אֶסְךָ נִסְכְּהֵם מִדָּם

6.

Οὐ μὴ σπείσω σπονδὰς αὐτῶν ἐς αἱμάτων.

7 בְּנִעְיָמִים

7.

6. Σχοινία ἐπέπεσαν μοι.

8 כְּבֹדִי

8.

Ἐν τοῖς εὐπρεπέσι.

9 אֶת-פְּנִיךָ

9.

9. Πλησμονὴ εὐφροσυνῶν.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

4. Machtham Davidi. *Hieron.*, humilis et simplicis David.

4. Tituli inscriptio David.

4. Humilis et simplicis David.

Custodi me, Deus, quoniam speravi in te. *Hieron.*, id.

Conserva me, Domine, quoniam speravi in te.

Custodi me, Fortis.

2. Bonum meum non super te. *Hieron.*, bene mihi non est sine te.

2. Quoniam bonorum meorum non eges.

2. Bonitas mea non super te.

3. Et in clytis omnis voluntas mea in eis. *Hieron.*, et magnificis omnis voluntas mea in eis.

3. Mirificavit omnes voluntates meas in eis.

3. Maximis tuis omnis voluntas in eis.

4. Multiplicabuntur idola eorum, retro festinabunt. *Hieron.*, multiplicabuntur idola eorum: post tergum sequentium.

4. Multiplicatae sunt infirmitates eorum, postea acceleraverunt.

4. Multiplicabuntur labores eorum.

Non libabo libamina eorum de sanguine. *Hieron.*, id.

Non congregabo conventicula eorum de sanguinibus.

Non libabo libamina eorum de sanguinibus.

6. Funes ceciderunt mihi. *Hieron.*, id.

6. Funes ceciderunt mihi.

6. Funes ceciderunt mihi.

In jucundis. *Hieron.*, in pulcherrimis.

In præclaris.

In comdecensibus.

9. Gloria mea. *Hieron.*, id.

9. Lingua mea.

9.

11. Satietas lætitiarum. *Hieron.*, plenitudo lætitiarum.

11. Adimplebis me lætitia.

11. Satietas lætitiarum.

Cum faciebus tuis. *Hieron.*, ante vultum tuum.

Cum vultu tuo.

PSALMUS XIV.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

V.

ΘΕΟΔΩΤΙΩΝ.

4. Ὑμῶσας ἑταῖρος εἶναι, καὶ μὴ ἀλλαγῆθαι.

4. Ὑμνῶν τῷ πλησίον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἀθετῶν.

4. Ὑμῶσας τοῦ κακῶσαι, καὶ οὐ σφάλῃ.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

4. Qui juravit se amicum esse, et non mutavit.

4. Qui jurat proximo suo, et non decipit.

4. Qui jurat ut se affligat, et non fallit.

Nota.

μη ἀλλαγῆς, ita ut duæ Symmachi versiones eodem loco adferantur : nisi fortasse, 'A., Σ., οὐ σφάλῃ, pro 'A., Θ., οὐ σφάλῃ positum sit. Duas

tamen Symmachi versiones editas fuisse, supra observavimus in libris Regum, et quidem non infrequenter.

PSALMUS XV.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

V.

ΘΕΟΔΩΤΙΩΝ.

1. Ταπεινόφρωνος καὶ τοῦ ἀμώ-
dem Δαυὶδ.

Φύλαξόν με, ὁ Θεός, ὅτι ἤλπισα ἐπὶ σέ.

2. Ἀγαθὸν μοι οὐκ ἔστιν ἄνευ σου.

3. Εἰς τοὺς μεγάλους πᾶν τὸ θέ-
λημά μου ἐν αὐτοῖς.

4. Ἐπληθύνθησαν τὰ εἰδωλα αὐ-
τῶν, εἰς τὰ ὀπίσω ἐτάχυναν.

6. Σχοινία ἐπέπεσάν μοι.
Ἐν τοῖς καλλίστοις.

9.

11. Πλησμονὴ εὐφροσυνῶν.
Παρὰ τῷ προσώπῳ σου.

SYMMACHUS.

1. Humilis et incu. pati David.

Custodi me, Deus, quoniam speravi in te.

2. Bonum mihi non est sine te.

3. In magnos omnis voluntas mea in eis.

4. Multiplicata sunt idola eorum, retrorsum acceleraverunt.

6. Funes inciderunt mihi.

In pulcherrimis.

9.

11. Satietas lætitarum.

Apud vultum tuum.

1. Στηλογραφία τῷ Δαυίδ. Ε', Γ',
μαχθὰμ τοῦ Δαυίδ.

Φύλαξόν με, Κύριε, ὅτι ἐπὶ σὲ ἤλπισα.

2. Ὅτι τῶν ἀγαθῶν μου οὐ χρεῖαν ἔχεις.

3. Ἐθαυμάστωσε πάντα τὰ θε-
λήματά μου ἐν αὐτοῖς.

4. Ἐπληθύνθησαν αἱ ἀσθένειαι αὐτῶν, μετὰ ταῦτα ἐτάχυναν ἄλλοι, πολλὰ αἱ κακοπάθειαι αὐτῶν ἀκολουθοῦσαι ταχέως.

Οὐ μὴ συναγάγω τὰς συναγωγὰς αὐτῶν ἐξ αἱμάτων.

6. Σχοινία ἐπέπεσάν μοι.
Ἐν τοῖς κρατίστοις.

9. Ἡ γλῶσσά μου. Πάντες, δόξα μου.

11. Πληρώσεις με εὐφροσύνης.
Μετὰ τοῦ προσώπου σου.

LXX INTERPRETES.

1. Tituli inscriptio David. V, VI, machtham ipsius David.

Conserva me, Domine, quoniam speravi in te.

2. Quoniam honorum meorum non eges.

3. Mirificavit omnes voluntates meas in eis.

4. Multiplicatæ sunt infirmitates eorum, postea acceleraverunt. *Ahus*, multæ afflictiones eorum, sequentes festinanter.

Non congregabo conventicula eorum de sanguinibus.

6. Funes ceciderunt mihi.

In præclaris.

9. Lingua mea. *Omnes*, gloria mea.

11. Adimplebis me lætitia.

Cum vultu tuo.

1. Στηλογραφία τῷ Δαυίδ.

Φύλαξόν με, ὁ Ἰσχυρος.

2.

3. Θαυμαστὸν μοι, πάντα τὰ θε-
λήματά μου ἐν αὐτοῖς.

4.

6. Σχοινία ἐπέπεσάν μοι.

9.

11. Ἐπτά εὐφροσύνας.

THEODOTIO.

1. Tituli inscriptio David.

Custodi me, Fortis.

2.

3. Mirabile mihi, omnes voluntates meæ in eis.

4.

6. Funes ceciderunt mihi.

9.

11. Septem lætities.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XV.

V. 1. Has omnes lectiones mutuanur ex Vaticano codice. Aquilam hic, ut frequentissime alibi, sequitur Hieronymus.

Ibid. Σ., φύλαξόν με, ὁ Θεός etc. Sic duo Regii. Vaticanus vero, Σ., ὁμοίως τοῖς Ὁ. LXX habent tamen, Κύριε. At parvum hoc discrimen neglexit Vaticanus.

V. 2. Lectiones Aquilæ et Symmachi habent Vaticanus, Theodoretus, Eusebius et Drusius. Hic

postremus ad Symmachum legit. ἀγαθόν μου. Vaticanus autem, Theodoretus et Eusebius, ἀγαθόν μοι, melius. Symmachum hic sequitur Hieronymus.

V. 3. Hasce trium lectiones habent Vaticanus et Drusius.

V. 4. Hic magna exemplarium varietas. Vaticanus et Drusius, Ἄ., πληθυνθήσονται διαπονήματα αὐτῶν. Σ., πολλὰ αἰ κακοπάθειαι αὐτῶν ἀκολουθῶσαι ταχέως. Θ., ἐπληθύνθησαν τὰ εἰδῶλα αὐτῶν, εἰς τὰ ὀπίσω ἐτάχυναν. Hoc item modo legit Agellius,

PSALMUS XVI.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

תפלה לדוד 1	1.
שמעה יהוה צדק	
הקשיבה רנתי	
בלא שפתי מרמה	
2 מלפניך משפתי יצא	2.
עיניך תחזינה מ שרים	
4 אני שמרתי ארדות פרוץ	4.
5 תבך	5.
7 הפלה	7.
8 כאישך	8.
10 ולבבו סגר	10.
11 אשרני עזה כבדתי עיניכם	11.
ישיתי לנכות בארץ	

1. Προσευχή τοῦ Δαυὶδ.
Ἄκουσον, Κύριε, δίκαιον.
Προσχῆς τῇ αἰνέσει μου.
2.
Οἱ ὀφθαλμοί μου ἰδέτωσαν εὐθύτητας.
4.
5. Ἀντιλαδέσθαι.
7.
8. Ὡς κόρη.
10.
11. . . . τοῦ ἐκκλιναί ἐν τῇ γῆ.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

1. Oratio Davidi. <i>Hieron.</i> , oratio David.
Audi, Domine, justitiam. <i>Hieron.</i> , audi, Deus, justum.
Attende clamori meo. <i>Hieron.</i> , intende deprecationem meam.
In non labiis doli. <i>Hieron.</i> , absque labiis mendacii.
2. A faciebus tuis iudicium meum egrediatur. <i>Hieron.</i> , de vultu tuo iudicium meum prodeat.
Oculi tui videant recititudines. <i>Hieron.</i> , oculi tui videant æquitates.
4. Ego custodivi semitas effractoris. <i>Hieron.</i> , ego observavi vias latronis.
5. Sustentando. <i>Hieron.</i> , sustenta.
7. Segrega. <i>Hieron.</i> , mirabilem fac.
8. Ut pupillam. <i>Hieron.</i> , id.
10. Adipe suo clauserunt. <i>Hieron.</i> , adipe suo concluserunt.
11. Ingressu nostro nunc circumdederunt me: oculos suos ponent ad declinandum in terram. <i>Hieron.</i> , incedentes adversum me nunc circumdederunt me: oculos suos posuerunt declinare in terram.

1. Oratio David.
Exaudi, Domine, justitiam.
Intende deprecationem meam.
Non in labiis dolosis.
2. De vultu tuo iudicium meum prodeat.
Oculi tui videant æquitates.
4. Ego custodivi vias duras.
5. Perfice.
7. Mirifica.
8. Ut pupillam.
10. Adipem suum concluserunt.
11. Projicientes me nunc circumdederunt me: oculos suos statuerunt declinare in terram.

1. Oratio David.
Audi, Domine, justum.
Attende laudationi meæ.
2.
Oculi mei videant rectitudines.
4.
5. Ad suscipiendum.
7.
8. Ut pupillam.
10.
11. . . . ad declinandum in terrâ.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XV.

eodem forte Vaticano codice usus. At duo mss. Regii antiquissimi, itemque Daniel Barbarus ex Theodoro Antiocheno tertiam lectionem, quæ ab aliis Theodotio tribuitur, Symmacho adscribunt, et quidem recte : is enim $\tau\alpha\sigma\gamma$ vertit εὐδωλα, Isai. xvi, 1.

Ibid. 'A., οὐ μὴ σπείσω etc. Eusebius, Regius unus et Drusius.

V. 6. Vaticanus habet, 'A., Θ., ὁμοίως τοῖς Ο'.

Σ., ἐνέπεσαν.

Ibid. 'A., ἐν τοῖς εὐπ- etc. Regii duo.

V. 9. Πάρτες, δόξα μου. Vaticanus.

V. 11. 'A., Σ., πλησιονὴ εὐφροσύων. Θ., ἐπὶ εὐφροσύνας. Sic Vaticanus melius quam Drusius, qui priusam versionem Aquilæ et Theodotio tribuit, secundam Symmacho.

Ibid. Σ., παρὰ τῷ προσώπῳ σου. Vaticanus et Drusius.

PSALMUS XVI.

SYMMACHOS.

1. Προσευχή τοῦ Δαυὶδ.

Ἄκουσον, Κύριε, δικαιοσύνης.

Οὐ διὰ χειλέων δολίων.

2. Ἀπὸ τοῦ προσώπου σου κρίσις μου ἐξελεύσεται.

Οἱ ὀφθαλμοὶ μου ιδέτωσαν εὐθιότητας.

4. Ἐγὼ ἐφύλαξάμην ὁδοὺς παραβάτου.

5. Συγκράτησον.

7. Παραδόξασον

8. Ὡς κόρην.

10. Τῷ στέατι αὐτῶν ἀπεφράγησαν.

11. Μακαρίζοντές με παραχρῆμα περιεκύκλωσάν με, τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἔταξαν ἑτεροκλινεῖν ἐν τῇ γῆ.

SYMMACHUS.

1 Oratio David

Audi, Domine, justitiam.

Non per labia dolosa.

2. A facie tua iudicium meum egrediatur.

Oculi mei videant rectitudines.

4. Ego observavi vias transgressoris.

5. Contine.

7. Mirabilem fac.

8. Ut pupillam.

10. Adipe suo obstruxerunt.

11. Beatificantes me statim circumdederunt me : oculos suos ordinarunt ad alio declinandum in terra.

O.

1. Προσευχή τοῦ Δαυὶδ. Ε', Γ', id.

Εἰσάκουσον, Κύριε, τῆς δικαιοσύνης.

Πρόσχευς τῇ δεήσει μου.

Οὐκ ἐν χειλεσι δολίοις.

2. Ἐκ προσώπου σου τὸ κρίμα μου ἐξέλθοι.

Οἱ ὀφθαλμοὶ μου ιδέτωσαν εὐθιότητας.

4. Ἐγὼ ἐφύλαξα ὁδοὺς σκληράς.

5. Κατάρτισαι.

7. Θαυμάστωσον.

8. Ὡς κόρην.

10. Τὸ στέαρ αὐτῶν συνέκλεισαν.

11. Ἐκβαλόντες με νυκὶ περιεκύκλωσάν με, τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἔθεντο ἐκκλινεῖν ἐν τῇ γῆ.

LXX INTERPRETES.

1. Oratio David. V, VI, id.

Exaudi, Domine, justitiam.

Intende deprecationem meam.

Non in labiis dolosis.

2. De vultu tuo iudicium meum prodeat.

Oculi mei videant rectitudines.

4. Ego custodivi vias duras.

5. Perfice.

7. Mirifica.

8. Ut pupillam.

10. Adipem suum concluserunt.

11. Projicientes me nunc circumdederunt me : oculos suos statuerunt declinare in terram.

THEODOTIΩN.

1. Προσευχή τοῦ Δαυὶδ.

Ἄκουσον, Κύριε, δικαιοσύνης.

2.

Οἱ ὀφθαλμοὶ μου ιδέτωσαν εὐθιότητας.

4.

5. Τελεώσω.

7.

8.

10.

11.

THEODOTIO.

1. Oratio David.

Audi, Domine, justitiam.

2.

Oculi mei videant rectitudines.

4.

5. Perfice.

7.

8.

10.

11.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΞ.
12 וּכְנֶפֶר	12.	12.
13 קְדָמָה פָּנָיו הִרְיָעָדָה	13.	15. Πρόφθασον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, κάμφον αὐτόν. Ῥομφαίαν σου.
14 יְהוָה מִמְּתֵיִם מִתְּלֵד חֲלָקָה בְּחַיִּים	14.	14. Κύριε, ἀπὸ τῆθνηκῶτων ἐκ καταδύσεως μέγρος αὐτῶν ἐν ζωῇ.
15 בְּדַקִּיךָ חֲמוּטָךָ	15.	Καὶ τῶν κεκρυμμένων σου πληρώσεις γαστέρας αὐτῶν. Ἐμπλησθήσονται δὲ υἱῶν· καὶ ἀφήσουσιν αὐτὰ περιουσίαν τοῖς βρέφεσιν αὐτῶν. 15. Ἐν τῷ ἐξυπνοσθῆναι ἑμοῦ σέως σου.

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
12. Et sicut catulus leonis. <i>Hieron.</i> , catuli leonis.	12. Et sicut catulus leonis.	12.
13. Præveni facies ejus, incurva eum. <i>Hieron.</i> , præveni faciem ejus, incurva eum.	13. Præveni eum, et supplantata eum.	13. Præveni faciem ejus, incurva eum.
Gladio tuo. <i>Hieron.</i> , qui est gladius tuus.	Frameam tuam.	Frameam tuam.
14. Domine, a viris, de tempore pars eorum in vita. <i>Hieron.</i> , a viris manus tuæ, Domine, qui mortui sunt in profundo, quorum pars in vita.	14. Domine, a paucis de terra divide eos in vita eorum.	14. Domine, a mortuis ex immersione pars eorum in vita.
Et abscondito tuo implebis ventrem eorum. Saturabuntur filii, et reponent residuum suum parvulis suis. <i>Hieron.</i> , et quorum de absconditis tuis replesti ventrem. Qui saturabuntur filiis, et dimittent reliquias suas parvulis eorum.	De absconditijs tuis adimpletus est venter eorum. Saturati sunt filii, et dimiserunt reliquias suas parvulis suis.	Et absconditis tuis replebis ventres eorum. Implebuntur autem filii: et relinquunt ipsa facultates puerulis suis.
15. In evigilando imaginem tuam. <i>Hieron.</i> , cum evigilavero similitudinæ tuæ.	15. Cum apparuerit gloria tua.	15. Cum expergisectur similitudo tua.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XVI.

V. 1. Vaticanus sic habet, 'A., Σ., τοῦ Δαυὶδ. Ἐ. Γ' ὁμοίως τοῖς Ο', i. e., *Aquila et Symmachus*, τοῦ Δαυὶδ. *Quinta vero et sexta editio habent ut LXX.* Verum LXX etiam hodie τοῦ Δαυὶδ habent: sed tunc scilicet τῷ Δαυὶδ legebatur, ut etiam legitur supra psalm. ix.

Ibid. 'A., ἀκουσον, Κύριε, δικαίον. Sic Regius unus, qui etiam Symmachi et Theodotionis lectiones effert.

Ibid. 'A., πρόσχος τῆ ἀνέσει μου. Vaticanus.

Ibid. Σ., οὐ διὰ χειλ-. Sic codd. duo, Gorderius, Theodoretus et Drusius.

V. 2. Σ., ἀπὸ τοῦ προσ- etc. Vaticanus.

Ibid. Οἱ ὀφθαλμοὶ μου etc. Vaticanus hæc notat,

(*) Longe aliter Symmachi versio profertur a' Eusebio in Comment. ad h. l., quod vide. DRACH.

'A., Σ., Θ. ὁμοίως αὐ γ' etc. De nota of Γ in Preliminaribus.

V. 4. Σ., ἐγὼ ἐφυλαξάμην ὁδοὺς παραβάτου. Sic Colbert. et Drusius. Duo Regii autem, ὁδοὺς ἐφυλαξάμην παραβάτου.

V. 5. 'A., ἀντιλαβέσθαι etc. Trium lectiones exhibet Vaticanus.

V. 7. Σ., παραδόξασον. Sic mss.

V. 8. 'A., Σ., Ο', ὡς κόρη. Vaticanus.

V. 10. Σ., τῷ στόματι etc. Sic tres mss. et Drusius.

V. 11. 'A., τοῦ ἐκκλίνειν ἐν τῇ γῆ. Vaticanus et Drusius. Lectionem vero Symmachi plenam effertur quatuor mss., sed pro ἔταξαν, unus habet ἔθεντο, alter ἔτάραξαν, male (*).

PSALMUS XVII.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΞ.
1 לִמְצַח לַעֲבֹד יְהוָה	1.	1. Νικοποῦ τῷ δούλῳ Κυρίου τῷ Δαυὶδ.
3 כֹּהֵן	2.	3. Πέτρα μου.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Victori servo Domini, David. <i>Hieron.</i> , id.	1. In finem, puero Domini David.	1. Victori servo Domini, David,
3. Fortitudo mea. <i>Hieron.</i> , id.	3. Fortitudo mea.	3. Petra mea.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

12.
13. Πρόφθασον τὸ πρόσωπον αὐ-
τοῦ, καὶ ἔκλασον αὐτόν.
Εἰς μάχαιράν σου.
14. Κύριε, ἀπὸ τῶν νεκρῶν ἀπὸ
ἐνδεδουκῶτων ἢ μερὶς αὐτῶν ἐν ζῶ-
σιν.
Καὶ τῶν ἀποθέτων σου πληρώ-
σαι τὰς γαστέρας αὐτῶν. Χορτα-
σθήσονται δὲ υἱοί, καὶ ἀφήσουσι τὰ
λείψανα αὐτῶν τοῖς νηπίοις αὐτῶν.
15. Ἐξυπνισθεὶς τῆς ὁμοιώσεώς
σου.

SYMMACHUS.

12.
13. Præveni faciem ejus, et fle-
ctere lac eum.
In gladium tuum.
14. Domine, a mortuis a demer-
sis portio eorum in viventibus.

Et depositis tuis implebis ven-
tres eorum. Saturabuntur ætem
filii, et dimittent reliquias suas
infantibus suis.

15. Expergefactus similitudine
tua.

12. Καὶ ὡσεὶ σκυμνός. Ἄλλως,
σκύλαξ.
13. Πρόφθασον αὐτούς, καὶ ὑπο-
σκέλισον αὐτούς.
Ῥομφαίαν σου.
14. Κύριε, ἀπολύων ἀπὸ γῆς, δια-
μέρισον αὐτούς ἐν ζωῇ αὐτῶν.
Καὶ τῶν κεκρυμμένων σου ἐπλή-
σθη ἡ γαστήρ αὐτῶν. Ἐχορτάσθη-
σαν υἱέων, καὶ ἀφήκαν τὰ κατάλοι-
πα τοῖς νηπίοις αὐτῶν.
15. Ἐν τῷ ὑφθῆναι τὴν δόξαν
σου.

LXX INTERPRETES.

12. Et sicut catulus leonis A-
lius, catulus.
13. Præveni eos, et supplantā
eos.
Frameam tuam.
14. Domine, perdens de terra
divide eos in vita eorum.

Et de absconditis tuis adimpletus
est venter eorum. Saturati sunt
filii, et dimiserunt reliquias suas
parvulis suis.

15. Cum apparuerit gloria tua.

12.
13. Πρόφθασον αὐτούς, καὶ ὑπο-
σκέλισον αὐτούς.
14.
15. Ἐν τῷ ὑφθῆναι γὰρ τὴν δε-
ξιάν σου.

THEODOTIO.

12.
13. Præveni eos, et supplantā
eos.

- 14.

15. Cum videbitur enim dextera
tua.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XVI.

- V. 12. Ἄλλως, σκύλαξ. Coislin. unus.
V. 13. Ἄ., πρόφθασον etc. Lectiones Aquilæ,
Symmachi et Theodotionis sic habet Vaticanus.
Ibid. Ἄ., Ο΄, ρομφαίαν σου. Ex Theodoro in no-
tis edit. Rom.
V. 14. Lectiones Aquilæ et Symmachi sic habent
omnes mss. Lectio Symmachi mendose jacet apud
Drusium, sic, Κύριε, ἀπὸ τῶν νεκρῶν ἐνδεδουκῶτων
ἢ μερὶς ἐν ζωῇ.
Ibid. Lectiones Aquilæ et Symmachi plenas mu-
tuamur ex quatuor mss. Agellius ad Symmachum

habet, χορτασθήσονται δὲ υἱοί, similiterque Euse-
bius, Theodoretus et Drusius. Sed Regius unus
habet υἱῶν, filiis, erasis prioribus: nam prima
manu videtur habuisse υἱοί. Ad finem versiculi no-
tat Vaticanus, Ἄ., Σ., Θ., τὰ κατάλοιπα τοῖς νη-
πίοις. At duo priores longe diversam interpretatio-
nem habent, ut vides. (*)
V. 15. Ἄ., ἐν τῷ ἐξυπ- etc. Trium lectiones sic
habent Vaticanus et Drusius. Theodotion vertit δεξιάν
σου, ac si legisset ρομφαίαν.

(*) Ὑπέτων, sic effert edit. Rom. Usitatissimum erat antiquis librariis ad litteram adjungere ε. Montf.
mendose edidit υἱέων. DRAC.

PSALMUS XVII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ἐπινίκιον τοῦ δούλου Κυρίου
τοῦ Δαυὶδ.
3. Πέτρα μου.
SYMMACHUS.
1. Triumphale servi Domini Da-
vid.
3. Petra mea.

1. Εἰς τὸ τέλος τῷ παιδί Κυρίου
τῷ Δαυίδ.
3. Ἰσχύς μου.
LXX INTERPRETES.
1. In finem puero Domini Da-
vid.
3. Fortitudo mea.

THEODOTIO.

1.
3.
4.
3.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

G.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

8.
Περιετράπησαν, ὅτι ὠργίσθη αὐ-
τοῖς.
9. Ἐκ στόματος αὐτοῦ ἀναλί-
σκον.
13. Χάλαζα καὶ ἄνθρακες πυρός.
14. Καὶ ὁ Ὑψίστος ἔδωκεν ἦγον
ἐαυτοῦ μετὰ χαλάζης καὶ ἀνθρά-
κων πυρός.
17.
19. Ἐν ἡμέρᾳ ταλαιπωρίας μου.
20. Εἰς εὐρυχωρίαν.
25. Τὴν ἀντικρὺ τῶν ὀφθαλμῶν
αὐτοῦ.
26. Πρὸς ὅσιον ὀσιῶς πράξεις,
καὶ μετὰ τοῦ κεχαριτωμένου χαρι-
τωθήσῃ.
28. Λαὸν πρῶτον.
31.
Ἦῃσις τοῦ Κυρίου δόκιμος.
34.

SYMMACHUS.

8.
Eversa sunt, quoniam iratus est
eis.
9. Ex ore ejus consumens.
13. Grando et carbones ignis.
14. Et Altissimus dedit sonum
suum cum grandine et carbonibus
ignis.
17.
19. In die afflictionis meae.
20. In latitudinem.
25. E regione oculorum ejus.
26. Cum sancto sancte ages, et
cum gratioso gratiosus eris.
28. Populum mansuetum.
31.
Sermo Domini probatus.
34.

8. Καὶ ἐσαλεύθη καὶ ἐντρομος
ἐγένετο ἡ γῆ.
Καὶ ἐταράχθησαν καὶ ἐσαλεύθη-
σαν, ὅτι ὠργίσθη αὐτοῖς.
9. Ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ κατε-
φλόγισεν.
13. Χάλαζα καὶ ἄνθρακες πυρός.
E, G, id.
14. Καὶ ὁ Ὑψίστος ἔδωκεν φωνὴν
ἐαυτοῦ.
17. Ἐξαπέστειλεν ἐξ ὕψους καὶ
ἐλαβέ με.
19. Ἐν ἡμέρᾳ κακώσεώς μου.
20. Εἰς πλατυσμόν.
Ἵτι ἠθέλησέ με.
25. Ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν αὐ-
τοῦ.
26. Μετὰ ὀσίου ὀσιωθήσῃ, καὶ
μετὰ ἀνδρῶ; ἀθώου ἀθώως ἔσῃ. E,
μετὰ ὀσίου ὀσιωθήσῃ.
28. Λαὸν ταπεινόν.
31. Ἄμωμος.
Τὰ λόγια Κυρίου πεπυρωμένα.
34. Ὡσεὶ ἐλάφου. *Οἱ λοιποὶ, ὡσεὶ
ἐλάφων.*

LXX INTERPRETES.

8. Et commota est et contremuit
terra.
Et conturbata sunt et commota
sunt, quoniam iratus est eis.
9. A facie ejus exarsit.
13. Grando et carbones ignis.
V, VI, id.
14. Et Altissimus dedit vocem
suam.
17. Misit de summo, et accepit
me.
19. In die afflictionis meae.
20. In latitudinem.
Quoniam voluit me.
25. In conspectu oculorum ejus.
26. Cum sancto sanctus eris, et
cum viro-innocente innocens eris.
V, cum sancto sanctus eris.
28. Populum humilem.
31. Impolluta.
Eloquia Domini igne examinata.
34. Tamquam cervi. *Reliqui,
tamquam cervorum.*

THEODOTIO.

8.
9.
13. Χάλαζα καὶ ἄνθρακες πυρός.
14.
17. (Ἐξαπέστειλεν) ἐκ τοῦ οὐρα-
νοῦ σωτηρίαν μοι.
19.
20.
25.
26. Μετὰ ὀσίου ὀσιωθήσῃ...
28.
31.
34.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	AKYAAΣ.
ועל במותי ועמידני		Καὶ ἐπὶ τὰ ὀφώματά μου στή- σεις με.
36 מוגן ישעך	36.	36.
וענוחך הרבני		Καὶ πρότης σου ἐπλήθυγέ με.
37 תיחיב	37.	37.
40 תנרוע קמי תחתי	40.	40. Κάμψεις ἐπανεστηχότα μου.
41 ערך	41.	41.
44 תפלימי מריבני	44.	44. Διασώσεις με ἀπὸ δικασῶν.
45 ושבעו לי	45.	45. Ὑπέκουσέ μοι.
46 יבדו ויחרגו	46.	46.
47 וברוך צרי	47.	47.
48 האל הנחן נקמרת לי וידבר עמי תחתי	48.	48.
49 מפלמי מאיבי	49.	49.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

Et super excelsa mea stare fa-
ciet me. *Hieron.*, et super excelsa
statuens me.

36. Scutum salutis tuæ. *Hieron.*,
clypeum salutis tuæ.

Et mansuetudo tua multiplica-
bit me. *Hieron.*, et mansuetudo
tua multiplicavit me.

37. Dilatabis. *Hieron.*, id.

40. Incurvabis resistentes mihi
subtus me. *Hieron.*, id.

41. Dorsum. *Hieron.*, id.

44. Erues me a contentionibus.
Hieron., salvabis me a contradi-
ctionibus.

45. Obtemperabunt mihi. *Hie-
ron.*, obaudiet mihi.

46. Decident et expavescent.
Hieron., defluent et contrahentur.

47. Et Benedictus qui est petra
mea.

48. Dens dans ultiones mihi, et
duxit populos sub me. *Hieron.*,
Deus qui das vindictas mihi, et
congregas populos sub me.

49. Erutor meus ab inimicis meis.
Hieron., qui servas me ab inimicis
meis.

VULGATA LATINA.

Et super excelsa statuens me.

36. Protectionem salutis tuæ.

Et disciplina tua correxit me in
finem, et disciplina tua ipsa me
docebit.

37. Dilatasti.

40. Supplantasti insurgentes in
me subtus me.

41. Dorsum.

44. Eripies me de contradicatio-
nibus.

45. Obedivit mihi.

46. Inveterati sunt et claudica-
verunt.

47. Et benedictus Deus meus.

48. Deus qui das vindictas mihi,
et subdis populos sub me.

49. Liberatores meos de inimicis
meis iracundis.

AQUILA.

Et super excelsa mea statues
me.

36.

Et mansuetudo tua replevit me.

37.

40. Incurvabis insurgentem in
me,

41.

44. Servabis me a litibus.

45. Obedivit mihi.

46.

47.

48.

49.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XVII.

V. 1. Tituli versiones partim ex Eusebio in Psal-
mos, partim ex duobus mss. eruimus.

V. 2. 'A., Σ., πέτρα μου. Cod. unus, Regius -et
Eusebius.

V. 7. Hæc nota habetur in duobus mss. Regiis :
O, ἀγίου αὐτοῦ, παρ' οὐδενὸς κείνου ἐν τῷ Ἑξαπλῶ.
I. e. LXX, sancto suo, apud nullum ex illis in Ἑξαπλῶ.

V. 8. 'A., καὶ ἐκινήθη etc. Drusius.

Ibid. Σ., περιετράπησαν etc. Eusebius.

V. 9. 'A., ἀπὸ στόματος eius, Drusius.

V. 13. 'O Ἑβραῖος, 'A., Σ., O, Θ., E, Γ', χα-

λαζα καὶ ἀνθρώποις πυρός. Sic unus Regius. Notan-
dum autem est hunc versiculum non existisse in
versione τῶν O', sed ex Theodotionis editione ad-
jectum fuisse. Qua de re Hieronymus ad Suniam
et Fretelam : (Sed sciendum, quia de Hebraico et de
Theodotionis editione in Septuaginta Interpretibus
sub asterisca additum sit.)

V. 14. Σ., καὶ ὁ Ὑψίστος etc. Ex duobus Regiis.

V. 17. Θ., ἔξαπ-. Unus codex.

V. 19. X., ἐν ἡμέρᾳ etc. Colbertinus στιχιστῶς
scriptus et Drusius.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

Και ἐπὶ τὰ ὑψηλά ἰσῶν με.

36.	Και τὸ ὑπακοῦειν με αὐξήσει με.	36. <i>Οἱ πάντες, ὑπερασπισμὸν σωτηρίας σου. Ὁ, ὑπερασπιστήρα σωτηρίας σου.</i>	36.
37. Εὐρυχώρησας.		Και παιδεία σου ἀνώρθωσε με.	Και ἡ παιδεία σου αὐτὴ με διδάξει.
40.		37. Ἐπλάτυνας.	37.
41.		40. Συνεπόδισας πάντας τοὺς ἐπανισταμένους ἐπ' ἐμέ.	40.
44. Ῥύσθη με ἀπὸ ἀντιλογιῶν.		41. Νῶτον. Ἄλλος, ὑποχειρίους.	41.
45. Ὑπήκουσέ μοι.		44. Ῥύσαι με ἐξ ἀντιλογιῶν.	44.
46. Ἀτιμωθήσονται καὶ ἐντραπήσονται.		45. Ὑπήκουσέ μοι. Ε', Ὁ, ὑπήκουσάν μου.	45. Ὑπήκουσάν μου.
47.		46. Ἐπαλαυώθησαν καὶ ἐχώλανεσαν.	46.
48. Ὁ Θεὸς ὁ παρασχὼν τιμωρίας ἐμοί, καὶ ὑποτάσσων λαοὺς ὑπ' ἐμέ.		47. <i>Οἱ πάντες, καὶ εὐλογητὸς ὁ Θεὸς μου.</i>	47.
49.		48. Ὁ Θεὸς ὁ διδοὺς ἐκδικήσεις ἐμοί, καὶ ὑποτάξας λαοὺς ὑπ' ἐμέ.	48.
		49. Ὁ βυστῆς μου ἐξ ἐχθρῶν μου ὀργίλων. Πάντες, ὁ βυστῆς μου ἐξ ἐχθρῶν μου.	49.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODORE.

Et super excelsa statuens me.

36.	Et obedire me augebit me.	36. <i>Omnes, elypei protectionem salutis tuæ. VI, clypeatum protectorem salutis tuæ.</i>	36.
37. Latos fecisti.		Et disciplina tua correxit me.	Et disciplina tua, ipsa me docuit.
40.		37. Dilatasti.	37.
41.		40. Impedivisti omnes insurgentes super me.	40.
44. Eripiet me de contradictionibus.		41. Dorsum. <i>Alius, subjectos.</i>	41.
45. Obedivit mihi.		44. Eripe me de contradictione.	44.
46. Inhonorabuntur et confundentur.		45. Obedivit mihi. V, VI, obediunt mihi.	45. Obedierunt mihi.
47.		46. Inveterati sunt et claudicaverunt.	46.
48. Deus præbens ultiones mihi, et subjiens populos sub me.		47. <i>Omnes, et benedictus Deus meus.</i>	47.
49.		48. Deus qui das vindictas mihi, et subdis populos sub me.	48.
		49. Liberator meus de inimicis meis iracundis. <i>Omnes, liberator meus de inimicis meis.</i>	49.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XVII.

V. 20. Σ., εἰς εὐρυχωρίαν. Eusebius et Drusius.
Ibid. 'A., ὅτι ἐβουλήθη ἐν ἐμοί. Codex unus et Eusebius.
V. 25. Σ., τὴν ἀντιπρῶν etc. Eusebius et Agellius.
V. 26. 'A., Ο, Θ., Ε', μετὰ ὁσίου ὁσιωθήσῃ. Sic Regii duo: lidem Symmachi lectionem adierunt quædam non dampus. Drusius vero sic male diviserat, Symm., πρὸς ὁσίου ὁσίου πράξεις. *Alius, μετὰ κχ- etc.*
V. 28. 'A., λαὸν πένητα. Σ., λαὸν πρῶτον. Sic duo mss. et Eusebius.

V. 31. 'A., τέλειος. Eusebius.
Ibid. Σ., ῥῆσις τοῦ Κυρίου etc. Drusius.
V. 34. *Οἱ λοιποὶ, ὡσεὶ ἐλάφων.* Hieron. ad Sun et Frot. *« In Hebræo pluralis numerus est CHALAIOTH; et omnes interpretes pluralem numerum transtulerunt. »*
Ibid. 'A., καὶ ἐπὶ τὰ ὑψώματα etc. Drusius.
V. 36. *Οἱ πάντες, etc.* Sic duo mss.
Ibid. 'A., καὶ πρῶτης σου etc. Sic recte Agellius. Mss. quidam habent, καὶ πρῶτης μου, vel καὶ παιδεία μου, utrumque perperam. Cæteræ lectiones ex

mas. Hic vero versio LXX et versio Theodotionis in unam coaluere in hodiernis Bibliis τῶν Ο', ut notatur in codice Coisliniano ix vel x sæculi. Versio Vulgatæ ex LXX et Theodotione simul.

V. 37. Σ., εὐρυχώρησας. Theodoretus.

V. 40. Ἀ., κάμψεις etc. Drusius.

V. 41. Ἄλλος, ὑποχειρλους. Sic duo Coisliniani.

V. 44. Ἀ., διασώσεις etc. Sic quidam mss Cois-

TO EBPAIKON.	PSALMUS XVIII. TO EBPAIKON Ἑλληνικοῦς γραμμασι.	ΑΚΥΤΑΣ.
לִמְנַצַּח מִצְדוֹת לְדָוִד 1	1.	1. Τῷ νικητοῦ, μελώδημα τῷ Δαυΐδ.
לְלִילָה יִזְדַּח־דַּעַת 3	3.	3.
וְאִין אֲבוֹר וְאִין דְּבָרִים בְּלִי נִשְׁבַּח קָרָם 4	4.	4. Οὐτε γὰρ λόγους, οὐτε ῥήματα.
בְּכֹל-הָאָרֶץ וְיֵצֵא קוֹם 5	5.	5. Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ κανὼν αὐτῶν. Τῷ ἡλίῳ ἔθετο σκῆνωμα ἐν αὐτοῖς.
וְהָיָה שֶׁ-שָׁמַע ה' אֶת-קוֹלֵם 6	6.	6.
וְהִשְׁמָחָה 8	8.	8. Τέλειος.
וְהִשְׁמָחָה 9	9.	9.
וְהִשְׁמָחָה 10	10.	10.
וְהִשְׁמָחָה 13	13.	13. Ἀγνοίας.
וְהִשְׁמָחָה 14	14.	14. Καί γε ἀπὸ ὑπερηφάνων συντήρησον τὸν δούλον σου.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Victori, canticum ipsi David. <i>Hieron.</i> , victori, psalmus David.	1. In finem, psalmus David.	1. Victori, canticum ipsi Davidi.
3. Dies diei eructabit sermonem, et nox nocti indicabit scientiam. <i>Hieron.</i> , dies diei eructat verbum, et nox nocti indicat scientiam.	3. Dies diei eructat verbum, et nox nocti indicat scientiam.	3.
4. Non sermo, et non verba, ut non audita sit vox eorum. <i>Hieron.</i> , non est sermo, et non sunt verba, quibus non audiat vox eorum.	4. Non sunt loquelæ neque sermones, quorum non audiantur voces eorum.	4. Neque enim sermones, neque verba.
5. In omnem terram exivit linea eorum. <i>Hieron.</i> , in omnem terram exivit sonus eorum.	5. In omnem terram exivit sonus eorum.	5. In omnem terram exivit linea eorum.
Soli posuit tabernaculum in eis. <i>Hieron.</i> , id. <i>Syrus</i> , in ipsis posuit solis tabernaculum.	In sole posuit tabernaculum suum.	Soli posuit tabernaculum in eis.
6. Ad currendam viam.	6. Ad currendam viam.	6.
8. Perfecta. <i>Hieron.</i> , immaculata.	8. Immaculata.	8. Perfecta.
9. Præcepta. <i>Hieron.</i> , id.	9. Justitiæ.	9.
10. Mundus. <i>Hieron.</i> , id.	10. Sanctus.	10.
13. Erroræ. <i>Hieron.</i> , id.	13. Delicta.	13. Ignorantias.
14. Etiam ab insolentibus prohibe servum tuum. <i>Hieron.</i> , a superbis quoque libera servum tuum.	14. Et ab alienis parce servo tuo.	14. Etiam a superbis conserva servum tuum.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XVIII.

V. 1. Tituli interpretationes eruuntur ex codice Colbertino, itemque ex Eusebio et Theodoro.

V. 3. Σ., Ο', ἡμέρα τῆ etc. Sic unus Regius. In Symmachi interpretatione sunt qui legant, ἀναγγελεῖ, indicabit.

V. 4. Ἀ., οὐτε γὰρ λόγους etc. Ex uno Regio. Symmachi autem versio ex duobus Regiis.

V. 5. Ἀ., εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ κανὼν αὐ-

τῶν. Sic Drusius. τῷ est κανὼν, norma, linea. Σ., ἀλλ' εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ ἦχος αὐτῶν. Videtur Symmachius legisse ׀קָרָם vel ׀קָרָם. Nam לִיך sæpe vertit ἦχος : et certe huic lectioni et interpretationi favere videtur secunda pars versiculi, et in fines orbis terræ verba eorum.

Ibid. Lectiones Aquilæ, Symmachi, Theodotionis et V edit. ex quatuor mss. et ex Eusebio in Psal-

linianus unus habet, Σ., Θ. ὁμοίως οἱ Ο', ῥύση με ἐξ ἀντιλογιῶν. Sed hæc perplexa sunt.
V. 45. Sic Coislinianus codex.
V. 46. Σ., ἀτιμωθήσονται etc. Reg. unus et Cor-

der. et sic Theodoretus. Alius Reg., ἠτιμάσθησαν.
V. 47. Π., καὶ εὐλογητὸς ὁ Θεὸς μου. Sic duo mss.
V. 48. Σ., ὁ Θεὸς ὁ παρασχὼν etc. Eusebius.
V. 49. Π., ὁ ῥυστῆς μου etc. Sic duo mss.

PSALMUS XVIII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ἐπινίκιος ψῆθι τοῦ Δαυὶδ.
3. Ἡμέρα τῆ ἡμέρα ἐρεύγεται ῥῆμα, καὶ νύξ νυκτὶ ἀναγγέλλει γῶσιν.
4. Οὐ ῥήσεσιν οὐδὲ λόγοις ὧν οὐκ ἀκούονται φωναί.
5. Ἄλλ' εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ ἦχος αὐτῶν.
Τῷ ἡλίῳ ἔταξε σκηνὴν ἐν αὐτοῖς.
6.
8.
9.
10.
13. Ἄγνοήματα.
14. Καὶ γὰρ ἀπὸ ὑπερφανῶν συντήρησεν τὸν δούλον σου.

SYMMACHUS.

1. Triumphale canticum ipsius David.
3. Dies diei eructat verbum, et nox nocti indicat scientiam.
4. Non sermonibus, neque verbis, quorum non audiuntur voces.
5. Sed in omnem terram exivit sonus eorum.
Soli constituit tabernaculum in eis.
6.
8.
9.
10.
13. Ignorantias.
14. Etiam a superbis conserva ærvm tuum.

1. Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.
3. Ἡμέρα τῆ ἡμέρα ἐρεύγεται ῥῆμα, καὶ νύξ νυκτὶ ἀναγγέλλει γῶσιν.
4. Οὐκ εἰσὶ λαλιαὶ οὐδὲ λόγοι, ὧν οὐχὶ ἀκούονται αἱ φωναὶ αὐτῶν.
5. Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν.
Ἐν τῷ ἡλίῳ ἔθετο τὸ σκῆνωμα αὐτοῦ. Ἐ', τῷ ἡλίῳ ἔθετο σκῆνωμα ἐν αὐτοῖς.
6. Δραμεῖν ὁδὸν ÷ αὐτοῦ : Οἱ πάντες, δραμεῖν ὁδόν.
8. Ἄμωμος. Ἄλλος, ἀμειπτος. Ἄλλ., καθαρός.
9. Δικαιώματα. Ἄλλος, ἀκριβάσματα, προστάγματα.
10. Ἄγνός. Ἄλλος, ὅσιος.
13. Παραπτώματα.
14. Καὶ ἀπὸ ἀλλοτρῶν φείσαι τοῦ δούλου σου.

LXX INTERPRETES.

1. In finem, psalmus David.
3. Dies diei eructat verbum, et nox nocti indicat scientiam.
4. Non sunt loquelæ neque sermones, quorum non audiantur voces eorum.
5. In omnem terram exivit sonus eorum.
In sole posuit tabernaculum suum. V, soli posuit tabernaculum in eis.
6. Ad currendam viam ÷ suam : Omnes, ad currendam viam.
8. Immaculata. Alius, inculpata. Alius, pura.
9. Justificationes. Alius, præcepta. Alius, statuta.
10. Castus. Alius, sanctus.
13. Delicta.
14. Et ab alienis pæree servo tuo.

1. Εἰς τὸ νίκος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.
3.
4.
5.
Τῷ ἡλίῳ ἔθετο σκῆνωμα ἐν αὐτοῖς.
6.
8.
9.
10.
13.
14.

THEODOTIO.

1. In victoriam, psalmus ipsi David.
3.
4.
5.
Soli posuit tabernaculum in eis.
6.
8.
9.
10.
13.
14.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XVIII.

mos sinceræ damus. Syri Interpretis adfert Drusius ex Quæstionibus, quæ Justini Martyris nomine circumferuntur.

V. 6. Οἱ πάντες, δραμεῖν ὁδόν. Sic duo codices. Vox autem, αὐτοῦ, sequens in LXX, quia in Hebræo non est, obelo notatur, ut monet Hieronymus.

V. 8. Ἄ., τέλειος. Unus cod. et Eusebius.

V. 9. Ἄλλ., ἀκριβάσματα. Ἄλλ., προστάγματα. Coislin. unus. Videtur autem prima versio esse

Aquilæ, secunda Symmachi.

V. 10. Ἄλλ., ὅσιος. Coislin.

V. 13. Ἄ., ἀγνοίας. Drusius. Σ., ἀγνοήματα. Coislin. 1.

V. 14. Ἄ., Σ., καὶ γὰρ ἀπὸ ὑπ- etc. Hanc versionem Symmacho tribuit Drusius. Sed Aquilæ adscribunt Colbert., Reg. unus, Euseb. et Corderius Videtur esse utriusque.

TO EBPAIKON.		PSALMUS XIX. TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.		ΑΚΥΛΑΣ.	
למנצח מזמור לדוד 1	4.	1. Τῷ νικητοῦ μολῶδημα τῷ Δαυίδ.		1.	
ישגבך 2	2.	2		2	
לעלתך חשנה 4	4.	4.		4.	
כלה 3	Σελ.	Ἄελ.		Ἄελ.	
בגבורת ישע ימיני 7	7.	7.		7.	
ואנחנו בשם יהוה אלהינו נזכיר 8	8.	8.		8.	
VERSIO HEBRAICI TEXT.		VULGATA LATINA.		AQUILA.	
1. Victori, canticum ipsi David. <i>Hieron.</i> , victori, psalmus David.	1.	In finem, psalmus David.	1.	Victori, canticum ipsi David.	
2. Extollat te. <i>Hieron.</i> , protegat te.	2.	Protegat te.	2.	2.	
4. Et oblationem tuam in cinerem reducat. <i>Hieron.</i> , et holocaustum tuum pingue fiat.	4.	Et holocaustum tuum pingue fiat.	4.	4.	
Selah. <i>Hieron.</i> , semper.		<i>Vacat.</i>		Semper.	
7. In fortitudinibus salus dexteræ ejus. <i>Hieron.</i> , in fortitudine salutis dexteræ ejus.	7.	7. In potentatibus salus dexteræ ejus.	7.	7.	
8. Nos autem in nomine Domini Dei nostri recordabimur. <i>Hieron. idem.</i>	8.	8. Nos autem in nomine Domini Dei nostri invocabimus.	8.	8.	

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XIX.

V. 4. De inscriptione frequenter superius actum est.

V. 2. Ἄλλος, προσταθση σοι etc. Coislinianus. Hæc vero trium lectiones videntur esse A., S., Th.

V. 4. Σ., καὶ τὴν ἀναφορὰν σου πύονα ποιήση. Sic unus codex. Alter legit, πλειόνα, minus recte. Reliquæ lectiones ex Drusio.

Ibid. Heb. סελ. etc. Vide supra psalm. III.

V. 7. Σ., παραδέξω. Sic unus codex. Eadem

TO EBPAIKON.		PSALMUS XX. TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.		ΑΚΥΛΑΣ.	
למנצח מזמור לדוד 1	4.	1. Τῷ νικητοῦ μολῶδημα τῷ Δαυίδ.		1.	
וארשת 3	3.	3.		3.	
סלה 3	Σελ.	Ἄελ.		Ἄελ.	
עלם ועד 5	5.	5. Εἰς αἰῶνα καὶ ἔτι.		5.	
ותחדד בשמחה את פניך 7	7.	7.		7.	
VERSIO HEBRAICI TEXT.		VULGATA LATINA.		AQUILA.	
1. Victori, canticum ipsi David. <i>Hieron.</i> , victori, psalmus David.	1.	In finem, psalmus David.	1.	Victori, canticum ipsi David.	
3. Et prolationem. <i>Hieron.</i> , et voluntate.	3.	Et voluntate.	3.	3.	
Selah. <i>Hieron.</i> , semper.		<i>Vacat.</i>		Semper.	
5. Sæculum et in perpetuum. <i>Hieron.</i> , in sæculum et in æternum.	5.	In sæculum sæculi.	5.	In æternum et ultra.	
7. Lætificabis eum in gaudio cum faciebus tuis. <i>Hieron.</i> , et hilarabis eum lætitia apud vultum tuum.	7.	7. Lætificabis eum in gaudio cum vultu tuo.	7.	7.	

PSALMUS XIX.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Υ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ἐπινίκιος ᾠδὴ τοῦ Δαυὶδ.
2.
4. Καὶ τὴν ἀναφορὰν σου πλοῦτα ποιήσῃ.
Διάψαλμα.
7. Παραδόξως.
8.

SYMMACHUS.

1. Triumphale canticum ipsius David.
2.
4. Et oblationem tuam pinguem faciat.
Diapsalma.
7. Inexpectate.
8.

1. Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ.
2. Ὑπερασπίσαι σου. Ἄλλος, προσταθεῖ σοι. Ἄλλος, σκεπάσαι σε. Ἄλλος, φυλάξαι σε.
4. Καὶ τὸ ὀλοκαύτωμά σου πινάτω. Ἄλλοι, φαιδρυνάτω, στεασάτω.
Διάψαλμα. Εἰ, διαπαντός. Γ', εἰς τέλος.
7. Ἐν δυναστείαις ἡ σωτηρία τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ.
8. Ἡμεῖς δὲ ἐν ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν μεγαλυνθήσμεθα.

LXX INTERPRETES.

1. In finem, psalmus David.
2. Protegat te. Alius, patrocinetur tibi. Alius, tegat te. Alius, custodiat te.
4. Et holocaustum tuum pingue faciat. Alii, lætum reddat, inpinguet.
Diapsalma. V, perpetuo. VI, in finem.
7. In potentatibus salus dexteræ ejus.
8. Nos autem in nomine Domini Dei nostri magnificabimur.

1. Εἰς τὸ νίκος, ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ.
2.
4.
Διάψαλμα.
7.
8. Ἡμεῖς δὲ ἐν ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν ἐπικαλεσόμεθα.

THEODOTIO.

1. In victoriam, psalmus ipsi David.
2.
4.
Diapsalma.
7.
8. Nos autem in nomine Domini Dei nostri invocabimus.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XIX.

autem vocem ΠΥΡΡΩ Symmach. vertit psal. LXXXIX, 10, παρὰ προσδοκίαν eodem sensu, i. e., præter expectationem. Coislin. unus hac loco habet, Σ., ἐν δυνατείαις τῆς σωτηρίας ἡ δεξιᾶ, In potentia salu-

tis dextera. Sed præstare videtur altera lectio, παρadoxως: nisi sint duæ Symmachi versiones, ut alibi. V. 8. Theodotionis versionem adfert Daniel Barbarus, qualis hodie in Vulgata nostra exprimitur.

PSALMUS XX.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Υ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ἐπινίκιος ᾠδὴ τοῦ Δαυὶδ.
3.
Διάψαλμα.
5. Καὶ εἰς ἀπέραντον.
7. Χαροποιήσεις αὐτὸν ἐν εὐφροσύνῃ μετὰ τοῦ προσώπου σου.

SYMMACHUS.

1. Triumphale canticum ipsius David.
3.
Diapsalma.
5. Et in infinitum.
7. Lætificabis eum in gaudio cum vultu tuo.

1. Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ.
3. Καὶ τὴν θέλησιν. Ἄλλος, δέησιν.
Διάψαλμα. Εἰ, διηνεκῶς. Γ', εἰς τέλος.
5. Εἰς αἰῶνα αἰῶνος. Εἰ, εἰς αἰῶνα καὶ ἔτι.
7. Εὐφρανεῖς αὐτὸν ἐν χαρᾷ μετὰ τοῦ προσώπου σου.

LXX INTERPRETES.

1. In finem, psalmus David.
3. Et voluntate. At., supplicatione.
Diapsalma. V, perpetuo. VI, in finem.
5. In sæculum sæculi. V, in æternum et ultra.
7. Lætificabis eum in gaudio cum vultu tuo.

1. Εἰς τὸ νίκος, ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ.
3.
Διάψαλμα.
5. Εἰς αἰῶνα καὶ ἔτι.
7.

THEODOTIO.

1. In victoriam, psalmus ipsi David.
3.
Diapsalma.
5. In æternum et ultra.
7.

TO EBPAIKON.
 9 תמצא ידך לכל-איביך ימיך
 תמצא שנאיך
 12 כי-נמד עליך רעה
 חשב מזמה בל-יגל
 13 כי השיתמו שכב במיתריך
 תגין-על-פניהם

VERSIO HEBRAICI TEXT.

9. Inveniet manus tua omnes inimicos tuos : dextera tua inveniet odientes te. *Hieron., id.*

12. Quoniam inclinaverunt super te malum. *Hieron., id.*

Cogitaverunt cogitationem, non poterunt. *Hieron., cogitaverunt scelus, quod non potuerunt.*

13. Quoniam pones eos humerum : in funibus tuis preparabis super facies eorum. *Hieron., quoniam pones eos humerum : funes tuos firmabis contra facies eorum.*

TO EBPAIKON
 Ἑλληνικοὶ γράμμασι.

9.
 12.
 13.

VULGATA LATINA.

9. Inveniatnr manus tua omnibus inimicis tuis : dextera tua inveniat omnes qui te oderunt.

12. Quoniam declinaverunt in te mala.

Cogitaverunt consilia quæ non potuerunt stabilire.

13. Quoniam pones eos dorsum : in reliquiis tuis preparabis vultum eorum.

AKYAAΣ.

9.
 12.
 13. Ὅτι θήσεις αὐτοὺς ὠμῶν, ἐν τοῖς κάλοις σου ἐδράσεις ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν.

AQUILA.

9.
 12.
 13. Quoniam pones eos humerum, in funibus tuis firmabis super faciem eorum.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XX.

V. 1. De titulo sæpe actum est.
 V. 3. Ὁ, καὶ τὴν θέλησιν. Ἀλλοιο, δέησιν. Prior lectio olim in Bibliis posita, mutata fuit in δέησιν ex altero exemplari.
 V. 5. Sic ex mss. et Drusio.

V. 7. Σ., χαροποιήσεις etc. Sic mss. Sed Theodoretus et Corder. legunt, παρὰ τῷ προσώπῳ σου. Drusius, παρὰ τοῦ προσώπου σου.
 V. 9. Σ., καταλήψεται etc. Sic Theodoretus, duo mss. et Drusius. Unus codex habet, πάντας τοὺς

PSALMUS XXI.

TO EBPAIKON.
 1 למנצח על-אילת השחר מזמור לדוד
 2 אלי אלי
 למה עזבתני
 רדוף מישועתי דברי שאגתי

VERSIO HEBRAICI TEXT.

1. Victori supet cervam auroræ, canticum ipsi David. *Hieron., victori pro cervo matutino, canticum David.*

2. Deus meus, Deus meus. *Hieron., id.*

Ut quid dereliquisti me ? *Hier., quare dereliquisti me ?*

Longe a salute mea verba rugitus mei. *Hieron., id.*

3. Deus meus, clamabo interdum, et non respondebis. *Hieron., Deus meus, clamabo per diem, et non exaudies.*

TO EBPAIKON
 Ἑλληνικοὶ γράμμασι.

1.
 2.
 3.

VULGATA LATINA.

1. In finem, pro susceptione matutina, psalmus David.

2. Deus, Deus meus.

Quare me dereliquisti ?

Longe a salute mea verba delictorum meorum.

3. Deus meus, clamabo per diem, et non exaudies.

AKYAAΣ.

1. Τῷ νικοποῦ ὑπὲρ τῆς ἐλάφου τῆς ὀρθρινῆς, μελωδία τῷ Δαυὶδ.
 2. Ἰσχυρέ μου, Ἰσχυρέ μου.
 Ἰνατί ἐγκατέλιπές με ;
 Μακρὰν ἀπὸ τῆς σωτηρίας μου οἱ λόγοι τοῦ βρυχηματός μου.

3. Ὁ Θεός μου, βοήσω ἡμέρας, καὶ οὐκ εἰσακούσῃ.

AQUILA.

1. Victori super cervam matutinam, canticum ipsi David.

2. Fortis mi, Fortis mi

Quare me dereliquisti ?

Longe a salute mea verba rugitus mei.

3. Deus meus, clamabo die, et non exaudies.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ

9. Καταλήφεται ἡ χεὶρ σου πάντας τοὺς ἐχθροὺς σου, ἡ δεξιὰ σου εὐρήσει τοὺς μισοῦντάς σε.

12. Ὅτι συνέφραξαν κατὰ σοῦ εἰς κακόν.

Ἐλογίσαντο ἐνοχίας ἀδυνάτους.

13. Ὅτι τάξεις αὐτοὺς ἀποστρέφους, τοὺς περιλειπομένους σου ἐδράσεις κατὰ πρόσωπον αὐτῶν.

SYMMACHUS.

9. Comprenderet manus tua omnes inimicos tuos, dextera tua inveniet odientes te.

12. Quoniam obstruxerunt contra te in malum.

Cogitaverunt cogitationes impossibiles.

13. Quoniam stantes eos aversos, residuis tuis firmabis ad faciem eorum.

9. Εὐραθείη ἡ χεὶρ σου πᾶσι τοῖς ἐχθροῖς σου, ἡ δεξιὰ σου εὐροί πάντας τοὺς μισοῦντάς σε.

12. Ὅτι ἐκλιναν εἰς σέ κακά. Ἐ', ἀνθ' ὧν ἐκλιναν.

Ἐλογίσαντο βουλήν, ἣν οὐ μὴ δύνωνται στήσαι.

13. Ὅτι θήσεις αὐτοὺς νῶτον, ἐν τοῖς περιλοίποις σου ἐτοιμάσεις τὸ πρόσωπον αὐτῶν.

LXX INTERPRETES.

9. Inveniat manus tua omnibus inimicis tuis: dextera tua inveniat omnes qui te oderunt.

12. Quoniam declinaverunt in te mala. V, pro eo quod declinaverunt.

Cogitaverunt consilium, quod non poterunt stabilire.

13. Quoniam pones eos dorsum: in reliquiis tuis præparabis vultum eorum.

9.

12.

13.

THEODOTIO.

9.

12.

13.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XX.

μισοῦντάς σε.

V. 12. Σ., ὅτι συνέφραξαν etc. Sic omnes mss. Drusus item habet, sed sine interpretis nomine. Agellius ad psalm. LIII legit, συνεφράσαντο.

Ibid. Σ., ἐλογίσαντο etc. Sic Theodoretus, omnes

mss. et Corder.

V. 13. Ita mss. nostri. Aquilæ plenam lectionem exhibet Coislunianus unus. Ad Symmachum vero codex Colbert. στιχῆρῶς scriptus habet θήσεις πρὸ τάξεις, et sic etiam Theodoretus.

PSALMUS XXI.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ἐπινίκιος ὑπὲρ τῆς ἀντιλήψεως τῆς ἐωθιῆς, ὡδὴ τοῦ Δαυὶδ.

2. Ὁ Θεός μου, ὁ Θεός μου.

Ἀπεστήχασιν μακρὰν ἀπὸ τῆς σωτηρίας μου οἱ λόγοι τῶν ὀδυσμῶν μου.

3. Ὁ Θεός μου, βοήσω ἡμέρας, καὶ οὐκ εἰσακούσῃ.

SYMMACHUS.

1. Triumphale pro susceptione matutina, canticum ipsius David.

2. Deus meus, Deus meus.

Longe discesserunt a salute mea verba gemituum meorum.

3. Deus meus, clamabo die, et non exaudies.

1. Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῆς ἀντιλήψεως τῆς ἐωθιῆς, ψαλμὸς τοῦ Δαυὶδ.

2. Ὁ Θεός μου, ὁ Θεός μου.

Ἰνατί ἐγκατέλιπές με;

Μακρὰν ἀπὸ τῆς σωτηρίας μου οἱ λόγοι τῶν παραπτώματων μου. Ἐ', μακρὰν ἀπὸ τῆς σωτηρίας μου οἱ λόγοι τῆς βοήσεώς μου. Γ', μακρὰν ἀπὸ τῆς σωτηρίας μου οἱ λόγοι τῶν δεήσεών μου.

3. Ὁ Θεός μου, κεκράξομαι ἡμέρας πρὸς σέ, καὶ οὐκ εἰσακούσῃ.

LXX INTERPRETES.

1. In finem, pro susceptione matutina, psalmus David.

2. Deus meus, Deus meus.

Quare me derelinquisti?

Longe a salute mea verba delictorum meorum. V, longe a salute mea verba clamoris mei. VI, longe a salute mea verba supplicationum mearum.

3. Deus meus, clamabo interdium ad te, et non exaudies.

1.

2. Ὁ Θεός μου, ὁ Θεός μου.

Μακρὰν ἀπὸ τῆς σωτηρίας μου οἱ λόγοι τῆς βοήσεώς μου.

3.

THEODOTIO.

1.

2. Deus meus, Deus meus.

Longe a salute mea verba clamoris mei.

3.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ

ΑΚ ΓΛΩΣΣ.

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

לילה ולא - דמיה כו			Καὶ νυκτὸς, καὶ οὐκ ἔστι σιγή μοι.
4 קדוש	4.	4.	Ἕμνος.
תלחת			13. Δαμάλατοι ταῦροι πίονες περιέσχον με.
13 אבירי בשן כדוני	13.	13.	14. Ὁς λέων ἀλίσκων καὶ βρυχώμενος.
14 אריה סרף ושאג	14.	14.	15. Ἐξηχύθη.
15 נשפתי:	15.	15.	17. Ὅτι ἐκύκλωσάν με θηραταί.
17 כי סבבני כלבים	17.	17.	Ἡσχυναν.
כארי			21. Μοναχὴν.
21 יחידתי	21.	21.	24.
24 ולא שקץ	24.	24.	26.
26 וישבע	26.	26.	28. Ἡθσαι αἱ συγγένειαι τῶν ἔθνων.
28 כל - משפחת גוים	28.	28.	30. Πάντες οἱ λιπαροὶ τῆς γῆς.
30 כר - דשני - ארץ	30.	30.	Εἰς πρόσωπον αὐτοῦ κάμψαντες πάντες οἱ καταβαίνοντες εἰς χεῖν.
לפניו יכרעו כל - יחדיו צפר			31. Αὐτῷ ζῆ.
31 ונפשו לא חיה זרע יעבדו	31.	31.	
יספר לאדני			

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

Et nocte, et non est silentium mihi. *Hieron.*, et nocte, nec est silentium mihi.

4. Sanctus. *Hieron.*, sancte.

Laudes. *Hieron.*, laus.

13. Robusti Basan circumdederunt me. *Hieron.*, tauri pingues vallarunt me.

14. Leo rapiens et rugiens. *Hieron.*, quasi leo capiens et rugiens.

15. Effusus sum. *Hieron.*, *id.*

17. Quoniam circumdederunt me canes. *Hieron.*, circumdederunt me venatores.

Quasi leo. *Hieron.*, fixerunt.

21. Unicam meam. *Hieron.*, solitariam.

24. Neque abominatus est. *Hieron.*, neque contempsit.

26. Etsaturabuntur. *Hieron.*, *id.*

28. Universæ familiæ gentium. *Hieron.*, universæ cognationes gentium.

30. Omnes pingues terræ. *Hieron.*, *id.*

Ad facies ejus curvabant se omnes descendentes pulverem. *Hieron.*, ante faciem ejus curvabunt genu universi qui descendunt in pulverem.

31. Et animam suam non vivificabit, semen serviet ei. *Hieron.*, et anima ejus non vivet: semen serviet ei.

Narrabitur Domino. *Hieron.*, *id.*

Et nocte, et non ad insipientiam mihi.

4. In sancto.

Laura.

13. Tauri pingues obsederunt me.

14. Sicut leo rapiens et rugiens.

15. Effusus sum.

17. Quoniam circumdederunt me canes.

Foderunt.

21. Unicam meam.

24. Neque despexit.

26. Et saturabuntur.

28. Universæ familiæ gentium.

30. Omnes pingues terræ.

In conspectu ejus cadent omnes qui descendunt in terram.

31. Et anima mea illi vivet, et semen meum serviet ipsi.

Annuntiabitur Domino.

Et nocte, et non est silentium mihi.

4.

Hymnus.

13. Buculi pingues circumdederunt me.

14. Sicut leo rapiens et rugiens.

15. Effusus sum.

17. Quoniam circumdederunt me venatores.

Pudore affecerunt.

21. Solitariam.

24.

26.

28. Universæ cognationes gentium.

30. Omnes pingues terræ.

In faciem ejus curvabunt se omnes descendentes in pulverem.

31. Illi vivit.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

Και νυκτός, καὶ οὐ σιγή μοι.
 4. Ἐν ἁγίοις.
 Ὕμνος.
 13. Ταῦροι σιτιστοὶ περιέσχον με.
 14. Ὡς λέων ὁ θηρεύων βρυχώμενος.
 15. Ἐξηχύθην.
 17. Ὅτι ἐκύκλωσάν με θηραταί.
 21. Μονότητα.
 21.
 26. Καὶ κορεσθήσονται.
 28. Πᾶσαι αἱ συγγένειαι τῶν ἐθνῶν.
 30. Πάντες οἱ λιπαροὶ τῆς γῆς.
 Ἐμπροσθεν αὐτοῦ ὀκλάσουςι πάντες οἱ καταβαίνοντες εἰς κόνιν.
 31. Οὐ ἡ ψυχὴ ζήσεται, σπέρμα δὲ λατρεύσει αὐτῷ.
 Ἄναγραφῆσεται ἐν βιβλίῳ τῷ Κυρίου.

Και νυκτός, καὶ οὐκ εἰς ἄνοιαν ἐμοί. Ἄλλος, οὐκ εἰς ἀφροσύνην. Ε', σιωπή.
 4. Ἐν ἁγίῳ.
 Ἐπαινος.
 13. Ταῦροι πίνονες περιέσχον με.
 14. Ὡς λέων ὁ ἀρπάζων καὶ ὠρυόμενος.
 15. Ἐξηχύθην.
 17. Ὅτι ἐκύκλωσάν με κύνες.
 Ὄρουσαν.
 21. Μονογενῆ.
 24. Οὐδὲ προσώχθισε. Ἄλλος, οὐκ ἀπεδεδλύξατο.
 26. Ἐμπλησθήσονται.
 28. Πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῶν ἐθνῶν.
 30. Πάντες οἱ πίνονες τῆς γῆς.
 Ἐνώπιον αὐτοῦ προσπεσοῦνται πάντες οἱ καταβαίνοντες εἰς τὴν γῆν.
 31. Καὶ ψυχὴ μου αὐτῷ ζῆ, καὶ τὸ σπέρμα μου θουλεύσει αὐτῷ. Ε', Γ', Ζ', καὶ ἡ ψυχὴ μου.
 Ἄναγγελῆσεται τῷ Κυρίῳ.

Και νυκτός, καὶ οὐ σιγή μοι.
 4.
 Ὕμνος.
 13. Δυνάσται Βασάν διεδειγματίσαντό με.
 14.
 15. Ἐξηχύθην.
 17. Ὅτι ἐκύκλωσάν με κύνες.
 21.
 24.
 26.
 28.
 30.
 31. Καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ζῆ.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

Et nocte, nec est silentium mihi.
 4. In sanctis.
 Hymnus.
 13. Tauri saginati circumdederunt me.
 14. Sicut leo venans rugiens.
 15. Effusus sum.
 17. Quoniam circumdederunt me venatores.
 21. Unitatem.
 24.
 26. Et saturabuntur.
 28. Universæ cognationes gentium.
 30. Omnes pingues terræ.
 In conspectu ejus procumbent omnes descendentes in pulverem.
 31. Cujus anima vivet, semen autem serviet ipsi.

Et nocte, et non ad stultitiam mihi. *Alius*, non ad stultitiam. V, silentium.
 4. In sancto.
 Laus.
 13. Tauri pingues obsederunt me.
 14. Sicut leo rapiens et rugiens.
 15. Effusus sum.
 17. Quoniam circumdederunt me canes.
 Foderunt.
 21. Unigenitam.
 24. Neque offensus est. *Alius*, neque abominatus est.
 26. Implebuntur.
 28. Universæ familiæ gentium.
 30. Omnes pingues terræ.
 In conspectu ejus cadent omnes qui descendunt in terram.
 31. Et anima mea illi vivit, et semen meum serviet ipsi. V, VI, VII, et anima mea.

Et nocte, nec est silentium mihi.
 4.
 Hymnus.
 13. Potentes Basan traduxerunt me.
 14.
 15. Effusus sum.
 17. Quoniam circumdederunt me canes.
 21.
 24.
 26.
 28.
 30.
 31. Et anima ejus vivit.

Describitur in libro Domino.

Annuntiabitur Domino.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

ΑΚΥΛΑΣ.

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

תשנ כ"י 52

32.

32. Ὅτι ἐποίησε.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

32 Quia fecit. *Hieron.*, quem fecit.

32. Quem fecit Dominus.

32. Quia fecit.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXI.

V. 1. Sic tituli lectiones ex mss. eruimus. Agellius ad Symmachum habet, ὑπὲρ τῆς βοηθείας τῆς ὀρθρινῆς.

V. 2. Ἄ., Ἰσχυρὲ μου, Ἰσχυρὲ μου etc. Sic mss. et Eusebius in *Demonstr. evang.* Priorem lectionem Drusius Symmacho tribuit, sed mendose.

Ibid. Hanc notam eruimus ex duobus manuscriptis: *Πρόσχε μοι, οὐ πρόσκειται ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ, ἀλλ' ἐν μόνοις Ὑ. I. e.* Attende mihi, non exstat in *Hebraico, sed in solis LXX. Vulg., respice in me.*

Ibid. Ἄ., Ὁ ἰνατὶ ἐγκατέλιπές με; Sic Drusius ex Eusebio *De Demonstr. evang.*

Ibid. Ἄ., μακράν etc. Has omnes lectiones ex mss. nostris et ex Drusio excerptimus. Corder. ad Aquilam habet, τῆς βραχυτέρας μου, perperam. In hunc locum Theodoretus hæc dicit: ἰστέον ὡς τῶν

παραπτωμάτων οὐδεις τῶν ἄλλων ἐρμηνευτῶν ἐμνημόνευσεν· ἀλλ' ὁ μὲν Ἀκύλας βρυχηματός μου· ὁ δὲ Σύμ. ὀδυρμῶν μου· ὁ δὲ Θεόδ. βοήσεως μου. Id est, Sciendum est nullum aliorum interpretum delictorum mentionem fecisse; sed Aquilam habere, rugitus mei; Symmachum, gemituum meorum; Theodotionem, clamoris mei (').

V. 3. Ἄ., Σ., ὁ Θεὸς μου etc. Sic in codice *Demonstr. evang.* Eusebii.

Ibid. Ἄ., καὶ νυκτὸς καὶ οὐκ ἔστι σιγή. Drusius. Addendum autem, μοι. Martianeus noster legit, καὶ νυκτὸς καὶ οὐ σιγήσεις. Symmachi et Theodotionis eandem habet ipse Martianeus. Alius, οὐκ εἰς ἀφροσύνην. Duo Coisliniani.

V. 4. Σ., ἐν ἀγίοις. Drusius.

Ibid. Ἄ., Σ., Θ., ὕμνος. Idem.

(') Manifestum est LXX Intt. legisse תשנתי pro תשא. DRACH.

PSALMUS XXI.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

ΑΚΥΛΑΣ.

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

1 מוסרך לדי

1.

1. Μελέθημα τῷ Δαυὶδ.

2 בנאות דשא ירביצני

2.

2. Ἐν ὠραιότητι πλάς κατασκηνώσέ με.

3 ונהלני

3.

3.

4 במענלי

5.

3.

5 כסי רדיה אך מרב

5.

5. Ποτήριόν μου μεθύσκον.

6 ושבת

6.

6.

7 לאך ימים

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

1. Canticum ipsi David. *Hieron.*, psalmus David.

1. Psalmus David.

1. Canticum ipsi David.

2. In tuguriis germinis faciet accubare me. *Hieron.*, in pascuis herbarum accliuavit me.

2. In loco pascuæ ibi me collocavit.

2. In pulchritudine herbæ habitare fecit me.

Ducet me. *Hieron.*, enutrivit me.

Educavit me.

3.

3. In orbitis. *Hieron.*, per semitas.

3. Super semitas.

3.

5. Calix meus inebrians. Verumtamen bonum. *Hieron.*, et calix meus inebrians. Sed et benignitas.

5. Et calix meus inebrians quam præclarus est!

5. Calix meus inebrians.

6. Et revertar. *Hieron.*, et habitabo.

6. Ut inhabitem.

6.

In longitudinem dierum. *Hieron.*, in longitudine dierum.

In longitudinem dierum.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXII.

V. 1. De titulo sæpe.

V. 3. Σ., ἀνεκτέσαστό με. Drusius.

V. 2. Ἄ., Σ., ἐν ὠραιότητι πλάς. Drusius.

Ibid. Σ., δι' ἀτραπῶν. Idem.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
32.	32. Ὅν ἐποίησε ὁ Κύριος.	32.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
32.	32. Quem fecit Dominus.	32.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXI.

V. 13. Aquila aliter, ταῦροι λιπαροὶ περιέσχον με. Iterum aliter, δυνάσται Βασάν διεδειγματίσαντό με. Hasce varias Aquilæ lectiones exhibent mss. nostri. Prima ut jacet non videtur Aquilæ esse posse; non enim unam vocem תרדמ tribus ipse vocibus translulerit, δαμάλαιοι, ταῦροι, πλόνας, qui nunquam παραφραστικῶς vertere solet. Secunda lectio sincerior videtur; tertia lectio in duobus exemplaribus Aquilæ tribuitur, in aliis Theodotioni. Lectionem Symmachi sic habent duo mss.

V. 14. Ἄ., ὡς λέων etc. Has Aquilæ et Symmachi lectiones habent Colbert. et Eusebius.

V. 15. Ἐξηχύθη etc. Codex Reginus antiquissimus hanc exhibet notam: Ἐξηχύθη μετὰ τοῦ η καίται ἐν τῷ Ἐξαπλῷ παρὰ πάντων οὕτω δὲ καὶ Ἀπολιναρίου καὶ Εὐσέβειος γράφει. I. e. Ἐξηχύθη cum η jacet in Hexaplo apud omnes: similiterque scribunt

Apolinarius et Eusebius. Legi tamen debet ἐξεχύθη.

V. 17. Martianæus ad Θ. habet κύνας. Drusius vero, Ἄ., Θ., κυνηγέται.

Ibid. Ἄ., ἤτχυναν. Drusius.

V. 21. Ἄ., μοναχὴν. Σ., μονότητα. Drusius.

V. 24. Ἄλλος, οὐκ ἀπεβδελύξατο. Colbert.

V. 26. Σ., καὶ κορεσθήσονται. Eusebius.

V. 28. Ἄ., Σ., πάσαι etc. Idem Euseb. et Colbertinus.

V. 30. Ἄ., Σ., πάντες οἱ λιπ-. Colbertinus.

Ibid. Ἄ., εἰς πρόσωπον etc. Aquilæ et Symmachi lectiones sic plenas habent Colbertinus et Eusebius.

V. 31. Lectiones Ἄ., Σ., Θ. etc. habent Colbertinus et Drusius; Symmachi tantum Eusebius.

Ibid. Σ., ἀναγραφῆσται etc. Eusebius et Drusius.

V. 32. Ἄ., ὅτι ἐποίησε. Drusius.

PSALMUS XXII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ὡδὴ τῷ Δαυίδ.	1. Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.	1. Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.
2. Ἐν ὠραιότητι πῶς κατεσχη- νωσέ με. Ἄνεκτῆσατό με.	2. Εἰς τὸν τόπον χλόης ἐκαί με κατεσχήνωσε. Ἐξέθραπέ με.	2.
3. Δι' ἀτραπῶν.	3. Ἐπὶ τρίβους.	3.
5. Καὶ τὸ ποτήριόν σου μεθύσκει με διόλου ἀγαθόν.	5. Καὶ τὸ ποτήριόν σου μεθύσκει ὡς κράτιστον. Γ', id. E', καὶ ποτή- ριόν μου μεθύσκει.	5. Ποτήριόν μου μεθύσκει.
6. Ἡ κατοικησίς μου. Εἰς μῆκος χρόνου.	6. Τὸ κατοικεῖν με. Εἰς μακρότητα ἡμερῶν.	6.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
1. Canticum ipsi David.	1. Psalmus ipsi David.	1. Psalmus ipsi David.
2. In pulchritudine herbæ habi- tare fecit me.	2. In loco pascuæ ibi me collo- cavit.	2.
Restauravit me.	Educavit me.	
3. Per semitas.	3. Super semitas.	3.
5. Et calix tuus inebrians me omnino bonus.	5. Et calix tuus inebrians quam optimus. VI, id. V, et calix meus inebrians.	5. Calix meus inebrians.
6. Habitatio mea.	6. Ut inhabitem.	6.
In diurnitatem temporis.	In longitudinem dierum.	

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXI.

V. 5. Ἄ., Θ., ποτήριον etc. Has lectiones mu-
tuamur ex Colbertino et ex Martianæi editione.

V. 6. Σ., ἡ κατοικησίς μου. Drusius.
Ibid. Σ., εἰς ὑπὸς χρόνου. Eusebius et Colbert.

TO EBPAIKON.	PSALMUS XXIII. TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
1 לחד בוכור	1.	1. Τῷ Δαυὶδ μελῳδῆμα.
2 כִּי-הוּא עַל-יָמִים יִכְדֶּה וְעַל-נְהַרְחֵת יִכְנַנָּה	2.	2.
3 בּמִקְדָּשׁ קִדְשׁ	3.	3. Ἐν τόπῳ ἀγιάσματος αὐτοῦ.
6 פּנֵךְ יַעֲקֹב	6.	6. Πρόσωπόν σου Ἰακώβ.
7 שְׁעָרִים רֵאשִׁיכֶם וְהִנְשֹׂאוּ פְתוּחֵי עוֹלָם	7.	7. Ἄρατε, πύλαι, κεφαλᾶς ὁμῶν, καὶ ἐπάρθητε ἀνοίγματα αἰώνια.

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Davi:li psalmus. <i>Hieron.</i> , psalmus David.	1. Prima sabbati, psalmus David.	1. Ipsi David canticum.
2. Quia ipse super maria fundavit eam, et super flumina præparavit eam. <i>Hieron.</i> , ipse super maria fundavit eum, et super flumina præparavit eum.	2. Ipse super maria fundavit eum, et super flumina præparavit eum.	2.
3. In loco sanctitatis ejus. <i>Hieron.</i> , in loco sancto ejus.	3. In loco sancto ejus.	3. In loco sanctificationis ejus.
6. Facies tuas Jacob. <i>Hieron.</i> , faciem tuam Jacob.	6. Faciem Dei Jacob.	6. Faciem tuam Jacob.
7. Elevate, portæ, capita vestra, et elevate vos, fores sæculi. <i>Hieron.</i> , levate, portæ, capita vestra, et elevamini, januæ sempiternæ.	7. Attollite portas, principes, vestras, et elevamini, portæ æternales.	7. Elevate, portæ, capita vestra, et elevamini, apertiones æternæ.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXIII.

Hanc notam in titulum legimus in codice Regio antiquissimo : Ἐν ἐνίοις ἀντιγράφοις εὕρον, τῆς μετὰ τῶν σαββάτων· ἐν δὲ τῷ ἑξαπλῷ τοῦτο οὐ πρόσ-
 κεῖται. I. e. *In quibusdam exemplaribus inveni, prima sabbatorum. At in hexaplo id non existat.*
 V. 2. Σ., οὗτος ἐπὶ θαλάσσης etc. *Drusius. Apud*

TO EBPAIKON.	PSALMUS XXIV. TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
1 לחד	1.	1.
3 קִיךְ לֹא יִבְשׁ	3.	3. Οἱ προσδοκῶντες σε ἴθι μὴ καταισχυθῶσι.
יִבְשׁ הַבּוֹגֵדִים		Ἀισχυνοήτωςαν οἱ ἀποστατήν- τες.
4 אִרְחֹהֶיךָ לְמִדְנִי	4.	4.
5 אוֹתְךָ קִוִּיתִי כָל-הַיּוֹם	5.	5.
7 וּפְשַׁעֵי אֶל-תּוֹכַר	7.	7. Καὶ ἄθεσιῶν μου μὴ μνησθήσ.

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Davidi. <i>Hieron.</i> , psalmus David.	1. In finem, psalmus David.	1.
3. Expectantes te pudore non afficientur. <i>Hieron.</i> , qui sperant in te non confundentur.	3. Qui sustinent te non confundentur.	3. Qui expectant te non confundentur.
Pudore afficientur prævaricantes. <i>Hieron.</i> , confundantur qui iniqua gerunt.	Confundantur omnes iniqua agentes.	Confundantur deficientes.
4. Semitas tuas doce me. <i>Hieron.</i> , id.	4. Et semitas tuas edoce me.	4.
5. Te expectavi omni die. <i>Hieron.</i> , te expectavi tota die.	5. Te sustinui tota die.	5.
7. Et prævaricationum mearum ne memineris. <i>Hieron.</i> , et scelerum meorum ne memineris.	7. Et ignorantias meas ne memineris.	7. Et transgressionum mearum ne memineris.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ

ΟΨ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Τῷ Δαυὶδ ψδῆ.	1. Ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ τῆς μιᾶς σαββάτου.	1.
2. Οὗτος ἐπὶ θαλάσσης ἐθεμελίωσεν αὐτήν, καὶ σὺν ποταμοῖς ἤδρασεν αὐτήν.	2. Αὕτως ἐπὶ θαλασσῶν ἐθεμελίωσεν αὐτήν, καὶ ἐπὶ ποταμῶν ἠτοίμασεν αὐτήν.	2.
3.	3. Ἐν τόπῳ ἁγίῳ αὐτοῦ.	3.
6. Πρόσωπόν σου Ἰακώβ.	6. Τὸ πρόσωπον τοῦ Θεοῦ Ἰακώβ. Ε', Γ', πρόσωπόν σου Ἰακώβ.	6.
7. Μετάβατε πύλας, οἱ ἄρχοντες, ὁμῶν, ὑψωθήτωσαν δὲ αἱ πύλαι αἰώνιοι.	7. Ἄρατε πύλας, οἱ ἄρχοντες, ὁμῶν, καὶ ἐπάρθητε, πύλαι αἰώνιοι.	7.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1. Ipsi David canticum.	1. Psalmus ipsi David prima sabbati.	1.
2. Hic super maria fundavit eam, et cum fluminibus firmavit eam.	2. Ipse super maria fundavit eam, et super flumina præparavit eam.	2.
3.	3. In loco sancto ejus.	3.
6. Faciem tuam Jacob.	6. Faciem Dei Jacob. V, VI, faciem tuam Jacob.	6.
7. Transire facite portas, principes, vestras, extollantur vero portæ æternæ.	7. Attollite portas, principes, vestras, et elevamini, portæ æternales.	7.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXIII.

Corderius autem, 'A., ἤδρασεν, firmavit.

V. 6. 'A., Σ., Ε', Γ', πρόσωπον etc. Drusius.

V. 3. 'A., ἐν τόπῳ etc. Unus codex et Drusius.

Versus item 7 lectiones adfert idem Drusius.

PSALMUS XXIV.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

ΟΨ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1.	1. Ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.	1.
3.	3. Οἱ ὑπομένοντές σε οὐ μὴ κατασχυνθῶσι.	3.
Αἰσχυνθήτωσαν οἱ ἀποστατούντες.	Αἰσχυνθήτωσαν οἱ ἀνομοῦντες. Ε', αἰσχυνθήτωσαν οἱ ἀποστατούντες.	Αἰσχυνθήτωσαν οἱ ἀποστατούντες.
4. Καὶ τὰς πορείας σου διδάξον με.	4. Καὶ τὰς τρίβους σου διδάξον με.	4.
5. Σὲ ἀναμένω ὄλην τὴν ἡμέραν.	5. Σὲ ὑπέμεινα ὄλην τὴν ἡμέραν.	5.
7. Καὶ παραπτωμάτων μου μὴ μνησθῆς.	7. Καὶ ἀγνοίας μου μὴ μνησθῆς.	7.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1.	1. Psalmus ipsi David.	1.
3.	3. Qui sustinent te non confundentur.	3.
Confundantur deficientes.	Confundantur iniqua agentes. V, confundantur deficientes.	Confundantur deficientes.
4. Et gressus tuos doce me.	4. Et semitas tuas edoce me.	4.
5. Te exspecto totam diem.	5. Te sustinui tota die.	5.
7. Et delictorum meorum ne memineris.	7. Et ignorantias meas ne memineris.	7.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ.

על-כן יורה חסאים בדרך 8
 דרכי 9
 יורנו בדרך יסד 12
 סד ידה ליראוי 14

ובייתו להדיעם

ידיד 16

אני

דדידיב 17

מבשרצמי

VERSIO HEBRAICI TEXT.

8. Propterea docebit peccatores in via. *Hieron., id.*
 9. Viam suam. *Hieron., id.*
 12. Docebit eum in via, eligat. *Hieron., quem docebit in via quam elegit.*
 14. Secretum Domini timentibus eum. *Hieron., id.*

Et pactum suum ad docendum eos. *Hieron., et pactum suum ostendet eis.*

16. Unicus. *Hieron., solus.*

Ego. *Hieron., sum ego.*

17. Dilatatae sunt. *Hieron., multiplicatae sunt.*

A coarctationibus meis. *Hieron., de angustiis meis.*

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ
 Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

8.
 9.
 12.
 14

16.

17.

VULGATA LATINA.

8. Propter hoc legem dabit delinquentibus in via.
 9. Vias suas.
 12. Legem statuit ei in via quam elegit.
 14. Firmamentum est Dominus timentibus eum.

Et testamentum ipsius ut manifestetur illis.

16. Unicus.

Sum ego.

17. Multiplicatae sunt.

De necessitatibus meis.

ΑΚΥΤΑΣ.

8. Διὰ τοῦτο φωτίζει ἀμαρτωλοὺς ἐν ὁδῷ.
 9. Ὁδὸν ἑαυτοῦ.
 12. Φωτίζει αὐτὸν ἐν ὁδῷ ἣ ἐξελεῖται.
 14. Ἀπόρρητον Κυρίου τὰς φοβουμένοις αὐτὸν.

Καὶ τὴν συνθήκην αὐτοῦ γνωρίσει αὐτοῖς.

16. Μοναχός.

Ἐγώ.

17.

Ἐκ τῶν συνοχῶν μου.

AQUILA.

8. Propterea illuminabit peccatores in via.
 9. Viam suam.
 12. Illuminabit eum in via quam eliget.
 14. Secretum Domini timentibus eum.

Et fœdus suum notum faciet eis.

16. Solitarius.

Ego.

17.

De angustiis meis.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXIV.

V. 1. Eusebius in Psalmos : Παρὰ τοῖς λοιποῖς ἑρμηνευταῖς , ψαλμὸς τοῦ Δαυὶδ. I. e. *Apud reliquos interpretes, psalmus Davidis.*

V. 3. 'A., αὶ προσδοκ-. Sic unus codex.

Ibid. 'A., Σ., Θ., Ε', ἀισχυνηῶσαν οἱ ἀποστατοῦντες. Sic Eusebius, Colbertinus et Drusius. Corderius vero legit, ἀπιστοῦντες, non credentes, increduli. Agellius, ἀθετοῦντες, improbant, aspernantes.

V. 4. Σ., καὶ τὰς πορείας etc. Colbertinus et Eusebius.

V. 5. Σ., σὲ ἀναμένω etc. Colbertinus.

V. 7. 'A., καὶ ἀθεσιῶν μου etc. Ex Drusio et altero exemplari.

V. 8. 'A., διὰ τοῦτο φωτίζει etc. Aquila et Symmachi lectiones ex Colbertino et Reg. uso.

V. 9. 'A., Σ, ὁδὸν ἑαυτοῦ. Ex Colbertino, Eusebio et Corderio.

V. 12. Lectiones Aquilæ et Symmachi ex Drusio.

V. 14. Ita nomina interpretum distinguuntur in Colbertino codice. Ad VI editionem Corderius legit κραταίωμα Κυρίου ad Symmachum vero Colber-

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ.

ימיני 1

בתמי

תמיני מ' 1

בנקי 6

VERSIO HEBRAICI TEXT.

1. Judica me. *Hieron., id.*
 In perfectione mea. *Hieron., in simplicitate mea.*
 Non vacillabo. *Hieron., non deficiam.*
 6 In munditia. *Hieron., in innocentia.*

PSALMUS XXV.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ
 Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

1.
 6.

VULGATA LATINA.

1. Judica me.
 In innocentia mea.
 Non infirmabor.
 6. Inter innocentes.

ΑΚΥΤΑΣ.

1. Κρίνον με.
 Ἐν ἀπλότητι μου.
 Οὐκ ἀτονήσω.
 6. Ἐν ἀθωότητι.

AQUILA.

2. Judica me.
 In simplicitate mea.
 Non deficiam.
 6. In innocentia.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Α.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

8. Διὰ τοῦτο ὑποδείξει ἁμαρτάνους ἐν ὁδῷ.

9. Ὁδὸν ἑαυτοῦ.

12. Ὁ ὑποδείξει ὁδὸν ἣν ἐπιλέγεται.

14. Ὁμιλία Κυρίου τοῖς φοβουμένοις αὐτόν.

Καὶ τὴν συνθήκην αὐτοῦ δηλώσει αὐτοῖς.

16. Μόνος.

Ἐγὼ εἰμι.

17. Πλατεῖται.

SYMMACHUS.

8. Propterea docebit peccantes in via.

9. Viam suam.

12. Cui ostendet viam quam eligat.

14. Colloquium Domini timentibus eum.

Et foedus suum declarabit eis.

16. Solus.

Ego sum.

17. Latet.

8. Διὰ τοῦτο νομοθετήσει ἁμαρτάνοντας ἐν ὁδῷ.

9. Ὁδοὺς αὐτοῦ.

12. Νομοθετήσει αὐτῶν ἐν ὁδῷ ἣ ἤρετίσατο.

14. Κραταίωμα Κύριος τῶν φοβουμένων αὐτόν. Ε', μυστήριον Κυρίου τοῖς φοβουμένοις αὐτόν. Γ', κραταίωμα Κύριος τῶν φοβουμένων αὐτόν.

Καὶ ἡ διαθήκη αὐτοῦ τοῦ δηλώσει αὐτοῖς.

16. Μονογενής.

Εἰμι ἐγώ.

17. Ἐπληθύνθησαν.

Ἐκ τῶν ἀναγκῶν μου.

LXX INTERPRETES.

8. Propter hoc legem dabit delinquentibus in via.

9. Vias suas.

12. Legem statuet ei in via quam elegit.

14. Firmamentum est Dominus timentibus eum. V, mysterium Domini timentibus eum. VI, firmamentum Dominus timentium se.

Et testamentum ipsius ut manifestetur illis.

16. Unigenitus.

Sum ego.

17. Multiplicatae sunt.

De necessitatibus meis.

8.

9.

12.

14. Μυστήριον Κυρίου τοῖς φοβουμένοις αὐτόν.

Καὶ τὴν συνθήκην αὐτοῦ δηλώσει αὐτοῖς.

16.

Ἐγώ.

17. Ἐπληθύνθησαν.

THEODOTIO.

8.

9.

12.

14. Mysterium Domini timentibus eum.

Et foedus suum declarabit eis.

16.

Ego.

17. Multiplicatae sunt.

Notae et variae lectiones ad Psalmum XXIV.

τίσις στιχηρῶς scriptus, Regius unus et Theodoretus, μυστήριον Κυρίου. Sed alii, ὁμιλία Κυρίου, atque ita legit Daniel Barbarus, qui sic habet: *Aquila vocatum Domini vertit; Symmachus, colloquium Domini; Theodotio et Quinta editio, secretum Domini.* ha ille ex Eusebio, qui sic habet item in editione nostra: quae lectio confirmatur etiam ex aliis locis, ubi Symmachus vocem Hebraicam TD vertit ὁμιλία. Sic psalm. LIV, 15, et Job xv, 8.

Ibid. 'A., καὶ τὴν συνθ- etc. Drusius. Sed loco γνωρίσει potius legendum γνωρίσαι, ad notum faciendum.

Symmachus vero lectionem habent Corder. et Coislus. unus. Coislilianus alius ad vocem αὐτοῖς, habet, 'A., Σ., Ε', αὐτοῖς, Θ., Β., αὐτῶν. Quid autem sibi velit illud B. ignoramus.

V. 16. 'A., μοναχός. Σ., μόνος. Drusius.

Ibid. 'A., Θ., ἐγώ etc. Drusius.

V. 17. Σ., πλατεῖται etc. Idem.

Ibid. 'A., ἐκ τῶν συνοχῶν μου. Colbertinus unus et Drusius. Sed Colbertinus alter στιχηρῶς scriptus, ἐκ τῶν συνεχῶν, ut et Coislilianus unus.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

PSALMUS XXV.

Α.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Κρίνον με.

Ἐν ἀμωμότητι μου.

Ὁὐ περιτραπήσομαι.

6.

SYMMACHUS.

1. Judica me.

In puritate mea.

Non evertar.

6.

1. Κρίνον με.

Ἐν ἀκαχίᾳ μου.

Ὁὐ μὴ σαλευθῶ. Γ', id.

6. Ἐν ἀθώοις.

LXX INTERPRETES.

1. Judica me.

In innocentia mea.

Non commovebor. VI, id.

6. Inter innocentes.

1. Κρίνον με.

6.

THEODOTIO.

1. Judica me.

6.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
את - כדבך 9 ועם אנשי דמים 12 בב'ישור	9. 12.	9. 12.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
Altare tuum. <i>Hieron.</i> , <i>id.</i>	Altare tuum.	
9. Et cum viris sanguinum. <i>Hieron.</i> , <i>id.</i>	9. Et cum viris sanguinum.	9.
12. In rectitudine. <i>Hieron.</i> , in recto.	12. In directo.	12.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXV.

V. 4. A., Σ., Ο', Θ., κρῖνόν με. Sic Drusius, itemque Coislinianus, et Colbertinus στιχηρῶς scriptus, qui hanc notam habet: ἐν τῷ ἑξαπλῶ καὶ τοῖς Ο' καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν ἑρμηνευταῖς, κρῖνον με, κεῖται. Id est, in *Hexaplo* et in *LXX* necnon apud reliquos omnes interpretes legitur, κρῖνόν με.

Ibid. 'A., ἐν ἀπλότητι μου. Σ., ἐν ἀμωμ-. Drusius et Coislinianus unus.

Ibid. 'A., οὐκ ἄτον- etc. Idem.

V. 6. 'A., ἐν ἀθωότ-. Drusius.

[Ad vocem כדבך dedit Montf. Symmachi versionem τὸ ἀνάκτορον, cum hac nota: ε Σ., ἀνάκτορον.

PSALMUS XXVI.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
ל'דד 1 2 בקרב עלי ו בורעים לאהל אחד בשרי	1. 2	1. 2.
3 מוחה	3.	3.
4 בנעב	4.	4.
6 ירום ראשי ענ איבי סביבותי	6.	6. Ὑψωθήσεται ἡ κεφαλή μου ἐπὶ τοῦς ἐχθρούς μου τοῦς κύκλῳ μου.
ואובה זבחי תרועה		Kaὶ θύσω.
8 לך ו אמר לבי בקשו פני	8.	8. . . . ἐζήτησαν πρόσωπά μου.
9 אל-חושני	9.	9. Μὴ ἐάσης με.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Davidi. <i>Hieron.</i> , David.	1. Psalmus David priusquam liniretur.	1.
2. In appropinquando super me maligni ad edendam carnem meam. <i>Hieron.</i> , dum appropinquarent mihi maligni, ut comederent carnem meam.	2. Dum appropiant super me nocentes, ut edant carnes meas.	2.
3. Castra. <i>Hieron.</i> , <i>ia.</i>	3. Castra.	3.
4. In amœnitate. <i>Hieron.</i> , pulchritudinem.	4. Voluptatem.	4.
6. Exaltabit caput meum super inimicos meos circuitibus meis. <i>Hieron.</i> , exaltabit caput meum super inimicos meos, qui sunt in circuitu meo.	6. Exaltavit caput meum super inimicos meos. Circuivi.	6. Exaltabitur caput meum super inimicos meos, qui sunt in circuitu meo.
Et sacrificabo. <i>Hieron.</i> , et immolabo.	Et immolavi.	Et sacrificabo.
Sacrificia vociferationis. <i>Hieron.</i> , hostias jubili.	Hostiam vociferationis.	
8. Tibi dixit cor meum, Quærite facies meas. <i>Hieron.</i> , tibi dixit cor meum, Quæsiuit vultus meus.	8. Tibi dixit cor meum, Exquisivit te facies mea.	8. ... Quæsierunt facies meas.
9. Ne derelinquas me. <i>Hieron.</i> , <i>id.</i>	9. Ne derelinquas me.	9. Ne deseras me.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
	Θυσιαστήριόν σου.	
9. Καὶ μετὰ ἀνδρῶν μαιφόνων.	9. Καὶ μετὰ ἀνδρῶν αἱμάτων.	
12. Ἐν ὄμαλῳ.	12. Ἐν εὐθύτητι.	12.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
	Altare tuum.	
9. Et cum viris sanguinariis.	9. Et cum viris sanguinum.	9.
12. In plano.	12. In directo.	12.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXV.

Reg. unus et Coislinianus. Interpres Theodoretus vertit *palatium.* Verum, ut planum facit Schlenkerus, hæc versio pertinet ad $\text{תְּרִיבַת תְּרִיבַת}$ 8 sequentis, quod LXX reddiderunt, *εὐπρέπειαν οἴκου σου, decorem domus tuæ.* Ecce verba Theodoretus: Ἀντὶ τῆς *εὐπρεπείας* ὁ Σύμμαχος *ἀνάκτο-*

ρον τέθεικεν, i. e., pro *εὐπρέπεια* Symmachus posuit *ἀνάκτορον.* DRACH.]

V. 9. Σ., καὶ μετὰ ἀνδρ-
nianus ex Theodoretis.

V. 12. Σ., ἐν ὄμαλῳ. Drusius.

PSALMUS XXVI.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
1.	1. Τοῦ Δαυὶδ, πρὸ τοῦ χρισθῆναι.	1.
2. Ἐν τῷ ἐγγίξειν ἐπ' ἐμὲ κακούργους εἰς τὸ καταφαγεῖν τὰς σάρκας μου.	2. Ἐν τῷ ἐγγίξειν ἐπ' ἐμὲ κακούργους, τοῦ φαγεῖν τὰς σάρκας μου.	2.
3. Πόλεμος ἐμπαράσκευος.	3. Παρεμβολή. Ἄλλοι, στρατόπεδον, παράταξις.	3.
4. Τὸ κάλλος.	4. Τὴν τερπνότητα.	4.
6.	6. Ὑψωσε τὴν κεφαλὴν μου ἐπ' ἐχθρούς μου. Ἐκύκλωσα. Οἱ λοιποὶ, ὑψώσει τὴν κεφαλὴν μου ἐπ' ἐχθρούς μου τοὺς κύκλῳ μου. Καὶ ἔθυσα. Θυσίαν ἀλαλαγμοῦ. Ἄλλος, θυσίαν αἰνέσεως.	6.
8. Σοὶ προσελάλει ἡ καρδία μου, σὲ ἐζητεῖ τὸ πρόσωπόν μου.	8. Σοὶ εἶπεν ἡ καρδία μου, Ἐξεζήτησα τὸ πρόσωπόν σου. Ε', Γ', ἰδ.	8.
9. Μὴ ἀπορρίψῃς με.	9. Μὴ ἐγκαταλίπῃς με. Ἄλλος, μὴ ἀποσκορακίσῃς με.	9.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
1.	1. Ipsius David priusquam linitur.	1.
2. Cum appropinquarent super me maligni ad devorandas carnes meas.	2. Dum appropiant super me nocentes, ut edant carnes meas.	2.
3. Prælium præparatum.	3. Castra. <i>Alii</i> , exercitus, acies.	3.
4. Pulchritudinem.	4. Voluptatem.	4.
6.	6. Exaltavit caput meum super inimicos meos. Circuivi. <i>Reliqui</i> , exaltabit caput meum super inimicos meos, qui sunt in circuitu meo. Et immolavi. Hostiam vociferationis. <i>Alius</i> , hostiam laudis.	6.
8. Tibi colloquebatur cor meum, te quærebat vultus meus.	8. Tibi dixit cor meum, Exquisivi faciem tuam. V, VI, ἰδ.	8.
9. Ne projicias me.	9. Ne derelinquas me. <i>Alius</i> , ne abjicias me.	9.

TO EBPAIKON.

הרני יהוה דרך	11
קמו-בי	12
עדי-שקר	
ויפח חכם	
לולא דאבנתני לראות בסדב- יהוה	13

VERSIO HEBRAICI TEXT.

11. Doce me, Domine, viam tuam. *Hieron.*, ostende mihi, Domine, viam tuam.

12. Surrexerunt in me *Hieron.*, surrexerunt contra me.

Testes falsitatis. *Hieron.*, testes falsi.

Et loquens rapinam. *Hieron.*, et apertum mendacium.

13. Nisi crederem videre in bonitatem Domini. *Hieron.*, ego autem credo, quod videam bona Domini.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

11.	11. Legem pone mihi, Domine, in via tua.
12.	12. Insurrexerunt in me.
	Testes iniqui.
	Et mentita est iniquitas sibi.
13.	13. Credo videre bona Domini.

VULGATA LATINA.

ΑΚΥΛΑΣ.

11. Φώτισόν με.
12. Ἀντίστησάν μοι. Μάρτυρες ψεύδους. Καὶ ἐξεφάνη ἡ ἀδικία.
13. Ἐπίστευσα τοῦ ἰδεῖν ἐν ἁγίῳ θεῷ Κυρίου.

AQUILA.

11. Illumina me.
12. Steterunt contra me.
Testes mendacii.
Et deleta est iniquitas.
13. Credidi videre in bono Domini.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXVI.

Nota de titulo in Regio uno: Ταύτην ἐν τῷ ἑξαπλῷ τὴν ἐπιγραφὴν οὐχ εὑρον· ἀλλ' ἐν ἐνίοις ἀντιγράφοις. I. e., *Hanc inscriptionem in Hexaplo non inveni, sed in quibusdam exemplaribus.* Vide Theodoretum in hunc psalmum.

V. 2. Σ., ἐν τῷ ἐγγίζειν etc. Sic Colbert. unus, Eusebius et Corderius, qui postremus habet κακοῦντας pro κακούργους.

V. 3. Σ., πόλεμος ἐμπ-. Has lectiones exhibet Coislín. unus.

V. 4. Σ., τὸ κάλλος. Drusius et Coislín. unus.

V. 6. 'A., ὑψωθήσεται etc. Drusius, unus codex et Corder.

Ibid. *Οἱ λοιποὶ*, ὑψώσει etc. Sic unus Reg. et Agellius.

Ibid. 'A., καὶ θύσω. Idem Regius.

Ibid. Ἄλλος, θυσίαν αἰνέσεως. Sic quædam exemplaria, ut notat Agellius.

V. 8. Lectiones Aquilæ et Symmachi adfert Drusius. In uno codice autem monetur, Quintam et Sextam editionem ut LXX habere.

PSALMUS XXVII.

TO EBPAIKON.

אקרא f	1.
אל-תחרח מסני	
פן-תחשה מסני ומשלהי עם-	
יורדי בר	
2 דביר	2
4 השב במלם להם	4.
7 רעלו לבי	7

VERSIO HEBRAICI TEXT.

1. Clamabo. *Hieron.*, id.
Ne sileas a me. *Hieron.*, ne obsurdescas.

Ne forte sileas a me, et assimiler cum descendantibus lacum. *Hieron.*, ne forte tacente te mihi, comparer his qui descendunt in lacum.

2. Aduum. *Hieron.*, oraculum.

4. Redde retributionem suam illis. *Hieron.*, id.

7. Et exsultavit cor meum. *Hieron.*, gavisum est cor meum.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

1.	1. Clamabo.
	Ne sileas a me.
	Nequando taceas a me, et assimilabor descendantibus in lacum.
	2. Templum.
	4. Redde retributionem eorum ipsis.
	7. Et reffloruit caro mea.

VULGATA LATINA.

ΑΚΥΛΑΣ.

1.	Μὴ κωφεύσης.
2.	Χρηματιστήριον.
4.	
7.	Καὶ ἐγαυριάσατο ἡ καρδίᾱ μου.

AQUILA.

1.	Ne obsurdescas.
	2. Oraculum.
	4.
	7. Et exsultavit cor meum.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
11. Ὑπόδειξόν μοι, Κύριε, τὴν ὁδὸν σου.	11. Νομοθέτησόν με, Κύριε, ἐν τῇ ὁδῷ σου.	11. Φώτισόν με.
12. Μάρτυρες ψευδεῖς. Καὶ ἐξεφάνη ἡ ἀδικία.	12. Ἐπανέστησάν μοι. Μάρτυρες ἄδικοι. Καὶ ἐψεύσατο ἡ ἀδικία αὐτῆς.	12.
13. Ἐπίστεινον ἰδεῖν τὴν ἀγαθὸν σὺνὴν Κυρίου.	13. Πιστεύω τοῦ ἰδεῖν τὰ ἀγαθὰ Κυρίου.	13.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
11. Ostende mihi, Domine, viam tuam.	11. Legem pone mihi, Domine, in via tua.	11. Illumina me.
12.	12. Insurrexerunt in me.	12.
Testes mendaces.	Testes iniqui.	
Et deleta est iniquitas.	Et mentita est iniquitas sibi.	
13. Credebam videre bonitatem Domini.	13. Credo videre bona Domini.	13.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXVI.

V. 9. Lectiones Aquilæ et Symmachi habent duo Regii, Colbertinus unus et Eusebius; aliam vero anonymi Eusebius et Theodoretus, nempe μὴ ἀποσκοραχίσῃς με, qui illam in textu τῶν Ο΄ referunt: ut et Coslilianus unus, in cuius margine legitur, μὴ ἀποδοκιμάσῃς με, μὴ ἀπορρίψῃς με, μὴ ἀποδιώξῃς με, μὴ ἐξορίσῃς με, μὴ ἐξουδενώσῃς με.

V. 11. 'A., Θ., φώτισόν με. Σ., ὑπόδ- etc. Theodoretus, Drusius et quidam mss. (*)

V. 12. 'A. ἀνέστησάν μοι. Sic Theodoretus.

Colbert. vero στιχηρῶς scriptus, ἀνέστησάν μοι.

Ibid. 'A., μάρτυρες ψεύδους. Idem codex. Drusius autem habet, Σ, μάρτυρες ψευδεῖς.

Ibid. 'A., Σ., καὶ ἐξεφάνη ἡ ἀδικία. Hanc versionem Corderius Aquilæ tribuit, Drusius vero Symmacho. Versionem autem Aquilæ Drusius Latine tantum adtulit hoc modo, et apparuit injustitia. Corderius autem vertit, et abolita est iniquitas.

V. 13. Versionem Aquilæ et Symmachi habent Colbertinus et Eusebius.

(*) In Drusii Miscell., cent. 1, cap. 65, legimus: « In Theodoretis, ps. xxvi; Pro, legem pone mihi, Aquila quidem et Theodotio *illumina* dixerunt. Locus suspectus de vitio. Nam apud Euthymium laudatur Aquila, qui hic verterit, *docce me.* » Et postea allegat Drusius propria Euthymii verba. ДРАСМ.

PSALMUS XXVII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
1.	1. Ἐτίκραξα. "Ἄλλος, κεκράξομαι. Μὴ παρασιωπήσης ἐπ' ἐμοῦ. Μὴ ποτε παρασιωπήσης ἐπ' ἐμοῦ, καὶ ὁμοιωθῆσομαι τοῖς καταβαίνουσιν εἰς λάκκον.	1.
2. Χρηματιστήριον.	2. Ναόν.	2. Δαβείρ.
4. Ἀνταπόδος αὐτοῖς πρὸς ὃ ἐποίησαν αὐτοί.	4. Ἀπόδος τὸ ανταπόδομα αὐτῶν αὐτοῖς.	4.
7. Ἰλαρύνθη ἡ καρδία μου.	7. Καὶ ἀνέθαλεν ἡ σάρξ μου. Ε΄, ἐκρατύνθη ἡ καρδία μου.	7. Καὶ ἀνέθαλεν ἡ καρδία μου.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
1.	1. Clamavi. <i>Alius, clamabo.</i> Ne taceas ex me.	1.
Ne forte quiescente te procul a me, assimiler descendentibus in lacum.	Nequando taceas a me, et assimilabor descendentibus in lacum. <i>Alius, in foveam.</i>	
2. Oraculum.	2. Templum.	2. Dabir.
4. Retribue ipsis secundum quod ipsi fecerunt.	4. Redde retributionem eorum ipsis.	4.
7. Exhilaratum est cor meum.	7. Et reseruit cor meum. V, roboratum est cor meum.	7. Et reseruit cor meum.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
וּבְשִׁירִי אֲדַבַּר וְנִשְׂאָם 9	9.	Καὶ ἀπὸ ἄσματος μου ἐξομώ- γησονται αὐτῷ. 9. Καὶ ἔπαρον αὐτοῦς.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
Et de cantico meo confitebor ei. <i>Hieron.</i> , et in cantico meo confi- tebor illi.	Et ex voluntate mea confitebor ei.	Et de cantico meo confitebor ei.
9. Et extolle illos. <i>Hieron.</i> , et subleva eos.	9. Et extolle illos.	9. Et extolle illos.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXVII.

V. 1. Ἄλλος, κερράζομαι. Sic quædam exem-
plaria. Ibid. Ἄ., μὴ κωφεύσης etc. Lectionem Aquilæ et
Symmachi adfert Drusius; Symmachi tantum Eu-
sebius.
Ibid. Σ., μήποτε etc. Colbertinus et Drusius.
Ἄλλος, εἰς βόθρον. Coislinianus unus.
V. 2. Ἄ., Σ., χρηματιστήριον. Θ., δαδείρ. Drus.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
1. הַב לַיהוָה בְּנֵי אֱלֹהִים וְעַז בְּהַדְרָת-קֹדֶשׁ 2 וּיְרַסְדִּים כְּמוֹ-עֵגֶל 6	1. 2. 6.	1. Καὶ κράτος. 2. Ἐν διαπρέπειᾳ ἡγιασμένη. 6. Καὶ σκιρτώσει αὐτάς.
שְׂרִיחַ חֲזַב 7 יַחֲלֵל 8 יַחֲלֵל יְהוָה קֹל יְהוָה יְהַלֵּל אֵילָנִים 9	7. 8. 9.	7. 8. Ὡδίνοντος. Ὡδινήσει Κύριος. 9. Φωνὴ Κυρίου ὠδίνοντος ἐλά- φους.
יְהוָה לִמְצַת יֹשֵׁב 10	10.	10. Κύριος εἰς κατακλυσμὸν ἐκά- θισεν.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Date Domino filios arietum. <i>Hieron.</i> , afferite Domino filios arie- tium. Et fortitudinem. <i>Hieron.</i> , et im- perium. 2. In decore sanctitatis. <i>Hieron.</i> , in decore sancto. 6. Et exsilire faciet eas quasi vi- tulum. <i>Hieron.</i> , et disperget eas quasi vitulus. Sirion. <i>Hieron.</i> , Sarion. 7. Succidens. <i>Hieron.</i> , dividens. 8. Tremefaciet. <i>Hieron.</i> , partu- rire faciens. Parturire faciet Dominus. <i>Hie- ron.</i> , id. 9. Vox Domini parturire faciet cervas. <i>Hieron.</i> , vox Domini ob- stetricans cervis. 10. Dominus in diluvio sedit. <i>Hieron.</i> , Dominus diluvium inha- bitat.	1. In consummatione taberna- culi. Afferite Domino, filii Dei, afferite Domino filios arietum. Et honorem. 2. In atrio sancto ejus. 6. Et comminuet eas tamquam vitulum. Dilectus. 7. Intercidentis. 8. Concutientis. Commovet Dominus. 9. Vox Domini præparantis cer- vos. 10. Dominus diluvium inhabi- tare facit.	1. Et imperium. 2. In decore sanctificato. 6. Et exsilire faciet eas. 7. 8. Parturire facientis. Parturire faciet Dominus. 9. Vox Domini parturire facien- tis cervos. 10. Dominus in diluvio sedit.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
Καὶ ἐν ὄφθαλμοῖς μου ὑμνήσω αὐτόν.	Καὶ ἐκ θελήματός μου ἐξομολογήσομαι αὐτῷ.	
9. Καὶ ὑψώσω αὐτούς.	9. Καὶ ἔπαρον αὐτούς.	9.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
Et in canticis meis cantabo ipsium.	Et ex voluntate mea confitebor ei.	
9. Et subleva eos.	9. Et extolle illos.	9.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXVII.

V. 4. Σ., ἀνταπόδος etc. Colbertinus στιχηρῶς scriptus. Corder. legit ἀνθήσει, *florabit*. Drusius, ἱλαρύνθη. Ibid. 'Α., καὶ ἀπὸ ἄσματός μου etc. Aquilæ et Symmachi lectiones adfert Eusebius.

V. 7. 'Α., καὶ ἐγαυριάσατο etc. Sic Colbertinus et Eusebius, qui habet ἀνθήσει, *florabit*, pro ἱλαρύνθη.

V. 9. Ex Colbertinis duobus.

PSALMUS XXVIII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
1.	1. Ἐξοδίου σκηπῆς. — Ἐνέγκατε τῷ Κυρίῳ, υἱοὶ Θεοῦ; ἐνέγκατε τῷ Κυρίῳ υἱούς κριῶν.	1.
Καὶ δύναμιν.	Καὶ τιμὴν.	
2. Ἐν διαπρεπεῖα ἁγία.	2. Ἐν αὐλῇ ἁγία αὐτοῦ.	2.
6. Καὶ ὀργεῖσθαι ἐποίησεν αὐτάς.	6. Καὶ λεπτυνεῖ αὐτάς ὡς τὸν μόσχον. Ε', καὶ σκιρτοποιήσει αὐτάς ὡσεὶ μόσχον. Ὁ ἡγαπημένος. <i>Οἱ λοιποὶ, Σαριῶν</i>	6.
7. Καταδιαιροῦντος.	7. Διακόπτοντος.	7.
8. Ἐκτοκίζοντος.	8. Συσσείοντος.	8.
Ἐκτοκίσει Κύριος.	Συσσείσει Κύριος	
9. Φωνὴ Κυρίου πληθύνοντος παιδία.	9. Φωνὴ Κυρίου καταρτιζομένου ἐλάφους. Ε', φωνὴ Κυρίου μαιομένου ἐλάφους.	9.
10. Κύριος ἐπὶ τοῦ κατακλυσμοῦ ἐκάθισεν.	10. Κύριος τὸν κατακλυσμὸν κατοικεῖ.	10.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
1.	1. In exitu tabernaculi. — Afferte Domino, filii Dei; afferte Domino filios arietum.	1.
Et potestatem.	Et honorem.	
2. In decore sancto.	2. In atrio sancto ejus.	2.
6. Et saltare fecit eas.	6. Et comminuet eas tamquam vitulum. V, et exsilire faciet eas quasi vitulum. <i>Dilectus. Reliqui, Sarion.</i>	6.
7. Dividentis.	7. Intercidentis.	7.
8. Parturire facientis.	8. Concutientis.	8.
Parturire faciet Dominus.	Commovebit Dominus.	
9. Vox Domini multiplicantis campos.	9. Vox Domini præparantis cervos. V, vox Domini obstetricantis cervis.	9.
10. Dominus supra diluvium sedit.	10. Dominus diluvium inhabitare facit.	10.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXVIII.

V. 4. In titulum hanc notam habent duo Regii : Οὐδὲ ταύτην εὗρον ἐν τῷ ἑξαπλῷ τὴν ἐπιγραφὴν, ἀλλ' ἐν τισιν ἀντιγράφοις. I. e. *Neque hanc inscriptionem in Hexaplo reperi, sed in quibusdam exemplaribus.*

Ibid. Hic LXX Interpretes versiones duas exhibent. Prior est, ἐνέγκατε τῷ Κυρίῳ, υἱοὶ Θεοῦ, quæ obelo notabatur; altera, ἐνέγκατε τῷ Κυρίῳ υἱὸς κριῶν, ex aliis interpretibus desumpta fuerat. Eusebius in hunc psalmum hæc habet : ἀλλ' οἱ υἱοὶ

τῶν κριῶν. Καὶ ταῦτα φησὶ κατὰ τὴν Ἑβραίων ἀνάμνησιν, καθ' ἣν οὐκ ἐκφέρεται τὸ Ἑνέγκατε τῷ Κυρίῳ, υἱοὶ Θεοῦ. Διὸ καὶ ὠδέλιστα παρὰ τοῖς Ὁ ὡς μὴ καίμενον μῆτε ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ, μῆτε παρὰ τοῖς λοιποῖς ἐρμηνευταῖς. I. e. *Sed filii arietum. Id vero dico secundum Hebraicam sententiam, in qua neutiquam effertur illud : Afferte Domino, filii Dei. Quapropter hoc in LXX Interpretibus obelo notatur, utpote quod neque in Hebraico exemplari, nec apud reliquos interpretes compareat.* Hinc verò patet non

PSALMUS XXIX.

TO EBPAIKON

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

AKYAAΣ

דליתני 2
חייחני 4
לזכר קדש 5
כי רגע ו באפי 6
ברצוני 7
בשלי 7
10-8 יהוה ברצונך העמדתה להרדי עז 8-10

הסתר פניך
הייתי נבאל : אליך יהוה אקרא
ואל-יהוה אחתן : כוד בצע בכמי
ברדתי אל-שחת היודך עפי היגיד
אמתך

2. Ἀνέσωσάς με.
4.
5. Τῷ μνημοσύνω....
6. Ὅτι ἀθροίσμδς ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ.
7.
8-10. Ἐν τῷ ὄρει μου.

Ἀπέκρυψας τὸ πρόσωπόν σου.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

2. Exaltasti me. *Hieron., sal vasti me.*
4. Vivificasti me. *Hieron., id.*
5. Memoriae sanctitatis ejus. *Hieron., id.*
6. Quoniam momentum in furore ejus. *Hieron., quoniam ad momentum est ira ejus.*
In voluntate ejus. *Hieron., in repropitiatione ejus.*
7. In quiete mea. *Hieron., in abundantia mea.*
8-10. Domine, in voluntate tua stare fecisti in monte fortitudinem. *Hieron., Domine, in voluntate tua posuisti monti meo fortitudinem.*

2. Suscepisti me.
4. Salvasti me.
5. Memoriae sanctitatis ejus.
6. Quoniam ira in indignatione ejus.
In voluntate ejus.
7. In abundantia mea.
8-10. Domine, in voluntate tua praestitisti decori meo virtutem.

2. Salvasti me.
4.
5. Memoriali...
6. Quoniam coacervatio (vel, festinatio) in furore ejus.
7.
8-10. In monte meo.

Abscondisti facies tuas.
Fui territus. Ad te, Domine, clamabo, et ad Dominum orabo. Quid lucri in sanguine meo, in descendendo me ad foveam? Numquid constebitur tibi pulvis? Numquid annuntiabit veritatem tuam? *Hieron., et factus sum conturbatus. Ad Dominum clamabo, et Dominum deprecabor. Quæ est utilitas in sanguine meo, dum descendero in corruptionem?* etc. ut *Vulg.*

Avertisti faciem tuam.
Et factus sum conturbatus. Ad te, Domine, clamabo, et ad Deum meum deprecabor. Quæ utilitas in sanguine meo, dum descendo in corruptionem? Numquid constebitur tibi pulvis, aut annuntiabit veritatem tuam?

Abscondisti faciem tuam.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXVIII.

solum ea, quæ prorsus adjectitia erant, neque ex Hebræo versa fuerant, obelo notata fuisse; sed nonnunquam etiam ea quæ ex Hebraico non recte a LXX Interpretibus expressa fuisse putabantur, ut hoc exemplo videre est.

Ibid. 'A., καὶ κράτος. Σ., καὶ δύναμιν. Drusius.

V. 2. Aquilæ et Symmachi lectiones mutavimus ex Eusebio et ex duobus mss. Corderius bis legit ἐν εὐπρεπείᾳ. [Quæ videtur vera esse lectio. Nam uterque Interpres eo fere semper vocabulo utitur ad ἰππῖ, *decorem*, exprimendum. Drasch.]

V. 6. 'A., καὶ σκιρτώσει αὐτάς. Σ., καὶ ὀρχήσασθαι ἐποίησεν αὐτάς. Sic mss. et Drusius. Quintæ autem edit. Corderius.

Ibid. *Oi λοιποὶ, Σαριῶν.* Eusebius, qui ait vocem *σαριῶν* significare *ἄρχοντας, principes.*

V. 7. Σ., καταδιατρούντος. Drusius.

V. 8. Hujus versus lectiones habent Drusius et unus codex.

V. 9. Ex Drusio et nno codice.

V. 10. Aquilæ et Symmachi lectiones ex Drusio.

PSALMUS XXIX.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο'.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
2.	2. Ὑπέλαβές με	2.
4. Ἀνεζώωσάς με.	4. Ἔσωσάς με.	4.
5. Ἀναμιμνήσκοντες τὸν ἁγιασμένον αὐτοῦ.	5. Τῇ μνήμῃ τῆς ἁγιοσύνης αὐτοῦ.	5.
6.	6. Ὅτι ὄργῃ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ. Ε', ὅτι συντέλεια ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ.	6.
Ἐν τῇ διαλλαγῇ αὐτοῦ.	Ἐν τῷ θελήματι αὐτοῦ.	
7. Ἐν τῇ ἡρεμίᾳ μου.	7. Ἐν τῇ εὐθηνίᾳ μου.	7.
8-10. Κύριε, ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου ἔστησας τῷ προπάτορι μου τὸ κράτος.	8-10. Κύριε, ἐν τῷ θελήματι σου παρέσχες τῷ κάλλει μου δύναμιν. Ε', ἐν τῷ ὄρει μου.	8-10.
Ἐν τοῖς κακοῖς γενόμενος ἔλεγον· Πρὸς σέ, Κύριε, βοήσω, καὶ σὲ τὸν Δεσπότην μου ἱκετεύσω. Τί κέρως ἐν τῷ αἵματι μου, κατανεχθέντος μου εἰς διαθορὰν; Μὴ ἐξομολογήσεται σοὶ κόνις, ἢ ἀπαγγελεῖ τὴν ἀλήθειαν σου;	Ἀπέτρεψας τὸ πρόσωπόν σου. Καὶ ἐγενήθην τεταραγμένος. Πρὸς σέ, Κύριε, κεκράξομαι, καὶ πρὸς τὸν Θεόν μου δεηθήσομαι. Τίς ὠφέλεια ἐν τῷ αἵματι μου ἐν τῷ καταθῆναι με εἰς διαθορὰν; Μὴ ἐξομολογήσεται σοὶ χούς, ἢ ἀναγγελεῖ τὴν ἀλήθειάν σου;	

SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
2.	2. Suscepisti me.	2.
4. Vivificasti me.	4. Salvasti me.	4.
5. Commemorantes sanctificationem ejus.	5. Memoriam sanctitatis ejus.	5.
6.	6. Quoniam ira in indignatione ejus. V, quoniam consummatio in furore ejus.	6.
In reconciliatione ejus	In voluntate ejus.	
7. In quiete mea.	7. In abundantia mea.	7.
8-10. Domine, in beneplacito tuo stare fecisti primo parenti meo fortitudinem.	8-10. Domine, in voluntate tua præstitisti decori meo virtutem. V, in monte meo.	8-10.
In malis positus dicebam : Ad te, Domine, clamabo, et te Dominum meum deprecabor. Quæ utilitas in sanguine meo, me dejecto in corruptionem? Numquid confitebitur tibi pulvis, aut annuntiabit veritatem tuam?	Avertisti faciem tuam. Et factus sum conturbatus. Ad te, Domine, clamabo, et ad Deum meum deprecabor. Quæ utilitas in sanguine meo, dum descendendo in corruptionem? Numquid confitebitur tibi pulvis, aut annuntiabit veritatem tuam?	

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
יְהוָה לְמִן וְיִזְכֹּר כְּבוֹד וְהָאֱלֹהִים	13.	15.

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
13. Ut canat tibi gloria, et non taceat. <i>Hieron.</i> , ut laudet te gloria, et non taceat.	13. Ut cantet tibi gloria mea, et non compungar.	15.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXIX.

V. 2. 'A., ἀνέσωσάς με. Sic unus Reg. et sic etiam legisse videtur Hieronymus, qui sæpissime Aquilam sequitur, veritique, *salvasti me*. Daniel item Barbarus legit, *reservasti me*. Drusius. 'A., ἀνεβίθασάς με, *ascendere fecisti me*. Corderius in catena, 'A., ἀνεβέωσάς με, *renovasti me*.

V. 4. Σ., ἀνεζώσάς με. Drusius.

V. 5. Aquilæ et Symmachi lectiones sic habet Drusius.

V. 6. 'A., ὅτι ἀθροῖσμός ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ. Sic mss. Drusius ἀθροῖσμός tantum. Hæc autem vox hic melius *festinatio*, ni fallor, quam *coaceratio* vertitur.

Ibid. Σ., ἐν τῇ διαλλαγῇ αὐτοῦ. Hanc lectionem adfert Agellius.

V. 7. Σ., ἐν τῇ ἐρημίᾳ μου. Drusius.

V. 8. Symmachi lectio ex Drusio eruitur, et ex mss. quorum unus habet ἔστησα. Ibidem ad vocem

PSALMUS XXX.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
1	1.	1.
בְּצַדִּיקָא 2	2.	2.
סְלֵעֵי 4	4.	4. Πέτρα μου.
וַחֲתוּלָנִי		Καὶ διαβαστάξεις με.
כִּי צַדִּיק לִי 10	10.	10. Ὅτι στενὸν ἐμοί.
עָשָׂה בְּכַעַס עֵינַי		Αὐχμώθη ἐν παροργισμῷ ὁ ὀφθαλμὸς μου.
כָּל 11	11.	11.
בְּעֵינַי כָּדִי וַעֲזַבִּי עֵשָׂה		... καὶ τὰ ὅστα μου αὐχμώθη.
מִכָּל 12	12.	12. Παρὰ πάντων.
מִגֹּר 14	14.	14. Συστροφῆς.
וְהָאֱלֹהִים בְּיַד בִּי 16 'O 'Eβραῖος, ἐν τῇ χεῖρῃ σου οἱ καιροὶ μου.	16.	16.
יִזְכֹּר לְשֹׂאֵל 18	18.	18. Σιωπησάτωσαν εἰς ἄδου.

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1.	1. Pro exstasi.	1.
2. In justitia tua. <i>Hieron.</i> , <i>id.</i>	2. In justitia tua.	2.
4. Petra mea. <i>Hieron.</i> , <i>id.</i>	4. Fortitudo mea.	4. Petra mea.
Et deduces me. <i>Hieron.</i> , et enutries me.	Et enutries me.	Et gestabis me.
10. Quoniam angustia mihi. <i>Hieron.</i> , quoniam tribulor.	10. Quoniam tribulor.	10. Quoniam angustum mihi.
Conturbavit in indignatione oculus meus. <i>Hieron.</i> , caligavit in furore oculus meus.	Conturbatus est in ira oculus meus.	Squalluit in iracundia oculus meus.
11. Defecerunt. <i>Hieron.</i> , consumptæ sunt.	11. Defecerunt.	11.
In iniquitate mea fortitudo mea, et ossa mea corrosa sunt. <i>Hieron.</i> , infirmata est in iniquitate virtus mea : et ossa mea contabuerunt.	Infirmata est in paupertate virtus mea, et ossa mea conturbata sunt.	... et ossa mea squalluerunt.
12. De omnibus. <i>Hieron.</i> , apud omnes.	12. Super omnes.	12. Apud omnes.
14. Pavorem. <i>Hieron.</i> , congregatione.	14. Commorantium.	14. Congregatione.
16. In manu tua tempora mea. <i>Hebr. int.</i> , et <i>Hieron.</i> , <i>id.</i>	16. In manibus tuis sortes meæ.	16.
18. Silebunt in sepulcro. <i>Hieron.</i> , taceant in inferno.	18. Deducantur in infernum.	18. Sileant in inferno.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Θ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

13. Ἴνα ᾄδῃ σε δόξα, καὶ μὴ παραιοσώπηση.

13. Ὅπως ἂν ψάλλῃ σοὶ ἡ δόξα μου, καὶ οὐ μὴ κατασυγῶ. Ἄλλος, οὐ μὴ μεταμεληθῶ. Ἄλλος, οὐ μὴ μεταγνώ.

13. Ἴνα ᾄδῃ σοὶ δόξα, καὶ μὴ ἀποσωπῆση.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

13. Ut cantet te gloria, et non taceat.

13. Ut cantet tibi gloria mea, et non compungar. *Alius*, non puniteat me. *Alius*, *id. aliter*.

13. Ut cantet tibi gloria, et non taceat.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXIX.

יְיָיִי tres interpretationes observantur ex varietate lectionis ortæ. Aquila et V editio, quos sequitur Hieronymus, legerunt יְיָיִי *monti meo*, ut holiique legitur in Hebraico textu. Symmachus, qui vertit τῷ προπάτορι μου, legit haud dubie יְיָיִי *genitori meo*, ex יְיָיִי, יְיָיִי *genitor*. LXX Interpretes, qui vertunt τῷ κάλλει μου, legerunt יְיָיִי.

Ibid. 'A., ἀπέκρυψας etc. Drusius.

VV. 8-10. Hanc totam Symmachi interpretationem ex Eusebio in Psalmos et ex uno Colbertino mutuamur.

V. 13. Lectionem Symmachi adserunt mss., Drusius et Theodoretus, qui legit ἀποσωπῆση. Lectionem Theodotionis habet Colbertinus στιχηρῶς scriptus. Binas postremas lectiones sine interpretum nomine adfert Agellius.

PSALMUS XXX.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Θ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1.

1. Ἐκστάσεως.

1.

2. Ἐν τῇ ἐλεημοσύνῃ σου.

2. Ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου.

2.

4. Πέτρα μου.

4. Κραταίωμα μου.

4.

Καὶ τημελήσεις με.

Καὶ διαθρέψεις με.

10.

10. Ὅτι θλίβομαι.

10.

Ἐθολώθη διὰ παροργισμὸν ὁ ὀφθαλμὸς μου.

Ἐταράχθη ἐν θυμῷ ὁ ὀφθαλμὸς μου.

11. Ἀνηλώθη.

11. Ἐξέλιπεν.

11.

Διὰ τὴν κάκωσίν μου ἡ ἰσχὺς μου, καὶ τὰ ὀστά μου ἐρωτίασαν.

Ἠσθένησεν ἐν πτωχείᾳ ἡ ἰσχὺς μου, καὶ τὰ ὀστά μου ἐταράχθησαν.

12.

12. Παρὰ πάντας.

12.

14.

14. Παροικούντων.

14.

16.

16. Ἐν ταῖς χερσὶ σου οἱ κληροὶ μου. Οἱ λοιποὶ, ἐν τῇ χειρὶ σου οἱ καιροὶ μου.

6.

18. Σιωπησάτωσαν εἰς ἄδου.

18. Καταθλείησαν εἰς ἄδου.

18.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1.

1. Pro exstasi.

1.

2. In misericordia tua.

2. In justitia tua.

2.

4. Petra mea.

4. Fortitudo mea.

4.

Et curabis me.

Et enutries me.

10.

10. Quoniam tribulor.

10.

Turbatus est propter iracundiam oculus meus.

Conturbatus est in ira oculus meus.

11. Consumptæ sunt.

11. Defecerunt.

11.

Propter afflictionem meam fortitudo mea, et ossa mea cariem passa sunt.

Infirmata est in paupertate virtus mea, et ossa mea conturbata sunt.

12.

12. Super omnes.

12.

14.

14. Commorantium.

14.

16.

16. In manibus tuis sortes meæ. *Reliqui*, in manu tua tempora mea.

16.

18. Sileant in inferno.

18. Deducantur in infernum.

18.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
20 כִּדָּה רַב סוּכָן אֲשֶׁר-צִפְנִי לִירָאךְ	20.	20. Τί πολὺ τὸ ἀγαθόν σου, ὃ ἐκρύψας τοῖς φοβουμένοις σε
21 בַּסֵּה	21.	21.
22 בְּרַךְ יְוָה כִּי הִשְׁלִיחַ חֶסֶד לִי בְעִיר מִצְרַיִם	22.	22.
23 וְאֲנִי אֲמֹרְתִי בְּחַזְוִי	23.	23. Καὶ ἐγὼ εἶπον ἐν θαμβήρει μου.

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
20. Quam multum bonum tuum, quod abscondisti timentibus te. <i>Hieron.</i> , quam multa est bonitas tua, quam abscondisti timentibus te.	20. Quam magna multitudo dulcedinis tuæ, Domine, quam abscondisti timentibus te.	20. Quam multum bonum tuum, quod abscondisti timentibus te.
21. In tugurio. <i>Hieron.</i> , in umbra.	21. In tabernaculo.	21.
22. Benedictus Dominus, quoniam mirificavit misericordiam suam mihi in civitate munitionis. <i>Hieron.</i> , benedictus Dominus, quoniam mirabilem fecit misericordiam suam mihi in civitate munita.	22. Benedictus Dominus, quoniam mirificavit misericordiam suam mihi in civitate munita.	22.
23. Et ego dixi in festinando me. <i>Hieron.</i> , ego autem dixi in stupore meo.	23. Ego autem dixi in excessu mentis meæ.	23. Et ego dixi in stupore meo.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXX.

V. 1. Eusebius in Psalmos : Οὕτε ἐν τῇ Ἑβραίων γραφῇ, οὕτε παρὰ τοῖς λοιποῖς ἐρμηνευταῖς ἢ προγραφῇ περιέχει, ἐκστάσεως. I. e. *Neque in Hebræorum scriptura, neque apud reliquos interpretes titulus præfert, pro extasi.*
 In hunc psalmum hæc notat unus Regius : διὰ πάντων δὲ τῶν ἐρμηνέων (sic) τὸ μέτριον αὐτοῦ τοῦ φρονήματος μεμαθήκαμεν. I. e. *Ex omnibus interpretibus modestiam animi ejus edidicimus.*
 V. 2. Σ., ἐν τῇ ἔλεημ-. Sic Euseb. et codex unus.
 V. 4. Ἀ., Σ., πέτρα μου. Drusius.
 Ibid. Ἀ., καὶ διαβαστάξεις μς. Colbertinus unus.
 Σ., καὶ τημελήσεις μς. Sic omnes.
 V. 10. Ἀ., ὅτι στενὸν ἐμοί. Sic mss. Alii vero, στενὸν μοι.
 Ibid. Ἀ., αὐχμῶθη etc. Has lectiones habent Theodoretus, Colbertinus unus et Drusius.
 V. 11. Σ., ἀνηλώθη. Drusius. Sequentes Aquila et Symniachi lectiones exhibent Eusebius, mss. duo et Drusius.
 V. 12. Ἀ., παρὰ πάντων. Drusius.
 V. 14. Ἀ., σύστροφῆς. Idem.
 V. 16. Hanc Hebræi et reliquorum interpretum

TO EBPAIKON.	PSALMUS XXXI. TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ
2 וְאִין בְּחַד רַחֲמֵי	2.	2. Καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ πνεύματι αὐτοῦ δόλος.
3 כִּי הִדְרִשְׁתִּי בְּלִי עֲצָמֵי בְּשֹׁמְרֵי כָל-הַיּוֹם	3.	3. Ὅτι ἐκώφευσα, κατεπίθῃ τὰ ὀστά μου ἐν βρυχήματι μου.
4 וְהָיָה כִּי יִשְׁמַע ה' בְּהִיבְתִּי קוֹץ	4.	4. Ἐστράφη εἰς προνομὴν μου ἐν ἐρημώσει θέραια.
סֵה		Ἀεὶ.

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA
2. Nec est in spiritu ejus dolus. <i>Hieron.</i> , id.	2. Nec est in spiritu ejus dolus.	2. Nec est in spiritu ejus dolus.
3. Quoniam tacui, inveteraverunt ossa mea in rugitu meo omni die. <i>Hieron.</i> , quia tacui, atrita sunt ossa mea : in rugitu meo tota die.	3. Quoniam tacui, inveteraverunt ossa mea, cum clamarem tota die.	3. Quoniam obmutui, detrita sunt ossa mea in rugitu meo.
4. Versus est humor meus in siccitates æstatis. <i>Hieron.</i> , versatus sum in miseria mea, cum exardesceret æstas.	4. Conversus sum in ærumna mea dum configitur spina.	4. Conversa est in direptionem meam in vastitate æstiva.
Selah. <i>Hieron.</i> , jugiter.	Vacat.	Semper.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

20. Τί πολὺ τὸ ἀγαθὸν σου, ὃ ἐκρυψας τοῖς φοβουμένοις σε.

21. Ἐν σκέπῃ.

22. Εὐλογητὸς Κύριος ὁ παραδοξάσας τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἔμοι ὡς ἐν πόλει περιπεφραγμένη.

25. Ἐγὼ δὲ εἶπον ἐν τῇ ἐκπλήξει μου.

SYMMACHUS.

20. Quam multum bonum tuum quod abscondisti timentibus te.

21. In tentorio.

22. Benedictus Dominus qui gloriosam fecit misericordiam suam mihi quasi in civitate munita.

25. Ego vero dixi in consternatione mea.

20. Ὡς πολὺ τὸ πλῆθος τῆς χρηστότητός σου, Κύριε, ἧς ἐκρυψας τοῖς φοβουμένοις σε.

21. Ἐν σκηνῇ.

22. Εὐλογητὸς Κύριος ὅτι ἐθαυμάτωσε τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐν πόλει περιοχῆς.

25. Ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ ἐκστάσει μου.

LXX INTERPRETES.

20. Quam magna multitudo dulcedinis tuæ, Domine, quam abscondisti timentibus te.

21. In tabernaculo.

22. Benedictus Dominus, quoniam mirificavit misericordiam suam in civitate munitioris.

25. Ego autem dixi in excessu mentis meæ

20.

21.

22.

25. Ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ ἐκστάσει μου.

THEODOTIO.

20.

21.

22.

25. Ego autem dixi in excessu mentis meæ.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXX.

lectionem exhibent duo mss. Lectio LXX Interpretum, κλήροι μου, vitiosa fuisse videtur pro καιροι μου, ex mutatione τῶ A in Λ, quam frequenter contigisse ostendimus in Præliminariis.

V. 18. Colbertinus unus, Eusebius et Drusius. Duo autem primi habent ζδην.

V. 20. Hanc versionem Aquilæ et Symmacho tribuunt Theodoretus et Daniel Barbarus, et recte quidem, ut puto. Duo mss. et Drusius uni Symmacho adscribunt. Theodoretus vero legit, ὃ ἐκρυψας ἀπόθετον τοῖς φοβουμένοις σε. Illud vero ἀπόθετον, depositum, est versio altera τῶ ΓΣΞ quæ forte pertinet

ad Symmachum.

V. 21. Σ., ἐν σκέπῃ. Drusius.

V. 22. Eusebius, Σ., εὐλογητὸς Κύριος ὁ παραδοξάσας etc. Sed alii, ὁ παραδοξάσας. Sic quatuor mss., Theodoretus et Drusius. Hanc vero lectionem præoptandam arbitror: nam convenit cum Hebræo. Videturque Eusebii lectio a librariis vitiosa fuisse; postquam enim lectionem Symmachi adtulit, applicationem adjicit vocis παραδοξάσας congruentem.

V. 25. Sic mss. Drusius vero Aquilæ et Symmachi lectionem habet; alii etiam Theodotionis.

PSALMUS XXXI.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

2. Καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ δόλος.

3. Ὅτι ἀπεισώπησα, ἐπαλαιώθη τὰ ὀστέα μου ἀπὸ τοῦ ὀδύρεσθαι με πᾶσαν ἡμέραν.

4. Μετεστράφη μοι εἰς διαφθορὰν, ὡς καύσος θειρινόν.

Διάψαλμα.

SYMMACHUS.

2. Nec est in ore ejus dolus.

3. Quoniam tacui, inveteraverunt ossa mea, eo quod lamenter tota die.

4. Conversa est mihi in corrumpionem ut ardor æstivus.

Diapsalma.

2. Καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ πνεύματι αὐτοῦ δόλος. Ε΄, Γ΄, id.

3. Ὅτι ἐσίγησα, ἐπαλαιώθη τὰ ὀστέα μου, ἀπὸ τοῦ κράζειν με ὅλην τὴν ἡμέραν.

4. Ἐστράφη εἰς ταλαιπωρίαν ἐν τῷ ἐμπαγήναι ἀκανθῶν. Ε΄, ἐστράφη εἰς ταλαιπωρίαν ἐν τῷ ἐρημωθῆναι ὀπίρῳν.

Διάψαλμα. Ε΄, διαπαντός. Γ΄, εἰς τέλος.

LXX INTERPRETES.

2. Nec est in spiritu ejus dolus. V, VI, id.

3. Quoniam tacui, inveteraverunt ossa mea, cum clamarem tota die.

4. Versus sum in ærumnam dum configitur spina. V, versus est in ærumnam dum vastarentur fruges.

Diapsalma. V, perp tuo. VI, in finem.

2. Καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ πνεύματι αὐτοῦ δόλος.

3. Ὅτι ἐκοίτασα.

4. Ἐστράφη εἰς ταλαιπωρίαν ἐν τῷ ἐμπαγήναι ἀκανθῶν.

Διάψαλμα.

THEODOTIO.

2. Nec est in spiritu ejus dolus.

3. Quoniam laboravi.

4. Versus sum in ærumnam dum configitur spina.

Diapsalma.

TO EBPAIKON

5 אבותי אודה עלי פשעי ליהוד
ואהו ו נשאת עץ חטאתי סלה
6 על-ואת יחבל כל-חסיד
אליך לעת מצא רק לשטף מימ
רבים אליו לא יגיעו
8 אשכילך ו אורך בדרך-ו תלך
איצטע עיך עיני

11 דהריבו

VERSIO HEBRAICI TEXT.

5. Dixi, Confitebor super me iniquitatem meam Domino. *Hieron.*, dixi, Confitebor scelus meum Domino.

Et tu abstulisti iniquitatem peccati mei semper. *Hieron.*, et tu misisti iniquitatem peccati mei.

6. Super hoc orabit omnis misericors ad te, in tempore inveniendi. Veruntamen in inundatione aquarum multarum, ad eum non pertingent. *Hieron.*, pro hac orabit omnis misericors ad te, tempus inveniens, ut cum inundaverint aquæ multæ, ad illum non arcedant.

8. Intelligere faciam te, et docebo te in via qua ambules. *Hieron.*, docebo te, et monstrabo tibi viam per quam ambules.

Consulam super te oculo meo. *Hieron.*, cogitabo de te oculo meo.

11. Et jubilate. *Hieron.*, et laudate.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

5.

6.

8.

11.

VULGATA LATINA.

5. Dixi, Confitebor adversum me injustitiam meam Domino.

Et tu remisisti impietatem peccati mei.

6. Pro hac orabit ad te omnis sanctus in tempore opportuno. Veruntamen in diluvio aquarum multarum ad eum non appropinquabunt.

8. Intellectum tibi dabo, et instruam te in via hac qua gradieris.

Firmabo super te oculos meos.

11. Et gloriamini.

ΑΚΥΛΑΣ.

5.

6.

8. Ἐπιστημώσω σε καὶ φωτισῶ σε ἐν ὁδῷ ταύτη, ἣ πορεύῃ.

11. Καὶ αἰνοποιήσατε.

AQUILA.

5.

Et tu abstulisti iniquitatem peccati mei semper.

6.

8. Scire faciam te, et illuminabo te in via hac, qua ibis.

11. Et laudate.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXXI.

V. 2. Ex Hieronymo Epist. ad Suniam et Fretelam.

V. 3. Lectionis Aquilæ partem habet Eusebius. Totam efferunt mss. et Drusius. Lectionem Symmachi adferunt Eusebius et mss. Colbertinus unus et Agellius legunt ἀπιστήγησα, cæteri ἀπιστώπησα. Theodotionis lectionem mutuamur ex Colbertino.

V. 4. Lectiones Aquilæ, Symmachi, Theodotionis et Quintæ habent mss. et Drusius.

In vocem סלה vide supra, psalmo III.

V. 5. Σ., Ὁ, εἶπα etc. Ex Agellio.

Ibid. Aquilæ lectionem sic habent mss. et Drusius. Symmachi autem lectio varie fertur. Drusius habet, ἵνα σὺ ἀφέλης τὴν ἀνομον ἀμαρτίαν μου. Colbertinus unus atque Eusebius, ἵνα σὺ ἀφέλης τὴν ἀμαρτίαν. Sed idem Eusebius, quibusdam interpositis, sic habet: ἵνα σὺ ἀφέλης τὴν ἀσέβειαν τῆς ἀμαρτίας μου, cui lectioni favet Agellius, qui Symmachi versionem sic Latine dedit, ut tu auferas impietatem peccati mei.

PSALMUS XXXII.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

1.

3.

VULGATA LATINA.

1. Exsultate.

Rectos decet collaudatio.

3. Bene psallite in vociferatione.

ΑΚΥΛΑΣ.

1. Αἰνεῖτε.

Τοῖς εὐθεῖσιν ὠραιούται ἡ ὑμνήσις.

3.

AQUILA.

1. Laudate.

Rectis pulchra est cantatio.

3.

TO EBPAIKON.

1 רננו

לישרים נאה תדלה

3 היטיבו נגן בתודעה

VERSIO HEBRAICI TEXT.

1. Laudate. *Hieron.*, id.

Rectis decora laus. *Hieron.*, rectos decet laudatio.

3. Benefacite modulando in jubilatione. *Hieron.*, diligenter psallite in jubilo.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

5. Εἶπα, Ἀγορεύσω κατ' ἐμοῦ τὴν ἀνομίαν μου τῷ Κυρίῳ.

Ἴνα σὺ ἀφέλῃς τὴν ἀσέβειαν τῆς ἀμαρτίας μου.

6. Περὶ τούτου προσεύξεται πᾶς ὁσὸς σοι καιρὸν εὐρύον, ὥστε ἐπι- κλιθέσθαι ὑδάτα πολλὰ πρὸς αὐτὸν μὴ ἐγγίσει.

8. Συνετίσω σε, καὶ ὑποδείξω σοι ὁδὸν ἣν ὀδεύσεις.

Βουλεύσομαι περὶ σοῦ τῷ ὀφθαλμῷ μου.

11. Καὶ εὐφημεῖτε.

SYMMACHUS.

5. Dixi, Confitebor adversum me injustitiam meam Domino.

Ut tu auferas iniquitatem peccati mei.

6. Pro hoc orabit omnis sanctus tibi tempus inveniens; ita ut inundantes aquæ multæ ad eum non appropinquent.

8. Intelligere te faciam, et monstrabo tibi viam qua ambules.

Cogitabo de te oculo meo.

11. Et benedicite.

5. Εἶπα, Ἀγορεύσω κατ' ἐμοῦ τὴν ἀνομίαν μου τῷ Κυρίῳ.

Καὶ σὺ ἀφῆκας τὴν ἀσέβειαν τῆς καρδίας μου.

6. Ὑπὲρ ταύτης προσεύξεται πρὸς σὲ πᾶς ὁσὸς ἐν καιρῷ εὐθέτω· πλὴν κατακλυσμῶ ὑδάτων πολλῶν πρὸς αὐτὸν οὐκ ἐγγιούσι.

8. Συνετιῶ σε καὶ συμβιδῶ σε ἐν ὁδῷ ταύτῃ, ἣ πορεύσῃ.

Ἐπιστηριῶ ἐπὶ σὲ τοὺς ὀφθαλμούς μου.

11. Καὶ καυχᾶσθε.

LXX INTERPRETES.

5. Dixi, Confitebor adversum me injustitiam meam Domino.

Et tu remisisti impietatem cordis mei.

6. Pro hac orabit ad te omnis sanctus in tempore opportuno. Verumtamen in diluvio aquarum multarum ad eum non appropinquant.

8. Intellectum tibi dabo, et instruam te in via hac qua gradieris.

Firmabo super te oculos meos.

11. Et gloriamini.

5.

Καὶ σὺ ἀφῆκας ἀμαρτίαν τῆς ἀσεβείας μου.

6.

8.

11.

THEODOTIO.

5.

Et tu remisisti peccatum impietatis meæ.

6.

8.

11.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXXI.

Nonnihil tamen suspicionis est, ἀνομίαν pro ἀσέβειαν lectum olim fuisse apud Symmachum: nam sic vocem $\pi\pi$ vertit infra Symmachus psalm. XLVIII. Drusiique lectio supra suadere videtur ἀνομίαν mutatum fuisse in ἀνομιον, ac Eusebius aHata ut superius Symmachii lectione, ita expositionem suam concinnat, ut ἀνομίαν legisse videatur: unde conjectare liceat librariorum ἀσέβειαν ex versione τῶν Ο' transtulisse in versionem Symmachii.

V. 6. Σ., περὶ τούτου προσεύξεται etc. Sic Euse-

bius et mss. Drusius vero, ὑπὲρ τούτου. Infra Drusius omittit σοι, sed legitur in mss. et ex Hebraico $\pi\pi$ exprimitur.

V. 8. Lectionem Aquilæ mutuamur ex mss. Apud Drusium omittitur ταύτη. In versione Symmachii unus legit συνετίσεις. Alius postea, ὀδεύσεις. Alius, ὀδεύς.

Ibid. Σ., βουλεύσομαι etc. Sic Eusebius, duo mss. et Drusius.

V. 11. Ita Drusius et mss.

PSALMUS XXXII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Εὐφημεῖτε.

3. Ἐπιμελῶς ψάλατε μετὰ σημασίας.

SYMMACHUS.

1. Benedicite.

3. Diligenter psallite cum significatione.

1. Ἀγαλλιᾶσθε.

Τοῖς εὐθέσι πρέπει ἀνεσις.

3. Καλῶς ψάλατε ἐν ἀλαλαγμῷ.

LXX INTERPRETES.

1. Exultate.

Rectos decet collaudatio.

3. Bene psallite in jubilatione.

1.

3.

THEODOTIO.

1.

3.

TO EBPAIKON.

- 6 נעע 6 כל-צבאם
- 7 כנס כנך מי הים
- 8 יגורד
- 14 מוכסן-שבתו השגח
- 15 היצר יחד לבם
- 16 גבור לא-ינצל ברב-כה

VERSIO HEBRAICI TEXT.

- 6. Facti sunt. *Hieron.*, firmati sunt.
- Omnis exercitus eorum. *Hieron.*, omnis ornatus eorum.
- 7. Congregans sicut acervum aquas maris. *Hieron.*, congregans quasi in utre aquas maris.
- 8. Paveant. *Hieron.*, ipsum formident.
- 4. De habitaculo sedis suæ prospexit. *Hieron.*, de firmissimo solio suo perspexit.
- 15. Formans pariter cor eorum. *Hieron.*, fingens pariter cor eorum.
- 16. Potens non eruetur in multitudine potentiae. *Hieron.*, nec fortis liberabitur in multitudine virtutis.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοὶς γράμμασι.

- 6.
- 7.
- 8.
- 14.
- 15.
- 16.

VULGATA LATINA.

- 6. Firmati sunt.
- Omnis virtus eorum.
- 7. Congregans sicut in utre aquas maris.
- 8. Commoveantur.
- 4. De præparato habitaculo suo respexit.
- 15. Qui finxit sigillatim corda eorum.
- 16. Et gigas non salvabitur in multitudine virtutis suæ.

ΑΚΥΛΑΞ.

- 6. Ἐποιήθησαν.
- Πᾶσα στρατιά αὐτῶν.
- 7.
- 8. Ὑποσταλήσονται.
- 14. Ἀπὸ ἐδράσματος καθέβρα; αὐτοῦ.
- 15. Ἄμα.
- 16.

AQUILA.

- 6. Facti sunt.
- Omnis exercitus eorum.
- 7.
- 8. Coercebuntur.
- 4. De stabilimento sedis ejus.
- 15. Simul.
- 16.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXXII.

Eusebius in Psalmos : Κατὰ τὴν Ἑβραϊκὴν ἀνάγνωσιν, καὶ κατὰ τοὺς λοιποὺς ἑρμηνευτὰς ἀνεπίγραφός ἐστιν ὁ ψαλμός. I. e. *Secundum Hebraicam lectionem, et secundum reliquos interpretes, hic psalmus caret inscriptione.*
 V. 4. Regius unus sic habet : πανταχοῦ, ἀγαλλιάσθε, ὁ μὲν Ἀκύλας, αἰνεῖτε, ὁ δὲ Σύμμαχος, ἐψήμησατε, ἡρμήνευσεν.

Ibid. 'A., τοῖς εὐθέσιν etc. Drusius et mss.
 V. 3. Σ., ἐπιμελῶς ψάλατε etc. Unus codex. Ille Symmachum sequi videtur Hieronymus.
 V. 6. 'A., ἐποιήθησαν etc. Ex Drusio.
 Ibid. 'A., πᾶσα στρατιά etc. Ex mss. et ex Drusio.
 V. 7. Σ., συνήγαγεν etc. Drusius.

PSALMUS XXXIII.

TO EBPAIKON.

- 1 דוד בשנתו את-כעמו לפני אבימלך ויגרשו ויך
- 4 יחד
- 5 ככל-מגודתי הצילני

VERSIO HEBRAICI TEXT.

- 1. Davidi in mutando ipso gustum suum ad facies Abimelech : et expulit eum et abiit. *Hieron.*, David. Quando commutavit os suum coram Abimelech, et ejecit eum et abiit.
- 4. Pariter. *Hieron.*, id.
- 5. Ex omnibus timoribus meis eripuit me. *Hieron.*, et de omnibus angustiis meis liberavit me.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοὶς γράμμασι.

- 1.
- 4.
- 5.

VULGATA LATINA.

- 1. Davidi, cum immutavit vultum suum coram Abimelech, et dimisit eum, et abiit.
- 4. In idipsum.
- 5. Et ex omnibus tribulationibus meis eripuit me.

ΑΚΥΛΑΞ.

- 1. Τοῦ Δαυὶδ, ὅτε ἠλλοίωσε τὸ γεῦμα αὐτοῦ εἰς πρόσωπον Ἀβιμέλεχ, καὶ ἐξέβαλεν αὐτόν, καὶ ἀπήλαθεν.
- 4. Ὁμοθυμαδόν.
- 5. Ἀπὸ πασῶν συστροφῶν μου ἀνερρύσατό με.

AQUILA.

- 1. Davidis, quando immutavit gustum suum in facie Abimelech : et expulit eum et abiit.
- 4. Unanimiter.
- 5. Ab omnibus complicationibus meis eripuit me.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
6 Ἐγένοντο. Πᾶσα ἡ διακόσμησις αὐτῶν.	6. Ἐστερεώθησαν. Πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῶν.	6.
7. Συνήγαγεν ὡς ἐν ἀσκήν ὕδατα τῆς θαλάσσης.	7. Συνάγων ὡσεὶ ἀσκὸν ὕδατα θαλάσσης.	7.
8. Εὐλαβείσθωσαν.	8. Σαλευθήτωσαν.	8.
14. Ἀπὸ ἐδραίας κατοικίας αὐτοῦ ἐπέβλεψεν.	14. Ἐξ ἐτοίμου κατοικητηρίου αὐτοῦ ἐπέβλεψεν.	14.
15. Ὁ πλάσων κατὰ μόνας ἐκίστην καρδίαν αὐτῶν.	15. Ὁ πλάσας κατὰ μόνας τὰς καρδίας αὐτῶν. Ε', ἅμα.	15.
16. Οὐδὲ ἀνδρεὺς διαφεύζεται διὰ πλήθος ἰσχύος αὐτοῦ.	16. Καὶ γίγας οὐ σωθήσεται ἐν πλήθει ἰσχύος αὐτοῦ.	16.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
6. Facti sunt.	6. Firmati sunt.	6.
Omnis ornatus eorum.	Omnis virtus eorum.	
7. Congregavit quasi in utre a-quas maris.	7. Congregans sicut utrem a-quas maris.	7.
8. Revereantur.	8. Commoveantur.	8.
14. De firma habitatione sua respexit.	14. De præparato habitaculo suo respexit.	11.
15. Qui fingit singulariter uni-cuique cor eorum.	15. Qui finxit sigillatim corda eorum. V, simul.	15.
16. Neque fortis effugiet propter multitudinem fortitudinis suæ.	16. Et gigas non salvabitur in multitudinem virtutis suæ.	16.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXXII.

V. 8. Ἀ., ὑποσταλήσονται. Sic Theodoretus et duo mss. Cujus vocis versionem tantum Latinam adtulerunt Daniel Barbarus et Drusius sic, *formidabunt*; sed melius, ni fallor, vertitur, *coercebuntur*.

V. 14. Aquilæ versionem sic habent omnes; Symmachi vero interpretationem adfert Drusius sic: ἀπὸ ἐδραίας κατοικίας αὐτοῦ. Alii habent, ἀπὸ ἐδραίας κατοικίας etc., quam lectionem præponendam pu-

lamus.

V. 15. Σ., ὁ πλάσων κατὰ μόνας. Sic Eusebius et codex unus. Drusius loco τοῦ, κατὰ μόνας, habet ὁμοῦ, et hanc unam Symmachi vocem adfert. Legitur et καταμόνας.

V. 16. Σ., οὐδὲ ἀνδρεὺς etc. Hanc lectionem ex uno Regio mutuamur.

PSALMUS XXXIII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
1. Τοῦ Δαυὶδ, ὅποτε μετεμόρφω-σε τὸν τρόπον τὸν ἑαυτοῦ ἐμπρο-σθεν Ἀβιμέλεχ.	1. Τῷ Δαυὶδ, ὅποτε ἠλλοίωσε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐναντίον Ἀβιμέ-λεχ, καὶ ἀπέλυσεν αὐτὸν καὶ ἀπῆλ-θεν. Ε', τοῦ Δαυὶδ, ὅτε ἠλλοίωσε τὸ γεῦμα αὐτοῦ εἰς πρόσωπον Ἀβι-μέλεχ, καὶ ἐξέβαλεν αὐτὸν, καὶ ἀπῆλθεν.	1.
4.	4. Ἐπιτοαυτό.	4.
5. Καὶ ἐκ πασῶν τῶν περιστά-σεων ἐξέλετό με.	5. Καὶ ἐκ πασῶν τῶν παροικιῶν μου ἐρρύσατό με. Ἄλλος, ἐκ πα-σῶν θλίψεων.	5.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
1. Davidis, quando transforma-vit modum suum coram Abime-lech.	1. Davidi, cum immutavit vul-tum suum coram Abimelech, et dimisit eum, et abiit. V, Davidis, quando immutavit gustum suum in facie Abimelech, et expulit eum et abiit.	1.
4.	4. In idipsum.	4.
5. Et de omnibus angustiis meis liberavit me.	5. Et de omnibus peregrinatio-nibus meis eripuit me. Alius, ex omnibus tribulationibus.	5.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὺς γράμμασι.	AKYTAΣ.
6 הביכב ב 23	6. 23.	6. Αποβλέψατε. 23. Ἐν αὐτῷ.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
6. Aspexerunt. <i>Hieron.</i> , aspici- cite. 23. In eo. <i>Hieron.</i> , id.	6. Accedite. 23. In eo.	6. Aspicite. 23. In eo.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXXIII.

In primum versum vide Eusebium in Psalmos, qui bac de re fuse et erudite disserit, et Aquilæ atque Symmachi lectiones adfert.

V. 4. 'A., ὁμοθυμαδόν. *Drusius.*
V. 5. 'A., ἀπὸ πασῶν συστροφῶν etc. Sic unus codex. Symmachi vero lectionem adferunt alter co-

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὺς γράμμασι.	AKYTAΣ.
1 לחד 3 חרק חנית וסגר לקראת רדפי	1 3.	1. Τοῦ Δαυὶδ. 3. Καὶ γύμνωσον λόγχην, καὶ περιφραξον ἐξ ἐναντίας τῶν καταδιωκόντων με.
7 כִּי-חַנֵּם מִמֶּנִּי-לִי שַׁחַת רִשְׁתָּם חַנֵּם חֲפָדָה לְנַפְשִׁי 8 לֹא יָדַע 12 תִּחַת כֹּזֵבִים שָׂכַל לְנַפְשִׁי 13 וְאֲנִי בְּדַחְתָּם לְבוּשֵׁי שָׂק	7. 8. 12. 13.	7 8. Οὐ γινώσκοντι. 12. Ἐναντὶ ἀγαθοσύνης. Ἀτέκνωσιν τῇ ψυχῇ μου. 13. Καὶ ἐγὼ ἐν ἀβρωστία αὐτῶν, ἔνδυσις μου σάκκος.
14 תִּשְׂרַב כִּי-עַ כִּמְחָה לִי הִתְהַלַּכְתִּי	14.	14.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Davidi. <i>Hieron.</i> , David. 3. Et nuda lanceam, et claude in occursum persequentium me. <i>Hieron.</i> , evagina gladium, et præoccupata ex adverso persequentem me. 7. Quoniam gratis absconderunt mihi foveam retis sui. <i>Hieron.</i> , quoniam frustra absconderunt mihi insidias retis sui. Gratis foderunt animæ meæ. <i>Hieron.</i> , sine causa foderunt animæ meæ. 8. Non cognoscet. <i>Hieron.</i> , quam ignorat. 12. Pro bono. <i>Hieron.</i> , id. Orbitatem animæ meæ. <i>Hieron.</i> , sterilitatem animæ meæ. 13. At ego cum ipsi ægrotarent, vestis mea saccus. <i>Hieron.</i> , ego autem cum infirmarer ab eis, induebar cilicio. Revertebatur. <i>Hieron.</i> , revertetur. 14. Ac si socius, ac si frater meus, ambulabam. <i>Hieron.</i> , quasi ad amicum, quasi ad fratrem meum, sic ambulabam.	1. Ipsi David. 3. Effunde frameam, et conclude adversus eos qui persequuntur me 7. Quoniam gratis absconderunt mihi interitum laquei sui. Supervacue exprobraverunt animam meam. 8. Quem ignorat. 12. Pro bonis. Sterilitatem animæ meæ. 13. Ego autem cum mihi molesti essent, induebar cilicio. Convertetur. 14. Quasi proximum et quasi fratrem nostrum, sic complac-	1. Ipsi David. 3. Et nuda lanceam, et circumvalla ex adverso persequentium me. 7. Sine causa discerpserunt animam meam 8. Non cognoscenti. 12. Pro bonitate. Orbitatem animæ meæ. 13. Mihi autem in infirmitate eorum saccus erat indumentum. 14.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

6.
25. Ἐπ' αὐτῷ.

SYMMACHUS.

6.
23. Super eo.

6. Προσέλθατε.
25. Ἐπ' αὐτόν.

LXX INTERPRETES.

6. Accedite.
23. Super eum.

6.
23.

THEODOTIO.

6.
25.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXXIII.

dox et Drusius. Agellius variam τῶν Ο' lectionem
habet, nempe, ἐκ πασῶν θλίψεων.

V 6. Ἄ., ἀποδέψατε. Drusius.
V. 23. Ἄ., ἐν αὐτῷ. Σ., ἐπ' αὐτῷ. Drusius.

PSALMUS XXXIV.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Τοῦ Δαυὶδ.
3. Καὶ γύμνωσον λόγχην, καὶ περιφραξὸν ἐξ ἐναντίας τῶν καταδιωκόντων με.

7. Ὅτι ἀναντιῶς κατέκρυψάν μοι διαφθορὰν δικτύων αὐτῶν.
Ἄναντιῶς ὑπάρυξαν τὴν ψυχὴν μου.

8. Ἦν μὴ οἶδεν.

12. Ἄντι ἀγαθοῦ.

Ἄνεστραμμένα κατὰ τῆς ψυχῆς μου.

13. Ἐμοῦ δὲ ἐν ταῖς ἀβήσυσταις αὐτῶν τὸ ἔνδυμα σάκκος.

Ἔπιστρεψεν.

14. Ὡς πρὸς ἑταῖρον, ὡς πρὸς ἀδελφὸν ἀνεστράφη.

SYMMACHUS.

1. Ipsi David.

3. Et nuda lanceam, et circumvalla ex adverso persequentium me.

7. Quoniam sine causa absconderunt mihi corruptionem retium suorum.

Sine causa foderunt animam meam.

8. Quem non novit.

12. Pro bono.

Aversa contra animam meam.

13. Mei autem in infirmitatibus eorum indumentum saccus.

Reversa est.

14. Ut cum socio, ut cum fratre conversabar.

1. Τῷ Δαυὶδ.

3. Ἐκχεὸν βρομφαίαν, καὶ σύγκλεισον ἐξεναντίας τῶν καταδιωκόντων με. Ἐ', καὶ γύμνωσον λόγχην, καὶ περίφραξον ἐξ ἐναντίας τῶν καταδιωκόντων με.

7. Ὅτι δωρεὰν ἐκρυψάν μοι διαφθορὰν παγίδος αὐτῶν.

Μάτην ὠνείδισαν τὴν ψυχὴν μου.

8. Ἦν οὐ γινώσκουσι.

12. Ἄντι καλῶν.

Ἄτεκνίαν τῇ ψυχῇ μου.

13. Ἐγὼ δὲ ἐν τῷ αὐτοῦς παρενόχλειν μοι, ἐνεδύμην σάκκον. Ἐ', ἔγὼ δὲ ἐν τῷ παρενόχλεισθαι αὐτούς.

Ἄποστραφήσεται.

14. Ὡς πλησίον, ὡς ἀδελφὸν ἡμέτερον οὕτως εὐηρέστουν.

LXX INTERPRETES.

1. Ipsi David.

3. Effunde frameam, et concludde adversus eos qui persequuntur me. V, et nuda lanceam, et circumvalla ex adverso persequentium me.

7. Quoniam gratis absconderunt mihi interitum laquei sui.

Supervacue exprobraverunt animam meam.

. Quem ignorant.

12. Pro bonis.

Sterilitatem animæ meæ.

13. Ego autem cum mihi molesti essent, induerbar cilicio. V, ego autem cum tumultuarentur ipsi.

Convertetur.

14. Quasi proximum et quasi fratrem nostrum, sic complacubam.

1

3. Καὶ γύμνωσον λόγχην καὶ περίφραξον ἐξ ἐναντίας τῶν καταδιωκόντων με.

7

8.

12.

13. Ἐγὼ δὲ ἐν τῷ παρενόχλεισθαι αὐτούς.

14.

THEODOTIO.

1.

3. Et nuda lanceam, et circumvalla ex adverso persequentium me.

7.

8.

12.

13. Ego autem cum tumultuarentur ipsi.

14.

TO EBPAIKON. מאבל-אם קדר שדדתי	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γραμμασι.	ΑΚΥΛΛΑΣ.
15 ובציעי שבוד ונאמפ	15.	15. Καὶ ἐν στασιμῶ μου ὑβρίσθησαν καὶ συνέλεγεσαν.
נאמפו עלי ננים ולא ידעתי		Ἐβρίθησαν, καὶ οὐκ ἐαυώπησαν.
קרעי ולא דבוי		16.
16 בהנפמי לעני מעוג חרק על שניכור	16.	17.
17 אדני כמה תראה	17.	18. Ἐχθραίνοντές με ἀναίτιως.
יחזיתי		20. . . . καὶ ἐπὶ ἀθρόα γῆς ῥήματα ἐπιθεσιῶν λογίζονται.
18 בעם עצום אהלך	18.	22.
19 שנאי חנם	19.	23.
20 כי לא שזים ידבר ועל-רגעיו-ארץ דברי מרמות יחשבוך	20.	
22 אל-תחרש	22.	
23 לריבי	23.	

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

Tamquam lugens matrem atratus incurvabam me. *Hieron.*, quasi lugens mater tristis incurvabar.

15. Et in claudicatione mea lætati sunt et congregaverunt se. *Hieron.*, et in infirmitate mea lætabantur et congregabantur.

Congregaverunt se super me percussi, et non cognovi. *Hieron.*, collecti sunt adversum me percipientes, et nesciebam.

Prosciderunt et non siluerunt. *Hieron.*, scindentes, et non tacentes.

16. In hypocritis subsannatoribus subsannatione, fremendo super me dentibus suis. *Hieron.*, in simulatione verborum fictorum fredebant super me dentibus suis.

17. Domine, quamdiu videbis. *Hieron.*, Domine, quanta aspicies.

Unicam meam. *Hieron.*, solitariam meam.

18. In populo osseo laudabo te. *Hieron.*, in populo forti laudabo te.

19. Odientes me gratis. *Hieron.*, odientes me frustra.

20. Quia non pacem loquentur: et super tranquillos terræ verba fraudum cogitabant. *Hieron.*, non enim pacem loquentur, sed in rapina terræ verba fraudulenta concinnant.

22. Ne taceas. *Hieron.*, id.

23. Ad litem meam. *Hieron.*, in etusam meam.

Quasi lugens et contristatus, sic humiliabar.

15. Et adversum me lætati sunt et convenerunt.

Congregata sunt super me flagella, et ignoravi.

Dissipati sunt, nec compuncti.

16. Tentaverunt me, subsannaverunt me subsannatione, fremuerunt super me dentibus suis.

17. Domine, quando respicies.

Unicam meam.

18. In populo gravi laudabo te.

19. Qui oderunt me gratis.

20. Quoniam mihi quidem pacifice loquebantur: et in iracundia terræ loquentes, dolos cogitabant.

22. Ne silcas.

23. In causam meam.

15. Et in claudicatione mea lætati sunt et congregati sunt.

Prosciderunt et non siluerunt.

16.

17.

Solitariam meam.

18. In populo osseo laudabo te.

19. Adversantes mihi sine causa.

20. . . . et in locis confertis terræ verba fraudulentiarum cogitant.

22.

23.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Υ.

ΘΕΟΔΩΤΙΩΝ.

15. Σκάζοντος δέ μου, ηύφραϊνοντο καὶ ἠθροίζοντο.
Συνήγοντο κατ' ἐμοῦ πλήκται, καὶ οὐκ ἤδουν.
Ἀπορρήξαντες, οὐκ ἠρέμουν.
16. Ἐν ὑποκρίσει ῥήμασι πεπλασμένοις ἔπριον κατ' ἐμοῦ ὀδόντας αὐτῶν.
17.
Τὴν μονότητά μου.
18. Ἐν λαῷ παμπληθεὶ αἰνέσω σε.
- 19.
20. Οὐ γάρ εἰς εἰρήνην λαλοῦσιν, ἀλλὰ περὶ συναρπαγῆς ἐν τῇ γῆ λόγους δόλους λογίζονται.
22. Μὴ ἠσυχάσης.
23. Εἰς τὴν δικαιοσύνην μου.
15. Καὶ κατ' ἐμοῦ εὐφράνθησαν καὶ συνήχθησαν. Ἐ', καὶ ἐν τῇ ἀσθενείᾳ μου ηὐφράνθησαν.
Συνήχθησαν ἐπ' ἐμὲ μάστιγες, καὶ οὐκ ἔγνωσαν.
Διεσχίσθησαν καὶ οὐ κατενύγησαν.
16. Ἐπειρασάν με, ἐμυκτηρίσαν με μυκτηρισμὸν, ἔδρουξαν ἐπ' ἐμὲ τοὺς ὀδόντας αὐτῶν.
17. Κύριε, πότε ἐπόψη. *Οἱ λοιποὶ*, Κύριε, πόσα ἐψη.
Τὴν μονογενῆ μου.
18. Ἐν λαῷ βαρεὶ αἰνέσω σε.
19. Μισοῦντές με δωρεάν.
20. Ὅτι ἐμοὶ μὲν εἰρηνικὰ ἐλάλουν, καὶ ἐπ' ὀργῇ δόλους διελογίζοντο. Ἐ', ὅτι οὐκ εἰρήνην λαλοῦσι, καὶ ἐπὶ συντελείᾳ γῆς ῥήματα δόλια λογίζονται.
22. Μὴ παρασιωπήσης.
23. Εἰς τὴν δίκην μου.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

15. Claudicante autem me, lætabantur et congregabantur.
Congregabantur contra me percussores, et nesciebam.
Scindentes non quieverunt.
16. In hypocrisi verbis fictis serabant contra me dentes suos.
17.
Unitatem, vel solitudinem, meam.
18. In populo quam plurimo laudabo te.
- 19.
20. Non enim ad pacem loquuntur; sed de direptione in terra verba dolosa cogitant.
22. Ne quiescas.
23. In justificationem meam.
15. Et adversum me lætati sunt et convenerunt. V, et in infirmitate mea lætati sunt.
Congregata sunt super me flagella, et ignoravi.
Discissi sunt, et non compuncti sunt.
16. Tentaverunt me, subsannaverunt me subsannatione, frenduerunt super me dentibus suis.
17. Domine, quando respicies. *Reliqui*, Domine, quanta aspicies. Unigenitam meam.
18. In populo gravi laudabo te.
19. Qui oderunt me gratis.
20. Quoniam mihi quidem pacifica loquebantur, et super iracundiam dolos cogitabant. V, quoniam non pacem loquuntur, et super consummatione terræ verba dolosa cogitant.
22. Ne sileas.
23. In causam meam.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΤΑΕ.
נתנה 28 כל-היום	28.	28. Υμνήσει σε.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
28. Loquetur. <i>Hieron.</i> , medita- bitur.	28. Meditabitur.	28. Cantabit te.
Tota die. <i>Hieron.</i> , id.	Tota die.	

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXXIV.

V. 1. 'A., Σ., τοῦ Δαυὶδ. Sic mss. Drusius vero hanc lectionem uni Aquilæ adscribit.

V. 5. Lectionem 'A., Σ., Θ., Ε', plenam mutua-
mur ex uno Regio : Drusius mutilam adtulit.

V. 7. Sic Eusebius recte. Drusius vero lectionem
Symmachi sic exhibet : ἀνατιώς ὤρυξάν μοι δια-
φθοράν δικτύων αὐτῶν, minus recte, ut ipse suspi-
ciatur.

Ibid. Sic Eusebius. Drusius vero Symmachi so-
lum lectionem adfert. Duo mss. ad Symmachum
habent ἀνατιώς διέβρηξαν etc. Nempe Symmachum
pro Aquila posuerunt.

V. 8. 'A., οὐ γινώσκ- etc. Drusius. [Lectionem
Symmachi sic dedit Montf. : ὁ μὴ οἶδεν. Nos cum

Schleusnero reposuimus ἦν, ut referatur ad παγίαν,
laqueum, in proxime antecedentibus. *Drusiu.*]

V. 12. 'A., ἀντι ἀγαθ- etc. Drusius.

Ibid. 'A., ἀτέκνωσιν τῆ ψυχῆ μου. Sic duo mss.
Symmachi vero lectionem habent Eusebius, Colbert.
et Drusius. Agellius legit, συνεστραμμένα.

V. 13. Has omnes lectiones sic exhibent Eusebius
et mss. Drusius vero Symmachi lectionem non ad-
fert.

Ibid. Σ., ὑπέστρεψεν. Drusius.

V. 14. Σ., ὡς πρὸς ἐταίρον etc. Idem.

Ibid. Ἄλλος, ὡς πειθῶν etc. Hanc lectionem
sine interpretis nomine adfert Drusius.

V. 15. 'A., ἐν χασμῶ μου etc. Unus Colbertinus

PSALMUS XXXV.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΤΑΕ.
בְּרַב רַב־בָּרָא 2 אִין פִּדּוֹ אֱלֹהִים לִגְדַּע עֵינַי כִּי־לִפְתֹּקִי אִין תִּלְוִי עֵינַי כִּי־לִפְתֹּקִי <i>'Ebraicor.,...</i> ἐν ὀφθαλμοῖς αὐ- τοῦ δεδῶλεκεν. τοῦ εὐρεῖν τὴν ἀνο- μίαν αὐτοῦ, καὶ μισησαί.	2, 3.	2, 3.
לִחַל הַשִּׁבְלִי הַיְמִינִי 4	4.	4.
עַד לֹא יִבְאֵס 5	5.	5. Καθὼν οὐκ ἀπέβριζε.
מִבְּרִית־עַד־חֲקִים 6	6.	6.
כִּי־צִדִּיק־תִּדְרֹג־אֶל־ מַשְׁפָּחַי 7	7.	7. Δικαιοσύνη σου ὡς ὄρη Ἰσχυροῦ.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

2, 3. Dictum prævaricationis
impio in interiori cordis mei : Non
pavor Dei in conspectu oculorum
ejus. Quoniam lenivit ad se in o-
culis ipsius, ad inveniendum ini-
quitate suam ad odiendum. *Hebr.*
int. ... in oculis ejus dolose egit,
ad inveniendum iniquitatem suam
et odiendum. *Hieron.*, dixit scelus
impii in medio cordis ejus, non
esse timorem Dei ante oculos ejus.
Quoniam dolose egit adversus eum
in oculis suis : ut inveniret ini-
quitate ejus ad odiendum.

4. Desiit intelligere ad bene fa-
ciendum. *Hieron.*, cessavit cogi-
tare bene facere.

5. Malum non reprobabit. *Hie-
ron.*, malum non abjiciet.

6. Veritas tua usque ad æthera.
Hieron., fides tua usque ad nu-
bes.

7. Justitia tua sicut montes Dei.
Hieron., justitia tua quasi montes,
Domine.

Judicia tua. *Hieron.*, id.

VULGATA LATINA.

2, 3. Dixit injustus ut delinquat
in semetipso, non est timor Dei
ante oculos ejus : quoniam dolose
egit in conspectu ejus, ut invenia-
tur iniquitas ejus ad odium.

4. Noluit intelligere ut bene ager-
et.

5. Malitiam autem non odivit.

6. Veritas tua usque ad nubes.

7. Justitia tua sicut montes
Dei.

Judicia tua.

AQUILA.

2, 3.

4.

5. Malum non abjicit.

6.

7. Justitia tua sicut montes For-
tis.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

28. Πᾶσαν ἡμέραν.
SYMMACHUS.

28. Μελετήσεται.
Ὅλην τὴν ἡμέραν.
LXX INTERPRETES.

28.
THEODOTIO.

28.
Tota die.

28. Meditabitur.
Tota die.

28.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXXIV.

habet ἐν σκοτασμοῖς. Symmachi lectio eadem apud Eusebium, Colbertinum et Drusium. Quintæ editionis versione et a Bæsebio et Colbertino codice desumpsimus.

Ibid. Σ., συνήγοντο etc. Sic Theodoretus et unus Regius. Drusius autem, συνελήγησαν ἐπ' ἐμὲ πληγται, καὶ οὐκ οἶδα, quam lectionem ipse ex versione Latina Theodoretii expressisse videtur.

V. 15. Versionem Aquilæ sic habent Eusebius, mss. et Drusius. In lectione autem Symmachi variatur. Drusius habet, ἀπορρήξαντες. Eusebius et Colbertinus, ἀπορρήσσοντες.

V. 16. Σ., ἐν ὑποκρίσει ῥήματα etc. Sic Drusius et Agellius. Colbertinus autem unus, φθέγμασι.

V. 17. *Οἱ λοιπὸν Κύριε, πόσα ἔζη.* Eusebius. Ibid. 'Α., τὴν μοναχὴν μου. Σ., τὴν μονότητά μου. Daniel Barbarus ad utrumque vertit *solitudinem meam*; sed perperam.

V. 18. Aquilæ lectionem exhibent Eusebius et mss. Symmachi duo codices.

V. 19. 'Α., ἐχθραίνοντάς με ἀναίτιως. Unus Regius.

V. 20. Has lectiones exhibent Drusius et unus codex.

V. 22. Σ., μὴ ἤσυχ-. Drusius.

V. 23. Σ., εἰς τὴν δικ-. Idem.

V. 28. 'Α., ὑμνήσει σς. Item.

Ibid. Σ., πᾶσαν ἡμέραν. Idem.

PSALMUS XXXV.

Ο΄

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

2, 3. Φησὶν περὶ ἀσυνθεσίας τοῦ ἀσεβοῦς ἐνδοθεν ἢ καρδία μου. Οὐ πρόκειται φόβος Θεοῦ ἀντικρυς τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. Ὅτι ἐξολισθάνειν τὰ περὶ αὐτοῦ δοκεῖ, τοῦ εὐρεθῆναι τὴν ἀνομίαν αὐτοῦ εἰς τὸ μισηθῆναι αὐτήν.

4. Ἀπειλετο τοῦ ἐννοεῖν εὐπράγησαι.

5. Κακὸν οὐκ ἀποδοκιμάσει.

6. Ἡ βεβαιότης σου μέχρι τῶν αἰθέρων.

7.

SYMMACHUS.

2, 3. Dixit de defectione impii inus cor meum: Non est prepositus timor Dei ante oculos ejus. Quoniam labi videntur ea quæ circa eum sunt, ut inveniatur iniquitas ejus ut olio habeatur ipsa.

2, 3. Φησὶν ὁ παράνομος τοῦ ἀμαρτάνειν ἐν ἑαυτῷ, οὐκ ἔστι φόβος Θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. Ὅτι ἐξολισθάνει τὸ εὐρεθῆναι τὴν ἀνομίαν αὐτοῦ καὶ μισηθῆναι.

4. Οὐκ ἠβουλήθη συνίνααι τοῦ ἀγαθῶναι.

5. Τῇ δὲ κακίᾳ οὐ προσώχθισε.

6. Ἡ ἀλήθειά σου ἕως τῶν νεφελῶν.

7. Ἡ δικαιοσύνη σου, ὡς ὄρη Θεοῦ.

Τὰ κρίματά σου. Ἀλλ., τὰ ἀκριβάσματα. Ἀλλ., τὰ προστάγματα.

LXX INTERPRETES.

2, 3. Dixit injustus ut delinquat in semetipso, non est timor Dei ante oculos ejus: quoniam dolose egit in conspectu ejus, ut inveni-ret iniquitatem suam et odisset.

2, 3.

4.

5 Κακὸν οὐκ ἀπίσασα.

6.

7.

THEODOPIO.

2, 3.

4. Abstinit ab intelligendo ut bene faceret.

5. Malum non reprobabit.

6. Firmitas tua usque ad æthera.

7.

4. Noluit intelligere ut bene ageret.

5. Malitiam autem non odivit.

6. Veritas tua usque ad nubes.

7. Justitia tua sicut montes Dei.

4.

5. Malum non repulit.

6.

7.

Judicia tua. *Alius*, accurate statuta. *Alius*, præcepta.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
8 ביה יקר חסד ובני אדם בצל כנפך חסידן	8.	8.
9 תשקם	9.	9. Ποτιεῖς αὐτούς.
11 וצדקתך לישירי לב	11.	11.
13 שם נפלד פעלי און דוד וליא יכלד קום	13.	13.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
8. Quam pretiosa est misericordia tua. <i>Hieron., id.</i> Et filii hominum in umbra alarum tuarum sperabunt. <i>Hieron.,</i> et filii Adam in umbra alarum tuarum sperabunt.	8. Quemadmodum multiplicasti misericordiam tuam. Filii autem hominum in tegmine alarum tuarum sperabunt.	8.
9. Potabis eos.	9. Potabis eos.	9. Potabis eos.
11. Et justitiam tuam ad rectos corde. <i>Hieron.,</i> et justitiam tuam rectis corde.	11. Et justitiam tuam his qui recto sunt corde.	11.
13. Ibi ceciderunt operarii iniquitatis : expulsi sunt et non potuerunt surgere. <i>Hieron.,</i> ibi ceciderunt operantes iniquitatem : expulsi sunt, et non potuerunt surgere.	13. Ibi ceciderunt qui operantur iniquitatem : expulsi sunt, nec potuerunt stare.	13.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXXV.

V. 1. Eusebii nota : Οὐτε γαλμὸς, οὐτε ψόδη, οὐτε τι τοιοῦτον ἐπιγράφεται. I. e. Neque psalmus, neque canticum, neque quidpiam simile inscribitur.
V. 2 et 3. Lectionem Hebraicam adfert Eusebius. Lectionem Symmachi Eusebius ac Drusius : in cuius fine Eusebius et Colbertinus unus legunt, εἰς τὸ μισηθῆναι. Drusius vero, τοῦ μισηθῆναι.

V. 4. Σ., ἀπαίχτο etc. Sic Colbertinus στιχηρῶς scriptus.

V. 5. Has omnes lectiones adferunt quidam mss. et Drusius. Regius autem unus pro ἀποδοκίμασαι habet ἀπεδοκίμασε.

V. 6. Σ., ἡ βεβαιότης σου μέχρι τῶν αἰθέρων. Sic Regius unus, Colbertinus unus et Eusebius. Drusius unus, Colbertinus unus et Eusebius. Drusius unus, Colbertinus unus et Eusebius.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
1 אל-תעוד בברעים דל 1	1.	1. Μὴ διαμάχου ἐν κωνηρευομένοις.
2 כי כחציר	2.	2.
3 ודעה אבונה	3.	3. Καὶ νέμου πίστιν.
5 גל	5.	5. Κύλιε.
7 דם ו ליהודא והתחלל לו	7.	7. Σίγησον τῷ Κυρίῳ καὶ ἀποχαράδου αὐτόν.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Davidi. <i>Hieron.,</i> David.	1. Psalmus ipsi David.	1.
Ne succenseas in malignis. <i>Hieron.,</i> noli contendere cum malignis.	Noli æmulari in malignantibus.	Ne dimica in malignantibus.
2. Quoniam sicut herba. <i>Hieron., id.</i>	2. Quoniam tamquam fenum.	2.
3. Et pasce veritatem. <i>Hieron.,</i> et pascere fide.	3. Et pasceris in divitiis ejus.	3. Et pasce fidem.
5. Devolve. <i>Hieron.,</i> volve.	5. Revela.	5. Volve.
7 Tace Domino, et exspecta cum. <i>Hieron., id.</i>	7. Subditus esto Domino, et ora cum.	7. Tace Domino, et exspecta cum.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΩΤΙΩΝ.

8. Τί τίμιον τὸ ἑλεός σου.
Υἱοὶ δὲ τῶν ἀνθρώπων ὑπὸ σκιᾶν
τῶν περὺγων σου ἀμεριμνοῦσι.
9. Ποτιεῖς αὐτούς.
11. Καὶ τὴν δικαιοσύνην σου τοῖς
ἀπλοῖς τὴν καρδίαν.
13. Ὅπου πίπτουσιν οἱ ἐργαζό-
μενοι τὴν ἀνομίαν, ὠθοῦνται, καὶ
οὐ δύνησονται στήναι.

SYMMACHUS.

8. Quam pretiosa est misericor-
dia tua.
Fili autem hominum sub um-
bra alarum tuarum a solitudine
vacabunt.

9. Potabis eos.
11. Et misericordiam tuam sim-
plicibus corde.
13. Ubi cadunt operantes ini-
quitate: impelluntur, et non
poterunt stare.

8. Ὡς ἐπλήνας τὸ ἑλεός σου.
Οἱ δὲ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν σκί-
πῃ τῶν περὺγων σου ἐλπιοῦσι.
9. Ποτιεῖς αὐτούς.
11. Καὶ τὴν δικαιοσύνην σου ἐν
τοῖς εὐθέσι τῆ καρδίᾳ.
13. Ἐκεῖ ἔπασον πάντες οἱ ἐργα-
ζόμενοι τὴν ἀνομίαν, ἐξώσθησαν,
καὶ οὐ μὴ δύκωνται στήναι.

LXX INTERPRETES.

8. Quemadmodum multiplicasti
misericordiam tuam.
Fili autem hominum in tegmi-
ne alarum tuarum sperabunt.

9. Potabis eos.
11. Et justitiam tuam his qui
recto sunt corde.
13. Ibi ceciderunt omnes qui
operantur iniquitatem; expulsi
sunt, et non poterunt stare.

8.
9. Ποτιεῖς αὐτούς.
11.
13.

THEODOTIO.

8.
9. Potabis eos.
11.
13.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXXV.

sus autem habet, καὶ ἡ βεβαιότης σου ἕως τῶν αἰ-
θερίων.

V. 7. Ἄ., δικαιοσύνη σου ὡς ὄρη Ἰσχυροῦ. Sic
Eusebius, Drusius et aliquot mss. Sed duo Colher-
tini unusque Regius, ὡς ὄρη Ἰσχυρά, et sic etiam
legit Daniel Barbarus, qui verit, *montes fortes*.
Ibid. Coislin. ad vocem *κρίματα*, in margine po-

nit ἀκριβάσματα, προστάγματα.

V. 8. Σ., τί τίμιον etc. Mss. quidam et Drusius.
Ibid. Σ., υἱοὶ δὲ etc. Sic quidam mss. et Drusius.
V. 9. Ποτιεῖς αὐτούς. Sic omnes habent ex Drusio.
V. 11. Σ., καὶ τὴν ἐλεημ- etc. Drusius.
V. 13. Σ., ὅπου πίπτουσιν etc. Sic duo mss. et
Theodoretus.

PSALMUS XXXVI.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΩΤΙΩΝ.

1.
Μὴ φιλονεικῆς: κακούργους.
2. Ὅτι ὡσεὶ χλωρά.
3. Καὶ ποιμαίνου διηνεκῶς.
5. Ἐπικύλισον.
7. Ἠσύχαζε τῷ Κυρίῳ καὶ ἐκέ-
τευε αὐτῷ.

SYMMACHUS.

1.
Ne altercare cum maleficis.
2. Quoniam sicut virentia.
3. Et pascere assidue.
5. Devolve
7. Quiesce Domino, et supplica
ei.

1. Τῷ Δαυὶδ. Ἄλλοι, τοῦ Δαυὶδ.
Μὴ παραζηλοῦ ἐν πονηρευομέ-
νοις. Ἐ', μὴ ἐρεθίζου ἐν πονηρευο-
μένοις. Γ', μὴ φιλονεικεῖ κακούρ-
γοις.
2. Ὅτι ὡσεὶ χόρτος.
3. Καὶ ποιμανθήσῃ ἐπὶ τῷ πλού-
τῳ αὐτῆς.
5. Ἀποκάλυφον.
7. Ὑποτάγηθι τῷ Κυρίῳ, καὶ
ἐκέτευσον αὐτόν.

LXX INTERPRETES.

1. Ipsi David. *Alii*, ipsius Da-
vid.
Noli æmulari in malignantibus.
V, ne incitare in malignantibus.
VI, ne altercare cum maleficis.
2. Quoniam tamquam fennum.
3. Et pasceres in divitiis ejus.
5. Revela.
7. Subditus esto Domino, et ora
cum.

1.
Μὴ παρερεθίζου.
2.
3.
5.
7.

THEODOTIO.

1.
Ne irritare.
2.
3.
5.
7.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΑΔΣ.
12 זמם רשע לצדיק וחרק עלי סניו	12.	12.
13 אדני ישחק לך	13.	13.
17 וסמך צדיקים	17	17.
18 יחדע יהה ימי חבימים	18	18.
20 כי רשעים ו יאבדו	20.	20. Ὅτι οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπολοῦνται.
ואיבי יהה!		καὶ οἱ ἐχθροὶ τοῦ Κυρίου.
22 מברכי ומקללו	22.	22.
25 דרסו יחפץ	25.	25.
25 בער ו הייתי גם-זקטו	25.	25.
לא ראיתי צדיק נעזב חרס מבקש-לחם		
26 כל היום תגן ומלווה	26.	26. Ὅλην τὴν ἡμέραν δωρεῖται καὶ δαναίξει.
27 ושכן לעולם	27.	27
28 את-חסדיו	28.	28.
32 צופה	32.	32.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

12. Machinans impius contra justum, et frendens super eum dentibus suis. *Hieron.*, cogitat impius de justo, et frendet adversum eum dentibus suis.

13. Dominus ridebit ei. *Hieron.*, Dominus deridebit eum.

17. Et sustentans justos. *Hier.*, sublevat autem justos.

18. Sciens Dominus dies perfectorum. *Hieron.*, novit Dominus dies immaculatorum.

20. Quia impii peribunt. *Hieron.*, *id.*

Et inimici Domini. *Hieron.*, *id.*

22. Benedicti ejus. *Hieron.*, qui benedicti fuerint ab eo.

Et maledicti ejus. *Hieron.*, et qui maledicti.

23. Et viam ejus volet. *Hieron.*, *id.*

25. Puer sui, etiam senui. *Hieron.*, puer sui, siquidem senui.

Et non vidi justum derelictum, et semen ejus quaerens panem. *Hieron.*, et non vidi justum derelictum, neque semen ejus quaerens panes.

26. Omni die miserans et mutuans. *Hieron.*, tota die donat et commodat.

27. Et habitata in saeculum. *Hieron.*, et inhabitata in sempiterno.

28. Pios suos. *Hieron.*, sanctos suos.

32. Speculans. *Hieron.*, considerat.

VULGATA LATINA.

12. Observabit peccator justum, et stridebit super eum dentibus suis.

13. Dominus autem irridebit eum.

17. Confirmat autem justos.

18. Novit Dominus dies immaculatorum.

20. Quia peccatores peribunt.

Inimici vero Domini.

22. Benedicentes ei.

Maledicentes autem ei.

23. Et viam ejus volet.

25. Junior sui, etenim senui.

Et non vidi justum derelictum, et semen ejus quaerens panem.

26. Tota die miseretur et commodat.

27. Et inhabitata in saeculum saeculi.

28. Sanctos suos.

32. Considerat.

AQUILA.

12.

13.

17

18.

20. Quia peccatores peribunt.

Et inimici Domini.

22.

23.

25.

26. Tota die donat et commodat.

27.

28.

32.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΩΤΙΩΝ.

12. Ἐννοεῖ ὁ ἀσεβής περὶ τοῦ δικαίου, καὶ βρῦχει κατ' αὐτοῦ τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ.

13. Καὶ ὁ Κύριος καταγέλασαι αὐτοῦ.

17. Καὶ ἀντιλαμβάνεται τῶν δικαίων.

18. Προῦθεν ὁ Κύριος τὰς ἡμέρας τῶν ἀμώμων.

20. Ὅτι οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπολοῦνται.

Καὶ οἱ ἐχθροὶ τοῦ Κυρίου.

22. Οἱ εὐλογημένοι ὑπ' αὐτοῦ.

Καταρῶμενοι ὑπ' αὐτοῦ.

23. Καὶ ἡ ὁδὸς αὐτοῦ εὐδοκεῖται.

25. Νεὸς ἐγενόμην, ἀλλὰ καὶ ἐγήρασα.

Καὶ οὐκ εἶδον δίκαιον ἐγκαταλειμμένον, οὔτε τὸ σπέρμα αὐτοῦ ζητούν ἄρτους.

26.

27. Καὶ ἠρεμήσεις εἰς αἰῶνα αἰῶνος.

28.

32.

SYMMACHUS.

12. Cogitat impius de justo, et stridet contra eum dentibus suis.

13. Et Dominus deridebit eum.

17. Et suscipit justos.

18. Præscivit Dominus dies immaculatorum.

20. Quia peccatores peribunt.

Et inimici Domini.

22. Benedicti ab eo.

Maledicti ab eo.

23. Et vis ejus accepta est.

25. Juvenis fui, sed etiam senui.

Et non vidi justum derelictam, neque semen ejus quærens panes.

26.

27. Et quiesces in sæculum sæculi.

28.

32.

12. Παρατηρήσεται ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν δίκαιον, καὶ βρῦξει ἐπ' αὐτὸν τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ.

13. Ὁ δὲ Κύριος ἐγελάζεται αὐτόν.

17. Ὑποστηρίζει δὲ τοὺς δικαίους.

18. Γινώσκει Κύριος τὰς ὁδοὺς τῶν ἀμώμων.

20. Ὅτι οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπολοῦνται.

Οἱ δὲ ἐχθροὶ τοῦ Κυρίου.

22. Οἱ εὐλογοῦντες αὐτόν.

Οἱ δὲ καταρῶμενοι αὐτόν.

23. Καὶ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ θελήσει.

25. Νεώτερος ἐγενόμην καὶ γὰρ ἐγήρισα.

Καὶ οὐκ εἶδον δίκαιον ἐγκαταλειμμένον, οὔτε τὸ σπέρμα αὐτοῦ ζητούν ἄρτους.

26. Ὅλην τὴν ἡμέραν ἐλεεῖ καὶ δαμιέζει.

27. Καὶ κατασκήνου εἰς αἰῶνα αἰῶνος.

28. Τοὺς ὀσίους αὐτοῦ. Ἄλλος, τοὺς ἀγνοῦς αὐτοῦ.

32. Κατανοεῖ. Ἄλλος, περισκοπεῖ.

LXX INTERPRETES.

12. Observabit peccator justum, et stridebit super eum dentibus suis.

13. Dominus autem irridebit eum.

17. Confirmat autem justos.

18. Novit Dominus dies immaculatorum.

20. Quia peccatores peribunt.

Inimici vero Domini.

22. Benedicentes ei.

Maldicentes autem ei.

23. Et viam ejus volet.

25. Junior fui, etenim senui.

Et non vidi justum derelictum, neque semen ejus quærens panes.

26. Tota die miseretur et comodat.

27. Et inhabita in sæculum sæculi.

28. Sanctos suos. *Alius, castos suos.*

32. Considerat. *Alius, circumspicit.*

THEODOTIO.

12.

13.

17.

18.

20.

22.

23.

25.

26.

27.

28.

32.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ

- 33 ולא ירשיענו בהשפעת
33 ראיתי רשע עריץ ובתערה
כאורח רענן
- 57 שמר-תם וראה ישר כי-
אחרית לאיש שלום
- 58 ופשנים נשכחו יחוד אחרית
רשעים נחרתה

- 35.
- 35.
- 57.
- 38.

- 35. . . . ἐν τῷ κρίνεσθαι αὐτόν.
- 35.
- 57. Ἐσχατον.
- 38. Καὶ ἔσχατον.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

- 33. Nec condemnabit eum in iudicando eum. *Hieron.*, et non condemnabit eum, cum iudicatur.
- 35. Vidi impium terrificum, et diffundentem se sicut laurus viridis. *Hieron.*, vidi impium robustum, et fortissimum sicut indigenam virentem.
- 37. Custodi integrum, et vide rectum, quia novissimum viro pax. *Hieron.*, custodi simplicitatem, et vide rectum: quia erit ad extremum viro pax.
- 38. Et praevaricantes debentur pariter: novissimum impiorum exciditur. *Hieron.*, praevaricantes autem debentur pariter, et novissimum impiorum peribit.

- 33. Nec damnabit eum, cum iudicabitur illi.
- 35. Vidi impium superexaltatum, et elevatum sicut cedros Libani.
- 37. Custodi innocentiam, et vide æquitatem: quoniam sunt reliquiae homini pacifico.
- 38. Injusti autem disperibunt simul: reliquiae impiorum interibunt.

- 33.... in iudicando eum.
- 35.
- 37. Novissimum.
- 38. Et novissimum.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXXVI.

- V. 1. Ἄλλοι, τοῦ Δαυὶδ. Sic unus. Ibid. Ἄ., μὴ διαμάγου etc. Has variorum interpretum lectiones ex mss. multis, ex Eusebio, item Theodoro et Drusio mutuamur.
- V. 2. Σ., ὅτι ὡσεὶ γλωφά. Sic mss. et Drusius, in quo deest, ὅτι.
- V. 3. Ἄ., καὶ νέμου πίστιν. Eusebius et Drusius; sed in postremo deest καὶ ad utrumque.
- V. 5. Ἄ., κύλιε etc. Drusius.
- V. 7. Ἄ., σίγησον τῷ Κυρίῳ etc. Sic omnes, præter unum, qui ex versione Symmachi ad Aquilam posuit καὶ ἔχευε αὐτόν. Ad Symmachum vero Eusebius legit, καὶ ἔχευε αὐτῷ. Drusius, καὶ ἔχευε αὐτόν.

- V. 12. Σ., ἐννοεῖ ὁ ἀσεβῆς etc. Sic Colbert. unus.
- V. 13. Σ., καὶ ὁ Κύριος καταγέλασει αὐτοῦ. Sic duo Colbertini. Alius vero legit, ὁ δὲ Κύριος ἐχγέλασται αὐτόν.
- V. 17. Σ., ἀντιλαμβάνεται etc. Drusius.
- V. 18. Σ., προεῖδεν ὁ Κύριος etc. Sic Eusebius et mss. Drusius vero, προεῖδε Κύριος etc.
- V. 20. Regius unus codex et Coistin. qui in hæc verba, ὅτι οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπόλονται, hæc notant ex Theodoro: Ἀκύλας καὶ Σύμμαχος συνδεσµὸν τεθεικότες, τοὺς αὐτοὺς εἰδείξαν ἁμαρτωλοὺς, καὶ τοῦ Κυρίου ἐχθροὺς. I. e. Aquila et Symmachus conjunctionem ponentes, eosdem ipsos esse demonstrant peccatores atque Dei hostes. Ubi respicitur ad se-

TO EBPAIKON.

PSALMUS XXXVII.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ

- 3 בן נדב 3
- 4 מפני זעמך 4
- מפני חסאתי
- 7 קדך ואלכתי 7

- 3.
- 4.
- 7.

- 3.
- 4. Ἀπὸ προσώπου τῆς ἐμβριμῆ-
σεώς σου.
- 7.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

; VULGATA.

AQUILA.

- 3. Destræ sunt in me. *Hieron.*, infixæ sunt mihi.
- 4. Propter iram tuam. *Hieron.*, a facie indignationis tuæ. Propter peccatum meum. *Hieron.*, a facie peccati mei.
- 7. Atratus ambulavi. *Hieron.*, mœrens ambulavi.

- 3. Infixæ sunt mihi.
- 4. A facie iræ tuæ.
- A facie peccatorum meorum.
- 7. Contristatus ingrediebar.

- 3.
- 4. A facie indignationis tuæ.
- 7.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
35. Οὐδὲ καταδικάσαι κρινόμενον.	35. Οὐδὲ μὴ καταδικάσαι αὐτόν, ὅταν κρινῆται αὐτῷ.	35.
35.	35. Εἶδον τὸν ἀσεβῆ ὑπερυψούμενον, καὶ ἐπαιρόμενον ὡς τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου. ᾿, εἶδον ἀσεβῆ καὶ ἀνάιδῃ ἀντιποιούμενον ἐν σκληρότητι, καὶ λέγοντα, Εἰμὶ ὡς αὐτόχθων περιπατῶν ἐν δικαιοσύνῃ.	35.
37. Φύλασσε ἀπλότητα, καὶ ὄρα εὐθύ, ὅτι ἐστὶ μέλλοντα ἀνθρώπῳ εἰρηνικῷ.	37. Φύλασσε ἀκακίαν, καὶ ἴδε εὐθύτητα, ὅτι ἐστὶν ἐγκατάλειμμα ἀνθρώπῳ εἰρηνικῷ.	37.
38. Οἱ δὲ ἀθετοῦντες ἐξαλειφθήσονται ὀμοῦ· τὰ ἔσχατα τῶν ἀνόμων ἐκκοπήσεται.	38. Οἱ δὲ παράνομοι ἐξολοθρευθήσονται ἐπιτοαυτῷ, τὰ ἐγκαταλείμματα τῶν ἀσεβῶν ἐξολοθρευθήσονται.	38.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

33. Nec condemnabit iudicatum.	33. Nec damnabit eum, cum iudicabitur illi.	33.
35.	35. Vidi impium superexaltatum, et elevatum sicut cedros Libani. VI, vidi impium et impudentem sibi vindicantem in duritie, et dicentem : Sum sicut indigena ambulans in justitia.	35.
37. Custodi simplicitatem, et vide rectum, quia sunt futura homini pacifico.	37. Custodi innocentiam, et vide æquitatem : quoniam sunt reliquæ homini pacifico.	37.
38. Prævaricantes autem debentur simul : novissima iniquorum excidentur.	38. Injusti autem disperibunt simul : reliquæ impiorum interibunt.	38.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXXVI.

quentem A. S. lectionem, quæ per conjunctionem καὶ incipit. Putarim ego Aquilam vel Symmachum, vel utrumque hic vertisse ἀσεβεῖς, non ἁμαρτωλοί, ac librarios vocem ἁμαρτωλοί ex LXX in hos Interpretes transtulisse. Nam Hieronymus, qui vel alterutrum vel utrumque sequitur, hic vertit, *impii*, atque sic solent illi vocem Hebraicam *שׁוֹר* vertere.

V. 22. Σ., οἱ εὐλογημένοι ὑπ' αὐτοῦ. Drusius.

Ibid. Σ., καταρώμενοι ὑπ' αὐτοῦ etc. Idem.

V. 23. Σ., καὶ ἡ ὁδὸς αὐτοῦ εὐδοκεῖται. Idem. Corderius pro εὐδοκεῖται, legit εὐδοῦται. Sed prior lectio præstare videtur, quia ad Hebraicam vocem quadrat.

V. 25. Σ., νέος ἐγενόμην. Sic Eusebius.

Ibid. Σ., Ο΄, καὶ οὐκ εἶδον etc. Eusebius.

V. 26. 'A., ἔλην τὴν ἡμέραν etc. Drusius.

V. 27. Σ., καὶ ἡρεμήσεις εἰς αἰῶνα. Eusebius.

V. 28. 'Αλλος, τοὺς ἀγνοῦς αὐτοῦ. Coislin. unus. Sic vertit Aquila supra psalm. xi, 2.

V. 32. 'Αλλος, περισκοπεῖ. Drusius.

V. 33. 'A....., ἐν τῷ κρῖνεσθαι αὐτόν. Lectiones Aquilæ et Symmachi ex uno Colbertino.

V. 35. ᾿, εἶδον ἀσεβῆ etc. Drusius.

V. 37. Σ., φύλασσε ἀπλότητα etc. Sic mss. Drusius truncam adtulit. Eusebius et duo mss. habent, ἀνθρώπῳ εἰρηνικῷ. Duo autem alii mss., ἀνδρὶ εἰρηνικῷ· sed hi videntur ex LXX versione lapsu graphico mutuari. 'A., ἔσχατον. Drusius.

V. 38. Σ., οἱ δὲ ἀθετοῦντες etc. Sic Theodoretus et duo mss. 'A., καὶ ἔσχατον. Drusius.

PSALMUS XXXVII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
3. Καθίκεται μοι.	3. Ἐνεπάγησάν μοι.	3.
4. Ἀπὸ προσώπου τῆς ἐμβριμῆστίώς σου.	4. Ἀπὸ προσώπου τῆς ὀργῆς σου.	4.
Διὰ τὰς ἁμαρτίας μου.	Ἀπὸ προσώπου τῶν ἁμαρτιῶν μου.	
7. Σκυθρωπὸς περιπάτου.	7. Σκυθρωπάζων ἐπορευόμην.	7.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

3. Attingunt me.	3. Infixæ sunt mihi.	3.
4. A facie indignationis tuæ.	4. A facie iræ tuæ.	4.
Propter peccata mea.	A facie peccatorum meorum.	
7. Mærens ambulabam.	7. Contristatus ambulabam.	7.

TO EBPAIKON.

- 8 כִּי-כִסְלִי מִלֵּאן נִקְלָה
9 שְׂאֵנִי מִנְחַמַת לְבִי
12 אֲהַבֵּי וְרַעֲי כֹנֵגֵד נִגְעֵי יַעֲמֹד

וְקִדְוֵי מִרְחֵק עֲמֹד

15 רַעֲי

17 עָלֵי הַגְּדִילֹ

18 לְעֵלֶי נִבְרָן

20 חַיִּים עֲצֹמֵר

21 יִשְׁמַחֲנִי

מִרְבֵּ

25 דְּרִישָׁה

VERSIO HEBRAICI TEXT.

8. Quoniam ilia mea plena fuerunt fœditate. *Hieron.*, quoniam lumbi mei repleti sunt ignominia.

9. Rugii præ palpitatione cordis mei. *Hieron.*, rugiebam a gemitu cordis mei.

12. Diligentes me et socii mei ex adverso plagæ meæ steterunt. *Hieron.*, cari mei et amici mei quasi contra lepram meam steterunt.

Et propinqui mei a longinquo steterunt. *Hieron.*, et vicini mei longe steterunt.

13. Malum meum. *Hieron.*, mala mihi.

17. Super me magnificaverunt se. *Hieron.*, super me magnificentur.

18. Ad claudicationem paratus. *Hieron.*, ad plagas paratus sum.

20. Viventes roborati sunt. *Hieron.*, viventes confortati sunt.

21. Adversabantur mihi. *Hieron.*, id.

Bonum. *Hieron.*, id.

23 Festina. *Hieron.*, id.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

8.

9.

12.

13.

17.

18.

20.

21.

23.

VULGATA LATINA.

8. Quoniam lumbi mei impleti sunt illusionibus.

9. Rugiebam a gemitu cordis mei.

12. Amici mei et proximi mei adversum me appropinquerunt et steterunt.

Et qui juxta me erant de longe steterunt.

13. Mala mihi.

17. Super me magna locuti sunt.

18. In flagella paratus sum.

20. Vivunt et confirmati sunt.

21. Detrahebant mihi.

Bonitatem.

23. Intende.

ΑΡΥΤΑΣ.

8. Ὅτι ἐμπληρώθησαν αἱ λαγῆνες μου ἀτιμίας.

9. Ἐβρυχώμην ἀπὸ βρυγμοῦ τῆς καρδίας μου.

12.

13. Κακίαν μου.

17.

18.

20.

21.

23.

AQUILA.

8. Quoniam impleta sunt ilia mea ignominia.

9. Fremebam a fremitu cordis mei.

12

13. Malitiam meam.

17.

18.

20.

21.

23.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXXVII.

V. 3. Σ., καθίκεται μου. Drusius.

V. 4. Ἀ., Σ., ἀπὸ προσώπου etc. Eusebius et Drusius.

Ibid. Σ., διὰ τὰς ἀμαρτίας μου. Ibidem.

V. 7. Σ., σκυθρωπὸς περιεπάτου. Sic Drusius. Codex unus Regius habet ἐπάτου. prima manu; sed deinde emendatum est, περιεπάτου.

V. 8. Lectionem Aquilæ sic habent mss. et Drusius, qui postreinus ad Symmachum ita legit: ὅτι

αἱ ψῆλαι μου ἐμπλήσθησαν ἐμπαιγμάτων ἢ ἀτιμίας. Unus vero Regius, ἦτοι ἀτιμίας, quod est quasi scholion ex Aquilæ versione desumptum: quamobrem has voces, ἢ ἀτιμίας, ex Symmachi loco expraximus. [Ἐμπλήσθησαν. Ita nonnunquam interpretes, pro ἐνεπλήσθησαν. DRACH.]

V. 9. Ἀ., ἔβρυχώμην etc. Sic mss. et Drusius. Duo codices habent ἔβρυχώμην.

V. 12. Σ., οἱ φίλοι μου etc. Sic Theodoretus et

PSALMUS XXXVIII.

TO EBPAIKON.

1 לְכִנְיָהּ לְדִיִּתָן בְּצֹחַר דָּוִד

VERSIO HEBRAICI TEXT.

1. Victori ipsi Idithun, cantentem David. *Hieron.*, pro victoria Idithun, David psalmus.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

1.

VULGATA LATINA.

1. In finem, ipsi Idithun, cantentem David.

ΑΡΥΤΑΣ.

1. Τῷ νικοποῦ ὑπὲρ Ἰδίου, μελόδημα τοῦ Δαυὶδ.

AQUILA.

1. Victori super Idithun, cantentem David.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

8. Ὅτι αἱ ψῦαι μου ἐμπλήσθησαν ἐμπαιγμάτων.

8. Ὅτι ἡ ψυχὴ μου ἐπλήσθη ἐμπαιγμῶν.

8.

9.

9. Ἐρῶ μὴν ἀπὸ στεναγμοῦ τῆς καρδίας μου.

9.

12. Οἱ φίλοι μου καὶ ἑταῖροί μου ἐξεναντίας ἐν τῇ πληγῇ μου ἀντέστησαν.

12. Οἱ φίλοι μου καὶ οἱ πλησίον μου ἐξ ἐναντίας μου ἤγγισαν καὶ ἔστησαν.

12.

Καὶ οἱ ἔγγιστά μου μακρὰν ἔστησαν.

Καὶ οἱ ἔγγιστά μου μακρόθεν ἔστησαν.

13. Κακὸν μου.

13. Τὰ κακὰ μοι.

13.

17. Κατεμεγαλύνοντό μου.

17. Ἐπ' ἐμὲ ἐμεγαλοβήμοντες.

17.

18. Εἰς τὸ σκάζειν παρεσκευάσμαι.

18. Εἰς μάστιγας ἔτοιμος.

18.

20. Ζῶντες ὑπερισχύουσιν.

20. Ζῶσι καὶ κεκραταίωσιν.

20.

21. Ἀντέκειντό μοι.

21. Ἐνεδιέβαλλον με.

21.

Δικαιοσύνην. Οἱ λοιποὶ, ἀγαθοσύνην.

23.

23. Πρόσχευ. Οἱ λοιποὶ, σπεῦσον.

23.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

8. Quoniam lumbi mei impleti sunt illusionibus.

8. Quoniam anima mea impleta est illusionibus.

8.

9.

9. Rugiebam a gemitu cordis mei.

9.

12. Amici mei et socii mei ex adverso in plaga mea obstiterunt.

12. Amici mei et proximi mei adversum me appropinquaverunt et steterunt.

12.

Et vicini mei longe steterunt.

Et qui juxta me erant de longe steterunt.

13. Malum meum.

13. Mala mihi.

13.

17. Magnificabant se contra me.

17. Super me magna locuti sunt.

17.

18. Ad claudicandum paratus sum.

18. In flagella paratus.

18.

20. Viventes prævalent.

20. Vivunt et confirmati sunt.

20.

21. Adversabantur mihi

21. Detrahcbant mihi.

21.

Justitiam. Reliqui, bonitatem.

23.

23. Intende. Reliqui, festina.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXXVIII.

duo Regii. Drusius sic habet, ἐξεναντίας τῇ πληγῇ μου ἔστησαν, minus recte.

V. 18. Σ., εἰς τὸ σκάζειν etc. Drusius.

V. 20. Σ., ζῶντες ὑπερισχύουσιν. Idem.

V. 21. Σ., ἀντέκειντό μοι. Idem.

Ibid. Σ., καὶ οἱ ἔγγιστά μου μακρὰν ἔστησαν. Unus Reg.

Ibid. Οἱ λοιποὶ, ἀγαθοσύνην. Sic unus codex Coislinianus vero hanc notam habet: Ὀριγένης καὶ Ὁ, Θ., Ε', Γ', ἀγαθοσύνην· Εὐσέβιος καὶ Δ', δικαιοσύνην. I. e. Origenes et Tetrapla, justitiam.

V. 13. Drusius habet, Ἄ., κακίαν μου, κακὸν μου, ac recte suspicatur primum Aquilæ, secundum Symmachi esse. Vide infra psalm. xxxix, 15.

V. 17. Σ., κατεμεγαλύνοντό μου. Sic Colbertinus unus melius quam Drusius, καταμεγαλύνονται.

Ibid. Οἱ λοιποὶ, σπεῦσον. Drusius.

PSALMUS XXXVIII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ἐπινίκιον ὑπὲρ Ἰδιθὺν, ψῆθ τοῦ Δαυὶδ.

1. Εἰς τὸ τέλος, τῷ Ἰδιθὺν, ψῆθ τοῦ Δαυὶδ.

1. Εἰς τὸ νίκος ὑπὲρ Ἰδιθὺν. ψῆθ τῷ Δαυὶδ.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1. Triumphale super Idithun, canticum David.

1. In finem, ipsi Idithun, canticum David.

1. In victoriam super Idithun, canticum ipsi David.

TO EBPAIKON.

2 אֲחֲרָתִי אֲשׁמְרָה דְרַכֵּי מַחְסָדָא
בְּלִשְׁוֹנִי אֲשׁמְרָה לְפִי מַחְסִים בְּעוֹד
רִשְׁוֹנִי לִגְבוֹד

3 וְנִלְמַדְתִּי דְּחַיִּים הַחֲשִׁיתִי מִסֶּדֶה
וְכִאֲבִי נִעְכָּר

4 חֹסֶם - רִבִּי וּ בְקִרְבִּי בְהִגְיָא
תִּבְעֵר - אֵשׁ

6 הִנֵּה טוֹבֹתַי וּ נְתַתָּה יָמִי

וְחֲלָדִי כִאֲנִי נִגְדִי

אֶךְ כָּל-הַבַּל כָּל-אָדָם נִעַב

סֵלָה

7 מִי - אֲסַפֵּם

8 וְעַתָּה מִה-קִּיְיָתִי אֲדַנִּי תְחַלְתִּי
לִךְ הִיא

9 מִכָּל-פִּשְׁעֵי הַצִּילְנִי חֲרַפְתָּ נָבֵל
אֶל-הַשִּׁמְיוֹנִי

10 נִאֲלַכְתִּי נָא אִפְתַּח-פִּי כִי אֲדַע
עֲשִׂיתָ

VERSIO HEBRAICI TEXT.

2. Dixi, Custodiam vias meas a peccando in lingua mea. Custodiam ori meo epistomidem, cum adhuc impius juxta me. Hieron, dixi, Custodiam vias meas, ne peccem in lingua mea: custodiam os meum silentio, donec est impius contra me.

3. Obmutui silentio, tacui de bono, et dolor meus conturbatus est. Hieron., id.

4. Caluit cor meum in interiori meo: in meditatione mea exarsit ignis. Hieron., incaluit cor meum in medio mei, in meditatione mea incensus sum igni.

6. Ecce palmos dedisti dies meos. Hieron., ecce breves posuisti dies meos.

Et tempus meum tamquam nihil coram te. Hieron, et vita mea quasi non sit in conspectu tuo.

Utique universa vanitas, omnis homo stans. Hieron., omnia enim vanitas, omnis homo stans.

Selah. Hieron., semper.

7. Quis colligens ea. Hieron., cui dimittat ea.

8. Et nunc quid exspectavi, Domine? exspectatio mea in te ipsa. Hieron., Nunc ergo quid exspecto, Domine? praestolatio mea tu es.

9. Ab omnibus praevagationibus meis erue me: opprobrium stulti ne ponas me. Hier., ab omnibus iniquitatibus meis libera me: opprobrium stulto ne ponas me.

10. Obmutui, non aperui os meum: quia tu fecisti. Hieron., id.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

2.

5.

4.

6.

Σελ.

7.

8

9.

10.

VULGATA LATINA.

2. Dixi: Custodiam vias meas, ut non delinquam in lingua mea. Posui ori meo custodiam, cum consisteret peccator adversum me.

3. Obmutui, et humiliatus sum, et silui a bonis, et dolor meus renovatus est.

4. Concaluit eor meum intra me, et in meditatione mea exardescet ignis.

6. Ecce mensurabiles posuisti dies meos.

Et substantia mea tamquam nihilum ante te.

Verumtamen universa vanitas, omnis homo vivens.

Vacat.

7. Cui congregabit ea.

8. Et nunc quae est exspectatio mea? Nonne Dominus? et substantia mea apud te est.

9. Ab omnibus iniquitatibus meis erue me: opprobrium insipienti dedisti me.

10. Obmutui, et non aperui os meum, quoniam tu fecisti.

ΑΚΥΤΑΑΣ.

2.

3. . . . σιωπῆ ἐσίγησα ἀπὸ ἀγα-
θοῦ. . . .

4.

Καὶ ἡ κατάδυσίς μου ὡς οὐκ ἔστιν ἐναντίον σου.

Ἦδς ἄνθρωπος ἐστηλωμένος.

Ἄει.

7. Τίς συλλέξει αὐτά.

8. Ἡ καρδοχία μου μετὰ σοῦ.

9. . . . ἐνεδίδος ἀποβρέοντι μὴ
θῆς με.

10.

AQUILA.

2.

3. . . . silentio siliui a bono. . . .

4.

6.

Et demersio mea quasi non est coram te.

Omnis homo erectus.

Semper.

7. Quis colliget ea.

8. Exspectatio mea tecum.

9. . . . opprobrium effluentis me ponas me.

10.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

2. Εἶπον, Φυλάξω τὰς ὁδοὺς μου, μὴ ἁμαρτεῖν διὰ τῆς γλώσσης μου. Φυλάξω τὸ στόμα μου φίμω, ἕτι ἔντος ἀσεβοῦς ἐξ ἐναντίας μου.

3. Ἄλαλος ἐγενόμην σιγῇ, ἐσιωπήθην μὴ ὦν ἐν ἀγαθῷ, καὶ ἀνεταράχθην.

4. Ἐξεθερμάνθη ἡ καρδία μου ἐντός μου· ἐν τῷ ἀναπολεῖν με ἐνεκαίωμην πυρὶ.

6. Ἴδου ὡς σπιθαμὰς ἔδωκας τὰς ἡμέρας μου.

Καὶ ἡ βίωσις μου ὡς οὐδὲν ἄντικρὺς σου.

Μόνον γὰρ ἀτμὸς πᾶς ἀνθρώπος ἐστὼς.

Διάψαλμα.

7.

8. Νῦν οὖν τί προσδοκῶ, Δέσποτα; ἡ ἀναμονὴ μου εἰς σέ ἐστιν.

9. Ἀπὸ πασῶν τῶν ἀθεσιῶν μου ἐξελού με, ἐπονείδιστον ἄφρονι μὴ τάξης με.

10. Ἄλαλος ἐγενόμην, οὐκ ἀνόλω τὸ στόμα μου· σὺ γὰρ ἐποίησας.

SYMMACHUS.

2. Dixi, Custodiam vias meas, ad non peccandum per linguam meam. Custodiam os meum freno, cum adhuc esset impius ex adverso mei.

3. Sine loquela factus sum silentio: tacui non existens in bono, et turbatus sum.

4. Incaluit cor meum intra me, cum animo versarem, comburebar igne.

6. Ecce quasi palmas dedisti dies meos.

Et vita mea quasi nihil in conspectu tuo.

Solum enim vapor omnis homo stans.

Diapsalma.

7.

8. Nunc igitur quid exspecto, Domine? patientia mea in te est.

9. Ab omnibus transgressionibus meis erue me, exprobrabilem insipienti ne statuas me.

10. Sine loquela factus sum, non aperiam os meum: tu enim fecisti.

Ο΄.

2. Εἶπα, Φυλάξω τὰς ὁδοὺς μου, τοῦ μὴ ἁμαρτάνειν ἐν γλώσση μου. Ἐθέμην τῷ στόματι μου φυλακὴν, ἐν τῷ συστήναι τὸν ἁμαρτωλὸν ἐναντίον μου.

3. Ἐκωφώθην καὶ ἐταπεινώθην καὶ ἐσίγησα ἐξ ἀγαθῶν, καὶ τὸ ἄλγημά μου ἀνεκαινίσθη.

4. Ἐθερμάνθη ἡ καρδία μου ἐντός μου, καὶ ἐν τῇ μελετῇ μου ἐκαυθήσεται πῦρ.

6. Ἴδου παλαιὰς ἔθου τὰς ἡμέρας μου. Ἄλλως, παλαιστὰς ἔθου. Καὶ ὑπόστασις μου ὡς οὐθὲν ἐνώπιόν σου.

Πλὴν τὰ σύμπαντα ματαιότης, πᾶς ἀνθρώπος ζῶν.

Διάψαλμα. Ε΄, διαπαντός. Γ΄, εἰς τέλος.

7. Τίτι συνάξει αὐτά.

8. Καὶ νῦν τίς ἡ ὑπομονὴ μου; οὐχὶ ὁ Κύριος; Καὶ ἡ ὑπόστασις μου παρὰ σοί ἐστιν.

9. Ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνομιῶν μου βῦσαι με, θνεῖδος ἄφρονι ἔδωκας με. Ε΄, θνεῖδος ἄφρονι μὴ δῶς με.

10. Ἐκωφώθην, καὶ οὐκ ἤνοιξα τὸ στόμα μου, ὅτι σὺ εἶ ὁ ποιήσας με.

LXX INTERPRETES.

2. Dixi: Custodiam vias meas, ut non delinquam in lingua mea. Posui ori meo custodiam, cum consisteret peccator adversum me.

3. Obmutui, et humiliatus sum, et sicut a bonis, et dolor meus renovatus est.

4. Concaluit cor meum intra me, et in meditatione mea exardescet ignis.

6. Ecce antiquos posuisti dies meos. *Aliter*, mensurabiles posuisti.

Et substantia mea tamquam nihilum ante te.

Verumtamen universa vanitas, omnis homo vivens.

Diapsalma. V, perpetuo. VI, in finem.

7. Cui congregabit ea.

8. Et nunc quæ est exspectatio mea? Nonne Dominus? et substantia mea apud te est.

9. Ab omnibus iniquitatibus meis erue me: opprobrium insipienti dedisti me. V, opprobrium stulto ne dederis me.

10. Obmutui, et non aperui os meum: quoniam tu es qui fecisti me.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

2.

3.

4.

6.

Διάψαλμα.

7. Τίς συλλέξει αὐτά.

8.

9.

10.

THEODOTIO.

2.

3.

4.

6.

Diapsalma.

7. Quis colliget ea.

8.

9.

10.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
על-עץ 12 ותבס כעש הסוד	12.	12.
אך הבל כל-אדם		Πλὴν μάτην πᾶς ἄνθρωπος.
אל-תחיש 13	13.	13.
14 השע כמני ואבליגה בסרם אלך ואיני	14.	14.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
12. Propter iniquitatem. <i>Hieron.</i> , pro iniquitate. Et liquescere fecisti ut tineam desiderium ejus. <i>Hieron.</i> , et posuisti quasi tineam desiderabilia ejus. Verumtamen vanitas omnis homo. <i>Hieron.</i> , <i>id.</i>	12. Propter iniquitatem. Et tabescere fecisti sicut araneam animam ejus. Verumtamen vane conturbatur omnis homo.	12.
13. Ne sileas. <i>Hieron.</i> , ne ob surdescas.	13. Ne sileas.	13.
14. Claude a me, et roborabor, antequam vadam, et non ego. <i>Hieron.</i> , parce mihi, ut rideam antequam vadam, et non subsistam.	14. Remitte mihi, ut refrigerer priusquam abeam, et amplius non ero.	14.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXXVIII.

Tituli lectiones ex mss. eruimus.

V. 2. Lectionem Symmachi plenam sic habet Eusebius in Psalmos.

V. 3. 'A.; σωπῆ ἐσίγησα ἀπὸ ἀγαθοῦ. Hanc Aquilæ lectionem vitiatam adfert Colbertinus στιχηρῶς scriptus, sic: σιωπῆς σιγῆς ἀπὸ ἀγαθοῦ Symmachi, Eusebius. In versione Aquilæ, σωπῆς, ultima littera C erat ⊂, et ad sequentem vocem pertinebat ἐσίγησα. Postrema vero littera A ab imperito

librario ommissa fuit, ob repetitionem litteræ A in ἀπὸ.

V. 4. Ita Symmachi lectionem efferunt mss. Duo autem Colbertini habent ἀναπολῆν pro ἀναπολεῖν.

V. 6. Σ., ἰδὸς ὡς σταθαμάς etc. Eusebius et Drosius.

Ibid. 'A., καὶ ἡ κατ-. Lectiones Aquilæ et Symmachi habent Eusebius, Theodoretus, duo mss. et Drosius.

Ibid. Σ., μόνον γὰρ etc. Eusebius.

Ibid. Σέλ. Vide psalmo III.

TO EBPAIKON.	PSALMUS XXXIX. TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
2 קח קייתי יהוה וישב שועתי	2.	2.
3 מבוד	3.	3.
6 רבות עשית ו אתה יהוה אדני נשאלתיך ומחשבתך אלינו אין עך אליך	6.	6.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
2. Exspectando expectavi Dominum, et declinavi ad me, et audivit clamorem meum. <i>Hieron.</i> , expectans expectavi Domiaum, et inclinatus est ad me, et audivit clamorem meum.	2. Exspectans expectavi Dominum, et intendit mihi, et exaudivit preces meas.	2.
3. Ex cisterna. <i>Hieron.</i> , de lacu.	3. De lacu.	3.
6. Multa fecisti tu, Domine Deus meus, mirabilia tua, et cogitationes tuas erga nos, ut non comparatio apud te. <i>Hieron.</i> , multa fecisti tu, Domine Deus meus, mirabilia tua, et cogitationes tuas pro nobis, non invenio ordinem coram te.	6. Multa fecisti tu, Domine Deus, mirabilia tua: et cogitationibus tuis non est qui similis sit tibi.	6.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

12. Δι' ἀδικίαν.
Καὶ διαλύεις ὡς εὐρώτα τὸ ἐπι-
θυμητὸν αὐτοῦ.

12. Ὑπὲρ ἀνομίας.
Καὶ ἐξέτηξας ὡς ἀράχην τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ. Ἄλλος, ἀνήλωσας.
Ἄλλος, ἐταπσίνωσας.

12.

13. Μὴ παρακούσης.

Πλὴν μάτην παράσσεται πᾶς ἀν-
θρῶπος.

13. Μὴ παρασιωπήσης.

13.

14. Ἀπόσχου μου ἵνα μειδιάσω,
πρὶν ἀπελθεῖν με, καὶ μὴ ὑπάρ-
χειν.

14. Ἄνεσ μοι ἵνα ἀναψύξω, πρὸ
τοῦ με ἀπελθεῖν, καὶ οὐκέτι μὴ
ὑπάρξω.

14.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

12. Propter iniquitatem.

12. Propter iniquitatem.

12.

Ei dissolvit ut cariem deside-
rabile ejus.

Ei tabescere fecisti sicut ara-
neam animam ejus. *Alius*, ab-
sumpsisti. *Alius*, humiliasti.

Verumtamen vane conturbatur
omnis homo.

13. Ne inauditum prætereas.

13. Ne sileas.

13.

14. Abstine a me ut rideam,
antequam abeam, et non subsi-
stam.

14. Remitte mihi, ut refrigerer
priusquam abeam, et amplius non
ero.

14.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXXVIII.

V. 7. Ita Drusius. Agellius vero sic habet :
Theodotio autem ad Hebræum aptius vertit : Et
nescit quis colliget ea.

V. 8. Σ., νῦν οὖν etc. Eusebius et Drusius. Unus
legit παρὰ σοῦ loco τοῦ, εἰς σέ. Lectio Aquilæ in mss.

V. 9. Ἄ... θναιδος ἀπορρέοντι etc. Eusebius et
Drusius. Aquila vocem נָבַל *nabal*, semper vertit
ἀπορρέων. Symmachi versionem exhibet Eusebius,
necnon Quintiæ.

V. 10. Σ., ἀλαλος etc. Eusebius et Drusius. Prior
legit, οὐκ ἀνοίξεις, alter, οὐκ ἀνοίξω, quem sequi-
mur, quia cum Hebraico consentit.

V. 12. Σ., δι' ἀδικίαν. Drusius.
Ibid. Σ., καὶ διαλύεις etc. Idem. Lectiones alias
in fine versus exhibet Colbert. στιχῆρῶς scriptus.
Ibid. Ἄ., πλὴν etc. Sic unus codex.

V. 13. Σ., μὴ παρακούσης. Drusius.

V. 14. Σ., ἀπόσχου μου etc. Drusius. Colbertinus
vero στιχῆρῶς scriptus, ἀπόσχου μοι.

PSALMUS XXXIX.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

1.

2. Ὑπομένων ὑπέμεινα τὸν Κύ-
ριον, καὶ προσέσχε μοι, καὶ εἰσή-
κουσε τῆς δεήσεως μου. Ἄλλος,
ἀναμένων ἀνέμεινα τὸν Κύριον, καὶ
προκλήθεις εἰσήκουσέ μου.

2.

3.

3. Ἐκ λάκκου. Ἄλλος ἐκ βό-
θρου.

3.

6. Πάμπολλα ἐποίησας σὺ, Κύριε
ὁ Θεός μου, τὰ τεράστιά σου, καὶ
τοὺς διαλογισμοὺς σου τοὺς ὑπὲρ
ἡμῶν, οὐκ ἔστιν ἐκθέσθαι ἐπὶ σοῦ.

6. Πολλὰ ἐποίησας σὺ, Κύριε ὁ
Θεός, τὰ θαυμάτιά σου, καὶ τὰς
διαλογισμοὺς σου οὐκ ἔστι τις ὁμοι-
ωθήσεται σοι.

6.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

2.

2. Expectans expectavi Domi-
num, et attendit mihi, et exaudi-
vit supplicationem meam. *Alius*,
expectans expectavi Dominum, et
advocatus exaudivit me.

2.

3.

3. De lacu. *Alius*, ex fossa.

3.

6. Perquam multa fecisti tu,
Domine Deus meus, prodigia tua,
et cogitationes tuas pro nobis, non
est exponere super te.

6. Multa fecisti tu, Domine
Deus, mirabilia tua : et cogitatio-
nibus tuis non est qui similis sit
tibi.

6.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γραμμασι.	AKYAAΣ.
על-עץ 12 ותבס כעץ המדד	12.	12.
אך הכל כל-אדם		Πάντες πάντων ἀνθρώπων.
אל-תחוש 15	15.	15.
14 השע מכוני ואבליגה בסרס אלך ואינני 14	14.	14.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
12. Propter iniquitatem. <i>Hieron.</i> , pro iniquitate. Et liquescere fecisti ut tineam desiderium ejus. <i>Hieron.</i> , et posuisti quasi tineam desiderabilia ejus. Verumtamen vanitas omnis homo. <i>Hieron.</i> , id.	12. Propter iniquitatem. Et tabescere fecisti sicut araneam animam ejus. Verumtamen vane conturbatur omnis homo.	12.
13. Ne sileas. <i>Hieron.</i> , ne ob surdeas.	13. Ne sileas.	13.
14. Claude a me, et roborabor, antequam vadam, et non ego. <i>Hieron.</i> , parce mihi, ut rideam antequam vadam, et non subsistam.	14. Remitte mihi, ut refrigerer priusquam abeam, et amplius non ero.	14.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXXVIII.

Tituli lectiones ex mss. eruimus.
 V. 2. Lectionem Symmachi plenam sic habet Eusebius in Psalmos.
 V. 3. 'A.; σωπη ἐσίγησα ἀπὸ ἀγαθοῦ. Hanc Aquilæ lectionem vitiatam adfert Colbertinus σιχηρῶς scriptus, sic: σιπησ σιγησ ἀπὸ ἀγαθοῦ. Symmachi, Eusebius. In versione Aquilæ, σωπησ, ultima littera C erat ⊂, et ad sequentem vocem pertinebat ἐσίγησ. Postrema vero littera A ab imperito librario ommissa fuit, ob repetitionem litteræ A in ἀπὸ.
 V. 4. Ita Symmachi lectionem efferunt mss. Dpo autem Colbertini habent ἀναπολῶν pro ἀναπολείν.
 V. 6. Σ., ἰδοὺ ὡς σπιθαμὰς etc. Eusebius et Drusus.
 Ibid. 'A., καὶ ἡ καρ-. Lectiones Aquilæ et Symmachi habent Eusebius, Theodoretus, duo mss. et Drusus.
 Ibid. Σ., μόνον γὰρ etc. Eusebius.
 Ibid. Σέλ. Vide psalmo III.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γραμμασι.	AKYAAΣ.
2 קיה קייתי יהיה וישבצ שועתי	2.	2.
3 מבוד	3.	3.
6 רבות עשית ו אתה יהיה אחי נבלאתך ומהשבתיך אלינו אין ו עדך אליך	6.	6.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
2. Expectando expectavi Dominum, et declinavit ad me, et audivit clamorem meum. <i>Hieron.</i> , expectans expectavi Dominum, et inclinatus est ad me, et audivit clamorem meum. 5. Ex cisterna. <i>Hieron.</i> , de lacu. 6. Multa fecisti tu, Domine Deus meus, mirabilia tua, et cogitationes tuas erga nos, ut non comparatio apud te. <i>Hieron.</i> , multa fecisti tu, Domine Deus meus, mirabilia tua, et cogitationes tuas pro nobis, non invenio ordinem coram te.	2. Expectans expectavi Dominum, et intendit mihi, et exaudivit preces meas. 3. De lacu. 6. Multa fecisti tu, Domine Deus, mirabilia tua : et cogitationibus tuis non est qui similis sit tibi.	2. 3. 6.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

12. Δι' ἀδικίαν.
Καὶ διαλύεις ὡς εὐρώτα τὸ ἐπι-
θυμητὸν αὐτοῦ.

12. Ὑπὲρ ἀνομίας.
Καὶ ἐξέτηξας ὡς ἀράχνην τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ. Ἄλλος, ἀνήλωσας.
Ἄλλος, ἐταπείνωσας.

12.

13. Μὴ παρακούσης.

Πλὴν μάτην ταράσσεται πᾶς ἄν-
θρωπος.

13. Μὴ παρασιωπήσης.

13.

14. Ἀπόσχου μου ἵνα μειδιάσω,
πρὶν ἀπελθεῖν με, καὶ μὴ ὑπάρ-
χειν.

14. Ἄνες μοι ἵνα ἀναψύξω, πρὸ
τοῦ με ἀπελθεῖν, καὶ οὐκέτι μὴ
ὑπάρξω.

14.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

12. Propter iniquitatem.

12. Propter iniquitatem.

12.

Et dissolvit ut cariem deside-
rabile ejus.

Et tabescere fecisti sicut ara-
neam animam ejus. *Alius*, ab-
sumpsisti. *Alius*, humiliasti.

Verumtamen vane conturbatur
omnis homo.

13. Ne inauditum prætereas.

13. Ne sileas.

13.

14. Abstine a me ut rideam,
antequam abeam, et non subsi-
stam.

14. Remitte mihi, ut refrigerer
priusquam abeam, et amplius non
ero.

14.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXXVIII.

V. 7. Ita Drusius. Agellius vero sic habet :
Theodotion autem ad Hebræum aptius vertit : Et
nescit quis colliget ea.

V. 8. Σ., νῦν οὖν etc. Eusebius et Drusius. Unus
legit παρὰ σοὶ loco τοῦ, εἰς σέ. Lectio Aquilæ in mss.

V. 9. Ἄ... ὄνειδος ἀπορρέοντι etc. Eusebius et
Drusius. Aquila vocem נָבַל *nabal*, semper vertit
ἀπορρέων. Symmachi versionem exhibet Eusebius,
necnon Quinzæ.

V. 10. Σ., ἀλαλος etc. Eusebius et Drusius. *Prior*
legit, οὐκ ἀνοίξεις, alter, οὐκ ἀνοίξω, quem *sequi-*
mur, quia cum Hebraico consentit.

V. 12. Σ., δι' ἀδικίαν. Drusius.

Ibid. Σ., καὶ διαλύεις etc. Idem. *Lectiones alius*
in fine versus exhibet Colbert. στιχρῶς ~~scriptas~~

Ibid. Ἄ., πλὴν etc. Sic unus codex.

V. 13. Σ., μὴ παρακούσης. Drusius.

V. 14. Σ., ἀπόσχου μου etc. Drusius. *Colbert*
vero στιχρῶς scriptus, ἀπόσχου μοι.

PSALMUS XXXIX.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

1.

2. Ὑπομένων ὑπέμεινα τὸν Κύ-
ριον, καὶ προσέσχε μοι, καὶ εἰστή-
κουσε τῆς δεήσεώς μου. Ἄλλος,
ἀναμένων ἀνέμεινα τὸν Κύριον, καὶ
προκλήθεις εἰστήκουσέ μου.

2.

3.

3. Ἐκ λάκκου. Ἄλλος ἐκ βό-
θρου.

3.

6. Πάμπολλα ἐποίησας σὺ, Κύριε
ὁ Θεός μου, τὰ τεράστιά σου, καὶ
τοὺς διαλογισμοὺς σου τοὺς ὑπὲρ
ἡμῶν, οὐκ ἔστιν ἐκθέσθαι ἐπὶ σοῦ.

6. Πολλὰ ἐποίησας σὺ, Κύριε ὁ
Θεός, τὰ θαυμάτιά σου, καὶ οὐκ
ἔστιν ἐκθέσθαι ἐπὶ σοῦ.

6.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

2.

2. Expectans expectavi Domi-
num, et attendit mihi, et exaudi-
vit supplicationem meam. *Alius*.
expectans expectavi Dominum. et
advocatus exaudivit me.

2.

3.

3. De lacu. *Alius*, ex ~~lacu~~

6. Perquam multa fecisti tu,
Domine Deus meus, prodigia tua,
et cogitationes tuas pro nobis, non
est exponere super te.

6. Multa fecisti tu, ~~Deus~~
Deus, mirabilia tua : et ~~est~~
cogitationes tuas non est ~~qui~~
tibi.

Theodoretum
in eam lectionem
Corderius, qui
ex Didymo
adstipula-

mus codex;

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
'Ελληνικοὺς γράμματα.

ΑΚΥΛΑΣ

אגידה ונדברה עצמו מספר

7 אננים ברית לי

8 אז אמרתי

בבגלת-ספ- כתוב עלי

9 הפצתי ותורתך בתוך בעי

11 חסדך

לקהל רב

12 יצדני

14 רצה

לעזרתי חרשה

15 יבשו ויחפרו : יחד מבקשו
נפש

רעתי

16 *Tō* 'Εβραϊκόν, οὐ λέγοντές μοι, 'Αά, δά.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

Annuntiabo et loquar, fortiora fuerunt, quam ut narrentur. *Hieron.*, si narrare voluero et numerare, plura sunt quam ut narrari queant.

7. Aures fodisti mihi. *Hieron.*, *idém.*

8. Tunc dixi. *Hieron.*, *id.*

In volumine libri scriptum est de me. *Hieron.*, *id.*

9. Volui, et lex tua in medio viscerum meorum. *Hieron.*, volui, et legem tuam in medio ventris mei.

11. Misericordiam tuam. *Hieron.*, *id.*

In cæto multo. *Hieron.*, in ecclesia multa.

12. Custodiant me. *Hieron.*, servabunt me.

14. Velis. *Hieron.*, placeat tibi.

Ad auxilium mei festina. *Hieron.*, ad adjuvandum me festina.

15. Pudore afficientur et erubescunt pariter quærentes animam meam. *Hieron.*, confundantur et reveantur simul quærentes animam meam.

Malum meum. *Hieron.*, mala mihi.

16. Qui dicunt mihi, Aa, aa. *Hebr. int.*, *id. Hieron.*, qui dicunt mihi Vah vah.

7.

8.

9.

11.

12.

14.

15.

16.

VULGATA LATINA.

Annuntiavi et locutus sum, multiplicati sunt super numerum.

7. Aures autem perfecisti mihi.

8. Tunc dixi.

In capite libri scriptum est de me.

9. Volui, et legem tuam in medio cordis mei.

11. Misericordiam tuam

A concilio multo.

12. Susceperunt me.

14. Complacet tibi.

Ad adjuvandum me respice.

15. Confundantur et reverentur simul qui quærent animam meam.

Mihi mala.

16. Qui dicunt mihi: Euge, euge.

1. Ὡτία δὲ ἰσκαψάς μοι.

8.

Ἐν εἰλήματι τοῦ βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ.

9. Καὶ τὸν νόμον σου ἐν μέσῳ τῆς κοιλίας μου.

11.

Ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ.

12.

14.

Εἰς τὸ βοηθησαί μοι σπεῦσον.

15.

Κακίαν μου.

16. Οἱ λέγοντές μοι, Ἄα, δά.

AQUILA.

7. Auriculas autem fodisti mihi.

8.

In volumine libri scriptum est de me.

9. Et legem tuam in medio ventris mei.

11.

In ecclesia magna.

12.

14.

Ad adjuvandum me festina.

15.

Malitiam meam.

16. Qui dicunt mihi, Aa, aa.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXXIX.

V. 2. Ἄλλος, ἀναμένων etc. Sic Colbertinus σιχηρῶς scriptus, sine interpretis nominis. Videtur autem e-se Symmachi.

V. 3. Ἄλλος, ἐκ βέθρου. Coislin.

V. 6. Lectionem Symmachi plenam sic exhibet Eusebius. Agellius vero legit, ἐκθέσθαι σοι.

Ibid. Eusebius, Σ., ἐν ἀπαγγέλλων καταγγέλλω etc.,

atque sic habent duo mss. Drusius vero ex editione Romana, ἐν ἀπαγγέλω, καὶ ἐν λέγω.

V. 7. Ex codice Coisliniano.

V. 8. Σ., ὅτε εἶπον. Idem.

Ibid. Ἄ., ἐν εἰλήματι τοῦ βιβλίου etc. Hic variant mss. et editi. Nam tres mss. illud ἐν εἰλήματι etc. Aquile pariter et Symmacho tribuunt. Drusius

SYMMACHOS.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

Ἐὰν ἀπαγγέλλων καταγγέλλω,
πλείω ἐστὶ τοῦ διηγηθῆναι.

7. Ὅτι δὲ κατασκευάσάς μοι.

8. Ὅτε εἶπον.

Ἐν τῷ τεύχει τοῦ ὀρισμοῦ σου
γέγραπται περὶ ἐμοῦ.

9. Προεθυμήθην τὸν νόμον σου
ἐνδοθεὶ τῶν ἐγκάτων μου.

11. Τὴν χάριν σου.

Ἐν πληθύνει.

12. Περιφρασσέτω με.

14.

15. Ἐντρέπονται καὶ ἀτρημονοῦ-
σιν οἱ ζητούντες τὴν ψυχὴν μου.

Κάκωσάν μου.

16. Οἱ λέγοντές μοι, εὖγε, εὖγε.

Ἀπήγγειλα καὶ ἐλάλησα, ἐπλη-
θύνθησαν ὑπὲρ ἀριθμῶν.

7. Ὅτι δὲ κατηρτίσω μοι. Ε',
Γ', ἰδ. Ὁ ἄλλως, σῶμα δὲ κατηρ-
τίσω μοι.

8. Τότε εἶπον.

Ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται
περὶ ἐμοῦ. Ἄλλως, ἐν τόμῳ.

9. Ἐβουλήθην, καὶ τὸν νόμον σου
ἐν μέσῳ τῆς καρδίας μου.

11. Τὸ ἑλεός σου.

Ἀπὸ συναγωγῆς πολλῆς.

12. Ἀντελάβοντό μου.

14. Εὐδόκησον. Ἄλλως, θέλη-
σον.

Εἰς τὸ βοηθῆσαί μοι πρόσχευς.

15. Καταισχυνθείησαν, καὶ ἐν-
τραπείησαν ἅμα οἱ ζητούντες τὴν
ψυχὴν μου.

Μὰ κακά.

16. Οἱ λέγοντές μοι, εὖγε, εὖγε.

7. Ὅτι δὲ κατηρτίσω μοι.

8.

9. Καὶ τὸν νόμον σου ἐν μέσῳ τῆς
κοιλίας μου.

11.

Ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ.

12.

14.

15.

16.

SYMMACHUS

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

Si annuntians denuntiem, plura
erunt quam ut narrari possint.

Annuntiavi et locutus sum,
multiplicati sunt super numerum.

7. Auriculas autem præparasti
mihî.

8. Quando dixi.

In libro definitionis tuæ scri-
ptum est de me.

9. Præoptavi legem tuam intra
viscera mea.

11. Gratiam tuam.

In multitudine.

12. Circummuñiant me.

14.

15. Confunduntur et turpiter a-
gunt qui quærunt animam meam.

Afflictionem meam.

16. Qui dicunt mihî: Euge,
euge.

7. Auriculas autem perfecisti mihî.
V, VI, ἰδ. LXX aliter, corpus au-
tem perfecisti mihî.

8. Tunc dixi.

In capite libri scriptum est de
me. Alius, in tomo.

9. Volui, et legem tuam in me-
dio cordis mei.

11. Misericordiam tuam.

A concilio multo.

12. Susceperunt me.

14. Complaceat tibi. Alius, velis.
Ad adjuvandum me respice.

15. Confundantur et reverean-
tur simul qui quærunt animam
meam.

Mihî mala.

16. Qui dicunt mihî: Euge, euge.

7. Auriculas autem perfecisti
mihî.

8.

9. Et legem tuam in medio ven-
tris mei.

11.

In ecclesia magna.

12.

14.

15.

16.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXXIX.

primum sic unam amborum exhibet, deinde aliam
Symmachi lectionem adfert. Hæc vero prior lectio
primum a Didymo, deinde a Theodoro inducta
videtur. Eusebius autem utrique, Aquilæ nempe et
Symmacho, suam peculiarem versionem adscribit,
qualem nos edimus; quem sequuntur aliquot mss.
etiam ex iis qui priorem lectionem attulerant. Cæ-

diderim ego Didymum, et ex Didymo Theodoretum
lapsu memoriæ Aquilæ et Symmacho eam lectionem
adscriptisse, quæ unius Aquilæ erat. Corderius, qui
lectionem Aquilæ et Symmachi unam ex Didymo
adtulit, in notis suis nostræ sententiæ adstipula-
tur. et suam cuique tribuit ut supra.

V. 9. Lectionem Aquilæ habet unus codex;

Symmachi, Eusebius. Vide Hieron. Epist. ad Suniam et Fretelam.

V. 11. Σ., τὴν χάριν σου. Drusius.

Ibid. 'A., Θ., ἐν ἐκ-. Ita mss. omnes cum Drusio. Duo tamen ad Symmachum habent, ἐν πλήθει.

V. 12. Σ., περιφρασσέτω με. Drusius.

V. 14. 'Α.λιος, θάλησον. Colbertinus στιχηρῶς scripsit.

Ibid. 'A., εἰς τὸ βοηθ-. Sic unus codex. Vide Hieronymum ad Suniam et Fretelam, ubi vocem σπεύσον sine interpretis nomine adfert.

V. 15. Σ., ἐντρέπονται etc. Eusebius. Verum

PSALMUS XL.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON 'Ελληνικοῖς γραμμασι.	AKYΛAΣ.
למנצח מזמור לדוד 1	1.	1. Τῷ νικοποιῷ μελόδημα τῷ Δαυίδ.
ואשרי משכיל אל-ל 2	2.	2. 'Επὶ πτωχόν.
ביום רעה 3 יהוה ו ישמרדו ויחידו 3	3.	3. Κύριος φυλάξει αὐτὸν, καὶ ζώσει αὐτόν.
יאשר בארץ 4 ואל-תתנהו בנפש איביו 4	4.	'Εν ψυχῇ ἐχθροῦ.
יהוה יסעדני 4 אני אמרתי יהוה חנני רשאי 5	5.	4. Κύριος βοηθήσει αὐτῷ. 5.
נפשי כי-חבאתי לך 6 אניב יאמרד רע לי מתי ימות 6 ואבד שכרו 6	6.	6.
ואם-בא לראות ו שוא ידבר 7 לבו יקבץ-אף לו יצא לדך ידבר 7	7.	7. Καὶ ἐὰν εἴθῃ τοῦ εἶδέν....

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

1. Victori canticum ipsi David. Hieron., pro victoria psalmus David.

2. Beatitudines intelligentis ad tenuem. Hieron., beatus qui cogitat de paupere.

In die mala. Hieron., id.

3. Dominus custodiat eum et vivificet eum. Hieron., Dominus custodiet eum et vivificabit eum.

Beatificetur in terra. Hieron., et laetus erit in terra.

Et ne tradat eum in anima inimicorum ejus. Hieron., et non tradet eum animæ inimicorum suorum.

4. Dominus fulciat eum. Hieron., Dominus confortabit eum.

5. Ego dixi, Domine, miserere mei: sana animam meam, quia peccavi tibi. Hieron., id.

6. Inimici mei dicent malum mihi, Quando morietur, et peribit nomen ejus? Hieron., inimici mei loquuntur malum mihi: Quando morietur, et peribit nomen ejus?

7. Et si venerit ad videndum, mendacium loquetur cor ejus: congregabit iniquitatem sibi. Egredietur foras, loquetur: Hieron., et si venerit ut visitet, vana loquetur cor ejus: congregabit iniquitatem sibi, egrediens foras de-
trahet.

1. In finem psalmus ipsi David.

2. Beatus qui intelligit super egenum et pauperem.

In die mala.

3. Dominus custodiat eum et vivificet eum.

Et beatum faciat eum in terra.

Et non tradat eum in animam inimicorum ejus.

4. Dominus opem ferat illi.

5. Ego dixi, Domine, miserere mei: sana animam meam, quia peccavi tibi.

6. Inimici mei dixerunt malum mihi: Quando morietur, et peribit nomen ejus?

7. Et si ingrediebatur ut videret, vana loquebatur cor ejus, congregavit iniquitatem sibi. Egrediebatur foras, et loquebatur in idipsum.

1. Victori canticum ipsi David.

2. Super egenum.

3. Dominus custodiet eum et vivificabit eum.

In anima inimici.

4. Dominus auxiliabitur ei.

5.

6.

7. Et si venerit ad videndum...

existimo eum ita posuisse, ut ad seriem orationis versionem Symmachii accommodaret; veroque simile est, vertisse Symmachum ἐντραπήσαν καὶ ἀτρημονήσαν ut alibi: nam Daniel Barbarus ex Symmacho hanc vocem Latine sic adfert, *pudescant*.

Ibid. 'A., κακίαν etc. Drusius.

V. 16. Τὸ Ἔθρ. etc. Ita Eusebius et codex unus Regius et quidem recte. Drusius autem hoc unum adfert, *Sym., δ, δ, male ut videtur; et sic etiam Corderius in catena.*

PSALMUS XL.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ἐπινίκιος ὡδὴ τῷ Δαυίδ.
2. Ἐπὶ πτωχόν.
Ἐν ἡμέρᾳ κακώσεως.
3. Κύριος φυλάξει αὐτόν, καὶ περισώσει αὐτόν.
Καὶ μακαριστὸς ἔσται ἐν τῇ γῆ.
Καὶ οὐκ ἐκδώσει αὐτόν εἰς ψυχὰς ἐχθρῶν.
- 4.
5. Ἐμοῦ λέγοντος, Κύριε, οἴκτειρόν με, ἴασαι τὴν ψυχὴν μου, καὶ εἰ ἡμαρτόν σοι.
6. Οἱ ἐχθροί μου ἔλεγον περὶ ἐμοῦ κακὰ, Πότε ἀποθάνῃ, καὶ ἀπολείται τὸ ὄνομα αὐτοῦ;
7. Καὶ εἰσερχόμενος ἐπισκέψασθαι, ματαιὰ ἐλάλει ἡ καρδία αὐτοῦ· ἠθροίσεν ἀδικίαν ἑαυτοῦ· ἐξερχόμενος δὲ ἔξω κατελάλει.

1. Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.
2. Μακάριος ὁ συνίων ἐπὶ πτωχόν καὶ πένητα.
Ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾶ.
3. Κύριος φυλάξει αὐτόν, καὶ ζῆσαι αὐτόν.
Καὶ μακαρίσαι αὐτόν ἐν τῇ γῆ.
Καὶ μὴ παραδῶ αὐτόν εἰς χεῖρας ἐχθροῦ αὐτοῦ.
4. Κύριος βοηθήσει αὐτῷ.
5. Ἐγὼ εἶπα, Κύρια, ἐλέησόν με, ἴασαι τὴν ψυχὴν μου, ὅτι ἡμαρτόν σοι.
6. Οἱ ἐχθροί μου εἶπαν κακὰ μοι· Πότε ἀποθάνεῖται, καὶ ἀπολείται τὸ ὄνομα αὐτοῦ;
7. Καὶ εἰ εἰσεπορεύετο τοῦ ἰδεῖν, μάτην ἐλάλει ἡ καρδία αὐτοῦ, συνήγαγεν ἀνομίαν ἑαυτοῦ, ἐξεπορεύετο ἔξω, καὶ ἐλάλει ἐπιτοσαυτό. Ἐ, Γ, καὶ εἰ.

1. Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.
2. Ἐπὶ πτωχόν.
3. Κύριος φυλάξει αὐτόν, καὶ ζώσει αὐτόν.
Εἰς ψυχὴν.
4. Κύριος βοηθήσει αὐτῷ.
- 5.
- 6.
7. Καὶ εἰ εἰσεπορεύετο τοῦ ἰδεῖν, μάτην ἐλάλει ἡ καρδία αὐτοῦ, συνήγαγεν ἀνομίαν ἑαυτοῦ, ἐπορεύετο ἔξω, καὶ ἐλάλει ἐπιτοσαυτό.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1. Triumphale canticum ipsi David.
2. Super egenum.
In die afflictionis.
3. Dominus custodiet eum et salvabit eum.
Et beatus erit in terra.
Et non tradet eum in animas inimicorum.
- 4.
5. Me dicente, Domine, miserere mei, sana animam meam, etiamsi peccaverim tibi.
6. Inimici mei dicebant de me mala, Quando morietur, et peribit nomen ejus?
7. Et ingrediens ad visitandum, vana loquebatur cor ejus: cogitavit iniquitatem sibi: egrediens vero foras, detrahebat.

1. In finem, psalmus ipsi David.
2. Beatus qui intelligit super egenum et pauperem.
In die mala.
3. Dominus custodiat eum, et vivificet eum.
Et beatum faciat eum in terra.
Et non tradat eum in manus inimici ejus.
4. Dominus opem ferat illi.
5. Ego dixi, Domine, miserere mei: sana animam meam, quia peccavi tibi.
6. Inimici mei dixerunt mala mihi: Quando morietur, et peribit nomen ejus?
7. Et si ingrediebatur ut videret, vana loquebatur cor ejus, congregavit iniquitatem sibi. Egrediebatur foras, et loquebatur in idipsum. V, VI, et si.

1. Pro victoria, psalmus David.
2. Super egenum.
3. Dominus custodiet eum, et vivificabit eum.
4. Dominus auxiliabitur ei.
- 5.
- 6.
7. Et si ingrediebatur ut videret, vana loquebatur cor ejus, congregavit iniquitatem sibi. Egrediebatur foras, et loquebatur in idipsum.

TO EBPAIKON Ἑλληνικοὺς γράμμασι.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὺς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
8 יחד עלי יחלשך כל-שנאי עלי יחשך רעה לי	8.	8
9 דבר-בליעל יצוק בו ואשר שכב לא-יוסיף לקום	9.	9.
10 גם-איש שלומי ו אשר- בטחתי בו אונכל להבי הגדיל עלי עקב	10.	10. Καίτε ἀνὴρ εἰρήνης μου, ᾧ ἐπεποιθήσα.... κατεμεγαλύνθη μου πίτερνα.
11 ואתה יהדה חגי הקיבני ואשלמה להם	11	11.
12 בואת ידעתי כי-חפצת בי כי לא-יריע איבי עלי	12	12.
13 ואני בחפני חפצת בי ותציבני לפניך לעולם	13.	13. Διὰ τὴν ἀπλότητα.
14 אמן ו ואמן	14.	14. Πεπιστωμένως, πεπιστωμέ- ως.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

8. Simul super me mussitabant omnes odio habentes me, super me cogitabant malum mihi. *Hieron.*, simul adversum me murmurabant omnes odientes me: contra me cogitabant malum mihi.

9. Verbum Belial effusum in ipsum: et qui accubuit non addet surge. *Hieron.*, verbum diaboli infundebant sibi: Qui dormit non addet ut resurgat.

10. Etiam vir pacis meæ, cui fidebam in eo, comedens panem meum, magnificavit super me calcaneum. *Hieron.*, sed homo pacificus meus, in quo habui fiduciam: qui manducavit panem meum, levavit contra me plantam.

11. Et tu, Domine, miserere mei, et resuscitare me fac, et redam eis. *Hieron.*, et tu, Domine, miserere mei: et eleva me, et redam eis.

12. In hoc cognovi quoniam complacuisti in me, quia non iubilabit inimicus meus super me. *Hieron.*, in hoc cognovi quod velis me: quia non insultabit inimicus meus mihi.

13. Et ego in integritate mea, sustentasti in me, et statuisti me ad facies tuas in sæculum. *Hieron.*, ego autem in simplicitate mea adjutus sum a te, et statues me ante faciem tuam in perpetuum.

14. Amen et amen. *Hieron.*, amen, amen.

VULGATA LATINA.

8. Adversum me susurrabant omnes inimici mei, adversum me cogitabant mala mihi.

9. Verbum iniquum constituerunt adversum me: Numquid qui dormit non adjiciet ut resurgat?

10. Etenim homo pacis meæ, in quo speravi, qui edebat panem meos, magnificavit super me supplantationem.

11. Tu autem, Domine, miserere mei, et resuscita me: et retribuam eis.

12. In hoc cognovi quoniam voluisti me; quoniam non gaudebit inimicus meus super me.

13. Me autem propter innocentiam suscepisti: et confirmasti me in conspectu tuo in æternum.

14. Fiat, fiat.

8.

9.

10. Et quidem vir pacis meæ, qui confusus eram... magnificatus est contra me calcaneo.

11.

12.

13. Propter simplicitatem.

14. Fideliter, fideliter.

AQUILA.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XL.

Titulus ut supra frequenter.

V. 2. 'A., Σ., Θ., ἐπὶ πτωχῶν. Sic mss. et D. usque. Sed Corderius lectionem Symmachi adfert, Μακάριος ὁ ἐννοῶν & προσήκε περὶ τῶν πενήτων. I. e. Beatus qui intelligit ea quæ convenient erga pauperes. Forte in superiore nota Σ. irrepsit post A.

Eusebius: Τὸ δὲ, καὶ πένητα, οὕτε ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ, οὕτε παρὰ τοῖς λοιποῖς ἑρμηνευταῖς ἐμφέρεται, (ex Theodoret) οὕτε παρὰ τῷ Σύρω. I. e

Illud autem, et pauperem, neque in Hebraico, neque apud reliquos interpretes comparet, (ex Theodoret) neque apud Syrum.

Ibid. Σ., ἐν ἡμέρα κακώσεως. Ita Regius unus. [Præterea reperitur hæc Symmachi versio in Eusebii comment. ad h. l., apud Theodoretum, et in catena Patrum Græc.]

V. 3. 'A., Θ., Κύριος φυλάξει αὐτὸν etc. Hæ lectiones prodeunt ex Euthymio, Eusebio et Daniele Barbaro.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

8. Ὁμοθυμαδὸν ἐψιθύριζον κατ' ἐμοῦ πάντες οἱ μισοῦντές με, περὶ ἐμοῦ ἐννοοῦντες κακά μοι.

9. Λόγος παράνομος ἐκκέχυτο ἐνδον αὐτῶν, καὶ πεσῶν οὐκέτι ἀναστήσεται.

10. Ἄλλὰ καὶ ἄνθρωπος, ὃς εἰρήηνυέ μοι, ᾧ ἐπεποιθεῖν, συνεσθίλων μοι ἄρτον ἐμὸν, κατεμεγαλόνθη μου ἀκολουθῶν.

11. Σὺ δὲ, Κύριε, ὀκταίρην με, καὶ ἀνέγειρὸν με, ἵνα ἀνταποδώσω αὐτοῖς.

12. Διὰ τοῦτο γνώσομαι ὅτι θελήσεις με, ἐὰν μὴ καταλαλήσῃ ὁ ἐχθρὸς μου.

13. Ἐμοῦ δὲ διὰ τὴν ἀπλότητα ἀντέσχου, καὶ παραστήσεις με ἐμπροσθέν σου δι' αἰῶνος.

14. Ἀμήν, ἀμήν.

SYMMACHUS.

8. Simul contra me susurrabant omnes odientes me : de me cogitantes mala mihi.

9. Sermo iniquus effusus erat intra eos : et qui cecidit non ultra surget.

10. Sed et homo qui pacem habebat mecum, cui confisus eram, comedens mecum panem meum, magnificavit se contra me cum sequeretur.

11. Tu autem, Domine, miserere mei, et excita me, ut retribuam eis.

12. Propter hoc cognoscam quia volens me ; si non obloquatur inimicus meus.

13. Me autem propter simplicitatem suscipe, et statues me coram te in perpetuum.

14. Amen, amen.

8. Κατ' ἐμοῦ ἐψιθύριζον πάντες οἱ ἐχθροὶ μου, κατ' ἐμοῦ ἐλογίζοντο κακά μοι.

9. Λόγον παράνομον κατέθεντο κατ' ἐμοῦ, Μὴ ὁ κοιμώμενος οὐχὶ προσθήσει τοῦ ἀναστῆναι ;

10. Καὶ γὰρ ὁ ἄνθρωπος τῆς εἰρήνης μου, ἐφ' ὃν ἠλπισα, ὁ ἐσθίων ἄρτους μου, ἐμεγαλύνεν ἐπ' ἐμὲ πτερνισμόν.

11. Σὺ δὲ, Κύριε, ἐλέησόν με, καὶ ἀνάστησόν με, καὶ ἀνταποδώσω αὐτοῖς.

12. Ἐν τούτῳ ἔγνων ὅτι τεθέληκάς με, ὅτι οὐ μὴ ἐπιχαρῆ ὁ ἐχθρὸς μου ἐπ' ἐμέ.

13. Ἐμοῦ δὲ διὰ τὴν ἀκακίαν ἀντελάβου, καὶ ἐβεβαίωσάς με ἐνώπιόν σου εἰς τὸν αἰῶνα.

14. Γένοιτο, γένοιτο.

LXX INTERPRETES.

8. Adversum me susurrabant omnes inimici mei, adversum me cogitabant mala mihi.

9. Verbum iniquum constituerunt adversum me : Numquid qui dormit non adjiciet ut resurgat ?

10. Etenim homo pacis meæ, in quo speravi, qui edebat panes meos, magnificavit super me supplantationem.

11. Tu autem, Domine, miserere mei, et resuscita me : et retribuam eis.

12. In hoc cognovi quoniam voluisti me ; quoniam non gaudebit inimicus meus super me.

13. Me autem propter innocentiam suscepisti : et confirmasti me in conspectu tuo in æternum.

14. Fiat, fiat.

8.

9.

10. Καί γε ἀνὴρ εἰρήνης μου, ᾧ ἐπεποιθήσα... κατεμεγαλόνθη μου πτέρνα.

11.

12.

13.

14.

THEODOTIU.

8.

9.

10. Et quidem vir pacis meæ, cui confisus eram... magnificatus est contra me calcaneo.

11.

12.

13.

14.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XL.

- Ibid. Σ., καὶ μαχαριστός etc. Sic mss.
 Ibid. Σ., καὶ οὐκ ἐκδώσει etc. Eusebius. Drusius vero ad Symmachum hoc solum adfert, ἐν ψυχῆς. Sed melius, ni fallor, Eusebius, εἰς ψυχῆς.
 V. 4. Ἄ., Θ., Κύριος βοηθ. Sic mss. et Drusius.
 V. 5. Σ., ἐμοῦ λέγοντος etc. Eusebius in *Demonstratione evangelica*.
 V. 6. Σ., οἱ ἐχθροὶ μου etc. Ex Eusebio *De Demonstratione evang.*
 V. 7. Ἄ., καὶ ἐὰν ἐλθῃ etc. Martianus noster.

- Symmachi vero locus ex *Demonstr. evang.* ut supra. Symmachi lectio aliter exprimitur in catena Cordeii his verbis : εἰσπορευόμενος τοῦ ἐπισκοπεῖσθαι, μάτην ἐλάλει.
 V. 8. Σ., ὁμοθυμαδὸν etc. Indidem.
 V. 9. Σ., λόγος παράν —. Eusebius *Demonstr. evang.*
 V. 10. Ἄ., καί γε ἀνὴρ etc. Lectio Aquilæ ex Eusebio et ex duobus mss. prodit. Daniel Barbarus Theodotionis esse ait. Theodoretus utrique tribuit.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON 'Ελληνικοῖ; γραμματι.	AKYAAΣ.
2 אסרתני אשבורה דרני כחפזא בלשדני אשבורה לפי מחסום בעד רשנ; לגדי	2.	2.
3 נאלמהו דוביה החשיתי מפרה וכאבי נעכר	3.	3. . . . . σιωπῆ ἐσιγήσα ἀπὸ ἀγα- θοῦ. . . .
4 חם - רבי בקרבי בהגיגי תבער - אש	4.	4.
6 הנה מבודת נתתה ימי חדדי כאין נגד אך כל-הבל כל-אדם נעב סיה	6. Σελ.	6. Καὶ ἡ κατάδυσίς μου ὡς οὐκ ἔστιν ἐναντίον σου. Πᾶς ἄνθρωπος ἐστηλωμένος. 'Αεί.
7 מי - אספם	7.	7. Τίς συλλέξει αὐτά.
8 רעתה מה-קיתי אדני תחלתי ך היא	8	8. Ἡ παραδοκία μου μετὰ σοῦ.
9 בכל - פשעי הצילני חרפת נבל אל-השיבני	9.	9. . . . . ὄνειδος ἀπορρέοντι μὴ θῆς με.
10 נאלכתי נא אפתח-פי כי אתה עשית	10.	10.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

2. Dixi, Custodiam vias meas a peccando in lingua mea. Custodiam ori meo epistomidem, cum adhuc impius juxta me. *Hieron.*, dixi, Custodiam vias meas, ne peccem in lingua mea: custodiam os meum silentio, donec est impius contra me.

3. Obmutui silentio, tacui de bono, et dolor meus conturbatus est. *Hieron.*, *id.*

4. Caluit cor meum in interiori meo: in meditatione mea exarsit ignis. *Hieron.*, incaluit cor meum in medio mei, in meditatione mea incensus sum igni.

6. Ecce palmos dedisti dies meos. *Hieron.*, ecce breves posuisti dies meos.

Et tempus meum tamquam nihil coram te. *Hieron.*, et vita mea quasi non sit in conspectu tuo.

Utique universa vanitas, omnis homo stans. *Hieron.*, omnia enim vanitas, omnis homo stans.

Selah. *Hieron.*, semper.

7. Quis colligens ea. *Hieron.*, cui dimittat ea.

8. Et nunc quæ est expectatio Domine? expectatio mea in te ipsa. *Hieron.*, Nunc ergo quid exspecto, Domine? præstolatio mea tu es.

9. Ab omnibus prævaricationibus meis erue me: opprobrium stulti ne ponas me. *Hier.*, ab omnibus iniquitatibus meis libera me: opprobrium stulto ne ponas me.

10. Obmutui, non aperiam os meum: quia tu fecisti. *Hieron.*, *id.*

VULGATA LATINA.

2. Dixi: Custodiam vias meas, ut non delinquam in lingua mea. Posui ori meo custodiam, cum consisteret peccator adversum me.

3. Obmutui, et humiliatus sum, et silui a bonis, et dolor meus renovatus est.

4. Concealuit cor meum intra me, et in meditatione mea exarscet ignis.

6. Ecce mensurabiles posuisti dies meos.

Et substantia mea tamquam nihilum ante te.

Verumtamen universa vanitas, omnis homo vivens.

Vacat.

7. Cui congregabit ea.

8. Et nunc quæ est expectatio mea? Nonne Dominus? et substantia mea apud te est.

9. Ab omnibus iniquitatibus meis erue me: opprobrium insipienti delisti me.

10. Obmutui, et non aperui os meum, quoniam tu fecisti.

AQUILA.

2.

3. ... silentio sitiui a bono. . . .

4.

6.

Et demersio mea quasi non est coram te.

Omnis homo erectus.

Semper.

7. Quis colliget ea.

8. Expectatio mea tecum.

9. ... opprobrium effluentis ne ponas me.

10.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΩΤΙΩΝ.

2. Εἶπον, Φυλάξω τὰς ὁδοὺς μου, μὴ ἁμαρτεῖν διὰ τῆς γλώσσης μου. Φυλάξω τὸ στόμα μου φίμυ, ἔτι ὄντος ἀσεβοῦς ἐξ ἐναντίας μου.

3. Ἄλαλος ἐγενόμην σιγῇ, ἐσωπῆθην μὴ ὦν ἐν ἀγαθῷ, καὶ ἀνεταράχθην.

4. Ἐξεθερμάνθη ἡ καρδία μου ἐντός μου· ἐν τῷ ἀναπολεῖν με ἐνεκαϊόμην πυρὶ.

6. Ἴδού ὡς σπιθαμὰς ἔδωκας τὰς ἡμέρας μου.

Καὶ ἡ βίωσίς μου ὡς οὐδὲν ἀντικρῶς σου.

Μόνον γὰρ ἀτιμὸς πᾶς ἄνθρωπος ἐστὼς.

Διάψαλμα.

7.

8. Νῦν οὖν τί προσδοκῶ, Δέιπνοτα; ἡ ἀναμονὴ μου εἰς σέ ἐστιν.

9. Ἀπὸ πασῶν τῶν ἀθεσιῶν μου ἐξελοῦ με, ἐπονείδιστον ἄφρονι μὴ τέξεῃς με.

10. Ἄλαλος ἐγενόμην, οὐκ ἀνέλω τὸ στόμα μου· σὺ γὰρ ἐποίησας.

SYMMACHUS.

2. Dixi, Custodiam vias meas, ad non peccandum per linguam meam. Custodiam os meum freno, cum adhuc esset impius ex adverso mei.

3. Sine loquela factus sum silentio: tacui non existens in honore, et turbatus sum.

4. Incaluit cor meum intra me, cum animo versarem, comburebar igne.

6. Ecce quasi palmos dedisti dies meos.

Et vita mea quasi nihil in conspectu tuo.

Solum enim vapor omnis homo stans.

Diapsalma.

7.

8. Nunc igitur quid exspecto, Domine? patientia mea in te est.

9. Ab omnibus transgressionibus meis erue me, exprobrabilem insipienti ne statuas me.

10. Sine loquela factus sum, non speriam os meum: tu enim fecisti.

2. Εἶπα, Φυλάξω τὰς ὁδοὺς μου, τοῦ μὴ ἁμαρτάνειν ἐν γλώσση μου. Ἐθέμην τῷ στόματί μου φυλακὴν, ἐν τῷ συστῆναι τὸν ἁμαρτωλὸν ἐναντίον μου.

3. Ἐκωφώθην καὶ ἐταπεινώθην καὶ ἐσίγησα ἐξ ἀγαθῶν, καὶ τὸ ἀλγημά μου ἀνεκαίνισθη.

4. Ἐθερμάνθη ἡ καρδία μου ἐντός μου, καὶ ἐν τῇ μελετῇ μου ἐκαυθῆσεται πῦρ.

6. Ἴδού παλαιὰς ἔθου τὰς ἡμέρας μου. Ἄλλως, παλαιστάς ἔθου.

Καὶ ὑπόστασίς μου ὡς οὐδὲν ἐνώπιόν σου.

Πλὴν τὰ σύμπαντα ματαιότης, πᾶς ἄνθρωπος ζῶν.

Διάψαλμα. Ε΄, διαπαντός. Γ΄, εἰς τέλος.

7. Τίνι συνάξει αὐτά.

8. Καὶ νῦν τίς ἡ ὑπομονὴ μου; οὐχὶ ὁ Κύριος; Καὶ ἡ ὑπόστασίς μου παρὰ σοί ἐστιν.

9. Ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνομιῶν μου ῥύσαι με, θνητός ἄφρονι ἔδωκας με. Ε΄, θνητός ἄφρονι μὴ δῶς με.

10. Ἐκωφώθην, καὶ οὐκ ἤνοιξα τὸ στόμα μου, ὅτι σὺ εἶ ὁ ποιήσας με.

LXX INTERPRETES.

2. Dixi: Custodiam vias meas, ut non delinquam in lingua mea. Posui ori meo custodiam, cum consisteret peccator adversum me.

3. Obmutui, et humiliatus sum, et silui a bonis, et dolor meus renovatus est.

4. Concaluit cor meum intra me, et in meditatione mea exardescet ignis.

6. Ecce antiquos posuisti dies meos. Aliter, mensurabiles posuisti.

Et substantia mea tamquam nihilum ante te.

Verumtamen universa vanitas, omnis homo vivens.

Diapsalma. V, perpetuo. VI, in finem.

7. Cui congregabit ea.

8. Et nunc quæ est exspectatio mea? Nonne Dominus? et substantia mea apud te est.

9. Ab omnibus iniquitatibus meis erue me: opprobrium insipienti dedisti me. V, opprobrium stulto ne dederis me.

10. Obmutui, et non aperui os meum: quoniam tu es qui fecisti me.

2.

3.

4.

6.

Διάψαλμα.

7. Τίς συλλέξει αὐτά.

8.

9.

10.

THEODOTIO.

2.

3.

4.

6.

Diapsalma.

7. Quis colliget ea.

8.

9.

10.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῦ γραμμασι.	AKYAAΣ.
12 על-עץ ותבס כעץ המדד	12.	12.
אך דבל כל-אדם		Πλὴν μάτην πᾶς ἄνθρωπος.
13 אל-תח-ט	13.	13.
14 השע ממני ואבליגדה במרם אלך ואיבני	14.	14.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
12. Propter iniquitatem. <i>Hieron.</i> , pro iniquitate.	12. Propter iniquitatem.	12.
Et liquescere fecisti ut tineam desiderium ejus. <i>Hieron.</i> , et posuisti quasi tineam desiderabilia ejus.	Et tabescere fecisti sicut araneam animam ejus.	
Verumtamen vanitas omnis homo. <i>Hieron.</i> , <i>id.</i>	Verumtamen vane conturbatur omnis homo.	Verumtamen frustra omnis homo.
13. Ne sileas. <i>Hieron.</i> , ne oburdescas.	13. Ne sileas.	13.
14. Claude a me, et roborabor, antequam vadam, et non ego. <i>Hieron.</i> , parce mihi, ut rideam antequam vadam, et non subsistam.	14. Remitte mihi, ut refrigerer priusquam abeam, et amplius non ero.	14.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXXVIII.

Tituli lectiones ex mss. eruimus.

V. 2. Lectionem Symmachi plenam sic habet Eusebius in Psalmos.

V. 3. 'A.; σωπῆ ἐστίγησα ἀπὸ ἀγαθοῦ. Hanc Aquilæ lectionem vitiatam adfert Colbertinus στιχηρῶς scriptus, sic: σισπῆς σιγῆς ἀπὸ ἀγαθοῦ. Symmachi, Eusebius. In versione Aquilæ, σωπῆς, ultima littera C erat ⊖, et ad sequentem vocem pertinebat ἐστίγησα. Postrema vero littera A ab imperito

librario omissa fuit, ob repetitionem litteræ A in ἀπὸ.

V. 4. Ita Symmachi lectionem efferunt mss. Dyo autem Colbertini habent ἀναπολᾶν pro ἀναπολεῖν.

V. 6. Σ., ἰδοῦ ὡς σπιθαμὰς etc. Eusebius et Drusus.

Ibid. 'A., καὶ ἡ καρ-. Lectiones Aquilæ et Symmachi habent Eusebius, Theodoretus, duo mss. et Drusus.

Ibid. Σ., μόνον γὰρ etc. Eusebius.

Ibid. Σέλ. Vide psalmo III.

TO EBPAIKON.	PSALMUS XXXIX. TO EBPAIKON Ἑλληνικοῦ γραμμασι.	AKYAAΣ.
2 קיה קייתי יהוה ויה אלני וישבוע שיעתי	2.	2.
3 סבוד	3.	3.
6 רבות עשית ואתה יהוה אלהי נשאתך ומהשבתיך אלינו אין ו עדך אליך	6.	6.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
2. Expectando expectavi Dominum, et declinavit ad me, et audivit clamorem meum. <i>Hieron.</i> , expectans expectavi Dominum, et inclinatus est ad me, et audivit clamorem meum.	2. Expectans expectavi Dominum, et intendit mihi, et exaudivit preces meas.	2.
3. Ex cisterna. <i>Hieron.</i> , de lacu.	3. De lacu.	3.
6. Multa fecisti tu, Domine Deus meus, mirabilia tua, et cogitationes tuas erga nos, ut non comparatio apud te. <i>Hieron.</i> , multa fecisti tu, Domine Deus meus, mirabilia tua, et cogitationes tuas pro nobis, non invenio ordinem coram te.	6. Multa fecisti tu, Domine Deus, mirabilia tua: et cogitationibus tuis non est qui similis sit tibi.	6.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

12. Δι' ἀδικίαν.
Καὶ διαλύεις ὡς εὐρώτα τὸ ἐπι-
θυμητὸν αὐτοῦ.

12. Ὑπὲρ ἀνομίας.
Καὶ ἐξέτηξας ὡς ἀράχνην τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ. Ἄλλος, ἀνήλωσας.
Ἄλλος, ἐταπείνωσας.

12.

13. Μὴ παρακούσης.

Πλὴν μάτην ταράσσεται πᾶς ἄν-
θρωπος.

13. Μὴ παρασιωπήσης.

13.

14. Ἀπόσχου μου ἵνα μειδιάσω,
πρὶν ἀπελθεῖν με, καὶ μὴ ὑπάρ-
χειν.

14. Ἄνες μοι ἵνα ἀναψύξω, πρὸ
τοῦ με ἀπελθεῖν, καὶ οὐκέτι μὴ
ὑπάρξω.

14.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

12. Propter iniquitatem.

12. Propter iniquitatem.

12.

Et dissolvit ut cariem deside-
rabile ejus.

Et tabescere fecisti sicut ara-
neam animam ejus. *Alius*, ab-
sumpsisti. *Alius*, humiliasti.

Verumtamen vane conturbatur
omnis homo.

13. Ne inauditum prætereas.

13. Ne sileas.

13.

14. Abstine a me ut rideam,
antequam abeam, et non subsi-
stam.

14. Remitte mihi, ut refrigerer
priusquam abeam, et amplius non
ero.

14.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXXVIII.

V. 7. Ita Drusius. Agellius vero sic habet :
Theodotio autem ad Hebræum aptius vertit : Et
nescit quis colliget ea.

V. 8. Σ., νῦν οὖν etc. Eusebius et Drusius. Unus
ἔγριτ παρὰ τοῦ loco τοῦ, εἰς σέ. Lectio Aquilæ in mss.

V. 9. Ἄ... δυνειδος ἀπορρέοντι etc. Eusebius et
Drusius. Aquila vocem נָבַל *nabal*, semper vertit
ἀπορρέων. Symmachi versionem exhibet Eusebius,
μεσπου Quintæ.

V. 10. Σ., ἄλαλος etc. Eusebius et Drusius. Prior
legit, οὐκ ἀνοίξεις, alter, οὐκ ἀνοίξω, quem sequi-
mur, quia cum Hebraico consentit.

V. 12. Σ., δι' ἀδικίαν. Drusius.

Ibid. Σ., καὶ διαλύεις etc. Idem. Lectiones alias
in sine versus exhibet Colbert. στιχηρῶς scriptus.

Ibid. Α., πλὴν etc. Sic unus codex.

V. 13. Σ., μὴ παρακούσης. Drusius.

V. 14. Σ., ἀπόσχου μου etc. Drusius. Colbertinus
vero στιχηρῶς scriptus, ἀπόσχου μοι.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

PSALMUS XXXIX.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

2.

2. Ὑπομένων ὑπέμεινα τὸν Κύ-
ριον, καὶ προσέσχε μοι, καὶ εἰσή-
κουσε τῆς δεήσεως μου. Ἄλλος,
ἀναμένων ἀνέμεινα τὸν Κύριον, καὶ
προκλήθεις εἰσήκουσέ μου.

2.

3.

3. Ἐκ λάκκου. Ἄλλος ἐκ βό-
θρου.

3.

6. Πάμπολλα ἐποίησας σὺ, Κύριε
ὁ Θεός μου, τὰ τεράστιά σου, καὶ
τοὺς διαλογισμοὺς σου τοὺς ὑπὲρ
τῶν, οὐκ ἔστιν ἐκθέσθαι ἐπὶ σοῦ.

6. Πολλὰ ἐποίησας σὺ, Κύριε ὁ
Θεός, τὰ θαυμάτιά σου, καὶ ταῖς
διαλογισμοῖς σου οὐκ ἔστι τίς ὁμοι-
ωθῆσεται σοι.

6.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

2.

2. Expectans expectavi Domi-
num, et attendit mihi, et exaudi-
vit supplicationem meam. *Alius*,
expectans expectavi Dominum, et
advocatus exaudivit me.

2.

3.

3. De lacu. *Alius*, ex fossa.

3.

6. Perquam multa fecisti tu,
Domine Deus meus, prodigia tua,
et cogitationes tuas pro nobis, non
est exponere super te.

6. Multa fecisti tu, Domine
Deus, mirabilia tua : et cogitatio-
nibus tuis non est qui similis sit
tibi.

6.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΤΑΣ
אגידה ואדברה עמוס מספר		
7 אזנים ברית ה	7.	i. Ὡτία δὲ ἑσκαψάς μοι.
8 במגלת ספר כתוב עלי	8.	8. Ἐν εἰλήματι τοῦ βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ.
9 הפצתי ותורתך בתוך בני	9.	9. Καὶ τὸν νόμον σου ἐν μέσῳ τῆς κοιλίας μου.
11 לקהל רב	11.	11. Ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ.
12 יצרדני	12.	12.
14 רעה	14.	14.
15 לעזרתך חשה יחד מבקש	15.	Eis τὸ βοηθησαί μοι σπεῦσον. 15.
16 תבוא לי הארץ והארץ	16.	Κακίαν μου. 16. Οἱ λέγοντές μοι, Ἄδ, ἀδ.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

Annuntiabo et loquar, fortiora fuerunt, quam ut narrentur. Hieron., si narrare voluero et numerare, plura sunt quam ut narrati queant.

7. Aures fodisti mihi. Hieron., idem.

8. Tunc dixi. Hieron., id.

In volumine libri scriptum est de me. Hieron., id.

9. Volui, et lex tua in medio viscerum meorum. Hieron., volui, et legem tuam in medio ventris mei.

11. Misericordiam tuam. Hieron., id.

In cæto multo. Hieron., in ecclesia multa.

12. Custodiant me. Hieron., servabunt me.

14. Velis. Hieron., placeat tibi.

Ad auxilium mei festina. Hieron., ad adjuvandum me festina.

15. Pudore afficientur et erubescant pariter quærentes animam meam. Hieron., confundantur et revereantur simul quærentes animam meam.

Malum meum. Hieron., mala mihi.

16. Qui dicunt mihi, Aa, aa. Hebr. int., id. Hieron., qui dicunt mihi Vah vah.

VULGATA LATINA.

Annuntiavi et locutus sum, multiplicati sunt super numerum.

7. Aures autem perfecisti mihi.

8. Tunc dixi.

In capite libri scriptum est de me.

9. Volui, et legem tuam in medio cordis mei.

11. Misericordiam tuam

A concilio multo.

12. Susceperunt me.

14. Complacet tibi.

Ad adjuvandum me respice.

15. Confundantur et revereantur simul qui quærent animam meam.

Mihi mala.

16. Qui dicunt mihi: Euge, euge.

AQUILA.

7. Auriculas autem fodisti mihi.

8.

In volumine libri scriptum est de me.

9. Et legem tuam in medio ventris mei.

11.

In ecclesia magna.

12.

14.

Ad adjuvandum me festina.

15.

Malitiam meam.

16. Qui dicunt mihi, Aa, aa.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXXIX.

V. 2. Ἄλλος, ἀναμένων etc. Sic Colbertinus σιιχηρῶς scriptus, sine interpretis nomine. Videtur autem esse Symmachi.

V. 3. Ἄλλος, ἐκ βόθρου. Coislin.

V. 6. Lectionem Symmachi plenam sic exhibet Eusebius. Agellius vero legit, ἐκθέσθαι σοι.

Ibid. Eusebius, Σ., ἐκ ἀπαγγέλλων καταγγέλλω etc.,

atque sic habent duo mss. Drusius vero ex editione Romana, ἐκ ἀπαγγέλλω, καὶ ἐκ λέγω.

V. 7. Ex codice Coisliniano.

V. 8. Σ., ὅτε εἶπον. Idem.

Ibid. Ἄ., ἐν εἰλήματι τοῦ βιβλίου etc. Hic variant mss. et editi. Nam tres mss. illud ἐν εἰλήματι etc. Aquile pariter et Symmacho tribuunt. Drusius

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

Ἐν ἀπαγγέλλων καταγγέλλω,
πέλειω ἐστὶ τοῦ διηγηθῆναι.

7. Ὡς δὲ κατασκευάσας μοι.

8. Ὅτε εἶπον.

Ἐν τῷ τεύχει τοῦ ὀρισμοῦ σου
γέγραπται περὶ ἐμοῦ.

9. Πραεθυμήθην τὸν νόμον σου
ἐνδοθεν τῶν ἐγκάτων μου.

11. Τὴν χάριν σου.

Ἐν πληθύνῃ.

12. Περιφρασσέτω με.

14.

15. Ἐνερέπονται καὶ ἀσχημονοῦ-
σιν οἱ ζητούντες τὴν ψυχὴν μου.

Κάκωσίν μου.

16. Οἱ λέγοντές μοι, εὖγε, εὖγε.

Ἀπήγγειλα καὶ ἐλάλησα, ἐπι-
θύνθησαν ὑπὲρ ἀριθμῶν.

7. Ὡς δὲ κατηρτίσω μοι. Ε΄,
Γ΄, ἰδ. Ὁ ἄλλως, σῶμα δὲ κατηρ-
τίσω μοι.

8. Τότε εἶπον.

Ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται
περὶ ἐμοῦ. Ἄλλως, ἐν τόμῳ.

9. Ἦβουλήθην, καὶ τὸν νόμον σου
ἐν μέσῳ τῆς καρδίας μου.

11. Τὸ ἑλεός σου.

Ἀπὸ συναγωγῆς πολλῆς.

12. Ἀντελάβοντό μου.

14. Εὐδόκησον. Ἄλλως, θέλη-
σον.

Εἰς τὸ βοηθῆσαί μοι πρόσχεες.

15. Καταισχυνθείησαν, καὶ ἐν-
τραπείησαν ἅμα οἱ ζητούντες τὴν
ψυχὴν μου.

Μὴ κακά.

16. Οἱ λέγοντές μοι, εὖγε, εὖγε.

7. Ὡς δὲ κατηρτίσω μοι.

8.

9. Καὶ τὸν νόμον σου ἐν μέσῳ τῆς
κοιλίας μου.

11.

Ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ.

12.

14.

15.

16.

SYMMACHUS

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

Si annuntians denuntiem, plura
erunt quam ut narrari possint.

Annuntiavi et locutus sum,
multiplicati sunt super numerum.

7. Auriculas autem præparasti
mihi.

8. Quando dixi.

In libro definitionis tuæ scri-
ptum est de me.

9. Præoptavi legem tuam intra
viscera mea.

11. Gratiam tuam.

In multitudine.

12. Circummuant me.

14.

15. Confunduntur et turpiter a-
gunt qui quærunct animam meam.

Afflictionem meam.

16. Qui dicunt mihi: Euge,
euge.

7. Auriculas autem perfecisti mihi.
V, VI, id. LXX aliter, corpus au-
tem perfecisti mihi.

8. Tunc dixi.

In capite libri scriptum est de
me. Alius, in tomo.

9. Volui, et legem tuam in me-
dio cordis mei.

11. Misericordiam tuam.

A concilio multo.

12. Susceperunt me.

14. Complaceat tibi. Alius, velis.
Ad adjuvandum me respice.

15. Confundantur et reverean-
tur simul qui quærunct animam
meam.

Mihi mala.

16. Qui dicunt mihi: Euge, euge.

7. Auriculas autem perfecisti
mihi.

8.

9. Et legem tuam in medio ven-
tris mei.

11.

In ecclesia magna.

12.

14.

15.

16.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XXXIX.

primum sic unam amborum exhibet, deinde aliam
Symmachi lectionem adfert. Hæc vero prior lectio
primum a Didymo, deinde a Theodoro inducta
videtur. Eusebius autem utrique, Aquilæ nempe et
Symmacho, suam peculiarem versionem adscribit,
qualem nos edimus; quem sequuntur aliquot mss.
etiam ex iis qui priorem lectionem attulerant. Cæ-

diderim ego Didymum, et ex Didymo Theodoretum
lapsu memoriæ Aquilæ et Symmacho eam lectionem
adscriptisse, quæ unius Aquilæ erat, Corderius, qui
lectionem Aquilæ et Symmachi unam ex Didymo
adtulerat, in notis suis nostræ sententiæ adstipula-
tur. et suam cuique tribuit ut supra.

V. 9. Lectionem Aquilæ habet unus codex;

Symmachi, Eusebius. Vide Hieron. Epist. ad Suniam et Fretelam.

V. 11. Σ., τὴν χάριν σου. Drusius.

Ibid. 'A., Θ., ἐν ἐκ-. Ita mss. omnes cum Drusio. Duo tamen ad Symmachum habent, ἐν πλήθει.

V. 12. Σ., περιφρασσέτω με. Drusius.

V. 14. Ἄλιος, θάλασσαν. Colbertinus scriptus.

Ibid. 'A., εἰς τὸ βοήθ-. Sic unus codex. Vide Hieronymum ad Suniam et Fretelam, ubi vocem σπεῦστον sine interpretis nomine adfert.

V. 15. Σ., ἐντρέπονται etc. Eusebius. Verum

PSALMUS XL.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
1 למנצח מזמיר לדוד	1.	1. Τῷ νικοποτιῷ μελωδῆμα τῷ Δαυίδ.
2 אשרי משכיל אל-הל	2.	2. Ἐπὶ πτωχόν.
ביום רעה 3 יהוה ו ישברדו ויחידו	3.	3. Κύριος φυλάξει αὐτὸν, καὶ ζώσεται αὐτόν.
י אשר בארץ ואל-תתרו בנפש איבוי		Ἐν ψυχῇ ἐχθροῦ.
4 יהוה וסעדני	4.	4. Κύριος βοηθήσει αὐτῷ.
5 אני אמרתי יהוה חנני רשאר נפשי כי-חבאתי לך	5.	5.
6 איבוי יאמר רע לי כמי ימות ואבד שכו	6.	6.
7 ואם-בא לראות ו שוא ידבר לבו יקבץ-אף לי וצא לדך ידבר	7.	7. Καὶ ἐὰν εἰσθῆ τοῦ ἰδεῖν....

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

1. Victori canticum ipsi David. Hieron., pro victoria psalmus David.	1. In finem psalmus ipsi David.	1. Victori canticum ipsi David.
2. Beatitudines intelligentis ad tenuem. Hieron., beatus qui cogitat de paupere. In die mala. Hieron., id.	2. Beatus qui intelligit super egenum et pauperem. In die mala.	2. Super egrnum.
3. Dominus custodiat eum et vivificet eum. Hieron., Dominus custodiet eum et vivificabit eum. Beatificetur in terra. Hieron., et leatus erit in terra. Et ne tradas eum in anima inimicorum ejus. Hieron., et non tradet eum animæ inimicorum suorum.	3. Dominus custodiat eum et vivificet eum. Et beatum faciat eum in terra. Et non tradat eum in animam inimicorum ejus.	3. Dominus custodiet eum et vivificabit eum. In anima inimici.
4. Dominus fulciat eum. Hieron., Dominus confortabit eum.	4. Dominus opem ferat illi.	4. Dominus auxiliabitur ei.
5. Ego dixi, Domine, miserere mei: sana animam meam, quia peccavi tibi. Hieron., id.	5. Ego dixi, Domine, miserere mei: sana animam meam, quia peccavi tibi.	5.
6. Inimici mei dicent malum mihi, Quando morietur, et peribit nomen ejus? Hieron., inimici mei loquuntur malum mihi: Quando morietur, et peribit nomen ejus?	6. Inimici mei dixerunt malum mihi: Quando morietur, et peribit nomen ejus?	6.
7. Et si venerit ad videndum, mendacium loquetur cor ejus: congregabit iniquitatem sibi. Egredietur foras, loquetur. Hieron., et si venerit ut visitet, vana loquetur cor ejus: congregabit iniquitatem sibi, egrediens foras dehalet.	7. Et si ingrediebatur ut videret, vana loquebatur cor ejus, congregavit iniquitatem sibi. Egrediebatur foras, et loquebatur in idipsum.	7. Et si venerit ad videndum..

existimo eum ita posuisse, ut ad seriem orationis versionem Symmachi accommodaret; veroque simile est, vertisse Symmachum ἐντραπήσαν καὶ ἀρχιμονήσατον ut alibi: nam Daniel Barbarus ex Symmacho hanc vocem Latine sic adfert, *pudescant*.

Ibid. A., κακίαν etc. Drusius.

V. 16. τὸ ἔθρ. etc. Ita Eusebius et codex unus Regius et quidem recte. Drusius autem hoc unum adfert, *Sym.*, ἀ, ἀ, male ut videtur; et sic etiam Corderius in catena.

PSALMUS XL.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ἐπινίκιος ᾠδὴ τῷ Δαυίδ.
 2. Ἐπὶ πτωχόν.
 Ἐν ἡμέρᾳ κακώσεως.
 3. Κύριος φυλάξει αὐτόν, καὶ περισώσει αὐτόν.
 Καὶ μακαριστὸς ἔσται ἐν τῇ γῆ.
 Καὶ οὐκ ἐκδώσει αὐτόν εἰς ψυχὰς ἐχθρῶν.
 4.
 5. Ἐμοῦ λέγοντος, Κύριε, οἰκτιρόν με, ἴασαι τὴν ψυχὴν μου, καὶ εἰ ἡμαρτόν σοι.
 6. Οἱ ἐχθροὶ μου ἔλεγον περὶ ἐμοῦ κακὰ, Πότε ἀποθάνῃ, καὶ ἀπολείτται τὸ ὄνομα αὐτοῦ;
 7. Καὶ εἰσερχόμενος ἐπισκέψασθαι, ματαιὰ ἐλάλει ἡ καρδία αὐτοῦ· ἠθροῖσεν ἀδικίαν ἑαυτοῦ· ἐξερχόμενος δὲ ἔξω κατελάλει.

1. Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.
 2. Μακάριος ὁ συνίων ἐπὶ πτωχόν καὶ πένθητα.
 Ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾶ.
 3. Κύριος φυλάξει αὐτόν, καὶ ζῆσαι αὐτόν.
 Καὶ μακαρίσαι αὐτόν ἐν τῇ γῆ.
 Καὶ μὴ παραδῶ αὐτόν εἰς χεῖρας ἐχθροῦ αὐτοῦ.
 4. Κύριος βοηθήσει αὐτῷ.
 5. Ἐγὼ εἶπα, Κύριε, ἐλέησόν με, ἴασαι τὴν ψυχὴν μου, ὅτι ἡμαρτόν σοι.
 6. Οἱ ἐχθροὶ μου εἶπαν κακὰ μοι· Πότε ἀποθάνεῖται, καὶ ἀπολείτται τὸ ὄνομα αὐτοῦ;
 7. Καὶ εἰ εἰσπορεύετο τοῦ ἰδεῖν, μάτην ἐλάλει ἡ καρδία αὐτοῦ, συνήγαγεν ἀνομίαν ἑαυτοῦ, ἐξεπορεύετο ἔξω, καὶ ἐλάλει ἐπιτοαυτό. Ε', Γ', καὶ εἰ.

1. Εἰς τὸ νίκος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.
 2. Ἐπὶ πτωχόν.
 3. Κύριος φυλάξει αὐτόν, καὶ ζώσει αὐτόν.
 Εἰς ψυχὴν.
 4. Κύριος βοηθήσει αὐτῷ.
 5.
 6.
 7. Καὶ εἰ εἰσπορεύετο τοῦ ἰδεῖν, μάτην ἐλάλει ἡ καρδία αὐτοῦ, συνήγαγεν ἀνομίαν ἑαυτοῦ, ἐπορεύετο ἔξω, καὶ ἐλάλει ἐπιτοαυτό.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1. Triumphale canticum ipsi David.
 2. Super egenum.
 In die afflictionis.
 3. Dominus custodiet eum et salvabit eum.
 Et beatus erit in terra.
 Et non tradet eum in animas inimicorum.
 4.
 5. Me dicente, Domine, miserere mei, sana animam meam, etiamsi peccaverim tibi.
 6. Inimici mei dicebant de me mala, Quando morietur, et peribit nomen ejus?
 7. Et ingrediens ad visitandum, vana loquebatur cor ejus: coacer-
 vavit iniquitatem sibi: egrediens vero foras, detrahebat.

1. In finem, psalmus ipsi David.
 2. Beatus qui intelligit super egenum et pauperem.
 In die mala.
 3. Dominus custodiat eum, et vivificet eum.
 Et beatum faciat eum in terra.
 Et non tradat eum in manus inimici ejus.
 4. Dominus opem ferat illi.
 5. Ego dixi, Domine, miserere mei: sana animam meam, quia peccavi tibi.
 6. Inimici mei dixerunt mala mihi: Quando morietur, et peribit nomen ejus?
 7. Et si ingrediebatur ut videret, vana loquebatur cor ejus, congregavit iniquitatem sibi. Egrediebatur foras, et loquebatur in idipsum. V, VI, et si.

1. Pro victoria, psalmus David.
 2. Super egenum.
 3. Dominus custodiet eum, et vivificabit eum.
 Et beatus erit in terra.
 In animam.
 4. Dominus auxiliabitur ei.
 5.
 6.
 7. Et si ingrediebatur ut videret, vana loquebatur cor ejus, congregavit iniquitatem sibi. Egrediebatur foras, et loquebatur in idipsum.

TO EBPAIKON ·	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὺς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
8 יחד עלי יחלשך כל-שנאי עלי יחשך רעה לי	8.	8
9 דבר- בלועל יצוק בו ואשר שכב לא- יסיף לקום	9.	9.
10 גם- איש שלומי ו אשר- בטחתי בו אוכל לחמי הגדיל עלי עקב	10.	10. Καὶ γὰρ ἄνθρωπος εἰρήνης μου, ᾧ ἐπασιπείθησα.... καταμεγαλύνθη μου πτέρνα.
11 ואחרה יהדה חגי הקיבני ואשלמה להם	11	11.
12 בזאת ידעתי כי- חשצת בי כי לא- ירוע איבי עלי	12	12.
13 ואני בחמי תפונת בי ותציבני לפניך לעולם	13.	13. Διὰ τὴν ἀπλότητα.
14 אמן ו ואמן	14.	14. Πειπιστωμένως, πεπιστωμέ- ως.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

8. Simul super me mussitabant omnes odio habentes me, super me cogitabant malum mihi. *Hieron.*, simul adversum me murmurabant omnes odientes me: contra me cogitabant malum mihi.

9. Verbum Belial effusum in ipsam: et qui accubuit non addet surge. *e. Hieron.*, verbum diaboli infundebant sibi: Qui dormit non addet ut resurgat.

10. Etiam vir pacis meæ, cui fidebam in eo, comedens panem meum, magnificavit super me calcaneum. *Hieron.*, sed homo pacificus meus, in quo habui fiduciam: qui manducavit panem meum, levavit contra me plantam.

11. Et tu, Domine, miserere mei, et resuscitare me fac, et reddam eis. *Hieron.*, et tu, Domine, miserere mei: et eleva me, et reddam eis.

12. In hoc cognovi quoniam complacuisti in me, quia non jubilabit inimicus meus super me. *Hieron.*, in hoc cognovi quod velis me: quia non insultabit inimicus meus mihi.

13. Et ego in integritate mea, sustentasti in me, et statuisti me ad facies tuas in sæculum. *Hieron.*, ego autem in simplicitate mea adjutus sum a te, et statues me ante faciem tuam in perpetuum.

14. Amen et amen. *Hieron.*, amen, amen.

VULGATA LATINA.

8. Adversam me susurrabant omnes inimici mei, adversum me cogitabant mala mihi.

9. Verbum iniquum constituerunt adversum me: Numquid qui dormit non adjiciet ut resurgat?

10. Etenim homo pacis meæ, in quo speravi, qui edebat panes meos, magnificavit super me supplantationem.

11. Tu autem, Domine, miserere mei, et resuscita me: et retribuam eis.

12. In hoc cognovi quoniam voluisti me; quoniam non gaudebit inimicus meus super me.

13. Me autem propter innocentiam suscepisti: et confirmasti me in conspectu tuo in æternum.

14. Fiat, fiat.

AQUILA.

8.

9.

10. Et quidem vir pacis meæ, cui confisus eram... magnificatus est contra me calcaneo.

11.

12.

13. Propter simplicitatem.

14. Fideliter, fideliter.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XL.

Titulus ut supra frequenter.

V. 2. 'A., Σ., Θ., ἐπὶ πτωχῶν. Sic mss. et D. usius. Sed Corderius lectionem Symmachi adfert, Μακάριος ὁ ἐν κίων & προσήχε περι τῶν πενήτων. I. e. Beatus qui intelligit ea quæ conveniunt erga pauperes. Forte in superiore nota Σ. irrepsit post A.

Eusebius: Τὸ δὲ, καὶ πένητα, οὕτε ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ, οὕτε παρὰ τοῖς λοιποῖς ἐρμηνευταῖς ἐμψέρεται, (ex Theodoretō) οὕτε παρὰ τῷ Σύρω. I. e.

Illud autem, et pauperem, neque in Hebraico, neque apud reliquos interpretes comparet, (ex Theodoretō) neque apud Syrum.

Ibid. Σ., ἐν ἡμέρᾳ κακώσεως. Ita Regius unus [Præterea reperitur hæc Symmachi versio in Eusebii comment. ad h. l., apud Theodoretum, et in catena Patrum Græc.]

V. 3. 'A., Θ., Κύριος φυλάξει αὐτὸν etc. Hæ lectiones prodeunt ex Euthymio, Eusebio et Daniele Barbaro.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

8. Ὁμοθυμαδὸν ἐψιθύριζον κατ' ἐμοῦ πάντες οἱ μισοῦντές με, περὶ ἐμοῦ ἐννοοῦντες κακὰ μοι.

9. Λόγος παράνομος ἐκκέχυτο ἐνδον αὐτῶν, καὶ πεσῶν οὐκέτι ἀναστήσεται.

10. Ἄλλὰ καὶ ἄνθρωπος, ὃς εἰρήνευε μοι, ᾧ ἐπεποιθεῖν, συνεσθίων μοι ἄρτον ἐμὸν, κατεμεγαλόνθη μου ἀκολοθῶν.

11. Σὺ δὲ, Κύριε, ὀκταειρόν με, καὶ ἀνέγειρόν με, ἵνα ἀνταποδώσω αὐτοῖς.

12. Διὰ τοῦτο γνώσομαι ὅτι θελήσεις με, ἐὰν μὴ καταλάβῃ ὁ ἐχθρὸς μου.

13. Ἐμοῦ δὲ διὰ τὴν ἀπλότητα ἀντέσχου, καὶ παραστήσεις με ἐμπροσθέν σου δι' αἰῶνος.

14. Ἄμην, ἀμήν.

SYMMACHUS.

8. Simul contra me susurrabant omnes odientes me : de me cogitantes mala mihi.

9. Sermo iniquus effusus erat intra eos : et qui cecidit non ultra surget.

10. Sed et homo qui pacem habebat mecum, cui confisus eram, comedens mecum panem meum, magnificavit se contra me cum sequeretur.

11. Tu autem, Domine, miserere mei, et excita me, ut retribuam eis.

12. Propter hoc cognoscam quia volens me ; si non obloquatur inimicus meus.

13. Me autem propter simplicitatem suscipe, et statues me coram te in perpetuum.

14. Amen, amen.

8. Κατ' ἐμοῦ ἐψιθύριζον πάντες οἱ ἐχθροὶ μου, κατ' ἐμοῦ ἐλογίζοντο κακὰ μοι.

9. Λόγον παράνομον κατέθεντο κατ' ἐμοῦ, Μὴ ὁ κοιμώμενος οὐχὶ προσθήσει τοῦ ἀναστήναι ;

10. Καὶ γὰρ ὁ ἄνθρωπος τῆς εἰρήνης μου, ἐφ' ὃν ἤλπισα, ὁ ἐσθίων ἄρτους μου, ἐμεγαλύνεν ἐπ' ἐμὲ πτερνισμόν.

11. Σὺ δὲ, Κύριε, ἐλέησόν με, καὶ ἀνάστησόν με, καὶ ἀνταποδώσω αὐτοῖς.

12. Ἐν τούτῳ ἔγνων ὅτι τεθέληκός με, ὅτι οὐ μὴ ἐπιχαρῆ ὁ ἐχθρὸς μου ἐπ' ἐμέ.

13. Ἐμοῦ δὲ διὰ τὴν ἀκακίαν ἀντελάβου, καὶ ἐβεβαίωσάς με ἐνώπιόν σου εἰς τὸν αἰῶνα.

14. Γένοιτο, γένοιτο.

LXX INTERPRETES.

8. Adversum me susurrabant omnes inimici mei, adversum me cogitabant mala mihi.

9. Verbum iniquum constituerunt adversum me : Numquid qui dormit non adjiciet ut resurgat ?

10. Etenim homo pacis meae, in quo speravi, qui edebat panes meos, magnificavit super me supplantationem.

11. Tu autem, Domine, miserere mei, et resuscita me : et retribuam eis.

12. In hoc cognovi quoniam voluisti me ; quoniam non gaudebit inimicus meus super me.

13. Me autem propter innocentiam suscepisti : et confirmasti me in conspectu tuo in æternum.

14. Fiat, fiat.

8.

9.

10. Καί γε ἀνὴρ εἰρήνης μου, ᾧ ἐπεποιθήσα.... κατεμεγαλόνθη μου πτέρνα.

11.

12.

13.

14.

THEODOTIU.

8.

9.

10. Et quidem vir pacis mee, cui confisus eram... magnificatus est contra me calcaneo.

11.

12.

13.

14.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XL.

Ibid. Σ., καὶ μαχαριστός etc. Sic mss.

Ibid. Σ., καὶ οὐκ ἐκδώσει etc. Eusebius. Drusius vero ad Symmachum hoc solum adfert, ἐν ψυχῆς. Sed melius, ni fallor, Eusebius, εἰς ψυχᾶς.

V. 4. Ἄ., Θ., Κύριος βοήθ. Sic mss. et Drusius.

V. 5. Σ., ἐμοῦ λέγοντος; etc. Eusebius in *Demonstratione evangelica*.

V. 6. Σ., οἱ ἐχθροὶ μου etc. Ex Eusebio *De Demonstratione evangelica*.

V. 7. Ἄ., καὶ ἐὰν ἐλθῃ etc. Martianus noster.

Symmachi vero locus ex *Demonstr. evang.* ut supra. Symmachi lectio aliter exprimitur in catena Cordeii his verbis : εἰσπορευόμενος τοῦ ἐπισκοπῆσαι, μάτην ἐλάλει.

V. 8. Σ., ὁμοθυμαδὸν etc. Indidem.

V. 9. Σ., λόγος παράν —. Eusebius *Demonstr. evang.*

V. 10. Ἄ., καί γε ἀνὴρ etc. Lectio Aquilæ ex Eusebio et ex duobus mss. prodit. Daniel Barbarus Theodotionis esse ait. Theodoretus utrique tribuit.

Lectio Symmachi ex *Demonstr. evang.* prodit. Aquilæ porro et Theodotionis versio sic exprimitur in catena Corderii : καίτε ἀνὴρ εἰρήνης μου, ᾧ

ἐπεποιθήσα, ὃν ὄλλον εἶχε ἐγύμνωσε. Sed postrema verba, ὃν ὄλλον εἶχε ἐγύμνωσε, videntur glossema esse.

TO EBPAIKON.	PSALMUS XLI. TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΛΑΣ.
1 למנצח משכיל לבני-סרח	1.	1. Τῷ νικητοπῷ ἐπιστήμονος τῶν υἱῶν Κορέ.
2 סאיל תערג	2.	2. Ὡς αὐλῶν πεπρωσίσταται.
אליך אלהים 3 לאלהים לאל חי	3.	3.
4 לחם יומם ולילה	4.	4.
5 אלה אונרה ו ואשפנה עלי	5.	5.
כי אתער ו בסך אודם עד-בית אלהים בקל-רנה ותדה המח חגג		Εἰσελεύσομαι ἐν συσκήῳ προβι- δάζων αὐτοῦς ἕως οἴκου τοῦ Θεοῦ, ἐν φωνῇ αἰνέσεως καὶ εὐχαριστίας, ὄχλου ἐορτάζοντος.
6 מה-תשתחוהי ו נפשי ותדבוי עלי ודאלי לאלהים כי-עד אודני ישועת פניו אלהי	6.	6. Τί κατακύπτεις ἡ ψυχὴ μου ; ἀνάμεινον τὸν Θεόν, ὅτι διηνεκῶς ὁμολογήσομαι αὐτῷ. Ταῖς δὲ σωτη- ρίαις τοῦ προσώπου αὐτοῦ, Θεός μου.
7, 8 עלי נפש תשתחוה על-כן אזרך מארך ירחן וחמונים מדר	7, 8.	7, 8.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

1. Victori erudiens, filiis Core. *Hieron.*, victori intellectus, filiis Core.

2. Quemadmodum cervus anhelabit. *Hieron.*, sicut arcola præparata.

Ad te, Deus. *Hieron.*, id.

3. Ad Deum, ad Deum vivum. *Hieron.*, ad Deum fortem vivum.

4. Panis die ac nocte. *Hieron.*, panes per diem et noctem.

5. Horum recordabor et effundam super me. *Hieron.*, horum recordatus sum, et effudi in me.

Quoniam transibo in numerum, movebo me cum eis usque ad domum Dei in voce jubilationis et confessionis, turba tripudians. *Hieron.*, quia veniam ad umbraculum, tacebo usque ad domum Dei, in voce laudis et confessionis, multitudinis festa celebrantis.

6. Cur deprimes te, anima mea, et tumultuaberis super me? Expecta Deum, quia adhuc confitebor ei salutes facierum ejus, Deus mi. *Hieron.*, quare incurvaris, anima mea, et quare conturbas me? expecta Deum, quia adhuc confitebor ei, salutaribus vultus ejus.

7, 8. Super me anima mea deprimens se: idcirco recordabor tui de terra Jarden et Hermonim de monte pusillo. Vorago ad vo-

VULGATA LATINA.

1. In finem intellectus, filiis Core.

2. Quemadmodum desiderat cervus.

Ad te, Deus.

3. Ad Deum fortem vivum.

4. Panes die ac nocte.

5. Hæc recordatus sum et effudi in me.

Quoniam transibo in locum tabernaculi admirabilis usque ad domum Dei: in voce exsultationis et confessionis, sonus epulantis.

6. Quare tristis es, anima mea, et quare conturbas me? Spera in Deo quoniam adhuc confitebor ei: salutare vultus mei et Deus meus.

7, 8. Ad meipsum anima mea conturbata est, propterea memor ero tui de terra Jordanis et Hermonim a monte modico. Abyssus

AQUILA

1. Victori scientis filiorum Core.

2. Ut pratum imbrem sitit.

3.

4.

5.

Ingrediar in umbrosum præcedens eos usque ad domum Dei, in voce laudis et gratiarum actionis, turba festum celebrante.

6. Quid deprimeris, anima mea? Expecta Deum, quoniam assidue confitebor ei. Saluti autem vultus ejus, Deus meus.

7, 8.

V. 11. Σ., σὺ δὲ, Κύριε, etc. Ex Eusebio De de-

V. 13. Σ., ἐμοῦ etc. Ididem. Lectio autem Aquilæ ex Eusebio in Psalmos.

V. 12. Σ., διὰ τοῦτο γινώσκειται etc. Ididem.

V. 14. Ita semper ut supra Num. v, 22, et alibi.

PSALMUS XLI.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ

1. Ἐπινίκιος συνέσεως τῶν υἱῶν Κορέ.

2. Ὡς σπεύδει Ἐλαφος.

3.

4. Ὡς ἄρτος συντάξεώς μου.

5. Ταῦτα ἀναπολῶν διέχεα ἐπ' ἑμαυτῶν.

Ὅτι ἐξελεύσομαι εἰς τὴν σκηνήν, διαβασταχθήσομαι ἕως τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ· μετὰ φωνῆς εὐφημίας καὶ ἐξομολογήσεως πλῆθους πανηγυριζόντων.

6. Τί κατακάμπτη, ἡ ψυχὴ μου, καὶ τί θορυβῆ κατ' ἐμοῦ; ἀνάμεινον τὸν Θεόν, ὅτι διηνεκῶς ἐξομολογήσομαι αὐτῷ τὰς σωτηρίας τοῦ προσώπου αὐτοῦ.

7, 8. Ἐπ' ἐμέ ἡ ψυχὴ μου κατατῆκεται, ὅταν ἀναμιμνήσκομαι σου ἀπὸ γῆς Ἰορδάνου, καὶ ἀπὸ Ἑρμονιελμ, ὄρους μικροτάτου. Ἄ-

SYMMACHUS.

1. Triumphale intelligentiæ filiorum Core.

2. Ut festinat cervus.

3.

4. Ut panis mihi constitutus.

5. Hæc animo volvens diffudi super meipsum.

Quia egrediar in tabernaculum, habitabore usque ad domum Dei, cum voce acclamationis et confessionis multitudinis celebritatem agentium.

6. Quid incurvaris, anima mea, et quid turbas moves contra me? Expecta Deum, quia assidue confitebor ei salutes vultus ejus.

7, 8. Super me anima mea turbescit, quando recordor tui de terra Jordanis, et de Hermoniim monte minimo. Abyssus abysso

1. Εἰς τὸ τέλος, εἰς σύνοσιν τοῖς υἱοῖς Κορέ.

2. Ὅν τρόπον ἐπιποθεῖ ὁ Ἐλαφος. Γ', ὃν τρόπον πεδίον πρασιασθῆ.

Πρὸς σὲ, ὁ Θεός.

3. Πρὸς τὸν Θεόν, πρὸς τὸν Θεὸν τὸν ζῶντα. Ἄλλοι, πρὸς τὸν Θεόν, πρὸς τὸν Ἰσχυρὸν τὸν ζῶντα.

4. Ἄρτος ἡμέρας καὶ νυκτός.

5. Ταῦτα ἐμνήσθην καὶ ἐξέχεα ἐπ' ἐμέ.

Ὅτι διελεύσομαι ἐν τόπῳ σκηνῆς θαυμαστῆς ἕως τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ· ἐν φωνῇ ἀγαλλιάσεως καὶ ἐξομολογήσεως, ἤχου ἑορταζόντων.

6. Ἰνατί περιλυτὸς εἶ, ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἰνατί συνταράσσεις με; Ἐλπίσον ἐπὶ τὸν Θεόν, ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ, σωτήριον τοῦ προσώπου μου, ὁ Θεός μου. Ε', τί ταπεινοῦσαι;

7, 8. Πρὸς ἑμαυτὸν ἡ ψυχὴ μου ἐταράχθη, διὰ τοῦτο μνησθήσομαι σου ἐκ γῆς Ἰορδάνου καὶ Ἑρμονιελμ ἀπὸ ὄρους μικροῦ. Ἄβυσσος

LXX INTERPRETES.

1. In finem, in intelligentiam filii Core.

2. Quemadmodum desiderat cervus. VI, quemadmodum campus imbrem sinit.

Ad te Deus.

3. Ad Deum, ad Deum vivum. Alii, ad Deum, ad Fortem viventem.

4. Panis die ac nocte.

5. Hæc recordatus sum et effudi in me.

Quoniam transibo in locum tabernaculi admirabilis usque ad domum Dei: in voce exultationis et confessionis, soui festum agentium.

6. Quare tristis es, anima mea, et quare conturbas me? Spera in Deo, quoniam confitebor ei salutare vultus mei, Deus meus. V, quid humiliaris?

7, 8. Ad meipsum anima mea conturbata est, propterea memor ero tui de terra Jordanis et Hermoniim a monte modico. Abyssus

1. Εἰς τὸ νίκος τοῖς ἡγαπημένους τοῖς υἱοῖς Κορέ.

2.

3.

4.

5.

6.

7, 8.

THEODOTIO.

1. In victoriam dilectis filiis Core.

2.

3.

4.

5.

6.

7, 8.

TO EBPAIKON.

מצער תרום-אל-תרום קורא לקול צור־יך

כל-משבר־יך וגליך עלי עבד

9 וגלילה שירה עמי 9.

10 סלעי 10.

לפה-קדר אלך בלחץ איני

11 ברצח ו בעצמותי חרשני צור־יך 11.

12 מה-תשתחחי ו נבשי ומה- 12.

תהמו עלי דחילי לאלהים כי-עוד אידני ישעתי פני ואלהי

VERSIO HEBRAICI TEXT.

raginem clamans, ad vocem fistularum tuarum. *Hieron.*, in meipso anima mea incurvatur. Propterea recordabor tui de terra Jordanis et Chermonim de monte minimo. Abyssus abyssum vocat in voce cataractarum tuarum.

Omnes illusiones tuæ et fluctus tui super me transierunt. *Hieron.*, omnes gurgites tui et fluctus tui super me transierunt.

9. Et in nocte canticum ejus mecum. *Hieron.*, et nocte canticum ejus mecum.

10. Petræ meæ. *Hieron.*, petra mea.

Ut quid atratus ambulabo in oppensione inimici. *Hieron.*, quare tristis incedo affligente inimico.

11. In occisione in ossibus meis affecerunt me probro inimici mei. *Hieron.*, dum me interficerent in ossibus meis, exprobraverunt mihi hostes mei.

12. Cur deprimes te, anima mea, et cur tumultuaberis super me? Exspecta Deum, quia adhuc confitebor ei, salutes facierum mearum et Deus meus. *Hieron.*, quare incurvaris, anima mea, et conturbas me? Exspecta Dominum, quoniam adhuc confitebor ei, salutaribus vultus mei et Deus meus.

TO EBPAIKON

Ἐλληγικοῖς γράμμασι.

AKYAAΣ.

Oi συντριμμοί σου.

9. Καὶ ἐν νυκτὶ ᾄσμα αὐτοῦ μετ' ἐμοῦ.

10. Πέτρα μου.

11. Ἐν τῷ φωνεῦσαι με ἐν ὄσσει μου, ὠνεῖδιζόν με οἱ ἐχθροὶ μου.

12. Τί κατακύπτεις, ἡ ψυχὴ μου; ἀνάμεινον τὸν Θεόν, ὅτι ἐτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ, σωτήριον τῷ προσώπου μου καὶ Θεός μου.

VULGATA LATINA.

abyssum invocat in voce cataractarum tuarum.

Omnia excelsa tua et fluctus tui super me transierunt.

9. Et nocte canticum ejus.

10. Susceptor meus es.

Quare tristis incedo dum affligit me inimicus.

11. Dum confringuntur ossa mea, exprobraverunt mihi qui tribulant me.

12. Quare tristis es, anima mea, et quare conturbas me? Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi, salutare vultus mei et Deus meus.

AQUILA.

Contritiones tuæ.

9. Et in nocte canticum ejus mecum.

10. Petra mea.

11. In occidendo me in ossibus meis, exprobrabant me inimici mei.

12. Cur incurvas te, anima mea? Exspecta Deum, quia adhuc confitebor ei, salutare vultus mei et Deus meus.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XLI.

1. 'A., Σ, τῶν υἱῶν Κορέ. Eusebius. Reliqua ex psalmo iv.

V. 2. 'A., ὡς ἀλῶν etc. Sic ex edit. Romana Agellius atque Drusius. Hieronymus Aquilam de more sequitur, et ἀλῶν verit, *areola præparata*.

Ibid. [Ad אַלֶּיךְ אֱלֹהִים hanc dedit Montf. versionem Symmachi: Τῆς πρὸς τὸν Θεὸν πορείας. *Progressionis ad Deum*. Et in nota subjecta: Eusebius in Psalmos. « Sed, inquit Schleusnerus, male hausit. » Et reapse si attente legas ipsius Eusebii verba, quæ longius esset hic transcribere, videbis τῆς πρὸς εἶ. Eusebii explicationem esse textus τῶν Ὁ', non autem versionem Symmachi. Eam ob causam

delevimus. DRACH.]

V. 5 Ὁ', πρὸς τὸν Θεὸν [πρὸς τὸν Θεὸν] τὸν ζῶντα. Ἄλλοι, πρὸς τὸν Θεόν, πρὸς τὸν Ἰσχυρὸν τὸν ζῶντα. Hodierna exemplaria τῶν Ὁ' habent, πρὸς τὸν Θεὸν τὸν ζῶντα · sed ut optime annotat Agellius, repetitio illius πρὸς τὸν Θεόν, quæ in Hebræo existat, ad imperitiam librariis quasi inutilis omissa fuisse videtur. Illud autem πρὸς τὸν Ἰσχυρὸν, quod in quibusdam τῶν Ὁ' B. bliis reperitur, ex aliorum interpretum versione desumptum est.

V. 4 Σ., ἐς ἄρτος etc. Drusius.

V. 5 Σ., ταῦτα ἀναπ. Sic miss. et Drusius.

Ibid. 'A., εἰσελεύσομαι: ἐν συσσίτῳ etc. Has lectio-

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ

βυσσος ἀβύσσῳ ἀπαντᾷ ἀπὸ ἤχου τῶν κρουῶν σου.

Πᾶσαι αἱ καταγίδες σου καὶ τὰ κύματά σου ἐπάνω μου παρῆλθον.

9. Καὶ κατὰ νύκτα ὥδῃ παρ' αὐτοῦ.

10. Πέτρα μου.

Ἰνατί σκυθρωπὸς περιπατῶ θλίβοντας ἐχθροῦ.

11. Ὡς σφαγὴν διὰ τῶν ὀστέων μου, ὠνειδίζόν με οἱ ἐναντίοι μου.

12. Τί κατατήχη, ἡ ψυχὴ μου; Ἀνάμεινον τὸν Θεόν, ὅτι διηνεκῶς ἐξομολογήσομαι αὐτῷ τὰς σωτηρίας τοῦ προσώπου αὐτοῦ.

ἄβυσσον ἐπικαλεῖται: εἰς φωνὴν τῶν καταβραχτῶν σου.

Πάντες οἱ μετεωρισμοὶ σου καὶ τὰ κύματά σου ἐπ' ἐμὲ διῆλθον.

9. Καὶ νυκτὸς δηλώσει.

10. Ἀντιλήπτωρ μου εἶ.

Ἰνατί σκυθρωπάζων πορεύομαι ἐν τῷ ἐκθλίβειν τὸν ἐχθρόν μου.

11. Ἐν τῷ καταβλάσθαι τὰ ὀστά μου, ὠνειδισάν με οἱ θλίβοντές με.

12. Ἰνατί περίλυπος εἶ, ἡ ψυχὴ μου, καὶ Ἰνατί συνταράσσεις με; Ἐλπίσον ἐπὶ τὸν Θεόν, ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ, ἡ σωτηρία τοῦ προσώπου μου, καὶ ὁ Θεός μου.

9.

10.

11.

12. Ἡ σωτηρία τοῦ προσώπου μου.

SYMMACHUS.

occurrit, a sonitu fontium tuorum.

LXX INTERPRETES.

abyssum invocat in voce cataractarum tuarum.

THEODOTIO.

Omnes procellæ tuæ et fluctus tui supra me transierunt.

Omnia excelsa tua et fluctus tui super me transierunt.

9. Et per noctem canticum ab ipso.

9. Et nocte declarabit.

9.

10. Petra mea.

10. Susceptor meus es.

10.

Ut quid tristis ambulo affligente inimico.

Quare tristis incedo dum affligit inimicus meus.

11. Quasi occisionem per ossa mea, exprobrabant me adversarii mei.

11. Dum confringuntur ossa mea, exprobraverunt mihi qui tribulant me.

11.

12. Quid contabescis, anima mea? Expecta Deum, quia assidue confitebor ei salutes vultus ejus.

12. Quare tristis es, anima mea, et quare conturbas me? Spera in Deo, quoniam confitebor illi, salutare vultus mei, et Deus meus.

12. Salus vultus mei.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XLI.

nes pleniore exhibet Eusebius. Alii item, sed multas referunt. Ibidem loco τοῦ προβιδάζων, Agellius legit, παραβιδάζων.

V. 6. Lectionem Aquilæ ex Eusebio in Psalmos et ex mss. erimus. Lectionem Symmachi plenam adfert Eusebius. Ε', τί ταπεινοῦσαι. Agellius.

V. 7 et 8. Σ., ἐπ' ἐμὲ etc. Sic Euseb. in Psalmos. Ibid. Σ., πᾶσαι etc. Ex Eusebio in Psalmos. Lectionem Aquilæ exhibet Drusius.

V. 9. 'A., καὶ ἐν νυκτὶ etc. Eusebius in Psalmos. Lectionem vero Symmachi habet Drusius.

V. 10. 'A., Σ., πέτρα μου. Eusebius.

Ibid. Σ., Ἰνατί σκυθ-. Eusebius.

V. 11. Aquilæ et Symmachi lectiones partim ex mss. partim ex Drusio.

V. 12. Ex Eusebio, ut supra. Coislun., Ο', Θ., ἡ σωτηρία τοῦ προσώπου μου.

TO EBPAIKON.	PSALMUS XLII. TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKY'AAΣ.
<p>1 שפסני אלהים ו דריבה כמיש כרמה תעלה 2 כעזי</p> <p>למה קדר אנתלך בלחץ אייב</p> <p>3 שלח אויך ואתך דבה ונתני יביאני אל דר קדשך ואל משכנותיך</p> <p>4 ואביאה ו אל מבדח אלהים אל אל שכחת גילי ואיך כעזר אלהים אלהי</p> <p>5 מה תשתדחי ו נפשי ומה תסבי עלי דוחילי לאלהים כי עז אדני וזעזע פני ואלהי</p>	<p>1.</p> <p>2.</p> <p>3.</p> <p>4.</p> <p>5.</p>	<p>1.</p> <p>2.</p> <p>3. Ἀπό ἀνδρὸς ἐπιθέσεως καὶ πα- ρανομίας.</p> <p>4.</p> <p>5. Ἀπόστειλον τὸ φῶς σου καὶ τὴν ἀληθειάν σου, ἅτινα ὁδηγήσει με, καὶ ἔξει με εἰς τὸ ὄρος ἅγιόν σου, καὶ εἰς τὰς σκηνώσεις σου.</p>

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
<p>1. Judica me, Deus, et litiga. <i>Hieron.</i>, judica me, Deus, et discerne.</p> <p>A viro doli et iniquitatis. <i>Hieron.</i>, a viro iniquo et doloso.</p> <p>2. Fortitudinis meæ. <i>Hieron.</i>, fortitudo mea.</p> <p>Ut quid atratus ambulabo in oppresse inimici. <i>Hieron.</i>, quare tristis incedo, affligente inimico.</p> <p>3. Mitte lucem tuam et veritatem tuam, ipsæ ducent me, inducent me ad montem sanctitatis tuæ, et ad tabernacula tua. <i>Hieron.</i>, mitte lucem tuam et veritatem tuam : ipsa ducent me et introducent me ad montem sanctum tuum et in tabernacula tua.</p> <p>4. Et introibo ad altare Dei, ad Deum lætitiæ exultationis meæ : et confitebor tibi in cithara, Deus, Deus meus. <i>Hieron.</i>, et introibo ad altare Dei, ad Deum lætitiæ et exultationis meæ : et confitebor tibi in cithara, Deus, Deus meus.</p> <p>5. Cur deprimes te, anima mea, et cur tumultuaberis super me? Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor ei, salutes facierum mearum et Deus meus. <i>Hieron.</i>, quare incurvaris, anima mea, et quare conturbas me? Exspecta Dominum, quoniam adhuc confitebor ei salutibus vultus mei et Deo meo.</p>	<p>1. Judica me, Deus, et discerne.</p> <p>A viro iniquo et doloso.</p> <p>2. Fortitudo mea.</p> <p>Quare tristis incedo, dum affligit me inimicus.</p> <p>3. Emitte lucem tuam et veritatem tuam : ipsa me deduxerunt, et adduxerunt in montem sanctum tuum, et in tabernacula tua.</p> <p>4. Et introibo ad altare Dei, ad Deum, qui lætificat juventutem meam : confitebor tibi in cithara, Deus, Deus meus.</p> <p>5. Quare tristis es, anima mea, et quare conturbas me? Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi, salutare vultus mei, et Deus meus.</p>	<p>1.</p> <p>A viro deceptionis et iniquitatis.</p> <p>2.</p> <p>3. Mitte lucem tuam et veritatem tuam : ipsa ducent me et introducent me ad montem sanctum tuum, et in tabernacula tua.</p> <p>4.</p> <p>5.</p>

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XLII.

V. 4. Eusebius in Psalmos : Ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις ὁ ψαλμὸς· διὸ οὐδὲ παρὰ τοῖς λοιποῖς ἐρμηνευταῖς ἐπιγραφὴν ἔχει· ἀλλὰ καὶ ὅτι μέρος εἶπεν εἶναι τοῦ πρὸ αὐτοῦ, δεδηλωται ἔκ τε τῶν ὁμοίων ἐν ἀμφοτέροις λόγοις, καὶ ἐκ τῆς ἐμπεροῦς διανοίας. l. e. *Hic psalmus caret inscriptione apud Hebræos,*

quamobrem neque apud reliquos interpretes titulum habet. Imo vero quod pars esse videatur præcedentis psalmi, demonstratur cum ex similibus in utroque loquendi modis, tum ex sententia affini.
Ibid. Σ., κρινόν μοι. Sic Eusebius in Psalmos. Vox sequens, καὶ ὑπερδίκησον, habetur in notis

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Κρίνον μοι, ὁ Θεός, καὶ ὑπερ-
δίχτησον.

2 Σωτηρία μου.

Ἰνατί σκυθρωπὸς περιπατῶ, θλι-
βόντος ἔχθρου;

3. Ἀπόστειλον τὸ φῶς σου καὶ
τὴν ἀλήθειάν σου, ἅτινα ὀδηγήσει
με, καὶ ἄξει με εἰς τὸ ὄρος ἁγίων
σου, καὶ εἰς τὰς σκηνώσεις σου.

4 Ἰνα ἔλθω πρὸς τὸ θυσιαστή-
ριον τοῦ Θεοῦ, πρὸς τὸν Θεὸν τὴν
εὐφροσύνην τῆς εὐθυμίας μου, καὶ
ἐξομολογήσομαι σοι ἐν ψαλτηρίῳ, ὁ
Θεός, ὁ Θεός μου.

5. Τί καταβρέεις, ψυχὴ μου, καὶ
τί θορυβεῖς ἐπ' ἐμέ; Ἀνάμεινον τὸν
Θεὸν, εἰσαεὶ γὰρ ἐξομολογήσομαι
αὐτῷ, τῇ σωτηρίᾳ τοῦ προσώπου
μου, καὶ τῷ Θεῷ μου.

SYMMACHIUS.

4. Judica mihi, Deus, et defende.

2. Salus mea.

Ut quid tristis ambulo, affligente
inimico?

3. Mitte lucem tuam et verita-
tem tuam: ipsa ducent me, et in-
troducent me ad montem sanctum
tuum, et in tabernacula tua.

4. Ut veniam ad altare Dei, ad
Deum lætitiæ boni animi mei, et
confitebor tibi in psalterio, Deus,
Deus meus.

5. Quid effluis, anima mea, et
quid conturbas super me? Exspe-
cta Deum, semper enim confite-
bor ei, salutis vultus mei, et Deo
meo.

1. Κρίνον με, ὁ Θεός, καὶ δικάσον. 1.

Ἀπὸ ἀνθρώπου ἀδίκου καὶ δε-
λίου.

2. Κραταίωμά μου. Ἄλλος, 2.
ἰσχύς μου.

Ἰνατί σκυθρωπάζων πορεύομαι
ἐν τῷ ἐκθλίβειν τὸν ἔχθρόν μου.

3. Ἐξαπόστειλον τὸ φῶς σου καὶ
τὴν ἀλήθειάν σου· αὐτὰ με ὀδηγή-
σαν καὶ ἤγαγόν με εἰς τὸ ὄρος ἁγίων
σου, καὶ εἰς τὰ σκηνώματά σου.
Ε', ἀπόστειλον τὸ φῶς σου καὶ τὴν
ἀλήθειάν σου, ἅτινα ὀδηγήσει με,
καὶ ἄξει με εἰς τὸ ὄρος ἁγίων σου,
καὶ εἰς τὰς σκηνώσεις σου.

4. Καὶ εἰσελεύσομαι πρὸς τὸ θυ-
σιαστήριον τοῦ Θεοῦ, πρὸς τὸν Θεὸν
τὸν εὐφραίνοντα τὴν νεότητά μου.
Ἐξομολογήσομαι σοι ἐν κιθάρᾳ, ὁ
Θεός, ὁ Θεός μου.

5. Ἰνατί περιλυτὸς εἶ, ἡ ψυχὴ
μου, καὶ Ἰνατί συνταράσσεις με;
Ἐλπίσον ἐπὶ τὸν Θεὸν, ὅτι ἐξομολο-
γήσομαι αὐτῷ, σωτήριον τοῦ προσ-
ώπου μου, ὁ Θεός μου.

LXX INTERPRETES.

4. Judica me, Deus, et discerne. 1.

A viro iniquo et doloso.

2. Fortitudo mea. *Alius, id.* 2.

Quare tristis incedo, dum affli-
git inimicus meus?

3. Emitte lucem tuam et verita-
tem tuam: ipsa me deduxerunt, et
adduxerunt me in montem sanctum
tuum, et in tabernacula tua. V.
mitte lucem tuam et veritatem
tuam: ipsa ducent me et introdu-
cent me ad montem sanctum tuum,
et in tabernacula tua.

4. Et introibo ad altare Dei, ad
Deum qui lætificat juventutem
meam: confitebor tibi in cithara,
Deus, Deus meus.

5. Quare tristis es, anima mea,
et quare conturbas me? Spera in
Deo, quoniam confitebor illi, salu-
tare vultus mei, Deus meus. 5.

THEODOTIO.

3. Mitte lucem tuam et verita-
tem tuam: ipsa ducent me et in-
troducent me ad montem sanctum
tuum et in tabernacula tua.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XLII.

edit. Rom. et apud Drusium. Agellius legit ὑπερ-
χίνησον, sed minus recte, ni fallor.

Ibid. Ἄ., ἀπὸ ἀνδρ- etc. Drusius.

V. 2. Σ., σωτηρία μου. Ἄλλος, ἰσχύς μου.
Cosiina.

Ibid. Σ., Ἰνατί σκυθρ. Eusebius, ut in psalmo

præcedenti, versu 10.

V. 3. Ἄ., Σ., Θ., Ε', ἀπόστειλον τὸ φῶς σου etc.
Sic unus ex Colbertinis, qui tres tantum priores
interpretes commemorat. Theodoretus vero ait,
ὅτι λοιπὸν, Reliqui. Agellius demum hanc versionem
Quintæ etiam editioni tribuit.

V. 4. Σ., ἵνα ἔλθω πρὸς etc. Sic Regius unus, qui vertit, ut *veniam*. Drusius autem habet ἵνατί, Colbertinus στιχηρῶς scriptus, et Daniel Barbarus, ἔλθῶν, minus recte, atque infra σοι omittit.

PSALMUS XLIII.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι	AKYΛAΣ.
2 בימי קדם	2.	2.
3 תרע לאמים	3.	3.
וזחלתי 4 כי לא בחרבם ירשו-ארץ וזדעם לא-הישועה לכו	4.	Καὶ ἐξαπέστειλας αὐτούς. 4.
.....	.....	.....
וזאך פניך כי רציתם		
5 אותה-היא מלכי אלהים צוה ישועת יעקב	5.	5.
6 צרינו נגח	6.	6.
נבס 7 אבחה	7.	Συμπατήσομεν. 7.
8 כי השעתנו	8.	8.
9 באלהים דאלנו כל-היום	9.	9. Ἐν τῷ Θεῷ καυχώμεθα ἅλην τὴν ἡμέραν.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

2. In diebus quondam. <i>Hieron.</i> , in diebus antiquis.	2. In diebus antiquis.	2.
3. Male fecisti populis. <i>Hieron.</i> , <i>idem</i> . Et emisisti eos. <i>Hieron.</i> , <i>id</i> .	3. Affixisti populos. Et expulisti eos.	3. Et emisisti eos.
4. Nec enim in gladio suo pos- sederunt terram, et brachium eo- rum non salvavit eos. <i>Hieron.</i> , non enim in gladio suo possede- derunt terram, neque brachium eorum salvavit eos. Et lux facierum tuarum, quia voluisti eos. <i>Hieron.</i> , et lux vultus tui, quoniam complacuisti eis.	4. Nec enim in gladio suo pos- sederunt terram, et brachium eo- rum non salvavit eos. Et illuminatio vultus tui : quo- niam complacuisti in eis.	4.
5. Tu ipse rex meus, Deus, præcipe salutes Jacob. <i>Hieron.</i> , tu es ipse rex meus, Deus : præ- cipe pro salutibus Jacob.	5. Tu es ipse rex meus, qui mandas salutes Jacob.	5.
6. Hostes nostros cornu pete- mus. <i>Hieron.</i> , hostes nostros ven- tilabimus. Conculcabitur. <i>Hieron.</i> , <i>id</i> .	6. Inimicos nostros ventilabi- mus cornu. Spernemus.	6. Conculcabitur.
7. Confidam. <i>Hieron.</i> , <i>id</i> .	7. Sperabo.	7.
8. Quoniam servare fecisti nos. <i>Hieron.</i> , quia salvasti nos.	8. Salvasti enim nos.	8.
9. In Deo laudavimus omni die. <i>Hieron.</i> , in Domino gaudebimus tota die.	9. In Deo laudabimur tota die.	9. In Deo gloriabimur tota die.

V. 5. Σ., τί καταβρέεις etc. Eusebius. Ibid. ππ, Aquila, διηνεκῶς, *assidue*. Item. V, ταπεινοῦσαι. Orusius. Et infra.

PSALMUS XLIII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΩΤΙΩΝ.
2.	2. Ἐν ταῖς ἡμέραις ἀρχαῖαις. Ἄλλος, ἐν ἡμέραις ταῖς πρῖν. Ἄλλος, ἐν ἡμέραις ταῖς ἀρχῆθεν.	2.
3.	3. Ἐκάκωσας λαούς. Ἄλλος, ἐκάκωσας φύλα.	3.
Καὶ ἐξήλατας αὐτούς.	Καὶ ἐξέβαλες αὐτούς.	
4.	4. Οὐ γὰρ ἐν τῇ ῥομφαίᾳ αὐτῶν ἐκληρονόμησαν τὴν γῆν, καὶ ὁ βραχίων αὐτῶν οὐκ ἔσωσεν αὐτούς. Ἄλλος, οὐ γὰρ ἐν τῇ μαχαίρᾳ αὐτῶν ἐκληρονόμησαν τὴν γῆν, οὐδὲ ὁ βραχίων αὐτῶν ἔσωσεν αὐτούς. Καὶ ὁ φωτισμὸς τοῦ προσώπου σου, ὅτι εὐδόκησας ἐν αὐτοῖς. Ἄλλος, καὶ τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, ὅτι εὐδόκησας ἐν αὐτοῖς.	4.
5. Σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς μου, ὁ Θεός, ἐντεταίη περὶ τῆς σωτηρίας Ἰακώβ.	5. Σὺ εἶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς μου καὶ ὁ Θεός μου, ὁ ἐντεταίημενος τὰς σωτηρίας Ἰακώβ.	5.
6.	6. Τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν κερατιοῦμεν. Ἄλλος, τοὺς θλίβοντας ἡμᾶς κερατιοῦμεν. Ἐξουδενώσομεν.	6.
Συμπατήσομεν.	Ἐξουδενώσομεν.	
7.	7. Ἐλπῶ. Ἄλλος, πέποιθα.	7.
8.	8. Ἔσωσας γὰρ ἡμᾶς. Ἄλλος, ὅτι ἔσωσας ἡμᾶς.	8.
9. Τὸν Θεὸν ὑμνοῦμεν ὅλην τὴν ἡμέραν.	9. Ἐν τῷ Θεῷ ἐπαινεθσόμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν.	9.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIΟ.

2.	2. In diebus antiquis. <i>Alius</i> , in diebus prius. <i>Alius</i> , in diebus antiquitus.	2.
3.	3. Amixisti populos. <i>Alius</i> , amixisti tribus.	3.
Et expulisti eos.	Et expulisti eos.	
4.	4. Nec enim in gladio suo possederunt terram, et brachium eorum non salvavit eos. <i>Alius</i> , non enim in gladio suo possederunt terram, neque brachium eorum salvavit eos. Et illuminatio vultus tui : quoniam complacuisti in eis. <i>Alius</i> , et lux vultus tui, quoniam complacuisti in eis.	4.
5. Tu es rex meus, Deus, manda de salute Jacob.	5. Tu es ipse rex meus et Deus meus, qui mandas salutes Jacob.	5.
6.	6. Inimicos nostros ventilabimus cornu. <i>Alius</i> , tribulantes nos ventilabimus cornu. Spernemus.	6.
Conculcabitur.	Spernemus.	
7.	7. Sperabo. <i>Alius</i> , confidi.	7.
8.	8. Salvasti enim nos. <i>Alius</i> , quia salvasti nos.	8.
9. Deum celebrabimus tota die.	9. In Deo laudabimur tota die.	9.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὺς γράμματα.	AKΓΛΑΣ.
10 אף - ונחת	10.	10.
ולא תצא בגבאיתו		
11 תשיבנו אדור מני - צר תמשאיתו שני לכו	11.	11.
12 תתגנו כצאן מאכל ובגדים זריתנו	12.	12.
13 תמכרנו עמך בלא - דון ולא - רבית במחיריהם	13.	13.
14 תשימנו חרפה לשכנינו לעג וקלם למביחתינו	14.	14.
15 תשימנו משל בגדים פגד - ראש בלאבם	15. Μαυουδ.	15.
16 כל - היום כלמותי נגדי ובשת פני כסוני	16.	16.
17 מקול מחרף ומגדף מפני ארתי ומתנקם	17.	17. Καὶ βλασφημοῦντας.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

10. Etiam elongasti. *Hieron.*,
verum tu projecisti.

Et non egredieris in exercitibus
nostris. *Hieron., id.*

11. Reducess nos retrorsum ab
hoste, et odio habentes nos diripuerunt
sibi. *Hieron.*, vertisti terga
nostra hosti: et qui oderunt
uos, diripuerunt sibi.

12. Dabis nos ut pecus come-
sionis, et in gentibus dispersisti
nos. *Hieron.*, dedisti nos quasi
gregem ad vorandum, et in genti-
bus dispersisti nos.

13. Vendes populum tuum sine
pretio, et non multiplicasti in
pretiis eorum. *Hieron.*, vendidisti
populum tuum sine pretio: nec
grandis fuit commutatio eorum.

14. Pones nos opprobrium vi-
ciniis nostris, subsannationem et
derisum iis qui sunt in circuitu
nostro. *Hieron.*, posuisti nos oppro-
brium viciniis nostris, subsannatio-
nem et irrisum his qui erant in
circuitu nostro.

15. Pones nos proverbium in
gentibus, commotionem capitis in
populis. *Hieron.*, posuisti nos si-
militudinem in gentibus, commo-
tionem capitis in tribus.

16. Omni die verecundia mea co-
ram me, et confusio faciei meae
operuit me. *Hieron.*, tota die con-
fusio mea contra me, et ignomi-
nia faciei meae cooperuit me.

17. A voce exprobrantis et con-

VULGATA LATINA.

10. Nunc autem repulisti.

Et non egredieris, Deus, in vir-
tutibus nostris.

11. Avertisti nos retrorsum post
inimicos nostros, et qui oderunt
nos diripiebant sibi.

12. Dedisti nos tanquam oves
escarum, et in gentibus dispersi-
sti nos.

13. Vendidisti populum tuum
sine pretio, et non fuit multumdo
in commutationibus eorum.

14. Posuisti nos opprobrium vi-
ciniis nostris, subsannationem et
derisum iis qui sunt in circuitu
nostro.

15. Posuisti nos in similitudi-
nem gentibus, commotionem cap-
itis in populis.

16. Tota die verecundia mea
contra me est, et confusio faciei
meae cooperuit me.

17. A voce exprobrantis et ob-

AQUILA.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

17. Et blasphemantis.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΟΝ.

10. Καὶ οὐ προσέρχῃ ἐν τοῖς στρατεύμασιν ἡμῶν.
11. Ἐταξας ἡμᾶς ἐσχάτους παντὸς ἐναντίου, καὶ οἱ μισοῦντες ἡμᾶς διαρπάζουσιν ἑαυτοῖς.
12. Ἐδωκας ἡμᾶς ὡς βοσκήματα βρώσεως, καὶ εἰς τὰ ἔθνη ἐλκυσθησας ἡμᾶς.
13. Ἀπέδου τὸν λαόν σου οὐχ ὑπάρξεις, καὶ οὐ πολλὴν ἐποίησας τὴν τιμὴν αὐτῶν.
14. Ἐποίησας ἡμᾶς προπηλακισμὸν μετὰ χλευασμοῦ τοῖς κύκλω ἡμῶν.
15. Ἐποίησας ἡμᾶς παραβολὴν ἐν τοῖς ἔθνεσι, κίνησιν κεφαλῆς ἐν ταῖς φυλαῖς.
16. Δι' ὅλης ἡμέρας ἡ ἀσχημόνησις μου ἀντικρὺς μου, καὶ ὁ κατασχυμῆς τοῦ προσώπου μου καλύπτει με.
17. Ἀπὸ φωνῆς ὄνειδίζοντος καὶ βλασφημοῦντος, ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ καὶ τιμωροῦντος ἑαυτῶ.

SYMMACHUS.

10. Et non accedes in exercitibus nostris.
11. Statuisti nos ultimos omnium adversariorum, et qui oderunt nos diripiunt sibi.
12. Dedisti nos ut pecus comestionis, et in gentes ventilasti nos.
13. Tradidisti populum tuum sine substantia, et non multum fecisti pretium eorum.
14. Fecisti nos opprobrium cum derisione iis qui sunt in circuitu nostro.
15. Fecisti nos parabolam in gentibus, commotionem capitis in tribubus.
16. Per totam diem opprobrium meum contra me est, et pudor vultus mei operit me.
17. A voce exprobrantis et blas-
10. Nūn δὲ ἀπόσω. Ἄλλος, καίπερ ἀπόσω. Ἄλλος, καίγε ἀπόσω. Ἄλλος, ἀλλὰ πρὸς τοῦτοις ἀπόσω.
- Καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν.
11. Ἀπέστρεψας ἡμᾶς εἰς τὰ ὀπίσω παρὰ τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν, καὶ οἱ μισοῦντες ἡμᾶς διήρπασον ἑαυτοῖς.
12. Ἐδωκας ἡμᾶς ὡς πρόβατα βρώσεως, καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσι διέσπειρας ἡμᾶς.
13. Ἀπέδου τὸν λαόν σου ἀνευ τιμῆς, καὶ οὐκ ἦν πλῆθος ἐν τοῖς ἀλλάγμασιν αὐτῶν. Ἄλλος, κέπρακας. Ἄλλος, ἐν οὐχ ὑπάρξει.
14. Ἐθου ἡμᾶς ὄνειδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν, μυκτηρισμὸν καὶ καταγέλωτα τοῖς κύκλω ἡμῶν. Ἄλλος, πωμπήν. Ε΄, χλευασμὸν. Γ΄, Ζ΄, καταγέλωτα.
15. Ἐθου ἡμᾶς εἰς παραβολὴν ἐν τοῖς ἔθνεσι, κίνησιν κεφαλῆς ἐν τοῖς λαοῖς. Ἄλλος, εἰς διήγησιν. Ἄλλος, μετακίνημα.
16. Ὅλην τὴν ἡμέραν ἡ ἐντροπὴ μου κατεναντίον μου ἐστὶ, καὶ ἡ αἰσχυνὴ τοῦ προσώπου μου ἐκάλυψέ με.
17. Ἀπὸ φωνῆς ὄνειδίζοντος καὶ παραλαλούντος, ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ καὶ ἐκδιώκοντος.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

10. Nunc autem repulisti. *Alius*, et utique repulisti. *Alius*, id. *aliter*. *Alius*, sed ad hanc repulisti.
- Et non egredieris in virtutibus nostris.
11. Avertisti nos retrorsum post inimicos nostros, et qui oderunt nos diripiebant sibi.
12. Dedisti nos tanquam oves escarum, et in gentibus dispersisti nos.
13. Vendidisti populum tuum sine pretio, et non fuit multitudo in commutationibus eorum. *Alius*, vendidisti. *Alius*, in non substantia.
14. Posuisti nos opprobrium vicinis nostris, subsannationem et derisum iis qui sunt in circuitu nostro. *Alius*, pompam. V, derisionem. VI, VII, irrisionem.
15. Posuisti nos in parabolam in gentibus, commotionem capitis in populis. *Alius*, in narrationem. *Alius*, transmotionem.
16. Tota die verecundia mea contra me est, et confusio faciei meae cooperuit me.
17. A voce exprobrantis et ob-

791	ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ.	ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
	ולא שקרטו בביתך 18	18.	18.
	ולא נסג אודר לבנו 19	19.	19.
	ותבו אשרנו מני ארדך		
	20 כי דכיתנו במקום תנים ותכס עלינו בצלמות	20.	20. Ὅτι συνέθλασας ἡμᾶς ἐν τῷ περὶ ἀοικητῶν, καὶ ἐπεπώμασας ἡμῖν σχιάν θανάτου.
	21 אכרשכחני שם אלהינו ונפרש כפינו לאל זר	21.	21. Οὐκ ἐπελαθόμεθά σου, οὐδὲ παρέσθημεν τὰς πρὸς σὲ συνθήκας.
	22 יחקר	22.	22. Ἐξιχνιάσει.
	24 למה תישן ו אדני הקיצה אל-הדעת לבנך	24.	24.
	25 למה פגמך תסתיר תשכח עיני ולחצני	25.	25.
	26 שחה	26.	26. Κατέκυψεν.
	27 קרבה עזרתה לנו ופדנו	27.	27.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA

tumelia afficientis, a facie inimici et ulciscientis se. *Hieron.*, a voce exprobrantis et blasphemantis : a facie inimici et ultoris.

loquentis, a facie inimici et persequentis.

18. Nec mentiti sumus in pacto tuo. *Hieron.*, id.

18. Et inique non egimus in testamento tuo.

18.

19. Non se vertit retrorsum cor nostrum. *Hieron.*, et non est conversum retro cor nostrum.

19. Et non recessit retro cor nostrum.

19.

Et declinavit pes noster de semita tua. *Hieron.*, nec declinaverunt gressus nostri a semita tua.

Et declinasti semitas nostras a via tua.

20. Quoniam contrivisti nos in loco draconis, et operuisti super nos in umbra mortis. *Hier.*, quoniam dejecisti nos in loco draconum, et operuisti nos umbra mortis.

20. Quoniam humiliasti nos in loco afflictionis, et cooperuit nos umbra mortis.

20. Quoniam contrivisti nos in loco inhabitabili, et quasi operculo clausisti nobis umbram mortis.

21. Si obliti sumus nominis Dei nostri, et expandimus palmas nostras ad deum alienum. *Hieron.*, si obliti sumus nominis Dei nostri et expandimus manus, etc.

21. Si obliti sumus nomen Dei nostri, et si expandimus manus nostras ad deum alienum.

21. Non obliti sumus tui, neque transgressi sumus pacta tecum.

22. Investigabit. *Hieron.*, id.

22. Requiret.

22. Investigabit.

24. Ut quid dormitas, Domine? expergiscere, ne elonga te in perpetuum. *Hieron.*, consurge, quare dormitas, Domine? evigila, quare projecis nos in sempiternum?

24. Exsurge, quare obdormis, Domine? exsurge, et ne repellas in finem.

24.

25. Ut quid facies tuas abscondis? oblivisceris afflictionis nostrae et oppressionis nostrae. *Hieron.*, quare faciem tuam abscondis? oblivisceris afflictiones et angustias nostras.

25. Quare faciem tuam avertis? oblivisceris inopiae nostrae et tribulationis nostrae.

25.

26. Depressa est. *Hieron.*, incurvata est.

26. Humiliata est.

26. Inclinata est.

27. Surge, auxiliare nobis, et redime nos. *Hieron.*, id.

27. Exsurge, Domine, adjuva nos et redime nos.

27.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

ΟΨ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

18. Οὐδὲ παρελογισάμεθα τὴν συνθήκην σου.

19. Οὐδὲ ἀπέστη εἰς τὰ ὀπίσω ἡ καρδία ἡμῶν.

Οὐδὲ μετεκλίθη τὰ ὑπορθοῦντα ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ὁδοῦ σου.

20.

21.

22. Ἐξερευνήσει.

24. Ἰνατί ὡς ὁ ὑπνῶν εἶ, Δέσποτα; Ἐξύπνισον, καὶ μὴ ἀποβάλλῃ εἰς τέλος.

25. Ἰνατί τὸ πρόσωπόν σου κρύπτεις; ἐπιλανθάνῃ τῆς κακώσεως (αἰ. κακουχίας) ἡμῶν καὶ θλίψεως.

26. Κατεκλύμφθη.

27.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

phemantis, a facie inimici et ulscentis se.

18. Neque delusimus fœdus tuum.

19. Neque abscessit in posteriora cor nostrum.

Neque declinata sunt quæ nos corrigunt de via tua.

20.

21.

22. Examinabit.

24. Ut quid quasi dormiens es, Domine? Expergiscere, et ne repellas in finem.

25. Ut quid faciem tuam abscondis? oblivisceris afflictionis nostræ et tribulationis.

26. Incurvata est.

27.

18. Καὶ οὐκ ἠδικήσαμεν ἐν διαθήκῃ σου.

19. Καὶ οὐκ ἀπέστη εἰς τὰ ὀπίσω ἡ καρδία ἡμῶν. Ἄλλος, οὐκ ἀπεχώρησεν. Ἄλλος, καὶ οὐκ ἀπεστράφη ἡ καρδία ἡμῶν.

Καὶ ἐξέκλινας τὰς τρίβους ἡμῶν ἀπὸ τῶν ὁδῶν σου. Ἐ, καὶ οὐκ ἐξέκλινας τὰ διαδήματα ἡμῶν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ σου.

20. Ὅτι ἐταπεινώσας ἡμᾶς ἐν τῷ πῶ κακώσεως, καὶ ἐπεκάλυψεν ἡμᾶς σκιὰ θανάτου. Ἄλλος, ἐν τῷ πῶ σειρήνων. Ἄλλος, καὶ ἐπεκάλυψας ἡμᾶς ἐν σκιᾷ θανάτου.

21. Εἰ ἐπελαθόμεθα τοῦ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ εἰ διεπετάσαμεν τὰς χεῖρας ἡμῶν πρὸς θεοὺ ἀλλότριον.

22. Ἐκζητήσει.

24. Ἐξεγέρθητι, ἵνα τί ὑπνοῖς, Κύριε; Ἀνάστηθι, καὶ μὴ ἀπώσῃ εἰς τέλος. Ἄλλος, ἐξυπνίσθητι.

25. Ἰνατί τὸ πρόσωπόν σου ἀποστρέφεις; ἐπιλανθάνῃ τῆς πτωχείας ἡμῶν καὶ τῆς θλίψεως ἡμῶν. Ἄλλος, τῆς κακίας ἡμῶν.

26. Ἐταπεινώθη.

27. Ἀνάστα, Κύριε, βυθήθῃσιν ἡμῖν, καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς. Ἄλλος,

LXX INTERPRETES.

loquentis, a facie inimici et persecuentis.

18. Et inique non egimus in testamento tuo.

19. Et non recessit retro cor nostrum. *Alius*, non abscessit. *Alius*, nec aversum est cor nostrum.

Et declinasti semitas nostras a viis tuis. *V*, et non declinasti gressus nostros a via tua.

20. Quoniam humiliasti nos in loco afflictionis, et cooperuit nos umbra mortis. *Alius*, in loco sirenium. *Alius*, et operuisti nos in umbra mortis.

21. Si oblitus sumus nomen Dei nostri, et si expandimus manus nostras ad deum alienum.

22. Requiret.

24. Exsurge, quare obdormis, Domine? Exsurge, et ne repellas in finem. *Alius*, evigila.

25. Quare faciem tuam avertis? oblivisceris inopix nostræ et tribulationis nostræ. *Alius*, malitiæ nostræ.

26. Humiliata est.

27. Exsurge, Domine, adjuva nos et redime nos. *Alius*, sta prote-

THEODOTIO.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γραμμασι.

AKYAAΣ.

תוספת

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

Διὰ τὸ ἔλεός σου.

AQUILA.

Propter misericordiam tuam.
Hieron., id.

Propter nomen tuum.

Propter misericordiam tuam.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XLIII.

V. 1. Nota Eusebii: Οὐδὲ ψαλμὸν, οὐδὲ ᾠδὴν, οὐδὲ ὕμνον ἔχει ἡ προγραφὴ. I. e. Neque psalmum, neque canticum, neque hymnum habet inscriptio.

V. 2. Ἄλλος, ἐν ἡμέραις, etc. Sic mss. quidam et Drusius.

V. 3. Ἄλλος, ἐκάκωσας φύλα. Reg. unus.

Ibid. Ἄ., καὶ ἔξαπ- etc. Duo Regii et Drusius.

V. 4. Ἄλλος, οὐ γὰρ ἐν τῇ μαχαίρᾳ etc. Chrysost.

Ibid. Ἄλλος, καὶ τὸ φῶς etc. Drusius.

V. 5. Σ., σὺ εἶ etc. Eusebius et duo Regii; sed unus ex eis adjicit nescio unde, ἐντελεῖται σωτηρίας.

(*) Parum recte intellexit Montf. locum Eusebii unde has deprompsit lectiones, easque reflingere debui-
mus. Vide Schleusneri Opusc. crit. ad hunc versum. DRACH.

Ἰακώβ.

V. 6. Ἄλλος, τοὺς θλίβ-. Drusius.

Ibid. Ἄ., Σ., συμπ-. Idem.

V. 8. Ἄλλος, ὅτι ἔσωσας ἡμᾶς. Chrysostomus.

V. 9. Has Aquilæ et Symmachi versiones adfert Eusebius in Psalmos. Regius item unus Symmachi lectionem habet. (*)

V. 10. Hasce lectiones exhibet Drusius.

Ibid. Σ., καὶ οὐ προσ-. Eusebius et notæ editionis Romanæ; ubi omnes versus sequentes usque ad decimum octavum secundum Symmachum una se-

PSALMUS XLIV.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γραμμασι.

AKYAAΣ.

1. למנצח על-ששנים לבני-קרח
בושגיל שיר יודית

1. Αλ σωσαννι... ιδιδωθ.

1. Τῷ νικοποιῷ ἐπὶ ταῖς κρίσις
τῶν υἱῶν Κορὲ, ἐπιστήμονος ἄσμα-
προσφιλίας.

2. רחש לבי ו דבר מוב

2.

2.

אמר אני מנשי
לשני עמו ו סופר מודיר

Τὰ ποιήματά μου ἐξαγγελῶ.
Ἡ γλῶσσά μου σχολίνος γραμμα-
τέως ταχίνου.

3. ופיות מבני אדם

3.

3. Κάλλει ἐκαλλιῶθης ἀπὸ υἱῶν
ἀνθρώπων.

ודצק חן בשפרותך

על-כן
4. חגור הרבק על-יך

4.

4.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

1. Victor. super sosannim filii Core eruditus canticum amorum. *Hieron.*, victori pro liliis filiorum Core, eruditioris canticum amantissimi.

1. In linem, pro iis qui commutabuntur filii Core, ad intellectum, canticum pro dilecto.

1. Victori super liliis Core scientis canticum amicitiae.

2. Eructavit cor meum verbum bonum. *Hieron.*, id.

2. Eructavit cor meum verbum bonum.

2.

Dicens ego opera mea. *Hieron.*, dico ego opera mea.

Dico ego opera mea.

Facta mea enuntiabo.

Lingua mea stylus scribæ velocis. *Hieron.*, id.

Lingua mea calamus scribæ velociter scribentis.

Lingua mea iuncus scribæ velocis.

3. Pulcher fuisti præ filiis hominum. *Hieron.*, decore pulchrior es filiis hominum.

3. Speciosus forma præ filiis hominum.

3. Pulchritudine pulcher factus es a filiis hominum.

Effusa est gratia in labiis tuis. *Hieron.*, id.

Diffusa est gratia in labiis tuis.

Propterea. *Hieron.*, id.

Propterea.

4. Accinge te gladio tuo super femur. *Hieron.*, accingere gladio tuo super femur.

4. Accingere gladio super femur tuum.

4.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

στῆθι ἀντιλαμβανόμενος ἡμῶν, καὶ
 ῥύσαι ἡμᾶς.

Διὰ τὸ ἑλεός σου.

Ἔνεκεν τοῦ ὀνόματός σου.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

gens nos, et libera nos.

Propter misericordiam tuam.

Propter nomen tuum.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XLIII.

rie leguntur.

- V. 13. Ἄλλος, πέπρακας etc. Colbertinus.
- V. 14. Θ., Ε', χλευασμόν etc. Drusius.
- V. 15. Ἄλλος, εἰς διήγησιν, et postea, Ἄλλος, μετακίνημα. Drusius. Ὁ Ἐβρ., Μανουδ. Chrysos'.
- V. 17. Ἀ., καὶ βλασφημοῦντος. Drusius ex Euthymio.
- V. 18. Σ., οὐδὲ παρ-. Eusebius et Drusius.
- V. 19. Σ., οὐδὲ ἀπίστη etc. Eusebius. Sequentes vero lectiones habet Drusius. Quintæ etiam Coisliniæ unus.
- Ibid. Σ., οὐδὲ μετεκλήθη etc. Eusebius, Theodoretus, Drusius et mss. quorum unus habet μετεκλήθη, alius, μετετέθη. Lectionem Quintæ adfert

- Regius unus. Itemque Coislinianus, qui habet, καὶ οὐκ ἐξέκλιναν etc.
- V. 20. Lectionem Aquilæ sic habet Eusebius. Hæc porro verba, καὶ ἐπεπώμασας etc. Drusius Quintæ editioni tribuit; sed præstat Eusebium sequi.
- V. 21. Ἀ., οὐκ ἐπελαθόμεθα etc. Hanc Aquilæ lectionem, quæ in uno codice fertur, vel suspectam, vel saltem vitiatam putamus.
- V. 22. Ἀ., ἐξίγ- etc. Drusius.
- V. 24. Σ., ἰνατί etc. Eusebius in Psalmos.
- V. 26. Ἀ., κατέκ- etc. Drusius.
- V. 27. Ἄλλος, στῆθι etc. Idem.
- Ibid. Ἀ., Σ., διὰ τὸ ἑλεός σου. Idem.

PSALMUS XLIV.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

- 1. Ἐπινίκιον ὑπὲρ τῶν ἀνθῶν, τῶν υἱῶν Κορὲ συνέσεως, ἄσμα εἰς τὸν ἀγαπητόν.
- 2. Ἐκινήθη ἡ καρδία μου λόγῳ ἀγαθῷ.
 Τὰ ποιήματά μου ἐξαγγελῶ.
 Ἡ γλῶσσά μου γραφεῖον γραφῆως ταχυνού.
- 3. Κάλλει καλῶς εἰ παρὰ τοὺς υἰοὺς τῶν ἀνθρώπων.

- 1. Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων, τοῖς υἰοῖς Κορὲ εἰς σύνεσιν, ψῆθ ὑπὲρ τοῦ ἀγαπητοῦ.
- 2. Ἐξηρεύσατο ἡ καρδία μου λόγον ἀγαθόν. Ἄλλος, ἐξείρπυσεν.
 Λέγω ἐγὼ τὰ ἔργα μου.
 Ἡ γλῶσσά μου κάλαμος γραμματέως ὀξυγράφου.
- 3. Ὁρατός κάλλει παρὰ τοὺς υἰοὺς τῶν ἀνθρώπων. Ε', κάλλει ὠραιώθης παρὰ τοὺς υἰοὺς τῶν ἀνθρώπων.

- 1. Εἰς τὸ νίκος, ψῆθ τοῖς ἡγαπημένοις τοῖς υἰοῖς Κορὲ, συνέσεως ἄσμα εἰς τὸν ἀγαπητόν.
- 2.

- Ἐξεχύθη χάρις ἐν χειλεσί σου.
 Ἄλλος, ἀνεχύθη χάρις τοῖς χειλεσί σου.
 Διὰ τοῦτο, Ἄλλος, ἐπὶ τούτῳ.
- 4. Περιζῶσαι τὴν βομφαίαν σου ἐπὶ τὸν μηρόν σου. Ἄλλος, ζῶσαι μάχαιράν σου ἐπὶ μηρόν. Ἄλλ., περὶ τοῦ τὴν μάχαιράν σου ἐπὶ μηροῦ.

3.

4.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

- 1. Triumphate pro floribus, filiorum Core intelligentiæ canticum in dilectum.
- 2. Commotum est cor meum verbo bono.
 Facta mea enuntiabo.
 Lingua mea graphium scribæ velocis.
- 3. Pulchritudine pulcher es præ filiis hominum.
- 4.

- 1. In finem, pro iis qui commutabantur filiis Core, ad intellectum, canticum pro dilecto.
- 2. Eructavit cor meum verbum bonum. *Alius*, irrepsit.
 Dico ego opera mea.
 Lingua mea calamus scribæ velociter scribentis.
- 3. Speciosus forma præ filiis hominum. V, pulchritudine speciosus factus es præ filiis hominum.
 Diffusa est gratia in labiis tuis.
Alius, effusa est gratia in labiis tuis.
 Propterea. *Alius*, super hoc.
- 4. Accingere gladio tuo super femur tuum. *Alius*, cinge gladium tuum super femur. *Alius*, circumpone gladium tuum super femur.

- 1. In victoriam, canticum dilectis filiis Core, intelligentiæ canticum in dilectum.
- 2.

2.

3.

4.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

דודן הודד

5 חל' 5
ותודך נראות ימינך
6 בלב אויבי המלך
7 כסאך אלהים עלם ועד
שבט מישר שבט כלכותך
8 אהבת צדק ותשנא רשע על-
כן ו כשודך אלהים אנדודך שכן
מחברך שן 'Ebraios, χαρὰς,
ἀγαλλισμοῦ, ἀγαλλιᾶσεως.
9 כל- בגודך
כן- היכלי שן
כני שבוךך
10 ביקדותך
נצבה שגל לימינך בתם אויפיר

5.

6.

7.

8. Ελοσιμ Ελωαχ... σαρων.

9.

10.

5.

Καὶ φωτίσει σε ἐπὶ φοβερὰ ἢ δεξιὰ σου.

6. Κατὰ καρδίας οἱ ἐχθροὶ τοῦ βασιλέως.

7. Ὁ θρόνος σου, Θεέ, εἰς αἰῶνα καὶ ἔτι.

Σκῆπτρον εὐθύτητος σκῆπτρον τῆς βασιλείας σου.

8. Ἠγάπησας δίκαιον, καὶ ἐμίσησας ἀσέβημα· ἐπὶ τούτῳ ἤλειψέ σε ὁ Θεός, ὁ Θεός σου, ἐλαίῳ χαρὰς ἀπὸ ἐταίρων σου.

9.

Ἄπὸ ναῶν ὀδόντος.

10.

Ἐστηλώθη σύγκοιτος ἐκ δεξιῶν σου ἐν βάμματι Ὠφείρ.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

Gloria tua et decore tuo. *Hieron., id.*

VULGATA LATINA.

Specie tua et pulchritudine tua.

AQUILA.

5. Prosperare. *Hieron.*, prospere ascende.

Et docebit te terribilia dextera tua. *Hieron., id.*

6. In corde inimicorum regis. *Hieron., id.*

7. Solium tuum, Deus, æternum et perpetuum. *Hieron.*, thronus tuus, Deus, in sæculum et in æternum.

Virga rectitudinis virga regni tui. *Hieron.*, sceptrum æquitatis sceptrum regni tui.

8. Dilexisti iustitiam et odisti impietatem: propterea unxit te Deus, Deus tuus, oleo lætitiæ præ sodalibus tuis. *Hieron.*, oleo exultationis præ participibus tuis. *Hebr. int.*, lætitiæ, splendoris, exultationis.

9. Omnia vestimenta tua. *Hieron.*, in cunctis vestimentis tuis.

Ex palatiis dentis. *Hieron.*, de domibus eburneis.

Quibus lætificaverunt te. *Hieron., id.*

10. In pretiositatibus tuis. *Hieron.*, in honore tuo.

Adstitit conjux ad dexteram tuam in massa Ophir. *Hieron.*, stetit conjux in dextera tua, in diademate aureo.

5. Prospere procede.

Et deducet te mirabiliter dextera tua.

6. In corda inimicorum regis.

7. Sedes tua, Deus, in sæculum sæculi.

Virga æquitatis virga regni tui.

8. Dilexisti iustitiam et odisti iniquitatem: propterea unxit te Deus, Deus tuus, oleo lætitiæ præ consortibus tuis.

9. A vestimentis tuis.

A domibus eburneis.

Ex quibus delectaverunt te.

10. In honore tuo.

Adstitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato.

5.

Et illuminabit te ad terribilia dextera tua.

6. Juxta cor inimici regis.

7. Thronus tuus, Deus, in sæculum et ultra.

Sceptrum rectitudinis sceptrum regni tui.

8. Dilexisti justum, et odisti impietatem, propter hoc unxit te Deus, Deus tuus, oleo lætitiæ præ amicis tuis.

9.

A templis dentis.

10.

Stetit conjux a dextris tuis in tinctura Ophir.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ω.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

Τῇ ὠραιότητι σου καὶ τῷ κάλλει σου. "Ἄλλος, τὸν ἐπαινὸν σου καὶ τὸ ἀξίωμα σου. "Ἄλλος, ἐπὶ δοξότητι σου καὶ διαπρέπειά σου. "Ἄλλ., ἡ δόξα σου καὶ ἡ εὐπρέπεια σου.

3. Ὑποδειξεῖ σοι φοβερὰ ἢ δεξιὰ σου.

6. Κατὰ καρδίας οἱ ἐχθροὶ τοῦ βασιλέως.

7. Ὁ θρόνος σου, ὁ Θεὸς, αἰώνιος καὶ ἔτι.

8. ... ἐλαίῳ ἀγλαΐσμου παρὰ τοὺς ἑταίρους σου.

9.

Ἄπὸ ναῶν ἐλεφαντίνων.

10. Ἐν τῷ τιμῆν σε.

Παρέστη ἡ παλλακὴ ἐκ δεξιῶν σου ἐν χρυσοῦ πρωτείῳ.

SYMMACHUS.

5. Κατευοδοῦ. "Ἄλλος, πρόκοπτε. Καὶ ὀδηγήσει σε θαυμαστῶς ἢ δεξιὰ σου.

6. Ἐν καρδίᾳ τῶν ἐχθρῶν τοῦ βασιλέως.

7. Ὁ θρόνος σου, ὁ Θεός, εἰς αἰῶνα αἰῶνος.

Ῥάβδος εὐθύτητος ἡ ῥάβδος τῆς βασιλείας σου.

8. Ἠγάπησας δικαιοσύνην, καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν· διὰ τοῦτο ἔχρισέ σε ὁ Θεός, ὁ Θεός σου, ἔλαιον ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς μετόχους σου.

9. Ἄπὸ τῶν ἱματίων σου. "Ἄλλος, εἰς τὸν ἱματισμὸν σου. "Ἄλλος, πάντα τὰ ἱμάτιά σου.

Ἄπὸ βάρων ἐλεφαντίνων.

Ἐξ ὧν ἠὺφρανάν σε. "Ἄλλος, ὄθεν ἠὺφρανάν σε.

10. Ἐν τῇ τιμῇ σου. "Ἄλλ., ἐν τοῖς ἐνδόξοις σου.

Παρέστη ἡ βασίλισσα ἐκ δεξιῶν σου ἐν ἱματισμῷ διαχρύσῳ. Ε', Γ', ἐν βάμματι Ὠφείρ.

LXX INTERPRETES.

Specie tua et pulchritudine tua. *Alius*, laudem tuam et dignitatem tuam. *Alius*, super gloria tua et decore tuo. *Alius*, gloria tua et decor tuus.

5. Prospere procede. *Alius*, profice.

Et deducet te mirabiliter dextera tua.

6. In corde inimicorum regis.

7. Thronus tuus, Deus, in saeculum saeculi.

Virga aequitatis virga regni tui.

8. ...oleo splendoris praee amicus tuis.

9.

A templis eburneis.

10. In honorando te.

Adstitit concubina a dextris tuis in auro primo.

8. Dilexisti justitiam et odisti iniquitatem: propterea unxit te Deus, Deus tuus, oleo exsultationis praee consortibus tuis.

9. A vestimentis tuis. *Alius*, in vestitum tuum. *Alius*, omnia vestimenta tua.

A domibus eburneis.

Ex quibus delectaverunt te. *Alius*, unde laetificaverunt te.

10. In honore tuo. *Alius*, in gloriosis tuis.

Adstitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato. V, VI, in tinctura Ophir.

5.

6.

7. Ὁ θρόνος σου, ὁ Θεός, εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

8.

9.

10.

Παρέστη ἡ βασίλισσα ἐκ δεξιῶν σου ἐν διαδήματι χρυσοῦ ἐκ Σουφείρ.

THEODOTIO.

5.

6

7. Thronus tuus, Deus, in saeculum saeculi.

8.

9.

10.

Adstitit regina a dextris tuis in diademate aureo ex Suphir.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ.	ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΛΑΣ.
וּיְהוּא 12	12.	12.
כִּי־הוּא אֲדִנִּיךָ וְהִשְׁתַּחֲוִי־לוֹ 13 בַּת־צַר	13.	13. Καὶ προσκύνησον αὐτῷ. Θυγάτηρ Σάρ.
בְּמִנְחָה מִמִּשְׁבְּעֵי־זֶהָב 14	14.	14.
לְרִקְמוֹת 15	15.	15.
רְעוּתֶיהָ		
מִזְבָּחֶיהָ		
תַּחַת אֲבֹתֶיךָ יְהוּ בְנֵיךָ 17	17.	17. Ἐντὶ τῶν πατέρων σου ἔσονται σοι υἱοὶ σου.
אֲדַמְיָהָ שְׂמֶךְ בְּכָל־דֶּרֶךְ יָדָר עַל־כֵּן עַמִּים יִדְוֶךָ לְעַלְמֵי וָעַד 18	18.	18. Ἀναμνήσω τὸ ὄνομά σου καθ' ἑκάστην γενεάν, διὰ τοῦτο λαοὶ ὀμνήσουσί σε εἰς αἰῶνα διενεχώς.

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
12. Et concupiscet. <i>Hieron., id.</i>	Circumdada varietate. 12. Et concupiscet.	12.
Quoniam ipse Dominus tuus. <i>Hieron., quia ipse etc.</i>	Quoniam ipse est Dominus Deus tuus.	
13. Et incurva te ei. <i>Hieron., et adora eum.</i>	13. Et adorabunt eum.	15. Et adora eum.
Filia sor. <i>Hieron., filia fortis.</i>	Filia Tyri.	Filia sor.
In munere. <i>Hieron., in muneribus.</i>	In muneribus.	
14. Ex ocellaturis auri. <i>Hieron., fasciis aureis.</i>	14. In fimbriis aureis.	14.
15. In scutulatis. <i>Hieron., id.</i>	15. Circumamicta varietatibus.	15.
Sociæ ejus. <i>Hieron., amicæ ejus.</i>	Proximæ ejus.	
Adductæ. <i>Hieron., ducentur.</i>	Afferentur.	
17 Pro patribus tuis erunt filii tui. <i>Hieron., id.</i>	17. Pro patribus tuis nati sunt tibi filii.	17 Pro patribus tuis erunt tibi filii tui.
18. Memorare faciam nomen tuum in omni generatione et generatione. Propterea populi confitebuntur tibi in sæculum et perpetuum. <i>Hieron., recordabor nominis tui in omni generatione et generatione. Propterea populi confitebuntur tibi in sæculum et in æternum.</i>	18. Memores erunt nominis tui in omni generatione et generationem. Propterea populi confitebuntur tibi in æternum et in sæculum sæculi.	18. Memorabo nomen tuum per unamquamque generationem: propterea populi celebrabunt te in sæculum semper.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XLIV.

V. 1. Tituli lectiones suppeditant Eusebius, mss., Drusius et Hieronymus Epist. ad Principiam; ita ut quæ in aliis deliciunt, ex aliis suppleantur. Non omittenda autem Hieronymi verba. *In Hebraico, sic ille, scriptum est, LAMANASSE AL SOSANNIM LABNE CORE MESCHIL SIR IDIDOTH, quod nos in Latinum vertimus: Victori pro filiis filiorum*

Core, eruditionis canticum amantissimi. *Symmachus more suo manifestus, triumphum pro floribus, interpretatus est. Igitur SOSANNIM vel, pro his qui commutandi sunt, vel in lilia transfertur et Flores: MESCHIL, quoque et eruditionem, et doctissimum sonat. SIR, canticum: IDIDIA antiquum Salomonis est nomen, qui alio sensu pacificus appellatus.*

12.
 Αὐτὸς γὰρ Κύριός σου.
 13. Καὶ προσκύνει αὐτῷ.
 Ἡ δὲ θυγάτηρ κραταία.
 Αὐρὰ οὐρα.
 14.
 15.
 17. Ἀντὶ πατέρων ἐγένοντο υἱοὶ σου.
 18. Ἀναμνήσω τὸ ὄνομά σου καθ' ἐκάστην γενεάν, διὰ τοῦτο λαοὶ ὑμνήσουσί σε εἰς αἰῶνα διηνεκῶς.

SYMMACHUS.

12.
 Ipse enim Dominus tuus
 13. Et adora eam.
 Filia autem fortis.
 Dona feret.
 14.
 15.
 17. Pro patribus facti sunt filii tui.
 18. Memorabo nomen tuum per unamquamque generationem: propterea populi celebrabunt te in saeculum semper.

Περιβεβλημένη, πεποικιλμένη.
 12. Ὅτι ἐπεθύμησεν. Ἄλλος, ἵνα ἐπιθυμήσῃ.
 Αὐτὸς γὰρ ἐστὶν ὁ Κύριός σου.
 13. Καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ.
 Θυγατέρες Τύρου. Ἄλλος, θυγάτηρ κρατίστη. Ε', θυγάτηρ Σόρ.
 Ἐν δώροις.
 14. Ἐν κρῶσσωτοῖς χρυσοῖς.
 Ἄλλος, διὰ συσφιγκτῆρων χρυσῶν.
 15. Περιβεβλημένη, πεποικιλμένη. Ἄλλος, ἡμφιεσμένη ποικίλα. Ἄλλος, ἐνδουσίς αὐτῆς εἰς ποικιλτά.
 Αἱ πλησίον αὐτῆς. Ἄλλος, αἱ φίλαι αὐτῆς.
 Ἀπενεχθήσονται Ἄλλος, ἀκολουθήσουσι. Ἄλλος, ἀνενεχθήσονται.
 17. Ἀντὶ τῶν πατέρων σου ἐγεννήθησάν σοι υἱοί.
 18. Μνησθήσονται τοῦ ὀνόματός σου ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ γενεᾷ διὰ τοῦτο λαοὶ ἐξομολογήσονται σοὶ εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Ἄλλος, ἐπὶ τούτῳ λαοὶ ἐξομολογήσονται σοὶ.

LXX INTERPRETES.

Circumdata, variegata.
 12. Quia concupivit. *Alius*, ut concupiscat.
 Ipse enim est Dominus tuus.
 13. Et adorabunt eum.
 Filiae Tyri. *Alius*, filia fortissima (vel optima). V, filia sor.
 In muneribus.
 14. In simbriis aureis. *Alius*, per fibulas aureas.
 15. Circumamicta, variegata. *Alius*, amicta variegatis. *Alius*, indumentum ejus in variegatis.
 Proximæ ejus. *Alius*, amicæ ejus.
 Affeuerunt. *Alius*, sequentur. *Alius*, reducentur.
 17. Pro patribus tuis nati sunt tibi filii.
 18. Memores erunt nominis tui in omni generatione et generatione. Propterea populi confitebuntur tibi in æternum et in saeculum sæculi. *Alius*, super hoc populi confitebuntur tibi.

12.
 13. Καὶ προσκύνησον αὐτῷ.
 Ἡ θυγάτηρ Τύρου.
 Τιμήσουσι.
 14.
 15.
 17.
 18. Ἀναμνήσω τὸ ὄνομά σου καθ' ἐκάστην γενεάν, διὰ τοῦτο λαοὶ ὑμνήσουσί σε εἰς αἰῶνα διηνεκῶς.

THEODOTIO.

12.
 13. Et adora eum.
 Filia Tyri.
 Honorabunt.
 14.
 15.
 17.
 18. Memorabo nomen tuum per unamquamque generationem: propterea populi celebrabunt te in saeculum semper.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XLIV.

1. Lectiones Hebræas Græcis litteris descriptas adfert Chrysostomus.
 V. 2. Σ., ἐκινήθη etc. Sic Eusebius, mss. et Drusius.
 Ibid. Σ., τὰ ποιήματά μου ἐξαγγελῶ. Sic Agellius, qui hanc versionem uni Symmacho adscribit. Eusebius Aquile et Symmachi lectiones sic edidit,

τὰ δικαιώματα.
 Ibid. Ἀ., ἡ γλῶσσά μου σχοῖνος etc. Hasc Aquile et Symmachi lectiones adfert Eusebius. Chrysostomus vero ad Symmachum legit, ὡς γραφείον.
 V. 3. Ἀ., κάλλι etc. Aquile et Symmachi lectiones habent Eusebius et Drusius; Quintæ editionis Colbertinus unus. Eusebius vero in hunc locum

sic habet : 'Επει δὲ ἡ Ἑβραϊκὴ λέξις, καὶ οἱ λοιποὶ ἔρμηνευταί, τὴν ἀνωτέρω διάνοιαν περιγράφαντες, ἀπὸ ἑτέρας ἀρχῆς τὴν ἔκθεσιν ἐποίησαντο, εἰκότως καὶ ἡμεῖς ἐξ ἑτέρας ἀρχῆς τὸ, ὠραῖος κάλλει παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, παρεθήκαμεν. I. e. *Quia vero Hebraica lectio et reliqui interpretes, superiore sententia circumscripta, alio deinde principio in expositione usi sunt, congruenter nos etiam illud speciosus forma præ filiis hominum, ab alio initio duximus.* Deinde vero Eusebius Aquilæ et Symmachi lectiones consequenter adfert, ut nos edimus. In catena Corderii ad Aquilam legitur, κάλλει καλλωπήσεως.

Ibid. Ἄλλος, ἀνεχούθη χάρις etc. Drusius.

Ibid. Ἄλλος, ἐπὶ τούτῳ. Drusius.

V. 4. Ἄλλος, ζῶσαι etc. Drusius.

Ibid. Ἄλλος, τὸν ἑταινόν σου. etc. Sic mss.

Ultima vero lectio, ἡ δόξα σου καὶ ἡ εὐπρέπεια σου, est in Coisluniano bombycino.

V. 5. Ἄλλος, πρόκοπτε. Drusius.

Ibid. Ἀ., καὶ φωτίσει σε etc. Chrysostomus. Hæc Aquilæ et Symmachi lectiones sine interpretum nomine adfert Drusius.

V. 6. Ἀ., Σ., κατὰ καρδίας etc. Idem. Sic etiam notatur in codice Coisluniano.

V. 7. Ἀ., ὁ θρόνος σου etc. Sic Eusebius et mss. Vide Hieron. ad Principiam. Symmachi versionem adferunt mss. et Drusius, Theodotionis Martianæ noster.

Ibid. Ἀ., σκηπτρον etc. Drusius.

V. 8. Ἀ., ἡγάπησας etc. Lectiones Aquilæ et Symmachi partim ex Eusebio in Psalmos, partim ex mss. mutuamur. Hebraicæ voces Græce scriptæ ex Chrysostomo : scholion autem ex mss.

PSALMUS XLV

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON 'Ελληνικοὺς γράμμασι.	AKYAAΣ.
1 למנצח לבני קרח על-עלמורת שיר	1.	1. Τῷ νικοποτῷ τῶν υἱῶν Κορῆ, ὕπερ τῶν νεανιοτήτων μελόδημα.
2 בצרות נמצא מאד	2.	2.
3 ובמוט	3.	3. Σφάλλεσθαι.
4 יהמו יהמוד מומוי רעשו- הרם בגאות	4.	4. Ἐν τῇ ὑπερφηανίᾳ αὐτοῦ.
קח	Σελ.	'Αελ.
5 נהר פלגיו ושבורו עיר-אלהים	5. Φαλαγαυ.	5. Τοῦ ποταμοῦ αἱ διαίρεισις εὐφραίνουσι τὴν πόλιν τοῦ Θεοῦ.
קדש משכני עליון		
6 לפנות בקר	6.	6. Τῷ νεῦσαι πρωταν.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

1. Victori filiis Core, super alamo, canticum. *Hieron.*, victori filiorum Core, pro juventutibus canticum.

2. In tribulationibus inventum valde. *Hieron.*, (auxilium) in tribulationibus inventus es validum.

3. Et in movendo. *Hieron.*, et concussi.

4. Sonabunt, turbabuntur aquæ ejus, contremiscent montes in sublimitate ejus. *Hieron.*, sonantibus et intumescantibus gurgitibus ejus, et agitatibus montibus in potentia ejus.

Selah. *Hieron.*, semper.

5. Fluminis rivi ejus lætificabunt civitatem Dei. *Hieron.*, fluminis divisiones lætificant civitatem Dei.

Sanctum habitacolorum Altissimi. *Hieron.*, sanctum tabernaculum Altissimi.

6. Respicendo mane. *Hieron.*, in ipso ortu matutino.

VULGATA LATINA.

1. Filiis Core.

2. In tribulationibus quæ invenerunt nos nimis.

3. Dum transferentur.

4. Sonuerunt et turbate sunt aquæ eorum; conturbati sunt montes in fortitudine ejus.

Vacat.

5. Fluminis impetus lætificat civitatem Dei.

Sanctificavit tabernaculum suum Altissimus.

6. Mane diluculo.

AQUILA.

1. Victori filiorum Core, super juvenilitatibus canticum.

2.

3. In vacillando.

4. In superbia ejus.

Semper.

5. Fluminis divisiones lætificant civitatem Dei.

6. Annuendo mane.

V. 9. Ἄλλος, εἰς τὸν ἱματ- etc. Drusius.
 Ibid. Ἄ., ἀπὸ ναῶν ὀδόντος. Sic Eusebius et tres mss. recte. Drusius vero, Ἄ., Σ., ἀπὸ ναῶν ὀδόντων. Theodoretus, Ἄ., Σ., ἀπὸ ναῶν ἐλεφαντίνων. Uterque male. Suspicio autem apud Theodoretum Aquilam huic postremæ interpretationi a librariis præsumptam fuisse.
 Ibid. Ἄλλος, ὄθεν ἡδύφραναν σε. Drusius.
 V. 10. Σ., ἐν τῷ etc. Idem sine interpretis nomine.
 Ibid. Ἄ., ἐστῆλῶθη etc. Sic Martianæus noster. Ad Aquilam vero Agellius legit σύγκοιτις. Ibid. Drusius ait Quintam et Sextam habere ἐν χρυσῷ Ὄφειρ.
 Ibid. Eusebius in Psalmos : περιβεβλημένη, πεποικλιμένη, οὐ φέρεται ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ. I. e., non existat in Hebraico.
 V. 12. Ἄλλος, ἵνα ἐπιθυμήσῃ. Drusius.

Ibid. Σ., αὐτὸς γὰρ etc. Unus codex et Drusius.
 V. 13. Ἄ., Θ., καὶ προσκύνησον αὐτῷ. Σ., καὶ προσκύνει αὐτῷ. Ita Theodoretus. Colbertinus autem et Daniel Barbarus habent, Ἄ., Θ., προσκύνησεν αὐτῷ. Drusius, Σ., καὶ προσκύνησον αὐτῷ. At Colbertinus προσκύνει exhibet. Theodoreti lectionem præstare putamus.
 Ibid. Ἄ., Ε', θυγ-. Sic Martianæus.
 Ibid. Σ., ὄωρα ὀσαι. Drusius. Θ., τιμήσουσι. Eusebius.
 V. 14. Ἄλλος, διὰ σοφ. Drusius.
 V. 15. Ἄλλος, ἡμφ. Ex Drusio.
 Ibid. Ἄλλος, αἱ φίλαι αὐτῆς. Ex eodem.
 Ibid. Ἄλλος, ἀκολουθήσουσι etc. Ex eodem.
 V. 17. Ἄ., ἀντι τῶν etc. Eusebius.
 V. 18. Sic mss. et Drusius. Unus autem codex ad Symmachi versionem πᾶσαν ponit pro ἐκάστην.

PSALMUS XLV.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	V.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
Ἐπινίκιον τῶν υἱῶν Κορέ, ὑπὲρ τῶν αἰωνίων, ψδῆ.	1. Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν υἱῶν Κορέ, ὑπὲρ τῶν κρυφίων, ψαλμός.	1.
2.	2. Ἐν θλίψεσιν ταῖς εὐρούσαις ἡμᾶς σφόδρα. Ἄλλος, ἐν θλίψεσιν εὐρισκόμενος σφόδρα. Ἄλλος, εὐρέθη.	2.
3.	3. Μετατίθεσθαι. Ε', σαλεύεσθαι.	3.
4. Ἠχοῦντων καὶ θολουμένων τῶν ὕδατων, καὶ σειομένων ὄρεων ἐν τῷ ἐνδοξασμῷ αὐτοῦ.	4. Ἠχῆσαν καὶ ἐταράχθησαν τὰ ὕδατα αὐτῶν· ἐταράχθησαν τὰ ὄρη ἐν τῇ κραταιότητι αὐτοῦ. Ε', Γ', ἐν τῇ ὑπερηφανίᾳ αὐτοῦ.	4.
Διάψαλμα.	Διάψαλμα. Ε', διαπαντός. Γ', εἰς τέλος.	Διάψαλμα.
5. Τοῦ ποταμοῦ αἱ διαιρέσεις εὐφραίνουσι τὴν πόλιν τοῦ Θεοῦ.	5. Τοῦ ποταμοῦ τὰ ὄρηματα εὐφραίνουσι τὴν πόλιν τοῦ Θεοῦ.	5. Τοῦ ποταμοῦ αἱ διαιρέσεις εὐφραίνουσι τὴν πόλιν τοῦ Θεοῦ.
Τὸ ἄγιον τῆς κατασκηνώσεως τοῦ Ὑψίστου.	Ἠγάσσε τὸ σκῆνωμα αὐτοῦ ὁ Ὑψίστος.	
6. Περὶ τῶν ὄρθρων.	6. Τῷ προσώπῳ. Ἄλλος, τῷ πρῶτῳ, πρῶτῳ.	6.

SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
1. Triumphale filiorum Core super æternis, canticum.	1. In finem, super filiis Core, pro arcanis, psalmus.	1.
2.	2. In tribulationibus quæ invenerunt nos nimis. <i>Alius</i> , in tribulationibus inventus valde. <i>Alius</i> , inventus est.	2.
3.	3. Dum transferentur. V, in commovendo.	3.
4. Cum sonarent et turbarentur aquæ, et concuterentur montes in celebritate ejus.	4. Sonuerunt et turbatæ sunt aquæ eorum; conturbati sunt montes in fortitudine ejus. V, VI, in superbia ejus.	4.
Diapsalma.	Diapsalma. V, perpetuo. VI, in finem.	Diapsalma.
5. Fluminis divisiones lætificant civitatem Dei.	5. Fluminis impetus lætificant civitatem Dei.	5. Fluminis divisiones lætificant civitatem Dei.
Sanctum habitationis Altissimi.	Sanctificavit tabernaculum suum Altissimus.	
6. Circa diluculum.	6. Vultu. <i>Alius</i> , mane, mane.	6.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ.

7 המז גים
מסד ממלכות
8 צבאות
10 משבית
קצץ
עגלת ישׁף באשׁ

11 הרשׁ הדע

VERSIO HEBRAICI TEXT.

7. Sonuerunt gentes. *Hieron.*, conturbatae sunt gentes.

Mota sunt regna. *Hieron.*, concussa sunt regna.

8. Exercituum. *Hieron.*, *id.*

10. Cessare faciens. *Hieron.*, compescuit.

Et concidet. *Hieron.*, *id.*

Plaustra comburet igni *Hieron.*, *id.*

11. Cessate et cognoscite. *Hieron.*, *id.*

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

7.

8. Σαβαωθ.

10.

11. Ουαρφου Ουαδου.

VULGATA LATINA.

7. Conturbatae sunt gentes.

Inclinata sunt regna.

8. Virtutum.

10. Auferens.

Et confringet.

Et scuta comburet igni.

11. Vacate et videte.

ΑΚΥΤΑΑΣ.

7. Συνήχθησαν ἔθνη.

Ἐσφάλησαν βασιλείαι.

8.

10.

11.

AQUILA.

7. Congregatae sunt gentes.

Vacillarunt regna.

8.

10.

11.

Notae et variæ lectiones ad Psalmum XLV.

V. 4. Sic unus Colbertinus titulum secundum Aquilam et Symmachum effert. Chrysostomus habet, Ἄλλος, ἐπὶ νεοτήτων, ἔσμα. Cui consonat Hieronymus, qui vertit, *pro iuuentutibus*.

V. 2. Ἄλλος, ἐν θλίψι. Chrysostomus. Drusius habet, οἱ λοιποὶ, εὐρέθη εὐρισκόμενος. Ibi autem duorum lectiones indicantur, quorum alter εὐρέθη habuit; alter vero, qui a Chrysostomo sine interpretis nomine adfertur, εὐρισκόμενος.

V. 5. Aquilæ et Quintæ editionis lectiones sic habet Drusius.

V. 4. Sic Eusebius et duo mss. qui loco ἐνδοξασμῶ habent omnes παραδοξασμῶ. Drusius, ἐνδοξασμῶ. Aquilæ et reliquorum lectionem adfert Drusius. Ad Symmachum malim ἐνδοξασμῶ, qui psalmo sequenti vocem ἴκαλ ex eadem radice interpretatur ἐνδοξασμῶν. Voce autem παραδοξασμῶς ἄλλος exprimit, Isai, ix, 6.

Ibid. Ὁ Ἑβραῖος, σελ etc. Vide supra psalm. iii.

V. 5. Ἄ., Σ., Θ., τοῦ ποτ- Hanc versionem exhibent Eusebius et Colbertini duo, qui eam Aquilæ et Symmacho tribuunt. Colbertinus στιχηρῶς scri-

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ.

1 למנצח לבני- סרה מזמור
2 תמנע- כה
הריעז לאלהים בקול רנה

4 ידבר עמים תתני

VERSIO HEBRAICI TEXT.

1. Victori filiis Core, psalmus. *Hieron.*, victori filiorum Core, psalmus.

2. Plaudite palma. *Hieron.*, plaudite manibus.

Jubilare Deo in voce exsultationis. *Hieron.*, jubilate Deo in voce laudis.

4. Ducet populos subter nos. *Hieron.*, congregavit populos subter nos.

PSALMUS LXVI.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

1.

2.

4.

VULGATA LATINA.

1. In sinem, pro filiis Core, psalmus.

2. Plaudite manibus.

Jubilare Deo in voce exsultationis.

4. Subjecit populos nobis.

ΑΚΥΤΑΑΣ.

1. Τῶ νικοποτῶ τῶν υἱῶν Κορῆ, μελωδῆμα.

2.

4.

AQUILA.

1. Victori filiorum Core canticum.

2.

4.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
7.	7. Ἐταράχθησαν ἔθνη. Ἄλλος, συνήχθη ἔθνη.	7.
Περιετράπησαν βασιλείαι.	Ἐκλίναν βασιλείαι.	
8.	8. Δυνάμεων.	8.
10.	10. Ἀναταίρων. Ἄλλ., ἀφανίζων. Συγκλάσει. Ἄλλος, συνέκλασε. Καὶ θυρεοὺς κατακαύσει ἐν πυρὶ. Ἄλλος, καὶ ἀμάξας ἐμπρήσει ἐν πυρὶ. Ἄλλος, ἄρματα κατακαύσει ἐν πυρὶ.	10.
11.	11. Σγολάσατε καὶ γνῶτε. Ἄλλος, ἐάσατε ἵνα γνῶτε. Ἄλλος, ἰλάσθητε. Ἄλλος, ἰάθητε.	11.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
7.	7. Conturbatæ sunt gentes. <i>Alius</i> , congregatæ sunt gentes. Inclinata sunt regna.	7.
Eversa sunt regna.		
8.	8. Virtutum.	8.
10.	10. Auferens <i>Alius</i> , de medio tollens. Confringet. <i>Alius</i> , confregit. Et scuta comburet igni. <i>Alius</i> , et plaustra comburet igni. <i>Alius</i> , id. aliter.	10.
11.	11. Vacate et videte. <i>Alius</i> , cessate ut cognoscatis. <i>Alius</i> , propitiamini. <i>Alius</i> , sanamini.	11.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XLV.

ptus etiam Theodotio, quemadmodum et Drusius, qui hæc Latine tantum sic habet: *Fuminis divisiones lætificavit civitatem Dei*. Lectio Hebraica φαλαγαν ex Chrysostomo.

Ibid. Σ., τὸ ἅγιον τῆς κατασκηνώσεως etc. Eusebius et Drusius. Colbertinus autem unus habet, σκηνώσεως.

V. 6. Ἄ., τοῦ νεῦσαι πρώταν. Σ., περὶ τὸν δρθρον. Agellius. Drusius vero postremam versionem sine interpretis nomine adfert.

V. 7. Ἄ., συνήχθησαν ἔθνη. Drusius.

Ibid. Ἄ., ἐσφάλησαν βασιλείαι. Mss. Drusius vero, Σ., περιετράπ., et sic Eusebius.

V. 8. Ὁ Ἐβραῖος, σαβαωθ. Regius unus.

V. 10. Ἄλλος, ἀφανίζων. Colbertinus στιχηρῶς scriptus.

Ibid. Ἄλλος, συνέκλασε. Drusius.

Ibid. Ἄλλος, καὶ ἀμάξας ἐμπρ. Idem. Ultimam lectionem habet Coislinianus bombycinus.

V. 11. Has lectiones exhibet idem Drusius. Lectio Hebraica οαρθου οαρθου ex Chrysostomo, ubi prior syllaba ου in οαρθου supervacanea est.

PSALMUS LXVI.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
1. Ἐπινίκιον τῶν υἱῶν Κορέ, ψῶθ.	1. Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν υἱῶν Κορέ, ψαλμός.	1. Εἰς τὸ νίκος τῶν υἱῶν Κορέ, ἄσμα.
2.	2. Κροτήσατε χεῖρας. Ἄλλος, κροτήσατε χεῖρι. Ἄλλος, ἀλλάξατε τῷ Θεῷ ἐν φωνῇ ἀγαλλιάσεως. Ἄλλος, σημάνατε τῷ Θεῷ ἐν φωνῇ εὐφημίας. Ἄλλος, εὐφημήσατε.	2.
4. Ὑπέταξε βασιλεῖς ἡμῖν.	4. Ὑπέταξε λαοὺς ἡμῖν.	4.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
1. Triumphale filiorum Core, canticum.	1. In finem, pro filiis Core, psalmus.	1. In victoriam filiorum Core, canticum.
2.	2. Plaudite manibus. <i>Alius</i> , plaudite manu. Jubilare Deo in voce exultationis. <i>Alius</i> , significare (vel, tuba canite) Deo in voce benedictionis. <i>Alius</i> , benedicite.	2.
4. Subjecit reges nobis.	4. Subjecit populos nobis.	4.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
אח נחלתו 3 אח נאך יעקב	5.	5. Κληρονομίαν ἡμῶν. Τὸ ὑπερφερές Ἰακώβ.
ס'ה	Σελ.	Ἄει.
על-גנים 9	9.	9.
אברהם 10 נדיביו עמים נאספו עם אלהו	10. Εμ ελωι Αβρααμ.	10.
כני לאלהים כנגני-ארץ מאד נעלה		Ἵτι τοῦ Θεοῦ θυρεὸν γῆς, σφ- δρα ἀνεδιθάσθησαν.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
5. Hæreditatem nostram. <i>Hieron., id.</i> Excellentiam Jacob. <i>Hieron., gloriam Jacob.</i> Selah. <i>Hieron., semper.</i>	5. Hæreditatem suam. Speciem Jacob. <i>Vacat.</i>	5. Hæreditatem nostram. Excellentiam Jacob. Semper.
9. Super gentes. <i>Hieron., id.</i>	9. Super gentes.	9.
10. Magnifici populorum aggregati sunt cum populo Dei Abraham. <i>Hieron., principes populorum congregati sunt, populus Dei Abraham.</i> Quoniam ipsius Dei scuta terræ, vehementer elevatus est. <i>Hieron., quoniam dii, scuta terræ, vehementer elevati sunt.</i>	10. Principes populorum congregati sunt cum Deo Abraham. Quoniam dii fortes, vehementer elevati sunt.	10. Quoniam Dei scuta terræ, multum exaltati sunt.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XLVI.

V. 1. Ad titulum hæc habet Eusebius : Δοξεῖ μοι τὰ τῆς προγραφῆς ἐσφαλμένως ἔχειν· οὐ γὰρ ὑπὲρ τῶν υἱῶν Κορέ, ἀλλὰ τοῖς υἱοῖς Κορέ, ἢ τῶν υἱῶν Κορέ ἔχρηγ ἐπιγεγράφθαι κατὰ τὰς ἔμπροσθεν προγραφάς· Οἱ γὰρ λοιποὶ ἐρμηνεύονται καὶ τὸ Ἑβραϊκὸν ὁμοίως ἔχουσι τοῖς ἔμπροσθεν. I. e. *Videtur mihi inscriptio mendose posita : neque enim, pro filiis Core, sed filiis Core, aut filiorum Core, perinde atque in prioribus titulis, inscriptum oportuit. Reliqui enim interpretes et Hebraicum exemplar similem*

prioribus præferunt inscriptionem.

V. 2. Ἄλλ., κροτήσατε χειρῖ. Drusius.

Ibid. Ἄλλ., σημάνατε etc. Chrysostomus. Ἄλλ., εὐφημήσατε. Sic unus Regius et Drusius.

V. 4. Σ., ὑπέταξε βασιλεῖς ἡμῖν. Theodoretus. Quis autem credat Symmachum vertisse βασιλεῖς, reges, ubi ימים populos legitur? nisi forte dicatur, hæc quoad sensum synonyma esse; nam perinde dici potest, Deum Israelitis subjecisse reges Cha-

TO EBPAIKON.	PSALMUS XLVII. TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
1 שיר בזמור לבני קרה	1.	1.
2 גדול יהוה ומהלל מאד	2.	2.
3 ופה נרה משה כל-הארץ	3.	3. Καλῶ βλαστήματι, χάριματι πάσης τῆς γῆς.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Canticum psalmi filiis Core. <i>Hieron., canticum psalmi filiorum Core.</i>	1. Psalmus cantici filii Core, secunda sabbati.	1
2. Magnus Dominus et laudabilis valde. <i>Hieron., magnus Dominus et laudabilis nimis.</i>	2. Magnus Dominus et laudabilis nimis.	2.
3. Pulcher climâte gaudium universæ terræ. <i>Hieron., specioso germine, gaudio universæ terræ.</i>	3. Fundatur exultatione universæ terræ.	3. Specioso germine, gaudio universæ terræ.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
5. Κληρουχίαν ἡμῶν. Τὸν ἐνδοξαζυμὸν Ἰακώβ.	5. Κληρονομίαν αὐτοῦ. Τὴν καλλονὴν Ἰακώβ. Ε΄, τὸ καύχημα Ἰακώβ.	5.
Διάψαλμα.	Διάψαλμα. Ε΄, διαπαντός. Γ΄, εἰς τέλος.	Διάψαλμα.
9.	9. Ἐπὶ τὰ ἔθνη. Ἄλλος, ἐπάνω τῶν ἐθνῶν.	9.
10. Ἄρχοντες λαῶν ἠθροίσθησαν, λαὸς τοῦ Θεοῦ Ἀβραάμ. Ὅτι τοῦ Θεοῦ οἱ ὑπερασπισμοὶ τῆς γῆς.	10. Ἄρχοντες λαῶν συνήχθησαν μετὰ τοῦ Θεοῦ Ἀβραάμ. Ὅτι τοῦ Θεοῦ οἱ κραταιοὶ τῆς γῆς σφόδρα ἐπήρθησαν. Ε΄, ὑπερ- ασπισμοὶ τῆς γῆς.	10. Ἄρχοντες λαῶν συνήχθησαν μετὰ τοῦ Θεοῦ Ἀβραάμ. Ὅτι τοῦ Θεοῦ οἱ ὑπερασπισμοὶ τῆς γῆς.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
5. Hæreditatem nostram.	5. Hæreditatem suam.	5.
Gloriam Jacob.	Speciem Jacob. V, glorificatio- nem Jacob.	
Diapsalma.	Diapsalma. V, perpetuo. VI, in finem.	Diapsalma.
9.	9. Super gentes. <i>Alius</i> , supra gentes.	9.
10. Principes populorum con- gregati sunt, populus Dei Abraham.	10. Principes populorum con- gregati sunt cum Deo Abraham.	10. Principes populorum con- gregati sunt cum Deo Abraham.
Quoniam Dei protectiones terræ.	Quoniam Dei fortes terræ vehe- menter elevati sunt. V, protectio- nes terræ.	Quoniam Dei protectiones terræ.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XLVI.

nanæorum, ac populos Chananæorum; idipsum quippe utroque modo significatur.

V. 5. Ἄ., κληρονομίαν etc. Mss. et Eusebius.

Ibid. Ἄ., τὸ ὑπερφερές Ἰακώβ. Sic Eusebius: at Theodoretus, Ἄ., τὸ ὑπερήφανον Ἰακώβ. Sequentes Symmachi et Quintæ versiones habet Eusebius.

Ibid. Τὸ Ἐθρ., σελ. Vide supra psalm. III.

V. 9. Ἄλλ., ἐπάνω etc. Drusius.

V. 10. Lectionem Hebraicam sic αμ ελωιμ, habet

(*) Vera lectio hebraica est αμ, ΞΥ, ut et eam effert Eusebius. Præterea eodem Eusebio teste, Theodotio iisdem verbis transtulit quibus Symmachus. Καὶ ὁ Θεοδοτίων, inquit, ὁμοίως τῷ Συμμάχῳ ἠρμήνευσεν εἰπὼν: Ἄρχοντες etc. DRACH.

unus codex; sed Chrysostomus, εμ ελωι Αβρααμ. Aquilæ et Symmachi lectiones effert Eusebius, qui dicit vocem Hebraicam ΞΥ et cum et *populum* significare pro varietate legendi *em*, vel *am*. (*)

Ibid. Ἄ., ὅτι τοῦ Θεοῦ etc. Has interpretationes exhibent duo manuscripti. Ad Aquilam sic etiam veriti forte posset, *Quoniam Dei scuta terræ multum exaltata sunt*. Ultram malis interpretationem adhibe.

PSALMUS XLVII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
1.	1. Ψαλμὸς ᾠδῆς τοῖς υἱοῖς Κορὲ δευτέρᾳ σαββάτου. Ἄλλος, ᾠδὴ ψαλμοῦ τοῖς υἱοῖς Κορὲ.	1.
2.	2. Μέγας Κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα. Οἱ λοιποὶ, μέγας Κύριος καὶ ὀμνητὸς σφόδρα.	2.
3. Ἄπ' ἀρχῆς ἀφωρισμένῳ ἀ- γλαίσματι πάσης τῆς γῆς.	3. Εὐρίζων ἀγαλλιάματι πάσης τῆς γῆς. Ἄλλος, εὐρίζω. Ε΄, εὐ- κλάδω.	3.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
1.	1. Psalmus cantici filiis Core, secunda sabbati. <i>Alius</i> , canticum psalmi filiis Core.	1.
2.	2. Magnus Dominus et laudabi- lis nimis. <i>Reliqui</i> , magnus Domi- nus et laudabilis valde.	2.
3. A principio determinato splen- dori universæ terræ.	3. Bene radicans exultatione universæ terræ. <i>Al.</i> , bene radicato. V, pulchris ramis prædito.	3.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ.	ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ Ἑλληνικοῖς γραμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
הר-ציון ירנתי צפון	Ἀρ Σ:ων ιερχθη σαφουν.	
4 אלהים בארמונותיה נודע למשגב	4.	4. Εἰς ὑπερέπασιν.
5 כִּי-הִגְדָּה הַמַּלְכִּים נִעְדָּה עֲבָרָה יַחַד	5.	5.
6, 7 הַבְּרָה רָאוּ כִּן תַּמְהוּ נִבְהָלוּ נִחַפְזוּ רַעְדָּה אַחֲרָם שֵׁם חֵיל כִּיּוֹלָדָה	6, 7. Θεσσαβερ.	6, 7. Ἐθαμβήθησαν.
8 בָּהֶן קָדִים תִּשְׁבֵּר אֲנֹרֶת תְּרִשֵׁשׁ	8.	8. Ἐν πνεύματι καύσωνος συν- τρίβεις νῆας θαρσεῖς.
10 זְמִינָה אֱלֹהִים חֶסֶדְךָ בְּקִרְבִּי הַיִּכְלֹךְ	10. Δεμμηνω... ηχαλαχ.	10. Ἐν μέσῳ τοῦ ναοῦ σου.
11 עַד-קָצוּי	11.	11.
12 יִשְׂמַח וְהֵרָ-צִיּוֹן תְּגִלָּה בְּעִתֵּי יְהוָה	12.	12.
לִמְעַן מִשְׁפַּחְךָ		
13 וְהִקִּיפָה	13.	13.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
Mons Sion, latera aquilonis. <i>Hieron.</i> , monti Sion lateribus aquilonis.	Mons Sion, latera aquilonis.	
4. Deus in palatiis ejus notus est ad elevationem. <i>Hieron.</i> , Deus in domibus ejus agnitus est in auxiliando.	4. Deus in domibus ejus cognoscetur, cum suscipiet eam.	4. In superelevationem.
5. Quoniam ecce reges convenierunt, transierunt pariter. <i>Hieron.</i> , quoniam ecce reges congregati sunt: venerunt simul.	5. Quoniam ecce reges terræ congregati sunt, convenerunt in unum.	5.
6, 7. Ipsi viderunt, sic admirati sunt, territi sunt, festinaverunt, tremor apprehendit eos: ibi dolor tamquam parturientis. <i>Hieron.</i> , ipsi videntes sic obstupuerunt: conturbati sunt, admirati sunt. Horror possedit eos ibi: dolor quasi parturientis.	6, 7. Ipsi videntes sic admirati sunt, conturbati sunt, commoti sunt, tremor apprehendit eos: ibi dolores ut parturientis.	6, 7. Attoniti sunt.
8. In vento orientali conteres naves Tharsis. <i>Hieron.</i> , in vento uredinis confringes naves Tharsis.	8. In spiritu vebementi conteres naves Tharsis.	8. In vento uredinis confringes naves Tharsis.
10. Cogitavimus, Deus, misericordiam tuam in medio templi tui. <i>Hieron.</i> , ætimavimus, Deus, misericordiam tuam in medio templi tui.	10. Suscepimus, Deus, misericordiam tuam in medio templi tui.	10. In medio templi tui.
11. Super fines. <i>Hieron.</i> , ad extremum.	11. In fines.	11.
12. Lætetur mons Sion, exsultent filix Judæ. <i>Hieron.</i> , id.	12. Lætetur mons Sion, et exsultent filix Judæ.	12.
Propter judicia tua. <i>Hieron.</i> , id.	Propter judicia tua.	
13. Et circuite eam. <i>Hieron.</i> , id.	13. Et complectimini eam.	13.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

4. Ὁ Θεὸς ἐν τοῖς βασιλείοις αὐτῆς γνωσθήσεται εἰς ὄχρωμα.
5. Ἴδου γὰρ οἱ βασιλεῖς συνετάξαντο, ἦλθον ὁμοῦ.
- 6, 7. Αὐτοὶ ἰδόντες οὕτως ἐθαύμασαν, ἐταράχθησαν, ἐξεπλάγησαν, φρίκη κατέσχεν αὐτούς· ὠδίνες ὡς τικτούσης.
8. Δι' ἀνέμου βιαίου κατεάζεις ναῦς Θαρσεῖς.
10. Εἰκάσαμεν, ὁ Θεὸς, τὸ ἑλεός σου ἐν μέσῳ τοῦ ναοῦ σου.
- 11.
12. Εὐφραίνεται τὸ ὄρος Σιών, καὶ ἀγαλλώσιν αἱ θυγατέρες τῆς Ἰουδαίας.
13. Περιτειχίσατε αὐτήν.
4. Ὁ Θεὸς ἐν ταῖς βάρεσιν αὐτῆς γινώσκεται, ὅταν ἀντιλαμβάνηται αὐτῆς. Ἄλλος, ὁ Θεὸς ἐν ταῖς βάρεσιν αὐτῆς ἐγνώσθη εἰς τὸ ἐξελεῖσθαι αὐτήν. Ε', ὁ Θεὸς ἐν τοῖς βασιλείοις αὐτῆς γνωσθήσεται εἰς ὄχρωμα.
5. Ὅτι ἰδοὺ γὰρ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς συνετάξαντο, ἦλθοσαν ἐπὶ τὸ αὐτό.
- 6, 7. Αὐτοὶ ἰδόντες οὕτως ἐθαύμασαν, ἐταράχθησαν, ἐσαλεύθησαν, τρόμος ἐπελάβετο αὐτούς· ἐκεῖ ὠδίνες ὡς τικτούσης.
8. Ἐν πνεύματι βιαίῳ συντρίψεις πλοῖα Θαρσεῖς.
10. Ὑπελάβομεν, ὁ Θεὸς, τὸ ἑλεός σου ἐν μέσῳ τοῦ ναοῦ σου. Ἄλλως, ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ σου. Ε', Γ', ἐν μέσῳ τοῦ ναοῦ σου.
11. Ἐπὶ τὰ πέρατα. Ἄλλος, ἐπὶ τὰ τέλη.
12. Εὐφράνθητι, τὸ ὄρος Σιών, ἀγαλλιάσθωσαν αἱ θυγατέρες τῆς Ἰουδαίας.
13. Περιλάβετε αὐτήν. Ἄλλος, καὶ περιέλθετε αὐτήν.
12. Εὐφραίνεται τὸ ὄρος Σιών, καὶ ἀγαλλώσιν αἱ θυγατέρες τῆς Ἰουδαίας.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

4. Deus in regiis ejus cognoscetur ad munimentum.
5. Ecce enim reges congregati sunt: venerunt simul.
- 6, 7. Ipsi videntes sic admirati sunt, conturbati sunt, territi sunt, horror occupavit eos, dolores sicut parturientis.
8. Per ventum violentum confringes naves Tharsis.
10. Æstimavimus, Deus, misericordiam tuam in medio templi tui.
- 11.
12. Lætatur mons Sion, et exsultant filiaë Judææ.
13. Muris circumcingite eam.
4. Deus in domibus ejus cognoscitur cum suscipiet eam. *Alius*, Deus in domibus ejus cognitus est ut liberet eam. V, Deus in regiis ejus cognoscetur ad munimentum.
5. Quoniam ecce reges terræ congregati sunt, venerunt in unum.
- 6, 7. Ipsi videntes sic admirati sunt, conturbati sunt, commoti sunt, tremor apprehendit eos: ibi dolores ut parturientis.
8. In spiritu vehementi conteres naves Tharsis.
10. Suscepimus, Deus, misericordiam tuam in medio templi tui. *Aliter*, in medio populi tui. V, VI, in medio templi tui.
11. In terminos. *Alius*, in fines.
12. Lætatur mons Sion, exsultent filiaë Judææ. Propter judicia tua. *Alius*, id.
13. Complectimini eam. *Alius*, et circuite eam.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΤΑΣ.
כפר מגדליה 14 שיתו לבכם : לחולה	14.	Ἐτρίψατε τοὺς πύργους αὐτῆς. 14. Eis eúporian.
פסגו ארמנותיה לחור אחרון ועד 15	15.	15.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
Numerate turres ejus. <i>Hieron., idem.</i>	Narrate in turribus ejus.	Numerate turres ejus.
14. Ponite cor vestrum ad an-temurale ejus. <i>Hieron.,</i> ponite cor vestrum in mœnibus ejus.	14. Ponite corda vestra in vir- tute ejus.	14. In abundantiam.
Roborate palatia ejus. <i>Hieron.,</i> separate palatia ejus.	Distribuite donios ejus.	
In generatione novissima. <i>Hieron., id.</i>	In generatione altera.	
15. Et perpetuum. <i>Hieron.,</i> in perpetuum.	15. Et in sæculum sæculi.	15.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XLVII.

V. 4. Titulus ex quibusdam mss. Illud autem, δευτέρα σαββάτου, adjectivum est, nec habetur in Hebræo, ut et alia multa in titulis Psalmorum secundum LXX Interpretes.

V. 2. Οἱ λοιποὶ, μέγας Κύριος, καὶ ὑμνητὸς σφόδρα. Eusebius in Psalmos.

V. 3. 'A., καλῶ βλαστήματι etc. Drusius. In τοὺς Ὅ sic legit Eusebius, ἐν ὄρει ἁγίῳ αὐτοῦ εὐρύτῳ, ut sensus hujus versus sit secundum ipsum: *Magnus Dominus et laudabilis valde, in civitate Dei nostri, in monte sancto ejus bene radicato, jubilatione universæ terræ Montes Sion, latera Aquilonis, civitas regis magni.*

Ibid. Lectionem Hebraicam, אר שזון etc., adfert Chrysostomus. Ἄλλος, ὄρη Σιών etc. Coislin.

bombyc. Videtur Aquilæ esse: nam litteram e vestigio sequitur.

V. 4. 'A., εἰς ὑπερέπαρσιν, Drusius. Symmachi vero interpretationem, ejus præmisso nomine, adfert Eusebius, itemque codex unus Regius; sed Drusius eam Quintæ editioni tribuit. Eam vero quæ Quintæ editionis est, quasi incerti interpretis adfert. Eusebium incunctanter sequimur, cujus lectio etiam altero codice firmatur. Vocem βλαστήματι vertunt Aquila et Symmachus, κρατάτωμα.

V. 5. Σ., ἰσοῦ γὰρ etc. Sic Eusebius.

V. 6, 7. 'A., ἰθαμβήθησαν. Drusius. Ibidem Synmachi lectionem plenam profert Eusebius in Psalmos.

V. 8. 'A., ἐν πνεύματι καύσωνος etc. Eusebius.

PSALMUS XLVIII.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΤΑΣ.
1 לִמְנוּחַ לְבָבִי - קָרָה מְצוּר	1.	1. Τῷ νικοπολίῳ τῶν υἱῶν Κορῆ, μελῳδῆμα.
2 שְׁכַנְתִּי - זֶמְרָה	2.	2.
3 גַּם - בְּנֵי אָדָם - גַּם - בְּנֵי - אִישׁ	3.	Οἱ κατοικοῦντες τὴν κατὰ δύσιν.
4 דָּחַ וְהִגַּת לְבִי תְבִנָּה	4. Ουαγθ.	4.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Victori filiis Core, psalmus. <i>Hieron.,</i> victori illiorum Core, psalmus.	1. In fluem filiis Core, psalmus.	1. Victori filiorum Core, cantum.
2. Audite hoc. <i>Hieron.,</i> audite hæc.	2. Audite hæc.	2.
Qui habitatis orbem. <i>Hieron.,</i> qui habitatis occidentem.	Qui habitatis orbem.	Qui habitatis occidentem.
3. Etiam filii hominis, etiam filii viri. <i>Hieron.,</i> tam filii Adam, quam filii singulorum.	3. Quique terrigenæ et filii hominum.	3.
Pariter. <i>Hieron.,</i> simul.	Simul in unum.	
4. Et meditatio cordis mei intel-	4. Et meditatio cordis mei	4.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

Ἀριθμήσατε τοὺς πύργους αὐ-
τῆς.

14. Τάξτε τὰς καρδίας ὑμῶν εἰς
τὸν περίβalon αὐτῆς.

Διαμετρήσατε τὰ βασίλεια αὐτῆς.

Ἐν γενεᾷ μεταγενεστέρα.

15. Εἰς τὸ διηνεχές.

Διηγῆσασθε ἐν τοῖς πύργοις αὐ-
τῆς. Ἄλλος, ἐπαινέσατε.

14. Θέσθε τὰς καρδίας ὑμῶν εἰς
τὴν δύναμιν αὐτῆς.

Καταδιέλεσθε τὰς βάρεις αὐτῆς.

Εἰς γενεὰν ἐτέραν.

15. Καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶ-
νος.

SYMMACHUS.

Numerate turres ejus.

14. Constituite corda vestra in
ambitum murorum ejus.

Dimetiniini regias ejus.

In generatione novissima.

15. In perpetuum.

LXX INTERPRETES.

Narrate in turribus ejus. *Alius*,
laudate.

14. Ponite corda vestra in vir-
tute ejus.

Distribuite domos ejus.

In generatione altera.

15. Et in sæculum sæculi.

THEODOTIO.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XLVII.

V. 10. Symmachi lectionem adfert Coislin. unus antiquissimus. Vocem Hebraicam δεμμηνου habet Chrysostomus. Drusius, ἄλλος, εἰκάσαμεν etc. Sed esse Symmachi interpretationem declarat Coislinianus supra memoratus.

Ibid. Ἀ., Θ., Ε', Γ'. Hos interpretes, adjunctis Σ., Ο', una serie ponunt Colbertinus στιχηρῶς scriptus et Coislinianus. Alii vero dicunt, οἱ λοιποί. Inter illos autem interpretes memorantur etiam LXX, quia sic habebant in Hexaplis. Altera autem lectio, ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ σου, in aliis exemplaribus exstabat, et est hodie in edit. Rom.

V. 11. Ἄλλος, ἐπὶ τὰ τέλη. Sic Coislinianus unus

(*) De voce תמו-לך hujus versus, Talmud Hieros. tract. Megilla, cap. II, Halacha 4, sic habet : תמו ב ראו הנה מניסן קתמ הנה. I. e. « Aquila transtulit ata nasia (ἀθανασία, immortalitas), seculum in quo non est mors. » DRACH.

vetustissimus : vocem γρ τέλος vertere solet Aquila.

V. 12. Σ., Θ., εὐφραίνεται etc. Drusius.

Ibid. Ἄλλος, διὰ κρήσεις σου. Idem.

V. 13. Σ., περιτεγγίσατε αὐτήν. Sic Regius unus.

Ἄλλ., περιέλαθε. Chrysostomus.

Ibid. Ἀ., ψηφίσατε etc. Sic Eusebius et duo codices Regii.

V. 14. Has lectiones exhibent duo mss. Harum partem duntaxat Drusius. [Ex Eusebio addidimus αὐτῆς in lectione Symmachi. DRACH.]

Ibid. Σ., διαμετρήσατε etc. Idem Drusius.

Ibid. Σ., ἐν γενεᾷ μεταγ. Idem.

V. 15. Σ., εἰς τὸ διηνεχές. Drusius (*).

PSALMUS XLVIII.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

1. Ἐπινίκιος τῶν υἱῶν Κορέ,
ψαλμός.

2.

Οἱ κατοικοῦντες τὴν κατάδυσιν.

3. Ἡ τε ἀνθρωπότης, καὶ προσ-
έτι καὶ υἱοὶ ἐκάστου ἀνδρός.

4.

SYMMACHUS.

1. Triumphale filiorum Core,
canticum.

2.

Qui habitatis occidentem.

3. Etiam humanum genus, et
præterea etiam filii uniuscujusque
viri.

4.

1. Εἰς τὸ τέλος, τοῖς υἱοῖς Κορέ,
ψαλμός.

2. Ἀκούσατε ταῦτα. Ἄλλος,
ἀκούσατε τοῦτο.

Οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκουμένην.
Ἄλλος, ἐγκατάδυσιν.

3. Οἷτε γηγενεῖς, καὶ υἱοὶ τῶν
ἀνθρώπων.

Ἐπιταυτό. Ἄλλος, ὁμοῦ.

4. Καὶ ἡ μελέτη τῆς καρδίας μου
σύνεσιν. Ἄλλος, καὶ μινυρίσει ἡ

LXX INTERPRETES.

1. In finem, filiis Core, psalmus.

2. Audite hæc. *Alius*, audite hoc.

Qui habitatis orbem. *Alius*, de-
mersionem.

3. Quique terrigenæ, et filii ho-
minum.

Simul in unum. *Alius*, pariter.

4. Et meditatio cordis mei

1. Εἰς τὸ νίκος.

2.

3.

4.

THEODOTIO.

1. In victoriam.

2.

3.

4.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

תבנית 5 אבה למשל אחי	5. Λαμασαλ.	Συνέσεις. 5.
בכנר חידתי	18αθει.	
6 'Ο Σύρος, βδ.' רע	6.	6.
עין עקבי יסבני 7 יתהלל	Αων ακουδδαι ισουδδουνει. 7.	7.
9 ויקר פדין	9.	9.
חזל לעולם		Καὶ ἐπαύσατο εἰς αἰῶνα.
10 ויחי - עדו לנצח	10.	10. Καὶ ζήσεται εἰς νῆκος.
11 יחד כסיל ובער יאבד	11.	11.
12 משנתם לזר חר	12.	12.

קראו בשבוחם עלי אדמות

Ἀληθαμωθ.

Ἐκάλεσαν ἐν ὀνόματι αὐτῶν ἐπὶ χθόνας.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

Intelligentias. Hieron., et meditatio cordis mei prudentias.

prudentiam.

Intelligentias.

Intelligentias.
5. Inclinabo ad parabolam aurem meam. Hieron., id.

Prudentiam.
5. Inclinabo in parabolam aurem meam.

5.

In cinyra. Hieron., in cithara.

In psalterio.

Ænigma meum. Hieron., id.

Propositionem meam.

6. In diebus mali. Hieron., id. Syrus, ra.

6. In die mala.

6.

Iniquitas calcaneorum meorum circumdabit me. Hieron., iniquitas calcanei mei.

Iniquitas calcanei mei.

7. Gloriabuntur. Hieron., superbiunt.

7. Gloriantur.

7.

9. Et pretium redemptionis. Hieron., neque pretium redemptionis.

9. Et pretium redemptionis.

9.

Et desinet in sæculum. Hieron., sed quiescet in sæcula.

Et laboravit in æternum.

Et quievit in sæculum.

10. Et vivat adhuc in æternum. Hieron., et vivet ultra in sempiternum.

10. Et vivet adhuc in finem.

10. Et vivet in victoriam.

11. Simul stultus et insipiens peribunt. Hieron., simul insipiens et indoctus peribunt.

11. Simul insipiens et stultus peribunt.

11.

12. Tabernacula eorum in generatione et generatione. Hieron., tabernacula sua in generatione et generatione.

12. Tabernacula eorum in progenie et progenie.

12.

Vocaverunt in nominibus suis super terras. Hieron., vocaverunt nominibus suis terras suas.

Vocaverunt nomina sua in terris suis.

Vocaverunt in nomine suo super terras.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

καρδία μου σύνεσιν. Ἄλλος, μη-
νύσαι.

Σύνεσιν.

Συνέσεις. Ε΄, Γ΄, *id.*

Σύνεσιν.

5.

5. Κλινῶ εἰς παραβολὴν τὸ οὖς μου. Ἄλλος, κλινῶ παραβολῆ τὸ οὖς μου.

5.

Ἐν ψαλτηρίῳ. Ἄλλος, ἐν κιθά-
ρᾳ. Ἄλλος, διὰ ψαλτηρίου.

Τὸ πρόβλημά μου. Ἄλλος, αἰ-
νιγμά μου.

6. Ἐν ἡμέρᾳ κακώσεως.

6. Ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾶ. Ἄλλος, ἐν ἡμέρᾳ πονηροῦ. Ἄλλος, κα-
κοῦ.

6.

Ἄνομία τῶν ἰχνέων μου.

Ἄνομία τῆς πτέρνης μου.

7.

7. Καυχώμενοι. Ἄλλος, ἀλαζο-
νευόμενοι.

7.

9.

9. Καὶ τὴν τιμὴν τῆς λυτρώσεως.
Ἄλλος, καὶ ἀντιλυτρον.

9.

Ἄλλὰ παυσάμενος τῷ αἰῶνι
τούτῳ.

Καὶ ἐκοπίασεν εἰς τὸν αἰῶνα.

10. Ζῶν ἀεὶ διατελέσει.

10. Καὶ ζήσεται εἰς τέλος.

10.

11. Ὅμοῦ ἀνόητος καὶ ἀμαθὴς
ἀπολοῦνται.

11. Ἐπιτοαυτὸ ἄφρων καὶ ἄνοος
ἀπολοῦνται.

11.

12.

12. Σκηνώματα αὐτῶν εἰς γενεάν
καὶ γενεάν. Ἄλλος, τὰ ἐντὸς τῶν
οἰκιῶν αὐτῶν εἰς αἰῶνα. Ἄλλος,
κατακτηνώσεις αὐτῶν εἰς γενεάν.

12.

Ἐνομάσαντες ἐπ' ὀνομασίαν αὐ-
τῶν τὰς γαλας.

Ἐπεκαλέσαντο τὰ ὀνόματα αὐ-
τῶν ἐπὶ τῶν γαιῶν αὐτῶν.

Ἐπεκαλέσαντο τὰ ὀνόματα αὐ-
τῶν ἐπὶ τῶν γαιῶν αὐτῶν.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

prudentiam. *Alius*, et meditabitur
cor meum intelligentiam. *Alius*,
indicabit.

Intelligentiam.

Intelligentias. V, VI, *id.*

Intelligentiam.

5.

5. Inclinabo in parabolam au-
rem meam. *Alius*, inclinabo pa-
rabolæ aurem meam.

5.

In psalterio. *Alius*, in cithara.
Alius, per psalterium.

Propositionem meam. *Alius*, æ-
nigma meum.

6. In die afflictionis.

6. In die mala. *Alii*, in die mali.

6.

Iniquitas vestigiorum meorum.

Iniquitas calcanei mei.

7.

7. Gloriantes. *Alius*, arroganter
agentes.

7.

9.

9. Et pretium redemptionis.
Alius, *id.*

9.

Sed et cum quieverit sæculo
huic.

Et laboravit in æternum.

10. Vivens semper durabit.

10. Et vivet in finem.

10.

11. Simul insipiens et indoctus
peribunt.

11. Simul insipiens et stultus
peribunt.

11.

12.

12. Tabernacula eorum in pro-
genie et progenie. *Alius*, interiora
domuum eorum in sæculum. *A-
lius*, habitationes eorum in gene-
rationem.

12.

Nominantes super nomine suo
terras.

Vocaverunt nomina sua in terris
suis.

Vocaverunt nomina sua in ter-
ris suis.

TO EBPAIKON.
 14 הַ דְּרִכְם כָּל לְמוֹ וְהַרְדִּים וּ בְפִיהֶם יִרְצֵ׃
 15 כַּצֶּן ׀ לְשֹׂאֵל שְׂתוֹ כּוֹת יִרְעֵם וִיִּרְדוּ בָּם וְצִרִים לְבוֹת שְׂאוֹל מִזְבֵּל לוֹ
 18-20 לֹא-יִרַד אַחֲרָיו כְּבָחוּ כִי-נִפְשׁוּ בַחַיִּי יִבְרַךְ וַיִּחַד כִּי-תִימִיב לָךְ תְּבוֹא עַד-דֹּר אֲבוֹתָיו עַד-נֶצַח

לֹא יִרְאוּ

VERSIO HEBRAICI TEXT.

14. Hæc via eorum, stultitia eis : et posteri eorum in ore ipsorum volent. *Hieron.*, hæc est via insipientiæ eorum : et post eos iuxta eis eorum current.
 15. Sicut ovis in inferno ponentur : mors depascet eos. *Hieron.*, quasi grex in inferno positi sunt : mors pascet eos.
 Et dominabuntur in eos. *Hieron.*, subjicient eos.
 Et figura eorum ad inveterandum sepulcrum ab habitaculo sibi. *Hieron.*, et figura eorum conteretur in inferno post habitaculum suum.
 18-20. Non descendet post eum gloria ejus. Quoniam in vita sua benedicet, et laudabit te si bene feceris tibi. Introibit usque in progeniem patrum suorum usque in perpetuum. *Hieron.*, nec descendet post eum gloria ejus. Quia animæ suæ in vita sua benedicet : laudabunt te cum benefeceris tibi. Intrabit usque ad generationem patrum suorum.
 Non videbunt. *Hieron., id.*

TO EBPAIKON
 Ἑλληνικοῖς γράμμασι.
 14.
 15.
 18 20.

VULGATA LATINA.

14. Hæc via illorum scandalum ipsis : et postea in ore suo complacebunt.
 15. Sicut oves in inferno positi sunt : mors depascet eos.
 Et dominabuntur eorum.
 Et auxilium eorum veterascet in inferno a gloria eorum.
 18-20. Neque descendet cum eo gloria ejus. Quia anima ejus in vita ipsius benedicetur : confitebitur tibi cum benefeceris ei. Introibit usque in progenies patrum suorum.
 Non videbit.

AKYΛAΣ.
 14. Τοῦτο ὁδὸς ἀνοησίας αὐτοῖ...
 15.
 18-20. Οὐδὲ συγκαταθήσεται ὀπίσω αὐτοῦ δόξα αὐτοῦ. Ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ εὐλογητός... ἐλεύσῃ...
 Οὐκ εἶδονται.

AQUILA.

14. Hoc via insipientiæ ipsia.
 15.
 ...imperabunt.
 Et character eorum conterere infernum ex habitaculo eorum.
 18-20. Neque una descendet post ipsum gloria ipsius. Quia anima ejus in vita ipsius benedicta ...venies...
 Non videbunt.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XLVIII.

V. 1. Ex duobus Regiis codicibus.
 V. 2. Ἄλλος, ἀκούσατε τοῦτο. Drusius. Ibid. Ἄ., Σ., οἱ κατοικ-. Eusebius. Ἄλλος, ἐγκατέδυσιν, et lectionem Hebraicam. Chrysostomus in Psalmos.
 V. 3. Σ., ἡ τε ἀνθρωπ-. Eusebius et Drusius. Ibid. Ἄλλος, ὄμου. Drusius.
 V. 4. Ἄλλος, καὶ μινυρῶσει etc. Agellius et Drusius. Ἄλλος, μηνύσει. Ὁ Ἑβραῖος, οὐαγιθ. Chrysostomus. Ibid. Ἄ., Ὁ, Ε', συνέσει etc. Coislin.
 V. 5. Ἄλλος, κλινῶ παραβ-. Drusius. Ὁ Ἑβραῖος, λαμασαλ. Chrysostomus. Ibid. Ἄλλος, ἐν κιθάρῃ. Ἄλλος, διὰ ψαλτηρίου. Coislinianus bombycinus.
 Ibid. Ἄλλος, ἀνιγμά μου. Drusius. Videtur autem esse Aquilæ, qui vocem פּתח sic vertit infra

psalm. LXXVII, 2. Hieronymus hic de more Aquilam sequitur. Hebraicam autem vocem sic exprimit Chrysostomus, ἰθαθεί.
 V. 6. Σ., ἐν ἡμέρᾳ κακώσεως. Agellius. Reliquas lectiones exhibent Agellius et Drusius. Syri Chrysostomus.
 Ibid. Σ., ἀνομία etc. Sic duo Regii ex Origene. Hebraicam lectionem exprimit Chrysostomus.
 V. 7. Ἄλλος, ἀλαζονεῦόμενοι. Drusius. Vide Job xv, 20.
 V. 9. Ἄλλος, καὶ ἀντιλυτρον. Coislin. unus, qui addit ἀνακλητικόν.
 Ibid. et v. 10. Ἄ., καὶ ἐπαύσατο etc. Sic Agellius et Drusius Aquilæ et Symmachi lectiones exhibent. Duo autem mss. et Eusebius postremam versionis Symmachi partem sic efferunt, ζῶν εἰς αἰῶνα διατέλλει ὁ τοιοῦτος, quæ videntur paraphrasim sapere, ab ipso Eusebio adjectam.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

14. Αὕτη ἡ ὁδὸς αὐτῶν ἀνοίας αὐτοῖς, οἱ δὲ μετ' αὐτοῦς λόγον αὐτῶν εὐδοκῆσουσιν.

15. Ὡς βοσκήματα ἔδου ἔταξαν ἑαυτοῦς, θάνατος νεμῆσει αὐτούς.

Ἵποτάξουσιν αὐτούς.

Τὸ δὲ κρατερόν αὐτῶν παλαιώσει ἄδης ἀπὸ τῆς οἰκήσεως τῆς ἐντίμου αὐτῶν.

18-20. Οὐδὲ συγκαταβήσεται ἀκολουθοῦσα αὐτῷ ἡ δόξα αὐτοῦ. Ἄλλὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῷ ζῆν αὐτῶν εὐλογῆσει λέγων ἐν ἑαυτῷ, Ἐπαινέουσι σε ἐάν καλῶς ποιήσης σεαυτῷ· ἐλεύση ἕως γενεᾶς πατέρων.

Οὐ βλέποντες.

SYMMACHUS.

14. Hæc via eorum stultitiæ ipsis : posteri autem eorum verum eorum acceptum habebunt.

15. Sicut pecora inferni posuerunt seipsos : mors pascet eos.

Subjicient eos.

Et fortitudinem eorum antiquabit infernus, ab habitatione honorabili eorum.

18-20. Neque una descendet sequens eum gloria ipsius. Sed animam ipsius, dum vivet ipse, benedicet, dicens in semetipso : Laudabunt te si bene feceris tibi ipsi. Venies usque ad generationes patrum.

Non videntes.

14. Αὕτη ἡ ὁδὸς αὐτῶν σκάνδαλον αὐτοῖς, καὶ μετὰ ταῦτα ἐν τῷ στόματι αὐτῶν εὐλογῆσουσι. Ἄλλ., θελήσουσι.

15. Ὡς πρόβατα ἐν ἄδῃ ἔθεντο, θάνατος ποιμανεῖ αὐτούς.

Καὶ κατακυριεύουσιν αὐτῶν.

Καὶ ἡ βοήθεια αὐτῶν παλαιωθήσεται ἐν τῷ ἄδῃ ἐκ τῆς δόξης αὐτῶν.

18-20. Οὐδὲ συγκαταβήσεται αὐτῷ ἡ δόξα αὐτοῦ. Ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ εὐλογηθήσεται, ἐξομολογήσεται σοὶ ἐάν ἀγαθῆς αὐτῷ. Εἰσελεύσεται ἕως γενεᾶς πατέρων αὐτοῦ ἕως αἰῶνος. Ἄλλος, ἕως τέλους.

Οὐκ ἔβηται. Ε', id. Γ', οὐκ ἔβηται.

LXX INTERPRETES.

14. Hæc via illorum scandalum ipsis : et postea in ore suo benedicent. Al., volent.

15. Sicut oves in inferno positi sunt : mors depascet eos.

Et dominabuntur eorum.

Et auxilium eorum veterascet in inferno a gloria eorum.

18-20. Neque descendet cum eo gloria ejus. Quia anima ejus in vita ipsius confitebitur, benedicetur tibi cum benefeceris ei. Introibit usque in progenies patrum suorum usque in æternum. Alius, usque ad finem.

Non videbit. V, id. VI, non videbunt.

14.

15.

Καταθήσονται.

18-20. Ἐλεύση.

Οὐκ ἔβηται.

THEODOTIO

14.

15.

Deducuntur.

18 20. Venies.

Non videbunt.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XLVIII.

V. 11. Σ., ὁμοῦ ἀνόητος etc. Theodoretus et codex unus.

V. 12. Hasce duas lectiones exhibet Drusius sine interpretum nomine. (*)

Ibid. Ἄ., ἐκάλεσαν etc. Has lectiones exhibet Drusius; sed secundam sine interpretis nomine. Agellius vero ait esse Symmachi.

V. 14. Ἄ., τοῦτο ὁδὸς etc. Coisl. unus. Σ., αὕτη ἡ ὁδὸς etc. Regius unus.

V. 15. Σ., ὡς βοσκήματα etc. Eusebius, Theodoretus et mss. Sed Theodoretus, ὡς πρόβατα, ut LXX.

Ibid. Ἄ., ἐνὶ κρατήσουσι. Aquilæ et Symmachi lectiones ex Eusebio in Psalmos. Suspensor illud ἐνὶ invecum esse pro καὶ, vel ἐτι. (**)

(*) Prior harum lectionum male posita est hic a Montf., manifeste enim pertinet ad comma præcedens ejusdem versus 12, וְעַל בְּתוּכָם וְעַל בְּתוּכָם. I. e. ad verbum : *Intra eos domus eorum in æternum*. DRACH.

(**) Hoc ἐνὶ vocem esse spurium, et casu aliquo invecum in textum Eusebii patet ex Catena Patrum Græc. ubi legitur : ἡ κατὰ τὸν Ἀκύλαν, κρατήσουσιν. I. e., vel secundum Aquilani, κρατήσουσιν. DRACH.

TO EBPAIKON.

אל ואלהים יהוה דבר ויקרא- אֶרֶץ	1.
2 מציון מבבל- יפי אלהים הופיע	2.
3 נשעיה במאד	3.
5 תו' עבר. אספי- לי חסדי סυναγάγετέ μοι τούς όστούς μου.	5.
בריתי	
7 ואעודה ק	7.
9 עתידים	9.
11 חז שדי	11.
14 זבח לאלהים תודה	14.
16 חקי	16.
21 דמית היחז- אהיה כמותך.	21.
ואערכה	
22 ביט- נא	22.
23 זבח תודה יכבדני ושם דרך אראני בישע אלהים	23.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

1. Fortis Deus Dominus locutus est, et vocavit terram. <i>Hieron., id.</i>
2. De Sion perfecta decore Deus apparuit. <i>Hieron., id.</i>
3. Tempestas excitata est vehementer. <i>Hieron., tempestas valida.</i>
5. Congregate mihi pios meos. <i>Hebr. int. et Hieron., congregate mihi sanctos meos.</i>
Pactum meum. <i>Hieron., id.</i>
7. Et testificari faciam in te. <i>Hieron., testificabor in te.</i>
9. Hircos. <i>Hieron., idem.</i>
11. Fera agri. <i>Hieron., universitas agri.</i>
14. Sacrifica Deo confessionem. <i>Hieron., immola Deo laudem.</i>
16. Præcepta. <i>Hieron., præceptorum.</i>
21. Existimasti quod futurus sim sicut tu. <i>Hieron., existimasti me futurum similem tui.</i>
Et ordinabo. <i>Hieron., et proponam te.</i>
22. Intelligite utique. <i>Hieron., intelligite hoc.</i>
23. Sacrificans confessionem honorificabit me : et ponentem viam videre faciam eum in salutem Dei. <i>Hieron., qui immolat confessionem glorificabit me : et qui ordinat viam, ostendam ei salutem Dei.</i>

PSALMUS LXIX.

TO EBPAIKON
'Ελληνικοὺς γράμμασι.

1.
2.
3.
5.
7.
9.
11.
14.
16.
21.
22.
23.

VULGATA LATINA.

1. Deus deorum Dominus locutus est, et vocavit terram.
2. Ex Sion species decoris ejus, Deus manifeste.
3. Tempestas valida.
5. Congregate illi sanctos ejus.
Testamentum ejus.
7. Et testificabor tibi.
9. Hircos.
11. Pulchritudo agri.
14. Immola Deo sacrificium laudis.
16. Justitias.
21. Existimasti inique quod ero tui similis.
Et statuam.
22. Intelligite hæc.
23. Sacrificium laudis honorificabit me : et illic iter, quo ostendam illi salutem Dei.

ΑΚΥΛΑΣ.

1. Ἰσχυρὸς Θεὸς Κύριος λαλήσας ἐκάλεσε τὴν γῆν.
2. Ἐκ Σιῶν τετελεσμένης ἀλλοίῃ ὁ Θεὸς ἐπεψάφη.
3. Ἐλαίλαπισθη σφόδρα.
5.
7.
9. Καρβίνους.
11. Παντοδαπὰ χώρας.
14. Θύσον τῷ Θεῷ εὐχαριστίαν.
16.
21. Ὑπέλαβες, ἐσόμενος ἔσομαι ὁμοίός σοι.
22.
23.

AQUILA.

1. Fortis Deus Dominus locutus vocavit terram.
2. De Sion perfecta decore Deus apparuit.
3. Turbo excitatus est vehementer.
5.
7.
9. Corneos.
11. Universitas agri.
14. Immola Deo gratiarum actionem, vel, hostiam gratiarum actionis.
16.
21. Existimasti quod futurus ero similis tibi.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Υ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ἰσχυρὸς Θεὸς Κύριος λαλήσας
ἐκάλεσε τὴν γῆν.

2.

3.

5.

7. Μαρτύρομαι σοι.

9. Κεραίνους.

11.

14.

16.

21. Ἐνόμισας ἔσσεσθαι με ὡς σέ.

22.

23. Θυσιάζων ὑπὲρ αἰνέσεως δο-
ξάσει με, καὶ τῷ εὐτάκτως ὀδεύον-
τι δείξω σωτήριον Θεοῦ

SYMMACHUS.

1. Fortis Deus Dominus locutus
vocavit terram.

2.

3.

5.

7. Testificor tibi.

9. Corneos.

11.

14.

16.

21. Existimasti me futurum sicut
tu.

22.

23. Sacrificans pro laude hono-
rificabit me : et ordinate viam fa-
cienti ostendam salutare Dei.

1. Θεὸς θεῶν Κύριος ἐλάλησε, καὶ
ἐκάλεσε τὴν γῆν.

2. Ἐκ Σιών ἡ εὐπρέπεια τῆς ὠραι-
ότητος αὐτοῦ, ὁ Θεὸς ἐμφανῶς ἤξει.

3. Καταιγίς σφόδρα. Ζ', καται-
γίσθη σφόδρα.

5. Συναγάγετε αὐτῷ τοὺς δούλους
αὐτοῦ. Ἄλλος, τοὺς ἀγνοῦς αὐτοῦ.
Οἱ λοιποὶ, συναγάγετέ μοι τοὺς
δούλους μου.

Τὴν διαθήκην αὐτοῦ. Οἱ λοιποὶ,
τὴν διαθήκην μου.

7. Δισμαρτύρομαι σοι.

9. Τράγους. Ἄλλως, χιμάρους.
Ε', κεραίνους.

11. Ὠραιότης ἀγροῦ.

14. Θύσον τῷ Θεῷ θυσίαν αἰνέ-
σεως.

16. Τὰ δικαιώματα. Ἄλλος, τὰ
προστάγματα.

21. Ὑπέλαβες ἀνομίαν, ὅτι ἔσο-
μαι σοὶ ὄμοιος. Ἄλλος, ἀνομιε. Ζ',
υπέλαβες ἐσόμενος ἔσομαι ὄμοιός σοι.

Καὶ παραστήσω.

22. Σύνετε δὴ. Ἄλλος, νοήσατε
δὴ.

23. Θυσία αἰνέσεως δοξάσει με,
καὶ ἐκεῖ ὁδοῦ ἧ δείξω αὐτῷ τὸ σω-
τήριον Θεοῦ.

LXX INTERPRETES.

1. Deus deorum Dominus locu-
tus est, et vocavit terram.

2. Ex Sion species decoris ejus,
Deus manifeste venit.

3. Tempestas valida. VII, pro-
cella excitata est vehementer.

5. Congregate illi sanctos ejus.
Alius, castos ejus. Reliqui, congre-
gate mihi sanctos meos.

Testamentum ejus. Reliqui, te-
stamentum meum.

7. Testificabor tibi.

9. Hircos. Aliter, alio verbo. V,
corneos.

11. Pulchritudo agri.

14. Immola Deo sacrificium
laudis.

16. Justificationes. Alius, præ-
cepta.

21. Existimasti iniquitatem, quod
ero tibi similis. Al., inique. VII,
existimasti, quod futurus ero si-
milis tibi.

Et statuam.

22. Intelligite utique. Alius, co-
gitate utique.

23. Sacrificium laudis honorifi-
cabit me : et illic iter, quo osten-
dam illi salutare Dei.

1. Ἰσχυρὸς Θεὸς Κύριος λαλήσας
ἐκάλεσε τὴν γῆν.

2.

3. Καταιγίσθη σφόδρα.

5.

7.

9.

11.

14.

16.

21. Ὑπέλαβες ἐσόμενος ἔσομαι
ὄμοιός σοι.

Καὶ τριτάσω.

22.

23.

THEODOTIO.

1. Fortis Deus Dominus locutus
vocavit terram.

2.

3. Procella excitata est vche-
menter.

5.

7.

9.

11.

14.

16.

21. Existimasti, quod futurus
ero similis tibi.

Et præparabo.

22.

23.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XLIX.

V. 1. 'A., Σ., Θ., ἰσχυρὸς Θεὸς etc. Eusebius, Drusius et mss. Theodoræus vern, οἱ τρεῖς, ἰσχυρὸς Θεός. Ubi vides, οἱ τρεῖς idem esse quod 'A., Σ., Θ.
 V. 2. 'A., ἐκ Σιών τετελεσμένης etc. Coislin. bombycinus.
 V. 3. 'A., ἐλατλαπίσθη σφόδρα. Sic mss. et Drusius.

V. 5. Τὸ 'Εβρ. etc. Eusebius. Ibid. Ἄλλος, τοὺς ἀγνοῦς αὐτοῦ. Coislin. unus. Sic vocem Ἰσραήλ verit Aquila psalm. xi, 2.
 Ibid. Οἱ Λοιποὶ, τὴν διαθήκην μου. Sic Regius unus.
 V. 7. Σ., μαρτύρομαι σοι. Coislin. unus.
 V. 9. 'A., Σ., Ε', κερεινοῦς. Drusius. Ὁ, τράγος. Sic mss. Editio autem Rom., χιμάρους. Coislinianus

PSALMUS L.

TO EBPAIKON.

בַּת-שֶׁבַע 2	2.
שְׁלֹשָׁה אֱלֹהִים כְּדָרְךָ 3	3.
חַמִּיד 5	5.
שֶׁשׁ בְּשֶׁשׁ 6	6.
בַּעֲזָרְךָ הִלַּחֲתִי וּבַחֲסָא יִחַבְתָּנִי אֲבִי 7	7.
חַפְצָא וּבַחֲסָא 8	8.
תְּדַעֲנִי 8	
תְּשַׁבְּעֵנִי שֶׁשׁ וּשְׁבֹחָא הַגְּלֵנָא עַצְמָתָא דְּמִי 10	10.
בְּרָא וְרַחֵם נַפְשִׁי 12	12.
אֶל-תִּקַּח מִכִּנִּי 13	13.
וְתִיָּנֵן לְשִׁנִּי צְדָקָתְךָ 16	16.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοὶς γράμμασι.

AKYΛAΣ.

2. Βηθσαβεί.
3. Δώρησαι μοι, θεέ, κατὰ ἐπιείκειάν σου.
5.
6. Ὑπερκριθῆς.
7.
8. Ἐβουλήθης.
10.
12. Ἀνάκτισον.
13. Μὴ λάβῃς ἐξ ἐμοῦ.
16.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

2. Bethsabee. *Hieron., id.*
 3. Miserere mei, Deus, secundum misericordiam tuam. *Hieron., id.*
 5. Semper.
 6. Mundus sis in iudicando te. *Hieron., vincas cum iudicaberis.*
 7. In iniquitate formatus sum, et in peccato calefecit me mater mea. *Hieron., in iniquitate conceptus sum, et in peccato peperit me mater mea.*
 8. Voluisti. *Hieron., diligis.*
 Et in occulto. *Hieron., et arcanum.*
 Scire facies me. *Hieron., manifestasti mihi.*
 10. Audire facies me gaudium et lætitiā: exsultabunt ossa, contrivisti. *Hieron., auditum mihi facies gaudium et lætitiā, et exsultent ossa quæ confregisti.*
 12. Crea. *Hieron., id.*
 Et spiritum stabilem. *Hieron., id.*
 13. Ne capias a me. *Hieron., ne auferas a me.*
 16. Laudabit lingua mea iustitiam tuam. *Hieron., id.*

VULGATA LATINA.

2. Bethsabee.
 3. Miserere mei, Deus, secundum magnam misericordiam tuam.
 5. Semper.
 6. Vincas cum iudicaris.
 7. In iniquitatibus conceptus sum, et in peccatis concepit me mater mea.
 8. Dilixisti.
 Et occulta.
 Manifestasti mihi.
 10. Auditui meo dabis gaudium et lætitiā, et exsultabunt ossa humiliata.
 12. Crea.
 Et spiritum rectum.
 13. Ne auferas a me.
 16. Et exsultabit lingua mea iustitiam tuam.

AQUILA.

2. Bethsabee.
 3. Condone mihi, Deus, secundum misericordiam tuam.
 5.
 6. Iudicio superes.
 7.
 8. Voluisti.
 10.
 12. Iterum crea.
 13. Ne capias a me.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XLIX.

item vetustissimus, χιμάρρους, cum duplici ρ.
 V. 11. 'Α., παντοδαπά χώρας. Agellius. Hanc versionem secutus est Hieronymus, qui Latine sic interpretatur, *universitas agri*.
 V. 14. 'Α., θύσον τῷ Θεῷ θυσίαν εὐχαριστίας. Ita Coislin. bombyc. Agellius vero, εὐχαριστίαν, melius.
 V. 21. Σ., ἐνόμισας ἔσεσθαι με ὡς σέ. Sic Colber

tinus unus. 'Α., Θ., Ζ', ὑπέλαβες etc. Drusius Theodotoni tantum et Septimæ adscribit : sed in schedis meis Aquilæ etiam adscriptum reperio.
 Ibid. Θ., καὶ στοιβάσω. Drusius.
 V. 22. 'Αλλος, νοήσατε δὴ. Coislin. unus.
 V. 23. Σ., θυσιάζων etc. Sic Reg. unus et Theodoretus.

PSALMUS L.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

- 2. Βηθσαβεέ.
- 3. Οἴκτειρόν με, ὁ Θεός, κατὰ τὸ ἔλεός σου.
- 5. Ἐνδεΐεχῶς.
- 6. Νικήσῃν κρίνοντα.
- 7. Εἰς ἀδικίαν ὠδινήθην, καὶ ἐν ἁμαρτίαις ἐκύησέ με ἡ μήτηρ μου.
- 8. Θέλεις.
- 10. Ἀκουστὴν ποιήσόν μοι εὐθυμίαν καὶ εὐφροσύνην, ἱλαρυνθήτω ὅσα ἂ σινέθλασεν.
- 12.
- 13.
- 16. Διακαλήσει ἡ γλῶσσά μου τὴν ἐλεημοσύνην σου.

- 2. Βηρσαβεέ. Ζ', Βηθσαβεέ.
- 3. Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου.
- 5. Διαπαντός.
- 6. Νικήσης ἐν τῷ κρίνειν. Ἄλλος, νικήσαις.
- 7. Ἐν ἀνομίαις συνελήφθην, καὶ ἐν ἁμαρτίαις ἐκίσσησέ με ἡ μήτηρ μου. Ἄλλος, ἐγέννησεν.
- 8. Ἠγάπησας. Καὶ τὰ κρύφια. Ἄλλος, καὶ τὰ ἀγνωστα. Ἐδήλωσάς μοι. Ἄλλος, ἐφανέρωσάς μοι.
- 10. Ἀκουτιεῖς με ἀγαλλίασιν καὶ εὐφροσύνην, ἀγαλλιάσονται ὅσα τεταπεινωμένα.
- 12. Κτίσον. Καὶ πνεῦμα εὐθές. Ἄλλος, καὶ πνεῦμα ἀληθές.
- 13. Μὴ ἀντανέλης ἀπ' ἐμοῦ.
- 16. Ἀγαλλιᾶσεται ἡ γλῶσσά μου τὴν δικαιοσύνην σου.

- 2. Βηθσαβεέ.
- 3.
- 5.
- 6. Νικήσης ἐν τῷ κρίνειν
- 7.
- 8.
- 10.
- 12.
- 13.
- 16.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

- 2. Bethsabee.
- 3. Miserere mei, Deus, secundum misericordiam tuam.
- 5. Perpetuo.
- 6. Vincere judicantem, vel, ut vincas judicans.
- 7. In iniquitatem conceptus sum, et in peccatis concepit me mater mea.
- 8. Vis.
- 10. Auditam fac mihi alacritatem et lætitiā, exultarentur ossa quæ confregit.
- 12.
- 13.
- 16. Enarrabit lingua mea misericordiam tuam.

- 2. Bersabee. VII, Bethsabee.
- 3. Miserere mei, Deus, secundum magnam misericordiam tuam.
- 5. Semper.
- 6. Vincas cum judicaris. *Alius*, vincas.
- 7. In iniquitatibus conceptus sum, et in peccatis concepit me mater mea. *Alius*, genuit.
- 8. Dilexisti. Et occulta. *Alius*, et ignota. Manifestasti mihi. *Alius*, declarasti mihi.
- 10. Audire me facies gaudium et lætitiā, exultabunt ossa humiliata.
- 12. Crea. Et spiritum rectum. *Alius*, et spiritum verum.
- 13. Ne auferas a me.
- 16. Exultabit lingua mea justitiam tuam.

- 2. Bethsabee.
- 3.
- 5.
- 6. Vincas cum judicaris.
- 7.
- 8.
- 10.
- 12.
- 13.
- 16.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὺς γράμμασι.	AKYAAΣ
19 רח נשברה לב-נשבר ונה	19.	19.
20 היסיבה ב-צונך את-ציון	20.	20. Ἀγάθουν εὐδοκία σου τῆς Σιών.
21 אז תחפץ ובחי-צדק עלה וכליל	21.	21.
VERSIO HEBRAICI TEXT. VULGATA LATINA. AQUILA.		
19. Spiritus contritus. <i>Hieron.</i> , spiritus contribulatus.	19. Spiritus contribulatus.	19.
Cor contritum et concontractum. <i>Hieron.</i> , cor contritum et humiliatum.	Cor contritum et humiliatum.	
20. Benigne fac in bona voluntate tua Sion. <i>Hieron.</i> , benigne fac in voluntate tua Sion.	20. Benigne fac, Domine, in bona voluntate tua Sion.	20. Benefac in beneplacito tuo ipsi Sion.
21. Tunc voles sacrificia iustitiæ, ascensionem et holocaustum. <i>Hieron.</i> , tunc suscipies sacrificium iustitiæ, oblationes et holocausta.	21. Tunc acceptabis sacrificium iustitiæ, oblationes et holocausta.	21.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum L.

V. 1. 'A., Σ., Θ., Z', Βηθσαβέ. Drusius habet Βηθσαβέθ. Sed est laud dubie error librariorum, qui Ε pro Θ acceperunt, ob similitudinem earum litterarum quando caractere unciali rotundo illo scribebantur. Quod scribendi genus non modo Origenis tempore, sed etiam tribus quatuorve postea sæculis in usu erat.

V. 5. 'A., δώρησαι μοι etc. Drusius.
V. 5. Σ, ἐνδελεχῶς. Ita mss.

V. 6. 'A., ὑπερχρηθῆς. Sic Agellius recte. Drusius itidem, ὑπερχρηθῆς. Sequentes Σ Θ. lectiones ex Drusio mutuamur. Coislin. unus, Ἄλλος, νικήσαι; [f. pro νικήσης].

V. 7. Σ., εἰς ἀδικίαν ὠδ-. Ex Eusebio et Colbertino uno. Alteram vero lectionem, Ἄλλος, ἐγένησεν, habent Colbertinus στιχηρῶς scriptus, et Coislin. unus.

V. 8. 'A., ἐβουλ-. Hæc Drusius habet. Ibid. Ἄλλος, καὶ τὰ ἀγνωστα. Coislin. unus

TO EBPAIKON.	PSALMUS LI. TO EBPAIKON Ἑλληνικοὺς γράμμασι.	AKYAAΣ.
2 אחימלך	2.	2. Ἀειμέλεχ.
3 כל-היום	3.	3. Καθ' ἐκάστην ἡμέραν.
4 תחשב	4.	4.
6 אהבת כל-דברי-בדע	6.	6.
7 יתצן לנצח יחתך ויסוך במאן ושרשך מארץ חיים סלה	7.	7.
9 יעד	9.	9. Ἐκραταιώθη.
VERSIO HEBRAICI TEXT. VULGATA LATINA. AQUILA.		
2. Achimelech. <i>Hieron.</i> , id.	2. Achimelech.	2. Aimelech.
3. Omni die. <i>Hieron.</i> , tota die.	3. Tota die.	3. In unoquoque die.
4. Cogitabit. <i>Hieron.</i> , cogitavit.	4. Cogitavit.	4.
6. Dilexisti omnia verba ad deorandum. <i>Hieron.</i> , id.	6. Dilexisti omnia verba præcipationis.	6.
7. Destruet te, in æternum conteret te, et abradet te e tabernaculo, et eradicabit te e terra viventium, selah. <i>Hieron.</i> , destruet te, in sempiternum terrebit te, et evellet te de tabernaculo, et eradicabit te de terra viventium. Sempær.	7. Destruet te in finem: evellet te, et emigrabit te de tabernaculo tuo: et radicem tuam de terra viventium.	7.
9. Roboratus est. <i>Hieron.</i> , contortatus est.	9. Prævaluit.	9. Roboratus est.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ϛ.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ
19. Πνεύματος συντετριμμένου. Κατεαγυῖα γέγονεν ἡ καρδία μου.	19. Πνεῦμα συντετριμμένον. Ἄλλος, συντεθλασμένον. Καρδίαν συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην. Ἄλλος, συντεθλασμένην.	19.
20. Εὐεργέτησον.	20. Ἀγάθυνον, Κύριε, ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου τὴν Σιών. Ἄλλος, ἐν τῇ θελήσει σου.	20.
21. Τότε προσέβη θυσίαν δικαιοσύνης, ἀναφορὰν καὶ ὀλοκαυτώματα.	21. Τότε εὐδοκήσεις θυσίαν δικαιοσύνης, ἀναφορὰν καὶ ὀλοκαυτώματα.	21.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
19. Spiritu contrito. Confractum fuit cor meum.	19. Spiritus contritus. <i>Alius</i> , confractus. Cor contritum et humiliatum. <i>Alius</i> , confractus.	19.
20. Benefac.	20. Benigne fac, Domine, in bona voluntate tua Sion. <i>Alius</i> , in voluntate tua.	20.
21. Tunc suscipies sacrificium iustitiæ, oblationem et holocausta.	21. Tunc acceptabis sacrificium iustitiæ, oblationem et holocausta.	21.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum L.

Ibid. Ἄλλος, ἐφανέρωσάς μοι. Idem Coislin.
V. 10. Σ., ἀκουστὴν etc. Primam versus partem ex Colbertino uno mutuamur; alteram vero, λαρουθήτω etc., ex altero στιχηρῶς scripto.
V. 12. Ἄ., ἀνάκτισον. Coislin. unus.
Ibid. Ἄλλος, καὶ πνεῦμα ἀληθές. Alter Coislin.
V. 13. Ἄ., μὴ λάθῃς ἐξ ἑμοῦ. Colbert. unus.
V. 16. Σ., διαλλαγῆς etc. Sic omnes mss., Theodoretus et Drusius.
V. 19. Σ., πνεύματος συντ-. Eusebius.

Ibid. Ἄλλ., συντεθλασμένον et Ἄλλ., συντεθλασμένην. Coislin. unus. Est forte scholion.
Ibid. Σ., κατεαγυῖα etc. Eusebius et tres mss.
V. 20. Ἄ., ἀγάθυνον etc. Drusius. Ἄλλος, ἐν τῇ θελήσει σου. Coislin. unus.
V. 21. Σ., τότε προσδ-. Ex Colbertino uno et ex Daniele Barbaro. Ibid. Coislin. unus, τότε θελήσει; ὀλόκληρα καταγιαζόμενα πυρὶ, quæ videntur scholion esse.

PSALMUS LI.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ϛ.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
2. Ἀχιμέλεχ.	2. Ἀβιμέλεχ.	2. Ἀχιμέλεχ.
3. Καθ' ἐκάστην ἡμέραν.	3. Ὅλην τὴν ἡμέραν.	3.
4.	4. Ἐλογίστατο.	4. Ἐλάλησε.
6. Ἠγάπησας πάντας λόγους εἰς τὸ καταπεινῶν.	6. Ἠγάπησας πάντα τὰ ῥήματα καταποντισμοῦ.	6.
7. Καθελεῖ σε, καὶ ἀποξύσει σε ἀπὸ τῆς σκηνῆς σου, καὶ ἐκριζώσει σε ἐκ γῆς ζώντων εἰς αἰί.	7. Καθέλοι σε εἰς τέλος, ἐκτιλαί σε καὶ μεταναστεύσει σε ἀπὸ σκηνώματος, καὶ τὸ ῥιζωμά σου ἐκ γῆς ζώντων. Διάψαλμα.	7.
9. Ἐνισχυρίστατο.	9. Ἐνεδυναμώθη.	9.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
2. Achimelech.	2. Abimelech.	2. Achimelech.
3. In unoquoque die.	3. Tota die.	3.
4.	4. Cogitavit.	4. Locuta est.
6. Dilexisti omnia verba ad devorandum.	6. Dilexisti omnia verba demersionis.	6.
7. Destruet te, et abradet te de tabernaculo tuo, et eradicabit te de terra viventium in perpetuum.	7. Destruat te in finem, evellat te, et transferat te de tabernaculo, et radicationem tuam de terra viventium. Diapsalma.	7.
9. Confortatus est.	9. Prævaluit.	

TO EBPAIKON.
 וְאֵיךְ כָּדָרְתָּ בְּבֵית אֱלֹהִים 10
 כִּי־פָדָה נֶגְדַת חַיִּים 11

TO EBPAIKON
 Ἑλληνικοῖς γράμμασι. 10.
 11.

ΑΚΥΛΑΣ.
 10.
 11.

VERSIO HEBRAICI TEXT.
 10. Et ego sicut oliva frondosa in domo Dei. *Hieron.*, ego autem sicut oliva virens in domo Dei.
 11. Nomen tuum, quoniam bonum coram sanctis tuis. *Hieron.*, nomen tuum, quoniam bonum est in conspectu sanctorum tuorum.

VULGATA LATINA.
 10. Ego autem sicut oliva fructifera in domo Dei. 10.
 11. Nomen tuum, quoniam bonum est in conspectu sanctorum tuorum. 11.

AQUILA.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LI.

V. 2. 'A., 'Aειμέλεχ. Σ., Θ., 'Αχιμέλεχ. Drusius. Aquila et alii persape litteram Π non exprimunt per consonantem, ut alibi dicemus. nem Theodoretus Symmacho, Euthymius Aquila tribuit.
 V. 4. Θ., ἐλάλησε. Drusius.

V. 3. 'A., Σ., καθ' ἐκάστην ἡμέραν. Hanc lectio-

PSALMUS LII.

TO EBPAIKON.
 1. לְמַנְצָה עַל־מַחְלַת מַשְׁכֵּל לְדָוִד 1
 2. אָכַר נֶבֶל
 הַשְׁחִיתוּ וְהִתְעִיבוּ עָלַי
 6. שֶׁם פָּחַד־פָּחַד לֹא־הָיָה פָּחַד
 כִּי־אֱלֹהִים פָּרַד עַצְמוֹתַי בְּיָד
 הַבִּישׁוּתָה כִּי־אֱלֹהִים מָאָסָם

TO EBPAIKON
 Ἑλληνικοῖς γράμμασι. 1.

ΑΚΥΛΑΣ.

1. Τῷ νικοποῦ ἔπι χορεία ἐπιστήμονος τοῦ Δαυὶδ.

2. Εἶπεν ἀπορρέων.

6. Ἐκεῖ ἐπτοήθησαν...

"Ὅτι ὁ Θεὸς ἐσκόρπισεν ὅτι καὶ παρεμβεβληκότων σου ἤσυχνας, ὅτι ὁ Θεὸς ἀπέβριψεν αὐτούς.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

1. Victori super Maeleth maschil ipsi David. *Hieron.*, victori per chorum, eruditio David.
 2. Dixit stultus. *Hieron.*, id. Corruerunt et abominabilem fecerunt iniquitatem. *Hieron.*, corrupti sunt et abominabiles facti sunt in iniquitate.
 6. Ibi timuerunt timore, non fuit timor. *Hieron.*, ibi timuerunt timore, ubi non est timor.
 Quoniam Deus dispersit ossa obsidentis te: pudore affecisti, quoniam Deus spreuit eos. *Hieron.*, quoniam Deus dispersit ossa circumdantium te: confunderis quia Deus projecit eos

VULGATA LATINA.

1. In finem, pro Maeleth, intelligentiæ David.
 2. Dixit insipiens. Corrupti sunt et abominabiles facti sunt in iniquitatibus.
 6. Illic trepidaverunt timore ubi non erat timor.
 Quoniam Deus dissipavit ossa eorum, qui hominibus placent: confusi sunt, quoniam Deus spreuit eos.

AQUILA.

1. Victori super Choreia scientis ipsius David.

2. Dixit effluens.

6. Ibi attoniti sunt.

Quoniam Deus dissipavit ossa castrametantium circa te: pudore affecisti, quoniam Deus abiecit eos.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LII.

V. 4. Ex Eusebio. Vide supra psalm. iv. Ibid. Σ., διεφθάρησαν etc. Eusebiius.
 V. 2. 'A., εἶπεν ἀπορρέων. Sic Aquila vocem נֶבֶל V. 6. Trium lectiones habet Drusius. Ibid. Has Aquilæ et Symmachii lectiones exhibet.

PSALMUS LIII.

TO EBPAIKON.
 1. לְמַנְצָה בְּנִגְיֹתַי מַשְׁכֵּל לְדָוִד 1
 VERSIO HEBRAICI TEXT.
 1. Victori in Neginoth, maschil ipsi David. *Hieron.*, victori in psalmis eruditio David.

TO EBPAIKON
 Ἑλληνικοῖς γράμμασι. 1.

ΑΚΥΛΑΣ.

1. Τῷ νικοποῦ ἐν φάλμας ἐπιστήμονος τοῦ Δαυὶδ.

AQUILA.

1. Victori in psalmis scientis ipsius David.

VULGATA LATINA.
 1. In finem in carminibus, intellectus David.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

10. Ἐγὼ δὲ ὡσεὶ ἐλαία εὐθάλῃς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ.

11. Ὅτι ἀγαθὸν τὸ ὄνομά σου ἀντικρυς τῶν ὁσίων σου.

SYMMACHUS.

10. Ego autem sicut oliva vi-
reas in domo Dei.

11. Quoniam bonum nomen
tuum in conspectu sanctorum
tuorum.

10. Ἐγὼ δὲ ὡσεὶ ἐλαία κατὰ καρ-
πος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ.

11. Τὸ ὄνομά σου, ὅτι χρηστὸν
ἐναντίων τῶν ὁσίων σου. Ἄλλος,
τῶν ἀγῶν σου.

LXX INTERPRETES.

10. Ego autem sicut oliva fru-
ctifera in domo Dei.

11. Nomen tuum, quoniam bo-
num est in conspectu sanctorum
tuorum. Alius, castorum tuorum.

10.

11.

THEODOTIO.

10

11.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LI.

V. 6. Σ., ἡγάπησας etc. Colbert. unus.

V. 7. Σ., καθελεί σε εις. Chrysostomus.

V. 9. Ἄ., ἐκρατ-. Drusius.

V. 10. Σ., ἐγὼ δὲ etc. Eusebius.

V. 11. Σ., ὅτι ἀγαθὸν etc. Idem. Ἄλλος, τῶν
ἀγῶν σου. Coislin. unus.

PSALMUS LII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ἐπινίκιον διὰ χοροῦ περὶ
συνέσεως τοῦ Δαυὶδ.

2.

Διεφθάρευσαν καὶ βδελυρίαν ἐπε-
τήδησαν μετὰ ἀδικίας.

6. Φοβηθήσονται....

Ὅ γὰρ Θεὸς διασκορπίσει ὅσα τῶν
παρεμβλλόντων περὶ σέ· κατ-
αισχυνθήσῃ, ὅτι ὁ Θεὸς ἀπεδοκίμα-
σεν αὐτούς.

SYMMACHUS.

1. Triumphale per Chorum de
intelligentia ipsius David.

2.

Corrupti sunt et abominati-
tuduerunt cum iniquitate.

6. Timebunt...

Deus enim dissipabit ossa ca-
strametantium circa te : pudore
afficeris, quoniam Deus reproba-
vit eos.

1. Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ Μαελεθ
συνέσεως τῷ Δαυίδ. Ε΄, εἰς τὸ νί-
κος ὑπὲρ τῆς χορείας συνέσεως τῷ
Δαυίδ.

2. Εἶπεν ἄφρων.

Διέφθειραν καὶ ἐβδελύγησαν ἐν
ανομίαις.

6. Ἐκεῖ ἐφοβήθησαν φόβον, οὗ
οὐκ ἦν φόβος.

Ὅτι ὁ Θεὸς διασκορπίσεν ὅσα τῶν
ἀνθρωπαρέσκων· κατησχύνθησαν,
ὅτι ὁ Θεὸς ἐξουδένωσεν αὐτούς.

LXX INTERPRETES.

1. In finem, pro Maeleth intel-
ligentiæ ipsi David. V, in victoriam
super Choreia intelligentiæ ipsi Da-
vid.

2. Dixit insipiens.

Corrupti sunt et abominabiles
facti sunt in iniquitatibus.

6. Illic trepidaverunt timore, ubi
non erat timor.

Quoniam Deus dissipavit ossa
eorum qui hominibus placent :
confusi sunt, quoniam Deus spre-
vit eos.

1. Εἰς τὸ νίκος ὑπὲρ τῆς χορείας
συνέσεως τῷ Δαυίδ.

2.

6. Ἐθαμβήθησαν, οὗ οὐκ ἦν θάμ-
βος.

THEODOTIO.

1. In victoriam super Choreia
intelligentiæ ipsi David.

2.

6. Obstuperunt, ubi non erat
stupor.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LII.

Eusebius. Theodoretus vero, Ἄ., Σ., ὁ γὰρ Θεὸς que discriminis, quod et alibi non infrequenter
διασκορπίσεν ὅσα παρεμβλλόντων περὶ σέ. Ambas fecit.

scilicet simul posuit, quia parum erat inter utram-

PSALMUS LIII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ἐπινίκιον διὰ ψαλτηρίων περὶ
συνέσεως τοῦ Δαυίδ.

SYMMACHUS.

1. Triumphale per psalteria de
intelligentia ipsius David.

1. Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις συνέ-
σεως τῷ Δαυίδ.

LXX INTERPRETES.

1. In finem, in carminibus in-
tellectus ipsi David.

1.

THEODOTIO.

1.

TO EBPAIKON.	TO ΣBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
3. תדינני 5	3.	3. Δικάσεις μοι.
6 בסבוכי	6.	6.
7 ישוב הרע לשדדי באמתק הצביתם	7.	7.
8 בנדבה אזבחה - לך	8.	8. Ἐν ἐκουσιασμῷ θυσιάτω σοι.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
3. Judicabis mihi. <i>Hieron.</i> , ul- ciscere me.	3. Judica me.	3. Judicabis mihi.
6. Inter sustentatores. <i>Hieron.</i> , sustentans.	6. Susceptor.	6.
7. Reddet malum inimicis meis: in veritate tua succide illos. <i>Hie- ron.</i> , redde malum insidiatoribus meis: in veritate tua disperde eos.	7. Averte mala inimicis meis: et in veritate tua disperde illos.	7.
8. In spontaneo sacrificabo tibi. <i>Hieron.</i> , voluntarie sacrificabo tibi.	8. Voluntarie sacrificabo tibi.	8. In spontaneo sacrificabo tibi.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LIII.

V. 1. Tituli lectiones adfert Eusebius expositione nostri. Drusius vero sic, 'A. et V, κρινεις με. Sym., δικάσεις. Theodot. ut VII. Eusebius vero legit, *oi λοιποὶ δικάσεις μοι*, et lectioni codicum sa-

V. 3. 'A., Σ., δικάσεις μοι etc. Sic duo mss.

git, *oi λοιποὶ δικάσεις μοι*, et lectioni codicum sa-

TO EBPAIKON.	TO ΣBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
1 למנצח בניגונת משכיל לחד	1.	1. Τῷ νικητοῦ ἐν ψαλμοῖς ἐπι- στήμονος τοῦ Δαυὶδ.
3, 4 ארד בשיחו ואהימרה :	3, 4.	3, 4. . . ἐν ὀμιλίᾳ μου.
מקל אויב כפני עקת רשע		Ἄνωφελές.
כרימוימד עלי אז ובאה ישמחוני		
5 לבי יחל בקרבי	5.	5. Ἡ καρδία μου ὠδίνησεν ἐν ἐγκάτῳ μου.
6 פלצת	6.	6. Εὐλίνθησις.
7, 8 ואמר מריותדלי אבר כחיה אעופה ואשננה : הזה ארחיק נד אלין במדבר	7, 8.	7, 8.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Victori in Neginoth maschil ipsi David. <i>Hieron.</i> , victori in psal- mis eruditio David.	1. In finem, in carminibus in- tellectus David.	1. Victori in psalmis sciencis ipsius David.
3, 4. Conquerar in meditatione mea, et tumultuabor a voce ini- mici, a faciebus coarctationis impij. <i>Hieron.</i> , humiliatus sum in medi- tatione mea, et conturbatus a voce inimici a facie persecuentis im- pii.	3, 4. Contristatus sum in exer- citatione mea, et conturbatus sum a voce inimici, et a tribulatione peccatoris	3, 4. ...in colloquio meo.
Quoniam labi facient super me mendacium, et in ira adversabun- tur mihi. <i>Hieron.</i> , quoniam pro- jecerunt super me iniquitatem, et in furore adversabuntur mihi.	Quoniam declinaverunt contra me iniquitates: et in ira molesti erant mihi.	Inutilitatem.
5. Cor meum cruciabitur in in- teriori meo. <i>Hieron.</i> , cor meum doluit in vitalibus meis.	5. Cor meum conturbatum est in me.	5. Cor meum parturivit in vi- sceribus meis.
6. Horror. <i>Hieron.</i> , caligo.	6. Tenebræ.	6. Convolutio
7, 8. Et dixi: Quis dabit mihi pennam sicut columbæ? volabo et habitabo. Ecce elongabo me va- gando, pernoctabo in deserto. <i>Hie-</i>	7, 8. Et dixi: Quis dabit mihi pennas sicut columbæ, et volabo, et requiescam? Ecce elongavi fu- giens et mansi in solitudine.	7, 8.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	α.	ΘΕΟΔΟΤΙΑΝ.
5. Δικάζεις μοι.	5 Κρῖνον με. Ε', κρινεῖς μοι.	5.
6. Ὑπέρεισμα	6. Ἀντιλήπτωρ.	6.
7. Ἀνταποδώσει κακὰ τοῖς ἀπο- τειχίζουσι με· ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου ἀποσιώπησον αὐτούς.	7. Ἀποστρέψει τὰ κακὰ τοῖς ἐχθροῖς μου, ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου ἐξαλόθρευσον αὐτούς.	7.
8.	8. Ἐκουσίως θύσω σοι.	8.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
5. Judicabis mihi.	5. Judica me. V, judicabis mihi.	5.
6. Sustentaculum.	6. Susceptor.	6.
7. Retribuet mala depellentibus me: in veritate tua tacere fac eos.	7. Avertet mala inimicis meis: in veritate tua disperde illos.	7.
	8. Voluntarie sacrificabo tibi.	8.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LIII.

vere videtur. Coislinianus vero unus habet, 'A., V. 7. Σ., ανταποδώσει etc. Eusebius in Psalmos.
Σ., μοι. Ε', κρινεῖς με. V. 8. 'Α., ἐν ἐκουσιασµῶ etc. Ibid.

V. ὁ. Σ., ὑπέρεισμα. Eusebius.

PSALMUS LIV.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	α.	ΘΕΟΔΟΤΙΑΝ.
1. Ἐπινίκιον διὰ ψαλτηρίων περι συνέτω; τοῦ Δαυῖδ.	1. Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις συνέ- σεως τῷ Δαυῖδ.	1.
3, 4. Κατηνέχθην προσλαλῶν ἐμαυτῷ, καὶ συνεχύθην ὑπὸ φω- νῆς ἐχθροῦ, ἀπὸ ἐνοχλήσεως ἀσε- βούς.	3, 4 Ἐλυπήθην ἐν τῇ ἀδολεσχίᾳ μου, καὶ ἐταράχθην ἀπὸ φωνῆς ἐχθροῦ, καὶ ἀπὸ θλίψεως ἁμαρτω- λοῦ. Ἄλλος, ἐν τῇ μερίμνῃ μου.	3, 4.
Ἵτι ἐπέγραψαν κατ' ἐμοῦ ἀσέ- θειαν, καὶ μετ' ὀργῆς ἠναντιώθη- σάν μοι.	Ἵτι ἐξέκλιναν ἐπ' ἐμὲ ἀνομίαν, καὶ ἐν ὀργῇ ἐνεκτόνουν μοι.	
5. Ἡ καρδία μου διεστροφάτο ἐνδον μου.	5. Ἡ καρδία μου ἐταράχθη ἐν ἐμοί.	5.
6. Φρίκη.	6. Σκότος.	6.
7, 8. Καὶ εἶπον, Τίς δώσει μοι πτέρυγας ὡσεὶ περιστερᾶς, πετα- σθῆναι, καὶ ἐδρασθῆναι; πόρθω ἂν ἐποίησα τὴν ἀναχώρησίν μου, ἠύλι- ζόμην ἂν ἐν τῇ ἐρήμῳ.	7, 8. Καὶ εἶπα· Τίς δώσει μοι πτέρυγας ὡσεὶ περιστερᾶς; καὶ πε- τασθήσομαι καὶ ἀναπαύσω. Ἴδου ἐμάκρυνα φυγαδεύων, καὶ ἠύλισθην ἐν τῇ ἐρήμῳ.	7, 8.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
1. Triumphale per psalteria de intelligentia ipsius David.	1. In finem, in carminibus in- tellectus David.	1.
3, 4. Demissus sum alloquens meipsum, et confusus sum a voce inimici, a molestatione impii.	3, 4. Contristatus sum in exer- citatione mea, et conturbatus sum a voce inimici, et a tribula- tione peccatoris. Alius, in solici- tudine mea.	3, 4.
Quoniam inscripserunt contra me impietatem, et cum ira adver- sati sunt mihi.	Quoniam declinaverunt contra me iniquitatem: et in ira molesti erant mihi.	
5. Cor meum volvebatur intra me.	5. Cor meum conturbatum est in me.	5.
6. Horror.	6. Tenebræ.	6.
7, 8. Et dixi: Quis mihi dabit pennas sicut columbæ, ad volan- dum et insidendum? Longe uti- que fecissem secessionem meam.	7, 8. Et dixi: Quis dabit mihi pennas sicut columbæ? et volabo, et requiescam. Ecce: elongavi fu- giens, et mansi in solitudine.	7, 8.

TO EBPAIKON.

9 אחישה מפלג לי מרחח סעו
מסעו

12-10 בלע אדני פלג לשונם כי-
ראיתי חמוס ודיב בעיר : יתום
לילה יסיבה על-חוכמה ואין תעמל
בקרבה : הורת בקרבה ולא-ימיש
מדתה וק' וכרמה

15-13 כי רא-אויב יחרפני ואשא
לא-משנאי עלי הגדיל ואסתר
ממני : ואחא אנש כער-כי אלפני
ומדעי : אשר יחדו נמותק סוד בבית
אלהים נגל-ברש

16 ישימות : עלימו

כי-רעוח במערם

VERSIO HEBRAICI TEXT.

ron , et dixi : Quis dabit mihi pen-
nas columbæ, ut volem et requie-
scam ? ut procul abeam, et com-
morer in deserto.

9. Accelerabo evasionem mihi,
a vento excitato a turbine. *Hie-*
ron., festinabo ut salver a spiritu
te «pestatis et turbinis.

10-12. Degluti, Domine, divide
linguam eorum, quoniam vidi rap-
inam et rixam in civitate. Die ac
nocte circumdederunt eam super
muros ejus : et iniquitas et labor
in interiori ejus. Pravitates in in-
teriori ejus : et non recedet e pla-
tea ejus fraus et dolus. *Hieron.*,
præcipita, Domine, divide linguas
eorum. Quoniam vidi iniquitatem et
contradictionem in civitate. Die ac
nocte circumeuntes muros: scelus
et dolor in medio ejus. Insidiæ in
vitalibus ejus, et non recedit de pla-
teis ejus damnus et fraudulentia.

13-15. Quoniam non inimicus
probris affecit me, et feram; non
odio habens me super me magni-
ficavit, et abscondam me ab eo. Et tu
homo secundum comparisonem
meam: præceptor meus, et notus
meus, qui simul dulce habebamus
secretum, in domo Dei ambulaba-
mus in strepitu. *Hieron.*, non enim
inimicus exprobravit mihi ut sus-
tineam: neque is qui oderat,
super me magnificatus est, ut abs-
condar ab eo. Sed tu homo una-
nimis meus, dux meus et notus
meus. Qui simul habuimus dulce
secretum, in domo Dei ambulavi-
mus in terrore.

16. Inducat mortem super eos.
Hieron., veniat mors super eos.

Quia mala in habitatione eor-
um. *Hieron.*, quoniam nequitia
in congregatione eorum.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοὺς γράμμασι.

9.

10-12.

13-15.

16.

VULGATA LATINA.

9. Expectabam eum qui salvum
me fecit a pusillanimitate spiri-
tus, et tempestate.

10-12. Præcipita, Domine, di-
vide linguas eorum: quoniam vidi
iniquitatem et contradictionem in
civitate. Die ac nocte circumdabit
eam super muros ejus iniquitas,
et labor in medio ejus et injusti-
tia. Et non defecit de plateis ejus
usura et dolus.

13-15. Quoniam si inimicus
meus maledixisset mihi, susti-
nuissem utique, et si is qui oderat
me super me magna locutus fuisset,
abscondissem me forsitan ab
eo. Tu vero homo unanimis, dux
meus, et notus meus, qui simul
mecum dulces capiebas cibos, in
domo Dei ambulavimus cum consensu.

16. Veniat mors super illos.

Quoniam nequitia in habitacu-
lis eorum.

ΑΚΥΛΑΣ.

9. Σπεύσω διασωσµὸν ἐμοὶ ἐκ
πνεύµατος λαίλαπιδος, ἀπὸ λαίλα-
πος.

10-12. Ὀφλήµα καὶ ἐπίθεον.

13-15. Οἱ ὁμοῦ ἐγλυκάνεµεν
ἀπόρρητον.

16. Ἐπάξει θάνατον ἐπ' αὐτούς.

Ὅτι πονηρίαι ἐν συστροφῇ αὐ-
τῶν.

AQUILA.

9. Accelerabo evasionem mihi
a spiritu turbinis, a turbine.

10-12. Debitum et fraudulentiam.

13-15. Qui simul dulce misce-
bamus secretum.

16. Inducet mortem super eos.

Quoniam malitia in cœtu eo-
rum.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ω.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

9. Ἐξαίφνης ἐποίησα ἄν τὴν ἐκφυξίν μου ἀπὸ πνεύματος ἐπαίροντος λαίλαπος.

10-12. Καταποντισθῆναι ποίησον, Δέσποτα, καὶ ἀσύμφωνον ποίησον τὴν γλῶσσαν αὐτῶν· ὅτι ἐθειώρησα βίαιον, ἀδικίαν καὶ ἀδικασίαν ἐν τῇ πόλει· ἡμέρας καὶ νυκτὸς κυκλῶντα αὐτῆς τὰ τεῖχη, ὀδύνην καὶ τάλαιπυρίαν ἔνδον αὐτῆς, ἐπηρείας ἔνδον αὐτῆς, ἀγώριστον ἀπὸ τῶν πλατειῶν αὐτῆς ζῆμίαν καὶ ἐπίθεσιν.

13-15. Οὐ γὰρ ἐχθρὸς προεπηλάκισέ με, ἵνα βαστάξω, οὐδὲ διὰ μισοῦ μοι ἐπ' ἐμὲ ἐμεγάλυνε πτερνισμῶν, ἵνα κρῦθωμαι αὐτόν. Ἀλλὰ σὺ, ἄνθρωπε ὁμοιωτρόπος μοι, συνήθης καὶ γνώριμός μοι, οἱ τινες ἐκονολογοῦμεθα γλυκείαν ὀμίλιαν· ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ ἀνεστρεφόμεθα συνδιαιτούμενοι.

16. Αἰφνιδίως θάνατος ἐπέλθοι αὐτοῖς.

Ἵτι πονηρία ἐν συστροφῇ αὐτῶν.

SYMMACHUS.

mansissem in deserto.

9. Repente fecissem effugium meum a spiritu elevante turbinis.

10-12. Demergi fac, Domine, et dissonam fac linguam eorum: quoniam intuitus sum violentum, iquitatem et injustitiam in civi- die ac nocte circumdantia muros ejus, dolorem et miseriam intra eam, nocumenta intra eam, inseparabile a plateis ejus damnum et fraudulentiam.

13-15. Non enim inimicus exprobravit mihi, ut feram, neque propter odium in me super me magnificavit calcaneum, ut abscondar ab eo: sed tu, homo similis moris mihi, familiaris et notus mihi, qui commune miscelamus dulce colloquium: in domo Dei versabamur una viventes.

16. Repente mors superveniat eis.

Quoniam nequitia in cœtu eorum.

9. Προσεδεχόμεν τὸν σώζοντά με ἀπὸ ὀλιγοψυχίας καὶ καταγίδος.

10-12. Καταπόντισον, Κύριε, καὶ καταδίελε τὰς γλῶσσας αὐτῶν, ὅτι εἶδον ἀνομίαν καὶ ἀντιλογίαν ἐν τῇ πόλει. Ἡμέρας καὶ νυκτὸς κυκλώσει αὐτὴν ἐπὶ τὰ τεῖχη αὐτῆς ἀνομία, καὶ πόνος ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ ἀδικία. Καὶ οὐκ ἐξέλιπεν ἐκ τῶν πλατειῶν αὐτῆς τόπος καὶ δόλος. Ἄλλος, κόπος καὶ δόλος.

13-15. Ὅτι εἰ ἐχθρὸς ὠνείδισέ με, ὑπήνεγκα ἄν· καὶ εἰ ὁ μισῶν ἐπ' ἐμὲ ἐμεγαλορρήμονησεν, ἐκρύθη ἄν ἀπ' αὐτοῦ. Σὺ δὲ, ἄνθρωπε ἰσόφυγε, ἡγεμῶν μου καὶ γνωστὴ μου, ὅς ἐπιτοαυτὸ ἐγλύκανας ἐδέσματα, ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ ἐπορεύθημεν ἐν ὁμοιοῖα.

16. Ἐλθέτω θάνατος ἐπ' αὐτούς.

Ἵτι πονηρία ἐν ταῖς παροικίαις αὐτῶν.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

9. Exspectabam eum qui salvum me fecit a pusillanimitate spiritus et tempestate.

10-12. Præcipita, Domine, et divide linguas eorum: quoniam vidi iniquitatem et contradictionem in civitate. Die ac nocte circumdabit eam super muros ejus iniquitas, et labor in medio ejus, et injustitia. Et non defecit de plateis ejus usura et dolus. Alius, labor et dolus.

13-15. Quoniam si inimicus exprobrasset mihi, sustinuissem utique: et si is qui oderat super me magna locutus fuisset, abscondissem me utique ab eo. Tu vero, homo unanimis, dux meus, et notus meus, qui simul dulces capiebas cibos, in domo Dei ambulavimus cum consensu.

16. Veniat mors super illos.

Quoniam nequitia in habitaculis eorum.

9. Σπεύσω διωσωσµὸν ἐμοὶ ἀπὸ πνεύματος λαίλαπῶδους, ἀπὸ λαίλαπος.

10-12.

13-15.

16.

9. Accelerabo evasionem mihi a spiritu turbinis, a turbine.

10-12.

13-15.

16.

TO EBPAIKON.

17 אני אל-אלהים אקרא ויהי
 וישעני
 19, 20 כי-ברבים היו עבדי :
 ישמע . אל ו יענם וישב קדם

אין הליפות לכו ולא יראו אלהים

21 שלח ידיו בשלמיו הלל בריתו

22 חלקו ו מהמאת פיו וקרבלבו
 רבו דבירי משמי וחמה פסחת

23 וכלכך

לא - יתן לעולם מוט לצדיק

24 ואתה אלהים ו תחדם לבא-
 שוח
 אנשי דמים ומרמה לא-יהיה
 ימיהם

VERSIO HEBRAICI TEXT.

17. Ego ad Deum clamabo, et Dominus servabit me. *Hieron.*, ego ad Deum clamabo, et Dominus salvabit me.

19, 20. Quoniam in multis fuerant mecum. Audiet Deus, et humiliabit eos, et sedens quoniam. *Hieron.*, multi enim fuerunt adversum me. Exaudiet Deus et humiliabit eos, qui iudex est ab initio

Non mutationes eis, et non timuerunt Deum. *Hieron.*, non enim mutantur, neque timent Deum.

21. Misit manus suas in pacificos ejus, polluit pactum ejus. *Hieron.*, extendit manum suam ad pacifica: contaminabit pactum suum.

22. Lenierunt prae butyris os suum, et appropinquans cor ejus. Mollia fuerunt verba ejus prae oleo, et ipsa gladii stricti. *Hieron.*, nitidius butyro os ejus: pugnat autem cor illius, molliores sermones ejus oleo, cum sint lanceæ.

23. Educabit te. *Hieron.*, enutriet.

Non dabit in sæculum mutationem justo. *Hieron.*, non dabit in æternum fluctuationem justo.

24. Et tu, Deus, descendere facies eos in puteum foveæ. *Hieron.*, tu autem, Deus, deduces eos in puteum interitus.

Viri sanguinum et doli non dimidiabunt dies suos. *Hieron.*, viri sanguinum et dolosi non dimidiabunt dies suos.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

17.

19, 20.

21.

22.

23.

24.

VULGATA LATINA.

17. Ego autem ad Deum clamavi, et Dominus salvabit me.

19, 20. Quoniam inter multos erant mecum. Exaudiet Deus et humiliabit illos, qui est ante sæcula.

Non enim est illis commutatio, et non timuerunt Deum.

21. Extendit manum suam in retribuendo: contaminaverunt testamentum ejus.

22. Divisi sunt ab ira vultus ejus: et appropinquavit cor illius. Moliti sunt sermones ejus super oleum: et ipsi sunt jacula.

23. Enutriet.

Non dabit in æternum fluctuationem justo.

24. Tu vero, Deus, deduces eos in puteum interitus.

Viri sanguinum et dolosi non dimidiabunt dies suos.

ΑΚΥΛΛΑΣ.

7. Ἐγὼ πρὸς τὸν Θεὸν καλέσω, καὶ Κύριος σώσει με.
 19, 20.

Οἷς οὐκ εἰσὶν ἀλλαγὰὶ αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἐφοδῆθησαν τὸν Θεόν.

21. Ἀπέστειλε χεῖρα αὐτοῦ ἐν εἰρηνικοῖς αὐτοῦ.

22. Λόγχοι.

23. Ἀγαπήσει σε.

24.

Ἄνδρες αἱμάτων καὶ ἐπιθέσεως οὐ μὴ ἡμισεύσουσι τὰς ἡμέρας αὐτῶν.

AQUILA.

17. Ego ad Deum clamabo, et Dominus salvabit me.

19, 20.

Quibus non sunt mutationes, et non timuerunt Deum.

21. Misit manum suam in pacificos ejus.

22. Lanceæ.

23. Diliget te.

24

Viri sanguinum et doli non dimidiabunt dies suos.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ

Ο.

ΘΕΟΔΟΥΤΙΩΝ.

17. Καὶ Κύριος σώσει με.
- 19, 20. Πολλοὶ γὰρ ἐγένοντο πρὸς ἐμέ.
- Οὐ γὰρ ἀλλάσσονται, οὐδὲ φοδοῦνται τὸν Θεόν.
21. Ἐξέτεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τοὺς εἰρηνεύοντας πρὸς αὐτόν· παρέβησαν συνθήκην.
22. Λειψότερα βουτύρου τὰ στόματα αὐτῶν. Πολεμαὶ δὲ ἡ καρδία ἐκάστου αὐτῶν· ἀπαλώτεροι οἱ λόγοι αὐτοῦ ἔλαιου, ὄντες ἀνατμητικοί.
23. Ἀγαπήσει σε.
- Οὐκ ἐκδώσει εἰς αἰῶνα κλεισθῆναι· δίκαιον.
24. Σὺ δὲ, ὁ Θεὸς, κατενέγκεις αὐτοὺς εἰς λάκκον διαφθορᾶς. Μιαίφρονι καὶ δόλοισι οὐχ ἡμισεύσουσι τὰς ἡμέρας αὐτῶν.

SYMMACHUS.

17. Et Dominus salvabit me.
- 19, 20. Multi enim fuerunt adversum me.
- Non enim mutantur, neque timeant Deum.
21. Extendit manum suam ad pacem habentes cum eo: transgressi sunt pactum.
22. Molliora butyro ora eorum (et appropinquans cor eorum). Pugnat vero cor uniuscujusque ipsorum. Molliores sermones ejus oleo cum sint dissecantes.
23. Diliget te.
- Non concedet in sæculum claudii justum.
24. Tu vero, Deus, deducis eos in lacum corruptionis.
- Sanguinarii et dolosi non dimidiabunt dies suos.

17. Ἐγὼ πρὸς τὸν Θεὸν ἐκέκραξα, καὶ ὁ Κύριος εἰσέκουσέ μου.
- 19, 20. Ὅτι ἐν πολλοῖς ἦσαν σὺν ἐμοί. Εἰσακούσεται ὁ Θεός, καὶ ταπεινώσει αὐτοὺς, ὁ ὑπάρχων πρὸ τῶν αἰῶνων.
- Οὐ γὰρ ἐστὶν αὐτοῖς ἀντάλλαγμα, καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸν Θεόν. Ἄλλος, ὅτι ὁ δόλος ἀντάλλαγμα αὐτοῖς.
21. Ἐξέτεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐν τῷ ἀποδιδοῦναι· ἐβεβήλωσαν τὴν διαθήκην αὐτοῦ.
22. Διεμερίσθησαν ἀπὸ ὀργῆς τοῦ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἠγγισεν ἡ καρδία αὐτοῦ. Ἠπαλύνθησαν οἱ λόγοι αὐτοῦ ὑπὲρ ἔλαιον, καὶ αὐτοὶ εἰσι βολίδες.
23. Διαθρέψει. Ε', Γ', ἀγαπήσει σε.
- Οὐ δώσει εἰς τὸν αἰῶνα σίλον τῷ δικαίῳ. Ἄλλ., εἰς μετακίνησιν εἰς τε παραχῆν.
24. Σὺ δὲ, ὁ Θεός, κατάξεις αὐτοὺς εἰς φρέαρ διαφθορᾶς. Ἄνδρες αἰμάτων καὶ δολιότητος οὐ μὴ ἡμισεύσωσι τὰς ἡμέρας αὐτῶν.

LXX INTERPRETES.

17. Ego ad Deum clamabo, et Dominus exaudivit me.
- 19, 20. Quoniam inter multos erant mecum. Exaudiet Deus et humiliabit illos, qui est ante sæcula.
- Non enim est illis commutatio, et non timuerunt Deum. *Alius*, quoniam dolus commutatio ipsis.
21. Extendit manum suam in retribuendo; contaminaverunt testamentum ejus.
22. Divisi sunt ab ira vultus ejus: et appropinquavit cor illius. Molliti sunt sermones ejus super oleum: et ipsi sunt jacula.
23. Enutriet. V, VI, diliget te.
- Non dabit in æternum fluctuationem justo. *Alius*, in transmotionem et in perturbationem.
24. Tu vero, Deus, deduces eos in puteum corruptionis.
- Viri sanguinum et dolositatis non dimidiabunt dies suos.

17. Ἐγὼ πρὸς τὸν Θεὸν κεκράξομαι, καὶ Κύριος σώσει με.
- 19, 20.
21. Ἐξέτεινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τοὺς εἰρηνεύοντας πρὸς αὐτόν· παρέβησαν συνθήκην.
- 22.
- 23.
- 24.
- THEODOTIO.
17. Ego ad Deum clamabo, et Dominus salvabit me.
- 19, 20.
21. Extendit manum suam ad pacem habentes cum eo: transgressi sunt pactum.
- 22.
- 23.
- 24.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LIV.

V. 1. Tituli lectiones ex mss. et ex Eusebio mutamur.

V. 3, 4. 'A.,.... ἐν ἑμίλιᾳ μου etc. Theodoretus, unus codex et Drusius. "Ἄλλος, ἐν τῇ μερίμνῃ μου. Coislin. unus.

Ibid. Σ., κατηνέχθηγ etc. Sic Theodoretus, Drusius et unus Regius, qui postremus habet, ἀπὸ ἐνοχλήσεως, loco ἀπὸ θλίψεως.

Ibid. Σ., ὅτι ἐπέγραψαν etc. Sic Eusebius. Alii cum Theodoro forte melius, ἐπέβριψαν, *injecerunt*, quæ interpretatio magis ad Hebraici verbi sensum accedit. Ibid. 'A., ἀνωφελές, ex Theodoro. Sic autem solet Aquila vocem יָאָן vertere, ut sarpe vidimus.

V. 5. 'A., ἡ καρδία etc. Has Aquilæ et Symmachi interpretationes exhibet Eusebius in Psalmos.

V. 6. 'A., εἰλίνθησις. Σ., φρίκη. Eusebius. (*)

V. 7 et 8. Σ., καὶ εἶπον etc. Idem.

V. 9. 'A., Θ., σπεύσω etc. Sic unus Regius optime. Theodoretus hanc interpretationem Symmacho etiam tribuit, cui tamen tota competere inquit, ut arguitur ex serie. In hoc tamen consentit Symmachus cum aliis, quod קָמַח verterit ἀπὸ πνεύματος : in cæteris autem in sensu tantum convenit cum illis, dum vertit ex eodem Regio, ἐξαιφνης ἐπέλησα ἄν etc., et ita intelligendus est Hieronymus, ubi ait Epist. ad Sun. et Fret : *Sed sciendum est quod pro ὀλιγοφρογία, Aquila et Symmachus, et Theodotus, et Quinta editio, interpretati sunt, ἀπὸ πνεύματος, id est, a spiritu ; et in Hebræo scriptum est, MERUA : omnisque sensus ita apud eos legitur : Festinabo ut salver a spiritu tempestatis et turbinis.*

V. 10-12. Σ., καταποντισθῆναι etc. Ex Eusebio. Colbertinus unus habet, καταπονθῆναι, perperam; alter στιχηρῶς scriptus, καταποθῆναι, quæ lectio

(*) Melius S. Athanasius in Catena Patrum Græc., ἡ κατὰ τὸν 'Ακύλαν, *δρίνησις*. I. e., vel secundum Aquilam, *εἰλίνθησις, tremor*. DRACH.

PSALMUS LV.

TO EBPAIKON.

1 למנצח ׀ על-יונה אלם רחוב
חד מכתם בארץ ארץ פלשתים בנא

3 שאפו שררי כל-היום

כי-רבים חבמים כי מוחם

4 יום אירא אני אלך באבסא

5 באנהים אהג דבר

TO EBPAIKON

'Ελληνικοῖς γράμμασι.

1.

3.

4.

5.

AKYAAΣ

1. Τῷ νικοποῖῳ ὑπὲρ περιστερῶς ἀλάλου, μακρυσμῶν τοῦ Δαυὶδ ταπεινοῦ τελείου, ἐν τῷ κρατῆσαι αὐτὸν φυλοσταλοῦς ἐν Γέθ.

3.

'Οτι πολλοὶ πολεμοῦσί με, ὕψιστε.

4. Ἡμέρας φοβηθήσομαι ἐγὼ, πρὸς σὲ πεποιθήσω.

5. Ἐν τῷ θεῷ ὑμνήσω ῥήματα αὐτοῦ.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

1. Victori super columbam mutam remotis, ipsi David machtham, cum tenerent eum Philisthim in Geth. *Hieron.*, victori pro columba muta, eo quod procul abierit David humilis et simplex, quando tenuerunt eum allophylī in Geth.

3. Absorbuerunt inimici mei tota die. *Hieron.*, conculcaverunt me insidiatores mei tota die.

Quia multi bellantes mihi, o Excelsæ. *Hieron.*, multi enim qui pugnant contra me, Altissime.

4. Die timebo, ego in te fidam. *Hieron.*, quacumque die territus fuero : ego in te confidam.

5. In Deo laudabo verbum ejus. *Hieron.*, id.

VULGATA LATINA.

1. In finem, pro populo, qui a sanctis longe factus est, David in tituli inscriptionem, cum tenuerunt eum allophylī in Geth.

3. Conculcaverunt me inimici mei tota die.

Quoniam multi bellantes adversum me. Ab altitudine.

4. diei timebo : ego vero in te sperabo.

5. In Deo laudabo sermones meos.

AQUILA.

1. Victori pro columba muta elongationum David humilis perfecti, cum tenerent cum Philistæi in Geth.

3.

Quia multi impugnant me, Altissime.

4. Die timebo ego, ad te confidam.

5. In Deo celebrabo verba ejus.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LIV

non spernenda. Ἀ., δφλημα καὶ ἐπιθεσι. Sic Colbert. unus. Ἄλλος, κόπος καὶ δόλος. Coislín.

V. 13-15. Σ., οὐ γὰρ ἐχθρὸς etc. Sic Eusebius et mss. Symmachi lectionem plenam, et Aquilæ inutiliam referunt.

V. 16. Ἀ., ἐπάξει etc. Eusebius et Colbert. unus. Sequentem vero Symmachi lectionem duo Colbertini Aquilæ perperam adscribunt.

Ibid. Ἀ., ὅτι κωνηραὶ etc. Eusebius et Colbertinus unus. Symmachi lectionem adferunt duo Colbertini.

V. 17. Ἀ., ἐγὼ πρὸς τὸν Θεὸν καλέσω etc. Hanc interpretationem Aquilæ tantum tribuit Eusebius; Symmacho etiam Colbert. unus. Theodotionis lectio ex Eusebio.

V. 19, 20. Σ., πολλοστοὶ etc. Eusebius et mss. Vide Hieronymum ad Sun. et Fret. (')

Ibid. Ἀ., οἷς οὐκ εἶσιν etc. Has lectiones mutua-

mur ex Eusebio, ex tribus mss. et ex Theodoro.

V. 21. Aquilæ et Symmachi lectiones sic exp imit Eusebius. Drusius vero ex *Theodoriteis*, ut ipse ait, hanc trium lectionem proponit: A., S., Th., ἐξέταινε τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς τοὺς εἰρηνεύοντας πρὸς αὐτόν. Ibi vero lectio Aquilæ cum aliorum lectione confunditur, quia parum differt ab illa.

V. 22. Σ., λειότερα etc. Eusebius, Theodoretus et tres mss. Ἀ., λόγχοι. Theodoretus. Aquilam sequitur Hieronymus pro more suo.

V. 23. Ἀ., Σ., Ε', Γ', ἀγαπήσει σέ. Sic Colbert. unus.

Ibid. Σ., οὐκ ἐκδώσει etc. Eusebius. Ἄλλος, εἰς μετακίνησιν etc. Colbertinus stichographus scriptus.

V. 24. Σ., σὺ δὲ, ὁ Θεὸς etc. Eusebius.

Ibid. Ἀ., ἄνδρες αἱμάτων etc. Aquilæ et Symmachi lectiones effert Eusebius.

(') Ad hanc Symmachi lectionem adjunxit Montf., errore vix excusando, longam expositionem ipsius Eusebii, quasi partem versionis Symmachi. Re autem vera nulla ratione quadrat ad hebraicum textum. Sed inspicie Eusebii comment. DACU.

PSALMUS LV.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ἐπινίκιον ὑπὲρ τῆς περιστερᾶς, ὑπὲρ τοῦ φύλου ἀπωσμένου τοῦ Δαυὶδ, τοῦ ταπεινόφρονος καὶ αἰώμου, ὅτε κατέσχον αὐτὸν οἱ Φιλιισταῖοι ἐν Γέθ.

3. Ἐπέτριβον οἱ θλιβόντες με κατὰ πᾶσαν ἡμέραν.

Ἵτι πολλοὶ οἱ πολεμοῦντές με ὑψηλότεροι.

4. Ἐν ἡ ἂν ἡμέρᾳ φοβηθῶ, σοὶ πέποιθα.

5. Διὰ τοῦ Θεοῦ ὑμνήσω τὸν λόγον αὐτοῦ.

1. Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τοῦ λαοῦ τοῦ ἀπὸ τῶν ἁγίων μεμκρυμμένου, τῷ Δαυὶδ εἰς στηλογραφίαν, ὅποτε ἐκράτησαν αὐτὸν οἱ ἀλλόφυλοι ἐν Γέθ. Ε', τῷ νικοποῦ ὑπὲρ τῆς περιστερᾶς τῆς μογγιλάου κεκρυμμένου τῷ Δαυὶδ εἰς στηλογραφίαν ὅποτε ἐκράτησαν αὐτὸν οἱ ἀλλόφυλοι ἐν Γέθ.

3. Κατεπάτησαν με οἱ ἐχθροὶ μου ὅλην τὴν ἡμέραν.

Ἵτι πολλοὶ οἱ πολεμοῦντές με.

4. Φοβηθήσονται, ἐγὼ δὲ ἐλπῶ ἐπὶ σοί.

5. Ἐν τῷ Θεῷ ἐπαινέσω τοὺς λόγους μου. Ε', ἐν τῷ Θεῷ ἐπαινέσω τὸν λόγον μου.

1. Εἰς τὸ νίκος, ὑπὲρ τῆς περιστερᾶς.

3.

4.

5.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1. Triumphale pro columba, pro tribu repulsa ipsius David, humilis et inculpatus, quando tenuerunt eum Philistæi in Geth.

3. Atterebant tribulantes me per omnem diem.

Quia multi impugnantes me excelsiores.

4. In quacumque die timebo, tibi confido.

5. Per Deum celebrabo verbum ejus.

1. In finem, pro populo, qui a sanctis longe factus est, ipsi David in tituli inscriptionem, cum tenuerunt eum allophyli in Geth. V, victori pro columba balbutiente, occultorum ipsi David in tituli inscriptionem, quando tenuerunt eum allophyli in Geth.

3. Conculcaverunt me inimici mei tota die.

Quoniam multi bellantes adversum me.

4. Timebunt: ego vero sperabo in te.

5. In Deo laudabo sermones meos. V, in Deo laudabo verbum meum.

1. In victoriam pro columba.

3.

4.

5.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
6' כל-היום דברי ועצבו עלי כל- מחשבתם לרע	6.	6.
7, 8 יגודו : יצפינו המה עקבי ושבור כאשר קדו נפשו : על-אין פלטרלמו באף עמים : הודו אלהים	7, 8.	7, 8. Ἐπὶ ἀνωφαλὲς διέσωσε αὐτούς. Ἐν ὀργῇ λαοὺς καταβίβα- σον.
9, 10 נדו ספרתה אתה שימה דמעתי בנאוך הלא בכפרתך : אזו ישום איביו אודו ביום אקרא זה- ידעתי כי-אלהים לי	9, 10.	9, 10. Τότε ἐπιστρέψουσι.
11, 12 באלהים אהלל דבר ביהוה אהלל דבר : באלהים בטחתי לא אירא מה-יעשה אדם לי	11, 12.	11, 12. Ἐν τῷ Θεῷ καυχῆσομαι ῥῆμα, ἐν τῷ Θεῷ ὑμνήσω λόγον.
13 עליו אלהים נדריך אשלם תודתך	13.	13.
14 להתהלך לפני אלהים באור החיים	14.	11.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

6. Tota die verba mea dolore afficient super me omnes cogitationes eorum in malum. *Hieron.*, tota die sermonibus me affligebant: contra me omnes cogitationes eorum in malum.

6. Tota die verba mea execrabantur, adversum me omnes cogitationes eorum in malum.

6.

7, 8. Commorabuntur, abscondent se, ipsi vestigia mea observabunt, ut expectaverunt animam meam, super iniquitatem evasio eis: in ira populos descenderet fac, Deus. *Hieron.*, congregabuntur abscondite, plantas meas observabunt: exspectantes animam meam. Quia nullus est salvus in eis: in furore populos detrahet Deus.

7, 8. Inhabitabunt et abscondent: ipsi calcaneum meum observabunt. Sicut sustinuerunt animam meam, pro nihilo salvos facies illos, in ira populos confringes, Deus.

7, 8. Ad inutilitatem servavit eos: in ira populos descendere fac.

9, 10. Motionem meam numerasti: tu pone lacrymam meam in utro tuo. Nonne in libro tuo? Tunc convertentur inimici mei retrorsum: in die clamabo. Hoc scio quia Deus mihi. *Hieron.*, secretiora mea numerasti, pone lacrymam meam in conspectu tuo: sed non in narratione tua. Tunc convertentur inimici mei retrorsum: in quacumque die invocavero te. Hoc scio quia Deus meus es.

9, 10. Vitam meam annuntiavi tibi: posuisti lacrymas meas in conspectu tuo, sicut et in promissione tua: tunc convertentur inimici mei retrorsum. In quacumque die invocavero te: ecce cognovi quoniam Deus meus es.

9, 10. Tunc convertent se.

11, 12. In Deo laudabo rem: in Domino laudabo negotium. In Deo fidi, non timebo quid faciat homo mihi. *Hieron.*, in Deo laudabo verbum, in Domino prædicabo sermonem. In Deo speravi, non timebo quid faciat homo mihi.

11, 12. In Deo laudabo verbum, in Domino laudabo sermonem: in Deo speravi, non timebo quid faciat mihi homo.

11, 12. In Deo gloriabor verbum, in Deo celebrabo sermonem...

13. Super me, Deus, vota tua: reddam laudes tibi. *Hieron.*, in me sunt, Deus, vota tua: reddam gratiarum actio: es tibi.

13. In me sunt, Deus, vota tua, quæ reddam, laudationes tibi.

15.

14. Ad deambulandum ad facies Dei in lumine viventium. *Hieron.*, ut ambulem coram Deo in lumine viventium.

14. Ut placeam coram Deo in lumine viventium.

14.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Υ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

6. Διὰ πάσης ἡμέρας λόγους περὶ ἐμοῦ ἐφρόντιζον· κατ' ἐμοῦ πᾶς διαλογισμὸς αὐτῶν εἰς κακόν.

7, 8. Συνήγοντο λάθρα, καὶ τὰ ἔργη μου παρετήρουν προσδοκῶντες τὴν ψυχὴν μου διὰ τὴν ἀδικίαν. Ἦῦσαι ἀπ' αὐτῶν, ἐν ὄργῃ λαοὺς καταγάγε, ὁ Θεός.

9, 10. Τὰ ἔνδον μου ἐξηριθμήσας. Σὺ ἔθου τὰ δάκρυά μου ἐνώπιόν σου. Μὴ οὕχ' ὅταν ἐξαριθμῆς τότε ἀποστραφῆσονται οἱ ἐχθροὶ μου ὅπισω, ἢ ἂν ἡμέρα ἐπικαλέσωμαι σε; Οἶδα ὅτι ἐστὶ Θεός μοι.

11, 12. Τὸν Θεόν ὑμολογήσω, διὰ τοῦ Θεοῦ ὑμνοποιήσωμαι λόγον, τῷ Θεῷ πέποιθα, οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος.

13. Ἀναδέχομαι, Θεέ, ἃ ἠύξάμην· ἀποδώσω αἰνέσεις σοι.

14. Ὡς τὸ ὀδεύειν ἐμπροσθεν τοῦ Θεοῦ διὰ φωτὸς τῆς ζωῆς.

SYMMACHUS.

6. Per totam diem verba de me curabant: contra me omnis cogitatio eorum in malum.

7, 8. Congregabantur clam, et vestigia mea observabant, expectantes animam meam propter iniquitatem. Libera ab ipsis, in ira populos deturba, Deus.

9, 10. Interiora mea enumerasti. Tu posuisti lacrymas meas ante te. Annon cum enumeraveris tunc convertentur inimici mei retrorsum, in quacumque die invocavero te? Scio quoniam Deus est mihi.

11, 12. Deum hymnis celebrabo, per Deum hymnos proferam: in Deo speravi, non timebo quid faciat mihi homo.

13. Recipio, Deus, quæ precatus sum: reddam iaudes tibi.

14. Ut iter agam in conspectu Dei per lumen vitæ.

6. Ὀλην τὴν ἡμέραν τοὺς λόγους ἐμοῦ ἐβδελύσσοντο, κατ' ἐμοῦ πάντες οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν εἰς κακόν.

7, 8. Παροικήσουσι καὶ κατακρύψουσιν αὐτοὶ, τὴν πτέρναν μου φυλάξουσιν· καθάπερ ὑπέμεινα τῇ ψυχῇ μου. Ὑπὲρ τοῦ μηθενὸς σώσεις αὐτοὺς, ἐν ὄργῃ λαοὺς καταξείς, ὁ Θεός. Ε', ὑπὲρ τοῦ μὴ εἶναι διασσωσμένον αὐτοὺς.

9, 10. Τὴν ζωὴν μου ἐξηγγειλᾷ σοι, ἔθου τὰ δάκρυά μου ἐνώπιόν σου, ὡς καὶ ἐν τῇ ἐπαγγελίᾳ σου. Ἐπιστρέψουσιν οἱ ἐχθροὶ μου εἰς τὰ ὀπίσω, ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἐπικαλέσωμαι σε. Ἰδοὺ ἔγνω ὅτι Θεός μου εἶ σύ. Ε', τότε ἐπιστρέψουσιν.

11, 12. Ἐπὶ τῷ Θεῷ αἰνέσω ῥῆμα, ἐπὶ τῷ Κυρίῳ αἰνέσω λόγον. Ἐπὶ τῷ Θεῷ ἤλπισα, οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος.

13. Ἐν ἐμοί, ὁ Θεός, αἱ εὐχαί, ἃ ἀποδώσω αἰνέσεώς σου.

14. Τοῦ εὐαρεστήσαι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ ἐν φωτὶ ζώντων. Ἄλλος, εὐαρεστήσω.

LXX INTERPRETES.

6. Tota die verba mea execrabantur, adversum me omnes cogitationes eorum in malum.

7, 8. Inhabitabunt et abscondent ipsi, calcaneum meum observabunt. Sicut sustinui in anima mea. Pro nihilo salvos facies illos, in ira populos deduces, Deus. V, ad non existendum servatum ipsi.

9, 10. Vitam meam annuntiavi tibi: posuisti lacrymas meas in conspectu tuo, sicut et in promissione tua: convertentur inimici mei retrorsum, in quacumque die invocavero te. Ecce cognovi quoniam Deus meus es. V, tunc convertent se.

11, 12. In Deo laudabo verbum, in Domino laudabo sermonem: in Deo speravi, non timebo quid faciat mihi homo.

13. In me, Deus, vota, quæ reddam laudationis tuæ.

14. Ut placeam coram Deo in lumine viventium. Alius, acceptus ero.

.6.

7, 8. Ἐν ὄργῃ λαοὺς καταγάγε.

9, 10. Τότε ἐπιστρέψουσιν.

11, 12.

13.

14.

THEODOTIΩ.

6.

7, 8. In ira populos dejicies.

9, 10. Tunc convertent se.

11, 12.

13.

14.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LV.

V. 1. Tituli varias lectiones exhibet Eusebius in hunc psalmum. LXX adeo diversam ab aliis interpretationem edidit, ut aliud legerint necesse sit.
 V. 3. Σ., ἐπέτριβον οἱ θλιβοντές με etc. Sic Eusebius et Colbertinus unus.
 Ibid. Α., ὅτι πολλοὶ πολεμοῦσι μς. Drusius sic Aquilæ et Symmachii lectionem habet.
 V. 4. Α., ἡμέρας φοβ- etc. Sic cum Drusio habent duo mss., quorum unus Regius, alius Colberti-

nus. Hic vero postremus ad Symmachum habet, ἐν σοὶ πέποιθα.
 V. 5. Α., ἐν τῷ θεῷ etc. Aquilæ, Symmachi et Quintæ lectiones adferunt Eusebius et unus Regius.
 V. 6. Σ., διὰ πάσης ἡμέρας etc. Sic Eusebius et Colbert. unus, qui sic habet, οὕτω διὰ πάσης etc.
 V. 7, 8. Symmachi lectionem plenam habent Eusebius et Regii duo, quorum unus sic, παρετηροῦντο. Aquilæ item lectionem mutilam adfert Euse-

PSALMUS LVI.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
מסח 1	1.	1. Ταπεινοῦ τελείου.
עד - יעבר הוזה 2	2.	2. Ἔως ἂν παρέλθῃ ἡ ἐπιβουλὴ.
בדך לבאם אשכנא להמים 3	3.	3. Ἐν μέσῳ λειαινῶν κοιμηθήσομαι λάβρων.
חנית		Δόρυ.
שׁוּחַ 7	7.	7.
בני נבון לבי אלהים נבון לבי 8	8.	8.

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Machtham. <i>Hieron.</i> , humilem et simplicem.	1. In tituli inscriptionem.	1. Humilis perfecti.
2. Donec transeat contritio. <i>Hieron.</i> , donec transeat insidiæ.	2. Donec transeat iniquitas.	2. Donec tran seant insidiæ.
5. In medio leonum jacebo : ardentem. <i>Hieron.</i> , in medio leonum dormivit ferocientium.	5. De medio catulorum leonum : dormivi.	5. In medio leonarum dormiam voracium.
Lancea. <i>Hieron.</i> , lanceæ.	Arma.	Hasta.
7. Foveam. <i>Hieron.</i> , id.	7. Foveam.	7.
8. Paratum cor meum, Deus, paratum cor meum. <i>Hieron.</i> , id.	8. Paratum cor meum, Deus, paratum cor meum.	8.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LVI.

V. 1. In titulum sic Aquilæ et Symmachi lectiones effert Eusebius in Psalmos. Hebraizantes hodierni כַּחַב, quasi ignotam vocem Latinis litteris exprimunt *machtham*. Aquila et Symmachus atque Hieronymus vocem vel quasi compositam ex כָּח, i. e., *tenuis, humilis*, et חַת, *perfectus, vel simplex*, vel *inculpatus*, legerunt, vel duas esse distinctas voces putaverunt.
 V. 2. Α., ἔως ἂν etc. Versiones Aquilæ et Sym-

machi exhibent Eusebius et Theodoretus.
 V. 5. Α., ἐν μέσῳ etc. Eusebium sequimur, qui lectiones pleniores habet quam Drusius, qui ita legit : *Sym.*, εὐθαρσῶν ἐκοιμήθην μετὰ ἐν φλεγόντων, ut et Theodoretus. Α.,... μετὰ λαύρων, alias, μετὰ λάβρων. *Th.*,... ἐκοιμήθην μετὰ ἀναλισκόντων. Colbertinus autem unus Symmachi lectionem sic exprimit : Ὁ δὲ Σὺμ. ἐν μέσῳ λεόντων εὐθαρσῆς ὢν

PSALMUS LVII.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
פּלִיבִי 3	3.	3. Διασταθμίσετε.
דברי כוב 4	4.	4.
בברפתן חרש ואמם אדני 5, 6	5, 6.	5, 6. Ἐπαρόντων ἐπαλθεῖν ἐποιδὴν αἰσοφισμένου.

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
3. Librabit. <i>Hieron.</i> , appendunt.	3. Concinnant.	3. Libratis.
4. Loquentes mendacium. <i>Hieron.</i> , id.	4. Locuti sunt falsa.	4.
5, 6. Sicut aspidis surdæ obturabit aurem suam. Quæ non au-	5, 6. Sicut aspidis surdæ et obturantis aures suas : quæ non ex-	5, 6. Incantantium incantare incantationem callide docti.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LV.

seblus, itemque Coislin. unus; Theodotionis Martianæus. Symmachi vero lectionem aliam quam κατάγας, refert Hieronymus Epist. ad Sun. et Fret. nempe, κατασεισαι. Ibi vide. Coislinianus supra memoratus in textu τῶν Ο' habet, ὑπὲρ τοῦ μηθενὸς ὥστε αὐτούς, pro σώσεις αὐτούς. In margine vero, Θ. ὁμοίως τοῖς Ο', ὥσεις αὐτούς, ἀντὶ τοῦ, ὠθήσεις αὐτούς. Οὐ δὲ Ἀκύλας, ἐπὶ ἀνωφέλεις διέσωσεν αὐτούς. Ἐν ἄλλῃ, σώσει αὐτούς. Illud autem, ὥσεις αὐτούς, omnino vitiatum est, pro σώσεις.

V. 9, 10. Σ., τὰ ἔνδον μου etc. Sic Eusebius lectionem plenam habet, ut et Regius unus. Drusius vero manca[m] refert. Theodoretus, τὰ ἔνδον μου ἐξηρήθηται σοι. Α., Θ., Ε', τότε ἐπιστρέψουσι. Drusius.

V. 11 et 12. Aquilæ et Symmachi lectiones adferunt Eusebius et Regius unus.

V. 13. Σ., ἀναδέχομαι etc. Idem.

V. 14. Σ., ὡς τὸ δεύειν etc. Eusebius. Ἄλλοι, εὐαρεστήσω. Colbertinus στιχηρῶς scriptus.

PSALMUS LVI.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
1. Τοῦ ταπεινόφρονος καὶ ἀμώμου.	1. Εἰς στηλογραφίαν.	1.
2. Ἔως ἂν παρέλθῃ ἐπιρραστής.	2. Ἔως οὐ παρέλθῃ ἡ ἀνομία.	2.
5. Ἐν μέσῳ λεόντων εὐθαρσῶν ἐκοιμήθην. Δόρατα.	5. Ἐκ μέσου σκύμων· ἐκοιμήθη. Ἔθην. Ἔθην. Ἔθην. Ἔθην. Ἔθην. Ἔθην. Ἔθην.	5. . . . ἐκοιμήθην μετὰ ἀναλίσκωντων. Ἔθην. Ἔθην.
7.	7. Βόθρον. Ἄλλοι, λάκκον.	7.
8. Ἐδρατα ἡ καρδία μου, ὁ Θεός, ἔδρατα ἡ καρδία μου.	8. Ἐτοιμία ἡ καρδία μου, ὁ Θεός, ἐτοιμία ἡ καρδία μου.	8.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO
1. Humilis et inculpati.	1. In tituli inscriptionem.	1.
2. Donec transeat obtractator.	2. Donec transeat iniquitas.	2.
5. In medio leonum audacium dormivi.	5. De medio catulorum leonum : dormivi.	5...dormivi cum consumentibus.
Hastæ.	Telum. V, VI, id.	Telum.
7.	7. Foveam. Alius, lacum.	7.
8. Firmum cor meum, Deus, firmum cor meum.	8. Paratum cor meum, Deus, paratum cor meum.	8.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LVI.

ἐκοιμήθην. Illud vero λαύρων haud dubie lapsus librarii est pro λάδρων. Quod spectat autem ad versionem Symmachi, lectio Drusii præpostere posita videtur, vocemque εὐθαρσῶν vel ex alia versione, vel ex altera Symmachi editione petitam putamus : in Drusiana item lectione vox DND , leonum, non exprimitur. Cæteroquin si Drusii lectionem sic restituamus, Σ., μεταξύ λεόντων ἐκοιμήθην φλεγόν-

των, melius quadrabit ad Hebraicum, quam lectio Eusebii, quæ est fortasse alterius interpretis, vel ex altera Symmachi editione petitur. Certe Symmachus psalm. ciii, 4, DND vertit φλόξ, flamma.

Ibid. Α., δόρου. Sic Agellius.

V. 7. Ἄλλοι, λάκκον. Sic unus codex.

V. 8. Σ., ἔδρατα etc. Sic tres mss. ex Theodoretto, et Drusius

PSALMUS LVII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
3.	3. Συμπλέκουσι. Ε', διασταθμίζονται.	3. Διασταθμίζονται.
4. Οἱ λαλοῦντες ψευδῆ.	4. Ἐλάλησαν ψευδῆ.	4.
5, 6. Ὡς ἀσπίδι κωφῆ, βουούση ὠτόν αὐτῆς, ἵνα μὴ ἀκούσῃ φωνῆν	5, 6. Ὡσεὶ ἀσπίδος κωφῆς καὶ βουούσης τὰ ὦτα αὐτῆς ἥτις οὐκ	5, 6. Ἐπαρόντων, φαρμάκου φαρμακευομένου παρὰ σοφοῦ.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
3.	3. Complicant. V, librant.	3. Librant.
4. Loquentes falsa.	4. Locuti sunt falsa.	4.
5, 6. Sicut aspidi surdæ, obturanti auriculum suam, non audiat	5, 6. Sicut aspidis surdæ et obturantis aures suas : quæ non ex-	5, 6. Incantantium, venefici veneficium edocti a sapiente.

TO EBPAIKON	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμματα.	AKYAAΣ.
אשר לא-ישמע לקול מלחשים דבר חברים מחנם		
8 ימאסו נמו-מים יתגלו-לנו ידרך חצו נמו יחמלו	8.	8.
9 נמו שבולל חמוס יהלך נפל אשת בל-הו שבוש	9.	9. Ὁμοίως γῆς ἐντέρω ταχὲν πορεύεται. Ἐκτρωμα γυναικὸς, οὐ μὴ ὀραματισθῶσιν ἥλιον. 10. Λαίλαπτήσι.
10 במרם יבניו סירתניכב אמו נמו-חי נמו-חרון ישערט	10.	10.
11 ישמח צדיק כי-חזה נקם פעמו ירחו בדם הרשע	11.	11.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

diet ad vocem mussitantium, iungentis conjunctiones docti. *Hieron.*, sicut reguli surdi obturantis aurem suam: ut non audiat vocem murmurantium, nec incantatoris incantationes callidas.

8. Liquescent sicut aquæ, ambulabunt sibi ipsis. *Hieron.*, dissolvantur quasi aquæ quæ defluunt.

Tendit sagittas suas ac si exciderentur. *Hieron.*, intendit arcum suum donec conterantur.

9. Sicut limax liquefactionis ibit: abortivus mulieris, ne videant solem. *Hieron.*, quasi vermis tabefactus pertranseat: quasi abortivum mulieris, quod non vidit solem.

10. Antequam intelligant spinæ vestræ rhamnnum, sic viventem, sic ira, turbine rapiet eum. *Hieron.*, antequam crescant spinæ vestræ in rhamnnum, quasi viventes, quasi in ira tempestas rapiet eos.

11. Lætabitur justus cum viderit ultionem, pedes suos lavabit in sanguine impii. *Hieron. id.*

audiet vocem incantantium, et venefici incantantis sapienter.

8. Ad nihilum devenient tamquam aqua decurrens.

Intendit arcum suum, donec infirmentur.

9. Sicut cera quæ fluit auferentur, supercecidit ignis, et non viderunt solem.

10. Priusquam intelligerent spinæ vestræ rhamnnum, sicut viventes, sic in ira absorbet eos.

11. Lætabitur justus cum viderit vindictam: manus suas lavabit in sanguine peccatoris.

8:

9. Similiter ac vermis terræ liquefactus abii, abortivum mulieris, nequaquam viderint solem.

10. Turbine auferet.

11.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LVII.

V. 3. 'A., διασταθ-. Sic unus Regius ex Origene.

V. 4. Σ., οἱ λαλοῦντες etc. Drusius.

V. 5, 6. Σ., ὡς ἀσπίδι etc. Sic Eusebius, apud quem perperam legitur, ni fallor, ἐκάστου pro ἐπαστού, ut habent duo Colbertini, Theodoretus et Drusius. Ἐπασταί, incantatores, hæc vox reperitur apud Justinum in *Apologia ad Antoninum*. Duo Colbertini habent, ἐπαστού τζ. In aliis τε deest. Ibid., ἐπωδαῖς, sic duo Colbertini; alii vero, ἐπωδάς. Lectiones Aquilæ et Theodotionis exhibet Drusius. Ἀλλος, ἐπαιοιδῶν. Ἀλλος, φαρμάκων. Coislin unus.

V. 8. Σ., διαλυθήτωσαν etc. Eusebius. Reg. unus habet, διαλυθήσονται.

Ibid. Σ., ὁ τεῖνων etc. Eusebius in *Psalmos*. ἵλλο ἵλλο ἵλλο ὡς τὰ θρυπτόμενα, quasi ea quæ comminuta sunt, Prov. vi, 3, ἵλλο vertit Symmachus προστρῖθων, atterens.

V. 9. 'A., ὁμοίως γῆς ἐντέρω etc. Drusius, qui sic interpretatur, similiter ac intestinum terræ; sed male, ni fallor. Sensus enim est, vermis terræ: nam hoc usu ἐντερον τῆς γῆς reperitur, atque ita vertit Hieronymus. Sensus igitur Aquilæ hic esse videtur: Sicut vermis terræ qui liquefactus abii, et

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

ψιθυρίζοντων, ἔπαυτοῦ τε ἐπιρῳαῖς
σεσσοφισμένου.

8. Διαλυθήτωσαν ὡς ὕδωρ παρ-
ερχόμενον ἑαυτῷ.

Ὁ τείνων τὸ τόξον αὐτοῦ θορυ-
γηθήτω ὡς τὰ θρυπτόμενα.

9. Ὅσπερ εἰ χορὸν διαλυθὲν δια-
φωνεῖ, ἢ ἔκτρομα γυναικὸς, ἵνα
μὴ ἴδωσιν ἥλιον.

10. Πρὶν ἢ αὐξήθωσιν αἱ ἀκάνθαι
ὑμῶν, ὥστε γενέσθαι βράμνος, ἔτι
ζῶντα ὡς ὀλόξηρον λαίλαψ ἀρεῖ.

11. Χαρήσεται δίκαιος ἴδων ἐκ-
δίχησιν, τοὺς πόδας αὐτοῦ νίβεται
αἵματι ἀσεβοῦς.

εἰσακούσεται φωνὴν ἐπιρῳόντων,
φαρμάκου τε φαρμακευομένου πα-
ρὰ σοφοῦ. Ἀ.λ.λ., ἔπαισιδών. Ἐ.λ.λ.,
φαρμάκων. Ε΄, φαρμακεύουσα φαρ-
μάκους.

8. Ἐξουδενωθήσονται ὡς ὕδωρ
διαπορευόμενον.

Ἐκτενεῖ τὸ τόξον αὐτοῦ ἕως οὗ
ἀσθενήσουσιν.

9. Ὅσει κηρὸς ὁ τακεῖς ἀνταναι-
ρεθήσονται, ἔπεσε πῦρ, καὶ οὐκ
εἶδον τὸν ἥλιον.

10. Πρὸ τοῦ συνιέναι τὰς ἀκάν-
θας ὑμῶν τὴν βράμνον, ὥσει ζῶντας,
ὥσει ἐν ὄργῃ καταπίεται ὑμάς.

11. Εὐφρανθήσεται δίκαιος ὅταν
ἴδῃ ἐκδίχησιν ἀσεβῶν· τὰς χεῖρας
αὐτοῦ νίβεται ἐν τῷ αἵματι τοῦ
ἀμαρτωλοῦ. *Οἱ λοιποὶ*, καὶ τοὺς
πόδας αὐτοῦ.

8.

9. Ὅσει κηρὸς ὁ τακεῖς ἀνταναι-
ρεθήσεται, ὡς ἔκτρομα γυναικὸς,
οὐκ εἶδεν ἥλιον.

10. Καταπίεται.

11.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

vocem susurrantium, incantato-
risque incantationes edocti.

audiet vocem incantantium, et ve-
nifici incantantis a sapiente. *Al.*,
incantatorum. *Al.*, venificorum.
V, incantans venificos.

8. Dissolvantur ut aqua per-
transiens sibi ipsi.

8. Ad nihilum devenient tam-
quam aqua decurrens.

8.

Qui tendit arcum suum turber-
tur ut quæ cominuta sunt.

Intendit arcum suum donec in-
firmentur.

9. Ut vulvæ pellicula dissoluta
dissonat, aut abortivum mulieris,
et non videant solem.

9. Sicut cera quæ fluit auferen-
tur, cecidit ignis, et non videntur
solem.

9. Sicut cera liquefacta auferen-
tur, ut abortivum mulieris, non
vidit solem.

10. Priusquam crescant spinæ
vestræ, ita ut fiant rhamnus, ad-
huc viventem quasi penitus siccum
turbo auferet.

10. Priusquam intelligerent spi-
næ vestræ rhamnum, sicut viven-
tes, sicut in ira absorbet vos.

10. Absorbet.

11. Lætabitur justus videns ul-
tionem: pedes suos lavabit in
sanguine impii.

11. Lætabitur justus cum vide-
rit vindictam impiorum: manus
suas lavabit in sanguine peccato-
ris. *Reliqui*, et pedes suos.

11.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LVII.

sicut abortivum mulieris, sic non videant solem.
Symmachi versio varie legitur. Eusebius sic habet,
ὡς περιχωρὸν διαλυθὲν, διαφωνεῖ ἔκτρομα γυναι-
κὸς etc. Drusius vero ita legit, ὡσπερ εἰ χορὸν δια-
λυθὲν διαφωνεῖ, ἢ ἔκτρομα γυναικὸς etc., quam le-
ctionem sequimur, ac sic legendum putamus apud
Eusebium. Χορὸν est pellicula, sive secundæ mu-
lieris parientis, scribitur etiam χορὸν. Διαφωνεῖ
interpretatur Drusius, exanimatur: quam versio-
nem, ut videtur, sequitur Eusebius in expositione
hujus Symmachi loci, quæ sic habet: *Quemadmo-
dum pellicula e muliere prodiens, vitæ consors nul-*

*latus est, sed dissoluta dissonat; vel sicut aborti-
vum in pellicula jacens mortuum, cum a prægnante
egreditur, nullo sensu præditum est, ut luce et sol:
fruat; sic erunt peccatores memoratis verbis indi-
cati etc.*

V. 10. Σ., πρὶν ἢ etc. Sic Eusebius atque Dru-
sius, qui legunt ζῶντα. Unus Regius, ζῶντας: is
ipse supra αὐξήσουσιν habet. Alius Regius, ἀρεῖ
pro ἀρεῖ. Ibid. Ἀ., λαίλαψαι. Drusius. Th., κατα-
πίεται. Idem.

V. 11. Σ., χερῆσεται etc. Ex Eusebio.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON. Ἑλληνικοῖς γραμμασι.	IAKYAAΣ.
5 בלי-עק ירצה ויטנו	5.	5.
לקראתי 7 ישוב לערב יהמו ככלב ויסבבו עיר	7.	7. . . . . και ὄχλασάτωσαν ὡς κύων. . .
8 הנה ו יבעקן בפיהם חרבות בשפתיהם כי-מי שמע	8.	8.
9 ואתה ידה תשחק-ימו תפעג לכל-גוים	9.	9.
11 אלהי הסוד יקדמי	11.	11.
יראני בשדרוי		
12 פן-ושכח עמי	12.	12. Μήποτε ἐπιλάβωται τῷ λαοῦ σου.
הגיעמו בחילך והזרימו מגנו אדני		
13 חמאת-פימו דבר-שפתיכו	13.	13.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

5. Absque iniquitate current et parabunt se. *Hieron.*, non egi inique, et illi currunt et præparantur.

5. Sine iniquitate cucurri et direxi.

5.

In occursum meum. *Hieron.*, ex adverso pro me.

In occursum meum.

7. Convertentur ad vesperam, tumultuabuntur sicut canis, et circuibunt civitatem. *Hieron.*, revertantur ad vesperam, et latent ut canes, et circumeant civitatem.

7. Convertentur ad vesperam, et famem patientur ut canes, et circuibunt civitatem.

7. ... et tumultuentur ut canis.

8. Ecce scaturient in ore suo, gladii in labiis eorum: quoniam quis audiens? *Hieron.*, ecce loquuntur in ore suo, gladii in labiis eorum, quasi nemo audiat.

8. Ecce loquentur in ore suo, et gladius in labiis eorum: quoniam quis audivit?

8.

9. Et tu, Domine, deridebis eos, subsannabis omnes gentes. *Hieron.*, tu autem, Domine, deridebis eos, subsannabis omnes gentes.

9. Et tu, Domine, deridebis eos, ad nihilum deduces omnes gentes.

9.

11. Deus misericordia ejus præveniet me. *Hieron.*, Dei mei misericordia præveniet me.

11. Deus meus misericordia ejus præveniet me.

11.

Videre faciet me in inimicis meis. *Hieron.*, Deus ostendet mihi insidiatores meos.

Ostendet mihi super inimicos meos.

12. Ne forte obliviscantur populi mei. *Hieron.*, id.

12. Nequando obliviscantur populi mei.

12. Ne forte obliviscantur populi tui.

Commovere eos in fortitudine tua, et deprime eos, defensor noster, Domine. *Hieron.*, disperge eos in fortitudine tua; et destrue eos, protector noster, Domine.

Disperge illos in virtute tua: et depone eos, protector meus, Domine.

13. Peccatum oris eorum, verbum labiorum eorum. *Hieron.*, in peccato oris sui, in sermone labiorum ipsorum.

13. Delictum oris eorum, sermonem labiorum ipsorum.

13.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

5. Μὴ οὐσης ἀμαρτίας, ἐπιτρέχουσιν ἵνα ἐλκύσωσί με.

Ἐξ ἐναντίας ὑπὲρ ἐμοῦ.

7. Ἀνακάμψουσιν ἐσπέρας, καὶ συνηχῆσουσιν ὡς κύνες, κυκλοῦντες πόλιν.

8. Αὐτοὶ μὲν ἀποβλύζουσι τοὺς στόμασιν αὐτῶν, καὶ ὡς μαχαίρας τοὺς χεῖλεσιν αὐτῶν, ὡς οὐδενὸς ἀκούοντος ἐβόων.

9. Σὺ δὲ, Κύριε, καταγελάσεις αὐτῶν, ἐπιφράξεις πᾶσι τοῖς ἔθνεσι.

11.

Ἐπιθεῖν ποιήσει με τοὺς ἀποτειχίζουσί με.

12. Μήποτε ἐπιλάβωνται ὁ λαός σου τοῦ νόμου σου.

Ἀναστάτωσον αὐτοὺς τῇ δυνάμει σου, καὶ κάθελε αὐτοὺς, ὑπεραπιστὰ ἡμῶν, Κύριε.

13. Τῇ ἀμαρτίᾳ τοῦ στόματος αὐτῶν, καὶ τῷ λόγῳ τῶν χειλέων αὐτῶν.

5. Ἄνευ ἀνομίας ἔδραμον καὶ κατεύθυνα.

Εἰς συνάντησίν μου.

7. Ἐπιστρέφουσιν εἰς ἐσπέραν, καὶ λιμώξουσιν ὡς κύων, καὶ κυκλώσουσι πόλιν. Ἐ', καὶ ἠχῆσουσιν ὡς κύνες.

8. Ἰδοὺ ἀποφθέγγονται ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ βομφαλαὶ ἐν τοῖς χεῖλεσιν αὐτῶν, ὅτι τις ἤκουσε;

9. Καὶ σὺ, Κύριε, ἐκγελάσῃ αὐτοὺς, ἐξουδενώσεις πάντα τὰ ἔθνη.

11. Ὁ Θεός μου τὸ ἔλεος αὐτοῦ προφθάσει με. Ἄλλος, ὁ ἐφορός μου τὸ ἔλεος αὐτοῦ σκεπάσει με.

Δείξει μοι ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου.

12. Μήποτε ἐπιλάβωνται τοῦ νόμου σου.

Διασχόρπισον αὐτοὺς ἐν τῇ δυνάμει σου, καὶ κατάγαγε αὐτοὺς, ὁ ὑπεραπιστοῦς μου, Κύριε.

13. Ἀμαρτίαν στόματος αὐτῶν, λόγον χειλέων αὐτῶν.

5.

7. Καὶ ἠχῆσουσιν ὡς κύων.

8.

9.

11.

12. Μήποτε ἐπιλάβωνται τοῦ λαοῦ σου.

13.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

5. Cum non sit peccatum, incurant ut pertrahant me.

Ex adverso pro me.

7. Deflectent vespere, et strepitum edent ut canes, circummeuntes civitatem.

8. Ipsi quidem scaturiunt oribus suis, et quasi gladios labiis suis, quasi nemine audiente clamabant.

9. Tu autem, Domine, deridebis eos, obturabis omnibus gentibus.

11.

Respicere faciet me eos qui me expulerunt.

12. Ne forte obliviscantur populus tuus legis tuæ.

Extorres fac eos virtute tua, et destrue eos, protector noster, Domine.

13. Peccato oris eorum, et verbo labiorum ipsorum.

5. Sine iniquitate cucurri et direxi.

In occursum meum.

7. Converterentur ad vesperam, et famem patientur ut canis et circuibant civitatem. V, et strepitum edent ut canes.

8. Ecce loquentur in ore suo, et gladius in labiis eorum: quoniam quis audivit?

9. Et tu, Domine, deridebis eos, pro nihilo habebis omnes gentes.

11. Deus meus misericordia ejus præveniet me. Alius, inspector meus misericordia ejus obteget me.

Ostendet mihi in inimicis meis.

12. Nequando obliviscantur legis tuæ.

Disperge illos in virtute tua: et depone eos, protector meus, Domine.

15. Delictum oris eorum, sermonem labiorum ipsorum.

5.

7. Et sonitum edent ut canis.

8.

9.

11.

12. Ne forte obliviscantur populi tui.

13.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

וילכוד בגאונם ומאלה ומיחש
ישראל

14 כלה בדמה כלה ואינמו 14.

15, 16 וישבו לערב ידמו כנלב
ויסיבבו עיר : דמה ינוען לאכל אם
לא ישבעו וילינו

17 וארין לבקר חכך 17.

14. Τέλεσον ἐν χόλω, τέλει, καὶ οὐχ ὑπάρξουσιν.

Εἰς πέρατα τῆς γῆς.

15, 16. Ἀνακαμπτέωσαν ἐσπέρας, ἀγλάσουσιν ὡς κύων, περιερχόμενοι πόλιν βεμβόμενοι.

17.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

Et capiuntur in sublimitate sua : et de perjurio, et de mendacio nar-
rabunt. *Hieron.*, et capiuntur in
superbia sua, maledictionem et
mendacium narrantes.

14. Consume in furore, consume,
ut non subsistant. *Hieron.*,
idem.

In finēs terræ. *Hieron.*, in fini-
bus terræ.

15, 16. Et convertentur ad ves-
peram, tumultuabuntur sicut canis;
et circuibunt civitatem. Ipsi
vagabuntur ad manducandum, si
non saturati fuerint, et murmur-
abunt. *Hieron.*, convertentur ad
vesperam, et latrent ut canes,
et circumeant civitatem. Ipsi va-
gabuntur ut comedant, et cum sa-
turati non fuerint, inurmurabunt.

17. Et prædicabo in mane mise-
ricordiam tuam. *Hieron.*, et lau-
dabo mane misericordiam tuam.

VULGATA LATINA.

Et comprehendantur in super-
bia sua, et de exsecratione et men-
dacio annuntiabuntur.

14. In consummatione, in ira
consummationis, et non erunt.

Finium terræ.

15, 16. Convertentur ad vespe-
ram, et famem patientur ut canes
et circuibunt civitatem. Ipsi di-
spergentur ad manducandum : si
vero non fuerint saturati, et mur-
murabunt.

17. Et exsultabo mane miseri-
cordiam tuam.

AQUILA.

14. Consume in ira, consume,
et non existent.

In fines terræ.

15, 16. Deflectant vespere, tu-
multuabuntur ut canis, circum-
euntes civitatem palabundi.

17.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LVIII.

V. 5. Σ., μὴ ούσης etc. Sic Eusebius. Unus au-
tem codex Regius sic habet ex Theodoro, μὴ ούσης
ἐμαρτίας οὕτω τρέγουσιν ἵνα πατάξωσί με. Drusius
item legit, πατάξωσι, et sic Theodoretus. Si sic
verterit Symmachus, legerit haud dubie יכרי.

Ibid. Σ., ἐξ ἐναντ-. Regius unus ex Theodoro.
V. 7. Has omnes lectiones exhibet Eusebius in
Psalms.

V. 8. Σ, αὐτοὶ μὲν etc. Ex duobus mss., Agellio,
Drusio et Eusebio. Unus autem codex Regius ex

Theodoro notat circa versionem τῶν Θ, ἐνταῦθα
τὸ, ἰδού, προσέρριπται ἐκ τοῦ Ἑβραϊκοῦ ἰδιώματος.
I. e. *Hic illud, ecce, ex Hebraico idiomate ad-
jectum est.* Vox Hebraica est נַחַח quæ LXX ἰδοὺ
vertunt. Symmachus vero pronomen esse putans,
αὐτοὶ transtulit.

V. 9. Σ., αὐ δὲ etc. Hæc habent partim Regius
unus ex Theodoro, partim Eusebius. Sed in voce
ἐπιφράξεις suspicor mendum; non enim apte ex-
primere videtur Hebraicum צָרַח (*).

(*) Nullo pacto conciliari potest ἐπιφράξεις cum hoc verbo hebraico. Veram autem lectionem videtur
exhibere Eusebius qui in Catena Patrum Græc. testatur Symmachum vertisse ἐπιφθέγγη, *acclamatio*,
scil. contumeliose ludibrioseque, secundum genuinum sensum verbi צָרַח. DRACH.

PSALMUS LIX.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

1, 2 למנצח על שושן עדות מנסם
לדוד ללמד : בהצותו ! את ארם גורים

1, 2.

1, 2. Τῷ νικιστῆρι τοῖς ἀλλοτρίω-
θησομένοις ἐπὶ κρίνων μαρτυρίας
ταπεινοῦ τελείου τοῦ Δαυὶδ...

VERSIO HEBRAICI TEXT.

1, 2. Victori super susan testi-
monii, machtham ipsi David, ad
docendum : in rixando ipsum cum
Aram Naharaim, et cum Aram
Soba : et reversus est Joab, et

VULGATA LATINA.

1, 2. In finem, pro his qui im-
mutabuntur, in tituli inscriptione
ipsi David in doctrinam : cum
succendit Mesopotamiam Syriæ et
Sobal : et convertit Joab : et per-

AQUILA.

1, 2. Victori immutandis super
lilia testimonii, humilis perfecti
David...

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Υ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

Συλληφθήτωσαν μετὰ τῆς ὑπερηφανίας αὐτῶν. Ἄρὰν καὶ ψεῦδος λαλοῦντες.

14. Συντέλεσον ἐν θυμῷ, ἀνάλωσον, ἵνα μὴ ὤσιν.

Εἰς τὰ πέρατα τῆς γῆς.

15, 16. Ἄνακαμπέτωσαν εἰς ἐσπέραν, θορυβεῖτωσαν ὡς κύνες, περιερχόμενοι πόλιν ρεμβόμενοι, ἵνα μὴ ἀχόρταστοι αὐλισθῶσι.

17. Καὶ ὁμνήσω κατ' ἄρθρον τὸ ἑλεός σου.

SYMMACHUS.

Comprehendantur cum superbia sua. Exsecrationem et mendacium loquentes.

14. Consumen in furore, consume, ut non subsistant.

In fines terræ.

15, 16. Deflectant in vesperam, tumultuentur ut canes, circumeuntes civitatem palabundi, ne non saturati mancant.

17. Et eantabo in matutino misericordiam tuam.

Καὶ συλληφθήτωσαν ἐν τῇ ὑπερηφανίᾳ αὐτῶν. Καὶ ἐξ ἀρᾶς καὶ ψεῦδους διαγγελήσονται.

14. Συντέλειαι, ἐν ὀργῇ συντελείας, ἵνα μὴ ὑπάρξωσι.

Τῶν περάτων τῆς γῆς.

15, 16. Ἐπιστρεφάτωσαν εἰς ἐσπέραν, καὶ λιμώξουσιν ὡς κύων, καὶ κυκλώσουσι πόλιν. Αὐτοὶ διασκορπισθήσονται τοῦ φαγεῖν, ἐὰν δὲ μὴ χορτασθῶσι, καὶ γογγύσουσι. Ἐ, καὶ ἠχήσουσιν ὡς κύνες.

17. Καὶ ἀγαλλιάσσομαι τὸ πρῶτὸν τὸ ἑλεός σου.

LXX INTERPRETES.

Et comprehendantur in superbia sua, et de exsecratione et mendacio annuntiabuntur.

14. Consumationes, in ira consummationis, ut non existant.

Finium terræ.

15, 16. Convertantur ad vesperam, et famem patientur ut canis, et circuibunt civitatem. Ipsi dispergentur ad manducandum: si vero non fuerint saturati, et murmurabunt. V, et sonitum edent ut canes.

17. Et exsultabo mane misericordiam tuam.

14.

Τῶν περάτων τῆς γῆς.

15, 16. Καὶ ἠχήσουσιν ὡς κύων.

17.

THEODOTIO.

14.

Finium terræ.

15, 16. Et sonitum edent ut canis.

17.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LVIII.

V. 11. Ἄλλος, ὁ ἐφορός μου etc. Sic unus Regius, qui interpretem tacet. Videtur autem esse Quintæ, vel Sextæ, vel Septimæ, quæ liberiori interpretandi genere concinnatæ sunt.

Ibid. Σ., ἐπιθεῖν etc. Sic Eusebius et unus Reg.

V. 12. Ἄ., θ., μήποτε etc. Sic duo mss.

Ibid. Σ., ἀναστάσων etc. Eusebius, unus Colbertinus et Drusius. Colbertinus autem pro κάθελε habet κατάγαγε.

V. 13. Σ., τῇ ἁμαρτίᾳ etc. Eusebius et Theodoretus. Ibid. Σ., συλληφθήτωσαν etc. Eusebius et Drusius. Euthymius, in *superbia sua*.

V. 14. Σ., συντέλεσον etc. Ibidem. [Lectio A-

quilæ quæ deerat in Montfauconii Hexaplis, addidimus nos ex Eusebio, latineque reddidimus, *consume*. Vide Stephani Thes. ed. Didot. DRACH.]

Ibid. Ἄ., εἰς πέρατα etc. Drusius.

V. 15 et 16. Ἄ., ἀνακαμπέτωσαν etc. Eusebius. Unus Regius ex Theodoro ad Symmachum habet, ἐπιστρεφάτωσαν εἰς ἐσπέραν, quæ lectio videtur lapsu librarii desumpta ex LXX. [In Symmachi lectione habet Theodoreti Comment., ἐσπέρας, *vesperas*. Ita etiam legitur in Catena Patrum Gr. et in codice Vaticano ab Adlero collato. DRACH.]

V. 17. Σ., καὶ ὁμνήσω etc. Eusebius.

PSALMUS LIX.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Υ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1, 2. Ἐπινίκιον ὑπὲρ τῶν ἀνθῶν μαρτυρία τοῦ ταπεινόφρονος καὶ ἀμώμου τοῦ Δαυὶδ, εἰς διδαχὴν, ὅπως

SYMMACHUS.

1, 2. Triumphale pro floribus, testimonium hamilis et inculpati David, in doctrinam: quando incensa Syria Mesopotamiæ, et Syria Sobal, et reversus est Joab, et

1, 2. Εἰς τὸ τέλος, τοῖς ἀλλοιωθησομένοις ἔτι, εἰς στηλογραφίαν τῷ Δαυὶδ, εἰς διδαχὴν, ὅπως ἐνεπί-

LXX INTERPRETES.

1, 2. In finem, pro his qui immutabuntur adhuc, in titulum inscriptionem ipsi David, in doctrinam: cum succendit Mesopotamiam Syriæ et Syriam Sobal: et

1, 2.

THEODOTIO.

1, 2.

TO EBPAIKON.
 ואת-ארם צובה וישב יואב ויך את-
 אדם בגיא-מלח שנים עשר אלף
 5 אלהים ונתתו פרצתו
 אנפת תשוב לבו
 5 השקיתו יין תרעלה
 6 נתת ליראיך גם לתבוסם מפני-
 שבו
 8 אלהים ו דבר בקדשו
 אנלה אתלקה שכם
 ועמק סנת אמוד
 9 מעוז ראשי
 יהודה כחקקו
 10 'Ο Σύρος, סיר רחצי
 κάδος τῆς πλύσεώς μου. Al., λε-
 κάνη τῆς καταπατήσεώς μου.

TO EBPAIKON
 Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

5.

5.

6.

8.

9.

10.

3.

Θυμωθεὶς μετέστρεψας ἡμᾶς.
 5. Ἐπότισας ἡμᾶς οἶνον καρῶ-
 σεως.
 6. Ἐδωκας τοῖς φοβουμένοις σε
 σύσσημον, τοῦ σημειοῦσθαι ἀπὸ
 προσώπου βεβαιότητος.
 8. Ὁ Θεὸς ἐλάλησεν ἐν τῷ ἡγια-
 σμένῳ αὐτοῦ.
 Γαυριάσθημαι. . .
 Κοιλὰδα συσκιασμῶν καταμετρή-
 σω.
 9.
 Ἰούδας ἀκριβαστῆς μου.
 10. Μωὰβ λέθης λουτροῦ μου.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA

percussit Edom in valle salis, duo-
 decim millia. *Hieron.*, victori pro
 liliis, testimonium humilis et sim-
 plicis David ad docendum : quan-
 do pugnavit adversus Syriam Me-
 sopotamiæ, et adversus Syriam
 Soba : et reversus est Joab, et
 percussit Edom in valle salina-
 rum, duodecim millia.
 3. Deus elongasti nos, rupisti
 nos. *Hieron.*, projecisti nos, sci-
 disti nos.
 Exacerbatus es, revertaris ad
 nos. *Hieron.*, iratus convertisti
 nos.
 5. Propinare fecisti nobis vinum
 perturbationis. *Hieron.*, potasti
 nos vino consopiente.
 6. Dedisti metuentibus te ve-
 xillum, ad elevandum se a facie
 veritatis. *Hieron.*, dedisti metuen-
 tibus te signum, ut fugerent a fa-
 cie arcus.
 8. Deus locutus est in sanetitate
 sua. *Hieron.*, Deus locutus est in
 sanctuario suo.
 Lætabor, dividam Sechem. *Hie-
 ron.*, lætabor, dividam Sicinam.
 Et vallem tabernaculorum meti-
 ar. *Hieron.*, et vallem Soccoth
 dimetiar.
 9. Fortitudo capitis mei. *Hie-
 ron.*, id.
 Juda legiser meus. *Hieron.*, id.
 10. Moab olla lotionis meæ.
 Syrus, cadus lotionis meæ. *Al.*,
 lecithus conculcationis meæ. *Hie-
 ron.*, Moab olla lavacri mei.

cussit Idumæam in valle salina-
 rum, duodecim millia.
 3. Deus, repulisti nos, et destru-
 xisti nos.
 Iratus es, et misertus es no-
 bis.
 5. Potasti nos vino compunctio-
 nis.
 6. Dedisti metuentibus te signi-
 ficationem, ut fugiant a facie ar-
 cus.
 8. Deus locutus est in sancto
 suo.
 Lætabor, et partibor Sichi-
 mam.
 Et convallem tabernaculorum
 metibor.
 9. Fortitudo capitis mei.
 Juda rex meus.
 10. Moab olla spei meæ.

3.

Exacerbatus es, revertaris ad
 nos.
 5. Potasti nos vino soporis.
 6. Dedisti metuentibus te si-
 gnum, ut significantur a facie fir-
 mitatis.
 8. Deus locutus est in sanctifi-
 cato suo.
 Lætabor...
 Vallem umbraculorum metiar.
 9.
 Judas legislator meus.
 10. Moab lebes lavacri mei.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

O.

ΘΕΟΔΩΤΙΩΝ.

τε ἐμπρήσας τὴν Συρίαν τῆς Μεσοποταμίας, καὶ τὴν Συρίαν Σωβάλ, καὶ ἀνέστρεψεν [Ἰωάβ] καὶ ἐπάταξε τὸν Ἐδὼμ ἐν τῇ φάραγγι τοῦ ἀλός, ἰδ' χιλιάδας.

3. Ὁ Θεός, ἀπεβάλου ἡμᾶς καὶ διέκοψας ἡμᾶς.

Ἐργίσθης, καὶ περιήγαγες ἡμᾶς.

5. Οἶνον σάλου.

6. Ἐδωκας τοῖς φοβουμένοις σε σημεῖον, εἰς τὸ ἐκφυγεῖν ἀπὸ προσώπου τοξεύματος.

8.

Γκυριάσω καὶ διανεμέσω Σικιμα.

9. Ἰσχύς τῆς ἀρχῆς μου.

Ἰούδας προτάσσων ὁ ἐμὸς.

10. Μωὰβ λέθης ἀμεριμνίας μου.

ρισε τὴν Μεσοποταμίαν Συρίας, καὶ τὴν Συρίαν Σοβάλ, καὶ ἐπέστρεψεν Ἰωάβ καὶ ἐπάταξε τὴν φάραγγα τῶν ἀλῶν, δώδεκα χιλιάδας.

3. Ὁ Θεός, ἀπώσω ἡμᾶς, καὶ καθεῖλες ἡμᾶς.

Ἐργίσθης, καὶ ψικτεῖρησας ἡμᾶς. Ἐ', καὶ περιεκύκλωσαν ἡμᾶς.

5. Ἐπότισας ἡμᾶς οἶνον κατανύξεως.

6. Ἐδωκας τοῖς φοβουμένοις σε σημεῖωσιν, τοῦ ἐκφυγεῖν ἀπὸ προσώπου τόξου.

8. Ὁ Θεός ἐλάλησεν ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ.

Ἀγαλλιάσομαι καὶ διαμεριῶ Σικιμα. Ἄλλως, ὑψωθήσομαι.

Καὶ τὴν κοιλάδα τῶν σκηνῶν διαμετρήσω.

9. Κραταίωσις τῆς κεφαλῆς μου.

Ἰούδας βασιλεύς μου. *Οἱ λοιποὶ, id.*

10. Μωὰβ λέθης τῆς ἐλπίδος μου.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIUS.

percussit Edom in valle salis, duodecim millia.

convertit Joab, et percussit vallem salinarum, duodecim millia.

3. Deus, abjecisti nos, et discidisti nos.

Iratus es, et circumduxisti nos.

5. Vinum agitationis.

6. Dedisti timentibus te signum, ut fugiant a facie sagittæ.

8.

Lætabor, et distribuam Sicima.

9. Fortitudo principatus mei.

Judas præceptor meus.

10. Moab lebes securitatis meæ:

3. Deus, repulisti nos, et destruxisti nos.

Iratus es, et misertus es nobis. V, et circumdederunt nos.

5. Potasti nos vino compunctionis.

6. Dedisti metuentibus te significationem, ut fugiant a facie arcus.

8. Deus locutus est in sancto suo:

Exultabo et dividam Sicima. *Aliter, exaltabor.*
Et convallem tabernaculorum metabor.

9. Fortitudo capitis mei.

Juda rex meus. *Reliqui, id.*

10. Moab olla spei meæ.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΤΑΑΣ.
על-אדום אשליך נעלי		
עלי פלשת התרדעני		Ἐπ' ἐμὲ Φυλιστιαία ἤταρῃσαν
11 עיר מצור	11.	11.
12 הלא-אתה אלהים ונתתו ולא	12.	12.
תצא אלהים בצבאותי		
13 הבה-לנו עזרת מצור ושוא	13.	13.
תשעת אדם		

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
Super Edom projiciam calceamentum meum. <i>Hieron.</i> , super Idumæam incedam calceamento meo.	In Idumæam extendam calceamentum meum.	
Super me Peleseth jubila. <i>Hieron.</i> , mihi Palæstina foederata est.	Mihi alienigenæ subditi sunt.	Super me Phylistiaa amicitiam habuit.
11. Civitatem munitionis. <i>Hieron.</i> , ad civitatem munitam.	11. In civitatem munitam.	11.
12. Nonne tu, Deus, elongasti nos, et non egredieris, Deus, in exercitibus nostris? <i>Hieron.</i> , nonne tu, Deus, qui projecisti nos, et non egredieris, Deus, in exercitibus nostris?	12. Nonne tu, Deus, qui repulisti nos, et non egredieris, Deus, in virtutibus nostris?	12.
13. Da nobis auxilium ab angustia, et mendacium salus hominis. <i>Hieron.</i> , da nobis auxilium de tribulatione: vana est enim salus ab homine.	13. Da nobis auxilium de tribulatione, quia vana salus hominis.	13.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LIX.

V. 1. Tituli lectiones mutuamur ex Eusebio, et ex uno codice Regio. Drusius Symmachi tantum lectionem maxima sui parte mutilam adtulit. Ex Aquilæ versione hæc Hilarius refert pag. 135, cum percussit valles, ubi sensum magis spectasse videtur, quam verba. [Montf. quoque mutilas attulerat Aquilæ et Symmachi loca, quibus addere debuimus ex Eusebio, quem nimis cursim legerat, μαρτυρίας et μαρτυρία. Postulat præterea alterutrum additamentum textus hebraicus. Δραση.]

V. 3. Σ., ὁ Θεὸς, ἀπεθάλου ἡμᾶς, καὶ διέκοψας ἡμᾶς. Sic Colbertinus unus: alter vero Colbertinus, ἐκοψας ἡμᾶς.

Ibid. Ἄ., θυμωθεὶς etc. Eusebius et duo Regii.

V. 5. Ἄ., ἐπότισας etc. Unus Regius et Cor-derius.

V. 6. Ἄ., ἔδωκας etc. Eusebius. Σ., τοξεύματος, q. d. sagittationis, ἠσπ arcus. Hic legitur ἠσπ cum ψ; significat autem veritas et firmitas. LXX tamen et Hieronymus perinde atque Symmachus, pro arcu habuerunt. Videaturque ita series postulare.

V. 8. Ἄ., ὁ Θεὸς ἐλάλησεν etc. Eusebius.

Ibid. Ἄ., γαυριάσομαι. Σ., γαυριάσω καὶ θανε-μήσω Σίκιμα. Ὁ, ἀγαλλιάσομαι etc. Eusebius. In hunc autem locum hæc adfert Regius unus et Theodoros. Τὸ, ἀγαλλιάσομαι, οὐχ ὡς περὶ ταυτοῦ λέγει· ἀλλ' ἀντὶ τοῦ, ἀγαλλιασθῆναι ποιήσω. Καὶ εἴρηται μὲν οὕτως ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ κατὰ τι οἰκεῖον ἰδίωμα τῆς γλώττης· ἀσαφέστερον δὲ γέγονε τὸ Ἑλληνικόν, διὰ μιᾶς λέξεως φρασθέν. I. e. *Illud, exultabo, non quasi de seipso dicit; sed ac si diceret,*

PSALMUS LX.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΤΑΑΣ.
3 מִקְצֵה הָאָרֶץ וְ אֶלְיָן אֶרְמָה	3.	3. Ἀπὸ τελευταίου τῆς γῆς καὶ εἰς ἐπικαλέσομαι.
בְּעַסֵּף לִבִּי		
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
3. Ab extremo terræ ad te clamabo. <i>Hieron.</i> , de novissimo terræ ad te clamabo.	3. A finibus terræ ad te clamavi.	3. Ab extremo terre ad te invocabo.
In deficiendo cor meum. <i>Hieron.</i> , cum triste fuerit cor meum.	Dum anxietur cor meum.	

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

Ἐπὶ Ἰδουμαίαν ἐπιθήσομαι τῷ
Ἰποδήματί μου.

Ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν ἐκτενῶ τὸ
ὑπόδημά μου.

Ἔμοι ἀλλόφυλοι ὑπετάγησαν.

Ἔμοι ἀλλόφυλοι ἐφιλάσων.

11. Εἰς πόλιν περιπεφραγμένην.

11. Εἰς πόλιν περιτοχῆς.

11.

12. Εἰ μὴ σὺ, ὁ Θεὸς, ὁ ἀποβαλό-
μενος ἡμᾶς, καὶ μὴ προσελθὼν ἐν
ταῖς στρατεύσεσιν ἡμῶν;

12. Οὐχὶ σὺ, ὁ Θεὸς, ὁ ἀπώσαμε-
νος ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ, ὁ Θεὸς,
ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν;

12.

13. Δὸς ἡμῖν βοήθειαν ἐκ θλι-
φείως, ματατὰ γὰρ σωτηρία ἀνθρώ-
που.

13. Δὸς ἡμῖν βοήθειαν ἐκ θλι-
φείως, καὶ ματατὰ σωτηρία ἀνθρώ-
που.

13.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

Super Idumæam inscendam cal-
ceamento meo.

In Idumæam extendam calca-
mentum meum.

Mihi alienigenæ subditi sunt.

Mihi alienigenæ amici facti
sunt.

11. In civitatem circummuni-
tam.

11. In civitatem munitionis.

11.

12. Nonne tu, Deus, qui abjecisti
nos, et non egredieris, Deus, in
virtutibus nostris?

12. Nonne tu, Deus, qui repulisti
nos, et non egredieris, Deus, in
virtutibus nostris?

12.

13. Da nobis auxilium de tri-
bulatione, vana enim salus homi-
nis.

13. Da nobis auxilium de tribu-
latione, et vana salus hominis.

13.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LIX.

exultare faciam. *Et quidem in Hebraico ita habetur, secundum quamdam linguæ proprietatem: obscurior autem est Græca dictio, una voce prolata.* Putabat igitur Theodorus πῖγγη in aliqua ex conjugationibus esse, quas *transitivas* vocant. Piel videlicet aut Hiphil, quæ in futuro per solas Massoreticas motiones a conjugatione Kal distinguuntur. Hodie legitur *Eeloxa*, per Holem deficiens post Lamed. Omnesque interpretes tam veteres quam recentiores, *intransitive* vertunt, *exultabo: vaxque γῆς νομισί* in Kal observatur unquam.

Ibid. 'A., κοιλάδα. Eusebius.

V. 9. Σ., ἰσχύς τῆς etc. Colbertinus unus.

Ibid. 'A., Τούδας etc. Has lectiones habet Drusius.

V. 10. 'A., Μωάδ etc. Has lectiones habent tam mas., tum Eusebius et Drusius. Agellius autem ad Symmachum legit, ἀμερτηνησίας.

Ibid. Σ., ἐπὶ Ἰδουμ-. Eusebius.

Ibid. 'A., ἐπ' ἐμὲ etc. Aquilæ et Theodotionis lectiones sic habent duo codices.

V. 11. Σ., εἰς πόλιν etc. Sic mss. et Drusius. Theodoretus, πεφραγμένην. Sed ejus interpres legisse videtur περιπεφραγμένην, qui vertit, *circumseptam*.

V. 12. Σ., εἰ μὴ etc. Eusebius.

V. 13. Σ., δὸς ἡμῖν etc. Eusebius et mss. (7)

(*) In Eusebii Commentario ne minima quidem hujus Symmachi versionis sit mentio. Emergit autem ex Theodoro et Catena Patrum Gr. DRACH.

PSALMUS LX

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

3. Ἀπὸ περάτων τῆς γῆς σὲ ἐπι-
καλοῦμαι.

3. Ἀπὸ τῶν περάτων τῆς γῆς
πρὸς σὲ ἐκέκραξα. Ἐ', ἀπὸ περά-
των τῆς γῆς πρὸς σὲ κεκράζομαι.

3.

Ἐν τῷ ἀδημονεῖν τὴν καρδίαν
μου.

Ἐν τῷ ἀκηδιάσαι τὴν καρδίαν
μου.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

3. A finibus terræ te invoco.

3. A finibus terræ ad te cla-
mavi. V, a finibus terræ ad te cla-
mabo.

3.

In desperando cor meum.

Dum anxiaretur cor meum.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμματα.	ΑΚΥΤΑΑΣ.
בעור-יודם ממני תגזי		Ἐν στερεῶ ὑψώθητι παρ' ἐμὲ καθοδηγήσεις με.
4 כי-היית מוסס לז מגול-עז מפני ארוב	4.	4. . . . πύσσος κράτους . . .
6 כי-אתה אלהים שמעת לגדרי	6	6. Ὅτι σὺ, ὦ θεὲ, ἤκουσας τῶν εὐχῶν μου.
7 ימים על-ימי-מלך תסיף שנתיו כמו-דד חדר	7	7.
8 ישב עלים לפני אלהים חסד ואמת כן ינצרהי	8.	8. Ἐλεος καὶ ἀλήθεια διατηρήσουσιν αὐτόν.
9 לשלמי גודי יום ו יום	9.	9.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

In petram exaltabitur a me, deduces me. <i>Hieron.</i> , cum fortis elevabitur adversum me, tu eris ductor meus.	In petra exaltasti me, deduxisti me.	In solido exaltare, apud me deluces me. .
4. Quia fuisti spes militi, turris fortitudinis a faciebus inimici. <i>Hieron.</i> , fuisti spes mea, turris munitissima a facie inimici.	4. Quia factus es spes mea, turris fortitudinis a facie inimici.	4. ... turris roboris...
6. Quoniam tu, Deus, audisti vota mea. <i>Hieron.</i> , tu enim, Deus, ex. etc.	6. Quoniam tu, Deus meus, ex-audisti orationem meam.	6. Quoniam tu, o Deus audisti preces meas.
7. Dies super dies regis adjicies: anni ejus sicut generatio et generatio. <i>Hieron.</i> , dies super dies regis adjicies et generatio.	7. Dies super dies regis adjicies: annos ejus usque in diem generationis et generationis.	7.
8. Manebit in saeculum ad facies Dei. Misericordiam et veritatem praepara: custodient eum. <i>Hieron.</i> , sedebit semper ante faciem Dei. Misericordia et veritas servabunt eum.	8. Permanet in aeternum in conspectu Dei. Misericordiam et veritatem ejus quis requiret.	8. Misericordia et veritas con-servabunt eum.
9. Ad reddendum me vota mea die, die. <i>Hieron.</i> , reddens vota mea per singulos dies.	9. Ut reddam vota mea de die in diem.	9.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LX.

V. 3. Has lectiones exhibet Eusebius, Comment. in Psalmos.

Ibid. Σ., ἐν τῷ ἀδημονεῖν etc. Sic Reg. unus ex Theodoro. Vocem עָבַד אֱדוּמַעִין vertit alibi Symmachus, et quidem accuratius, ut videtur.

Ibid. Ἀ., ἐν στερεῶν etc. Sic Eusebius.

V. 4. Ad Symmachum alius legit, ὄχυρός, munita,

melius, ut videtur.

[Ad v. seq. 5 adde versionem Symmachii ab Heracleota traditam in Comment. Catenæ Patrum Gr., estque: Παροικήσω ἐν τῇ σκηνῇ σου δι' αἰῶνος, εὐθαρσῆσω ἐν τῇ σκέπη τῶν πτερυγῶν σου. *Habitabo in tabernaculo tuo per seculum, confidam in tegumento alarum tuarum.* DRACH.]

PSALMUS LXI.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμματα.	ΑΚΥΤΑΑΣ.
1 למנצח על-יחזק כוזמר לזך	1.	1. Τῷ νικοποιῶν περὶ τοῦ Ἰδιθὺν μελωδῆμα τοῦ Δαυὶδ.
3 לא - אבדו רבה	3.	3. Οὐ σφαλῆσμαι πολλήν.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Victori super Idithun, psalmus ipsi David. <i>Hieron.</i> , victori pro Idithun, canticum David.	1. In finem, pro Idithun, psalmus David.	1. Victori de Idithun, canticum Davidis.
3. Non labar multum. <i>Hieron.</i> , non commovebor amplius.	3. Non movebor amplius.	3. Non labar multum.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

Ὅταν στερεὰς κατακαίρεται μου, ὀδηγήσεις με.

4. Ἐγένου γὰρ ἀφοβία μου, πύργος ὑψηλὸς ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ.

6. Σὺ γὰρ, ὁ Θεὸς, εἰσήκουσας τῶν προσευχῶν μου.

7. Ἡμέρας ταῖς ἡμέραις τοῦ βασιλέως προσθήσεις, ἔτη αὐτοῦ ἐφ' ὅσον γενεὰ καὶ γενεά.

8. Οἰκήσει αἰωνίως ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ. Ἐλεος καὶ ἀλήθεια περιφράξει αὐτόν.

9. Ἀποδοῦς τὰς εὐχὰς μου καθ' ἐκάστην ἡμέραν.

Ἐν πέτρᾳ ὑψώσας με, ὀδήγησάς με.

4. Ὅτι ἐγενήθης ἐλπίς μου, πύργος ἰσχύος ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ.

6. Ὅτι σὺ, ὁ Θεὸς, εἰσήκουσας τῶν προσευχῶν μου.

7. Ἡμέρας ἐφ' ἡμέρας βασιλέως προσθήσεις, τὰ ἔτη αὐτοῦ ἕως ἡμέρας γενεὰς καὶ γενεὰς.

8. Διαμενεῖ εἰς τὸν αἰῶνα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Ἐλεος καὶ ἀλήθειαν αὐτοῦ τίς ἐκζητήσει αὐτῶν; Ἐ', Γ', ἔλεος καὶ ἀλήθεια ἀπὸ σοῦ φυλάξουσιν αὐτόν.

9. Τοῦ ἀποδοῦναι με τὰς εὐχὰς μου ἡμέραν ἐξ ἡμέρας.

4.

6.

7.

8.

9.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

Quando firmus insurgit in me, deduces me.

In petra exaltasti me, deduxisti me.

4. Fuiſti enim securitas mea, turris alta a facie inimici.

4. Quia factus es spes mea, turris fortitudinis a facie inimici.

4.

6. Tu enim, Deus, exaudisti orationes meas.

6. Quoniam tu, Deus, exaudisti orationes meas.

6.

7. Dies diebus regis adjicies: annos ejus in quantum generatio et generatio.

7. Dies super dies regis adjicies: annos ejus usque in diem generationis et generationis.

7.

8. Habitabit æternum in conspectu Dei. Misericordia et veritas circummuniēt eum.

8. Permanet in æternum in conspectu Dei. Misericordiam et veritatem ejus quis requiret eorum? V, VI, misericordia et veritas a te custodient eum.

8.

9. Reddens vota mea per singulos dies.

9. Ut reddam vota mea de die in diem.

9.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LX.

V. 6 Ἄ., ὅτι σὺ etc. Eusebius.

Ibid. et v. 7. Σ., ἡμέρας etc. Sic Eusebius et Regius unus ex Theodoro.

V. 8. Ἄ., ἔλεος καὶ ἀλήθεια etc. Sic Eusebius. Symmachi vero lectionem præferunt præter Eusebium codex Regius ex Theodoro, itemque Colber-

tinus unus, qui habet, περιφράξουσιν. Ἐ', Γ', ἔλεος etc. Eusebius. Vocem ἦν *præpara*, in versione sua prætermittunt Aquila, Symmachus et Hieronymus. LXX vero τίς interpretantur.

V. 9. Σ., ἀποδοῦς etc. Eusebius et Reg. unus. [Ex Eusebio addidimus ἐκάστην. DRACH.]

PSALMUS LXI.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ἐπινίκιος διὰ Ἰδιθὸν φθὴ εἰς Δαυὶδ.

1. Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ Ἰδιθὸν, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.

1.

3.

3. Οὐ μὴ σαλευθῶ ἐπὶ κλειθόν. Ἐ', *id.*

5.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1. Triumphale propter Idithun, canticum in David.

1. In finem, pro Idithun, psalmus David.

1.

3.

3. Non movebor amplius. V. *id.*

3.

TO EBPAIKON.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

4 עד-אנה | תהודע ער-איש 4.
 5 אך 5.
 7 לא אבדתי 7.
 8 על-אלהים ישעי וכבדתי צד- 8.
 עזי מחסי באלהים
 9 בסודו בו בכל-עת | עם 9.
 10 אך | הבל בני-אדם כוב בני- 10.
 איש במאזנים
 תבזה מהבל יחד
 11 ובגול אל-תהבלו 11.
 חיל | כי-יטב אל-תשודו כב

4. Ἔως τίνος ἐπιβουλεύετε,
 5.
 Ἐν διαφεύσματι.
 7. Οὐ σφαλῆσομαι.
 8. Ἐπὶ Θεῶ σωτήριόν μου καὶ
 ἐδῶκα μου· στερεὸς κράτους μου,
 ἐλπίς μου ἐν Θεῶ.
 9. Ἀμεριμνεῖτε ἐν αὐτῶ, ἐν παντι
 καιρῶ λαός.
 10
 11. Καὶ ἐν βίᾳ μὴ ματαιώσθε.

12, 13 אחת | דבר אלהים שתים- 12, 13.
 ח שבעתי כי עז לאלהים ולך- אדני
 חסד כי- אתה תשלם לאיש כמעשרו

12, 13. Ἐλάλησεν ὁ Θεὸς, καὶ
 δεύτερον ἐπήκουσα· ὅτι ἡ ἰσχύς τοῦ
 Θεοῦ, καὶ σοί, Δέσποτα, τὸ ἔλεος. Σὺ
 δὲ ἀπόδος κατὰ ἄνδρα ἐκάστη κατὰ
 τὰ ἔργα αὐτοῦ.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA

4. Usquequo detrahetis super virum? Hieron., usquequo insidi-
 amini contra virum?

4. Quousque irruitis in homi-
 nena?

4. Usquequo insidiarini?

5. Verumtamen. Hieron., id.
 Mendacium. Hieron., in menda-
 cio.

5. Verumtamen.
 In siti.

5.
 In mendacio.

7. Non nutabo. Hieron., non ti-
 mebo.

7. Non emigrabo.

7. Non labar.

8. Super Deo salus mea et gloria mea: petra fortitudinis meae: spes mea in Deo. Hieron., in Deo salutare meum et gloria mea: robor fortitudinis meae et salus mea in Deo.

8. In Deo salutare meum et gloria mea, Deus auxilii mei, et spes mea in Deo est.

8. In Deo salutare meum et gloria mea: solidus fortitudinis meae, spes mea in Deo.

9. Sperate in eo in omni tempore populus. Hieron., sperate in eo in omni tempore, populi.

9. Sperate in eo, omnis congregatio populi.

9. Sollicitudinem ponite in eo, in omni tempore populus.

10. Tantum vanitas filii hominum, mendacium filii viri, in bilance. Hieron., verumtamen vanitas filii Adam, mendacium filii viri in stateris.

10. Verumtamen vani filii hominum, mendaces filii hominum in stateris.

10.

Ipsi a vanitate pariter. Hieron., fraudulenter agunt simul.

Ut decipiant ipsi de vanitate in idipsum.

11. Et in violentia ne vani evadatis.

11. Et in rapina ne evanescatis. Hieron., et in rapina ne frustremini.

11. Et rapinas nolite concupiscere.

Facultas cum pullulaverit, ne ponatis cor. Hieron., divitiarum si affixerint, nolite cor apponere.

Divitiarum si affluant, nolite cor apponere.

12, 13. Semel locutus est Deus, his hoc audivi, quia fortitudo Dei, et tibi, Domine, misericordia, quia tu reddes viro secundum opus suum. Hieron., unum locutus est Deus: duo haec audivi: quia imperium Dei est, et tibi, Domine, misericordia, quia tu reddes unicuique secundum opus suum.

12, 13. Semel locutus est Deus, duo haec audivi, quia potestas Dei est, et tibi, Domine, misericordia, quia tu reddes unicuique secundum opera sua.

12, 13. Locutus est Deus, et his audivi, quia fortitudo Dei, et tibi, Domine, misericordia: tu vero redde per virum unicuique secundum opera sua.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Υ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

- 4. Ἔως τίνος ματαιοπονήσετε ;
- 5. Ἐν ψεύσματι.
- 7. Οὐ σφαλῆσομαι.
- 8.
- 2.
- 10. Πλὴν ἀτιμὸς (al. ἀτιμὸς) υἱὸς τῶν ἀνθρώπων, ψεῦδος υἱὸς ἀνδρὸς ὡς βωπὴ ζυγοῦ.
Αὐτοὶ ματαιοῦνται ὁμοῦ.
- 11. Καὶ ἐπὶ ἄρπαγμα μὴ γίνεσθε ἀτιμὸς.
Πλοῦτος ἐὰν καρποφορῇ, μὴ τάσσετε τὴν καρδίαν.
- 12, 13. Ἐν ἐλάλησεν ὁ Θεὸς, καὶ δεῦτερον ἤκουσα.

- 4. Ἔως πότε ἐπιτίθεσθε ἐπ' ἀνθρώπων;
- 5. Πλὴν. Ἄλλος, ὁμῶς.
Ἐν δίδει. Ἐ, ψεύδει.
- 7. Οὐ μὴ μεταναστεύσω.
- 8. Ἐπὶ τῷ Θεῷ τὸ σωτήριόν μου καὶ ἡ δόξα μου, Θεὸς τῆς βοηθείας μου, καὶ ἡ ἐλπίς μου ἐπὶ τῷ Θεῷ.
- 9. Ἐλπίζατε ἐπ' αὐτὸν, πᾶσα συναγωγὴ λαοῦ.
- 10. Πλὴν μάταιοι οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, ψευδεῖς οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν ζυγοῖς.
Τοῦ ἀδικῆσαι αὐτοὶ ἐκ ματαιότητος ἐπιταυτό.
- 11. Καὶ ἐπὶ ἀρπάγματα μὴ ἐπιποθεῖτε.
Πλοῦτος ἐὰν βρή, μὴ προστίθεσθε καρδίαν.
- 12, 13. Ἄπαξ ἐλάλησεν ὁ Θεὸς, δύο ταῦτα ἤκουσα, ὅτι τὸ κράτος τοῦ Θεοῦ, καὶ σοῦ, Κύριε, τὸ ἔλεος, ὅτι σὺ ἀποδώσεις ἐκάστω κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

- 4.
- 5.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10. Πλὴν ἀτιμὸς (al. ἀτιμὸς) υἱὸς τῶν ἀνθρώπων, ψεῦδος υἱὸς ἀνδρὸς ὡς βωπὴ ζυγοῦ.
- 11. Καὶ ἐπὶ ἀρπάγματι μὴ ματαιοῦσθε.
- 12, 13.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

- 4. Usquequo vane laborabitis?
- 5. In mendacio.
- 7. Non labar.
- 8.
- 9.
- 10. Verumtamen vapor filii hominum, mendacium filii viri ut momentum stateræ.

Ipsi vani sunt simul.
- 11. Et super rapinam ne flatis vanitas.

Divitiæ si fructificaverint, ne ponatis cor.
- 12, 13. Unum locutus est Deus, et secundum audivi.

- 4. Quousque irrucitis in hominem?
- 5. Verumtamen. *Alms, tamen.*
In siti. V, mendacio.
- 7. Non emigrabo.
- 8. In Deo salutare meum et gloria mea, Deus auxilii mei, et spes mea in Deo est.
- 9. Sperate in eo, omnis congregatio populi.
- 10. Verumtamen vani filii hominum, mendaces filii hominum in stateris.

Ut decipiant ipsi de vanitate in idipsum.
- 11. Et super rapinas nolite concupiscere.
- 12, 13. Semel locutus est Deus, duo hæc audivi, quia potestas Dei est, et tua, Domine, misericordia, quia tu reddes unicuique secundum opera sua.

- 4.
- 5.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10. Verumtamen vapor filii hominum, mendacium filii viri ut momentum stateræ.
- 11. Et in rapina ne vani flatis.
- 12, 13.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXI.

V. 1. Titulum secundum Aquilam habent duo mss. et Eusebius; secundum Symmachum vero fidem atque Drusius.

V. 3. 'A., οὐ σφαλ-. Sic Eusebius in Psalmos: in cujus editione excidit particula οὐ.

V. 4. 'A., ἕως τίνος etc. Aquilæ et Symmachi versiones exhibet idem Eusebius.

V. 5. Ἄλλος, ὁμως. Coistin. 1.

Ibid. Has omnes lectiones effert idem Eusebius qui recte notat LXX primitus habuisse ἐν ψεύδει, in mendacio, unde mendose factum fuerit ἐν δόξει, in siti: nam hæc postrema lectio nullam habet cum voce Hebraica כִּי affinitatem. Alia editio habet, ἐν δόλω, in dolo.

V. 7. 'A., Σ., οὐ σφαλῆσομαι. Eusebius.

V. 8. 'A., ἐπὶ θεῷ etc. Eusebius.

PSALMUS LXII.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
1 יְהוָה	1.	1.
2 צְמֵאָה לְךָ	2.	2.
כְּכֹה לֹךְ בְּשָׂרִי		Ἐπετάθη σοι ἡ σὰρξ μου.
בְּאַרְץ-צִיָּה וְעַף בְּלִי-כַיִם		
6 וּשְׁפָתַי רִנְּנוּ וְיִחַל-פִּי	6.	6.
7 אִם-זִכְרוֹתֶיךָ עַל-יַצְעֵי בְּאַשְׁמוֹרֹת אֶהְגֶּה-בְךָ	7.	7. Ἐν φυλακαῖς φθέγγομαι ἐν σοί.
8 וּבִעַל כִּנְפֵךְ אֲרַנֶּן	8.	8.
12 יִחַללִי כָל-הַגִּשְׁבַּע בִּי	12.	12. Καυχῆσεται ὁ ὀμνύων ἐν αὐτῷ.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

1. Juda. <i>Hieron.</i> , Judææ.	1. Idumææ.	1.
2. Sitivit te. <i>Hieron.</i> , sitivit tibi- Appetit ad te caro mea. <i>Hieron.</i> , desideravit te caro mea.	2. Sitivit in te. Quam multipliciter tibi caro mea.	2. Extensa est ad te caro mea.
In terra siccitatis et anhelante absque aquis. <i>Hieron.</i> , in terra invia, et consitiente, ac sine aqua.	In terra deserta, et invia, et in- aquosa.	
6. Et labiis præconiorum lau- dabit os meum. <i>Hieron.</i> , et labiis laudantibus canet os meum.	6. Et labiis exsultationis laudabit os meum.	6.
7. Si recordatus sum tui super stratis meis, in custodiis medita- bor in te. <i>Hieron.</i> , recordans tui in cubili meo, per singulas vigiliis meditabor tibi.	7. Si memor fui tui super stra- tum meum, in matutinis medita- bor in te.	7. In custodiis loquor in te.
8. Et in umbra alarum tuarum laudabo. <i>Hieron.</i> , id.	8. Et in velamento alarum tua- rum exsultabo.	8.
12. Laudabitur omnis qui jurat in eo. <i>Hieron.</i> , id.	12. Laudabuntur omnes qui ju- rant in eo.	12. Gloriabitur qui jurat in eo.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXII.

V. 1. Ἄλλ., Ἰουδαίας. Verisimile est ita legisse alios omnes præter LXX. Sed Aquila legerit Ἰούδα.

V. 2. Οἱ λοιποὶ, ἐδίψησέ σοι. Ex Hieronymo ad Sun. et Fret. ubi vide. Sed Agellius ait legisse

Symmachum, ἱμεῖρεται. Hieronymus vero dicit omnes convenire in voce σοί, tibi. Vocem ἱμεῖρεται videtur Agellius ex sequenti lectione desumpsisse.

Ibid. 'A., ἐπετάθη etc. Eusebius.

PSALMUS LXIII.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
2, 3 שְׁמַע - אֱלֹהִים קְלוֹ בְּשִׁיר	2, 3.	2, 3.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
2, 3. Audi, Deus, vocem meam in loquela mea, a pavore inimici	2, 3. Exaudi, Deus, orationem meam cum deprecor, a timore	2, 3.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXI.

V. 9. 'A., ἀμεριμνεῖτε etc. Idem.

V. 10. Hanc interpretationem non sine scrupulo Symmacho tribuimus : nam Theodoretus et tres mss. eam Theodotioni ascribunt, ac Eusebius ex Symmacho unam vocem ἀτμός adfert. Attamen Symmachi et Theodotiois eam esse opinamur.

Ibid. Σ., αὐτοὶ ματαιοῦνται ὁμοῦ. Drusius.

V. 11. 'A., καὶ ἐν βίῃ etc. Has lectiones habet idem.

Ibid. Σ., πλοῦτος etc. Eusebius.

V. 12. Lectionem Aquilæ habet Eusebius, Symmachi Colbertinus unus. [Ante ἐλάλησεν in lectione Aquilæ, addendum ἐν, quod manifeste excidit. DRACH.]

PSALMUS LXII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1.	1. Ἰδουμαίας. Ἄλλ., Ἰουδαίας.	1.
2.	2. Ἐδίψησέ σοι. Οἱ λοιποὶ, id.	2.
	Ἥσασπλῶς σοι ἡ σὰρξ μου.	Ποσαχῶς.
	Ἐν γῆ ἐρήμῳ καὶ ἀβάτῳ καὶ ἀνύδρῳ. Ἄλλος, ὡς γῆ ἄβατος, καὶ ἀνυδρὸς, καὶ ἐρημος.	
6. Καὶ διὰ χειλέων εὐφήμεων ὀμνήσει τὸ στόμα μου.	6. Καὶ χεῖλη ἀγαλλιάσεως αἰνέσει τὸ ὄνομά σου.	6.
7. Ἀναμνησκόμενός σου ἐπὶ τῆς στρωμνῆς μου, καθ' ἑκάστην φυλακὴν ἐμελέτων σε.	7. Εἰ ἐμνημόνευόν σου ἐπὶ τῆς στρωμνῆς μου, ἐν τοῖς ὄρθροις ἐμελέτων εἰς σέ.	7.
8. Καὶ σκεπόμενος ἐν ταῖς πτέρυξι σου ἀνηυφήμουν.	8. Καὶ ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερῶν σου ἀγαλλιάσομαι.	8.
12.	12. Ἐπαινεθήσεται πᾶς ὁ ὀμνῶν ἐν αὐτῷ.	12.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1.	1. Idumææ. <i>Alius</i> , Judææ.	1.
2.	2. Sitivit tibi. <i>Reliqui</i> , id.	2.
Desiderat te caro mea.	Quam multipliciter tibi caro mea.	Quotupliciter.
Quasi in terra siticulosa, et exsolutione, cum non sit aqua.	In terra deserta, et in via, et in aquosa. <i>Alius</i> , ut terra in via, et in aquosa, et deserta.	
6. Et per labia benedictia cantabit os meum.	6. Et labia exsultationis laudabunt nomen tuum.	6.
7. Recordans tui super stratum meum, in unaquaque custodia meditabar te.	7. Si memor fui tui super stratum meum, in matutinis meditabar in te.	7.
8. Et tectus in alis tuis benedicebam.	8. Et in velamento alarum tuarum exsultabo.	8.
12.	12. Laudabitur omnis qui jurat in eo.	12.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXII.

Ibid. Σ., ὡς ἐν γῆ etc. Eusebius. Ἄλλος, ὡς γῆ ἄβατος etc. Chrysostomus.

V. 6. Σ., καὶ διὰ etc. Idem.

V. 7. Σ., ἀναμνησκόμενος etc. Sic Eusebius et unus Regius : duo autem alii mss. habent, ἀναμι-

μνησχομαι. Ibid. Colbertinus unus, ἐμελέτων εἰς σέ. Aquilæ item lectionem habet Eusebius.

V. 8. Σ., καὶ σκεπόμενος etc. Sic unus Regius ac Drusius.

V. 12. 'A., καυχῆσεται etc. Eusebius.

PSALMUS LXIII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

2, 3. Εἰσάκουσον, ὁ Θεὸς, τῆς φωνῆς μου προσλαλοῦντος, ἀπὸ ἐκ-	2, 3. Εἰσάκουσον, ὁ Θεὸς, τῆς προσευχῆς μου ἐν τῷ δέεσθαί με, ἀπὸ	2, 3.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	
2, 5. Exaudi, Deus, vocem meam alloquentis, a terrore inimici cir-	2, 3. Exaudi, Deus, orationem meam cum deprecor, a timore ini-	2, 3.

PATROL. GR. XVI.

20

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

מסד מרעים מרגשת פעלי און
תסדירני חיי : תסדירני

- 4 כחרב 4.
- דדני חצם דבר כור
- 5 במסתרים 5.
- תם
- 6 יחזקד-לכו ו דבר רע יסבדו
לטכח מוקשים 6.
- 7 יחפשו-עורת תבינו 7.
- חפש מחפש
- וקרב איש ולב עבוס
- 8 וירם אלהים וח פתאום היו
ככותם 8.
- 9 ויכשילוהו עליכד רשונם 9.

- 4.
- ... ρῆμα πικρόν.
- 5.
- Ἄπλου.
- 6.
- 7.
- Σκαλεύσει σκαλεύμενος.
- Ἐγκατον ἀνδρὸς καὶ καρδίαν βαθεῖαν.
- 8. Καὶ ροιζήσει αὐτοὺς ὁ θεὸς, βέλη παραχρῆμα, ἐγενήθησαν αὐτῶν πληγαὶ αὐτῶν.
- 9. Καὶ ἐσκανδάλισαν αὐτῶν ἐπ' αὐτοὺς αἱ γλῶσσαι αὐτῶν.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

custodias vitas meas. Abscondes me a secreto malignorum, a tumultu operantium iniquitatem. *Hieron.*, audi, Deus, vocem meam loquentis : a timore inimici serva vitam meam. Absconde me a consilio malignorum : a tumultu operantium iniquitatem.

inimici eripe animam meam. Protextisti me a conventu malignantium, a multitudine operantium iniquitatem.

4. Ut gladium. *Hieron.*, quasi gladium.

4. Ut gladium.

4.

Tetenderunt sagittam suam, verbum amarum. *Hieron.*, tetenderunt sagittam suam, verbum amarissimum.

Intenderunt arcum rem amarum.

... verbum amarum.

5. In absconditis. *Hieron. id.*

5. In occultis.

5.

Perfectum. *Hieron.*, simplicem.

Immaculatum.

Simplicem.

6. Roborabunt sibi verbum malum : narrabunt ad abdendum laqueos. *Hieron.*, confortaverunt sibi sermonem pessimum : narraverunt ut absconderent laqueos.

6. Firmaverunt sibi sermonem nequam : narraverunt ut absconderent laqueos.

6.

7. Investigabunt iniquitates, perfecerunt. *Hieron.*, scrutati sunt iniquitates, defecerunt.

7. Scrutati sunt iniquitates, defecerunt.

7.

Scrutinium pervestigatum. *Hieron.*, scrutantes scrutinio.

Scrutantes scrutinio.

Scrutatione scrutans.

Et intimum viri et cor profundum. *Hieron.*, et cogitatione singularum, et corde profundo.

Accedet homo ad cor altum.

Intestinum hominis et cor profundum.

8. Et sagittabit eos Deus, sagitta subito : fuerunt percussiones eorum. *Hieron.*, sagittabit ergo eos Deus, jaculo repentino : inferentur plagæ eorum.

8. Et exaltabitur Deus : sagittæ parvulorum factæ sunt plagæ eorum.

8. Et sagittabit eos Deus, sagittæ subito : factæ sunt plagæ eorum.

9. Et impingere facient eam in semetipsis linguam suam. *Hieron.*, et corruent in semetipsos linguæ suis.

9. Et infirmatæ sunt contra eos linguæ eorum.

9. Et impingere fecerunt eam in ipsos linguæ eorum.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXIII.

V. 2 et 3. Σ., εἰσάκουσον etc. Sic Eusebius, qui hæc notat ibidem : Οὐ γὰρ ὡς περὶ παρωχητότων,

ἀλλ' ὡς περὶ μελλόντων τὰ δια εἴρηται· καὶ κατὰ τοὺς λοιποὺς ἐρμηνευτὰς ὁμοίως. I. e. Non enim

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

πλήξω εχθροῦ περιφράξεις τὴν
ζωὴν μου. Κρύψεις με ἀπὸ συσκέ-
ψων κακούργων, ἀπὸ κυκήσεως
ἐργαζομένων ἀδικίαν.

4.

Ἐπλήρωσαν τὸ τόξον αὐτῶν λό-
γῳ πικρῷ.

5. Κρυφῆ.

6. Ἐκράτουν λόγον πονηρὸν,
εἰσηγήσαντο κρύψαι παγίδας.

7. Ἐξερεύνησαν ἀνομίας σύμ-
παντες.

Ἐξερευνῶν ἐξερευνήσει.

Ἐξ ἐγκάτων ἕκαστος, καὶ καρ-
δίας βαθείας.

8. Ἀκοντίζει οὖν αὐτοὺς ὁ Θεός,
βέλος ἀφνίδιον, ἔσονται αἱ πληγαὶ
αὐτῶν.

9. Καὶ πταίουσιν καθ' ἑαυτῶν
ταῖς γλώσσαις αὐτῶν.

SYMMACHUS.

conmunies vitam meam. Abscon-
des me a consiliis malignorum, a
tumultu operantium iniquitatem.

4.

Impleverunt arcum suum verbo
amaro.

5. Clam.

6. Firmaverunt verbum malum,
induxerunt abscondere laqueos.

7. Scrutati sunt iniquitates uni-
versi.

Examinans examinabit.

Ex interioribus unusquisque, et
corde profundo.

8. Jaculabitur ergo illis Deus,
sagitta repente: erunt plagæ eo-
rum.

9. Et impingunt contra semet-
ipsos linguis suis.

φόβου ἐχθροῦ ἐξελοῦ τὴν ψυχὴν μου.
Ἐσκέπασας με ἀπὸ συστροφῆς πο-
νηρευομένων, ἀπὸ πλήθους ἐργαζο-
μένων ἀδικίαν.

4. Ὡς ῥομφαίαν. Οἱ λοιποὶ, ὡς
μάχαιραν.

Ἐνέτειναν τόξον πρᾶγμα πικρὸν.

5. Ἐν ἀποκρύφοις.

Ἄμωμον.

6. Ἐκραταίωσαν ἑαυτοῖς λόγον
πονηρὸν, διηγῆσαντο τοῦ κρύψαι
παγίδας.

7. Ἐξερεύνησαν ἀνομίαν, ἐξέλι-
πον.

Ἐξερευνῶντες ἐξερευνήσει.

Προσελεύσεται ἄνθρωπος καὶ
καρδία βαθεῖα.

8. Καὶ ὑψωθήσεται ὁ Θεός, βέ-
λος νηπίων ἐγενήθησαν αἱ πληγαὶ
αὐτῶν.

9. Καὶ ἐξουθένησαν αὐτὸν αἱ
γλῶσσαι αὐτῶν.

LXX INTERPRETES.

mici eripe animam meam. Pro-
textisti me a conventu malignan-
tium, a multitudine operantium
iniquitatem.

4. Ut gladium. Reliqui, ut ma-
chæram.

Intenderunt arcum rem ama-
ram.

5. In occultis.

Immaculatum.

6. Firmaverunt sibi sermonem
nequam: narraverunt ut abscon-
derent laqueos.

7. Scrutati sunt iniquitatem:
defecerunt.

Scrutantes scrutinio.

Accedet homo et cor altum.

8. Et exaltabitur Deus: sagitta
parvulorum factæ sunt plagæ eo-
rum.

9. Et vilipenderunt eum linguæ
eorum.

4.

...λόγον πικρὸν.

5.

6.

7.

Καὶ διάνοιαν ἀνδρός καὶ καρδίαν
βαθεῖαν.

8. Κατατοξεύσει ὁ Θεός.

9.

THEODOTIO.

4.

...sermonem amarum.

5.

6.

7.

Et cogitationem hominis, et cor
profundum.

8. Sagittabit Deus.

9.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXIII.

anasi de præteritis, sed quasi de futuris omnia di-
cta sunt, ac similiter secundum reliquos interpretes.

Ad hunc versum hoc unum notat Drusius, *cl* λοι-
ποῖ, προσευχῆς μου. Hic vero Symmachi versionem

respicere non potest, cum dicit, *οι λοιποι*, Reliqui: nam Symmachus habet, τῆς φωνῆς μου · LXX vero, τῆς προσευχῆς μου · aliquot tamen exemplaria, τῆς φωνῆς μου. Fortasse errant tum Drusius, tum Romani editores, cum dicunt cæteras editiones

habere, τῆς προσευχῆς μου · siquidem Symmachus, ut vidimus, habet, τῆς φωνῆς μου. Aquilam vero quis credat ἵνα vertisse, τῆς προσευχῆς μου (?)? V. 4. *Οι λοιποι, ὡς μάχαιραν*. Eusebius. Ibid. 'A., βῆμα πικρὸν. Drusius. Σ., ἐπλήρω-

(*) Schleusnerus adducit hic locum ex Origenis operibus, qui ignotus erat Montfauconio: Ἄντι συστροφῆς, ἀπορρήτου Ἀκυλάς εἶρηκεν, ὃ δὲ Σύμμαχος, σκέψεως. I. e.: Pro συστροφῆς (LXX interpretum) Aquila dixit ἀπορρήτου, secreto, Symmachus vero, σκέψεως, consilio. Drach.

PSALMUS LXIV.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
4 דברי עונת גברו מני	4.	4. Λόγοι ἀνομιῶν ἐδυναμώθησαν παρ' ἐμέ.
7 מנין הרים בנח	7.	7.
8 משבח ו שאן ימים שאן גליהם והבחו לאמים	8.	8. Καταστέλλων ἦχον θαλάσσης, θόρυβον κυμάτων αὐτῆς, καὶ ὄχιον φυλῶν.
9 מוצאי בקר וערב תרנין	9.	9. Αἶνοποιήσεις.
10 פקודת הארץ ותשקה רבתי תעשרנה	10.	10.
פלג אלהים מלא מים		Διαιρέσεις Θεοῦ πλήρεις ὕδατων.
תנין דגים כי-כן תכינה		
11 תלמיה רה	11.	11.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

4. Verba iniquitatum prævaluerunt præ me. <i>Hier.</i> , verba iniquitatum prævaluerunt adversum me.	4. Verba iniquorum prævaluerunt super nos.	4. Verba iniquitatum roborata sunt apud me.
7. Præparans montes in virtute sua. <i>Hieron.</i> , præparans montes in virtute sua.	7. Præparans montes in virtute tua.	7.
8. Compescens sonitum maris, sonitum fluctuum eorum, et turbam gentium. <i>Hieron.</i> , compescens sonitum maris, fremitum fluctuum ejus, et multitudinem gentium.	8. Qui conturbas profundum maris, sonum fluctuum ejus. Turbantur gentes.	8. Comprimens sonum maris, tumultum fluctuum ejus, et turbam tribuum.
9. Exitus auroræ et vespere laudare facies. <i>Hieron.</i> , egressus matutini et vesperi laudantes facies.	9. Exitus matutini et vespere delectabis.	9. Laudabis.
10. Visitasti terram, et irrigasti eam, plurimum ditabis eam. <i>Hieron.</i> , visitasti terram, et irriga eam, ubertate dita eam.	10. Visitasti terram et inebriasti eam, multiplicasti locupletare eam.	10.
Rivus Dei plenus aquis. <i>Hieron.</i> , rivus Dei plenus aqua.	Flumen Dei repletum est aquis.	Divisiones Dei plenæ aquis.
Parabis frumentum eorum, quia sic parabis eam. <i>Hieron.</i> , præparabis frumentum eorum, quia sic fundasti eam.	Parasti cibum illorum, quoniam ita est præparatio ejus.	
11. Sulcos ejus inebria. <i>Hieron.</i> ,	11. Rivos ejus inebria.	11.

σαν etc. Eusebius et Coislinianus unus. Alter vero codex ad Symmachum habet, λόγον πικρὸν · sed id desumptum videtur ex Theodotione.

V. B. Σ., κρυφῆ. Codex unus et Drusius.

Ibid. 'A., ἀπλοῦν. Eusebius.

V. 6. Σ., ἐκράτουναν etc. Sic mss. et Theodoretus.

V. 7. Σ., ἐξερεύνησαν etc. Eusebius.

Ibid. Aquilæ et Symmachi lectiones exhibet Drusius.

Ibid. 'A., ἔγκρατον ἀνδρὸς etc. Drusius. Theodotionis vero lectionem plenam effert Colbertinus unus, qui Theodotionem Θεόδοτον bis vocat. Theodotio sequentia commatis 8 his conjunxit, ita ut unum sensum conficiant. †

V. 8. 'A., καὶ βοιζήσει etc. Has omnes lectiones effert Drusius.

V. 9. 'A., καὶ ἐσκανδάλισαν etc. Drusius.

PSALMUS LXIV.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
4. Λόγοι ἀνομιῶν κατεδυνάστευσάν μου.	Ἄλλος, ὡδὴ Ἰερემίου καὶ Ἐζεκιήλ, καὶ τοῦ λαοῦ τῆς παροικίας, ὅτε ἐμελλόν ἐκπορεύεσθαι.	4.
7. Ὅς ἤδρασας ὄρη τῆ δυνάμει αὐτοῦ.	4. Λόγοι ἀνόμων ὑπερεδυνάμωσαν ἡμᾶς. Ε΄, ἐκραταιώθησαν ὑπὲρ ἐμέ.	4.
8.	7. Ἐτοιμάζων ὄρη ἐν τῇ ἰσχύϊ σου.	7.
9. Τὰς προαλεύσεις τοῦ ὄρθρου καὶ τῆς ἑσπέρας ὕμολογούσας ποιήσεις.	8. Ὁ συνταράσσων τὸ κῦτος τῆς θαλάσσης, ἤχους κυμάτων αὐτῆς. Ταραχθήσονται τὰ ἔθνη. Ε΄, καταπραῖνων.	8. Καταπραῖνων.
10. Ἐπίσχεψαι τὴν γῆν, καὶ ποτίσεις αὐτήν, πολυκαρπία πλουτίσεις αὐτήν.	9. Ἐξόδους πρωίας καὶ ἑσπέρας τέρψεις.	9.
Ἄχετοίς Θεοῦ μέστους ὑδάτων.	10. Ἐπεσκέψω τὴν γῆν καὶ ἐμέθυσας αὐτήν, ἐπλήθυνας τοῦ πλουτίσαι αὐτήν.	10.
Τελεσφορήσεις τὴν σπερματίαν αὐτῆς, ὅτι οὕτως ἤδρασας αὐτήν.	Ἄποταμὸς τοῦ Θεοῦ ἐπληρώθη ὑδάτων.	
11.	Ἦτοίμασας τὴν τροφήν αὐτῶν, ὅτι οὕτως ἦ ἐτοιμασία.	
	11. Τοὺς ἀβλακας αὐτῆς μέθυσον. Ε΄, τοὺς λόφους αὐτῆς μέθυσαις.	11.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
4. Verba iniquitatum dominata sunt mihi.	<i>Alius</i> , canticum Jeremiæ, et Ezechiel, et populi peregrinationis, quando profecturi erant.	4.
7. Qui firmasti montes virtute sua.	4. Verba iniquorum prævaluerunt super nos. V, confortata sunt super me.	4.
8.	7. Præparans montes in fortitudine tua.	7.
9. Progressiones diluculi et vespere cantare facies.	8. Qui conturbas profundum maris, sonos fluctuum ejus. Turbabuntur gentes. V, compescens.	8. Compescens.
10. Visita terram, et potabis eam, abundantia fructuum ditabis eam.	9. Exitus matutini et vespere delectationes.	9.
Canalibus Dei plenis aquarum.	10. Visitasti terram et inebriasti eam, multiplicasti locupletare eam.	10.
Fructificare facies sementem ejus, quia sic fundasti eam.	Flumen Dei repletum est aquis.	
	Parasti cibum illorum, quoniam ita est præparatio.	
11.	11. Rivos ejus inebria. V, tumulos ejus inebriabis.	11.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

ΑΚΥΛΑΞ.

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

וְצִמְחָה בְּרִבְבֵּימָם חֲמוּגָה צִמְחָה
ρος, τοῖς ἄρβουσις.

13 ירעפי נאות מדבר

13.

13.

בר 14

14.

14. Ἐκλεκτόν.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

In imbribus liquefacies eam, germini ejus (benedices.) Syrus, roribus. Hieron., pluviis irriga eam, et germen ejus (benedic.).

In stillicidiis ejus latabitur germinans.

13. Stillabunt pascua deserti. Hieron., pinguescent pascuae deserti.

13. Pinguescent speciosa deserti.

13.

14 Frumento. Hieron., id.

14. Frumento.

14. Electum.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXIV.

In titulum τῶν Ο' hanc notam habent tres mss. : Τισὶν ἀντιγράφοις πρόκειται, ὡδὴ Ἱερεμίου καὶ Ἐζεκιήλ καὶ τοῦ λαοῦ τῆς παροικίας, ὅτε ἐμελλόν ἐκπορευεσθαι. Ταῦτα οὐτε τὸ Ἑβραϊκὸν ἔχει, οὐτε οἱ ἄλλοι ἐρμηνεύται, καὶ οὐτε οἱ Ο' ἐν τῷ Ἐξαπλῷ. i. e. Quibus iam exemplaribus præmittitur : canticum Jeremiæ, et Ezechielis, et populi transmigrationis, cum exituri essent. Hæc neque Hebraicum habet, neque alii interpretes, neque LXX in Hexaplo.

V. 4. 'A., λόγοι ἀνομιῶν etc. Lectionem Aquilæ habent mss. et Drusius, Symmachi Eusebius, Theodoretus et Drusius. Sed ipsi legunt ἀνόμων. Coislitanianus autem unus, ἀνομιῶν, recte, ut suadent

tum vox אָרָץ tum Hieronymus, qui vertit, iniquitatum.

V. 7. Σ., ὃς ἤδρασας etc. Sic Regius unus ex Didymo, Agellius atque Drusius. Theodoretus vero habet, ἐδράζων, firmans. Cujus lectionem confirmare videtur Euthymius, qui sic vertit : Quod vero ait, præparans, Symmachus dixit, stabiliens. Subintelligitur autem substantivum verbum, est. Deus, inquit ille, est qui stabiles reddit montes, ita ut nullis tametsi validissimis ventorum flatibus dimoveri possint.

V. 8. Lectionem Aquilæ plenam adfert Eusebius, Theodotionis et Quintæ idem.

PSALMUS LXV.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

ΑΚΥΛΑΞ.

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

1 לכנען שיר מזמור

1.

1. Τῷ νικοποῦ . . .

הריעו

כל-הארץ

2 שיבו כבוד תהלתו

2.

2. Δότε δόξαν ὑμνήσει αὐτοῦ.

3 יכחש

3.

3. Ἠρνήσαντο.

4 כל-הארץ : ישתחו לך ויזמרו לך יזמור שבחך

4.

4.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

1. Victori canticum psalmi. Hieron., id.

1. In finem, canticum psalmi resurrectionis.

1. Victori...

Jubilare. Hieron., id.

Jubilate.

Omnis terra. Hieron., id.

Omnis terra.

2. Ponite gloriam laudem ejus. Hieron., date gloriam laudi ejus.

2. Date gloriam laudi ejus.

2. Date gloriam laudi ejus.

3. Mentientur. Hieron., id.

3. Mentientur.

3. Abnegarunt.

4. Omnis terra incurvabunt se tibi, et canent tibi, canent nomini tuo. Hieron., omnis terra adoret te et canat tibi, canat nomini tuo.

4. Omnis terra adoret te et psallat tibi, psalmum dicat nomini tuo.

4.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
Ταῖς ψεκάσιν αὐτῆς χαυνώσεις αὐτήν, καὶ τὸ βλάστημα αὐτῆς.	Ἐν ταῖς σταγόσιν αὐτῆς εὐφρανθήσεται ἀνατέλλουσα.	
13. Γνοφωθήσεται τὰ ὄρατα τῆς ἐρήμου.	13. Πιανθήσεται τὰ ὄρη τῆς ἐρήμου. Ἄλλος, ὀμιχλωθήσονται αἱ νομαὶ τῆς ἐρήμου.	13.
14. Τροφήν.	14. Σίτον.	14. Σίτον.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
Stillis ejus emollies eam, et germen ejus.	In stillicidiis ejus lætabitur germinans.	
13. Replebuntur caligine speciosa deserti.	13. Pinguescent montes deserti. <i>Alius</i> , obnubilabuntur pascua deserti.	13.
14. Escam.	14. Frumentum.	14. Frumentum.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXIV.

V. 9. Σ., τὰς προελεύσεις etc. Colbert. στιχηρῶς scriptus, quam item lectionem sequitur Agellius. Eusebius vero, καὶ τῆς ἐσπέρας τὰς ὕμνολογίας. Regius unus, καὶ τῆς ἐσπέρας ὕμνολογοῦσι. Ἄ., αἰνοποιήσεις. Sic Eusebius, qui, ut videtur, putavit esse nomen plurale; sed, ni fallor, est verbum, *laudabis*. In versione τῶν Ο΄ illud τέρψεις, a quibusdam explicatur, *delectationes*; alii, ut Vulgatus Interpres, vertendum putant, *delectabis*.

V. 10. Σ., ἐπίσχεψαι etc. Sic Theodoretus et Eusebius.

Ibid. Ἄ., διατρέσεις etc. Has lectiones adfert Colbertinus στιχηρῶς scriptus.

Ibid. Σ., τελεσφορήσεις etc. Sic Eusebius et Colbertinus στιχηρῶς scriptus, qui pro οὕτως lexit αὐτός. Agellius pro σπέρματιαν legit πανσπερμίαν, eodem sensu, similiterque Theodoretus, et Cordecius ex anonimo.

V. 11. Ε΄, τοὺς λόφους αὐτῆς μεθύσεις. Sic Colbertinus στιχηρῶς scriptus.

Ibid. Σ., ταῖς ψεκάσιν etc. Eusebius. Syri vero lectionem habet Regius unus ex Theodoro.

V. 13. Σ., γνοφωθήσεται etc. Has lectiones exhibet Drusius ex edit. Romana. Sed Agellius habet, Ἄ., γνοφωθήσονται. Σ., ὀμιχλωθήσονται.

V. 14. Ἄ., ἐλεκτόν. Idem.

PSALMUS LXV.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
1. Ἐπινίκιος . . .	1. Εἰς τὸ τέλος, ὥδῃ ψαλμοῦ ἀναστάσεως.	1. Εἰς τὸ νίκος . . .
Πάντες οἱ ἐν τῇ γῆ.	Ἄλαλάξατε. Ἄλλος, σημάνατε. Ἄλλος, κροτήσατε.	
2. Τάξατε εἰς τιμὴν τὸν ὕμνον αὐτοῦ.	Πᾶσα ἡ γῆ.	2.
3.	2. Δότε δόξαν τῇ αἰνέσει αὐτοῦ.	2.
4. Πάντες οἱ ἐπὶ γῆς προσκυνήσουσί σοι· μελωδοῦντές σοι ἄσους ἐπὶ ὄνομά σου.	3. Ψεύσονται.	3.
	4. Πᾶσα ἡ γῆ προσκυνησάτωσάν σοι, καὶ ψαλάτωσάν σοι, ψαλάτωσαν τῷ ὀνόματί σου.	4.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
1. Triumphale...	1. In finem, canticum psalmi resurrectionis.	1. In victoriam.
Omnes qui in terra.	Jubilate. <i>Alius</i> , significate. <i>Alius</i> , plaudite.	
2. Statuite in honorem hymnum ejus.	Omnis terra.	2.
3.	2. Date gloriam laudi ejus.	2.
4. Omnes qui super terram adorabunt te, concinentes tibi carent nomen tuum.	3. Mentientur.	3.
	4. Omnis terra adorent te, et psallant tibi, psalmum dicant nomini tuo.	4.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
5 לכו וראו מפעלות אלהים נורא עלילה על-בני אדם	5.	5.
6 הפך ים ו ליבשה בנהר יעברו ברגל	6.	6.
7 משל בגבורתו ו עלום עיניו בעוים הצפינה המדרים אלי ירימו לכו	7.	7. Τῷ ἐξουσιάζοντι ἐν τῇ δυνα- στείᾳ αὐτοῦ δι' αἰῶνος. Οἱ ἀφιστάμενοι.
8 השביעו קול תהלתו	8.	8.
9 השם נפשנו בחיים ולא-נתן למדת רגלנו	9.	9.
11 הבאתני במצודה שמת מדעקה במתגינני	11.	11. Εισήγαγες ἡμᾶς ἐν ὄχυρώ- ματι. Ἐθηκας τρισμὸν ἔν τῷ νότῳ ἡμῶν.
12 לרדויה	12.	12.
14 אשר פצו שפתי	14.	14.
15 אילים	15.	15.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

5. Ite et videte opera Dei : terribilis opere super filios hominum. *Hieron.*, venite et videte opera Dei : terribilia consilia super filiis hominum.

6. Convertit mare in aridam : in flumine transierunt pede. *Hieron.*, convertit mare in aridam : in flumine pertransibunt pede.

7. Dominans in fortitudine sua æternum. *Hieron.*, qui dominatur in fortitudine sua sæculo.

Oculi ejus in gentes respiciunt, rebelles ne elevent seipsum. *Hieron.*, oculi ejus gentes aspiciunt, qui increduli sunt non exaltentur in semetipsis.

8. Et auditam facite vocem laudis ejus. *Hieron.*, *id.*

9. Ponens animam nostram in vitam, et non dedit ad nutandum pedes nostros. *Hieron.*, qui posuit animam nostram ad vitam, et non dedit in commotionem pedes nostros.

11. Introduxisti nos in rete. *Hieron.*, introduxisti nos in obsidionem.

Posuisti coarctationem in lumbis nostris. *Hieron.*, posuisti stridorem in dorso nostro.

12. Ad irriguam. *Hieron.*, in refrigerium.

14. Quæ aperuerunt labia mea. *Hieron.*, quæ promiserunt labia mea.

15. Arictum. *Hieron.*, *id.*

VULGATA LATINA.

5. Venite et videte opera Dei : terribilis in consiliis super filios hominum.

6. Qui convertit mare in aridam : in flumine pertransibunt pede.

7. Qui dominatur in virtute sua in æternum.

Oculi ejus super gentes respiciunt, qui exasperant non exaltentur in semetipsis.

8. Et auditam facite vocem laudis ejus.

9. Qui posuit animam meam ad vitam, et non dedit in commotionem pedes meos.

11. Induxisti nos in laqueum.

Posuisti tribulationes in dorso nostro.

12. In refrigerium.

14. Quæ distinxerunt labia mea.

15. Arictum.

AQUILA.

5.

6.

7. Dominanti in potentia sua per sæculum.

Qui abscedunt.

8.

9.

11. Introduxisti nos in munimentum.

Posuisti stridorem in dorso nostro.

12.

14.

15.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

5. Ἐλθετε καὶ ἴδετε πράξεις τοῦ Θεοῦ, φοβερά μηχανήματα ὑπὲρ υἱῶν ἀνθρώπων.

6. Μετέβαλε τὴν θάλασσαν εἰς ξηρὰν· ποταμὸν διέβησαν ποδί.

7.

Οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ τὰ ἔθνη ἐπισκοπεύουσι· οἱ ἀπειθεῖς μὴ ὑψούτωσαν ἑαυτούς.

8. Καὶ ἐξάκουστον ποιεῖτε τὴν φωνὴν τοῦ ὕμνου αὐτοῦ.

9. Τοῦ τάξαντος τὴν ψυχὴν ἡμῶν εἰς ζωὴν, καὶ μὴ δόντος σφαλῆναι τοὺς πόδας ἡμῶν.

11. Εἰσήγαγεσ ἡμᾶς ἐντὸς πολιορκίας.

Ἔθνη καὶ κύκλωσιν τῇ ὀσφύϊ ἡμῶν.

12. Εἰς εὐρυχωρίαν.

14. Ἄς ἤνοιξε τὰ χεῖλη μου.

15.

SYMMACHUS.

5. Venite et videte opera Dei : terribilia machinamenta super filios hominum.

6. Convertit mare in aridam : flumen transierunt pede.

7.

Oculi ejus gentes visitant, inobsequentes ne elevent seipsos.

8. Et auditam facite vocem laudis ejus.

9. Qui constituit animam nostram in vitam, et non dedit labi pedes nostros.

11. Introduxisti nos intra obsidionem.

Posuisti circuitionem (vel, cingulum) lumbo nostro.

12. In latum spatium.

14. Quæ aperuerunt labia mea.

15.

5. Δεῦτε καὶ ἴδετε τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ· φοβερὰ ἐν βουλαῖς ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων.

6. Ὁ μεταστρέφων τὴν θάλασσαν εἰς ξηρὰν. Ἐν ποταμῷ διελεύσονται ποδί.

7. Τῷ δεσπόζοντι ἐν τῇ δυναστείᾳ αὐτοῦ τοῦ αἰῶνος.

Οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἐπιβλέπουσιν, οἱ παραπικραίνοντες μὴ ὑψοῦσθωσαν ἐν ἑαυτοῖς.

8. Καὶ ἀκουτίσατε τὴν φωνὴν τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ.

9. Τοῦ θεμένου τὴν ψυχὴν μου εἰς ζωὴν, καὶ μὴ δόντος εἰς σάλον τοὺς πόδας μου. Ἄλλος, εἰς μετακίνησιν τοὺς πόδας ἡμῶν. Οἱ λοιποὶ, τὴν ψυχὴν ἡμῶν. . . τοὺς πόδας ἡμῶν.

11. Εἰσήγαγεσ ἡμᾶς εἰς παγίδα. Ἐ', εἰσήγαγεσ ἡμᾶς εἰς περιοχὴν.

Ἔθνη θλίψεις ἐπὶ τὸν κῶτον ἡμῶν.

12. Εἰς ἀναψυχὴν. Ἄλλ., εἰς ἀνάπαυσιν. Ἄλλος, εἰς παραμυθίαν.

14. Ἄς διέστειλε τὰ χεῖλη μου.

15. Χιμάρων. Οἱ λοιποὶ, τράγων καιρίων.

LXX INTERPRETES.

5. Venite et videte opera Dei : terribilis in consiliis super filios hominum.

6. Qui convertit mare in aridam : in flumine pertransibunt pede.

7. Qui dominatur in virtute sua sæculo.

Oculi ejus super gentes respiciunt, qui exasperant non exaltentur in semetipsis.

8. Et auditam facite vocem laudis ejus.

9. Qui posuit animam meam ad vitam, et non dedit in commotionem pedes meos. *Alius*, in transmotionem pedes nostros. *Reliqui*, animam nostram... pedes nostros.

11. Induxisti nos in laqueum. *V*, induxisti nos in munionem.

Posuisti tribulationes in dorso nostro.

12. In refrigerium. *Alius*, in requiem. *Alius*, in consolationem.

14. Quæ distinxerunt labia mea.

15. Hircorum. *Reliqui*, hircorum tempestivorum.

5. Φοβερὰ ἐν βουλαῖς ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ τῶν ἀνθρώπων.

6.

7.

Οἱ ἐκκλίνοντες.

8.

9.

11.

12.

14.

15.

THEODOTIO.

5. Terribilis in consiliis super filios hominum.

6.

7.

Qui declinant.

8.

9.

11.

12.

14.

15.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
17 אֲלִי פִי-קָרָאתִי וְיָצֵאתִי מִן הַיָּם	17.	17.
18 אֶן מִדְרֵאיתִי בִלְבִי לֹא יִשְׁכַּח דְּנִי	18.	18. Ἀνωρελὲς ἰδὼν ἐν καρδίᾳ μου, οὐκ εἰσακούσεται Κύριος.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
17. Ad ipsum ore meo clamavi : et exaltatus est sub lingua mea. <i>Hieron.</i> , ipsum ore meo invocavi, et exaltavi in lingua mea.	17. Ad ipsum ore meo clamavi, et exaltavi sub lingua mea.	17.
18. Iniquitatem si vidi in corde meo, non exaudiet Dominus. <i>Hieron.</i> , <i>id.</i>	18. Iniquitatem si aspexi in corde meo, non exaudiet Dominus.	18. Inutilitatem videns in corde meo, non exaudiet Dominus.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXXV.

V. 1. 'A., τῷ νικοποιῶ etc. Mss. nota : Ἀναστάσεως, οὐτε τὸ Ἑβρ. ἔχει, οὐδὲ οἱ ἄλλοι ἐρμηνευταί, οὐδὲ οἱ Ὁ ἐν τῷ Ἐξαπλῷ. I. e. Resurrectionis. *Id neque Hebraicum habet, neque alii interpretes, neque LXX in Hexaplo.* Sæpe antea notam de inducta voce, ἀναστάσεως, exhibent duo Regil. *Ibid.* Ἄλλος, σημάνατε. Ἄλλος, κροτ-. Coislin. unus.

Ibid. Σ., πάντες οἱ ἐν τῇ γῆ. Drusius.

V. 2. 'A., δότε etc. Eusebius.

V. 3. 'A., ἠρνήσαντο. Corderius.

V. 4. Σ., πάντες οἱ ἐπὶ γῆς etc. Sic mss. quorum unus habet, τῷ ὀνόματί σου. Ita quoque Theodoretus, et Coislin. unus, qui non habet σοι post μελωδοῦντες. Agellius vero sic legit, πάντες οἱ ἐπὶ γῆς προσκυνήσαντάς σου, καὶ φελάτωσάν σοι. μελωδοῦντες ἄσους τὸ ὄνομά σου. [Secundum Origenem

in operib. Symmachus hoc comma ita transtulit: Πάντες οἱ ἐπὶ γῆς προσκυνήσουσί σοι, μελωδοῦντες σοι ἄσους τὸ ὄνομά σου. DRACH.]

V. 5. Σ., ἔλθετε etc. Locum plenum sic habet Eusebius. Postremam hujusce versus partem, ut est in τοῖς Ὁ, Theodotioni etiam tribuit Theodoretus.

V. 6. Σ., μετέβαλε etc. Eusebius et mss.

V. 7. 'A., τῷ ἐξουσιάζοντι etc. Eusebius.

Ibid. Σ., οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ etc. Eusebius. Postremam vero versiculi partem, οἱ ἀπειθεῖς μὴ ὑψώσωσαν ἑαυτοὺς, quasi Aquilæ et Symmachi adfert Colbertinus στιχηρῶς scriptus, sed omnes alii ad Aquilam legunt, οἱ ἀπιστάμενοι, tantum; ad Theodotionem vero, quem Θεόδοτον vocat Reginus unus, οἱ ἐκκλίνοντες. [Aliiter effert Theodoretus alteram partem Symmachi lectionis : Οἱ ἀπειθεῖς μὴ ὑψώσωσαν ἐν ἑαυτοῖς. DRACH.]

PSALMUS LXVI.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
5 וירנב 5.	5.	5. Καὶ αἰνεῖσουςι.
7 ארץ נחנה ובלה 7.	7.	7.
8 אפסי 8.	8.	8.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
5. Et laudent. <i>Hieron.</i> , <i>id.</i>	5. Et exsultent.	5. Et laudabunt.
7. Terra dedit germen suum. <i>Hieron.</i> , <i>id.</i>	7. Terra dedit fructum suum.	7.
8. Fines. <i>Hieron.</i> , <i>id.</i>	8. Fines.	8.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXVI.

V. 2. Nota Eusebii Comment. in hunc psalmum : Τὸ δὲ ἐπιλεγόμενον ἐξῆς, καὶ ἐλεῆσαι ἡμᾶς, μὴ κλιόμενον μήτε ἐν τῷ Ἑβραϊκῷ μήτε ἐν τοῖς λοιποῖς

ἐρμηνευταῖς, ἀναγκαίως ὠδέλισται. I. e. Quod autem repetitur postea, et misereatur nostri, cum neque in Hebraico, neque apud reliquos interpretes le-

PSALMUS LXVII.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
3 ויעים 3 'O 'Ebraios kal o Σύρος, ἀσεβεῖς.	3.	3.
5 סלך לרנב בערבות 5.	5.	5. Ἀποσκοποῖσατε.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
5. Impii. <i>Heb. int., Syrus et Hieron.</i> , <i>id.</i>	3. Peccatores.	5.
5. Exaltate equitantem per deserta. <i>Hieron.</i> , præparate viam ascendenti per deserta.	5. Iter facite ei qui ascendit super occasum.	5. Palos fagite (vel, virgulta evellite).

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
17. Αὐτὸν τῷ στόματί μου ἐπεκαλεσάμην, καὶ ὑψώθη παραχερῆμα ἡ γλῶσσά μου.	17. Πρὸς αὐτὸν τῷ στόματί μου ἐκέκραξα, καὶ ὑψωσα ὑπὸ τὴν γλῶσσάν μου.	17.
18. Ἄδικίαν εἰ προεῖδον ἐν καρδίᾳ μου, μὴ εἰσακούσῃ Κύριος.	18. Ἄδικίαν εἰ θεώρουν ἐν καρδίᾳ μου, μὴ εἰσακουσάτω Κύριος.	18.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
17. Ipsum ore meo invocavi, et exaltata est statim lingua mea.	17. Ad ipsum ore meo clamavi, et exaltavi sub lingua mea.	17.
18. Iniquitatem si prævidi in corde meo, ne exaudiat Dominus.	18. Iniquitatem si aspexi in corde meo, ne exaudiat Dominus.	18.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXV.

V. 8. Σ., καὶ ἐξάκουστον ποιεῖτε etc. Sic Eusebius lectionem plenam habet. Drusius hæc tantum adfert, ἀκουσθὴν ποιεῖτε. Theodoretus et Reg. unus, ἀκουσισθὴν πατήσατε.

V. 9. Σ., τοῦ τάξαντος etc. Sic Eusebius, qui monet reliquos omnes, τὴν ψυχὴν ἡμῶν, et τοὺς πόδας ἡμῶν legisse, ut est in Hebræo. Ἄλλος, εἰς μετακίνησιν etc. Sic Colbertinus στιχηρῶς scriptus.

V. 11. Ἄ., εἰσήγαγε etc. Sic Eusebius.

Ibid. Ἄ., ἔθηκας τρισμὸν etc. Idem.

V. 12. Σ., εἰς εὐρυχωρίαν. Idem. Ἄλλος, εἰς ἀναπ- etc. Coislinianus unus.

V. 14. Σ., ἄς ἤνοιξε etc. Sic Colbertinus στιχηρῶς scriptus.

V. 15. *Oi λοιποὶ, τράγων καιρίων.* Hilarius in Psalm. p. 185. *Confirmat autem spiritalis intelligentiæ sensum aliorum consonans sibi et concors*

translatio, qui pro χειμάρροις, τράγους καιρίουσ transtulerunt. Τράγοι καιριοὶ autem significantur, qui ex ipso tempore editi sunt; χειμάρροι autem, quos hyems genuit. Mirum sane videatur si omnes reliqui interpretes τράγοι καιριοὶ verterint. Quid enim adfinitatis habeat vox illa, καιριοὶ, cum Hebraica חַיִּיִּים? Eusebius vero legit, καὶ ἔρημοι, et deserti, quæ versio corrupta haud dubie est. Aquila, Symmachus et Quinta, psalm. XLIX, 9, hircum κερεῖνόν, corneum, vocant: unde fortassis suspicio oriatur, καιριοὶ et καὶ ἔρημοι substitutos fuisse pro κερεῖνοι. Imo vix aliam lectionem admittam.

V. 17. Σ., αὐτὸν τῷ στόματί μου etc. Sic Eusebius, tres mss., Theodoretus et Drusius.

V. 18. Versionem Aquilæ exhibet Colbertinus unus; Symmachi Colbertinus alter στιχηρῶς scriptus ac Theodoretus.

PSALMUS LXVI.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
5. Καὶ εὐφημέλωσαν.	5. Καὶ ἀγαλλιάσθωσαν.	5.
7. Γῆ δώσει τὴν φορὰν αὐτῆς.	7. Γῆ ἔδωκε τὸν καρπὸν αὐτῆς.	7.
8.	8. Τὰ πέριτα. Ἄλλος, τὰ τέλη.	8.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
5. Et laudent.	5. Et exsultent.	5.
7. Terra dabit proventum suum.	7. Terra dedit fructum suum.	7.
8.	8. Fines. <i>Alius, termini.</i>	8.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXVI.

gatur: necessario notatum obelo fuit.

V. 5. Ἄ., καὶ αἰνέσουσι etc. Eusebius.

V. 7. Σ., γῆ δώσει etc. Item.

V. 8. Ἄλλος, τὰ τέλη. Coislin. unus.

PSALMUS LXVII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
3.	3. Ἄμαρτωλοὶ. <i>Oi λοιποὶ, ἀσεβεῖς.</i>	3.
5. Καταστρώσατε ὄδον τῷ ἐποχουμένῳ ἐν τῇ ἀοικίῳ.	5. Ὀδοποιήσατε τῷ ἐπιβεηκότῃ ἐπὶ ἔυσμῶν.	5.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
3.	3. Peccatores. <i>Reliqui, impii.</i>	3.
5. Sternite viam ei qui vchitur in inhabitata.	5. Iter facite ei qui ascendit super occasum.	5.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοὺς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

בִּיה שָׂחַד		
וְעָלָה לְפָנַי		
6 חֵדֶן אֱלֹהִים אֱלֹהִים בְּמַעַן קָדַשׁ	6.	6. Δικαστοῦ χηρῶν. Ὁ Θεὸς ἐν βασιλείοις ἁγίοις αὐ- τοῦ.
7 מוֹשִׁיב יְחִידִים וּ בֵיתָהּ	7.	7. Καθίζει μονογενεὶς ἐν οὐκῳ.
מְדַצֵּא אֲסִירִים בְּכֹשֶׁרֹת		
אֶךְ-סוֹרְרִים שֶׁנֶּבֶן צַחִיחָהּ		
8 אֱלֹהִים בְּעֹאקָהּ לְפָנַי עִמָּךְ בְּצַעֲדָהּ בִּישׁוּכָהּ	8.	Πλὴν ἀφιστάμενοι ἐσχίωσαν λεοπετρίανδε. 8. Ἠφανισμένην.
9 אֶרֶץ רַעֲשָׁה וּ אֶף-שָׁבוּיִם נִסְפָּי מִפְּנֵי אֱלֹהִים זֶה סִינַי מִפְּנֵי אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל	9.	9.
10 נִחַלְתָּךְ וְנִלְאָה אַחַהּ כִּנְגַתָּהּ	10.	10. Τὴν κληροδοσίαν σου τὴν με- μοθηκυῖαν, σὺ ἤδρασας αὐτήν.
11 בְּמִזְבֵּחַךְ	11.	11.
12 אֲדֹנָי יִתֵּן-אִמֶּךָ הַמְבַשְׂרֹתָיִךְ צַמָּא רַב	12.	12.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

In la nomen ejus. *Hieron.*, in Domino nomen ejus.

Et exsultate ad facies ejus. *Hieron.*, exsultate coram eo.

6. Et judex viduarum. *Hieron.*, et defensore viduarum.

Deus in habitaculo sanctitatis suæ. *Hieron.*, Deus in habitaculo sancto suo.

7. Habitare faciens unicos in domo. *Hieron.*, inhabitare facit solitarios in domo.

Educens victos in compedibus. *Hieron.*, qui educit victos in fortitudine.

Verumtamen rebelles habitaverunt siccum. *Hieron.*, increduli autem habitaverunt in siccitibus.

8. Deus, in egrediendo te ad facies populi tui, in incedendo te in solitudine. *Hieron.*, Deus cum egredereris autem populum tuum, et ambulares per desertum.

9. Terra tremuit, etiam cœli distillaverunt, a faciebus Dei hujus Sinai, a faciebus Dei, Dei Israel. *Hieron.*, terra commota est, et cœli distillaverunt a facie tua, Deus, hoc est in Sinai; a facie Dei Israel.

10. Hæreditatem tuam et labore confectam tu confirmasti eam. *Hieron.*, hæreditatem tuam et laborantem tu confortasti.

11. In bonitate tua. *Hieron.*, id.

12. Dominus dabit sermonem, annuntiantium exercitus multus.

VULGATA LATINA.

Dominus nomen illi.

Exsultate in conspectu ejus.

6. Judicis viduarum.

Deus in loco sancto suo.

7. Inhabitare facit unius moris in domo.

Qui educit victos in fortitudine.

Similiter eos qui exasperant, qui habitant in sepulcris.

8. Deus, cum egredereris in conspectu populi tui, cum pertransires in deserto.

9. Terra mota est, etenim cœli distillaverunt a facie Dei Sinai, a facie Dei Israel.

10. Hæreditati tuæ, et infirmata est, tu vero perfecisti eam.

11. In dulcedine tua.

12. Dominus dabit verbum evangelizantibus virtute multa.

AQUILA.

6. Defensoris viduarum.

Deus in regia sancta sua.

7. Collocat unigenitos in domo.

Verumtamen abscedentes habitaverunt lævem petram.

8. Dissipatam.

9.

10. Hæreditatem tuam, quæ laborabat, tu firmasti eam.

11.

12.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

Διὰ τοῦ Ἰα ἡ ὄνομασία αὐτοῦ.

Κύριος ὄνομα αὐτοῦ. Ἐ', ἐν τῷ Ἰα τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

Καὶ γαυριῖσθε εἰς πρόσωπον αὐτοῦ.

Καὶ ἀγαλλιῖσθε ἐνώπιον αὐτοῦ.

6. Ὑπερδικουῖντος χηρῶν.

6. Κριτοῦ τῶν χηρῶν.

6.

Ὁ Θεὸς ἐν ἡγιασμένῳ κατοικη-
τηρίῳ αὐτοῦ.

Ὁ Θεὸς ἐν τόπῳ ἀγίῳ αὐτοῦ.

7. Δίδωσιν οἰκεῖν μοναχοῖς οἰ-
κίαν.

7. Κατοικίζει μονοτρόπους ἐν οἴκῳ. Ἐ', κατοικίζει μονοζώνους ἐν οἴκῳ.

7. Κατοικίζει μοναχοὺς ἐν οἴκῳ.

Ἐξάγει δεδεμένους εἰς ἀπόλυσιν.

Ἐξάγων πεπεδημένους ἐν ἀνδρείῳ.

Ἐξάγων πεπεδημένους ἐν εὐθύτησιν.

Οἱ δὲ ἀπειθεῖς κατοικήσουσι καύ-
σιονος ξηρότητα.

Ὅμοιως τοὺς παραπικραίνοντας, τοὺς κατοικοῦντας ἐν τάφῳ.

Πλὴν ἐκκλίνοντες κατεσκήκωσαν πεποιοῦτες.

8. Ὁ Θεὸς, προερχομένου σου
πρὸ τοῦ λαοῦ σου, βαίνοντός σου δι'
ἀοικήτου.

8. Ὁ Θεὸς, ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι σε ἐνώπιον τοῦ λαοῦ σου, ἐν τῷ διαβαίνειν σε ἐν τῇ ἐρήμῳ.

8.

9. Γῆ ἐσειέτο, οὐρανὸς δὲ ἀπέ-
σταξεν ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ
τούτου τοῦ Σινά, καὶ ἀπὸ προσώπου
τοῦ Θεοῦ, Θεοῦ Ἰσραήλ.

9. Γῆ ἐσειέθη, καὶ γὰρ οἱ οὐρανοὶ ἔσταξαν ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ τοῦ Σινά, ἀπὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ Ἰσραήλ.

9.

10. Ἦν ἐξεποίησας καὶ ἤδρασας.

10. Τῇ κληρονομίᾳ σου, καὶ ἠσθένησε· σὺ δὲ κατηρίσω αὐτήν.

10.

11.

11. Ἐν τῇ χρηστότητί σου. Οἱ λοιποὶ, διὰ τῆς ἀγαθοσύνης σου.

11.

12. Κύριος ἔδωκε ῥήσεις εὐαγ-
γελιζομένη στρατιᾷ πολλῇ.

12. Κύριος δώσει ῥῆμα τοῖς εὐαγγελιζομένοις, δυνάμει πολλῇ.

12.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

Per la nomen ejus.

Dominus nomen illi. V, in la nomen ejus.

Et gloriimini in faciem ejus.

Et exsultate in conspectu ejus.

6. Defensoris viduarum.

6. Judicis viduarum.

6.

Deus in sanctificato habitaculo suo.

Deus in loco sancto suo.

7. Dat habitandam solitariis domum.

7. Inhabitare facit unius moris in domo. V, habitare facit accinctos in domo.

7. Habitare facit solitarios in domo.

Educit vincitos in dimissionem.

Qui educit vincitos in fortitudine.

Qui educit vincitos in rectitudinibus.

Inobsequentes autem inhabitant æstus siccitatem.

Similiter eos qui exasperant, qui habitant in sepulcris.

Verumtamen declinantes habitaverunt confidentes.

8. Deus, procedente te ante populum tuum, ambulante te per inhabitatam.

8. Deus, cum egredereris in conspectu populi tui, cum pertransires in deserto.

8.

9. Terra movebatur: cœlum autem distillavit a facie Dei hujus Sinai, et a facie Dei, Dei Israel.

9. Terra mota est, etenim cœli distillaverunt a facie Dei Sinai, a facie Dei Israel.

9.

10. Quam effecisti et fundasti.

10. Hæreditati tuæ, et infirmata est; tu vero perfecisti eam.

10.

11.

11. In dulcedine tua. Reliqui, per bonitatem tuam.

11.

12. Dominus dedit verba evangelizato exercitui multo.

12. Dominus dabit verbum evangelizatis, virtute multa.

12.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON	AKYAAΣ.
15 מלכי צבאות ידחן ידחן	13. Ἐλληνικοῖς γράμμασι.	13. Καὶ ὠραιότητος οἴκου μερίζεται λάφυρα.
וְנֹת בֵּית תְּחַלֵּק שְׁלֵל		14.
14 אַם - תְּשַׁכְּבֵן בֵּין שְׁפָתַיִם	14.	
וְאִבְרָתִיָּה 15, 16 בְּפֶרֶשׁ שְׂדֵי וּמְלָכִים בַּה תְּשַׁלַּג בְּצַלְמֹן : הִרְ- אֱלֹהִים הִרְ- בִּשָׁן הִרְ גִּבְנָנִים הִרְ- בִּשָׁן	15, 16.	15, 16.
17 לְמָה וּ תְרַצֹּחַן הַרִים גִּבְנָנִים הִהֵר חֲמַד אֱלֹהִים לְשַׁבְתּוֹ אֶף- יִהְיֶה יִשָּׁךְ לִנְצָחַ	17.	17. Εἰς τί ἐπιζέτε θρηγόρησμένα; τὸ θεοῦ δ' ἐπισθύμησεν ὁ θεὸς καθῆσθαι αὐτῶ.
18 רַבֵּן אֱלֹהִים רַבְתִּים אֶלְפֵי שַׁנְאָן	18.	18.
19 וְאֶף סוֹדְרִים לְשָׁנָן	19.	19. Καί περ ἀπειθεῖς τοῦ κατασκηνώσαι.
20 יִשְׂרָעֲתֵנִי 21 הָאֵל וְ לֵנִי אֵל לְמוֹשַׁעְוֹת וְלִיהוָה אֲדַנִּי לְמִית תְּרַצֹּחַת	20. 21.	20. 21.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
<i>Hieron.</i> , Domine, dabis sermonem annuntiatricibus multitudinis plurimæ.		
13. Reges exercituum fugiebant, fugiebant. <i>Hieron.</i> , reges exercituum fœderabuntur, fœderabuntur.	13. Rex virtutum, dilecti, dilecti.	13.
Et habitatio domus dividet spolia. <i>Hieron.</i> , et pulcritudo domus dividet spolia.	Et speciei domus dividere spolia.	Et species domus dividit spolia.
14. Si accubueritis inter tripodes. <i>Hieron.</i> , si dormieritis inter medios terminos.	14. Si dormiatis inter medios cleros.	14.
Et alæ ejus. <i>Hieron.</i> , et posteriora dorsi ejus.	Et posteriora dorsi ejus.	
15, 16. In dissipando Saddai reges in ea albescibat ut nix in Selmon: mons Dei, mons Basan, mons gibborum, mons Basan. <i>Hieron.</i> cum divideret Potentissimus reges in ea, nive dealbata est in Selmon: mons Dei, mons pinguis: mons excelsus, mons pinguis.	15, 16. Dum discernit cœlestis reges super eam nive dealbabuntur in Selmon: mons Dei mons pinguis: mons coagulatus, mons pinguis.	15, 16.
17. Ut quid despicitis montes gibbosi? montem desideravit Deus habitare in eo, etiam Deus habitabit in finem. <i>Hieron.</i> , quare contenditis, montes excelsi, adversus montem quem dilexit Deus ut habitaret in eo? Siquidem Dominus habitabit semper.	17. Ut quid suspicamini montes coagulatos? Mons in quo benepacitum est Deo habitare in eo: etenim Dominus habitavit in finem.	17. Ad quid contenditis, montes superciliosi? mons quem desideravit Deus ad habitandum in eo.
18. Currus Dei duæ myriades millia duplicata. <i>Hieron.</i> , currus Dei innumerabilis millia abundantium.	18. Currus Dei decem millibus multiplex millia lætantium.	18.
19. Et etiam rebelles ad inhabitandum. <i>Hieron.</i> , insuper et non credentes inhabitare.	19. Etenim non credentes inhabitare.	19. Et etiam rebelles ad inhabitandum.
20. Salutem nostram. <i>Hieron.</i> , salutis nostræ.	20. Salutarium nostrorum.	20.
21. Deus nobis Deus ad salutes, et Domino Adonai ad mortem exitus. <i>Hieron.</i> , Deus noster Deus	21. Deus noster Deus salvos faciendi, et Domini Domini exitus mortis.	21.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

13. Βασιλεῖς τῶν στρατιωτῶν ἡγαπήθησαν, ἀγαπητοὶ ἐγένοντο.

Καὶ ἡ διαίτα τοῦ οἴκου διανέμεται λάφυρα.

14. Ἐὰν ἀναπέσῃτε μεταξὺ τῶν κληρῶν.

Καὶ τὰ μέλη αὐτῆς.

15, 16. Ὅποτε κατεμέριζεν ὁ Ἰκανὸς βασιλεύειν αὐτήν, ὡς χιονοσθίσα ἦν Σελμῶν ἕως Θεοῦ, ἕως εὐτροφίας, ἕως ὑψηλότατον, ἕως εὐτροφίας.

17. Εἰς τί περισπουδάχετε τὰ ἄνω τὰ ὑψηλά; τὸ ἕως ὅπου ἐπόθησεν ὁ Θεὸς εἰς τὸ κατοικεῖν ἐν αὐτῷ, καὶ Κύριος κατασκηνώσει εἰς τέλος.

18. Ὅχησις τοῦ Θεοῦ μυριάδων, χιλιάδες ἡγούτων.

19. Ἐτι καὶ ἐν ἀπειθοῦσι κατασκηνώσει.

20. Τοῦ σωτῆρος ἡμῶν.

21. Ὁ Θεὸς ἡμῖν Θεὸς εἰς σωτηρίαν, καὶ τοῦ Κυρίου τοῦ Δεσπότου αἱ εἰς θάνατον ἔξοδοι.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

13. Ὁ βασιλεὺς τῶν δυνάμεων τοῦ ἀγαπητοῦ, τοῦ ἀγαπητοῦ.

Καὶ ὠραιότητι τοῦ οἴκου διελέσθαι σκύλα.

14. Ἐὰν κοιμηθῆτε ἀναμέσον τῶν κληρῶν.

Καὶ τὰ μετάφρενα αὐτῆς.

15, 16. Ἐν τῷ διαστέλλειν τὸν ἐπουράνιον βασιλεῖς ἐπ' αὐτῆς χιονοσθίονται ἐν Σελμῶν ἕως τοῦ Θεοῦ ἕως πίον, ἕως τετυρωμένον, ἕως πίον.

17. Ἰνατί ὑπολαμβάνετε ἄνω τετυρωμένα; τὸ ἕως ὃ εὐδόκησεν ὁ Θεὸς κατοικεῖν ἐν αὐτῷ. Καὶ γὰρ ὁ Κύριος κατασκηνώσει εἰς τέλος.

18. Τὸ ἄρμα Κυρίου μυριοπλάσιον, χιλιάδες εὐθηνούντων.

19. Καὶ γὰρ ἀπειθοῦντες τοῦ κατασκηνώσει.

20. Τῶν σωτηρίων ἡμῶν.

21. Ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ Θεὸς σώζων, καὶ τοῦ Κυρίου αἱ διέξοδοι τοῦ θανάτου.

LXX INTERPRETES.

13.

14.

15, 16. Ἐπ' αὐτῆς χιονοσθίονται ἐν Σελμῶν ἕως τοῦ Θεοῦ ἕως πίον, ἕως τετυρωμένον, ἕως πίον.

17. Ἰνα τί ἐρίζετε περὶ τούτου τοῦ ἕως;

18.

19.

20.

21.

THEODOTIO.

13. Reges militum dilecti sunt, dilecti fuerunt.

Et vivendi ratio domus distribuit spolia.

14. Si recideritis inter sortes.

Et membra ejus.

15, 16. Quando distribuit Omnipotens regnare ipsam, quasi nive dealbata erat Selmon mons Dei, mons boni alimenti: mons celsissimus, mons boni alimenti.

17. Ad quid sollicitudo vobis est circa montes excelsos? mons quem desideravit Deus ad habitandum in eo, et Dominus habitabit in finem.

18. Currus Dei myriadum millia sonantium.

19. Insuper et in inobsequentibus ad inhabitandum.

20. Salvatoris nostri.

21. Deus nobis Deus ad salutem, et Domini Domini ad mortem exitus.

13. Rex virtutum, dilecti, dilecti.

Et speciei domus dividere spolia.

14. Si dormiatis inter medios cleros.

Et posteriora dorsi ejus.

15, 16. Dum discernit caelestis reges super eam nive dealbabitur in Selmon: mons Dei mons pinguis: mons coagulatus, mons pinguis.

17. Ut quid suspicamini montes coagulatos? Mons in quo beneplacitum est Deo habitare in eo: etenim Dominus habitavit in finem.

18. Currus Dei decem millibus multiplex, millia latantium.

19. Etenim inobsequentes ad inhabitandum.

20. Salutarium nostrorum.

21. Deus noster Deus salvos faciendi, et Domini exitus mortis.

13.

14.

15, 16. Super eam nive dealbabitur in Selmon: mons Dei mons pinguis: mons coagulatus, mons pinguis.

17. Ut quid contenditis de hoc monte?

18.

19.

20.

21.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
22 קדקד שער כחולך באשמיז	22.	22.
23 אמר אדני מבשן אשיב אשיב מבצלות ים	23.	23.
24 למען ו תמחץ רגלך בדם לשון מלביך באיבים כשה	24.	24.
25 ראו הלינותיך אלהים הליסות אלי מלכו	25.	25.
26 אחר נגבים	26.	26. Ὁπίσω ψαλλόντων.
28 שם בנימן ו צעיר רדם	28.	28. Ἐκεῖ Βενιαμὴν βραχὺς ἐπι- κρατῶν αὐτῶν.
29 צה אלהיך עך עזה אלהים ח פעלת לנו	29.	29.
30 מהינכך על-יירושלם	30.	30.
31 גער חית קנה עדה אבירום ו בעגלי עמים מתרפס ברצי-נסף	31.	31.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

salutis, et Domini Dei mortis egressus.

22. Verticem crinis ambulantis in delictis suis. *Hieron.*, verticem crinis perambulantium in delictis suis.

23. Dixit Dominus, Ex Basan redire faciam, redire faciam de profundis maris. *Hieron.*, dixit Dominus, De Basan convertam: convertam de profundis maris.

24. Ut figas pedem tuum in sanguine: lingua canum tuorum ex inimicis ex ipso. *Hieron.*, ut calcet pes tuus in sanguine, lingua canum tuorum ex inimicis a te-metipso.

25. Viderunt itinera tua, Deus, itinera Dei mei Regis mei. *Hieron.*, *idem*.

26. Post modulatores. *Hieron.* qui post tergum psallebant.

28. Ibi Benjamin pusillus dominans eis. *Hieron.*, ibi Benjamin parvulus continens eos.

29. Præcipit Deus tuus fortitudini tuæ: confirma Deus hoc quod operatus es nobis. *Hieron.*, præcipit Deus tuus de fortitudine tua, conforta Deus hoc quod operatus es in nobis.

30. A templo tuo super Jerusalem. *Hieron.*, de templo tuo, quod est in Jerusalem.

31. Increpa feram cannæ: congregationem robustorum in vitulis populorum, se gloriaatem in fragmentis argenti. *Hieron.*, increpa

22. Verticem capilli perambulantium in delictis suis.

23. Dixit Dominus, Ex Basan convertam, convertam in profundum maris.

24. Ut intingatur pes tuus in sanguine, lingua canum tuorum ex inimicis ab ipso.

25. Viderunt ingressus tuos Deus, ingressus Dei mei Regis mei.

26. Coniuncti psallentibus.

28. Ibi Benjamin adolescentulus in mentis excessu.

29. Manda, Deus, virtuti tuæ, confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

30. A templo tuo in Jerusalem.

31. Increpa feras arundinis: congregatio taurorum in vaccis populorum, ut excludant eos qui probati sunt argenteo.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

22. Κορυφήν εντριχῶν ἀναστρεφομένην ἐν ταῖς πλημμυλείαις αὐτῆς.

23. Εἶπε Κύριος, Ἀπὸ Βάσαν ἐπιστρέψω, καὶ ἀναστρέψαι ποιήσω ἀπὸ βυθῶν θαλάσσης.

24. Ὅπως συγκατέαξῃ ὁ ποῦς σου μετὰ αἵματος, καὶ λάψῃ ἡ γλῶσσα τῶν κυνῶν σου ἀπὸ ἐκάστου τῶν ἐχθρῶν σου.

25.

26. Ἀκλόουθα ταῖς μελωδοῖς.

28. Ἐκεῖ Βενιαμὶν ὁ μικρότατος.

29. Πρόσταξον, ὁ Θεὸς, περὶ ἰσχύος σου. Ἐνίσχυσον, ὁ Θεὸς, τοῦτο δ' ἐποίησας ἡμῖν.

30. Διὰ τὸν ναὸν σου τὸν ἐπάνω τῆς Ἱερουσαλήμ.

31. Συνῶδω παμμεγεθῶν μετὰ συστροφῶν λαῶν, τοῖς διαλαχτίζουσι τοῦτους αὐτοὺς εὐδοκῆτους ὄντας ὡς δοκιμὴν ἀργυρίου.

SYMMACHUS.

22. Κορυφήν τριχῶν διαστρεφόμενων ἐν πλημμυλείαις αὐτῶν.

23. Εἶπε Κύριος, Ἐκ Βάσαν ἐπιστρέψω, ἐπιστρέψω ἐν βυθοῖς θαλάσσης.

24. Ὅπως ἂν βαφῆ ὁ ποῦς σου ἐν αἵματι, ἡ γλῶσσα τῶν κυνῶν σου ἐξ ἐχθρῶν παρ' αὐτοῦ.

25. Ἐθεωρήθησαν αἱ πορεῖαι σου, ὁ Θεὸς, αἱ πορεῖαι τοῦ Θεοῦ μου τοῦ βασιλέως. Ἄλλος, αἱ ὁδοί. Οἱ λοιποὶ, ἐθεώρησαν τὰς πορείας σου, ὁ Θεὸς, πορείας τοῦ Θεοῦ μου τοῦ βασιλέως μου.

26. Ἐχόμενοι ψαλλόντων.

28. Ἐκεῖ Βενιαμὶν νεώτερος ἐν ἐκστάσει. Ε', διδασκων.

29. Ἐντεταται, ὁ Θεὸς, τῇ δυνάμει σου· δυνάμωσον, ὁ Θεὸς, τοῦτο δ' κατηρτίσω ἐν ἡμῖν.

30. Ἀπὸ ναοῦ σου ἐπὶ Ἱερουσαλήμ.

31. Ἐπιτίμησον τοῖς θηρίοις τοῦ καλάμου· ἡ συναγωγὴ τῶν ταύρων ἐν ταῖς δαμάλασι τῶν λαῶν, τοῦ μὴ ἀποκλεισθῆναι τοὺς δεδοκιμισμένους τῷ ἀργυρίῳ.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

22. Verticem capillatum verstantem in delictis suis.

23. Dixit Dominus, Ex Basan revertar, et reverti faciam ex profundis maris.

24. Ut compingat pes tuus cum sanguine, et lambat lingua canum tuorum ab unoquoque inimicorum tuorum.

25.

26. Comes modulatricibus.

28. Ibi Benjamin quam minimus.

29. Præcipe, Deus, circa virtutem tuam : roboram, Deus, hoc quod operatus es nobis.

30. Propter templum tuum, quod est super Jerusalem.

31. Conventui maximorum cum cælibus populorum, calcantibus hos, qui accepti sunt ut probatio argenti.

PATROL. GR. XVI.

22. Verticem capilli perambulantium in delictis suis.

23. Dixit Dominus, Ex Basan revertar, revertar in profunda maris.

24. Ut intingatur pes tuus in sanguine, lingua canum tuorum ex inimicis ab ipso.

25. Visi sunt gressus tui, Deus, gressus Dei mei Regis. *Alius, viz. Reliq., viderunt gressus tuos, Deus, gressus Dei mei Regis mei.*

26. Conjuncti psallentibus.

28. Ibi Benjamin adolescentulus in mentis excessu. V, doctor.

29. Manda, Deus, virtuti tuæ : confirma hoc, Deus, quod operatus es in nobis.

30. A templo tuo in Jerusalem.

31. Increpa feras arundinis : congregatio taurorum in vaccis populorum, ut non excludantur qui probati sunt argento.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶ γράμμασι.	AKYAAΣ.
32 יאתיו חשכנים מני מצרים	32.	32. Οἴσουσιν ἐσπευσμένως ἐξ Αἰγύπτου. Αἰθίοψ ἑρμώνσει χεῖρα αὐτοῦ τῷ θεῷ.
34 רש תרין ידיו לאלהים	34.	34. Τῷ ἐπιθεθηκότῃ ἐν οὐρανῷ οὐρανοῦ ἀρχήθεν.
36 נרא אלהים ׀ ממקדשך	36.	36.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
bestiam calami, congregatio fortium in vitulis populorum calcitrantium contra rotas argenteas.		
32. Venient magni principes ex Ægypto. <i>Hieron.</i> , offerantur velociter ex Ægypto.	32. Venient legati ex Ægypto.	32. Ferent festinanter ex Ægypto.
Æthiopia currere faciet manus suas Deo. <i>Hieron.</i> , Æthiopia se stinet dare manus Deo.	Æthiopia præveniet manus ejus Deo.	Æthiops currere faciet manum suam Deo.
34. Equitanti in cælis cælorum a principio. <i>Hieron.</i> , qui ascendit super cælum cæli a principio.	34. Qui ascendit super cælum cæli ad orientem.	34. Incendenti in cælum cæli a principio.
36. Terribilis Deus a sanctuariis tuis. <i>Hieron.</i> , terribilis Deus de sanctuario tuo.	36. Mirabilis Deus in sanctis suis.	36.

Notæ et varizæ lectiones ad Psalmum LXVII.

V. 3. *Οἱ λοιποὶ, ὁ Ἐραῖος καὶ ὁ Σύρος, ἀσβεῖς.* Theodoretus.
 V. 5. Ἄ., ἀποσκολοπίσατε. Sic ex mss., Theodoro, Eusebio et Drusio, qui postremus in versione Symmachi omittit, ὀδόν.
 Ibid. Σ., διὰ τοῦ Ἰα etc. Sic Eusebius et Drusius.
 Ibid. Σ., καὶ γαυριᾶσθε etc. Eusebius.
 V. 6. Ἄ., δικαστ-. Eusebius.
 Ibid. Ἄ., ὁ θεὸς ἐν βασιλείῳις etc. Sic Drusius. At Eusebius eam quæ Aquilæ tribuitur, Symmacho ascribit, et vice versa.
 V. 7. Ἄ., καθίζει etc. Has lectiones exhibet Eusebius, quæ apud Drusium non ita accurate describuntur. Theodotionis vero lectionem, ante non editam, adfert Colbertinus στιχηρῶς scriptus. Eusebius Comment. in Psalmos putat voce μοναχοῖς, quæ in versione Symmachi legitur, intelligi eos qui apud Christianos monachi vocantur: sed ejus sententiam confutavimus in Præliminaribus ad eosdem Commentarios. Ibi videsis. Melius Euthymius: *Symmachus*, inquit, *pro hominibus, quos unius moris esse dicit Propheta, sed unanimes, monachos reddidit: quasi ab omni mundano negotio segregatos et solitarios.* Dicitur videlicet de solitariis quibuslibet in genere, non de monachis Christianis.
 Ibid. Σ., ἐξάγει δεδ-. Sic Eusebius. Alter codex habet, εἰς ἀπόλαυσιν, male. Theodotionis lectionem adferunt codices.
 Ibid. Aquilæ et Symmachi lectiones exhibet Eu-

sebius; Theodotionis Colbertinus supra memoratus. Aquila, λεοπετρίανδς. Drusius vero, λεοπετρίαν, *λεοπετρία* autem est lævis petra, sive petra polizæ superficiei. Hac voce utuntur LXX Ezech. xxiv, 7.
 V. 8. Versionem Symmachi pleniorum habet codex unus Regius, quam Drusius. Aquila, ἡρανισμένην. Vide I Reg. xxiiii, 19.
 V. 9. Σ., γῆ ἐσσετο etc. Sic Eusebius et Regius unus ex Theodoro.
 V. 10. Ἄ., τὴν κληροδοσίαν etc. Sic Eusebius, Theodoretus et duo Regii, quorum unus habet, ἐμοχθηκυῖαν. Symmachi lectionem habet Eusebius.
 V. 11. *Οἱ λοιποὶ, διὰ τῆς ἀγαθωσύνης.* Drusius.
 V. 12. Σ., Κύριος ἔδωκε etc. Eusebius. Drusius vero legit, εὐαγγελιζομένοις, sed suspicatur legendum, εὐαγγελιζόμεναις, quæ lectio magis quadraret ad vocem Hebraicam.
 V. 13. Σ., βασιλεῖς etc. Sic Eusebius, Theodoretus et duo mss. Eusebius habet, ἡ ἀγαπητὴ ἐγένοντο.
 Ibid. Ἄ., καὶ ὠραιότης etc. Aquilæ et Symmachi lectiones sic effert Regius unus ex Theodoro.
 V. 14. Σ., ἐὰν ἀναπέσητε etc. Sic habet Eusebius et Regius unus ex Theodoro, qui legit ἀναπέσον, pro μεταξῷ.
 Ibid. Σ., καὶ τὰ μέλη αὐτῆς. Reg. unus ex Theodoro. Qui veterunt, μεταφρενα, vel, *posteriores*, forte legerunt וְרַגְלָיִם pro וְיַדְיָאֵם.

PSALMUS LXVIII.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶ γράμμασι.	AKYAAΣ.
1 לִמְנַחַם עַל-שִׁשְׁנַיִם לְדָוִד	1.	1. Τῷ νικητοῦν ἐπὶ κρῖνων τοῦ Δαυὶδ.
2 כִּי בָאוּ מִיַּם עַד-נַפְשׁוֹ	2.	2.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Victori, super Sosannim, ipsi David. <i>Hieron.</i> , victori pro liliis David.	1. In finem, pro iis qui commutabuntur, David.	1. Victori, super lilia, ipsius David.
2. Quoniam intraverunt aquæ usque ad animam. <i>Hieron.</i> , quoniam venerunt aquæ usque ad animam meam.	2. Quoniam intraverunt aquæ usque ad animam meam.	2.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Θ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

32. Ἐλοθέτωσαν ἐκφάναντες οἱ ἐξ Αἰγύπτου.	32. Ἦξουσι πρέσβεις ἐξ Αἰγύπτου.	32.
Αἰθιοπία σπευσάτω διδοῦσα χεῖρα τῷ Θεῷ.	Αἰθιοπία προφθάσει χεῖρα αὐτῆς τῷ Θεῷ.	
34. Τῷ ἐπογοιμένῳ ἐπὶ τὸν οὐρανὸν τοῦ οὐρανοῦ ἐκ πρώτης.	34. Τῷ ἐπιθεδηχότῳ ἐπὶ τὸν οὐρανὸν τοῦ οὐρανοῦ κατὰ ἀνατολάς.	34.
36. Φοβερὸ Θεὸς ἐν ἀγιάσματί σου.	36. Θαυμαστός ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἀγίοις αὐτοῦ.	36.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

32. Veniant patrefacientes qui ex Ægypto.	32. Veniant legati ex Ægypto.	32.
Æthiopia festinet dans manum Deo.	Æthiopia præveniet manum suam Deo.	
34. Qui vehitur super cælum cæli ex prima.	34. Qui ascendit super cælum cæli ad orientem.	34.
36 Tremende Deus in sanctuario tuo.	36. Mirabilis Deus in sanctis suis.	36.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXVIII.

V. 15, 16. Σ., ὅποτε κατεμέριζεν etc. Eusebius. Illud autem, ἐπ' αὐτῆς, quod in LXX legitur, Coislinianus unus testificatur esse Theodotionis.

V. 17. Lectionem Aquilæ sic exhibent Drusius et Regius unus. Duo alii habent, καθῆσθαι ἐπ' αὐτό. Symmachi lectionem plenam mutuamur ex Eusebio, qui legit, περισπουδάζεται. Drusius, ἵνα τι περισπουδάζετε, et hoc unum ex Symmacho adfert. Θ., ἵνα τι ἐπιζέ-. Sic Theodoretus in cap. xxxiv Ezechielis.

V. 18. Σ., ὀχρήσις etc. Eusebius. קָמַחַ עֲבֹרָה vertit Hieronymus, *nulla abundantiam*, Aquilam, ut videtur, de more secutus, qui solet קָמַחַ עֲבֹרָה vertere, id est, *abundare*. Legissequæ videtur קָמַחַ עֲבֹרָה pro קָמַחַ.

V. 19. 'A., καίπερ ἀπειθεῖς etc. Theodoretus, unus Regius et Drusius. Symmachi lectionem profert Eusebius.

V. 20. Σ., τοῦ σωτήρος ἡμῶν. Drusius.

V. 21. Σ., ὁ Θεὸς ἡμῶν etc. Eusebius.

V. 22. Σ., κορυφῆν ἔντριχον ἀναστρέφομένην etc. Sic Eusebius et Drusius. Duo mss., διαπορευομένην, quam lectionem, ut videtur, mutuamur ex LXX.

V. 23. Σ., εἶπε Κύριος etc. Sic Eusebius et quidam mss. quorum unus habet, ἀπὸ Βαβυλῶν ἐπιστρέψαι ποιήσω, ἀναστρέψαι ποιήσω.

V. 24. Σ., ὅπως συγκατεάξῃ etc. Eusebius. Drusius habet, ὅπως ἂν συγχ-. Alius, ἕως ἂν συγχ-.

Coislin. autem unus, κατάξῃ. Ibid. Σ, καὶ λάψῃ. Theodoretus et alius codex, καὶ λάψει.

V. 25. Οἱ λοιποὶ, ἐθεώρησαν. Sic unus. Vide et Hieronymum in Epist. ad Suniam et Fredeam. Ἄλλος, αὐτοῖς. Coislin. unus.

V. 26. 'A., ὀπίσω φαλλόντων. Sic Regius unus ex Theodoro, qui hæc Symmacho tribuit. Σ., ἀκόλουθα ταῖς μελωδίαις. Drusius.

V. 28. Has omnes lectiones exhibent Eusebius et Regius unus ex Theodoro, qui Theodotionis lectionem sic refert, παιδεύτης αὐτῶν. Eusebius autem παιδεύοντα dicit.

V. 29. Σ., ἡρόσταξον etc. Duo Regii et Drusius. Unus ex Regiis habet, ἰσχύος μου, male.

V. 30. Σ., διὰ τὸν νόον σου etc. Sic tres mss. et Drusius.

V. 31. Σ., συνόδη παμμ-. Sic Regius unus et Eusebius. Drusius legit, διαλεκτικῶσαι, minus recte. Idem habet, εὐδοκίμους sed Eusebius bis, et Regius unus ex Theodoro, εὐδοκίτους.

V. 32. 'A., ὄσουςιν etc. Eusebius Aquilæ et Symmachi lectiones sic habet.

Ibid. 'A., Αἰθίοψ etc. Eusebius utramque lectionem habet.

V. 34. 'A., τῷ ἐπιθ-. Aquilæ et Symmachi lectio similiter ex Eusebio et ex mss.

V. 36. Σ., φοβερὸ Θεὸς etc. Sic Colbertinus scriptus.

PSALMUS LXVIII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Θ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ἐπανίκιος ὑπὲρ τῶν ἀνθῶν, τοῦ Δαυὶδ.	1. Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων, τῷ Δαυίδ.	1.
2. Ὅτι ἐπήλθεν ὕδατα ἕως τῆς ψυχῆς μου.	2. Ὅτι εἰσῆλθοσαν ὕδατα ἕως ψυχῆς μου.	2.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
1. Triumphale pro floribus, ipsius David.	1. In Anem, pro iis qui commutabuntur, ipsi David.	1.
2. Quoniam supervenerunt aquæ usque ad animam meam.	2. Quoniam intraverunt aquæ usque ad animam meam.	2.

TU EBPAIKON.

3 בוֹעֲתִי וּ בְיוֹן מִצְלִיָּהּ יִאָּן
 מִנְּעִד בְּאֵתִי בְּמַעֲמֵקֵי-מַיִם וּשְׁבִית
 שְׁמִינִי
 4 כִּלְ עֵינַי בְּיַחַד רֵאֵלֶיךָ
 5 שְׁנֵאֵי חֲנָם
 אֲשֶׁר לֹא-גִלְתִּי אֶד אֲשִׁיב
 6 אֱלֹהִים אַתָּה יִדְעָתָ לְאֹהֲלֶיךָ
 7 אֶל-יִבְשׁוּ בִי וּ קִיד אֲדַנִּי יִהְיֶה
 צְבֹאֲתָ
 אֶל-יִכְרַבּוּ בִי מִבְּקֶשֶׁךָ אֱלֹהִי
 יִשְׂאֵל
 8 כִּסְתָה כְּלֹבֵד יָדַי
 10 אִכְלֹתֶנִּי
 11-13 וְאִבְנָה בְּעַם נַפְשִׁי וְתִהְיֶה
 לְחֹרֶפְתִּי לִי : וְאֲחַנְּנָה לְבִישֵׁי שֶׁךְ
 וְאֵהִי לְחֵם לְמַשֵּׁל : יִשְׁחַד בִּי יִשְׁבִּי
 שַׁעַר וּבְגִינֹת שְׂחָדִי שֶׁכֶר

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ
 Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

3.
 4.
 5.
 6.
 7.
 8.
 10.
 11, 13.

ΑΚΥΛΑΣ.

3. Καὶ βουὸς ἐπέκλυσε με.
 4. Ἐτελέσθησαν οἱ ὀφθαλμοί μου περιμένοντες τὸν Θεόν.
 5.
 Ἄ οὐκ ἐδιασάμην τότε ἀπέστρεφον.
 6.
 7. Κύριος ὁ Θεὸς στρατιῶν.
 8.
 10.
 11-13. Καὶ ἐκλαυσα ἐν νηστείᾳ ψυχῆν μου, καὶ ἐγενήθη εἰς ὀνειδί-
 σμούς ἐμοί, καὶ ἔδωκεν ἐνδοσί-
 μου σάκκον, καὶ ἐγενόμην αὐτῶς
 εἰς παραβολήν. Ὀμίλου ἐν ἐμοί
 καθήμενοι πύλην, καὶ ψαλμοὶ πινώ-
 των μέθυσμα.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

3. Demersus sum in caeno pro-
 fundi, et non statio. Veni in pro-
 funda aquarum, et alveus inundavit
 me. *Hieron.*, infusus sum in limo
 profundi, et non possum consi-
 stere: veni in profundum aqua-
 rum, et flumen operuit me.
 4. Defecerunt oculi mei spe-
 rando in Deo meo. *Hieron.*, defece-
 runt oculi mei, expectantes Deum
 meum.
 5. Qui oderunt me gratis. *Hie-
 ron.*, *id.*
 Quæ non rapueram, tunc red-
 debam. *Hieron.*, *id.*
 6. Deus, tu scis stultitiam meam.
Hieron., *id.*
 7. Ne pudore afficiantur in me
 expectantes te, Domine, Domine
 Sabaoth. *Hieron.*, non confundan-
 tur super me qui expectant te,
 Domine Deus exercituum.
 Ne erubescant in ine quærentes
 te, Deus Israel. *Hieron.*, non con-
 fundantur in me *etc.*
 8. Operuit confusio facies meas.
Hieron., operuit confusio faciem
 meam.
 10. Comedit me. *Hieron.*, *id.*
 11-13. Et flevi in jejunio animæ
 meæ, et fuit in opprobria mihi.
 Et dedi vestimentum meum sac-
 cum, et fui eis in parabolam. Elo-
 quentur in me sedentes portæ, et
 moduli bibentium sechar. *Hieron.*,
 et flevi in jejunio animam meam,
 et factum est in opprobrium mihi.
 Et posui vestimentum meum sac-
 cum, et factus sum eis in parabo-

VULGATA LATINA.

3. Influxus sum in limo profundi,
 et non est substantia: veni in al-
 titudinem maris, et tempestas dem-
 sersit me.
 4. Defecerunt oculi mei, dum
 spero in Deum meum.
 5. Qui oderunt me gratis.
 Quæ non rapui, tunc exsolve-
 bam.
 6. Deus, tu scis insipientiam
 meam.
 7. Non erubescant in me qui
 expectant te, Domine, Domine vir-
 tutum.
 Non confundantur super me qui
 quærunte te, Deus Israel.
 8. Operuit confusio faciem
 meam.
 10. Comedit me.
 11-13. Et operui in jejunio ani-
 mam meam, et factum est in op-
 probrium mihi. Et posui vesti-
 mentum meum cilicium, et factus
 sum illis in parabolam. Adversum
 me loquebantur qui sedebant in
 porta, et in me psallebant qui bi-
 bebant vinum.

AQUILA.

3. Et fluxus inundavit me.
 4. Consummati sunt oculi mei,
 expectantes Deum.
 5.
 Quæ non violenter rapueram,
 tunc reddebam.
 6.
 7. Dominus Deus exercituum.
 8.
 10.
 11-13. Et flevi in jejunio ani-
 mam meam, et factum est in op-
 probria mihi, et dedit indumentum
 meum saccum, et factus sum illis
 in parabolam. Colloquebantur in
 me sedentes in porta, et psalunt
 bibentium ebrietatem.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

3. Ἐβαπτίσθη ἐν ἀπεράντοις
καταδύσεις, καὶ οὐκ ἔστι στάσις.
Εἰσῆλθον εἰς τὰ βάθη τῶν ὑδάτων,
καὶ ῥεῖθρον ἐπέκλυσέ με.

4.

5. Οἱ μισοῦντές με ἀναιτίως.

6. Ὁ Θεὸς, σὺ οἶδας τὴν ἀπειρίαν
μου.

7. Μὴ καταισχυθῆσαν ἐπ' ἐμὲ
οἱ προσδοκῶντές σε, Κύριε Θεὲ τῶν
δυνάμεων.

Μὴ ἀσχημονήσαι ἐπ' ἐμὲ οἱ
ἐκζητοῦντές σε, Θεὲ τοῦ Ἰσραὴλ.

8. Ἐκάλυψεν ἀσχημόνησις τὸ
πρόσωπόν μου.

10. Κατηγάωσέ με.

11-13. Καὶ κλάοντι μετὰ νη-
στείας τὴν ψυχὴν μου ἐγένετο εἰς
ὄνειδος ἔμοι, καὶ τάσσω τὸ ἔνδυμά
μου σάκκον, καὶ ἐγενόμην αὐτοῖς
εἰς παραβολήν. Διηγούντό με καθ-
ήμενοι ἐν πύλῃ, καὶ ἐψάλλον με οἱ
πίνοντες μέθυσμα.

SYMMACHUS.

3. Demersus sum in infinitas
veragines, et non est statio : in-
gressus sum in profunda aqua-
rum, et alveus inundavit me.

4.

5. Qui oderunt me sine causa.

6. Deus, tu scis imperitiam
meam.

7. Non confundantur super me,
qui expectant te, Domine Deus
virtutum.

Ne pudeant super me exqui-
rentes te, Deus Israel.

8. Operuit confusio faciem
meam.

10. Consumpsit me.

11-13. Et fletu cum jejuni-
o animam meam, factum est in op-
probrium mihi, et statuens indu-
mentum meum saccum, et factus
sum illis in parabolam. Alloque-
bantur me sedentes in porta, et
psallebant me bibentes ebrietatem.

3. Ἐνεπάγγην εἰς ἰλὺν βυθοῦ, καὶ
οὐκ ἔστιν ὑπόστασις. Ἦλθον εἰς τὰ
βάθη τῆς θαλάσσης, καὶ καταίγρις
κατεπέπντισέ με.

4. Ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοὶ μου
ἀπὸ τοῦ ἐλπίζειν με ἐπὶ τὸν Θεόν
μου.

5. Οἱ μισοῦντές με δωρεάν.

Ἄ οὐκ ἤρπασα τότε ἀπετίνυον.

6. Ὁ Θεὸς, σὺ ἐγnows τὴν ἀφρο-
σύνην μου.

7. Μὴ αἰσχυθῆσαν ἐπ' ἐμὲ οἱ
ὑπομένοντές σε, Κύριε τῶν δυνά-
μεων.

Μὴ ἐντραπείησαν ἐπ' ἐμὲ οἱ ζη-
τοῦντές σε, ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ.

8. Ἐκάλυψεν ἐντροπὴ τὸ πρό-
σώπόν μου.

10. Κατέφαγέ με.

11-13. Καὶ συνέκαμψα ἐν νη-
στεία τὴν ψυχὴν μου, καὶ ἐγενήθη
εἰς ὄνειδισμὸς ἔμοι. Καὶ ἐθέμην τὸ
ἔνδυμά μου σάκκον, καὶ ἐγενόμην
αὐτοῖς εἰς παραβολήν. Κατ' ἐμοῦ
ἠδολέσγουν οἱ καθήμενοι ἐν πύλῃ,
καὶ εἰς ἐμὲ ἐψάλλον οἱ πίνοντες τὸν
οἶνον.

LXX INTERPRETES.

3. Infixus sum in limo profundi,
et non est substantia : veni in al-
titudinem maris, et tempestas de-
mersit me.

4. Defecerunt oculi mei a spe-
rando me in Deum meum.

5. Qui oderunt me gratis.

Quæ non rapui, tunc exsolve-
bam.

6. Deus, tu scis insipientiam
meam.

7. Non erubescant in me qui
expectant te, Domine virtutum.

Non confundantur super me qui
querunt te, Deus Israel.

8. Operuit confusio faciem
meam.

10. Comedit me.

11-13. Et incurvavi in jejuni-
o animam meam, et factum est in
opprobrium mihi. Et posui vesti-
mentum meum saccum, et factus
sum illis in parabolam. Adversum
me loquebantur qui sedebant in
porta, et in me psallebant qui bi-
bebant vinum.

3.

4.

5.

6.

7. Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων.

8.

10.

11, 13.

THEODOTIO.

3.

4.

5.

6.

7. Domine Deus virtutum.

8.

10.

11-13.

TU EBPAIKON.

14 ואני תפלת־יך ו יהודה ערף
רצון אלהים ברב־חסדך ענני

16 ואל־תאמר־עלי באר פיה

18 כי־צר־לי כהר ענני

21 חרפה ו שברה לבי יא: ושה

21, 22 ואקפה לנד ואין ולמטחמים
ולא מנאתי : ויתנ בברותי ראש
ולצמאי ישקוני חמץ

23 יהי־שלחנם לפניהם לפה
ולשלומים למוקש

24 וכתניהם המיד המעד

26 נשמה

באהליהם אל־יהי ישב

27 יספד

31 בתדה

VERSIO HEBRAICI TEXT.

lam. Contra me loquebantur qui
sedebant in porta, et cantabant
bibentes vinum.

14. Et ego oratione mea ad te,
Domine : tempus beneplaciti, Deus.
In multitudine misericordiae tuae
exaudi me. *Hieron.*, mea autem
oratio ad te, Domine : tempus re-
conciliationis est, Deus *etc.*

16. Neque obturet super me
puteus os suum. *Hieron.*, et non
coronet super me puteus os suum.

18. Quia angustum mihi, statim
exaudi me. *Hieron.*, quoniam tribulor,
cito exaudi me.

21. Probrum contrivit cor meum,
et anxius fui. *Hieron.*, opprobrio
contritum est cor meum, et despe-
ratus sum.

21, 22. Et expectavi ad condo-
lendum, et non : et consolantes,
et non inveni. Et dederunt in
escam meam fel : et in siti mea
propinaverunt mihi acetum. *Hie-
ron.*, et expectavi qui contristare-
tur *etc. ut Vulg.*

23. Erit mensa eorum ad facies
eorum in laqueum, et ad paces in
offendiculum. *Hieron.*, sit mensa
eorum coram eis in laqueum, et
in retributiones ad corruendum.

24. Et lumbos eorum semper
nutare fac. *Hieron.*, et dorsum
eorum semper incurva.

26. Desolatum. *Hieron.*, de-
serta.

In tabernaculis eorum non sit
qui inhabitet. *Hieron.*, *id.*

27. Narrabunt. *Hieron.*, narra-
bunt.

31. In confessione. *Hieron.*, *id.*

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γραμμασι.

14.

16.

18.

21.

21, 22

23.

24.

26.

27.

31.

VULGATA LATINA.

14. Ego vero orationem meam
ad te, Domine : tempus beneplaci-
ti, Deus. In multitudine miseri-
cordiae tuae exaudi me.

16. Neque urgeat super me pu-
teus os suum.

18. Quoniam tribulor, velociter
exaudi me.

21. Improperium exspectavit cor
meum et miseriam

21, 22. Et sustinui qui simul
contristaretur, et non fuit : et qui
consolaretur, et non inveni. Et
dederunt in escam meam fel, et
in siti mea potaverunt me aceto.

23. Fiat mensa eorum coram
ipsis in laqueum, et in retributio-
nes, et in scandalum.

24. Et dorsum eorum semper
incurva.

26. Deserta.

In tabernaculis eorum non sit
qui inhabitet.

27. Addiderunt.

31. In laude.

ΑΚΥΛΛΑΞ.

14. Καὶ ἐγὼ ἡ προσευχή μου σοι,
Κύριε.

16.

18. Ὅτι στενὸν μοι, ταχὺ ἐπι-
κουσὸν μου.

21. Ὀνειδισμὸς συνέτριψε τῆς
καρδίας μου, καὶ ἀπεγνώστην.
21, 22.

23. Εἰς σωλῶν.

24. Καὶ τοὺς νύτους αὐτῶν ἐν-
δαλεχῶς ἀτόνωσον.

26. Ἐφανισμένην.

27. Διηγῆσονται.

31. Ἐν εὐχαριστίᾳ.

AQUILA.

14. Et ego oratio mea tibi, Do-
mine.

16.

18. Quia angustum mihi, statim
exaudi me.

21. Opprobrium contrivit cor
meum, et desperavi.

21, 22.

23. In offendiculum.

24. Et terga eorum semper de-
bilita.

26. Dissipata.

27. Narrabunt.

31. In gratiarum actione.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΕΘΔΟΤΙΩΝ.

14. Ἐμοῦ δὲ ἡ προσευχὴ σοί, Κύριε, καιρὸς διαλλαγῆς, ὁ Θεός. Ἐν τῷ πλήθει τοῦ ἔλέους σου ἐπάκουσόν μου.

16. Μὴδὲ ἐπιπαύμασαι μοι φρέαρ τὸ στόμα αὐτοῦ.

18.

21. Ὀνειδισμὸς κατέαξε τὴν καρδίαν μου, καὶ ἠνιώμην.

21, 22. Καὶ ἀνέμεινον συλλυπούμενον, καὶ οὐχ ὑπῆρξεν, καὶ παραγγυροῦντα, καὶ οὐχ ἠῦρισκον. Καὶ ἐνέβαλλον εἰς τὴν τροφήν μου γολήν, καὶ ἐν τῇ δίψει μου ἐπότισάν με ὕδωρ.

23. Γένοιτο ἡ τράπεζα αὐτῶν ἐμπροσθεν αὐτῶν εἰς παγίδα, καὶ εἰς τιμωρίαν, ὥστε συλληφθῆναι.

24. Καὶ τὰς ὀσφῦς αὐτῶν διαπαντὸς ἐξάρθρωσον.

26. Ἀοίκητος.

Ἐν ταῖς σκήναις αὐτῶν μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν.

27. Ἐξηγοῦντο.

31.

SYMMACHUS.

14. Ἐγὼ δὲ τῇ προσευχῇ μου πρὸς σέ, Κύριε, καιρὸς εὐδοκίας, ὁ Θεός· ἐν τῷ πλήθει τοῦ ἔλέους σου ἐπάκουσόν μου.

16. Μὴδὲ συσχέτω ἐπ' ἐμὲ φρέαρ τὸ στόμα αὐτοῦ.

18. Ὅτι θλίβομαι, ταχὺ ἐπάκουσόν μου.

21. Ὀνειδισμὸν προσεδόκησεν ἡ καρδία μου καὶ τάλαιπωρίαν.

21, 22. Καὶ ὑπέμεινα συλλυπούμενον, καὶ οὐχ ὑπῆρξεν, καὶ παρακαλοῦντα, καὶ οὐχ εὔρον. Καὶ ἔδωκαν εἰς τὸ βρῶμά μου γολήν, καὶ εἰς τὴν δίψαν μου ἐπότισάν με ὕδωρ.

23. Γενηθήτω ἡ τράπεζα αὐτῶν ἐνώπιον αὐτῶν εἰς παγίδα, καὶ εἰς ἀνταπόδοσιν καὶ εἰς σκάνδαλον.

24. Καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν διαπαντὸς σύγκαμψον.

26. Ἡρεμωμένη.

Καὶ ἐν ταῖς σκηνώμασιν αὐτῶν μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν.

27. Προσέθηκαν.

31. Ἐν αἰνέσει.

LXX INTERPRETES.

14. Ἐμοῦ δὲ ἡ προσευχὴ πρὸς σε, Κύριε.

16.

18.

21

21, 22.

23.

24.

26.

27.

31.

THEODOTIO.

14. Oratio autem mea tibi, Domine : tempus reconciliationis, Deus. In multitudine misericordiae tuae exaudi me.

16. Neque obstruat mihi puteus os suum.

18.

21. Opprobrium confregit cor meum, et cruciabar.

21, 22. Et exspectabam condolentem, et non erat : et consolantem, et non inveniebam : et injecerunt in escam meam fel, et in siti mea potaverunt me aceto.

23. Fiat mensa eorum coram eis in laqueum, et in ultionem, ita ut comprehendantur.

24. Et lumbos eorum semper exartua.

26. Inhabitata.

In tabernaculis eorum non sit qui inhabitet.

27. Narrabant.

31.

14. Ego vero oratione mea ad te, Domine : tempus beneplaciti, Deus. In multitudine misericordiae tuae exaudi me.

16. Neque urgeat super me puteus os suum.

18. Quoniam tribulor, velociter exaudi me.

21. Improperium exspectavit cor meum et miseriam.

21, 22. Et sustinui qui simul contristaretur, et non fuit : et qui consolaretur, et non inveni. Et dederunt in escam meam fel, et in siti mea potaverunt me aceto.

23. Fiat mensa eorum coram ipsis in laqueum, et in retributionem et in scandalum.

24. Et dorsum eorum semper incurva.

26. Deserta.

Et in tabernaculis eorum non sit qui inhabitet.

27. Addiderunt.

31. In laude.

14. Mea autem oratio ad te, Domine.

16.

18.

21.

21, 22.

23.

24.

26.

27.

31.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
32 וחימב ליהוה כישוד פר כקן מפרים	32.	32.
33 וידו לבבכם	33.	33.
34 ואת-אסיריו לא בה	34.	34.
35 ימים וכל-רמש במ	35.	35. Θάλασσα, καὶ πάντα τὰ ἐρ- πετὰ ἐν αὐτοῖς.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
32. Et melior erit Domino, quam bos, vitulus cornua producens et ungulas. <i>Hieron.</i> , ... cornua effe- rentem et unguulas.	32. Et placebit Domino super vitulum novellum cornua produ- centem et unguulas.	32.
33. Et vivet cor vestrum. <i>Hie- ron.</i> , et vivet anima vestra.	33. Et vivet anima vestra.	33.
34. Et vinctos suos non despe- xit. <i>Hieron.</i> , id.	34. Et vinctos suos non despe- xit.	34.
35. Maria et omne reptile in eis. <i>Hieron.</i> , mare et omnia quæ inveniuntur in eis.	35. Mare et omnia reptilia in eis.	35. Mare et omnia reptilia in eis.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXVIII.

- V. 1. Titulus ex Eusebio.
- V. 2. Σ., ὅτι ἐπῆλθεν etc. Eusebius. Pronomen μου adjiciunt Σ. et Ο' post ψυχῆς, etsi non exstet in Hebræo.
- V. 3. Σ., ἐδαπτ(σ)ην etc. Eusebius et Regii duo. Aquila, καὶ βούς ἐπέκλυσέ με. Sic Eusebius.
- V. 4. 'A., ἐτελέσθησαν etc. Eusebius.
- V. 5. Σ., οἱ μισούντές με ἀναίθως. Idem. Ibid. 'A., ἃ οὐκ ἐδίασάμην etc. Sic Eusebius, Drusius et Colbertinus unus.
- V. 6. Σ., ὁ Θεός etc. Eusebius.
- V. 7. Σ., μὴ καταισχυθεῖσιν etc. Sic plenam lectionem Eusebius habet: cæteras Drusius. Ibid. Σ., μὴ ἀσχημονήσαιεν etc. Eusebius.
- V. 8. Σ., ἐκάλωψεν ἀσχημόνησις etc. Eusebius. Unus codex habet, ἀσχημοσύνη.
- V. 10. Σ., κατηράλωσέ με. Theodoretus.
- V. 11-13. 'A., καὶ ἐκλάσσα etc. Sic lectiones trium versuum ex Aquila et Symmacho plenas exhibet Eusebius. Σ., καὶ κλάοντι etc. Verbum κλάω frequenter i amittit apud Eusebium, ut et καίω, quod alibi observavimus. Ο', καὶ συνέχαμψα, et incur-

TO EBPAIKON.	PSALMUS LXIX TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
1 להוכיח	1.	1.
2 יהוה לעזרתו ודשה	2.	2.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Ad recordandum. <i>Hieron.</i> , id.	1. In rememorationem.	1.
2 Domine, ad auxilium meum festina. <i>Hieron.</i> , Domine, ut au- xilieris mihi festina.	2. Domine, ad adjuvandum me festina.	2.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXIX.

- V. 1. Ο', εἰς ἀνάμνησιν. Sic legitur apud Eusebium. In aliis autem exemplaribus olim scriptum erat, teste Theodoro, εἰς ἀνάμνησιν εἰς τὸ, σώσαί με, Κύριε: atque ita legitur in edit. Romana, ubi tamen habetur Κύριον pro Κύριε. Nota Theodoretici sic exstat in uno codice Regio: τοῦτο ἐν ἐνίοις μὲν ἀντιγράφοις εὔρον· ἐν ἐνίοις δὲ οὐ. Πλὴν οὐτε παρὰ τῶ Ἑβραίου, οὔτε παρὰ τοῖς ἄλλοις ἐρμηνευταῖς. I. e. Hoc reperi in quibusdam exemplaribus, in aliis secus. Cæterum neque in Hebraico, neque apud cæteros interpretes habetur. Quod intelligitur de postremis tantum verbis: nam illud, εἰς ἀνάμνησιν, est in

TO EBPAIKON.	PSALMUS LXX. TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
3 כי-סלע ומצודתי אבן	3.	3. Ὅτι πέτρα μου καὶ ὄχυρόν μου σύ.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
3. Quoniam petra mea et munitio mea tu. <i>Hieron.</i> , quia petra mea et munitio mea es tu.	3. Quoniam firmamentum meum et refugium meum es tu.	3 Quoniam petra mea et munitio mea tu.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

32. Καὶ ἀρέσει τῷ Κυρίῳ μάλλον ἢ βοῦς ταύρος διχήλων, κεράστης.

32. Καὶ ἀρέσει τῷ Κυρίῳ ὑπὲρ μόσχον νέον, κέρατα ἐκφέροντα καὶ δπλάς.

32.

33

33. Καὶ ζήσετε. *Οἱ ἄλλοι*, καὶ ζήσεται ἡ ψυχὴ ὑμῶν. *Οἱ λοιποὶ*, καὶ ζήσεται ἡ καρδία ὑμῶν.

33

34. Καὶ τοὺς δεσμώτας τοὺς αὐτοῦ οὐκ ἐξευτελίσει.

34. Καὶ τοὺς πεπεδημένους αὐτοῦ οὐκ ἐξουδένωσε.

34.

35. Θάλασσα, καὶ πάντα τὰ ἐρπετὰ ἐν αὐτοῖς.

35. Θάλασσα καὶ πάντα τὰ ἐρποντα ἐν αὐτοῖς.

35.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

32. Et placebit Domino magis quam bos taurus unguam diffidens, cornutus.

32. Et placebit Domino super vitulum novellum cornua producentem et unguas,

32.

33.

33. Et vivetis. *Alii*, et vivet anima vestra. *Reliqui*, et vivet cor vestrum.

33.

34. Et vinctos suos non vilipendet.

34. Et vinctos suos non despexit.

34.

35. Mare et omnia reptilia in eis.

35. Mare et omnia reptilia in eis.

35

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXVIII

vani. Interpres Vulgatus, qui vertit, *et operui*, legisse videtur, καὶ συνεχάλυφα.

pro συληφθῆναι habet συληθῆναι. 'A., εἰς σκῶλον. Drusius.

V. 14. Σ., ἐμοῦ δὲ ἡ προσευχὴ etc. Ex Eusebio et Theodoro. Aquilæ vero et Theodotionis lectiones ex Theodoro.

V. 24. 'A., καὶ τοὺς νώτους etc. Eusebius Aquilæ et Symmachi versiones sic adfert.

V. 16. Σ., μηδὲ ἐπιπαύμ-. Eusebius.

V. 26. 'A., ἠφανισμένη etc. Idem.

V. 18. 'A., ὅτι στενὸν μοι etc. Idem.

V. 27. 'A., διηγῆσονται etc. Idem.

V. 21. 'A., ὀνειδισμὸς etc. Aquilæ et Symmachi lectiones habet idem Eusebius.

V. 31. 'A., ἐν εὐχαριστίᾳ. Idem.

V. 21 et 22. Σ., καὶ ἀνέμεινον συλλυπ-. Eusebius.

V. 32. Σ., καὶ ἀρέσει etc. Idem.

V. 23. Σ., γένοιτο etc. Sic Reg. 2 ex Theodoro, et Theodoretus. Colbertinus vero στιχηρῶς scriptus

V. 33. *Οἱ λοιποὶ*, καὶ ζήσεται etc. Mss. et Drusius. *Alii* autem, καὶ ζήσεται ἡ ψυχὴ ἡμῶν.

V. 34. Σ., καὶ τοὺς δεσμ-. Eusebius.

V. 35. 'A., Σ., θάλασσα etc. Agellius.

PSALMUS LXIX.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1.

1. Εἰς ἀνάμνησιν.

1.

2.

2. *Vacant.* 'Αλλοι, εἰς τὸ βοηθῆσαι μοι, Κύριε, σπεῦσον.

2.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1.

1. In rememorationem.

1.

2.

2. *Vacant.* *Alii*, ad auxiliandum mihi, Domine, festina.

2.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXIX.

Hebræo, et apud reliquos haud dubie interpretes exprimebatur.

V. 2. 'Αλλοι, εἰς τὸ βοηθῆσαι etc. Hæc repetitio est in Hebræo, et in cæteris interpretationibus habebatur: sed in τοῖς Ο΄ hodiernis desideratur; nam versiculum Hebræicum,

וַיִּתְּנֵנִי יְיָ בְּיַד הַצָּרִים
sic efferunt, ὁ Θεὸς, εἰς τὴν βοηθειάν μου πρόσχες, quæ quoad sensum totam Hebræici textus sententiam exprimunt, sed paucioribus verbis; nam Hebræa hæc ad litteram significant, *Deus, ad liberandum me, Domine, ad auxilium meum festina.*

PSALMUS LXX.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

3. Ὅτι πέτρα μου καὶ καταφυγὴ μου εἰ σύ.

3. Ὅτι στερέωμά μου καὶ καταφυγὴ μου εἰ σύ.

3.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

3. Quoniam petra mea et refugium meum es tu.

3. Quoniam firmamentum meum et refugium meum es tu.

3.

TO ERPAIKON.	TO ERPAIKON Ἑλληνικοὺς γράμματα.	AKYAAZ.
5 תקתי	5.	5.
7, 6 עליך ו נסבותי מבטן ממני אבני אתה גזי כך תהלתי תבד : כמפת הייתי לרבים ואתה מחסיעני	6, 7.	6, 7.
8, 9 ובלא פי תהלק כל-היום חשארך : אל-תשליכני לעת זקנה	8, 9.	8, 9.
10, 11 ושברי נפשי נרעצו יחדו לאבד אלהים עזבו רדפי ותפשוה כי- אין מציל	10, 11	10, 11.
12 אלהי לעזרתי חישה	12.	12.
13 יבשו יכל שרני נפשי	13.	13.
14 והספתי על- כל-תהלקך	14.	14. Καὶ προσθήσω ἐπὶ κρίσεως ὁμνήσεως σου.
15, 16 פי ו יספר צדקתך כל- היום תשתעק כי לא ידעתי ספחת : אבא בברדת אדני	15, 16.	15, 16.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

5. Exspectatio mea. <i>Hieron., id.</i>	5. Patientia mea.	5.
6, 7. Super te innixus sum ab utero, a visceribus matris meæ tu eductor meus. In te laus mea semper. Tamquam portentum fui multis, et tu spes mea fortis. <i>Hieron., a te sustentatus sum ex utero, de ventre matris meæ tu es protector meus: in te laus mea semper. Quasi portentum factus sum multis, et tu spes mea fortissima.</i>	6, 7. In te confirmatus sum ex utero: de ventre matris meæ tu es protector meus. In te cantatio mea semper: tamquam prodigium factus sum multis, et tu adjutor fortis.	6, 7.
8, 9. Repletur os meum laude tua: tota die gloria tua: ne projicias me in tempore senectutis. <i>Hieron., impletur os meum laude tua, tota die magnitudine tua. Ne projicias me in tempore senectutis.</i>	8, 9. Repletur os meum laude, ut cantem gloriam tuam, tota die magnitudinem tuam. Ne projicias me in tempore senectutis.	8, 9
10, 11. Et custodientes animam meam consiliati sunt pariter, dicendo: Deus dereliquit eum: persequimini et comprehendite eum, quia non est qui eripiat. <i>Hieron., et qui observabant animam meam, inierunt consilium pariter, dicentes etc... qui eruat.</i>	10, 11. Et qui custodiebant animam meam consilium fecerunt in unum, dicentes: Deus dereliquit eum: persequimini et comprehendite eum, quia non est qui eripiat.	10, 11.
12. Deus meus, in auxilium meum festina. <i>Hieron., id.</i>	12. Deus meus, in auxilium meum festina.	12.
13. Pudore afficiantur, deficiant adversarii animæ meæ. <i>Hieron., confundantur et consumantur adversarii animæ meæ.</i>	13. Confundantur et deficiant detrahentes animæ meæ.	13.
14. Et adjiciam super omnem laudem tuam. <i>Hieron., et adjiciam super omnes laudationes tuas.</i>	14. Et adjiciam super omnem laudem tuam.	14. Et adjiciam super omnes laudationes tuas.
15, 16. Os meum narrabit justi-	15, 16. Os meum annuntiabit	15, 16.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΩΤΙΩΝ.

5. Ἡ προσδοκία μου. 5. Ἡ ὑπομονή μου. Ἄλλος, ὁ ὑπερασπιστής μου. 5.
- 6, 7. Σοὶ ἐπεστηρίχθην ἀπὸ γαστρῶς, ἀπὸ τῶν ἐνδοσθίων τῆς μητρῶς μου σὺ ἐκείδεις με. Εἰς σὲ ἡ ἀναμονή μου ἐνδελγώς, ὡσεὶ τέρας ἐγενόμην τοῖς πολλοῖς· σὺ δὲ πεποιθήσῃς μου ἰσχυρά. 6, 7. Ἐπὶ σὲ ἐπεστηρίχθην ἀπὸ γαστρῶς, ἐκ κοιλίας μητρῶς μου σὺ μου εἶ σκεπαστής. Ἐν σοὶ ἡ ὑμνήσις μου διαπαντός· ὡσεὶ τέρας ἐγενήθην τοῖς πολλοῖς, καὶ σὺ βοηθὸς κραταίος.
- 8, 9. Πλησθεὶ τὸ στόμα μου αἰφύων σου κατὰ πᾶσαν ἡμέραν, ἐν τῇ εὐπρεπέει σου μὴ ἀποβάλλῃς με καιρῷ γήρωσ. 8, 9. Πληρωθῆτω τὸ στόμα μου αἰνέσεως, ὅπως ὑμνήσω τὴν δόξαν σου, ὅλην τὴν ἡμέραν τὴν μεγαλοπρέπειάν σου. Μὴ ἀπορρίψῃς με εἰς καιρὸν γήρους.
- 10, 11. Καὶ οἱ ἐπιτηροῦντες τὴν ψυχὴν μου ἐβουλεύσαντο ἐπὶ τὸ αὐτὸ λέγοντες· Ὁ Θεὸς ἐγκατέλιπεν αὐτὸν, καταδιώξατε καὶ καταλάβετε αὐτὸν, ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ ρυόμενος. 10, 11. Καὶ οἱ φυλάσσοντες τὴν ψυχὴν μου ἐβουλεύσαντο ἐπιτοαυτὸ, λέγοντες· Ὁ Θεὸς ἐγκατέλιπεν αὐτὸν, καταδιώξατε καὶ καταλάβετε αὐτὸν, ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ ρυόμενος.
12. 12. Ὁ Θεὸς μου, εἰς τὴν βοήθειάν μου πρόσχος. *Οἱ λοιποὶ, id.*
13. Κατασχυνθήτωσαν καὶ ἀναλωθήτωσαν οἱ ἀντικείμενοι τῇ ψυχῇ μου. 13. Αἰσχυνθήτωσαν καὶ ἐκλιπέτωσαν οἱ ἐνδιαβάλλοντες τὴν ψυχὴν μου.
14. Καὶ προσθήσω τοῖς ὕμνοις σου. 14. Καὶ προσθήσω ἐπὶ πᾶσαν τὴν αἴφυσίν σου.
- 15, 16. Τὸ στόμα μου διήγησεται κατὰ πᾶσαν ἡμέραν τὴν σωτηρίαν σου, οὐ γὰρ οἶδα ἐξαριθμῆσαι, ἐλεύσομαι ἐν δυνάμει Κυρίου. 15, 16. Τὸ στόμα μου ἐξαγγελεῖ δικαιοσύνην σου, ὅλην τὴν ἡμέραν τὴν σωτηρίαν σου. Ὅτι οὐκ ἔγνω γραμματείας, εἰσελεύσομαι ἐν δυναστείᾳ Κυρίου.

SYMMACHIUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

5. *Exspectatio mea.* 5. *Patientia mea. Afius, protector meus.* 5.
- 6, 7. *Tibi confirmatus sum a ventre: ex visceribus matris meae tu respexisti me. In te patientia mea perpetuo, tamquam prodigium factus sum multis: tu vero fiducia mea fortis.* 6, 7. *In te confirmatus sum ex utero: de ventre matris meae tu es protector meus. In te cantatio mea semper: tamquam prodigium factus sum multis, et tu adjutor fortis.*
- 8, 9. *Repleatur os meum laude tua per omnem diem: in decore tuo ne abicias me tempore senectutis.* 8, 9. *Repleatur os meum laude, ut cantem gloriam tuam, tota die magnitudinem tuam. Ne projicias me in tempore senectutis.*
- 10, 11. *Et observantes animam meam consilium inierunt pariter, dicentes: Deus dereliquit eum: persequimini et comprehendite eum, quia non est qui eripiat.* 10, 11. *Et qui custodiebant animam meam consilium fecerunt in unum, dicentes: Deus dereliquit eum: persequimini et comprehendite eum, quia non est qui eripiat.*
12. 12. *Deus meus, in auxilium meum respice. Reliqui, id.*
13. *Confundantur et consumantur adversarii animae meae.* 13. *Confundantur et deficiant detrahentes animae meae.*
14. *Et adjiciam hymnis tuis.* 14. *Et adjiciam super omnem laudem tuam.*
- 15, 16. *Os meum narrabit per totam diem salutem tuam, non* 15, 16. *Os meum annuntiabit justitiam tuam, tota die salutare*

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ.

אלהים לכותני 17
 19 אלהים עד כבודם אשר עשית גדלות
 אלהים מי כבוד
 20 ורעות
 21 תרב ו גדלתי וחשב הנחמני
 22 גם אני ו אחדך
 23 תרונה שפתי כי אזכרה לך ונפשי אשר פדית
 24 כי בשו כי חפרד מבקשי רעתי

VERSIO HEBRAICI TEXT.

tiam tuam, tota die salutem tuam. Quoniam non cognovi numeros, introibo in potentias Domini. *Hieron.*, os meum narrabit justitiam tuam, tota die salutem tuam: quia non cognovi litteraturas, ingrediar in fortitudine Domini Dei.

17. Deus, docuisti me. *Hieron.*, *idem.*

19. Deus usque in excelsum quæ fecisti magna. *Hieron.*, Deus usque in excelsum: quanta fecisti magna.

Deus, quis sicut tu? *Hieron.*, Deus, quis similis tibi?

20. Et malas. *Hieron.*, *id.*

21. Multiplicabis magnitudinem meam, et circuibis, consolaberis me. *Hieron.*, multiplicabis magnitudinem meam, et conversus consolaberis me.

22. Etiam ego confitebor tibi. *Hieron.*, ego autem confitebor tibi.

Psallam tibi in cithara, sancte Israel. *Hieron.*, cantabo tibi in cithara, sancte Israel.

23. Laudabunt labia mea, cum cantavero tibi, et anima mea, quam redemisti. *Hieron.*, *id.*

24. Quia pudore affecti sunt, quia erubuerunt quærentes malum meum. *Hieron.*, quia confusi sunt et dehonestati quærentes malum mihi.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

17.
 19.
 20.
 21.
 22.
 23.
 24.

VULGATA LATINA.

justitiam tuam, tota die salutare tuum. Quoniam non cognovi litteraturam, introibo in potentias Domini.

17. Deus, docuisti me.

19. Deus usque in altissima quæ fecisti magna.

Deus, quis similis tibi?

20. Et malas.

21. Multiplicasti magnificentiam tuam, et conversus consolatus es me.

22. Nam et ego confitebor tibi.

Psallam tibi in cithara, sanctus Israel.

23. Exsultabunt labia mea, cum cantavero tibi, et anima mea, quam redemisti.

24. Cum confusi et reveriti fuerint qui quærent mala mihi.

ΑΚΥΛΑΣ

17. Θεὸς, ἐδίδαξάς με.
 19. Ὁ Θεὸς ἕως ὕψους ἀ ἐπολησας μεγαλειᾶ.
 Ὁ Θεὸς, τίς ὁμοίός σοι; Ὁ Θεὸς, τίς ὡς σὺ;
 20.
 21. Πληθυνεὶς μεγαλειότητά μου.
 22.
 Μελωδήσω σοι ἐν κιθάρα, ἄγιε Ἰσραὴλ
 23.
 24. Ὅτι κατασχύνθησαν οἱ ζητούντες κακίαν μου.

AQUILA.

17. Deus, docuisti me.

19. Deus usque in excelsum quæ fecisti magna.

Deus, quis similis tibi? Deus, quis sicut tu?

20.

21. Multiplicabis magnitudinem meam.

22.

Cantabo tibi in cithara, sancte Israel.

23.

24. Quia confusi sunt qui quærent malum meum.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXX.

Titulus in LXX Interpretibus sic olim erat, teste Theodoro: Τῷ Δαυὶδ ψαλμὸς τῶν υἱῶν Ἰωνάδὰβ, καὶ τῶν πρῶτον αἰχμαλωτισθέντων ἀνεπιγραφος παρ' Ἑβραίοις. Id est, *Davidi psalmus filiorum Jonadab, et eorum qui primum in captivitate abducti fuerant, sine inscriptione apud Hebræos.* Et sic, ut notat ibidem Theodoretus, ipse titulus psalmum apud Hebræos inscriptione carere declarat.

V. 3. Ἄ, ὅτι πέτρα μου etc. Aquilæ et Symmachi lectiones habet Eusebius in psalmos.

V. 5. Σ., ἡ προσδοκία μου. Ex duobus mss. Regiis.

V. 6. Hujus et sequentis versus interpretationem ex Symmachio plenam adfert Eusebius.

V. 8, 9. Σ., πλησθεῖη etc. Eusebius. Theodoretus vero ad Symmachium, καθ' ἐκάστην ἡμέραν.

V. 10, 11. Σ., καὶ οἱ ἐπιτηροῦντες etc. Ex Eusebio.

V. 12. Ο', καὶ οἱ λοιπ. etc. Ita mss. et Drusius.

V. 13. Σ., κατασχύνθησαν etc. Eusebius et Drusius.

V. 14. Aquilæ et Symmachi interpretationes exhibet Eusebius.

V. 15 et 16. Σ., τὸ στόμα μου etc. Hanc Symmachi lectionem partim ex tribus mss., partim ex Eu-

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

17. Ὁ Θεός, ἐδίδαξάς με.
 19. Ὁ Θεός ἕως ὕψους, ἀεποίησας
 μεγαλεία.
 Ὁ Θεός, τίς ὁμοίός σοι; Ὁ Θεός,
 τίς ὡς σύ;
 20. Καὶ κακώσεις.
 21. Αὐξήσεις τὴν μεγαλειότητά
 μου, καὶ περικυκλώσεις με παρα-
 μυθία.
 22. Κἀγὼ οὖν ἐξομολογήσομαι
 σοι.
 23. Εὐφημήσει τὰ χεῖλη μου ὅταν
 μελωδήσω σοι, καὶ ἡ ψυχὴ μου ἦν
 ἐλυτρώσω.
 24. Ὅτι κατησχύνθησαν, καὶ ὅτι
 ἀπαρύγησαν οἱ ζητούντες τὴν κά-
 κωσίν μου.

SYMMACHUS.

enim scio numerare, veniam in
 virtute Domini.

17. Deus, docuisti me.
 19. Deus usque in excelsum
 quæ fecisti magnalia.
 Deus, quis similis tibi? Deus,
 quis sicut tu?
 20. Et vexationes.
 21. Augebis inægnitudinem meam,
 et circumdabis me consolati-
 one.
 22. Et ego igitur confitebor tibi.
 23. Laudabunt labia mea, cum
 modulabor tibi, et anima mea,
 quam redemisti.
 24. Quia confusi sunt, et quia
 cæcossi sunt qui quæerunt afflictio-
 nem meam.

Ο΄.

17. Ὁ Θεός, ἐδίδαξας με.
 19. Θεός ἕως ὕψιστων ἀεποίησας
 μεγαλεία. Γ', ὁ Θεός ἕως ὕψους ἀ-
 εποίησας μεγαλεία.
 Ὁ Θεός, τίς ὁμοίός σοι; Ὁ Θεός,
 τίς ὡς σύ; Ε', Γ', *id.*
 20. Καὶ κακά.
 21. Ἐπλεόνασας τὴν δικαιοσύνην
 σου, καὶ ἐπιστρέψας παρεκάλεσάς
 με.
 22. Καὶ γὰρ ἐγὼ ἐξομολογῶ σοι.
 Ψαλῶ σοι ἐν κιθάρᾳ, ὁ ἅγιος τοῦ
 Ἰσραὴλ
 23. Ἀγαλλιάσονται τὰ χεῖλη μου,
 ὅταν ψαλῶ σοι, καὶ ἡ ψυχὴ μου, ἦν
 ἐλυτρώσω.
 24. Ὅταν αἰσχυρθῶσιν καὶ ἐν-
 τραπῶσιν οἱ ζητούντες τὰ κακά μοι.

LXX INTERPRETES.

tuum. Quoniam non cognovi lit-
 teraturam, introibo in potentia
 Domini.

17. Deus, docuisti me.
 19. Deus usque in altissima
 quæ fecisti magnalia. VI, Deus
 usque in excelsum quæ fecisti
 magnalia.
 Deus, quis similis tibi? Deus,
 quis sicut tu? V, VI, *id.*
 20. Et mala.
 21. Multiplicasti justitiam tuam,
 et conversus consolatus es me.
 22. Nam et ego confitebor tibi.
 Psallam tibi in cithara, sanctus
 Israel.
 23. Exsultabunt labia mea, cum
 cantavero tibi, et anima mea,
 quam redemisti.
 24. Cum confusi et reveriti fue-
 rint qui quæerunt mala mihi.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

17. Ὁ Θεός, ἐδίδαξάς με.
 19.
 Ὁ Θεός, τίς ὁμοίός σοι; Ὁ Θεός,
 τίς ὡς σύ;
 20.
 21.
 22.
 23.
 24.

THEODOTIO.

17. Deus, docuisti me.
 19.
 Deus, quis similis tibi? Deus,
 quis sicut tu?
 20.
 21.
 22.
 23.
 24.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXX.

sebio et Theodoretō mutuamur. [In hoc Symma-
 ebi loco quam reliquit Montf. lacunam explēvimus
 ex ipso Eusebii commentario; nimirum, a κατὰ
 usque ad σου. DRACH.]

V. 17. 'A., Θεὸς etc. Hæc ex Drusio.

V. 19. 'A., Σ., Γ', ὁ Θεός ἕως ὕψους etc. Hæc ex
 Theodoretō. Sed ille Aquilam duntaxat et Symma-
 ebum huic interpretationi præfigit: Colbertinus au-
 tem unus Sextam editionem adjicit.

Ibid. 'A., Σ., Ο', Θ., Ε', Γ' etc. Sic Colbertinus
 στιχηρῶς scriptus, qui, ut puto, ideo alteram in-
 terpretationem adjicit, nempe, ὁ Θεός, τίς ὡς σύ,

ut indicet omnes interpretes alterutram versionem
 habere.

V. 20. Σ., καὶ κακώσεις. Drusius.

V. 21. 'A., πληθυνεῖς etc. Agellius. Σ., αὐξή-
 σεῖς etc. Sic Drusius et unus Regius, qui tamen hæ-
 bet, παρακυκλώσεις.

V. 22. Σ., κἀγὼ οὖν. Sic Regius unus ex Theodoro.

Ibid. 'A., μελωδήσω etc. Eusebius.

V. 23. Σ., εὐφημήσει etc. Eusebius.

V. 24. Lectiones Aquilæ et Symmachii exhibit
 idem Eusebius.

TO EBPAIKON.	PSALMUS LXXI. TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΑΣ.
1 לשלכו	1.	1
5 יוראר עם-שבוש ולפני ירה	5.	5. . . . εις πρόσωπον τῆς σελήνης.
6 ירה כבוטר על-גו	6.	6. Καταθήσεται ὡς ὑετός ἐπὶ κουράν.
7 יפחה- בימיו צדיק ורב שלום	7.	7. Βλαστήσει ἐν ἡμέραις αὐτοῦ δίκαιος καὶ πλῆθος εἰρήνης. Ἔως οὐ ἡ σελήνη.
9 עד- בלי ירה 9 לפניו וכרע ציזים	9.	9. Εἰς πρόσωπον αὐτοῦ κάμψαν σιν Αἰθίοπες.
40 כלכי שבא וסבא	40.	40. Βασίλεις Σαβὰ καὶ Σαבὰ.
12 כי- יציל אביון משוע	12.	12.
14 וייקר דום בעיניו	14.	14. Καὶ τιμηθήσεται τὸ αἶμα αὐτῶν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ.
15 To ויהן- לו מדהב שגיא 'Ebr., καὶ δοθήσεται αὐτῷ ἀπὸ τοῦ χρυσοῦ τῆς Σαבὰ.	15.	15. Καὶ δοθήσεται αὐτῷ ἀπὸ τοῦ χρυσοῦ τῆς Σαבὰ.
16 ירעש כלבנתן פרי	16.	16.
17 יהי שבו	17.	17. Ἔσται τὸ ἄνομα αὐτοῦ.
18 בריך ו יהרה אלהים איהן ישראל	18. Βαρουχ IIIII ελοειμ ελωει ισραηλ.	18. Εὐλογητὸς Κύριος ὁ θεὸς Ἰσραήλ.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Ipsi Salomo. Hieron., Salomoni.	1. In Salomonem.	1.
5. Timebunt te cum sole, et ad facies lunæ. Hieron., et timebunt te quandiu erit sol, et ultra lunam.	5. Et permanebit cum sole et ante lunam.	5. . . . in faciem lunæ.
6. Descendet ut pluvia in vellus. Hieron., id. Sicut imbres. Hieron., stillæ.	6. Descendet sicut pluvia in vellus. Stillicidia.	6. Descendet ut pluvia in vellus.
7. Florebit in diebus ejus justus et multitudo pacis. Hieron., germinabit in diebus ejus justus et multitudo pacis.	7. Orietur in diebus ejus justitia et abundantia pacis.	7. Germinabit in diebus ejus justus et multitudo pacis.
Usque ad non lunam. Hieron., donec non sit luna.	Donec auferatur luna.	Donec non luna.
9. Ad facies ejus se incurvabunt solitudinicolæ. Hieron., ante eum procident Æthiopes.	9. Coram illo procident Æthiopes.	9. In faciem ejus se incurvabunt Æthiopes.
10. Reges Seba et Saha. Hieron., reges Arabiæ et Saba.	10. Reges Arabum et Saba.	10. Reges Saba et Saba.
12. Quia eruet pauperem clamantem. Hieron., quia eruet pauperem a potente.	12. Quia liberabit pauperem a potente.	12.
14. Et pretiosus erit sanguis eorum in oculis ejus. Hieron., et pretiosus erit sanguis eorum coram oculis ejus.	14. Et honorabile nomen eorum coram illo.	14. Et honorabitur sanguis eorum in oculis ejus.
15. Et dabit ei de auro Seba. Hebr. Int. et Hieron., et dabitur ei de auro Saba.	15. Et dabitur ei de auro Arabiæ.	15. Et dabitur ei de auro Saba.
16. Perstrepet sicut Libanon fructus ejus. Hieron., elevabitur sicut Libani fructus ejus.	16. Superextolletur super Libanum fructus ejus.	16.
17. Erit nomen ejus. Hier., idem.	17. Sit nomen ejus.	17. Erit nomen ejus.
18. Benedictus Dominus Deus, Deus Israel. Hieron., id.	18. Benedictus Dominus Deus Israel.	18. Benedictus Dominus Deus Israel.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1.
5. Καὶ φοβηθήσονται σε ἐφ' ὅσον ἐ ἥλιος καὶ ἔμπροσθεν τῆς σελήνης διακμάνει.
6. Καταθήσεται ὡς δρόσος ἐπὶ πόκον. Καὶ οἱ λοιποὶ ἔρμηρευται ὁμοίως.
7. Ἀνθήσει ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ δίκαιος.
Ἔως παλαιώσεως τῆς σελήνης.
9. Ἐμπροσθεν αὐτοῦ ὀκλάσουσιν Αἰθίοπες.
10. Βασιλεῖς Σαβὰ καὶ Σαβὰ.
12. Ὅτι ἐξελεῖται πένητα οἰμώζοντα.
14. Καὶ τίμιον ἔσται τὸ αἷμα αὐτῶν ἐνώπιον αὐτοῦ.
15. Καὶ δοθήσεται αὐτῷ ἀπὸ τοῦ χρυαίου τῆς Σαβὰ.
16. Διαπρέψει ὡς Λίβανος καρπὸς αὐτοῦ.
17. Ἔσται τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
18. Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραήλ.

SYMMACHUS.

1.
5. Et timebunt te quamdiu sol et ante lunam manet.
6. Descendet ut ros super vellus. Et reliqui interpretes similiter.
7. Florebit in diebus ejus justus.
Usque ad inveterationem lunæ.
9. Ante eum procumbent Æthiopes.
10. Reges Saba et Saba.
12. Quia eruet pauperem ejulantem.
14. Et pretiosus erit sanguis eorum coram eo.
15. Et dabitur ei de auro Saba.
16. Decorus erit sicut Libanus fructus ejus.
17. Erit nomen ejus.
18. Benedictus Dominus Deus Israel.

1. Εἰς Σολομών. Οἱ λοιποὶ, Σολομώντος.
5. Καὶ συμπαραμενεῖ τῷ ἡλίῳ, καὶ πρὸ τῆς σελήνης.
6. Καταθήσεται ὡς ὑετὸς ἐπὶ πόκον.
Σταγόνες. Οἱ λοιποὶ, ψεκάδες.
7. Ἀνατελεῖ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ δικαιοσύνη καὶ πλῆθος εἰρήνης.
Ἔως οὐ ἀνταναιρεθῆ ἡ σελήνη.
9. Ἐνόπιον αὐτοῦ προπεσοῦνται Αἰθίοπες.
10. Βασιλεῖς Ἀράδων καὶ Σαβὰ.
12. Ὅτι ἐβρύσατο πτωχὸν ἐκ δυνάστου.
14. Καὶ ἐντιμον τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐνώπιον αὐτοῦ.
15. Καὶ δοθήσεται αὐτῷ ἐκ τοῦ χρυαίου τῆς Ἀραβίας.

16. Ὑπερρθήσεται ὑπὲρ τὸν Λίβανον ἐ καρπὸς αὐτοῦ.
17. Ἔστω τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
18. Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραήλ. Ε', Γ', id.

LXX INTERPRETES.

1. In Solomonem. Reliqui, Solomonis.
5. Et permanebit cum sole et ante lunam.
6. Descendet sicut pluvia in vellus.
Stillicidia. Reliqui, stillæ.
7. Orietur in diebus ejus justitia et abundantia pacis.
Donec auferatur luna.
9. Coram illo procident Æthiopes.
10. Reges Arabum et Saba.
12. Quia liberavit pauperem a potente.
14. Et honorabile nomen eorum coram illo.
15. Et dabitur ei de auro Arabia.
16. Superextolletur super Libanum fructus ejus.
17. Sit nomen ejus.
18. Benedictus Dominus Deus Israel. V, VI, id.

1.
5.
6.
7.
9.
10.
12.
14.
15. Καὶ δοθήσεται αὐτῷ ἀπὸ τοῦ χρυαίου τῆς Σαβὰ.
16.
17. Ἔστω τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
18. Εὐλογητὸς Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραήλ.

THEODOTIŌ.

1.
5.
6.
7.
9.
10.
12.
14.
15. Et dabitur ei de auro Saba.
16.
17. Sit nomen ejus.
18. Benedictus Dominus Deus Israel.

TO EBPAIKON.

19 אמן ו אמן
20 כלו תפלת דוד בן ישי

TO EBPAIKON

'Ελληνικοῖς γράμμασι.
19.
20.

ΑΚΥΛΑΣ.

19. Πεπιτωμένως, πεπιτωμένως.
20. Ἐτελέσθησαν προσευχαὶ Δαυὶδ.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

19. Amen et Amen. *Hieron., id.*
20. Consummate sunt orationes David filii Isai. *Hieron., completæ sunt orationes David filii Jessæ.*

VULGATA LATINA.

19. Fiat, fiat.
20. Defecerunt laudes David filii Jessæ.

AQUILA.

19. Fideliter, fideliter.
20. Finitæ sunt orationes David.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXXI.

V. 1. *Οἱ Λοιπ., Σολομῶντος.* Eusebius in Psalmos.
V. 5. 'A., ... εἰς πρόσωπον etc. Lectionem Aquilæ exhibet Eusebius, qui Symmachi etiam lectionem adfert; sed Symmachi pleniorum habet Drusius. [Ad Sym. adjectivum vocem διαμένει ex Eusebii commentario. DRACH.]
V. 6. 'A., καταθήσεται etc. Sic Eusebius, qui habet etiam illud, καὶ οἱ λοιποὶ ἑρμηνεύεται ὁμοίως. *Ibid. Οἱ Λοιποὶ, ψεκάδες.* Idem.
V. 7. 'A., βλαστήσει etc. Sic Eusebio. Verisimileque est Symmachum etiam habuisse, καὶ πληθὸς εἰρήνης, ut et alios.
Ibid. 'A., ἕως οὗ ἡ σελήνη. Ex Eusebio. Sic nos Hieronymus secuti legitimus; nam ille particulam οὗ sic cum tenui legit, vertitque, *donec non sit luna.*

In nis. tamen Eusebii Coisliniano, quem in edendo ejus in Psalmos Commentario secuti sumus, legitur, ἕως οὗ ἡ σελήνη, *usquequo luna*, vel, *donec erit luna*. Quæ lectio optime quadrat, et forte melius quam altera: utraque tamen eodem recidit. Symmachus, qui בלי vertit, παλαιῶσις, ex בלי deduxit. [Solum οὗ respondet hebraico בלי non; et hoc a r-dice, בלי παλαισοῦσαι. DRACH.]

V. 9. 'A., εἰς πρόσωπον αὐτοῦ etc. Eusebius.

V. 10. 'A., Σ., βασιλεῖς Σαβὰ καὶ Σαβὰ. Sic Eusebius, qui adjicit, primas litteras utriusque vocis Σαβὰ, pronuntiatione quidem easdem esse, sed elementorum forma differre, ac primum nomen per Σέν, *Sen* scribi, secundum vero per Σάη,

PSALMUS LXXII.

TO EBPAIKON.

1 אך טוב לישראל אלהים לברי
לבב
2 כאין שפכה אשרי
4 כי אין הרעבת למתם ובריא
אלם
5 בעמל אנש אינימד ועם אדם
לא ינגע
6 לכן ענקתמד גאיה יעטרך שיה
חום למד
7 יצא מחדב עינמד

TO EBPAIKON

'Ελληνικοῖς γράμμασι.

1.
2.
4.
5.
6.
7.

ΑΚΥΛΑΣ.

1.
2.
4. Ὅτι οὐκ εἰσι δυσπάθειαι τῷ θανάτῳ αὐτῶν.
5.
6.
7. Ἐξήλθον ἀπὸ στίχτος ὀφθαλμοὶ αὐτῶν.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

1. Profectio bonus Israeli Deus mundis corde. *Hieron.,* attamen bonus est Israel Deus his qui mundo sunt corde.
2. Quasi nihil effusi sunt gressus mei. *Hieron.,* pene effusi sunt gressus mei.
4. Quia non ligamina in morte eorum, et sana fortitudo eorum. *Hieron.,* quod non cogitaverint de morte sua, et firma sint vestibula eorum.
5. In labore hominis non ipsi, et cum hominibus non flagellabuntur. *Hieron.,* in labore hominum non sunt, et cum hominibus non flagellabuntur.
6. Ideo torque ligabit eos superbia, involvet ornamento iniquitas eos. *Hieron.,* ideo nutriti sunt ad superbiam: circumdederunt iniquitatem sibi.
7. Exiit præ adipe oculus eorum. *Hieron.,* processerunt a pinguedine oculi eorum.

VULGATA LATINA.

1. Quam bonus Israel Deus his qui recto sunt corde.
2. Pene effusi sunt gressus mei.
4. Quia non est respectus morti eorum, et firmamentum in plaga eorum.
5. In labore hominum non sunt, et cum hominibus non flagellabuntur.
6. Ideo tenuit eos superbia, oportet sunt iniquitate et impietate sua.
7. Prodiit quasi ex adipe iniquitas eorum.

AQUILA.

1.
2.
4. Quia non sunt αἰγρωθῆναι morti eorum.
5.
6.
7. Exierunt ex adipe oculi eorum.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Θ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

- 19. Ἀμήν, ἀμήν.
- 20. Ἐπετελέσθησαν προσευχαὶ Δαυὶδ υἱοῦ Ἰεσσαί.

- 19. Γένοιτο, γένοιτο.
- 20. Ἐξέλιπον οἱ ὕμνοι Δαυὶδ τοῦ υἱοῦ Ἰεσσαί. Ε', ἀνεκεφαλαιώθησαν προσευχαὶ Δαυὶδ υἱοῦ Ἰεσσαί.

- 19.
- 20. Ἀνεκεφαλαιώθησαν προσευχαὶ Δαυὶδ υἱοῦ Ἰεσσαί.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

- 19. Amen, amen.
- 20. Complète sunt orationes David filii Jessæ.

- 19. Fiat, fiat.
- 20. Defecerunt laudes David filii Jessæ. V, recognitæ sunt orationes David filii Jessæ.

- 19.
- 20. Recognitæ sunt orationes David filii Jessæ.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXXI.

Sade etc., quæ fusius ibi ille prosequitur. Verum memoriæ lapsu ibi Sade pro Samech scripsisse videtur; nam כסד legitur: non enim potest id librario adscribi.

- V. 12. Σ., ὅτι ἐξελεῖται etc. Eusebius.
- V. 14. Ἀ., καὶ τιμηθήσεται etc. Lectio Aquilæ ex Eusebio et Drusio; Symmachi ex Eusebio tantum.
- V. 15. Τὸ Ἐβρ. etc. Ex Drusio et Eusebio.
- V. 16. Σ., διαπρέφει etc. Sic unus codex.
- V. 17. Ἀ., Σ., ἔσται τὸ ὄνομα etc. Coislin. unus. Ibid. Hæc nota apud Theodoretum: Τὸ εὐλόγημα ἴσον παρ' οὐδένα κείται, οὔτε ἐν τῷ ἑξαπλῷ, οὔτε παρ' Ἑβραίοις. I e., Illud, benedictum, apud neminem existit, neque in Hexaplo, neque apud Hebræos.

V. 18. Lectionem Hebraicam Græcis caracteribus, et lectionem aliorum interpretum habet Colbertinus στιχηρῶς scriptus. ΠΙΠΙ pro ΠΠΠ in Hexaplis locum habuisse, suadetur ex multis Hæsaicæ locis infra, ubi ΠΠΠ occurrit, ad formam Hebraicarum litterarum sic expressum. Hac de re in Preliminaribus.

- V. 19. Ἀ., πεπ-. Has lectiones exhibet Eusebius. Vide supra.
- V. 20. Σ., ἐπετελέσθησαν etc. Hoc alii quasi partem psalmi habuerunt; alii notam extra psalmum esse putabant, ut ait Eusebius, qui priorem sententiam amplectitur. [Lectionem Aquilæ adjecimus ex Origenis operibus. DRACH.]

PSALMUS LXXII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Θ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

- 1. Πλὴν ὄντως ἀγαθὸς ὁ Θεὸς τῷ Ἰσραὴλ, τοῖς καθαροῖς τὴν καρδίαν.
- 2. Παρ' οὐδὲν ἐλύθη τὰ ὑποβουντά με.
- 4. Ὅτι οὐκ ἐνεθυμοῦντο περὶ θανάτου, στερεὰ γὰρ ἦν τὰ πρόπυλα αὐτῶν.
- 5. Ἐν ταλαιπωρίᾳ ἀνδρῶν οὐκ ἐγένοντο, οὐδὲ μετὰ ἀνθρώπων ἐπλήσσοντο.
- 6. Ὑπερηφανίαν ἠμφιάσαντο, ἀποθήκας ἐξ ἀδικίας ἔχοντες.
- 7. Προέπιπτον ἀπὸ λιπαρότητος αἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν.

- 1. Ὡς ἀγαθὸς τῷ Ἰσραὴλ ὁ Θεός, τοῖς καθαροῖς τὴν καρδίαν.
- 2. Παρ' ὄλιγον ἐξεχύθη τὰ διαθήματά μου.
- 4. Ὅτι οὐκ ἔστιν ἀνάνευσις ἐν τῷ θανάτῳ αὐτῶν, καὶ στερέωμα ἐν τῇ μάστιγι αὐτῶν.
- 5. Ἐν κόποις ἀνθρώπων οὐκ εἰσι, καὶ μετὰ ἀνθρώπων οὐ μαστιγώθησονται.
- 6. Διὰ τοῦτο ἐκράτησεν αὐτοῦς ἡ ὑπερηφανία, περιεβάλοντο ἀδικίαν καὶ ἀσέβειαν αὐτῶν.
- 7. Ἐξελεύσεται ὡς ἐκ στέατος ἡ ἀδικία αὐτῶν.

- 1.
- 2.
- 4.
- 3. Ἐν μέσῳ ἀνθρώπων.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

- 1. Utique vere bonus Deus Israeli mundis corde.
- 2. Pene soluta sunt quæ me dirigebant.
- 4. Quia non recogitabant de morte, firma enim erant vestibula eorum.
- 5. In miseria viri non fuerunt, neque cum hominibus percutiebantur.
- 6. Superbiam induerunt, deposita ex iniquitate habentes.
- 7. Procliderunt a pinguedine oculi eorum.

- 1. Quam bonus Israel Deus, his qui mundo sunt corde.
- 2. Pene effusi sunt gressus mei.
- 4. Quia non est respectus in morte eorum, et firmamentum in flagello eorum.
- 5. In laboribus hominum non sunt, et cum hominibus non flagellabuntur.
- 6. Ideo tenuit eos superbia, operiti sunt iniquitate et impietate sua.
- 7. Prodiēt quasi ex adipē iniquitas eorum.

- 1.
- 2.
- 4.
- 3. In medio hominum.

TO EBPAIKON

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοὶ γράμματι.

ΑΚΥΛΑΣ.

עברו משכנות לבב
8, 9. יחזקו ו ידברו ברע נשק
כמרורם ידבר : שתו בשמים פיהם
הישנם תהיך בארץ

8, 9.

Παρήλθον σκοπιᾶς καρδίας.

8, 9.

11. ואמרו איכה דע-אל ויש דעה
בעליך.

11.

11.

13, 14. אך-רוק דכתי רבבי
וארזץ בקיך כפי : ואדי געו כל-
היום ותכדת לבקרים

13, 14.

13, 14. Πλὴν κενῶς ἰκαθάρισα
τὴν καρδίαν μου.

16. ואחשבה לדעת זאת עכל היא
בעיני

16.

16.

17. נד-אמא אל-מקדש-אל
אבינה לאחריתם

17.

17.

18-20. אך באלקדתי חשיית לפי
הפלתם למשוואות : אך היו לשבחה
כרגע ספו תבו כן-בלות : כחום
בהקיץ

18-20.

18-20.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

Transierunt imaginationes cordis. *Hieron.*, transierunt cogitationes cordis.

Transierunt in affectum cordis.

Præterierunt speculas cordis.

8, 9. Reddent se dissolutas, loquentur in malo calumniam, de excelso loquentur. Posuerunt in cœlo os suum, et lingua eorum ambulabit in terra. *Hieron.*, irriserunt, et locuti sunt in malitia calumniam: de excelso loquentes. Posuerunt in cœlum os suum, et lingua eorum ambulavit in terra.

8, 9. Cogitaverunt et locuti sunt nequitiam, iniquitatem in excelso locuti sunt. Posuerunt in cœlum os suum, et lingua eorum transivit in terra.

8, 9.

11. Et dixerunt, Quomodo scivit Deus, et est scientia in Excelso? *Hieron.*, et dixerunt, Quomodo novit Deus? et si est scientia in Excelso?

11. Et dixerunt, Quomodo scit Deus? et si est scientia in Excelso?

11.

13, 14. Vere frustra mundavi cor meum, et lavi in innocentia volas meas: et fui flagellatus omni die, et castigatio mea in matutinis. *Hieron.*, ergone frustra mundavi cor meum, et lavi in innocentia mea manus meas? Et fui flagellatus tota die, et castigatio mea in matutinis.

13, 14. Et dixi, Ergo sine causa justificavi cor meum, et lavi inter innocentes manus meas. Et fui flagellatus tota die, et castigatio mea in matutinis.

13, 14. Cæterum frustra mundavi cor meum.

16. Et putabam scire hoc, labor ipse in oculis meis. *Hieron.*, et cogitavi ut intelligerem istud: labor est in oculis meis.

16. Existimabam ut cognoscerem hoc, labor est ante me.

16.

17. Donec intrem ad sanctuaria Dei, intelligam novissimum eorum. *Hieron.*, donec veniam ad sanctuaria Dei: et intelligam in novissimo eorum.

17. Donec intrem in sanctuaria Dei, et intelligam in novissimis eorum.

17.

18-20. Profecto in lubricis posuisti eos: cadere fecisti eos in desolationes. Quomodo fuerunt in desolationem fere subito? defecerunt, consumpti sunt a terroribus, velut somnium ab expergiscendo. *Hieron.*, verumtamen in lubrico

18-20. Verumtamen propter dolos posuisti eis, dejecisti eos dum alleventur. Quomodo facti sunt in desolationem? subito defecerunt, perierunt propter iniquitatem suam. Velut somnium surgentium.

18-20.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Υ.

ΘΕΟΔΟΤΩΝ.

Παρέδιδινον τὰ φαινόμενα τῆ καρδία.

Διῆλθον εἰς διάθεσιν καρδίας.

8, 9. Καταμωκώμενοι ἐλάλουν ἐν πολλῇ συκοφαντίᾳ, κατὰ τοῦ ὕψους καταλάλουν Ἐτάσσον εἰς οὐρανὸν τὸ στόμα αὐτῶν, ἡ δὲ γλῶσσα αὐτῶν περιπατήματα ἐν τῇ γῆ.

8, 9. Διηνοήθησαν καὶ ἐλάλησαν ἐν πονηρίᾳ, ἀδικίαν εἰς τὸ ὕψος ἐλάλησαν. Ἐθεντο εἰς οὐρανὸν τὸ στόμα αὐτῶν, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν διῆλθεν ἐπὶ τῆς γῆς.

8, 9.

11. Οἱ δὲ ἔλεγον, Πῶς ἔγνω ὁ Θεός; εἰ ἔστιν ἐπίγνωσις τῷ Ὑψίστῳ;

11. Καὶ ἔπαν, Πῶς ἔγνω ὁ Θεός, καὶ εἰ ἔστι γνῶσις ἐν τῷ Ὑψίστῳ;

11.

13, 14. Ἵσως οὖν κίχῳ μάτην ἐκάθαρα τὴν ψυχὴν μου, καὶ ἐνιπτόμην ἐν ἀναμαρτησίᾳ τὰς χεῖράς μου, καὶ διετέλεσα μυχτηρίζομενος καθ' ἑκάστην ἡμέραν, καὶ ἐλεγχόμενος καθ' ἑκάστον ὄρθρον.

13, 14. Καὶ εἶπα, Ἄρα ματαίως ἐδικαίωσα τὴν καρδίαν μου, καὶ ἐνιψάμην ἐν ἀθυοῖς τὰς χεῖράς μου. Καὶ ἐγενόμην μεμαστιγώμενος ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ὁ ἐλεγχός μου εἰς τὰς πρωίας.

13, 14. Πλὴν.

16. Καὶ εἰ ἐλογιζόμην ἐπιγνώναι τοῦτο, μόθος ἐφαίνετό μοι.

16. Καὶ ὑπέλαβον τοῦ γνῶναι τοῦτο, κόπος ἔστιν ἐναντίον μου.

16

17. Ἔως εἰσέλθω εἰς τὰ ἁγίασματά τοῦ Θεοῦ, συνεισιθῶ τὰ ἔσχατα αὐτῶν.

17. Ἔως εἰσέλθω εἰς τὸ ἁγίαστήριον τοῦ Θεοῦ, καὶ συνῶ εἰς τὰ ἔσχατα αὐτῶν.

17.

18-20. Ὅντως ἐν ὀλίθῳ ἔταξας σὺ τοὺς, κατέβαλες αὐτοὺς εἰς ἀφανισμόν· ἐξαίφνης ἐξέλιπον, ἀνηλώθησαν ὡς οὐχ ὑπάρξαντες, ὡς ἔνετρος ἐξυπνίσαντι.

18-20. Πλὴν διὰ τὰς δολιότητάς ἔθου αὐτοῖς, κατέβαλες αὐτοὺς ἐν τῷ ἐπαρῶναι. Πῶς ἐγένοντο εἰς ἐρήμωσιν; ἐξάπινα ἐξέλιπον, ἀπόλωλον διὰ τὴν ἀνομίαν αὐτῶν, ὡσεὶ ἐνύπνιον ἐξεγεγρομένου.

18-20.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

Prætergressi sunt ea quæ apparebant cordi.

Transierunt in affectum cordis.

8, 9. Deridentes loquebantur in multa sycophantia, contra altum loquebantur. Statuerunt in cælum os suum: lingua autem eorum deambulationes in terra.

8, 9. Cogitaverunt et locuti sunt in nequitia, iniquitatem in altum locuti sunt. Posuerunt in cælum os suum, et lingua eorum transiit in terra.

8, 9.

11. Illi autem dicebant, Quomodo novit Deus? si est scientia Altissimo?

11. Et dixerunt, Quomodo scit Deus? et si est scientia in Excelso?

11

13, 14. Forte igitur et ego frustra mundavi animam meam, et lavabam in innocentia manus meas, et perseveravi subsannatus in unoquoque die, et redargutus in unoquoque matutino.

13, 14. Et dixi, Ergo sine causa justificavi cor meum, et lavi inter innocentes manus meas. Et fui flagellatus tota die, et castigatio mea in matutinis.

13, 14. Verumtamen.

16. Et si cogitabam scire hoc, labor apparebat mihi.

16. Et existimabam ut cognoscerem hoc, labor est ante me.

16

17. Donec intrem in sanctificationes Dei, edocear ultima eorum.

17. Donec intrem in sanctuarium Dei, et intelligam in novissimis eorum.

17.

18-20. Vere in lapsu statuisti eos, dejecisti eos in destructiones: subito defecerunt, consumpti sunt quasi non fuissent, quasi somnium experscentis.

18-20. Verumtamen propter dolos posuisti eis, dejecisti eos dum extollerentur. Quomodo facti sunt in desolationem? subito defecerunt, perierunt propter iniquitatem suam, velut somnium experscentis.

18-20.

TO EBPAIKON.

יחזיקו לבני יתחבץ כני 25-21
אשדנן : ואני - בער ולא אדע
בדבות היותי עמך : ואני המיד עמך

24 בעצתך נתחתי ואחר כבוד
נתקתי
25 כני-לי בשמים ונסך לא-
בארץ בארץ

28 לספר כל-מלאכותיך

VERSIO HEBRAICI TEXT.

postulisti eos : dejecisti eos ad interitum. Quomodo vastati sunt subito : defecerunt, consumpti sunt quasi non sint. Quasi somnium evigilantis.

21-25. Quia accescet cor meum, et renibus meis acuar : et ego insipiens, et non cognoscebam : jumenta eram apud te : et ego semper tecum. Hieron., quia contractum est cor meum, et lumbi mei velut ignis fumigans. Et ego insipiens et nescius : quasi jumentum factus sum apud te : et eram semper tecum.

24. In consilio tuo duxisti me, et post gloriam accipies me. Hier., in consilium tuum deduces me, et postea in gloria suscipies me.

25. Quis mihi in caelo? et tecum nihil volui in terra. Hieron., quis mihi est in caelo? et tecum nolui in terra.

28. Ad narrandum omnia opera tua. Hieron., ut narrem omnes annuntiationes tuas.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

21-25.

24.

25.

28.

VULGATA LATINA.

21-25. Quia inflammatum est cor meum, et renes mei commutati sunt : et ego ad nihilum redactus sum, et nescivi : ut jumentum factus sum apud te, et ego semper tecum.

24. Et in voluntate tua deduxisti me : et cum gloria suscepisti me.

25. Quid enim mihi est in caelo? et a te quid volui super terram?

28. Ut annuntiem omnes praedicationes tuas.

ΑΚΥΛΑΣ.

21-25. Καγὼ ἀσύνητος, καὶ ὁ γινώσκωμαι.

24.

25. Τίς μοι ἐν τῷ οὐρανῷ; καὶ μετὰ σοῦ οὐκ ἐβουλήθην ἐν τῇ γῆ.

28. Τοῦ ἐξαγγεῖλαι πάσας τὰς ἀγγελίας σου.

AQUILA.

21-23. Et ego imprudens, et non sciam.

24.

25. Quis mihi in caelo? et a cum nolui in terra.

28. Ad nuntiandam omnes annuntiationes tuas.

Notæ et variælectiones ad Psalmum LXXII.

- V. 1. Σ., πλὴν ὄντως etc. Eusebius.
- V. 2. Σ., παρ' οὐδέν etc. Drusius. Regius unus ex anonymo ad Symmachum legit, παρ' ὀλίγον.
- V. 4. Σ., ἔτι οὐκ ἐνεθυμοῦντο etc. Eusebius. Colbertinus autem et Regius unus, στέαρ γὰρ ἦν τὰ πρόπ-, minus recte. Lectionem Aquilæ adfert Drusius. [In Symmachii versione Theodorctus habet, περὶ θανάτου αὐτῶν, Origenes vero in operibus, περὶ τοῦ θανάτου αὐτῶν, de morte sua. Utraque lectio melius quadrat ad Hebraicum textum. DRACH.]
- V. 5. Σ., ἐν ταλαιπωρίᾳ etc. Eusebius. Theodotionis vero lectionem habet Drusius.
- V. 6. Σ., ὑπερηφανίαν etc. Eusebius.
- V. 7. 'Α., ἐξήλθον etc. Versionem Aquilæ habent Eusebius et codex Colbertinus unus; Symmachii, Eusebius, Drusius et mss. Hic pro ἑβραϊστί Septuaginta

- legerunt ἑβραϊστί qui vertunt, ἀδικία αὐτῶν. [Aliam Symmachii versionem, quæ toto caelo a nostra differt, exhibet Origenes in operibus, nimirum : Ἐξίστιν ἀπὸ λίπους οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν. I. e., Exeunt a pinguedine oculi eorum. DRACH.]
- Ibid. 'Α., παρήλθον etc. Eusebius. Σ., παρέβαιον etc. Eusebius et Drusius.
- V. 8 et 9. Σ., καταμωκώμενοι ἐλάουν etc. Totum hunc locum Symmachii Eusebius habet. Agellius vero legit, περιεπάτει ἐν τῇ γῆ.
- V. 11. Σ., οἱ δὲ ἐλεγον etc. Eusebius et Theodorctus. Hieronymus in Epist. ad Suniam et Fredelem ait omnes pariter habere, πῶς ἔγνω ὁ Θεός, ποῦ-μῶδο νοεῖ Deus?
- V. 13 et 14. Σ., ἴσως οὖν etc. Eusebius sic totum Symmachii locum exhibet. Aquilæ vero clausulam

PSALMUS LXXIII.

TO EBPAIKON.

1 כמה אלהים תתן רנתי
2 ובר עדיך ו קניתי עש

VERSIO HEBRAICI TEXT.

1. Ut quid, Deus, elongasti te in finem? Hieron., ut quid, Deus, repulisti in finem?
2. Memento cœtas tui, acquisivisti quondam. Hieron., recordare

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

1.

2.

VULGATA LATINA.

1. Ut quid, Deus, repulisti in finem?
2. Memor esto congregationis tuæ, quam possedisti ab initio.

ΑΚΥΛΑΣ.

1. Τι, Θεε, ἀπέσω εἰς νίκος;
2. Μνήσθητι τῆς συναγωγῆς σου, ἣν ἐλυτρώσω ἀπ' ἀρχῆς.

AQUILA.

1. Quid, Deus, repulisti in victoriam?
2 Memento congregationis tuæ, quam redemisti ab initio.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Θ'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

21-23. Συνεστέλλετο ἡ καρδία μου, καὶ ἐντὸς τῶν νεφρῶν μου διελεγομένη ἀντιλέγων· ἤμην δὲ ἀνεπιστήμων καὶ μὴ εἰδώς· κτηνώδως διετέλεσα παρὰ σοί, καὶ συνήμην σοὶ διαπαντός.

24. Τῆ συμβουλίᾳ σου ὠδήγησάς με, ὕστερον τιμὴ διεδέξατό με.

25. Τίς μοί ἐστιν ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ μετὰ σοῦ οὐκ ἠθέλησα ἐν τῇ γῆ.

28.

SYMMACHUS.

21-23. Ὅτι ἠὐφράνθη ἡ καρδία μου, καὶ οἱ νεφροὶ μου ἠλλοιώθησαν. Κάγω ἐξουδενωμένος, καὶ οὐκ ἔγνων, κτηνώδης ἐγενόμην παρὰ σοί, κάγω διαπαντός μετὰ σοῦ.

24. Καὶ ἐν τῇ βουλῇ σου ὠδήγησάς με, καὶ μετὰ δόξης προσελάβου με.

25. Τί γάρ μοι ὑπάρξει ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ παρὰ σοῦ τί ἐθέλησα ἐπὶ τῆς γῆς;

28. Τοῦ ἐξαγγελῆαι πάσας τὰς ἐπαγγελίας σου.

LXX INTERPRETES.

21-23.

24.

25.

28.

THEODOTIO.

21-23. Contrahebatur cor meum, et intra renes meos disserebam contradicens: eram autem impeditus et non sciens: jumentum more perseveravi apud te, et tecum eram semper

24. Consilio tuo duxisti me, deum honor excepit me.

25. Quis mihi est in caelo? et tecum nolui in terra.

28.

21-23. Quia delectatum est cor meum, et renes mei mutati sunt: et ego ad nihilum reductus sum, et nescivi: ut jumentum factus sum apud te, et ego semper tecum.

24. Et in consilio tuo deduxisti me: et cum gloria suscepisti me.

25. Quid enim mihi est in caelo? et a te quid volui super terram?

28. Ut annuntiem omnes praedicationes tuas.

21-23.

24.

25.

28.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXXIII.

Colbertinus στιχηρῶς scriptus. Θ., πλήν. Drusius. [Aliter exhibetur Symmachi lectio in Catena Patrum Gr. ex Theodori commentario: Ἰσως οὖν μάτην ἐκάθηρα τὴν καρδίαν μου. Forte igitur frustra mundavi cor meum. Et sic melius concordat cum Hebraico דבבתי. DRACH.]

V. 16. Σ., καὶ εἰ ἐλογιζόμην etc. Eusebius et Drusius.

V. 17. Σ., ἕως εἰσέλθω. Eusebius.

V. 18-20. Σ., ὅντως ἐν ὀλίθῳ etc. Eusebius et Regius unus.

V. 21-23. Σ., συνεστέλλετο etc. Eusebius. Aquilæ vero lectionem exhibet Colbert. στιχηρῶς scriptus. [Θ', ἠὐφράνθη. Aldina et Complut. edit. præferunt, ἐξεκαύθη, inflammatum est. DRACH.]

V. 24. Σ., τῆ συμβουλίᾳ etc. Eusebius.

V. 25. 'Α., τίς μοι etc. Lectionem Aquilæ habet Drusius; Symmachi Regius unus.

V. 28. 'Α., τοῦ ἐξαγγ- etc. Hieronymus ad Sumaniam et Fretelam sic habet: Pro quo vos in Græco legisse dixistis, τὰς αἰνέσεις σου, id est, laudes tuas. Et sciendum, quod in Hebræo MALOCHOTIACH scriptum habet, quod Aquila ἀγγελίας σου, id est, nuntios tuos; Septuaginta, τὰς ἐπαγγελίας σου, id est, prædicationes tuas, vel, promissa, interpretati sunt: licet et laus, et prædicatio, unum utrumque significet. [Editio Rom., αἰνέσεις σου. DRACH.]

Ibid. Τδ, ἐν ταῖς πόλει τῆς θυγατρὸς Σιών, παρὰ μόνους τοῖς Θ'. I. e. Illud, in portis filiae Sion, apud solos LXX legitur. Hanc clausulam, utpote in Hebræo non existentem, obelo notatam fuisse inquit Eusebius.

PSALMUS LXXIII

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Θ'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1.

2.

SYMMACHUS.

1.

2.

1. Ἰνατί ἀπόσω, ὁ Θεός, εἰς τέλος;
2. Μνήσθητι τῆς συναγωγῆς σου, ἥς ἐκτίσω ἀπ' ἀρχῆς.

LXX INTERPRETES.

1. Ut quid repulisti, Deus, in flumen?

2. Memor esto congregationis tuæ, quam possedisti ab initio.

1.

2.

1.

2.

THEODOTIO.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΛΑΣ.

נאלח שבבם נחלחך
הר- ציין זה | שננת בו
3 הריבזה פעמיד למשאות נאח
בקדש
4 שמו צורדיק בקרב מועדך
שבו אוחתם אותך
5, 6 ידע כמביא למענה בסכך-
עץ קדומות : ועת נתחיה יהו
בבשיל וכלשתת יחלבוך
8 שרפ כל-מועדו- אל בארץ
9 אחזינו
10 ינאך
13 אתה פדרת בעדך ים
שברת ראשי תנינים על-המים

3.

4.

5, 6.

8.

9.

10.

13.

Ἐκτίσω σκήπτρον κληρονομίας σου.

3.

Ἐν ἡγίασμένῳ.
4. Ἐβρυχίσαντο οἱ πόλεμοί σου ἐν μέσῳ τῆς συναγωγῆς σου. Ἐθεντο τὰ σημεῖα αὐτῶν σημεῖα.

5, 6. Ἐγνώσθη ὡς εἰσοδος εἰς ἄνω.

8. Ἐνεπύρισαν πάσας τὰς συναγωγὰς Ἰσχυροῦ ἐπὶ τῆς γῆς.

9. Τὰ σημεῖα ἡμῶν.

10.

13.

Συνέτριψας τὰς κεφαλὰς τῶν ἐραχόντων ἐπὶ τῶν ὑδάτων.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

congregationis tuæ, quam possedisti ab initio.

Redemisti virgam hæreditatis tuæ. *Hieron., id.*

Montem Sion istum habitasti in eo. *Hieron., montem Sion, in quo habitasti.*

3. Leva pedes tuos ad desolationes in æternum. *Hieron., sublimitas pedum tuorum dissipata est usque ad finem.*

In sanctitate. *Hieron., in sancto.*

4. Rugierunt hostes tui in medio conventus tui. Posuerunt signa sua signa. *Hieron., fremuerunt hostes tui in medio pacti tui. Posuerunt signa sua in tropæum.*

5, 6. Cognoscetur velut adducens in sublime, in perplexitate ligni secures. Et nunc apertiones ejus pariter in bipenni, et malleis conquassabunt. *Hieron., manifesta in introitu desuper. In saltu lignorum secures. Et nunc sculpiras ejus pariter bipenne et dolatoris deraserunt.*

8. Incenderunt omnes conventus Dei in terra. *Hieron., incenderunt omnes solemnitates Dei in terra.*

9. Signa nostra. *Hieron., id.*

10. Blasphemabit. *Hieron., id.*

13. Tu contrivisti in fortitudine tua mare. *Hieron., tu dissipasti in fortitudine tua mare.*

Confregisti capita cetorum super aquis. *Hieron., contrivisti capita draconum in aquis.*

Redemisti virgam hæreditatis tuæ.

Mons Sion, in quo habitasti in eo.

3. Leva manus tuas in superbias eorum in finem.

In sancto.

4. Et gloriati sunt qui oderunt te in medio solemnitatis tuæ. Posuerunt signa sua signa.

5, 6. Et non cognoverunt sicut in exitu super summum. Quasi in sylva lignorum securibus exciderunt januas ejus in idipsum : in securi et ascia dejecerunt eam.

8. Quiescere faciamus omnes dies festos Dei a terra.

9. Signa nostra.

10. Irritat.

13. Tu confirmasti in virtute tua mare.

Contribulasti capita draconum in aquis.

Possedisti sceptrum hæreditatis tuæ.

3.

In sanctificato.

4. Rugierunt inimici tui in medio conventus tui. Posuerunt signa sua signa.

5, 6. Cognitus est quasi introitus in sublime.

8. Incenderunt omnes synagogas Potentis in terra.

9. Signa nostra.

10.

13.

Contribulasti capita draconum super aquas.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ω.

ΘΕΟΔΩΤΙΩΝ.

Ἐλυτρώσω ἐκῆπτρον κληρουχίας σου.

Καὶ ἤγαγες εἰς τὸ Σιών ὄρος τὸ ἅγιόν σου τοῦτο.

5. Τὸ ὄψωμα τῶν ποδῶν σου ἠφαισθή εἰς νίκος.

4. Ἐδρυχῆσαντο οἱ πολέμιοι σου ἐν μέσῳ τῆς συναγωγῆς σου. Ἐθήκαν τὰ σημεῖα αὐτῶν ἐπισήμως.

5, 6. Γνώριμα κατὰ τὴν εἰσοδὸν ἐπάνω. Ἐν ἀρμένιοις ξυλίνοις ἀξίναις τῶνδε, καὶ τὰς πύλας αὐτῶν ὀμοῦ ἐν μοχλοῖς καὶ δικράνοις κατέρριψαν.

8. Ἐνεπύρισαν πάσας τὰς συναγωγὰς τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς.

9. Τὰ σημεῖα ἡμῶν.

10. Προπηλακίσει.

13. Σὺ διεσκέδασας τῇ ἰσχύϊ σου τὴν θάλασσαν.

Συνέτριψας τὰς κεφαλὰς τῶν κητῶν ἐπὶ τῶν ὕδατων.

Ἐλυτρώσω ῥάβδον κληρονομίας σου. Ε', . . . φυλὴν . . .

Ὅρος Σιών τοῦτο δ' κατεσκήνωσας ἐν αὐτῷ.

5. Ἐπαρον τὰς χειράς σου ἐπὶ ὑπερηφανίας αὐτῶν εἰς τέλος.

Ἐν τοῖς ἁγίοις σου.

4. Καὶ ἐκαυχῆσαντο οἱ μισοῦντές σε ἐν μέσῳ τῆς ἐορτῆς σου. Ἐθεντο τὰ σημεῖα αὐτῶν σημεῖα.

5, 6. Καὶ οὐκ ἔγνωσαν ὡς εἰς τὴν εἰσοδὸν ὑπεράνω. Ὡς ἐν δρυμῷ ξύλων ἀξίνας ἐξέκοψαν τὰς θύρας αὐτῆς ἐπιτοαυτῷ, ἐν πελίκει καὶ λαξευτηρίῳ κατέρραξαν αὐτήν.

8. Δεῦτε, καταπαύσωμεν τὰς ἐορτὰς Κυρίου ἀπὸ τῆς γῆς. Ε', κατέκαυσαν. Γ', κατακαύσωμεν.

9. Τὰ σημεῖα ἡμῶν. Ε', ἰδ. Ἄλλος, τὰ σημεῖα αὐτῶν.

10. Παροξυνεῖ.

13. Σὺ ἐκραταίωσας ἐν τῇ δυνάμει σου τὴν θάλασσαν.

Συνέτριψας τὰς κεφαλὰς τῶν δρακόντων ἐπὶ τοῦ ὕδατος.

5.

4. Ἐθήκαν τὰ σημεῖα σημεῖα.

5, 6. Καὶ γνωσθήτω ὡς εἰσοδὸς ὑπεράνω.

8. Ἐνεπύρισαν πάντας καιροῦς Ἰσχυροῦ ἐν τῇ γῆ.

9. Τὰ σημεῖα ἡμῶν.

10.

13. Σὺ διέστησας ἐν τῇ δυνάμει σου τὴν θάλασσαν.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIC.

Redemisti sceptrum hereditatis tuae.

Et induxisti in Sion montem sanctum tuum hunc.

3. Elevatio pedum tuorum delecta est in victoriam.

4. Rugierunt mimici tui in medio synagogae tuae. Posuerunt signa sua conspicue.

5, 6. Nota juxta introitum desuper. In instrumentis ligneis et securibus ipsorum, et portas eorum simul in vectibus, et bipennibus (vel furcis) dejecerunt.

8. Incenderunt omnes synagogas Dei in terra.

9. Signa nostra.

10. Vituperabit.

13. Tu dissipasti fortitudinem tua mare.

Contrivisti capita cetorum super aquas.

Redemisti virgam hereditatis tuae. V, . . . tribum.

Montem Sion hunc, in quo habitasti in eo.

3. Leva manus tuas in superbiis eorum in finem.

In sanctis tuis.

4. Et gloriati sunt qui oderunt te in medio solemnitatis tuae. Posuerunt signa sua signa.

5, 6. Et non cognoverunt sicut in introitu desuper. Quasi in sylvae lignorum securibus exciderunt januas ejus in idipsum: in securi et ascia dejecerunt eam.

8. Heus, quiescere faciamus dies festos Domini a terra. V, comburunt. VI, comburamus.

9. Signa nostra. V, id. *Aliis*, signa eorum.

10. Irritabit.

13. Tu confirmasti in virtute tua mare.

Contrivisti capita draconum super aqua

5.

4. Posuerunt signa signa.

5, 6. Et cognoscatur quasi introitus desuper.

8. Incenderunt omnia tempora Potentis in terra.

9. Signa nostra.

10.

13. Tu divisisti in virtute tua mare.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

AKYΛAΣ

14. לְצִיִּים 14.
 15. מִעַץ וְהָלַ 15.
 אַתָּה הִבַּשְׁתָּ נְדָדִים אֵיתָן
 16. אַתָּה הִבַּשְׁתָּ מֵאֲדָר וְשִׁבְשֵׁב 16.
 17. הַצִּבְתָּ 17.
 18. זָחַת 18.
 20. כִּי מִלְאָד מִחֲשֹׁנֵי אֲרֶץ נִאֲתָה 20.
 חֲמֹס
 22. קִדְמָה אֱלֹהִים רִיבָה רִיבָךְ זָכַר 22.
 חֲרַפְתָּךְ כִּנְיָ גַבְלֵי מֵל־הָאִים
 23. אֶל־חֲשֵׁבָה קָל צָרִיךְ שֶׁאֵין 23.
 קִמְיָד צִילָה חֲמִיד

14. Τοῖς ἐξελυσομένοις.
 15. Πηγὴν καὶ χεῖμαρρον.
 Στερεοὺς ποταμούς.
 16. Σὺ ἠτοίμασας φωστῆρα καὶ ἥλιον.
 17. Ἐστήλωσας.
 18.
 20.
 22.
 23. Μὴ ἐπιλάβῃ τῆς φωτῆς τῶν ἐχθρῶν σου...

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

14. Solitudinicolis. Hieron., populo Æthiopum. 14. Populis Æthiopum. 14. Egressuris.
 15. Fontem et torrentem. Hieron., id. 15. Fontes et torrentes. 15. Fontem et torrentem.
 Tu siccasti fluvios fortitudinis. Tu siccasti fluvios Ethan. Solidos fluvios
 16. Tu præparasti luminare et solem. Hieron., tu ordinasti luminaria et solem. 16. Tu præparasti luminare et solem.
 17. Statuisti. Hieron., id. 17. Fecisti. 17. Stabilivisti.
 18. Hujus. Hieron., id. 18. Hujus. 18.
 20. Quia repleta sunt loca tenebrosa terræ habitaculis rapinæ. Hieron., quia repleta sunt tenebris terræ, habitationes iniquæ subrutæ. 20. Quia repleti sunt qui obsecrati sunt terræ, domibus inquitatum. 20.
 22. Surge, Deus, litiga litem tuam, memento probrī tui a stulto omni die. Hieron., surge, Deus, judica causam tuam: memento opprobrii tui ab insipiente tota die. 22. Exsurge, Deus, judica causam tuam: memor esto improperiorum tuorum, eorum quæ ab insipiente sunt tota die. 22.
 23. Ne obliviscaris vocis hostium tuorum: superbia obsistentium tibi ascendens semper. Hieron., ne obliviscaris voces hostium tuorum: sonitus adversariorum tuorum ascendit jugiter. 23. Ne obliviscaris voces inimicorum tuorum: superbia eorum qui te oderunt ascendit semper. 23. Ne obliviscaris vocis inimicorum tuorum...

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXXIII.

V. 1. 'A., τὶ θεῖ etc. Drusius. Corderius legit, 'A., εἰς τὶ. [Aliter sonant Aquilæ verba in Catena Patrum Gr.: Εἰς τὶ, ὁ θεός, ἀπεβάλου εἰς νίκος; ad quid, Deus, abiecasti in victoriam? DRACH.]

V. 2. Aquilæ lectionem habet Corderius, qui vocem ἐλυτρώσω et ἐκτίσω commutationem fecisse videtur. Dubia sane est hæc Aquilæ lectio.

Ibid. 'A., ἐκτίσω σὴπτρον etc. Sic Eusebius et Drusius, qui tamen postremus habet, 'A.,..... ῥά-ῥδον κληρονομίας σου. Lectionem Eusebii, σὴπτρον, confirmant Regius unus, Colbertinus et Euthymius.

Ibid. Σ., καὶ ἤγαγες etc. Sic ex edit. Rom. Drusius. Si autem sincera sit lectio, paraphrasten egit Symmachus.

V. 3. Σ., τὸ ἔψωμα etc. Sic Eusebius.

Ibid. 'A., ἐν ἡγιασμένω. Ita Drusius. Corderius etiam Symmacho tribuit. Theodoretus vero notat vocem Hebraicam (scilicet בַּרְדָּךְ) in singulari esse et singulariter expressam fuisse a reliquis interpretibus, atque etiam a LXX, ut erant in Hexaplo.

V. 4. 'A., Σ., ἐδρυχέσαντο etc. Eusebius. In ca. Corderii etiam Symmacho tribuitur. Vide psal. xxi 14. Aquilæ hujus sequentisque versiculi, ut e Theodotionis interpretationes sic edidit Martianus noster. Symmachi sic habet idem, itemque Eusebius et Drusius.

V. 5, 6. Σ., γνώριμα etc. Eusebius.

V. 8. 'A., Σ., ἀνεπίρσαν etc. Ita lectiones effert Martianus noster ex Epist. Hieron. ad Sun. et Fret.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

- 14.
- 15. Πηγὴν καὶ χεῖμαρρόν.
Σὺ ἐξήρανας ποταμοὺς ἀρχαίους.
- 16
- 17. Ἐστησας.
- 18. Ταῦτα.
- 20. Ὅτι ἐπλήσθησαν ἐσκοτισμέ-
να τῆς γῆς ὠραιοτήτων ἀδικίας.
- 22. Στήθι, ὁ Θεός, προμάχησον
τῆς μάχης σου, καὶ μνημόνευσον
τοῦ ὀνειδέους σου παρὰ ἄφρονος τοῦ
διὰ πάσης ἡμέρας.
- 23. Μὴ ἐπιλάβῃ τῆς φωνῆς τῶν
πολεμίων σου, ἤγουν τῶν ἀνθεστη-
κότων σοι, μέχρις οὗ ἀναβαίνοντος
ἀδιαλείπτως.

SYMMACHUS.

- 14.
- 15. Fontem et torrentem.
Tu siccasti fluvios antiquos.
- 16.
- 17. Statuisti.
- 18. Hec.
- 20. Quia repleta sunt loca tene-
brosa terræ speciositatibus iniqui-
tatis.
- 22. Sta, Deus, propugna pu-
gnam tuam, et memor esto oppro-
brii tui ab insipiente per omnem
diem.
- 23. Ne obliviscaris vocis ho-
stium tuorum, scilicet obsisten-
tium tibi, donec ascendant inces-
santer.

- 14. Αἰθίοψιν. Ε΄, τῷ ἐξεληλυθότι.
- 15. Πηγὰς καὶ χεῖμαρρόους. Ε΄,
πηγὴν καὶ χεῖμαρρόν.
Σὺ ἐξήρανας ποταμοὺς Ἡθάμ.
- 16. Σὺ κατηρτίσω ἥλιον καὶ σε-
λήνην. Ε΄, σὺ κατηρτίσω σελήνην
καὶ ἥλιον.
- 17. Ἐποίησας.
- 18. Ταύτης.
- 20. Ὅτι ἐπληρώθησαν οἱ ἐσκοτω-
μένοι τῆς γῆς οἴκων ἀνομιῶν.
- 22. Ἀνάστα, ὁ Θεός, δίκασον τὴν
δίκεν σου, μνήσθητι τῶν ὀνειδι-
σμών σου τῶν ὑπὸ ἄφρονος ὄλην
τὴν ἡμέραν.
- 23. Μὴ ἐπιλάβῃ τῆς φωνῆς τῶν
ἐκεῖνών σου, ἢ ὑπερηφανία τῶν μι-
σοῦντων σε ἀναβαίη διαπαντός πρὸς
σέ. Γ΄, ἐχθρῶν.

LXX INTERPRETES.

- 14. Æthiopiubus. V, egresso.
- 15. Fontes et torrentes. V, fon-
tem et torrentem.
Tu siccasti fluvios Etham.
- 16. Tu fabricatus es solem et
lunam. V, tu parasti lunam et so-
lem.
- 17. Fecisti.
- 18. Hujus.
- 20. Quia repleti sunt qui obscu-
rati sunt terræ domibus iniquita-
tium.
- 22. Exsurge, Deus, judica cau-
sam tuam: memor esto imprope-
riorum tuorum, eorum quæ ab in-
sipiente sunt tota die.
- 23. Ne obliviscaris vocis sup-
plicum tuorum: superbia eorum
qui te oderunt ascendat semper
ad te. VI, inimicorum.

- 14. Τῷ ἐγατάω.
- 15. Πηγὴν καὶ χεῖμαρρόν.
- 16. Φῶς καὶ ἥλιον.
- 17. Ἐστήλωσας.
- 18.
- 20.
- 22.
- 23.

THEODOTIO.

- 14. Ultimo.
- 15. Fontem et torrentem.
- 16. Lucem et solem.
- 17. Stabilivisti.
- 18.
- 20.
- 22.
- 23.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXXIII.

V. 9. 'A., Σ., Ο΄, Θ., Ε΄, τὰ σημεῖα ἡμῶν. Coislin-
unus, qui in textu habet, τὰ σημεῖα αὐτῶν, quæ
fuit in aliquot exemplaribus lectio τῶν Ο΄.
V. 10. Σ., προπηλαχίσει. Sic Drusius. Unus vero
codex Regius habet, προπηλαχίζει.
V. 15. Σ., σὺ διεσχέδασας etc. Symmachi et
Theodotionis lectiones sic habet Eusebius.
Ibid. 'A., συνέντηψας etc. Aquila et Symmachi
lectiones sic habent Eusebius et mss.
V. 14. 'A., τοῖς ἐξέλευ.—Sic Eusebius.
V. 15. 'A., Σ., Θ., Ε΄, πηγὴν καὶ χεῖμαρρόν.
Hic notat Drusius: e Symmachus pro Etham
antiquos reddidit. Etham, i. e., Ἡθάμ. Mendum
zetus pro Ἡθάμ, quale in Μαδιάμ. Sic Ἐδέμ legi-

tur pro Ἐδέμ, quæ scriptura imposuit doctissimo
Theodoro, ut existimavit Ἡθάμ dictum ab Ἐδέμ,
loco in quo formatus fuit.
V. 16. 'A., σὺ ἠτοίμασας φωστῆρα etc. Eusebius
et Drusius. Eusebius vero ad LXX legit, φαῦσιν καὶ
ἥλιον.
V. 17. 'A., Θ., ἐστήλωσας etc. Drusius.
V. 18. Σ., ταῦτα. Eusebius.
V. 20. Σ., ὅτι ἐπλήσθησαν etc. Drusius.
V. 22. Σ., στήθι etc. Eusebius.
V. 25. Lectionem Symmachi plenam habet Eu-
sebius. Pro ἀναβαίνοντος legendum videtur, ἀναβαί-
ωνται, et sic latine vertimus. Aquila lectionem præ-
fert Martianæus.

TO EBPAIKON.

1 לְמִנְצָה אֱלֹהֵי תְהוֹמָה מִזְמוֹר לְאַסָּף שִׁיר
 3 כִּי אֶקַח מִיַּד
 4 בְּמַגִּים - אֶרֶץ וְכָל - יֹשְׁבֵיהָ
 אֲבָנֵי תִּנְתָּו עֲמֻדֵיהָ סֵלָה

5, 6 אֲמַרְתִּי לְהַתְּלִים אֶל - תְּהוֹלֵי
 לְרַשְׁעִים אֶל - תְּרִימוֹ קֶךְ : אֶל -
 תְּרִימוֹ לְמִדְּבַר קִרְנָנְךָ תִּדְבַר בְּעָרָא
 עֲזָק
 7, 8 כִּי לֹא מִמְדַּעַת וּמִסְעֻדָב הִיא
 מִמְדַּבֵּר הַרִים : כִּי - אֱלֹהִים שֵׁשֶׁם
 זֶה יִשְׁפִּיל זֶה יִרִים

9 כִּי נִסַּב בְּיַד - יְהוָה וְיָן תִּמְדֵּן
 מִלֹּא מִסֶּךְ וְיִגַּר מִזֶּה אֶךְ - שְׁמוּרֵיהָ
 יִמְעַד יִשְׁתָּו כָּל רַשְׁעֵי - אֶרֶץ

VERSIO HEBRAICI TEXT.

1. Victori, ne corrumpas, psalmus ipsi Asaph, canticum. *Hieron.*, victori, ut non disperdas, psalmus Asaph cantici.

3. Cum accepero tempus statutum. *Hier*, cum accepero tempus.

4. Liquefacti terre, et omnes habitatores ejus. *Hieron.*, dissolvetur terra cum omnibus habitatoribus suis.

Ego firmavi columnas ejus, selah. *Hieron.*, ego appendi columnas ejus. Semper.

5, 6. Dixi insanis, Ne insanietis; et impiis, Ne exaltetis cornu: ne extollatis in excelsum cornu vestrum, loquamini in collo præfracto. *Hieron.*, dixi inique agentibus, Nolite inique agere; et impiis, Nolite exaltare cornu. Nolite extollere in excelsum cornu vestrum: loquentes in cervice veteri.

7, 8. Quia non ab exitu, et ab occidente, et non a deserto montium, quia Deus judicans: hunc humiliabit, et hunc exaltabit. *Hieron.*, quia neque ab oriente, neque ab occidente, neque a solitudine montium. Sed Deus iudex hunc humiliabit, et hunc exaltabit.

9. Quia calix in manu Domini, et vinum rubuit, plenus mixto: et effudit ex hoc: verumtamen fæces ejus expriment: bibent omnes impii terræ. *Hieron.*, quia calix in manu Domini est vinomeraco usque ad plenum mixtus, et propinabit ex eo: verumtamen fæces ejus epotabunt bibentes omnes impii terræ.

PSALMUS LXXIV.

TO EBPAIKON
 Ἑλληνικοῦ γραμμασι.

1.
 3.
 4.
 Αμουδα.

5, 6.
 7, 8.

9.

VULGATA LATINA.

1. In finem, ne corrumpas, psalmus cantici Asaph.

3. Cum accepero tempus.

4. Liquefacta est terra, et omnes qui habitant in ea.

Ego confirmavi columnas ejus.

5, 6. Dixi iniquis, Nolite inique agere; et delinquentibus, Nolite exaltare cornu. Nolite extollere in altum cornu vestrum, nolite loqui adversus Deum iniquitatem.

7, 8. Quia neque ab oriente, neque ab occidente, neque a deserto montibus, quoniam Deus iudex est. Hunc humiliat, et hunc exaltat.

9. Quia calix in manu Domini vini meri plenus mixto. Et inclinavit ex hoc in hoc: verumtamen fæx ejus non est exinanita: bibent omnes peccatores terræ.

ΑΚΥΛΑΣ

1.
 3. Όταν λάβω συνταγάς.
 4.
 Ἐγὼ ἐσταθμισάμην τοὺς πύλους αὐτῆς ἀελ.

5, 6.

7, 8.

9.

AQUILA.

1.

3. Cum accepero tempus statutum.

4.

Ego ponderavi columnas ejus semper.

5, 6.

7, 8.

9.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

1. Ἐπινίκιος περὶ ἀσθαρίας
φαλμῶς τοῦ Ἀσάφ.
3. Ὅταν λάβω τὴν συναγωγὴν.
4. Συσταθήσεται ἡ γῆ σὺν τοῖς
κατοικοῦσιν αὐτῆν.
Ἐγὼ ἤθροισα τοὺς στύλους αὐτῆς,
διάψαλμα.

5, 6. Εἶπα τοῖς στασιάζουσι, μὴ
στασιάζετε, καὶ τοῖς παρὰ νόμοις,
μὴ ἐπαίρετε τὸ κέρας. Μὴ ἐπαίρετε
εἰς ὕψος τὸ κέρας ὑμῶν, λαλοῦντες
πραχλῶ ἀνομίαν.

7, 8. Οὐ γὰρ ἀπὸ ἀνατολῆς, οὐδὲ
ἀπὸ δύσεως, οὐδὲ ἀπὸ ἐρήμου ὀρέων·
ἀλλ' ὁ Θεὸς κριτὴς τοῦτον μὲν
ταπεινοῖ, τοῦτον δὲ ὑψοῖ.

9. Ποτήριον γὰρ ἐν χειρὶ Κυ-
ρίου, καὶ οἶνος ἀκράτος πληρῶν
ἐκχυθεὶς ὡςτε ἔλκειν ἀπ' αὐτοῦ.
Πλὴν τὰς τρυγίας αὐτοῦ ἐκστραγγί-
σουσι πίνοντες οἱ φαῦλοι τῆς γῆς.

SYMMACHUS.

1. Triumphale de incorruptio-
ne, psalmus ipsi Asaph.

3. Cum accepero synagogam.

4. Constablietur terra cum ha-
bitantibus eam.

Ego firmavi columnas ejus, dia-
psalma.

5, 6. Dixi seditiosis, Ne seditio-
nem moveatis; et iniquis, Ne ex-
tollite cornu. Ne extollite in excel-
sum cornu vestrum, loquentes
collo iniquitatem.

7, 8. Non enim ab oriente, ne-
que ab occidente, neque a deserto
montium: sed Deus judex hunc
quidem humiliat, hunc autem ex-
altat.

9. Calix enim in manu Domini,
et vinum merum, plenus effusus;
ita ut trahant ab ipso. Verumtam-
en faeces ejus excolabunt biben-
tes improbi terræ.

1. Εἰς τὸ τέλος, μὴ διαφθείρης,
φαλμῶς ὑδῆς τοῦ Ἀσάφ.
3. Ὅταν λάβω καιρὸν.
4. Ἐτάκη ἡ γῆ καὶ πάντες οἱ
κατοικοῦντες αὐτῆν.
Ἐγὼ ἐστερέωσα τοὺς στύλους αὐ-
τῆς, διάψαλμα. Ἐ', ἐγὼ εἶμι, ὃς ἠτοί-
μασα τοὺς στύλους αὐτῆς, ἀελ. Γ',
ἐγὼ ἐστερέωσα τοὺς στύλους αὐτῆς,
διαπαντῶς.

5, 6. Εἶπα τοῖς παρανομοῦσι, Μὴ
παρανομεῖν, καὶ τοῖς ἀμαρτάνουσι,
Μὴ ὑψοῦτε κέρας. Μὴ ἐπαίρετε εἰς
ὕψος τὸ κέρας ὑμῶν, μὴ λαλεῖτε
κατὰ τοῦ Θεοῦ ἀδικίαν.

7, 8. Ὅτι οὔτε ἀπὸ ἐξόδου, οὔτε
ἀπὸ δυσμῶν, οὔτε ἀπὸ ἐρήμων
ὀρέων, ὅτι ὁ Θεὸς κριτὴς ἐστι· τοῦ-
τον ταπεινοῖ, καὶ τοῦτον ὑψοῖ. Ἐ',
ἀπ' ἐξόδου.

9. Ὅτι ποτήριον ἐν χειρὶ Κυρίου,
οἶνου ἀκράτου πλήρες κεράσματος·
καὶ ἔκλινεν ἐκ τούτου εἰς τοῦτο.
Πλὴν ὁ τρυγίας αὐτοῦ οὐκ ἐξεκε-
νώθη· πίνονται πάντες οἱ ἀμαρτω-
λοὶ τῆς γῆς. Ἐ', πλήρης ἐύρουχωρίας.

LXX INTERPRETES.

1. In finem, ne corumpas, psal-
mus cantici ipsi Asaph.

3. Cum accepero tempus.

4. Liquefacta est terra, et omnes
qui habitant in ea.

Ego confirmavi columnas ejus,
diapsalma. V, ego sum, qui præpa-
ravi columnas ejus, semper. VI.
ego firmavi columnas ejus, jugiter.

5, 6. Dixi iniquis, Nolite inique
agere, et delinquentibus, Nolite
exaltare cornu. Nolite extollere in
altum cornu vestrum, nolite loqui
adversus Deum iniquitatem.

7, 8. Quia neque ab exitibus,
neque ab occidente, neque a de-
sertis montibus, quoniam Deus
judex est: hunc humiliat, et hunc
exaltat. V, ab exitu.

9. Quia calix in manu Domini
vini meri plenus mixto. Et incli-
navit ex hoc in hoc: verumtamen
fæx ejus non est exinanita: bi-
bent omnes peccatores terræ. V,
plenus latitudine.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1.
3.
4.
Ἐγὼ ἐστερέωσα τοὺς στύλους
αὐτῆς, διάψαλμα.

5, 6.

7, 8.

9.

THEODOTIO

1.

3.

4.

Ego confirmavi columnas ejus,
diapsalma.

5, 6.

7, 8.

9.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
גִּבּוֹן 10	10.	10.
גִּבּוֹן 11	11.	11. Περικόβω.
גִּבּוֹן תַּנְיָה		Κέρατα δικαίου.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
10. Annuntiabo. <i>Hieron., id.</i>	10. Annuntiabo.	10.
11. Concidam. <i>Hieron., con-</i> <i>fringam.</i>	11. Confringam.	11. Concidam.
Cornua justi. <i>Hieron., id.</i>	Cornua justi.	Cornua justi.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXXIV.

V. 1. Lectionem Symmachi sic habet Eusebius. Drusius Ψαλμὸς Ἀσάφ legit; Theodoretus, Agellius et unus Reg., τῷ Ἀσάφ. Vide infra psal. lxxvi.

V. 3. Ἄ. ὅταν λάβω συνταγὰς. Σ., ὅταν λάβω συναγωγὴν. Sic Eusebius recte. Drusius autem ex Theodoro variat, nec sibi constantes interpretationes aufert. Gorderius habet, Σ., συνταγὴν.

V. 4. Σ., συσταθήσεται. Sic Regius unus ex Theodoro, et Eusebius.

Ibid. Ἄ., ἐγὼ ἐσταθμισάμην etc. Has omnes lectiones exhibet Origenes Opusculo post Prælium nunc primum edito.

V. 5 et 6. Σ., εἶπα τοῖς στασιάζουσι etc. Eusebius.

V. 7 et 8. Σ., οὐ γὰρ ἀπό etc. Sic Eusebius

TO EBPAIKON.	PSALMUS LXXV. TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
וַיְהִי בְשֵׁלֶם-סֹכֹ 3	3.	3. Καὶ ἐγένετο ἐν Σαλήμ ἡ σκηνὴ αὐτοῦ.
מִגֵּן וּמִיָּחָבָה סֶלָה 4	4. Οὐμαλαμα σελ.	4. Θυρεὼν καὶ πόλεμον καὶ μάχαιραν, ἀσί.
5 נָחַד אֵתָה אֵינִי בְהַרְרֵי-שֵׁף 5	5.	5. Φωτισμὸς σου. ὑπερμεγέθης, ἀπὸ ὀρέων ἀλώσεως.
6 אֲבִירָ לֵב נְבוֹ כֹל-אֲנָשִׁי-חַיִל דִּיהֵם 6	6.	6.
7 מִגְעֶרְתָּךְ אֱלֹהִי יַעֲקֹב נִדְם וְרַב וּסִים 7	7.	7. Ἀπὸ ἐμβριμῆσεώς σου, ἦν Ἰακώβ, καταφέρετο καὶ ἄρμα καὶ ἵππος.
9 הַשְׁבִּיעַתָּ 9	9.	9.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
3. Et factum est in Salem tabernaculum ejus. <i>Hieron., id.</i>	3. Et factus est in pace locus ejus.	3. Et factum est in Salem tabernaculum ejus.
4. Scutum et gladium et bellum, selah. <i>Hieron., scutum et gladium et bellum, semper.</i>	4. Scutum, gladium et bellum.	4. Clypeum et bellum et gladium, semper.
5. Illustris tu, potens, præ montibus prædæ. <i>Hieron., lumen tu es, magnifice, a montibus captivitatibus.</i>	5. Illuminans tu mirabiliter a montibus æternis.	5. Illuminatio tu, prægrandis, a montibus captivitatibus.
6. Fortes corde. <i>Hieron., superbi corde.</i>	6. Insipientes corde.	6.
Dormierunt. <i>Hieron., dormitaverunt.</i>	Dormierunt.	
Omnes viri roboris manus suas. <i>Hieron., omnes viri exercitus manus suas.</i>	Omnes viri divitiarum in manibus suis.	
7. Ab increpatione tua, Deus Jacob, soporatus est et currus et equus. <i>Hieron., ab increpatione tua, Deus Jacob, consopitus est currus et equus.</i>	7. Ab increpatione tua, Deus Jacob, dormitaverunt qui ascenderunt equos.	7. A fremitu tuo, Deus Jacob, dejiciebantur (in somnum) et currus et equus.
9. Audire fecisti. <i>Hieron., annuntiabis.</i>	9. Auditum fecisti.	9.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

10.	10. Ἀπαγγελῶ. Ἄλλως, ἀγαλλιάσομαι. Ε΄, ἀπαγγελῶ.
11. Μετακλάσω. Κέρατα δικαίου.	11. Συγκλάσω. Κέρατα δικαίου.
10	10. Annuntiabo. <i>Aliter</i> , exsultabo. V, annuntiabo.
11. Conteram.	11. Confingam.
Cornua iusti.	Cornua iusti.

10.	10.
11. Συγκλάσω. Κέρας δικαίων.	11. Συγκλάσω. Κέρας δικαίων.
10.	10.
11. Confingam.	11. Confingam.
Cornu iustorum.	Cornu iustorum.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXXIV.

Quintæ vero lectionem, ἀπ' ἐξόσου, præfert unus codex. Alteram ejusdem longe prolixiorē exhibet Colbertinus στιχηρῶς scriptus, quæ nescio quid peregrini habet: eam tamen representare visum est: Ε΄, ἀνατολῶν ἔρημα, ὄρη τε νότια, καὶ βόρεια τμήματα. I. e., V, orientis deserta, montesque

australes, et aquilonares sectiones.
V. 9. Σ., ποτήριον etc. Eusebius. Lectionem Quintæ mutilam effert Colbert. στιχηρῶς scriptus.
V. 10. Ex Drusio, et ex aliis exemplaribus.
V. 11. Ἀ., περικόψω etc. Drusius.
Ibid. Ἀ., Σ., Ο΄, κέρατα δικαίου etc. Idem.

PSALMUS LXXV.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

3.	3. Καὶ ἐγένετο ἐν εἰρήνῃ ὁ τόπος αὐτοῦ. <i>Οἱ λοιποὶ</i> , ἐν Σαλήμ.
4. Ἄσπιδα καὶ μάχαιραν καὶ πόλεμον, διάψαλμα.	4. Ὅπλα καὶ ῥομφαίαν καὶ πόλεμον, διάψαλμα. Ε΄, ὅπλον καὶ ῥομφαίαν καὶ πόλεμον, ἀεί. Γ΄, ὅπλον καὶ ῥομφαίαν καὶ πόλεμον, εἰς τὸ τέλος.
5. Ἐπιφανὴς εἶ, ὑπερμεγέθης, ἀπὸ ὄρέων θήρας.	5. Φωτίζεις σὺ θαυμαστῶς ἀπὸ ὄρέων αἰωνίων.
6. Ὑπερήφανοι τὴν καρδίαν. Ἐκαρώθησαν.	6. Ἀσύνετοι τῇ καρδίᾳ. Ὑπνωσαν.
Πάντες οἱ ἄνδρες οἱ ἰσχυροὶ τὰς χεῖρας αὐτῶν.	Πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ πλοῦτου ταῖς χερσὶν αὐτῶν.
7. Ἀπὸ ἐμβριμήσεώς σου, Θεὸς Ἰακώβ, ἔκαρώθη καὶ ἄρμα καὶ ἵππος.	7. Ἀπὸ ἐπιτιμῆσεώς σου, ὁ Θεὸς Ἰακώβ, ἐνύσταξαν οἱ ἐπιθεσθηκότες τοὺς ἵππους.
9. Ἀκουστὴν ποιήσεις.	9. Ἠκούτισας.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

3.	3. Et factus est in pace locus ejus. <i>Reliqui</i> , in Salem.	3.
4. Scutum et gladium et bellum, diapsalma.	4. Telum et gladium et bellum, diapsalma. V, telum et gladium et bellum, semper. VI, telum et gladium et bellum, in finem.	4. Arma et gladium et bellum, diapsalma.
5. Illustris es, prægrandis, a montibus venationis.	5. Illuminas tu mirabiliter a montibus æternis.	5. Terribilis es mirabilis a montibus fructiferis.
6. Superbi corde.	6. Insipientes corde.	6.
Soporati sunt.	Dormierunt.	
Omnes viri fortes manus suas.	Omnes viri divitiarum manibus suis.	
7. A fremitu tuo, Deus Jacob, soporatus est et currus et equus.	7. Ab increpatione tua, Deus Jacob, dormitaverunt qui ascenderunt equos.	7.
9. Auditum facies.	9. Auditum fecisti.	9.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

ΑΚΥΛΑΣ.

10. *תְּדַבֵּר כְּרִגְלֵי אֶרֶץ כְּלָה*
'Ebruaikōr μετὰ τὸ, ἀντὶ ἰσ,
ὅ ἐστι, τοὺς πραεῖς τῆς γῆς, τὸ, ἀέλ.

10. Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

10. Τοῦ σωῆσαι πάντας τοὺς πραεῖς τῆς γῆς, ἀεί.

11. *כִּי-חַמַּת אָדָם תִּדְבַּר שְׂאֵרִית*
חַמַּת הַדָּגָר

11.

11.

12, 13. *לְמַדְרָא יִבְנֶה רַחַב נְגִידִים*
נִרְאָה לְמַלְכֵי-אֶרֶץ

12, 13.

12, 13.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

10. Ad servandum omnes mansuetos terræ, selah. *Hebraicum post illud, Anie = rs, quod est, mansuetos terræ, habet sel. Hieron., ut salvos faciat omnes mites terræ, semper.*

10. Ut salvos faceret omnes mansuetos terræ.

10. Ad salvandum omnes mansuetos terræ, semper.

11. Quoniam furor hominis confitebitur tibi, residuum furoris accinges. *Hieron., quia ira hominis confitebitur tibi : reliquiis iræ accingeris.*

11. Quoniam cogitatio hominis confitebitur tibi, et reliquæ cogitationibus diem festum agent tibi.

11.

12, 13. Terribili amputabit spiritum ducum, terribili regibus terræ. *Hieron., terribili auferet spiritum ducum : terribili regibus terræ.*

12, 13. Terribili et ei qui aufert spiritum principum, terribili apud reges terræ.

12, 13.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXXXV.

LXX titulo addunt, πρὸς τὸν Ἀσάφου. Quod additamentum nec legit Eusebius, nec in Hexaplo erat, teste Theodoro.

V. 4. Ἀ., θυρεὸν etc. Hæ omnes lectiones habentur in Opusculo Origenis post Preliminaria edito supra.

V. 5. [A.] καὶ ἐγένετο etc. Hanc versionem nescio unde, ac fortasse ex conjectura, adfert Drusius : ut ut vero sit, vix dubito sic vertisse Aquilam, quem sequitur Hieronymus de more. *Οἱ λοιποὶ, ἐν Σαλίμ.* Eusebius.

V. 5. Ἀ., φωτισμὸς etc. Aquilæ et Theodotionis versiones exhibet Eusebius. Symmachi vero Theodoretus et cod. unus Regius. Drusius sic lectionem Symmachi exhibet, φωτίζεις σὺ θαυμαστῶς ἀπὸ ὄρεων θήρας.

PSALMUS LXXXVI.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

ΑΚΥΛΑΣ.

1. *לְמַנְעַה עַל-יְדֵיחַן רִאֲפָה מִמֶּדֶד*

1.

1. Τῷ νικητοῦ ἐπὶ Ἰδίου μελῶδημα τοῦ Ἀσάφ.

2. *קוֹלִי אֶל-אֱלֹהִים וְאֶזְעָקָה קוֹלִי*
אֶל-אֱלֹהִים וְהִאֲזִין אֵלַי

2.

2. Πρὸς Κύριον.

3. *דִּי לַיְלָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג*

3.

3.

מֵאֵפֶה הַנֶּחֱם נִפְשִׁי

3.

Ἀνένευσε παρηγορεῖσθαι ἡ ψυχὴ μου.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

1. Victori super Idithun, ipsi Asaph cantus. *Hieron., victori pro Idithun, psalmus Asaph.*

1. In snem, pro Idithun psalmus Asaph.

1. Victori super Idithum, canticum ipsius Asaph.

2. Vox mea ad Deum, et clamavi : vox mea ad Deum, et auscultando me. *Hieron., voce mea ad Dominum exclamavi : voce mea ad Dominum, et exaudivit me.*

2. Voce mea ad Dominum clamavi : voce mea ad Deum, et intendit mihi.

2. Ad Dominum.

3. Manus mea nocte defluxit, et non cessabit. *Hieron., manus mea nocte extenditur, et non quiescit.*

3. Manibus meis nocte contra eum, et non sum deceptus.

3.

Renuit consolari anima mea. *Hieron., noluit consolari anima mea.*

Renuit consolari anima mea.

Renuit consolari anima mea.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ϛ.

ΘΕΟΔΩΤΙΩΝ.

- 10.
- 11. Θυμὸς γὰρ ἀνθρώπου ἐξομολογήσει, λείψανον θυμοῦ περιζωσθέν.
- 12, 13. Τῷ νομοδότῃ, ἀφαιροῦντι μὲν πνεῦμα ἡγεμόνων. φοβερῶ δὲ τοῖς βασιλεῦσι τῆς γῆς.

SYMMACHUS.

- 10.
- 11. Furor enim hominis confitebitur, residuum furoris circumaccinctum.
- 12, 13. Legislatori aufertur quidem spiritum principum : terribili autem regibus terræ.

- 10. Τοῦ σῶσαι πάντας τοὺς πρᾶεις τῆς γῆς. διάψαλμα. Ε', τοῦ σῶσαι πάντας τοὺς πρᾶεις τῆς γῆς. ἀεί. Γ', τοῦ σῶσαι πάντας τοὺς πρᾶεις τῆς γῆς, εἰς τέλος.
- 11. Ὅτι ἐνθύμιον ἀνθρώπου ἐξομολογήσεται σοι, καὶ ἐγκατάλειμμα ἐνθυμίου ἐορτάσει σοι.
- 12, 13. Τῷ φοβερῶ καὶ ἀφαιροῦμένῳ πνεύματα ἀρχόντων, τῷ φοβερῷ παρὰ τοῖς βασιλεῦσι τῆς γῆς.

LXX INTERPRETES.

- 10. Ad salvandum omnes mansuetos terræ, diapsalma. V, ad salvandum omnes mansuetos terræ, semper. VI, ad salvandum omnes mansuetos terræ, in finem.
- 11. Quoniam cogitatio hominis confitebitur tibi, et reliquæ cogitationis diem festum agent tibi.
- 12, 13. Terribili et ei qui aufert spiritum principum, terribili apud reges terræ.

- 10.
- 11.
- 12, 13.
- 10.
- 11.
- 12, 13.

THEODOTIΩ.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXXV.

V. 6. Σ., ὑπερήφανοι τὴν καρδίαν. Eusebius.
 Ibid. Σ., ἐκαρώθησαν. Eusebius.
 Ibid. Σ., πάντας etc. Sic ex mss., Theodoro et Drusio.
 V. 7. 'Α., ἀπὸ ἐμβριμήσεως etc. Sic mss. Duo tamen ad Aquilam habent, ἀπὸ ἐπιτιμῆσεως etc., *an increpatione* etc. [Addidimus σοῦ quod exiciderat ut ex Hebraico perspicuum est. *Διασχ.*]

V. 9. Σ., ἀκουστὴν ποιήσεις. Drusius.
 V. 10. 'Α., Ε', τοῦ σῶσαι etc. Has interpretationes omnes mutamur ex Origenis Opusculo post Preliminaria edito, ubi illud =βς pro γ^α ita scribitur.
 V. 11. Σ., θυμὸς γὰρ etc. Sic unus Regius et Drusius, qui omittit γὰρ.
 V. 12, 13. Σ., τῷ νομοδότῃ etc. Eusebius.

PSALMUS LXXVI.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ϛ.

ΘΕΟΔΩΤΙΩΝ.

- 1. Ἐπινίκιον διὰ Ἰδιθούμ, ὡδὴ τοῦ Ἀσάφ.
- 2. Φωνῇ μου πρὸς τὸν Θεόν, καὶ βοήσαντός μου πρὸς τὸν Θεόν, παρέσχε τὰς ἀκοὰς αὐτοῦ.
- 3. Ἡ χεὶρ μου νυκτὸς ἐκτέτατο διηνεικῶς. Οὐκ ἐπέβητο παρηγορεῖσθαι ἡ ψυχὴ μου.

SYMMACHUS.

- 1. Triumphale per Idithum, canticum ipsius Asaph.
- 2. Voce mea ad Deum, et clamante me ad Deum, præbuit aures suas.
- 3. Manus mea nocte extensa fuit assidue.
- Non persuadebatur consolationem accipere anima mea.

- 1. Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ Ἰδιθούμ, ψαλμὸς τῷ Ἀσάφ.
- 2. Φωνῇ μου πρὸς Κύριον ἐκράξα, φωνῇ μου πρὸς τὸν Θεόν, καὶ προσέσχε μοι. Ε', Γ', πρὸς τὸν Θεόν.
- 3. Ταῖς χερσὶ μου νυκτὸς ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠπατήθην. Ἀπηνήγατο παρακληθῆναι ἡ ψυχὴ μου.

LXX INTERPRETES.

- 1. In finem, pro Idithum, psalmus ipsi Asaph.
- 2. Voce mea ad Dominum clamavi : voce mea ad Deum, et intendit mihi. V, VI, ad Deum.
- 3. Manibus meis nocte contra eum, et non sum deceptus.

- 1.
- 2. Πρὸς Κύριον.
- 3.
- 1.
- 2. Ad Dominum.
- 3.

THEODOTIΩ.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖ; γράμματα.	AKYAAΣ.
אשׁוּחָה וּתְתַעַפֵּף יְרֵחַ 4	4.	4.
אחזת שמחות עיני 5	5.	5. Κατέσχεες ψυχασίας ὀφθαλμων.
נפעמתי ולא אדבר 7, 6 חשבתי ימים כקום שנות עלמים : אזכרה	6 7.	6, 7.
נגינתי בלילה עם-הרבוי אשיחה ויחפש רחוי 9 גמר אמר לדר חדר	9.	Καὶ ἐσκάλευσε τὸ πνεῦμά μου. 9.
10 השבח	10.	10. Μὴ ἐπιλήσεται.
11 ואמר הלחתי היא שנות ימין עליון	11.	11. Καὶ εἶπα, Ἀβυσσία μου, αὕτη ἀλλοιωσας δεξιᾶς Ἰψισσου.
12, 13 אזכיר מעללי-ידי כיו- אזכרה במקום פלאך : ההגיתי בכל- פעלך ובעלילוחתך אשחה	12, 13.	12 13.

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
4. Meditabor, et involvetur spiritus meus. <i>Hieron.</i> , loquebar in inemetipso, et deficiebat spiritus meus.	4. Et exercitatus sum : et defecit spiritus meus.	4.
5. Tenuisti vigilias oculorum meorum. <i>Hieron.</i> , prohibebam suspectum oculorum meorum.	5. Anticipaverunt vigilias oculi mei.	5. Declinasti custodias oculorum mei.
Quasatus sum, et non loquar. <i>Hieron.</i> , stupebam et non loquebar.	Turbatus sum, et non sum locutus.	
6, 7. Supputavi dies a principio : annos saeculorum recordabor. <i>Hieron.</i> , recogitabam dies antiquos, annos saeculorum. Recordabar.	6, 7. Cogitavi dies antiquos : et annos aeternos in mente habui.	6, 7.
Moduli mei in nocte, cum corde meo meditabor. <i>Hieron.</i> , psalmorum meorum in nocte : cum corde meo loquebar.	Et meditatus sum nocte cum corde meo, et exercitabar.	
Et pervestigabit spiritus meus. <i>Hieron.</i> , et scrutabar spiritum meum.	Et scopebam spiritum meum.	Et scrutatus est spiritus meus.
9. Consumptum est eloquium in generatione et generatione. <i>Hieron.</i> , consummabitur verbum de generatione in generationem.	9. Misericordiam suam abscindet a generatione in generationem.	
10. Num obliviscetur. <i>Hieron.</i> , Numquid oblitus est.	10. Aut obliviscetur.	10. Num obliviscetur.
11. Et dixi, Infirmitas mea ipsa, anni dexteræ Excelsi. <i>Hieron.</i> , et dixi, Imbecillitas mea est, hæc commutatio dexteræ Excelsi.	11. Et dixi, Nunc cœpi : hæc mutatio dexteræ Excelsi.	11. Et dixi, Infirmitas mea, hæc mutatio dexteræ Altissimi.
12, 13. Recordabor studiorum Ia, quia recordabor a principio miraculi tui. Et meditabor in omnibus operibus tuis, et in studiis tuis exercitabor. <i>Hieron.</i> , recordabor cogitationum Domini : reminiscens antiqua mirabilia tua. Et meditabor in omni opere tuo, et adinventiones tuas loquar.	12, 13. Memor fui operum Domini, quia memor ero ab initio mirabilium tuorum, et meditabor in omnibus operibus tuis, et in adinventionibus tuis exercebor.	12, 13.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

4. Διελάλουν ἐν ἑμαυτῷ, καὶ ἐλειποθύμουν.

5. Ἐκώλυον τὰς ἀναβλέψεις οἱ ὀφθαλμοὶ μου.

Διηπόρουν καὶ οὐκ ἐλάλησα.

6, 7. Ἀνελογιζόμενη τὰς ἡμέρας τὰς πρώτας, τὰ ἔτη τὰ ἀπ' αἰῶνος ἀνεμιμνησκόμενη.

Ἄλλὰ ψαλμούς μου νυκτὸς πρὸς τὴν καρδίαν μου διελάλουν.

Καὶ ἀνηρέυων τὸ πνεῦμά μου.

9. Συντέλεσε βῆσιν περὶ γενεᾶς ἐκάστης.

10.

11. Καὶ εἶπα, Τρῶσις μου ἐστὶν ἐπιδευτέρωσις δεξιᾶς τοῦ Ὑψίστου.

12, 13. Ἀνεμιμνησκόμενη τὰς περινοίας Κυρίου, ἀναπολῶν τὰ ἀρχαῖα τεράστια σου· καὶ διεμελέτων πάσας τὰς πράξεις σου, καὶ τὰ μηχανήματά σου διηγούμην.

SYMMACHUS.

4. Colloquebar in meipso, et animo deficiebam.

5. Impediebat sursum aspicere oculi mei.

Dubitabam et non locutus sum.

6, 7. Recogitabam dies primos, annos a sæculo recordabar.

Sed psalmos meos nocte ad cor meum loquebar.

Et perscrutabar spiritum meum.

9. Consummavit dictum circa generationem unamquamque.

10.

11. Et dixi, Vulnus meum est iteratio dexteræ Altissimi.

12, 13. Recordabar cogitationem Domini, animo volvens antiqua prodigia tua: et meditabar omnia opera tua, et machinamenta tua narrabam.

4. Ἠδολέσχησα, καὶ ὀλιγοψύχησε τὸ πνεῦμά μου.

5. Προκατελάβοντο φυλακὰς οἱ ὀφθαλμοὶ μου. Ἄλλως, πάντες οἱ ἐχθροὶ μου.

Ἐπαράχθην, καὶ οὐκ ἐλάλησα.

6, 7. Διελογισάμην ἡμέρας ἀρχαίας, καὶ ἔτη αἰώνια ἐμνήσθην.

Καὶ ἐμελέτησα· νυκτὸς μετὰ τῆς καρδίας μου ἠδολέσχουν.

Καὶ ἔσκαλλον τὸ πνεῦμά μου.

9. Τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἀποκόψει ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν. Ἄλλως, καὶ γενεᾶς.

10. Μὴ ἐπιλήσεται. Οἱ λοιποὶ, εἰ ἐπιλήσεται.

11. Καὶ εἶπα, Νῦν ἠρξάμην, αὐτὴ ἡ ἀλλοίωσις τῆς δεξιᾶς τοῦ Ὑψίστου. Ἐ', Καὶ εἶπα, Ὁδίνες μου εἰσὶν, ἀλλοίωσις δεξιᾶς τοῦ Ὑψίστου.

12, 13. Ἐμνήσθην τῶν ἔργων Κυρίου, ὅτι μνησθήσομαι ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῶν θαυμασίων σου. Καὶ μελετήσω ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου, καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασί σου ἀδολεσχήσω.

LXX INTERPRETES.

4. Meditabar, et defecit spiritus meus.

5. Anticipaverunt vigilias oculi mei. *Aliter*, omnes inimici mei.

Turbatus sum, et non sum locutus.

6, 7. Cogitavi dies antiquos: et annos æternos in mente habui.

Et meditatui sum: nocte cum corde meo meditabar.

Et scrutabar spiritum meum.

9. Misericordiam suam abscindet a generatione in generationem. *Aliter*, et generatione.

10. Num obliviscetur. *Reliqui*, si obliviscetur.

11. Et dixi, Nunc cœpi: hæc mutatio dexteræ Altissimi. V, Et dixi, Dolores mei sunt, mutatio dexteræ Altissimi.

12, 13. Memor fui operum Domini, quia memor ero ab initio mirabilium tuorum. Et meditabor in omnibus operibus tuis, et in adinventionibus tuis meditabor.

4.

5. Ἐκράτησας τὰς φυλακὰς τῶν ὀφθαλμῶν μου.

6, 7.

Καὶ ἐξηρέυνησε τὸ πνεῦμά μου.

9.

10.

11. Καὶ εἶπα, Ὁδίνες μου εἰσὶν, ἀλλοίωσις δεξιᾶς Ὑψίστου.

12, 13.

THEODOTIO.

4.

5. Tenuisti custodias oculorum meorum.

6, 7.

Et scrutatus est spiritus meus.

9.

10.

11. Et dixi, Dolores mei sunt, mutatio dexteræ Altissimi.

12, 13.

ΤΟ ΕΒΡΑΪΚΟΝ.

14	אלהים בקדש דרכך
15	הודעת בעבים עץ
18	קול רעם שחקים
19	קול רעםך בגלגל

וְרָעַדָּהּ

ΤΟ ΕΒΡΑΪΚΟΝ

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

14.
15.
18.
19.

ΑΚΥΤΑΑ Σ.

14.	Ὁ Θεός, ἐν ἡγιασμένῳ ἡ ὁδοῦ σου.
15.	
18.	
19.	Φωνὴ βροντῆς σου ἐν τῷ τροχῷ.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

14. Deus, in sanctitate via tua. *Hieron.*, Deus, in sancto via tua.

15. Scire fecisti in populis fortitudinem tuam. *Hieron.*, ostendens in populis potentiam tuam.

18. Vocem dederunt ætheres. *Hieron.*, vocem dederunt nubes.

19. Vox tonitruui tui in rotunditate. *Hieron.*, vox tonitruui tui in rota.

Et contremuit. *Hieron.*, et commota est.

VULGATA LATINA.

14. Deus, in sancto via tua.

15. Notam fecisti in populis virtutem tuam.

18. Vocem dederunt nubes.

19. Vox tonitruui tui in rota.

Et contremuit.

AQUILA.

14. Deus, in sanctificato via tua.

15.

18.

19. Vox tonitruui tui in rota.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXXVII.

V. 1. Tituli lectiones partim ex Eusebio, partim ex mss. mutuamur.

V. 2. Σ., φωνῆ μου etc. Sic Eusebius. Lectiones vero alias exhibet Drusius.

V. 3. Σ., ἡ χεὶρ μου νυκτὸς ἐκτέτατο διηνεκῶς. Sic Eusebius. Drusius vero, ἐκτεταμένη. Alius, ἐκτέταται. Theodoretus, ἐκτέταται.

Ibid. Σ., οὐκ ἐπίθετο etc. Eusebius.

V. 4. Σ., διελάλουν ἐν ἑμαυτῷ etc. Sic Eusebius et Regius unus. Drusius legit, διελάλουν ἑμαυτῷ, atque ita etiam Coislinianus unus : quæ lectio non spernenda.

V. 5. Ἄ., κατέσχεες etc. Sic Drusius. Lectionem vero Symmachi ex Eusebio mutuamur. Drusius alio modo legit sic, ἐκάλωον τὰς ἀναδλέψεις τῶν ὀφθαλμῶν μου. Interpretationem etiam Theodotianis exhibet Drusius.

Ibid. Σ., διεπόρου etc. Eusebius.

V. 6, 7. Σ., ἀνελογιζόμενη etc. Eusebius.

Ibid. Σ., ἀλλὰ ψαλμούς etc. Eusebius.

Ibid. Ἄ., καὶ ἐσχάλευσε etc. Sic mss. et Drusius. Hieronymus vero ad Suniam et Fret. legit, ἐσχάλλον. In lectione Symmachi vitiatum haud dubie iuit Eusebius, qui habet, καὶ ἀνὴρ συνῶν τὸ πνεῦμά μου · ex commutatione unius litteræ hæc lectionum

PSALMUS LXXVII.

ΤΟ ΕΒΡΑΪΚΟΝ.

2	במשל
	אביעה חידות כוני - קדם
5	ויקם עזח ביעקב
6	להודיעם לבניהם
8	חרר כורר ומרה

VERSIO HEBRAICI TEXT.

2. In parabola. *Hieron.*, id.

Scaturiam ænigmata a principio. *Hieron.*, loquar ænigmata antiqua.

5. Et suscitavit testimonium in Jacob. *Hieron.*, statuit contestationem in Jacob.

6. Ad notificandum ea filiis suis. *Hieron.*, ut doceret filios suos.

8. Generatio declinans et rebellis. *Hieron.*, generatio declinans et provocans.

ΤΟ ΕΒΡΑΪΚΟΝ

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

2.
5.
6.
8.

ΑΚΥΤΑΑΣ.

2.	
	Ὁμβρήσω αὐτίγματα ἐξ ἀρχῆθεν.
5.	Μαρτύριον ἀνεστήσατο τῷ Ἰακώβ.
6.	Καὶ διηγῆσονται τοῖς υἱοῖς αὐτῶν.
8.	

VULGATA LATINA.

2. In parabolis.

Loquar propositiones ab initio.

5. Et suscitavit testimonium in Jacob.

6. Nota facere ea filiis suis.

8. Generatio prava et exasperans.

AQUILA.

2.

Pluam ænigmata ex initio.

5. Testimonium suscitavit ipsi Jacob.

6. Et narrabunt filii suis.

8.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

14. Θεός, ἐν ἁγιασμῷ ἡ ὁδός σου.	14. Ὁ Θεός, ἐν τῷ ἁγίῳ ἡ ὁδός σου.	14.
15. Γνωστὴν ἐποίησας ἐν τοῖς ἔθνεσι τὴν ἰσχύϊν σου.	15. Ἐγνώρισας ἐν τοῖς λαοῖς τὴν δύναμίν σου.	15.
18. Ἦχον ἔδωκεν αἰθέρι.	18. Φωνὴν ἔδωκεν αἰνεφέλαι.	18.
19. Ἦχος βροντῆς σου ἐν τῷ τροχῷ.	19. Φωνὴ βροντῆς σου ἐν τῷ τροχῷ.	19. Φωνὴ βροντῆς σου ἐν τῷ τροχῷ.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

14. Deus, in sanctificatione via tua.	14. Deus, in sancto via tua.	14
15. Notam fecisti in gentibus fortitudinem tuam.	15. Notam fecisti in populis virtutem tuam.	15.
18. Vocem dedit æther.	18. Vocem dederunt nubes.	18.
19. Sonitus tonitruī tui in rota.	19. Vox tonitruī tui in rota.	19. Vox tonitruī tui in rota.

Et contremuit. *Reliqui*, et concussa est.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXXVI.

varietas oritur; nimirum τοῦ Ε in C, quæ litteræ in mss. unciali caractere scriptis sic semper descriptæ erant. Theodotionis lectionem habet Drusius. Nec prætermittendum est, Hieronymum ad Suniam legisse ad Symmachum, ἀντρεῦνων, ex qua voce librarius qui Eusebium ex vetustiori exemplari exscripsit, ἀνὴρ συνῶν effecit.

V. 9. Σ., συνετέλεσε etc. Sic Reg. unus ex Theodoro, itemque Theodoretus et Drusius.

V. 10. Coislin., Ἄ. μόνος καὶ οἱ Ο΄, μὴ, καὶ οἱ λοιποὶ πάντες, εἰ ἐπιλησεται.

V. 11. Ἄ., καὶ εἶπα etc. Aquilæ, Symmachi et

Quintæ lectiones sic habet Eusebius; Theodotionis Regius unus.

V. 12 et 13. Σ., ἀνεμιμησκόμην etc. Sic Eusebius, Regii duo et Drusius, qui habet προνοίας pro περινοίας. Regius unus, ἀναπλῶν pro ἀναπολῶν.

V. 14. Ἄ., ὁ Θεός, ἐν ἁγιασμῷ etc. Sic mss. et Theodoretus. Euthymius vero: Symmachus pro sancto dicit, in sanctitate.

V. 15. Σ., γνωστὴν etc. Eusebius et Colbertinus.

V. 18. Σ., ἦχον etc. Colbertinus unus, Theodoretus et Drusius.

V. 19. Ἄ., Ο΄, Θ., φωνὴ etc. Eusebius.

Ibid. Οἱ λοιποὶ, καὶ ἐσαύθη. Eusebius et mss.

PSALMUS LXXVII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

2.	2. Ἐν παραβολῇ. Ἄλλως, ἐν παραβολαῖς.	2. Ἐν παραβολῇ.
Ἄναδλύσω προβλήματα ἀρχαῖα.	Φθέγγομαι προβλήματα ἀπ' ἀρχῆς.	
5. Καὶ ἔστησε διαμαρτυρίαν τῷ Ἰακώβ.	5. Καὶ ἀνέστησε μαρτύριον ἐν Ἰακώβ.	5.
6. Καὶ διηγῆσονται τοῖς υἱοῖς αὐτῶν.	6. Καὶ ἀπαγγελοῦσιν αὐτὰ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν.	6.
8. Γενεὰ ἀπειθῆς καὶ προσερρίζουσα.	8. Γενεὰ σκολιὰ καὶ παραπικρίζουσα.	8.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

2.	2. In parabola. <i>Aliter</i> , in parabolis.	2. In parabola.
Scaturire faciam propositiones antiquas.	Loquar propositiones ab initio.	
5. Et statuit testificationem Jacob.	5. Et suscitavit testimonium in Jacob.	5.
6. Et narrabunt filiis suis.	6. Et annuntiabunt ea filiis suis.	6.
8. Generatio inobsequens et ligiosa.	8. Generatio prava et exasperans.	8.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικὸς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
דור לא־הנין לבו לא־נאמנה אד אל רוד		. . . καὶ ἀδελφίαιος πρὸς τὸν θεὸν τῷ πνεύματι τῷ ἑαυτοῦ.
15 יבקע צרים במדבר	15.	15. Ἐσχίσε πέτρους ἐν ἐρήμῳ.
17 למרות עליך בניה	17.	17. Τοῦ προσερίσαι Ἐψίστω ἐν ἀδάτω.
20 שאר	20.	20. Κρέα.
21 ויתעבר	21.	21. Καὶ ἀνυπερθέτησεν.
24, 25 והגן־שמים נתן למו : לחם אבירים אכל איש	24, 25.	24, 25. ... ἄρτον δυναστῶν ἐπα- γεν ἀνήρ.
26 יסע קדים בשמים ויתג בעזו תיבך	26.	26.
27 וימטר עליהם כעפר שאר וכחל ימים עף כנף	27.	27.
28 ויפל בקרב מחנהו סביע ימשנתיו	28.	28.
29 ויאכלו וישבעו מיד ומאוחם יבא להם : לא־זרו מתאוחם	29.	29.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

Generatio non præparavit cor suum : nec fidelis fuit cum Deo spiritus ejus. *Hieron.*, generatio quæ non præparavit cor suum : et non credidit Deo spiritus ejus.

15. Scidit petras in deserto. *Hieron.*, scidit petram in deserto.

17. Ad exacerbandum Excelsum in solitudine. *Hieron.*, ut provocarent Excelsum in invio.

20. Carnem. *Hieron.*, id.

21. Et iratus est. *Hieron.*, non distulit.

24, 25. Et triticum cœleste dedit eis : panem fortium comedit vir. *Hieron.*, id.

26. Proficisci fecit eorum in cœlis, et induxit in fortitudine sua austrum. *Hieron.*, abstulit eorum de cœlo, et induxit in fortitudine sua africanum.

27. Et pluit super eos sicut pulverem carnem, et sicut arenam marium volatile alatum. *Hieron.*, et pluit super eos quasi pulverem carnes, et quasi arenam maris volatilia pennata.

28. Et cadere fecit in medio castrametationis ejus circa habitacula ejus. *Hieron.*, et ceciderunt in medio castrorum eorum, in circuitu tabernaculorum eorum.

29. Et comederunt, et saturati sunt valde, et desiderium eorum attulit eis, non alienati sunt a desiderio suo. *Hieron.*, et comederunt et saturati sunt nimis : et desiderium eorum attulit eis : non indignaverunt de cupiditate sua.

Generatio quæ non direxit cor suum ; et non est creditus cum Deo spiritus ejus.

15. Interruptit petram in eremo.

17. In iram excitaverunt Excelsum in inaquoso.

20.

21. Distulit.

24, 25. Et panem cœli dedit eis : panem angelorum manducavit homo.

26. Transtulit austrum de cœlo, et induxit in virtute sua africanum.

27. Et pluit super eos sicut pulverem carnes, et sicut arenam maris volatilia pennata.

28. Et ceciderunt in medio castrorum eorum circa tabernacula eorum.

29. Et manducaverunt et saturati sunt nimis, et desiderium eorum attulit eis : non sunt fraudati a desiderio suo.

. . . et non firma erga Deum spiritu suo.

15. Scidit petras in deserto.

17. Ad litigandum cum Alissimo in invia.

20. Carnes.

21. Et non distulit.

24, 25. . . panem potentium comedit vir.

26.

27.

28.

29.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

Γενεὰ ἀπροαίρετος τῆ καρδίᾳ,
καὶ ἀδέβαιος πρὸς τὸν Θεὸν τῷ
πνεύματι τῷ ἑαυτῆς.

15.

17. Φιλονεικεῖν τῷ Ὑψίστῳ ἐν
δίψει ἐν ἀβάτῳ.

20. Κρέα.

21. Καὶ ἐχολώθη.

24, 25. Καὶ πυρὸν οὐράνιον παρ-
έσχεν αὐτοῖς, ἄρτον μεγάλων ἔφα-
γεν ἄνθρωπος.

26. Ὅς ἦρεν εὐρον ἐξ οὐρανοῦ,
καὶ ἐπήγαγεν ἐν τῇ δυναστείᾳ αὐ-
τοῦ νότον.

27. . . ὡσεὶ ἄμμον θαλασσῶν
πετεινὰ πτερωτά.

28. Καὶ ἐπέβαλεν ἔνδον εἰς τὴν
παρεμβολὴν αὐτῶν, κύκλω τῶν
σκηνῶν.

29. Καὶ φαγόντες ἐνεπλήσθησαν
σφόδρα, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν
ἤνεγκεν αὐτοῖς, οὐκ ἀπέστησαν τῆς
ἐπιθυμίας αὐτῶν.

Γενεὰ ἦτις οὐ κατεύθουν ἐν τῇ
καρδίᾳ αὐτῆς, καὶ οὐκ ἐπιστώθη
μετὰ τοῦ Θεοῦ τὸ πνεῦμα αὐτῆς.

15. Διέρρηξε πέτραν ἐν τῇ ἐρή-
μῳ. 15.

17. Παρεπίκραναν τὸν Ὑψίστον
ἐν ἀνύδρῳ. 17.

20. Τράπεζαν. 20.

21. Ἄνεβάλετο. 21.

24, 25. Καὶ ἄρτον οὐρανοῦ ἔδω-
κεν αὐτοῖς ἄρτον ἀγγέλων ἔφαγεν
ἄνθρωπος. Ε', ἄρτον δυναστῶν.
24, 25. Ἄρτον δυναστῶν.

26. Ἀπῆρε νότον ἐξ οὐρανοῦ, καὶ
ἐπήγαγεν ἐν τῇ δυναστείᾳ αὐτοῦ
λίβα. Ἄλιος, ὠρμησεν καύσωνα. 26.

27. Καὶ ἔβρεξεν ἐπ' αὐτοὺς ὡσεὶ
χοῦν σάρκας, καὶ ὡσεὶ ἄμμον θα-
λασσῶν πετεινὰ πτερωτά. 27.

28. Καὶ ἐπέπεσον εἰς μέσον τῆς
παρεμβολῆς αὐτῶν, κύκλω τῶν σκη-
νωμάτων αὐτῶν. 28.

29. Καὶ ἐφάγοσαν, καὶ ἐνεπλή-
σθησαν σφόδρα, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν
αὐτῶν ἤνεγκεν αὐτοῖς, οὐκ ἔστερή-
θησαν ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας αὐτῶν. 29.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

Generatio invita corde, et non
firma erga Deum spiritu suo.

15.

17. Ad risandum cum Altissi-
mo in siti in invia.

20. Carnes.

21. Et iratus est.

24, 25. Et frumentum coeleste
præbuit eis : panem magnorum
manducavit homo.

26. Qui tulit eorum de cælo, et
induxit in potentia sua notum.

27...quasi arenam marium vo-
latilia pennata.

28. Et injecit intus in castra
eorum, in circuitu tabernaculo-
rum.

29. Et manducantes saturati
sunt valde, et concupiscentiam
eorum attulit eis : non abstiterunt
a concupiscentia sua.

Generatio quæ non direxit in
corde suo : et non fidelis fuit cum
Deo spiritus ejus.

15. Interruptit petram in eremo. 15.

17. Exacerbaverunt Altissimum
in inaquoso. 17.

20. Mensam. 20.

21. Distulit. 21.

24, 25. Et panem coeli dedit eis :
panem angelorum manducavit ho-
mo. V, panem potentium. 24, 25. Panem potentium.

26. Transtulit austrum de cæ-
lo, et induxit in virtute sua afri-
cum. Alius, impulit ventum uren-
tem. 26.

27. Et pluit super eos sicut
pulverem carnes, et sicut arenam
maris volatilia pennata. 27.

28. Et ceciderunt in medio ca-
strorum eorum, circa tabernacula
eorum. 28.

29. Et manducaverunt, et sa-
turati sunt nimis, et desiderium
eorum attulit eis : non sunt frau-
dati a desiderio suo. 29.

TO EBPAIKON.

30 עוד אנלם בפיהם : ואף
אלהים ו עלה בהם

31 ויהרג במשמניהם ובחרו
ישראל הכריע

33 ויכל-בהבל ימיהם ושנתם
בבדלה

35 עליון גאלם

36 יכוב-לו

38 והוא רדים ו ינפר עין ולא-
ישחיתת הרבדה להשיב אפו ולא-
יעיר כל-דבחו

42 לא-זכר את-יודו זום אשר-
פדם בני-צ-

43 אשר-שם במצרים ארתו
ומופתיו בשדה-צען

44 ויהפך לדם יאריהם ונחליהם
בל-ישתיון

VERSIO HEBRAICI TEXT.

30. Adhuc esca eorum in ore eorum, et ira Dei ascendit in eos. *Hieron.*, cum adhuc cibus esset in ore eorum. Furor ergo Dei ascendit super eos.

31. Et occidit in pingues eorum, et electos Israel incurvavit. *Hieron.*, et occidit pingues eorum, et electos Israel incurvavit.

33. Et consumpsit in vanitate dies eorum, et annos eorum in terrore. *Hieron.*, et consumpsit in vanitate dies eorum, et annos eorum velociter.

35. Excelsus redemptor eorum est. *Hieron.*, *id.*

36. Mentiti sunt ei. *Hieron.*, *id.*

38. Et ipse misericors, propitiabitur iniquitati, et non disperdet: et multiplicabit ad avertendum furorem suum: et non suscitabit omnem iram suam. *Hieron.*, ipse vero misericors propitiabitur iniquitati, et non disperdet, multumque avertit iram suam, et non suscitavit totum furorem suum.

42. Non sunt recordati manus ejus, diei qua redemit eos de angustia. *Hieron.*, non sunt recordati manus ejus: diei qua redemit eos a tribulante.

43. Qui posuit in Ægypto signa sua, et portenta sua in campo Sohan. *Hieron.*, qui fecit in Ægypto signa sua, et ostenta sua in campo Taneos.

44. Et convertit in sanguinem rivos eorum, et fluentia eorum, ne biberent. *Hieron.*, qui convertit in sanguinem fluvios eorum, et rivos eorum ne biberent.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοὺς γράμματα.

30.

31.

33.

35.

36.

38.

42.

43.

44.

VULGATA LATINA.

30. Adhuc escæ eorum erant in ore ipsorum, et ira Dei ascendit super eos.

31. Et occidit pingues eorum, et electos Israel impeditit.

33. Et defecerunt in vanitate dies eorum, et anni eorum cum festinatione.

35. Excelsus redemptor eorum est.

36. Mentiti sunt ei.

38. Ipse autem est misericors, et propitius fiet peccatis eorum: et non disperdet eos. Et abundavit ut averteret iram suam, et non accendit omnem iram suam.

42. Non sunt recordati manus ejus, die qua redemit eos de manu tribulantis.

43. Sicut posuit in Ægypto signa sua, et prodigia sua in campo Taneos.

44. Et convertit in sanguinem flumina eorum, et imbres eorum, ne biberent.

AKYΛAΣ

30.

31. Καὶ ἀπέκτεινεν ἐν λιπαροῖς αὐτῶν....

33. Καὶ συνετέλεσεν ὡς ἀτμὴ τὰς ἡμέρας αὐτῶν, καὶ τὰ ἔτη αὐτῶν κατέσπευσεν.

35.

36. Ἐψεύσαντο αὐτῷ.

38.

42.

43.

44. Αἱ κατάβροια αὐτῶν.

AQUILA.

30.

31. Et occidit in pinguibus eorum...

33. Et consumpsit ut vaporem dies eorum, et annos eorum accelleravit.

35.

36. Mentiti sunt ei.

38.

42.

43.

44. Defluxus eorum.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

30. Ἐτι τῆς βρώσεως αὐτῶν οὐσῆς ἐν τοῖς ὁδοῦσιν αὐτῶν, ὄργῃ οὐθ' Θεοῦ ἐπέληθεν αὐτοῖς.

31. Καὶ ἀπέκτεινε τοὺς λιπαρούτους αὐτῶν, καὶ τοὺς νεανίσκους τοῦ Ἰσραὴλ ὠκλασεν.

33.

35. Ὁ Ὑψιστος ὑπερεμάχησεν αὐτῶν.

36. Ἐψεύσαντο αὐτῶν.

38. Αὐτὸς ἐλεήμων, ἐξιλάσκων ἁμαρτίας, καὶ μὴ διαφθείρων. Καὶ ἐπὶ πολὺ ἀπέστρεψεν τὴν ὄργην αὐτοῦ, καὶ οὐ διήγειρεν ὄλον τὸν θυμὸν αὐτοῦ.

42. Οὐκ ἀνεμνήσκοντο τὴν γεῖρα αὐτοῦ, τὴν ἡμέραν ἐν ἧ' ἐβρώσατο αὐτὸν ἐκ τοῦ θλίβοντος.

43. Τοῦ ποιήσαντος τὰ σημεῖα αὐτοῦ καὶ τὰ τέρατα αὐτοῦ ἐν Αἰγύπτῳ, ἐν πεδίῳ Τάνεως.

44. Τοῦ μεταβαλόντος εἰς αἷμα τοὺς ποταμούς αὐτῶν, καὶ τὰ βέθηρα αὐτῶν ἴνα μὴ πίωσι.

SYMMACHUS.

30. Cum adhuc esca eorum esset in dentibus eorum, ira igitur Dei invasit illos.

31. Et occidit pinguires eorum, et juvenes Israelis prostravit.

33.

35. Altissimus pugnavit pro eis.

36. Mentiti sunt ei.

38. Ipse misericors propitius peccato, et non disperdens. Et multum avertit iram suam, et non excitavit totum furorem suum.

42. Non sunt recordati manus ejus, diei qua liberavit eum de tribulante.

43. Ejus qui fecit signa sua et prodigia sua in Ægypto, in campo Taneos.

44. Qui immutavit in sanguinem flumina eorum, et alveos eorum ut non biberent.

30. Ἐτι τῆς βρώσεως αὐτῶν οὐσῆς ἐν τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ ὄργῃ τοῦ Θεοῦ ἀνέβη ἐπ' αὐτούς.

31. Καὶ ἀπέκτεινεν ἐν τοῖς πίοσιν αὐτῶν, καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς τοῦ Ἰσραὴλ συνεπόδισεν. Ἐ', ἐν τοῖς πίοσιν αὐτῶν.

33. Καὶ ἐξέλιπον ἐν ματαιότητι αἱ ἡμέραι αὐτῶν, καὶ τὰ ἔτη αὐτῶν μετὰ σπουδῆς.

35. Ὁ Ὑψιστος λυτρωτὴς αὐτῶν ἐστι.

36. Ἐψεύσαντο αὐτῶν.

38. Αὐτὸς δὲ ἐστὶν οἰκτιρμων, καὶ ἴλασεται ταῖς ἁμαρτίας αὐτῶν, καὶ οὐ διαφθερεῖ. Καὶ πληθυνεῖ τοῦ ἀποστρέφαι τὸν θυμὸν αὐτοῦ, καὶ οὐχὶ ἐκκαύσει πᾶσαν τὴν ὄργην αὐτοῦ.

42. Οὐκ ἐμνήσθησαν τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ἡμέρας ἧς ἐλυτρώσατο αὐτούς ἐκ χειρὸς θλίβοντος.

43. Ὡς ἔθετο ἐν Αἰγύπτῳ τὰ σημεῖα αὐτοῦ, καὶ τὰ τέρατα αὐτοῦ ἐν πεδίῳ Τάνεως.

44. Καὶ μετέστρεψεν εἰς αἷμα τοὺς ποταμούς αὐτῶν, καὶ τὰ ὀμβρήματα αὐτῶν, ὅπως μὴ πίωσιν.

LXX INTERPRETES.

30. Adhuc escæ eorum erant in ore ipsorum, et ira Dei ascendit super eos.

31. Et occidit in pinguibus eorum, et electos Israel compedivit. V, in pinguibus eorum.

33. Et defecerunt in vanitate dies eorum, et anni eorum cum festinatione.

35. Excelsus redemptor eorum est.

36. Mentiti sunt ei.

38. Ipse autem est misericors, et propitius flet peccatis eorum: et non disperdet. Et abundabit ut avertat iram suam: et non accendet omnem iram suam.

42. Non sunt recordati manus ejus, die qua redemit eos de manu tribulantis.

43. Sicut posuit in Ægypto signa sua, et prodigia sua in campo Taneos.

44. Et convertit in sanguinem flumina eorum, et imbres eorum, ne biberent.

30.

31. Καὶ ἀπέκτεινεν ἐν τοῖς πίοσιν αὐτῶν.

33.

35.

36. Ἐψεύσαντο αὐτῶν.

38.

42.

43.

44.

THEODOTIO.

30.

31. Et occidit in pinguibus eorum.

33.

35.

36. Mentiti sunt ei.

38.

42.

43.

44.

TO EBPAIKON.

45. ישלח בהם ערב ואכנס
וצפרדע והשחיתם
46. ויתן לחסיל יבלם יגיעם
לארבה
47. יהרג בברד גפנם ושקמחם
בחנבל
48. דיסגר לברד בעירם ומקניהם
לרשפים
49. משלחת מלאכי רעים
50. ישלם נחב לאפי
51. ראשית אתים באגליהם
53. וינחם לבסח ולא פחד
54. הרה קנה ימינו
57. ויבגדו
58. בבמחם

VERSIO HEBRAICI TEXT.

45. Misit in eos mixtionem et comedit eos, et ranam et disperdidit eos. *Hieron.*, qui immisit in eis omne genus muscarum ut comederent eos, et ranas ut disperderent eos.
46. Et dedit brucho germen eorum, et laborem eorum locustæ. *Hieron.*, qui dedit brucho germen eorum, et laborem eorum locustæ.
47. Occidit in grandine vineam eorum, et sycomoros eorum in pruina. *Hieron.*, qui occidit in grandine vineas eorum, et sycomoros eorum in frigore.
48. Et tradidit grandini jumentum eorum, et pecora eorum carbonibus. *Hieron.*, qui tradidit grandini pascua eorum, et jumenta eorum volucris.
49. In missionem angelorum malorum. *Hieron.*, id.
50. Ponderavit semitam iræ suæ. *Hieron.*, munivit semitam furori suo.
51. Principium fortitudinum in tabernaculis Cham. *Hieron.*, principium partus in tabernaculis Cham.
53. Et duxit eos cum fiducia, et non expaverunt. *Hieron.*, et eduxit eos cum fiducia et absque timore.
54. Montem istum acquisivit dextera ejus. *Hieron.*, montem istum, quem possedit dextera ejus.
57. Et prævaricati sunt. *Hieron.*, idem.
58. In excelsis suis. *Hieron.*, id.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοὺς γράμμασι.

- 45.
- 46.
- 47.
- 48.
- 49.
- 50.
- 51.
- 53.
- 54.
- 57.
- 58.

VULGATA LATINA.

45. Misit in eos cynomyiam et comedit eos, et ranam, et disperdidit eos.
46. Et dedit ærugini fructus eorum, et labores eorum locustæ.
47. Et occidit in grandine vineas eorum, et moros eorum in pruina.
48. Et tradidit grandini jumenta eorum, et possessionem eorum igni.
49. Immissionem per angelos malos.
50. Viam fecit semitæ iræ suæ.
51. Primitias omnis laboris eorum in tabernaculis Cham.
53. Et deduxit eos in spe, et non timerunt.
54. Montem quem acquisivit dextera ejus.
57. Et non servaverunt pactum.
58. In colibus suis.

ΑΡΧΤΑΣ.

45. Παμμυϊαν.
46. Τῷ βρούχῳ.
47. Ἐν κρύει.
- 48.
- 49.
50. Ὀδοποίησεν ἀτραπὸν τῷ θυμῷ αὐτοῦ.
51. Ἐν ταῖς σκέπαις Χάμ.
53. Καὶ καθωδήγησεν αὐτοὺς εἰς πεποθήσιν, καὶ οὐκ ἐπτοθήσαν.
- 54.
57. Καὶ ἤσυνθέτησαν.
58. Ἐν τοῖς ὕψηλοις αὐτῶν.

AQUILA.

45. Omnimodam muscam.
46. Brucho.
47. In glacie.
- 48.
- 49.
50. Complanaavit semitam iræ suæ.
51. In tentoriis Cham.
53. Et deduxit eos in fiduciam, et non expaverunt.
- 54.
57. Et prævaricati sunt.
58. In excelsis suis.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο'.

ΘΕΟΔΟΤΙΟΝ.

45. Τοῦ ἐπιπέμψαντος αὐτοῖς κυνόμυιαν φαγεῖν αὐτούς, καὶ βάρτραχον διαφθεῖραι αὐτούς.

46. Τοῦ δόντος τῷ μυζήτῃ τὰ γεννήματα αὐτῶν, καὶ τοὺς κόπους αὐτῶν τῇ ἀκρίδι.

47. Τοῦ ἀποκτείναντος ἐν χαλάζῃ τὴν ἄμπελον αὐτῶν, καὶ τὰς συκομῶρους αὐτῶν ἐν σκώληκι.

48. Τοῦ ἐκδόντος λοιμὸν τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ τὰ κτήματα αὐτῶν οἰωνοῖς.

49. Ἐπαποστολὴν ἀγγέλων κακούντων.

50. Διέστρωσε ἀτραπὸν τῇ ὀργῇ αὐτοῦ.

51. Πρωτεῖον δυνάμεως αὐτῶν ἐν ταῖς σκηνώσεσι Χάμ.

53. Ὁδήγησεν αὐτοὺς ἀφόδους καὶ ἀπτόητους.

54. Ὅρος δ' ἐκτίσατο ἡ δεξιὰ αὐτοῦ.

57. Καὶ ἠσυνθέτησαν.

58.

SYMMACHUS.

45. Qui misit ipsi cynomyiam ad comedendum eos, et ranam ad disperdendum eos.

46. Qui dedit ærugini fructus eorum, et labores eorum locustæ.

47. Qui occidit in grandine vineam eorum, et sycomoros eorum in verme.

48. Qui tradidit pesti jumenta eorum, et possessiones eorum avibus.

49. Immissionem angelorum mala inferentium.

50. Stravit callem iræ suæ.

51. Primitias virtutis eorum in tabernaculis Cham.

53. Duxit eos sine timore et sine pavore.

54. Montem quem acquisivit dextera ejus.

57. Et prævaricati sunt.

58.

45. Ἐξαπέστειλεν εἰς αὐτοὺς κυνόμυιαν, καὶ κατέφαγεν αὐτούς, καὶ βάρτραχον, καὶ διεφθειρεν αὐτούς.

46. Καὶ ἔδωκε τῇ ἐρυσίθῃ τὸν καρπὸν αὐτῶν, καὶ τοὺς πόρους αὐτῶν τῇ ἀκρίδι.

47. Ἀπέκτεινε ἐν χαλάζῃ τὴν ἄμπελον αὐτῶν, καὶ τὰς συκαμίλους αὐτῶν ἐν τῇ πάχῃ.

48. Καὶ παρέδωκεν ἐν χαλάζῃ τὰ κτήνη αὐτῶν, καὶ τὴν ὑπαρξιν αὐτῶν τῷ πυρί.

49. Ἀποστολὴν δὲ ἀγγέλων πονηρῶν.

50. Ὁδοποίησε τρίβον τῇ ὀργῇ αὐτοῦ.

51. Ἀπαρχὴν παντὸς κόπου αὐτῶν ἐν τοῖς σκηνώμασι Χάμ.

53. Καὶ ὠδήγησεν αὐτοὺς ἐν ἐλπίδι, καὶ οὐκ ἐδειλίασαν.

54. Ὅρος τοῦτο δ' ἐκτίσατο ἡ δεξιὰ αὐτοῦ.

57. Καὶ ἠσυνθέτησαν.

58. Ἐν τοῖς βουνοῖς αὐτῶν.

LXX INTERPRETES.

45. Misit in eos cynomyiam et comedit eos, et ranam, et disperdidit eos.

46. Et dedit ærugini fructus eorum, et labores eorum locustæ.

47. Occidit in grandine vineam eorum, et sycaminos eorum in pruina.

48. Et tradidit grandini jumenta eorum, et possessionem eorum igni.

49. Immissionem per angelos malos.

50. Complnavit semitam iræ suæ.

51. Primitias omnis laboris eorum in tabernaculis Cham.

53. Et deduxit eos in spe, et non timuerunt.

54. Montem hunc quem acquisivit dextera ejus.

57. Et prævaricati sunt.

58. In collibus suis.

45.

46.

47.

48.

49.

50.

51.

53.

54.

57. Καὶ ἠσυνθέτησαν.

58.

THEODOTIO.

45.

46.

47.

48.

49.

50.

51.

53.

54.

57. Et prævaricati sunt.

58.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ

ΑΚΥΛΑΣ.

שמע אלהים ויתעבר 59

59. Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

59. Ἦκουσεν ὁ Θεὸς καὶ ἀνυπερθέτησεν.

וימאס מאד בישראל

60.

60.

וימש משכן שלו אהל שכן באדם

61 עז

61.

61. Κράτος αὐτῶν.

62 ויסגר לחרב עמו ובגלותו התעבר

62.

62.

63 לא הוללו

63.

63. Οὐχ ὑμνήθησαν.

64 ואלמנתיו לא תבכינה

64.

64.

65 עגבור מתרנן מיון

65.

65. Ὡς δυνατὸς κεκραίπαλῆος ἐξ οἴνου.

69 ויבן כמו - רמים מקדשו

69.

69. Καὶ ἐκδομήσεν ὁμοίως ἀγγελοῖς ἀγίασμα αὐτοῦ.

כארץ יסדה לעולם

71 מאחד עליו הביאו

71.

71. Ἀπὸ θρισθεν λοχευομένων ἤγαγεν αὐτόν.

72 בתם לבבו ובתבונתו כפיו ינחם

72.

72. Κατὰ τὴν ἀπλότητα τῆς καρδίας αὐτοῦ, καὶ ἐν φρονήσει τερσῶν αὐτοῦ καθωδήγησεν αὐτούς.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

59. Audivit Deus, et iratus est. *Hieron.*, audivit Deus, et non distulit.

59. Audivit Deus, et sprevit.

59. Audivit Deus, et non distulit.

Et reprobavit valde Israel. *Hieron.*, et projecit valde Israel.

Et ad nihilum redegit valde Israel.

60. Et reliquit tabernaculum Silo: tentorium collocavit in homine. *Hieron.*, et reliquit tabernaculum Silo: tentorium quod collocavit inter homines.

60. Et repulit tabernaculum Silo, tabernaculum suum, ubi habitavit in hominibus.

60.

61. Fortitudinem suam. *Hieron.*, gloriam eorum.

61. Virtutem eorum.

61. Robur eorum.

62. Et tradidit gladio populum suum: et in hæreditatem suam iratus est. *Hieron.*, et conclusit in gladio populum suum, et in hæreditatem suam non distulit.

62. Et conclusit in gladio populum suum, et hæreditatem suam sprevit.

62.

63. Non epithalamio celebratæ sunt. *Hieron.*, nemo luxit.

63. Non sunt lamentatæ.

63. Non hymnis celebratæ sunt.

64. Et viduæ ejus non fleverunt. *Hieron.*, et viduæ ejus non sunt fletæ.

64. Et viduæ eorum non plorantur.

64.

65. Tamquam potens exclaimans præ vino. *Hieron.*, quasi fortis post crapulam vini.

65. Tamquam potens crapulatus a vino.

65. Tamquam potens crapulatus a vino.

69. Et ædificavit sicut excelsa sanctuarium suum. *Hieron.*, et ædificavit in similitudine monocerotis sanctuarium suum.

69. Et ædificavit sicut unicornium sanctificium suum.

69. Et ædificavit simile excelsis sanctificium suum.

Sicut terram fundavit eam in sæculum. *Hieron.*, quasi terram fundavit illud in sæculum.

In terra quam fundavit in sæcula.

71. De post fœtas adduxit eum. *Hieron.*, sequentem fœtas adduxit eum.

71. De post fœtantes accepit eum.

71. De post fœtas adduxit eum.

72. Secundum simplicitatem cordis sui, et in intelligentiis volarum suarum duxit eos. *Hieron.*, in simplicitate cordis sui, et in prudentia manuum suarum dux eorum fuit.

72. In innocentia cordis sui, et in intellectibus manuum suarum deduxit eos.

72. Secundum simplicitatem cordis sui, et in prudentia volarum suarum deduxit eos.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

59. Ἦκουσεν ὁ Θεὸς καὶ ἐχολώθη.
Καὶ ἀπεδοκίμασε σφόδρα τὸν Ἰσραήλ.
60. Καὶ ἀπέρριψε τὴν σκηνωσιν τὴν Σηλώμ, καὶ τὴν σκηνωσιν τὴν ἰδρυθεῖσαν ἐν ἀνθρώποις.
61.
62. Καὶ ἐξέδωκεν εἰς μάχαιραν τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ ὑπερίδεν.
63. Οὐκ ἐπηνέθησαν.
64. Καὶ αἱ χρευθεῖσαι αὐτῶν οὐκ ἐκλασαν.
65. Ὡς θυνατὸς διαλαλῶν ἐξ οἴνου.
69. Καὶ ὠκοδόμησεν ὡς τὰ ὕψηλὰ τὸ ἅγιασμα αὐτοῦ.
Ἐν τῇ γῆ ἦν ἐθεμελίωσεν εἰς τὸν αἰῶνα.
71. Ἀχολουθοῦντα ἐγκύμοσιν ἤγαγεν αὐτόν.
72. Κατὰ τὴν ἀπλότητα τῆς καρδίας αὐτοῦ, καὶ κατὰ τὴν καθαρότητα τῶν χειρῶν αὐτοῦ ὠδήγησεν αὐτούς.

SYMMACHUS.

59. Audivit Deus, et iratus est.

Et reprobavit valde Israel.

60. Et repulit tabernaculum Selom, et tabernaculum stabilitum in hominibus.

61.

62. Et tradidit in gladium populum suum, et hæreditatem suam despexit.

63. Non laudatæ sunt.

64. Et viduæ eorum non fleverunt.

65. Tamquam potens disserens ex vino.

69. Et ædificavit ut excelsa sanctificium suum.

Sicut terram, quam fundavit in sæculum.

71. Sequentem fœtas adduxit eum.

72. Secundum simplicitatem cordis sui, et secundum puritatem manuum suarum duxit eos.

59. Ἦκουσεν ὁ Θεὸς καὶ ὑπερεῖδε.

Καὶ ἐξουδένωσε σφόδρα τὸν Ἰσραήλ.

60. Καὶ ἀπόσαστο τὴν σκηνὴν Σηλώμ, σκηνώμα αὐτοῦ οὐ κατεσκηνώσεν ἐν ἀνθρώποις.

61. Ἴσχυν αὐτῶν.

62. Καὶ συνέκλεισεν εἰς βρομφαίαν τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ ὑπερεῖδε.

63. Οὐκ ἐπένθησαν.

64. Καὶ αἱ χῆραι αὐτῶν οὐ κλαυσθήσονται.

65. Ὡς δυνατὸς κεκραίπαληκῶς ἐξ οἴνου.

69. Καὶ ὠκοδόμησεν ὡς μονοκερῶτων τὸ ἅγιασμα αὐτοῦ.

Ἐν τῇ γῆ ἐθεμελίωσεν αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνα.

71. Ἐξόπισθεν τῶν λοχευομένων ἔλαβεν αὐτόν.

72. Ἐν τῇ ἀκακίᾳ τῆς καρδίας αὐτοῦ, καὶ ἐν τῇ συνέσει τῶν χειρῶν αὐτοῦ ὠδήγησεν αὐτούς.

LXX INTERPRETES.

59. Audivit Deus, et sprevit.

Et ad nihilum redegit valde Israel.

60. Et repulit tabernaculum Selom, tabernaculum suum, ubi habitavit in hominibus.

61. Virtutem eorum.

62. Et conclusit in gladio populum suum, et hæreditatem suam sprevit.

63. Non sunt lamentatæ.

64. Et viduæ eorum non plorantur.

65. Tamquam potens erapulatus a vino.

69. Et ædificavit sicut unicornium sanctificium suum.

In terra fundavit eam in sæculum.

71. De post fœtantes accepit eum.

72. In innocentia cordis sui, et in intellectu manuum suarum deduxit eos.

59.

60. Σκηνώμα αὐτοῦ οὐ κατεσκηνώσεν ἐν ἀνθρώποις.

61.

62.

63. Οὐκ ἐπηνέθησαν.

64.

65.

69. Καὶ ὠκοδόμησεν ὡς μονοκερῶτων τὸ ἅγιασμα αὐτοῦ.

71.

72. Καὶ ἐν τῇ συνέσει πῶν χειρῶν αὐτοῦ ὠδήγησεν αὐτούς.

THEODOTIO.

59.

60. Tabernaculum suum ubi habitavit in hominibus.

61.

62.

63. Non laudatæ sunt.

64.

65.

69. Et ædificavit sicut unicornium sanctificium suum.

71.

72. Et in intellectu manuum suarum duxit eos.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXXVII.

V. 2. Ο, Θ., ἐν παραβολῇ. Sic unus. Nimirum ex Theodotione in Hexaplis ita emendatus fuerat textus τῶν Ο. Coislin. unus, οὐ Ο, Θ., Γ', ἐν παραβολῇ.

Ibid. 'A., ἀμβρόσιω etc. Eusebius.

V. 5. Σ., καὶ ἔστησε etc. Eusebius. Drusius vero legit, ἀνέστησε etc. [Aquilæ versionem addidimus ex Catena Patrum Gr. DRACH.]

V. 6. 'A., Σ., καὶ διηγῆσονται etc. Sic Martiānus ex Hieronymo.

V. 8. Σ., γενεά etc. Sic Colbert. στιχηρῶς scriptus.

Ibid. 'A.,.... καὶ ἀδάβαιοι etc. Sic Reginus unus. Verum suspicor ibi Aquilam pro Symmacho mendose substitutum fuisse. Nam præterquam quod ea ipsa est Symmachi versio, certe non solet Aquila ita vertere. Versio Symmachi ex Eusebio.

V. 15. 'A., ἔσχισε etc. Eusebius. Corderius legit, πέτρας.

V. 17. 'A., τοῦ προσερίσαι etc. Eusebius.

V. 20. 'A., Σ., χρέα. Regii duo.

V. 21. 'A., καὶ ἀνυπερθέτησεν etc. Eusebius.

V. 24. 'A., ἄρτον δυναστῶν etc. Ex Eusebio, qui monet illud, ἄρτον ἀγγέλων, panem angelorum, nec

in Hebraico exemplari, nec apud reliquos interpretes haberi.

V. 26. Σ., ὅς ἦεν etc. Ex Eusebio, qui sex aut septem Symmachi versus una serie adfert. Ἄλλοι, ὠρμησεν καύσωνα. Coislin. unus.

V. 27. Σ., ὡσεὶ ἄμμον etc. Eusebius, apud quem prior pars hujus versus desideratur.

V. 28. Σ., καὶ ἐπίβαλεν etc. Idem.

V. 29. Σ., καὶ φαγόντες etc. Eusebius. (*)

V. 30. Σ., ἔτι τῆς βρώσεως etc. Idem.

V. 31. 'A., καὶ ἀπέκτεινεν etc. Lectionem Symmachi plenam adfert Eusebius; aliorum vero Drusius et Martiānus noster. Coislin. unus sic habet, οὐ Ο, Γ', Θ., ἐν τοῖς πλοσιν αὐτῶν.

V. 35. 'A., καὶ συνετέλεσεν etc. Eusebius.

V. 35. Σ., ὁ Ὑψιστος etc. Reginus unus.

V. 36. Οἱ πάντες, ἐψεύσαντο αὐτῷ. Drusius.

V. 38. Σ., αὐτὸς ἐλεῆμων etc. Eusebius.

V. 42. Σ., οὐκ ἀνεμνησχοῦτο etc. Hunc et sex sequentes versus secundum Symmachi versionem una serie adfert Eusebius.

(*) Versus 29, 30, 31 aliquanto aliter quam in nostris exemplaribus distribuit cel. Hexaplorum restitutor, ut clarior evadat sensus. Nos autem indicavimus duobus punctis finem uniuscujusque versus Hebraici textus. DRACH.

PSALMUS LXXVIII.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON 'Ελληνικοὶ γράμμασι.	AKYAAΣ.
בא אלהים 1	1.	1. Ὁ Θεός, ἦλθον.
שבו את-ירושלם לעוים		"Ἔθεντο Ἱερουσαλήμ εἰς λιθολογίαν.
דוד 2	2.	2.
7 ואת-נח	7.	7. Ἠραῖον αὐτοῦ.
8 מוד יסוכו רחמך כי זלו	8.	8.
10 למה ואמדו דגים איה	10.	10.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

1. Deus, venerunt. *Hieron., id.*

Posuerunt Jerusalem in acervos. *Hieron.,* posuerunt Jerusalem in acervos lapidum.

2. Sanctorum tuorum. *Hieron., idem.*

7. Et habitaculum ejus. *Hieron.,* decorem ejus.

8. Festina, prævenient nos misericordiae tuae, quia attenuati sumus valde. *Hieron.,* cito occupent nos misericordiae tuae, quia pauperes facti sumus nimis.

10. Ut quid dicent gentes: Ubi Deus eorum? *Hieron.,* quare dicunt gentes, Ubi est Deus eorum?

VULGATA LATINA.

1. Deus, venerunt.

Posuerunt Jerusalem in pomorum custodiam.

2. Sanctorum tuorum.

7. Locum ejus.

8. Cito anticipent nos misericordiae tuae, quia pauperes facti sumus nimis.

10. Ne forte dicant in gentibus, Ubi est Deus eorum?

AQUILA.

1. Deus, venerunt.

Posuerunt Jerusalem in acervos lapidum.

2.

7. Speciem ejus.

8.

10.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXXVIII.

V. 1. 'A., Σ., Γ', ὁ Θεός, ἦλθον. Coisliniani duo, quorum unus 'A. Σ. tantum habet.

Ibid. 'A., ἔθεντο Ἱερουσαλήμ εἰς λιθολογίαν. In postrema voce variatur. Eusebius legit, λιθολογίαν.

Hieronymus, λιθαρίον et λιθόριον. Drusius, λιθόριον.

V. 2. Ἄλλοι, τῶν ἀγῶν σου. Sic unus codex. Vocem דוד Aquila vertit ἀγῶς supra psalm. xi, 2.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXXVII.

V. 43. Σ., τοῦ ποιήσαντος etc. Eusebius.
 V. 44. Σ., τοῦ μεταβαλόντος etc. Idem. Lectionem Aquilæ, αἱ κατάρβοιαι, adfert item Eusebius.
 V. 45. Σ., τοῦ ἐπιπέψαντος etc. Idem. 'Α., παμ-
 μύτων. Sic Eusebius et Drusius. Versionem Aquilæ sequitur de more Hieronymus.
 V. 46. Σ., τοῦ δόντος etc. Eusebius. 'Α., τῷ βρούχῳ. Eusebius et Drusius.
 V. 47. Σ., τοῦ ἀποκτείνοντος etc. Eusebius. 'Α., ἐν κρύει. Idem.
 V. 48. Σ., τοῦ ἐκδόντος λοιμῶ etc. Eusebius. Duo mss. Regii habent, λιμῶ.
 V. 49. Σ., ἐπαποστολὴν etc. Eusebius.
 V. 50. Σ., διέστρωσε etc. Idem.
 V. 51. Σ., πρωτεῖον etc. Idem.
 V. 53. 'Α., καὶ καθωδήγησεν etc. Idem.
 V. 54. Σ., ὄρος etc. Ex Hieronymo et Drusio.
 V. 57. *Οἱ πάντες, καὶ ἠσυνθέτησαν.* Vide Hieronymum ad Suniam et Fretelam.
 V. 58. 'Α., ἐν τοῖς ὕψ-. Drusius, qui hanc notam addit : *In libro De locis Hebraicis, Bama Aquila semper ὕψηλός reddit.*
 V. 59. Lectionem Aquilæ habet Eusebius, Symmachi Colbertinus στιχηρῶς scriptus.
 Ibid. Σ., καὶ ἀπεδοκίμασε etc. Eusebius.

V. 60. Σ., καὶ ἀπέβρισε etc. Eusebius. Theodotionis vero lectionem exhibet unus Regius.
 V. 61. 'Α., κράτος αὐτῶν. Eusebius.
 V. 62. Σ., καὶ ἐξέδωκεν etc. Idem.
 V. 63. 'Α., οὐχ ὑμνήθησαν. Σ., Θ., οὐχ ἐπηνέθησαν. Secundam interpretationem Eusebius Symmacho tantum, Drusius vero Symmacho et Theodotioni ascribit.
 V. 64. Σ., καὶ αἱ χηρ-. Eusebius et unus Reg.
 V. 65. 'Α., Ὁ, ὡς δυνατὸς etc. Eusebius.
 V. 69. 'Α., καὶ ψχοδόμησεν etc. Eusebius, mss. et Drusius.
 Ibid. Σ., ὡς τὴν γῆν etc. Sic Eusebius, Theodoretus et unus Regius. Hieronymus vero ad Suniam, εἰς τὴν γῆν, et quidem, ut puto, mendose. Drusius legit, ἦν ἐθεμελιώσεν αὐτὴν etc. Sed postrema vox, αὐτὴν, apud neminem alium legitur.
 V. 71. 'Α., ἀπὸ ὀπισθεν etc. Sic mss. Regii et Drusius.
 V. 72. 'Α., κατὰ τὴν etc. Eusebius Aquilæ et Symmachi lectiones sic exhibet; Theodotionis versionem habet Drusius. Coislinianus vero codex, Θ., ἐν τῇ συνέσει. Ὁ 'Α. καὶ Σ., ἐν τῇ φρονήσει. Alius autem Coislinianus, Θ., ἐν τῇ συνέσει. 'Α., Γ', Σ., ἐν τῇ φρονήσει.

PSALMUS LXXVIII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ὁ Θεός, ἤλθον.
 Εἰς δρυμούς.
 2.
 7. Καλλονὴν αὐτοῦ.
 8. Τάχυνον, προκαταλαβέτω ἡ-
 μᾶς τὰ ἐλέη σου, ὅτι ἠτονήσαμεν
 σφόδρα.
 10.

1. Ὁ Θεός, ἤλθοσαν. Γ', ὁ Θεός,
 ἤλθον.
 Ἔθεντο Ἱερουσαλήμ εἰς ὀπωρο-
 φυλάκιον.
 2. Τῶν ὀσίων σου. Ἄλλος, τῶν
 ἀγνῶν σου.
 7. Τόπον αὐτοῦ.
 8. Ταχὺ προκαταλαβέτωσαν ἡ-
 μᾶς οἱ οἰκτιρμοὶ σου, ὅτι ἐπταχέυ-
 σαμεν σφόδρα.
 10. Μήποτε εἴπωσιν ἐν τοῖς
 ἔθνεσι, Ποῦ ἐστὶν ὁ Θεός αὐτῶν; *Οἱ
 λοιποὶ, εἰς τί λέγει τὰ ἔθνη, Ποῦ
 ἐστὶν ὁ Θεός αὐτῶν;*

1. Ὁ Θεός, ἤλθοσαν.
 2.
 7. Εὐπρέπειαν αὐτοῦ.
 8.
 10.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1. Deus, venerunt.
 In sylvas.
 2.
 7. Pulcritudinem ejus.
 8. Accelera, præveniant nos
 misericordiæ tuæ, quia infirmati
 sumus valde.
 10.

1. Deus, venerunt. VI, id.
 Posuerunt Jerusalem in pomorum
 custodiam.
 2. Sanctorum tuorum. *Alius,*
 castorum tuorum.
 7. Locum ejus.
 8. Cito anticipent nos miseri-
 cordiæ tuæ, quia pauperes facti
 sumus nimis.
 10. Ne forte dicant in gentibus,
 Ubi est Deus eorum? *Reliqui,* ut
 quid dicunt gentes, Ubi est Deus
 eorum?

1. Deus, venerunt.
 2.
 7. Decorem ejus.
 8.
 10.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXXVIII.

V. 7. 'Α., ὠραῖον αὐτοῦ etc. Sic mss. duo Regii, Theodoretus et Drusius.

V. 8. Σ., τάχυνον etc. Eusebius.
 V. 10. *Οἱ λοιποὶ, εἰς τί λέγει etc.* Ex Regio uno, Theodoreto et Drusio.

TO EBPAIKON.	PSALMUS LXXIX. TO EBPAIKON Ἑλληνικοὺς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
1 למנצח אל-ששנים עדות לאסף	1.	1. Τῷ νικοποῦ ἐπὶ κρίνων, μαρτυρία τοῦ Ἀσάφ.
2 מהג כצאן יוסף	2.	2. . . . ὡς ποιμνιον Ἰωσήφ.
3 ישב הגרבים והפועה : לפני אפרים ו בנימן ומנשה	3.	3. Καθήμενος τοῖς Χερουδιμ, ἐπιφανῆθι εἰς πρόσωπον Ἐφραῖμ καὶ Βενιαμὴν καὶ Μανασσή.
5 בתפלת עמך	5.	5. Ἐπὶ προσευχῆν τοῦ λαοῦ σου.
6 האכלתם לחם דמעה ותשקמו בדמועת שלוש	6.	6.
7 בדרך	7.	7.
10 פנית לפניך	10.	10.
ותמלא ארץ		
12 תשלח קציריה עד-ים	12.	12. Ἀποστellaί θειρισμὸν αὐτῆς...
14 יכרסמנה חזיר כיער וזיו שדי ירענה	14.	14. Καὶ παντοδαπὴν χώραν.
19 תחיינו ובשכך נקרא	19.	19.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

1. Victori ad sosannim, testimonium ipsi Asaph. <i>Hieron.</i> , victori pro liliis, testimonium Asaph.	1. In finem, pro iis qui commutabuntur, testimonium Asaph.	1. Victori super lilia, testimonium ipsius Asaph.
2. Ducens tamquam pecus Joseph. <i>Hieron.</i> , qui ducis quasi gregem Joseph.	2. Qui deducis velut ovem Joseph.	2... ut ovile Joseph.
3. Insidens Cherubim, irradiat ad facies Ephraim, et Benjamin, et Manasse. <i>Hieron.</i> , qui sedes super Cherubim, ostendere ante Ephraim, et Benjamin, et Manasse.	3. Qui sedes super Cherubim, manifestare coram Ephraim, Benjamin et Manasse.	3. Qui insides Cherubim, appare in faciem Ephraim et Benjamin et Manasse.
5. In oratione populi tui. <i>Hieron.</i> , ad orationem populi tui.	5. Super orationem servi tui.	5. In orationem populi tui.
6. Comedere fecisti eos panem lacrymæ, et propinare fecisti eis in lacrymis mensura magna. <i>Hieron.</i> , cibasti nos pane flebili, et potasti nos in lacrymis tripliciter.	6. Cibabis nos pane lacrymarum, et potum dabis nobis in lacrymis in mensura.	6.
7. Contentionem. <i>Hieron.</i> , id.	7. In contradictionem.	7.
10. Purgasti ad facies ejus. <i>Hieron.</i> , præparasti ante faciem ejus. Et implevit terram. <i>Hieron.</i> , et replevit terram.	10. Dux itineris fuisti in conspectu ejus. Et implevit terram.	10.
12. Mittet palmites ejus usque ad mare. <i>Hieron.</i> , expandit comas suas usque ad mare.	12. Extendit palmites suos usque ad mare.	12. Mittet messem ejus...
14. Consumpsit eam aper de sylva, et fera agrestis depasta est eam. <i>Hieron.</i> , vastavit eam aper de sylva, et omnes bestię agri depastę sunt eam.	14. Exterminavit eam aper de sylva, et singularis ferus depastus est eam.	14. Et omnigenam terram (pro singularem ferum.)
19. Vivificabis nos, et in nomine tuo invocabimus. <i>Hieron.</i> , vivificabis nos, et in nomine tuo vocabimur.	19. Vivificabis nos, et nomen tuum invocabimus.	19.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

1. Ἐπινίκιον ὑπὲρ τῶν ἀνθῶν, μαρτυρία τοῦ Ἀσάφ.
 2. . . ὡς ποιμνία τὸν Ἰωσήφ.
 3.
 5. Ἐπὶ προσευχῆν τοῦ λαοῦ σου.
 6. Ἐψώμισας ἡμᾶς ἄρτον δακρύων, καὶ ἐπότισας ἡμᾶς μετὰ δακρύων μέτρῳ.
 7. Διὰ μάχης.
 10. Ἀπεσκευάσας ἔμπροσθεν αὐτῆς.
 12. Τὰς χაίτας αὐτῆς ἐξέτεινεν ἕως θαλάσσης....
 14. Κατενεμήσατο αὐτὴν ὡς ἐκ δρυμοῦ, καὶ μονιὸς ἄγριος κατενοσκήσατο αὐτὴν.
 19. Ζωώσεις ἡμᾶς, καὶ τῷ ὄνοματί σου κληθῆσόμεθα.

SYMMACHUS.

1. Triumphale pro floribus, testimonium ipsius Asaph.
 2. ...ut ovilia ipsum Joseph.
 3.
 5. In orationem populi tui.
 6. Cibasti nos pane lacrymarum, et potasti nos cum lacrymis mensura.
 7. Per pugnam.
 10. Amovisti in conspectu ejus.
 12. Comas ejus extendit usque ad mare....
 14. Vastavit eam aper de sylva, et singularis ferus depastus est eam.
 19. Vivificabis nos, et nomine tuo vocabimur.

ΟΨ.

1. Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων, μαρτύριον τῷ Ἀσάφ.
 2. Ὁ ὁδηγῶν ὡσεὶ πρόβατα τὸν Ἰωσήφ.
 3. Ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν Χερουβιμ, ἐμφάνθη ἐναντίον Ἐφραϊμ καὶ Βενιαμὴν καὶ Μανασσῆ.
 5. Ἐπὶ τὴν προσευχῆν τοῦ δούλου σου.
 6. Ψωμίεις ἡμᾶς ἄρτον δακρύων, καὶ ποτιεῖς ἡμᾶς ἐν δάκρυσιν ἐν μέτρῳ.
 7. Εἰς ἀντιλογία.
 10. Ὀδοποίησας ἔμπροσθεν αὐτῆς.
 Καὶ ἐπλήρωσε τὴν γῆν. Ἄλλος, καὶ ἐπλήσθη ἡ γῆ.
 12. Ἐξέτεινε τὰ κλήματα αὐτῆς ἕως θαλάσσης. ᾿, τὰς χაίτας αὐτῆς ἐξέτεινεν ἕως θαλάσσης...
 14. Ἐλυμήνατο αὐτὴν ὡς ἐκ δρυμοῦ, καὶ μονιὸς ἄγριος κατενεμήσατο αὐτὴν. Ἄλλος, κατενοσκήθη αὐτῆς χοῖρος.
 19. Ζωώσεις ἡμᾶς, καὶ τὸ ὄνομά σου ἐπικαλεσόμεθα.

LXX INTERPRETES.

1. In finem, pro iis qui commutabuntur, testimonium ipsi Asaph.
 2. Qui ducis velut oves Joseph.
 3. Qui sedes super Cherubim, manifestare coram Ephraim et Benjamin et Manasse.
 5. Super orationem servi tui.
 6. Cibabis nos pane lacrymarum, et potabis nos in lacrymis in mensura.
 7. In contradictionem.
 10. Dux itineris fuisti in conspectu ejus.
 Et implevit terram. *Alius*, et impleta est terra.
 12. Extendit palmites suos usque ad mare. *VI*, comas ejus extendit usque ad mare....
 14. Exterminavit eam aper de sylva, et singularis ferus depastus est eam. *Alius*, depastus est eam porcus.
 19. Vivificabis nos, et nomen tuum invocabimus.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1.
 2. Ὁ καθοδηγῶν ὡσεὶ πρόβατον τὸν Ἰωσήφ.
 3.
 5. Ἐπὶ προσευχῆν τοῦ λαοῦ σου.
 6.
 7.
 10.
 12. Ἐξαπέστειλε τὰ κλήματα αὐτῆς.
 14.
 19.

THEODOTIQ.

1.
 2. Qui deducis velut ovem ipsum Joseph.
 3.
 5. In orationem populi tui.
 6.
 7.
 10.
 12. Emisit palmites suos.
 14.
 19.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXXIX.

- V. 4. Titulus, 'A., τῷ να- etc. Sic Eusebius in hunc psalmum.
- V. 2. 'A., ὡς ποιμ-. Lectiones Aquilæ et Symmachi effert Drusius. Theodotionis Eusebius.
- V. 3. 'A., καθήμενε etc. Eusebius.
- V. 5. 'A., Σ., θ., ἐπὶ προσευχῆν, etc. Idem.
- V. 6. Σ., ἐψώμισας etc. Eusebius. At Theodoretus hanc lectionem aliis, nullo speciatim indicato,

- adscribit, οἱ ἄλλοι, ἐψώμισας etc. Verum sæpe solent Theodoretus et alii reliquos interpretes simul adferre, cum non multum est inter eos discriminis, ut jam ante non infrequenter vidimus.
- V. 7. Σ., διὰ μάχης. Sic Regius ex Theodoro, Theodoretus editus et Drusius.
- V. 10. Σ., ἀπακρούσας etc. Eusebius.
- Ibid. 'Α.Λ.Λ.Ο.Σ., ἐπλήσθη ἡ γῆ. Sic legitur in qui-

PSALMUS LXXX.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

AKYAAΣ.

- 2. הרנינו
- 3. שאור-זכורה ותנו-תן כבוד נעים עם-נבל
- 6. עזרת ו בידוסף שמו
- 7. הסירותי מסבל שכמו כפיו מחד העברנה
- 8. אענק בסתר רעם
- עד-מי מריבה
- 10. לא-יהיה בק אל זר ולא תשחודה לאל נבר
- 12, 13. ולא-שכנע עמי לקחי וישראל לא-אחד לי ואשלוהו בשירות לבם ילכו במתעצותיהם

- 2. Αἰνοποιεῖτε.
- 3. Ἄρατε μελωδίαν, καὶ ὡπα τύμπανον, κιθάραν εὐπρεπῆ μετὰ νάβλης.
- 6.
- 7.
- 8. Ἐπακούσω σου ἐν ἀπακρούσῃ βροντῆς.
- 10. Οὐκ ἔσται ἐν σοὶ ἰσχυρὸς ἄλ-λότριος.
- 12, 13. . . . καὶ ἐξαπέστειλα αὐ-τὸν ἐν σκοπιότητι καρδίας αὐτοῦ, πορεύσονται ἐν βουλευμασιν αὐτοῦ.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

- 2. Vociferate. *Hieron.*, laudate.
- 3. Sumite psalterium, et date tympanum, citharam jucundam eum nebel. *Hieron.*, assumite carmen, et date tympanum: citharam decoram cum psalterio.
- 6. Testimonium in Joseph posuit illud. *Hieron.*, testimonium in Joseph posuit eum.
- 7. Subduxi ab onere humerum ejus: manus ejus ab aheno transierunt. *Hieron.*, amovi ab onere humerum ejus, manus ejus a cophino recesserunt.
- 8. Exaudiam te in abscondito tonitru: ui. *Hieron.*, exaudivi te in abscondito tonitruui.
- Super aquas litigii. *Hieron.*, super aquam contradictionis.
- 10. Non erit in te deus alienus. *Hieron.*, non sit in te deus alienus.

- 2. Exsultate.
- 3. Sumite psalmum et date tympanum, psalterium jucundum cum cithara.
- 6. Testimonium in Joseph posuit illud.
- 7. Divertit ab oneribus dorsum ejus: manus ejus in cophino servierunt.
- 8. Exaudivi te in abscondito tempestatis.
- Apud aquam contradictionis.
- 10. Non erit in te deus recens.
- Neque adorabis deum alienum.

- 2. Laudate.
- 3. Assumite melodiam, et date tympanum, citharam decorem cum nabla.
- 6.
- 7.
- 8. Exaudiam te in abscondito tonitruui.
- 10. Non erit in te fortis alienus.

Et non adorabis deum extraneum. *Hieron.*, ut non adores deum peregrinum.

12, 13. Et non paruit populus meus voci meæ, et Israel non acquievit mihi. Et dimisi eum in pertinacia cordis sui, ibunt in consiliis suis. *Hieron.*, et non audivit populus meus vocem meam:

12, 15. Et non audivit populus meus vocem meam, et Israel non intendit mihi. Et dimisi eos secundum desideria cordis eorum: ibunt in adinventionibus suis.

12, 13. ...et dimisi eum in in- tuositate cordis sui: ambulabunt in consiliis suis.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXXIX.

busdam exemplaribus.

V. 12. 'Α., ἀποστελεῖ etc. Drusius.

V. 14. Σ., κατενεμήσατο etc. Has omnes lectiones habet Eusebius. Drusius vero aliam Symmachi interpretationem addfert in hæc Hebraica verba *יַחַד יַחַד*, scilicet καὶ ζῶα ἐρημίας, et animalia deserti. At Eusebius sic vertisse Symmachum refert, καὶ μονιὸς ἄγριος, ubi fortasse memoria lapsu versionem LXX Interpretum in Symmachi locum trans-

tulerit. Utut vero sit, hallucinari videtur Drusius, cum putat illud, καὶ ζῶα ἐρημίας, his verbis Hebraicis respondere *יַחַד יַחַד*: nam supra allatis *יַחַד יַחַד* respondet, ni fallor. Corderius quoque καὶ ζῶα ἐρημίας legit ad Symmachum. Vide Hieronymum in Isaiam LXVI, 11. Colbertinus, "Ἄλλος, κατεδοσχῆθη etc.

V. 19. Σ., ζωώσεις etc. Eusebius.

PSALMUS LXXX.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

2. Εὐφημεῖτε.
3. Ἀναλάβετε ψῆδὴν καὶ δίδοτε τύμπανον, λύραν ἠδείαν μετὰ νάβλης.
6. Μαρτυρίαν διὰ τοῦ Ἰωσήφ ἔταξεν αὐτό.
7. Παρεῖλον ἀπὸ βασταγμοῦ τὸν ὦμον αὐτοῦ, αἱ χεῖρες αὐτοῦ κοφίνου ἀπηλλάγησαν.
8. Ἐπήκουσά σου διὰ κρυφαίας βροντῆς.
Ἐπὶ ὕδατος τῆς Μερρῶς.
10. Μὴ ἔστω ἐν σοὶ θεὸς ξένος.

Μηδὲ προσκυνήσεις θεῶν ἄλλοτριῶν.

12, 13. Οὐχ ὑπήκουσε δὲ ὁ λαὸς μου τῆς φωνῆς μου, καὶ Ἰσραὴλ οὐκ ἐπέισθη μοι. Ἀφήκα οὖν αὐτοὺς τῇ ἀρεσκείᾳ τῆς καρδίας αὐτῶν, ὁδεύειν ταῖς βουλαῖς αὐτῶν.

SYMMACHUS.

2. Benedicite.
3. Assumite canticum et date tympanum, lyram dulcemet cum nabilia.
6. Testimonium per Joseph statuit illud.
7. Abstuli ab onere humerum ejus, manus ejus a cophino liberatæ sunt.
8. Exaudivi te per absconditum tonitru.
Super aquam Merræ.
10. Ne sit in te deus extraneus.
Neque adores deum peregrinum.
12, 13. Non audivit autem populus meus vocem meam, et Israel non obtemperavit mihi. Dimisi ergo eos beneplacito cordis sui, ut ambulent in consiliis suis.

2. Ἀγαλλιᾶσθε.
3. Λάβετε ψαλμὸν καὶ δότε τύμπανον, ψαλτήριον τερπνὸν μετὰ κιθάρας.
6. Μαρτύριον ἐν τῷ Ἰωσήφ ἔθετο αὐτό.
7. Ἀπέστησεν ἀπὸ ἄρσεων τὸν νῶτον αὐτοῦ· αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐν τῷ κοφίνῳ ἐδοῦλευσαν.
8. Ἐπήκουσά σου ἐν ἀποκρύφῳ καταιγίδος. Ἐ, ἐπακούσω σου ἐν ἀποκρύφῳ βροντῆς.

Ἐπὶ ὕδατος ἀντιλογίας.
10. Οὐκ ἔσται ἐν σοὶ θεὸς πρόσφατος.
Οὐδὲ προσκυνήσεις θεῶν ἄλλοτριῶν.

12, 13. Καὶ οὐκ ἤκουσεν ὁ λαὸς μου τῆς φωνῆς μου, καὶ Ἰσραὴλ οὐ προσέσχε μοι. Καὶ ἐξαπέστειλα αὐτοὺς κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν καρδιῶν αὐτῶν, πορεύσονται ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν.

LXX INTERPRETES.

2. Exsultate.
3. Sumite psalmum et date tympanum, psalterium jucundum cum cithara.
6. Testimonium in Joseph posuit illud.
7. Divertit ab oneribus dorsum ejus: manus ejus in cophino servierunt.
8. Exaudivi te in abscondito tempestatis. V, exaudiam te in abscondito tonitru.
Apud aquam contradictionis.
10. Non erit in te deus recens.

Neque adorabis deum alienum.
12, 13. Et non audivit populus meus vocem meam, et Israel non intendit mihi. Et dimisi eos secundum desideria eorum: ibunt in adinventionibus suis.

2.
3.
6.
7.
8.
10.
12, 13.

THEODOTIO.

2.
3.
6.
7.
8.
10.
12, 13.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γραμμασι.	AKYΛAΣ.
15 כמעט איביהם אכניע ועל-צריהם אשיב ידי	15.	15.
16 כישנאי יהיה יכחשו-לך יהיה עתם לעולם	16.	16. Μισοποιούντες Κύριον ἀρνῶσονται αὐτόν.

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
et Israel non credidit mihi. Et dimisi eum in pravitate cordis sui : ambulabunt in consiliis suis.		
15. Quasi parum inimicos eorum humiliassem, et super hostes eorum vertissem manum meam. <i>Hieron.</i> , quasi nihilum inimicos ejus humiliassem, et super hostes eorum misissem manum meam.	15. Pro nihilo forsitan inimicos eorum humiliassem, et super tribulantes eos misissem manum meam.	15.
16. Odio habentes Dominum mentientur ei. <i>Hieron.</i> , qui oderrunt Dominum, negabunt eum.	16. Inimici Domini mentiti sunt ei.	16. Odientes Dominum abnegabunt eum.
Et erit tempus eorum in sæculum. <i>Hieron.</i> , id.	Et erit tempus eorum in sæcula.	

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXXX.

V. 2. 'A., ἀποποιεῖτε etc. Drusius ex Theodoretō.	V. 8. 'A., E', ἐπακούσω etc. Lectionem Aquilæ et Quintæ habet Eusebius, Symmachi Theodoretus.
V. 3. 'A., ἀρατε μελωδῖαν etc. Sic Eusebius. Ad Symmachum vero Corderius legit, αὐραν ἤδειαν.	Ibid. Σ., ἐπὶ ὕδατος τῆς Μεββᾶς. Sic Colbertinus στιχηρῶς scriptus. Cur autem Symmachus דבא expresserit Μεββᾶς, non difficile est augurari; nempe illam aquam habuit pro ea quæ ברה vocatur Exod. xv, 25.
A pro Λ, quæ litterarum ob similitudinem commutatio frequenter accidit.	
V. 6. Σ., μαρτυραν etc. Eusebius.	
V. 7. Σ., παρῆλον etc. Idem.	

TO EBPAIKON.	PSALMUS LXXXI. TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γραμμασι.	AKYΛAΣ.
1 אלהים נצב בעדת-אל בקיב אלהים ישפט	1.	1. Θεὸς ἔστη ἐν συναγωγῇ ἰσχυρῶν, ἐν ἐγκάτῃ Κυρίου κρινεῖ.
3 דל ויתם	3.	3. Ἀραιῶ καὶ ὄρφανῶν.
5 יכחשו כל-מוסדי ארץ	5.	5.
7 אכן נאדם תמותן וכאחד השרים תפ'ו	7.	7.
8 קומה אלהים שפטה הארץ כן-אתה תנחל בכל-הגוים	8.	8.

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Deus stans in cœtu fortis, in interiori deorum judicabit. <i>Hieron.</i> , Deus stetit in cœtu Dei : in medio deos dijudicat.	1. Deus stetit in synagoga deorum : in medio autem deos dijudicat.	1. Deus stetit in synagoga fortium : in interiori Dominus judicavit.
3. Egeno et pupillo. <i>Hieron.</i> , pauperi et pupillo.	3. Egeno et pupillo.	3. Tenui et orphano.
5. Nutabunt omnia fundamenta terræ. <i>Hieron.</i> , movebuntur omnia fundamenta terræ.	5. Movebuntur omnia fundamenta terræ.	5.
7. Vere sicut homo moriemini : et sicut unus principum cadetis. <i>Hieron.</i> , ergo quasi Adam moriemini, et quasi unus de principibus cadetis.	7. Vos autem sicut homines moriemini ; et sicut unus de principibus cadetis.	7.
8. Surge, Deus, judica terram, quoniam tu hæreditabis in omnes gentes. <i>Hieron.</i> , id.	8. Surge, Deus, judica terram, quoniam tu hæreditabis in omnibus gentibus.	8.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Υ'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

15. Ἐν ὀλιγίστῳ ἂν ἐχθροὺς αὐτῶν ἤτησα, καὶ ἐπὶ τοὺς ἐναντίους αὐτῶν ἀνέστρεψα ἂν τὴν χεῖρά μου.

16. Μισοποιοὶ Κυρίου οἱ ψευδάμενοι αὐτῷ.

Ἄλλ' ἔσται ὁ καιρὸς αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα.

SYMMACHUS.

15. In minimo forsitan inimicos eorum prostravissem, et super adversarios eorum vertissem manum meam.

16. Odientes Dominum qui mentiuntur ei.

Sed erit tempus eorum in sæculum.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXXX.

V. 10. 'A., οὐκ ἔσται etc. Eusebius. Ad Symmachum vero Colbertinus supra memoratus habet πρόσφατος pro ξένος, voce videlicet desumpta ex versione τῶν Ο', ubi legitur, πρόσφατος.

Ibid. Σ., μηδὲ προσκ-. Idem Colbertinus.

V. 12, 13. 'A.,.... καὶ ἐξαπέστειλα etc. Drusius.

15. Ἐν τῷ μηδενὶ ἂν τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν ἐταπεινώσω, καὶ ἐπὶ τοὺς θλίβοντας αὐτοὺς ἐπέβαλον ἂν τὴν χεῖρά μου.

16. Οἱ ἐχθροὶ Κυρίου ἐψεύσαντο αὐτῷ.

Καὶ ἔσται ὁ καιρὸς αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα.

LXX INTERPRETES.

15. Pro nihilo forsitan inimicos eorum humiliassem, et super tribulantes eos misissem manum meam.

16. Inimici Domini mentiti sunt ei.

Et erit tempus eorum in sæculum.

15.

16.

15.

16.

THEODOTIO.

Symmachii vero lectionem plenam habet Eusebius.

V. 15. Σ., ἐν ὀλιγίστῳ etc. Eusebius.

V. 16. 'A., μισ-. Lectionem Aquilæ habet Drusus, Symmachi autem Eusebius.

Ibid. Σ., ἄλλ' ἔσται etc. Theodoretus.

PSALMUS LXXXI.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Υ'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ὁ Θεὸς κατέστη ἐν συνόδῳ Θεοῦ, ἐν μέσοις Θεῶν κρίνων.

3. Ἀγόνῳ καὶ ὀρφανῷ.

5. Περιτραπήσεται πάντα τὰ θεμέλια τῆς γῆς.

7. Ὑμεῖς δὲ ὡς ἄνθρωποι ἀποθανεῖσθε, καὶ ὡς εἰς τῶν ἀρχόντων πεσεῖσθε.

8. Στήθι, ὁ Θεὸς, κρίνων τὴν γῆν· σὺ γὰρ κληρουχῆσαις πάντα τὰ ἔθνη.

SYMMACHUS.

1. Deus stetit in cœtu Dei, in mediis Deus judicans.

3. Sterili et orphano.

5. Evertentur omnia fundamenta terræ.

7. Vos autem sicut homines moriemini; et sicut unus de principibus cadetis.

8. Sta, Deus, judicans terram: tu enim hæreditabis omnes gentes.

1. Ὁ Θεὸς ἔστη ἐν συναγωγῇ θεῶν, ἐν μέσῳ δὲ θεοῦ διακρίνει.

3. Ὀρφανὸν καὶ πτωχόν.

5. Σαλευθήσεται πάντα τὰ θεμέλια τῆς γῆς.

7. Ὑμεῖς δὲ ὡς ἄνθρωποι ἀποθνήσκετε, καὶ ὡς εἰς τῶν ἀρχόντων πίπτετε.

8. Ἀνάστα, ὁ Θεὸς, κρίνον τὴν γῆν, ὅτι σὺ κατακληρονομήσεις ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν.

LXX INTERPRETES.

1. Deus stetit in synagoga deorum: in medio autem deos dijudicat.

3. Orphanum et egenum.

5. Movebuntur omnia fundamenta terræ.

7. Vos autem sicut homines moriemini; et sicut unus de principibus cadetis.

8. Surge, Deus, judica terram, quoniam tu hæreditabis in omnibus gentibus.

1.

3. Πτωχὸν καὶ ὀρφανόν.

5.

7.

8.

THEODOTIO.

1.

3. Egenum et orphanum.

5.

7.

8.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXXXI.

- V. 1. 'A., Θεὸς ἔστη etc. Versionem Aquilæ et Symmachi adfert Eusebius. mendum pro ἀτόνω, *infirmo*. Nam psalm. cix, 6 Symmachus ἡπῆτι vertit ἡτόνησα, et ἡτ 'A., ἔτονος, V. 3. 'A., ἀραιῶ etc. Drusius. Σ., ἀρόνω, forte

PSALMUS LXXXII.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON 'Ελληνικοὶς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
2 ואל-תשקט	2.	2. Καὶ μὴ καθησυχάσης.
3 כידהנה איביך הימיוח ומשנאיתך נשא ראו	3.	3. Ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροὶ σου ὠχλασαν, καὶ μισοποιούντες σε ἤραν κεφαλήν.
4 על-עמך ועריכו סד ויתיעצו על-צפניך	4.	4. . . . κατὰ τοῦ συγκεκρυμμένου σου.
5 אבוד לכו ונכחדים מגוי	5.	5.
8 פלשת	8.	8. Φυλισταία.
9 גם-אשר היו ורדע לבני-לחם	9.	9. Καὶ γε Ἀσσοῦρ. 'Εγένοντο βράχιον τοῖς υἱαῖς Δαῦτ.
11 נשבחו בעני-דאר היו דמן לאדוכה	11.	11. Ἐξετρίβησαν ἐν Ἀενδάρ, ἐγενήθησαν κόπριον τῆς χθόνος.
13 את-נאות אלהים	13.	13.
17 פניהם	17.	17. Πρόσωπα αὐτῶν.
19 כי אותה שמך יהיה	19.	19. Ὅτι σοι δογμα, Κύριε.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
2. Et non quiescas. <i>Hieron., id.</i>	2. Neque compescaris.	2. Et non quiescas.
3. Quoniam ecce inimici tui tumultuabuntur: et odientes te extulerunt caput. <i>Hieron.,</i> quia ecce inimici tui tumultuati sunt, et qui oderunt te elevaverunt caput.	3. Quoniam ecce inimici tui sonuerunt, et qui oderunt te extulerunt caput.	3. Quoniam ecce inimici tui tumultuati sunt, et qui oderunt te extulerunt caput.
4. Super populum tuum callide inibunt secretum, et consilia buntur super absconditos tuos. <i>Hieron.,</i> contra populum tuum nequiter tractaverunt, et inierunt consilium adversus arcanum tuum.	4. Super populum tuum malignaverunt consilium, et cogitaverunt adversus sanctos tuos.	4. ... contra absconditum tuum.
5. Dixerunt, Venite, et succidamus eos de gente. <i>Hieron.,</i> dixerunt, Venite, et conteramus eos de gente.	5. Dixerunt, Venite, et disperdamus eos de gente.	5.
8. Peleseth. <i>Hieron.,</i> Palæstina.	8. Alienigenæ.	8. Phylistæa.
9. Etiam Assur. <i>Hieron.,</i> sed et Assur.	9. Etenim Assur.	9. Et quidem Assur.
Fuerunt brachium filiis Lot. <i>Hieron.,</i> facti sunt brachium filiorum Lot.	Facti sunt in adiutorium filiis Lot.	Facti sunt brachium filiis Lot.
11. Deleti sunt in Endor, fuerunt stercus terræ. <i>Hieron.,</i> contriti sunt in Endor: fuerunt quasi sterquilinium terræ.	11. Disperierunt in Endor, facti sunt ut stercus terræ.	11. Attriti sunt in Aendor, facti sunt stercus terræ.
13. Habitacula Dei. <i>Hieron.,</i> pulchritudinem Dei.	13. Sanctuarium Dei.	13.
17. Facies eorum. <i>Hieron., id.</i>	17. Facies eorum.	17. Facies eorum.
19. Quod tu nomen tuum Dominus. <i>Hieron.,</i> quia nomen tuum est Dominus.	19. Quia nomen tibi Dominus.	19. Quod nomen tibi, Domine.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXXXII.

- V. 2. 'A., μὴ καθησυχάσης etc. Eusebius.
V. 3. 'A., ὅτι ἰδοὺ etc. Eusebius sic Aquilæ et Symmachi versiones exprimit.
V. 4. Σ., κατὰ τοῦ λαοῦ etc. Mss. et Theodoretus.
V. 5. Σ., λέγουσι etc. Colbertinus στιχηρῶς scriptus.
V. 8. 'A., Σ., Φυλισταία. Eusebius.
V. 9. 'A., Θ., καί γε Ἀσσοῦρ etc. Drusius.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXXXI.

Job v, 16.

V. 5. Σ., περιτραπήσεται etc. Corderius.

V. 7. Σ., ὄμεις etc. Eusebius et Theodoretus.

V. 8. Σ., στήθι etc. Corderius.

PSALMUS LXXXII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

2. Καὶ μὴ ἡρεμήσῃς.	2. Μηδὲ καταπραυνης.	2.
3. Ἰδοὺ γὰρ οἱ ἐχθροὶ σου συνηχούσιν, καὶ οἱ μισούντές σε ἐπαίρουσι κεφαλῆν.	3. Ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροὶ σου ἤχησαν, καὶ οἱ μισούντές σε ἤραν κεφαλῆν.	3.
4. Κατὰ τοῦ λαοῦ σου πανούργως ὀμιλοῦσι, καὶ συμβουλεύονται κατὰ τοῦ ἀποκρύφου σου.	4. Ἐπὶ τὸν λαόν σου κατεπανουργέυσαντο γνώμην, καὶ ἐβουλεύσαντο κατὰ τῶν ἁγίων σου.	4.
5. Λέγουσι· Συνέλθετε, ἀφανεῖς ποιήσωμεν αὐτούς, μὴ ὥσιν ἔθνος.	5. Εἶπαν, Δεῦτε καὶ ἐξολοθρεύσωμεν αὐτούς ἐξ ἔθνους.	5.
8. Φυλισταῖα.	8. Ἀλλόφυλοι.	8.
9. Ἔτι καὶ Ἀσσοῦρ.	9. Καὶ γὰρ καὶ Ἀσσοῦρ.	9. Καίγε Ἀσσοῦρ.
Ἐγένοντο σύμμαχοι τοῖς υἱοῖς Ἀώτ.	Ἐγενήθησαν εἰς ἀντίληψιν τῆς υἱοῖς Ἀώτ.	
11.	11. Ἐξωλοθρεύθησαν ἐν Ἀενδώρ, ἐγενήθησαν ὡσεὶ κόπρος τῆ γῆ.	11.
13. Δίαίταν τοῦ Θεοῦ.	13. Τὸ ἁγιαστήριον τοῦ Θεοῦ.	13.
17. Πρόσωπα αὐτῶν.	17. Πρόσωπα αὐτῶν.	17. Πρόσωπα αὐτῶν.
19. Ὅτι σοι ὄνομα, Κύριε.	19. Ὅτι ὄνομά σοι Κύριος.	19. Ὅτι σοι ὄνομα, Κύριε.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

2. Et non quiescas.	2. Neque compescaris.	2.
3. Ecce enim inimici tui sonitum edunt, et qui oderunt te effecerunt caput.	3. Quoniam ecce inimici tui sonuerunt, et qui oderunt te extulerunt caput.	3.
4. Contra populum tuum vafre colloquuntur, et consilium ineunt contra absconditum tuum.	4. Super populum tuum malignaverunt consilium, et cogitaverunt adversus sanctos tuos.	4.
5. Dicunt, Convenite, de medio tollamus eos, ne sint gens.	5. Dixerunt, Venite et disperdamus eos de gente.	5.
8. Phylistæa.	8. Alienigenæ.	8.
9. Insuper et Assur.	9. Etenim et Assur.	9. Et quidem Assur.
Facti sunt commilitones filiis Lot.	Facti sunt in adiutorium filiis Lot.	
11.	11. Disperierunt in Aendor, facti sunt ut stercus terræ.	11.
13. Mansionem Dei.	13. Sanctuarium Dei.	13.
17. Facies eorum.	17. Facies eorum.	17. Facies eorum.
19. Quod nomen tibi, Domine.	19. Quia nomen tibi Dominus.	19. Quod nomen tibi, Domine.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXXXII.

Ibid. Ἀ., ἐγένοντο etc. Aquilæ et Symmachi lectionem adfert Eusebius. Colbertinus item στιχηρῶς scriptus Symmachi lectionem, ac pro σύμμαχοι præferi συμμετόχοι.

V. 11. Ἀ., ἐξετρίβησαν etc. Drusius.

V. 13. Σ., διάιταν τοῦ Θεοῦ. Idem.

V. 17. Ἀ., Σ., Ο΄, Θ., πρόσωπα αὐτῶν. Idem.

V. 19. Ἀ., Σ., Θ., ὅτι σοι ὄνομα, Κύριε. Idem.

TO EBPAIKON.

4 גם - צפיר | מצאה בית דודור |
קן לה אשר - שותה אפרחיה

7 עברי | בעמק הבנא בעין
ישיתודד
מורה

8 ולכו מחיל אל-חיל

יראה אל-אלהים בעיך

10 מגנני ראה אלהים והבט פני
משיחך

12 כי שמש | ומגי יהוה אלהים

13 לדלכים בחמים

יהוה צבאות

VERSIO HEBRAICI TEXT.

4. Etiam passer invenit domum, et hirundo nidum sibi, ubi poneret pullos suos. *Hieron.*, siquidem passer invenit sibi domum, et avis nidum sibi, ut ponat pullos suos.

7. Transeuntes in valle Aetius, fontem ponent eam. *Hieron.*, *id.* Doctor. *Hieron.*, *id.*

8. Ibunt de virtute ad virtutem. *Hieron.*, ibunt de fortitudine in fortitudinem.

Videbitur Deus deorum in Sion. *Hieron.*, parebunt apud Deum in Sion.

10. Clypee noster, vide, Deus, et aspice facies uncti tui. *Hieron.*, clypeus noster, vide, Deus, et attende faciem Christi tui.

12. Quia sol et scutum Dominus Deus. *Hieron.*, *idem.*

13. Ambulantibus in integritate. *Hieron.*, iis qui ambulant in perfectione.

Domine exercituum. *Hieron.*, *idem.*

PSALMUS LXXXIII.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

4.

7.

8.

10.

12.

13.

VULGATA LATINA.

4. Etenim passer invenit sibi domum, et turtur nidum sibi, ubi ponat pullos suos.

7. Disposuit in valle lacrymarum, in loco quem posuit. Legislator.

8. Ibunt de virtute in virtutem.

Videbitur Deus deorum in Sion.

10. Protector noster, aspice, Deus, et respice in faciem Christi tui.

12. Quia misericordiam et veritatem diligit Deus.

13. Eos qui ambulant in innocentia.

Domine virtutum.

ΑΡΧΑΛΑΣ.

4. Καί γε ὄρνειον εὗρεν οἶκον. καὶ στρουθὸς νοσσιᾶν ἑαυτῷ, οὗ ἔθετο νεοσσούς αὐτῆς.

7. Παρερχόμενοι ἐν κοιλάδι τοῦ κλαυθμοῦ πηγὴν θήσονται αὐτῆς. Πρώτιμος.

8.

Ὀφθήσεται Ἰσχυρὸς Θεὸς ἐν Σιών.

10. Θυρεὲ ἡμῶν, ἴδε, Θεέ, κατέπι- στρεψον πρόσωπον ἡλειμμένου σου.

12. Ὅτι ἦλιος καὶ θυρεὸς Κύριος ὁ Θεός.

13.

Κύριος στρατιῶν.

AQUILA.

4. Et quidem avis invenit domum, et passer nidum sibi, ubi posuit pullos suos.

7. Transeuntes in valle Aetius, fontem ponent eam. Matutinus.

8.

Videbitur Fortis Deus in Sion.

10. Clypee noster, vide, Deus, et converte faciem uncti tui.

12. Quia sol et scutum Dominus Deus.

13.

Dominus exercituum.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXXXIII.

V. 4. 'A., καί γε etc. Sic duo Regii mss. In Drusii lectione omittitur οἶκον. Theodoretus vero legit, ἑαυτῷ οἶκον. Sed illud, ἑαυτῷ, non est in Hebræo hoc loco : quare præstat sequi Regios codices. [Αὐτῆς ad instar pronomini suffixi feminini Hebraici textus. DRACH.]

V. 7. 'A., παρερχόμενοι etc. Aquilæ et Symmachi lectiones habet Eusebius.

Ibid. 'A., πρώτιμος etc. Eusebius. Vide Prov. xi, 25.

V. 8. Σ., ὀδεύουσιν etc. Idem.

Ibid. 'A., ὀφθήσεται etc. Eusebius.

V. 10. 'A., θυρεὲ ἡμῶν, ἴδε etc. Aquilæ et Symmachi lectiones sic habet idem Eusebius.

V. 12. 'A., ὅτι ἦλιος etc. Drusius. Eusebius vero legit, ἔλεος, nisi sit librarii mendum, quod libentius credam. Symmachi lectionem sic effert Dru-

PSALMUS LXXXIV.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

9.

VULGATA LATINA.

9. Audiam quid loquatur in me Dominus Deus.

ΑΚΥΛΑΣ.

9. Ἀκούσομαι τί λαλήσαι ἐ ἰσχυρὸς Κύριος.

AQUILA.

9. Audiam quid loquatur fortis Dominus.

TO EBPAIKON.

9 אשמעה מה- ידבר האל ידע

VERSIO HEBRAICI TEXT.

9. Audiam quid loquatur Deus Dominus. *Hieron.*, audiam quid loquatur Dominus Deus.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

4.
7. Προοδεύων κοιλάδα εκλαιεν, πηγή τάζεται.
Υποδείκτης.
8. Ὁδεύουσιν ἐκ δυνάμεως εἰς δύνανται.
10. Ὑπερασπιστὰ ἡμῶν, ἴδε, ὁ Θεός, καὶ πρόσβλεψον τὸ πρόσωπον τοῦ Χριστοῦ σου.
12. Ὅτι ἦλιον καὶ ὑπερασπισμὸν Κύριος ὁ Θεός.
13. Τοῖς ὀδεύουσιν ἐν τελειότητι.

4. Καὶ γὰρ στρουθίον εὔρεν ἐαυτῶ οἰκίαν, καὶ τρυγῶν νοσσίαν ἐαυτῆ, οὐ θήσει τὰ νοσσία ἐαυτῆς.
7. Διέθετο εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ κλαυθμῶνος, εἰς τόπον ὃν ἔθετο.
Ὁ νομοθετῶν. Ε', ὁ φωτίζων. Γ', ὁ διδάσκων.
8. Πορεύονται ἐκ δυνάμεως εἰς δύνανται.
Ὁφθήσεται ὁ Θεός τῶν θεῶν ἐν Σιών.
10. Ὑπερασπιστὰ ἡμῶν, ἴδε, ὁ Θεός, καὶ ἐπίβλεψον ἐπὶ τὸ πρόσωπον τοῦ Χριστοῦ σου.
12. Ὅτι ἔλεον καὶ ἀλήθειαν ἀγαπᾷ Κύριος ὁ Θεός. Ε', ὅτι ἥλιος καὶ σκεπαστῆς Κύριος ὁ Θεός.
13. Τοῖς πορευομένοις ἐν ἀκακίᾳ. Κύριε τῶν δυνάμεων.

4.
7.
8.
10.
12. Ὅτι ἔλεον καὶ ἀλήθειαν ἀγαπᾷ Κύριος ὁ Θεός.
13.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

4.
7. Prægrediens vallem plorabat, fons constituetur.
Commonstrator.
8. Iter agent de virtute in virtutem.
10. Protector noster, vide, Deus, et aspice faciem Christi tui.
12. Quia solem et protectionem Dominus Deus.
13. Iis qui ambulant in perfectione.

4. Etenim passer invenit sibi domum, et turtur nidum sibi, ubi ponet pullos suos.
7. Disposuit in valle plorationis, in loco quem posuit.
Legislator. V, illuminans. VI, docens.
8. Ibunt de virtute in virtutem.
Videbitur Deus deorum in Sion.
10. Protector noster, aspice, Deus, et respice in faciem Christi tui.
12. Quia misericordiam et veritatem diligit Dominus Deus. V, quia sol et protector Dominus Deus.
13. Ambulantibus in innocentia.

4.
7.
8.
10.
12. Quia misericordiam et veritatem diligit Dominus Deus.
13.

Domine virtutum.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXXXIII.

sus, ἦλιον γὰρ etc. Eusebius vero, ὅτι ἦλιον · utraque lectio quadrat. Theodotio in schedis nostris habet, ὅτι ἔλεον, ut LXX. Drusius, Θ., ὅτι ἦλιον, quia solem, melius ut videtur. Quintæ lectionem adfert Eusebius. Dubium est an LXX Interpretes primitus habuerint, ὅτι ἦλιον, id enim omnino postulat vox שׁוֹשׁ.

V. 13. Σ., τοῖς ὀδεύουσιν etc. Eusebius.

Ibid. 'A., Κύριος στρατιῶν. Sic Drusius, qui hanc notam adjicit: « *Origenes Hom. 4 in Isaiam*: Interpretatur Sabaoth, ut Aquila tradidit, DOMINUS MILITARIUM. *Sophon. 1, 5, יְהוָה שַׁבְּוֹת לְעַלְיוֹן* LXX, τῆ στρατιᾶ τοῦ οὐρανοῦ. *Ephraïm adversus hæreses*. Aquila ubique Adonai Sabaoth interpretatur dicens, Κύριος στρατιῶν, i. e., *Dominus exercituum.* »

PSALMUS LXXXIV.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

9. Ἀκούσω τί λαλήσει ὁ Θεός Κύριος.
9. Audiam quid loquatur Deus Dominus.

9. Ἀκούσομαι τί λαλήσει ἐν ἐμοὶ Κύριος ὁ Θεός.
9. Audiam quid loquatur in me Dominus Deus.

9. Ἀκούσομαι τί λαλήσει Κύριος ὁ Θεός.
9. Audiam quid loquatur Dominus Deus.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΛΑΣ.

ואל-חסידיו
14 צדק לפניו יתן וישם לדרך
פועלו

14.

14.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

Et ad sanctos suos. *Hieron., id.*

Et super sanetos suos.

14. Justitia ad facies ejus ambulabit: et ponet in via gressus suos. *Hieron.,* justitia ante eum ibit: et ponet in via gressus suos.

14. Justitia ante eum ambulabit, et ponet in via gressus suos.

14.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXXXIV.

V. 9. Ἄ., ἀκούσομαι etc. Has lectiones adfert Drusius.

unus. Est forte Aquilæ, qui ita vertit psalm. xi, versu 2.

Ibid. Ἄλλος, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀγνοῦς αὐτοῦ. Coislin.

V. 14. Σ., δικαιοσύνη etc. Eusebius, qui sic ha-

PSALMUS LXXXV.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΛΑΣ.

1 תפלה לדוד
2 חסיד אמי
3 כי-אליך אקרא בני-היהוה
5 ואלה
7 אקראך כי תענני
11 הורני יהוה ו דרךך אהלך
באבותך

1.

2.

3.

5.

7.

11.

יהוה לבבי ליראה שכך

14 דלים

14.

תעדת עריצים בקשו נפשי

16 תנה-עך לעבדך

16.

1. Προσευχή τοῦ Δαυὶδ.

2.

3.

5. Καὶ Ἰαστής.

7. Ἐπικαλέσομαι σε, ὅτι εἰσακούσεις μου.

11. Φώτισόν με, Κύριε, ἐν τῇ ὁδῷ σου, περιπατήσω ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου.

Μονάχωσον τὴν καρδίαν μου τοῦ φοβεῖσθαι τὸ ὄνομά σου.

14.

Καὶ συναγωγῇ κατισχυρευμένων . . .

16.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

1. Oratio ipsi David. *Hieron.,* oratio David.

1. Oratio ipsi David.

1. Oratio ipsius David.

2. Sanctus sum. *Hieron. id.*

2. Sanctus sum.

2.

3. Quoniam ad te clamabo omni die. *Hieron.,* quoniam ad te clamabo tota die.

3. Quoniam ad te clamavi tota die.

3.

5. Et parcens. *Hieron.,* et propitiabilis.

5. Et mitis.

5. Et propitius.

7. Invocabo te quia exaudies me. *Hieron., id.*

7. Clamavi ad te, quia exaudisti me.

7. Invocabo te quia exaudies me.

11. Doce me, Domine, viam tuam: ambulabo in veritate tua. *Hieron.,* doce me, Domine, viam tuam, ut ambulem in veritate tua.

11. Deduc me, Domine, in via tua, et ingrediar in veritate tua.

11. Illumina me, Domine, in via tua, ambulabo in veritate tua.

Uni cor meum ad timendum nomen tuum. *Hieron.,* unicum fac cor meum, ut timeat nomen tuum.

Lætetur cor meum, ut timeat nomen tuum.

Solitarium fac cor meum, ut timeat nomen tuum.

14. Superbi. *Hieron., id.*

14. Iniqui.

14.

Et cœtus terribilium quæsierunt animam meam. *Hieron.,* et cœtus robustorum quæsierunt animam meam.

Et synagoga potentium quæsierunt animam meam.

Et synagoga prævalentium...

16. Da fortitudinem tuam servo tuo. *Hieron., id.*

16. Da imperium tuum puero tuo.

16.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

14. Δικαιοσύνη ἐκάστου προελεύσεται αὐτὸν, καὶ θήσει εἰς ὁδὸν τοῦς πόδας αὐτοῦ.

Καὶ ἐπὶ τοὺς ὁσίους αὐτοῦ. Ἄλλος, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀγνοῦς αὐτοῦ.

14. Δικαιοσύνη ἐναντίον αὐτοῦ προπορεύσεται, καὶ θήσει εἰς ὁδὸν τὰ διαδήματα αὐτοῦ.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

14. Justitia uniuscujusque præcedet eum, et ponet in via pedes suos.

Et super sanctos suos. *Alius, et super castos suos.*

14. Justitia ante eum ambulabit, et ponet in via gressus suos.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXXXIV.

bet, τούτου τὴν διάνοιαν σαφέστερον ἐκδηδῶσασιν οἱ λοιποὶ ἑρμηνευταί, καὶ μάλιστα ὁ Σύμμαχος εἰπὼν,

δικαιοσύνη etc., indicans reliquos interpretes clariorem quam LXX, et Symmacho affinem versionem edidisse.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

PSALMUS LXXXV.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Προσευχή τοῦ Δαυὶδ.

1. Προσευχή τῷ Δαυὶδ.

1.

2.

2. Ὅσιός εἰμι. Ἄλλος, ἀγνός ἐγώ.

2.

3. Ὅτι πρὸς σὲ βοήσω καθ' ἑκάστην ἡμέραν.

3. Ὅτι πρὸς σὲ κεκραξομαι ὅλην τὴν ἡμέραν.

3.

5. Καὶ ἀφιῶν.

5. Καὶ ἐπιεικῆς.

5.

7. Ἐπικαλέσομαι σε, ὅτι εἰσακούσεις μου.

7. Ἐκέκραξα πρὸς σὲ, ὅτι ἐπήκουσάς μου.

7.

11. Ὑπόδειξόν μοι, Κύριε, τὴν ὁδὸν σου, ἵνα ὀδεύσω τῇ ἀληθείᾳ σου.

11. Ὁδήγησόν με, Κύριε, ἐν τῇ ὁδῷ σου, καὶ πορεύσομαι ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου.

11.

Ἐνωσον τὴν καρδίαν μου εἰς φόβον τοῦ ὀνοματός σου.

Ἐύφρανθήτω ἡ καρδία μου τοῦ φοβεῖσθαι τὸ ὄνομά σου.

11.

14.

14. Παράνομοι. Οἱ λοιποὶ, ὑπερήφανοι.

14.

Καὶ συναγωγή ἀνυποστάτων ἐζήτησαν τὴν ψυχὴν μου.

Καὶ συναγωγή κραταιῶν ἐζήτησαν τὴν ψυχὴν μου.

16.

16. Δὸς ἰσχύιν παρὰ σοῦ τῷ δούλῳ σου.

16. Δὸς τὸ κράτος σου τῷ παιδί σου.

16.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1. Oratio ipsius David.

1. Oratio ipsi David.

1.

2.

2. Sanctus sum. *Alius, castus ego.*

2.

3. Quoniam ad te clamabo per unamquamque diem.

3. Quoniam ad te clamabo tota die.

3.

5. Et dimittens.

5. Et mitis.

5. Et propitiis.

7. Invocabo te quia exaudies me.

7. Clamavi ad te, quia exaudisti me.

7.

11. Ostende mihi, Domine, viam tuam, ut ambulem in veritate tua.

11. Deduc me, Domine, in via tua, et ambulabo in veritate tua.

11.

Unito cor meum in timore nominis tui.

Lætetur cor meum, ut timeat nomen tuum.

14.

14. Iniqui. *Reliqui, superbi.*

14.

Et synagoga intolerabilium quæsit animam meam.

Et synagoga potentium quæsierunt animam meam.

16. Da fortitudinem a te servo tuo.

16. Da potestatem tuam puero tuo.

16.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXXXV.

V. 1. 'A., Σ., προσευχή τοῦ Δαυὶδ. Sic unus Regius et Eusebius.

V. 2. Ἄλλος, ἀγνὸς ἐγώ. Est fortasse Aquilæ, ut supra, psalm. xi, 2.

V. 3. Σ., ὅτι πρὸς σὲ βοήσω etc. Sic Eusebius. Regius autem unus ex Hesychio sic habet, ὅτι πρὸς

σὲ βοῶ etc., quoniam ad te clamo etc.

V. 5. 'A., Θ., καὶ ἰλαστής etc. Eusebius. Drusius autem sic, 'A., Θ., ἰλαστής. Σ., ἀφιεῖς. Ex duobus vero mss. Regius, alius habet ἀφιών, alius ἀφιεῖς.

V. 7. 'A., Σ., ἐπικαλέσομαι etc. Hanc versionem Eusebius et unus Regius Aquilæ adscribunt, Dru-

PSALMUS LXXXVI.

TO EBPAIKON.

לבני-קרח 1
 יסודותי בהררי-קדש 2
 אזכיר ו רהב ובבל לידעי 4
 פלשת וצור עם-כוש זה ילדשם

5, 6. ו לציון ו יאמר איש ואיש
 ילד-בה ודוא יכוננה עליך : יהיה
 יספר בכתוב עמים זה ילדשם

7 ושרים כאלים כל כועני בק

VERSIO HEBRAICI TEXT.

1. Filiis Core. *Hieron.*, filiorum Core.

2. Fundamentum ejus in montibus sanctitatis. *Hieron.*, fundamenta ejus in montibus sanctuarii.

4. Memorare faciam Rahab et Babel scientibus me. *Hieron.*, commemorabor superbiæ et Babylonis scientium me.

Peleseth et Tyrus cum Æthiopia, iste natus est ibi. *Hieron.*, ecce Palæstina, et Tyrus cum Æthiopia : iste natus est ibi.

5, 6. Et ipsi Sion dicetur : Vir et vir natus est in ea, et ipse fundavit eam Altissimus. Dominus numerabit in scribendo populos, iste natus est ibi. *Hieron.*, ad Sion autem dicetur, Vir et vir natus est in ea, et ipse fundavit eam Excelsus. Dominus numeravit scribens populos : ipse natus est in ea.

7. Et cantores sicut tibicines : omnes fontes mei in te. *Hieron.*, et cantores quasi in choris, omnes fontes mei in te.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

1.
2.

4.

5, 6.

7.

VULGATA LATINA.

1. Filiis Core.

2. Fundamenta ejus in montibus sanctis.

4. Memor ero Rahab et Babylonis scientium me.

Ecce alienigenæ, et Tyrus, et populus Æthiopum, hi nati fuerunt illic.

5, 6. Numquid Sion dicet, Homo et homo natus est in ea, et ipse fundavit eam Altissimus? Dominus narrabit in scripturis populorum et principum; horum, qui fuerunt in ea.

7. Sicut lætantium omnium habitatio est in te.

AKYAAΣ.

1. Τῶν υἱῶν Κορέ.
 2. Ἡ θεμελιώσεις αὐτοῦ ἐν ὄρεσιν ἡγιασμένου.
 4. Ἀναμνήσω ὀρμήματος καὶ Βαβυλῶνος τοὺς γινώσκοντας με.
 Φυλιστιαία καὶ Τύρος μετὰ Αἰθιοπίας, οὗτος ἐτέχθη ἐκεῖ.

5, 6. Καὶ τῇ Σιών λεχθήσεται, Ἄνθρω καὶ ἄνθρω ἐτέχθη ἐν αὐτῇ, καὶ αὐτὸς ἐδράσει αὐτήν . . . ἐν τῷ γράφειν λαοὺς, οὗτος ἐτέχθη ἐκεῖ.

7. Καὶ ἄδοντες ὡς χοροὶ, πᾶσαι πηγαὶ ἐν σοί

AQUILA.

1. Filiorum Core.

2. Fundamentum ejus in montibus sanctificati.

4. Memorabo impetum et Babylonem scientes me.

Phylistiaæ et Tyrus cum Æthiopia, hic natus est ibi.

5, 6. Et ipsi Sion dicetur, Vir et vir natus est in ea, et ipse fundavit eam... in scribendo populos : hic natus est ibi.

7. Et canentes ut chori : omnes fontes in te.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXXXVI.

V. 1. 'A., Σ., τῶν υἱῶν Κορέ. Euseb. et Drusius.

V. 2. 'A., ἡ θεμελιώσεις etc. Mss. et Drusius.

V. 4. 'A., ἀναμνήσω etc. Aquilæ et Symmachi lectiones sic plenas habet Colbertinus στιχηρῶς scriptus. Cæteri vero truncas adferunt.

Ibid. 'A., Φυλιστιαία etc. Sic Eusebius Aquilæ et Symmachi lectiones habet.

V. 5 et 6. 'A., καὶ τῇ Σιών etc. Has pariter lectiones ex Eusebio et ex mss. eruimus. Coislinianus hanc notam habet : Μήτηρ Σιών τὸ ρ κατὰ

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXXXV.

sus Symmacho.

V. 11. 'A., φώτισον etc. Aquilæ et Symmachi lectiones adfert Eusebius.

Ibid. 'A., μονάχων etc. Sic Eusebius Aquilæ et Symmachi versiones adfert. Drusius ad Aquilam μοναχῶς tantum habet, et quidem mendose; et ad

Symmachum, ἕνωσον · cætera vero apud eum desiderantur.

V. 14. *Oi λοιποί, ὑπερήφανοι.* Eusebius.

Ibid. 'A., καὶ συναγωγή etc. Aquilæ et Symmachi lectiones sic exhibet Eusebius.

V. 16. Σ., ὁδς etc. Eusebius et Drusius.

PSALMUS LXXXVI.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

U.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Τῶν υἱῶν Κορέ.
2.
4. Ἀναμνήσω ὑπερηφανίαν καὶ Βαβυλῶνα τοῖς εἰδόσι με.
Ἰδοὺ Φυλιστιαῖοι καὶ Τύρος μετὰ Αἰθιοπίας, οὗτος ἐτέχθη ἐκεῖ.
5, 6. Περὶ τε Σιών λεχθήσεται καθ' ἕκαστον, Ἄνθρωπος οὗτος ἐτέχθη ἐκεῖ· αὐτὸς ἤδρασεν αὐτὴν ὁ Ὑψίστος. Κύριος ἀριθμήσει γραφῶν λαοὺς, οὗτος ἐτέχθη ἐκεῖ.
7. Καὶ αἰνέσουσιν ὡς ἐν αὐλοῖς πλῆσαι αἱ πηγαὶ ἐν σοί.
SYMMACHUS.
1. Filiorum Core.
2.
4. Memorabo superbiam et Babylonem scientibus me.
Ecce Phylistiæi et Tyrus cum Æthiopia, hic natus est ibi.
5, 6. De Sion quoque dicetur per singulos, Homo hic natus est ibi: ipse fundavit eam Altissimus. Dominus numerabit scribens populos, hic natus est ibi.
7. Et canent quasi in tibiis: omnes fontes in te.

1. Τοῖς υἱοῖς Κορέ.
2. Οἱ θεμέλιοι αὐτοῦ ἐν τοῖς ὄρεσι τοῖς ἁγίοις.
4. Μνησθήσομαι Παῦδ καὶ Βαβυλῶνος, τοῖς γινώσκουσί με.
Ἰδοὺ ἀλλόφυλοι καὶ Τύρος καὶ λαὸς Αἰθιοπῶν, οὗτοι ἐγεννήθησαν ἐκεῖ.
5, 6. Μήτηρ Σιών ἐρεῖ, Ἄνθρωπος καὶ ἄνθρωπος ἐγενήθη ἐν αὐτῇ, καὶ αὐτὸς ἐθεμελίωσεν αὐτὴν ὁ Ὑψίστος. Κύριος διηγῆσεται ἐν γραφῇ λαῶν καὶ ἀρχόντων τούτων τῶν γεγενημένων ἐν αὐτῇ. Ἐ, . . . ἐν ἀπογραφῇ λαῶν, οὗτος γεννηθήσεται ἐκεῖ.
7. Ὡς εὐφραينوμένων πάντων ἡ κατοικία ἐν σοί.
LXX INTERPRETES.
1. Filii Core.
2. Fundamenta ejus in montibus sanctis.
4. Memor ero Rahab et Babylonis, scientibus me.
Ecce alienigenæ, et Tyrus, et populus Æthiopum, hi nati sunt illic.
5, 6. Mater Sion dicet, Homo et homo natus est in ea, et ipse fundavit eam Altissimus. Dominus narrabit in scriptura populorum et principum horum, qui facti sunt in ea. V, . . . in descriptione populorum, hic nascetur ibi.
7. Sicut lactantium omnium habitatio in te.

1.
2.
4.
5, 6. Καὶ τῇ Σιών ῥηθήσεται, Ἄνῆρ καὶ ἀνῆρ ἐγεννήθη ἐν αὐτῇ, καὶ αὐτὸς ἐθεμελίωσεν αὐτὴν, καὶ ἠτοίμασεν αὐτὴν ὁ Ὑψίστος. Κύριος διηγῆσεται ἐν γραφῇ λαῶν, οὗτος ἐγεννήθη ἐν αὐτῇ.
7.
THEODOTIO.
1.
2.
4.
5, 6. Et ipsi Sion dicetur, Vir et vir natus est in ea, et ipse fundavit eam, et præparavit eam Altissimus. Dominus narrabit in scriptura populorum: hic natus est in ea.
7.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXXXVI.

προσθήκην ἔκειτο εἰς τὴν τῶν U ἐν τῷ τετρασελίδω· ἐν δὲ τῷ ὀκτασελίδω, μὴ τῇ Σιών, ἤγγον ὄγχα τοῦ ῥῶ. Quo significatur in Tetraselido sive in Tetraplo LXX habuisse μητηρ Σιών, mater Sion; in Octa-

selido autem sive in Octaplo, ita lectum fuisse, μὴ τῇ Σιών, nunquid Sion.

V. 7. 'A., καὶ ἄδοντες etc. Eusebius.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ.	PSALMUS LXXXVII. ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ 'Ελληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ
1 על-מחלת	1.	1. Ἐπὶ χορείας.
4 חזיו לשאול הביעו	4.	4. Καὶ ἡ ζωὴ μου εἰς ᾄδην κατήνηκεν.
5 נחשבתי עם-יורדי בדר	5.	5.
6 במתים חפשי	6.	6. Ἐν τεθνηκόσιν ἐλεύθερος.
כמו חללים : שכבי קבר אשר לא-זכרתם עוד והבזה מידך גבור		"Ὁμοῖος ἀνηρημένοις . . . ὣν οὐκ ἐμνήσθης ἔτι, καὶ αὐτοὶ ἐκ τῆς χειρὸς σου ἀπεώσθησαν.
7 שתני במחשכים במצלות	7.	7. Ἔθου με. Ἐν σκοτεινοῖς καὶ ἐν βυθοῖς.
8 עלי סמכה חמתך וכל-משברידך ענית	8	8.
9 הרחקת מידעי ממני שתני תועבת למו ולא אמצא	9.	9.
10 עיני דאבה מני-עני קראתך יהיה בגל יום שמחתי אליך כפי	10.	10.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

1. Super Mahalath. *Hieron.*, per chorum.

1. Pro Mabeleth.

1. Super chorea.

4. Et vitæ meæ ad sepulcrum pertigerunt. *Hieron.*, et vita mea ad infernum descendit.

4. Et vita mea inferno approinquavit.

4. Et vita mea in infernum devenit.

5. Reputatus sum cum descendantibus in cisternam. *Hieron.*, reputatus sum cum descendantibus in lacum.

5. Æstimatus sum cum descendantibus in lacum.

5.

6. In mortuis liber. *Hieron.*, inter mortuos liber.

6. Inter mortuos liber.

6. In mortuis liber.

Sicut vulnerati jacentes sepulcro, quorum non recordatio amplius, et ipsi a manu tua abscissi sunt. *Hieron.*, sicut interfecti et dormientes in sepulcro, quorum non recordaris amplius : et ipsi a manu tua abscissi sunt.

Sicut vulnerati, dormientes in sepulcris, quorum non es memor amplius : et ipsi de manu tua repulsi sunt.

Similis interfectis... quorum non recordatus es amplius, et ipsi de manu tua depulsi sunt.

7. Posuisti me. *Hieron.*, id.

7. Posuerunt me.

7. Posuisti me.

In tenebrosis et in profundis. *Hieron.*, id.

In tenebrosis et in umbra mortis.

In tenebrosis et in profundis.

8. Super me nixus est furor tuus, et cunctis procellis tuis afflixisti. *Hieron.*, super me confirmatus est furor tuus, et cunctis fluctibus tuis afflixisti me.

8. Super me confirmatus est furor tuus, et omnes fluctus tuos induxisti super me.

8.

9. Elongare fecisti notos meos a me : posuisti me abominationes eis, clausus et non egrediar. *Hieron.*, longe fecisti notos meos a me, posuisti me abominationem eis ; clausum et non prodeuntem.

9. Longe fecisti notos meos a me : posuerunt me abominationem sibi. Traditus sum, et non egrediebar.

9.

10. Oculus meus doluit propter afflictionem. Invocavi te, Domine, in omni die, distendi ad te volas meas. *Hieron.*, oculus meus infirmatus est ab afflictione, invocavi te, Domine, tota die : expandi a.

10. Oculi mei languerunt præ inopia. Clamavi ad te, Domine, tota die : expandi ad te manus meas.

10.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Διὰ χοροῦ.
4. Καὶ ἡ ζωὴ μου ᾄδῃ ἤψατο.
5. Ἐλογίσθην μετὰ τῶν καταγο-
μένων εἰς λάκκον.
6. Ἐντὸς νεκρῶν ἀφελὶς ἐλεύθε-
ρος.
Ὅσαι τετρωμένοι οἱ κείμενοι ἐν
τάφῳ, ὧν οὐ μνημονεύεις ἔτι, οἴ-
τινες ὑπὸ τῆς χειρὸς σου ἐξεκόπη-
σαν.
7. Ἐταξάς με.
Ἐν σκοτεινοῖς ἐσκεπασμένον.

8. Ἐμοὶ ἐπέβρισεν ὁ θυμὸς σου,
καὶ ταῖς καταγίγιν σου ἐκάκωσάς
με.

9. Μακρὰν ἐποίησας τοὺς γνω-
στοὺς μου ἀπ' ἐμοῦ· ἔταξάς με βδε-
λυκτὸν αὐτοῖς, φρουρούμενον καὶ
μὴ προερχόμενον.

10. Ὁ ὀφθαλμὸς μου ἐξέβρυσεν
ἀπὸ τῆς κακώσεως· ἐπεκαλεσάμην
σε ἐκάστην ἡμέραν, διεπέτασα πρὸς
σὲ τὰς χεῖράς μου.

SYMMACHUS.

1. Per chorum.

4. Et vita mea infernum at-
tigit.

5. Reputatus sum cum descen-
dentibus in lacum.

6. Inter mortuos dimissus liber.

Sicut vulnerati jacentes in se-
pulcro, quorum non recordaris
amplius, qui a manu tua excisi
sunt.

7. Statuisti me.
In tenebrosis oblectum.

8. Super me aggravatus est fu-
ror tuus, et procellis tuis afflixisti
me.

9. Longe fecisti notos meos a
me: posuisti me abominabilem
ipsis: custodiae traditum, et non
progreredientem.

10. Oculus meus effluxit propter
vexationem: invocavi te per sin-
gulos dies, expandi ad te manus
meas.

1. Ὑπὲρ Μαελέθ.
4. Καὶ ἡ ζωὴ μου τῷ ᾄδῃ ἤγ-
γισε.
5. Προσελογίσθην μετὰ τῶν κα-
ταβαινόντων εἰς λάκκον.
6. Ἐν νεκροῖς ἐλεύθερος.

Ὅσαι τραυματῖαι ἐρρήμιμένοι
καθεύδοντες ἐν τάφῳ, ὧν οὐκ ἐμνή-
σθης ἔτι, καὶ αὐτοὶ ἐκ τῆς χειρὸς
σου ἀπόσθησαν.

7. Ἐθεντό με.

Ἐν σκοτεινοῖς καὶ ἐν σκιᾷ θά-
νατου. Ἐ', ἐν σκοτεινοῖς ἐν καταδύ-
τοις.

8. Ἐπ' ἐμὲ ἐστηρίχθη ὁ θυμὸς
σου, καὶ πάντας τοὺς μετεωρισμοὺς
σου ἐπήγαγες ἐπ' ἐμέ.

9. Ἐμάκρυνας τοὺς γνωστούς
μου ἀπ' ἐμοῦ, ἔθεντό με βδέλυγμα
ἐαυτοῖς. Παρεδόθην καὶ οὐκ ἐξεπο-
ρευόμην.

10. Οἱ ὀφθαλμοὶ μου ἠσθένησαν
ἀπὸ τῆς πτωχείας. Καὶ ἐκέκραξα
πρὸς σὲ, Κύριε, ὅλην τὴν ἡμέραν,
διεπέτασα πρὸς σὲ τὰς χεῖράς μου.

LXX INTERPRETES.

1. Pro Maeleth.

4. Et vita mea inferno appro-
pinquavit.

5. Aestimatus sum cum descen-
dentibus in lacum.

6. Inter mortuos liber.

Sicut vulnerati projecti dormien-
tes in sepulcro, quorum non es
memor amplius: et ipsi de manu
tua expulsi sunt.

7. Posuerunt me.
In tenebrosis et in umbra mor-
tis. V, in tenebrosis in latibulis.

8. Super me confirmatus est fu-
ror tuus, et omnes flactus tuos
induxisti super me.

9. Longe fecisti notos meos a
me: posuerunt me abominationem
sibi. Traditus sum, et non egre-
diebar.

10. Oculi mei languerunt prae
inopia. Et clamavi ad te, Domine,
tota die, expandi ad te manus meas.

1.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

THEODOTIO.

1.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

TO EBPAIKON.

11 הלמתים תעשה-פלא
12 היספר בקבר
13 הידע
14 ואני אליך יהוה שועתי ובבקר
תפלתי תקדמך
15 למה יהוה תזנה בפשי
16-18 עני אני וגדע מנער נשאתי
אמך אפינה : עלי עברו הרונך
בעתך צמתונוי : סבוני כמים כל-
היום הקיפו עלי יחי

19 הרחקת סמוני אהב ורע מידעי
מושך

VERSIO HEBRAICI TEXT.

11. Numquid mortuis facies mirabile? *Hieron.*, numquid mortuis facies mirabilia?
12. Numquid narrabitur in sepulcro? *Hieron.*, *id.*
13. Numquid cognosceret? *Hieron.*, numquid cognoscentur?
14. Et ego ad te, Domine, clamavi, et mane oratio mea præveniet te. *Hieron.*, ego autem ad te, Domine, clamavi, et mane oratio mea præveniet te.
15. Ut quid, Domine, elongabis animam meam? *Hieron.*, quare, Domine, abjicis animam meam?
16-18. Afflictus ego et deficiens a juventute: portavi terrores tuos, anxius fui. Super me transierunt iræ tuæ: terrores tui succiderunt me. Circumdederunt me sicut aqua tota die: ambierunt super me pariter. *Hieron.*, pauper ego et ærumnosus ab adolescentia mea, portavi furorem tuum. Super me transierunt iræ tuæ: terrores tui oppræsserunt me. Circumdederunt me quasi aquæ tota die: vallaverunt me pariter.
19. Elongasti a me amicum et socium, noti mei obscuritas. *Hieron.*, longe fecisti a me amicum et sodalem: notos meos abstulisti.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXXXVII.

V. 1. 'A., ἐπὶ χορδαίς. Sic Eusebius et Drusius. Theodoretus vero, ἐπὶ χορδαί. Item Σ., διὰ χοροῦ. Eusebius et Drusius. At Theodoretus, δι' χοροῦ, perperam.

V. 4. 'A., καὶ ἡ ζωὴ μου etc. Sic Eusebius.

V. 5. Σ., ἐλογίσθη etc. Eusebius. In illud, εἰς λάκκον, Coislin. unus in margine notat, εἰς βόθρον. Et infra ad illud, ἐν λάκκῳ, notat idem, ἐν βόθρῳ.

V. 6. 'A., ἐν τεθνηκόσιν etc. Idem.

(*) Eusebius in commentario sic effert posteriorem partem Aquilæ versionis: ἐκ τῆς χειρὸς σου ἐπετέθησαν, *abscissi sunt*, quæ lectio melius quam ἀπεώσθησαν quadrat ad Hebraicum. DRACM.

TO EBPAIKON
'Ελληνικοῖς γράμμασι.

11.

12.

13.

14.

15.

16-18.

19.

VULGATA LATINA.

11. Numquid mortuis facies mirabilia?
12. Numquid narrabit aliquis in sepulcro?
13. Numquid cognoscentur?
14. Et ego ad te, Domine, clamavi, et mane oratio mea præveniet te.
15. Ut quid, Domine, repellis orationem meam?
16-18. Pauper sum ego, et in laboribus a juventute mea: exaltatus autem humiliatus sum et conturbatus. In me transierunt iræ tuæ, et terrores tui conturbaverunt me. Circumdederunt me sicut aqua tota die, circumdederunt me simul.
19. Elongasti a me amicum, et proximum, notos meos a miseria.

ΑΚΥΛΑΞ.

11.

12.

13.

14.

15. Εἰς τί, Κύριε, ἀπόσθη ψυχῆν μου;
16-18. 'Επ' ἐμὲ παρῆλθον αἱ ὄργαι σου.

19. Φθον καὶ πλησίον.

AQUILA.

11.

12.

13.

14.

15. Ut quid, Domine, repellas animam meam?

16-18. ...super me præterierunt iræ tuæ...

19. Amicum et proximum.

Ibid. 'A., ὁμοίος etc. Versionem Aquilæ sic mancam effert Eusebius. (*) Lectionem vero Symmachi ex Eusebio item atque ex Drusio mutuamur.

V. 7. 'A., ἔθου με etc. Eusebius.

Ibid. 'A., ἐν σκοτεινοῖς etc. Has lectiones adfert idem Eusebius, qui adjicit τῶν Ὁ, καὶ ἐν σκιᾷ θανάτου, nec in Hebraico, nec apud reliquos interpretes haberi.

V. 8. Σ., ἔμοι ἐπέθρισεν etc. Eusebius. Colbertinus στιχηρῶς scriptus, Σ., ὄντως ἔμοι ἐπέθρισεν.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

11. Ἄρα νεκροὶ ποιήσεις τεράστια ;
 12. Ἡ διηγήσεται τις ἐν τάφῳ ;
 13. Ἡ γνωσθήσεται ;
 14. Ἐμοῦ δὲ πρὸς σέ, Κύριε, ἡ οἰμωγὴ, καὶ κατ' ὄρθρον ἡ προσευχὴ μου προφθάνει σε.
 15. Ἰνατί, Κύριε, ἀποβάλλῃ τὴν ψυχὴν μου ;
 16-18. Πτωχὸς ὢν καὶ ἐκλείπων ἀπὸ νεότητος, ἀνέλαβον τὸν φόβον σου. Πρὸς τοὺτοίς δι' ἐμοῦ παρώδευσαν αἱ ὄργαι σου, αἱ ἐκπλήξεις σου κατεσιώπησάν με. Περιήλθον με ὡς ὕδατα, πᾶσαν τὴν ἡμέραν περιεκύκλωσάν με.
 19. Μακρὰν ἐποίησας ἀπ' ἐμοῦ φίλον καὶ ἔταιρον, καὶ τοὺς γνωστούς μου σκοτασμὸν.

SYMMACHUS.

11. Num mortuis facies prodigia ?
 12. An narrabit quis in sepulcro ?
 13. An cognoscetur ?
 14. Meus autem ad te, Domine, gemitus, et in matutino oratio mea prævenit te.
 15. Ut quid, Domine, abjicis animam meam ?
 16-18. Pauper cum sim et deficiens a juventute, suscepi timorem tuum. Ad hæc per me prætermearunt iræ tuæ, terrores tui tacere me fecerunt. Circumvenerunt me sicut aquæ, tota die circumdederunt me.
 19. Longe fecisti a me amicum et sodalem, et notos meos obtenerationem.

11. Μὴ τοὶς νεκροῖς ποιήσεις θαυμάσια ;
 12. Μὴ διηγήσεται τις ἐν τάφῳ ;
 13. Μὴ γνωσθήσεται ;
 14. Καγὼ πρὸς σέ, Κύριε, ἐκέκραξα, καὶ τοπρῶτ ἡ προσευχὴ μου προφθάσει σε.
 15. Ἰνατί, Κύριε, ἀπωθεῖς τὴν προσευχὴν μου ;
 16-18. Πτωχὸς εἰμι ἐγὼ, καὶ ἐν κόποις ἐκ νεότητός μου ὑψώθεις δὲ ἐταπεινώθην καὶ ἐξηπορήθην. Ἐπ' ἐμέ διήλθον αἱ ὄργαι σου, καὶ οἱ φοβερισμοὶ σου ἐξετάραξάν με. Ἐκύκλωσάν με ὡς ὕδωρ ὅλην τὴν ἡμέραν, περιέσχον με ἅμα.
 19. Ἐμάκρυνας ἀπ' ἐμοῦ φίλον, καὶ τοὺς γνωστούς μου ἀπὸ τάλαιπωρίας.

LXX INTERPRETES.

11. Numquid mortuis facies mirabilia ?
 12. Numquid narrabit aliquis in sepulcro ?
 13. Numquid cognoscentur ?
 14. Et ego ad te, Domine, clamavi, et mane oratio mea præveniet te.
 15. Ut quid, Domine, repellis orationem meam ?
 16-18. Pauper sum ego, et in laboribus a juventute mea : exaltatus autem humiliatus sum et conturbatus. In me transierunt iræ tuæ, et terrores tui conturbaverunt me. Circumdederunt me sicut aqua tota die, circumdederunt me simul.

THEODOTIO.

11. Numquid mortuis facies mirabilia ?
 12. Numquid narrabit aliquis in sepulcro ?
 13. Numquid cognoscentur ?
 14. Et ego ad te, Domine, clamavi, et mane oratio mea præveniet te.
 15. Ut quid, Domine, repellis orationem meam ?
 16-18. Pauper sum ego, et in laboribus a juventute mea : exaltatus autem humiliatus sum et conturbatus. In me transierunt iræ tuæ, et terrores tui conturbaverunt me. Circumdederunt me sicut aqua tota die, circumdederunt me simul.
 19. Elongasti a me amicum, et notos meos a miseria.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXXXVII.

Vocem *ὄντως* nullus præter Colbertinum præmittit. Ἐπέβρισεν, sic Eusebius, Colbertinus supra, et Drusius. Theodoretus vero, ἐπέσφρασεν. Regius unus, ἐνεβρίμησεν.

V. 9. Σ., μακρὰν ἐποίησας etc. Eusebius.

V. 10. Σ., ὁ ὀφθαλμὸς μου etc. Sic Eusebius locum prolixiorum et pleniorum adfert. Theodoretus item et Drusius, ὁ ὀφθαλμὸς μου. Unus vero Regius et Alius in edit. Romana, οἱ ὀφθαλμοὶ μου ἐξέβρυσαν.

V. 11. Σ., ἄρα νεκροῖς etc. Eusebius et Reg. unus.

V. 12. Σ., ἡ διηγήσεται etc. Sic Reg. unus.

V. 13. ἡ γνωσθήσεται. Idem.

V. 14. Σ., ἐμοῦ δὲ etc. Hanc lectionem habet Colbertinus στιχηρῶς scriptus.

V. 15. Ἄ., εἰς τί etc. Has lectiones exhibet Drusius.

V. 16. Σ., πτωχὸς ὢν etc. Eusebius Symmachi lectionem plenam, et Aquilæ mutilam adfert.

V. 19. Σ., μακρὰν ἐποίησας etc. Colbertinus στιχηρῶς scriptus. Drusius habet, A. et Sym., φίλον καὶ πλησίον. Ambas scilicet junxit is qui hæc prior scripsit, quia in sensu conveniebant.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γραμμασι.	AKYAAΣ.
1 לאיתן האזרחי	1.	1.
2 חסדי ידוה עלם אשירה	2.	2. Ἐλεος Κυρίου αἰῶνα ἕσονται.
3 כי-אמרת שמים ו תבו אמונתך בהם	3	3. Ὅτι εἶπα.
4 ברית לבחירי	4.	4. Συνθήκην.
5 עד-עולם אכז זרעך ובנתי לדר-חזר נסאך	5.	5.
6 אף-אמונתך בקהל קדשים	6.	6.
7 כי מו בשוק יערך לידוה ידמה לידוה בבני אלים	7.	7.
8 אל נערץ בסד-קדשים רבה ונרא על-כל-סביביו	8.	8. Ἴσχυρὸς κατισχυρευόμενος ἐν ἀπορόρητῳ ἀγίων, πλῆθος, πλῆθος, καὶ ἐπιφοβὸς ἐπὶ πάντας κύκλῳ αὐτοῦ.
13 צפן וימיו אתה בראתם	13.	13. Βορῶν καὶ δεξιῶν σὺ ἐκτίσας αὐτά.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

1. Ethan Ezraiṯæ. *Hieron., id.*
2. Misericordias Domini sæculum cantabo. *Hieron., misericordias Domini in æternum cantabo.*
3. Quoniam dixi. *Hieron., id.*
Cælis firmabis veritatem tuam in illis. *Hieron., cælos fundabis, et veritas tua in eis.*
4. Fœdus. *Hieron., id.*
Electo meo. *Hieron., cum electo meo.*
5. Usque in æternum stabiliam semen tuum : et ædificabo in generationem et generationem thronum tuum. *Hieron., usque in æternum stabiliam semen tuum : et ædificabo in generatione et generatione thronum tuum.*
6. Etiam fidem tuam in ecclesia sanctorum. *Hieron., et veritatem tuam in ecclesia sanctorum.*
7. Quoniam quis in æthere æquabitur Domino, assimilabitur Domino in filiis deorum? *Hieron., quis enim in nubibus æquabitur Domino : assimilabitur Domino de filiis Dei?*
8. Deus formidandus in secreto sanctorum multo, et terribilis super omnes qui in circuitu ejus. *Hieron., Deus inclytus in arcano sanctorum nimio, et terribilis in cunctis quæ circa eum sunt.*
15. Aquilonem et dexteram tu creasti ea. *Hieron., aquilonem et dextrum tu creasti.*

VULGATA LATINA.

1. Ethan Ezrahiṯæ.
2. Misericordias Domini in æternum cantabo.
3. Quoniam dixisti.
In cælis præparabitur veritas tua in eis.
4. Testamentum.
Electis meis.
5. Usque in æternum præparabo semen tuum : et ædificabo in generationem et generationem generationem tuam.
6. Etenim veritatem tuam in ecclesia sanctorum.
7. Quoniam quis in nubibus æquabitur Domino, similis erit Deo in filiis Dei?
8. Deus qui glorificatur in consilio sanctorum : magnus et terribilis super omnes qui in circuitu ejus sunt.
15. Aquilonem et mare tu creasti.

AQUILA.

- 1.
2. Misericordiam Domini sæculum cantabo.
3. Quoniam dixi.
4. Fœdus.
- 5.
- 6.
- 7.
8. Fortis roboratus in secreto sanctorum, multitudo, multitudo, et tremendus super omnes in circuitu ejus.
15. Aquilonem et dexteram tu creasti ea.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1.
2. Τὰ ἐλέη Κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται.
3. Ὅτι εἶπον.
Ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἑδρασθήσεται ἡ ἀλήθειά σου.
4. Συνθήκην.
5. Ἔως τοῦ αἰῶνος ἐτοιμάσω τὸ σπέρμα σου, καὶ οἰκοδομήσω εἰς ἐκάστην γενεάν τὸν θρόνον σου.
6.
7. Τίς γὰρ ἐν αἰθέρι ἀντιπαρήσει τῷ Κυρίῳ, ἐξισάσει τῷ Κυρίῳ ἐν υἱοῖς Θεοῦ;
8. Θεὸς ἠήτητε ἐν ὄμιλῃ ἁγίων πολλῇ, καὶ ἐπίφοβος ἐν πᾶσι τοῖς περὶ σεαυτὸν.
13. Εἰς βορρᾶν καὶ δεξιὰν σὺ ἐκτίσας.

1. Αἰθάν τῷ Ἑβραῖτῃ. Ἄλλως, Αἰθάμ τῷ Ἰσραηλίτῃ. Ἄλλος, Αἰθάν τῷ Ζαραῖτῃ.
2. Τὰ ἐλέη σου, Κύριε, εἰς τὸν αἰῶνα ἔσονται.
3. Ὅτι εἶπας. Εἴ, ὅτι εἶπα.
Ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἐτοιμασθήσεται ἡ ἀλήθειά σου.
4. Διαθήκην.
Τοῖς ἐκλεκτοῖς μου. Οἱ λοιποὶ, τῷ ἐπιλέκτῳ μου.
5. Ἔως τοῦ αἰῶνος ἐτοιμάσω τὸ σπέρμα σου, καὶ οἰκοδομήσω εἰς γενεάν καὶ γενεάν τὸν θρόνον σου.
6. Καὶ τὴν ἀλήθειά σου ἐν ἐκκλησίᾳ ἁγίων.
7. Ὅτι τίς ἐν νεφέλαις ἰσωθήσεται τῷ Κυρίῳ, καὶ τίς ὁμοιωθήσεται τῷ Κυρίῳ ἐν υἱοῖς Θεοῦ;
8. Ὁ Θεὸς ἐνδοξαζόμενος ἐν βουλῇ ἁγίων, μέγας καὶ φοβερὸς ἐπὶ πάντας τοὺς περικύκλω αὐτοῦ.
13. Τὸν βορρᾶν καὶ θάλασσαν σὺ ἐκτίσας. Εἴ, βορρᾶν καὶ νότον σὺ ἐκτίσας.

1.
2. Τὰ ἐλέη σου, Κύριε, εἰς τὸν αἰῶνα ἔσονται.
3. Ὅτι εἶπον.
4.
5.
6. Καίγε τὴν πίστιν σου ἐν ἐκκλησίᾳ ἁγίων.
7.
8.
13. Βορρᾶν καὶ νότον σὺ ἐκτίσας

SYMIMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1.
2. Misericordias Domini in æternum cantabo.
3. Quoniam dixi.
In caelis fundabitur veritas tua.
4. Fœdus.
5. Usque in sæculum præparabo semen tuum : et ædificabo in unamquamque generationem thronum tuum.
6.
7. Quis enim in æthere æquabit se Domino, æqualis erit Domino in filiis Dei?
8. Deus invictè in colloquio sanctorum multo, et tremende in omnibus quæ circum te sunt.
13. In aquilonem et dexteram tu creasti.

1. Æthan Ezraïtæ. *Aliter*, Æthan Israelitæ. *Alius*, Æthan Zaraïtæ.
2. Misericordias tuas, Domine, in æternum cantabo.
3. Quoniam dixisti. V, quoniam dixi.
In caelis præparabitur veritas tua.
4. Testamentum.
Electis meis. *Reliqui*, electo meo.
5. Uaque in æternum præparabo semen tuum : et ædificabo in generationem et generationem thronum tuum.
6. Et veritatem tuam in ecclesia sanctorum.
7. Quoniam quis in nubibus æquabitur Domino, et quis assimilabitur Domino in filiis Dei?
8. Deus qui glorificatur in consilio sanctorum : magnus et terribilis super omnes qui in circuitu ejus sunt.
13. Aquilonem et mare tu creasti. V, aquilonem et austrum tu creasti.

1.
2. Misericordias tuas, Domine, in æternum cantabo.
3. Quoniam dixi.
4.
5.
6. Etiam fidem tuam in ecclesia sanctorum.
7.
8.
13. Aquilonem et austrum tu creasti.

TO EB AIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

AKYAAΣ.

תבור חזרמוך בשכך ירבו
 14 לך ירדע עם-גבורד תעו יוד
 תדם יביקך
 15 צדק ומשפט מכך נסאך
 16 יודעי תרדעה
 17 כל-היום
 20 או דברת-בחוקן לחסודך
 20-21 שודתי עזר על-גבור
 הימדותי בודר מעם : מוצאתי דוד
 עבדי בשכך קדשי משחתוד
 22-25 אשר יודי תבך עבד יף-
 יודעי תאכעז : לא-ישא איוב בך
 וכן-עולה לא יענז : וכדודתי מןני
 צרוד ומשנאודי אנודי : ואכדתי
 חכודי עבד

14.

15.

16.

17.

20.

20-21

22-25. *

Θαδῶρ καὶ Ἑρμῶν ἐν τῷ ὄνυμα-
 τί σου αἰνέσουσι.

14. Μετὰ δυνάμεως.

15. Δικαιοσύνη καὶ κρίμα τῆ
 ἰδρασμα τοῦ θρόνου αὐτοῦ.

16.

17.

20. Τότε ἐλάλησας ἐν ὁράσει τοῖς
 ἁγίοις σου.

20, 21.

22-25.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

Thabor et Hermon in nomine
 tuo personabunt. Hieron., Thabor
 et Hermon nomen tuum lauda-
 bunt.

Thabor et Hermon in nomine
 tuo exultabunt.

Thabor et Hermon in nomine
 tuo laudabunt.

14. Tibi brachium cum fortitu-
 dine: roboretur manus tua, exal-
 tetur dextera tua. Hieron., tuum
 brachium cum fortitudine: robo-
 retur manus tua, et exaltetur dex-
 tera tua.

14. Tuum brachium cum poten-
 tia: firmetur manus tua, et exal-
 tetur dextera tua.

14. Cum virtute.

15. Justitia et iudicium locus
 paratus throni tui. Hieron., justitia
 et iudicium firmamentum throni
 tui.

15. Justitia et iudicium propa-
 ratio sedis tuæ.

15. Justitia et iudicium arma-
 mentum throni ejus.

16. Scientium jubilationem.
 Hieron., qui novit jubilum.

16. Qui scit jubilationem.

16.

17. Omni die. Hieron., tota die.

17. Tota die.

17.

20. Tunc locutus es in visione
 misericordie tue. Hieron., tunc lo-
 cutus es per visionem sanctis
 tuis.

20. Tunc locutus es in visione
 sanctis tuis.

20. Tunc locutus es in visione
 sanctis tuis.

20, 21. Posui adjutorium super
 potentem, exaltavi electum de
 populo. Inveni David servum
 meum, in oleo sanctitatis meæ
 unxi eum. Hieron., posui adjuto-
 rium super robustum, et exaltavi
 electum de populo. Inveni David
 servum meum.

20, 21. Posui adjutorium in po-
 tente, et exaltavi electum de plebe
 mea. Inveni David servum meum.

20, 21.

22-25. Quo manus mea firma
 erit cum eo; etiam brachium
 meum roborabit eum. Non exiget
 inimicus in eo, et filius iniquitatis
 non affliget eum. Et concidam a
 faciebus ejus affligentes eum, et
 odientes eum percutiam. Et veri-
 tas mea et misericordia mea cum
 eo. Hieron., cum quo manus mea
 firma erit, et brachium meum ro-
 borabit eum. Non decipiet inimi-
 cus eum, et filius iniquitatis non
 affliget eum. Sed concidam ante
 faciem ejus hostes illius: et qui
 eum oderunt percutiam. Veritas

22-25. Manus enim mea auxi-
 liabitur ei, et brachium meum
 confortabit eum. Nihil proficiet
 inimicus in eo, et filius iniquitatis
 non apponet nocere ei. Et concidam a
 facie ipsius inimicos ejus,
 et odientes eum in fugam conver-
 tam. Et veritas mea, et miseri-
 cordia mea cum ipso.

22-25

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΩΝ.

Θαδῶρ καὶ Ἑρμῶν τὸ ὄνομά σου εὐφημήσουσι.

14. Σὺς ὁ βραχίων μετὰ δυναστείας. Ἀήτητος ἡ χεὶρ σου, ὑψηλὴ ἡ δεξιὰ σου.

15. Δικαιοσύνη καὶ κρίμα βάσις τοῦ θρόνου σου.

16. Ὁ γινώσκων σημασίαν.

17. Πᾶσαν ἡμέραν.

20. Τότε ἐλάλησας δι' ὁράσεως τοῖς ἁγίοις σου.

20, 21. Ἐπέθηκα ἀντίληψιν ἀνδρῶν, ὕψωσα ἐπιλεκτὸν ἀπὸ τοῦ λαοῦ μου. Εὗρον Δαυὶδ τὸν δοῦλόν μου.

22-25. Ἡ δεξιὰ μου βεβαίως σῦνεται αὐτῷ, καὶ ὁ βραχίων μου στερεώσει αὐτόν. Οὐκ ἐξαπατήσει αὐτὸν ἐχθρὸς, οὐδὲ υἱὸς ἀδικίας κακώσει αὐτόν. Ἀλλὰ καὶ συγκόψω ἀπὸ ἐμπροσθεν αὐτοῦ τοὺς μισούντας αὐτόν, καὶ τοὺς κακοποιούντας αὐτὸν πατάξω· ἡ δὲ βεβαίωσις καὶ ἡ χάρις μου σῦνεται αὐτῷ.

SYMMACHUS.

Thabor et Hermon nomen tuum celebrabunt.

14. Tuum brachium cum potentia: invicta manus tua, excoelsa dextera tua.

15. Justitia et judicium basis throni tui.

16. Qui scit significationem.

17. Omni die.

20. Tunc locutus es per visionem sanctis tuis.

20, 21. Posui adjutorium virorum, exaltavi electum a populo meo. Inveni David servum meum.

22-25. Dextera mea firmiter aderit ei, et brachium meum firmabit eum. Non decipiet eum inimicus, neque filius iniquitatis affliget eum. Sed et concidam a conspectu ejus odientes eum, et vexantes eum percutiam: confirmatio autem et gratia mea aderit ipsi.

Θαδῶρ καὶ Ἑρμῶν ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται.

14. Σὺς ὁ βραχίων μετὰ δυναστείας· κραταιωθήτω ἡ χεὶρ σου, ὑψωθήτω ἡ δεξιὰ σου.

15. Δικαιοσύνη καὶ κρίμα ἐτοιμασία τοῦ θρόνου σου.

16. Ὁ γινώσκων ἀλαλαγμόν.

17. Ὅλην τὴν ἡμέραν.

20. Τότε ἐλάλησας ἐν ὁράσει τοῖς υἱοῖς σου. ᾿, τοῖς προφήταις σου.

20, 21. Ἐθέμην βοήθειαν ἐπὶ δυνατὸν, ὕψωσα ἐκλεκτὸν ἐκ τοῦ λαοῦ μου. Εὗρον Δαυὶδ τὸν δοῦλόν μου.

22-25. Ἡ γὰρ χεὶρ μου συναντιλήφεται αὐτῷ, καὶ ὁ βραχίων μου κατισχύσει αὐτόν. Οὐκ ὠφελήσει ἐχθρὸς ἐν αὐτῷ, καὶ υἱὸς ἀνομίας οὐ προσθήσει τοῦ κακώσαι αὐτόν. Καὶ συγκόψω ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ τοὺς ἐχθρούς αὐτοῦ, καὶ τοὺς μισούντας αὐτὸν τροπώσομαι. Καὶ ἡ ἀλήθειά μου καὶ ὁ ἔλεός μου μετ' αὐτοῦ.

LXX INTERPRETES.

Thabor et Hermon in nomine tuo exsultabunt.

14. Tuum brachium cum potentia: firmetur manus tua, et exaltetur dextera tua.

15. Justitia et judicium præparatio throni tui.

16. Qui scit jubilationem.

17. Tota die.

20. Tunc locutus es in visione filiis tuis. VI, prophetis tuis.

20, 21. Posui adjutorium super potentem, exaltavi electum de plebe mea. Inveni David servum meum.

22, 25. Manus enim mea auxiliabitur ei, et brachium meum confortabit eum. Nihil proficiet inimicus in eo, et filius iniquitatis non apponet nocere ei. Et concidam a facie ipsius inimicos ejus, et odientes eum in fugam convertam. Et veritas mea, et misericordia mea cum ipso.

14.

15.

16.

17.

20.

20, 21.

22-25. Οὐ κακουχήσει.

THEODOTIΩ.

14.

15.

16.

17.

20

20, 21.

22-25. Non vexabit.

TO EBPAIKON.

- עליון למ'ני-ארץ 28
 רשמתי לעד זרעך וכסאו כימי
 שבמים 30
 חקתי 32
 ולא אשקר באמנותי 34
 בקדשי 36
 כירח וכן עלם 38
 דג
 ואתה זנתה והבאם התעבדת
 עם-משחקך 39
 נארתה בדית עבדך 40
 השבת כבודך 45
 עלמיו 46
 עד-כה יהיה הסתר לבנח 47

הבער כמר-אש תותך

VERSIO HEBRAICI TEXT.

autem mea et misericordia mea
 erit cum eo.

28. Excelsum regibus terræ.
Hieron., id.

30. Et ponam in perpetuum semen ejus, et thronum ejus sicut dies caelorum. *Hieron.*, et ponam perpetuum semen ejus, etc. *ut vulg.*

32. Statuta mea. *Hieron.*, carimonias meas.

34. Et non fallam in veritate mea. *Hieron.*, nec mentiar in veritate mea.

36. Per sanctitatem meam. *Hieron.*, in sancto meo.

38. Sicut luna stabilietur saeculum. *Hieron.*, sicut luna stabilietur in æternum.

Et testis. *Hieron., id.*

39. Et tu elongasti et reprobasti, iratus es cum uncto tuo. *Hieron.*, tu autem repulisti et projecisti: iratus es adversus Christum tuum.

40. Abolevisti pactum servi tui. *Hieron.* attenuasti pactum servi tui.

45. Cessare fecisti puritatem ejus. *Hieron.*, quiescere fecisti munditiam ejus.

46. Adolescentiarum ejus. *Hieron.*, adolescentiæ ejus.

47. Usquequo, Domine, absconderis te in æternum? *Hieron.*, usquequo, Domine, absconderis in finem?

Exardescet sicut ignis furor tuus. *Hieron.*, succenditur quasi ignis indignatio tua.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

28.

30.

32.

34.

36.

38.

39.

40.

45.

46.

47.

VULGATA LATINA.

28. Excelsum præ regibus terræ.

30. Et ponam in sæculum sæculi semen ejus, et thronum ejus sicut dies cœli.

32. Justitias meas.

34. Neque docebo in veritate mea.

36. In sancto meo.

38. Sicut luna perfecta in æternum.

Et testis.

39. Tu verò repulisti et despexisti, distulisti Christum tuum.

40. Evertisti testamentum servi tui.

45. Destruxisti eum ab emundatione.

46. Temporis ejus.

47. Usquequo, Domine, avertis in finem?

Exardescet sicut ignis ira tua.

ΑΚΥΛΑΣ.

28. Ὑψιστον τοῖς βασιλευσιν τῆς γῆς.

30.

32.

34. Καὶ οὐ φεύσωμαι ἐπὶ τῆς ἐπαγγελίας μου.

36.

38.

39. Ὑπερθέτησας μετὰ φλευμμένου σου.

40.

45.

46. Νεοθητων αὐτοῦ.

47. Ἔως πότε, Κύριε, ἀποκρυθήσῃ εἰς νίκος;

AQUILA.

28. Altissimum regibus terræ.

30.

32.

34. Et non mentiar in promissis meis.

36.

38.

39. Distulisti cum uncto tuo.

40.

45.

46. Juventutem ejus.

47. Usquequo, Domine, absconderis in victoriam?

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

28. Ἀνώτατον τῶν βασιλέων τῆς γῆς.

30. Καὶ ποιήσω διηνεκὲς τὸ σπέρμα αὐτοῦ, καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ ἕφ' ἔξον αἱ ἡμέραι τοῦ οὐρανοῦ.

32.

34. Οὐ παραθήσομαι . . .

36.

38. Ὡς ἡ μῆνη ἑδραία αἰωνίως μενεῖ.

Καὶ ὁ διαμαρτυρούμενος.

39. Σὺ δὲ αὐτὸς ἀπεβάλου καὶ ἀπεδοκίμασας, ἐχολώθης πρὸς τὸν Χριστὸν σου.

40. Εἰς κατάραν ἔδωκας τὴν διαθήκην τοῦ δούλου σου.

45. Ἀπέκλυσας τὴν καθαρότητα αὐτοῦ.

46. Νεότητος αὐτοῦ.

47. Ἔως τίνος, Κύριε, ἀποκρυβήσῃ εἰς τέλος ;

Φλεγῆσται ὡς πῦρ ὁ θυμὸς σου.

SYMMACHUS.

28. Supremum regum terrarum.

30. Et faciam perpetuum semen ejus, et thronum ejus in quantum dies cœli.

32.

34. Non prætergrediar.

36.

38. Sicut luna firma æternum manebit.

Et testificans.

39. Tu vero ipse abjecisti, et reprobasti, iratus es contra Christum tuum.

40. In maledictionem dedisti testamentum servi tui.

45. Cessare fecisti puritatem ejus.

46. Juventutis ejus.

47. Usquequo, Domine, abseonderis in finem ?

Exardescet sicut ignis furor tuus.

28. Ὑψηλὸν παρὰ τοὺς βασιλεῦσι τῆς γῆς.

30. Καὶ θήσομαι εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος τὸ σπέρμα αὐτοῦ, καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ ὡς τὰς ἡμέρας τοῦ οὐρανοῦ.

32. Τὰ δικαιώματά μου. Ἄλλος, ἀκριδάσματα. Ἄλλ., προστάγματα.

34. Οὐδὲ μὴ ἀδικήσω ἐν τῇ ἀληθείᾳ μου.

36. Ἐν τῷ ἁγίῳ μου. Ἐ', κατὰ τοῦ ἁγιασμοῦ μου.

38. Ὡς ἡ σελήνη κατηρητισμένη εἰς τὸν αἰῶνα.

Καὶ ὁ μάρτυς.

39. Σὺ δὲ ἀπόσω καὶ ἐξουδένωσας, ἀνεβάλου τὸν Χριστὸν σου.

40. Κατέστρεψας τὴν διαθήκην τοῦ δούλου σου.

45. Κατέλυσας ἀπὸ καθαρισμοῦ αὐτόν.

46. Τοῦ χρόνου αὐτοῦ. Ἄλλως, τοῦ θρόνου αὐτοῦ.

47. Ἔως πότε, Κύριε, ἀποστρέψῃς εἰς τέλος ;

Ἐκκαυθήσεται ὡς πῦρ ἡ ὀργή σου.

LXX INTERPRETES.

28. Excelsum præ regibus terrarum.

30. Et ponam in sæculum ætæni semen ejus, et thronum ejus sicut dies cœli.

32. Justificationes meas. *Alius*, accurate statuta. *Alius*, præcepta.

34. Neque nocebo in veritate mea.

36. In sancto meo. V, per sanctuarium meum.

38. Sicut luna perfecta in æternum.

Et testis.

39. Tu vero repulisti et despectisti, rejecisti Christum tuum.

40. Evertisti testamentum servi tui.

45. Dissolvisti eam ab emundatione.

46. Temporis ejus. *Aliter*, throni ejus.

47. Usquequo, Domine, avertis in finem ?

Exardescet sicut ignis ira tua.

28.

30.

32.

34.

36.

38.

39.

40.

45.

46.

47.

THEODOTIO.

28.

30.

32.

34.

36.

38.

39.

40.

45.

46.

47.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON. Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	ΑΚΥΤΑΑΣ.
מֵי אֵינִי 50	50.	50. Ποῦ ἐστὶ ;
וְיָמֵי כְּרִיבִים עֲשִׂים 51	51.	51. Ἀφροντός μου ἐν κόλπῳ πάσας ἀδικίας λαῶν.
וְיָמֵי כְּרִיבִים עֲשִׂים 52	52.	52. Οὐ ὠνεΐδισαν τὴ ἔχνη τοῦ Χριστοῦ σου.
וְיָמֵי כְּרִיבִים עֲשִׂים 53	53. Ἄμην, ἀμην.	53. Πεπιστωμένως, πεπιστωμένως.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
50. Ubi sunt? <i>Hieron., id.</i>	50. Ubi sunt?	50. Ubi sunt?
51. Ferre me in sinu meo omnes multos populos. <i>Hieron.,</i> quia portavi in sinu meo omnes iniquitates populorum.	51. Quod continui in sinu meo, multarum gentium.	51. Gesta te me in sinu omnes injustitias populorum.
52. Quod exprobraverunt vestigia uncti tui. <i>Hieron.,</i> quibus exprobraverunt vestigia Christi tui.	52. Quod exprobraverunt commutationem Christi tui.	52. Quo exprobraverunt vestigia Christi tui.
53. Amen et amen. <i>Hieron.,</i> amen, amen.	53. Fiat, fiat.	53. Fideliter, fideliter.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXXXVIII.

- V. 1. Ἐξρατῆ. Sic Eusebius. Drusius vero aliam lectionem adfert, Αἰθάν Ζαρατῆ. LXX Romanæ edit., Αἰθάν τῷ Ἰσραηλίτῃ.
- V. 2. Ἄ, Ἐλεος etc. Has lectiones habet Drusius.
- V. 3. Ἄ., Ἐ, ὅτι εἶπα. Sic Drusius et codex unus Regius.
- Ibid. Σ., ἐν τοῖς οὐρανοῖς etc. Eusebius.
- V. 4. Ἄ., Σ., συνθήκην. Vide Eusebium in hunc locum.
- Ibid. Οἱ Λοῖκοι, τῷ ἐπιλέκτῳ μου. Eusebius.
- V. 5. Σ., ἕως τοῦ etc. Idem.
- V. 6. Θ., καίγε etc. Theodoretus.
- V. 7. Σ., τίς γάρ etc. Sic lectionem Symmachi plenam habet Colbertinus : ea vero mutila est apud Eusebium, itemque apud Drusium, qui legit, υἱοῖς Θεῶν, pro υἱοῖς Θεοῦ.
- V. 8. Ἄ., ἰσχυρός etc. Aquilæ et Symmachi lectiones sic exhibet Eusebius.
- V. 13. Ἄ., βορβάν etc. Eusebius. Postremam lectionem Theodoretus Theodotioni tribuit, Eusebius Quintæ.
- Ibid. Ἄ., θαδῶρ etc. Idem.
- V. 14. Σ., σὸς ὁ βραχίων etc. Sic Eusebius, qui primo Aquilæ hanc interpretationem tribuerat, et quidem, ut videtur, memoria lapsu; nam eam ipsam postea Symmacho adscribit, ut et Theodoretus atque Regius unus. Corderius, Ἄ., μετὰ δυνάμεως.
- V. 15. Ἄ., δικαιοσύνη etc. Eusebius.
- V. 16. Σ., ὁ γινώσκων etc. Idem.
- V. 17. Σ., πᾶσαν ἡμέραν. Idem.
- V. 20. Ἄ., τότε etc. Sic ex mss. et ex Hieronymo : ubi notes illud, τοῖς προφήταις σου, quod est Sextæ editionis, in uno Colbertino tribui Symmacho.

PSALMUS LXXXIX.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	ΑΚΥΤΑΑΣ.
בְּדֹר דָּוִד 1	1.	1.
וְיָמֵי כְּרִיבִים עֲשִׂים 2	2.	2. Πρὶν ὄρη τεχθῆναι, καὶ ὠδινθῆναι γῆν καὶ τὴν οἰκουμένην.
וְיָמֵי כְּרִיבִים עֲשִׂים 3	3.	Ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος σὺ εἶ ὁ Θεός.
וְיָמֵי כְּרִיבִים עֲשִׂים 4	4.	3. Καὶ ἔρεῖς, Ἐπιστρέφῃτε, οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. In generatione et generatione. <i>Hieron., id.</i>	1. A generatione in generationem.	1.
2. Priusquam montes nascerentur, et formaretur terra et orbis. <i>Hieron.,</i> antequam montes nascerentur, et parturiretur terra et orbis.	2. Priusquam montes fierent, aut formaretur terra et orbis.	2. Antequam montes nascerentur, et parturiretur terra et orbis.
Et a sæculo et usque in sæculum tu es Deus. <i>Hieron., id.</i>	A sæculo et usque in sæculum tu es Deus.	A sæculo et usque in sæculum tu es Deus.
3. Et dices, Convertimini, filii hominum. <i>Hieron.,</i> et dices, Convertimini, filii hominum.	3. Et dixisti : Convertimini, filii hominum.	3. Et dices, Convertimini, filii hominum.
4. Et vigilia in nocte. <i>Hieron.,</i> et vigilia nocturna.	4. Et custodia in nocte.	4.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ω.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
50. Ποῦ ἐστὶ ;	50. Ποῦ ἐστὶ ;	50. Ποῦ εἶσι ;
51. Ἐβάστασα ἐν τῷ κόλπῳ μου, πολλῶν τῶν ἐθνῶν.	51. Οὐ ὀπέσθον ἐν τῷ κόλπῳ μου, πολλῶν τῶν ἐθνῶν.	51.
52. Οὐ ὠνεΐδισαν τὰ ἔχνη τοῦ Χριστοῦ σου.	52. Οὐ ὠνεΐδισαν τὸ ἀντάλλαγμα τοῦ Χριστοῦ σου.	52. Οὐ ὠνεΐδισαν τὰ ἔχνη τοῦ Χριστοῦ σου.
53. Ἀμήν, ἀμήν.	53. Γένοιτο, γένοιτο.	53.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIC.
50. Ubi sunt ?	50. Ubi sunt ?	50. Ubi sunt ?
51. Tuli in sinu meo, multarum gentium.	51. Quod continui in sinu meo, multarum gentium.	51.
52. Quo exprobraverunt vestigia Christi tui.	52. Quo exprobraverunt commutationem Christi tui.	52. Quo exprobraverunt vestigia Christi tui.
53. Amen, amen.	53. Fiat, fiat.	53.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXXXVIII.

V. 20, 21. Σ., ἐπέθηκα etc. Eusebius.
 V. 22. Hæc et sequentes tres versus sic refert Eusebius ex Symmacho.
 V. 28. Ἀ., ὕψιστον etc. Aquilæ et Symmachi lectiones sic habent Theodoretus et Drusius.
 V. 50. Σ., καὶ ποιήσω etc. Eusebius et duo mss. Regii.
 V. 52. Ἄλλος, ἀκριβ- etc. Coislin. unus.
 V. 34. Ἀ., καὶ οὐ ψεύσομαι etc. Unus cod. et Drusius. Sed hæc interpretatio non videtur Aquilæ esse, imo potius scholion aliquod incerti.
 V. 36. Ε', κατὰ τοῦ ἀγ-. Reginus unus ex Apollinariano.
 V. 38. Σ., ὡς ἡ μήνη etc. Eusebius.
 Ibid. Σ., καὶ ὁ διαμαρτυρούμενος. Duo codices et Drusius. Unus habet, διαμαρτυράμενος.
 V. 39. Symmachi lectionem, ac præcedentem Aquilæ habet Eusebius, Drusius eam solum que

Symmachi est.
 V. 40. Σ., εἰς κατάραν etc. Drusius.
 V. 45. Σ., ἀπέπαυσας etc. Duo Regii habent, κατέλυσας - sed id ex LXX desumptum. Theodoretus, alius Reg. et Drusius, ἀπέπαυσας.
 V. 46. Ἀ., γεσθῆτων etc. Drusius. Ἄλλως, τοῦ θρόνου αὐτοῦ. Sic edit. Rom.
 V. 47. Ἀ., ἕως πότε etc. Eusebius.
 Ibid. Σ., φλεγθήσεται etc. Theodoretus.
 V. 50. Ἀ., Σ., Ο', ποῦ εἶσι. Sic unus Coislin.
 V. 51. Ἀ., ἀφροντός μου etc. Eusebius.
 V. 52. Ἀ., Σ., Θ., οὐ ὠνεΐδισαν etc. Hanc lectionem Eusebius uni Symmacho tribuit, Theodoretus Aquilæ et Theodotioni, unus Reginus Symmacho et Theodotioni.
 V. 53. Ἀ., πεπιστ- etc. Eusebius.

PSALMUS LXXXIX.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ω.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
1. Ἐν ἐκάστη γενεᾷ.	1. Ἐν γενεᾷ καὶ γενεᾷ.	1.
2. Πρὶν ἔρῃ τεθῆναι, καὶ ὠδινῆ- θῆναι γῆν καὶ τὴν οἰκουμένην.	2. Πρὸ τοῦ ἔρῃ ἐδρασθῆναι, καὶ πλασθῆναι τὴν γῆν καὶ τὴν οἰκουμένην.	2.
Ἄπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶ- νος σὺ εἶ ὁ Θεός.	Ἄπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶ- νος σὺ εἶ ὁ Θεός.	Ἄπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶ- νος σὺ εἶ ὁ Θεός.
3.	3. Καὶ εἶπας· Ἐπιστρέψατε, υἱοὶ ἀνθρώπων.	3.
4. Καὶ ὡς φυλαχὴ νυκτερινή.	4. Καὶ φυλαχὴ ἐν νυκτί.	4.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIC.
1. In unaquaque generatione.	1. In generatione et generatione.	1.
2. Antequam montes nascerentur, et parturiretur terra et orbis.	2. Priusquam montes firmarentur, et formaretur terra et orbis.	2.
A sæculo et usque in sæculum tu es Deus.	A sæculo et usque in sæculum tu es Deus.	A sæculo et usque in sæculum tu es Deus.
3.	3. Et dixisti : Convertimini, filii hominum.	3.
4. Et ut custodia nocturna.	4. Et custodia in nocte.	4.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὺς γράμμασι.	AKYAAΣ.
7 כִּי-כְלִינֵי בִאֲפֶךָ	7.	7.
8 שֶׁת עֲוֹנוֹתַי לִגְדֹךְ עֲלִמְנוּ לְמֵאֲדָר נְבִלָאֵךְ פִּנְיָךְ	8.	8. Ἐσπεύσαμεν. 8. .... τὰς παροράσεις ἡμῶν εἰς φωτισμὸν τοῦ προσώπου σου.
9 כִּי כִלְיִמֵינוּ פָנוּ בְעַבְדֶּךָ כְּרִיעַ	9.	9.
10 בָּהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה וְאִם בְּגִבְרִית כִּי-גִזַּח הָיָה וְנִעְפָּה	10.	10.
11 מִי-יִחַד עָוֹן אִמְךָ וְכִירְאֶךָ עֲבִדְךָ	11.	11. Ὅτι διεπέλασεν ἀνὴρ καὶ ἐπεσέ- σθη.
12 יִמִּינֵי קַי הִדְדָה וְנִבְאָה וְבִבְּ חֶסֶד	12.	12 [Τὰς ἡμέρας ἡμῶν οὕτω γινώ- ρισον, ἵνα ἐλθῶμεν ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς σοφίας.]
13 שָׁבָה יְיָהּ עַד-מֹתֵי הַדְּגִים עַל-עֲבִדְךָ	13.	13.
14 שִׁבְעֵנָה בְּבִקְרָה חֶסֶדךָ וְנִרְנְנָה וְשִׂכְחָה בְּלִי-יִמִּינֵי	14.	14.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

7. Quia consumpti sumus in ira tua. *Hieron.*, consumpti enim sumus in furore tuo.

Territi sumus. *Hieron.*, conturbati sumus.

8. Posuisti iniquitates nostras coram te, adolescentiam nostram ad luminare facierum tuarum. *Hieron.*, posuisti iniquitates nostras coram te : negligentias nostras in luce vultus tui.

9. Quoniam omnes dies nostri declinaverunt in ira tua : consumpsimus. *Hieron.*, omnes enim dies nostri transierunt in furore tuo : consumpsimus.

10. In eis septuaginta anni, et si in fortitudinibus. *Hieron.*, in ipsis septuaginta anni : si actum multum.

Quia reseceatur cito, et avolavimus. *Hieron.*, quoniam transibimus cito, et avolabimus.

11. Quis cognoscens fortitudinem iræ tuæ, et sicut timor tuus ira tua? *Hieron.*, quis novit fortitudinem iræ tuæ, et secundum timorem tuum indignationem tuam?

12. Dies nostros sic scire fac, et adducemus cor sapientiam. *Hieron.*, ut numerentur dies nostri sic ostende, et veniemus corde sapienti.

13. Convertere, Domine, usquequo? et consolare super servos tuos. *Hieron.*, convertere, Domine, usquequo? et exorabilis esto super servos tuos.

14. Satura nos in matutino mi-

VULGATA LATINA.

7. Quia defecimus in ira tua.

Turbati sumus.

8. Posuisti iniquitates nostras in conspectu tuo : sæculum nostrum in illuminatione vultus tui.

9. Quoniam omnes dies nostri defecerunt : et in ira tua defecimus.

10. In ipsis septuaginta anni ; si autem in potestatibus.

Quoniam supervenit mansuetudo, et corripiemur.

11. Quis novit potestatem iræ tuæ, et præ timore tuo iram tuam dinumerare?

12. Dexteram tuam sic notam fac, et eruditos corde in sapientia.

13. Convertere, Domine, usquequo? et deprecabilis esto super servos tuos.

14. Repleti sumus mane miseri-

ΑΚΥΑΑΣ.

7.

Festinavimus.

8. ... negligentias nostras in illuminationem vultus tui.

9.

10.

Quia transivit vir et avolevit.

11.

12. Dies nostros sic ostende, ut veniamus in corde sapientiae.

13.

14.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Θ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

7. Ὅτι ἀνηλώθημεν ἐν τῇ ὀργῇ σου.

Ἐσπεύσαμεν.

8. Προσέθηκας τὰς ἀνομίας ἡμῶν ἀντικρύς σου, τὰς ἀμελείας ἡμῶν φαίνεσθαί τῃ προσώπῳ σου.

9. Πᾶσαι γὰρ αἱ ἡμέραι ἡμῶν διέδρασαν, ἐν τῷ χόλῳ σου ἀνηλώθημεν.

10. Ὁλόκληροι ὄ' ἔτη, ἐὰν δὲ παρὰ προσδοκίαν.

Τμηθέντες γάρ, ἄφω ἐκπετανύμεθα.

11. Τίς οἶδε τὴν ἰσγὺν τοῦ θυμοῦ σου, καὶ κατὰ τὸν φόβον σου τὴν ὀργὴν σου;

12. [Τὰς ἡμέρας ἡμῶν οὕτω γνώρισον, ἵνα ἔλθωμεν ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς σοφίας.]

13. Ἐπιστρέφῃθι, Κύριε, ἕως πότε; παρακλήθητι ὑπὲρ τῶν δούλων σου.

14. Χόρτασον ἡμᾶς ὄρθρινού ἐλέους σου, ἵνα ὑπνώσωμεν, καὶ εὐφρανόμεθα ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις ἡμῶν.

SYMMACHUS.

7. Quia consumpti sumus in ira tua.

Festinavimus.

8. Apposuisti iniquitates nostras ante te, negligentias nostras ut apparerent vultui tuo.

9. Omnes enim dies nostri auferuntur: in ira tua consumpti sumus.

10. Integri septuaginta anni: si vero præter expectationem.

Succisi enim, cito avolvimus.

11. Quis novit fortitudinem furoris tui, et secundum timorem tuum iram tuam?

12. Dies nostros sic ostende, ut veniamus in corde sapientiæ.

13. Convertere, Domine, usquequo? deprecabilis esto pro servis tuis.

14. Satia nos matutina miseri-

7. Ὅτι ἐξελίπομεν ἐν τῇ ὀργῇ σου.

Ἐταράχθημεν.

8. Ἔθου τὰς ἀνομίας ἡμῶν ἐνώπιόν σου· ὁ αἰὼν ἡμῶν εἰς φωτισμὸν τοῦ προσώπου σου.

9. Ὅτι πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἡμῶν ἐξέλιπον, καὶ ἐν τῇ ὀργῇ σου ἐξελίπομεν.

10. Ἐν αὐτοῖς ὄ' ἔτη, ἐὰν δὲ ἐν δυναστεῖαις.

Ὅτι ἐπῆλθε πραΰτης ἐφ' ἡμᾶς, καὶ παιδευθῆσόμεθα.

11. Τίς γινώσκει τὸ κράτος τῆς ὀργῆς σου, καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου σου τὸν θυμὸν σου ἐξαριθμῆσασθαι;

12. Τὴν δεξιάν σου οὕτω γνώρισον, καὶ τοὺς πεπαιδευμένους τῇ καρδίᾳ ἐν σοφίᾳ. Ἐ', [τὰς ἡμέρας ἡμῶν οὕτω γνώρισον, ἵνα ἔλθωμεν ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς σοφίας.]

13. Ἐπιστρέψον, Κύριε: ἕως πότε; καὶ παρακλήθητι ἐπὶ τοῖς δούλοις σου.

14. Ἐνεπλήσθημεν τοπρῶτ τοῦ ἐλέους σου, καὶ ἡγαλλιασάμεθα, καὶ εὐφράνθημεν ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις ἡμῶν. *Οἱ λοιποὶ*, ἐμπλήσον

LXX INTERPRETES.

7. Quia defecimus in ira tua.

Turbati sumus.

8. Posuisti iniquitates nostras in conspectu tuo: sæculum nostrum in illuminatione vultus tui.

9. Quoniam omnes dies nostri defecerunt: et in ira tua defecimus.

10. In ipsis septuaginta anni; si autem in potestatibus.

Quoniam supervenit mansuetudo super nos, et corripimur.

11. Quis novit potestatem iræ tuæ, et præ timore tuo iram tuam dinumerare?

12. Dexteram tuam sic notam fac, et eruditos corde in sapientiæ. V, dies nostros sic ostende, ut veniamus in corde sapientiæ.

13. Convertere, Domine: usquequo? et deprecabilis esto super servos tuos.

14. Repleti sumus mane misc-

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

THEODOTIO.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

AKYAAΣ.

17-15 שְׂכַחוּ כִּימֹרֵי עֲבִיתָי
שָׁנַת רֵאִיטוּ רַעָה : יִרְאֵה אֶל-עַבְדֶּיךָ
פַּעֲלֶיךָ הַחֹדֶךְ עַל-בְּגִינָהּ : וַיְהִי נֶגְם
יְדָה אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ
כֹּנְנָה עֲלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כֹּנְנָה

15-17.

15-17.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

fericordia tua, et exsultabimus et
laetabimur in omnibus diebus no-
stris. *Hieron.*, imple nos matutina
misericordia tua, et laudabimus et
laetabimur in cunctis diebus no-
stris.

cordia tua, et exsultavimus, et
delectati sumus omnibus diebus
nostris.

15-17. Latifica nos, juxta dies
affixisti nos, annos vidimus mal-
lum : conspiciatur in servis tuis
opus tuum, et decor tuus in filiis
eorum. Et sit jucunditas Domini
Dei nostri super nos, et opus ma-
n um nostrarum fac stabile super
nos : et opus manuum nostrarum
confirma illud. *Hieron.*, latifica
nos pro diebus quibus affixisti
nos, et annis quibus vidimus mala.
Appareat apud servos tuos opus
tuum, et gloria tua super filios eo-
rum. Et sit decor Domini Dei no-
stri super nos, et opus manuum
nostrarum fac stabile super nos,
et opus manuum nostrarum con-
firma.

15-17. Laetati sumus pro diebus
quibus nos humiliasti, annis qui-
bus vidimus mala. Respice in ser-
vos tuos et in opera tua, et dirige
filios eorum. Et sit splendor Do-
mini Dei nostri super nos, et opera
manuum nostrarum dirige : et opus
manuum nostrarum dirige.

15, 17.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXXXIX.

- V. 1. Σ., ἐν ἐκάστη etc. Eusebius, mss. et Drusus.
- V. 2. Ἄ., Σ., πρὶν ὄρη τεχθῆναι etc. Eusebius. Hieronymus vero ad Cyprianum, et codex Græcus Colbertinus, hæc omnibus aliis interpretibus tribuere videntur.
- Ibid. *Οἱ πάντες, ἀπὸ τοῦ* etc. Hieronymus ad Sun. et Fret.
- V. 3. Ἄ., καὶ ἐπαῖς etc. Theodoretus.

- V. 4. Σ., καὶ ὡς etc. Regius unus.
- V. 7. Σ., ὅτι ἀνηλ-. Eusebius.
- Ibid. Ἄ., Σ., ἐσπεύσαμεν. Mss.
- V. 8. Ἄ., τὰς παροράτεις etc. Sic Martianus noster Aquilæ versionem ex Hieronymo edidit. Lectionem Symmachi sic habent Eusebius, mss. et Drusus, qui legit, προέθηκας, alii vero, προσέθηκας.
- V. 9. Σ., πᾶσαι γὰρ etc. Eusebius et unus Reg.

PSALMUS XC.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

AKYAAΣ.

1 יֵשֵׁב בְּסֵדֶר עֲלִיֹן

1.

1. Ὁ καθήμενος ἐν ἀποκρύφῳ Ὑψίστου.

בְּצֵל שְׂדֵי יְחִרְבָּן

Ἐν σκέπη Ἰκανοῦ ἀβλισθήσεται

2 אֲלֹהֵי אֲבֹתָם בּוֹ

2.

2. Ὁ θεός μου, πεποιθήσω ἐν αὐτῷ.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

1. Habitans in abscondito Altissimi. *Hieron.*, qui habitat in abscondito Excelsi.

1. Qui habitat in adjutorio Altissimi.

1. Qui sedet in arcano Altissimi.

In umbra Saddai commorabitur. *Hieron.*, in umbraculo Domini commorabitur.

In protectione Dei caeli commorabitur.

In tegumento Fortis commorabitur.

2. Deus meus, confidam in eo. *Hieron.*, id.

2. Deus meus, sperabo in eum.

2. Deus meus, confidam in eo.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ϟ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

15-17. Εὐφρανὸν ἡμᾶς πάσας ἡμέρας ἃς ἐκάκωσας ἡμᾶς, ἐτη ἐν οἷς ἴδομεν κακά. Φανήτω παρὰ τοῖς δούλοις σου τὰ ἔργα σου, καὶ τὸ ἄξιοπρεπὲς ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν. Καὶ ἔστω τὸ κάλλος Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐπάνω ἡμῶν, καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ἡμῶν ἑδραῖα ποιήσον ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ τὴν πρᾶξιν τῶν χειρῶν ἡμῶν ἐπιτελέσον.

SYMMACHUS.

cordia tua : ut dormiamus et lætemur omnibus diebus nostris.

15-17. Lætifica nos omnibus diebus quibus nos afflixisti, annis in quibus vidimus mala. Appareant apud servos tuos opera tua, et dignitas super filios nostros. Et sit pulchritudo Domini Dei nostri super nos, et opera manuum nostrarum firma fac super nos, et actionem manuum nostrarum perface.

ἡμᾶς ἐν τῇ πρώτῃ ἐλέους σου. καὶ αἰνέσομεν καὶ εὐφρανθήσομεθα ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις ἡμῶν.

15-17. Εὐφρανθήημεν ἀνθ' ὧν ἡμερῶν ἐταπείνωσας ἡμᾶς, ἐτῶν ὧν εἶδομεν κακά. Καὶ ἴδε ἐπὶ τοὺς δούλους σου καὶ ἐπὶ τὰ ἔργα σου. καὶ ὀδήγησον τοὺς υἱοὺς αὐτῶν. Καὶ ἔστω ἡ λαμπρότης Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ἡμῶν κατεύθυνον ἐφ' ἡμᾶς.

15-17.

LXX INTERPRETES.

ricordia tua, et exsultavimus, et delectati sumus omnibus diebus nostris. Reliqui, imple nos mane misericordia tua, et laudabimus et exsultabimus omnibus diebus nostris.

15-17. Lætetur pro diebus quibus nos humiliasti, annis quibus vidimus mala. Et respice in servos tuos et in opera tua, et dirige filios eorum. Et sit splendor Domini Dei nostri super nos, et opera manuum nostrarum dirige super nos.

THEODOTIO.

15-17,

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum LXXXIX.

V. 10. Σ., ὀλόκληροι etc. Martianæus noster ex Hieronymo.

Ἡβδ. Ἄ., ὅτι διεπέλασεν etc. Drusius. Symmachii vero lectionem Eusebius affert.

V. 11. Σ., τίς οἶδε etc. Sic mss., Drusius et Theodoretus.

V. 12. Ἄ., Σ., Ε', τὰς ἡμέρας etc. Sic Martianæus ex Hieronymo.

V. 13. Σ., ἐπιστράφηθι etc. Eusebius.

V. 14. Οἱ λοιπ., ἐμπλήσον etc. Drusius. Σ., χόρτασον etc. Eusebius. [Pro ὑπνώσωμεν, quod revera habet Eusebius, legendum omnino videtur ὑμνήσωμεν, hymnos canamus; sic enim postulat et textus hebraicus et res ipsa. DRACH.]

V. 15-17. Σ., εὐφρανὸν etc. Hos versus secundum Symmachium exhibet Eusebius.

PSALMUS XC.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ϟ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ὁ κατοικῶν ὑπὸ σκέπη τοῦ Ὑψίστου.

Ὑπὸ σκιάν τοῦ Ἰκανοῦ νυκτερεύων.

2. Ὁ Θεός μου, καὶ εὐθαρσῆσω ἐν αὐτῷ.

SYMMACHUS.

1. Qui habitat sub tegumento Altissimi.

Sub umbra Potentis pernoctans.

2. Deus meus, et confidam in eo.

1. Ὁ κατοικῶν ἐν βοήθειά τοῦ Ὑψίστου. Ἐ, ὁ καθήμενος ἐν ἀποκρυφῷ Ὑψίστου.

Ἐν σκέπῃ τοῦ Θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ αὐλισθήσεται.

2. Ὁ Θεός μου, ἐλπῶ ἐπ' αὐτόν.

LXX INTERPRETES.

1. Qui habitat in adiutorio Altissimi. V, qui sedet in arcano Altissimi.

In protectione Dei cæli commorabitur.

2. Deus meus, sperabo in eum.

1.

2.

THEODOTIO.

1.

2.

TO EBPAIKON.

3 מדבר הנה 3
 5 צנה וסדה אכות 5
 6 מדבר באפל ינה 6
 כקטב ושו עידם
 7 צנה 7
 9 כדארה יהה בחסי עליי שכת 9
 כסח
 10 אדחאנה אלך רעה ונגע לא 10
 קרב באח
 11 כי בלאכי צנה קי בשוש 11
 בנל-דחתי

VERSIO HEBRAICI TEXT.

5. A peste contritionum. *Hieron.*, de morte insidiarum.
 5. Scutum et parma veritas ejus. *Hieron.*, scutum et protectio veritas ejus.
 6. A peste in caligine ambulabit. *Hieron.*, a peste in tenebris ambulante.
 Ab excidio vastabit meridie. *Hieron.*, a morsu insanientis meridie.
 7. A latere tuo. *Hieron.*, id.
 9. Quoniam tu, Domine, spes mea : Excelsum posuisti habitaculum tuum. *Hieron.*, tu enim es, Domine, spes mea : Excelsum posuisti habitaculum tuum.
 10. Non accedet ad te malum, et plaga non appropinquabit in tabernaculo tuo. *Hieron.*, non accedet ad te malum, et lepra non appropinquabit tabernaculo tuo.
 11. Quoniam angelis suis mandabit tibi ad custodiendum te in omnibus viis tuis. *Hieron.*, quia angelis suis mandavit etc., ut vulg.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

3.
 5.
 6.
 7.
 9. Ελων.
 10.
 11.

VULGATA LATINA.

3. A verbo aspero.
 5. Scuto circumdabit te veritas ejus.
 6. A negotio perambulante in tenebris.
 Ab incursu et dæmonio meridiano.
 7. A latere tuo.
 9. Quoniam tu es, Domine, spes mea : Altissimum posuisti refugium tuum.
 10. Non accedet ad te malum, et flagellum non appropinquabit tabernaculo tuo.
 11. Quoniam angelis suis mandavit de te, ut custodiant te in omnibus viis tuis.

ΑΚΥΛΑΣ.

3.
 5. Ὡς πανοπλία καὶ περιφόρεα ἢ ἀλήθεια αὐτοῦ.
 6. Ἀπὸ ῥήματος ἐν σκοτομύην περιπατούντος.
 Ἀπὸ δηγμοῦ δαιμονίζοντος μεσημβρίας.
 7. Ἐκ τοῦ πλαγίου σου.
 9. Ὅτι σὺ, Κύριε, ἐλπίς μου Ὑψίστον ἐθήκα κατοικητήριόν σου.
 10. Οἱ μεταχθήσεται πρὸς σὲ κακία, καὶ ἀψὲ οὐκ ἐγγίει ἐν σκέπῃ σου.
 11. Ὅτι ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται τοῦ φυλάξαι σε ἐν πάσαις ὁδοῖς σου.

AQUILA.

3.
 5. Quasi omnis armatura et circumferentia veritas ejus.
 6. A verbo in nocte illuni perambulante.
 A morsu dæmoniaci meridie.
 7. Ex transverso tuo.
 9. Quoniam tu, Domine, spes mea : Altissimum posui habitaculum tuum.
 10. Non traducetur ad te malitia, et plaga non appropinquabit in tentorio tuo.
 11. Quoniam angelis suis præcipiet ut custodiant te in omnibus viis tuis.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XC.

Ἀνεπίγραφος, sine inscriptione. Sic Eusebius in hunc psalmum.

- V. 1. 'A. E', ὁ καθήμενος etc. Eusebius.
- Ibid. 'A., ἐν σκέπη etc. Eusebius et Hieronymus.
- V. 2. 'A., ὁ Θεός μου etc. Eusebius.
- V. 3. Σ., ἀπὸ λόγου etc. Eusebius et Drusius.

V. 5. 'A., ὡς πανοπλία etc. Sic Colbertinus scriptus. [Περιφόρεα. Sic. Schlessnerus vero : Vide tamen an scribendum sit, περιφέρεια. Drach.]

V. 6. 'A., ἀπὸ ῥήματος etc. Eusebius. Ibid. 'A., ἀπὸ δηγμοῦ etc. Drusius. Ad Symma-

PSALMUS XCI.

TO EBPAIKON.

6 קבועה עין כח 6
 8 ענין 8
 11 בלה בשך רע 11

VERSIO HEBRAICI TEXT.

6. Valde profundæ sunt cogitationes tuæ. *Hieron.*, satis profundæ factæ sunt cogitationes tuæ.
 8. Et germinaverint. *Hieron.*, et floruerunt.
 11. Senectus mea in oleo viridi. *Hieron.*, senectus mea in olco uberi.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

6.
 8.
 11.

VULGATA LATINA.

6. Nimis profundæ factæ sunt cogitationes tuæ.
 8. Et apparuerint.
 11. Senectus mea in misericordia uberi.

ΑΚΥΛΑΣ.

6. Σφόδρα ἐθαθύνθησαν οἱ διαλογισμοί σου.
 8. Καὶ ἤρθησαν.
 11.

AQUILA.

6. Valde profundæ factæ sunt cogitationes tuæ.
 8. Et floruerunt.
 11.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

3. Ἀπὸ λόγου ἐπηρείας.
5. Οὐδὲ λοιμὸν ζῴων ὀδεύοντα.
Ἀπὸ συγκυρῆματος δαιμονιώ-
θους μεσημβρίας.
7. Ἐκ τοῦ πλαγίου σου.
9. Σὺ γὰρ, Θεέ, ἀφοβία μου, Ὑψι-
στον ἔθου τὴν κατοικίην σου.
10. Οὐ ματισχύσει σου κακὸν,
οὐδὲ ἀφή ἐγγίσει τῇ σκηνῇ σου.
11. Ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐν-
τελεῖται περὶ σοῦ, φυλάσσειν σε ἐν
πάσαις ταῖς ὁδοῖς σου.
3. Ἀπὸ λόγου ταραχώδους.
5. Ὅπλῳ κυκλώσει σε ἡ ἀλήθεια
αὐτοῦ.
6. Ἀπὸ πράγματος διαπορευο-
μένου ἐν σκότει.
Ἀπὸ συμπτώματος καὶ δαιμονίου
μεσημβρινοῦ.
7. Ἐκ τοῦ κλίτους σου.
9. Ὅτι σὺ, Κύριε, ἡ ἐλπίς μου,
τὸν Ὑψιστον ἔθου καταφυγὴν σου.
Ε', *id.*
10. Οὐ πρότελεύσεται πρὸς σέ
κακὰ, καὶ μάστιξ οὐκ ἐγγίσει τῷ
σκηνώματί σου.
11. Ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐν-
τελεῖται περὶ σοῦ, τοῦ διαφυλάξαι σε
ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς σου.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

3. A verbo nocuenti,
5. Neque pestem in caligine
ambulantem.
A casu dæmoniaci meridie.
7. Ex transverso tuo.
9. Tu enim, Deus, securitas
mea: Altissimum posuisti habitati-
onem tuam.
10. Non prævalebit tibi malum,
nec plaga appropinquabit taber-
naculo tuo.
11. Quoniam angelis suis præ-
cipiet de te, ut custodiant te in
omnibus viis tuis.
3. A verbo turbulento.
5. Armatura circumdabit te ve-
ritas ejus.
6. A negotio perambulante in
tenebris.
A ruina et dæmonio meridiano.
7. A latere tuo.
9. Quoniam tu, Domine, spes
mea: Altissimum posuisti refu-
gium tuum. V, *id.*
10. Non accedent ad te malâ,
et flagellum non appropinquabit
tabernaculo tuo.
11. Quoniam angelis suis man-
dabit de te, ut custodiant te in
omnibus viis tuis.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XC.

chum Corder., ἀπὸ συγκυρῆματος etc.

V. 7. Ἀ., Σ., ἐκ τοῦ πλαγίου σου. Sic omnes.

V. 9. Ὅτι etc. Has lectiones exhibet Eusebius.

V. 10. Ἀ., οὐ μεταχθήσεται etc. Drusius et Eu-
sebius.

V. 11. Ἀ., ὅτι ἀγγέλοις etc. Drusius et manu-
script. [Ad versum sequentem 12, exhibet Eusebius
in Comment. p. 597. versionem Symmachi quæ
Montfauconii effugit diligentiam. Ἐπι χειρῶν βασι-
σουσί σε, ἵνα μὴ προσπαίῃ ἐν λίθῳ ποδῶ σου. DRACH.]

PSALMUS XCI.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

6. Σφόδρα βαθεῖς οἱ διαλογισμοί
σου.
8. Καὶ ἤνθησαν.
11. Καὶ ἡ παλαιώσις μου ὡς
ἐλαία εὐθαλής.
6. Σφόδρα ἐθαβύνθησαν οἱ διαλο-
γισμοί σου.
8. Καὶ διέκυσαν.
11. Καὶ τὸ γῆράς μου ἐν ἐλέω
πίονι.
6. Valde profundæ cogitationes
tuæ.
8. Et floruerunt.
11. Et vetustas mea ut oliva flo-
rida.
6. Valde profundæ factæ sunt
cogitationes tuæ.
8. Et apparuerunt.
11. Et senectus mea in miseri-
cordia uberis.
6. Σφόδρα ἐθαβύνθησαν οἱ διαλο-
γισμοί σου.
8.
11.
6. Valde profundæ factæ sunt
cogitationes tuæ.
8.
11.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
12 והבט עיני בשחרי καὶ ἐπόψεται ὁ ὄφθαλμὸς μου ἐν τοῖς ἀποτειχίζουσι με.	12. 12.	12.
14 שתולים	14. 14.	14.
15 עיד יתבן בשיבה דשום ורענבים יהי	15. 15.	15. Ἐτι γεννηματιζοντες ἐν πο- λιῖ πόνου.
16 להגיד כי ישד יהה צרי ולא יעלה בו	16. 16.	16.

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
12. Et respexit oculus meus in hostibus meis. <i>Hieron.</i> , et respiciet oculus meus eos qui insidiantur mihi. <i>Hebraicus</i> , et inspiciet oculus meus in excludentibus me.	12. Et despexit oculus meus inimicos meos.	12.
14. Plantati. <i>Hieron.</i> , transplantati.	14. Plantati.	14.
15. Adhuc germinabunt in cauitie pingues, et virides erunt. <i>Hieron.</i> , fructificabunt in senectute : pingues et frondentes erunt.	15. Adhuc multiplicabuntur in senecta uberi, et bene patientes erunt.	15. Adhuc germinantes in cauitie pingui.
16. Ad annuntiandum, quod rectus Dominus petra mea, et non iniquitas in eo. <i>Hieron.</i> , annuntiantes quia rectus Dominus fortitudo mea, et non est iniquitas in eo.	16. Ut annuntient, quoniam rectus Dominus Deus noster, et non est iniquitas in eo.	16.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XCI.

V. 6. Ἀ., Ο., Θ., σφόδρα etc. Has lectiones exhibet Theodoretus.

V. 8. Ἀ., Σ., καὶ ἠθθησαν. Drusius, Theodoretus et Reg. unus.

V. 11. Σ., καὶ ἡ παλαίωσις etc. Drusius, Theodoretus, ὡς ἐλάλα εὐθαλής. Legit haud dubie Sym-

machus כשמן רענן, videlicet כ pro ב. quarum litterarum commutatio jam ab antiquis temporibus ob similitudinem frequens erat, ut ait Eusebius. כס pro oliva arbore hic habet Symmachus. Verisimileque est LXX olim habuisse ἐν ἐλαίῳ πόνου, i.e. oleo

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
2 נתן ככך מאד מעלם אזה	2. 2.	2.
3 קלם	3. 3.	3. Φωνὴν αὐτῶν. Ἐπήρθη ποταμῶν βάθη αὐτῶν.
4 ישאו נדרת דנים אדיר במרם יהה	4. 4.	4. Ὑπερμεγέθης ἐν ὕψει Κύ- ριος.
5 נתרך	5. 5.	5.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
2. Paratum solium tuum ex tunc, a sæculo tu. <i>Hieron.</i> , firmum solium tuum ex tunc, ab æterno tu es.	2. Parata sedes tua ex tunc, a sæculo tu es.	2.
3. Vocem suam. <i>Hieron.</i> , id. Elevaverunt flumina illisiones suas. <i>Hieron.</i> , levaverunt flumina gurgites suos.	3. Vocem suam. Elevarunt flumina fluctus suos.	3. Vocem suam. Elevata sunt fluminum profunda sua.
4. Potens in excelso Dominus. <i>Hieron.</i> , gaudis in excelso Dominus.	4. Mirabilis in altis Dominus.	4. Maximus in excelso Dominus.
5. Testimonia tua. <i>Hieron.</i> , id.	5. Testimonia tua.	5.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XCII.

V. 1. Ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις. I. e., sine inscriptione apud Hebræos. Vide Eusebium in titu-

lum hujus psalmi. V. 2. Σ., ἐδραῖος etc. Colbert. στιχηρῶς scriptus

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

12. Καὶ ἐπόψεται ὁ ὀφθαλμὸς μου ἐν τοῖς ἀποτειχίζουσί με.

12. Καὶ ἐπέσθεν ὁ ὀφθαλμὸς μου ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου.

12. Καὶ ἐπόψεται ὁ ὀφθαλμὸς μου ἐν τοῖς ἀποτειχίζουσί με

14.

14. Περφυτευμένοι. *Οἱ λοιποὶ*, μεταφυτευθέντες.

14.

15. Ἐτι καρποφορήσουσι γηρῶντες, πίονες καὶ εὐθαλεῖς ἔσονται.

15. Τότε πληθυνθήσονται ἐν γῆρει πίονι, καὶ εὐπαθόντες ἔσονται. Ἐ΄, ἔτι γεννηματίσουσι. Γ΄, ἔτι πληθυνθήσονται.

15. Ἐτι καρποφορήσουσι γηρῶντες πίονες...

16. Ἀπαγγέλλοντες ἔτι ὀρθῶς Κύριος ὁ περιφράσσω με, καὶ οὐκ ἔστιν ἀδικία ἐν αὐτῷ.

16. Τοῦ ἀναγγεῖλαι ὅτι εὐθῆς Κύριος ὁ Θεὸς μου, καὶ οὐκ ἔστιν ἀδικία ἐν αὐτῷ.

16.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

12. Et inspiciet oculus meus in excludentibus me.

12. Et respexit oculus meus in inimicis meis.

12. Et inspiciet oculus meus in excludentibus me.

14.

14. Plantati. *Reliqui*, transplantati.

14.

15. Adhuc fructum ferent senes, pingues et floridi erunt.

15. Tunc multiplicabuntur in senecta uberi, et bene patientes erunt. V, adhuc germinabunt. VI, adhuc multiplicabuntur.

15. Adhuc fructum ferent senes pingues...

16. Annuntiantes quod rectus Dominus circummuniens me, et non est iniquitas in eo.

16. Ut annuntient, quoniam rectus Dominus Deus meus, et non est iniquitas in eo.

16.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XCI.

uberi, ac ex *ελαίῳ* postea *ἐλέῳ* factum fuisse: frequentissima quippe est τοῦ αἰ in ε mutatio. [Ald. et Complut. editt. habent *ελαίῳ*. Sic etiam Alex. DRACH]

Colbertinus στιχηρῶς scriptus.

V. 14. *Οἱ λοιποὶ*, μεταφ-. Drusius.

V. 15. 'A., ἔτι etc. Has omnes lectiones affert Drusius.

V. 12. Τὸ Ἐβρ., Σ., Θ., καὶ ἐπόψεται etc. Sic

V. 16. Σ., ἀπαγγέλλοντες etc. Idem.

PSALMUS XCII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

2. Ἐδραῖος ὁ θρόνος σου ἀπὸ τότε, ἀπ' αἰῶνος σὺ εἶ.

2. Ἐτοιμὸς ὁ θρόνος σου ἀπὸ τότε, ἀπὸ τοῦ αἰῶνος σὺ εἶ.

2.

3.

3. *Οἱ λοιποὶ*, φωνάς αὐτῶν.

3.

Vacat.

4.

4. Θαυμαστὸς ἐν ὑψηλοῖς ὁ Κύριος.

4.

5. Αἱ μαρτυρίαι σου.

5. Τὰ μαρτύριά σου.

5.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

2. Firmus thronus tuus ex tunc, a sæculo tu es.

2. Paratus thronus tuus ex tunc, a sæculo tu es.

2.

3.

3. *Reliqui*, voces suas.

3.

Vacat.

4.

4. Mirabilis in altis Dominus.

4.

5. Testificationes tuæ.

5. Testimonia tua.

5.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XCII.

V. 3. 'A., φωνήν etc. Drusius. Ibid. 'A., ἐπήρθη etc. Drusius.

V. 4. 'A., ὑπερμεγέθης etc. Sic Theodoretus. Ibid. Σ., αἱ μαρτυρίαι σου. Sic unus codex.

TO EBPAIKON.	PSALMUS XCIII. TO EBPAIKON Ἑλληνικαῖς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
דַּשִׁיעַ 1	1.	1. Ἐπιφάνηθι.
אֲלֻמְטָה וְגַר יִהְיֶה יִתְחַיֵּים יִרְצֹד 6	6.	6.
בֵּית בְּעֵימִים 8	8.	8.
תִּשְׁכִּילֹ		
וְאֶחָדֵינוּ כָּל-יִשְׂרָאֵל 15	15.	15. Καὶ ὁπίσω αὐτῆς πάντας οἰ αὐθεῖς τῆ καρδίᾳ.
מִי-יִקֹּם לִי עַם-מְרַעִים מִי- יִתְצַב לִי עַם-פְּגָלִי אֶחָד 16	16.	16. Τίς ἀναστήσεται μοι;
הַחֲבֹדְךָ כִּמְאֵה הַיּוֹת יִגְדֵךְ עִמָּל 20	20.	20. Μὴ μεθέξει σου θρόνος ἐπι- βουλῆς, ὁ πλάστων κόπον ἐπὶ ἀκρι- βασμόν;
עֲלֵי-קַח 20	20.	23.
בְּרַעְתֶּם יִמְיֵיתֶם 23	23.	Καὶ κατὰ τὴν πονηρίαν αὐτῶν ἀφανιστὸς αὐτούς. Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν.
יְהִי אֱלֹהֵינוּ	VULGATA LATINA.	AQUILA.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	1. Libere egit.	1. Appare.
1. Irradia. <i>Hieron.</i> , ostendere.	6. Viduam et advenam interfe- cerunt : et pupillos occiderunt.	6.
6. Viduam et advenam interfe- cient, et pupillos occident. <i>Hie- ron.</i> , <i>id.</i>	8. Intelligite, insipientes.	8.
8. Intelligite, stulti. <i>Hieron.</i> , <i>id.</i>	Sapite.	15. Et post illud omnes recti corde.
Intelligite. <i>Hieron.</i> , <i>discite.</i>	15. Et qui juxta illam omnes qui recto sunt corde.	16. Quis resurget mihi?
15. Et post illud omnes recti corde. <i>Hieron.</i> , et sequentur illud omnes recti corde.	16. Quis consurget mihi adver- sus malignantes? aut quis stabit mecum adversus operantes iniqui- tatem?	20. Num partem habebit tecum thronus insidiarum, fingens labo- rem super statutum?
16. Quis consurget mihi cum malignantibus? quis stabit mihi cum operariis iniquitatis? <i>Hieron.</i> , quis stabit pro me adversus ma- los? quis stabit pro me adversum operarios iniquitatis?	20. Numquid adhæret tibi sedes iniquitatis, qui singis laborem in præcepto?	23.
20. Numquid jungitur tibi thro- nus contritionis, fingens laborem super statutum? <i>Hieron.</i> , num- quid particeps erit tui thronus in- sidiarum, fingens laborem in præ- cepto?	23. Iniquitatem eorum.	Et secundum malitiam eorum delebit eos.
23. Iniquitatem eorum. <i>Hieron.</i> , <i>id.</i>	Disperdet eos.	Dominus Deus noster.
Et in malitia eorum succidet eos. <i>Hieron.</i> , et in malitia sua per- det eos.	Dominus Deus noster.	Dominus Deus noster.
Dominus Deus noster. <i>Hieron.</i> , <i>id.</i>		

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XCIII.

Ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ. Ἀνεπίγραφος παρὰ τοῖς Γ', καὶ Ε', καὶ Γ'. I. e. Psalmus ipsi David, sine inscriptione apud tres interpretes et V et VI. Hanc tituli notam ex uno codice mutuamur. Eusebius et unus codex Regius habent solum, ἀνεπίγραφος παρ' Ἑβραίοις, sine inscriptione apud Hebræos.

V. 1. Α., Σ., Θ., Ε', Γ', ἐπιφάνηθι. Sic duo codd.

V. 6. Θ., γήραν etc. Drusius.

V. 8. Ο', Θ., σύνετε δὲ, ἀνόητοι. Coislin. qui indicare videtur LXX ex Theodotionis editione sic emendatos fuisse in Hexaplis.

Ibid. Ἄλλ., ἐπιστ-. Idem Coislinianus. Videtur autem esse Aquila, qui ἐπιστὴν ἐπιστημοῦν vertere solet.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ἐπιφάνηθι.
6.
8.
15.
16. Τίς ἀναστήσεται ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς κακούργους; τίς ἐναστήσεται ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς ἐργάτας ἀδικίας;
20. Μὴ συναφθῆσεται σοι θρόνος ἐπηρείας, ὁ πλάσων ταλαιπωρίαν κατὰ προστάγματος;
23.

Καὶ κατὰ τὴν πονηρίαν αὐτῶν ἀφανιεῖ αὐτούς.

Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν.

SYMMACHIUS.

1. Appare.
6.
8.
15.
16. Quis consurget pro me adversus malignantes? quis insistet pro me adversus operantes iniquitatem?
20 Num conjungetur tibi thronus nocuenti, formans miseriam contra præceptum?
23.
Et secundum malitiam eorum delebit eos.
Dominus Deus noster.

1. Ἐπαρρησιάσατο. Ε', Γ', ἐπιφάνηθι.
6. Χήραν καὶ ὄρφανον ἀπέκτειναν, καὶ προσήλυτον ἐφόνευσαν.
8. Σύνετε δὴ, ἀνόητοι. Ἄλλως, σύνετε δὴ, ἄφρονες. Φρονήσατε. Ἄλλως, ἐπιστημωθήσαθε.
15. Καὶ ἐχόμενοι αὐτῆς πάντες οἱ εὐθεῖ, τῇ καρδίᾳ.
16. Τίς ἀναστήσεται μοι ἐπὶ πονηρευομένους; ἢ τίς συμπαροστήσεται μοι ἐπὶ τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν;
20. Μὴ συμπροσέσται σοι θρόνος ἀνομίας, ὁ πλάσων κόπον ἐπὶ προστάγματι;
23. Τὴν ἀνομίαν αὐτῶν. Ε', Γ', τὰς δόξνας αὐτῶν.

Καὶ κατὰ τὴν πονηρίαν αὐτῶν ἀφανιεῖ αὐτούς.

Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν.

LXX INTERPRETES.

1. Libere egit. V, VI, appare.
6. Viduam et pupillum occiderunt, et proselytum interfecerunt.
8. Intelligite utique, stulti. *Aliter*, intelligite utique, insipientes. *Sapite. Alius*, discetis.
15. Et qui juxta illam omnes qui recto sunt corde.
16. Quis consurget mihi adversus malignantes? aut quis stabit mecum adversus operantes iniquitatem?
20. Numquid adhæret tibi sedes iniquitatis, qui fingis laborem in præcepto?
23. Iniquitatem eorum. V, VI, dolores eorum.
Et secundum malitiam eorum delebit eos.
Dominus Deus noster.

1. Ἐπιφάνηθι.
6. Χήραν καὶ ὄρφανούς ἐφόνευσαν, καὶ προσήλυτον ἐκάκωσαν.
8. Σύνετε δὴ, ἀνόητοι.
15. Καὶ ὀπίσω αὐτῆς πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.
16. Τίς ἀναστήσεται μοι;
20.
23.

Καὶ κατὰ τὴν πονηρίαν αὐτῶν ἀφανιεῖ αὐτούς.

Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν.

THEODOTIO.

1. Appare.
6. Viduam et pupillos occiderunt, et proselytum afflixerunt.
8. Intelligite utique, stulti.
15. Et post illud omnes recti corde.
16. Quis resurget mihi?
20.
23.
Et secundum malitiam eorum delebit eos.
Dominus Deus noster.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XCIII.

V. 15. Ἀ., Θ., καὶ ὀπίσω etc. Theodoretus et Colbertinus στιχηρῶς scriptus.

V. 16. Σ., τίς ἀναστήσεται etc. Regii duo, quorum unus habet, ἀντιστήσεται, ac Theodoretus, qui pro ἐργάτας habet ἐργαζομένους, ut et Coislin. unus. Aquilæ et Theodotionis lectionem habet Drusius.

V. 20. Ἀ., μὴ μεθέξει etc. Duo Regii, Drusius ac Theodoretus, qui ad Symmachum legit, προσ-

τάγματα.

V. 23. Ε', Γ', καὶ τὰς δόξνας αὐτῶν. Corder.

Ibid. *Oi πάντες*, κατὰ τὴν πονηρίαν etc. Drusius. Martianæus vero, καὶ ἐν τῇ πονηρίᾳ αὐτῶν, *et in malitia sua* etc.

Ibid. *Oi πάντες*, Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν. Ex Hieronymo.

TO EBPAIKON.	PSALMUS XCIV. TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
2 בְּרִיעַ	2.	2.
3 וְכֹלֵךְ גִּדְּלָה עַל-כָּל-אֱלֹהִים	3.	3. Καὶ βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πάν- τας τοὺς θεοὺς.
4 אֲשֶׁר בִּידוֹ מִחִקְרֵי-אָרֶץ	4.	4. Οὗ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἐξιχνα- σμοὶ γῆς.
10 אַרְבַּעִים שָׁנָה אֶקְוֶם	10.	10. Τεσσαράκοντα ἔτη δυσηρε- στήθην.
11 אֶל-מִנְחֹחַי	11.	11.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
2. Jubilemus. <i>Hieron., id.</i>	2. Jubilemus.	2.
3. Et rex magnus super omnes deos. <i>Hieron., id.</i>	3. Et rex magnus super omnes deos.	3. Et rex magnus super omnes deos.
4. Quod in manu ejus investi- gationes terræ. <i>Hieron., in cujus manu fundamenta terræ.</i>	4. Quia in manu ejus sunt om- nes fines terræ.	4. In cujus manu investigatio- nes terræ.
10. Quadraginta annis fastidio habui. <i>Hieron., quadraginta annis displicuit mihi.</i>	10. Quadraginta annis proxi- mus fui.	10. Quadraginta annis displicuit mihi.
11. In requiem meam. <i>Hieron., id.</i>	11. In requiem meam.	11.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XCIV.

- V. 2. Ἀλλ., σηµάνωµεν. Coislinianus unus. machi locum habet etiam Eusebius.
V. 3. Ἀ., Ο', Θ., καὶ βασιλεὺς etc. Drusius. Sym- V. 4. Ἀ., οὗ ἐν τῇ etc. Drusius.

(TO EBPAIKON.	PSALMUS XCV. TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
4.	4.	4.
5 אֱלֹהִים	5.	5. Ἐπίπλαστοι.
7 מִשְׁפָּחָה עַמִּים 7 <i>Tò 'Eβρ., ai συγγένεται τῶν ἐθνῶν.</i>	7.	7.
9 חִילֹךְ מִכַּנְיֹו כָל-הָאָרֶץ	9.	9. Ὀδινήσατε ἀπὸ προσώπου αὐ- τοῦ πᾶσα ἡ γῆ.
10 יִדְּוָה מֹלֵךְ אֶף-תַּנְחַן תַּבֵּל בַּל- תְּבוֹט	10.	10.
11 יִרְעַם הַיָּם וּמְלֹאוֹ	11.	11. Βροντήσῃ ἡ θάλασσα καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς.
12 יַעֲלוּ שָׂדֵי וְכָל-אֲשֶׁר-בּוֹ	12.	12.
VERSIO HEBRAICI TEXT.:	VULGATA LATINA.	AQUILA.
4.	4.	4.
5. Vana. <i>Hieron., sculptilia.</i>	5. Dæmonia.	5. Commentitii.
7. Cognationes populorum. <i>Heb. int., id. Hieron., familiae populo- rum.</i>	7. Patriæ gentium.	7.
9. Pavete a faciebus ejus, uni- versa terra. <i>Hieron., paveat a fa- cie ejus omnis terra.</i>	9. Commoveatur a facie ejus universa terra.	9. Parturite a facie ejus, univer- sa terra.
10. Dominus regnavit, etiam fir- mabitur orbis, ne nutet. <i>Hieron., Dominus regnavit; siquidem ap- pendit orbem immobilem.</i>	10. Dominus regnavit : etenim correxit orbem terræ, qui non commovēbitur.	10.
11. Sonabit mare et plenitudo ejus. <i>Hieron., tonet mare et pleni- tudo ejus.</i>	11. Commoveatur mare et pleni- tudo ejus.	11. Tonabit mare et plenitudo ejus.
12. Exsultabit ager, et omne quod in eo. <i>Hieron., gaudeat ager, et omnia quæ in eo sunt.</i>	12. Gaudebunt campi et omnia quæ in eis sunt.	12.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

2.
3. Καὶ βασιλεὺς μέγας ἐπάνω πάντων τῶν θεῶν.
4. Οὐ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ κατώτατα γῆς.
10. Τεσσαράκοντα ἔτη θυσηρεστήθην.
11.

2. Ἀλαλάξωμεν. Ἄλλος, σημάνωμεν. Ἄλλος, κροτήσωμεν.
3. Καὶ βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς θεοὺς.
4. Ὅτι ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὰ πέρατα τῆς γῆς.
10. Τεσσαράκοντα ἔτη προσώχθισα.
11. Εἰς τὴν κατάπαυσίν μου. *Οἱ ἄλλοι, εἰς ἀνάπαυσίν μου.*

2.
3. Καὶ βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς θεοὺς.
4.
10.
11.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

2.
3. Et rex magnus supra omnes deos.
4. In cujus manu sunt infima terræ.
10. Quadraginta annis displicuit mihi.
11.

2. Jubilemus. *Alius, significamus. Alius, plaudamus.*
3. Et rex magnus super omnes deos.
4. Quia in manu ejus fines terræ.
10. Quadraginta annis offensus fui.
11. In requiem meam. *Reliqui, id.*

2.
3. Et rex magnus super omnes deos.
4.
10.
11.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XCIV.

V. 10. Ἄ., Σ., τεσσαράκοντα. Drusius, Theodoretus et duo Regii;

V. 11. *Οἱ ἄλλοι, εἰς ἀνάπαυσίν μου.* Theodoretus.

PSALMUS XCV.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

1.
5. Ἀνύπαρτοι.
7.
9. Ὁδινήσατε ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, πᾶσα ἡ γῆ.
10. Κύριος ἐβασίλευσε, καὶ ἤδρασε τὴν οἰκουμένην ἀπερίτρεπτον.
11. Ἦχησεν ἡ θάλασσα σὺν τῷ πληρώματι αὐτῆς.
12. Γαυριάσει ἀγροὺς, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ.

1. Τῷ Δαυὶδ. Ἀνεπίγραφος παρὰ τοῖς Γ' καὶ Ε' καὶ Γ'.
5. Δαιμόνια.
7. Αἱ πατριαὶ τῶν ἐθνῶν. *Οἱ λοιποὶ, αἱ συγγένειαι τῶν ἐθνῶν.*
9. Σαλευθῆτω ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ.
10. Ὁ Κύριος ἐβασίλευσε· καὶ γὰρ κατώρθωσε τὴν οἰκουμένην, ἥτις οὐ σαλευθήσεται.
11. Σαλευθήτω ἡ θάλασσα καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς.
12. Χαρήσεται τὰ πεδία, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς.

1.
5.
7.
9.
10.
11.
12.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1.
5. Non existentes.
7.
9. Parturitea facie ejus, universa terra.
10. Dominus regnavit, et firmavit orbem immobilem.
11. Sonuit mare cum plenitudine ejus.
12. Gaudebit ager et omnia quæ in eo.

1. Ipsi David. *Caret inscriptione apud tres interpretes et V et VI.*
5. Dæmonia.
7. Patriæ gentium. *Reliqui, cognationes populorum.*
9. Commoveatur a facie ejus universa terra.
10. Dominus regnavit: etenim correxit orbem terræ, qui non commovebitur.
11. Commoveatur mare et plenitudo ejus.
12. Gaudebunt campi et omnia quæ in eis sunt.

1.
5.
7.
9.
10.
11.
12.

TO EBPAIKON.

או ירננו כל-עצי-יער
 15 לפני יהוה ו כי בא

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

13.

ΑΓΓΛΑΣ.

Τότε αινέσουσι πάντα τὰ ξύλα
 τοῦ δρυμοῦ.

13.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

Tunc præconia dicent omnia ligna sylvæ. *Hieron.*, tunc laudabunt universa ligna saltus.

13. A facie Domini quia venit. *Hieron.*, ante faciem Domini quoniam venit.

VULGATA LATINA.

Tunc exsultabunt omnia ligna sylvarum.

13. A facie Domini quia venit.

AQUILA.

Tunc laudabunt universa ligna saltus.

13.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXV.

V. 4. De titulo vide supra ad psalm. xciii.
 V. 5. 'A., ἐπιπλαστοί etc. *Drusius.*
 V. 7. *Οἱ λοιποὶ* etc. Sic unus codex Colbertinus. [Sic etiam Eusebius in comment. ad ps. xcvi, in principio, ubi exhibet ipsa τῶν λοιπῶν verba, et

interpretationem Hebraicæ veritatis. *Drach.*
 V. 9. 'A., Σ., ὠδηγήσατε etc. Sic duo Regii, et *Theodoretus.*
 V. 10. Σ., Κύριος ἐβασίλευσε etc. *Drusius.*
 V. 11. 'A., βροντήσαι etc. Sic manus. *Symma-*

PSALMUS XCVI.

TO EBPAIKON.

רע 10
 חסידיו

מִיַּד רְשָׁעִים
 VERSIO HEBRAICI TEXT.

10. Malum. *Hieron.*, *id.*
 Sanctorum suorum. *Hieron.*, *id.*
 De manu impiorum. *Hieron.*, *ia.*

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

10.

VULGATA LATINA.

10. Malum.
 Sanctorum suorum.
 De manu peccatoris.

ΑΓΓΛΑΣ.

10. Πονηρόν.

Ἐκ χειρὸς ἀσεβῶν.
 AQUILA.

10. Malum.
 De manu impiorum.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XCVI.

Eusebii nota ad titulum : Μῆτε ψαλμὸς , μῆτε mus, neque canticum inscribitur apud Hebræos. ὥδη ἐπιγέγραπται παρ' Ἑβραίοις. I. c. neque psal-

TO EBPAIKON.

שיר ה' 1
 נפלאות
 השיעה-רו
 3 מפסי
 4 הריעו

ורננו
 7 ירעם הים וכלא תבל וישבי בה

VERSIO HEBRAICI TEXT.

1. Canticum novum. *Hieron.*, *id.*
 Mirabilia. *Hieron.*, *id.*
 Salvavit sibi. *Hieron.*, *id.*
 3. Fines. *Hieron.*, *id.*
 4. Jubilate. *Hieron.*, *id.*
 Et laudate. *Hieron.*, *id.*
 7. Tonet mare et plenitudo ejus : orbis et habitatores ejus. *Hieron.*, *id.*

PSALMUS XCVII.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

1.

5.

4.

7.

VULGATA LATINA.

1. Canticum novum.
 Mirabilia.
 Salvavit sibi.
 3. Termini.
 4. Jubilate.
 Et exsultate.
 7. Moveatur mare et plenitudo ejus : orbis terrarum et qui habitant in eo.

ΑΓΓΛΑΣ.

1.

3.

4.

Kαὶ αἰνεῖτε.

7.

AQUILA.

1.
 3.
 4.
 Et laudate.
 7.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

13.

Τότε ἀγαλλιᾶσονται πάντα τὰ ξύ-
λα τοῦ ὄρουμου.

13. Πρὸ προσώπου τοῦ Κυρίου
ὅτι ἔρχεται. *Οἱ λοιποὶ*, ἀπὸ προσ-
ώπου Κυρίου ὅτι ἔρχεται.

13.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

Tunc exsultabunt omnia ligna
saltus.

13.

13. Ante faciē Domini quo-
niam venit. *Reliqui*, a facie Domi-
ni quia venit.

13.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XCV.

chi verò lectionem habet Drusius. Theodoretus
Symmacho et Theodotioni tribuit, habetque ἡχῆσει,
similiterque Corderius, ἡχῆσει.

Ibid. 'A., τότε αινέσουσι etc. Theodoretus.
V. 13. *Οἱ λοιποὶ*, ἀπὸ προσώπου Κυρίου etc.
Drusius.

V. 12. Σ., γαυριάσει etc. Theodoretus.

PSALMUS XCVI.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

10. Κακόν.

10. Πονηρόν. Ε', Γ', *id.*

10. Πονηρόν.

Τῶν ὁσίων αὐτοῦ. "Ἄλλος, τῶν
ἀγνῶν αὐτοῦ.

'Εκ χειρὸς παρανόμων.

'Εκ χειρὸς ἀμαρτωλῶν.

'Εκ χειρὸς ἀμαρτωλοῦ.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

10. Malum.

10. Malum. V, VI, *id.*

10. Malum.

11. Sanctorum suorum. *Alius*,
castorum suorum.

De manu iniquorum.

De manu peccatorum.

De manu peccatoris.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XCVI.

V. 10. A., Ο', Θ. etc., Drusius.

unus. Vocem ἡχῆσει ita vertit Aquila psalm. xi.

Ibid. "Ἄλλος, τῶν ἀγνῶν αὐτοῦ. Coislinianus

Ibid. 'A., ἐκ χειρὸς etc. Drusius.

PSALMUS XCVII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1.

1. Ἄσμα καινόν. "Ἄλλος, ἄσμα
νέον.

1.

Τεράστια.

Θαυμαστά.

'Ἔσωσεν αὐτῷ.

'Ἔσωσεν αὐτῷ.

3.

3. Τὰ πέρατα. "Ἄλλος, τὰ τέλη.

3.

4.

4. Ἀλαλάξατε. "Ἄλλος, σημάνα-
τε. "Ἄλλος, κροτήσατε.

4.

Καὶ εὐφημεῖτε.

Καὶ ἀγαλλιᾶσθε.

7. Ἠχείτω ἡ θάλασσα σὺν πλη-
ρώματι αὐτῆς, ἡ οἰκουμένη καὶ οἱ
κατοικοῦντες αὐτήν.

7. Σαλευθήτω ἡ θάλασσα καὶ τὸ
πλήρωμα αὐτῆς, ἡ οἰκουμένη καὶ
οἱ κατοικοῦντες αὐτήν.

7.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1.

1. Canticum novum. *Alius, id.*

1.

Prodigia.

Mirabilia.

Salvavit sibi.

Salvavit sibi.

3.

3. Termini. *Alius, fines.*

3.

4.

4. Jubilate. *Alius, significate.*
Alius, plaudite.

4.

Et benedicite.

Et exsultate.

7. Sonet mare cum plenitudine
ejus, orbis et inhabitantes cum.

7. Moveatur mare et plenitudo
ejus: orbis terrarum et qui habi-
tant in eo.

7.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON	AKYAAΣ.
בא כ׳-ב 9	Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	
	9.	9.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
9. Quoniam venit. <i>Hieron.</i> , quia venit.	9. Quoniam venit.	
	9.	

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XCVII.

V. 1. Ἄλλος, ἄσμα νέον. Coislinianus unus.
Ibid. Σ., περάστια. Regius unus ex Hesychio.
Ibid. Θ., ἔσωσεν αὐτῶν. Coislinianus unus.

V. 3. Ἄλλος, τὰ τέλη. Coislinianus unus.
V. 4. Ἄλλος, σημάνατε. Coislinianus unus.

PSALMUS XCVIII.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON	AKYAAΣ.
וְעַד מֶלֶךְ מִשְׁפָּט אֲדָבָה 4	Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	
	4.	4. Καὶ κράτος βασιλέως κρῖσιν ἠγάπησεν.
וְדוּדָא יַעֲנֵם 6	6.	6. Καὶ αὐτὸς ἐπακούσεται αὐτῶν.
	6.	
וְנָקַם עַל-עֲלִילָתָם 8	8.	8.
	8.	
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
4. Et regis fortitudo iudicium dilexit. <i>Hieron.</i> , imperium regis iudicium diligit.	4. Et honor regis iudicium diligit.	4. Et imperium regis iudicium dilexit.
6. Et ipse exaudiebat eos. <i>Hieron.</i> , et ipse exaudivit eos.	6. Et ipse exaudiebat eos.	6. Et ipse exaudiet eos.
8. Et vindicans super studia illorum. <i>Hieron.</i> , et ultor super commutationibus eorum.	8. Et ulciscens in omnes adinventiones eorum.	8.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XCVIII.

Ἄνεπιγραφὸς παρ' Ἑβραίων. I. e. caret inscriptione apud Hebræos. Hanc notam ad titulum habet

Eusebius.
V. 4. Ἄ., καὶ κράτος etc. Drusius.

PSALMUS XCIX.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON	AKYAAΣ.
וְדוּדָא 1	Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	
	1.	1.
וְבִרְנָה 2	2.	2. Ἐν αἰνέσει.
וְדוּדָא עֲשׂוּ וְלֹא אֲנֹחֵי עִמָּו 3	3.	3.
וְצִנָּן מְרֵעִינֵוּ		
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Jubilate. <i>Hieron.</i> , id.	1. Jubilate.	1.
2. In laude. <i>Hieron.</i> , id.	2. In exultatione.	2. In laude.
3. Ipse fecit nos, et non nos. Populus ejus, et pecus pascuæ ejus. <i>Hieron.</i> , ipse fecit nos, et ipsius sumus : populus ejus, et grex pascuæ ejus.	3. Ipse fecit nos, et non ipsi nos : populus ejus, et oves pascuæ ejus.	3.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XCIX.

V. 1. Ἄλλος, σημάνατε etc. Coisl. unus.

retus et Drusius.

V. 2. Ἄ., ἐν αἰνέσει etc. Sic Regii duo, Theodo-

V. 3. Σ., αὐτὸς etc. Eusebius. Sed hæc interpre-

PSALMUS C.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON	AKYAAΣ.
וְאֹמְרֵיהּ אֲשַׁכְּלֶיהּ וּבִדְן 2, 1	Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	
חַבִּים	1, 2.	1, 2.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1, 2. Psallam, intelligam in via perfecta. <i>Hieron.</i> , psallam, erudiar in via perfecta.	1, 2. Psallam et intelligam in via immaculatæ.	1, 2.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

9. Ὅτι ἦκει. *Oi λοιποὶ, ὅτι ἐρ- 9.*
χεται.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

9. Quoniam venit. *Reliqui, id. 9.*

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XCVII.

Ibid. 'A., καὶ αὐεῖτε etc. Sic unus codex.

στιγμῶς scriptus habet, ἤχησάτω.

V. 7. Σ., ἤχειτω etc. Drusius. Colbertinus autem

V. 9. *Oi λοιποὶ, ὅτι ἐρχεται.* Drusius.

PSALMUS XCVIII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

4. Ἰσχύον βασιλεὺς τοῦ κρίματος ἀγαπᾷ.

4. Καὶ τιμὴ βασιλέως κρίσιν ἀγαπᾷ.

4.

6. Καὶ αὐτὸς εἰσήκουεν.

6. Καὶ αὐτὸς εἰσήκουεν. Ε΄, *id.*
Γ΄, ἐπήκουσεν.

6. Καὶ αὐτὸς εἰσήκουεν.

8. Καὶ ἐκδικος ἐπὶ ταῖς ἐπιτηδεύματις αὐτῶν.

8. Καὶ ἐκδικῶν ἐπὶ πάντα τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν.

8.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

4. Fortitudinem rex iudicii diligit.

4. Et honor regis iudicium diligit.

4.

6. Et ipse exaudiebat.

6. Et ipse exaudiebat. V, *id.*
VI, exaudivit.

6. Et ipse exaudiebat.

8. Et vindex super nocentibus eorum.

8. Et ulciscens in omnes adinventiones eorum.

8.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XCVIII.

V. 6. 'A., καὶ αὐτὸς etc. Drusius.

V. 8. Σ., καὶ ἐκδικος, etc. Sic Reg. unus.

PSALMUS XCIX.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1.

1. Ἀλαλάξατε. Ἄλλος, κροτήσατε. Ἄλλος, σημάνατε.

1.

2. Μετ' εὐφημίας.

2. Ἐν ἀγαλλιάσει.

2.

3. Αὐτὸς ἐποίησεν ἡμᾶς οὐκ ὄντας· ἡμεῖς δὲ λαὸς νομῆς αὐτοῦ, καὶ πρόβατα χειρὸς αὐτοῦ.

3. Αὐτὸς ἐποίησεν ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἡμεῖς, λαὸς αὐτοῦ καὶ πρόβατα τῆς νομῆς αὐτοῦ.

3.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1.

1. Jubilate. *Alius*, plaudite. *Alius*, significate.

1.

2. Cum benedictione.

2. In exultatione.

2.

3. Ipse fecit nos non existentes. Nos autem populus pascuæ ejus, et oves manus ejus.

3. Ipse fecit nos, et non nos, populus ejus, et oves pascuæ ejus.

3.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum XCIX.

tatio non mendii suspicione vacat. Coislinianus unus

« *In alio*, et oves manus ejus. » Illic vero codex est

habet: Ἐν ἄλλω, καὶ πρόβατα χειρὸς αὐτοῦ, i. e., noni sæculi.

PSALMUS C.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1, 2. Μελοδῆσω, ἐνοησῶ ὁδὸν δμῶμον.

1, 2. Ψαλῶ, καὶ συνήσω ἐν ὁδοῦ ἀμῶμων. Ἄλλος, ἀνεκμπῶ.

1, 2.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1, 2. Modulabor, cogitabo viam perfectam.

1, 2. Psallam et intelligam in via immaculata. *Alius*, inculpata.

1, 2.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	AKYAAΣ.
לבב עקש 4	4.	4.
אצמיה 8	8.	8.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
4. Cor perversum. <i>Hieron.</i> , cor pravum.	4. Cor pravum.	4.
8. Succidam. <i>Hieron.</i> , perdam.	8. Interficiēbam.	8.
Notæ et variæ lectiones ad Psalmum C.		
V. 2. Σ., μελωδήσω. Sic duo mss. et Theodoret.	V. 4. Hæ lectiones ex Cois'iniano uno.	

TO EBPAIKON.	PSALMUS CI. TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	AKYAAΣ.
יעסף 1	1.	1.
שירד		
ושעתי 2	2.	2.
זעבותי כבודך נוד 4	4.	4. Καὶ τὰ ὄστιά μου ὡς καῦσις ἐψαυρώθη.
הייתי כנוס חרבת 7	7.	7. Ἐγενήθηγ ὡσεὶ νυκτεκόραξ ἐν οἰκοπέδῳ.
בהללי בי נשבע 9	9.	9.
ואת עפיה 15	15.	15. Καὶ τὸν χοῦν αὐτῆς.
ענה בדרך כד 24	24.	24.
וכלם כנגד יבול כלבש תחליפם 27	27.	27.
יחלפי		
יכן 29	29.	29.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Deficiet angore. <i>Hieron.</i> , anxius fuerit.	1. Anxius fuerit.	1.
Eloquium suum. <i>Hieron.</i> , id.	Precem suam.	
2. Et clamor meus. <i>Hieron.</i> , id.	2. Et clamor meus.	2.
4. Et ossa mea tamquam focus exusta sunt. <i>Hieron.</i> , et ossa mea quasi frixa contabuerunt.	4. Et ossa mea sicut cremium aruerunt.	4. Et ossa mea ut res exusta aruerunt.
7. Fui sicut falco solitudinum. <i>Hieron.</i> , factus sum quasi bubo solitudinum.	7. Factus sum sicut nycitorax in domicilio.	7. Factus sum sicut nycitorax in domicilio.
9. Insanientes adversum me jurabant. <i>Hieron.</i> , exsultantes per me jurabant.	9. Et qui laudabant me adversum me jurabant.	9.
15. Et pulverem ejus. <i>Hieron.</i> , idem.	15. Et terræ ejus.	15. Et humum ejus.
24. Amixit in via fortitudinem meam. <i>Hieron.</i> , id.	24. Respondit ei in via virtutis suæ.	24.
27. Et omnes ipsi sicut vestimenta veterascent, sicut vestimentum mutabis eos, et mutabuntur. <i>Hieron.</i> , et omnes quasi vestimentum atterentur: quasi pallium mutabis eos, et mutabuntur.	27. Et omnes sicut vestimentum veterascent, et sicut opertorium mutabis eos, et mutabuntur.	27.
29. Stabilietur. <i>Hieron.</i> , perseverabit.	29. Dirigetur.	29.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CI.

V. 1. Σ., ἀθυμεῖ. Chrysostomus. Eusebius aliter exhibet Symmachi lectionem, ἀθυμᾷ. Unus vero Regius sic habet, ἐνια τῶν ἀντιγράφων ἔχει, τετραδί: σαθδάτων· πλην οὔτε παρὰ τῷ Ἑβραίῳ, οὔτε

παρὰ τοῖς ἄλλοις ἐρμηνοῦται, οὔτε παρὰ τοῖς Ὁ εὐρηται.
V. 2. Σ., καὶ ἡ οἰμωγὴ μου etc. Theodoretus et Euthymius.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

4.	4. Καρδία σκαμβή. "Α.Ι.Ι.Ο.Σ, καρδία στρεβλή. "Α.Ι.Ι.Ο.Σ, καρδία διέστραμμένη.	4.
8. Ἀφώνους ἐπόλουν.	8. Ἀπέκτεινον.	8.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
4.	4. Cor pravum. <i>Alius</i> , cor tortuosum. <i>Alius</i> , cor perversum.	4.
8. Mutos faciebant.	8. Interficiebam.	8.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum C.

V. 8. Ζ., ἀφώνους ἐπόλουν. Ita Reg. unus ex Hesychio. Forte, ἀφανείς ἐπόλουν.

PSALMUS CI.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.]

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ἄθυμεϊ. Τὴν λογοποιῶν ἑαυτοῦ.	1. Ἀκηδιάση. Τὴν δέησιν αὐτοῦ.	1.
2. Καὶ ἡ οἰμωγὴ μου.	2. Καὶ ἡ κραυγὴ μου.	2.
4. Καὶ τὰ ὀστέα μου ὡς ἀπόκαυμα αὐα γέγονεν.	4. Καὶ τὰ ὀστέα μου ὡσεὶ φρύγιον συνεφύρησαν.	4. Ὡς φρύγιον.
7. Ἐγενήθην ὡς ἐπόψ ἐν ἐρείπω.	7. Ἐγενήθη ὡσεὶ νυκτικώραξ ἐν οἰκοπέδῳ. Ε', <i>id.</i> Γ', ὡς γλαυξ.	7. Ἐγενήθη ὡσεὶ νυκτικώραξ ἐν οἰκοπέδῳ.
9.	9. Καὶ οἱ ἐπαινοῦντές με κατ' ἐμοῦ ὤμνουν. "Α.Ι.Ι.Ο.Σ, καὶ οἱ καταστασιάζοντές μου ἐμὲ ὄρκον ἐπόλουν.	9.
15. Καὶ τὸν χοῦν αὐτῆς.	15. Καὶ τὸν χοῦν αὐτῆς.	15. Καὶ τὸν χοῦν αὐτῆς.
24. Ἐκάκωσεν ἐν ὀδῷ τὴν ἰσχύν μου.	24. Ἀπεκρίθη αὐτῷ ἐν ὀδῷ ἰσχύος αὐτοῦ.	24.
27. Καὶ πάντες ὡς ἱμίτιον παλαιωθήσονται, καὶ ὡς ἔνδυμα ἐλίξεις αὐτούς, καὶ ἀλλαγῆσονται.	27. Καὶ πάντες ὡς ἱμίτιον παλαιωθήσονται, καὶ ὡσεὶ περιβόλαιον ἐλίξεις αὐτούς, καὶ ἀλλαγῆσονται.	27.
29. Διαμενεῖ.	29. Κατευθυνθήσεται.	29.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
1. Animus deficit.	1. Anxius fuerit.	1.
Sermocinationem suam.	Precem suam.	
2. Et ejulatus meus.	2. Et clamor meus.	2.
4. Et ossa mea sicut exustio arefacta sunt.	4. Et ossa mea sicut cremium confrixia sunt.	4. Sicut cremium.
7. Factus sum sicut upupa in maccria.	7. Factus sum sicut nycticorax in domicilio. V, <i>id.</i> VI, ut noctua.	7. Factus sum sicut nycticorax in domicilio.
9.	9. Et qui laudabant me adversum me jurabant. <i>Alius</i> , et seditionem moventes adversum me, juramentum me faciebant.	9.
15. Et humum ejus.	15. Et humum ejus.	15. Et humum ejus.
24. Amixit in via fortitudinem meam.	24. Respondit ei in via virtutis sue.	24.
27. Et omnes sicut vestimentum veterascent, et sicut indumentum volves eos, et mutabuntur.	27. Et omnes sicut vestimentum veterascent, et sicut opertorium volves eos, et mutabuntur.	27.
29. Perseverabit.	29. Dirigetur.	29.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CI.

V. 4. Α., καὶ τὰ ὀστέα μου etc. Ita Drusius Aquilæ, Symmachi et Theodotionis lectiones effert, ἐψαθυρώθη. Vide Josue ix, 5.

V. 7. Α., Ο., Θ., Ε', ἐγενήθη etc. Sic ex Hiero-

nymo versiones expressit Martianus. Locum vero Hieronymi sic habet Epist. ad Sun. et Fret.: *In Hebræo pro nycticorace verbum BOS scriptum est, quod Aquila et LXX et Theodotion et Quinta editio,*

nycticoracem, interpretati sunt, Symmachus, upupam : Sexta editio, noctuam, quod et nos magis sequimur. Denique ubi apud nostros et Græcos legitur : Factus sum sicut nycticorax in domicilio, plerique bubonem contentiose significari putant. Sic

locum ex Martianæo damus. Ubi notat ille mss. omnes bos, non eos habere. Cum autem B et C Latine longe dissimiles sint; contra vero ב et כ ita similes, ut teste Eusebio una pro alia sæpe accipiat, Hieronymum unam pro alia littera accepisse

PSALMUS CII.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

ΑΚΥΤΑΑΣ.

*Ελληνικοῖς γράμμασι.

כר-גבולִיך 2	2.	2.
ורחמים 4	4.	4. Καὶ οἰκτιρμοί;
המשביע 5	5.	5.
זכור 14	14.	14.
כי רחח עברה-בו ואינני 16	16.	16. Τότε οὐχ ὑπάρξει.
וצדקת 17	17.	17.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

2. Omnium retributionum ejus. Hieron., ia.	2. Omnes retributiones ejus.	2.
4. Et miserationibus. Hieron., idem.	4. Et miserationibus.	4. Et miserationibus.
5. Saturans. Hieron., qui replet.	5. Qui replet.	5.
14. Recordatus. Hieron., id.	14. Recordatus.	14.
16. Quia ventus pertransiit in eum, et non ipse. Hieron., quia spiritus pertransiit eum, et non subsistet.	16. Quoniam spiritus pertransiit in illo, et non subsistet.	16. Τὺνec non subsistet.
17. Et justitia ejus. Hieron., id.	17. Justitia illius.	17.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CII.

V. 2. Σ., πάσας τὰς etc. Reg. unus et Drusius.

V. 5. Ἄλλος, κορεννόντα. Colbertinus στιχηρῶς scriptus.

V. 4. Ἀ, Σ, Ὀ, καὶ οἰκτιρμοῖς etc. Drusius.

PSALMUS CIII.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

[ΑΚΥΤΑΑΣ.

*Ελληνικοῖς γράμμασι.

יהוה אלהי גדלת מאד 1	1.	1.
הוד וחדר לבשת		Ἐπιδοξότητα καὶ διαπρέπειαν...
כיריעה 2	2.	2.
אש להב 4	4.	4. Πῦρ λάθρον.
על-מנוניה 5	5.	5. Ἐπὶ τῆς ἕδρας αὐτῆς.
תודם כלברש כסותו 6	6.	6. Ἄβυσσον ὡς ἔνδυμα περιβάλες αὐτήν.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

1. Domine Deus meus, magnificatus es vehementer. Hieron., Domine Deus meus, magnificatus es nimis.	1. Domine Deus meus, magnificatus es vehementer.	1.
Gloriam et decorem induisti. Hieron., gloria et decore indutus es.	Confessionem et decorem induisti.	Gloriam et decorem...]
2. Sicut pellem. Hieron., id.	2. Sicut pellem.	2.
4. Ignem flagrantem. Hieron., ignem urentem.	4. Ignem urentem.	4. Ignem voracem.
5. Super bases suas. Hieron., super basem suam.	5. Super stabilitatem suam.	5. Super sedes suas.
6. Abyso quasi vestimento operuisti eam. Hieron., id.	6. Abyssus sicut vestimentum amictus ejus.	6. Abyssum sicut indumentum circumjecisti ei.

putandum est; nisi quis malit vitium in librariorum Latinos refundere qui *Bos*, pro *Cos*, posuerint, quod probabilius.

V. 9. Ἄλλος, καὶ οἱ κατασ-. Drusius.
V. 15. Οἱ Π., καὶ τὸν χοῦν. Hieron. Ibidem.

V. 24. Σ., ἐκάκωσεν etc. Drusius.
V. 27. Σ., καὶ πάντες etc. Theodoretus, qui ibidem legit ἐλίξεις sed ejus interpres olim legisse videtur, ἀλλάξεις, qui vertit *mutabis*.
V. 29. Σ., διαμενεῖ. Theodoretus.

PSALMUS CII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο'.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
2. Πάσας τὰς εὐεργεσίας αὐτοῦ.	2. Πάσας τὰς αἰνέσεις αὐτοῦ.	2.
4. Καὶ οἰκτιρμοῖς.	4. Καὶ οἰκτιρμοῖς.	4. Καὶ οἰκτιρμῶ.
5.	5. Ἐμπιπλῶντα. Ἄλλος, κορευόντα.	5.
14. Μνημονεύων.	14. Μνήσθητι.	14. Μνήσθητι.
16. Ὅτι πνεῦμα διέρχεται αὐτόν· εἶτα οὐχ ὑπάρχει.	16. Ὅτι πνεῦμα διήλθεν ἐν αὐτῷ, καὶ οὐχ ὑπάρξει.	16.
17. Ἀνταπόδοσις.	17. Δικαιοσύνη αὐτοῦ.	17.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIΩ.
2. Omnia beneficia ejus.	2. Omnes laudes ejus.	2.
4. Et miserationibus.	4. Et miserationibus.	4. Et miseratione.
5.	5. Qui replēt. <i>Alius</i> , satiantem.	5.
14. Recordans.	14. Recordare.	14. Recordare.
16. Quia spiritus pertransit cum; deinde non existit.	16. Quoniam spiritus pertransivit in illo, et non subsistet.	16.
17. Retributiō ejus.	17. Justitia illius.	17.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CII.

V. 14. Σ., μνημονεύων etc. Drusius.

bert. unus. Lectionem Aquilæ habet Regius unus.

V. 16. Σ., ὅτι πνεῦμα etc. Theodoretus et Col-

V. 17. Σ., ἀνταπόδοσις etc. Eusebius.

PSALMUS CIII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο'.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
1. Κύριε ὁ Θεός μου, μέγας εἶ σφόδρα.	1. Κύριε ὁ Θεός μου, ἐμεγαλύνθησ σφόδρα.	1.
Ἦμνον καὶ εὐδοξίαν ἡμφιάσω.	Ἐξομολόγησιν καὶ εὐπρέπειαν ἐνεδύσω.	Μεγαλοπρέπειαν.
2.	2. Ὡσεὶ δέριον. Ἄλλος, ὡσεὶ δέρμα.	2.
4. Πυρίνην φλόγα.	4. Πῦρ φλέγον.	4.
5. Ἐπὶ τῆς ἑδρας αὐτῆς.	5. Ἐπὶ τὴν ἀσφάλειαν αὐτῆς. Γ', ἐπὶ τῆς ἑδρας αὐτῆς.	5.
6.	6. Ἄβυσσος ὡς ἱμάτιον τὸ περιδύλαιον αὐτοῦ.	6. Ἄβυσσον ὡς ἔνδυμα περιέβαλες αὐτήν.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIΩ.
1. Domine Deus meus, magnus es valde.	1. Domine Deus meus, magnificatus es vehementer.	1.
Hymnum et gloriam induisti.	Confessionem et decorem induisti.	Magnificentiam.
2.	2. Sicut pellem. <i>Alius</i> , <i>id</i> .	2.
4. Igneam flammam.	4. Ignem urentem.	4.
5. Super sedes suas.	5. Super firmitatem suam. VI, super sedes suas.	5.
6.	6. Abyssus sicut vestimentum amictus ejus.	6. Abyssum sicut indumentum circumjecisti ei.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

'Ελληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

11	11.	11.
14, 15	14, 15.	14, 15.
16	16.	16. Τοῦ πεδίου Κυρίου.
17	17. Ἄσιδα.	17. Ἐκεῖ ἔρνεα νοσσεύουσιν· ἐρωδίῳ ἐλάται οἶκος αὐτοῦ.
18	18.	18. Πέτραι καταφυγῆ τοῖς χειρο- γυλλοῖς.
22	22.	22.
24	24.	24. Ἐπληρώθη ἡ γῆ τῆς κτησεώς σου.
25	25.	25. Αὕτη ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη καὶ εὐρύχωρος χερσίν.
26	26.	26. Περιπατεῖ.
28	28.	28. Ἀνοίξεις χεῖρά σου, ἐμπλη- σθήσονται ἀγαθοῦ.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

11. Frangent onagri sitim suam. <i>Hieron.</i> , reficiat onager sitium suam.	11. Exspectabunt onagri in siti sua.	11.
14, 15. Germinare faciens fœnum jumento, et herbam ad obsequium hominum: ad educendum panem de terra, et vinum exhilarabit cor hominis, ad nitere faciendum facies ab oleo, et panis cor hominis sustentabit. <i>Hieron.</i> , germinans herbam jumentis, et fœnum servituti hominum, ut educat panem de terra, et vinum lætificat cor hominis, ad exhilarandum faciem in oleo, panis autem cor hominis roborat.	14, 15. Producens fœnum jumentis, et herbam servituti hominum: ut educas panem de terra, et vinum lætificet cor hominis: ut exhiberet faciem in oleo, et panis cor hominis confirmet.	14, 15.
16. Ligna Domini. <i>Heb. int. et Hieron.</i> , id.	16. Ligna campi.	16. Campi Domini.
17. Ut ibi aves nidificent: ciconia abietes domum ejus. <i>Hieron.</i> , ibi aves nidificabunt, milvo abies domus ejus.	17. Illic passeres nidificabunt: erodii domus dux est eorum.	17. Illic aves nidificabunt; erodio abietes domus ejus.
18. Petræ refugium cuniculis. <i>Hieron.</i> , petra refugium herinaciis.	18. Petra refugium herinaciis.	18. Petræ refugium herinaciis.
22. Congregabuntur. <i>Hieron.</i> , recedent.	22. Congregati sunt.	22.
24. Impleta est terra possessione tua. <i>Hieron.</i> , id.	24. Impleta est terra possessione tua.	24. Impleta est terra possessione tua.
25. Hoc mare magnum et latum manibus. <i>Hieron.</i> , id.	25. Hoc mare magnum et spatiosum manibus.	25. Hoc mare magnum et latum manibus.
26. Ambulabunt. <i>Hieron.</i> , pertranseunt.	26. Pertransibunt.	26. Ambulant.
28. Aperies manum tuam, saturabuntur bono. <i>Hieron.</i> , aperiente te manum tuam replebuntur bono.	28. Aperiente te manum tuam omnia implebuntur bonitate.	28. Aperies manum tuam, replebuntur bono.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

G.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

11. Ἀνακτήσεται δυναῖρος διψῶν αὐτοῦ.

14, 15. Ἐκθλαστάνων χόρτον τοῖς κτήνεσι, καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώπων, εἰς τὸ ἐκφυσαι τροφὴν ἀπὸ γῆς, καὶ οἶνον εὐφραίνειν καρδίαν ἀνθρώπου· στίλβειν πρόσωπον τῷ ἐλαίῳ, καὶ ἄρτον καρδίαν ἀνθρώπου στηρίζειν.

16.

17. Ἐκεῖ στρουθία ἐννοσσεύσει, τῷ ἰκτίνι βόρατον οἰκησῆς.

18. Πέτρα καταφυγὴ τοῖς χοιρογρυλλίοις.

22. Ἵποχωρήσουσι.

24. Ἐπληρώθη ἡ γῆ τῆς κτήσεώς σου.

25. Αὕτη ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη καὶ εὐρύχωρος χερσίν.

26.

28. Ἀνοίξαντός σου τὴν χεῖρα, πλησθήσονται ἀγαθοσύνης.

SYMMACHUS.

11. Recreabit onager sitim suam.

14, 15. Germinare faciens fœnum jumentis, et herbam servituti hominum, ad educendum cibum de terra, et ut vinum lætificet cor hominis : ut illucescat facies oleo, et panis cor hominis confirmet.

16.

17. Illic passeret nidificabunt, milvo abies domus.

18. Petra refugium herinaciis.

22. Secedent.

24. Impleta est terra possessio-
ne tua.

25. Hoc mare magnum et latum
manibus.

26.

28. Aperiente te manum reple-
buntur bono.

11. Προσδέξονται δυναγροὶ εἰς δίψαν αὐτῶν.

14, 15. Ὁ ἐξαναστῆλων χόρτον τοῖς κτήνεσι, καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώπων· τοῦ ἐξαγαγεῖν ἄρτον ἐκ τῆς γῆς, καὶ οἶνος εὐφραίνει καρδίαν ἀνθρώπου· τοῦ ἱλαρῦναι πρόσωπον ἐν ἐλαίῳ, καὶ ἄρτος καρδίαν ἀνθρώπου στηρίζει.

16. Τὰ ξύλα τοῦ πεδίου. Οἱ λοιποὶ, τὰ ξύλα τοῦ Κυρίου.

17. Ἐκεῖ στρουθία ἐννοσσεύσουσι, τοῦ ἐρωδίου ἡ οἰκία ἡγείται αὐτῶν. Ἄλλος, αἱ κυπάρισσοι. Ἄλλος, ἡ ἀρκευθός.

18. Πέτρα καταφυγὴ τοῖς χοιρογρυλλίοις.

22. Συναχθήσονται.

24. Ἐπληρώθη ἡ γῆ κτίσεώς σου.

25. Αὕτη ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη καὶ εὐρύχωρος. Ε', Γ', αὕτη ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη καὶ εὐρύχωρος χερσίν.

26. Διαπορεύονται.

28. Ἀνοίξαντός δέ σου τὴν χεῖρα, τὰ σύμπαντα πλησθήσονται χρηστότητος. Γ', τὰ σύμπαντα πλησθήσονται.

LXX INTERPRETES.

11. Exspectabunt onagri in siti sua.

14, 15. Producens fœnum jumentis, et herbam servituti hominum : ut educat panem de terra, et vinum lætificat cor hominis : ut exhilaret faciem in oleo, et panis cor hominis confirmat.

16. Ligna campi. Reliqui, ligna Domini.

17. Illic passeret nidificabunt : erodii domus dux est eorum. Alius, cyparissi. Alius, juniperus.

18. Petra refugium herinaciis.

22. Congregabuntur.

24. Impleta est terra creatione tua.

25. Hoc mare magnum et latum. V, VI, hoc mare magnum et latum manibus.

26. Pertransibunt.

28. Aperiente te manum omnia implebuntur bonitate. VI, omnia implebuntur.

11.

14, 15.

16. Τοῦ πεδίου Κυρίου.

17.

18. Πέτρα καταφυγὴ τοῖς χοιρογρυλλίοις.

22.

24. Ἐπληρώθη ἡ γῆ τῆς κτήσεώς σου.

25. Αὕτη ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη καὶ εὐρύχωρος χερσίν.

26.

28. Ἀνοίξαντός σου τὴν χεῖρα, πλησθήσονται ἀγαθοσύνης.

THEODOTIO.

11.

14, 15.

16. Campi Domini.

17.

18. Petra refugium herinaciis.

22.

24. Impleta est terra possessione tua.

25. Hoc mare magnum et latum manibus.

26.

28. Aperiente te manum replebuntur bono.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὺς γράμμασι.	AKYAAΣ.
תּוֹשׁ 34.	54.	34. Ὁμιλία μου.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
34. Eloquium meum. [<i>Hieron.</i> , <i>idem.</i>]	34. Eloquium meum.	34. Colloquium meum.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CIII.

- V. 1. Σ., Κύριε etc. Ex Theodoro et uno Reg. Ibid. Ἄ., ἐπιφοξότητα etc. Drusius.
- V. 2. Ἄλλος, ὡσεὶ δέρμα. Colbertinus στιχηρῶς scriptus.
- V. 4. Ἄ., πῦρ λάβρον etc. Drusius.
- V. 5. Ἄ., Σ., ἐπὶ τῆς etc. Theodoretus. Colbertinus vero στιχηρῶς scriptus etiam Sextæ editioni tribuit.
- V. 6. Ἄ., Θ., ἄβυσσον etc. Theodoretus. Unus codex Regius habet αὐτόν.
- V. 11. Σ., ἀνακτῆσεται etc. Drusius.
- V. 14 et 15. Hunc Symmachi locum plenum habent unus Regius et Theodoretus. Qui postremus legit, πρόσωπον ἐν ἐλαίῳ. Regius vero postea habet ἄρτυ.
- V. 16. Ὁ Ἐδρ. etc. Sic Eusebius et duo Regii. Nescio quid velit Coislilianus qui ad vocem τοῦ πεδίου notat in margine Ο', Ἄ., Σ., Θ., Ε', Γ', Ἰσχυροῦ.
- V. 17. Ἄ., ἐκεῖ etc. Has omnes lectiones ex Eusebio, Theodoro et duobus mss. Regiis eruiimus: βόρατον, sic verit Symmachus בְּרֵשֶׁת Græcis litteris vocem Hebraicam exprimens, quod et alibi observatur. In hunc locum notat Drusius:

PSALMUS CIV.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὺς γράμμασι.	AKYAAΣ.
1	1.	1.
קרא בשכר		
התהלל 5	3.	3. Καυχᾶσθε.
וכושפזי 5	5.	5.
מחה 16	16.	16.
ברל באה נפשו 18	18.	18.
בושל עמים 20	20.	20. Ἄρχων λαῶν.
ולא מוד 28	28.	28. Καὶ οὐ προσήρισαν.
וימת 29	29.	29. Καὶ ἐθανάτωσε.
אמר ויבא ערב 31	31.	31. Εἶπε καὶ ἦλθε πάμμικτος.

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. <i>Hieron.</i> , Halleluia.	1. Alleluia.	1.
Invoke in nomen ejus. <i>Hieron.</i> , invocate nomen ejus.	Invoke nomen ejus.	
3. Laudamini. <i>Hieron.</i> , exultate.	3. Laudamini.	3. Gloriamini.
5. Et judicia. <i>Hieron.</i> , iudiciorum.	5. Judicia.	5.
16. Virgam. <i>Hieron.</i> , id.	16. Firmamentum.	16.
18. Ferrum ingressa est anima ejus. <i>Hieron.</i> , in ferrum venit anima ejus.	18. Ferrum pertransiit animam ejus.	18.
20. Dominator populorum. <i>Hieron.</i> , princeps populorum.	20. Princeps populorum.	20. Princeps populorum.
28. Et non exacerbaverunt. <i>Hieron.</i> , et non fuerunt increduli.	28. Et non exacerbavit.	28. Et non litigaverunt.
29. Et interfecit. <i>Hieron.</i> , et occidit.	29. Et occidit.	29. Et occidit.
31. Dixit et venit mixtura insectorum. <i>Hieron.</i> , dixit et venit musca omnimoda.	31. Dixit et venit cynomyia.	31. Dixit et venit promiscuum.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
34. Διαλογή μου. SYMMACHUS.	34. Διαλογή μου. LXX INTERPRETES.	34. THEODOTIO.
34. Eloquium meum.	34. Eloquium meum.	34.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CIV.

Erodio. *Consentit cum Græca vetere. Est autem ἐρωδιός genus ciconiæ juxta nonnullos, quæ Ebraice ערודית vocatur, q. pietaticulatrix : quod epitheton ei tribuit Petronius Arbiter. Suidas, ἐρωδιός, εἶδος ὀρνέου, ἢ πελαργός λεγόμενος, ἢ ὁμοίος αὐτοῦ. Chaldaice vocatur hæc avis נרודית, ab albedine, quasi λευκὴν dicas, et נרודית נרודית, id est, λευκερόδιος. Hactenus Drusius qui postea Hieronymi locum adfert, quem vide in Epist. ad Suniam et Fretelam.*

De voce autem בּוֹרָא, nam ita legit Drusius, sic ille loquitur: *Rectius בּוֹרָא בּוֹרָא. Sic Chaldæi abietem appellabant. Ebræi dicunt בּוֹרָא et בּוֹרָא. Reperitur et בּוֹרָא pro abiete. A בּוֹרָא factum בּוֹרָא תַּיִן, i. e. abiegnæ. Cant. 1, 17, in versione Aquilæ.*

V. 18. 'A., πέτραι etc. Sic ex Hieronymo Mar-

tianæus. Vide Epist. ad Sun. et Fret. In hunc vero locum Drusius nonnulla de χοιρογρολλίαις, et de ψω habet.

V. 22. Σ., ὑποχωρήσουσι. Drusius.

V. 24. 'A., Σ., Θ., ἐπληρώθη etc. Theodoretus.

V. 25. 'A., Σ., Θ., Ε', Γ', αὐτη etc. Theodoretus.

V. 26. 'A., περιπατεῖ. Drusius.

V. 28. 'A., ἀνοίξεις etc. Has omnes lectiones exhibet idem.

V. 34. 'A., ἄμιλλα μου etc. Theodoretus. [Sed prorsus aliter tradit Theodoretus in commentario. Sic enim ille: *διάλεξεν ὁ Σύμμαχος εἶρηκεν ὁ δὲ Ἀκύλας ὀμίλλαν.* Cuiusque illo consentit Heracleota in Catena Patrum Gr. DRACH.]

PSALMUS CIV.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
1.	1. Ἀλληλούϊα. Ἄλλος, αἰνεῖτε τὸν Κύριον.	1.
Κηρύσσετε τὸ ὄνομα αὐτοῦ.	Ἐπικαλεῖσθε τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Ἄλλος, καὶ ἐπικαλεῖσθε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.	
3.	3. Ἐπαινείσθε.	5.
5.	5. Κρίματα. Ἄλλος, ἀκριβάσματα, Ἄλλος, προστάγματα.	5.
16.	16. Στήριγμα. Ἄλλος, βακτηρίαν.	16.
18. Εἰς σῖδηρον ἦλθεν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ.	18. Σῖδηρον διῆλθεν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ.	18.
20. Ἄρχων λαῶν.	20. Ἄρχων λαοῦ.	20. Ἄρχων λαοῦ.
28. Καὶ οὐκ ἠπειθήσαν.	28. Καὶ παρεπίκραναν. Γ', id. Ε', καὶ οὐ παρεπίκραναν.	28. Καὶ οὐ παρεπίκραναν.
29. Καὶ ἐθανάτωσε.	29. Καὶ ἀπέκτεινε. Γ', id.	29. Καὶ ἀπέκτεινε.
31.	31. Εἶπε καὶ ἦλθε κυνόμυια.	31.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1.	1. Alleluia. <i>Al.</i> , laudate Dominum.	1.
Prædicate nomen ejus.	Invoke nomen ejus. <i>Alius</i> , et invoke in nomine ejus.	
3.	3. Laudamini.	3.
5.	5. Judicia. <i>Alius</i> , statuta. <i>Alius</i> , præcepta.	5.
16.	16. Fulcimentum. <i>Alius</i> , baculum.	16.
18. In ferrum venit anima ejus.	18. Ferrum pertransiit anima ejus.	18.
20. Princeps populorum.	20. Princeps populi.	20. Princeps populi.
23. Et non repugnaverunt.	23. Et exacerbaverunt. VI, id. V, et non exacerbaverunt.	23. Et non exacerbaverunt.
29. Et occidit.	29. Et occidit. VI, id.	29. Et occidit.
31.	31. Dixit et venit cynomyia.	31.

TO EBPAIKON.

35 ויבטא פרי אדמתם

40 ויבא

45 ויקח

VERSIO HEBRAICI TEXT.

35 Et comedit fructum terræ eorum. *Hieron.*, devoravit fructum terræ eorum.

40. Et adduxit. *Hieron.*, id.

45. Statuta ejus. *Hieron.*, cærimonias ejus.

TO EBPAIKON

'Ελληνικοῖς γράμμασι.

35.

40.

45.

VULGATA LATINA.

35. Et comedit omnem fructum terræ eorum.

40. Venit.

45. Justificationes ejus.

ΑΚΥΛΑΣ.

35. Καὶ ἔφαγον καρποὺς χθονὸς αὐτῶν.

40. Ἦγαγεν.

45.

AQUILA.

35. Et comederunt fractus terræ eorum.

40. Duxit.

45.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CIV.

V. 1. Tit., ἀλληλοῦτα. Vide Eusebium. [Scil. Euseb. ita : Τῶν ἐπιγεγραμμένων Ἀλληλοῦτα πρῶτος ὁ παρὼν τυγχάνει ψαλμὸς. I. e., hic psalmus primus eorum est qui Alleluia inscribuntur. Verum enim vero omnia Hebraica exemplaria carent hoc in psalmo tali inscriptione; et perperam transtulit huc Montfauconius vocem הללויה a fine ps. præcedentis. DRACH.]

Ibid. Σ., κηρύσσετε etc. Ex Eusebio, Chrysostomo et Theodoro.

V. 3. Ἄ., καυχᾶσθε. Sic Eusebius, Theodoretus et mss.

V. 5. Ἄλλος, ἀκριβάσματα etc. Coislin. unus.

V. 16. Ἄλλος, βακτηρίαν. Sic unus.

V. 18. Σ., εἰς σιδηρον etc. Regius unus, Theodo-

PSALMUS CV.

TO EBPAIKON.

4 כדבסב

3 עש צדקה

4 זכרני יהוה ברצון עמך

7 ויכרד

11 וינסב

30 ויפלל

דבגפה

33 ויבטא בשפתיו

VERSIO HEBRAICI TEXT.

4. Quoniam bonus. *Hieron.*, id.

3. Faciens justitiam. *Hieron.*, et faciunt justitiam.

4. Memento mei, Domine, in voluntate populi tui. *Hieron.*, recordare mei, Domine, in reprobatione populi tui.

7. Et exacerbaverunt. *Hieron.*, et ad iracundiam provocaverunt.

11. Et operuerunt. *Hieron.*, operuit.

30. Dijudicabit. *Hieron.*, id.

Plaga. *Hieron.*, percussio.

33. Et effudit in labiis suis. *Hieron.*, et præcepit labiis suis.

TO EBPAIKON

'Ελληνικοῖς γράμμασι.

1.

3.

4.

7.

11.

30.

33.

VULGATA LATINA.

4. Quoniam bonus.

3. Et faciunt justitiam.

4. Memento nostri, Domine, in beneplacito populi tui.

7. Et irritaverunt.

11. Operuit.

30. Placavit.

Quassatio.

33. Distinxit in labiis suis.

ΑΚΥΛΑΣ.

1. Ὅτι χρηστός.

3.

4. Μνήσθητι ἡμῶν, Κύριε, ἐν τῇ εὐδοκίᾳ τοῦ λαοῦ σου.

7.

11.

30. Ἐξευμενίστατο.

33. Διέκρινεν ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ.

AQUILA.

4. Quoniam bonus.

3.

4. Memento nostri, Domine, in beneplacito populi tui.

7.

11.

30. Propitiavit.

33. Dijudicavit in labiis suis.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CV.

V. 1. Οἱ Π., ὅτι χρηστός. Hieronymus ad Suniam et Fretelam.

V. 3. Ἄλλος, ποιῶντες ἐλεημοσύνην. Reg. unus ex Chrysostomo.

V. 4. Ἄ., Σ., Ο, Θ. etc. Drusius.

V. 7. Ex Coislin. uno. [Ἄλλος, καὶ ἐπιλ- Sic etiam v. 33 et 43.]

V. 11. Ex eodem.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

35. Καὶ ἐξέφαγον πᾶν γέννημα
τῆς χώρας αὐτῶν.
40. Ἦνεγενεν.
45.

SYMMACHUS.

35. Et comederunt omnem fru-
ctum agri eorum.

40. Intulit.
45.

35. Καὶ κατέφαγε τὸν καρπὸν
τῆς γῆς αὐτῶν.
40. Ἦλθεν.
45. Τὰ δικαιώματα αὐτοῦ. Ἄλ-
λος, τὰ προστάγματα αὐτοῦ.

LXX INTERPRETES.

35. Et comedit fructum terræ
eorum.

40. Venit.
45. Justificationes ejus. *Alius*,
præcepta ejus.

35. Καὶ κατέφαγον τὸν καρπὸν
τῆς γῆς αὐτῶν.
40.
45.

THEODOTIO.

35. Et comederunt fructum ter-
ræ eorum.

40.
45.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CIV.

retus et Drusius.

V. 20. Ἄ., Σ., ἀρχων λαῶν etc. Drusius. [Romana
autem editio, ἀρχων λαῶν.]

V. 28. Ἄ., καὶ οὐ προσήρισαν etc. Drusius.
Coislinianus vero sic habet, Ἄ., οὐ προσήρισαν ἐρ-
μήνευσεν· ὁ δὲ Σ., οὐκ ἠπελίθησαν. Θ., καὶ ἡ πέμπτη
ἐκδοσις, οὐ παρεπίκραναν· ἡ δὲ ζ' ὁμοίως τοῖς Ο΄, οὐ
(1. καὶ) παρεπίκραναν.

V. 29. Ἄ., Σ., ἐθανάτωσε etc. Drusius.

V. 31. Ἄ., εἶπε καὶ ἦλθε πάμμικτος. Martianæus
ex Hieronymo: πάμμικτος autem idipsum est quod
πάμμυια, omnis generis muscæ.

V. 35. Ἄ., καὶ ἐφαγον etc. Drusius.

V. 40. Ἄ., ἤγαγεν etc. Unus Regius.

V. 45. Ἄλλος, τὰ προστ-. Coislin. unus.

PSALMUS CV.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

1. Ὅτι χρηστός.
3.
4. Μνήσθητι ἡμῶν, Κύριε, ἐν τῇ
εὐδοκίᾳ τοῦ λαοῦ σου.
7.
11.
30.
Ἦ πληγῆ.
33. Διαστολήν ἐν τοῖς χειλέσιν
αὐτοῦ.

SYMMACHUS.

1. Quoniam bonus.
3.
4. Memento nostri, Domine, in
beneplacito populi tui.

7.

11.

30.

Plaga.

33. Distinctionem in labiis suis.

1. Ὅτι χρηστός.
3. Καὶ ποιῶντες δικαιοσύνην.
Ἄλλος, ποιῶντες ἐλέημόσυνην.
4. Μνήσθητι ἡμῶν, Κύριε, ἐν τῇ
εὐδοκίᾳ τοῦ λαοῦ σου. Ε΄, Γ΄, id.
7. Καὶ παρεπίκραναν. Ἄλλος,
καὶ προσήρισαν. Ἄλλος, καὶ ἐφι-
λονεΐκησαν.
11. Ἐκάλυψεν. Ἄλλος, ἐσκέ-
πασεν. Ἄλλος, κατεπόντισεν.
30. Ἐξιλίαστο.
Ἦ θραῦσις.
33. Καὶ διέστειλεν ἐν τοῖς χειλέ-
σιν αὐτοῦ.

LXX INTERPRETES.

1. Quoniam bonus.
3. Facientes justitiam. *Alius*,
facientes misericordiam.
4. Memento nostri, Domine, in
beneplacito populi tui. V, VI, id.

7. Et exacerbaverunt. *Alius*, et
litigaverunt. *Alius*, et contentione
egerunt.

11. Operuit. *Alius*, obtexit. *A-*
lius, demersit.

30. Placavit.

Quassatio.

33. Distinxit in labiis suis.

1. Ὅτι χρηστός.
3.
4. Μνήσθητι ἡμῶν, Κύριε, ἐν τῇ
εὐδοκίᾳ τοῦ λαοῦ σου.
7.
11.
30.
33.

THEODOTIO.

1. Quoniam bonus.
3.
4. Memento nostri, Domine, in
beneplacito populi tui.

7.

11.

50.

33.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CV.

V. 30. Ἄ., ἐξυμενίαστο. Gorderius. Sed Colber-
tinus στιχηρῶς scriptus sine interpretis nomine adfert.
Ibid. Σ., ἡ πληγῆ. Duo Regii et Theodoretus.
Chrysostomus vero, τὴν θραῦσιν ὁ Σύμμαχος; πλη-
γὴν εἶρηκε.

V. 33. Ἄ., διέκρινεν etc. Ex Regio uno. [In Sym-
macho sine dubio legendum est, διέστειλεν, *distinxit*.
Ita enim postulat et fons Hebraicus et res ipsa.
DRACH.]

TO EBPAIKON.	PSALMUS CVI. TO EBPAIKON 'Ελληνικοῖς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
תפלאותיו לבני אדם 8	8.	8.
ויזבח וזבח תודה 22	22.	22. Καὶ θυσάτωσαν θυσίαν εὐχαριστίας.
יקם סעדה לדמכה 29	29.	29. Ἀναστήσει λαλαπα εἰς αὐραν.
עיר מושב 36	36.	36. Πόλιν κατοικεσίας.
לא ימעזים 38	38.	38. Οὐκ ὀλιγώσει.
וימעט וישח בעצור רעה ויגן 39	39.	39.
ויתעם בתוד לא - דרך 40	40.	40. Καὶ πλανήσει αὐτούς....
וישאג אבדן בעני 41	41.	41. Καὶ ὑπεραίρει πτωχὸν ἐκ πείας. Καὶ θήσει ὡς ποιμῆνον συγγενείας.
וישם כזאן משפחה		

VERSIO HEBRAICI TEXT.

8. Et mirabilia ejus filiis hominum. *Hieron.*, et prodigia ejus in filios hominum.

22. Et sacrificent sacrificia laudis. *Hieron.*, et immolent hostias gratiarum.

29. Stare fecit turbinem in silentium. *Hieron.*, statuet turbinem in tranquillitatem.

36. Civitatem habitationis. *Hieron.*, ad habitandum.

38. Non minuet. *Hieron.*, id.

39. Et diminuti sunt et humiliati sunt a tyrannide mala et anxietate. *Hieron.*, imminuta sunt autem et afflicta propter angustiam mali et doloris.

40. Et errare fecit eos in inani absque via. *Hieron.*, et errare eos faciet in solitudine de via.

41. Et sublevavit egenum ab afflictione. *Hieron.*, et sublevabit pauperem de inopia.

Et posuit sicut pecus familias. *Hieron.*, et ponet quasi gregem familias.

VULGATA LATINA.

8. Et mirabilia ejus filiis hominum.

22. Et sacrificent sacrificium laudis.

29. Et statuit procellam ejus in auram.

36. Civitatem habitationis.

38. Non minoravit.

39. Et pauci facti sunt et vexati sunt a tribulatione malorum et dolore.

40. Et errare fecit eos in invio, et non in via.

41. Et adjuvit pauperem de inopia.

Et posuit sicut oves familias.

AQUILA.

8.

22. Et sacrificent sacrificium gratiarum actionis.

29. Excitabit turbinem in auram.

36. Civitatem habitationis.

38. Non minorabit.

39.

40. Et errare faciet eos...

41. Et sublevat imopem ex paupertate.

Et ponet sicut gregem cognationes.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CVI.

V. 8. Σ., καὶ τὰ τεράστια etc. Regius unus et Theodoretus.

V. 22. 'A., καὶ θυσάτωσαν etc. lidem. Regius^F autem ex Didymo accepit.

V. 29. 'A., ἀναστήσει etc. Has lectiones exhibet Drusius.

V. 36. 'A., Σ., πόλιν κατοικεσίας. Drusius.

V. 38. 'A., οὐκ ὀλιγώσει etc. Idem.

TO EBPAIKON.

10 מואב | סיר רזגי

עלי פלשתים ועד

VERSIO HEBRAICI TEXT.

10. Moab olla lotionis meæ. *Hieron.*, Moab lebes pelvis meæ.

Super Peleseth taratantarizabo. *Hieron.*, cum Philistiim foederabor.

PSALMUS CVII.

TO EBPAIKON
'Ελληνικοῖς γράμμασι.

10.

AKYΛAΣ.

10. Μωὰβ λέβης τοῦ λουτροῦ μου.

Ἐπὶ Φυλιστιαίους συνεταίρισθησμαι.

VULGATA LATINA.

10. Moab lebes spei meæ.

Mihi alienigenæ subditi sunt.

AQUILA.

10. Moab lebes lavacrī mei.

Cum Phylistizis amicitiam inibo.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

8. Καὶ τὰ τεράστια αὐτοῦ τὰ εἰς τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων.
22.

29. Στήσαντος αὐτοῦ τὴν καταγιδα εἰς γαλήνην.

36. Πόλιν κατοικεῖσας.

38. Οὐκ ὀλίγα ἐποίησεν.

39. Καὶ ὀλιγώθησαν καὶ κατεφθάρησαν ἀπὸ συνοχῆς κακῆς καὶ τάλαιπωρίας.

40. Καὶ πλανήσῃ αὐτοὺς ἐν μεταίδητι διανοίας.

41. Καὶ θυρώσει πένητα ἀπὸ κακώσεως.

Καὶ τάξει ὡς ποίμνια συγγενείας.

SYMMACHUS.

8. Et prodigia ejus in filios hominum.

22.

29. Constituentem ipso turbinem in tranquillitatem.

36. Civitatem habitationis.

38. Non pauca fecit.

39. Et pauci facti sunt et corrupti sunt a cohibitione mala et miseria.

40. Et errare faciet eos in vanitate mentis.

41. Et munit pauperem de vexatione.

Et statuet sicut greges cognationes.

8. Καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων.

22. Καὶ θυσάτωσαν αὐτῇ θυσίαν αἰνέσεως.

29. Καὶ ἐπέταξε τῇ καταγίδι, καὶ ἔστη εἰς αὐραν.

36. Πόλεις κατοικεῖσας.

38. Οὐκ ἐσμίκρυνεν.

39. Καὶ ὀλιγώθησαν καὶ ἐκακώθησαν ἀπὸ θλίψεως κακῶν καὶ ὀδύνης.

40. Καὶ ἐπλάνησεν αὐτοὺς ἐν ἀβάτην καὶ οὐχ ὁδῶν.

41. Καὶ ἐβοήθησε πένητι ἐκ πτωχείας.

Καὶ ἔθετο ὡς πρόβατα πατριάς.

LXX INTERPRETES.

8. Et mirabilia ejus filiis hominum.

22. Et sacrificent ei sacrificium laudis.

29. Et praecepit procellae, et stetit in auram.

36. Civitates habitationis.

38. Non minoravit.

39. Et pauci facti sunt et vexati sunt a tribulatione malorum et dolore.

40. Et errare fecit eos in invio, et non via.

41. Et adjuvit pauperem de inopia.

Et posuit sicut oves familias.

8.

22.

29. Καὶ ἔστησεν τὴν καταγίδα αὐτῶν εἰς αὐραν.

36.

38. Οὐκ ἐσμίκρυνεν.

39.

40

41.

THEODOTIO.

8.

22.

29. Et statuit procellam eorum in auram.

36.

38. Non minoravit.

39.

40.

41.

Notae et variae lectiones ad Psalmum CVI.

V. 39. Σ., καὶ ὀλιγώθησαν etc. Idem. Ibid. 'A., καὶ θήσει etc. Eusebius Aquilae et Symmachi lectiones sic habet. | Symmachi versionem adferens, in Comment. ad h. l., non ποίμνια habet Eusebius, sed ποίμνην, gregem. DRACH.]

PSALMUS CVII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

10. Μωὰβ λέθης ἀμεριμνίας μου.

SYMMACHUS.

10. Moab lebes securitatis meae.

10. Μωὰβ λέθης ἐλπίδος μου. Ε', Μωὰβ λέθης τοῦ λουτροῦ μου. Ἔμοι ἀλλόφυλοι ὑπετάγησαν. Ε', ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους ἐντιμωθήσομαι.

LXX INTERPRETES.

10. Moab lebes spei meae. V, Moab lebes lavacri mei.

Mihi alienigenae subditi sunt. V, apud allophylos honorabor.

10. Μωὰβ λέθης ἐλπίδος μου.

THEODOTIO.

10. Moab lebes spei meae.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
עיר מבצר 11	11.	11.
אלא אלהים זנחתו 12	12.	12.
אלא חצא אלהים בצבאותיו		
VERSIO HEBRAICI TEXT.		
11. Civitatem munitionis. <i>Hieron.</i> , civitatem munitam.	11. Civitatem munitam.	11.
12. Nonne, Deus, elongasti nos? <i>Hieron.</i> , nonne tu, Deus, qui pro- joceras nos?	12. Nonne tu, Deus, qui repuli- sti nos?	12.
Et non egredieris, Deus, cum exercitibus nostris? <i>Hieron.</i> , et non exieras, Deus, in exercitibus nostris?	Et non exilis, Deus, in virtuti- bus nostris?	

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CVII.

V. 10. 'A., E', Μωδὸς etc. Eusebius.
Ibid. 'A., ἐπὶ Φυλιστιαλοὺς συνεταρισθῆσμαι.
Hanc esse veram Aquilæ lectionem testificantur
Eusebius et Colbertinus unus. Quæ autem omnium
interpretum nomine apud Drusium adfertur, ἐμοὶ
οἱ ἀλλόφυλοι ἐφιλιώθησαν, ea certe vitata est, ut ei
ipse Drusius suspicatur.
De hac voce Hieron. Isaia 11 : *Pro Philistiimsem-
per LXX alienigenas interpretati sunt, nomen com-
mune pro proprio : quæ est hodie gens Palæstinorum*

TO EBPAIKON.	PSALMUS CVIII. TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ
למנוח לחד בזמור 1	1.	1. Τῷ νικοποῖῳ, μελέδημα τοῦ Δαυίδ.
אלהי ותלתו אל-תודש 2	2.	2. Θεὸς ὑμνήσεώς μου, μὴ κωφεύ- σης.
כוד-בותיהם 10	10.	10.
ינקש נרשה לכל-אשר-לך 11	11.	11.
שחני 20	20.	20.
ובשרי כחש בשמן 24	24.	24.
שחני 29	29.	29.
משפמי 31	31.	31. Ἀπὸ κρινόντων.

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Victori ipsi David psalmus. <i>Hieron.</i> , victori David psalmus.	1. In finem, psalmus David.	1. Victori, canticum ipsius Da- vid.
2. Deus laudis meæ, ne taceas. <i>Hieron.</i> , Deus laudabilis mihi, ne laceas.	2. Deus, laudem meam ne ta- cueris.	2. Deus laudationis meæ, ne ob- surdescas.
10. De desolationibus suis. <i>Hie- ron.</i> , in parietinis suis.	10. De habitationibus suis.	10.
11. Illaqueet fœnerator omnia quæ ei. <i>Hieron.</i> , scrutetur exactor universa quæ habet.	11. Scrutetur fœnerator omnem substantiam ejus.	11.
20. Adversariorum. <i>Hieron.</i> , his qui adversantur.	20. Eorum qui detrahunt.	20.
24. Et caro mea macruit a pin- guedine. <i>Hieron.</i> , et caro mea im- mutata est absque oleo.	24. Et caro mea inmutata est propter oleum.	24.
29. Adversarii mei. <i>Hieron.</i> , id.	29. Qui detrahunt mihi.	29.
31. A judicibus. <i>Hieron.</i> , id.	31. A persequentibus.	31. A judicantibus.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

11. Πόλιν περιπεφραγμένην.	11. Πόλιν περιοχῆς.	11.
12. Εἰ μὴ σὺ, ὁ Θεὸς, ἀποβαλλόμενος ἡμᾶς. Καὶ οὐ προσελθὼν, Θεὸς, ἐν ταῖς στρατεύσεσιν ἡμῶν. Ἄλλως, καὶ μὴ προσελθὼν, Θεὸς, ἐν τοῖς στρατεύμασιν ἡμῶν.	12. Οὐχὶ σὺ, ὁ Θεὸς, ὁ ἀπώσαμενος ἡμᾶς; Καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ, ὁ Θεὸς, ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν;	12.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
11. Civitatem circummunitam.	11. Civitatem munitionis.	11.
12. Nisi tu, Deus, qui eiecisti nos.	12. Nonne tu, Deus, qui repulisti nos?	12.
Et non accedens, Deus, in exercitiibus nostris. <i>Al.</i> , <i>idem.</i>	Et non exibis, Deus, in virtutibus nostris?	

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CVII.

pro Philistinorum, quia p litteram Hebraicus sermo non habet, sed pro ea Phi Græco utitur. Quintæ lectionem habent item Eusebius et Colbert. unus.
V. 11. Σ., πόλιν περιπεφραγμένην. Drusius.
V. 12. Σ., εἰ μὴ σὺ etc. Sic Regii duo ex Di-

dymo.

Ibid. Prior Symmachi lectio, καὶ οὐ προσελθὼν etc. a Drusio adfertur et a Coisliliano uno, posteriori duobus codicibus Regiis.

PSALMUS CVIII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ἐπινίκιον, ᾠδὴ τοῦ Δαυὶδ.	1. Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυὶδ.	1.
2. Ὁ Θεὸς ὀμνήσεώς μου, μὴ σιγήσης.	2. Ὁ Θεὸς, τὴν ἀνεσίην μου μὴ παρασωπῆσης.	2. Ὁ Θεὸς, τὴν ἀνεσίην μου μὴ παρασωπῆσης.
10.	10. Ἐκ τῶν οἰκοπέδων αὐτῶν. Οἱ λοιποὶ, ἐκ τῶν ἐρειπίων αὐτῶν.	10.
11. Συγκρούσαι πράκτωρ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτῷ.	11. Ἐξερευνησάτω δαιειστῆς πάντα ὅσα ὑπάρχει αὐτῷ.	11.
20.	20. Τῶν ἐνδιαβαλλόντων. Οἱ λοιποὶ, τῶν ἀντικειμένων.	20.
24. Καὶ σὰρξ μου ἠλλοιώθη ἀπὸ ἀναλειψίας.	24. Καὶ ἡ σὰρξ μου ἠλλοιώθη δι' ἐλαίου.	24.
29.	29. Οἱ ἐνδιαβάλλοντές με. Ἄλλως, οἱ ἀντικείμενοί μου.	29.
31. Ἀπὸ τῶν κρινόντων.	31. Ἐκ τῶν καταδιωκόντων. Ε', ἐκ τῶν δικαζομένων. Γ', ἐκ τῶν διωκόντων.	31. Ἐκ διωκόντων.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1. Triumphale canticum ipsius David.	1. In finem, psalmus David.	1.
2. Deus laudationis meæ, ne taceas.	2. Deus, laudem meam ne taceueris.	2. Deus, laudem meam ne taceueris.
10.	10. De habitationibus suis. <i>Reliqui</i> , ex parietinis suis.	10.
11. Compellat exactor omnia quæ sunt ei.	11. Scrutetur fœnerator omnem substantiam ejus.	11.
20.	20. Eorum qui detrahunt. <i>Recti</i> qui, adversariorum.	20.
24. Et caro mea immutata est a defectu unctionis.	24. Et caro mea immutata est propter oleum.	24.
29.	29. Qui detrahunt mihi. <i>Alius</i> , adversarii mei.	29.
31. A judicantibus.	31. A persequentibus. V, ex disceptantibus VI, ex persequentibus.	31. Ex persequentibus.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CVIII.

V. 1. 'A., τῷ νικοποιῶ etc. Eusebius, qui ait Aquilam et Symmachum sic pro more suo, συνήθως, vertere.
 V. 10. Οἱ λοιποὶ, ἐκ τῶν ἐρσιπίων. Drusius.
 V. 11. Σ., συγκρούσαι etc. Eusebius et Theodoretus.

V. 2. 'A., Θεὸς ὑμνήσεως etc. Has versiones ex-

retus.

PSALMUS CIX.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

AKYAAΣ

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

2 רדה בקרב איביך

2.

2. Ἐπικράτει ἐνεκα τῶν ἐχθρῶν σου.

3 באדרי-קדש

3.

3. Ἐν διαπρεψείαις ἡγιασμέ-
ναις.

3 מרחם משחר לך טל ילדך

3. Μητρεμ μεσσαρ λαθοαλ Ιελαδε-
θεχ.

Ἄπὸ μητρὸς ἐξωρθηρισμένης σοὶ
δρόσος παιδιότητός σου.

4 נשבע יהוה ו ורמ ינחם

4.

4.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

2. Dominare in medio inimico-
rum tuorum. Hieron., id.

2. Dominare in medio inimico-
rum tuorum.

2. Impera propter inimicos
tuos.

3. In decoribus sanctitatis. Hieron., in montibus sanctis.

3. In splendoribus sanctorum.

3. In decoribus sanctificatis.

A vulva ab aurora tibi ros nati-
vitatitatis tuæ. Hieron., quasi de
vulva orietur tibi ros adolescen-
tiæ tuæ.

Ex utero ante luciferum genui
te.

A vulva matutina tibi ros pæ-
rilitatis tuæ.

4. Juravit Dominus, et non pœ-
nitebit eum. Hieron., id.

4. Juravit Dominus, et non pœ-
nitebit eum.

4.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CIX.

V. 2. 'A., ἐπικράτει etc. Has omnes lectiones ex-
hibet Drusius. [Ad versum præcedentem exhibet Eu-
sebius in Comment. ad alium locum, p. 357, Sym-
machi versionem, quæ sic sonat : τῷ δεσπότῃ μου,
pro τῷ Κυρίῳ μου, LXX interpretum. DRACH.]

דדרי pro דדרי. Altera vero Symmachi ἐν δόξῃ ἀγίων,
in gloria sanctorum, cum דדרי voce convenit. In
Præliminaribus disquiritur utrum duas Symma-
chus, ut Aquila, versiones ediderit, an priorem
tantum emendaverit.

V. 3. 'A., ἐν διαπρεψείαις etc. Sic Reg. unus, qui
duplicem Symmachi versionem habet; prior est ἐν
ἁρεσιν ἁγίοις, secundum quam legerit Symmachus

Ibid. Has omnes lectiones mutamur partim ex
Epiphanio Hæresi 65, partim ex mss. et ex Eusebio
qui circa verbum דדרי hæc ait: Τὸ Ἑβραϊκὸν ἔχει,

PSALMUS CX.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

AKYAAΣ

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

2 דודשים

2.

2.

3 הדד-חודר פעלי

3.

3.

5 בורף נתן ליראיו

5.

5. Θήραν.

5 יזכור לעולם בריתו

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

2. Quæsitæ. Hieron., exquirenda.

2. Exquisita.

2.

3. Gloria et decor opus ejus. Hieron., id.

3. Confessio et magnificentia
opus ejus.

5.

5. Prædam dedit timentibus se. Hieron., escam dedit timentibus
se.

5. Escam dedit timentibus se.

5. Prædam.

Memor erit in æternum pacti
sui. Hieron., memor erit in sem-
piternum pacti sui.

Memor erit in sæculum testa-
menti sui.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CVIII.

- V. 20. *Οι λοιποὶ τῶν ἀντικειμένων.* Drusius. *sensus.*
 V. 24. Σ., καὶ ἡ σὰρξ μου ἠλλοιώθη ἀπὸ ἀναλείψιας. Drusius, qui male vertit: *et caro mea immutata est propter anctionem.* Nam est oppositus loci
 V. 29. Ἄλλος, οἱ ἀντικείμενοι μου. Drusius.
 V. 31. Ἄ., κοινόντων etc. Idem.

PSALMUS CIX.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

2. Σὺ δὲ παίδευσ ἔνδον τοὺς ἐχθρούς σου.

2. Κατακυριεὺς ἐν μέσῳ τῶν ἐχθρῶν σου. Ε΄, κατακυριευσον. Γ΄, κατακυριεύσεις.

2.

3. Ἐν ὄρεσιν ἁγίοις.

3. Ἐν ταῖς λαμπρότησι τῶν ἁγίων. Ε΄, ἐν εὐπρεπείᾳ ἁγίου.

3.

Ἦς κατ' ὄρθρον σοι δρόσος ἡ νεότης μου.

Ἐκ γαστρὸς πρὸ ἑωσφόρου ἐγέννησά σε. Ε΄, ἐκ μητρὸς ἀπὸ ὄρθρου σοι δρόσος ἐν νεότητί σου. Γ΄, ἐκ γαστρὸς ζητήσουσί σε, δρόσος νεανιότητός σου.

3. Ἐν εὐπρεπείᾳ ἁγίου.

Ἐκ μητρὸς ἀπὸ πρωτῆ νεότητός μου.

1. Διωμώσατο Κύριος καὶ οὐ μεταμέλει.

4. Ὅμως Κύριος, καὶ οὐ μεταμεληθήσεται.

4.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

2. Tu vero erudi intus inimicos tuos.

2. Dominare in medio inimicorum tuorum. V, dominare. VI, dominaberis.

2.

3. In montibus sanctis.

3. In splendoribus sanctorum. V, in decore sancti.

3.

Quasi in diluculo tibi ros juvenus mea.

Ex utero ante luciferum genui te. V, ex utero a matutino tibi ros in juventute tua. VI, ex utero quærent te, ros juvenilitatis tuæ.

3. In decore sancti.

De vulva a matutino juventutis meæ.

4. Juravit Dominus, et non poenitebit eum

4. Juravit Dominus, et non poenitebit eum.

4.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CIX.

- Μαριάμ.* Οἶδα δὲ εἰς τοῦτό τινας ἀκούσας, ὡς τῆς Ἑβραϊκῆς φωνῆς ἐνταῦθα τῆς Μαρίας μνημονουσαῖς· τὸ γὰρ, *Μαριάμ*, τὸ Μαρίας ὄνομα σημαίνει, ὡς ὀνομασθὲν διὰ τούτων τῆς Θεοτόκου μνημονουθείσης. I. e. *Hebraicum habet Mariam. Aliquo autem narrante novi, Hebraicam vocem hic Mariam meminisse: nam illud, Mariam, Mariæ nomen significat;* *ita ut his nominatim Deipara commemoretur. Quæ opinio magis pia, quam vera est. [In Aquilæ versione, pro μου, quod edii jussit Montif., restitutum est σου, quod legitur apud Eusebium, postulatque Hebraica veritas. DRUSII]*
 V. 4. Σ., διωμώσατο etc. Sic mss. duo.

PSALMUS CX.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

2.

2. Ἐξεζητημένα. Ἄλλος, ἱερειωμένα. Ἄλλος, παρεσκευασμένα.

2.

3.

3. Ἐξομολόγησις καὶ μεγαλοπρέπεια τὸ ἔργον αὐτοῦ. Ἄλλος, ἔπαινος καὶ ἀξίωμα ἡ ἔργασια αὐτοῦ.

3.

5. Θῆραν ἔδωκε τοῖς φοβουμένοις αὐτόν.

5. Τροφήν ἔδωκε τοῖς φοβουμένοις αὐτόν.

5. Θῆρας

Μνημονεύων αἰωνίου συνθήκης αὐτοῦ.

Μνησθήσεται· εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ.

THEODOTIO.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

2.

2. Exquisita. *Alius*, diligenter perquisita. *Alius*, præparata.

2.

3.

3. Confessio et magnificentia opus ejus. *Alius*, laus et dignitas operatio ejus.

3.

5. Prædam dedit timentibus se.

5. Escam dedit timentibus se.

5. Prædam.

Memor æterni pacti sui.

Memor erit in sæculum testamenti sui.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CX.

V. 2. ἄλλ., ἡκριθωμένα etc. Drusius. Chrysostomus vero habet, ἐξηκριθωμένα.

V. 3. ἄλλ., ἔπαινος etc. Idem.
V. 5. Σ., θήραν etc. Ex Theodoro et ex mss.

TO EBPAIKON.	PSALMUS CXI. TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
וְדַקְדָּק 3	3.	3.
5 סדב- איש דונן ומלחה יכלכל דבריו במשפט	5.	5.
מבשכרעה רעה לא יירא	7.	7. Ἀπὸ ἀκοῆς ποτηρῶς οὐ φοβηθήσεται.
נבן לבו במח ביהח		
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
3. Et justitia ejus. <i>Hieron., id.</i>	3. Et justitia ejus.	3.
5. Bonus vir miserans et commodans, moderabitur verba sua in judicio. <i>Hieron., bonus vir clemens et foenerans: dispensabit verba sua in judicio.</i>	5. Jucundus homo qui misereatur et commodat, disponet sermones suos in judicio.	5.
7. Ab auditione mala non timebit. <i>Hieron., ab auditu malo non timebit.</i>	7. Ab auditione mala non timebit.	7. Ab auditione mala non timebit.
Firmum cor ejus fidens in Domino. <i>Hieron., paratum cor ejus confidens in Domino.</i>	Paratum cor ejus sperare in Domino.	

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXI.

V. 3. ἄλλος, ἐλεημοσύνη etc. Drusius. unus Regius, qui legit ἀνθρωπος.
V. 5. Σ., ἀγαθὸς ἀνὴρ etc. Sic Theodoretus et V. 7. Ἄ., Ὁ, ἀπὸ etc. Sic unus. ἄλλος, ἀγγε-

TO EBPAIKON.	PSALMUS CXII. TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
1 הללו עבדי יהוה הללו את- עש יהוה 'O Σύρος, δοῦλοι.	1.	1. Ὑμνεῖτε, δοῦλοι, Κυρίου, ὑμνεῖτε τὸ ὄνομα Κυρίου.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Laudate, servi Domini, laudate nomen Domini. <i>Hieron., laudate, servi, Dominum, laudate nomen Domini. Syrus, servi.</i>	1. Laudate, pueri, Dominum, laudate nomen Domini.	1. Laudate, servi, Dominum, laudate nomen Domini.

Nota.

V. 1. Has interpretationes mutuamur ex Theodoro et Eusebio.

TO EBPAIKON.	PSALMUS CXIII. TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
1 בועם לעז יהוה 7 8 דהשכני 8	1. 7. 8.	1. Ἀπὸ λαοῦ ἑτερογλώσσου. 7. Ὠδινησάτω. 8.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. De populo barbaro. <i>Hieron., idem.</i>	1. De populo barbaro.	1. De populo alterius linguae.
7. Contremisce. <i>Hieron., contremiscit.</i>	7. Mota est.	7. Parturiat.
8. Convertens. <i>Hieron., qui convertit.</i>	8. Qui convertit.	8.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CX.

Ibid. Σ., *μημαγεύων* etc. Drusius, et Colbertinus στιχηρῶς scriptus.

PSALMUS CXI.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

3.	3. Καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ. Ἄλλ., ἐλεημοσύνη αὐτοῦ. Ἄλλος, φιλανθρωπία αὐτοῦ.	5.
5.	5. Χρηστὸς ἀνὴρ ὁ οἰκτιρῶν καὶ κτηρῶν, οἰκονομήσει τοὺς λόγους αὐτοῦ ἐν κρίσει.	5.
7.	7. Ἀπὸ ἀκοῆς πονηρῶς οὐ φοβηθήσεται. Ἄλλος, ἀγγελίαν κακὴν οὐ φοβηθήσεται.	7.
Ἐδραία ἡ καρδία αὐτοῦ ἀμέριμος ἐν Κυρίῳ.	Ἐτοίμη ἡ καρδία αὐτοῦ ἐλπίζειν ἐπὶ Κύριον.	

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

3.	3. Et justitia ejus. <i>Alius</i> , misericordia ejus. <i>Alius</i> , clementia ejus.	3.
5.	5. Jucundus homo qui misereatur et commodat, disponet sermones suos in judicio.	5.
7.	7. Ab auditione mala non timebit. <i>Alius</i> , nuntium malum non timebit.	7.
Firmum cor ejus securum in Domino.	Paratum cor ejus sperare in Domino.	

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXI.

Ibid. etc. Unus.

Unus codex, ἀμερίμωτος.

Ibid. Σ., *ἐδραία* etc. Sic Eusebius et Drusius.

PSALMUS CXII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ὑμνεῖτε, δοῦλοι, Κύριον, ὕμνεῖτε τὸ ὄνομα Κυρίου.	1. Αἰνεῖτε, παῖδες, τὸν Κύριον, αἰνεῖτε τὸ ὄνομα Κυρίου.	1. Ὑμνεῖτε, δοῦλοι, Κύριον, ὕμνεῖτε τὸ ὄνομα Κυρίου.
1. Laudate, servi, Dominum, laudate nomen Domini.	1. Laudate, pueri, Dominum, laudate nomen Domini.	1. Laudate, servi, Dominum, laudate nomen Domini.

PSALMUS CXIII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ἐκ λαοῦ ἀλλοφώνου.	1. Ἐκ λαοῦ βαρβάρου.	1.
7.	7. Ἐσαλεύθη.	7.
8. Τοῦ μεταβάλλοντος.	8. Τοῦ στρέψαντος.	8.
1. De populo alterius vocis.	1. De populo barbaro.	1.
7.	7. Mota est.	7.
8. Ejus qui mutavit.	8. Qui convertit.	8.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	AKYAAΣ.
ךסח על 1	1.	1.
כסח על 4	4.	4. Διαπονήματα αὐτῶν ἀργύριον.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. Super misericordia tua. <i>Hieron.</i> , propter misericordiam suam.	1. Super misericordia tua.	1.
4. Dolores eorum argentum. <i>Hieron.</i> , idola gentium argentum.	4. Simulacra gentium argentum.	4. Labores eorum argentum.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXIII.

- V. 1. 'A., ἀπὸ λαοῦ etc. Eusebius. Drusius, ὠδινῆσατο. Alius mendose, ὀδυνῆσατο.
 V. 7. Eusebius et codex unus habent ὠδινῆσατω. V. 8. Σ., τοῦ μεταβάλλοντος. Drusius.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	AKYAAΣ.
כסח על 4	4.	4. Ὁ δὲ, Κύριε, περὶσωσον τὴν ψυχὴν μου.
עשתי לך יתן 6	6.	6.
ךסח 9	9.	9.
כסח		

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
4. Quæso, Domine, crue animam meam.	4. O Domine, libera animam meam.	4. O Domine, quæso, serva animam meam.
6. Attenuatus sum, et me servabit. <i>Hieron.</i> , humiliatus sum, et salvavit me.	6. Humiliatus sum, et liberavit me.	6.
9. Ambulabo. <i>Hieron.</i> , id. Ad facies Domini. <i>Hieron.</i> , coram Domino.	9. Placebo. Domino.	9.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXIV.

- V. 4. 'A. καὶ οἱ λοιποὶ, ὦ δὲ, Κύριε. Sic mss. Vide Hieron. Epist. ad Damasum.
 V. 6. Σ., ἠτόνησα etc. Theodoretus.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	AKYAAΣ.
כסח על 10	10.	10. =
כסח על 11	11.	11. Ἐγὼ εἶπα ἐν τῷ θαμβεῖσθαι με, ἢς ἄνθρωπος διάψευσμα.
ךסח 15	15.	15.
כסח		

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
10. Afflictus sum valde. <i>Hieron.</i> , afflictus sum nimis.	10. Humiliatus sum nimis.	10.
11. Ego dixi in festinatione mea: Omnis homo mendax. <i>Hieron.</i> , ego dixi in stupore meo: Omnis homo mendacium.	11. Ego dixi in excessu meo: Omnis homo mendax.	11. Ego dixi in stupore meo: Omnis homo mendacium.
15. Pretiosa. <i>Hieron.</i> , gloriosa. Sanctorum ejus. <i>Hieron.</i> , id.	15. Pretiosa. Sanctorum ejus.	15.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXV.

- Ὁ Ἑβραῖος, καὶ οἱ λοιποὶ ἐρμηνευταί, καὶ μέντοι καὶ ὁ Σύρος, τοῦτον τοῖς προτεταγμένοις συνάπτουσιν. Καὶ γὰρ τῆς αὐτῆς ἔχεται διανοίας. Καὶ τὸν ἑνατον διχῆ διελόντες, τῆ τῶνδε τῶν ψαλμῶν συναφῆ τὸν ἰσὸν ψαλμῶν φυλάττουσιν ἀριθμὸν. I. e. *Hebræus et reliqui Interpretes, itemque Syrus, hunc præcedentibus copulant: siquidem eidem sententiæ hæret: ac nonum psalmum in duos dividentes, per horum tamen psalmorum conjunctionem eundem servant psalmorum numerum.* Hanc notam habent unus Regius et Theodoretus. Hieronymus tamen dicit Symmachum ut et LXX psalmum in duos divideret.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ϛ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ἐπὶ τῷ ἐλέει σου. Ἄλλος, 1.
διὰ τὸ ἐλεῆς σου.

4. Τὰ εἰδῶλα τῶν ἐθνῶν ἀργύ- 4.
ριον.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1. Super misericordia tua. *Alius*, 1.
propter misericordiam tuam.

4. Simulacra gentium argen- 4.
tum.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXIII.

V. 1 alterius divisionis hujusce ps. Ἄλλος, διὰ τὸ ἐλεῆς σου. Drusius. V. 4. Ἄ., διαπονήματα etc. Theodoretus.

PSALMUS CXIV.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ϛ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

4. Ἄξιῶ, Κύριε, ἐξελοῦ τὴν ψυ- 4.
χὴν μου. Ὁ Κύριε, βῦσαι τὴν ψυχὴν μου. *Oi λοιποὶ*, ὡς δὲ, Κύριε, περι-
σωσον τὴν ψυχὴν μου.

6. Ἐταπεινώθην, καὶ ἔσωσέ με. 6.
9. Εὐαρεστήσω. Ἄλλος, ἐμπε- 9.
ριπατήσω.

9. Εὐαρεστήσω. Ἄλλος, ἐμπε- 9.
ριπατήσω.

Ἐνώπιον Κυρίου. Ἄλλος, ἐμ-
προσθεν Κυρίου.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

4. Obsecro, Domine, libera ani- 4.
mam meam. Ὁ Domine, libera animam meam. *Reliqui*, o Domine, quæso,
serva animam meam.

6. Infirmatus sum, et salvavit 6.
me. 6. Humiliatus sum, et salvavit me.

9. Placebo. *Alius*, inambulabo. 9.
Coram Domino. *Alius*, id.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXIV.

V. 9. Ἄλλος, ἐμπεριπατήσω. Drusius.
Ibid. Ἄλλος, ἐμπροσθεν Κυρίου. Idem.

PSALMUS CXV.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ϛ.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

10. Ἐκακώθην σφόδρα. 10. Ἐταπεινώθην σφόδρα. 10.

11. Καὶ εἶπον ἀδερμῶν, Πᾶς 11. Ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ ἐκστάσει 11. . . . Πᾶς ἄνθρωπος ἐκλείπει.
ἄνθρωπος διαψεύδεται.

15. 15. Τίμιος. Ἄλλος, ἐντιμος. 15.

Τῶν ὁσίων αὐτοῦ. Ἄλλος, τῶν
ἀγνῶν αὐτοῦ.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

10. Afflictus sum valde. 10. Humiliatus sum nimis. 10

11. Et dixi dum angerer: Om- 11. Ego autem dixi in excessu 11. ... Omnis homo deficit.
nis homo mentitur. meo: Omnis homo mendax.

15. 15. Pretiosa. *Alius*, honorabi- 15.
lis.

Sanctorum ejus. *Alius*, casto-
rum ejus.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXV.

Sed jam annotavimus, illud *oi λοιποὶ* non sine exceptione dici. In Breviario quod Hieronymi nomine circumfertur, aliud habetur: *Hunc psalmum V et VI editio cum superioribus copulant: Symmachus vero et LXX Interpretes dividunt.*

V. 10. Σ., ἐκακώθην σφόδρα. Eusebius et Regius

unus. V. 11. Ἄ., ἐγὼ εἶπα etc. Has lectiones adferunt Reg. unus et Theodoretus, et Coislin. unus.

V. 15. Ἄλλος, ἐντιμος. Chrysostomus.

Ibid. Ἄλλος, τῶν ἀγνῶν αὐτοῦ. Coislin. unus.

TO EBPAIKON.	PSALMUS CXVII. TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γραμμασι.	ΑΚΥΤΑΑΣ
5 ענני במרחב	5.	5.
10 אבולם	10.	10.
11 סבתי גם סבדני	11.	11.
12 דענו כאש קדנים	12.	12. Καὶ ἀπεσέσθησαν ὡς πῦρ ἀκανθῶν.
22 היתה לראש פנה	22.	22.
25 מאת יהיה היתה זאת היא נפלאת בעינינו	25.	25. Παρὰ Κυρίου ἐγένετο τοῦτο. Αὐτὸ παράδοξον ἐφάνη ἡμῖν.
25 אמת יהיה ו השלעה נא אמת יהיה הצליחה נא	25. Αἶψα ἀδωναι ὠσιεννα ἀψα ἀδωναι ἀσιαννα.	25. Ὡ δὴ, Κύριε, σῶσον δὴ, Ὡ δὴ, Κύριε, εὐδόωσον δὴ.
26 בדרך הבא בשם יהוה	26. Βαρουχ ἀβδα βσα:μ ἀδωναι.	26. Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν δνόματι Κυρίου.
27 אסרו-תג בעבתים עד-קרפית המזבח	27. Ασρου αγ βααθεθθ:μ.	27. Δῆσατε ἑορτὴν ἐν πιμελέσει...

VERSIO HEBRAICI TEXT.

- 5. Exaudivit me in latitudine. *Hieron.*, et exaudivit....
- 10. Succidam eas. *Hieron.*, ultus sum eas.
- 11. Circumdederant me, etiam circumdederunt me. *Hieron.*, circumdederunt me et obsederunt me.
- 12. Extinctæ sunt quasi ignis spinarum. *Hieron.*, *id.*
- 22. Fuit in caput anguli. *Hieron.*, hic factus est in caput anguli.
- 25. A Domino fuit istud. *Hieron.*, a Domino factum est istud.
Ipsum mirabile in oculis nostris. *Hieron.*, et hoc est mirabile in oculis nostris.
- 25. Obsecro, Domine, salva nunc, obsecro, Domine, prospere fac nunc. *Hieron.*, obsecro, Domine, salva, obsecro: obsecro, Domine, prosperare, obsecro.
- 26. Benedictus qui venit in nomine Domini. *Hieron.*, *id.*
- 27. Ligatæ festum in implicationibus usque ad cornua altaris. *Hieron.*, frequentate solennitatem in frondosis, usque ad cornua altaris.

VULGATA LATINA.

- 5. Et exaudivit me in latitudine.
- 10. Ultus sum in eis.
- 11. Circumdantes circumdederunt me.
- 12. Et exarserunt sicut ignis in spinis.
- 22. Hic factus est in caput anguli.
- 25. A Domino factum est istud.
Et est mirabile in oculis nostris.
- 25. O Domine, salvum me fac, o Domine, bene prosperare.
- 26. Benedictus qui venit in nomine Domini.
- 27. Constituite diem solemnem in condensis usque ad cornu altaris.

AQUILA.

- 5.
- 10.
- 11.
- 12. Et extinctæ sunt quasi ignis spinarum.
- 22.
- 25. A Domino factum est istud.
Ipsum incredibile visum est nobis.
- 25. O Domine, obsecro, salva, quæso: o Domine, prosperare fac, quæso.
- 26. Benedictus qui venit in nomine Domini.
- 27. Ligatæ festum in pinguis...

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXVII.

- V. 5. Σ., καὶ ἐπήκουσέ μου etc. Sic Regius unus ex anonymo.
  - V. 10. Σ., διέθρυψα αὐτούς. Regius unus.
  - V. 11. Σ., ἐκύκλωσαν etc. Drusius.
  - V. 12. Ἄ., Σ., καὶ ἀπεσέσθησαν etc. Drusius.
  - V. 22. Σ.; οὗτος ἐγεν-. Theodoretus, Regius unus et Drusius.
  - V. 23. Ἄ., παρὰ etc. Drusius. Hæc versio apud Corderium Symmacho tribuitur.
- Ibid. Ἄ., αὐτὸ παρ- etc. Idem. [Difficile a nobis impetrare possumus ut credamus versionem quæ hic Symmacho tribuitur non esse Aquilæ, siquidem potius convenit ingenio hujus κατὰ πόδας interpretis. Symmacho autem libentius adscriberemus eam quæ ut Aquilæ fertur. ΔΑΛΩΒ.]

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

5 Καὶ ἐπήκουσέ μου εἰς εὐρυχωρίαν.

10. Διέθρυψα αὐτούς.

11. Ἐκύκλωσάν με, καὶ πάλιν περιεκύκλωσάν με.

12. Καὶ ἀπεισθέσθησαν ὡς πῦρ ακανθῶν.

22. Οὗτος ἐγενήθη ἀκρογωνιαίος.

23.

Αὕτη ἐστὶ θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν.

25. Ὡ δὴ, Κύριε, σῶσον δὴ, ὦ δὴ, Κύριε, εὐδώσον δὴ.

26. Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

27. Συνθήσατε ἐν πανηγύρει πυκνάσματα ἕως τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου.

SYMMACHUS.

5 Et exaudivit me in latum spatium.

10. Confregi eos.

11. Circumdederunt me, et rursum circumdederunt me.

12. Et extinctæ sunt quasi ignis spinarum.

22. Hic factus est summus angularis.

23.

Ipsum est mirabile in oculis nostris.

25. O Domine, obsecro, salva, quæso: o Domine, prosperare fac, quæso.

26. Benedictus qui venit in nomine Domini.

27. Colligate in celebritate condensa usque ad cornua altaris.

5. Καὶ ἐπήκουσέ μου εἰς πλατυσμόν.

10. Ἐθρυψάμην αὐτούς.

11. Κυκλώσαντες ἐκύκλωσάν με.

12. Καὶ ἐξεκαύθησαν ὡσεὶ πῦρ ἐν ἀκάνθαις.

22. Οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας.

23. Παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη.

Καὶ ἐστὶ θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν.

25. Ὡ Κύριε, σῶσον δὴ, ὦ Κύριε, εὐδώσον δὴ. Ἐ', ὦ δὴ, Κύριε, σῶσον δὴ, ὦ δὴ, Κύριε, εὐδώσον δὴ.

26. Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου. Ἐ', *id.*

27. Συνθήσαθε ἑορτὴν ἐν τοῖς πυκάζουσιν ἕως τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου. Ἄλλος, θύσατε θυσίαν. Ἄλλος, στεφανώματα καὶ κλάδους ἀνάψατε τῷ ναῷ.

LXX INTERPRETES.

5. Et exaudivit me in latitudine.

10. Ultus sum in eis.

11. Circumdantes circumdederunt me.

12. Et exarserunt sicut ignis in spinis.

22. Hic factus est in caput anguli.

23. A Domino factum est istud.

Et est mirabile in oculis nostris.

25. Domine, salva, quæso, o Domine, prosperare fac, quæso. V, o Domine, obsecro, salva, quæso: o Domine, prosperare fac, quæso.

26. Benedictus qui venit in nomine Domini. V, *id.*

27. Constituite diem solemnem in condensis usque ad cornua altaris. *Alius*, sacrificate sacrificium. *Alius*, coronas et ramos alligate templo.

5.

10.

11.

12.

22.

23.

25. Ὡ δὴ, Κύριε, σῶσον δὴ, ὦ δὴ, Κύριε, εὐδώσον δὴ.

26. Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου.

27.

THEODOTIO.

5.

10.

11.

12.

22.

23.

25. O Domine, obsecro, salva, quæso: o Domine, prosperare fac, quæso.

26. Benedictus qui venit in nomine Domini.

27.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXVII.

V. 25. 'A., Σ., Θ., Ε', ὦ δὴ etc. Drusius, et lectionem sequentem eorundem ipse adfert Drusius. Origenes in Matth. pag. 439 Huet. Aquilæ tribuit, et Græce Hebraicam lectionem effert.

V. 27. 'A., *θήσατε*. Has lectiones partim ex Eusebio, partim ex Drusio proferimus. Hebraicam lectionem Græcis litteris habet anonymus apud Corderium.

TO EBPAIKON.	PSALMUS CXVIII. TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	AKTAAS.
אשר תמימי 1	1.	1.
במה יזכה נער את ארד 9	9.	9.
נפלאות 18	18.	18.
גרסה 20	20.	20. Ἐπεπόθησεν.
עבדך ישיח בחקך 23	23.	23. Ὁ δὲ δοῦλός σου ὁμιλήσει ἐν ἀκριβασμοῖς σου.
אנשי עצתי 24	24.	24.
ואשיחה 27	27.	27.
ולפה נפשי 28	28.	28.
דרך שקד הסר ממני 29	29.	29. Ὅδον ψεύδους ἀπόστησον ἀπ' ἐμοῦ.
הורגי 33	33.	33. Φώτισόν με.
כי-ב השפתי 35	35.	35. Ὅτι ἐν αὐτῇ ἐβουλήθην.
אשר יברתי 39	39.	39. Ὅν ὑπεστάλην.
כאמרוך 41	41.	41. Κατὰ τὸ λόγιόν σου.
זכר-דבר לעבדך 49	49.	49. Μνήσθητι ῥήματος τῶν δούλων σου.
זמרת היו-לי חקך בבית מוגדתי 54	54.	54. Ἄσματα ἦν μοι τὰ προστάγματα σου ἐν τόπῳ τῆς παροικίας μου.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

1. Beati perfecti. <i>Hieron.</i> , beati immaculati.	1. Beati immaculati.	1.
9. In quo mundabit adolescens semitam suam? <i>Hieron.</i> , in quo corrigit juvenis viam suam?	9. In quo corrigit adolescentior viam suam?	9.
18. Mirabilia. <i>Hieron.</i> , id.	18. Mirabilia.	18.
20. Confracta est. <i>Hieron.</i> , desideravit.	20. Concupivit.	20. Concupivit.
23. Servus tuus meditabitur in præceptis tuis. <i>Hieron.</i> , servus autem tuus meditabatur præcepta tua.	23. Servus autem tuus exercebatur in justificationibus tuis.	23. Servus autem tuus conversabitur in statutis tuis.
24. Viri consilii mei. <i>Hieron.</i> , quasi viri amicissimi mei.	24. Consilium meum justificationes tuæ.	24.
27. Et meditabor. <i>Hieron.</i> , et loquar.	27. Et exercebor.	27.
28. Distillavit anima mea. <i>Hieron.</i> , id.	28. Dormitavit anima mea.	28.
29. Viam mendacii amove a me. <i>Hieron.</i> , viam mendacii aufer a me.	29. Viam iniquitatis amove a me.	29. Viam mendacii amore a me.
33. Doce me. <i>Hieron.</i> , ostende mihi.	33. Legem pone mihi.	33. Illumina me.
35. Quia in ipsa volui. <i>Hieron.</i> , quia ipsam volui.	35. Quia ipsam volui.	35. Quia in ipsa volui.
39. Quod timui. <i>Hieron.</i> , quod reveritus sum.	39. Quod suspicatus sum.	39. Quo cohibitus sum, vel, a quo formidavi.
41. Secundum eloquium tuum. <i>Hieron.</i> , juxta eloquium tuum.	41. Secundum eloquium tuum.	41. Secundum eloquium tuum.
49. Memento verbi erga servum tuum. <i>Hieron.</i> , memento sermonis servo tuo.	49. Memor esto verbi tui servo tuo.	49. Memento verbi servorum tuorum.
54. Cantus fuerunt mihi statuta	54. Cantabiles mihi erant ju-	54. Cantica erant mihi præce-

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

V.

ΘΕΟΔΩΤΙΩΝ.

1.	1. Μακάριοι ἄμωμοι. Ἄλλος, ἄμεμπτοι.	1.
9. Ἐν τίνι λαμπρυνεῖ νεώτερος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ;	9. Ἐν τίνι κατορθώσει νεώτερος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ;	9.
18. Τεράστια.	18. Θαυμάσια.	18.
20. Τελεῖα ἦν.	20. Ἐπεπόθησεν. Ε', Γ', ἐπεποίθησεν.	20. Ἐπεποιήθησεν.
25. Ὁ δοῦλός σου διηγούμενος τὰ προτάγματα σου.	25. Ὁ δὲ δοῦλός σου ἠδολέσχει ἐν τοῖς δικαιομασί σου. Ε', ὁ δούλος σου ἀδολεσχήσει ἐν τοῖς ἀκριβάσμασι σου.	25.
24. Ὡς ἄνδρες ὁμογνώμονές μοι.	24. Καὶ αἱ συμβουλῆαι μου τὰ δικαιοματά σου. Ε', ἄνδρες τῆς βουλῆς μου.	24.
27.	27. Καὶ ἀδολεσχήσω. Ἄλλος, καὶ μεριμνήσω.	27.
28. Κατέσταξεν ἡ ψυχὴ μου.	28. Ἐνύσταξεν ἡ ψυχὴ μου. Ε', Γ', ἔσταξεν ἡ ψυχὴ μου.	28.
29. Ὅδον ψευδοῦ περιελε ἀπ' ἐμοῦ.	29. Ὅδον ἀδικίας ἀπόστησον ἀπ' ἐμοῦ.	29.
33. Ὑπόδειξόν μοι.	33. Νομοθέτησόν με.	33. Φώτισόν με.
35. Ὅτι αὐτὴν ἠθέλησα.	35. Ὅτι αὐτὴν ἠθέλησα. Ε', Γ', ὅτι ἐν αὐτῇ ἠθέλησα.	35. Ὅτι ἐν αὐτῇ ἠθέλησα.
39. Ὅν εὐλαβοῦμαι.	39. Ὅν ὑπώπτευσα.	39. Ὅν ὑπεστάλην.
41. Κατὰ τὸν λόγον σου.	41. Κατὰ τὸν λόγον σου.	41. Κατὰ τὸ λόγιόν σου.
49. Μνημόνευσον λόγων ἐμῶν τοῦ δούλου σου.	49. Μνήσθητι τῶν λόγων σου τῷ δούλῳ σου.	49. Μνήσθητι τῶν λόγων σου τῷ δούλῳ σου.
54. Ἄσματα ἦν μοι τὰ προτάγματα σου ἐν τόπῳ τῆς παροικίας μου.	54. Ψαλτὰ ἦσαν μοι τὰ δικαιοματά σου ἐν τόπῳ παροικίας μου.	54. Ἄσματα ἦν μοι τὰ προτάγματα σου ἐν τόπῳ τῆς παροικίας μου.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1.	1. Beati immaculati. <i>Alius</i> , inculpati.	1.
9. In quo illustrabit adolescentior viam suam ?	9. In quo corriget adolescentior viam suam ?	9.
18. Prodigia.	18. Mirabilia.	18.
20. Perfecta erat.	20. Concupivit. V, VI, fiduciam habuit.	20. Fiduciam habuit.
23. Servus tuus enarrans præcepta tua.	23. Servus autem tuus exercebatur in justificationibus tuis. V, servus tuus exercebitur in statutis tuis.	23.
24. Quasi viri consentientes mihi.	24. Et consilia mea justificationes tuæ. V, viri consilii mei.	24.
27.	27. Et exercebor. <i>Alius</i> , et sollicitus ero.	27.
28. Distillavit anima mea.	28. Dormitavit anima mea. V, VI, distillavit anima mea.	28.
29. Viam mendacem amove a me.	29. Viam iniquitatis amove a me.	29.
33. Ostende mihi.	33. Legem pone mihi.	33. Illumina me
35. Quia ipsam volui.	35. Quia ipsam volui. V, VI, quia in ipsa volui.	35. Quia in ipsa volui.
39. Quod revereor.	39. Quod suspicatus sum.	39. Quo cohibitus sum, vel, a quo formidavi.
41. Secundum verbum tuum.	41. Secundum verbum tuum.	41. Secundum eloquium tuum.
49. Recordare verborum meorum servi tui.	49. Memento verborum tuorum servo tuo.	49. Memento verborum tuorum servo tuo.
54. Cantica erant mihi præcepta	54. Cantabiles mihi erant justi	54. Cantica erant mihi præce-

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γραμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

וְתוֹרָה 55
כִּי פְקֻדֶיךָ 56
דרכי 59 'O 'Eθρ., τὰς ἰδούσ μου.
וַאֲשֵׁיבָה
חֵבֶר אֲנִי לִכְרֵ-אֲשֶׁר יִרְאֶיךָ 65
'O Σύρος, φίλος.
טוֹב עֲשִׂית עִם-עַבְדְּךָ 65
טוֹב-אֲמַח 68
טַפְשׁ כְּחֵלֶב לֶבֶם 70
טוֹב-לִי כִּי-עָנִיתִי לְכַעַן אֲכַבֵּד
חֻקְךָ 71
יָדֶיךָ עֲשִׂיתִי וְיִכְנַנְנִי 73
וַאֲמֹנֶה עֵינָיִךָ 75
וְשׁוֹב לִי יִרְאֶיךָ 79
כִּנְאֵד בְּקִימוֹת 83
כִּד-לִי חַיִּים שִׂוִּיחַת 85

55.
56.
59.
63.
65.
68.
70.
71.
73.
75.
79.
83.
85.

55. Τὰ ῥήματά σου.
56. Ὅτι τὰ προστάγματα σου.
59.
63. Μέτοχος.
65.
68.
70. Ἐλιπάνθη ὡς στήαρ ἢ καρδία αὐτῶν.
71.
73. Αἱ χεῖρές σου ἐποίησάν με καὶ ἤδρασάν με.
75. Καὶ πίστει ἑκακούχησάς με.
79.
83.
85. Ἐσκαλλὸν μοι ὑπερήφανοι βρόχους.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

tua in domo peregrinationum nearum. Hieron., carmina erant mihi praecepta tua in domo peregrinationis meae.

stificationes tuae in loco peregrinationis meae.

pta tua in loco peregrinationis meae.

55. Legem tuam. Hieron., id.

55. Legem tuam.

55. Verba tua.

56. Quia praecepta tua. Hieron., idem.

56. Quia justificationes tuas.

56. Quia praecepta tua.

59. Vias meas. Hebr. int., et Hieron., id.

59. Vias meas.

59.

Et converti. Hieron., id.

Et converti.

63. Particeps.

63. Socius ego omnium qui timent te. Hieron., particeps ego sum omnium timentium te. Syrus, amicus.

63. Particeps ego sum omnium timentium te.

63. Particeps.

65. Bonum fecisti cum servo tuo. Hieron., benefecisti servo tuo.

65. Bonitatem fecisti cum servo tuo.

65.

68. Bonus es tu. Hieron., id.

68. Bonus es tu.

68.

70. Impinguatum est velut adeps cor eorum. Hieron., incrassatum est velut adeps cor eorum.

70. Coagulatum est sicut lac cor eorum.

70. Impinguatum est velut adeps cor eorum.

71. Bonum mihi quod afflictus fui, ut discam statuta tua. Hieron., bonum mihi quia afflictus sum, ut discerem praecepta tua.

71. Bonum mihi quia humiliasti me, ut discam justificationes tuas.

71.

73. Manus tuae fecerunt me, et firmaverunt me. Hieron., id.

73. Manus tuae fecerunt me, et plasmaverunt me.

73. Manus tuae fecerunt me, et firmaverunt me.

75. Et vere affixisti me. Hieron., id.

75. Et in veritate tua humiliasti me.

75. Et fide affixisti me.

79. Convertantur ad me timentes te. Hieron., revertantur ad me qui timent te.

79. Convertantur mihi timentes te.

79.

83. Sicut uter in fumario. Hieron., quasi uter in pruina.

83. Sicut uter in pruina.

83.

85. Foderunt mihi superbi foveas. Hieron., idem.

85. Narraverunt mihi iniqui fabulationes.

85. Fodiebant mihi superbi laqueos.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ω.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

55. Τοὺς λόγους σου.
 56. Ὅτι τὰς παραιτήσεις σου.
 59.
 Καὶ ἐπέστρεψον.
 63. Συνημμένος ἐγενόμην τοῖς φοβουμένοις σε.
 65. Εὐεργέτησας τὸν δούλον σου.
 68.
 70. Ἐμυαλώθη ὡς στέαρ ἡ καρδία αὐτῶν.
 71. Συνήνεγκέ μοι ὅτι ἐκακώθη ὑπὲρ τοῦ μαθεῖν τὰ προστάγματά σου.
 73. Αἱ χεῖρές σου ἐποίησάν με, καὶ συναπήρτισάν με.
 75. Ἐκάκωσάς με.
 79. Ἀναστρεψάτωσάν με οἱ φοβούμενοί σε.
 83.
 85. Ὑπόρυξάν μοι ὑπερήφανοι ὑπόγεια.

SYMMACHUS.

tua in loco peregrinationis meæ.

55. Sermones tuos.
 56. Quia hortationes tuas.
 59.
 Et convertebam.
 63. Conjunctus factus sum timentibus te.
 65. Benefecisti servo tuo.
 68.
 70. Medullatum est velut adeps cor eorum.
 71. Contulit mihi quia affictus sum, ut discam præcepta tua.
 73. Manus tuæ fecerunt me, et præparaverunt me.
 75. Afflixisti me.
 79. Convertant me timentes te.
 83.
 85. Suffoderunt mihi superbi subterranea.

PATROL. GR. XVI.

55. Τὸν νόμον σου.
 56. Ὅτι τὰ δικαιώματά σου. Ἐ', ὅτι τὰ προστάγματά σου.
 59. Τὰς ὁδοὺς σου. *Οἱ ἄλλοι*, τὰς ὁδοὺς μου.
 Καὶ ἐπέστρεψα.
 63. Μίτοχος ἐγώ εἰμι πάντων τῶν φοβουμένων σε.
 65. Χρηστότητα ἐποίησας μετὰ τοῦ δούλου σου.
 68. Χρηστὸς εἶ σύ. *Οἱ λοιποὶ*, ἀγαθὸς εἶ σύ.
 70. Ἐτυρώθη ὡς γάλα ἡ καρδία αὐτῶν. Ἄλλος, ἐσκληρύνθη. Ἄλλος, ἀπελιθώθη.
 71. Ἀγαθὸν μοι ὅτι ἐταπεινώσας με, ὅπως ἂν μάθω τὰ δικαιώματά σου.
 73. Αἱ χεῖρές σου ἐποίησάν με, καὶ ἐπλασάν με.
 75. Καὶ ἀληθεῖς ἐταπεινώσας με.
 79. Ἐπιστρεψάτωσάν με οἱ φοβούμενοί σε.
 83. Ὡς ἀσκὸς ἐν πάχνῃ. Ἄλλος, ὡς ἀσκὸς ἐν καπνῷ.
 85. Διηγῆσαντό μοι παράνομοι ἀδολοσχίας. Ἐ', ὠρυξάν μοι ὑπερήφανοι βοθύρους.

LXX INTERPRETES.

ficationes tuæ in loco peregrinationis meæ.

55. Legem tuam.
 56. Quia justificationes tuas. V, quia præcepta tua.
 59. Vias tuas. *Alit*, vias meas.
 Et converti.
 63. Particeps ego sum omnium timentium te.
 65. Bonitatem fecisti cum servo tuo.
 68. Mansuetus es tu. *Reliqui*, bonus es tu.
 70. Coagulatum est sicut lac cor eorum. *Alius*, obduratum est. *Alius*, in lapidem versum est.
 71. Bonum mihi quia humiliasti me, ut discam justificationes tuas.
 73. Manus tuæ fecerunt me, et plasmaverunt me.
 75. Et veritate humiliasti me.
 79. Convertant me timentes te.
 83. Sicut uter in pruina. *Alius*, sicut uter in fumo.
 85. Narraverunt mihi iniqui fabulationes. V, foderunt mihi superbi foveas.

55.
 56.
 59.
 63. Μίτοχος.
 65.
 68.
 70.
 71. Ἀγαθὸν μοι ὅτι ἐταπεινώσας με, ὅπως ἂν μάθω τὰ δικαιώματά σου.
 73.
 75.
 79. Ἀναστρεψάτωσάν με οἱ φοβούμενοί σε.
 83.
 85.

THEODOTIO.

pta tua in loco peregrinationis meæ.

55.
 56.
 59.
 63. Particeps.
 65.
 68.
 70.
 71. Bonum mihi quia humiliasti me, ut discam justificationes tuas.
 73.
 75.
 79. Convertant me timentes te.

TO EBPAIKON.

כי הכל עבדך	91.
לא - משכן פקדך	93.
קד 95	95.
לכל - תלה ראיתי קך רחבה	96.
מעודך מאד	
כי לעולם היא - לי	98.
מוקנים אתבוננו כי פקדך	100.
נצרת	
כלאתי רגלי	101.
נפשי בכפי המיד	109.
עקב 112	112.
כאמרתך 116	116.
פליח כל - שגים מוקדך בי - שקר תרמיחם	118.
סיגים השבת כל - רשעי - ארץ	119.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

91. Quia omnes servi tui. *Hieron.*, quia omnia serviunt tibi.
 93. Non obliviscar præceptorum tuorum. *Hieron.*, *id.*
 95. Expectaverunt. *Hieron.*, *id.*
 96. Omnis consummationis vidi finem : latum præceptum tuum valde. *Hieron.*, omnis consummationis vidi finem : latum mandatum tuum nimis.
 98. Quia in sæculum ipsum mihi. *Hieron.*, quia in sempiternum hoc est mihi.
 100. Præ senibus prudens ero, quia præcepta tua custodivi. *Hieron.*, super senes intellexi : quia præcepta tua servavi.
 101. Prohibui pedes meos. *Hieron.*, *id.*
 109. Anima mea in vola mea indesinenter. *Hieron.*, anima mea in manu mea semper.
 112. In finem usque. *Hieron.*, propter æternam retributionem.
 116. Secundum verbum tuum. *Hieron.*, *id.*
 118. Conculcasti omnes errantes a mandatis tuis, quia mendacium dolus eorum. *Hieron.*, abjecisti omnes qui aversantur præcepta tua : quia injusta cogitatio eorum.
 119. Scorias cessare fecisti omnes impios terræ. *Hieron.*, quasi scoriam computasti omnes impios terræ.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

91.	91.
93.	93.
95.	95.
96.	96.
98.	98.
100.	100.
101.	101.
109.	109.
112.	112.
116.	116.
118.	118.
119.	119.

VULGATA LATINA.

91. Quoniam omnia serviunt tibi.
 93. Non obliviscar justificationes tuas.
 95. Expectaverunt.
 96. Omnis consummationis vidi finem : latum mandatum tuum nimis.
 98. Quia in æternum mihi est.
 100. Super senes intellexi : quia mandata tua quæstivi.
 101. Prohibui pedes meos.
 109. Anima mea in inanibus meis semper.
 112. Propter retributionem.
 116. Secundum eloquium tuum
 118. Sprevistis omnes discedentes a judiciis tuis, quia injusta cogitatio eorum.
 119. Prævaricantes reputavi omnes peccatores terræ.

ΑΚΥΛΑΣ

91. Ὅτι τὰ σύμπαντα δοῦλα σά.	91.
93. Οὐκ ἐπιλήσομαι τῶν προσταγμάτων σου.	93.
95. Προσέδωκσαν.	95.
96. Τῇ πάσῃ συντελέσει.	96.
98. Ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα αὐτῆ μοι.	98.
100. Ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων κατανόησω, ὅτι προσταγμάτων σου διετήρησα.	100.
101. Εἴρξα πόδας μου.	101.
109. Ἡ ψυχὴ μου ἐν ταρσῶ μου ἐνδεδεχῶς.	109.
112.	112.
116. Τῷ βήματί σου.	116.
118. Ἀπεσκόλοπισας πάντας τοὺς ἀποστρεφομένους ἀπὸ ἀκριβασμοῦ, ὅτι ψευδεῖς συνεπιθέσεις αὐτῶν.	118.
119. Στέμψα διελόγισα πάντας ἀσεβεῖς τῆς γῆς.	119.

AQUILA.

91. Quoniam omnia serviunt tibi.
 93. Non obliviscar præceptorum tuorum.
 95. Expectaverunt.
 96. Omni consummationi.
 98. Quia in sæculum ipsam mihi.
 100. A senioribus intelligam, quia præcepta tua custodivi.
 101. Prohibui pedes meos.
 109. Anima mea in vola mea indesinenter.
 112.
 116. Dico tuo.
 118. Patis conūxisti omnes errantes a statuto, quia mendaces doli eorum.
 119. Vinacea reputasti omnes impios terræ.

91. Ὅτι τὰ σύμπαντα δοῦλα σά.
 93. Οὐκ ἐπιλήσομαι τῶν ἐντολῶν σου.
 95. Προσεδόκησαν.
 96. Πάσης κατασκευῆς εἶδον πέρας, εὐρύχωρος ἡ ἐντολή σου σφόδρα.
 98. Διὸ εἰς τὸν αἰῶνα αὐτῆ μοι.
 100. Γερόντων συνετώτερος ἐγενόμην, ὅτι τὰς παραινέσεις σοι διετήρησα.
 101.
 109. Ἡ ψυχὴ μου μετὰ χειρὰ μου διαπαντός.
 112. Δι' ἀνταπόδοσιν.
 116. Κατὰ τὸν λόγον σου.
 118. Ἀπήλεξας πάντας τοὺς βεβημένους ἀπὸ τῶν προσταγμάτων σου, ματαία γὰρ πᾶσα ἡ δουλοῦτης αὐτῶν.
 119. Σχωρίαν ἐλογίσω πάντας περρανόμους τῆς γῆς.

SYMMACHUS.

91. Quoniam omnia serviunt tibi.
 93. Non obliviscar mandatorum tuorum.
 95. Expectaverunt.
 96. Omnis apparatus vidi finem, spatiosum præceptum tuum valde.
 98. Quapropter in æternum ipsum mihi.
 100. Senibus prudentior factus sum, quia adhortationes tibi custodivi.
 101.
 109. Anima mea post manum meam semper.
 112. Propter mercedem.
 116. Secundum verbum tuum.
 118. Redarguisti omnes removens se a mandatis tuis : inanis enim omnis dolus eorum.
 119. Scorium reputasti omnes iniquos terræ.

91. Ὅτι τὰ σύμπαντα δοῦλα σά.
 93. Οὐ μὴ ἐπιλάβωμαι τῶν δικαιωμάτων σου.
 95. Ὑπέμειναν.
 96. Πάσης συντελείας εἶδον πέρας, πλατεία ἡ ἐντολή σου σφόδρα.
 98. Ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα ἐμή ἐστι.
 100. Ὑπὲρ πρεσβυτέρους συνῆκα, ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐξεζήτησα. Ἐ', ἀπὸ πρεσβυτέρων κατανοήσω, ὅτι προσταγμάτων σου ἐφύλαξα. Ἐ' ἄλλως, ὑπὲρ πρεσβυτέρους συνῆκα, ὅτι τὰ προσταγμάτων σου ἐφύλαξα.
 101. Ἐκώλυσά τοὺς πόδας μου. Ἐ', Ὑ', id.
 109. Ἡ ψυχὴ μου ἐν ταῖς χερσὶ μου διαπαντός. Ἐ', ἡ ψυχὴ μου ἐν χειρὶ μου.
 112. Δι' ἀντάμειψιν.
 116. Κατὰ τὸ λόγιόν σου.
 118. Ἐξουδένωσας πάντας τοὺς ἀποστατοῦντας ἀπὸ τῶν δικαιωμάτων σου, ὅτι ἄδικον τὸ ἐπιθύμημα αὐτῶν. Ἐ', ἐξουδένωσας πάντας τοὺς πλανωμένους ἀπὸ τῶν ἀκριβασμάτων σου, ὅτι ἄδικον τὸ ἐπιθύμημα αὐτῶν.
 119. Παραβαίοντας ἐλογίσαμην πάντας τοὺς ἀμαρτωλοὺς τῆς γῆς. Ἐ', εἰς οὐδὲν διέκοψας πάντας τοὺς ἀσεβεῖς τῆς γῆς.

LXX INTERPRETES

91. Quoniam omnia serviunt tibi.
 93. Non obliviscar justificationes tuas.
 95. Sustinuerunt.
 96. Omnis consummationis vidi finem : latum præceptum tuum valde.
 98. Quia in sæculum meum est.
 100. Super senes intellexi, quia mandata tua quæsi. V, a senioribus intelligam, quia præcepta tua servavi. V aliter, super senes intellexi, quia præcepta tua servavi.
 101. Impedivi pedes meos. V, VI, idem.
 109. Anima mea in manibus meis semper. V, anima mea in manu mea.
 112. Propter retributionem.
 116. Secundum eloquium tuum.
 118. Sprevisi omnes discedentes a judiciis tuis, quia injusta cogitatio eorum. V, sprevisi omnes aberrantes a mandatis tuis, quia iniquum desiderium eorum.
 119. Prævaricantes reputavi omnes peccatores terræ. V, in nihilum dissecuisti omnes impios terræ.

91. Ὅτι τὰ σύμπαντα δοῦλα σά.
 93.
 95. Προσεδόκησαν.
 96.
 98. Ὅτι εἰς τὸν αἰῶνά μοι.
 100. Ἀπὸ πρεσβυτέρων κατανοήσω, ὅτι προσταγμάτων σου ἐφύλαξα. Ἄλλως, ὑπὲρ πρεσβυτέρους συνῆκα, ὅτι τὰ προσταγμάτων σου ἐφύλαξα.
 101. Ἐκώλυσά τοὺς πόδας μου.
 109. Ἡ ψυχὴ μου ἐν ταῖς χερσὶ μου διαπαντός.
 112.
 116. Κατὰ τὸν λόγον σου.
 118. Ἐξουδένωσας πάντας τοὺς πλανωμένους ἀπὸ τῶν ἀκριβασμάτων σου, ὅτι ἄδικον τὸ ἐπιθύμημα αὐτῶν.
 119. Εἰς οὐδὲν διέκοψας πάντας τοὺς ἀσεβεῖς τῆς γῆς.

THEODOTIO.

91. Quoniam omnia serviunt tibi.
 93.
 95. Expectaverunt.
 96.
 98. Quia in sæculum mihi.
 100. A senioribus intelligam, quia præcepta tua servavi. Aliter, super senes intellexi, quia præcepta tua servavi.
 101. Impedivi pedes meos.
 109. Anima mea in manibus meis semper.
 112.
 116. Secundum verbum tuum.
 118. Sprevisi omnes aberrantes a mandatis tuis, quia iniquum desiderium eorum.
 119. In nihilum dissecuisti omnes impios terræ.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοὶς γράμμασι.	AKYΛAΣ.
120 סִמּוֹר מִפּוֹחַךְ בָּשָׂר	120.	120. Ἠλώθη ἀπὸ πτοήσεως ἡ σὰρξ μου.
121 עֲשׂוּחִי מִשֶּׁפֶט	121.	121. Ἐποίησα κρίσιν.
בַּל-תִּבְחֵנִי לַעֲשֶׂק		Μὴ ἀφῆς με τοὺς συκοφαντοῦσί με.
122 עֲרַב עִבּוֹךְ לַמִּדָּב	122.	122. Ἐγγύησαι....
126 עַת לַעֲשׂוֹת לִיזֶה	126.	126.
דַּפְרָא תִרְדֵּךְ		Ἐκύρωσαν τὸν νόμον σου.
136 עַל לֹא-שִׂמּוֹר תִּרְדֵּךְ	136.	136.
139 צְבֻחַתִּי קִנְאָתִי	139.	139. Ἐξώλεσάν με ὁ ζῆλός σου.
143 צַד-הַמִּצְוָה מִצְוָתִי מִצְוֹתֶיךָ עֲשֵׂעֵנִי	143.	143. Θλιμμὸς καὶ συνοχὴ εὗρόν με...
149 כְּמִשְׁפַּחַךְ חֵינִי	149.	149. Κατὰ κρίσεις σου ζῶωσιν με.
150 קָרַב רַדְפִּי	150.	150.
152 קִדְּם יִדְעָתִי מִעֲדוֹתֶיךָ	152.	152. Ἀρχῆθεν ἔγκων ἀπὸ τῶν μαρτυριῶν σου.
154 רִיבָה רִיבִי וְגַאֲלֵנִי	154.	154. Δίκασαι δικασίαν μου. Καὶ ἀγγίστευσον με.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
120. Horruit a pavore tuo caro mea. <i>Hieron.</i> , horripilavit a timore tuo caro mea.	120. Confige timore tuo carnes meas.	120. Confixa est a consternatione caro mea.
121. Feci iudicium. <i>Hieron.</i> , <i>id.</i>	121. Feci iudicium.	121. Feci iudicium.
Ne permittas me opprimentibus me. <i>Hieron.</i> , ne derelinquas me his qui calumniantur me.	Ne tradas me calumniantibus me.	Ne dimittas me calumniantibus me.
122. Fidejube servo tuo in bonum. <i>Hieron.</i> , sponde pro servo tuo in bonum.	122. Suscipe servum tuum in bonum.	122. Fidejube...
126. Tempus faciendi Domino. <i>Hieron.</i> , tempus est ut facias, Domine.	126. Tempus faciendi, Domine.	126.
Dissipaverunt legem tuam. <i>Hieron.</i> , <i>id.</i>	Dissipaverunt legem tuam.	Abrogaverunt legem tuam.
136. Propterea quod non custodierunt legem tuam. <i>Hieron.</i> , quia non custodierunt legem tuam.	136. Quia non custodierunt legem tuam.	136.
139. Succidit me zelus meus. <i>Hieron.</i> , consumpsit me zelus meus.	139. Tabescere me fecit zelus meus.	139. Perdidit me zelus tuus.
143. Afflictio et angustia invenerunt me: praecepta tua delectationes meae. <i>Hieron.</i> , tribulatio et angustia invenerunt me: mandata tua meditatio mea.	143. Tribulatio et angustia invenerunt me: mandata tua meditatio mea est.	143. Afflictio et angustia invenerunt me...
149. Secundum iudicium tuum vivifica me. <i>Hieron.</i> , <i>id.</i>	149. Secundum iudicium tuum vivifica me.	149. Secundum iudicia tua vivifica me.
150. Appropinquerunt me. <i>Hieron.</i> , appropinquerunt persecutores mei.	150. Appropinquerunt me.	150.
152. A principio cognovi de testimoniis tuis. <i>Hieron.</i> , <i>id.</i>	152. Initio cognovi de testimoniis tuis.	152. A principio cognovi de testimoniis tuis.
154. Contende contentionem meam. <i>Hieron.</i> , judica causam meam. Et redime me. <i>Hieron.</i> , <i>id.</i>	154. Judica iudicium meum. Et redime me.	154. Judica causam meam. Et jure propinquitatis redime me.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

120. Ὁρθοτριχεῖ ἀπὸ φόβου σου ἡ σὰρξ μου.

121. Ἐποίησα τὰ κρίματά σου.

122. Ἀνάδεξαι με εἰς ἀγαθὸν τὸν δοῦλόν σου.

126. Καίρως πράξαι τῷ Κυρίῳ.

Ὅταν διασκεδανύουσι τὸν νόμον σου.

136. Περὶ τῶν μὴ φυλασσόντων τὸν νόμον σου.

139. Ἀπεσιώπησέν με ἡ ζήλωσις σου.

143. Θλίψεις καὶ ἐγκαθήσεις καταλάβον με· αἱ δὲ ἐντολαὶ ἑτερπύνον με.

149. Ἀναζώωσόν με.

150. Ἔσπευσαν οἱ διώκοντές με.

152. Τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἔργων ἀπὸ τῶν μαρτυριῶν σου.

154. Ὑπερδίκησον τῆς δίκης μου.

SYMMACHUS.

120. Horripilat a timore tuo caro mea.

121. Feci judicia tua.

122. Suscipe me in bonum servum tuum.

126. Tempus faciendi Domino.

Quando dissipant legem tuam.

136. Circa eos qui non custodiunt legem tuam.

139. Tacere me fecit zelus tuus.

143. Tribulationes et vexationes comprehenderunt me: Præcepta autem delectabant me.

149. Reviviscere fac me.

150. Festinaverunt persequentes me.

152. Quæ a principio novi a testimoniis tuis.

154. Judica pro causa mea.

120. Καθήλωσον ἀπὸ τοῦ φόβου σου τὰς σάρκας μου.

121. Ἐποίησα κρίμα. Ε΄, Γ΄, ἐποίησα κρίσιν.

Μὴ παραδῶς με τοῖς ἀδικοῦσιν με.

122. Ἐνδεξαι τὸν δοῦλόν σου εἰς ἀγαθόν.

126. Καίρως τοῦ ποιῆσαι τῷ Κυρίῳ. Ἄλλος, καιρὸς κατορθώσεως, Κύριε.

Διασκεδάσαν τὸν νόμον σου. Ἄλλ., ὅτι διασκόρπισαν. Ε΄, Γ΄, διασκεδάσαν.

136. Ἐπεὶ οὐκ ἐφύλαξαν τὸν νόμον σου.

139. Ἐξέτηξέ με ἡ ζήλῳς σου.

143. Θλίψεις καὶ ἀνάγκαι εὐροσάν με· αἱ ἐντολαὶ σου μελέτη μου.

149. Κατὰ τὸ κρίμά σου ζῆσόν με.

150. Προσῆγγισαν οἱ καταδιώκοντές με.

152. Κατ' ἀρχὰς ἔργων ἐκ τῶν μαρτυριῶν σου.

154. Κρίνον τὴν κρίσιν μου. Καὶ λύτρωσαι με.

LXX INTERPRETES.

120. Confige timore tui carnes meas.

121. Feci iudicium. V, VI, id.

Ne tradas me laudentibus me.

122. Suscipe servum tuum in bonum.

126. Tempus faciendi Domino. Alius, tempus correctionis, Domine.

Dissipaverunt legem tuam. Al., quia dissipaverunt. V, VI, dissipaverunt.

136. Quia non custodierunt legem tuam.

139. Tabescere me fecit zelus tuus.

143. Tribulationes et angustiae invenerunt me: mandata tua meditatio mea.

149. Secundum iudicium tuum vivifica me.

150. Appropinquaverunt persequentes me.

152. Initio cognovi de testimoniis tuis.

154. Judica iudicium meum.

Et redime me.

120. Καθήλωσεν ἐκ τοῦ φόβου σου ἡ σὰρξ μου.

121.

122. Ἐγγόησαι....

126.

136.

139.

143. Θλίψις καὶ στενοχωρία ἐδρόν με, αἱ ἐντολαὶ σου τερπνότης μου.

149. Ζῆσόν με.

150.

152.

154. Δίκασον τὴν δίκην μου.

THEODOTIO.

120. Confixit se ex timore tuo caro mea.

121.

122. Fidejube...

126.

136.

139.

143. Afflictio et angustia invenerunt me: præcepta tua delectatio mea.

149. Vivere fac me.

150.

152.

154. Judica causam meam.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

ΑΚΥΛΑΣ.

Ἑλληνικοὶς γράμμασι.

יִנְי כַמְשָׁשׁ 156

156.

156. Κατὰ κρίσεις σου ζῶωσόν με.

גַּדִּים 158

158.

158. Ἀσυνθετοῦντας.

שֶׁר שְׁנָאָה 163

163.

163. Ψεῦδος ἐμίσησα.

אֲחָבָי

שָׁבַע 164

164.

164.

לְלֵלָה

יְהוָה 170

170.

Ἵμνησά σε.

170. . . .

יְהוָה 175

175.

175. Ἐξελεξάμην.

יְהוָה 174

174.

174. Ἐξειχόμην.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

156. Secundum judicia tua vivifica me. Hieron., id.

156. Secundum iudicia tuum vivifica me.

156. Secundum iudicia tua vivifica me.

158. Prævaricatores. Hieron., prævaricatores tuos.

158. Prævaricatores.

158. Prævaricantes.

163. Mendacium odio habui. Hieron., id.

163 Iniquitatem odio habui.

163. Mendacium odio habui.

Dilexi. Hieron., id.

Dilexi.

164.

164. Septies. Hieron., id.

164. Septies.

Laudavi te. Hieron., id.

Laudem dixi tibi.

Laudavi te

170. Deprecatio mea. Hieron., id.

170. Postulatio.

170. Oratio mea.

175. Elegi. Hieron., id.

175. Elegi.

175. Elegi.

174. Desideravi. Hieron., id.

174. Concupivi.

174. Mihi vendicavi.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXVIII.

- V. 1. Ἄλλος, ἀμυρτοι. Coisl. unus.
- V. 9. Σ., ἐν τίνι λαμπρυνεῖ νεώτερος etc. Coisl. nianus unus atque Drusius. Regius autem unus sic habet, διὰ τίνος λαμπρυνεῖ νέος;
- V. 18. Σ., τεράστια. Drusius.
- V. 20. Ἄ., ἐπεπόθησεν etc. Drusius.
- V. 23. Ἄ., ὁ δὲ δούλος σου etc. Hæc prodeunt ex Coisl. niano ix vel x sæculi. Notandum autem est, ubi vox ηη vel etiam ψησθ occursit, in altero Coisl. niano notari in margine ἀκριδασμα, πρόσταγμα, si in plurali, ἀκριδάσματα, προστάγματα.
- V. 24. Σ., ὡς ἄνδρες etc. Ex eodem.
- V. 27. Ἄλλος, καὶ μεριμνήσω. Colbertinus στιχηρῶς scriptus.
- V. 28. Regius unus ex Origene, ἡ πέμπτη καὶ ἡ ἕκτη ἐκδοσις τὸ, ἔσταξεν ἡ ψυχὴ μου, περιέχει, παρὰ δὲ τῷ Συμμάχῳ, κατέσταξεν ἡ ψυχὴ μου. Hilarius vero in Psalmos: Nonnulli pro eo quod ab illis (LXX) dictum est, ἐνύσταξεν ἡ ψυχὴ μου, posuerunt, ἔσταξεν ἡ ψυχὴ μου. Quidam autem ex illis non ἐνύσταξεν, sed κατέσταξεν transtulit: et aliud, ἐνύσταξεν, aliud, ἔσταξεν, aliud, κατέσταξεν significare intelligitur. Corderius Aquilæ tribuit.
- V. 29. Ἄ., ἰδὸν ψευδ-. Aquilæ et Symmachi lectiones exhibet Eusebius.
- V. 33. Ἄ., ὁ, φώτισσον etc. Theodoretus, codex unus et Drusius.
- V. 35. Ἄ., ὅτι ἐν αὐτῇ etc. Drusius.
- V. 39. Ἄ., ὁ, ὃν ὄψεσ- etc. Theodoretus, unus Reg. qui etiam Theodotioni tribuit, et Drusius.
- V. 41. Ἄ., ὁ, κατὰ τὸ λόγιόν σου etc. Drusius.
- V. 49. Ἄ., μνήσθητι. Hæc lectiones prodeunt ex Corderio.
- V. 54. Ἄ., Σ., ὁ. Sic Colbertinus unus, et Theodoretus. Suspicio autem in eorum interpretatione legendum esse ἐν οἴκῳ, non ἐν τόπῳ.
- V. 55. Ἄ., τὰ ῥήμ- etc. Ex Coisl. num. 48. Spectum.

- V. 56. Ἄ., Ἐ, ὅτι τὰ προσ-. Ex eodem.
- V. 59. Theodoretus, ὁ Ἑβραῖος καὶ οἱ λοιποὶ τὰς ὁδούς μου, ἔχει, ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἄλλοι ἑρρηνευσαν ἐρμηνευταί, καὶ οἱ Ὁ ἐν τῷ Ἑξαπλῷ. Hebraeus, vias meas, habet. Sic etiam alii interpretes transtulerunt, et LXX in Hexaplo. Coisl. nianus, Ἄ., ὁ, Ὁ, τὰς ὁδούς σου. Σ., Ἐ, Ἐ, τὰς ὁδούς μου.
- Ibid. Σ., καὶ ἐπίστραφον. Drusius.
- V. 63. Σ., συνημμένος etc. Has lectiones mutatur ex duobus Regiis, et ex Theodoro.
- V. 65. Σ., εὐεργέτησας etc. Eusebius, et Drusius.
- V. 68. Οἱ λοιποί, ἀγαθός etc. Colbert. unus et Eusebius.
- V. 70. Ἄλλος, ἐσκληρύνθη etc. Drusius.
- Ibid. Ἄ., ἐλιπάνθη etc. Sic ex duobus mss., uno Regio, alio Colbertino atque ex Eusebio.
- V. 71. Σ., συνηνεγχε etc. Drusius.
- V. 75. Ἄ., αἱ χεῖρές σου etc. Ex uno Regio.
- V. 75. Ἄ., καὶ πίστεται etc. Coisl. num. 48.
- V. 79. Σ., ὁ, ἀναστρεφάτωσαν. Sic Regius unus et Theodoretus.
- V. 83. Ἄλλος, ὡς ἀσχός ἐν χαπῶ. Corderius.
- V. 85. Ἄ., ἐσκαλῶν etc. Drusius.
- V. 91. Ἄ., Σ., Ὁ, ὅτι τὰ etc. Drusius.
- V. 95. Ἄ., οὐκ ἐπιλ- etc. Coisl. num. 48.
- V. 95. Σ., ὁ, προσδόχησαν. Theodoretus et duo Regii. Corderius etiam Aquilæ adscribit.
- V. 96. Σ., πάσης κατασχ- etc. Ex duobus Regiis et ex Theodoro.
- V. 98. Ἄ., ὅτι εἰς τὸν etc. Drusius.
- V. 100. Ἄ., ἀπὸ τῶν πρεσβ- etc. Coisl. n. 48, qui etiam Theodotionis aliam interpretationem adfert. Σ., γερότων etc. Regius unus, qui ὁ, et Ἐ interpretationem adjicit. Sed mendose fortasse ὁ. præposuit: nam Theodotionis alteram versionem præfert Coisl. nianus.
- V. 101. Ἄ., εἰρῆ etc. Drusius.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

156.	156. Κατὰ τὸ κριμὰ σου ζήσόν με.	156.
158. Ἄθετοῦντας.	158. Ἄπυνετοῦντας. Ε', ἀθετοῦντας. Γ', ἀσυνθετοῦντας.	158. Ἄσυνθετοῦντας.
163. Ψεῦδος ἐμίσησα.	163. Ἄδικίαν ἐμίσησα. Ἠγάπησα. Ε', id.	163.
164.	164. Ἐπτάκις. Ἄλλοι, πλειστάκις.	164.
Ἦμνητά σε.	Ἦνεσά σε.	
170.	170. Ἀξίωμά μου. Ἄλλος, ἡ δέησίς μου.	170.
173. Εὐλόμην.	173. Ἠρατισάμην.	173. Ἐξελεξάμην.
174. Ἦπερπεπύθησα.	174. Ἐπεπύθησα. Ε', Γ', id.	174. Ἐπεπύθησα.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIUS.
156.	156. Secundum iudicium tuum vivifica me.	156.
158. Prævaricantes.	158. Insensatos. V, VI, prævaricantes.	158. Prævaricantes.
163. Mendacium odio habui.	163. Iniquitatem hodie habui.	163.
164.	Dilexi. V, id.	
Laudavi te.	164. Septies. Alii, srpissime.	164.
170. Supposito.	Laudavi te.	
	170. Dignitas, vel melius, postulatio mea. Alius, deprecatio mea.	170.
173. Elegi.	173. Elegi.	173. Elegi.
174. Supra modum desideravi.	174. Concupivi. V, VI, id.	174. Concupivi.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXVIII.

V. 109. Ἄ, ἡ ψυχὴ μου etc. Drusius. Vocem ἐνδελγῶς ad Aquilam, et διαπαντός ad Symmachum adijcit Coislin. num. 48. Edit. Rom., ἐν ταῖς χερσὶ σου, in manibus tuis. [Origenes in Opp., tom. II, pag. 809 ed. Paris., Aquilæ nobis interpretationem suppeditat alterius huius versus partis, quæ est: ἡ ψυχὴ καὶ πνεῦμα, et legis tuæ non sum oblitus. Præterea ibidem Symmachi et Quintæ, necnon Aquilæ, actiones ab eis differunt quas hic edidit Montf. Hæcce autem habet Origenes: 'Ο δὲ Ἀκύλας οὕτω Ψυχὴ μου ἐν ταρσῶ μου ἐνδελγῶς καὶ διηρκῶς, καὶ νόμου σου οὐκ ἐπελαθόμην' ἡ δὲ Σύμμαχος, ἡ ἕνυχὴ μου μετὰ χειρῶς μου διαπαντός' ἡ δὲ πέμπτη ὁμοίως τοῖς ἐβδομηκοντα, Quinta autem eodem modo ac LXX. DRACH.]

V. 112. Σ., δὲ ἀνταπόδοσιν. Sic codex unus.

V. 116. Ἄ, τῷ βήματι σου etc. Drusius.

V. 118. Ἄ, ἀπεσκολόπισας etc. Has omnes lectiones mutuamur ex Drusio et ex Regio uno, qui postremus extremam partem versionis Aquilæ, Quintæ tribuit sic, Ε', ὅτι ψευδεῖς συνεπιθέσεις αὐτῶν.

V. 119. Ἄ, στέμψα etc. Drusius, Regii duo et Theodoretus. Omnes interpretes legerunt πῶσθη.

V. 120. Ἄ, ἠλώθη etc. Drusius.

V. 121. Ἄ, Ε', Γ', ἐποίησα etc. Drusius.

Ibid. Ἄ, μὴ ἀφῆς etc. Eusebius et duo Regii.

V. 122. Ἄ, Θ., ἐγγύησαι etc. Ex Theodoro et Regio uno.

V. 126. Σ., καιρὸς πρᾶξαι etc. Drusius male, κρᾶξαι. Ἄλλος, καιρὸς κατορθώσεως etc. Corder.

Ibid. Ἄ, ἠχύρωσαν etc. Drusius. [Apud Origenem in opp. tom. II, pag. 814, sic variat lectio Symmachi: ὅτε σκαδανύουσι. DRACH.]

V. 136. Σ., περὶ τῶν etc. Regius unus [Adde Origenem qui in opp. pag. 813, tradit Symmachi versionem integri huius versus. 'Ο Σύμμαχος, inquit, οὕτω διαμρῆσεις ὑδάτων κατέδυναν οἱ ὄφθαλμοί

μου· περὶ τῶν etc. Primum comma versus nostri sic sonat Hebraice: וְיָגִיד יְהוָה בְּיָמַי, rivus aquarum demiserunt oculi mei. DRACH.] Ed. Rom. ἐψύλαξα, custodiri.

V. 139. Ἄ, ἐξώλεσεν etc. Drusius.

V. 143. Σ., ὀλίφεις etc. Eusebius et Colb. unus. Sed Coislin. num. 48 habet, Σ., ὀλίφεις καὶ ἐγκάκωσις. [Secundum catenam Patrum Gr. legendum ἐκκακώσις, secundum vero Origenem, opp. t. II, p. 815, legendum κακώσις. DRACH.] Et Aquilæ versionem, Ἄ, ὀλιμύς etc. adfert. [Lacuna qua hic laborat Aquilæ versio, apud Origenem, ibidem, sic expletur: αὐ ἐντολαὶ σου ἀπόλαυσίς μου, præcepta tua oblectatio mea. DRACH.]

V. 149. Ἄ, κατὰ κρίσεις etc. Drusius.

V. 150. Σ., ἐσπευσαν etc. Idem.

V. 152. Ἄ, ἀρχῆθεν etc. Coislin. num. 48.

V. 154. Ἄ, δίχασαι. Idem.

Ibid. Ἄ, καὶ ἀγγελοῦσόν με. Corder.

V. 156. Ἄ, κατὰ κρίσεις etc. Idem.

V. 158. Ἄ, Θ., Γ', ἀσυνθετοῦντας etc. Idem.

V. 163. Ἄ, Σ., ψεῦδος ἐμίσησα. Coislin. unus.

Ibid. Ο', Ε', ἠγάπησα. Coislin. alter.

V. 164. Ἄλλος, πλειστάκις. Theodoretus.

Ibid. Ἄ, Σ., ὕμνησά σε. Drusius.

V. 170. Ἄ, oratio mea. S., supposito.... Hæc Latine tantum effert Drusius, legendum forte suppositio, quod ex voce Græca ὑπόθεσις, expressum videtur. [Aquilæ ut et Symmachi Græca verba tradit idem Origenes, ibid., p. 817: 'Ο μὲν Ἀκύλας, δέησίς μου, ἡ δὲ Σύμμαχος, ἱκεσία μου, εἰρήκασιν, l. e. ἡ Aquila quidem oratio mea, Symmachus vero, supplicatio mea, expresserunt. De verbo supplicatio emersit mendum supposito. DRACH.] Ἄλλος, ἡ δέησις, sic Colbert. unus.

V. 173. Ἄ, Θ., ἐξελεξ- etc. Sic duo Regii et Theodoretus.

V. 174. Ἄ, ἐξειχόμην etc. Drusius.

TO EBPAIKON, PSALMUS CXIX. TO EBPAIKON AKYAAΣ.

<p>1 שיר המנוחם 1</p> <p>2 משש-שקר 2</p> <p>3 מהיותך לך ומה-יסוף לך לשון רמיה 3</p> <p>4 קצו גבר שגונים עם גת, רחמים 4</p> <p>5 אחיה-לוי כי-גדתו משך 5</p> <p>7 ופי אדבר תמה למחמת 7</p>	<p>1.</p> <p>2.</p> <p>3.</p> <p>4.</p> <p>5.</p> <p>7.</p>	<p>1. Ὠδὴ εἰς τὰς ἀναβάσεις.</p> <p>2.</p> <p>3.</p> <p>4. . . . σὺν ἀνθρακίαις ἀρξυθί- ναις.</p> <p>5.</p> <p>7. Ὅταν ἐλάλουσ ἀύτοις εἰς πό- λεμον.</p>
--	---	--

VERSIO HEBRAICI TEXT. VULGATA LATINA. AQUILA.

<p>1. Canticum graduum. Hieron., idem.</p> <p>2. A labio mendacii. Hieron., idem.</p> <p>3. Quid dabit tibi, et quid addet tibi lingua dolosa? Hieron., quid detur tibi, aut quid apponatur tibi ad linguam dolosam?</p> <p>4. Sagittæ potentis acutæ cum carbonibus genistarum. Hieron., sagittæ potentis acutæ cum carbonibus junipero:um.</p> <p>5. Hei mihi quia peregrinatus sum Mesech. Hieron., heu mihi quia peregrinatio mea prolongata est.</p> <p>7. Et cum loquebar ipsis ad bellum. Hieron., ego pacifica loquebar, illi bellantia.</p>	<p>1. Canticum graduum.</p> <p>2. A labiis iniquis.</p> <p>3. Quid detur tibi, aut quid apponatur tibi ad linguam dolosam?</p> <p>4. Sagittæ potentis acutæ cum carbonibus desolatoriis.</p> <p>5. Hei mihi quia incolatus meus prolongatus est.</p> <p>7. Cum loquebar, illis impugnant me gratis.</p>	<p>1. Canticum in ascensus.</p> <p>2.</p> <p>3.</p> <p>4. . . . cum carbonibus juniperinis.</p> <p>5.</p> <p>7. Cum loquebar ipsis ad bellum.</p>
--	---	---

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXIX.

V. 1. 'A., Σ., Γ', ὦδὴ εἰς τὰς etc. Has lectiones ex Chrysostomo. V. 4. 'A.,....σὺν ἀνθρακ- etc. Ita legit Marti-
 mutuamur ex duobus Regiis et Theodoro. nus. Drusius autem, μετὰ ἀνθρακίαις etc., male.
 V. 2. Ἄλλος, ἀπὸ χειλοῦς ψευδοῦς. Drusius. Sequentem vero interpretationem Symmacho et
 V. 3. Ἄλλος, τί παρέξει etc. Sic Regius unus

PSALMUS CXX.

TO EBPAIKON. TO EBPAIKON AKYAAΣ.

<p>1 אשני עיני אל-הרים כואן יבא שדי 1</p>	<p>1.</p>	<p>1.</p>
---	-----------	-----------

VERSIO HEBRAICI TEXT. VULGATA LATINA. AQUILA.

<p>1. Levabo oculos meos ad montes: unde veniet auxilium meum. Hieron., levavi oculos meos in montes, unde veniet auxilium mihi.</p>	<p>1. Levavi oculos meos in montes, unde veniet auxilium mihi.</p>	<p>1.</p>
--	--	-----------

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

PSALMUS CXIX.

Ω.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ὡδή εἰς τὰς ἀναβάσεις.

1. Ὡδή τῶν ἀναβαθμῶν. Ἄλλος, ὥδη τῆς ἀναβάσεως. Γ', ὥδη εἰς τὰς ἀναβάσεις.

1. Ἄσμα τῶν ἀναβάσεων.

2.

2. Ἀπὸ χειλέων ἀδίκων. Ἄλλος, ἀπὸ χειλῶν ψευδῶν.

2.

3.

3. Τί δοθεῖ σοι καὶ τί προστεθεῖ σοι πρὸς γλώσσαν δολίαν; Ἄλλος, τί παρέξει σοι, ἢ τί προσθήσει σοι γλώσση δολία; Ἄλλος, τί δώη σοι καὶ τί προσθεῖ σοι γλώσσαν (αἰ. γλώσσα) κατ' ἐπιθέσεως;

3.

4 Βέλη τοῦ δυνάστου ἠκόνηται μετὰ ἀνθρώπων ἐστοιδιασμένων.

4. Τὰ βέλη τοῦ δυνατοῦ ἠκονήμενα σὺν τοῖς ἀνθρώποις ἐρημικοῖς.

4. Βέλη τοῦ δυνάστου ἠκόνηται μετὰ ἀνθρώπων ἐστοιδιασμένων.

5.

5. Οἶμοι ὅτι ἡ παροιμία μου ἐμακρύνθη. Ἄλλος, ὡμοι ὅτι παροικῶν παρελκυσά. Ἄλλος, ὅτι προσηλύτευσα ἐν μακροσμῶν.

5.

7. Ὅταν ἐλάλουν αὐτοῖς πολεμικῶς.

7. Ὅταν ἐλάλουν αὐτοῖς, ἐπολέμουν με δωρεάν.

7. Ὅταν ἐλάλουν αὐτοῖς, ἐπολέμησάν με.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1. Canticum in ascensus.

1. Canticum graduum. *Alius*, canticum ascensus. VI, canticum in ascensus.

1. Canticum ascensuum.

2.

2. A labiis iniquis. *Alius*, a labio mendaci.

2.

3.

3. Quid detur tibi, aut quid apponatur tibi ad linguam dolosam? *Alius*, quid præbebit tibi, aut quid adæet tibi lingua dolosa? *Alius*, quid dederit tibi, aut quid apposuerit tibi lingua secundum dolum?

3.

4. Sagittæ potentis acutæ sunt cum carbonibus aggestis.

4. Sagittæ potentis acutæ cum carbonibus desolatoriis.

4. Sagittæ potentis acutæ sunt cum carbonibus aggestis.

5.

5. Hei mihi quia incolatus meus prolongatus est. *Alius*, hei mihi quia peregrinans attraxi. *Alius*, quia proselytus sui longo tempore.

5.

7. Cum loquebar ipsis hostiliter.

7. Cum loquebar illis, impugnabant me gratis.

7. Cum loquebar illis, impugnabant me.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXIX.

Theodotioni tribuit Martianæus, Drusius vero quasi incerti interpretis adfert.

Drusius, qui legit μακροσμῶν, male.

V. 7. Ἄ, ὅταν etc. Sic Drusius et mss.

V. 5. Ἄλλος, ὡμοι etc. Regius unus itemque

PSALMUS CXX.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ω.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1.

1. Ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰς τὰ ὄρη, ὅθεν ἤξει ἡ βοήθειά μου. Ἄλλος, πρὸς ὀφθαλμούς μου εἰς τὰ ὄρη, πόθεν ἤξει ἡ βοήθειά μου;

1.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1.

1. Levavi oculos meos in montes, unde veniet iuxilium mihi. *Alius*, levo oculos meos in montes, unde veniet auxilium meum?

1.

TO EBPAIKON.

אֶל-יְהוָה לְמוֹת רַגְלְךָ 3

עַל-יַד יְמִינְךָ 5

יְמִינְךָ 8

VERSIO HEBRAICI TEXT

3. Non dabit ad nutandum pedem tuum. Hieron., non det in commotionem pedem tuum.

5. Umbra tua. Hieron., protectio tua.

Super manum dexteram tuam. Hieron., id.

8. Et intrare tuum. Hieron., introitum tuum.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοὺς γράμμασι.

3.

5.

8.

VULGATA LATINA.

3. Non det in commotionem pedem tuum.

5. Protectio tua.

Super manum dexteram tuam.

8. Introitum tuum.

AKYAAΣ.

3. Μὴ δόςῃς εἰς σφαλμὸν ποδῶ σου.

5.

8.

AQUILA.

3. Ne dederis ad lapsum pedes tuos.

5.

8.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXX.

V. 1. Vide ad psalm. cxix pro titulo hujus et sequentium.

Ibid. Ἄλλοι, ἀρω etc. Sic Reg. unus ex Chry-

zostomo.

V. 3. Ἄ., μὴ δόςῃς etc. Drusus.

PSALMUS CXXI.

TO EBPAIKON.

1 שְׂמַחְתִּי בְּאִמְרֵים לִי בַיּוֹם הַזֶּה בְּלֶךְ

2 עֲמֹדֹתַי הֵיוּ רַגְלָיִם בְּשַׁעְרֵי יְרוּשָׁלַם

3 יְרוּשָׁלַם הַבְּנוּיָה כְּעִיר שְׂחֻבָּה-לָהּ יְחִיד

4 שֶׁשׁ עָלַי שְׂבָמִים 4
6 שֶׁאֵל שְׁלֹם יְרוּשָׁלַם 6

יְשׁוּעָתִי אֲדַבֵּר

1.

2.

3.

4.

6.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοὺς γράμμασι.

AKYAAΣ.

1.

2.

3.

4. Ἐκστὶ γὰρ ἀνέβησαν οὐρανῶν 4.
6.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

1. Lætatus sum in dicentibus mihi : Domum Domini ibimus. Hieron., lætatus sum eo quod dixerint mihi : In domum Domini ibimus.

2. Stantes fuerunt pedes nostri in portis tuis, Jerusalem. Hieron., stantes erant pedes nostri in portis tuis Jerusalem.

3. Jerusalem ædificata ut civitas, quæ juncta est sibi simul. Hieron., Jerusalem quæ ædificatur ut civitas, cujus participatio ejus simul.

4. Quia illuc ascenderunt tribus. Hieron., quia ibi ascenderunt tribus.

6. Postulate pacem Jerusalem. Hieron., rogare pacem Jerusalem.

Quieti erunt diligentes te. Hieron., sit bene his qui diligunt te.

VULGATA LATINA.

1. Lætatus sum in his quæ dicta sunt mihi : In domum Domini ibimus.

2. Stantes erant pedes nostri in atriis tuis, Jerusalem.

3. Jerusalem quæ ædificatur ut civitas, cujus participatio ejus in idipsum.

4. Illuc enim ascenderunt tribus.

6. Rogate quæ ad pacem sunt Jerusalem.

Et abundantia diligentibus te.

AQUILA.

1.

2.

3.

4. Illuc enim ascenderunt septem 4.
ptra.

6.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

3. Μὴ δόξης περιτραπήναι.

3. Μὴ δόξης εἰς σάλον τὸν πόδα σου.

3. Μὴ δόξης εἰς σάλον τὸν πόδα σου.

5. Βοηθός σου.

5. Σκέπη σου.

5.

Ἐπὶ χεῖρα δεξιάν σου. Ἄλλος, παρὰ τὴν χεῖρα τὴν δεξιάν σου παρστήσεται σοι.

8.

8. Τὴν ἐξουσίαν σου. Ἄλλος, τὴν προσέλευσίν σου.

8.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

3. Ne dederis subverti.

3. Ne des in commotionem pedem tuum.

3. Ne des in commotionem pedem tuum.

5. Adjutor tuus.

5. Protectio tua.

5.

Super manum dexteram tuam. *Alius*, ad manum dexteram tuam adstabit tibi.

8.

8. Introitum tuum. *Alius*, accessum tuum.

8.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXX.

V. 5. Σ., βοηθός σου. Reg. unus ex Chrysostomo. Ibid. Ἄλλος, παρὰ τὴν etc. Drusius.

V. 8. Ἄλλος, τὴν προσέλευσίν σου. Duo Regii et Drusius.

PSALMUS CXXI.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1.

1. Εὐφράνθη ἐπὶ τοῖς εἰρηκόσι μοι, εἰς οἶκον Κυρίου πορευσόμεθα. Ἄλλος, εὐφράνθη εἰπόντων μοι, εἰς τὸν οἶκον Κυρίου ἤλθομεν.

1.

2.

2. Ἐστῶτες ἦσαν οἱ πόδες ἡμῶν ἐν ταῖς αὐλαῖς σου, Ἱερουσαλήμ. Ἄλλος, ἔστησαν οἱ πόδες ἡμῶν ἐν ταῖς αὐλαῖς σου, Ἱερουσαλήμ.

2.

3. Ἱερουσαλήμ τὴν οἰκοδομουμένην ὡς πόλιν, συνάφειαν ἔχουσαν ἡμοῦ.

3. Ἱερουσαλήμ οἰκοδομουμένη ὡς πόλις, ἧς ἡ μετοχὴ αὐτῆς ἐπιτοαυτῶ.

3.

4.

4. Ἐκεῖ γὰρ ἀνέβησαν αἱ φυλαί.

4.

6. Ἀσπάσασθε τὴν Ἱερουσαλήμ.

6. Ἐρωτήσατε θὴ τὰ εἰς εἰρήνην τὴν Ἱερουσαλήμ.

6.

Ἡρεμήσουσιν οἱ ἀγαπῶντές σε.

Καὶ εὐθηνία τοῖς ἀγαπῶσι σε. Ἄλλος, καὶ εὐπαθήσειαν οἱ ἀγαπῶντές σε.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1.

1. Lætatus sum super iis qui dixerunt mihi: In domum Domini ibimus. *Alius*, lætatus sum dicentibus mihi: In domum Domini venimus.

1.

2.

2. Stantes erant pedes nostri in atriis tuis, Jerusalem. *Alius*, steterunt pedes nostri in atriis tuis, Jerusalem.

2.

3. Jerusalem ædificatam ut civitatem, conjunctionem habentem simul.

3. Jerusalem quæ ædificatur ut civitas, ejus participatio ejus in idipsum.

3.

4.

4. Illuc enim ascenderunt tribus.

4.

6. Amplectimini Jerusalem.

6. Rogate quæ ad pacem sunt Jerusalem.

6.

Quiescent diligentes te.

Et abundantia diligentibus te. *Alius*, et prosperent diligentes te.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοὶς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

7 יהי- שלום בכולך

7.

7.

שלום בארמנותך

8 אדבר- נא שלום ק

8.

8.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

7. Sit pax in antemurali tuo. *Hieron.*, sit pax in muris tuis.

VULGATA LATINA.

7. Fiat pax in virtute tua.

7.

AQUILA.

Tranquillitas in palatiis tuis. *Hieron.*, abundantia in domibus tuis.

Et abundantia in turribus tuis.

8. Loquar nunc pacem in te. *Hieron.*, loquar pacem tibi.

8. Loquebar pacem de te.

8.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXXI.

V. 1. Ἄλλος, εὐφράνθη etc. Regius unus et Drusius.

unus et Drusius.

V. 2. Ἄλλος, ἔστησαν etc. Ex eodem Regio.

V. 4. Ἄ., ἐκεῖ γὰρ ἀνέβησαν σκῆπτρα. Unus et Drusius habet σκῆπτρα tantum.

V. 3. Σ., Ἱερουσαλήμ etc. Theodoretus, Regius

PSALMUS CXXII.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοὶς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

4 רבת שבעה- לדה נפש והע
השאננים הדב לגאיתנים

4.

4. Πολλὰ ἐνεπλήσθη ἡ ψυχὴ ἡμῶν τοῦ μυχθισμοῦ τῶν ἀνευθύνων, τοῦ ἐξουθενισμοῦ τῶν ὑπεροφῶν.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

4. Multum satiata est sibi anima nostra subannatione abundantium, despectione superbiorum. *Hieron.*, multum repleta est anima nostra opprobrio abundantium, et despectione superbiorum.

VULGATA LATINA.

4. Multum repleta est anima nostra, opprobrium abundantibus, et despectio superbis.

AQUILA.

4. Multum repleta est anima nostra subannatione exprobrantium, despectione superbiorum.

Nota.

V. 4. Ἄ., πολλὰ etc. Regius unus. Alius legit μυχθισμοῦ. Symmachi lectionem exhibent Theodo-

retus et Drusius. [Ad istud antecedentis versiculi comma : כו- רב שבעה בד qui nimum saturati

PSALMUS CXXIII.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοὶς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

1 לולי ידוד שהיה למ

1.

1.

4 אזו הבים שספר נדלה עבר
על-נפש

4.

4.

5 אזו עבר ער- נפש והים
הידודנים

5.

5. Τότε παρήλθον ὑπὲρ τὴν ψυχήν ἡμῶν ὡς τὰ ὕδατα οἱ ὑπερήφανοι.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

1. Nisi Dominus qui fuit in nobis. *Hieron.*, nisi Dominus fuisset in nobis.

VULGATA LATINA.

1. Nisi quia Dominus erat in nobis.

1.

AQUILA.

4. Tunc aquæ inundassent nos : torrens transisset super animam nostram. *Hieron.*, forsitan aquæ circumdediassent nos : torrens transisset super animam nostram.

4. Forsitan aqua absorbuisset nos : torrentem pertransiuit anima nostra.

4.

5. Tunc transisset super animam nostram aquæ tumidæ. *Hieron.*, forsitan transissent super animam nostram aquæ superbia.

5. Forsitan pertransisset anima nostra aquam intolerabilem.

5. Tunc transissent super animam nostram quasi aquæ superbia.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

7. Εἴη εἰρήνη ἐν τῷ περιθάλῳ σου.

Καὶ ἡσυχία ἐν τοῖς βασιλείῳ σου.

8.

SYMMACHUS.

7. Sit pax in septo tuo.

Et quies in regia tua.

8.

7. Γενέσθω δὴ εἰρήνη ἐν τῇ δυνάμει σου. Ἄλλ., γενήσεται εἰρήνη. Ἄλλος, ἐν τῷ προτειχίσματί σου.

Καὶ εὐθηνία ἐν ταῖς πυργοῦσίν σου. Ἄλλος, καὶ εὐπάθεια. Ἄλλος, ἡρεμία. Ἄλλος, ἐν ταῖς βασιλείαις σου.

8. Ἐλάλουν δὴ εἰρήνην περὶ σοῦ. Ἄλλος, λαλήσω εἰρήνην ἐν σοί.

LXX INTERPRETES.

7. Fiat pax in virtute tua. *Alius*, erit pax. *Alius*, in antemurali tuo.

Et abundantia in turribus tuis. *Alius*, et felicitas. *Alius*, quies. *Alius*, in regia tua.

8. Loquebar utique pacem de te. *Al.*, loquar pacem in te.

7.

8.

THEODOTIO.

7.

8.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXXI.

V. 6. Σ., ἀσπάσασθε etc. Theodoretus.

Ibid. Σ., καὶ ἡσυχία etc. Theodoretus. Reliquæ vero lectiones ex Drusio.

Ibid. Σ., ἡρεμήσουσιν etc. Theodoretus.

V. 8. Ἄλλος, λαλήσω etc. Drusius.

V. 7. Σ., εἴη εἰρήνη etc. Theodoretus et Regius unus. Reliquæ lectiones ex Drusio.

PSALMUS CXXII.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

4. Πολλῶν ἐχορτάσθη ἡ ψυχὴ ἡμῶν, ἐπιγαλούντων τῶν εὐθηνούντων, καὶ ἐξευτελιζόντων τῶν ὑπερφάνων.

SYMMACHUS.

4. Multis satiata est anima nostra, obloquentibus abundantibus, et despicentibus superbis.

4. Ἐπὶ πλεῖον ἐπλήσθη ἡ ψυχὴ ἡμῶν· τὸ εὐνειδὸς τοῖς εὐθηνούσι, καὶ ἡ ἐξουδένωσις τοῖς ὑπερφάνοις.

LXX INTERPRETES.

4. Multum repleta est anima nostra, opprobrium abundantibus, et despectio superbis.

4.

THEODOTIO.

4.

Nota.

sumus contemptu, addenda est ad Hexapla, ex Origene, opp. t. II, p. 822, hæc Symmachi lectio: Ὅτι

πολλὴν ἐχορτάσθημεν ἐξευτελισμὸν. *Quia multo satius rati sumus contemptu.* DRACH.]

PSALMUS CXXIII.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Εἰ μὴ Κύριος, ὃς ἐγένετο ἐν ἡμῖν.

4.

5. Τότε παρῆλθον ὑπὲρ τὴν ψυχὴν ἡμῶν τὰ ὕδατα τὰ ὑπερήφανα.

SYMMACHUS.

1. Nisi Dominus qui factus est in nobis.

1. Εἰ μὴ ὅτι Κύριος ἦν ἐν ἡμῖν.

1.

4. Ἄρα τὸ ὕδωρ ἂν κατεπόντισεν ἡμᾶς, χεῖμαρρόν διῆλθεν ἡ ψυχὴ ἡμῶν. Ἄλλος, τότε ἂν τὰ ὕδατα παρέκλυσεν ἡμᾶς, ὡς φάραγξ παρελθόντα κατὰ τῆς ψυχῆς ἡμῶν.

4.

5. Ἄρα διῆλθεν ἡ ψυχὴ ἡμῶν τὸ ὕδωρ τὸ ἀνυπόστατον.

5. Τότε παρῆλθον ὑπὲρ τὴν ψυχὴν ἡμῶν τὰ ὕδατα τὰ ὑπερήφανα.

THEODOTIO.

1.

4.

LXX INTERPRETES.

1. Nisi quia Dominus erat in nobis.

4. Forsitan aqua absorbuisset nos: torrentem pertransiuit anima nostra. *Alius*, tunc forte aquæ inundassent nos, quasi torrens prætereuntem contra animam nostram.

5. Tunc transissent super animam nostram aquæ superbae.

5. Forsitan pertransisset anima nostra aquam intolerabilem.

5. Tunc transissent super animam nostram aquæ superbae.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXXIII.

V. 1. Σ., si μή Κύριος etc. Drusius.

V. 4. Ἄλλος, τότε ἂν τὰ ὕδατα etc. Drusius.

PSALMUS CXXIV.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
1, 2 נדה - ציון לא- יבוט לעלם ושב ירושלם יהיה סביב לעבד	1, 2.	1, 2.
3 למען לא-ישלח הצדיקים בעולתה ידיהם	3.	3.
4 המיבה	4.	4.
5 וחמוסים עקלקלחם	5.	5. Τοὺς δὲ ἐκκλίνοντας εἰς τὰς διαπλοκάς.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1, 2. Sicut mons Sion non commovebitur in sæculum sedebit Jerusalem. <i>Hieron.</i> , quasi mons Sion in æternum habitabilis Jerusalem.	1, 2. Sicut mons Sion non commovebitur in æternum qui habitat in Jerusalem.	1, 2.
Et Dominus circum populum suum. <i>Hieron.</i> , et Dominus in circuitu populi sui.	Et Dominus in circuitu populi sui.	
3. Ut non mittant justi in iniquitatem manus suas. <i>Hieron.</i> , <i>id.</i>	3. Ut non extendant justi ad iniquitatem manus suas.	3.
4. Benefac. <i>Hieron.</i> , <i>id.</i>	4. Benefac.	4.
5. Et pervertentes tortuositates suis. <i>Hieron.</i> , qui autem declinant ad pravitates suas.	5. Declinantes autem in obligationes.	5. Declinantes autem in complicationes.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXXIV.

V. 1 et 2. Σ., ὡς τὸ ὕδωρ etc. Hanc lectionem adfert Drusius, quæ est ut videtur Symmachi, pleniorum vero Agellius.

Ibid. Ἄλλος, Κύριος δὲ etc. Chrysostomus.
V. 5. Ἄλλος, διὰ τοῦτο etc. Regius unus et Drusius.

PSALMUS CXXV.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
1 בשבב יהיה אדשיבת ציון הייט נתלמים	1.	1.
2 רבה הגדיל יהיה לעשות עם אלה	2.	2. Αἰνέσζωος. Μετὰ τούτων.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. In convertendo Dominus captivitatem Sion, fuimus sicut somniantes. <i>Hieron.</i> , cum converteret Dominus captivitatem Sion: facti sumus quasi somniantes.	1. In convertendo Dominus captivitatem Sion, facti sumus sicut consolati.	1.
2. Laude. <i>Hieron.</i> , <i>id.</i> Magnificavit Dominus facere cum istis. <i>Hieron.</i> , <i>id.</i>	2. Exsultatione. Magnificavit Dominus facere cum eis.	2. Laude. Cum istis.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXXIII.

V. 5. 'Α., τότε etc. Has lectiones sic exhibet Martianæus.

PSALMUS CXXIV.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΩΤΙΩΝ.

1, 2. Ὡς τὸ ὄρος Σιών ἀπερίτρεπτον εἰς τὸν αἰῶνα οἰκοῦμενον περὶ Ἱερουσαλήμ.

1, 2. Ὡς ὄρος Σιών, οὐ καλεῖται εἰς τὸν αἰῶνα ὁ κατοικῶν Ἱερουσαλήμ.

1, 2.

3.

Καὶ ὁ Κύριος κύκλω τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. Ἄλλος, Κύριος δὲ περὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ.

3. Ὅπως ἂν μὴ ἐκτείνωσιν οἱ δίκαιοι εἰς ἀνομίαν χεῖρας αὐτῶν. Ἄλλος, διὰ τοῦτο οὐκ ἐκτείνουσιν οἱ δίκαιοι εἰς ἀνομίαν τὰς χεῖρας αὐτῶν.

3.

4.

4. Ἀγάθωνον. Ἄλλος, ἀγαθοποίησον.

4.

5. Τοὺς δὲ ἐκκλίνοντας εἰς σχολιότητα.

5. Τοὺς δὲ ἐκκλίνοντας εἰς τὰς στραγγαλιάς.

5. Τοὺς δὲ ἐκκλίνοντας εἰς τὰ διεστραμμένα.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1, 2. Sicut mons Sion, immobilem in sæculum habitantem circa Jerusalem.

1, 2. Sicut mons Sion non commovebitur in æternum qui habitat in Jerusalem.

1, 2.

3.

Et Dominus in circuitu populi sui. *Alius*, Dominus autem circa populum suum.

3. Ut non extendant justi ad iniquitatem manus suas. *Alius*, propterea non extendunt justi in iniquitatem manus suas.

3.

4.

4. Benefac. *Alius*, id.

4.

5. Declinantes autem in obliquitates.

5. Declinantes autem in stragulationes.

5. Declinantes autem in per-versa.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXXIV.

V. 4. Ἄλλος, ἀγαθοποίησον. Regius unus ex Chrysostomo.

V. 5. 'Α., τοὺς δὲ ἐκ-. Has lectiones sic adfert Martianæus ex Pseudo-Hieronymo in Psalmos.

PSALMUS CXXV.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΩΤΙΩΝ.

1.

1. Ἐν τῷ ἐπιστρέφει Κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν Σιών, ἐγενήθημεν ὡσεὶ παρακεκλημένοι. Ἄλλος, ἕαν ἐπιστρέψῃ Κύριος τὴν αἰχμαλωσίαν Σιών, ἐσόμεθα παρακεκλημένοι. *Οἱ ἄλλοι*, ὡσεὶ ἐνυπνιαζόμενοι.

1.

2. Εὐφημίας.

Μεγάλα ἐποίησεν ὁ Κύριος ἐπ' αὐτοῦς.

2. Ἀγαλλιάσως. Ἐμεγάλυνε Κύριος τοῦ ποιῆσαι μετ' αὐτῶν. Ἄλλος, μετὰ τούτων.

2.

Μετὰ τούτων.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1.

1. In convertendo Dominus captivitatem Sion, facti sumus sicut consolati. *Al.*, cum converterit Dominus captivitatem Sion, erimus consolati. *Alii*, quasi somniantes.

1.

2. Benedictione.

Magna fecit Dominus super illos.

2. Exsultatione.

Magnificavit Dominus facere cum eis. *Aliter*, cum istis.

2.

Cum istis.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

ΑΚΥΤΑΑΣ.

כַּסְפִּים 4
VERSIO HEBRAICI TEXT.

Ἑλληνικοὶς γράμμασι.
4.
VULGATA LATINA.

4. Ὡς καταβροχίας
AQUILA.
4. Sicut defluxus.

4. Quasi torrentes. Hier., sicut rivus.

4. Sicut torrens.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXXV.

V 1. Ἄλλος, ὅταν ἐπιστρέψῃ etc. Chrysostomus. Drusius, ἐπιστρέφει. Suspicio autem hic παραεκλημένοι ex LXX mendose desumptum esse pro

ἐνυπνιαζόμενοι. Nam Pseudo-Hieronymus ait: Pro consolati, omnes pariter editiones, somniantes transtulerunt.

PSALMUS CXXVI.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

ΑΚΥΤΑΑΣ.

וְשָׂא לִי מִיָּמִינִי קוֹם מֵאַחֲרַי 2
שָׂבַח

2.

2. Εἰσὶν ὁμῶν ὑπερβύζουσαν ἀνσταθαι, βραδυνοῦσι καθῆσθαι.

אֲנִי לִחֵם הַעֲצָבִים

Oi ἐσθίοντες τὸν ἄρτον διαπονημάτων.

3 שֹׁכֵר פִּי הַבֶּסֶן 3

3.

3.

4 הַגְּעוּרִים בֵּד-גְּבוּרָה קָן בִּי 4

4.

4. Ὡς βέλη ἐν χειρὶ δυνατοῦ, ὡς περ υἱοὶ ἐφηβίων.

5 אֲשֶׁר הִגְדָּר אֲשֶׁר מִלֵּא אֶרֶץ-מִדְּבָרִים

5.

5. Μακάριος ἀνὴρ ὃς ἐπλήρωσεν τὴν φαρέτραν αὐτοῦ ἐξ αὐτῶν.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

2. Frustra vobis mane experrectis surgere, tardantibus sedere. Hieron., frustra est vobis de mane consurgere: postquam sederitis.

2. Vanum est vobis ante lucem surgere: surgite postquam sederitis.

2. Frustra vobis mane experrectis surgere, tardantibus sedere.

Edentibus panem dolorum. Hieron., qui manducatis panem dolorum.

Qui manducatis panem doloris.

Qui manducatis panem laborum.

3. Merces fructus ventris. Hieron., id.

3. Merces fructus ventris.

3.

4. Sicut sagittæ in manu potentis, ita filii juventutum. Hieron., sicut sagittæ in manu potentis, ita filii juventutis.

4. Sicut sagittæ in manu potentis, ita filii excussorum.

4. Sicut sagittæ in manu potentis, sicut filii adolescentiarum.

5. Beatus vir qui implevit pharetram suam ex ipsis. Hieron., id.

5. Beatus vir qui implevit desiderium suum ex ipsis.

5. Beatus vir qui implevit pharetram suam ex ipsis.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXXVI.

V. 2. Lectiones Aquilæ et Symmachi exhibet Drusius. Aliam vero anonymi sic effert Reg. unus ex Chrysostomo, ἐγγρομίζειν τοῦ καθῆσθαι. Drusius vero et Chrysostomi edit., χρονίζουσι τοῦ καθῆσθαι.

Ibid. Ἄ., οἱ ἐσθίοντες etc. Sic lectiones exhibet Martianæus noster ex epist. Hieronymi ad Marcel- lam in psalmum cxxvi.

V. 3. Ἄλλος, μισθὸς ὁ καρπὸς etc. Drusius.

PSALMUS CXXVII.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

ΑΚΥΤΑΑΣ.

2 וְיָגִיעַ כַּפְּיךָ כִּי תִמְכַּל אֲשֶׁרֶךְ 2
וְרַבֵּב לָךְ

2.

2. Κόπον ταραχῶν σου ὅτι φάγε- σαι, μακάριος εἶ, καὶ ἀγαθὸν σοί.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

2. Laborem volarum tuarum quia comedes beatus es, et bonum tibi. Hieron., laborem manuum tuarum comedes: beatus tu, et bene tibi erit.

2. Labores manuum tuarum quia manducabis beatus es, et bene tibi erit.

2. Laborem volarum tuarum quia comedes beatus es, et bonum tibi.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

4. Ὡς ὄχετοῦς.

SYMMACHUS

4. Sicut canales.

4. Ὡς χειμάρρους. Ε΄, ἀφείσεις.

LXX INTERPRETES.

4. Quasi torrentes. V, emissio-
nes.

4.

THEODOTIO.

4.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXXV.

V. 2. Ἄ., αινέσως etc. Theodoretus.

Ibid. Σ., μεγάλη ἐποίησεν etc. Agellius.

Ibid. Ἄ., Ὁ ἄλλως, Θ., μετὰ τούτων. Sic unus
codex.

V. 4. Ἄ., ὡς καταβροίας etc. Drusius.

PSALMUS CXXVI.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

2. Μάταιον ὕμιν ἐξ ἠρθρου ἀνί-
στασθαι εἰς τὸ οἰκῆσαι.Οἱ ἐσθίοντες τὸν ἄρτον κακοπα-
θοῦμενον.

3.

4. Ὡς βέλη ἐν χειρὶ δυνατοῦ, ὡς-
περ υἱοὶ νεότητος.5. Μακάριος ἀνὴρ ὃς ἐπλήρωσε
τὴν φαρέτραν αὐτοῦ ἐξ αὐτῶν.

SYMMACHUS.

2. Vanum vobis ex matuti-
no surgere ad habitandum.Qui manducatis panem male
affectum.

3.

4. Sicut sagittæ in manu poten-
tis, sicut filii juventutis.5. Beatus vir qui implevit pha-
retram suam ex ipsis.2. Εἰς μάτην ὕμιν ἐστι τὸ ἠρθρί-
ζειν. ἐγείρασθε μετὰ τὸ καθῆσθαι.
Ἄλλος, ἐγγρονίζειν τοῦ καθῆσθαι.
Ἄλλος, χρονίζουσι τοῦ καθῆσθαι.Οἱ ἐσθίοντες ἄρτον ὀδύνης. Ε΄,
οἱ ἐσθίοντες ἄρτον εἰδώλων. Γ΄, οἱ
ἐσθίοντες ἄρτον πλάνης.3. Ὁ μισθὸς τοῦ καρποῦ τῆς γα-
στρός. Ἄλλος, μισθὸς ὁ καρπὸς
τῆς γαστρός.4. Ὡσεὶ βέλη ἐν χειρὶ δυνατοῦ,
οὕτως οἱ υἱοὶ τῶν ἐκτετιναγμένων.
Ἄλλος, υἱοὶ τῶν πεδητῶν. Γ΄,
ἀκίνεως νοῦ.5. Μακάριος ὃς πληρώσει τὴν
ἐπιθυμίαν αὐτοῦ ἐξ αὐτῶν.

LXX INTERPRETES.

2. In vanum vobis est diluculo
surgere, surgite postquam sedi-
ritis. *Alius*, comperendinare ad
sedendum. *Alius*, comperendinan-
tibus ad sedendum.Qui manducatis panem doloris.
V, qui manducatis panem idolo-
rum. VI, qui manducatis panem
erroris.3. Merces fructus ventris. *Alius*,
merces fructus ventris.4. Sicut sagittæ in manu poten-
tis, ita filii excussorum. *Alius*, fi-
lii victorum. VI, acuminis mentis.5. Beatus qui implebit deside-
rium suum ex ipsis.

2.

Οἱ ἐσθίοντες ἄρτον εἰδώλων.

5.

4. Ὡς βέλη ἐν χειρὶ δυνατοῦ, ὡς-
τὼς υἱοὶ νεότητος.5. Μακάριος ἀνὴρ ὃς πληρώσει
τὴν φαρέτραν αὐτοῦ ἐξ αὐτῶν.

THEODOTIO.

2.

Qui manducatis panem idolo-
rum.

5.

4. Sicut sagittæ in manu poten-
tis, ita filii juventutis.5. Beatus vir qui implebit pha-
retram suam ex ipsis.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXXVI.

V. 4. Ἄ., ὡς βέλη etc. Sic ex Hieronymo ad
Marcellam Martianæus. Ad Sextam edit. legit Dru-
sius ἡχοηθέντος νοῦ, *acutæ mentis*.V. 5. Ἄ., Σ., μακάριος etc. Sic ex Regio uno,
Theodoreto et Hieronymo ad Marcellam tom. II,
pag. 712, ubi videsis.

PSALMUS CXXVII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

2. Κόπον χειρῶν σου ὁ ἐσθίων,
μακάριος ἐστὶ, καὶ καλῶς σοι ἔσται.

SYMMACHUS.

2. Laborem manuum tuarum
comedens, beatus eris, et bene
tibi erit.2. Τοὺς πόρους τῶν καρπῶν σου
φάγεσαι· μακάριος εἶ καὶ καλῶς
σοι ἔσται.

LXX INTERPRETES.

2. Labores palmarum tuarum
manducabis, beatus es, et bene
tibi erit.2. Κόπον χειρῶν σου ὅτι φάγε-
σαι, μακάριος εἶ.

THEODOTIO.

2. Laborem manuum tuarum
quia manducabis, beatus es.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ.	ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
בִּירְמֵי 5	3.	3.
וְרָאָה בְּכֹדֵב יְרוּשָׁלַם 5	5.	5.
שָׁלֵם עַל-יִשְׂרָאֵל 6	6.	6.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
3. In lateribus. <i>Hieron.</i> , in penetralibus.	3. In lateribus.	3.
5. Et vide in bono Jerusalem. <i>Hieron.</i> , et videas bona Jerusalem.	5. Et videas bona Jerusalem.	5.
6. Pacem super Israel. <i>Hieron.</i> , <i>idem.</i>	6. Pacem super Israel.	6.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXXVII.

V. 2. A., κόπον etc. Sic ex Regio cod. uno, Theodoro et Hieronymo.
V. 3. Ἄλλος, ἐν τοῖς ἐσωτάτοις etc. Drusius.

ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ.	ΤΟ ΕΒΡΑΙΚΟΝ Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
גַּם לֹא-יִכְלֶה לֵי 2	2.	2.
דִּישׁ 3 הָאֵרִינוּ לְמַעַנְתָּם 3	3.	3. Ἡροτρίασαν. Ἐμήχυναν...
עֲבַח 4	4.	4. Βρόχους.
וַיִּסְגּוּ אַחֲדָה 5	5.	5.
שִׁקְדוֹת שֶׁלֶף יִבֵּשׁ 6	6.	6. Ὁ ἀρχῆθεν ἀνέθαλεν ἐξερᾶθη.
כִּפֵּי קִצְרֵי חֲצֵנֵי כַעֲמַר 7	7.	7.
בִּרְכֹב 8	8.	8.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
2. Etiam non prævaluerunt mihi. <i>Hieron.</i> , sed non potuerunt mihi.	2. Et enim non potuerunt mihi.	2.
3. Araverunt. <i>Hieron.</i> , arabant. In longam protraxerunt sulcum suum. <i>Hieron.</i> , prolongaverunt sulcum suum.	3. Fabricaverunt. Prolongaverunt iniquitatem suam.	3. Araverunt. Prolongaverunt...
4. Funes. <i>Hieron.</i> , laqueos.	4. Cervices.	4. Laqueos.
5. Et recedent retrorsum. <i>Hieron.</i> , revertantur retrorsum.	5. Convertantur retrorsum.	5.
6. Quæ antequam erumpat exaruit. <i>Hieron.</i> , quod statim ut viruerit, exaruit.	6. Quod priusquam evellatur exaruit.	6. Quod ab initio regerminavit exaruit.
7. Volam suam metens, et sinum suum colligens manipulos. <i>Hieron.</i> , manum suam messor, et sinum suum manipulos faciens.	7. Manum suam qui metit, et sinum suum qui manipulos colligit.	7.
8. Benediximus. <i>Hieron.</i> , <i>id.</i>	8. Benediximus.	8.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXXVIII.

V. 2. Ἄλλος, ἀλλ' οὐκ ἠδυνήθησαν μοι. Drusius qui sequentem illam lectionem adfert, ἀλλ' οὐκ ἐπερίσχ-. Regius autem unus ex Chrysostomo habet, ἀλλ' ὑπερίσχουσα, non male quoad sensum. [Alia lectio incerti addenda e Catena Patrum Gr. T. III, p. 591. Ἄλλος, καίγε οὐκ ἠδυνήθην. *Alius*, etiam

non prævalui. Legit יְכַלֵּי pro לֵי יְכַלֵּי. Drach.]
V. 3. Ἄ., Θ., ἠροτρίασαν. Theodoretus.
Ibid. Ἄ., ἐμήχυναν etc. Theodoretus.
V. 4. Ἄ., Σ., βρόχους. Sic Theodoretus. Unus autem Regius habet βρόχον.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Θ'.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
3.	3. Ἐν τοῖς κλίταις. Ἄλλος, ἐν τοῖς ἰσωτάτοις. Ἄλλος, ἐν τοῖς μηροῖς.	3.
	5. Καὶ ἴθεις τὰ ἀγαθὰ Ἱερουσαλήμ. Ἄλλος, καὶ ὄρα ἐν ἀγαθοῖς Ἱερουσαλήμ.	5.
3.	6. Εἰρήνη ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ. Ἄλλος, εἰρήνην ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ.	6.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
3.	3. In lateribus. <i>Alius</i> , in intumis. <i>Alius</i> , in femoribus.	3.
5.	5. Et videas bona Jerusalem. <i>Alius</i> , et vide in bonis Jerusalem.	5.
6.	6. Pax super Israel. <i>Alius</i> , pacem super Israel.	6.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXXVII.

V. 5. Ἄλλος, καὶ ὄρα etc. Drusius.

V. 6. Ἄλλος, εἰρήνην etc. Chrysostomus.

PSALMUS CXXVIII

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Θ'.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
2.	2. Καὶ γὰρ οὐκ ἠδυνήθησάν μοι. Ἄλλος, ἀλλ' οὐκ ἠδυνήθησάν μοι. Ἄλλος, ἀλλ' οὐχ ὑπερίσχυσάν μου.	2.
3.	3. Ἐτέχταινον. Ἐμάκρυναν τὴν ἀνομίαν αὐτῶν.	3. Ἡροτρίασαν.
Παρέπεινον κακοῦντες.	4. Αὐχένας. Ε', κλοεῦς.	4. Κλοεῦς.
4. Βρόχους.	5. Ἀποστραφήτωςαν εἰς τὰ ὀπίσω. Ἄλλος, ἀνατραπέτωςαν εἰς τὰ ὀπίσω.	5.
5.	6. Ὅς πρὸ τοῦ ἐκσπασθῆναι ἐξηράνθη. Ε', ἐκσπασθῆναι. Γ', ἐκστρωῶσαι.	6. Ἐκσπασθῆναι.
6. Ἐκκαυλῆσαι.	7. Τὴν χεῖρα αὐτοῦ ὁ θερρίζων, καὶ τὸν κόλπον αὐτοῦ ὁ τὰ δράγματα συλλέγων. Ἄλλος, τὴν δρᾶκα αὐτοῦ, καὶ τὸν κόλπον αὐτοῦ ὁ τὰ δράγματα συλλέγων.	7.
8. Εὐλογοῦμεν.	8. Εὐλογῆκαμεν.	8.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES:	THEODOTIO.
2.	2. Etenim non potuerunt mihi. <i>Alius</i> , etiam non prævaluerunt mihi. <i>Al.</i> , sed non potuerunt mihi.	2.
3.	3. Fabricabant. Prolongaverunt iniquitatem suam.	3. Araverunt.
Extendebant malignantes.	4. Cervices. V, torques.	4. Torques.
4. Laqueos.	5. Convertantur retrorsum. <i>Alius</i> , revertantur retrorsum.	5.
5.	6. Quod priusquam evellatur exaruit. V, evellatur. VI, excutitur.	6. Evellatur.
6. Decalescat.	7. Manum suam qui metit, et sinum suum qui manipulos colligit. <i>Alius</i> , pugnium suum et sinum suum qui manipulos colligit.	7.
7.	8. Benediximus.	8.
8. Benedicimus.		

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXXVIII.

Ibid. Θ., Ε', κλοεῦς. Theodoretus.

V. 5. Ἄλλος, ἀνατρ-. Sic Regius unus ex Chrysostomo.

V. 7. Ἄλλος, τὴν δρᾶκα etc. Sic unus Regius ex Chrysostomo.

V. 8. Σ., εὐλογοῦμεν. Drusius.

V. 6. Α., ὁ ἀρχῆθεν etc. Drusius.

TO EBPAIKON.

1 במעמקים קראתיך יהוה

4 למען תודא

5 קייתי יהוה

קחה נפשי ולדברך הוהלתי

6 נפשי לאדני משמייים לבקר

VERSIO HEBRAICI TEXT.

1. De profundis invocavi te, Domine. *Hieron.*, de profundis clamavi ad te, Domine.

4. Ideo timeberis. *Hieron.*, cum terribilis sis.

5. Expectavi Dominum. *Hieron.*, sustinui Dominum.

Expectavit anima mea, et in verbo ejus præstolatus sum. *Hieron.*, sustinuit anima mea, et verbum ejus exspectavi.

6. Anima mea ad Dominum a custodibus in mane. *Hieron.*, anima mea ad Dominum : a vigilia matutina.

PSALMUS CXXIX.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

1.

4.

5.

6.

VULGATA LATINA.

1. De profundis clamavi ad te, Domine.

4. Propter legem tuam.

5. Sustinui te, Domine.

Sustinuit anima mea in verbo ejus : speravit.

6. Anima mea in Domino, a custodia matutina.

ΑΚΥΤΑΑΣ.

1. Ἐκ βαθέων ἐπεκαλεσάμην α, Κύριε.

4. Ἐνεκεν τοῦ φόβου.

5.

Ἐπέμεινεν ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἐβῆμα αὐτοῦ ἐκαρδόκησα.

6. Ψυχὴ μου εἰς Κύριον ἀπὸ φυλασσόντων τὴν πρωΐαν.

AQUILA.

1. De profundis invocavi te, Domine.

4. Propter timorem.

5.

Sustinuit anima mea, et verbum ejus exspectavi.

6. Anima mea ad Dominum, a custodientibus matutinum.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXXIX.

V. 1. 'A., ἐκ βαθέων etc. Has omnes lectiones et Symmachum νόμον vertisse. Hieronymi verba exhibet Drusius.

V. 4. 'A., Θ., ἐνεκεν τοῦ φόβου. Sic Theodoretus in edito et in mss. At Hieronymus ait Theodotionem

et Symmachum νόμον vertisse. Hieronymi verba sunt : Pro nomine, sive, lege, apud eos legitur THIRA ; quod Aquila interpretatus est φόβον, hoc est, timorem ; Symmachus et Theodotion, νόμον, id

TO EBPAIKON.

1 ולא רמו

בגלות

ובנפלאות מימיני

2 אם לא שויתי | ודמכותי נפשו
נבמל עלי אמו נבמל עלי נפשו

VERSIO HEBRAICI TEXT.

1. Neque elati sunt. *Hieron.*, id.

In magnis. *Hieron.*, id.

Et in mirabilibus præ me. *Hieron.*, et in mirabilibus super me.

2. Si non posui et silere feci animam meam : sicut ablactatum super matrem suam : sicut ablactatus super me anima mea. *Hieron.*, si non proposui et silere feci animam meam, sicut ablactatus ad matrem suam ; ita ablactata anima mea.

PSALMUS CXXX.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

1.

2.

ΑΚΥΤΑΑΣ.

1.

Ἐν μεγαλωσύναις.

2.

AQUILA.

1.

In magnitudinibus.

2.

VULGATA LATINA.

1. Neque elati sunt.

In magnis.

Neque in mirabilibus super me.

2. Si non humiliter sentiebam, sed exaltavi animam meam : sicut ablactatus est super matrem suam, ita retribuens in anima mea.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

PSALMUS CXXIX.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ἐκ βαθυτάτων ἐκάλεσά σε, Κύριε.

4. Ἐνεκεν τοῦ νόμου.

5.

6.

SYMMACHUS.

1. De profundissimis vocavi te, Domine.

4. Propter legem.

5.

6.

1. Ἐκ βαθύων ἐκέκραξά σοι, Κύριε. Ε΄, Γ΄, ἐκέκραξά σε, Κύριε.

4. Ἐνεκεν τοῦ ὀνόματός σου. Ἄλλος, ἔνεκεν τοῦ ὀνόματος. Ἄλλος, ἔνεκεν τοῦ γνωσθῆναι τὸν λόγον σου. Ἄλλος, ὅπως ἐπίφοδος ἔση. Ε΄, ἐπὶ φόβου.

5. Ὑπέμεινά σε, Κύριε. Ἄλλος, ὑπέμεινα Κύριον. Ἄλλος, διέμεινα Κύριον. Ἄλλος, προσεδόκησα τὸν Κύριον.

Ἐπέμεινεν ἡ ψυχὴ μου εἰς τὸν λόγον σου, ἤλπισεν. Ἄλλος, προσεδόκησεν ἡ ψυχὴ μου τῷ ῥήματι αὐτοῦ.

6. Ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τὸν Κύριον ἀπὸ φυλακῆς πρωίας.

LXX INTERPRETES.

1. De profundis clamavi tibi Domine. V, VI, clamavi te, Domine.

4. Propter nomen tuum. *Alius*, propter nomen. *Alius*, ut cognoscatur verbum tuum. *Alius*, ut formidabilis sis. V, super timore.

5. Sustinui te, Domine. *Alius*, expectavi Dominum. *Alius*, sustinui Dominum.

Sustinuit anima mea in verbo tuo: speravit. *Alius*, expectavit anima mea verbo ejus.

6. Anima mea in Domino, a custodia matutina.

1. Ἐκ βαθύων ἐκέκραξά σε, Κύριε.

4. Ἐνεκεν τοῦ φόβου.

5.

6.

THEODOTIO.

1. De profundis clamavi te Domine.

4. Propter timorem.

5.

6.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXXIX.

est, legem: putantes THORA, propter litterarum similitudinem Iod et Vau, quæ tantum magnitudine distinguuntur. Quinta editio, terrorem, interpretata est; Sexta, verbum.

V. 5. Ἄλλος, ὑπέμεινα etc. Drusius. Ibid. Ἀ., ὑπέμεινεν etc. Drusius. V. 6. Ἀ., ψυχὴ μου etc. Drusius.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

PSALMUS CXXX.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1.

Ἐν μεγαλειότησιν.

Οὐδὲ ἐν ὑπερβάλλουσιν ὑπὲρ ἐμέ.

2. Εἰ μὴ ἐξίσωσα καὶ ὠμοίωσα τὴν ψυχὴν μου ἀπογαλακτισθέντι πρὸς μητέρα αὐτοῦ, οὕτως ἀνταποδοθεὶ τῇ ψυχῇ μου.

SYMMACHUS.

1.

In magnificentiis.

Neque in exsuperantibus me.

2. Si non cœquavi et comparavi animam meam ablactato apud matrem suam, sic retribuat anima mee.

1. Οὐδὲ ἐμεταωρίσθησαν. Ἄλλος, οὐδὲ ὑψώθησαν.

Ἐν μεγάλοις.

Οὐδὲ ἐν θαυμαστοῖς ὑπὲρ ἐμέ.

2. Εἰ μὴ ἐταπεινοφρόνουν, ἀλλ' ὕψωσα τὴν ψυχὴν μου ὡς τὸ ἀπογαλακτισμένον ἐπὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, ὡς ἀνταποδώσεις ἐπὶ τὴν ψυχὴν μου. Ἄλλος, ἀνταποδοθῆ ἡ ψυχὴ μου.

LXX INTERPRETES.

1. Neque elati sunt. *Alius*, neque exaltati sunt.

In magnis.

Neque in mirabilibus super me.

2. Si non humiliter sentiebam, sed exaltavi animam meam: sicut ablactatus super matrem suam, ita retribues in animam meam. *Alius*, retribuat anima mea.

1.

Ἐν μεγαλωσύναις.

Οὐδὲ ἐν ὑπερβάλλουσιν ὑπὲρ ἐμέ

2.

THEODOTIO.

1.

In magnitudinibus.

Neque in exsuperantibus me.

2.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXXX.

V. 1. 'A. l., οὐδὲ ἀφώθησαν. Drusius. Ibid. Σ., Θ., οὐδὲ ἐν ὑπερβάλλουσιν etc. Theodorotus et Drusius.
Ibid. 'A., Θ., ἐν μεγαλωσύναις. Theodoretus hanc lectionem Aquilæ; Drusius Theodotoni adscribit.

PSALMUS CXXXI.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

ΑΚΥΛΑΞ.

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ענות 1	1.	1. Κακουχίας αὐτοῦ.
לעפעמי תנומה 4	4.	4. Τοῖς βλεφάροις μου νυσταγμῶν.
בשדי יעד 6	6.	6. Ἐν χώρᾳ δρυμοῦ.
וארח עך 8	8.	8.
ילבשו צדק 9	9.	9.
ציה בך אבך 15	15.	15. Ἐπισιτισμὸν αὐτῆς ἐύλογῶν ἐύλογῆσω.
חסידיה רגן ירבו 16	16.	16. Καὶ οἱ ὄσιοι αὐτῆς αἰνέσουσιν αἰνέσουσι.
בחד 18	18.	18.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

1. Afflictionis ejus. <i>Hieron., id.</i>	1. Mansuetudinis ejus.	1. Ærumnæ ejus.
4. Palpebris meis dormitatio-nem. <i>Hieron., id.</i>	4. Palpebris meis dormitatio-nem.	4. Palpebris meis dormitatio-nem.
6. In campis sylvæ. <i>Hieron., in regione sylvæ.</i>	6. In campis sylvæ.	6. In regione sylvæ.
8. Et arca fortitudinis tuæ. <i>Hieron., id.</i>	8. Arca sanctificationis tuæ.	8.
9. Induant justitiam. <i>Hier., id.</i>	9. Induantur justitiam.	9.
15. Escæ ejus benedicendo be-nedicam. <i>Hieron., venationem ejus benedicens benedicam.</i>	15. Viduam ejus benedicens benedicam.	15. Cibum ejus benedicens be-nedicam.
16. Et sancti ejus exsultando exsultabunt <i>Hieron., et sancti ejus laude laudabunt.</i>	16. Et sancti ejus exsultatione exsultabunt.	16. Et sancti ejus laude lauda-bunt.
18. Corona ejus. <i>Hieron., dia-dema ejus.</i>	18. Sanctificatio mea.	18.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXXXI.

V. 1. 'A., κακουχίας etc. Drusius. V. 8. 'A. l., κίθωτος etc. Regius unus ex Chry-sostomo et Drusius.
V. 4. 'A., Σ., Ο', τοῖς βλεφ- etc. Idem. V. 9. 'A. l., ἐνδυσάσθωσαν etc. Drusius.
V. 6. 'A., Σ., ἐν χώρᾳ etc. Idem. V. 15. 'A., ἐπισιτισμὸν etc. Sic ex Theodorcto et

PSALMUS CXXXII.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

ΑΚΥΛΑΞ.

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

הנה כה - טוב ומה - נעים שבת אחים גם יחד 1	1.	1.
--	----	----

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

1. Ecce quam bonum et quam iucundum habitare fratres etiam pariter. <i>Hieron., ecce quam bonum et quam iucundum etc. ut vulg.</i>	1. Ecce quam bonum et quam iucundum habitare fratres in unum.	1.
--	---	----

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXXX.

V. 2. Σ., εὐ μὴ ἐξίτωσα etc. Theodoretus et Drusius; itemque Colbeirtinus στιχηρῶς scriptus, qui melius, ni fallor, habet ἐξίτωσα. Theodoretus vero, ἤξίτωσα.

PSALMUS CXXXI.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Θ'.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
1. Κακώσεως αὐτοῦ.	1. Πραότητος αὐτοῦ. Ε', ταπεινώσεως αὐτοῦ.	1.
4. Τοῖς βλεφάροις μου νυσταγμόν.	4. Τοῖς βλεφάροις μου νυσταγμόν.	4. Τοῖς κροτάφοις μου νυσταγμόν.
6. Ἐν χύμα δρυμοῦ.	6. Ἐν πεδίοις τοῦ δρυμοῦ. Ε', ἐν ἀγρῷ.	6.
8.	8. Κιβωτὸς τοῦ ἁγιάσματος σου. Ἄλλος, κιβωτὸς τῆς ἰσχύος σου. Ἄλλος, κιβωτὸς τοῦ κράτους σου.	8.
9.	9. Ἐνδύσονται δικαιοσύνην. Ἄλλος, ἐνδυσάσθουσιν δικαιοσύνην. Ἄλλος, ἀμφιεσθήτωσαν δικαιοσύνην.	9.
15. Τὴν στίχσιν αὐτῆς εὐλογῶν εὐλογῆσαι.	15. Τὴν θήραν αὐτῆς εὐλογῶν εὐλογῆσω. Ε', ἰδ. Ὁ ἄλλος, χήραν.	15. Τὴν θήραν αὐτῆς εὐλογῶν εὐλογῆσω.
16. Εὐφημοῦντες εὐφημήσουσι.	16. Καὶ οἱ ὄσιοι αὐτῆς ἀγαλλιάσει ἀγαλλιάσονται.	16.
18. Ὁ ἁγιασμὸς αὐτοῦ.	18. Τὸ ἁγίασμά μου. Ἄλλος, ἀφόρισμα αὐτοῦ. Ἄλλος, τὸ ἀφωρισμένον αὐτοῦ.	18.

SYMMACHUS

1. Afflictionis ejus.
4. Palpebris meis dormitatio-nem.
6. In regione sylvæ.
8.
9.
15. Escam ejus benedicens benedicam.
16. Benedicentes benedicent.
18. Sanctificatio ejus.

LXX INTERPRETES.

1. Mansuetudinis ejus. V, humiliacionis ejus.
4. Palpebris meis dormitatio-nem.
6. In campis sylvæ. V, in agro.
8. Arca sanctificationis tuæ. Alius, arca fortitudinis tuæ. Alius, arca imperii tui.
9. Induent justitiam. Alius, induant justitiam. Alius, amiciantur justitiam.
15. Venationem ejus benedicens benedicam. V, ἰδ. LXX aliter, viduam.
16. Et sancti ejus exsultatione exsultabunt.
18. Sanctificatio mea. Alius, segregatio ejus. Alius, segregatum ejus.

THEODOTIO.

1.
4. Temporibus meis dormitatio-nem.
6.
8.
9.
15. Venationem ejus benedicens benedicam.
16.
18.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXXXI.

Drusio. In LXX Interpretibus θήραν in χήραν jam olim a priscis temporibus commutatum fuerat. Vera lectio est, θήραν.

V. 16. Ἄ., καὶ οἱ ὄσιοι αὐτῆς ἀνέσει ἀνέσουσι etc. Coislin. num. 48.

V. 18. Σ., ὁ ἁγιασμὸς etc. Drusius.

PSALMUS CXXXII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Θ'.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
1.	1. Ἰδοὺ δὴ τί καλὸν ἢ τί τερπνόν, ἀλλ' ἢ τὸ κατοικεῖν ἀδελφοῦς ἐπιτοαυτό; Ἄλλος, ἰδοὺ δὴ τί ἀγαθὸν καὶ τί καλὸν, ἀλλ' ἢ τὸ κατοικεῖν ἀδελφοῦς ἐπιτοαυτό;	1.
1.	1. Ecce nunc quid bonum vel quid jucundum, nisi habitare fratres in unum? Alius, ecce quid bonum et quid pulcrum, nisi habitare fratres in idipsum?	1.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

TO EBPAIKON.

2 כשכן הכיב 1 על - הראש ירד
 על-הקן זקן - אתן שירד על - פי
 מוחתי

VERSIO HEBRAICI TEXT.

2. Sicut oleum bonum super caput, descendens super barbam, barbam Aaron: quod descendens super os vestimentorum ejus. *Hieron.*, sicut unguentum optimum in capite, quod descendit in barbam Aaron: quod descendit super oram vestimentorum ejus.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

2.

VULGATA LATINA.

2. Sicut unguentum in capite, quod descendit in barbam barbam Aaron, quod descendit in oram vestimenti ejus.

ΑΚΥΤΑΣ.

2. Ὡς ἔλαιον ἀγαθὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καταβαῖνον ἐπὶ τὸν πάγωνα, τὸν πάγωνα Ἀαρὼν, τὸ καταβαῖνον ἐπὶ στόμα ἐνδύματων αὐτοῦ.

AQUILA.

2. Sicut oleum bonum super caput, descendens super barbam, barbam Aaron, descendens super os indumentorum ejus.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXXXII.

V. 1. Ἄλλος, ἰδοὺ δὴ etc. Drusius.

TO EBPAIKON.

2 שדך

PSALMUS CXXXIII.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

2.

ΑΚΥΤΑΣ.

2.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

2. Sanctitatem. *Hieron.*, ad sanctum.

VULGATA LATINA.

2. In sancta.

2.

AQUILA.

Nota.

V. 2. Ἄλλος, ἀγιως etc. Unus Reg. et Drusius.

TO EBPAIKON.

5 כי-סודב יתה

כי נעים

4 ישראל לסגלות

5 כי אני ידעתי כי-גדלת יתה

7 בעלה נשאים מקצה

מרוצא

מאוצרותי

PSALMUS CXXXIV.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

3.

ΑΚΥΤΑΣ

3.

Ἵτι εὐπρεπές.

4.

5.

7.

Ἵ ἐξάγων.

Ἐκ θησαυρῶν αὐτῶν.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

3. Quia bonus est Dominus. *Hieron.*, quoniam bonus Dominus.

Quoniam jucundum. *Hieron.*, quoniam decens.

4. Israel in peculium suum. *Hieron.*, id.

5. Quia ego scio quod magnus Dominus. *Hieron.*, id.

7. Levans vapores ab extremo. *Hieron.*, levans nubes de summitatibus.

Eduicens. *Hieron.*, id.

De thesauris suis. *Hieron.*, id.

VULGATA LATINA.

3. Quia bonus est Dominus.

Quoniam suave.

4. Israel in possessionem sibi.

5. Quia ego cognovi quod magnus est Dominus.

7. Eduicens nubes ab extremo.

Qui producit.

De thesauris suis.

AQUILA.

3.

Quoniam decens.

4.

5.

7.

Eduicens.

De thesauris ipsorum.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

2. Ὡς τὸ μύρον τὸ κάλλιστον ἐπὶ κεφαλὴν, καταβρέον ἐπὶ πώγωνα τοῦ Ἀαρών, τὸ καταβρέυσαν ἐπὶ τὴν ὤαν τῶν περιμέτρων αὐτοῦ.

SYMMACHUS.

2. Sicut unguentum optimum super caput, defluens super barbam Aaron, quod defluxit super oram dimensionum ejus.

2. Ὡς μύρον ἐπὶ κεφαλῆς, τὸ καταβαῖνον ἐπὶ πώγωνα, τὸν πώγωνα τὸν Ἀαρών, τὸ καταβαῖνον ἐπὶ τὴν ὤαν τοῦ ἐνδύματος αὐτοῦ. Ἀλλ., τῶν ἐνδυμάτων αὐτοῦ.

LXX INTERPRETES.

2. Sicut unguentum in capite, quod descendit in barbam, barbam Aaron, quod descendit in oram vestimenti ejus, *Al.*, vestimentorum ejus.

2. Ὡς μύρον ἐπὶ κεφαλῆς, τὸ καταβαῖνον ἐπὶ πώγωνα, τὸν πώγωνα τὸν Ἀαρών, τὸ καταβαῖνον ἐπὶ τὴν ὤαν τοῦ ἐνδύματος αὐτοῦ.

THEODOTIO.

2. Sicut unguentum in capite, quod descendit in barbam, barbam Aaron, quod descendit in oram vestimenti ejus.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXXXII.

V. 2. Ἀ., ὡς ἔλαιον etc. Has lectiones exhibet idem Drusius.

PSALMUS CXXXIII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

2.

2. Εἰς τὰ ἅγια. Ἀλλος, ἀγίως. Ἀλλ., ἡγιασμένως. Ἀλλος, ἡγιασμένα.

2.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

2.

1. In sancta. *Alius*, sancte. *Alius*, sanctificate. *Alius*, sanctificata.

2.

Nota.

PSALMUS CXXXIV.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

3.

3. Ὅτι ἀγαθὸς Κύριος. Ἀλλος, ὅτι χρηστὸς Κύριος. Ὅτι καλόν.

3.

4. Καὶ τὸν Ἰσραὴλ εἰς ἐξαίρετον ἑαυτοῦ.

4. Ἰσραὴλ εἰς περιουσιασμὸν ἑαυτοῦ.

4.

5.

5. Ὅτι ἐγὼ ἔγνωκα ὅτι μέγας ὁ Κύριος. Ἀλλος, οἶδα γὰρ ὅτι μέγας ὁ Κύριος.

5.

7.

7. Ἀνάγων νεφέλας ἐξ ἐσχάτου. Ἀλλος, ἀναδιβάζων. Ἀλλ., ἀνασπᾶ ἀπὸ ἄκρων. Ἀλλ., ἐκ τελέσματος. Ἀλλ., τέλειματος.

7.

Προφέρων.

Ὁ ἐξάγων. *Ε', Γ', id.*

Ὁ ἐξάγων.

Ἐκ θησαυρῶν αὐτῶν.

Ἐκ θησαυρῶν αὐτοῦ. *Ε', Γ', ἐκ θησαυρῶν αὐτῶν.*

Ἐκ θησαυρῶν αὐτῶν.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

3.

3. Quia bonus Dominus. *Alius*, quia mansuetus Dominus. Quoniam bonum.

3.

4. Et Israel in selectum sibi.

4. Israel in possessionem sibi.

4.

5.

5. Quia ego cognovi quod magnus est Dominus. *Alius*, scio enim quod magnus Dominus.

5.

7.

7. Educens nubes ab extremo. *Alius*, ascendere faciens. *Alius*, attrahit ab extremis. *Alius*, ex consummatione. *Alius*, cæno.

7.

Proferens.

Educens. *V, VI, id.*

Educens.

De thesauris ipsorum.

De thesauris suis. *V, VI, de thesauris ipsorum.*

De thesauris ipsorum.

<p>TO EBPAIKON.</p> <p>לְיִשְׂרָאֵל 12 דָּבָר 13</p> <p>כָּל אֲשֶׁר-בְּסֵפֶר בָּהֶם 18</p> <p>VERSIO HEBRAICI TEXT. 12. Ipsi Israel. <i>Hieron.</i>, Israel. 13. Memoriale uum. <i>Hieron.</i>, <i>idem.</i> 18. Omnis qui fudit in eis. <i>Hieron.</i>, omnes qui confidunt in eis.</p>	<p>TO EBPAIKON Ἑλληνικοὺς γράμμασι.</p> <p>12. 13. 18.</p> <p>VULGATA LATINA. 12. Israel. 13. Memoriale uum. 18. Omnes qui confidunt in eis.</p>	<p>ΑΚΥΛΑΑΣ.</p> <p>12. Τῷ Ἰσραὴλ. 13 18. Πᾶς ὃς πέποιθεν ἐπ' αὐτοῖς.</p> <p>AQUILA. 12. Ipsi Israel. 13. 18. Omnis qui fudit in eis.</p>
---	---	---

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXXXIV.

- V. 3. Ἄλλος, ὅτι χρηστὸς etc. Drusius. Chrysostomo.
Ibid. Ἄ., ὅτι εὐπρεπὲς. Idem. V. 7. Ἄλλος, ἀναβιδάζων etc. Sic mss. et Drusius.
V. 4. Σ., καὶ τὸν Ἰσραὴλ etc. Theodoretus. Ibid. Ἄ., Ο', Θ., Ε' Γ', ὁ ἐξάγων etc. Idem.
V. 5. Ἄλλος, οἶδα γάρ etc. Sic Regius unus ex.

PSALMUS CXXXV.

<p>TO EBPAIKON.</p> <p>בְּיַד הַיְיָ הָאֵל-הַיְיָ 6</p> <p>אֲוִדִים גְּדֹלִים 7 לְמַשְׁכַּל בָּיִת 8</p> <p>לְגִדִּים 13</p> <p>נָתַן לֶחֶם לְכָל-בֶּשֶׂר 25</p> <p>VERSIO HEBRAICI TEXT. 6. Expandenti terram super aquas. <i>Hieron.</i>, 'qui firmavit terram super aquas. 7. Luminaria magna. <i>Hieron.</i>, <i>idem.</i> 8. Ad dominandum in die. <i>Hieron.</i>, in potestatem diei. 13. In divisiones. <i>Hieron.</i>, <i>id.</i> 25. Qui dat panem omni carni. <i>Hieron.</i>, <i>id.</i></p>	<p>TO EBPAIKON Ἑλληνικοὺς γράμμασι.</p> <p>6. 7. 8. 13. 25.</p> <p>VULGATA LATINA. 6. Qui firmavit terram super aquas. 7. Luminaria magna. 8. In potestatem diei. 13. In divisiones. 25. Qui dat escam omni carni.</p>	<p>ΑΚΥΛΑΑΣ.</p> <p>6. 7. Φῶτα μεγάλα. 8. 13. Εἰς ἀπομήματα. 25. Ὅς δίδωσιν ἄρτον πάσῃ σαρκί.</p> <p>AQUILA. 6. 7. Luminaria magna. 8. 13. In dissectiones. 25. Qui dat panem omni carni.</p>
---	---	---

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXXXV.

- V. 6. Ἄλλος, πηλῆσαντι etc. Chrysostomus. tribuit.
Regius autem unus ex Chrysostomo habet, πηλήσαντι. Coislin. num. 48 hanc lectionem Symmacho
V. 7. Ἄ., Σ., Ο', φῶτα etc. Drusius.

PSALMUS CXXXVI.

<p>TO EBPAIKON.</p> <p>תְּלִימֵי כְּבוֹדוֹתֵינוּ 2 וְדוֹלֵלֵינוּ 3</p> <p>VERSIO HEBRAICI TEXT. 2. Suspendimus citharas nostras. <i>Hieron.</i>, <i>id.</i> 3. Et ululatus nostros. <i>Hieron.</i>, qui affligebant nos.</p>	<p>TO EBPAIKON Ἑλληνικοὺς γράμμασι.</p> <p>2. 3.</p> <p>VULGATA LATINA. 2. Suspendimus organa nostra. 3. Qui abduxerunt nos.</p>	<p>ΑΚΥΛΑΑΣ.</p> <p>2. Ἐκρεμάσαμεν κιθάρας ἡμῶν. 3.</p> <p>AQUILA. 2. Suspendimus citharas nostras. 3.</p>
---	---	--

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

12. Τῷ Ἰσραήλ.

12. Ἰσραήλ.

12. Τῷ Ἰσραήλ.

13.

13. Τὸ μνημόσυνόν σου. Ἄλλος,
ἡ ἀνάμνησίς σου.

13.

18. Πᾶς ὁ πεποιθὼς αὐτοῖς.

18. Πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐ-
τοῖς. Εἴ, πᾶς ὃς ἐλπίζει ἐπ' αὐτοῖς.
Γ', πᾶς ὁ ἐλπίζων ἐπ' αὐτά.18. Καὶ πάντες οἱ ἐλπίζοντες
ἐπ' αὐτά.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

13. Ipsi Israel.

12. Israel.

12. Ipsi Israel.

13.

13. Memoriale tuum. *Alius*, re-
cordatio tua.

13.

18. Omnis qui confisus est in
eis.18. Omnes qui confidunt in eis.
V, omnis qui sperat in eis. VI,
omnis sperans in ea.

18. Et omnes sperantes in ea.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXXXIV.

Ibid. 'Α., Σ., Θ., Ε', Γ', ἐκ θησαυρῶν αὐτῶν. Sic
Drusius. Suspicio hic αὐτῶν pro αὐτοῦ a librario
inductum fuisse.

V. 13. Ἄλλος, ἡ ἀνάμνησις. Idem.

V. 18. 'Α., πᾶς ὃς etc. Sic, non πᾶς ὁ, ut habet
Drusius, qui has omnes lectiones adfert.

V. 12. 'Α., Σ., Θ., τῷ Ἰσραήλ. Drusius.

PSALMUS CXXXV.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

6.

6. Στερεώσαντι τὴν γῆν ἐπὶ τῶν
ὕδατων. Ἄλλος, τῷ πλήσαντι τὴν
γῆν παρ' ὕδασι.

6.

7. Φῶτα μεγάλα.

7. Φῶτα μεγάλα.

7. Τὰ ἄστρα.

8.

8. Εἰς ἐξουσίαν τῆς ἡμέρας. Ἄλ-
λος, ἐπικρατεῖν τῆς ἡμέρας.

8.

13. Εἰς τομάς.

13. Εἰς διαιρέσεις. Ἄλλος, εἰς
τμήματα.

13.

25. Διδούς ἄρτον πάση σαρκί.

25. Ὁ διδούς τροφὴν πάση σαρκί.

25.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

6.

6. Qui firmavit terram super
aquis. *Alius*, compilanti terram
ad aquas.

6.

7. Luminaria magna.

7. Luminaria magna.

7. Astra.

8.

8. In potestatem diei. *Alius*, ad
dominandum in die.

8.

13. In sectiones.

13. In divisiones. *Alius*, in se-
ctiones.

13.

25. Qui dat panem omni carni.

25. Qui dat escam omni carni.

25.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXXXV.

V. 8. Ἄλλος, ἐπικρατεῖν etc. Idem.

Drusius. Ἄλλος, εἰς τμήματα. Chrysostomus.

V. 13. 'Α., εἰς ἀποτμήματα etc. Regius unus et

V. 25. 'Α., ὃς δίδωσιν etc. Sic duo Regii.

PSALMUS CXXXVI.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

2. Ἐκρεμάσαμεν τὰς λύρας ἡ-
μῶν.2. Ἐκρεμάσαμεν τὰ ὄργανα ἡ-
μῶν.

2.

3.

3. Οἱ ἀπαγαγόντες ἡμᾶς. Ἄλλ.,
οἱ καταλαζονευσόμενοι ἡμῶν.

3.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

2. Suspendimus lyras nostras.

2. Suspendimus organa nostra.

2.

3.

3. Qui abduxerunt nos. *Alius*,
qui arroganter agebant contra
nos.

3.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
עַד רֵאשׁוֹתַי שְׁבֹחֹתַי 6	6.	6. Ἐπὶ κεφαλὴν εὐφροσύνης μου.
לְבַנֵי אֲדָם 7	7.	7.
הַשְׁחִיחַ 8 שִׁבְחֹתָ לְיָ	8.	8. Ἡ προνενομευμένη.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
6. Super capite lætitiæ meæ. <i>Hieron.</i> , in principio lætitiæ meæ.	6. In principio lætitiæ meæ.	6. Super capite lætitiæ meæ.
7. Filiorum Edom. <i>Hieron.</i> , <i>id.</i>	7. Filiorum Edom.	7.
8. Vastata. <i>Hieron.</i> , <i>id.</i>	8. Misera.	8. Vastata.
Quam retribuisti nobis. <i>Hieron.</i> , quam tu retribuisti.	Quam retribuisti nobis.	

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXXXVI.

Οὗτος ὁ ψαλμὸς ἀνεπιγράφος παρ' Ἑβραίοις. I. e. vero sine interpretum nomine adfert.
Hic psalmus caret inscriptione apud Hebræos. Hæc nota est Theodoretii. V. 3. Ἄλλ., οἱ καταλαζονέμενοι ἡμῶν. *Drusius.*
 V. 6. Ἄ., ἐπὶ κεφαλὴν etc. *Drusius.*
 V. 2. Ἄ., ἀκρεμάσαμεν etc. *Regius unus. Drusius*

PSALMUS CXXXVII.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	ΑΚΥΛΑΣ.
נִגַּד אֱלֹהִים אֲמוֹרָךְ 1	1.	1. Ἐναντι θεῶν μελεθῆσω σοι.
כִּי-הַגְּדַלְתָּ עַל-כָּל-שִׁמְךָ אֲמוֹרָךְ 2	2.	2.
בְּיוֹם קִרְאתִי וְתַעֲנֵנִי 3	3.	3.
תִּרְהַבְנִי בַּנְּפִשִׁי עַד 4		
וְיִשְׁרַח בְּדַרְכֵי יְהוָה 5	5.	5.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. In conspectu deorum cantabo tibi. <i>Hieron.</i> , <i>id.</i>	1. In conspectu angelorum psallam tibi.	1. In conspectu deorum cantabo tibi.
2. Quoniam magnificasti super omnia nomen tuum, eloquium tuum. <i>Hieron.</i> , quia magnificasti super omne nomen eloquium tuum.	2. Quoniam magnificasti super omne nomen sanctum tuum.	2.
3. In die invocavi, et exaudisti me. <i>Hieron.</i> , in die invocabo, et exaudies me.	3. In quacumque die invocavero te, exaudi me.	3.
Roborabis me in anima mea fortitudine. <i>Hieron.</i> , dilatabis in anima mea fortitudinem.	Multiplicabis in anima mea virtutem.	
5. Et cantent in viis Domini. <i>Hieron.</i> , <i>id.</i>	5. Et cantent in viis Domini.	5.

ΣΥΜΜΑΧΘΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

6. Ἐν ἀρχῇ εὐφροσύνης ἡμῶν.

6. Ὡς ἐν ἀρχῇ εὐφροσύνης ἡμῶν.
Ε', Γ', *id.*

6. Ὡς ἐν ἀρχῇ εὐφροσύνης ἡμῶν.

7.

7. Τῶν υἱῶν Ἐδώμ. Ἄλλος, τοὺς υἱοὺς Ἐδώμ. Ἄλλος, τοῖς υἱοῖς Ἐδώμ.

7.

8. Ἡ ληστρίς.

8. Ἡ ταλαίπωρος.
Ὁ ἀνταπέδουκας ἡμῖν. Ἄλλος, ὅπερ ἐποίησας ἡμῖν. Ἄλλος, ὃ προεποίησας ἡμῖν.

8. Ἡ διαρπαθησομένη.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

6. In principio lætitiæ nostræ.

6. Quasi in principio lætitiæ nostræ. V, VI, *id.*

6. Quasi in in principio lætitiæ nostræ.

7.

7. Filiorum Edom. *Alius*, filios Edom. *Alius*, filiis Edom.

7.

8. Prædatrix.

8. Misera.
Quam retribuisti nobis. *Alius*, quam fecisti nobis. *Alius*, quam prius fecisti nobis.

8. Diripienda.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXXXVI.

V. 7. Ἄλλος, τοὺς υἱοὺς etc. Reg. 2 ex Chrysostomo. Alteram vero lectionem effert Drusius.

Ibid. Ἄλλος, ὅπερ ἐποίησας ἡμῖν. Sic unus Regius ex Chrysostomo. Drusius, ὃ προεποίησας ἡμῖν, forte mendum.

V. 8. Α., ἡ προνομωμένη etc. Idem.

PSALMUS CXXXVII.

ΣΥΜΜΑΧΘΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ἐναντίον θεῶν ἔσω σοι.

1. Ἐναντίον ἀγγέλων ψαλῶ σοι. Ἄλλος, παρῆρησίῳ σοι. Ἄλλος, ἐναντι ἱερέων. Ἄλλος, παρῆρησίῳ, Θεῷ, ἔσω σε.

1.

2.

2. Ὅτι ἐμεγάλυνας ἐπὶ πᾶν τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν σου. Ἄλλος, ἐμεγάλυνας γὰρ ὑπὲρ πάντα τὰ ὀνόματά σου, τὴν ῥῆσιν σου. Ἄλλος, τὸ λόγιόν σου.

2.

3.

3. Ἐν ἧ ἂν ἡμέρῃ ἐπικαλέσωμαι σε, ταχὺ ἐπάκουσόν μου. Ἄλλος, ἐν ἧ ἂν ἡμέρῃ ἐπεκαλεσάμην σε, ἐπήκουσάς μου.

3.

Συνέστησας τῇ ψυχῇ μου δυνάμεις μου.

Πολυωρήσεις με ἐν ψυχῇ μου δυνάμει σου.

5.

5. Καὶ ἔσάτωσαν ἐν ταῖς ὁδοῖς Κυρίου. Ἄλλος, καὶ ἠδέτωσαν τὰς ὁδοὺς Κυρίου. Ἄλλος, ἔσάτωσαν.

5.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1. In conspectu deorum cantabo tibi.

1. In conspectu angelorum psallam tibi. *Alius*, . . . fiducialiter agam tecum. *Alius*, in conspectu sacerdotum. *Alius*, fiducialiter, Deus, cantabo te.

1.

2.

2. Quoniam magnificasti super omne nomen sanctum tuum. *Alius*, magnificasti enim super omnia nomina tua, loquelam tuam. *Alius*, eloquium tuum.

2.

3.

3. In quacumque die invocavero te, cito exaudi me. *Alius*, in quacumque die invocavi te, exaudisti me.

3.

Constituisti animæ meæ virtutes meas.

Multiplicabis me in anima mea virtute tua.

5.

5. Et cantent in viis Domini. *Alius*, et cantent vias Domini. *Alius*, cantent.

5.

TO EBPAIKON.

6 תבנה במרחק ידע
 7 אב-אלך | בקרב צה תחיני על
 אה איבי השלח יד ותשיעני מיכך
 8 וזה יבנה בעדי

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοὶ γράμμασι.

6.
7.
8.

ΑΚΥΛΑΣ.

6. Καὶ ἐπηρμένον μακρόθεν γι-
 νώσκει.
 7.
 8.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

6. Et altum a longinquo cognos-
 cit. *Hieron.*, et excelsa de longe
 cognoscit.

7. Si ambulavero in medio tri-
 bulationis vivificabis me: super
 iram inimicorum meorum mittes
 manum tuam, et servabit me dex-
 tera tua. *Hieron.*, si ambulavero
 in medio tribulationis vivificabis
 me: super furorem inimicorum
 meorum mittes manum tuam, et
 salvabit me dextera tua.

8. Dominus perficiet pro me.
Hiero, Dominus operabitur pro
 me.

VULGATA LATINA.

6. Et alta a longe cognoscit.

7. Si ambulavero in medio tri-
 bulationis vivificabis me: et su-
 per iram inimicorum tuorum ex-
 tendisti manum tuam, et salvum
 me fecit dextera tua.

8. Dominus retribuet pro me.

AQUILA.

6. Et excelsum de longe cognos-
 cit.

7.

8.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXXXVII.

Ἐὰρ Ἄ. καὶ Σ. ἀνεπίγραφος. Ο, Θ., τῷ Δαυὶδ.
 I. e. *Apud A. et S.* caret inscriptione. *LXX, Th.*,
Vulg., ipsi David. *Hieron.*, David. Hanc notam in-
 scriptionis habet Drusius.

V. 1. Ἄ., ἔναντι θεῶν etc. Has lectiones exhibet
 unus Regius.

V. 2. Ἄλλος, ἐμεγάλυνας etc. Drusius.

V. 3. Ἄλλος, ἐν ἧ ἄν ἡμ-. Drusius.

Ibid. Σ., συνέστησας etc. Sic unus Regius. Aliam
 lectionem adfert Drusius sine interpretis nomine,
 συνέστησας τῇ ψυχῇ μου δυνάμει. Aliam ex Chry-
 sostomo sine nomine item adfert Regius aliter

PSALMUS CXXXVIII.

TO EBPAIKON.

1 לִמְנַצֵּחַ לִדָּד בְּזִמְרָה
 3 אֲרַח וְרִבְעֵי דָרִית
 דְּרִי
 4 אִין מְדָה בְּדִשְׁוִי
 6 פְּלֵאִיָּה דַעַת מְמִנִי
 נִשְׁגְּבָה
 לֹא-אֲרַכֵּל לָהּ

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοὶ γράμμασι.

1.
3.
4.
6.

ΑΚΥΛΑΣ.

1.
3.
 Ὁδοὺς μου.
 4. Οὐκ ἔστι λαλιὰ ἐν γλώσσῃ μου.
 6.
 Οὐ δύνησμαι αὐτήν.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

1. Victori, ipsi David psalmus.
Hieron., victori, psalmus David.

3. Semitam meam et accubitum
 meum ventilasti. *Hieron.*, semi-
 tam meam et accubationem meam
 eventilasti.

Vias meas. *Hieron.*, id.

4. Non est sermo in lingua mea.
Hieron., non est eloquium in lin-
 gua mea.

6. Mirabilis scientia præ me.
Hieron., super me est scientia.

Excelsa est. *Hieron.*, et excel-
 sior est.

Non potero ei. *Hieron.*, non po-
 tero ad eam.

VULGATA LATINA.

1. In finem, psalmus David.

3. Semitam meam et funiculum
 meum iuvestigasti.

Vias meas.

4. Non est sermo in lingua mea.

6. Mirabilis facta est scientia
 tua ex me.

Confortata est.

Non potero ad eam.

AQUILA.

1.
 3.
 Vias meas.
 4. Non est loquela in lingua
 mea.
 6.
 Non potero eam.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

6.
7. Ἐάν πορευθῶ διὰ μέσου θλίψεως, περισώσεις με, κατὰ τῆς ἀναπνοῆς ἐχθρῶν μου ἐκτενεῖς χεῖρά σου, καὶ σώσει με ἡ δεξιὰ σου.

8.

SYMMACHUS.

6.
7. Si ambulavero per medium tribulationis salvabis me: contra respirationem inimicorum meorum extendes manum tuam, et salvabit me dextera tua.

8.

6. Καὶ τὰ ὑψηλὰ ἀπομακρῶθεν γινώσκει. Ἄλλοι, καὶ μετέωρον....

7. Ἐάν πορευθῶ ἐν μέσῳ θλίψεως ζήσεις με· ἐπ' ὀργὴν ἐχθρῶν μου ἐξέτεινας χεῖράς σου, καὶ ἔσωσέ με ἡ δεξιὰ σου.

8. Κύριε, ἀνταποδώσεις ὑπὲρ ἐμοῦ. Ἄλλος, Κύριος ἐπιτελεῖσει ὑπὲρ ἐμοῦ. Ἄλλος, Κύριος συντελεῖ. Ἄλλος, ἐπιτελεῖ.

LXX INTERPRETES.

6. Et alta a longe cognoscit. *Alius*, et sublime...

7. Si ambulavero in medio tribulationis vivificabis me: super iram inimicorum meorum extendisti manus tuas, et salvum me fecit dextera tua.

8. Domine, retribues pro me. *Alius*, Dominus perficiet pro me. *Alius*, perficiat. *Alius*, perficit.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXXXVII.

συνίστη τὴν ψυχὴν μου δυνάμει. *Aliam* Theodoretus, συνίστης τῆς ψυχῆς μου δυνάμει.

V. 5. Ἄλλος, καὶ ἀδέτωσαν etc. Sic Drusius et Reg. unus ex Chrysostomo, qui habet ἀσάτωσαν.

V. 6. Ἄ., καὶ ἐπηρμένον etc. Reg. unus ex Chrysostomo habet ἐπηρμένος. Idem vero *aliam* lectio-

nem sine interpretis nomine adfert nempe, καὶ μετέωρον.

V. 7. Σ., ἐάν πορευθῶ etc. Drusius.

V. 8. Ἄλλος, Κύριος etc. Sic Drusius et mss. qui varias illas lectiones exhibent: unus præterea habet συντελεῖ.

PSALMUS CXXXVIII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1.
3. Τὴν ὁδὸν μου ..
Ὅδούς μου.
4. Οὐκ ἔστι λαλιὰ ἐν γλώσσῃ μου.
6. Ὑπερβάλλει με ἡ γνῶσις σου.

Πρὸς ἣν οὐ δύνωμαι.

SYMMACHUS.

1.
3. Viam meam...
Vias meas.
4. Non est loquela in lingua mea.
6. Exsuperat me scientia tua.

Adversus quam non possim.

1. Εἰς τὸ τέλος, ψαλμὸς τῷ Δαυίδ.
3. Τὴν τρίβον μου, καὶ τὸν σχολῶν μου ἐξιχνίασας.
Ὅδούς μου. Ε', Γ', *id.*
4. Οὐκ ἔστι λόγος ἄδικος ἐν γλώσσῃ μου. Γ', ὁδός.
6. Ἐθαυμαστώθῃ ἡ γνῶσις σου ἐξ ἐμοῦ.

Ἐκραταιώθη. Ἄλλος, *id.* Ἄλλος, ὑπερεπήρηθη.

Οὐ μὴ δύνωμαι πρὸς αὐτήν. Ε', Γ', οὐ δυνήσομαι πρὸς αὐτήν.

LXX INTERPRETES.

1. In finem, psalmus David.
3. Semitam meam et funiculum meum investigasti.

Vias meas. V, VI, *id.*
4. Non est sermo injustus in lingua mea. VI, dolos.

6. Mirabilis facta est scientia tua ex me.

Confortata est. *Alius*, *id.* *Alius*, admodum elevata est.

Non potero ad eam. V, VI, non potero adversus eam.

1.
3. Τὴν τρίβον μου καὶ τὴν ὁδὸν μου ἐξιχνίασας.
Τρίβους μου.
4. Οὐκ ἔστι λόγος ἐν γλώσσῃ μου.
6.

Οὐ δυνήσομαι πρὸς αὐτήν.

THEODOTIO.

3. Semitam meam et viam meam investigasti.

Semitas meas.
4. Non est sermo in lingua mea.

6.

Non potero adversus eam.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
9 אשכנה	9.	9. Σκηνώσω.
10 גם-שם ידך תנחני ותאחזני ימינך	10.	10.
11 ואמר אך-חשך ישופני ולילה אור בעדני	11.	11. Καὶ νύξ φῶς περιέμε.
12 גם-חשך לא-יחשך מכך ולילה כיום יאיר	12.	12.
14 נפלאים מעשיך	14.	14. Θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου.
15 לא-נכחד ענמי מכך אשר- עשיתי בסתר	15	15. Οὐκ ἐπεκαλύφθη ὄστᾰ μου ἀπὸ σοῦ, οἷς ἐποιήθην ἐν ἀποκρύφοις.
רקמתי בתחזית ארץ		Ἐποικίλθην ἐν τοῖς κατωτάτοις τῆς γῆς.
16 גלמי וראו עיניך	16.	16. Ἀκατέργαστόν μου εἶδον οἱ ὀφθαλμοὶ σου. Καὶ ἐπὶ βιβλίων σου πᾶσι γε- γραμμένοις. ... καὶ οὐ μίᾱ ἐν αὐτοῖς.
ותל-ספרך כלם יכתבו ימים יצדו ולא אחד בהם		
17 ולי מה-יקדו רעך אג	17.	17.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

9. Habitavero. <i>Hieron., id.</i>	9. Habitavero.	9. Habitavero.
10. Etiam ibi manus tua deducet me, et tenebit me dextera tua. <i>Hieron., id.</i>	10. Etenim illuc manus tua deducet me, et tenebit me dextera tua.	10.
11. Et dixero: Verumtamen tenebræ occultabunt me. <i>Hieron., si dixero: Forte tenebræ operient me.</i>	11. Et dixi: Forsitan tenebræ conculcabunt me.	11.
Et nox lux circa me. <i>Hieron., nox quoque lux erit circa me.</i>	Et nox illuminatio mea in deliciis meis.	Et nox lux circa me.
12. Etiam tenebræ non obscurabunt a te: et nox sicut dies lucebit. <i>Hieron., nec tenebræ habent tenebras apud te, et nox quasi dies lucet.</i>	12. Quia tenebræ non obscurabuntur a te, et nox sicut dies illuminabitur.	12.
14. Mirabilia opera tua. <i>Hieron., idem.</i>	14. Mirabilia opera tua.	14. Mirabilia opera tua.
15. Non occultum fuit corpus meum a te, quando factus fui in occulto. <i>Hieron., non sunt operata ossa mea a te, quibus factus sum in occulto.</i>	15. Non est occultatum os meum a te, quod fecisti in occulto.	15. Non sunt occultata ossa mea a te, quibus factus sum in occulto.
Varie compactus sum in imis terræ. <i>Hieron., imaginatus sum in novissimis terræ.</i>	Et substantia mea in inferioribus terræ.	Varie compactus sum in imis terræ.
16. Informe meum viderunt oculi tui. <i>Hieron., informem me viderunt oculi tui.</i>	16. Imperfectum meum viderunt oculi tui.	16. Imperfectum meum viderunt oculi tui.
Et in libro tuo omnia scribentur. <i>Hieron., et in libro tuo omnes scribentur.</i>	Et in libro tuo omnes scribentur.	Et in libro tuo omnibus descriptis.
Dies formatæ sunt, et non unum in eis. <i>Hieron., dies formati sunt, et non est una in eis.</i>	Dies formabuntur, et nemo in eis.	... et non una in eis.
17. Et mihi quam pretiosæ fuerunt cogitationes tuæ, Deus. <i>Hie-</i>	17. Mihi autem nimis bonorati sunt amici tui Deus.	17.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

9. Καταμενῶ.
 10. Ἐτι ἐκεῖ ἡ χεὶρ σου ὁδηγήσει με, καὶ καθέξει με ἡ δεξιὰ σου.
 11. Ἐὰν εἶπω, ἴσως σκότος ἐπισκεπάσει με.
 Ἄλλὰ καὶ νύξ φωτεινὴ περὶ ἐμέ.
 12. Οὔτε σκότος σκοτεινὸν ἔσται ὑπὲρ σέ, ἀλλὰ καὶ νύξ ὡς ἡμέρα φανεῖται.
 14. Παράδοξα τὰ ἔργα σου.
 15. Οὐκ ἔλαθέ σε ἡ κραταίωσίς μου, ἣν ἐποίηθην ἐν τῷ κρυπτῷ.
 16. Ἀμόρφωτόν με εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου.
 Σὺν τοῖς ἐν τῇ βίβλῳ σου πᾶσιν ἐγγεγραμμένοις.
 Ἡμέρας πλασθησομένοις (αἱ πλασσομένοις) οὐκ ἐνδεύσης αὐτοῖς οὐδεμίαν.
 17.

9. Κατασκηνώσω.
 10. Καὶ γὰρ ἐκεῖ ἡ χεὶρ σου ὁδηγήσει με, καὶ καθέξει με ἡ δεξιὰ σου.
 11. Καὶ εἶπα, Ἄρα σκότος καταπατήσει με. Ἄλλος, καλύψει με.
 Καὶ νύξ φωτισμὸς ἐν τῇ τρυφῇ μου.
 12. Ὅτι σκότος οὐ σκοτισθήσεται ἀπὸ σοῦ, καὶ νύξ ὡς ἡμέρα φωτισθήσεται. Ἄλλος, παρά σοί.
 14. Θαυμάσια τὰ ἔργα σου.
 15. Οὐκ ἐκρύβη τὸ ὄστοῦν μου ἀπὸ σοῦ ὃ ἐποίησας ἐν κρυφῇ. Ἄλλος, οὐκ ἔλαθεν ἡ δύναμίς μου καὶ τὰ ὄστα μου ἀπὸ σοῦ, ἐποίηθην ἐν κρυφῇ.
 Καὶ ἡ ὑπόστασίς μου ἐν τοῖς κατωτάτω τῆς γῆς.
 16. Ἀκατέργαστόν μου εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου.
 Καὶ ἐπὶ τὸ βιβλίον σου πάντες γραφήσονται.
 Ἡμέρας πλασθήσονται, καὶ οὐθεις ἐν αὐτοῖς.
 17. Ἐμοὶ δὲ λίαν ἐτιμήθησαν οἱ φίλοι σου, ὁ Θεός. Ἄλλος, καὶ ἐμοὶ τίμιοι ἐγένοντο οἱ ἐταῖροί σου, ὁ

9. Κατασκηνώσω.
 10.
 11.
 12.
 14. Θαυμαστά τὰ ἔργα σου.
 15. Οὐκ ἐκρύβη τὸ ὄστοῦν μου ἀπὸ σοῦ, ὃ ἐποίησας ἐν κρυφῇ.
 16.
 16. Ἡμέρας πλασθήσονται, καὶ οὐθεις ἐν αὐτοῖς.
 17.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

9. Mansero.
 10. Adhuc ibi manus tua ducet me, et continebit me dextera tua.
 11. Si dixero: Forsitan tenebræ obtegent me.
 Sed et nox luminosa circa me.
 12. Neque tenebræ tenebræ erunt super te, sed et nox ut dies apparebit.
 14. Incredibilia opera tua.
 15. Non latuit te robur meum, quo factus sum in occulto.
 16. Informem me viderunt oculi tui.
 Cum iis qui in libro tuo omnes descripti sunt.
 Die formati, nulla ipsis deficiente.
 17.

9. Habitavero.
 10. Etenim illuc manus tua ducet me, et tenebit me dextera tua.
 11. Et dixi: Forsitan tenebræ conculcabunt me. *Alius*, operient me.
 Et nox illuminatio in deliciis meis.
 12. Quia tenebræ non obscurantur a te, et nox sicut dies illuminabitur. *Alius*, apud te.
 14. Mirabilia opera tua.
 15. Non est occultatum os meum a te, quod fecisti in occulto. *Alius*, non latuit virtus mea et ossa mea a te, factus sum in occulto.
 Et substantia mea in inferioribus terræ.
 16. Imperfectum meum viderunt oculi tui.
 Et in libro tuo omnes scribentur.
 Die formabuntur, et nemo in eis.
 17. Mihi autem nimis honorati sunt amici tui, Deus. *Alius*, et

9. Habitavero.
 10.
 11.
 12.
 14. Mirabilia opera tua.
 15. Non est occultatum os meum a te, quod fecisti in occulto.
 16.
 16. Die formabuntur, et nemo in eis.
 17.

TO ERPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι	AKYAAΣ.
מִן עֲצַמֵּי רֵאשִׁימָה		Αἰ κεφαλαὶ αὐτῶν ἐκρατατώθησαν.
18 הקיצתי ועדי עבד	18.	18.
19 אִם - תִּקַּטְד אֱלֹהִים רָשָׁע	19.	19. Ἐὰν κτεινῆς, Θεός, ἀσεβῆ.
ואנשי דמים סורו בני		
20 אשר ימרוך למחמה נשוא לשוא עריך	20.	20. Ὅτι ἀντιλέξουσί σοι εἰς ἀπένοϊαν, ἦραν εἰς εἰκῆ, ἀντίζηλά σου.

VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
<i>ron., mihi autem quam honorabiles facti sunt amici tui, Deus.</i>		
<i>Quam invaluerunt capita eorum! Hieron., quam fortes pauperes eorum!</i>	<i>Nimis confortatus est principatus eorum.</i>	<i>Capita eorum roborata sunt.</i>
<i>18. Evigilavi et adhuc ego tecum. Hieron., evigilavi, et adhuc sum tecum.</i>	<i>18. Exsurrexi, et adhuc sum tecum.</i>	<i>18.</i>
<i>19. Si occideris, Deus, impium. Hieron., id.</i>	<i>19. Si occideris, Deus, peccatores.</i>	<i>19. Si occideris, Deus, impiū.</i>
<i>Et viros sanguinum: recedite a me. Hieron., viri sanguinum, declinate a me.</i>	<i>Viri sanguinum, declinate a me.</i>	
<i>20. Qui dicent te in nefas: assumpserunt in vanum hostes tui. Hieron., qui contradicent tibi scelerate: elevati sunt frustra adversarii tui.</i>	<i>20. Quia dicitis in cogitatione: accipient in vanitate civitates tuas.</i>	<i>20. Quia contradicent tibi in insaniam, extulerunt se in vanum zemuli tui.</i>

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXXXVIII.

Ἐν ἐνίοις ἀντιγράφοις πρόσκειται, Ζαχαρίου ἐν τῇ διασπορᾷ. Τοῦτο δὲ οὐτε παρὰ τῷ Ἑβραίῳ, οὐτε παρὰ τοῖς Ὅ, οὐτε παρὰ τοῖς ἄλλοις ἐρμηνευταῖς εὔρων. I. c. *In quibusdam exemplaribus additur, Zachariæ in dispersione. Hoc autem neque in Hebraico, neque apud LXX, neque apud reliquos interpretes reperi.* Hanc notam de inscriptione quorundam exemplarium adfert Theodoretus.

V. 3. Σ., τὴν ὁδὸν μου. Versionem Symmachi ex Drusio, Theodotionis ex Theodoretō mutuamur. Ibid. 'A., Σ., Ὅ, Θ. etc. Drusius.

V. 4. 'A., Σ., οὐκ ἔστι λαλιὰ etc. Sic Martianæus ex Hieronymo Aquilæ et Symmachi lectiones expressit. Verba autem Hieronymi ad Suniam hæc sunt: *Cæterum et apud LXX et apud omnes interpretes, et ipsum Hebraicum, vel λαλιάν, vel λόγον, id est, eloquium, et verbum, scriptum habet. Denique*

Hebraice MALA dicitur. In ed. vero Rom. ad Symmachum legitur *ετερολογία, sermo varians.* Quæ sane lectio non videtur mihi cum verbis Hieronymi pugna. Nam Hieronymus solum intelligit, in fallor, alios omnes interpretes vocibus λαλιὰ et λόγος usos fuisse, vel similibus, quæ verbum Hebraicum λέγω exprimerent; secus quam δόλος, ut legébatur in quibusdam exemplaribus.

V. 6. Σ., ὑπερβάλλει etc. Sic unus Regius et Drusius.

Ibid. Ἄλλος, ἐκραταώθη etc. Regius unus ex Chrysostomo.

Ibid. 'A., ρὺ θυγ- etc. Drusius.

V. 9. 'A., σκηνώσω etc. Idem.

V. 10. Σ., ἔτι ἐκεῖ etc. Duo Regii.

V. 11. Σ., ἐὰν εἶπω etc. Unus cod. et Drusius.

Ibid. 'A., καὶ νῦν etc. Drusius et Theodoretus.

PSALMUS CXXXIX.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
3 כל-יום	3.	3.
8 עַד	8	8.
9 אל-תתן ידך באוני רשע	9.	9. Μὴ δὸς, Κύριε, τὰ ἐπιποθήματα ἀσεβοῦς.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
<i>3. Omni die. Hieron., tota die.</i>	<i>3. Tota die.</i>	<i>3.</i>
<i>8. Fortitudo. Hieron., id.</i>	<i>8. Virtus.</i>	<i>8.</i>
<i>9. Ne tradas, Domine, desideria impii. Hieron., ne des, Domine, desideria impii.</i>	<i>9. Ne tradas me, Domine, a desiderio meo peccatori.</i>	<i>9. Ne des, Domine, desideria impii.</i>

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ

Παμπληθεις μοι ἦσαν αἱ κεφαλαὶ αὐτῶν.

18. Ἐξυπνώσω καὶ εἰς αἶψα ἔσομαι μετὰ σοῦ.

19. Ἐάν κτείνης, ὁ Θεός, παραβάτην (αἰ. παραβάτας).

Ἄνδρες μαιφόνοι, ἀπονεύσατε ἀπ' ἐμοῦ.

20. Οἷτινες ἀντελάλησάν σοι διαλογισμῶ, ἐπῆρθησαν ματαίως οἱ ἐναντίοι σου.

Θεός. Ἄλλος, καὶ ἐμοὶ λίαν ἐτιμήθησαν οἱ φίλοι σου, ὁ Θεός.

Λίαν ἐκραταιώθησαν αἱ ἀρχαὶ αὐτῶν.

18. Ἐξηγέρθη, καὶ ἐτι εἰμὶ μετὰ σοῦ. Ἄλλος, ἐξυπνίσω καὶ αἶψα ἔσομαι παρὰ σοί.

19. Ἐάν ἀποκτείνης ἀμαρτωλοὺς, ὁ Θεός.

Ἄνδρες αἱμάτων, ἐκκλίνατε ἀπ' ἐμοῦ.

20. Ὅτι ἐρεῖς εἰς διαλογισμὸν, λήψονται εἰς ματαιότητα τὰς πόλεις σοῦ. Ἐ', ὅτι παρεπίκρανάν σε ἐν κακοβουλίᾳ.

Ἐκραταιώθησαν οἱ πένητες αὐτῶν.

18.

19.

20. Ὅτι ἐρῶσίν σοι εἰς διαλογισμὸν. . . .

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

mihī pretiosi fuerunt amici tui, Deus. *Alius*, et mihī valde honorati sunt amici tui, Deus.

Quam plurima erant mihī capitula eorum.

Nimis confortati sunt principatus eorum.

Roborati sunt pauperes eorum.

18. Evigilabo, et semper ero tecum.

18. Exsurrexi, et adhuc sum tecum. *Alius*, evigilabo, et semper ero apud te.

18.

19. Si occideris, Deus, transgressorem. (*Al.*, transgressores.)

19. Si occideris, Deus, peccatores.

19.

Viri sanguinarii, declinate a me.

Viri sanguinum, declinate a me.

20. Qui contradixerunt tibi in cogitatione, extulerunt se temere adversarii tui.

20. Quia dices in cogitatione: accipient in vanitate civitates tuas. V, quia exacerbaverunt te in pravo consilio.

20. Quia contendunt tecum in cogitatione. . . .

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXXXVIII.

V. 12. Σ., οὔτε σκότος etc. Theodoretus.

V. 14. Ἄ., Θ., θαυμαστά etc. Drusius.

V. 15. Ἄ., οὐκ ἐπεκαλύφθη etc. Reg. unus, Theodoretus et Drusius.

Ibid. Ἄ., ἐποικίλθην etc. Ita mss. et Drusius, qui Græca Symmacho, eorumdemque versionem Latinam Aquilæ tribuit, lapsu, ut videtur, graphico.

V. 16. Ἄ., Ο΄, ἀκατέρραστον etc. Sic Reg. unus et Drusius. Σ., ἀμόρφωτόν με. Sic Reg. idem; Drusius vero, ἀμόρφωτόν μου.

Ibid. Theodoretus, εἶδον. Colbert. unus, προεἶδον. Ibid. Ἄ., καὶ ἐπὶ etc. Unus Regius. Σ., σὺν τοῖς ἐν τῇ βίβλῳ etc. Idem Regius. Drusius vero, ἐν τῷ βίβλῳ.

Ibid. Σ., ἡμέρας etc. Lectionem Aquilæ exhibemus ut legitur apud Drusium, Symmachi vero et Theodotionis ex mss., Theodoretō et Drusio.

V. 17. Ἄλλος, καὶ ἐμοὶ τίμιοι etc. Sic mss. et Drusius.

Ibid. Ἄ., αἱ κεφαλαὶ etc. Trium lectiones prodeunt ex Regio uno, Theodoretō et Drusio. Θ., πίνητες αὐτῶν, quasi ΠΠΠΠ.

V. 18. Σ., ἐξυπνώσω etc. Drusius.

V. 19. Ἄ., ἐάν κτείνης. Sic Reg. unus.

Ibid. Σ., ἄνδρες etc. Drusius.

V. 20. Ἄ., ὅτι ἀντιλέξουσι etc. Has omnes lectiones ex duobus Regiis et ex Drusio mutuamur. Unus Regius ad Aquilam ἐπῆρθησαν ματαίως ἀντίζηλοι σου, ad Symmachum vero ἐχθροὶ σου. Alter Regius eam versionem, quæ Quintæ est, Symmacho tribuit, et quidem lapsu graphico, ut videtur: nam secundum veterem scribendi morem C et E facilia permutantur, ut videas in Præliminaribus. C autem Symmachum, E Quintam indicat.

PSALMUS CXXXIX.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

3. Κατὰ πᾶσαν ἡμέραν.

3. Ὅλην τὴν ἡμέραν.

3.

8.

8. Δύναμις. Ἄλλος, κράτος.

8.

9. Μὴ ὀδς, Κύριε, τὰς ἐπιθυμίας τοῦ παρανόμου.

9. Μὴ παραδῶς με, Κύριε, ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας μου ἀμαρτωλῶ.

9. Μὴ ὀδς, Κύριε, τὰς ἐπιθυμίας τοῦ παρανόμου.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

3. Per omnem diem.

3. Tota die.

3.

8.

8. Virtus. *Alius*, imperium.

8.

9. Ne des, Domine, concupiscentias iniqui.

9. Ne tradas me, Domine a desiderio meo peccatori.

9. Ne des, Domine, concupiscentias iniqui.

ΤΟ ΕΒΡΑΪΚΟΝ.

ΤΟ ΕΒΡΑΪΚΟΝ
Ἑλληνικοῖς γραμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

זכור אל-תפק יר מז

10 ראש מסני עמל שפתיו
נכסור

10.

10. Κεφαλὴν καταστρεφόντων
με. . . .

11 יפלם במהרות בל-יקבור

11.

11. Πτωματίσης αὐτούς. . . .

12 בל-יכין

12.

12.

איש-חבוס רע יצדני

14 ישבו

14.

14. Καὶ καθεδούνται.

את-פנך

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

Cogitationem ejus ne provehas, exaltabunt se. *Hieron.*, scelera ejus ne effundantur, et eleventur.

Cogitaverunt contra me : ne derelinquas me, ne forte exaltentur.

10. Caput circumdantium me : labor laborum ipsorum operiet eos. *Hieron.*, amaritudo conviviarum meorum : labor laborum eorum operiet eos.

10. Caput circuitus eorum : labor laborum ipsorum operiet eos.

10. Caput subvertentium me...

11. Cadere faciet eos in foveas profundas ne resurgant, *Hieron.*, dejicies eos in foveas, ut non consurgant.

11. Dejicies eos, in miseriis non subsistent.

11. Cadere facias eos..

12. Non firmabitur. *Hieron.*, non dirigetur.

12. Non dirigetur.

12.

Vir rapinæ malus venabitur ipsum. *Hieron.*, virum iniquum mala capient.

Virum injustum mala capient.

14. Habitabunt. *Hieron.*, id.

14. Habitabunt.

14. Et insidebunt.

Cum vultu tuo. *Hieron.*, id.

Cum vultu tuo.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXXXIX.

V. 3. Σ., κατὰ πᾶσαν ἡμέραν. Theodoretus.

Ibid, Σ., ἐβουλεύσαντο etc. Unus Regius.

V. 8. Ἄλλος, κράτος. Sic Drusius.

V. 10. Σ., ὁ πικρασμός etc. Sic duo Regii et

V. 9. Ἄ., μὴ ἕδς etc. Ita Regii duo, Theodoretus et Drusius.

Theodoretus, melius quam Drusius, qui habet ὁ πικρ-

ΤΟ ΕΒΡΑΪΚΟΝ.

PSALMUS CXL.

ΤΟ ΕΒΡΑΪΚΟΝ
Ἑλληνικοῖς γραμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

2 תהן תפתי קפדת לפניך

2.

2.

מנחת-ערב

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

2. Firmetur oratio mea sufficientum in conspectu tuo. *Hieron.*, dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo.

2. Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo.

2.

Munus vesperæ. *Hieron.*, sacrificium vespertinum.

Sacrificium vespertinum.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ω.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

Ἐβουλεύσαντο, μὴ ἀποβαίνης, ἵνα μὴ ἐπαρθῶσι.

Διελόγισαντο κατ' ἐμοῦ, μὴ ἐγκαταλίπῃς με, μήποτε ὑψωθῶσι. Ἄλλος, μὴ ἀποβαίνης, μήποτε ὑψωθῶσιν.

10. Ὁ πικρασμὸς τῶν κυκλώοντων με, ὁ μόνθος τῶν χειλέων αὐτῶν πωμασάτω αὐτούς.

10. Ἡ κεφαλὴ τοῦ κυκλώματος αὐτῶν, κόπος τῶν χειλέων αὐτῶν καλύψει αὐτούς.

10. Ἡ κεφαλὴ τοῦ κυκλώματος αὐτῶν, κόπος τῶν χειλέων αὐτῶν καλύψει αὐτούς.

11. Καταβλήθητῶσαν εἰς βοθῶνους, ὧν μήποτε ἀναστῶσιν.

11. Καταβαλεῖς αὐτοὺς ἐν ταλαιπωρίαις, οὐ μὴ ὑποστῶσιν. Ἄλλος, οὕτως αὐτοὺς ἀπόλεσον, ὥστε μήκέτι ἀναστήναι. Ἄλλος, ἐσπευσμένως, καὶ οὐ μὴ ἀνασταίεν. Ὁ δὲ ἕτερος, μετὰ πολλοῦ τοῦ τάχους. Ε', Γ', καταβαλεῖς αὐτούς.

11. Καταβαλεῖς αὐτοὺς εἰς βοθῶνους, οὐ μήποτε ἀναστῶσιν.

12.

12. Οὐ κατευθυνθήσεται. Ἄλλος, οὐχ ἔδρασθήσεται.

12.

Παρανομίαι ἀνδρα ἀγρεύσουσιν.

Ἄνδρα ἄδικον κακὰ θηρεύσει.

14. Διαμενοῦσι.

14. Κατοιχήσουσι.

14. Καὶ κατοικήσουσι.

Παρά τῷ προσώπῳ σου.

Σὺν τῷ προσώπῳ σου.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

Consilium inierunt : ne abscedas, ut non se extollant.

Cogitaverunt contra me : ne derelinquas me, ne forte exaltentur. *Alius*, ne abscedas, ne forte exaltentur.

10. Exacerbatio circumdantium me, labor laborum ipsorum operiat eos.

10. Caput circuitus eorum : labor laborum ipsorum operiet eos.

10. Caput circuitus eorum : labor laborum ipsorum operiet eos.

11. Dejiciantur in foveas, unde nunquam resurgant.

11. Dejicies eos in miserias, ne subsistant. *Alius*, sic eos perde, ut non ultra resurgant. *Alius*, festinanter, et ne resurgant. *Alius vero*, cum multa festinatione. V, VI, dejicies eos.

11. Dejicies eos in foveas, ne nunquam resurgant.

12.

12. Non dirigetur. *Alius*, non firmabitur.

12.

Iniquitates virum venatu capient.

Virum injustum mala capient.

14. Permanebunt.

14. Habitabunt.

14. Et habitabunt.

Apud vultum tuum.

Cum vultu tuo.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXXXIX.

ρασμὸς, et infra, ἀλωσάτῶσαν pro πωμασάτω.

V. 14. Ἄ., καὶ καθεδούνται etc. Drusius.

V. 11. Has omnes lectiones exhibet Drusius.

Ibid. Σ., παρὰ τῷ etc. Regius unus ex Chrysostomo et Drusius.

V. 12. Ἄλλος, οὐχ ἔδρασθήσεται. Drusius.

Ibid. Σ., παρανομίαι etc. Drusius.

PSALMUS CXL.

Ω.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

2.

2. Κατευθυνθήτω ἡ προσευχή μου ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου. Ἄλλος, ταχθήτω ἡ προσευχή μου ὡς θυμίαμα ἔμπροσθέν σου. Ἄλλος, ἐτοιμασθήτω.

2.

Θυσία ἑσπερινή. Ἄλλος, δῶρον ἑσπέρας. Ἄλλος, προσφορά ἑσπερινή.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

2.

2. Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo. *Alius*, ordinetur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo. *Alius*, præparetur.

2.

Sacrificium vespertinum. *Alius*, munus vespere. *Alius*, oblatio vespertina.

TO EBPAIKON.	TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
3 ער-דל שפתי	3.	3. Ἐπὶ τὰ χεῖλη μου.
4 אל-תבו לבי לדבר רע להתעלל על-לית ברשע	4.	4.
ובל-אלחם במגעמיהם		
5 יהלמני צדיק הסד ויוכיחני	5.	5.
כי-עוד ותפלתי ברעותיהם		
6 נשכחם בידו-סלע שפמיהם	6.	6. Ὑπεσπάσθησαν ἐν χειρὶ πε- τρας οἱ κριταὶ αὐτῶν. 7. Ὅτι ἐδορυφορήθησαν (al. ὅτι εὐτρεπίσθησαν).
ושמנו אמרו כי ננו		
7 נבו פלה ובקע בארץ נפור עצמינו לפי שאול	7.	7. Ὅτι ἐδορυφορήθησαν (al. ὅτι εὐτρεπίσθησαν). 7. Ὅμοιος ἀποκλῶντι καὶ διε- σχίζονται ἐν τῇ γῆ, ἐσχορπίσθη τὰ ὄστα ἡμῶν εἰς στόμα ἕδου.
8 אל-תער נפשי	8.	8. Μὴ ἐκκενώσης τὴν ψυχὴν μου.
10 יפלו במכמרו רשעים	10.	10
יח		*Aua.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
3. Super janua labiorum meo- rum. <i>Hieron.</i> , serva paupertatem labiorum meorum.	3. Labiis meis.	3. Super labia mea.
4. Ne inclines cor meum ad verbum malum, ad molendum studia in impietate. <i>Hieron.</i> , ne declines cor meum ad verbum ma- lum, volvere cogitationes impias.	4. Non declines cor meum in verba malitiæ, ad excusandas ex- cusationes in peccatis.	4
Et non comedam in deliciis eo- rum. <i>Hieron.</i> , neque comedere in deliciis eorum.	Non communicabo cum electis eorum.	
5. Percutiat malleo me justus misericordia, et increpet me. <i>Hie- ron.</i> , corripiat me justus in mise- ricordia, et arguat me.	5. Corripiet me justus in mise- ricordia, et increpabit me.	5.
Quoniam adhuc et oratio mea in malis eorum. <i>Hieron.</i> , quia adhuc oratio mea pro malitiis eorum.	Quoniam adhuc et oratio mea in beneplacitis eorum.	Quoniam adhuc et oratio mea in malitiis eorum.
6. Demissi sunt in manus petræ judices eorum. <i>Hieron.</i> , sublati sunt juxta petram iudices eorum.	6. Absorpti sunt juncti petræ judices eorum.	6. Sublati sunt in manu petræ judices eorum.
Et audient verba mea, quoniam jucunda fuerunt. <i>Hieron.</i> , audient verba mea, quoniam decora sunt.	Audient verba mea, quoniam po- tuerunt.	Quia satellitio munita sunt (al., quia decora fuerunt).
7. Sicut scindens et findens in terra, dispersa sunt ossa nostra in ore sepulcri. <i>Hieron.</i> , sicut agri- cola cum scindit terram : sic dis- sipata sunt ossa nostra in ore in- ferni.	7. Sicut crassitudo terræ erupta est super terram. Dissipata sunt ossa nostra secus infernum.	7. Quasi frangenti et discinden- ti in terra dissipata sunt ossa no- stra in os inferni.
8. Ne effundas animam meam. <i>Hieron.</i> , ne evacues animam meam.	8. Ne auferas animam meam.	8. Ne evacues animam meam.
10. Cadent in retinacula ejus impii. <i>Hieron.</i> , incident in rete ejus impii.	10. Cadent in retiaculo ejus peccatores.	10.
Simul. <i>Hieron.</i> , id.	Singulariter.	Simul.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

3. Ἐπὶ τοῖς χεῖλεσί μου.
 4. Μὴ παρατρέψῃς τὴν καρδίαν μου εἰς λόγους πονηροῦς, ἐννοεῖν ἐννοίας παρανόμους.
 Μὴ δὲ συμφάγοιμι τὰ ἡδέα αὐτῶν.
 5.
 Ἔτι γὰρ καὶ ἡ προσευχή μου ἐντὸς τῶν κακιῶν αὐτῶν.
 6. Ἐκτιλήσονται ἐν χειρὶ πέτρας οἱ κριταὶ αὐτῶν.
 Ἀκούσονται ῥήσεις μου ἡδίστας. Ὅτι εὐπροσωπίσθησαν.
 7. Ὅσπερ γεωργὸς ὅταν ῥήσῃ τὴν γῆν, οὕτως ἐσχορπίσθη τὰ ὄσπ' ἡμῶν εἰς στόμα ἄδου.
 8. Μὴ ἀποκενώσῃς τὴν ψυχὴν μου.
 10. Ἐμπέσειεν εἰς τὰ δίχτυα αὐτῶν (αἰ. ἑαυτῶν) οἱ ἁμαρτωλοί.
 Ὅμοιος. Ἄλλως, ὁμοῦ.
SYMMACHUS
 3. Super labiis meis.
 4. Ne subvertas cor meum in verba mala, ad cogitandum cogitationes iniquas.
 Ne una comedam dulcia eorum.
 5.
 Adhuc enim et oratio mea intra malitias eorum.
 6. Evellentur in manu petrae iudices eorum.
 Audient sermones meos dulcissimos.
 Quia acceptabilia fuerunt.
 7. Sicut agricola cum sciderit terram, sic dissipata sunt ossa nostra in os inferni.
 8. Ne evacues animam meam.
 10. Cadant in retia eorum (al., sua) peccatores.
 Similiter. *Aliter*, simul.

3. Περὶ τὰ χεῖλη μου.
 4. Μὴ ἐκκλίνῃς τὴν καρδίαν μου εἰς λόγους πονηρίας, τοῦ προφασίζεσθαι προφάσεις ἐν ἁμαρτίαις.
 Οὐ μὴ συνδοιάσω μετὰ τῶν ἐκλεκτῶν αὐτῶν. Ἄλλ., μὴ συναλισθῶ ἐν ταῖς τερπνότησιν αὐτῶν.
 5. Παιδεύσει με δίκαιος ἐν ἐλέει καὶ ἐλέγξει με. Ἄλλος, καταλασάτω με δίκαιος ἐλέους καὶ ἐλεγξάτω.
 Ὅτι ἔτι καὶ ἡ προσευχή μου ἐν ταῖς εὐδοκίαις αὐτῶν.
 6. Κατεπόθησαν ἐχόμενα πέτρας οἱ κραταῖοι αὐτῶν.
 Ἀκούσονται τὰ ῥήματά μου ὅτι ἡδύνθησαν.
 7. Ὡσεὶ πάχος γῆς διεβράγη ἐπὶ τῆς γῆς. Διεσκορπίσθη τὰ ὄσπ' ἡμῶν παρὰ τὸν ἄδην. Ἐ', ὡς κालιεργῶν καὶ σκάπτων ἐν τῇ γῇ, διεσκορπίσθη τὰ ὄσπ' ἡμῶν παρὰ τὴν ἄδην.
 8. Μὴ ἀντανέλης τὴν ψυχὴν μου.
 10. Πεσοῦνται ἐν ἀμφιβλήστρῳ αὐτοῦ ἁμαρτωλοί.
 Καταμόνας. Ἐ', ἐπὶ τὸ αὐτό.
CXX INTERPRETES.
 3. Circa labia mea.
 4. Non declines cor meum in verba malitiæ, ad excusandas excusationes in peccatis.
 Non communicabo cum electis eorum. *Alius*, ne convescar in voluptatibus eorum.
 5. Corripiet me justus in misericordia, et increpabit me. *Alius*, malleo me extendat justus misericordia, et redarguat.
 Quoniam adhuc et oratio mea in beneplacitis eorum.
 6. Absorpti sunt juxta petram fortes eorum.
 Audient verba mea, quia dulcissima fuerunt.
 7. Sicut crassitudo terræ erupta est super terram. Dissipata sunt ossa nostra secus infernum. V, sicut pulchre operans et fodiens in terra, dissipata sunt ossa nostra secus infernum.
 8. Ne auferas animam meam.
 10. Cadent in retiaculo ejus peccatores.
 Singulariter. V, in idipsum.

3. Ἐπὶ τὰ χεῖλη μου.
 4.
 5.
 Ἐν ταῖς εὐδοκίαις αὐτῶν.
 6.
 Ἀκούσονται τὰ ῥήματά μου ὅτι ἡδυνάσθησαν.
 7.
 8. Μὴ ἀποκενώσῃς τὴν ψυχὴν μου.
 10.
 Ἐπὶ τὸ αὐτό.
THEODOTIO.
 3. Super labia mea.
 4.
 5.
 In beneplacitis eorum.
 6.
 Audient verba mea quoniam poterunt.
 7.
 8. Ne evacues animam meam.
 10.
 In idipsum.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXL.

- V. 2. "Ἄλλος, ταχθήτω etc. Reg. unus et Drusius. Rom. Symmacho tribuit. Alteram item lectionem habet Drusius.
Ibid. "Ἄλλος, δῶρον etc. Duo Regii et Drusius.
V. 3. 'A., Θ., ἐπὶ τὰ χεῖλη μου etc. Drusius.
V. 4. Σ., μὴ παρατρέψῃς etc. Unus Reg., Theodoretus et Drusius, qui id sine interpretis nomine adfert. Regius habet, λόγους πονηρίας.
Ibid. Σ., μὴ δὲ συμφάγοιμι etc. Sic unus Regius. Drusius vero minus recte, μὴ συμφάγοιμαι. Fālit.
V. 5. "Ἄλλος, κατελασάτω etc. Sic unus Regius optime secundum Hebraicam vocem. Drusius vero, κατελεσάτω etc.
Ibid. 'A., ὅτι ἐτι καὶ etc. Has lectiones suppeditant Theodoretus, Reg. unus et Drusius.
V. 6. 'A., ὑπεσπάσθησαν etc. Lectionem Aquilæ

PSALMUS CEXI.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

AKYAAΣ.

4. ואתה ידעת נתיבותי 4.
7. אר-רנתי כי-דלתי 7.
8. הרצואה ממסגר | נפשי 8.
את-שבך בי יתרו צדיקים כי תגמל עלי 8.
4. "Οτι σύ εγnows τὰς τρίβους μου.
7.
8. Ἐξάγαγε ἐξ ἀποκλεισμοῦ τὴν ψυχὴν μου.
Ἐμὲ παραδοχῆσουσι δίκαιοι ἕως οὗ ἀναποδῶς μοι.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

4. Et tu nosti semitam meam. Hieron., tu enim nosti semitam meam.
7. Intende deprecationem meam, quia attenuatus sum valde. Hieron., ausculta deprecationem meam, quoniam infirmatus sum nimis.
8. Educ de clausura animam meam. Hieron., educ de carcere animam meam.
Nomen tuum in me coronabunt iusti, cum retribuieris super me. Hieron., nomini tuo: in me coronabuntur iusti, cum retribuieris mihi.
4. Et tu cognovisti semitas meas.
7. Intende ad deprecationem meam, quia humiliatus sum nimis.
8. Educ de custodia animam meam.
Nomini tuo: me expectant iusti, donec retribuas mihi.
Me expectabunt iusti, donec retribuas mihi.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXLI.

- V. 4. 'A., ὅ: σύ εγnows etc. Reg. unus. V. 8. 'A., ἐξάγαγε etc. Reg. unus. Symmachi vero lectionem habet Drusius.
V. 7. Σ., ἀκρόασαι etc. Theodoretus et Drusius.

PSALMUS CXLI.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON

AKYAAΣ.

1. באמתך 1.
4. ותעצב עלי רחי 4.
5. הגיתי בכל-פעלך 5.
במעשה ידיך אשחח 5.
4. "Εν τῇ βεβαιότητι σου.
4.
5. Ἐμελέτησα πάσας τὰς πράξεις σου.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

1. In veritate tua. Hieron., id.
4. Et involvit se super me spiritus meus. Hieron., et anxius fuit in me spiritus meus.
5. Meditatus sum in omnibus operibus tuis. Hieron.; meditabar omnia opera tua.
In opere manuum tuarum meditabor. Hieron., facta manuum tuarum loquebar.
1. In firmitate tua.
4.
5. Meditatus sum omnia opera tua.
In factis manuum tuarum meditabar.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXL.

habet Reg. unus, Symmachi vero Regii duo et Drusius.

Ibid. Σ., ἀκούσονται etc. Hic mire variant exemplaria. Lectiones notatu digniores proferimus, ut habentur in uno Regio et apud Drusium.

V. 7. Ἀ., ὁμοίως ἀποκλῶντι etc. Sic duo Regii et Drusius. Duo vero Regii habent, ὁμοίως εἰ. Drusius vero ὁμοίως τάντων. Infra Reg. unus, εἰς στόμα ἕδου, rectè. Drusius, εἰς τὸν ἕδον. In versione

Symmachi unus Reg. habet εἰς ἕδου. In lectione Quintæ unus item Regius habet, διεσκορπίσθησαν πάντα τὰ ὀστά etc.

V. 8. Ἀ., μὴ ἐκκενώσης. Reg. unus.

V. 10. Σ., ἐμπέσειεν etc. Reg. unus et Drusius. Pro ἀμαρτωλοί ad Symmachum Agellius habet παράνομοι, forte melius.

Ibid. Ἀ., ἄμα etc. Reg. unus.

PSALMUS CXLI.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

4. Σὺ γὰρ οἶδας τὴν τρίβον μου.

4. Καὶ σὺ ἐγνώστῃς τρίβους μου.

4.

7. Ἀκράσται τὰς λαλιάς μου, ὅτι ἠτόνησα σφόδρα.

7. Πρόσχευς πρὸς τὴν δέησίν μου, ὅτι ἐταπεινώθην σφόδρα.

7.

8. Ἐξω ποίησον ἀπὸ συγκλεισμοῦ τὴν ψυχὴν μου.

8. Ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς τὴν ψυχὴν μου.

8.

Τὸ ὄνομά σου στεφανώσονται δίκαιοι, ὅταν εὐεργέτησῃς με.

Τῷ ὀνόματί σου, Κύριε. Ἐμὲ ὑπομενοῦσι δίκαιοι, ἕως οὗ ἀνταποδῶς μοι. Ἄλλος, ὅτι εὐεργέτησάς με.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

4. Tu cónfítis nostros éntim méam.

4. Et tu cognovisti semitas meas.

4.

7. Ausculta sermones meos, quia infirmatus sum valde.

7. Intende ad deprecationem meam, quia humiliatus sum nimis.

7.

8. Emitte de clausura animam meam.

8. Edue de custodia animam meam.

8.

Nomen tuum coronabunt iusti, cum benefeceris mihi.

Nomen tuum, Domine. Me expectabunt iusti, donec retribuas mihi. Alius, quia benefecisti mihi.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXLI.

Ibid. Lectionem Aquilæ adfert ex Euthymio Drusius, sed Latine tantum : lectionem Symmachi ha-

bet Theodoretus, postremam Drusius.

PSALMUS CXLIH.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο'.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ἐν τῇ πίστει σου.

Ὅτε αὐτὸν ὁ υἱὸς κατεδίωκεν.

1. Ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου.

1.

4. Καὶ περιεϊλεῖτο ἐπ' ἐμὲ ἡ ψυχὴ μου.

4. Καὶ ἤκηθιασεν ἐπ' ἐμὲ τὸ πνεῦμά μου.

4.

5.

5. Ἐμελέτησα ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου.

5.

Τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου διελάλου.

Ἐν ποιήμασι τῶν χειρῶν σου ἐμελέτων.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

Quando illius eum persequēbatur.

1. In fide tua.

1. In veritate tua.

1.

4. Et circumvolvebatur super me anima mea.

4. Et anxius est super me spiritus meus.

4.

5.

5. Meditatus sum in omnibus operibus tuis.

5.

Opera manuum tuarum ediscebam.

In factis manuum tuarum meditabar.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

6 נפשי ו כאר-עפיה לך

6.

6.

7 אל-חסתר פניד מובני

7.

7.

ונמשלתו עכ- ירדי בור

Καὶ παραβλήθησομαι μετὰ τῶν καταβαιόντων εἰς λάκκον.

8 בבקר

8.

8.

10 בארץ מישור

10.

10. Διὰ γῆς ὀμαλῆς.

11 בעזקתך

11.

11.

12 תצמית

12.

12. Ἐξολέσεις.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

6. Anima mea sicut terra lassa tibi. *Hieron.*, anima mea quasi terra sitiens ad te.

6. Anima mea sicut terra sine aqua tibi.

6.

7. Ne abscondas faciem tuam a me. *Hieron.*, *id.*

7. Ne avertas faciem tuam a me.

7.

Et comparabor cum descendentibus in lacum. *Hieron.*, et comparabor descendentibus in lacum.

Et similis ero descendentibus in lacum.

Et comparabor cum descendentibus in lacum.

8. In matulino. *Hieron.*, manc.

8. Mane.

8.

10. In terram rectitudinis. *Hieron.*, in terram rectam.

10. In terram rectam.

10. Per terram planam.

11. In justitia tua. *Hieron.*, *id.*

11. In æquitate tua.

11.

12. Excindes. *Hieron.*, dissipabis.

12. Disperdes.

12. Perdes.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXLII.

Ταύτην τὴν προσθήκην τῆς ἐπιγραφῆς, οὔτε παρὰ τῶ Ἑβραῖω, οὔτε παρὰ τοῖς ἄλλοις εὗρον ἐρμηνευτάς. I. e. *Hoc inscriptionis additamentum, neque in Hebraico, neque apud alios interpretes reperi.* Hanc notam in titulum habet Theodoretus.

V. 4. Σ., καὶ περιελεῖτο etc. Reg. unus. Hanc vero et versus 1 lectiones sine interpretum nomine adfert Drusius.

V. 5. Ἄ., ἐμελέτησα etc. Reg. unus.

Ibid. Σ., τὰ ἔργα etc. Reg. unus, qui habet ἐμελέτων pro διελάσων. Drusius, qui nomen interpre-

V. 1. Ἄ., ἐν τῇ βεβαιότητί σου etc. Sic unus Reg.

PSALMUS CXLIII.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

1 לך

1.

1.

3 מה- אדם ותדעו

3

3. Τί ἐστὶν ἄνθρωπος, καὶ γνώσῃ αὐτόν;

4 אדם ליהל זמה

4.

4.

5 המ- שמך ותדד גע בדלים ויעשר

5.

5.

12 מגדרים

12.

12. Μεμεγαλυμένα.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

1. Ipsi David. *Hieron.*, *id.*

1. Ipsi David.

1.

3. Quid est homo, et cognovisti eum? *Hieron.*, quid est homo, quia agnoscis eum?

3. Quid est homo, quia innotuisti ei?

3. Quid est homo, et cognosces eum?

4. Homo vanitati similis est. *Hieron.*, homo vanitati assimilatus est.

4. Homo vanitati similis factus est.

4.

5. Inclina cœlos tuos, et descende: tange montes et fumigabunt. *Hieron.*, *id.*

5. Inclina cœlos tuos, et descende: tange montes et fumigabunt.

5.

12. Grandescentes. *Hieron.*, augentes.

12. Novellæ.

12. Grandescentes.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
6. Ἡ ψυχὴ μου ὡς γῆ διψῶσα πρὸς σέ.	6. Ἡ ψυχὴ μου ὡς γῆ ἀνυδρὸς σοι..	6
7.	7. Μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ. Ἄλλος, μὴ κρύψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ. Καὶ ὁμοιωθήσονται τοῖς καταβαίνουσιν εἰς λάκκον.	7.
8.	8. Τοπρωτ. Ἄλλος, ἐξ ὄρθρου.	8.
10.	10. Ἐν τῇ εὐθείᾳ.	10.
11. Ἐν τῇ ἐλεημοσύνῃ σου.	11. Ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου.	11.
12. Σιωπήσεις.	12. Ἐξολοθρεύσεις.	12.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
6. Anima mea quasi terra si tiens ad te.	6. Anima mea sicut terra sine aqua tibi.	6.
7.	7. Ne avertas faciem tuam a me. <i>Alius</i> , ne abscondas faciem tuam a me. Et similis ero descendentibus in lacum.	7.
8.	8. Mane. <i>Alius</i> , ex matutino.	8.
10.	10. In recta.	10.
11. In misericordia tua.	11. In justitia tua.	11.
12. Tacere facies.	12. Disperdes.	12.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXLII.

tis tacet, habet διελάουν.

V. 6. Σ., ἡ ψυχὴ etc. Regius unus.

V. 7. Ἄλλος, μὴ κρύψῃς etc. Drusius.

Ibid. Ἀ., καὶ παραβλ-. Sic unus codex.

V. 8. Ἄλλος, ἐξ ὄρθρου. Drusius, qui hoc Chry-

sostomi scholion subjicit, τουτέστι ταχέως.

V. 10. Ἀ., διὰ γῆς ὁμαλῆς. Hanc interpretationem Symmacho tribuit Reg. unus, sed est Aquilæ.

V. 11. Σ., ἐν τῇ ἐλεημ-. Reg. unus.

V. 12. Ἀ., ἐξολέσεις etc. Reg. unus.

PSALMUS CXLIII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
1.	1. Τῷ Δαυῖδ. Ἄλλοι, id.	1.
3. Τίς ἐστὶν ἄνθρωπος, ὅτι γνωρίσεις αὐτόν;	3. Τί ἐστὶν ἄνθρωπος, ὅτι ἐγνώσθης αὐτῷ;	3.
4. Ἄτμῳ.	4. Ἄνθρωπος ματαιότητι ὁμοιωθή.	4. Ἄνθρωπος ἀτμίδι ὁμοιωθή.
5.	5. Κλίνον οὐρανοὺς σου καὶ κατέβηθι· ἄψαι τῶν ὄρεων καὶ καπιισθήσονται. Ἄλλος, κλιναντός σου οὐρανοὺς καὶ καταβάντος, καὶ ἀψαμένου τῶν ὄρεων, ἐκαπιισθήσαν.	5.
12. Ἡὺξημένα.	12. Ἰδρυμένα.	12.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
1.	1. Ipsi David. <i>Alit</i> , id.	1.
3. Quis est homo, quia agnosces eum?	3. Quid est homo, quia innotuisti ei?	3.
4. Vapori.	4. Homo vanitati similis factus est.	4. Homo vapori assimilatus est.
5.	5. Inclina cælos tuos, et descende: lange montes et fumigabunt. <i>Alius</i> , inclinante te cælos et descendente, et tangente montes, fumigaverunt.	5.
12. Augentes.	12. Constabilitæ.	12.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ,

כחית כחצבת

Ὡς ἐπαχώνια διεσκαδασμένα.

14 אִין פֿרָן וְאִין יוֹצֵאת וְאִין צוֹת
ברחבתי

14.

14.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

Sicut anguli incisi. *Hieron.*, quasi anguli, ornati.

Compositæ, circumornatæ.

Quasi angularia dissipata.

14. Non irruptio, nec egrediens, nec clamor in plateis nostris. *Hieron.*, non est interruptio, et non est egressus, et non est ululatus in plateis nostris.

14. Non est ruina maceriæ, neque transitus, neque clamor in plateis eorum.

14.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXLIII.

Ἐν ἐνίοις τῶν ἀντιγράφων προσκελιμενον εὐρον, πρὸς τὸν Γολιάθ· οὕτε δὲ παρὰ τῷ Ἑβραίῳ, οὕτε παρὰ τοῖς ἄλλοις ἐρμηνευταῖς, οὕτε παρὰ τοῖς Ὁ^ο ἐν τῷ Ἑξαπλῷ. I. e. In quibusdam exemplaribus hoc reperi, adversus Goliath. Sed non apud Hebraicum,

neque apud reliquos interpretes, neque apud LXX in Hexaplo. Itæc nota in titulum est Theodoretii, eademque habetur in duobus Regiis.

V. 1. Ἄλλοι, τῷ Δαυὶδ. Vide supra.
V. 3. Ἄ., τί ἐστίν etc. Sic duo Regii.

PSALMUS CXLIV.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

1 חזקה ידך
לעלים ועד

1.

1. Ὑμνησις τοῦ Δαυὶδ.

3 אִין חֶקֶר

3.

3.

5 וְדַר כְּבוֹד וְדַר חֵבֶר נִשְׂאֵתָךְ
אִישׁוֹתָךְ

5.

5.

6 וְגִלְלוֹתֶיךָ תִּפְסַחֵנָּה

6.

6. Καὶ μεγαλοφωνίας σου διεγγήσομαι αὐτάς.

7 כִּוְבוֹךְ

7.

7.

וְצוֹקֶיךָ יִרְנַנּוּ

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

1. Laus ipsi David. *Hieron.*, laudatio David.

1. Laudatio ipsi David.

1. Laudatio ipsius David.

In sæculum et in perpetuum. *Hieron.*, in æternum et ultra.

In æternum et in sæculum sæculi.

3. Non est investigatio. *Hieron.*, non est inventio.

3. Non est finis.

3.

5. Decorem gloriæ magnificentiæ tuæ, et verba mirabilium tuorum meditabor. *Hieron.*, decorem gloriæ magnitudinis tuæ, et verba mirabilium tuorum loquar.

5. Magnificentiam gloriæ sanctitatis tuæ loquentur, et mirabilia tua narrabunt.

5.

6. Et magnitudinem tuam narrabo eam. *Hieron.*, et magnitudines tuas narrabunt.

6. Et magnitudinem tuam narrabunt.

6. Et magnitudines tuas narrabo eas.

7. Bonitatis tuæ. *Hieron.*, id.

7. Suavitatis tuæ.

7.

Et justitiam tuam laudabunt. *Hieron.*, et justitias tuas laudabunt.

Et justitia tua exsultabunt.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

Κεκοσμημένα.

Κεκαλλωπισμέναι, περικεκοσμη-
μένα.

14. Οὐκ ἔστι διακοπή, οὔτε ἐκ-
φορά, οὔτε κωκυτός ἐν ταῖς πλα-
τείαις αὐτῶν.

14. Οὐκ ἔστι κατάπτωμα φρα-
γμοῦ, οὔδὲ διέξοδος, οὔδὲ κραυγή
ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῶν. Ἄλλος,
ἐν ταῖς ἐπαύλεσιν αὐτῶν.

14.

SYMMACHIUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

Ornata.

Compositæ, circumornate.

14. Non est excisio, neque fu-
neris elatio, neque luctus in pla-
teis eorum.

14. Non est ruina maceria, ne-
que transitus, neque clamor in
plateis eorum. *Alius*, in plateis
eorum.

14.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXLIII.

V. 4. Θ., ἄνθρωπος etc. Has lectiones habent
Theodoretus et Drusius.

Ibid. Ἄ., ὡς ἐπαγώνια etc. Drusius.

V. 5. Ἄλλος, κλίναντός σου etc. Reg. unus qui
habet ἐκαπνίσθη. Drusius ἐκαπνίσθησαν.

V. 14. Σ., οὐκ ἔστι etc. Drusius, et Theodoretus
qui ait alios etiam interpretes similiter edidisse.
Sed hæc quomodò intelligenda sint jam non semel
explicavimus. Al. eram lectionem affert Drusius.

V. 12. Ἄ., μεμεγαλυμένα etc. Drusius.

PSALMUS CXLIV.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

1. Ὕμνος τῷ Δαυίδ.

1. Δίνεις τοῦ Δαυίδ.

1.

Εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα
τοῦ αἰῶνος. Ἄλλος, εἰς τὸν αἰῶνα
διηγεκῶς.

3.

3. Οὐκ ἔστι πέρας Ἄλλος, οὐκ
ἔστιν ἐξεύρεσις.

3.

5.

5. Καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς
δόξης τῆς ἀγιοσύνης σου λαλήσου-
σι, καὶ τὰ θαυμάσια σου διηγῆσον-
ται. Ἄλλος, ὠραιότητα τοῦ ἐπαί-
νου σου καὶ τοὺς λόγους τῶν παρα-
δόξων σου διηγῆσονται. Ἄλλος, τὴν
μεγαλοπρέπειαν τῆς δόξης τοῦ
ἐπαίνου σου.

5.

6. ...καταλέξω αὐτήν.

6. Καὶ τὴν μεγαλοσύνην σου διη-
γήσονται. Ε΄, διηγησόμεθα. Γ΄, ἀρι-
θμήσομεν.

6. Καὶ τὴν μεγαλοσύνην σου διη-
γήσομαι αὐτήν.

7.

7. Τῆς χρηστότητός σου. Ἄλλ.,
τῆς ἀγαθοσύνης σου.

7.

Καὶ τὰς ἐλεημοσύνας σου εὐφη-
μήσουσιν.

Καὶ τῇ δικαιοσύνῃ σου ἀγαλλιά-
σονται.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

1. Hymnus Davidi.

1. Laudatio ipsius David.

1.

In æternum et in sæculum sæ-
culi. *Alius*, in sæculum perpetuo.

3.

3. Non est finis. *Alius*, non est
inventio.

3.

5.

5. Et magnificentiam gloriæ san-
ctitatis tuæ loquentur, et mirabilia
tua narrant. *Alius*, speciem lau-
dis tuæ, et verba incredibilium
tuorum narrant. *Alius*, magni-
ficentiam gloriæ laudis tuæ.

5.

6. ...recensebo ipsam.

6. Et magnitudinem tuam nar-
rabit. V, narrabimus. VI, nume-
rabimus.

6. Et magnitudinem tuam nar-
rabo eam.

7.

7. Suavitatis tuæ. *Alius*, honi-
tatis tuæ.

7.

Et misericordias tuas laudabunt.

Et justitia tua exsultabunt.

TO EBPAIKON.

כל 9

9.

9.

ΑΚΥΛΑΣ.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

9. Universis. *Hieron.*, in univ-
ersa.

VULGATA LATINA.

9. Super omnia.

9.

AQUILA.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXLIV.

V. 1. 'Α., ὕμνησις τοῦ Δαυὶδ. Drusius. Σ., ὕμνος
τῷ Δ. Agellius.
Ibid. Ἄλλος, εἰς τὸν αἰῶνα etc. Drusius.V. 3. Ἄλλος, οὐκ ἔστιν ἐξεύρεσις. Reg. unus.
V. 5. Ἄλλος, ωραιότητα etc. Has lectiones ex-
hibet Drusius.

PSALMUS CXLV.

TO EBPAIKON.

ש אן ןו תשועה 3

3.

3.

ΑΚΥΛΑΣ.

ישב 4

4.

4. Ἀπόστρέφει.
Ἀπώλοντο.

אבדו

עשתנתיו

פקח עורים יהיה זקף
כבופים 8

8.

8.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

3. Cui non ei salus. *Hieron.*,
cui non est salus.

VULGATA LATINA.

3. In quibus non est salus.

3.

AQUILA.

4. Revertetur. *Hieron.*, id.

4. Revertetur.

4. Revertitur.

Peribunt. *Hieron.*, id.

Peribunt.

Perierunt.

Cogitationes ejus. *Hieron.*, id.

Cogitationes eorum.

8. Dominus aperiens cæcos, Do-
minus erigens curvatos. *Hieron.*,
Dominus illuminat cæcos, Do-
minus erigit allisos.8. Dominus illuminat cæcos,
Dominus erigit elisos.

8.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXLV.

Τὸ, Ἀγγελοῦ καὶ Ζαχαρίου, οὔτε παρὰ τῷ Ἑβραίῳ,
οὔτε παρὰ τοῖς ἄλλοις εὗρον ἐρμηνευταῖς, οὔτε παρὰ
τοῖς Ὁ ἐν τῷ Ἑξαπλῷ. I. e. *Illud*, Aggæi et Zacha-
riæ, neque apud *Hebraicum*, neque apud *alios inter-**pretes reperi*, neque apud *LXX in Hexaplo*. Hæc
nota apud Theodoretum et in duobus mss. repe-
ritur.

V. 3. Ἄλλος, τῷ οὐκ ἔχοντι etc. Hanc lectio-

PSALMUS CXLVI.

TO EBPAIKON

הללו יהוה כי-טיב זמורה 1

1.

1.

ΑΚΥΛΑΣ.

בונה 2

2.

2.

נדהי

לשבירי 3

3.

3.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

1. Laudate Iah, quoniam bo-
num canere. *Hieron.*, laudate Do-
minum, quoniam bonum est canti-
cum.

VULGATA LATINA.

1. Laudate Dominum, quoniam
bonus est psalmus.

1.

AQUILA.

2. Ædificans. *Hieron.* ædifica-
bit.

2. Ædificans.

2.

Expulsos. *Hieron.*, ejectos.

Dispersiones.

3. Contritos. *Hieron.*, id.

3. Contritos.

3.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Θ'.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
9.	9. Ἐπὶ πάντα. Ἄλλοι, τοῖς σύμ- πασι.	9.
SYMMACHIUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
9.	9. Super omnia. <i>Alii</i> , omnibus.	9.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXLIV.

V. 6. Ἄ., καὶ μεγαλοσύνας etc. Drusius.

v. 11.

V. 7. Ἄλλος, τῆς ἀγαθ-. Idem.

V. 9. Ἄλλοι, τοῖς σύμπασι. Drusius.

Ibid. Σ., καὶ τὰς ἐλεημοσύνας etc. Vide psal. cxlii,

PSALMUS CXLV.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Θ'.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
3.	3. Οἷς οὐκ ἔστι σωτηρία. Ἄλλ., τῶ οὐκ ἔχοντι σώσαι. Ἄλλος, οὐκ ἔχοντι σωτηρίαν.	3.
4. Ἄπώλοντο.	4. Ἐπιστρέψει. Ἄπολούνται. Ε', Γ', ἀπώλοντο. Οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν. Ἄλλος, αἱ προθέσεις αὐτοῦ.	4. Ἄποστρέφει.
8.	8. Κύριος σοφοὶ τυφλοῦς, Κύ- ριος ἀνορθοὶ κατεβράχμενους. Ἄλ- λος, φωτίζει τυφλοῦς, Κύριος ἀνορ- θοὶ κατεβράχμενους.	8.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
3.	3. In quibus non est salus. <i>Alius</i> , ei qui non potest salvare. <i>Alius</i> , non habenti salutem.	3.
4. Perierunt.	4. Revertetur. Peribunt. V, VI, perierunt. Cogitationes eorum. <i>Alius</i> , pro- positiones eius.	4. Revertitur.
8.	8. Dominus sapientes reddidit cæcos, Dominus erigit elisos. <i>Alius</i> , illuminat cæcos, Dominus erigit allisos.	8.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXLV.

nem habet Drusius; sequentem Regius unus ex
Chrysostomo.

Ibid. Ἄλλος, αἱ προθέσεις. Drusius.

V. 4. Ἄ., Θ., ἀποστρέφει. Drusius.

V. 8. Ἄλλος, φωτίζει etc. Unus Reg. ex Chry-
sostomo.

Ibid. Ἄ., Σ., Ε', Γ', ἀπώλοντο. Idem.

PSALMUS CXLVI.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	Θ'.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
1. Ἄλληλούια ὅτι ἀγαθὸς ψαλ- μὸς.	1. Αἰνεῖτε τὸν Κύριον ὅτι ἀγα- θὸν ψαλμὸς. Ἄλλος, ἀλληλούια ὅτι καλὸν φῶδὴ τῷ Θεῷ.	1. Αἰνεῖτε τὸν Ἰα.
2. Οἰκοδομήσει. Τοὺς ἐξωσμένους.	2. Οἰκοδομῶν. Τὰς διασποράς.	2.
3. Τοὺς κεκλασμένους.	3. Συντετριμμένους.	3.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
1. Alleluia, quoniam bonus est psalmus.	1. Laudate Dominum, quoniam bonum psalmus. <i>Alius</i> , alleluia, quoniam bonum Deo canticum.	1. Laudate Ia.
2. Ædificabit.	2. Ædificans.	2.
Expulsos.	Dispersiones.	
3. Confractos.	3. Contritos.	3.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

לענבֿהם		
לכלם שבֿוחת יקרא 4	4.	4.
6 מענדד	6.	6.
7 עני ליהוה בתודה וצמד לא־היט בננר	7.	7. Καταλαλάξατε. . . ψάλλετε τῷ Θεῷ ἡμῶν ἐν κιθάρᾳ.
8 הציר	8.	8.
10 יקח	10.	10. Βούλεται.
11 את־הביחלים לחסד	11.	11.

VERSIO HEBRAICI TEXT.

VULGATA LATINA.

AQUILA.

Dolores eorum. <i>Hieron.</i> , plagas eorum.	Constitutiones eorum.	
4. Omnibus eis nomina vocabit. <i>Hieron.</i> , et omnes nomine suo vocat.	4. Et omnibus eis, nomina vocat.	4.
6. Erigens. <i>Hieron.</i> , suscipiens.	6. Suscipiens.	6.
7. Respondete Domino in confessione, canite Deo nostro in cithara. <i>Hieron.</i> , canite Domino in confessione : canite Deo nostro in cithara.	7. Præcinite Domino in confessione : psallite Deo nostro in cithara.	7. Jubilate... psallite Deo nostro in cithara.
8. Herbam. <i>Hieron.</i> , germen.	8. Fenum et herbam servituti hominum.	8.
10. Volet. <i>Hieron.</i> , voluntas ejus.	10. Voluntatem habebit.	10. Vult.
11. Expectantes in misericordia ejus. <i>Hieron.</i> , et expectant misericordiam ejus.	11. Et in eis qui sperant super misericordia ejus.	11.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXLVI.

V. 1. Σ., ἀλληλούια etc. Theodoretus, et Reg. unus ex Chrysostomo sine nomine interpretis. "Ἄλλος, ἀλληλούια ὅτι καλῶν etc. Sic unus.
V. 2. Σ., οἰκοδομήσει. Regius unus et Drusius. *Ibid.* Σ., τοὺς ἐξῶσµ-. *Ibid.*

V. 3. Σ., τοὺς κεκλασµ-. Drusius. *Ibid.* "Ἄλλος, τὰ κατεαγµένα. Drusius. "Ἄλλ., τὰ κατάγµατα αὐτῶν. Regius unus et Chrysost.
V. 4. "Ἄλλος, τοῖς πᾶσιν etc. Sic Drusius et Reg. unus, qui in postrema etiam lectione habet, καλῶν

PSALMUS CXLVII.

TO EBPAIKON.

TO EBPAIKON
Ἑλληνικοῖς γράμμασι.

ΑΚΥΛΑΣ.

הללי אדהי 12	12.	12. Ὕμνει Θεόν σου.
כפד 16	16. Χαφειρ.	16.
לפני קרת־מי יעמד 17	17.	17. Εἰς πρόσωπον ψύχους αὐτοῦ τίς στήσεται;
דבר 18	18.	18. Ῥῆμα αὐτοῦ.
קק 19	19.	19. Ἀκριβασμοὺς αὐτοῦ.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
12. Lauda Deum tuum. <i>Hieron.</i> , <i>id.</i>	12. Lauda Deum tuum.	12. Lauda Deum tuum.
16. Pruinam. <i>Hieron.</i> , pruinas.	16. Nebulam.	16.
17. In faciem frigiditatis ejus quis stabit? <i>Hieron.</i> , ante faciem frigiditatis ejus quis stabit?	17. Ante faciem frigiditatis ejus quis sustinebit?	17. In faciem frigiditatis ejus quis stabit?
18. Verbum suum. <i>Hieron.</i> , <i>id.</i>	18. Verbum suum.	18. Verbum suum.
19. Statuta ejus. <i>Hieron.</i> , præcepta sua.	19. Justitias.	19. Statuta ejus.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

	Τὰ συντρίμματα αὐτῶν. Ἄλλος, τὰ κατεαγμένα αὐτῶν. Ἄλλος, τὰ κατάγματα αὐτῶν.	
4.	4. Καὶ πᾶσιν αὐτοῖς ὀνόματα καλῶν. Ἄλλος, τοῖς πᾶσιν ὀνόματα καλῶν. Ἄλλος, πάντας αὐτοὺς ὀνομαστὶ καλέσει.	4.
6. Ἀνακτώμενος.	6. Ἀναλαμβάνων.	6.
7. Καταλέξατε τῷ Κυρίῳ ἐξομολογήσιν, μελωδήσατε τῷ Θεῷ ἡμῶν διὰ λύρας.	7. Ἐξάρξατε τῷ Κυρίῳ ἐν ἐξομολογήσει· ψάλατε τῷ Θεῷ ἡμῶν ἐν κιθάρᾳ. Ἄλλος, προκατάρξασθε.	7.
8.	8. Χόρτον καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώπων, Οἱ λοιποὶ, id.	8.
10. Εὐδοκεῖται.	10. Θελήσει. Ε΄, Γ΄, id.	10. Θελήσει.
11.	11. Τοῖς ἐλπίζουσιν ἐπὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Ἄλλος, τοῖς ἀναμένουσι τὸ ἔλεος αὐτοῦ.	11.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

	Contritiones eorum. <i>Al.</i> , confracta eorum. <i>Alius</i> , fracturas eorum.	
4.	4. Et omnibus eis nomina vocans. <i>Alius</i> , omnibus nomina vocans. <i>Alius</i> , omnes illos nominatim vocabit.	4.
6. Recreans.	6. Suscipiens.	6.
7. Præcinite Dōmino confessionem, modulamini Deo nostro et lyram.	7. Præcinite Domino in confessione: psallite Deo nostro in cithara. <i>Alius</i> , præcinite.	7.
8.	8. Fenum et herbam servituti hominum. <i>Reliqui</i> , id.	8.
10. Sibi placet.	10. Voluntatem habebit. V, VI, id.	10. Voluntatem habebit,
11.	11. In eis qui sperant super misericordia ejus. <i>Alius</i> , expectantibus misericordiam ejus.	11.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXLVI.

V. 6. Σ., ἀνακτώμενος. Theodoretus.	tantum reperitur, et Hieronymus <i>germen duntaxat</i> habet. Quamobrem post χόρτον haud dubie obelus ponendus erat.
V. 7. Ἄ., καταλάξατε etc. Sic mss. duo Regii.	V. 10. Ἄ., βούλεται etc. Drusius.
V. 8. Οἱ λοιποὶ, χόρτον καὶ χλόην etc. Sic Drusius mendose, ut videtur; nam in Hebraico וְיַצִּי	V. 11. Ἄλλος, τοῖς ἀναμένουσι etc. Drusius,

PSALMUS CXLVII.

Ο΄.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

12. Αἶνει τὸν Θεόν σου.	12. Αἶνει τὸν Θεόν σου.	12. Ὑμνεῖ τὸν Θεόν σου.
16. Δρόσον πεπηγμένην.	16. Ὁμίχλην.	16.
17. Κατὰ πρόσωπον καύματος αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται;	17. Κατὰ πρόσωπον ψύχους αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται;	17.
18.	18. Λόγον αὐτοῦ. Ε΄, id. Γ΄, τὸν λόγον αὐτοῦ.	18. Τὸν λόγον αὐτοῦ.
19. Προστάγματα αὐτοῦ.	19. Κρίματα.	19.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
12. Lauda Deum tuum.	12. Lauda Deum tuum.	12. Lauda Deum tuum.
16. Rorem addensatum.	16. Nebulam.	16.
17. Ad faciem æstus ejus quis subsistet?	17. Ante faciem frigoris ejus quis sustinebit?	17.
18.	18. Verbum suum. V, VI, id.	18. Verbum suum.
19. Præcepta sua.	19. Justitias.	19.

TO EBPAIKON.

20 לא-עשה כן

VERSIO HEBRAICI TEXT.

20. Non fecit sic. *Hieron.*, non fecit similiter.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοὺς γράμμασι.

20.

VULGATA LATINA.

20. Non fecit taliter.

ΑΚΥΤΑΣ.

20.

AQUILA.

20.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXLVII.

V. 12. 'A., ὕμνει etc. *Drusius.*

V. 17. Lectiones Aquilæ et Symmachi exhibent

V. 16. 'O Ἑβραῖος, χαφεῖρ etc. Ex Regiis duobus. duo Regii.

PSALMUS CXLVIII.

TO EBPAIKON.

2 כל-צבאו

3 הללוהו כל-טובו אוד

6 ויעבדים לעד לעולם

8 וקיסוד רוח סעודה עשה דבר

11 וכל-לאמים

12, 13 בודרים וגם בתולות זקנים
עם-נערים : יהללו את-שם יהוה

כי-נשגב שמו לבדו וחד

14 תדלה

VERSIO HEBRAICI TEXT.

2. Omnes exercitus ejus. *Hieron.*, id.3. Laudate eum, omnes stellæ luminis. *Hieron.*, id.6. Et stare fecit ea in perpetuum in sæculum. *Hieron.*, statuit ea in sæculum et in æternum.8. Et vapor ventus turbinis faciens verbum ejus. *Hieron.*, ventus, turbo, quæ facitis sermonem ejus.11. Et omnes populi. *Hieron.*, id.12, 13. Electi et etiam virgines, senes cum junioribus laudent nomen Domini. *Hieron.*, juvenes et virgines, senes cum pueris laudent nomen Domini.Quia exaltatum est nomen ejus solius : magnificentia ejus. *Hieron.*, quoniam sublime nomen ejus solius : gloria ejus.14. Laus. *Hieron.*, id.

TO EBPAIKON

Ἑλληνικοὺς γράμμασι.

2.

3.

6.

8.

11.

12, 13.

14.

VULGATA LATINA.

2. Omnes virtutes ejus.

3. Laudate eum, omnes stellæ et lumen.

6. Statuit ea in æternum, et in sæculum sæculi.

8. Spiritus procellarum quæ faciunt verbum ejus.

11. Et omnes populi.

12, 13. Juvenes et virgines, senes cum junioribus laudent nomen Domini.

Quia exaltatum est nomen ejus solius : confessio ejus.

14. Hymnus

ΑΚΥΤΑΣ.

2.

3.

6.

8.

11.

12, 13.

14.

AQUILA.

2.

3.

6.

8.

11.

12, 13.

14.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο.

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

20.

20. Οὐκ ἐποίησεν οὕτως. Ἄλλ.,
οὐκ ἐποίησεν ὁμοία.

20.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

20.

20. Non fecit taliter. *Alius*, non
fecit similia.

20.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXLVII.

V. 18. Ἄ., ῥῆμα αὐτοῦ etc. Drusius.

V. 20. Ἄλλος, οὐκ ἐποίησεν ὁμοία. Drusius.

V. 19. Ἄ., ἀκριβασμούς etc. Regius unus.

PSALMUS CXLVIII.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.

Ο

ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.

2. Πᾶσαι αἱ στρατιαὶ αὐτοῦ.
3. Αἰνεῖτε αὐτὸν, πάντες οἱ ἀστέ-
ρες φωτός.
6.

2. Πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ.
3. Αἰνεῖτε αὐτὸν, πάντα τὰ ἄστρα
καὶ τὸ φῶς.

2.

3.

6.

8.

6. Ἔστησεν αὐτὰ εἰς τὸν αἰῶνα,
καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Ἄ-
λλος, ἔστησεν αὐτὰ διαμέμειν αἰ-
νίως.

8.

11.

8. Πνεῦμα καταγίγδος τὰ ποιούν-
τα τὸν λόγον αὐτοῦ. Ἄλλος, ἄνεμος
τυφῶνος. Ἄλλος, καὶ τυφῶνες,
πνεῦμα καταγίγδος, τὰ ποιούντα τὸν
λόγον αὐτοῦ. Ἄλλος, ἄνεμος κατ-
αγίγδος, τὰ ποιούντα τὸν λόγον αὐ-
τοῦ.

11.

12. 13.

11. Καὶ πάντες λαοί. Ἄλλος, καὶ
πάντα φύλα.
12, 13. Νεανίσκοι καὶ παρθένοι,
πρεσβύται μετὰ νεοτέρων αἰνεσά-
τωσαν τὸ ὄνομα Κυρίου. Ἄλλος,
ἐκλεκτοί, πρεσβύτεροι μετὰ νέων.
Ἄλλος, μετὰ παιδῶν αἰνεσάτωσαν
τὸ ὄνομα Κυρίου.

12, 13.

Ἄλλος, μετὰ παιδῶν αἰνεσάτωσαν
τὸ ὄνομα Κυρίου.
Ἄλλος, καὶ ὁ ὕμνος αὐτοῦ.

14.

14. Ὕμνος. Ἄλλος, ἔπαινος.

14.

SYMMACHUS.

LXX INTERPRETES.

THEODOTIO.

2. Omnes exercitus ejus.

2. Omnes virtutes ejus.

2.

3. Laudate eum, omnes stellæ
luminis.

3. Laudate eum, omnes stellæ et
lumen.

3.

6.

6. Statuit ea in æternum, et in
sæculum sæculi. *Alius*, statuit ea
ut manerent æternum.

6.

8.

8. Spiritus procellæ quæ faciunt
verbum ejus. *Alius*, ventus typho-
nis. *Alius*, et typhones, spiritus
procellæ, quæ faciunt verbum ejus.
Alius, ventus procellæ, quæ fa-
ciunt verbum ejus.

8.

11.

11. Et omnes populi. *Alius*, et
omnes tribus.

11.

12, 13.

12, 13. Juvenes et virgines, se-
nes cum junioribus laudent nomen
Domini. *Alius*, electi, seniores cum
junioribus. *Alius*, cum pueris lau-
dent nomen Domini.

12, 13.

Quia exaltatum est nomen ejus
solius : confessio ejus. *Alius*, quia
excellens nomen ejus solius : con-
fessio ejus. *Alius*, et hymnus ejus.

14.

14. Hymnus. *Alius*, laus.

14.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXLVIII.

V. 2. Σ., πᾶσαι αἱ στρατιαὶ etc. Duo Regii et Drusius. V. 6. Ἄλλος, ἔστησεν etc. Reg. 2 ex Chrysost. et Drusius.
V. 3. Σ., αἰνεῖτε αὐτὸν etc. Theodoretus et Regius unus ex Chrysostomo. V. 8. Ἄλλος, καὶ τυφῶνες etc. Unus Regius ex Chrysostomo.

TO EBPAIKON.	PSALMUS CXLIX. TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
הַסְמַחַת 6	6.	6.
תָּרַב פִּישֵׁת בִּידֵם		Καὶ μάχαιρα στομάτων ἐν χειρὶ αὐτῶν.
מִשֶּׁפֶט כְּתוּב 9	9.	9. Κρίμα γεγραμμένον.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
6. Exaltationes. <i>Hieron., id.</i>	6. Exaltationes.	6.
Et gladius acierum in manu eorum. <i>Hieron., et gladii ancipites in manibus eorum.</i>	Et gladii ancipites in manibus eorum.	6. Et gladius acierum in manibus eorum.
9. Judicium scriptum. <i>Hieron., judicium conscriptum.</i>	9. Judicium conscriptum.	9. Judicium scriptum.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXLIX.

V. 6. Ἄλλος, ὁμολογίαι etc. Drusius. Ibid. Ἄ., καὶ μάχαιρα στομάτων etc. Corder.

TO EBPAIKON.	PSALMUS CL. TO EBPAIKON Ἑλληνικοῖς γράμμασι.	AKYAAΣ.
בְּקִדְשׁוֹ 1	1.	1. Ἐν ἡγιασμένῳ αὐτοῦ.
הַלְלוּהוּ בְּרִיקָע עֲוֹ		Ἐν στερεώματι κράτους αὐτοῦ.
בְּנִבְרָתוֹ 2	2. Βεγεθουροθau.	2.
בְּתִקְעַ שׁוֹפָר 3	3.	3.
בְּנֵבֶל וְנָחַר		Ἐν ναύλῳ καὶ λύρῃ.
בְּבִנְיִים וְעִנָּב 4	4.	4. Ἐν χορδαῖς καὶ ὄργανοις.
בְּעִלְצֵלִי תְרוּעָה 5	5.	5.
כָּל הַנְּשֹׁבָה 6	6.	6.
VERSIO HEBRAICI TEXT.	VULGATA LATINA.	AQUILA.
1. In sanctitate ejus. <i>Hieron., in sancto ejus.</i>	1. In sanctis ejus.	1. In sanctificato ejus.
Laudate eum in firmamento fortitudinis ejus. <i>Hieron., laudate eum in fortitudine potentiae ejus.</i>	Laudate eum in firmamento virtutis ejus.	In firmamento imperii ejus.
2. In fortitudinibus ejus. <i>Hieron., id.</i>	2. In virtutibus ejus.	2.
3. In clangorebuccinæ. <i>Hier., id.</i>	3. In sono tubæ.	3.
In nebel et cithara. <i>Hieron., in psalterio et cithara.</i>	In psalterio et cithara.	In naulo et lyra.
4. In chordis et organo. <i>Hieron., id.</i>	4. In chordis et organo.	4. In chordis et organis.
5. In cymbalis jubilationis. <i>Hieron., in cymbalis tinnientibus.</i>	5. In cymbalis jubilationis.	5.
6. Omnis halitus. <i>Hieron., omne quod spirat.</i>	6. Omnis spiritus.	6.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CL.

V. 1. Ἄ., ἐν ἡγιασμένῳ etc. Regius unus et Drusius. Ibid. Ἄ., ἐν στερεώματι etc. Ex duobus Regiis, qui habent : Σ., οἱ ὄντες ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ ἄγγελοι. Symmachi lectionem aliam. et, ut puto, veram habet Colbertinus στιχηρῶς scriptus, nempe ὁμνεῖτε αὐτὸν ἐν τῷ etc. Similiterque Theodoretus qui tamen legit, αἰνεῖτε αὐτὸν.
V. 2. Ἑβραῖος, βεγεθουροθau. Sic Regius unus ex Chrysostomo.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXLVIII.

- V. 11. Ἄλλος, καὶ πάντα φύλα. Drusius. Ibid. Ἄλλος, ὅτι ὑπερέχον etc. Idem.
 V. 12, 13. Ἄλλος, ἐκλεκτοὶ etc. Has lectiones V. 14. Ἄλλος, ἑπαίνοσ. Idem.
 affert Regius unus ex Chrysostomo.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	PSALMUS CXLIX. Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
6	6. Ὑψώσεις. Ἄλλος, ὕμνο- γιαί. Καὶ ῥομφαῖαι δίστομοι ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν.	6.
9. Κρίσιν γεγραμμένην. SYMMACHUS.	9. Κρίμα ἐγγραπτον. LXX INTERPRETES.	9 THEODOTIO.
6.	6. Exaltationes. <i>Alius</i> , hymno- rum cantus. Et gladii ancipites in manibus eorum.	6.
9. Judicium scriptum.	9. Judicium conscriptum.	9.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CXLIX.

- στομάτων, id est binarum acierum. V. 9. Ἄ., κρίμα etc. Drusius.

ΣΥΜΜΑΧΟΣ.	PSALMUS CL. Ο΄.	ΘΕΟΔΟΤΙΩΝ.
1. Ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ. Ὑμνεῖτε αὐτὸν ἐν τῷ στερεώ- ματι τῷ ἀκαθαιρέτῳ αὐτοῦ.	1. Ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ. Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν στερεώματι ду- νάμεως αὐτοῦ.	1.
2.	2. Ἐν ταῖς δυναστείαις αὐτοῦ. Ἄλλος, διὰ τῶν δυναστειῶν αὐτοῦ.	2.
3. Δι' ἤχου κερατίνης.	3. Ἐν ἤχῳ σάλπιγγος. Ἐν ψαλτηρίῳ καὶ κιθάρῃ. Ἄλλ- λος, διὰ νάβλας (al. ναύλας) καὶ λύρας. Ἄλλος, ἐν ναύλῃ καὶ λύρα.	3.
4.	4. Ἐν χορδαῖς καὶ ὄργάνῳ. Ἄλλ- λος, διὰ χορδῶν καὶ κιθάρας.	4.
5. Ἐν σημασίαις.	5. Ἐν κυμβάλοις ἀλαλαγμοῦ. Ἄλλ- λος, ἐν κυμβάλοις σημασίας.	5.
6.	6. Πᾶσα πνοή. Ἄλλος, πᾶσα ἀναπνοή.	6.
SYMMACHUS.	LXX INTERPRETES.	THEODOTIO.
1. In sancto ejus.	1. In sanctis ejus.	1.
Celebrate eum in firmamento indelebili ejus.	Laudate eum in firmamento vir- tutis ejus.	
2.	2. In virtutibus ejus. <i>Alius</i> , per potestates ejus.	2.
3. Per sonum cornæ.	3. In sono tubæ. In psalterio et cithara. <i>Alius</i> , per nablam (<i>aliter</i> , naulam) et lyram <i>Alius</i> , in naula et lyra.	3.
4.	4. In chordis et organo. <i>Alius</i> , per chordas et citharam.	4.
5. In significationibus.	5. In cymbalis jubilationis. <i>Alius</i> , in cymbalis significationis.	5.
6.	6. Omnis spiritus. <i>Alius</i> , omnis halitus.	6.

Notæ et variæ lectiones ad Psalmum CL.

- V. 3. Σ., δι' ἤχου etc. Duo Regii et Drusius.
 Ibid. Ἄ., ἐν ναύλῳ etc. Legendum νάβλα. Duo
 Regii habent ἐν αὐλῳ. *Alius* Regius, ἐν αὐλῇ loco
 ἐν ναύλῳ.
 Ibid. *Alius*, διὰ ναύλας et νάβλας. Chrysostomus.
 V. 4. Ἄ., ἐν χορδαῖς etc. Duo Regii.
 V. 5. Σ., ἐν σημασίαις. Duo Regii. Ἄλλος, ἐν κυμ-
 βάλοις σημασίας. Corderius.
 V. 6. Ἄλλος, πᾶσα ἀναπνοή. Drusius.

ORDO RERUM

QUÆ IN TOMI XVI PARTE PRIMA CONTINENTUR.

ORIGENES.
HEXAPLORUM QUÆ SUPERSUNT.
Liber II Regum.
Liber III Regum.
Liber IV Regum.
Liber I Paralipomenon.

11
143
195
235

Liber II Paralipomenon.
Monitum in Librum Job.
Liber Job.
Monitum in Librum Psalmorum.
Liber Psalmorum.

263
267
267
367
367

FINIS PARTIS PRIMÆ TOMI DECIMI SEXTI.

1841 101

Parisiis. — Ex Typis J.-P. MIGNE.

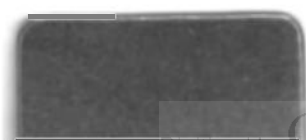

3 2044 073 501 371

THIS VOLUME
DOES NOT CIRCULATE
OUTSIDE THE LIBRARY

Это цифровая копия книги, хранящейся для потомков на библиотечных полках, прежде чем ее отсканировали сотрудники компании Google в рамках проекта, цель которого - сделать книги со всего мира доступными через Интернет.

Прошло достаточно много времени для того, чтобы срок действия авторских прав на эту книгу истек, и она перешла в свободный доступ. Книга переходит в свободный доступ, если на нее не были поданы авторские права или срок действия авторских прав истек. Переход книги в свободный доступ в разных странах осуществляется по-разному. Книги, перешедшие в свободный доступ, это наш ключ к прошлому, к богатствам истории и культуры, а также к знаниям, которые часто трудно найти.

В этом файле сохранятся все пометки, примечания и другие записи, существующие в оригинальном издании, как минимум о том долгом пути, который книга прошла от издателя до библиотеки и в конечном итоге до Вас.

Правила использования

Компания Google гордится тем, что сотрудничает с библиотеками, чтобы перевести книги, перешедшие в свободный доступ, в цифровой формат и сделать их широкодоступными. Книги, перешедшие в свободный доступ, принадлежат обществу, а мы лишь хранители этого достояния. Тем не менее, эти книги достаточно дорого стоят, поэтому, чтобы и в дальнейшем предоставлять этот ресурс, мы предприняли некоторые действия, предотвращающие коммерческое использование книг, в том числе установив технические ограничения на автоматические запросы.

Мы также просим Вас о следующем.

- Не используйте файлы в коммерческих целях.
Мы разработали программу Поиск книг Google для всех пользователей, поэтому используйте эти файлы только в личных, некоммерческих целях.
- Не отправляйте автоматические запросы.
Не отправляйте в систему Google автоматические запросы любого вида. Если Вы занимаетесь изучением систем машинного перевода, оптического распознавания символов или других областей, где доступ к большому количеству текста может оказаться полезным, свяжитесь с нами. Для этих целей мы рекомендуем использовать материалы, перешедшие в свободный доступ.
- Не удаляйте атрибуты Google.
В каждом файле есть "водяной знак" Google. Он позволяет пользователям узнать об этом проекте и помогает им найти дополнительные материалы при помощи программы Поиск книг Google. Не удаляйте его.
- Делайте это законно.
Независимо от того, что Вы используете, не забудьте проверить законность своих действий, за которые Вы несете полную ответственность. Не думайте, что если книга перешла в свободный доступ в США, то ее на этом основании могут использовать читатели из других стран. Условия для перехода книги в свободный доступ в разных странах различны, поэтому нет единых правил, позволяющих определить, можно ли в определенном случае использовать определенную книгу. Не думайте, что если книга появилась в Поиске книг Google, то ее можно использовать как угодно и где угодно. Наказание за нарушение авторских прав может быть очень серьезным.

О программе Поиск книг Google

Миссия Google состоит в том, чтобы организовать мировую информацию и сделать ее всесторонне доступной и полезной. Программа Поиск книг Google помогает пользователям найти книги со всего мира, а авторам и издателям - новых читателей. Полнотекстовый поиск по этой книге можно выполнить на странице <http://books.google.com/>

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>